

ZOROA:

FOR T

13th Sept

वर्तमान परेसभांगी भवशे.

१

५

२५

9)
(ED)

LLA

IAN BLOOD.

OR HEALTH

ઉત્તમ દવા.

૪૧૭૦

મગાં આવે માટે દરેક કુટુંબે
ખરી લેઈએ.

માલમ પરે છે, તે માફ
ને દરેક વીજની સફા-
રી સ્વચ્છ હોય છે તે
છે, તથા તેઓનાં હાથ
નાતવાની અને ચામ-
ડા લોહીને સફાઈ થતી
છે. માલમમાં સકથી ઉત્તમ
પ્રતિ વીલક્રીનસનનો.

ધનું.

ઉચ્ચ મત આપયે

વીલાની અને

વા નક્ક

રહેતે.

ધાખીજ

માટે

વેચ-

પીસી.

1911

જી. પી. ડી. મેસીજી ૪૧

૨૭૨૨

DHUNJEEBHoy COWASJEE DORMIGAR & CO.,
WINE & PROVISION MERCHANTS.

ધનજીભાઈ કાવસજી ઉમરીગરની કું

વાઈન અને પ્રોવીઝન મરચંડસ,

નાં ૧૦-૧૨-૧૪, અબડુલ રહેમાન સ્ટ્રીટ—કરાઈડ માર્કીટની સામે.

અંગરેજ દારૂકામ છુટક તથા જથાબંધ તથા ખોરાકીકામ
કીશાયતથી વેચવામાં આવે છે.

સરવે ખાશોઆમને તથા બહારગામના તથા અતરેના વેપારીઓને નમનતાથી જાહેર કરવામાં આવે છે કે નીચે લખેલો માલ હમારે સાંથી મંગાવીઆથી તાબસ્તોખ મલશે. દેશાવરવાડા સાહેબો રોકડા અવેજથી મંગાવશે તો કીશાયતથી મોકલી આપવામાં આવશે.

ઉપલે ઉકાળે સરવે જાતનો ઉંચો દારૂકામ જેવો કે બ્રાંડી, જીન, ઓલતામ, વીશકી, જીનજર વાઈન, જમેકા રમ, પોરટ વાઈન, શેરી વાઈન, ચમપીન, ફર હોક, ક્લારેટ, મે તથા મીશીઅરસ કટલર પામર, ટરીઅર તથા ગીલજી કુંપની

જાતનો દારૂ કીશાયત ભાવે આપવામાં આવશે. લીપટન કંપનીના જામર.

વલી સ્પીરીટ ઓફ વાઈન રેકરીફાઇડ ૬૮) ડીગરી ઓવર સ્પીરીટ પણ મલશે.

સરવે ઉંચા મેકરની ખોરાકી તથા હેમ, બેકન, ચાઝ વગેરે મેકીસીન વીગેરે તથા લીપટનની સરવે જાતની ચાહે, કાશી કીશાયતથી મલશે.

ઓરાસ્ટ્રીયન કેલનદરની અગતની નોંધ.

બાહારગામવાસીઓને નોંધી રાખવા જોગ યાદી.

પેસતનજી ધનજીભાઈ ખોઈદસ

આઈસ કન્ટ્રાક્ટરનું ખાતરીપુર્વક અગત્યનું ખાતું

જે

બાહારગામ ફરેત, તરકારી, આઈસ, મછી, મીઠાઈ, સુખક,

લોખાન, પ્રોવીઝન, વગેરે ઘરસંસારને લગતી દરેક

ચીજો મુદલ ભાવે ટુંક કમીશનથી મોકલનાર.

૫—કાટ, મોદી બે, મુંબઈ.

નહેરુ ખાતે.

Macbeth Bros. & Co.

મેસરસ મેકબેથ બ્રધર્સ એન્ડ કું
મુંબઈ, કલકત્તા અને લંડન.

નીચલા કારખાનાવાલાઓના એખલા આડતીઆ.

મેકર એન્ડ પલેટ લી૦, મેનવેસતર—ગ્રીનેલ ઓટોમેટીક સ્પીંકલરસ,
વરટેક્સ સેલેક્ટ કલેનીંગ હયુમીડી ફાયરસ, આરમર્ડ ફાયર પ્રુફ ડોરસ,
ક્રાસ્ટ આયર્ન સ્ટેનડડાઈઝડ તેનકસ, ઇલેક્ટ્રીકલ એપલાયનસીસ, ગેસ
મેનજનસ, અને પાંપસ વગેરે વગેરે.

બોલટન—ક્રારલીસ
ગીયરીંગ.

હાઉસ—

આર એન્ડ ક્રારલીસ બોલટનો.

અ. બોલટન, એન્ડ કુંપની—પેટંટ સુપર
હીટરસ.

રોબર્ટ મીડલટન, લીડસ—તેલ કાઢવાના
સાંચાઓ.

એટલાસ એનજીન વરકસ,—નાના સ્ટીમ
એનજીનો.

પી. કે. ડેડરીક્સ સનસ—સુકું ઘાસ
દાખવાના સાંચાઓ.

થોમસ રોબીનસન એન્ડ સન લી૦,
રોચડેલ—આટો દરવાના અને લાકડાં
કાપવાના સાંચાઓ.

કોનડરસ રેફરેસ અને કું૦—પેટંટ CO2
રેફરેસ અને ડાઈટ ગોજસ, સ્ટીમ અને
હોટ વોટર મીટરસ.

હાઉસમન એન્ડ થોમસન લી૦-ડી. એન્ડ
એમ. બોઇલર ફાઉન્ટેશન.

એલન બ્રધર્સ, આમરડીન—એનજીન
એનજીનસ

સેમ્યુલ લો એન્ડ સનસ, કલેક્ટ્રીટન—
દરેક જાતના કારડ કલેક્ટીંગ.

પોલક એન્ડ મેકનેખ લી.—લેથ અને
અટ્યારો.

આર. એ. લીસટર એન્ડ કું૦, લી૦ ડર-
સલી—વરટીકલ સ્ટોન ફ્લોર મીલસ વગેરે.

આરથર રોસ, હાઉસકીસ એન્ડ કું૦
લંડન—પેટંટ બોઇલર સરક્યુલેટરસ.

એ. રોલર, બરલીન—મેચ મેકીંગ મશીનરી
બેલસ યુનાઇટેડ એસએસટોસ કું૦

લંડન—એસએસટોસ સીટસ, પેટ્રોલ વગેરે.

સેમ્યુલ એસબોરન એન્ડ સન, રોફીલ્ડ
હાઇ સ્પીડ સ્ટીલ એન્ડ ટવીસ્ટ ડરીલસ.

ગુડ મીલન લી૦—ગુડ મીલન સ્ટીલ રબર
મોટરકાર તાપરસ.

દરેક જાતનો મીલ અને રેફરેસ લગતો સ્ટોર મલ્લી શકશે.

કેલસીયમ કારબાઇડ મોટા જથ્થામાં હીંદુસ્તાન ખાતે મંગાવ્યે છીએ અને તે એક
પ્રવેશી ૧૦ ટન સુધી સ્ટોકમાંથી તરત ડી
પ્રદેશ.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કાપીરાખિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૪૧૭૦ વર્ણક

પુસ્તકનું નામ પારસી સંખ્યાંગ

વિષય ૨/૧૭૩૪૦૬૪૬, ૧૫૧૨

લીલા મેવાથી ખુમાઈ પડતાં જાડો. ખુશખોદાર ફુલોથી લચી પડતાં દરખતો.

“ Gardening has been the inclination of kings, the choice of the philosophers, the common favourite of the public and private men; a pleasure of the greatest, and the care of the Meaneest and indeed, an employment and a possession for which no Man is too high or too low.” Sir William Temple.

ઈરાની બાગખાનની તારીફલાયક હુનરમંદી-જે માટે ગયા ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૬ નાં પ્રદર્શનમાં આર, તથા ૧૯૦૭ માં આઠ મોટા ઇનામો મળ્યા છે, અને ઘણી તારીફ થાઈ છે.

સુકાઈ ગયલા વેરાન, તથા તદ્દન નવા બગીચાઓને તાઝોતર-લીલાનરીયો બરપુર-અને ફુલ ફોથી ખેત્યાબુકારક બનાવી આપવાનું માથે લઈએ છીએ.

કેટલાક મોટા હીંદી રાજવંશીઓનાં તથા સદ્ બલસ્થાનાં બગીચાઓ. જે ખતની દેખરેખ હેઠળ તૈયાર થયા છે, જે માટેની ઉચી સરટીફિકેટ મોજુદ છે. ફુલ ફળનાં જ. નમતી સમગ્રન હમેશાં ખરેખરી ને સેવાઈથી સમજ પડે તેમ જણાવામાં આવશે.

જાત જાતની આંગાની કલમો, મોશખી, સંતરા, પંપનાસ, ચીકુ, લાચી, ગોલાખી ન સફેદ જાંબુર, સપરચંદ, નાસપતી, ખીચ, શેતુર મીથી, દાદમ, નારંગી, માલુંગા, ખાટા લીમ્બુ, આરંજ ને મીથી કમરખતી કલમો, નાળીયરી ગામથી, મલખારી ને શીંગાપુરી (Lili plant) સાપારી, બદામ, દરાખ, અખરોડ, બાયફળ, હીંગ, તજ, લવંગ, પેર, શીતાફલ ને રામ ને માયાફળ વગેરે સરંજ જાતનાં ફળ, જાંડા, રંગરંગનાં રટેનડરડ ગોલાઓ, મેગનોલીઆ, બત મોગરા, ગારડનીઆ, સાએલી અપેલી, જાંબુફળ, આંખા ને સરવે જાતનાં ફુલ જાંડા ને સરસ પામસ, ડરેશીનાં કરોટનસ, મેડનહર ફરનસ, એ વતરોગે બીજા તરેહવાર રોપાઓ ને વેલાઓ અગી કીફાયતે પુરા પાડીએ છીએ.

ખદારગામનાં આરડરપર તરત ધીયાન આપવામાં આવશે ને જાંડા V. P. થી મોકલવામાં આવશે.

તાજા ફુલનાં તુરા-હાર-ખાસકીટ-ખટનસ ફુલવાનનું દેકારેશન વરદા પ્રમાણે મનપસંદ કારીગીરીથી અગ્રિય ધપપર બનાવી આપવામાં આવશે.

યુરોપીઓને સાર લગન વગેરે માટે શાવર વગેરે તુરાઓ ને બટનો અને મરખુ સાર સુધ સફેદ રીયસ ને કરોસીસ પણ બનાવી આપીએ છીએ.

તખ અને કુદામાંનાં જાંડા લગન મેલાવડા વગેરે તાંકનાં સાર લાડ આપવામાં આવશે.

કહેર રોડ બાયખલાનાં બાગમાં હમેશાં મનપસંદ ફુલ ને જાડનાં કુદાનો વર્થો રહે છે.

સોરાબજી અં મેં ઈરાની-ફલોરીસ્ટ.

૪૦-કહેરરોડ, એડલદી હાટલ કંમપાઉનડ,

૬૦ માસીનાં હાસખીતાલ પાસે, લાએખલા,

ખુમાઈ.

મોદી અને શ્રી.

Arthur Road Chemical Works
TARDEO, BOMBAY.

Founder, Director and Proprietor,

DR. E. M. MODI, D. Sc. LL. D., LITT. D.,
F. R. S. (Edin.), F. C. S.
(Lond & Berl.), etc.

All Chemical Products of Dr. Modi's manufacture are invariably
prepared both by Chemical and Practical Experts to be
Simply invaluable, quite pure, and excellent,
and every one of them found worthy of
HIGHEST GOLD MEDAL AWARDS IN COMPETITION.

SIX GOLD MEDALS

AWARDED AT

INDUSTRIAL EXHIBITIONS

For Excellence of Dr. Modi's
different Disinfectants and for Purity,
Excellence and Utility of
Dr. Modi's various Chemical Products for
the Textile, Engineering & other Industries.

Economy.

Efficiency.

Excellence.

*Success Unparalleled and Unprecedented, always
Guaranteed by the Use of*

Dr. E. M. MODI'S

**Celebrated Registered Specialities in Sizes,
Finishes, Softenings, Soaps, Disinfectants,
Non-Conducting Boiler Covering Cements,
Paint Removing and Boiler Composi-
tions, etc., etc., as used for years
and highly appreciated by the
Government, numerous
Mills, Municipalities,
Railways, Steam-
ships, etc., of
India :—**

"Excelsior Kaikol Boiler Fluid."—The only Scientific and Specific Preventative of Incrustation and Corrosion in Steam-Boilers and Economisers, always supplied to suit individual requirements on Quantitative Chemical Analysis of feed water and boiler and economiser scales. Effects considerable saving in fuel, repairs, and longevity of boilers and economisers. Used by some 500 Steam-Users, and unanimously acknowledged to be "the Best and the only Safest, Absolutely High-Quality Boiler Compound in the Market"

"Perfectum Mica Non-Conducting Cement."—For externally coating Boilers, Steam-Pipes, etc., etc. A Most Perfect Non-Conductor. Quite Non-Inflammable, Non-Combustible, Non-Corrosive, Pronounced by numerous steam-Users to be a "Matchless Non-Conductor, Simply Unsurpassed in Self-Adhesive, Lasting, and Non-Radiating properties"

"Herculean Compo."—The Strongest and the Most Effective Paint Remover in the World. Completely removes in one single application all oldest, hardest and thickest Paints, Tars, Dammars, Collin's Composition, and Grease from Wood-work, Iron-work, Stone-work, etc., without scraping, scrubbing, or burning.

"Cera-Vegetaline."—Purified Natural Vegetable solid Fat (Stearine) for Textile Sizing. An absolute perfection for weaving with maximum of production. Pronounced by Chemical Experts to be "a Perfect Tallow-Substitute, rich in Vegetable Stearine, Incomparably Superior to and Quite Different from Palmine and kindred solidified oils."

"Cottolein."—An Extract of Cotton itself, a most valuable Softener for Textile Sizing and Finishing.

"Gelsiz Size."—A most powerfully adhesive Jelly, serving admirably to attach the size firmly to the Warps during the process of weaving and to cause very great advantage to Mill Proprietors by reducing dusting in the looms to a minimum.

"Excelsior Sizol."—Useful Sizing Fluid for facilitating Weaving in cold, dry climates & weather.

"Saponaal."—The Best, Cheapest, Cleanest, Purest, and the most Elegant Soap Extant. Powerful Emulsifier of Fatty Matters. Special Soap for Sizing, safely used with Magnesium, without making the size lumpy. An Excellent Size-Blender.

"Transparatose."—A matchless Finish for imparting Highclass Transparent Gloss and Lustre to cotton goods.

"Oleantine."—A splendid Finish for giving Soft Silky Feel to cotton goods.

"Oxolein Disinfectant."—Most Unfailing Antiseptic, Disinfectant, and Deodoriser, and a True, Powerful Germicide for Local, Aerial, and Personal Disinfection. A most powerful Oxidising Agent, and in Germicidal or Disinfecting powers, no hitherto known disinfectant equals it. Quite Non-Corrosive. Perfectly Non-Poisonous. Rapid & complete Destroyer of all Pathogenic Microbes, and their poisonous products, the Toxines, and the most deadly Ptomaines

"Dr. Modi's Other Preparations also in very great demand are **Palmines** (artificially solidified Castor Oil for Textile string), **Dextrines** (both white and yellow, for finishing Cotton Fabrics to impart crisp feel to finished goods) **Glycerine** and **Glucose** (for Sizing and Finishing, to impart Softness to sized Warp and Finished Fabric), **Turkey Red Oil** (for Turkey-Red dyeing), **Tannin Extract** 50 T. (for dyeing to be used with economy and better results in place of Myrabolan powder), **"Phenolic" Disinfecting Fluid** (cheaper and going somewhat farther than Phenyl) 10% 15% 20% and 25% **Carbolic Disinfecting Powders**, etc., etc.

For descriptive Handbills, Samples, Prices, Numerous Patrons and Testimonials, etc.

Please apply to—

E. M. MODI & CO.,

Sole Manufacturers and Proprietors of Dr. Modi's all Celebrated Registered Specialities, etc.,

Furnishers of Mill and Gin Stores of every Description,
Dealers in High-Class and High-Test Lubricating Machinery Oils, etc.

*Office & Factory:—***MEHER BUILDINGS,**

3, Bellasis Bridge Road, Tardeo, BOMBAY.

બેંક ઓફ યોકોહામા

THE YOKOHAMA SPECIE BANK LIMITED.

ધી યોકોહામા સ્પેશી બેંક, લીમીટેડ.

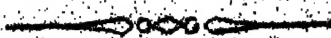
આસનમટ બીલ્ડીંગ, કેટે કોલ, મુંબઈ,

સ્થાપી-૧૮૮૦.

અવધારી માપલું ... યેન ૪૮,૦૦૦,૦૦૦
પગાર અવધારી માપલું ... ૨૪,૦૦૦,૦૦૦
રીઝર્વ ફંડ ... ૧૬,૮૫૦,૦૦૦

વડી આફીસ:- યોકોહામા, જાપાન.

શાખાઓ અને આડતો.

આનરન હોસન.	હોંગકોંગ.	નાયાસાકી.	પેકીંગ.
આનચન.	કોબી.	ન્યુચેંગ.	સિદ્ધિગાહી.
દાઈરેન. (ગાંધી.)	લંડન.	ન્યુયોરક.	તાઇલીંગ.
હેનકો.	લીયાચોંગ.	ઓસાકા.	તોકીયો.
હોનોલુલુ. (હાવાઈ.)	લાયનસ.	રીયોમન (પોર્ટબ્લારથર).	ટીનટશીન.
	ફેંગતાઈન (મુક્દન).	સેન ફ્રાન્સીસકો.	મુંબઈ.

લંડનના બેંકરો.

ધી બેંક ઓફ ઈંગ્લેન્ડ, ધી લંડન બેંક ઓફ ઈન્ડિયા, ધી લંડન બેંક ઓફ સ્કોટલેન્ડ, ધી લંડન બેંક ઓફ ઈરલેન્ડ, ધી લંડન બેંક ઓફ ફ્રાન્સ, ધી લંડન બેંક ઓફ જર્મની, ધી લંડન બેંક ઓફ સ્વિટ્ઝરલેન્ડ, ધી લંડન બેંક ઓફ બેલ્જિયમ, ધી લંડન બેંક ઓફ નેધરલેન્ડ, ધી લંડન બેંક ઓફ પ્રુશિયા, ધી લંડન બેંક ઓફ રુશિયા, ધી લંડન બેંક ઓફ ઈટાલી, ધી લંડન બેંક ઓફ સ્પેઈન, ધી લંડન બેંક ઓફ પોર્ટુગલ, ધી લંડન બેંક ઓફ ગ્રીસ, ધી લંડન બેંક ઓફ ટર્કી, ધી લંડન બેંક ઓફ ઈજિપ્ટ, ધી લંડન બેંક ઓફ સિયામ, ધી લંડન બેંક ઓફ બર્મા, ધી લંડન બેંક ઓફ ઈન્ડોચીના, ધી લંડન બેંક ઓફ સિન્ડીકેટ, ધી લંડન બેંક ઓફ ટ્રેડિંગ, ધી લંડન બેંક ઓફ મેનુફેક્ચર, ધી લંડન બેંક ઓફ એગ્રીકલ્ચર, ધી લંડન બેંક ઓફ કોમર્સ, ધી લંડન બેંક ઓફ ઇન્ડસ્ટ્રી, ધી લંડન બેંક ઓફ ટ્રાન્સપોર્ટ, ધી લંડન બેંક ઓફ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, ધી લંડન બેંક ઓફ ઇન્સ્યુરન્સ, ધી લંડન બેંક ઓફ ફાઇનાન્સ, ધી લંડન બેંક ઓફ રિયલ્ટી, ધી લંડન બેંક ઓફ પ્રોપર્ટી, ધી લંડન બેંક ઓફ એસ્ટેટ, ધી લંડન બેંક ઓફ લેન્ડ, ધી લંડન બેંક ઓફ મીનરલ, ધી લંડન બેંક ઓફ એનર્જી, ધી લંડન બેંક ઓફ ટેલિગ્રાફ, ધી લંડન બેંક ઓફ ટેલિફોન, ધી લંડન બેંક ઓફ ટેલિગ્રાફિક, ધી લંડન બેંક ઓફ ટેલિફોનિક, ધી લંડન બેંક ઓફ ટેલિગ્રાફિકલ, ધી લંડન બેંક ઓફ ટેલિફોનિકલ, ધી લંડન બેંક ઓફ ટેલિગ્રાફિકલ, ધી લંડન બેંક ઓફ ટેલિફોનિકલ.

ધી યુનીયન ઓફ લંડન એન્ડ સમીથસ બેંક લીમીટેડ.

ધી પારસ બેંક લીમીટેડ.

મુંબઈની આડત.

આલુ ખાતાઓ અને ડીપોઝિટ અનામતો ઉપર સારા વ્યાજ આપવામાં આવે છે, જેની સરકાર મુજબર કરવાની જાણવવામાં આવશે.

સરકાર જામીનગીરીઓ ઉપર ધીરમ્બાર કરવામાં આવે છે અને દરેક બંધનું બેંકીંગ અને એક્સચેન્જનું કામ કરવામાં આવે છે.

જાપાન અને ઈન્ડોચીના સંઘના બેંકોની મુદતો ઉપર ડરાફ્ટો આપવામાં આવે છે.

NAO IGARASHI,

Manager.

INTERNATIONAL BANKING CORPORATION.

ઈન્ટરનેશનલ બેંકિંગ કોર્પોરેશન.

વડી ઓફીસ: ન્યુ યૉર્ક.

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરીકા, ચીન તથા પ્રીસીપાઈન ટાપુઓ તરફના પ્રીસકલ કોર્પોરેશન.

સોનાના ડૉલર.

અમેરિકાની ધાપણ ... ૩૨૫૦૦૦૦૦૦૦
રીઝર્વ ફંડ અને વગર વેલું બાએલો નફા ... ૩૪૬૦૩૯૮૩૯

લંડન ઓફીસ:—બીરાપસગેટ સ્ટ્રીટ, ઈ. સી.

શાખાઓ.

મુંબઈ	મનીલા	યોકોહામા	વોશીંગટન, ડી. સી.
કલકત્તા	સીંગુ	કાલોન	કંટાન
હોંગકોંગ	સીટી ઓફ મેક્સિકો	સીંગાપોર	પનામા
કોબી	મોહેંગાહી	સેન ફ્રાન્સીસકો	એમપાયર (કનાડા)
પેકીંગ	હેનકાઉ		

આ કોર્પોરેશન યુરોપ, અમેરીકા, આસ્ટ્રેલીયા, ચીન અને જાપાનનાં મુખ્ય શહેરોમાં કાર્યરત તેમજ તારતી હુડીઓ વેચે છે. તથા બીજા સ્થાનોએ એક્સચેન્જ ખરીદે છે. લેટરસ ઓફ ક્રેડિટ મોકલ કરે છે અને બેંકિંગનું તેમજ હુડીયામણનું લગતું દરેક પ્રકારનું કામકાજ અગત્યે છે.

આહુ ડીપોઝીટનાં ખાતાંઓ ખોલવામાં આવે છે અને તેની ઉપર બાજ દર વરસે દર સેંકડે બે ટકા લેખેનું દરરોજની રોકડ બાકી ઉપર ૩૧૦૦૦ થી ૩૧૦૦,૦૦૦ સુધીની રકમ માટે આપવામાં આવે છે.

ફીક્ષડ ડીપોઝીટ—૧૨ મહીનાની ખાંધી મુદતની ડીપોઝીટ ઉપર દર વરસે દર સેંકડે સાડચાર ટકા લેખેનું વ્યાજ આપવામાં આવે છે; દુબી મુદતની ડીપોઝીટ માટેનું વ્યાજ જાતે મળવાથી અથવા અરજ કરવાથી જાણી શકાય.

એચ. એ. દબલ્યુ. ડ્રેન્ટ,

કામચલાઉ મેનેજર.

મુંબઈની ઓફીસ, ૪૨-૪૩ અરબચેટ સ્ટ્રીટ.

The Mercantile Bank of India Ltd.

મરકનટાઈલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા લીમીટેડ.

નાં ૨૨, એસપ્લેનેડ રોડ, મુંબઈ.

સત્તા આપેલી થાપણ.....	પાઉંડ	૧,૫૦૦,૦૦૦
શેરો ભરાયલી થાપણ.....	,,	૧,૧૨૫,૦૦૦
પુરી ભરાયલી થાપણ.....	,,	૫૬૨,૫૦૦
ભાગીદારોની રીઝર્વ બેંખમદારી	,,	૫૬૨,૫૦૦
રીઝર્વ ફંડ.....	,,	૩૨૫,૦૦૦

વડી ઓફીસ—૪૦ થરેડનીડલ સ્ટ્રીટ, લંડન ઈ. સી.

શાખાઓ અને આડતો.

મુંબઈ, કરાંચી, કલકત્તા, હાઉરા, રંચુન, મધરાસ, કેલ્કાત્તા, કાંડી, ગાલ, સીંગાપોર, કવાલા લમપુર, પીનાંગ, હાંગકાંગ, શેહેંગાહી અને મોરીસ.

આ બેંક પોતાની શાખા તથા આડતો ઉપર હુડી આપે છે, તથા હુડીનાં નાણાં ઉઘરાવી આપે છે, અને મુસાફરો માટે લેટરસ ઓફ કરેડીટ આપે છે.

આહુ ડીપાઝીટો ઉપર સેંકડે બે ટકાનું વ્યાજ આપે છે.

ખાંધી મુદતની બાર માસની અથવા તેથી ઓછી મુદતની ડીપાઝીટ માટેના વ્યાજના ભાવો અરજ કરવાથી નક્કી થઈ શકશે.

વડી બેંક હીંદુસ્તાનની અથવા બીજી સરકારોની લોનો ખરીદ કરી અથવા વેચી આપે છે. તેમજ પગાર, પેનસન, વેહેંચણી અને વ્યાજ લેવડાવે છે, અને બે વસુલ થયેલી રકમ બેંકની મારફતે હુડી લઈ મોકલવામાં આવે તો તે ઉપર કમીશન કશું લેતી નથી.

એક વેળા સરકારી લોનો તથા કંપનીઓના શેરો વગેરે સલામત રાખવા લે છે અને તે ઉપરનું વ્યાજ નીચલે ભાવે ઉઘરાવે છે:—

કમીશન.

હીંદુસ્તાનમાં મલતું હોય તો દર સેંકડે..... બા ટકા
સલામતી માટે રાખેલી લોનો કે શેરો પાછા આપતી વેળા સેંકડે.... બા ટકા
હીંદુસ્તાનમાં વેચેલા શેરો અથવા લોનોનું નાણું આપતી વેળા સેંકડે. બા ટકા

જેમ્સ મરડોક,

મેનેજર.

HONGKONG & SHANGHAI BANKING CORPORATION.

હાંમકાંગ એન્ડ શેંગાહી બેંકીંગ કોર્પોરેશન.

ભાગ્યલક્ષી ચાપલુ	...	...	...	ડાલર	૧૫,૦૦૦,૦૦૦
માલેકાની બેળમદારીના ખાકી	...	...	...	,,	૧૫,૦૦૦,૦૦૦
સીલવર સીઝરવ કંડ...	...	...	...	,,	૧૬,૭૫૦,૦૦૦
ગોદડ સીઝરવ કંડ	...	...	...	પાઉન્ડ	૧,૫૦૦,૦૦૦

ડાયરેક્ટરોની કાર્ટ અને હેડ બોર્ડીસ—હાંગકોંગ.

ਸ਼੍ਰੀਮ. ਭੋ. ਸੰਪ੍ਰ.—ਪੰ. ੫. ਮੇਨੇਝਰ.

સંજ્ઞા સમીક્ષા—લંડન પ્રાથિની ઓફ ડેસ્ટ મીન્સ્ટર પોંક, લીં

સાંકળની કમીટી.

સર થામસ જેકસન પારિનિટ—ચેરમેન.

सर कार्ल मेयार, (मन्त्रालय योजना अधिकारी.)

वीसीएम अथर इथमोन, अरुडनापर (पी. अरु. अा. डंपनीना अथरुडर.)

જે. આર. એચ. સમીઠ, એડિટર.

अ. अम. टाउनशिप, अरुणाचलप्रदेश।

સી, એસ, એડીસ, એસ્ટિમાયર.

સા'બાચ્ચિા અને આડતો.

जिमोय, जेयडाड, जटवया, मुंजळ, उलकता, इंतान, डोलयो, दुय्याव, डेमभरग, डेनडाड, डोंगडोंग, धपोड, जेण्डार, डेणे, दुय्याडा जमपुर, लउन, लायनस, मलाडा, मनीला, नागासाडी, नयु योरक, पेक्कीन, पीनांग, रेजुन, शेडगोन, सान फानसीस्टो, शेयार्ड, डोंगड्यु, सींगपार, सरगाया, टीनटमीन, योडाहाम, डपोडडा.

મુંબઈની આડત.

ચાલુ હોસાબ પર દર રોજની બાકી ઉપર દર વર્સે, જે રૂ ૧,૦૦૦ ની આંદર ન હોય અને રૂ ૧,૦૦,૦૦૦ થી વધારે નહીં હોય તો સેક્ટ બે ટકાનું બાજબી આપવામાં આવે છે. પણ જે દર ૪૦ માસે એનું બ્યાજ રૂ ૫) નેટલું નહીં હોય ત્યારે તે અપાતું નથી.

આંધી ડીપાઝીટો બાર માસ સુધીની જુદી જુદી મુદત માટે સેવાય છે જે ખીસેની શરતો અરજ કાઢાયી જણાશે.

સમગ્ર જામીનગીરીપર તાણા ધીરવામાં આવે છે અને ખાલો ખરીદવામાં આવે છે તથા દરેક જાતનું શરાદી તેમજ પટાવતે લગતું કામકાજ થાય છે.

યુરોપ, હિંદુસ્તાન, આસ્ટ્રેલિયા, અમેરીકા, ચીન અને જાપાનના મુખ્ય વેપારના મથકો ઉપર તથા લંડનમાં ફરાર્દતો આપવામાં આવેછે.

७. ३. ७३.

2704

ଜରଜଟନ ଶାନ୍ତି, ଆଜିଆମ୍ଭ ଚାହୁଁ, — ଓ ପାଉଁ.

The Bank of Burma, Limited.

ધી બેંક ઓફ બર્મા, લીમીટેડ.

સારાયલી થાપણ...	...	...	...	રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦
પગાર થયલી થાપણ	...	...	...	,, ૧૭,૬૨,૫૦૦
રીઝર્વ ફંડ	...	...	...	,, ૫,૭૫,૦૦૦

લંડન બેંકરસ—પારસ બેંક, લી૦, અને વીલીયમ ડીકન બેંક લી૦.

એજંટો અને કોરસપોનડંટો આખા હિંદુસ્તાનમાં.

વડી ઓફીસ—રંગુન.

શાખાઓ—કલકત્તા, મધરાસ અને મુંબઈ.

આણુ ખાતાં—રૂ ૧૦૦ અને તેથી વધુ રકમ માટે ઉઘાડવામાં આવે છે અને રૂ ૧૦૦૦૦ સુધી બેલેન્સ ઉપરની રાજની બાકીનું દર વરસે દર સેંકડે અઢી ટકા વ્યાજ આપીશું. એવી સરતે કે તે રકમ અરધા સાલ માટેના વ્યાજને માટે રૂ ૩૩ સુધીની હોવી જોઈએ.

ખાંધી ડીપાઝિટો—મુંબઈમાં નીચે મુજબ લેવામાં આવે છે:—એક વરસ માટે ૬ ટકા લેખે, ૬ અને ૬ મહીના માટે વરસે સેંકડે ૫ ટકા લેખે. ટુકડી મુદતો માટે માસ અક્ટોબર અને તેની વચે ખાસ લાવો.

સેવીંગ્સ બેંક ડીપાઝિટ ફંડ—આ ખાતાંમાં રૂ ૧૦ સુધીની નાની રકમો પણ લેવામાં આવે છે અને તે ઉપર આ ફંડના કાનુનોને અનુસરીને વરસે ૫ ટકા વ્યાજ આપવામાં આવશે, જે કાનુનો અરજ કરવાથી મળી શકશે. ખાંધી ડીપાઝિટ અને સેવીંગ્સ બેંક ડીપાઝિટ ખાતાંમાં હિંદુસ્તાનના મુખ્ય શહેરો જેવા કે, કલકત્તા, મુંબઈ, મધરાસ, રંગુન અને કરાંચીના ચેકો અને એ શેહેરોની સરકારની ચલણી નોટો ચારજ લીધા વગર મુક્ત સવીકારીશું.

સ્ટોકની ખરીદી તથા વેચાણ અને હુડીઆમણનું દરેક કામ કરી આપવામાં આવશે.

એફ. ડી. સ્નેક,

મેનેજર,

સ્ટેનડરડ બીલ્ડીંગ.

National Bank of India, Ltd.

નેશનલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા, લી.

વડી ઓફીસ:—૨૬, બીંગ્લેટ, લંડન ઇ, સી.

નામની થાપણ...	...	...	...	...	પાઉન્ડ ૨૦,૦૦,૦૦૦
ભરાયલી થાપણ	...	...	...	...	” ૧૦,૦૦,૦૦૦
રીઝર્વ ફંડ	...	...	...	...	” ૮,૦૦,૦૦૦

શાખાઓ.

કલકત્તા.	દીલ્લી.	માંડલે.	મોમબાયા.
ચુંબઈ.	કાનપૂર.	કોલ્કો.	નેહરોબી.
મધરાસ.	ટ્યુટીકોરીન.	કાંડી.	નાકુર.
કરાંચી.	કોચીન.	નેવેરા હલીયા.	કીસુમ.
લાહોર.	ચીતાગોંગ.	એડન, કેમ્પ.	જનજર.
અમરીતસર.	રંજુન.	એડન, સ્ટીમરપોર્ટ	કેમપાલા.
		જનજીબાર.	અનરેબી.

ફીક્ષડ ડીપોઝિટ્સ—આ બેંક બાંધી મુદતની બાર માસની અથવા તેથી ઓછી મુદતની ડીપોઝિટ્સ લે છે, જેના વ્યાજના ભાગો અરજ કરવાથી જણાવવામાં આવશે.

ચાલુ ડીપોઝિટ ખાતાંઓ—આ બેંક સાથે ચાલુ ડીપોઝિટ (અનામત) ખાતાં પસંદ કરેલા આહવાને માટે ઉધારવામાં આવે છે અને તેઓને રૂપિયા ૧,૦૦૦ થી રૂપયા ૧,૦૦,૦૦૦ સુધીની રકમો ઉપર દરરોજની બાકી કલાકના જાહેર વરગે દર સેકંડે બે ટકાનું વ્યાજ આપવામાં આવે છે; પણ છ માસનું વ્યાજ ૬.૫ થી વધુ નહીં થાય તો વ્યાજ આપવામાં આવતું નથી.

હુડીપત્રીનું કામ—યુરોપ, આફ્રિકા, હિંદુસ્તાન, ચીન અને આસ્ટ્રેલીયાનાં મુખ્ય શહેરો ઉપરની હુડીઓ ખરીદવામાં અથવા તે ઉધારથી આપવામાં આવે છે.

બેંક પોતાની વડી ઓફીસ તથા શાખાઓપર અને યુરોપ, આફ્રિકા, અમેરીકા તથા આસ્ટ્રેલીયાનાં મુખ્ય શહેરો ઉપર પણ હુડી આપે છે. તારમાંથી નાણું વાળે છે.

આ બેંક સરકારી લોન, શેરો વગેરે વેચવા તથા લેવાનું કામ કરી આપે છે, અને તે સત્તામત રાખવા માટે પણ લે છે અને બ્યારે પાકે ભારે તે ઉપરનું વમાજ ઉધારથી આપે છે.

લોનો તથા કેશ કેલીકલેશન પસંદ કરેલી જામીનગીરીઓપર આપવામાં આવે છે.

ડાઉલ્ટ્યુ જે. કે. હીગારટી,

એક્ટીંગ મેનેજર.

પાસ્ટ બોક્સ નંબર ૧૪૧.

THE BANK OF BARODA LIMITED.

શ્રી સરકારી ગાયકવાડના આશ્રય તળે સ્થાપાયેલી અને શ્રી માહારાજા સાહેબની મોટી મદદ ધરાવતી.

ધી બેંક ઓફ બરોડા લીમીટેડ.

—૦૦૦૦૦૦—

(સને ૧૮૮૭ ના બરોડા કંપનીના એક્ટ ત્રીજા પ્રમાણે રજીસ્ટર થયેલી.)

હેડ ઓફીસ—માંડવી પાસે, વડોદરા.

શાખા ઓફીસો—અમદાવાદ, નવસારી અને મેહસાના.

ધાપણ રૂ. ૨૦,૦૦,૦૦૦.

ડી રે ક ટ રે.

ધી જ્ઞાનરેખા સર વીકલદાસ દામોદર હાકરશી
(નાઈટ) ચેરમેન.

શ્રીમંત સ પતરાવ ગાયકવાડ (વડોદરા).

૨૧૦ રાં બારકરરાવ વીકલદાસ મહેતા, વડોદરા,
હાઇ કોર્ટ, (મુખ્ય).

રાજરતન શેઠ મગનલાલ પીં. હરીભક્તી નગર-
શેઠ (વડોદરા)

શેઠ ચીમનલાલ એમ. શામળ એચર, શ્રી શ્રીયાજી
મીસના એજન્ટ, (વડોદરા.)

૨૦ આં લાલશંકર ઉમીયાશંકર, (અમદાવાદ.)

શેઠ એમ. એચ. કાનડાવાલા, માહારાજા મીલસ
કું. લી.ના એજન્ટ, (વડોદરા.)

શેઠ માણીલાલ રેવાદાસ (વડનગર.)

૨૦ આં શુભાચારવ રાજા નીંખાલકર, વડોદરા.

આલુ ડીપોઝીટ ખાતાંઓ.—રૂ. ૩૦૦ થી ૧૦૦૦૦૦ ની દરરેખાતી સીલક ઉપર દર
સેંકડે બે ટકાનું વયાજ આપવામાં આવે છે અને તેથી વધુ રકમ ઉપર ખાસ જુદી ગોઠવણ કરવામાં
આવશે. અરધા વરખનું રૂપિયા ત્રણથી ઓછું વયાજ થતું હશે તો તે આપવામાં આવશે નહીં.

ખાંધી મુદતનાં ડીપોઝીટ ખાતાં.—આર મહીનાની ખાંધી મુદતનું વયાજ દર વરખે
દર સેંકડે સાડા ચાર ટકા આપવામાં આવે છે તેથી વધારે અને ઓછી મુદત અને રૂ. ૫૦૦૦ ઉપ-
રાંતની ડીપોઝીટ માટેના બાક અરજ કરવાથી જણાવવામાં આવશે.

સેવીંગસ બેંક.—આ બેંકમાં સેવીંગસ બેંકના ખાતાં ઉઘાડવામાં આવે છે અને તે ઉપર
દર વરસે દર સેંકડે જોણા ચાર ટકા વયાજ આપવામાં આવે છે. એક વરખમાં રૂ. ૧૦૦૦ વયાજ
સીસા ને એકંદરે રૂ. ૫૦૦૦ સુધી દરેક ખાતાંમાં છેલ્લા વરખના વયાજ સીસા રાખવામાં આવે
છે. એક કરતાં વધારે નામો ઉપર ખાતાં ઉઘાડી શકાય છે પરંતુ એક નામ ઉપર એકથી વધારે
ખાતું ઉઘાડી શકાતું નથી.

લોનસ વીગેરે.—હુડી, અને એવાંજ ખીજ કીમતી કાગળયાં ઉપર, સધર જામીનમીરી
ઉપર, તથા વાળખી રકમની મીલકત કચળમાં રાખી ખાસ કરાવેલા બાવે તથા સરતે એક નાણાં
ધીરે છે. ધરાદાના સ્ટોકસ, શેરો, જામીનમીરીનાં કાગળીયાં, ધરેણાં, ઝવેરાત, વીગેરે કીમતી તથા
જોખમી ચીજો સહીસલામત રાખવાનું, પ્રેસેસરી નોટો, ડીબેન્ટરસ, સ્ટોકસ, શેરો વીગેરે વયાજ
આપતાં કાગળ ઉપરનું વયાજ ઉઘરાવી આપવાનું તથા ગવર્નમેન્ટ પેપર અને બેંકી જાતના શેર,
સ્ટોક ડીબેન્ટરસ ને તેવીજ જાતના કાગળીયાં વેચી તેમજ ખરીદી આપવાનું કામ બેંક કરે છે.

સી. ઇ. રેનડલ, મેનેજર.

FOLLOWWAYS WALK & JAMMER

નીચલી દવાઓ સોના જેવી કીમતી છે.
હાલોવેની ગોળી તથા મલમ.

આ સર્વ ઉપયોગી દવાઓ
હૈંદુસ્થાનના દરેક રહીશોએ પોતાના ઘરમાં સાચવી રાખવી જોઈએ.

હાલોવેની ગોળીઓ

લોહીને સ્વચ્છ કરે છે, શરીરની નબળાઈને દૂર કરી કૌવત આપે છે અને લીવર તથા મળ ઉપર ધીમેથી પણ અસરકારક રીતે ગુણુ કરે છે. એ ગોળી લીધાથી ખોરાક ખાવાની રૂચી થાય છે, તેમજ લોહી સરીરમાં સારી રીતે ફરે છે અને આખા શરીરને તાકાત તથા જોર આપે છે. નબળાઈને લીધે માથાનો દુખાવો શરીરનું 'ધુન્ધુ' અને બીજી સાધારણ નબળાઈ આ પ્રખ્યાત ગોળી લેવાથી તદત જતી રહે છે. વળી સ્ત્રીઓના તમામ દરેક જેવાં કે ચામડીના ડાઘા, ફાડડી, ગુમડાં વીગેરે સરવે કરીયાદો—બીજી કોઈથી ધરધતુ દવાઓ કરતા આ ગોળી ઘણી સરસ રીતે નાબુદ કરી નાંખે છે અને એના જેવી બીજી અકબીર દવા કોઈ નથી.

હાલોવેનો મલમ

આખી દુનીયામાં સરવે ઠેકાણે પ્રખ્યાતી પામેલો છે. દરેક જાતનાં ગુમડાં, ચાંદાં અને જખમ બીજા કોઈ મલમ કરતાં આ મલમ ઘણી સારી રીતે રૂઝવી નાંખે છે. અદ્યુત રીતે શરીરની અંદર પેસી ગળાંના અને છાતીના તમામ દરેકો તેમજ ઉધરસ, હાંફણ, હમ વીગેરે નાબુદ કરે છે. ગળાંનો કાકડો સાફ કરે છે અને છાતીના અંદરના ગુમડાં તથા રંગોતું ફુલવું એ સરવેને બેસાડી હર્ષ સાજ કરી નાંખે છે. વળી સંધીવા તથા સાંધાનું અસાધ્ય જવાથી થતી અતિ ખીડા નાબુદ કરી દે છે.

ગોળી અને મલમ.

નં. ૧૧૩ સાઉથ વર્ક સ્ટ્રીટ, લંડન ખાતે બનાવવામાં આવે છે.

દરેક મુધરેલા સહુરમાં દવા વેચનારની દુકાનેથી ઉપલી દવાઓ મળશે.

દવા વાપરવાની સુચના દરેક લાવામાં છાપેલી દવાની સાથે મળશે.

ખરીદારોએ શીથી અને ક્યાં ઉપરનાં લેખક તમાસીને લેવા કે તે ઉપર ૧૧૩ સાઉથ વર્ક સ્ટ્રીટ (જેટલું ૨૪૪-૨૪૬) લંડન એ પ્રમાણે ઠેકાણું નક્કી કરી લેવા તે બીજી જાતની છે એમ સમજવું.

MAYPOLE SOAP FOR HOME DYEING.

THE ART OF DRESSING
most Ladies and MAY-
the means for all.

CELL is understood by
POLE soap furnishes

What we wish to convey by this statement is — that to buy new things for every change in colour dictated by fashion is extravagant, and for most people impracticable. It is also unnecessary, when by use of **MAYPOLE** soap you can **DYE AT HOME** in **15 Minutes**, to the most delicate shade or colour, your Blouses, Laces, Silks, Satins, Gloves Ribbons, Scarves Feathers, Lingerie, Curtains, &c.

**NO MESS. NO TROUBLE.
WON'T WASH OUT OR FADE.**

COLOURS STOCKED.

ECRU, CREAM, PINK, SALMON PINK, SCARLET, CERISE, CRIMSON, CARDINAL, TERRA COTTA, FAWN, NUT BROWN, DARK BROWN, CANARY, ORANGE, HELIOTROPE, DARK GREEN, MAUVE, LIGHT BLUE, NAVY BLUE, PURPLE, PLUM, MAROON, ALOE GREEN, BLACK.

SOLD EVERYWHERE.

The MAYPOLE COMPANY (1899) Ltd.,

17, CUMMING STREET, KING'S CROSS, LONDON, N.

SEND FOR OUR FREE PAMPHLET, "THE PERFECTION OF HOME DYEING."

ધરધતુ રંગવાનો "મેપોલ સાબુ"

ધણી ખાનુઓ ધણી સરસ રીતે કપડાંને રંગાર કરવાનો હુનેર સમજે છે, જેને માટે મેપોલ સાબુ સખલા સાધણો પુરા પાડે છે, જે વીધે આમે એટલું જ કહીએ છીએ કે દરેક નવી સીઝનમાં કપડાંની ફેશનમાં જે બુદ્ધા બુદ્ધા ફેરફારો થાય છે તેવી વખતે એવા ફેશનેબલ કપડાં ખરીદવા એ લખણુટપણું, મોટે ભાગે તેમ જાનવું અગત્ય અને વાળી બીનજરૂરનું છે. તેનું કારણ એ કે મેપોલ સાબુ વાપરવાથી તમે ધરમાં ૧૫ મીનીટની અંદર જેવાં માંગો તેવા બીકટ રંગો સારી, સેમ, રેશમી તથા સાતીનનાં કપડાં, મોઝાં, ડગલા, પાટલુન વગેરે કપડાંપર આપી શકશો.

કાંઈબી બગડતું નથી, બાજી ખટપટ તથા મેહનત પડતી નથી, અને વળી રંગ નીકલી જઈ જાંખો પડતો નથી.

નીચલા રંગના સાબુઓ દરેક ડેકોરેથી વેચાતા મલશે :—

એક, હીમ, ગુલાબી, સામત ગુલાબી, કીરમજી, સેરાઈઝ, ગુલાબી કરડીનસ, ટેરા હોરા, હરણના બચાને રંગ, 'નટ બ્રાઉન' બુરો, ઘેરા બુરો, સેડમ પીસો, નારંગયા, હેવીગેવોપ, હુરો લીલો, મેલ, સફેદ જલુ, નેવી જલુ, જાંબુરો, પ્લમ, માશન, સેમ લીલો, કાજો

ધી મેપોલ કંપની (૧૮૯૯) લીમીટેડ,

૧૭, ક્યુમીંગ સ્ટ્રીટ, કીંગ્સ ક્રોસ, લંડન, એન.

"પરફેક્શન ઓફ હોમ-ડાયિંગ"ની બુક મંગાવવાથી મોકલવામાં આવશે.

CAN THIS MAN READ YOUR LIFE?

The rich, poor, exalted and humble seek his advice on Business, Marriage, Friends, Enemies, Changes, Speculation, Love Affairs, Journeys, and all events of Life.

Many say he Reveals Their lives with Amazing Accuracy.

Free test Readings will be sent for a short time to all Readers of this Calendar.

Has the veil of mystery that has so long throuded the ancient science been raised at last? Can it be that a system has been perfected that reveals with reasonable accuracy the character and disposition of an individual, and so outlines the life as to assist in avoiding errors and taking advantage of opportunities.

Roxroy, a man who has for twenty years been delving into the mystery of the occult, making a scientific study of the various methods of reading the lives of people, seems to have reached a higher round in the ladder of fame than his predecessors. Letters are pouring into his office from all parts of the world telling of the benefits derived from his advice. Many of his patrons look upon him as a man gifted with some strange, mysterious power, but he modestly asserts that what he accomplishes is due alone to an understanding of natural laws.

He is a man of kindly feeling towards humanity, and his manner and tone immediately impress one with his sincere belief in his work. A huge stack of grateful letters from people who have received readings from him to other convincing proof as to his ability.

Even Astrologers and Palmists admit that his system surpasses anything yet introduced.

The Rev. G. C. H. Hesketh, Ph. D., Pastor of St. Paul's Evangelical Lutheran Church, in a letter to Prof. Roxroy, says: "You are certainly the greatest spiritualist and master of your profession. Everyone consulting you will marvel at the correctness of your detailed personal readings and advice. The most sceptical will consult you again and again after corresponding with you once."

If you wish to take advantage of Roxroy's generous offer and obtain a free reading, send your date, month, and year of birth, state whether (Mr., Mrs. or Miss), and also copy the following verse in your own hand-writing.

I have heard of your power
To read people's lives,
And would ask what for me
You have to advise?

Be sure to give your correct name, birth date, and address, and write plainly. Send your letter to ROXROY, Dept. 1003, No. 177a, Kensington, High street, London, W., England.

If you wish, you may enclose 6 Annas (stamps of your own country) to pay postage, clerical work, etc. Do not enclose coins or silver in letters.

સ્ત્રીઓને શક્તી આપનારી દવા. એલટ્રીસ કોર્ડીયલ રીઓ.

આ દવા સ્ત્રીઓને લાગુ પાડતા સરખે દરદોને દૂર કરવાની અદ્ભુત શક્તી ધરાવે છે. પેદા અને તેના તમામ અવયવો ઉપર તે લેવાથી પુરુષકલ શક્તી આપે છે. તેથી સ્ત્રીઓને એ દવા સમગ્ર રીતે ઉપર પડી તે રોગ ડીસમેનોરેયા, એનોરેયા, લુકોરીયા, એમેનોરિયા કે પછી સ્ત્રીઓને સમગ્ર કાળથી દરદ હોય તે માટે ઘણીજ ઉપયોગી માલમ પડી છે.

એમનાના વેશમાં આવતી છોકરીઓ તેમજ ગરભવંતી સ્ત્રીઓને તેઓનું મચેલું બળ અને કમી થતું તાકાતપણું આ દવા લેવાથી જલદીથી પામું આવે છે.

એલટ્રીસ કોર્ડીયલ રીઓ—તમામ મળમુતના આંધાને મળમુત કરે છે તેથી મરભ અકુરે જતો અટકે છે. જે સ્ત્રીઓ કમરના દુખવાથી અથવા એવા ખીજા દરદથી પીડાતી હોય અથવા સાંધાના સાંઘની ફરીયાદ કરતી હોય તો તેઓને એ દવા જરૂર આપવી જોઈએ. આ દવા મુખ્ય કરી સ્ત્રીઓને લાગુ પડતાં દરદો સાગ કરવા માટે જાણીતી છે તેથી ઘણાખરા તખીઓ તેની બલામણુ કરે છે.

જે કુવારીકાઓ ૧૧ વરસથી ૧૮ વરસની હોય કે જે વખતમાં તેઓ કુવારીકા અવસ્થા માંથી સ્ત્રીની અવસ્થામાં જાય છે તેઓને એલટ્રીસ કોર્ડીયલ રીઓ ખાસ ઉપયોગી છે. કારણકે એ વાપરવાથી સ્ત્રીને પુરુષકલ તાકાત તથા શક્તી આપે છે.

દવા લેવાની રીત—ખોરાક ખાવાની અને ખીજાને જવાના વખત વચ્ચે એક ચમચો દીક-સમાં ત્રણ વખત લેવી.

નર્વ તોનીક.

નર્વસનેસ, ઉંઘ નહી આવતી હોય તો તે માટે, આંકણી, અને આગસાઈ તથા નખખાઈ માટે સીલેરીના જે શક્તી આપનારી દવા છે તે ખાવા પડી અને સુવા જવા પહેલાં દીવસમાં ત્રણ વખત એક ચમચામાં લેવી તેમજ દારૂના વ્યસનમાં મુદ્દાઓને આરામ કરવા માટે આ દવા એક મળમુત ઉપાય છે.

નર્વસ સીસ્ટમ માટે આ એક ઉત્તમ શક્તી આપનારી દવા તરીકે સીલેરીના લગભગ ૪૦ વરસથી જાણીતી થયેલી છે.

કેમીસ્ટો, ડ્રીસ્ટો અને ઇન્ડીઆમાં દવા વેચનારાઓ

એલટ્રીસ કોર્ડીયલ રીઓ અને સીલેરીના ખોરા જથ્થામાં રાખે છે.

આ દવાઓ ઘણીજ ઉપયોગી માલમ પડવાથી તેની નકલો ઘણી થઈ છે અને આ કંપનીએ જ ખતારેલી ખરી દવા છે એમ દવાની શીશી ઉપર રીઓ કેમીકલ કંપનીના નામની લેખલ લગાડેલી છે તે જોઈ તેની પ્રથમ ખાત્રી કરી લેવી.

તમુનો અને એ સંબંધી જોઈતી વધુ વીચત માટે નીચે જણાવેલી કંપનીને લખો.

રીઓ કેમીકલ કંપની.

૭૬, બેરો સ્ટ્રીટ, ન્યુ યોર્ક સીટી—યુ. એસ. એ.

Rio Chemical Co.,

79, Barrow St., New York City, U. S. A.

First Class Swiss factory of Embroideries.

**Wants Agents (ladies or gentlemen) in all
towns of British India**

for the sale of their fabrics, trimmings, dresses, flouses,
handkerchiefs directly to private.

**HIGH CLASS NOVELTIES. LATEST PARIS FASHIONS.
SPLENDID SPECIALITIES. 25% commission.**

Prices in English money.

**Goods delivered free of all expenses;
freight and duty prepaid. Cash on receipt.**

Apply to BOMBAY VARTMAN PRESS.

ભરતકામની પહેલા વરગની સર્વીસ ફેક્ટરીને

બ્રીટીશ હીંદુસ્તાનના સઘળાં શહેરોમાં નીચલી છાણસોના વેચાણ માટે
(ખાનુઓ યા પ્રહુચથો) એજન્ટો તરીકે જોઈએ છે:—

ફ્રાંક્રીસ, ત્રીમીંગસ, ડરેસીસ, બલાઉઝ, રમાલ વગેરે કે જે બહારોબાર
ખાનગી આસામીઓને વેચવાનાં છે.

પહેલા વરગની નવાઈ જેવી ચીજો
(નોવેલટીઝ), પેરીસની સઉથી છેલ્લી ફેશન,
ઉત્તમ સપેશીયાલીટી (ખાસ બનાવટો.)

રૂપ ટકા કમીશન આપવામાં આવશે.

ભાવ ઇમેજ ચલણી નાણાં પ્રમાણે ખર્ચ વગર માલ ડીલીવર કરવામાં આવશે

અને નોખ તથા જગાત આગમચથી ભરવામાં આવશે.

માલ મલવે રોકડા પછંસા ભરવા પડશે.

એ વીસ નીચલે ઠેકાણે અરજ કરવી:—

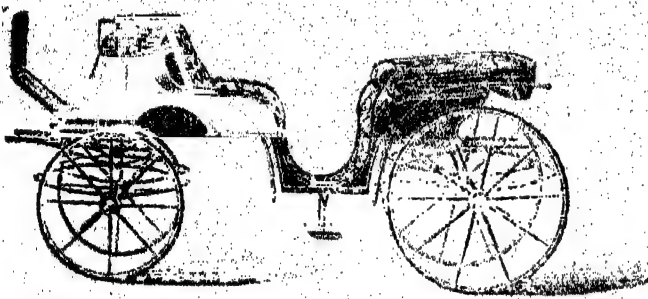
મુંબઈ વરતમાન પ્રેસ, નં. ૧૪૧ ચંનડનવાડી, —મુંબઈ.

By Special Appointment to
H. E. THE GOVERNOR OF BOMBAY.
FORT COACH FACTORY.

PESTONJEE B. PRESS, PROPRIETOR.

ESTD. 1879. *Frere Road, Fort, Bombay.* **ESTD. 1879.**

Patronised by GOVERNMENT HOUSE since 1896 and
 also by the PRINCES and ELITE of SOCIETY
 in Bombay and up-country.

NUMEROUS GOLD MEDALS, FIRST CLASS DIPLOMAS
 AND CERTIFICATES OF MERIT

Awarded at Several

EXHIBITIONS IN INDIA, PARIS & LONDON.

Special Gold Medal and First Class Diploma at
FRANCO-BRITISH EXHIBITION 1908.

THE HOUSE FOR

HIGH CLASS CARRIAGES & MOTOR COACH BUILDING.

ELECTRO PLATING in SILVER, COPPER
 NICKEL and BRASS, neatly executed on all
 classes and descriptions of articles.

CARRIAGES & MOTOR ACCESSORIES & FITTINGS

Stocked in large variety.

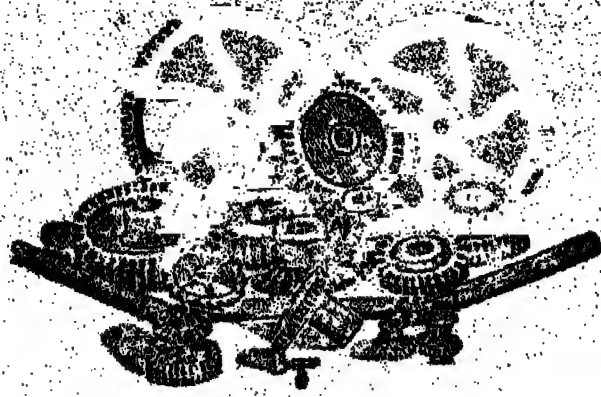
ACCUMULATORS CHARGED.

ESTIMATES AND SPECIFICATIONS SUBMITTED FREE.

Telegraphic Address—'PRESS. BOMBAY.'

Telephone No. 891.

ફીરોઝ આચરન ફાઉનડરી

ઘરાકોના પોતાના નમુનાપરથી
કોટન સ્પીન્નિંગ મશીનરી માટે
દરેક જાતનાં કાસ્ટીંગસ
બનાવવામાં આવે છે.

એક વખત ઓરડર આપવાની અરજ કરવામાં આવે છે.

નીચલે સરનામે લખો—

ફીરોઝ વાડયા,

કાલા ચોકી રોડ,

પરેલ—મુંબઈ.

SHAPOORJEE N. CHANDABHOY & CO.

F. R. I. B. A., M. S. A., M. S. E., (London.)

ARCHITECTS ENGINEERS AND FIRE INSURANCE

SURVEYORS AND ADJUSTERS,

MUNICIPAL LICENSED SURVEYORS.

MARKER'S BUILDING,

Opposit "OLD SECRETARIAT" BUILDING,

APOLLO STREET, FORT,

BOMBAY.

શાપુરજી નશરવાનજી ચાંદાભાઈની કુાં

એફ. આર. આઈ. બી. એ., એમ. એસ. એ., એમ. એસ. ઇ., (લંડન)

આર્કીટેક્ટસ, ઇન્જીનીયરસ અને આગના

વીમાના સર્વેયરસ તથા એડજસ્ટરસ,

મ્યુનીસીપાલ લાઈસન્સડ સર્વેયરસ.

માર્કરસ બીલડીંગ,

"બુની સેક્રેટરીએટ" બીલડીંગ સામે,

એપોલો સ્ટ્રીટ, ફોર્ટ,

મુંબઈ.

THE CENTRAL INSURANCE CO., LD.

GUARANTEED BY THE

LIVERPOOL AND LONDON AND GLOBE INSURANCE CO.,(Assets Exceed £ 11,000,000.)**ધી સેન્ટ્રલ ઇન્સ્યુરન્સ કુલ્ડી.**

કુલ્ડે ફંડ ૩૧૬૫,૦૦૦,૦૦૦.

હમો નીચે સહી કરનાર ઉપલી કુંપનીના ચીફ એજન્ટ આગના
વીમા મધ્યમ દરે ઉતારવાને તઈયાર છઈએ.**THE BRITISH CROWN ASSURANCE CORPORATION LD.**CAPITAL £ 500,000.**ધી બ્રીટીશ ક્રાઉન એસ્યુરન્સ કોર્પોરેશન લી.**

કેપીટલ ૩૭,૫૦૦,૦૦૦.

હમો નીચે સહી કરનાર ઉપલી કુંપનીના ચીફ એજન્ટ આગના
વીમા મધ્યમ દરે ઉતારવાને તઈયાર છઈએ.

ફીરોઝ સી. શેઠના,

ચીફ એજન્ટ,

નંબર ૧૭, બેંક સીટ, કોલ્ડ-મુબઈ.

THE LEGAL INSURANCE Co., Ltd.

CAPITAL £ 1,000,000.

ધી લીગલ ઇન્સ્યુરન્સ કુા લી
કેપીટલ રૂ૧૫,૦૦૦,૦૦૦.

હમો નીચે સહી કરનાર ઉપલી કુંપનીના ચીફ એજન્ટ આગના
વીમા મધ્યમ દરે ઉતારવાને તઈયાર છઈએ.

ફીરોઝ સી. શેઠના,

ચીફ એજન્ટ,

નંબર ૧૭, બેંક સીટ, કોટ—મુંબઈ.

VEGETABLE PAIN DROPS.

A certain Specific for all Internal and External Pains.

અમુદ્ય વનસ્પતીમાંથી તઈયાર કરેલો

“વેન ડ્રોપ્સ.”

વાપરો અને ડાક્ટરોને ઘેરે પઈસા જતા અટકાવો.

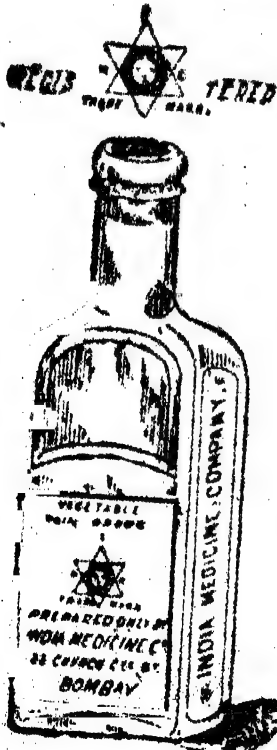
આ લેવાથી સળખમ, દમ, છાતીનું બળતું, અગરણ, કાલેરા
ઈનફ્લુએન્સા ઇલાદી દરદોનો તાતકાલ નાશ થાય છે, અને તે સીવાય
દાંતનો દુખારો, માથાનો દુખારો, કમરનો દુખારો, સંધીવા અને
પવનને લીધે થતાં દરેક દરદો ઉપર અકરીર છે.

ફીમલ દર બાટલીના આના ૭ તથા ૧૨.

સરવે આખરૂદાર વેચનારાઓને ત્યાં મળે છે તથા

ઈડીઆ મેડીસીન કંપની, કેમીસ્ટો.

નાં ૨૨, અરબગેટ સીટ, કોટ, મુંબઈ.

મરહુમ ખાન બાહદુર બહમનજી બેહરામજી પટેલનું “પારસી પ્રકાશ,” દક્ષતર બીજું.

મારા મરહુમ બાઈ ખા. બા. બહમનજી બેહરામજી પટેલનું “પારસી પ્રકાશ”નું દક્ષતર બીજું—જેના ૭) ભાગ મરહુમે બાહર પાડ્યા હતા,—હાલ તમામ થયું છે. તેના પહેલાં દક્ષતરમાં પારસીઓ ઇસ્તાનથી હોંદુસ્તાન આવી વસ્યા સારથી તે સને ૧૮૬૦ સુધીની હકીકતો આપેલી છે. જ્યારે આ દક્ષતરમાં સને ૧૮૬૦ થી ૧૮૮૦ ના સાલ સુધીના બે પારસી બહોળલાલીના દાહેકાઓની હકીકત છે.

મારા મરહુમ બાઈના શોકગ્રસ્ત મરણથી આ બીજાં દક્ષતરનો ૮ મો અને છેલ્લો ભાગ એમની નોંધ પરથી બાહર પાડી એ દક્ષતર પુરું કરવાની દુઃખભરી ફરજ મેં ઉઠાવી છે. તેમ કરતાં એ પુસ્તક માટે એ બોલ બોલવાની છુટ લેકું છું તે માટે દરગુજર ચાહું છું. એ પુસ્તકની અગત, અને તેના કરતાં માટે હું પોતે વધુ બોલવાને બદલે સમશુલ્કબોલમાં એ જીવનજી બમશેદજી મોદીએ સને ૧૯૦૫ ના સાલમાં પોતાની એક ચોપડી મારા મરહુમ બાઈને અર્પણ કરતાં જે લખ્યું હતું તે ઉતારી લઉં છું. કે તેમાં તેવણે બીજા જાનકારોનાં જે મત આપ્યાં છે, તે ઉપરથી મારાં પારસી ભાઈઓ અને બેહનો આ પુસ્તકની કદર યુજવાને શક્તીવાન થાય:—

“Khan Bahadur Bomanjee Byramjee Patell, who, working for years, quietly and patiently, has done a yeoman's service to his Community by the publication of his very valuable and useful book, “The Parsi Prakash.” His work is sought for information, by every writer writing on a Parsi subject from a historical, antiquarian, anthropological or sociological point of view. In the Court and in the Temple, in the family circle and in society, it is held as a book of very valuable information on old Parsi subjects.”

Miss Menant, in her work, “Les Parsis,” (Premiere Partie), thus speaks of Mr. Patell and his “Parsi Prakash”:—“In his Preface, the author, with unequalled modesty, makes no pretention to originality and simply declares to have collected the materials for those who wish to undertake a methodical and reasoned history of the Community. In the 1052 pages of this work, there is not a single page, which does not show the scrupulous care bestowed upon the choice of different subjects of information, and which does not show the patient and laborious research to which he has resorted,.....If ever a work has right earnestly done, it is assuredly this work. There is so much of care and method in its arrangement, that it would do honour to the most laborious and the most learned of the scholars of ‘1 Ecole des Charts’.”

The late lamented Dr. West said of his work in one of his letters to the Trustees of the Funds and Properties of the Parsi Panchayet, that “The Parsi Prakash of Bomanjee Byramjee Patell, is a most laborious and valuable compilation.”

આ પુસ્તકના કર્તા બે હયાત હોતે તો પોતાના લાગવગથી એના ઉદ્ધાવ માટે જાતી મેહેનત કરતે પણ કમ લાગ્યે તેમ ન હોવાથી આ પુસ્તક જેને બહાર પાડવામાં અમને કેટલો શ્રમ ખેંચવો પડ્યો છે અને ખર્ચ કરવો પડ્યો છે, તેને ઘરતું ઉતેજન આપવા માટે હું જરથોસ્તીઓને અરજ કરું છું, અને તે માટે આગમનથી આભાર માનું છું.

પુસ્તક ખરીદનારાઓએ મેહેરખાની કરી પોતાનું નામ અને ઠેકાણું લખવાથી મોકલી આપીશું. આ પારસી પ્રકાશનાં બીજાં દફતરની કીંમત રૂ. ૧૦) દશ રાખી છે.

તા. ૨૦ ૬૦—આ પારસી પ્રકાશ પુસ્તકનું પેઢવું દફતર પણ અમારી પાસેથી રૂ. ૧૫) પંદરની કીંમતે મલશે, અને બીજાં દફતરના છુટા ભાગો રૂ. ૧) ની કીંમતે અને છેલ્લો ભાગ રૂ. ૩), ની કીંમતે મલશે.

પારસી ધર્મ સ્થલો—કીંમત રૂ. ૩).

એ પુસ્તકમાં પારસી ટોલાનાં ધર્મ સ્થલો જેવાં કે દરેમેહર, દોખમાં, સગડી, ધર્મશાલા વગેરેની સ્થાપના વખતે વંચાયેલા અનુમત પત્રો વગેરે બીજી જાણુતા અને નોંધી રાખવા જોગ બાબતોનો સંગ્રહ કર્યો છે.

સીકંદરાબાદ દોખમા કેસના ચુકાદામાં નીચલો ફકરો આવેલો છે:—

“એકઝીબીટ (૧) એડરેસમાં જે બીના લખી છે તેજ ખાનખહાદુર બહમનજી મેહેરામજી પટેલે લખેલી “પારસી ધર્મસ્થળો” અને “પારસી પ્રકાશમાં” લખેલી છે. તે દોખમા કેસમાં દોખમ થઈ હતી. એવી બાબતોમાં ખાનખહાદુર બહમનજીના લખાણ જાણીતી રીતે ભરોસેદાર લેખાય છે. પારસી કોમની ધારમીક ખેરાતોને લગતા ધણાક અગતના કજયાઓમાં એવજીની સાક્ષી લેવાઈ છે. ઉદવાડના આતશખેહેરામના કજયાના ચુકાદામાં સર હોરેનસ જેનકીનસે એવજીને ધણા ભરોસેદાર જણાવ્યા છે. એ બનવા જોગ નથી કે ખરાંપણાની ચોકસી કીધા વગર તેવજી કશું લખ્યું હોય.”

પારસી મરત્યુક—કીંમત રૂ. ૧).

વર્તમાન પત્રની સ્થાપનાથી તે ૧૮૬૦ સુધીનાં પારસી મરત્યુકોની વર્તમાન પત્રોમાં આવેલી નોંધો.

ધ્રુપ નીરંગમાં દેવાતાં અશો નર નારીઓનાં નામો કીંમત રૂ. ૦૧૧.

“Almost as a historian, Bomanji Beheramji Patel may be mentioned here again. His *magnum opus*,—*Parsi Prakash*—from which we have so largely drawn, is entirely written in Gujarati. (624 C) He is the author, too, of a life of Firdousi in the epistolary form (1871), and of a History of Persia from the reign of Kaiomars to Yezdegerd (1872). [Mr. Patel “was well-known, in his own community, as a Parsi of orthodox belief, old-fashioned, warm-hearted, ever unobtrusively doing good work of charity, and proud of the race to which he belonged, and, prouder still of having rendered it such service as his industry and ability commanded. His life-work,—*Parsi Prakash*,—was unique. He collected and compiled what may be truly called the “dry bones” of Parsi annals, ever since the community came under the beneficent influence of the British *raj* (“=Rule”) to which he was sincerely but *unostentatiously* loyal.”

ઉપલી ચોપડીઓ નીચલે ઠેકાણેથી મલશે.

દીનબાઈ ખેહરાંમજી પટેલ,

“દાદી શેઠ હાઉસ” કાવશજી પટેલ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

30

अमर मण्डल

OFFICE TELEPHONE No. 30.

RESIDENCE TELEPHONE No. 1572

THE LARGEST AND CHEAPEST DEPÔT
O F
MILL STORE IN INDIA.

A. S. NARIELWALA

MILL STORE AND MACHINERY MERCHANT

A N D

NUMEROUS MANUFACTURERS' AGENT,

A L S O

Largest Importer of all kind of
Sizing and Finishing
ingredients and Pure English
Whitest mutton Tallow.

Office—5, Elphinstone Circle, BOMBAY.

Ware-Houses—95-97, Tank Street.

Sole Proprietor of The Beheroze Cotton Press—BARSI.

The following goods for the requirements of Carding, Spinning, Weaving and Finishing Departments are always kept in large quantities in hand for immediate delivery viz:—

Best Welsh Roller Skins, Sampson's Best Oaktanned Leather Belting, Fire Extinguishers, Best hardened and tempered steel Reeds of all sizes, Best strong & durable Healds of Egyptian yarn varnished four times with best heald varnish, Messrs. Eadie Brothers' Ring travellers and Rings, Pure solid Muriate of Zinc, Chloride of Magnesium, China Clay, French Chalk, Russian Tallow, Epsom & Glauber Salts, Softening, Glycerine Substitute, Sulphate of Zinc, Roller, Clearer, Washer, Friction & Sizing Cloths, Messrs. Wilson Brothers' bobbins, American & Egyptian Cotton Banding, all kinds of Engine Packings, Best Oaktanned Leather Strapping and *Patent Novelia Picking Bands, Buffalo Pickers, Shuttles, Buffers, Picking Sticks, Loom Springs and accessories etc. etc. too numerous to mention here.

N. B.—This is the only house where you can buy almost all Mill requisites of modern make and style on most advantageous terms and without any fear of being, deceived as to price and quality of the goods.

Home indents carefully and promptly executed.

A. S. NARIELWALA,

*Mill Store and Machinery Merchant
and*

Numerous Manufacturers' Agent.

OFFICE—5, ELPHINSTONE CIRCLE—**BOMBAY.**

* These Bands are most durable & have no equal on the Market.

થર્સ ટો.

આ નવાં લેહેજતદાર અને સુગંધી પીણાંએ મુ'બર્કની તમામ પ્રજાને એવી મોહીની લગાડી છે કે દરરોજના ઓર્ડરને પુગી વળવા માટે હજારો ખાટલી રોજ ભરવી પડે છે. તમે થર્સ ટો જો નહીં અજમાવ્યો હોય તો એક વેળા ટેસ્ટ કરી જોજો અને અમો તમને ખાતરી આપયે છીએ કે તમો થાકી ગયલા હશે ત્યારે તમને ખુશી અને તાજગી બક્ષવા માટે એ સિવાય બીજાં કોઈ પણ પીણાંની અડાસે જશે નહીં.

ખાટલીનો આનો—એક.

ડ્યુક ઍંડ સન્સ,

૧૪, હમમ સ્ટ્રીટ, ઈટ, —મુ'બર્ક.

ખ ખ ર.

હું નીચે સદી કરનાર મોખેદ નામદાર મોખેદ રશીદ મોખેદ ખોરસાંદ જુના આતશબેહેરામના બોયવાળાનો દોકરો મારી ફરજ અદા કરવાની ખરા જરૂરોસતીઓ પાસે રબત માગુ'ધુ, કાળુકે અખુરજે—બેહેર કહી ગીયા છે,

અગર બીની કે નો બીનો ચોહ હસ્ત, અગર ખોમુશ બેનશીની જોનાહ હસ્ત.

એટલે કે જો એક આંધળાને કુવામાં પડતાં જોવો અને મુગારેહો તો તે ગુનાહ છે. એ ફક્ત એક તાવીજ છે કે જે મારા પીતાએ ઈજ્જતની, વંદીદાદ, કે જે એક દરીયાની મીસાલે છે અને તેમાંથી મોતીના ફટલા ખરા દાણાઓ મળે છે, તેજ માફક લાંબા વખતની મેહેનતથી ફટલાક ફકરાઓ શોધી કઢાડેલા છે કે જેના નીચલા ફાયદાઓજ નથી પણ બીજાં એક ગુણ છે, જેમ અમલદારોને બાણુ ઉપર નીશાની છે તેવી એક ફરેસતાઓને માફક આવતી નીશાની છે, જેમ અમલદારોને, માણસોને નીશાની માન આપે છે તેમ જે માણસની પાસે આ તાવીજ હોય છે અને પહેરેજગારીથી અને પાક તનથી જો માણસ તેને વાપરે છે તેને ફરેસતાઓ માન આપે છે. ફટલા માણસો ફરેસતાને માનતા નથી પણ તે લોકો જેમ જનમાસપ હકીમ કહે છે તેમ આંધળા છે, તેવણુ કહે છે,

ચશમો દેલ પાક કુન કે જોન બીની, જોનચે નો દીદેનીસત જોન બીની.

એટલે હમ્મિ ના ખોલો કે જેથી કરી જીવને જોઈ શકો, એટલુંજ નહીં પણ બીજી જેબી ચીજોને પણ જોઈ શકો. ફાયદાઓ—૧) દરેક ઇચ્છા ખર લાવે છે, ૨) અધારેલ મોતને અટકાવે છે, ૩) આપણને ખરાબ નજરથી દુર રાખે છે, ૪) આપણને ઉમંગી રાખે છે, ૫) આપણને સધળા આગળ મીઠા રાખે છે, ૬) જીવને તોડે છે, ૭) ઇસમે અજેમ આપણને દરેક કામમાં મદદ કરે છે. ૮) બેહેરામ ઇઝદ હુશમનને તોડે છે, ૯) અફસુનેશાહ ફરેદુન ૭૨) જાંતના ખરાબ પવનને દુર કરે છે, ૧૦) છોકરાંઓની વરૂધી થાય છે, ૧૧) તનદરોસતી મળે છે. કીમત માટે જે ધયાનમાં આવે તે પણ આશરે ૩૧ રાખી છે અને તેનો નફો આપણુ જે અતેગાદમદ પાંચ મીરાનો છે તે મીરાનો તેલ તથા ખુશખોષના ખરચમાં જશે. મેલાપ બખોરના ૧૨ થી ૪ સુધી થશે.

ખોલો કાન તરફ ખાલો રીઝ મોખેદ નામદાર મોખેદ રશીદ.

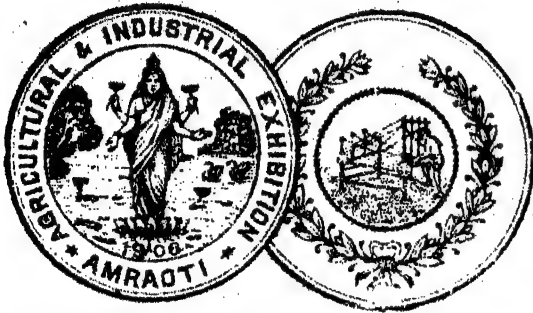
૧૨, ઈટાહરે રમગતજાતમાં
ઠકાણું—અજોરની મોખીઆરી એટ મુ'બર્ક.

જુના અને જાણીતા હરીદાસ વાલજી મીઠાધવાલા.

હરીદાસ વાલજી
મીઠાધવાલાની,
વરસોની મેહનત
આખરે સફલ થઈ;
હરીદાસ વાલજીની
જહેમતને જસ મલેા,
સુધારા વધારાની
ફતેહ થઈ.

હરીદાસ વાલ-
જીએ મીઠાધઓમાં
કરેલા ખાસ
સુધારા વધારા.

હીંદમાં સઉથી
જાણીતી અને શોનાં
રૂપાના ચાંદો તથા
ફરસદ ક્લાસ સરટી-
ફીકેટો મેલવનાર
આએ એકજ દુકાન છે.

હમારા માલ
ચીન, જાપાન,
વીલાયત, લંડન,
જનજીબાર,
માંખાસા વગેરે
દુર દેશાવરોમાં
જાય છે.

સરટીફીકેટો આપનાર સાહેબોના નામો:—

મુંબઈના મેડીકલ કોમિસના પ્રમુખ નેક નામદાર
ગવર્નર સર જ્યોત્સના કલારક તરફથી સરટીફીકેટો
તથા શોનાના ચાંદો.
પારલામેન્ટના મેમ્બર સર મનચેરજી મેરવાનજી
ભાવનગરી.
મુંબઈ મ્યુનીસીપાલ કોર્પોરેસનના માજી પ્રમુખ
જેમ્સ મેકડોનલડ.
મુંબઈની હાઈ કોર્ટના નામદાર જડજી ઓઁ મીઁ
એન. જી. ચંદાવરકર.
મુંબઈની મ્યુનીસીપાલના વડા ઈજનેર ખાન બહાદુર
મનચેરજી સી. મરજખાન.
સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખેરોનેટ.
સર હીનરાજી માણેકજી પીટીટ.
સર હરકીશનદાસ નરોતમદાસ નાઈટ જે. પી.
ઓઁ સર વીઠલદાસ દામોદર ઠાકરસી નાઈટ જે. પી.

રાવ બહાદુર મુનીલાલ હરીલાલ રોતલવડ (માજી
રજેટ મુંબઈ).
સર ભાલચંદર કીસના (ડાક્ટર)
પ્રજ્ઞમાં જાણીતા યએલા ડાક્ટર હોરમસજી મા.
મારીના.
ગોઠલદાસ તેજપાલની હાસપીટાલના વડા ડાક્ટર
સરજયન ડી. એન. પારેખ.
શેઠ ભેરામજી જીજીભાઈ સી. આઈ. ઈ.
બાઈ આવાંબાઈ ફરામજી પીટીટ.
શેઠ ખમનજી એદલજી કાશીનાથ (લંડન).
જી. આઈ. પી. રેલવે તરફથી.
કુમાર શ્રી વીજયશીંગજી શાંમતશીંગજી (પાલીતાણા)
મ્યુનીસીપાલ સેક્રેટરી સાહેબ—મુંબઈ.
શેઠ ખરશેદજી બીખાજી ચીનાઈ (ચીનથી).
પરોફેસર ડી. કે. ગજજર.

હરીદાસ વાલજી ઇંગ્લીયન કન્ટ્રીકશનર,
ટેલીફોન નંબર ૧૩૬૫.
ઝીરાખજાર—મુંબઈ.

એક વાર જરૂર પરીક્ષા કરી ખાતરી કરજો અને તમારા હર દોસ્તદારોનેથી ભક્ષામણુ કરજો.

જ્યોતીષ શાસ્ત્ર બધામાં સર્વેથી ઉત્તમ છે.

અમને જન્મના અહ તથા બીજી વસ્તુની કાંઈ પણ જરૂર નથી, ફક્ત એક પોષ્ટકારક ઉપર કોઈ ફલ અથવા ફલનું તથા પોતાનું નામ લખીને મોકલવાથી એક વરખનું સુખ, દુઃખ, લાભ, હાની, મહાનાવાર, તથા કયા વ્યાપારથી કયોતો થશે, કયા પ્રકારથી કેટલો લાભ થશે, અથવા શું નુકસાન થશે, વેપાર વીશેમાં વધારો પ્રેમોશન, રીડક્શન અને વાન્સફર, રાજ પ્રાપ્ત, સન્માન, રોગ, મૃત્યુ, તથા શું સંતાન પેદા થાશે, વિસ્તાર પુરવક લખીને વરખફલ ફક્ત એક રૂપીએ આર આનામાં ટપાલ મારફતે વેલ્યુપેપલથી મોકલવામાં આવશે. જવાબ સાર અરધા આનાની દીકરી જરૂર મોકલવી જતશે. અમો વરખફળ રૂ ૧૧) સુધીના બનાવીએ છીએ. નં ૧ થી તેમાં મહીના મહીનાનું ફળ રહેશે તેની દક્ષીણા રૂપો ૧) છે; નં ૨-તે પક્ષ પક્ષનું ફલ હશે તેના રૂ. ૩; નં ૩-તેમાં દિન ૨ નું ફલ વિસ્તાર પુરવક હશે તેના રૂ. ૭, અને જન્મ પત્રીકા પણ બધી જાતની રૂ. ૫ થી રૂ. ૫૦ સુધીની હિંદુસ્તાની, ઉરદુ, શરસી, અંગ્રેજી, ગુજરાતી, મરાઠી ભાષામાં બનાવી આપીએ છીએ. અરધી દક્ષીણા પહેલા મની આરડરથી મોકલવી જોઈએ અને બાકીની વેલ્યુપેપલથી લેવામાં આવશે.

હસ્ત પત્રીકા—જેવો આએ વીટ્યાનો ચમતકાર. કોઈની માણસ પોતાનો જન્મના હાથનો ફોટો છાપીને હમારી ઉપર મોકલે તો સુક્ષ્મદરશકથી રેખાઓ જોઈને હસ્ત પત્રીકા નક્કી કરશું. રૂ ૧૫ દોઢ રોકડો હમો ઉપર મોકલવેથી ભાયગમાં સુખ દુઃખ કેવું છે, કેવી અવસ્થા થાય, ભાઈબધ માય બાપનું સુખ કેવું, દોલતનો લાભ વીગેરે કેમ થશે, તે જણાવશું. એકદમ દોલત તથા વારીવજીદ કેમ મળે, છોકરા તેમજ છોકરી કેટલી થાશે નહી, કેટલાં જીવતાં રહેશે, વીધ્યાબુધી કેવી હોય, અપજ્જશ જશ કેવો મલે, કેટલા આયુષ હોય, કેમ મરત્યુ થાય ભાગ્યોદય કયાં વરશમાં કેમ થાય, ઉધયમ વેપાર, નોકરી ધંધો કયારે મલે, રાજ્યનું માન અને રાજ્યનો ભય કયારે થાય તેનું વરણન, કયાં વરશમાં લાભ, નુકસાન થશે, ખરાબ રેખાના ઉપાય બતલાવવામાં આવશે, તે સાથે બીજીની શુપત વાતો થઈ ગયલી, થતી, અને થનારીની જણાવવામાં આવશે. કોઈની ઘણીને એ વીશે બીજે ટેકાણે પુછપરછ કરવી નહી પડશે, ગમે તેવી જન્મપત્રી ભારી ખરચની બનાવેલી હોય તેના કરતાં બી આએ હસ્તપત્રીકાથી વધારે લાભ થશે. વીશવાસ રાખો. હસ્તપત્રીકા તેનો ખુલાસો એ કે પોતાના હાથપર ઘણી સરખી સાદી લગાડી એક સારા કાગળ ઉપર તેનો છાપ પાડી મોકલવો તેનું નામ હસ્તપત્રીકા.

વરખફલ મલવાનું ટેકાણું—પંડિત મુલચંદ્ર સરમા, પોસ્ટ અજેરકા, જીલ્લા અલવાર, પ્રાંત રજપુતાના.

અમોને ઘણા સારા સારા માણસો, પંડિતો, આશીશરો તથા રાજ્ય રજવાડાઓ તરફથી પુસકલ સરટીફિકેટો મલી છે તેમાંની થોડીક નીચે આપીએ છીએ.

સરટીફિકેટ અજ મહકમાં ઇજલાસ ખાસ હજુર મહારાજ શમ્ભુસિંહજી સાહેબ વાલિયે સુકાલિયા તેની તા. ૧૮૯૯ ઇ. ૦ નં ૫૫ ત્રીયુત. પંડિત મુલચંદ્ર સરમા અજેરકા નિવાસીનો વરખફલ મુકેલો હરખ સહિત સ્વીકાર છે. પંડિતજીએ એક ફલનું નામ પુછીને વરખફલ બનાવી દીધું અને તેની વીધી પણ એવી મિલી કે તેનું વાક (વાણી) ની શક્તિ તથા કલમથી લખવાથી પણ મરે છે. તેમ જ્યોતિષી પણ પુરણ છે અને રમણ શાસ્ત્રમાં પણ સંપુરણ છે અને આ વખતનાં મનુષ્ય આવી વિદ્યાને મુજીને બીજા ઉદ્યોગમાં છે. પરંતુ પંડિતજી અવાંચીન પંડિતોના સમાન

નથી પરંતુ આગલના વખતના વિદ્વાનોના બરાબર સ્વચરમમાં તખ્ત પર રહે છે, સંપૂર્ણ વરસના વરપદ્મ ધણા પરિશ્રમથી બનાવે છે અને તેની નોંધાવાર રૂ. ૧ છે. જે પડિતજના પ્રાપ્ત થએલા ગુણુ આપેલા દર્શાવ પણુ નથી. સિંચેશ શું લખિયે પડિતજના ગુણુને ધન્યવાદ છે અને અમારા જન્મમહ પણુ મોકલ્યા હતા તેની પણુ વિધિ ધણીજ સારી મેલી હતી.

શ્રીમહાશય પ્રિયવર તમારે મુકેલું વરપદ્મનાં બરાબર ફલ દિન દિન પ્રતિ પ્રમ થઈ રહ્યો છે, અને મેં ઘણાં લોક પાસે વરપદ્મ બતાવ્યાં પરંતુ એવું યથારથ ફલ કાઢીને બતાવ્યાથી તદ્દરૂપ નહીં થયું. તમારે સાચા વિચારનો ચમત્કાર અમે અમારા મિત્રોને કહ્યો છે, અને એવી આસા છે કે એવણુ તમારા પાસે વરપદ્મ બનાવવાની વીનંતી કરશે. મને શોખ એ વાતનો છે કે ઘણાંએ માણુસ કુંડલી વરપદ્મના ફલ જાણવામાં એવે ઠેકાણે વૃથા પરિશ્રમ અને ધન ખર્ચ કરે છે કે જે લોકોના બતાવેલા ફલમાં ઘેઝા થાય, સેહજમાં તમારાથી વરપદ્મ બતાવીને એક વરસ મુઘી નિરિચત કેમ નહીં થાય કે જે ઠેકાણેને વિચાર અટલ (સ્થિર) અને લેખ વલ્લ શક્તિ મય છે. અને અમારા વરપદ્મ દર વરપે વરપ પુરા થતાજ મોકલતા રહે, અને મને તો તમારા નિયમ (ધાસ) થી દુષ્પટ દક્ષિણા દેવામાં પણુ સન્તોષ નથી ઇત્યલમા !

મહારાજ કુમાર શ્રીલાલ ત્રિભુવનપતિ દીનશાહ સિંહજીદેવ જગીરદાર, પુઢરપુર,

પ્રિયવર પડિતજ અનેક પ્રમાણુ ને પશ્ચાત નિવેદન એ છે કે પાછલા વરપે જે વરપદ્મ તમે મોકલ્યો હતો તે ઘણુંજ ઠીક થયો. તમે યથારથ જ્યોતિષ વિદ્યામાં પુરણુ પડિત છો. તમારી જેટલી પ્રશન્સા કરીયે તે થોડી છે. કૃપા કરીને નવા વરપનું વરપદ્મ મોકલજો.

જગન્નાથ પ્રાસાદ, સેટલમેન્ટ આફીસર-ખંડવા,

શ્રીયુત પડિત મુલચન્દજી શરમાએ મેહરબાની કરીને મારે વરપદ્મ બતાવ્યો હતો તેમાં જે જે શુભ તથા અશુભ ફળ તમે લખ્યા હતા તે બધા બરાબર થયા, અને એથી આગલા મોટા મોટા જ્યોતિષિયો ઘણીક વાર મને અનેક ફળ બતાવ્યા પણુ તે ફળ આના જેવા સસ નહીં થાય કે જેવા પડિત મુલચન્દજીનાં દેખવામાં આવ્યા. તમારે કામ વારતવમાં વિસ્વાસ લાયક છે. અમારા દેશના રાજા મહારાજઓએ પડિતજના ઉત્તમ ગુણુની પરીક્ષાની જરૂર કરવી જોઈએ. અમને એ આશા છે કે પ્રત્યેક મોટા માણુસ એના કામથી સંતોષ પામશે.

રામદાસ વરમા સમપાદક શ્રી વેંકટેશ્વર સમાચાર—મુંબઈ.

શ્રીયુત પડિત મુલચન્દ શરમા મહારાજ કુમાર શ્રી રાવબહાદુર વંકજીદેવ જગીરદાર સાહવા અતારાર છત્રપુરની પગેલાગણુ અપરંચ જે વરપદ્મ અમારે સંવત ૧૯૫૪ નું મોકલ્યો હતો તેવાર મહિના સુધી બરાબર મિલ્યું, કાંઈ પણુ ફરક નહી રહ્યો. તમારી જ્યોતિષ શાસ્ત્ર વિદ્યાની તારીફ કેમ સુધી વરણુન કરવામાં આવે ?

જાડખડી સિંહ ઇન્સપેક્ટર પડિત બહાદુર ગંજથી લખે છે કે આપનો મોકલેલો વરસદ્મ બરાબર ફળ દિવસ દિવસ પ્રતિ પ્રપ્ત થાય છે. હવે વરસદ્મ પુર થયું છે તેથી કૃપા કરીને નવો વરસદ્મ મોકલજો.

I hereby certify that Pandit Mool Chandra Sharma of Ajeraka is a far advanced scholar of "Astrology." At my request he sent me an year extract from my horoscope for verification by my personal experience. The test has proved to be the most satisfactory one, and every event and occurrence took place as it was laid down by the Pandit. No doubt the Pandit has hit the mark, and deserves much credit. He who will search him will have his future life searched.

Pandit Ram Harkh-Dy. postmaster—Akola.

NEW ZEALAND INSURANCE CO., LD.

FIRE AND MARINE.

Office—Alice Building, Hornby Road, Fort.

CAPITAL	Rs. 22,500,000
CAPITAL PAID UP	„ 4,500,000
RESERVE & REINSURANCE FUNDS..	„ 7,050,000

ALEXANDER M. TOD,

Manager,

Bombay & Madras Presidencies.

ન્યુ ઝીલાંડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની, લીમીટેડ.

આગ અને દરીઆઈ વીમો.

ઓફીસ—એલીસ બીલડીંગ, હોર્નબી રોડ, ફોર્ટ.

ધાપણ	રૂપયા ૨,૨૫,૦૦,૦૦૦
પગાર થયેલી ધાપણ	„ ૪૫,૦૦,૦૦૦
રીઝર્વ તથા રી-ઇન્સ્યુરન્સ ફંડના	„ ૭૦,૫૦,૦૦૦

આગ તથા દરીઆઈ ઇન્સ્યુરન્સ વીમો આપુ દરે ઉતારવામાં આવે છે.

અલેક્ઝાન્ડર એમ. ટોડ,

મુંબઈ અને મદ્રાસ પ્રેસીડેન્સીના

મેનેજર.

આજના હિન્દુસ્તાનમાં આગેલો એખતું આવું છે, કે જ્યાં ગમે તેવી નાની સખીપરથી

કદીથી જગદે નવી તેવી, મોટી સખી આગેલુખ ને વહી તકાલ

ફરેમ સાથે માત્ર રૂપયા બારમાં પાડી આપે છે.

પેગંબર જરથોસ્ત સાહેબની સુંદર સખીઓ આડ આનાથી વધુ

સુંદર શેરો ફરેમા ચાર આનાથી વધુ કીમતની તથ્યાર છે.

તે આવું આખી મુંબઈમાં સઉથી સસતું ને પ્રખતું માનીતું આવું

કી ગ કુલ

હું આફીસ—મેસરસ ત્રીયર કુલ સામે, મેંડા સ્ટ્રીટ, ફોર્ટ, મુંબઈ.

બ્રાંચ—બારીયા બીલડીંગમાં, પાયલુની ત્રાસ જંકશન.

S. R. Bottlewalla & Co.,

Financial Agents and General Merchants.

(ESTABLISHED 1886.)

Transact every kind of Personal Agency, Particularly:—

Native State Agency.—The Sovereigns, Princes, Chiefs, Nobles and Jaghirdars of Native States will best consult their interests by employing this Firm as their **Bombay Agents.**

House, Land, and Estate Agency.—A Register kept of Houses &c., wanted and of all properties in the Market, which affords the best means of meeting the requirements of **Vendore, Purchasers** and all who wish to **hire or let Houses, Offices, &c.**

Advances on fixed and equitable mortgages (deposit of title deeds).

Loans on every descriptions of tangible or good personal security. Secrecy and dispatch guaranteed.

Mofussil Agency.—Up country residents will find it greatly to their advantage to place all their **Orders** and **Commissions** in our hands. We undertake to execute them with care and fidelity and to give complete satisfaction.

Government Paper, Stocks and Shares, bought and sold and advice given as to investments.

Recovery of Outstandings, Rent, and Debts collected and recovered.

Partnership and Business Agency.—Partnership negotiated. Partners with capital introduced. Capital procured for starting businesses. Purchases and Sales of businesses negotiated.

Fire and Life Insurance effected with the best Offices and at the most favourable rates.

Charges Moderate. **Terms** on Application.

Save time, trouble, money and temper, by sending all your orders and commissions to

S. R. BOTTLEWALLA & CO.,

who will execute them with the utmost promptitude, care, and attention.

OFFICES.

17, BANK STREET, FORT, BOMBAY.
RESIDENCE AND LODGE-SLATER ROAD, GRANT ROAD.

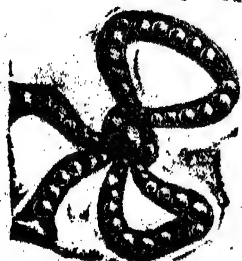
સૌ રા બ જ અને જ મ શે દ જ ખા ન,
અવેરી આ.

કોટમાં દેવળની પાસે, મુંબઈ
અને કેંપ કરાંચી.

હી રા ખી લી આ ન

જથાખંધ તથા છુટકે બજાર કરતાં ધણા કીશાયત લાવથી મલશે.
અવેરાતના દાગીના.

લ'ડન અને પેરીસના તથા અત્રેના બનાવેલા કોઈપણ કીમતના તૃધાર મળશે
અથવા મનપસંદ બનાવી આપવામાં આવશે.

ALWAYS KEEP TWO STRINGS TO YOUR BOW.
LEARN THE ART OF
LIFE SAVING and DEVELOP YOUR BODY
THROUGH HEALTHY EXERCISE AT
THE VICTORIA SWIMMING BATH.
(KENNEDY SEA FACE, FORT, BOMBAY.)

The only Fresh Sea Water Bath for Natives of India.

Maharajas and Princes, Europeans and Natives, Civil, Military and Naval Officers, Merchants, and Gentlemen of the Medical, Legal and Engineering Professions, have taken advantage of this Bath and have learnt the sublime art of swimming on the latest scientific principles.

Proprietors and Principals

Messrs. DADY & FRAMROZ C. GOLVALA.

હિંદુસ્તાનમાં સર્વેથી ગૌરવર અને સગવડવાળો દરીયાનાં ખરાં પાણીનો
 દેશીઓ માટે ખાસ--વીદ્યારથીઓ માટે આશીરવાદ સમાન

વિક્ટોરિયા સ્વીમીંગ બાથ.

માલિક--મેસરસ દાદી અને ફરામરોઝ સી. ગોલવાળા.

(કનેડી સી ફેસ--મેડસ્ટેડ સામે સુખ્યક.)

ઘણાક પ્રકારનાં દરદોનો રામખાલુ મનગમતો સુતરો ઇલાજ

 ખારા પાણીમાં તરવાની કસરત !

તખીથી મત તરવાની કસરતના ફાયદા વીશે અલંકારીક છે.

નવા શીખાઉઓને ઘણીજ સંભાળથી માલિકોની ખાસ દેખરેખ તળે સાયનકીરીક રીઠીઓ ઉપર તાલીમ દેવામાં આવે છે. અચાંચને તદ્દન છાલકાં પાણીમાં આવેલા પોતે સાથે શીખવે છે. તમે ગમે એવા નખળાં યા સખળાં હોવો--ચાહો તેવા પતળાં યા ડોંગા હોવો--ગમે તેવાળી હલકાં યા ભારી વજનના હોવો તોય માલિકો તમને સુનંદા તરનારા અનાવી આપવાનું માથે લે છે. આ બાથનો લાભ લઈ ગયલા હજારો જણ ખારાં પાણીને અને તરવાના હુમરને આજે હુવા દે છે.

સ્પેશીયલ ક્લાસની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

 તમામ પ્રદાખરત માટે માલિકોને લખવું યા મળવું.

સર્વોત્તમ હાઇકો અત્તરો.

ચાલુ સદીનાં આખી દુન્યામાં જગજહેર

હાઇકો અત્તરો

અકસર કરીને હાઇકોથી તેની રજીસ્ટર થએલી લાકડાનાં પેકીંગમાં બાળીતું છે.

હાઇકો અત્તરો

લાકડાનાં પેકીંગની અંદર કાચની પા, અરધો તથા એક દ્રામ અને એક આઉન્સની નાની શીશીમાં વેચાતું મળે છે.

હાઇકો અત્તરની

શીશીવાળું લાકડાનું પેકીંગ પણ હીંદુસ્તાન તથા તેની બહારના દેશાવરોમાં રજીસ્ટર કરાવેલું છે.

આ પેકીંગની હરકોઈ નકલના સંબંધમાં કાયદેસર કામ ચલાવવામાં આવશે.

સઘળા વેચાણીઓને ત્યાંથી મળશે.

હાઇકો અત્તરોના એકલા બનાવનાર:—મેસરસ હાઇનેની કંપની, લીપર્કીંગ, જરમની.

“હાઇકો” નામ તથા મેકરનું નામ, એ સીવાયનું કોઈપણ ખર્ચ

“GENUINE” લેખવું નહી.

સરવે માલ ઉપર “હાઇકો” નામ તથા મેકરનું નામ એ નામો હોય છે.

હાઇકો ચાલંગ ચાલંગ

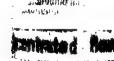
હાઇકો રેફ રોઝ

હાઇકો તીરોઝ

હાઇકો લોલી આશ વેલી

હાઇકો ડેઝી

હાઇકો કેસશલાવર

હાઇકો હીયા-સીન્થ

હાઇકો હેલીઆત્રાપ

હાઇકો લવન્ડા વગેરે સઘળી જાતના.

વેચનારા ધી. ઓમ્મે પરફીયુમરી મારત મેદો સીટ, કોટ.

જે. એસ. પટેલ, અકલા બજાર, તથા બીજા સઘળા અતરવાલાઓને ત્યાંથી મલશે.

એમણા આદતીઆ, મેસરસ નસરવાનજી ફીરોજશાહની કું.

૩૫, હમમ સીટ.

માલની ઉત્તમ બનાવત મોટે ઘણાંક ચાંદો
અને સરદીફીકેટો મલી છે.

મુંબઈ કોટવાલા

અરેદેશર રસ્તમજી કનેક્શનર

ને ત્યાં મેવા બદામથી ખીચો ખીચ ભરેલા નાતાલના
કેકો, પેશતરી પઈ, પુડીંગ દરેક જાતની ખીસકીટો
અને મીઠાઈઓ દરરોજ તાજ બનાવવામાં
આવે છે. ફક્ત એકજ વેલા જંગી
કારખાનું નજરે જોવાથી
ખાતરી થશે.

બહાર ગામની વરદીપર ખાસ ધ્યાન આપી
સારી પેકીંગ કરવામાં આવે છે.

એક પોસ્ટ કારડ લખવે

બહાર ગામનો માલ સુંદર પેકીંગથી મોકલવામાં આવશે.

વીક્ટોરીઆ બેકરી,

પારસી બજાર, કોટ, મુંબઈ.

ગ્રાંથ—ગ્રાંટ રોડ, ગ્રામ તરમીનસ.

તેલીઆશીક એદરેશ “કનેક્શન” મુંબઈ.

જરથોસ્તી રોજ માહના કેલેનડર.

જે મધે દરરોજના નામો જાણ કરાવે મોટા અક્ષરે રંગીન સાલ્લીથી લખી, તેની નીચે તે રોજની મદદ આપવાની જેમી શકતીનું તેમજ સારા માઠાં ફલોનું ધણુંજ વીસ્તારીને વરણન આપયું છે.

દરેક મહીનાના કારડ મધે ચાર લીટી લખી શકાય એવી કોરી જગા રાખી છે, જેમાં તે માસમાં આવતી આપણા ખેશીઓની સાલગીરેહની તથા મરહુમોની વારસીક દીવસ વીગેરેની નોંધ રાખી શકાય.

આખું કેલેનડર, સઘળું ધરમ સંબંધી જ્ઞાન મળે એવી ઘણી મેહનતે મેલવેલી ખારીક વીગતોથી ભરેલું છે. જે દેશ તેમજ પરદેશ રહેતા દરેક જરથોસ્તીના ઘેરમાં તેમાંની સઘળી આખરો દરરોજ નાહના મોટાનાં વાંચવામાં આવવાથી દીન ધરમનું એકીન વધવા પામે છે, અને તેથીજ તેની એકેક નકલ ખરીદી રાખવી અગત્યની છે.

દેવાલપર ટાંગવાનું, પતરાંના કેસ સાથનું કીંમત રૂ. ૧) પોસ્ટેજ ૦) —

જરથોસ્તી ધર્મના પુસ્તકો.

તમામ ખોરદેહ અવસતા ... રૂ. ૨ રૂ. ૨૫	ફરોશી આફરીનો સાથે ... રૂ. ૦૫૦
પોકેટ તમામ અવસતા ... રૂ. ૧૫	બાજધરનું તથા વીસપરદ ... રૂ. ૧)
ખો. અવસતા ૧૧ એસની (મોટા અક્ષરની) ... રૂ. ૦૫	કદમી તથા શહેનશાહી માથાના હા. ૪ આના
ખો. અવસતા વગર એસની ... ૬ આના	કદમી તમામ અવસતા ... રૂ. ૧૫
પોકેટ અવસતા (૩ એસની) ... ૬ આના	કદમી અવસતા ૯ એસની (મોટા અક્ષરની) ... રૂ. ૦૫
પોકેટ અવસતા (૧૨ એસની) ... રૂ. ૦૫	કદમી અવસતા ૩ એસની ... ૬ આના
ધરાની રચાની પતેત ... ૨ આના	કદમી ધરાની રૂ. પતેત ... ૨ આના
ખેદમન ઇચ્છિત આ માએની ... ૩ આના	રોજ માહના કેલેનડર ... રૂ. ૧)

પોસ્ટવાજાની ખોરદેહ અવસતા-અસલ ઉચ્ચાર સાથે મરોડદાર મોટા ટાઇપની, ગીલીટના પુઝાની રોનકદાર બધાઈની છે.

એમ. જી. પોસ્ટવાજા,

નાનાવત—સુરત.

બાનાના સુગંધીદાર પતેતીના પેટન્ટ કાર્ડ.

બાનાના પેટન્ટ સુગંધી નવા વરસના કાર્ડ તથા સુગંધી ખરાં પાતરાં જેની સુગંધ ઘણા વરસ ચાલે છે.

એ ચીજો કપડાંમાં તથા રમાલ વીગેરે કોઈ ચીજમાં રાખવાથી તેમાં સુગંધી રહે છે અને ઉધધ થવા દેતી નથી. તેમજ સુગંધી પોપટ કાર્ડ, વિઝીટ કાર્ડો વીગેરે પણ મળે છે. રૂ. ૧ના જુદા જુદા કારડ મંગાવનારને પોસ્ટેજ ભરી વેલ્યુ પેએબલથી મફત મોકલાવીશું.

રૂ. હો. બાનાની કુંપની, નવસારી.

FATHER MULLER'S CHARITABLE INSTITUTIONS,
Mangalore, South Canara.

HOMŒOPATHIC POOR DISPENSARY
LABORATORY AND DEPOT.
(Opened 1880).

Father Muller's Soleri-Bellotti
New Specific Remedies,
Schuessler Tissue Remedies.

Sole Agency in India, Burma and Ceylon for Luyties' Homœopathic Pharmacy Company Wolker Pharmacal Company & Manola Company.

Every Coffee Planter,	Every Parish Priest,
Every Tea Planter,	Every Missionary,
Every Rubber Planter,	Every Home.

Should have a box of the above Remedies.

"Guide to Health" sent post free on application to

The Rev. D. Gioanini, S. J., Director,

Kankanady, P. O., South Canara.

N. B.—Correspondence only in English.

ફાધર મુલરવાલુ' ચેરીટેબલ ઇનસ્ટીટ્યુશન.
મંગલોર, સાઉથ કનારા.

હોમીયોપેથીક યુવર ડીસપેનસરી—લેબોરેટરી અને ડેપો.

૧૮૮૦ માં ચાલુ કરવામાં આવી હતી.

ફાધર મુલરવાલો સોલેરી બેલોટ્ટી—જે નવી રામખાન દવા છે.
તેમજ સ્કુસલરના તીસાણું ધરાવે.

લુતીસની હોમીયોપેથીક ફારમસી કંપની, વોકર ફારમેકલ કંપની અને મેનોલા કંપની માટે, હીંદુસ્તાન, ખરમાહ અને સીલોનમાં મુખ્ય આવડો છે.

દરેક કોશી પલાંટરે, દરેક બાહ પલાંટરે, દરેક રખર પલાંટરે; દરેક માનવ પ્રાણીઓએ, દરેક મીસનરીવાલાઓએ, અને દરેક ઘરમાં ઉપલાં રેમીડીઝની (દવાઓની) અકેક બોક્સ રાખવો જોઈએ.

આઈડ તુ હેલ્થ નામની યોપડી અરજ કરવાથી પોસ્ટ ખરચ વગર મોકલવામાં આવશે.

ધી રેવરંડ ડી. ગાયોનીની, એસ. જે., ડાયરેક્ટર,

કાનકાનાડી, પોસ્ટ બોક્સ, સાઉથ કનારા.

તા. ૩૦—મંગળવારના રોજ ૧૧ વાગ્યે મોકલવાનો.

સઉથી સરસ નીલગીરી કાફી.

નીલગીરીની તેમજ દક્ષીણ હીંદની બીજી ટેકરીઓપર ઉગાડવામાં આવેલી, કે જ્યાં હુનીયામાં કેટલીક સરવથી સરસ જાતની કાફી ઉગાડવામાં આવે છે.

લગભગ અરધી સદી સુધી કાફીના અનુભવીઓ

ટી. સ્ટેનસની કંપનીએ સવચ્છ કરેલી.

દક્ષીણ હીંદુસ્તાનના કોઈમખટુર મધે આવેલી યુનાઈટેડ કોફી સપલાઈ કંપની લીમીટેડ પોતાના સુંદર સામગ્રીવાળાં કારખાનામાં પેક કરેલી.

ખાસ માંગણી—હીંદુસ્તાનમાં કોઈબી મથકે ટપાલ ખરચ વગર પહોંચાડવામાં આવશે.

કાફીના યુન:—દશ રતલની એક થેલી નાની જાતના કાફીના યુન ટપાલ ખરચ લેવા વગર રૂ૫-૧૨.

ચોખી દળેલી કાફી:—૬ રતલની ટીન રેડ એનસાઇનના મારકા સાથની ચોખી દળેલી કાફી રૂ૬-૧૨.

ફ્રેન્ચ કાફી:—૬ રતલની ટીન સટાર બ્રાન્ડ ઇંડયા બ્લુ લેબલ સાથની ફ્રેન્ચ કાફી ટપાલ ફ્રી રૂ૬-૬.

અરજ કરો—ટી. સ્ટેનસની કંપની, લીમીટેડ.

T. Stanes & Co. Limited.

મેનેજીંગ એજન્ટો. ધી યુનાઈટેડ કાફી સપાઈ કંપની લીમીટેડ.

કોઈમખટુર, દક્ષીણ હીંદુસ્તાન

ખેડ રૂમ લાઇટ !

સુવાના ઓરડામાં રાખવાની બતી આ એક નાનકડી ફેરી લાઇટ છે.

કદમાં નાની મટુકડી-દેખાવમાં ફાંકડી-કામતમાં સસતી.

અને સઉથી વધુ અગતયનું શું !

એ કે અરધીનું તેજ એ આખી રાત બળે અને વળી થોડુંક બાકીબી રહે !

એના જેવી કરકસરભરી બતી બીજી કોઈ મળશે નહીં.

બલ્બાંક કુટુંબો વરસો થયાં વાપરે છે—જતાં કોઈ દલાડો મોહોરયાં બગડતાં નથી—યા સળગી ઉડતા નથી—તેમજ તેજતા વાસની પીડા પણ ખમરી પડતી પડતી.

ખીમારોના ઓરડા માટે ઘણી સલામતી ભરી બતી છે.

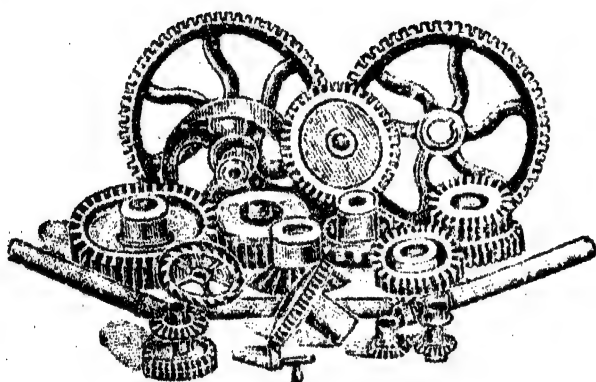
કીમત રૂ૧૧. ૩૧૧.

કીંગ કું.

ECONOMY IN TIME & MONEY.

All kinds of wheels for Cotton Spinning and Weaving Machinery by different **makers** from **English Castings** supplied **immediately** from stock at **Cheap Prices**.

all accessories and spare parts ready
for immediate delivery

A SINGLE TRIAL WILL CONVINCING YOU.

C. D. KERRAWALLA

Chinchpoogly Machine Works.

Telephone No. 1279.

Parel, BOMBAY.

જાહેર ખબરો.

**REMOVE ALL BLOOD IMPURITIES.
BUILD-UP YOUR HEALTH with
WILKINSON'S**

"We cannot speak
too highly of it."—
Lancet.

ESSENCE OR FLUID EXTRACT OF RED JAMAICA

SARSAPARILLA

Pronounced by the HIGHEST MEDICAL AUTHORITIES the most

WONDERFUL PURIFIER OF THE HUMAN BLOOD

The SAFEST and most RELIABLE Remedy for

TORPID LIVER,

LASSITUDE,

RHEUMATISM,

**DEBILITY,
ERUPTIONS,**

WEAK AND LANGUID FEELINGS, &c.

**A WORLD-WIDE REPUTATION for
over THREE-QUARTERS of a CENTURY.**

BEWARE OF IMITATIONS AND SUBSTITUTES.

N.B. upon every GENUINE bottle, is the Trade Mark, thus
& the signature of

Thomas Wilkinson

(Any imitation is a felony.)

Indispensable to
Residents Abroad.

A Celebrated Physician says: "I always prescribed it with
almost universal success in those complaints which are engendered
in Tropical Climates, and no one should be without it."

**RESTORES THE WEAK,
REVIVES THE DEPRESSED**

Fortify the System against Disease with **PURE BLOOD.**

WILKINSON'S SARSAPARILLA CLEANSES THE BLOOD OF ALL
DANGEROUS HUMOURS.

ઝારાસ્ટ્રીયન કેલેન્ડરમાં આવેલી જુદી જુદી બાબદોનું

સાં ક લ યું.

સંદ.

સંદ.

ચઠ્ઠેજરદી સને ૧૨૮૦ નાં સાલનો ઈતેખાબ—

તે મધે પારસીઆમ્મ કરેલી સખાવત; ધરમખાતાં	૧—૫૯
નવાં ધરમનાં મકાનો	૫૯—૭૫
જરથોસ્તીઆમ્મને મલેલા નવા ખેતાઓ...	૭૫
જરથોસ્તીઆમ્મને મલેલા આધાનેમાણું કે ઈં...	૭૫—૮૧
જરથોસ્તીઆમ્મને લીધેલી કેળવણી, પરીક્ષા તથા	
તેમાં મેલવેલાં ઇનામ—રક્તલક્ષ્મીયા ઈં...	૮૧—૮૭
પરચુટણ ખનાવોની વીગત	૮૭—૯૬
ઉલ્લી વસતીની ગણતરીની વીગત...	૯૭—૧૦૦
પુસ્તકોની પોહ્ય—(ખાશ નંબર)	૧—૩
મધે વરસે થયેલાં જાણીતાં જરથોસ્તીઆમ્મનાં	
મરણ (ખાશ નંબર)	૩—૨૧
મરહુમ શેઠ મેરવાનજી કરદનજી મજબાનનું	
જનમચરિત્ર (ખાશ નંબર)	૧—૪
મરહુમ બાઈ સીરીનબાઈ પીરોજશા માંજીકજી	
ઠમરીયું મરણ—શાખી સાથે (ખાશ નંબર)	૧—૨
મરહુમ નવાખ ખા. બા. ધનજીબાઈ કુકીરજી કા-	
માઠોર—સી. આઈ. ઈ. યું મરણ અને જીવન	
ચરિત્ર—સખી સાથે (ખાશ નંબર)...	૧—૧૨
જરથોસ્તીઆમ્મનાં બારે માસના કોડા તેમાં આખાં	
વરશની તારીખ, વાર, તેહવારો તથા ચાકસ	
ખનેલા ખનાવોની નોંધ...	૧૦૧—૧૧૨
જરથોસ્તીઆમ્મનાં આતશબેદરાંગ, દરેમહેરો,	
અથવા આદરનોની ટીપ	૧૧૩—૧૨૩
જરથોસ્તીઆમ્મને બંધાવેલી ધરમશાળા...	૧૨૩—૧૨૫
જરથોસ્તીઆમ્મને બંધાવેલાં દુખમાંઆનો ટીપ	૧૨૬—૧૨૮
જરથોસ્તીઆમ્મનાં જાહેર વપકાસનાં મકાનો...	૧૨૯—૧૩૦
જરથોસ્તીઆમ્મને સ્થાપેલાં પુસ્તકખાનાં.	૧૩૧
જરથોસ્તીઆમ્મને સ્થાપેલાં ધરમનાં દવાખાનાં...	૧૩૧—૧૩૩
જરથોસ્તીઆમ્મને સ્થાપેલાં ધરમનાં કેલવણીખાતાં	૧૩૩—૧૩૬
જરથોસ્તીઆમ્મને સ્થાપેલાં ધરમનાં કુંડો...	૧૩૬
જરથોસ્તીઆમ્મને નામદાર સરકારથી મલેલા ખેતાબ	૧૩૭—૧૪૨
“ખાન બાહાદુર”ના ખેતાબ મલેલા જરથોસ્તી	
આમ્મ.	૧૪૩
જરથોસ્તી “જસદીસ આફ ધી પીસ” ચાને	
સુલેહના અમલદારો	૧૪૩—૧૪૪
જરથોસ્તી શેરોફો	૧૪૪
જરથોસ્તી કાઉનસીલરો	૧૪૫
મુખઈની યુનીવર્સીટીના જરથોસ્તી ફેલો ...	૧૪૬
મુખઈની મયુનીસીપાલ કારપોરેશનના તથા રેટે-	
નડીંગ કમીટીના અને પોરટ ત્રસ્ટ તથા સીટી	
ઈમપ્રુવમેન્ટ ત્રસ્ટના જરથોસ્તી મેમબરો...	૧૪૬

મુખઈ, પ્રણા, કરાંચી, અને સુરતની પારસી	
મેરીમોનીધલ કોરટના ઈલેગીટોનાં નામો.....	૧૪૭
હાઈ કોરટના જરથોસ્તી વકીલો, સોલીશીટરો	
તથા પારીશીટરો...	૧૪૮—૧૫૧
પોસ્ટખાતાને લગતી જાણવા જેગ વીગતો ...	૧૫૨—૧૫૬
હીંદુસ્તાનનાં ચિફ પ્રોક્યુરયી બીજે શેઠ મોહલવા	
ગારેના વીજલીક તારને લગતી જાણવા જેગ	
વીગતો	૧૫૬—૧૫૭
મુખઈની પારસી પંચાયતના ધરમખાતાંને	
લગતી જાણવા જેગ વીગતો	૧૫૮—૧૬૨
સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી બેનીવાલ	
ઈનસ્ટીટ્યુશન ખાતે મલેલા રૂ૧૭૮૭૪ ની	
વીગત...	૧૬૩—૧૬૫
સુરતની પારસી પંચાયતને લગતી જાણવાજેગ	
વીગતો—તયાંની આરફનેજી કુંડ	૧૬૬—૧૬૭
અમરેલી ખાતેની જરથોસ્તીઆમ્મને લગતી જાણવા	
જેગ વીગતો	૧૬૭—૧૬૯
દમણ ખાતેની જરથોસ્તીઆમ્મને લગતી જાણવા-	
જેગ વીગતો	૧૭૦—૧૭૧
ચીનના જરથોસ્તી અનંજુમનના ધરમના	
કુંડોની વીગત	૧૭૨—૧૭૪
કલકત્તાની જરથોસ્તી અનંજુમનનાં ધરમનાં	
કુંડોની વીગત...	૧૭૫—૧૭૭
મુખઈ શેઠરમાં દર વરસ પારસીઆમ્મનાં કેટલા	
જનમ યાચ છે તેનો કોડો	૧૭૭
સને ૧૮૬૫ થી દર વરસ જુદી જુદી ઉમરનાં	
પારસીઆમ્મનાં થયેલાં લગનનો—વરસને અનુ-	
કરમે જોડવેલો ટીપ	૧૭૮—૧૭૯
સંવત ૧૯૨૭ થી ચાને તા. ૧ લા નવેમબર	
૧૮૭૦ થી તા. ૩૧ મી ડીસેમબર ૧૯૧૦	
સુધી વરસ ૪૦ માં મુખઈ મધે જરથોસ્તી	
કોમમાં રવાનો થયાં તેની તારીખ	૧૮૦
ચઠ્ઠેજરદી સને ૧ થી સને ૪૧૦૦ સુધીના વ-	
રશેના કોઈપણ શેહનશાહી માસના કોઈપણ	
રોજે કહ્યા વાર આવેછે તે જાણવાની શે-	
હેલી ગણતરી.	૧૮૧
મુખઈમાં પડેલા વરસાદ—સને ૧૮૨૫ થી તે	
સને ૧૯૧૧ સુધીની વીગત.	૧૮૨—૧૮૩
મુખઈ મધેની ગરીબ જરથોસ્તીઆમ્મની ચાલીઆ,	
તેમાં રહેનારાઆમ્મનાં મરણ પ્રમાણમાં જાણ-	
વાજેગ ધટાડો	૧૮૪
ચઠ્ઠેજરદી સને ૧૨૮૦ નાં ઝારાસ્ટ્રીયન કેલેન્ડર	
ઉપર અપાયેલાં વરતમાંન પતરોનાં મત. ...	૧—૬
જાહેર ખબરો (આગલની)	૧—૫૦
જાહેર ખબરો (પાછલની)	૧—૫૮

ગયાં વરસનો ઇનતેખાખ,

યા ને

યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૮૦ ના સાલમાં બનેલા જરથોસ્તીઓને

લગતા જાણવાબેગ બનાવો.

સ ખા વ ત.

આ વરસે પણ સખાવતમાં દીક ઉમેરો થયો છે. સામાન્ય સખાવતનો આંકડો લગભગ પંદર લાખનો, ઉઠમણાનાં લગભગ તરણુ લાખની, ધરમનાં મકાનોની કીંમત સુમારે ગણતાં તરણુ લાખ મઝી આ વરસની કુલે સખાવત લગભગ ૨૧ લાખ રૂપિયાની થવા ગઈ છે.

એ ઉપર જણાવેલી રકમ આ વરસની છપાયલી સખાવતની છે. પણ તેમાં એક સખાવત થવામાંથી, તથા ઉઠમણામાં જણાવેલી રકમમાંથી—ખીજા ફંડોમાં અપાયલી, ધરમનાં મકાનોવાલી રકમ જે આગલાં વરસોમાં સખાવતોમાં ગણાઈ ચુકેલી, વીગરેની રકમ સુમારે સાડા છ લાખની બાદ થવા જેવી છે, તે બાદ કરીએ તો લગભગ રૂપિયા સાડા ચક્ર લાખનો આંકડો આ વરસની સખાવતનો નકી થાય છે.

આ વરસની મુખ્ય સખાવતમાં ખાનખાહાદુર શેઠ હોરમજી માણેકજી બીમરડીવાલાનાં ઉરનનાં પાંણીના બાંધકામ માટેના એક લાખ, બાઈ શાહેજી હમાખાઈ ફરાંમજી પીટીટની સખાવતના સીતેર હજાર, શર કાવજીજી બહાંગીર જેરોનેટનો પચલીક હોલ કે જેનો પાયો આ વરસે નાંખ્યો તે માટે આગળે વરસે છપાઈ ગયલા સવા ત્રણ લાખ ઉપરાંત આ વરસે વધુ ઉમેરેલા પચાસ હજાર, એવોનાજ ફાંગ જયોરજનાં એનટરેનમેન્ટ ફંડમાં દશ હજાર, અમદાવાદનાં શખી શેઠ ખાનખાહાદુર નવરોજી પેશતનજી વકાલ સી. આઈ ઇ. નાં ત્યાંની હાસપીટલના વાર્ડ માટેના ચાલીશ હજાર, અમદાવાદવાલા સરદાર બમનજી અરદેશર દલાલના પંચમહાલની ડીશપેનશરીનાં પચીસ હજાર, આપણા જાણીતા શેહેરી શેઠ રતનજી જમશેદજી તાતાએ તરાંનસવાલ ખાતે આપેલા ખીજા પચીસ હજાર, મરહુમ શેઠ જલભાઈ અરદેશર શેઠ પોતાની હયાતીમાં બહેલા માથેરાંન જમખાનાના માટે ગયે વરસે આપેલા પંદર હજાર ઉપરાંત આ વરસે આપેલા સાડાબાર હજાર, સખીવજીજી શેઠ બમનજી દીનશાજી પીટીટની સખાવતના તેર હજાર, શેઠ શાપુરજી બરબેરજી બરચાએ સર જ. જી. એનીવોલેન્ટ ઇનશટીટયુટમાં આપેલા દશ હજાર, એક મધ્યમ સ્થિતીના પારસી અહસ્થે કુપે નામે ખરચેલા નવ હજાર અને મરહુમ વાહડયાજી નવરોજી માણેકજીનાં ધરમખાતાના ત્રસ્ટીઓએ કરેલી સખાવત, એ મુખ્ય રકમો છે. તે ઉપરાંત મુંબઈની પારસી પંચાએતને અશતેક આ વરસમાં થયલી સખાવત તથા સુરતની પારસી પંચાએતને અશતેકની સખાવત જેમાં ત્યાંની નવી પારસી આરક્તેજને માટે અપાયલી શેઠ કુકાની સવા લાખ જેટલી સખાવત—જુદી છે, જેની તુલોતવીજ વીગત આ કેલેન્ડરના પાછલા આગમાં શરૂ ૧૯૬-૧૯૭માં હયાયદી છપાયલી છે, તથા જાહેર ફંડોની મોટી મોટી રકમો એકઠી થઈ છે તે આ સખાવતમાં ગણાવવી જોઈએ—અને એ વીગેરેની બીજી નાહાની મોટી સખાવતોની છુટી વીગત નીચે મુજબ છે:—

ઉરનની દારૂની મઝીના મોટા કંટરાકટર અને જાણીતા શેહેરી ખાનખાહાદુર હોરમજી માણેકજી બીમરડીવાળાએ એક લાખ રૂપિયાની નાદર રકમ ઉરન ખાતે પાણીનું બાંધકામ કરવામાં આવનાર

છે તે માટે ઉભાં થયલાં ફંડમાં આપયા છે. ઉરન અને તેને લગતા આસપાસના ગામોમાં વસનારા મોકાને પીવાના પાણી વગર ઘણીજ અડચન તથા તંગી પડતી હોવાથી ખાં ખાં હોરમજીની આ સખાવતથી ત્યાનાં લોકોને પીવાના પાણી માટે સહાયત મલશે. એ માટે તાં ૩૦ મી એપ્રિલે શેઠ હોરમજીના ખંડામાં કાસાયા હજીના કલેક્ટર મીં બહાંગીર કેપ્ટન કાપરાજીના પ્રમુખ-પણા હેડળ મલેલી સભામાં એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવ્યું છે તેમાં લગભગ એ લાખ રૂપયા ભરાયા છે. એ ફંડમાંથી પંદર માઈલના છેડાંથી લગભગ આઠ દશ લાખને ખરચે પાણી લાવવામાં આવશે. એ પાણીનું ખાંધકામ પુર થયા પછી બાકી જે રકમ વધે તેમાંથી ઉરન ખાતે એક ડકકા ખાંધવાનો વીચાર રાખેલો છે. પ્રમુખ શેઠ બહાંગીર ખાં ખાં હોરમજીએ આપેલી આદશાહી સખાવત માટે એવણી તારીફ કરી જણાવ્યું કે એવણે ઉરનમાં રહીને મોટી દોલત બેગી કરી છે અને ખરેખર તેનો રૂઠો ઉપયોગ કાંધો છે વગેરે. ખાં ખાં હોરમજીની ઉપલી સખાવત માટે નામદાર મુંબઈ સરકારે નીચેના ઠરાવ બહાર પાડ્યો છે:—ઉરન ખાતે પાણીનાં ખાંધકામની યોજના સંબંધી ખાં ખાં હોરમજી માણેકજી ભીમરડીવાળાએ રૂપયા એક લાખની રકમ આપવાની માંગણી કરી છે તે બાબે નામદાર ગવર્નર તેમની બહુર રીતે કદરસનાસી કરે છે. એ બાબેની એક યોજના હાલ તબયાર કરવામાં આવે છે અને સરકારને તે મળતાં તે સંબંધી સેવટનો હુકમ બહાર પાડવામાં આવશે. ખાં ખાં હોરમજીની અરજ મુજબ આ ખાંધકામને નામદાર રાજા જયોરજીનું નામ આપવામાં આવશે. ઉપલા ઉરનનાં પાણીના ખાંધકામના લાભ અરચે શેઠ ખરશેદજી બાલીવાળાની વીકટોરીયા નાટક મંડળીએ ખાં ખાં હોરમજી ભીમરડીવાળાના આશરો અને હાજરી હેડળ તાં ૨૯ મી મેની રાતે જોખીયંદનો ખેલ કાંધો હતો. એ વખતે શેઠ ખરશેદજીએ ખાં ખાં હોરમજીએ આપેલી નાદર સખાવતની તારીફમાં ફેટલુંક વીવંચન કાંધું હતું. આ બાબદમાં ઉરન મંથે મલેલી એક બહુર સભામાં મુંબઈના નામદાર ગવર્નર હાજર હતા તેવાં એવાં કામમાં મદદ કરવાની બલામણુ કરવા ઉપરથી આ રકમ શેઠ ભીમરડીવાળાએ ભરી હતી. અને હેતુ જણાવ્યું હતું કે નામદાર સરકારને હું લગભગ એક કરોડ રૂપીઆનું મેલથુલ વરસ દહાડે ભરું છું તેથી આવાં કામમાં મદદ કરવાની ફરજ શ્રમણુ છું.

શખી વણુદ બાબ હમાબાઈ ફરામજી પીટીટ આ સાલમાં કરેલી રૂબ૫૯૦ની સખાવતની વીગત:—બાઈ આવાંબાઈ ફરામજી પીટીટ પારસી ગર્લસ ઝોરફનેજમાં દર માસના રૂ૪૦૦૦ લેખે માસ ૧૨ ના આખ્યા રૂ૪૮૦૦૦, ખેતવાડી ડીસ્પેનસરીમાં આપયા તેના રૂ૪૧૩૦, બાઈ શીરીનબાઈ કામાના વાંદરા કોનવલેસનટ હોમના બીલડીંગ ફંડમાં રૂ૨૦૦૦, ઇન્ડીયન ક્રીકેટ ટીમને વીલાયત મોકલવાના ફંડમાં આપયા કહેલા તેના બાકીના આપયા રૂ૪૦૦, મહાબજેશ્વર પારસી જીમખાના બીલડીંગ ફંડમાં રૂ૨૫૦, કેળવણી આપવાના કામમાં જેવા કે સ્કુલ અથવા કોલેજ શી, ગરીબોને ખોરડીંગ, લોઝીંગ વીગેરેનાં આપયા તેના રૂ૩૦૦૦ અને ગરીબી હાલત માટે જરોયોસ્તીઓને તથા બીજી જ્ઞાતના લોકોને પોષણુ કરવા, સદરો પેહેરાવવા, લગન કરવા, દવા દારૂ કરવા, મરણુ ખરચ કરવા તથા વીમાનાં કોલો ભરવા વીગેરે સારૂ આપયા તેના રૂ૧૨૮૧૦.

અતરેના બાણીતા શહેરી અને લખેસરી શેડયા સર કાવશજી બહાંગીર ખારોનેટે મુંબઈની સામનસ ધનસટીટ્યુટમાં એવો સાહેબ તરફથી ખાંધવામાં આવનારા પખલીક હોલમાં આમલ આપેલી રૂપયા સવા ત્રણ લાખની રકમ ઉપરાંત આ વરસે વધુ રૂ૫૦૦૦૦ આપ્યા હતા, તેમજ એવો સાહેબ નામદાર શહેનશાહ જયોરજીને મુંબઈમાં આવકાર દેવા માટે ઉગાડેલાં ફંડમાં રૂ૧૦૦૦૦, કીંગ એડવડ મેમોરીયલ ફંડમાં રૂ૧૦૦૦, લોરડ મીટો એનટરટેનમેન્ટ ફંડમાં રૂ૨૫૦ અને નવસારી સંકટ નીવારણુ ફંડમાં રૂ૧૦૦ મલી આ વરસે રૂ૬૧૩૫૦ની સખાવત કાંધી હતી.

[વળી નામદાર સર કાવશજીએ મુંબઈની પારસી પંચાયતના ત્રસ્ટી સાહેબોને જણાવ્યું હતું કે જે હુકમ રોડપરની ધરમશાળા આગળની મોટા વીસતારની ખાલી જગા નામને બાડે ત્રસ્ટી

આહેમો આપેતો એવણે એક લાખ રૂપાના ખરચે મધ્યમ વર્ગના જરથોસ્તીઓ સાથે ઇમારત બાંધી આપવાની ખાહેસ દેખાડી હતી. એ વીધે હજીસુધી નક્કી નહી થવાથી આ વરસે એ રૂપા ગણાયા નથી.]

અમદાવાદના જાણીતા શહેરી ઝોનરેબલ ખાં. બાં. નવરોજી પેસનજી વકીલ સી. આઈ. ઈ. એ અમદાવાદની સીવીલ હાસ્પીટલમાં સુવાવડને લગતો એક વોરડ તથા યુરોપીયન અને પારસીઓ માટે એક સામાન્ય વોરડ બાંધવા સાથે રૂ. ૩૪૦૦૦૦ સરકારને આપ્યા છે. એ માટે મુખ્યમંત્રી નામદાર સરકારે એક ઠરાવ બહાર પાડી જણાવ્યું છે કે અમદાવાદની હાથીસીંગ એન્ડ પ્રેમખાઈ સીવીલ હાસ્પીટલમાં બીજી લાયક સગવડબી નહી હોવાથી શીક્ષણ આપવાની બાબતમાં આ ખાતાનાં ઉપયોગીપણાં ઉપર સુવાવડના વોરડોની તંગીના સંબંધે આંકુશ પડ્યો હતો, કે જે વોરડોમાં સુવાવડના દરદોની સારવાર થઈ શકે અને મીડીકીના ક્લીનીકલ શીક્ષણની જોગવાઈ થઈ શકે. આ ઉપર ઝોનરેબલ ખાં બહાદુર નવરોજીનું ધ્યાન ખેંચાયાથી નવા વોરડો બાંધવા સાથે તેવણે સરકારને રૂ. ૩૪૦૦૦૦ આપ્યા છે. એક લાયક જગ્યા શોધી કાઢવામાં આવી છે અને સરકાર તે રૂ. ૧૮૭૦૦ માં ખરીદ કરશે. નક્કીઓ અને અડસટીઓ તર્કયાર કરી આ કામ વગર ઢીલે હાથ પરવામાં આવશે. સંભાવત કરનારની ઇચ્છાઓ મુજબ બીલડીંગોની ઉપર નીચલી તખતી મારવામાં આવશે:—“અમદાવાદ ખાતે પારસીઓ અને યુરોપીયનો માટે ધી નવરોજી મેટરનીટી હાસ્પીટલ. ગુજરાતના લોકોના ઉપયોગ માટે ઝોનરેબલ ખાં બહાદુર નવરોજી પેસનજી વકીલ, સી. આઈ. ઈ. ના ખરચે ખીસતી સને એક હજાર નવસો અને.....માં બાંધેલી. બોંય તળેનો સુવાવડનો વોરડ સામાન્ય પ્રજાના ઉપયોગ માટે છે, અને ઉપલા માલ ઉપરના સ્ત્રીઓ અને બાળકો માટેના વોરડો અને બાળુની બીલડીંગના મરદ માટેના વોરડો ફક્ત પારસીઓ અને યુરોપીયનોના એખલા ઉપયોગ માટે એલાહેદા રાખવામાં આવ્યા છે.” ખાં. બાં. નવરોજીની ઉદારતા અને જાહેર જુસસા માટે ગવરનર ઇન કાઉન્સીલ તેવણનો આભાર માને છે. વળી એજ સખી શેઠ અમદાવાદની જરથોસ્તી છોકરીઓને સીવવા વેતરવા વગેરેની કેવળણી આપવા માટે ચાલતા બાઈ બચુબાઈ વરક કલાસને એક મકાન મુક્ત વાપરવા આપી દર મહીને રૂ. ૨૫ની મદદ કરે છે.

અમદાવાદવાળા સરદાર ખમનજી અરદેશર દલાલે પંચમહાલ જીલ્લામાં પોતે વસાવેલા રસતમપરા ગામમાં એક ડીસપેનસરી બાંધાવી આપવા માટે નામદાર સરકારને રૂ. ૨૫૦૦૦ આપ્યા છે. એમાંથી રૂ. ૧૦૦૦૦ બીલડીંગ બાંધવામાં ખરચાશે જ્યારે એ ડીસપેનસરીના નીભાવ માટે દર વરસે બાકી રૂ. ૧૫૦૦૦નું જે વ્યાજ રૂ. ૫૦૦ ઉપજશે તે તેમજ નામદાર સરકાર રૂ. ૫૬૪ ની મદદ આપશે તે તથા પંચમહાલ જીલ્લા લોકલ બોરડ રૂ. ૨૦૦ આપશે તે મલી રૂ. ૧૨૬૪ નો ખરચ કરવામાં આવશે. વળી સરદાર ખમનજીએ બચ્ચની હાસ્પીટલમાં પારસી દરદી માટે એક અલાયદુ બીલડનું સ્થાપવા માટે આપવા કહેલા રૂ. ૪૦૦૦ નામદાર સરકારે મંજુર રાખ્યા છે. આ સંભાવતની ફક્ત નોંધ ગયા વરસના કાલેન્ડરમાં સંભાવતમાં છપાઈ હતી અને ગણાઈ નહી હતી.

અતરેના જાણીતા શહેરી અને મોટા બેપારી શેઠ રતનજી જમશેદજી તાતાએ આ વરસે તરાનસવાલના હીંદીઓ ઉપર પડતી હાડમારી માટે ત્યાં લડત ચલાવવા સાથે બીજી વખત રૂ. ૨૫૦૦૦ની નાદર રકમ મીં. ગાંધી જેરીસ્ટર ઉપર મોકલાવી આપતાં તાં. ૧૮ મી નવેમબરે લંડનથી એક લંબાન કાગલ લખી હીંદીવાનો ઉપર પડતા દુઃખો માટે પોતાની દીલસોજી દેખાડી હતી. એવો શેઠ ગયે વરસેથી રૂ. ૫૫૦૦૦ પચીસ હજાર એજ કામમાં વાપરવા મોકલાવી આપ્યા હતા.

અત્રેના જાણીતા શહેરી મરહુમ શેઠ જલભાઈ અરદેશર શેઠે રૂ. ૨૫૦૦૦ ગયે વરસે માથેરાન પારસી જમખાના માટે આપ્યા હતા જે પછી તેઓએ પોતાની હરિયાતીમાં એ રકમમાં સારો ખર્ચ કરી રૂ. ૭૫૦૦ ની રીધી હતી, શેઠ જલભાઈએ આ રકમ એવી શરતે આપી હતી કે

ઈમારત બાંધવાનો, ટેનીસ અને બેડમીન્ટન ક્લાર્ટ બાંધવાનો, ફરનીચર વીગેરેનો સબજો ખરચ તેવજી આપશે તેથી આ જીમખાનાને તેવજીનું નામ આપવું અને જીમખાનાના સંબંધનાં કોષ્ટકો બાંધકામ અથવા બીજી જોડવણીને કોષ્ટકો બીજા આસામીનું નામ આપવું નહીં. એ જીમખાનાને “ જલ્લબાર્થ અરદેશ્વર શેઠ માધેશન પારસી જીમખાના ” એવું નામ આપવામાં આવશે.

શાખી વજુદ શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ આ સાલમાં ફરેલી સખાવતની વીગત :—નવસારીના સંકત નીવારણ ફંડમાં રૂ.૨૦૧, ધી બોમ્બે હેલ્થપ્રેસ વીદોસ હોમના ફંડમાં રૂ.૧૦૧, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જનરલ હાસપીટલના કંમપાઉનડનો વોરડન રોડ તરફનો મોહટો દરવાજો બંધો કરવાના ખરચ માટે આપ્યા રૂ.૫૦૦૦, નામદાર શેહેનસાહ તથા શેહેનસાહબાનું માસ ડીસેમબર ૧૯૧૧ માં મુબઈ આવનાર છે તેઓને આવકાર આપવા ઉમાં કીધેલાં ફંડમાં રૂ.૧૫૦૦, બાર્થ શીરીનબાર્થ કામાવાળા વાંદરાના કાનવેલેસંત હોમનું મકાન બાંધવાના ફંડમાં રૂ.૩૦૦૦, ગરીબી હાલતને લીધે જુદા જુદા ધણીઓને મદદ કીધી રૂ.૧૨૩૫, કેળવણી આપવાના કામમાં ગરીબોને મદદ કીધી રૂ.૬૬૧, નવનિર્મિત તથા લગન કરવા જુદા જુદા ધણીઓને આપ્યા રૂ.૪૪૬, સોસાઈટી, હાસપીટલો, ડીસપેનસરી વતરોગેના ફંડમાં રૂ.૫૦, પરચુતન ધણીઓની યાદગારી રાખવાના ફંડમાં રૂ.૪૫ અને પરચુતન ફંડમાં રૂ.૧૦૫૧ મલીને કુલે રૂ.૧૩૧૯૦ ની રકમ આપી છે.

અતરેના જાણીતા શેહેરી અને મોટા શેર દલાલ શેઠ શાપુરજી બરજેરજી બરચાએ મુબઈની ત્રામવે કંપનીના રૂ.૧૦૦૦૦ ની રકમના પ્રેક્ષરંસ શેરો મરહુમ શેઠ પીરોજશાહ ડોસાબાર્થ બરચાની યાદગારીમાં સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી બેનીવોલન્ટ ઇનસીટીયુશનના ત્રસ્ટી સાહેબો ઉપર મોકલ્યા કે એ રકમ અનામત રાખી તેનું વચાજ એ ખાતાના વીદ્યારથીઓને બોજણ આપવાનાં ફંડમાં વાપરવું. વળી એજ સખી શેરો બરચાના અનાર્થશ્રમને ત્રણ અનારથોનું પોશણ કરવા માટે રૂ.૨૨૫ અને નરમદા ઈંગલીશ એંગલો સ્કુલને રૂ.૩૦૧ આપ્યા હતા.

મધ્યમ સહીતીના એક જરથોસતી ગ્રહરથે એક ચોકસ શુભ ટાંકણાની શુકરગુળરીમાં રૂ.૬૦૦૦ નીચલા ધરમખાતાંઓમાં આપ્યા હતા:—પારસી પંચાયતના ગરીબ વીદ્યારથીઓને પગાર આપવાનાં ફંડમાં રૂ.૧૦૦૦, ગરીબ પારસી છોકરીઓને પરણાવવાનાં ફંડમાં રૂ.૧૦૦૦, સર જમશેદજી સકુલના વીદ્યારથીઓના બોજન ફંડમાં રૂ.૧૦૦૦, દેવલાલીની ડાં બહાદુરજી સેનીટરીયમના દર-હીઓને ખોરાક આપવાના ફંડમાં રૂ.૧૫૦૦, મરહુમ શેઠ કાવસજી દીનશાહ એડનવાળાના ગરીબ જરથોસતીઓને ધંધા માટે ‘ક્ષોન’ આપવાના પારસી એસોસીએશન હસ્તકના ફંડમાં રૂ.૧૫૦૦, મરહુમ શેઠ નસરવાનજી પીટીટવાળાં દીવાના જરથોસતીઓનાં ફંડમાં રૂ.૫૦૦, વીક્ટોરીયા મેમોરીયલ સકુલમાં રૂ.૫૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી આસપીટલના ફંડમાં રૂ.૫૦૦, ઝોરાસ્ત્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં રૂ.૫૦૦, શેઠ બેહેરામજી જીજીભાઈ ચેરીટેબલ ઇનસીટીયુશનના ફંડમાં રૂ.૫૦૦ અને ગરીબ જરથોસતી વીધવાઓને મદદ આપવા એક જરથોસતી બાનુનાં હસ્તકમાં રૂ.૫૦૦.

કરાંચીના જાણીતા શેઠયા શેઠ એદલજી દીનશાહ સી. આઈ. ઇ. એ પોતાના મમાઇજીની તથા માતાજીની બાજને દીને ધરમ કીયા કરાવી જરથોસતી બાનુઓનું ખાણું કરવા બાર્થ બચુબાઈ એ. દી. ધંખાર ફંડમાં રૂ.૪૦૦૦ આપ્યા હતા, વળી એવોએ કરાંચીના યગમેન કીસચીઅન એસોસીએશનના બીલડીંગ ફંડમાં અને યગમેન ઝોરાસ્ત્રીઅન એસોસીએશનનાં ફંડમાં રૂ.૧૩૦૦, નામદાર શેહેનશાહ એડવરડ મેમોરીયલ ફંડમાં રૂ.૧૧૧૧ અને પરચુટણ ફંડમાં મલી રૂ.૬૫૦૦ આપ્યા હતા.

કલકતાવાળા નામીયા વેપારી અને જાણીતા શેઠયા શેઠ ફરામજી મનચેરજી બુમલાખાહ તથા મરચનટે કલકતાની જરથોસતી અનજીમનને રૂ.૫૦૦૧ ની બક્ષેસ કીધી છે કે જે રકમની ગવરમેન્ટ લોન યા બોનડ ટકા ચાર વાલી ખરીદી તેનું નીચલી સરતોએ કલકતાની અંજીમનનાં ધરમનાં ફંડોના હફતરમાં ખાતું પાડવું:—“ ફરામજી મનચેરજી બુમલાખાહ, અસલ નવસારી મલેશ્વર વાલી

મોહોલાના વતની તે હાલ કલકત્તાના રહીશે, મરદુમ સખીવજી પરદુઃખમંજન, મુરંખીજી રસતમજી જમશેદજી જીજીભાઈની યાદગારી સદાકાલ કાયમ રાખવા કીધેલું ધરમ ખાતું.” ઉપલી રકમનું જે વયાજ ઉપજે તેમાંથી અરધું વયાજ અસલ રકમ મધે વરસ પચીસ સુધી ઉમેરીઆ જવું અને તેની લોન વગેરે લેતા જવું અને બાકી અરધા વયાજમાંથી કલકત્તાના નવાં દોખમાં ફંડમાં યા જરથોસતી રવાનાને અવલમંજલ પોંદ્યાડવા સાર વધું માણસો બોલાવી રાખવાના ફંડમાં આપવાની જરૂર જનાએ તો આપવું યા કલકત્તામાં કોઈ ગરીબ જરથોસતી ગુજરે તેઓનો ચાર રોજનો ખરચ આપવો યા કલકત્તા મધેનાં કોઈ ગરીબ જરથોસતી બચાંને શદરો કુશતી પેહેરાવવા આપવું યા કલકત્તામાં જરથોસતી બચાંઓ સારું સકુલ ઉભી થાએ તો તેના ખરચ માટે આપવું યા કલકત્તાનાં કોઈ ગરીબ જરથોસતીને હાથપીટાલમાં મોકલાવો પડે તો તેનો ખરચ આપવો પણ વયાજ તો કલકત્તા ખાતેનાજ કામસર વાપરવું. ઉપલા રૂપ૦૦૧ મધે પચીસ વરસ સુધી અરધું વયાજ ઉમેરતાં વરસ પચીસની આખેરીએ જે રકમ એકઠી થાએ તે રકમ અનામત રાખી તેનું વ્યાખું વયાજ ઉપર મુજબ વાપરવું.

હાંગઠાંગની મેસરસ પટેલ કંપનીના માલેક શેઠ મનચેરજી જમશેદજી પટેલે હાંગઠાંગની ઝોરા-ખીયન કલમને ૧૧૦૦ ડાલર બેટ આપયા હતા. એ રકમમાંથી એક ખીટીયરડ ટેબલ તેની દરેક સામગ્રી સાથ વેલાતથી મંગાવી તા. ૩ જી દીસેમ્બરે મેલાવડા સનમુખ એ કલમમાં વપરાસ માટે ખુશી મેલવામાં આવી હતી. વળી કનતાનના ચીના દીવાનાંઓના વાસતે બાંધેલા બસોંદ્રા પુરતા નહી હોવાથી અને દીવાના ચીનાઓ ઠંડીમાં હેરાનગતી બોગવી મરણુ પામતા હોવાથી શેઠ મનચેરજી પટેલે સારી રકમ આપવાથી ૧૮ થી ૨૦ દીવાનાઓનો સમાવેશ થાય એવો એક બલોક બાંધવામા આવે છે, જે થોડા વખતમાં ખુલ્લો મુકવામાં આવશે. એ વોરડનું નામ “ પંદ્રલ બલોક ” રાખયું છે.

મીસીસ હોરમસજી અરદેશ્વર વહાડયાએ પુના સેવાસદન માટેની મીસીસ રાનાડેની કાશેશોની પીછાનમાં એ સેવાસદનમાં રૂપ૦૦૦ આપયા છે. પુના સેવાસદનને એક મકાનની જરૂર છે જેના ખરચનો અડસટો રૂપ૦૦૦ કરવામાં આવ્યો છે, કે જે માટે મીસીસ વહાડયાએ રૂપ૦૦૦ આપયા છે. આ મકાનનું નામ “ પુના સેવાસદન માટેનું ” બાઈ આઈમાય હોરમસજી વહાડયા આશ્રમ ” રાખવામાં આવશે. શેઠ હોરમસજી વહાડયા અને એવણના વાળીયાણી પોતાની કામના ગરીબો માટે દર વરસ ગુપચુપ સારી સખાવત કર્યા બંધ છે.

કવેટાના બાણીતા શેહેરી ખા. બા. બરજેરજી દોરાબજી પંદ્રલ સી. આઈ. ઇ. એ પોતાના મરનાર બેટી બાનુગોશરખની યાદગારીમાં કવેટાની થીઓસોફીકલ લોજને રૂપ૦૦૨ બેટ આપવાથી એ થીઓસોફીકલ હોલ સાથ એ બાઈનું નામ બેગવામાં આવ્યું છે. હવેથી એ હોલ “બાનુ થીઓસોફીકલ હોલ ઓફ કવેટા”નાં નામથી ઓળખાશે. તા. ૯ મી એપ્રિલે એ હોલમાં એક ગ્લેસર સભા મળી હતી, જે વેળાએ બંદગી કરી મરનારના રૂઢને શાંતી આલવામાં આવી હતી. વળી ખા. બા. બરજેરજીએ સુબંધના સેવાસદન ફંડમાં રૂપ૦૦, દેરા ગાઝીખાંન શહેર સંધિ નદીથી નાશ થયું તેથી બાહોર ખાતે ઉધાડેલાં સંકટ નીવારણ ફંડમાં રૂપ૦, કવેટાના હીંદુ ધરમાદા ફંડમાં રૂપ૦૪૧, કવેટાના ક્રીસ્ટીયન ધરમાદા ફંડમાં રૂપ૦૦, કવેટાના સેલર અને સોલજર ફંડમાં રૂપ૦ અને કીંગ એડવરડ મેમોરીપલ ફંડમાં રૂપ૦૦૦ મલી રૂપ૦૪૮૩ આપયા હતા.

શેઠ માનેકજી ધનજીભાઈ ધનભુરાએ વલસાડ ખાતે ઢોરો માટે ડીસપેનસરીનું મકાન બાંધવા રૂપ૦૦૦ નામદાર સરકારને આપવાની કમુક્ષાત આપવાથી પદ્માન વગેરે નકકી થયા પછે મકાન બાંધવાનું શરૂ થશે અને એ ડીસપેનસરીને એવણનું નામ આપવામાં આવશે. એ વીધેની ફકત મોંઘ ગયા વરસના કાલેનડરમાં સખાવતમાં પાને ૧૩ માં છાપેલી હતી અને ગણાઈ નહી હતી.

ખંડવેવાળા શેઠ હોરમસજી ધનજીભાઈ કાપડીયાએ પોતાના બપોઈ મરહુમ બાઈ કુવરબાઈ મેરવાનજી કાપડીયાની પુણ્યમાંથી અહમદનગર ખાતેના મોખેદોતું રહેવાનું મકાન બાંધવા માટે ૩૧૫૦૦ રોકડા આપ્યા હતા અને એવણનાં બપોઈ મરહુમ બાઈ કુવરબાઈના તથા તેવણનાં ખેશી-ઝોના દરન બાજુ ત્યાંનાં પંથકી મારફતે ડરાવવા માટે ૩૨૫૦૦ ની લોન દરેકમેહેરનાં ફંડમાં આપી હતી. આ સખાવત માટે શેઠ હોરમસજીનો ત્યાંની અંગુમને આભાર માનયો હતો.

શેઠ સરવેયરવાળી પારસી રીપન થીએત્રીકલ કંપનીએ તા. ૧૫મી જાનેવારીએ કરેલા ખેલની આવક લગભગ ૩૧૧૦૦ રંગુન શીખ સ્કુલના ફંડમાં આપ્યા હતા. સીખ કામ તરફથી મી. સરવેયરને સોનાનો ચાંદ તથા ૬ એક્ટરોને ધડ્યાલો ભેટ આપ્યાં હતાં. એ ફંડમાં ૩૫૧ બાઈ પીરોજ સરવેયરે ભરીયા હતા. તા. ૨૫મી નવેમ્બરે કરેલા ખેલની આવકમાંથી ૩૯૫ રંગુનની પાંજરાપોલ ફંડને ભેટ આપવાથી એ પાંજરાપોલ તરફથી મી. સરવેયરને એક શીયાલ ઝાંધાડી હતી, તેમજ બાઈ પીરોજ સરવેયરે એ ફંડમાં ૩૫૦ ભેટ આપ્યા હતા. વળી તા. ૭મી માર્ચે એ નાટક કંપનીએ મોલમીન ખાતે ત્યાંની પાંજરાપોલના લાલ માટે ખેલ કરી તેની ૩૮૨૦ની આવક તેમજ તા. ૧૨મી જુલાઈએ માંડલેના મરહુમ એડવોકેટ શેઠ હીરજીની યાદગારીનાં ફંડના લાભ માટે બેફટનટ ગવર્નર સર હારવી એડમસનની પેત્રનેજ હેઠળ ખેલ કરી તેની ૩૧૦૦૧ની આવક એ ફંડને ભેટ આપી હતી.

મુંબઈવાળા શેઠ પેશતનજી ફકીરજી સીંધવાએ આશરે ૩૩૦૦૦ ને ખરચે સુરત જીલ્લાના મોરા સુવાલી ગામની દોખમાને લગતી જુની સગડી નાની અને અગવડ ભરેલી હોવાથી તેની બાબતમાં એક મોટી નવી સગડી બંધાવી આપવા કમુલ્યું છે.

ભરચવાલા શેઠ જોહાંગીરજી જમશેદજી ડુંગાજીએ પોતાના દીકરા એદલજી અને દીકરી હીરાબાઈની નવજન્મેતની ખુશાળીમાં ૩૧૫૦૦ તથા એવણના સસરા શેઠ ખરશેદજી એદલજી લાકડાં-વાળાએ ૩૫૦૦ મળી ૩૨૦૦૦ ભરચની પારસી પંચાયતને આપવા જાહેર કીધા હતા કે મુદ્દલ રકમ કાયમ રાખી બાજુ કયા કામમાં વાપરવું તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે. વળી આ બંધાતી રાય-ચંદ દીપચંદ લાઇબ્રેરી અને શાપુરજી ભરચા હોલમાં ચોપડીઓ માટે એક નવી કબાટ મુકવા સાર ૩૨૦૦ શેઠ ખરશેદજીએ આપ્યા હતા.

બાઈ શીરીનબાઈ રસતમજી ધરાનીએ પોતાના મરહુમ ધણી શેઠ રસતમજી કેખશર ધરાનીના પુણ્ય માટે દેવલાલી ખાતે એક કીયા કામતું મકાન બંધાવી આપવા માટે ૩૧૭૦૦ આપ્યા હતા. બાઈની ખાઓસ મુજબ આ મકાન તધ્યાર થતાં ચાર દીવસની મરણ કીયા તથા માસીક બાજુ, રોજગાર યા નવજન્મેત, ફરેસતા, જશન વગેરે ભણતરના કામમાં વાપરવામાં આવશે.

મુંબઈવાળા બાઈ સુનાબાઈ જોહાંગીરજી ફરામજી ભમગરાએ પોતાના એહસતનશીન દીકરા શેઠ કેખશરના પુણ્ય માટે ૩૧૪૨૫ ના ખરચે વલસાડની ડુંગરવાડી ઉપર રવાનને સચકવા માટે તથા તેની સાથે આવનારાઓને રહેવા લાયક એક મકાન બંધાવી આપતા હોવાથી તીથલ પારસી સેનેટેરીયમમાં તથા બીજાં આસપાસનાં ગામડાંમાં કાંઈ પણ માફો જનાવ અને તો પારસી રીવાજ મુજબ કીયા કામ કરવાને ઘણું સગવડ ભરેલું થઈ પડશે.

બીલીમોરાની જરથોસ્તી અંગુમનના ત્રસ્ટીઓને શેઠ ધનજીભાઈ જીજ્ઞાભાઈના ધરમખાતામાં ૩૧૦૦૦ આપ્યા કે એનાં બાજુમાંથી ગાથા ૪ થાને દીને મરહુમનો રોજગાર પડે છે તે દીવસે જે ગરીબોને અનંગુમનમાંથી પગાર મળતો હોય તેઓને અનાજ વેહેંચવું તેમજ એ ધરમખાતામાં ૩૩૦૦ આપ્યા કે એના બાજુમાંથી લાની અગીઆરીમાં મુકતાદ મંડાય છે તેમાં બેડું દર વરસે માંડવું તથા મુકતાદમાં નામ ધનજીભાઈ જીજ્ઞાભાઈ દેવું.

બાઈ સાહેબ હીરાબાઈ જમશેદજી પીટી ૩૧૦૦૦ ખાલીના દરદીઓ માટેનાં દેવલાલીનાં ૩૦ બાહાદુરજી સેનીટેરીયમમાં વસતાં ગરીબોને ખોરાકી વગેરે આપવા માટે એ ખાતાના ત્રસ્ટીઓ

૬૫૨ મોકલાવી આપતાં કામલ લખયું હતું કે આ મધે એક બોડ પોરટ ત્રસ્ટનું રૂ.૧૦૦૦ નું ઠકા ૪ નું મોકલાવ્યું છે, અને એનાં વ્યાજમાંથી દુધ, ખોરાકી વીગેરે પુરું પાડવાનાં કારણસર વાપરજો. એ માટે નીચે મુજબ ખાતું પાડી બીજાઓ માટે સરખવસરે નાણા ભરવા સારું ખુલ્લું રાખવું. — “બાઇ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટ પોતાના મરહુમ મુરબીજી બાવાજી સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ પહેલા બેરોનેટની પવીત્ર યાદમાં ગરીબ હમદીન દરદીઓને દુધ, ખોરાકી પુરું પાડવા કીધેલું ધરમખાતું.” વળી એજ સખી બાઈએ ભરચની પીટીટ કન્યાશાળાનાં ફંડમાં રૂ.૨૫૦ આપયા હતા.

શેઠ દરામજી બમનજી જીજીભાઈએ ક્રીમેસનોની લોડજ બીમનનાં ધરમખાતાંમાં રૂ.૧૦૦૦ અને તેઓના દીકરા શેઠ બમનજીએ રૂ.૫૧ આપયા હતા.

શેઠ રશતમજી માનેકજી ધનભુરા તથા શેઠ ધનજીભાઈ દાદાભાઈએ મરહુમ શેઠ કાવશજી મેરવાનજી પોસ્ટવાળા તથા શેઠ કાવશજી મુગાજીનાં પુણુ માટે વલસાડની પારસી અંજીમનને રૂ.૧૦૦૦ આપયા કે એના વીઆજમાંથી વલસાડના દોખમાં આગળ દર માસે જશન કરાવવું.

અમદાવાદવાળા ડા. બેરામજી એચ. નાણાંવડી એફ. આર. સી. એસ. એ પોતાના મરહુમ બેટા શીરાજની યાદગારીમાં અમદાવાદના વીક્ટોરીયા ગારડનમાં એક ટુવારો બાંધવા માટે ભાંતી મયુનીસીપાલીટીને રૂ.૧૦૦૦ આપયા છે.

બીલીમોરાની જરથોસ્તી અંજીમનનાં ત્રસ્ટીઓને શેઠ હોરમજી માણેકજી બીલીમોરીઆના ધરમખાતાંમાં શેઠ દાદીબા હોરમજી બીલીમોરીયાએ રૂ.૧૦૦૦ આપયા કે એનાં વ્યાજમાંથી રોજ રૂ.૪ મો માહા ૧૦ માને દીવસે જે ગરીબોને અનજીમનમાંથી પગાર મલતો હોય તેવાને અનાજ વેહેંચવું.

દેવગઢ બારીયાના આબકારી ઇન્સપેક્ટર શેઠ એદલજી રતનજીએ પોતાના ખરચે ઇલાવમાં કન્યાશાળાનું મકાન બંધાવી આપવા જમીનની ખરીદી રૂ.૭૫૧ ની કીંમતે કરી છે.

બાઈ પીરોજબાઈ કેખશર આલબલેસે પોતાના દીકરા સોરાબજીની યાદમાં એવણુની પોતાની પુંજમાંથી રૂ.૬૦૦ ની સરકારી નોટ આપી હતી કે તેનું વયાજ સુબઈના ગરીબ જરથોસ્તીઓ અન્નરે તેઓનાં રવાનેને અવલમંજલ પહેંચાડવા તથા ધરમની કીયા વગેરેના દીન ચારનો ખરચ કરવા માટે વાપરવું.

એક પારસી મહરચે પોતાના બેટાની શેહાદીની શુકરજીભરીમાં રૂ.૬૦૦ નીચલા ધરમખાતાંઓમાં આપયા હતા :— દેવલાલીની ડા. બહાદુરજી સેનીટેરીયમમાં રૂ.૧૦૦, ત્રામખેના એદલજી આલબલેસ લેપર હોમમાં રૂ.૧૦૦, વીક્ટોરીયા અધશાળામાં રૂ.૧૦૦, મજગામની મુગા બેહેરાની સ્કુલમાં રૂ.૧૦૦, જો. ડા. ટેમુલજી બીખાજી નરીમાન હસતકના સુવાવડખાનામાં રૂ.૧૦૦ અને પારસી પંચાયત હસતકના ગરીબ જરથોસ્તીઓને મદદ કરવાનાં ફંડમાં રૂ.૧૦૦.

બાઈ રતનબાઈ એદલજી બામજીએ નવસારીના કુવાઓ સાફ કરાવવા માટે રૂ.૧૫૦ અને નવસારીની મેહરજીરાણા લાયબ્રેરીને કેમક્રીજ યુનીવરસીટી તરફથી બાહાર પડેલો ‘એનસાઇક્લોપીડીઆ ક્રીટીનીકા’નો નવો સટ રૂ.૩૬૦ની કીંમતનો પોતાના મરહુમ બાઈ જમશેદજી નશરવાંનજી તાતાની યાદમાં ભેટ આપ્યો હતો.

મુબઇવાશી શેઠ દરામજી કાવશજી કાવારાણાએ ચોરાશી તાલુકાના બાહા ગામના તલાવમાં પાણીની અછત હોવાથી ભાના લોકોને મીઠાં પાણી માટે ધણી અડચન પડતી હતી તેથી એ ગામની પાસે અને તલાવની નજદીક એક ખાડી જે તાપી નદીનો ફાંટો છે તેમાંથી તે તલાવ સુધી લગભગ રૂ.૩૦૦ ના ખરચે નલો મુકાવયા છે.

બીલીમોરાની જરથોસ્તી અંગુમનના ત્રસ્ટીઓને બાઇ રતનબાઈ તે શેઠ કાવશજ હોરમજી વાહીઆનાં ધણીઆનીનાં ધરમખાતામાં ૩૬૦૦ આપયા કે એના વ્યાજમાંથી ત્યાની અગીઆરીમાં મુક્તાદ મંડાય છે તેમાં બેડું દર વરસે માંડવું તથા મુક્તાદમાં નામ રતનબાઈનું હેવું.

નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટે ૩૨૫૦ ઇંગલિંડ ગયલા હીંદી ક્રીકેટ ટીમના ફંડમાં મોકલી આપતાં તેવણે શેઠ ફરામજી પટેલ ઉપર એક પત્ર લખી જણાવ્યું હતું કે “હીંદી ટીમને ઇંગલંડમાં ફતેહ મળે એ માટે મને શક છે પણ એ મુલાકાતથી ઈંગ્લેન્ડે અને હીંદીવાનો વચ્ચે બધી લાગણીઓ ખરવા કરવા થતી કેશોશમાં ધણી મદદગાર થઈ પડશે. તેમજ સારીરીક ખીલવણી માટેની તમારી અધ્યાગ મેહેનત ધણીજ સ્તુતી પાત્ર છે વગેરે.”

સોલાપુરવાલા શેઠ ટેમ્બલજી ફરામજી ગાયે સોલાપુર ખાતેના ડફરીન આસપીટલમાં ૩૨૦૦ આપયા હતા.

બાઈ જરબાનું તે શેઠ ડોસામાઈ મેરવાનજી કરાકાનાં દીકરી તે શેઠ જહાંગીર દી. નરીમાનનાં ધણીઆણીની વરસી રોજ ઉમે માહ હમાને દીને પડવાથી મરહુમના પુણુ સાર તેવણના ખેશી-ઓએ સર જમશેદજીની રકુલના ભોજન ફંડમાં ૩૧૪૦ અને પરચુટણ ફંડમાં ૩૬૦ મલી ૩૨૦૦ આપયા હતા.

શેઠ સોરાબજી કાવશજી પીટીટે શાપુર સ્પેનસર ક્રીકેટ એલેન્ડ કંપની કમીટીને ૩૧૦૦ આપયા કે આ વરસે સ્પેનસર કંપ જીતનાર ટીમને ઉપલી રકમનું કંપ બેટ આપવું.

મુખર્મીવાળા ૬૦ ધનજીભાઈ હીરજીભાઈ પટેલે ૩૧૦૦નો ખીત્રડીંગ સોસાયટીનો એક શેર વ્યાજ વાપરવા પુણુના જરથોસ્તી વીદ્યારથીઓનાં ફંડને બેટ આપયો હતો. વળી એવણે ત્યાનાં પારસી જીમખાનામાં દર વરસે ટેનીશનું ટુરનામેંટ કરાવીને પેલ્લવા આવનાર જરથોસ્તીને આપવા માટે એક રૂપાનું એલેન્ડ કંપ આપવાની માંગણી કરી છે તથા હોડી કલઓ વચ્ચે દર વરસે હરીશાઇ કરાવવા માટે એક જુદું રૂપાનું એલેન્ડ કંપ આપવાનો પીચાર રાખે છે.

હાંગકાંગવાલા મરહુમ સર હોરમજી નવરોજી મોદીએ પોતાની હઈયાતીમાં ત્યાના ઇટેલીયન કોનવેનેટ ઇમરજનસી ફંડમાં ૧૦૦ ડાલર ગયા ડીસેમબર માસમાં આપયા હતા.

એક જુના પારસી ક્રીકેટરે પારસી જીમખાનાની કમીટીને ૩૧૦૦ પુના અને મુંબઈની સઘળી મેચો મળી જેખી પહેલો પારસી બેટસમેન તથા બોલર એવરેજ લાવે તે દરેકને ૩૫૦ નું એક એક ઈનામ આપવા સાર આપયા હતા.

શેઠ મીનોએહરજી પેસતનજી ખરેખાતે અંગ્રેની જરથોસ્તી દીનની ખોલ કરનારી મંડળીનાં ફંડમાં ૩૧૦૦ આપયા હતા.

બાઇ માણેકજીાઇ લીમજીભાઈએ પોતાના મરહુમ બાઈ માણેકશાહ પાલનજી દોરડીની દર વરસની બાજ કરવા વલસાડની પારસી અંગુમનને ૩૧૦૦ વ્યાજ વાપરવાની સરતે આપયા હતા.

મરહુમ શેઠ મેરવાનજી હોરમસજી મોદીનાં પુન માટે ૩૧૦૦ની રકમ મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ હાહામાઈની ખેતવાડી ખાતેની સકુલના ગરીબ વીદ્યારથીઓને કેળવણી માટે જોઈતી ચોપડીઓ વગેરે અપાવવા માટે આપયા હતા.

સીકંદરાબાદ કેથોલીક મીશનની સેંટ બેનસ બોયઝ હાઈ સકુલનો નીઝામની પારસી વસતીના ઓફીસ ઓફીસીયા લાભ લે છે તેથી મરહુમ શેઠ બમનજી એન. ચીનાઇની યાદમાં દર વરસ ૩૨૫ની ઝીમતનો સોનાનો આંદ ફતેહમંદ વીદ્યારથીને આપવાની ગોઠવણુ શેઠ બેજનજી આદરજી વડીભે કરી છે. વળી મધરાસ યુનીવરસીટીની મેટ્રીકયુલેશનની વારસીક પરીક્ષામાં સારો દેખાવ કરનાર વીદ્યારથીને એક સોનાનો આંદ પણ આપવામાં આવશે.

શેઠ મનચેરજી શાપુરજી તાતાએ ૩૩૬ની કીમતના ડરોઈજ ચારટ ખીસીમેસ એ. વ. સકુલનાં વીંદ્યારથીએને આપવા માટે સકુલના હેડ માસતરને સપુરદ કીધા છે.

શેઠ આર. મનચેરજીએ કોલબોની જરથોસ્તી અંગુમનને જશનો વગેરેના કામ માટે જરમન સીલવરના આફરગાનીઆં વગેરેનો સટ બેટ આપ્યો છે. તેમજ કોરોનેશન ફંડમાંથી એક મોટું ધડીઆળ અંગુમનનાં મકાનમાં સુકાવયું છે.

ખાઈ આઈમાય જહાંગીરજી ડાકટરે પોતાના મરહુમ ખેશી શેઠ કાવસજી સોરાબજી તારી-વાળાના પુણ્ય માટે કોપરઆમનો એક આખો સટ સુકતાનની આરામગાદની જગા ઉપર વાપરવા બેટ આપ્યો હતો.

શેઠો આદરજી, નસરવાનજી અને ડોસાબાઈ ખરશેદજી કાપડીયાએ પોતાના બાબી મરહુમ ખાઈ પીરોજખાઈ બમનજી કાપડીયાની નકયેને જરમન સીલવરના ૧૨ કળારીયા ભરચતી પારસી પંચાયતને બેટ આપ્યા કે સરઅવસરે કાંઈ પણ ભાડું લીધા વગર વાપરવા આપવા.

શેઠ જહાંગીર કંત્રાકટર વધારે પગારની નોકરીપર અમદાવાદ જવાથી પોતાનો દુલ કળાદીનો કુઠાનો બગીચો સોલાપુરની અગીયારીને બેટ આપ્યો છે. એજ અહસ્યે ત્રીજે વરસે એવો એક બગીચો પ્રવરદીયાન માટે પણ બેટ આપ્યો હતો.

ધરિન ખાતે વસતા શેઠ જમશીદ જેરાનમરદ શીરમરદે અમેરીકા ખાતે માઝદયસનાન નામના વસતા ટોળાના વડા રેવરંડ ડા૦ ઝરદુશત હતીશપર શીરાઝ ખાતેથી ૨૧ સદરા અને ૨૧ કસતી તેમજ નાની રકમનો એક સાથ એક પત્ર લખી મોકલાવ્યું હતું.

નવસારીના જાણીતા વેપારી તથા જમીનદાર શેઠ રસતમજી ખરશેદજી ખામજીએ પોતાનું તથા એવણના ધણીયાણી બાઈ આવાંબાઈનું જંદરવાન કીધું હતું. તેનાં ઉકમણાની કીયા રોજ ૨૭ મો માહા ૭ માને દીને થઈતેમાં ઘણા અહસ્યોને નોતરી, મેળેદોને આશોદાદ આપી હતી. ખીજે દીને બપોરે એજ અહસ્યે ધંબારતું જશન કરીને ખરશેદવાડીમાં નવસારી અને તેની આજુ બાજુના ગામેના લોકને નયાત જમાડી હતી. એ મુજબ શેઠ રસતમજી ખામજીએ દર વરસે મેહર મહીનાના ગઢબારપર જાહેર જમણુ તથા જશન નવસારી અને તેની આજુબાજુના ગામેના લોકો માટે કરવાની ગોઠવણુ કરી છે, જેના ખરચ તથા નીભાવ માટે પોતાની બોહોળા વીસતારની જમીનનો એક ભાગ ધરમાદા કાઢ્યો છે. એ અહસ્યે થોડા માસપર પોતાની વરસગાંઠના પ્રસંગે પેલો માંડગીમાંથી સાળ થયા તેની શુકરશુભરીમાં આખાં નવસારીના તથા આસપાસનાં ગામેના પામસીઓમાં મીઠાઈ-ખતાશાં વહેંચ્યાં હતાં અને કેટલાક વરસપર પોતાને ત્યાંના લગનના શુભ પ્રસંગે મીઠાઈની નયાત જમાડી હતી. એ ઉપરાંત શેઠ રસતમજી ત્યાંની છોકરાઓની તથા છોકરીઓની શાળાઓ ને એમનાં મકાનમાં છે, તેના ધનામના મેળાવડા પ્રસંગે બાળકોને ધનામ આપવા માટે એવણુ રૂપીઆ આપે છે.

નવસારીમાં મરહુમ દેશાઈ ખુરશેદજીના નામથી ચાલતી ખુરશેદ વાડીમાંનો એક મોટો કુવો જેના ઉપર એટી વખતે ચાર કોસ ફરી શકે છે, અને પાણી પીવાય એવાં છે, પણ તે કુવો ખીસમાર હાલતમાં જણાવાથી એ દેશાઈના એક નખીરા આ૦ નાનાબાઈ ખરજેરજી દેશાઈએ તે પોતાને ખરચે સમરાવીને રોજ ૧૨ મો માહા ૫ મા ને દીને ખુલો મુક્યો છે. તે કુવા ઉપર નીચલી તખતી લગાડેલી છે:-“ શ્રી હાદર હોરમજહઃ મરહુમ દેશાઈ શ્રી ખુરશેદજી તેમજજીની ખુરશેદવાડીનો આ કુવો ખીસમાર થઈ પડેલો હોવાથી આ૦ નાનાબાઈ ખરજેરજી દેશાઈએ પોતાની મરહુમ બેટી સુબખાઈના પુત્ર માટે સમરાવ્યો છે. રોજ ૧૨ માહા ૫ ને સતે ૧૨૮૦ ૫૦ ૪૦ તા૦ ૨૨ મી અનેવારી ૧૯૧૧.”

દખણુ હેદરાબાદવાલા શેઠ શાપુરજી એદલજી ચીનાઈએ પોતાના મરહુમ બાવા શેઠ બેદમજી સોરાબજી ચીનાઈના નામે એક મારબલના પથરતું તખત ૩૧૨૫ની કીમતનું દખણુ હેદરાબાદમાં

ચંદ્રચાંદ્રમાં આવેલી બાઈ માણેકબાઈ નશરવાનજી ચીનાઈવાળી દરેકમેહરની સાતમાં વરસની સાલમરેક રોજ ૩ જો માહ ૨ જો દીને પડી એ દીવસે મજકુર દરેકમેહરમાં ધટતી કીયા કસી ધરમ ખાતે મુકમુ હતું.

શેઠ રસતમજી પેસતનજી બે. શરાઈ પોતાના મરહુમ બેટા પેસતનજીના પુત્ર માટે અંજુમનના આતશખેહેરામમાં વાપરવા માટે સુમારે ૨૫ તોલાની એક રૂપાંની ચમચ અને શેઠ સોરાબજી એદ-ભજી વારડને આતશખેહેરામના બંદગીવાળા હોલમાં પાંચરવા કીંમતી ગાલીચો બેટ આપ્યો હતો.

મુબબના જરયોસ્તી અનજુમનનાં આતશખેહેરામ સાહેબની ચક્રદમા સાલની સાલમરેક રોજ ૩ જો માહ ૨ જો સને ૧૨૮૦ ને દીને પડી તે વેલાએ વંચાયલા રીપોરટ મુજબ એ વરસમાં એ પાંચ મકાન માટે મહેલી મદદ નીચે મુજબની હતી, અને એવી સરત કરવામાં આવી હતી કે એ રૂંડના ચાલુ ખરચનાં સેંકડે ટકા ૧૫ બાદ કરી બાકી રહે તેમાંથી ખરચ કરવો:—મરહુમ શેઠ ખમનજી ખરશેદજી પનથકીનાં એકજીકયુતરોએ મરહુમની પુંજમાંથી ૩૨૫૦૦, મરહુમ શેઠ ખર-શેદજી જમશેદજી દમનીઆની પુંજમાંથી ૩૨૫૦૦, મરહુમ શેઠ નવરોજજી એદભજી બામજીના એકજીકયુતરોએ મરહુમની પુંજમાંથી ૩૧૪૦૦, મરહુમ બાઈ રતનબાઈ તે મરહુમ શેઠ ખરશેદજી જેહાંગીરજી તારાચંદનાં બેટી તથા મરહુમ બાઈ મેરબાઈ તે મરહુમ શેઠ રસતમજી જમશેદજી જીભાઈનાં બેટી તે મરહુમ શેઠ ખરશેદજી જેહાંગીરજી તારાચંદનાં વીધવાનાં પુણ્ય માટે મરહુમ બાઈ રતનબાઈની પુંજમાંથી એવનનાં એકજીકયુતરોએ ૩૧૦૦૦, મરહુમ શેઠ પીરોજશાહ નશર-વાનજી કથોકનાં પુણ્ય માટે એવણનાં માતાજી બાઈ શુનાબાઈ નશરવાનજી કથોકે ૩૭૦૦, મરહુમ બાઈ જીવનબાઈ રસતમજી શીગારા તે શેઠ એદભજી દોરાબજી પાવરીનાં ધણીઆણીની પુંજમાંથી શેઠ શોરાબજી ૩. શીગારાએ ૩૫૦૦, મરહુમ શેઠ નવરોજજી પેસતનજી બરચાનાં પુણ્ય માટે એવણનાં બતરીજી બાઈ આઈમાએ હીરાજી પાગડીવાલા તથા જવેરીએ ૩૫૦૦, મરહુમ બાઈ મેહરબાઈ તે શેઠ કેખશર અરહેશર ચીનાઈનાં ધણીઆણીનાં પુણ્ય માટે શેઠ કેખશરએ ૩૫૦૦, મરહુમ શેઠ હોરમસજી દાદાબાઈ લાહડાંવાલાનાં પુણ્ય માટે એવણનાં બાવા શેઠ દાદાબાઈએ ૩૫૦૦, મરહુમ બાઈ પીરોજ-બાઈ તે શેઠ મેરવાનજી કાવશજી સુરતીનાં ધણીઆણીની પુંજમાંથી શેઠ મેરવાનજીએ ૩૫૦૦, મરહુમ બાઈ હીરાંબાઈ તે આ. હોરમજી દાદાબાઈ બોદનાં વીધવાનાં પુણ્ય માટે મરનારની પુંજ-માંથી તેવણનાં એકજીકયુત્રીકશ બાઈ મેહેરબાઈ હોરમજી કાતરકે ૩૫૦૦, મરહુમ શેઠ ફરામજી નશરવાનજી વીમાદલાલનાં પુણ્ય માટે બાઈ સુનાબાઈ જમશેદજી પનથકીએ ૩૫૦૦ અને મરહુમ બાઈ મીઠીબાઈ તે શેઠ કાવશજી નશરવાનજી કરનજીઆનાં ધણીઆણી તે શેઠ દીનશાજી ડોશાબાઈ કરાં-ણીનાં બેટીનાં હાઈઆણીમાં તેઓનાં ખેશીઓએ બરેલા રૂપીઆમાંથી ૩૫૦૦. ઉપલી રકમો ઉપરાંત શેઠ જમશેદજી બીખાજી પનથકી ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ વીરબાઈજી પેસતનજી સો. શેઠનાનાં વીધનાં એકજીકયુતરે ૩૬૮-૨-૧૦, શેઠ ફરામજી કાવશજી કુપર ૩૫૦, બાઈ મોટીબાઈ દોરાબજી ચીનાઈ ૩૩૦, શેઠ જેહાંગીરજી રસતમજી દાજી ૩૨૫, ૩૨૫ થી ઓછી રકમનાં બરાયલા વીગેરે ૩૧૪૫-૧૫-૫, ધરમની પેટીમાંથી મલયા ૩૪૧૪-૧૪-૯, મરહુમ શેઠ દાદાબાઈ નશરવાનજી કંતરાકતર હોલમાં બાવણો કરવા માટે આપવામાં આવેલી રળઓની શીઈનાં તથા લાઇટનાં ખરચનાં મલયા ૩૯૧, મરહુમ શેઠ દાદાબાઈ ન. કંતરાકતર હોલમાં કારોબાર મંડલીનાં હોકમ મુજબ દક્ષ-કુરજ કેખશરએ ૧૨૭૯ નાં શાલનાં મુકતાદ માંડ્યાં તે માટે હોલની મરામત કરવા સારું દશતુરજી કેખશર પાસેથી મલયા ૩૩૦૮ મલી જુમલે ૩૧૩૩૩૪-૧ આએ સાલમાં વસુલ થયા છે. એ બધેથી જુદા જુદા ધણીઓએ ખાતાં પડાવી અનામત રાખવા માટે આપેલા ૩૧૨૧૦૦ તથા આમમાં વરસોમાં અનામત રાખવા માટેનાં મહેલા ૩૧૫૭૨૦૦ મલી જુમલે ૩૧૬૯૩૦૦ થયા છે. એ ઉપરાંત આતશખેહેરામનાં સુધારા વધારાનાં ખાતાનાં ૩૪૨૦૦, આતશખેહેરામનાં નીબાવ રૂંડનાં વધારાનાં ખાતાનાં ૩૫૨૦૦ અને ઉપર જણાવેલા ખાતાંવાલાઓનાં વયાજની ઉપજમાંથી ખરચ

બાદ જતે વધારામાંનાં તથા ઉપલક્ષ દેવા છે તે ખાતાંઓનાં રૂ. ૪૧૦૦ મહી રૂ. ૧૮૨૮૦૦ થયા છે. શેડ પેસતનજી મેહેરામજી પરસે બંદગીવાલા હોલની બારીઓની બેઠકો ઉપર પોતાને ખરચે “બરસલ કારપેટ” જડાવી આપી છે અને બાઈ શીરીનબાઈ શાપુરજી કાતરકે એક નાંધણાં ગલીયાની ભેટ કરી છે.

બાણીતા શેહેરી શેડ જાંહગીર ખમનજી પીટીટે આ વરસમાં કરેલી રૂ. ૪૫૩૧ની સખાવતની વીગત:—વેલાતમાં ઈંડીઆ પેપરનો ફેલાવો કરવાના ફંડમાં રૂ. ૨૦૦, હીન્દી ક્રીકેટ ટીમ વેલાત મોકલવાના ફંડમાં રૂ. ૫૦, બાઈ શીરીનબાઈ ખનચેરજી કામાના પારસી કાનવેલેસનત હોમના બીલ-ડીંગ ફંડમાં રૂ. ૫૦, સર વીલીઅમ વેદરબરનને માન આપવાના ફંડમાં ૧૦૦, નવસારી મર્ચે પ્લેગ કેમ્પ બાંધવાના ફંડમાં રૂ. ૫૧, ત્રાનસવાલ ઈંડીઅન ફંડમાં રૂ. ૫૦, લોરડ મીતિતની ચાદગારી રાખવાના ફંડમાં રૂ. ૫૦, ધી જાંહગીર બ. પીટીટની બીલીમોરા લાયબરેરીના ફંડમાં રૂ. ૫૦, મદ્રાસ ઇન્ડિકામાં આવેલા મદનપુરા ખાતેની સ્કુલના ફંડમાં રૂ. ૫૦, પરચુરજી ફંડમાં રૂ. ૧૮૫૭, કેળવણી, લખાણ, ભાષાણ વગેરેને ઉત્તેજન આપવા માટે જુદા જુદા માણસોને આપેલા તેના રૂ. ૧૦૪૫, ગરીબાઈ ટાળવા માટે જુદા જુદા માણસોને મદદ તરીકે આપેલા તેના રૂ. ૬૭૮ અને લગન, નવજોત, મરણ વખતે જુદા જુદા માણસોને મદદ તરીકે આપેલા તેના રૂ. ૧૦૦.

બાઈ જાંહજીમાઈ જાંહગીર ખમનજી પીટીટે ધી ખમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જેનરલ હાસપીટલના ફંડમાં પોતાના બાવાજી તથા માતાજીના નામનું એક બીજાણું સ્થાપવાને એ હાસપીટલના ફંડમાં રૂ. ૫૦૦૦ અને ત્રાનસવાલ ઈંડીઅન ફંડમાં રૂ. ૫૦ મહી રૂ. ૫૦૫૦ આપ્યા હતા.

સુરતના ખાટકીવાડના આદરીઆન બાગે પારસાના જેનરલ ફંડ તથા નીમાવ ફંડ અને ચાકુ બાજ રોજગારના ફંડમાં બરાબર રૂ. ૩૮૪૪-૮-૩ માની મુખ્ય રકમો:—શેડ નશરવાંનજી ખરજેરજી વાહાડીઆ તથા બાઈઓએ પોતાના માતાજી હવાંબાઈના પુણ માટે રૂ. ૧૦૦ આપ્યા કે એના વ્યાજમાંથી કાઠી ખરીદવી અને એવો શેડોએ નીમાવ ફંડમાં રૂ. ૧૫, શેડ ડાસાબાઈ કાવજીજી વેલાતીએ પોતાના મરહુમ બાવા કાવજીજીના પુણ માટે રૂ. ૪૫, મરહુમ શેડ એદલજી પાત્રનજી લાલકાદના શેહેંગાહી ખાતે થયેલાં ઉડમણાં વખતે શેહેંગાહીની જરયાસતી અનંજુમને બરેલી રકમમાંથી રૂ. ૮૦-૧-૯, આદરીઆનની શાલગરીને દીને જશન, રોશની વીગરેના ખરચ માટે કિચરાંબી રકમમાંથી ખરચ આદ જતે વધેલા રૂ. ૨-૬-૬, શેડ પાત્રનજી ધનજીબાઈ પટેલે પોતાના મરહુમ દીકરી રતનબાઈની યાદમાં તથા પોતાના મરહુમ બેહેન પીરોજબાઈ માણેકજી પટેલની નંચતે રૂ. ૧૦૦૦ નો ભોન આપી કે એના વ્યાજમાંથી દીકરી રતનબાઈના દર મહીનાના રોજગારોને દીને મજશને, બાજ, આફરગાન વીગરે કીયા કરાવવી, તેમજ બેહેન પીરોજબાઈની દર વરશની બાજને દીને મજશને બાજ આફરગાન વીગરે કીયા કરાવવી અને ખરચ કરતાં જે વધે તેમાંથી કાઠી દીવેલ વીગરે માટે ખરચનું, મરહુમ બાઈ ધનબાઈજી ફરાંમજી વખારીઆના પુણ માટે એઓની પુંજમાંથી એવણના બેહેન બાઈ આઈમાએ નવરોજજી જમશેદજીએ રૂ. ૫૦૦ આપ્યા કે એના વયાજમાંથી મરહુમ બાઈ ધનબાઈના રોજગારોને દીને બાજ આફરગાન વગેરે કીયા કરાવવી, બાઈ પીરોજબાઈ એદલજી ઉમરીગરે પોતાના મરહુમ સસરા બેહરાંમજી એ. ઉમરીગરના પુણ માટે રૂ. ૨૫, શેડ શાપુરજી ખરજેરજી ફરેઝરે પોતાના મરહુમ માતાજી પીરોજબાઈના પુણ માટે નીમાવ ફંડમાં રૂ. ૫૦ અને શેડ શાપુરજીએ રૂ. ૨૦૦ આપ્યા કે એના વ્યાજમાંથી બાઈ પીરોજબાઈની દર વરસે બાજને દીને મજશને, બાજ, આફરગાન વીગરે કીયા કરાવવી તથા શેડ શાપુરજીએ રૂ. ૪૦૦ આપ્યા કે એના વ્યાજમાંથી બેહેન બીબાઈજી તથા મરહુમ બંતેવી દીનશાજી ખરશેદજીની દર વરશની બાજને દીને મજશને, બાજ, આફરગાન વગેરે કીયા કરાવવી, મરહુમ બાઈ નવાજબાઈ ખરજેરજી ઝાંટના પુણ માટે એઓના બાંણેજ પેસતનજી નવરોજજી પટેલે રૂ. ૨૫, મરહુમ શેડ રસતમજી જમશેદજી કાટપીટીઆના પુણ માટે એઓના દીકરાંઓએ રૂ. ૧૦૦ અને ૩૦ નશરવાંનજી નવરોજજી ખંખાતાએ રૂ. ૬૬.

મધરાસની બાજુ શીરોઝ કલબવાળી દરેહમેહેરના નીભાવ ફૂંડમાં ૩૩૩૩૧-૨ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ દુકાનજી કાવસજી વરીઆવા ૩૭૭, શેઠો એચ. ઈ. ઉતવાળાની કં. ૩૧૦૧, શેઠો કયાની કંપની ૩૧૦૦, શેઠ રસતમજી એદલજી કાતરક ૩૩૧, શેઠ હોરમસજી નવરોજી ૩૩૦૧, મરહુમ બેન મેહેરઆઈ પેસતનજી ખરેગાટની યાદમાં ૩૨૫, પારસી નાટક કંપનીના માલેકો શેઠો ફરામજી તથા રતનજી દાદાભાઈ અપુએ પોતાના મરહુમ બાઈ દીનશાહનાં હજુ માટે ૩૧૦૦૧ અને એજ શેઠોએ ૩૨૧૩-૧૨ ફરનીચર વગેરે લેવા માટે આપવા, બાઈ રતનઆઈ જહાંગીરજી ચીનાઈ ૩૨૫, શેઠ શીરોઝ મનચેરજી કલબવાળા ૩૫૧, શેઠો ફરામરોજ તથા હોરમસજી તારાપોરવાળા ૩૧૦૧, શેઠ નરીમાન માણેકજી પોહવાળાએ વયાજ વાપરવા ૩૧૦૦૦, શેઠ શીરોઝશા હોરમસજી ગીસતા ૩૨૫, શેઠ રસતમજી એદલજી કાતરક ૩૬૫ અને શેઠ રતનજી મેરજીબાઈ પટેલ ૩૧૦૦.

મુખ્યવાસી મરહુમ શેઠ ખરશેદજી ફરદુનજી પારખે સરોડમાં બંધાવેલાં દરેમેહેરનાં મકાનમાં પાંચ વરસપર ચુરત પાસનાં ઉમરાગામનાં આદરાન પરદેલાં પણ તેનું નીભાવ ફૂંડ પુરતું ન હોવાથી તે માટે ઉમાં કીધેલાં ફૂંડમાં ૩૨૧૪૮-૮ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ પાલજીજી વીકાજી બીલાડવાલા ૩૧૦૦, બાઈ રતનઆઈ પાલજીજી બીલાડવાલા ૩૨૫, શેઠ હોરમસજી લીમજીબાઈ વરવાડેવાળા ૩૫૧, શેઠ બેહરામજી મેરવાનજી વાહડીયા ૩૩૩-૮, બાઈ રપાંઆઈ જીવજીજી શાપુરજી ૩૨૫, શેઠ બેરામજી કીકાજી ૩૨૫, શેઠ રામજીભાઈ રતનજી પટેલ ૩૨૫, શેઠ પાલજીજી ફરામજી ૩૨૫, શેઠ શાપુરજી સોરાળજી ૩૨૫, શેઠ જીવજીજી શાપુરજી ૩૫૧, શેઠ બીખાજી માણેકજી પત્રસીયા ૩૨૫, શેઠો પેસતનજી, પીરોજશાહ, દાદાભાઈ અને પાલજીજી પટેલે પોતાના બાવા જીવજીજીનાં ઉંમળામાં ભરેલા ૩૬૪-૮, શેઠ પેસતનજી મોટામામ ૩૨૫, શેઠ એદલજી ફરામજી વલ્લશાહ ૩૨૫, શેઠ મંચેરજી ફરામજી વલસાડ ૩૨૫, શેઠ દારાળજી નાનજીભાઈ પટેલ ૩૨૫, શેઠ રસતમજી ટેમુલજી વાહડીયા ૩૨૫, શેઠ પીરોજશાહ જીવજીજી પટેલ ૩૨૫, બાઈ આવાંઆઈ જીવજીજીનાં ઉંમળામાં ભરાયલા ૩૭૦-૮, શેઠો નશરવાનજી તથા પીરોજશા રસતમજી વાયજીએ પોતાના મરહુમ બાવાની યાદમાં ૩૨૫, બાઈ મોટીઆઈ કાવસજી દમજીવાલાએ પોતાના બાવંદ કાવસજી તથા બેટા ફરામજીનાં પુણુ માટે ૩૭૫, શેઠ રસતમજી દારાળજી પટેલે પોતાના બાવા દારાળજીનાં ઉંમળામાં ભરેલા ૩૬૧, શેઠ રસતમજી ટેમુલજી વાહડીયાનાં ઉંમળામાં ભરાયલા ૩૭-૮, મરહુમ શેઠ પાલજીજી ફરામજીનાં ઉંમળામાં ભરાયલા ૩૨૧૨-૮, શેઠ પાલજીજી વીકાજી બીલાડવાલા તથા ખેશીઓએ શેઠ ખુરશેદ મેરવાનશા કારભારીનાં ઉંમળામાં ભરેલા ૩૧૧૦, મરહુમ બાઈ કુંવરઆઈ માણેકજીનાં ખેશીઓએ તેઓના ઉંમળામાં ભરેલા ૩૨૦૨, શેઠ નવરોજજી બેરામજી વાહડીયા ૩૩૦, મરહુમ શેઠ કુંવરજી બેરામજી ઉમરીગર ૩૧૦૧, શેઠ અરદેશર જમશેદજી ઉમરીગર ૩૫૧, શેઠ કાવસજી ધનજીભાઈ ધનનુરા ૩૧૨૫, શેઠ માણેકજી ધનજીભાઈ ધનનુરા ૩૭૫, શેઠો અરદેશર તથા બાઈબાઈ પેસતનજી ધનનુરા ૩૫૦, શેઠ જહાંગીરજી જમશેદજી ડુંગાજી ૩૨૫, શેઠ રસતમજી દારાળજી પટેલ મારફતે પોતાના બાઈ ફરદુનજીનાં ઉંમળામાં ભરાયલા ૩૪૭-૮ અને શેઠ જીવજીજી નવરોજજી બીલાડવાલા ૩૫૦.

શેઠ ફરામજી હોરમસજી શેઠખાનદાને પોતાની સાલગીરીની ખુશાલીમાં નવસારીની વડી દરેહમેહેરમાં નાવર તથા જશનો વગેરેમાં વાપરવા સાથે ૩૨૦૦ની કીમતની શેતરંજી અને નવસારીવાળા બાઈ આવાંઆઈ મેરવાનજી પીડાંવાળાએ આશરે છ મહીનાની ઉમરનો એક બાળક વરસીઓ ભેટ આપ્યો હતો.

નવસારીની વડી દરેહમેહેરમાં મુકતાદ, ઇજસને, અફરગાન બાજુ વિગેરે કીયા કરવાનાં ફૂંડમાં ભરાયલા ૩૧૨૫૫માંની મુખ્ય રકમો:—હુખ્ત હા. ડા. ખરશેદજી નવરોજી સહીઆર ૩૨૫, શેઠ ફરામજી શાપુરજી ગોટલાએ બાવા શાપુરજીના ઉંમળામાં ભરેલા ૩૫૦, શેઠ ફરદુનજી ટેમુલજી દેસાઈએ પોતાના બાઈ દેસાઈ બમનજીના ઉંમળામાં ભરેલા ૩૨૫, બાઈ બચુઆઈ હોરમસજી કુતારે

એ૦ પેસતન એ૦ ફરેદુન અને એ૦ આવાંબાઈ એ૦ પેસતનનાં નામો મુકતાદમાં દેવા ૩૫૦૦ વાજ વાપરવા આપયા અને બાઈ બચુઆઈ કુતારે ૩૨૫૦ આપયા કે એવનની હયાતી સુધી એ રકમનું વાજ ઇજ્જતને અફરગાંન વગેરેની કીયામાં વાપરવું તથા એવણની હયાતી બાદ એવણનું નામ દર વરસે મુકતાદમાં લેવાના ખરચમાં વાપરવું અને શેઠ પેસતનજી કાવસજી દોરડી તથા ખેસીઓએ શેઠ કાવસજી સો. દોરડીના ઉકમણામાં ભરેલા ૩૨૫.

સુરતના ગોટીના આદરીઆન શાહેબનાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૮૭૧માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠો સોરાબજી રસ્તમજી સુખેદાર તથા કુંવરજી નવરોજજી મેહતા તે મરહુમ શેઠ હીરજીભાઈ માણેકજી વાશણવાલાની મીલકતના એકઝીક્યુટરોએ મરહુમ શેઠ હીરજીભાઈ વાશણવાલાના પુણ માટે ૩૫૦૦, બાઈ પીરોજબાઈ નસરવાનજી રતનજી માસ્તરે પોતાના ધણી નશરવાનજીના પુણ માટે ૩૧૦૦, શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી સાહેરે દીકરા જ્ઞહાંગીરશાહના પુણ માટે ૩૫૦ અને ઇજ્જતની વગેરેના કામમાં વાપરવાના વાસણો, વંદીદાદની બે ચોપડી ભેટ આપી એક જળી કરાવી આપી છે, શેઠ એદલજી બરજેરજી વાહાડીયા ૩૫૦, શેઠ ફરામજી બહેરામજી પતીરવાળાએ મરહુમ શેઠ પેસતનજી ઉકરજી પતીરવાળાના પુણ માટે ૩૧૦૦ અને બાઈ હોમાયુન નવરોજજી પટેલે માશી નવાજબાઈના પુણ માટે ૩૨૫. એ ઉપરાંત સખી શેઠ મનચેરજી ફરામજી ખાન આદરીઆન માટે સુખડ પુર પાંદ છે તથા મકાનની મરામત, જશન વગેરેનો ખરચ કરે છે. વળી મરહુમ શેઠ ફરામજી પટવીનાએ આદરયાનના નીભાવ માટે આગળ નવાપરા તરફ આપેલાં કોઠરાંવાળી જગાપર નવું મકાન બાંધવા માટે શેઠ જ્ઞાંગીરશાહ અરદેશર તાલેયારખાંએ ૩૩૫૦, શેઠ એદલજી કુંવરજી પટેલે ૩૧૦૦૦ તથા મુંબઈ વગેરેના પારસીઓના મળી ૩૩૦૦૦માંથી મકાન બાંધવામાં આવ્યું છે. તેમાં દુકાનો વીગેરેથી વારસીક ૩૧૦૦૦ ઉપરની આવક થઈ છે. એ દુકાનો આગળ ૭ વરસને પંદ જમીન લેવા માટે બા૦ બા૦ બમનજી એદલજી મોદીજીએ ૩૨૦૦ તથા શેઠ પેસતનજી નશરવાનજી કાપડીઆએ કતારગામમાંની જમીન તે માંહેલાં કોઠડાં તથા પાકા કુવા સાથે ધરમાદા આપી છે.

સુરત ગોપીપુરાની શેઠ દોરાબજી નશરવાનજી મીસ્ત્રીવાળી દરેહમેહેરના દાદગાહના ફંડમાં ભરાયલા ૩૪૦૦-૫-૮માંની મુખ્ય રકમો:—બાઈ સુનાબાઈ શોરાબજી દામકેવાલા તે શેઠ નવરોજી ખરશેદજી વારદીનના બેટીનાં પુણ માટે ખેસીઓએ ભરેલા ૩૨૫, ૩૦ દોરાબજીએ એદલજી કાઠાવાલાએ દીકરી મેહરબાનુના પુણ માટે ૩૧૦૦, શેઠ એદલજી કુંવરજી પટેલ ૩૧૦૦, શેઠ નશરવાનજી ફરામજી ડાહતરે મરહુમ બાવા ફરામજી પે. ઉધનાવાળાના પુણ માટે ૩૧૦૦, શેઠ કાવશાહ ખરશેદજી ૩૨૫ અને શેઠ જમશેદજી નવરોજી ગાંધીએ બાઈ નવાજબાઈ મંચેરશા સાહેરના પુણ માટે ૩૨૫.

મુંબઈની મરહુમ શેઠ બનાજી લીમજીની પુરાતન દરેહમેહેરને લગતાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૨૩૦૪ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ કુંવરજી નાનાભાઈ બનાજી ૩૧૫૦૦, બાઈ કુંવરબાઈ એદલજી મસાનીએ પોતાના મરહુમ બેહેન જરબાઈ બમનજી બીલીઆની વારસીક બાજ સાથે ૩૫૦૦, શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી દાવર ૩૭૨, બાઈ માણેકબાઈ બમનજી વારડીન ૩૬૦ અને શેઠ હીરજીભાઈ બમનજી વોરડન ૩૫૦.

[મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ બેહેરામજી મેહેતાએ પોતાના કલકતાનાં મકાન પાસે એક ઘરમાં ખાનગી તરીકે દાદગાહની બાંધેલી દરેહમેહેર હતી, જે કલકતાના શેહનશાહી જરથોસતીઓના ૨૪ વરસ થયાં વપરાસમાં છે. મરહુમની મુરાદ હતી કે એ દરેહમેહેરને આતશ આદરયાનમાં ફરવવું. તેટલાં એવજી મરજી પામવાથી એઓના કુટુંબીઓની અને એઓના વીધવા બાઈ ખારશેદબાઈની કાશેશથી એ દરેહમેહેરને આદરયાન તરીકે પરથવાનો બદોબસ્ત હાલમાં થાય છે. એ દરેહમેહેરમાં ગયા આદર મહીનાના આદર રોજે થયેલાં જશનમાં શેઠ રસ્તમજી ધનજીભાઈ મેહેતા સી. આર્ચ. ઇ. એ નવાં આદરયાનને લગતી યોજના વીધે જણાવ્યું હતું કે મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ મેહેતાની દરેહમેહેરનો લાભ કીયાઓ વીગેરે માટે અંગ્રુમન લેતી આવી છે પણ અત્યાર સુધી મજકુર દરેહમેહેર એક ખાનગી

આતાં મીસાલ હોવાથી તેને પાકા ખાયા ઉપર મુક્યા અને આપણા શેહેરમાં એક શેહેનશાહી આતશ આદરીયાન સ્થાપી આપવા બાદ ખારશેદખાઈ ધનજીભાઈ મેહેતા, શેડ રસતમજી ધ. મેહેતા, બાઈ દીનબાઈ ખુરશેદજી શેઠના તથા કુટુંબ ખુશી દેખાડે છે અને એ કામ માટે રૂ૧૧૦૦૦૦ ની નાદર રકમ એઓ નીચલી સરતે આપવા કહે છે.—૧. મજકુર આતશ આદરીયાનનું મકાન બંધાય તેનું બંધેદાન સુધી નામ મરહુમ શેડ ધનજીભાઈ ખેરામજી મેહેતાનું આપવું અને એજ નામથી ઓળખાવું; ૨. ખાતાના કુટુંબને લગતી એકસ બાજી રોજગાર વગેરેની ક્રીયાઓ આતશ આદરીયાનમાં કરવી પણ અંગુમનને લગતાં કામો અને ક્રીયાઓ જે અગત ભરેલી હોય તે પેહેલાં કરવી; ૩. આતશ આદરીયાનને લગતો સધળો કારોબાર તથા વહીવટ અતરેની અંગુમનમાંથી સુંદી કહાયલા વાણીયા પાંચ શેહેનશાહી જરથોસ્તી તરફીઓએ ચલાવવા. એઓની નેમણુંક શરૂઆતમાં બાઈ ખારશેદખાઈ કરે અને એઓમાંના એક તરફી હમેશાં એવનના કુટુંબમાંથી નેમાય; ૪. આતશ આદરીયાન પુનાવાળા દસતુરજી ક્રેદાબાદ નશરવાનજીના વડપણ હેઠળ રહે. આ આતશ આદરીયાન માટે કયા કાંઈકાં ફંડમાં રૂ૩૦૧૬૨ નીચે મુજબ ભરાયા હતા:— જરથોસ્તી ભાઈઓ (શેડ પેસતનજી એદજીજી ગજડર) રૂ૧૧૦૦૧, એક જરથોસ્તી રૂ૨૦૦૧, એક જરથોસ્તી રૂ૩૦૦૧, શેડ કેખશર નવરોજજી કાવારાજી રૂ૨૫૨૧, શેડ સોરાબજી દોરાબજી માણુ રૂ૨૦૦૧, શેડ રતનજી પાલનજી મીસ્ત્રી રૂ૧૦૦૧, શેડ એદજીજી રસતમજી મીસ્ત્રી રૂ૭૦૧, શેડ રસતમજી કાવસજી મોદી રૂ૧૦૦૧, શેડ પેસતનજી કાવસજી અરગતી રૂ૫૦૧, શેડ હોરમસજી એદજીજી ખીલીમોરીયા રૂ૧૦૦૧, એક જરથોસ્તી રૂ૧૦૦૧, શેડ નવરોજજી લીમજીમાઈ ખીલીમોરીયા રૂ૫૧, શેડ કાવસજી દાદાભાઈ ખીલીમોરીયા રૂ૫૧, શેડ ધનજીશાહ રસતમજી બોગા રૂ૧૨૫, બાઈ રતનબાઈ કાવસજી ગોરા તથા છોકરાઓ રૂ૭૦૧, એક જરથોસ્તી રૂ૧૦૦૧, મરહુમ શેડ દીનજીજી બામજીનાં પુત્ર માટે રૂ૧૦૦૧ અને શેડ સોરાબજી ખરશેદજી કાલાહ રૂ૧૫૦૧.] આ રૂપયા હજુર અપાઈ ચુકેલા નહીં હોવાથી આ વરસની સળાયતમાં ગણાય નથી.

૬૦ મારીનાની હાસપીટાલનાં ચાલુ ખરચ માટેનાં ફંડમાં આ વરસે રૂ૧૭૩૭૭-૭-૭ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ ખાંવીદ મેરવાનજી હોરમજી મોદીની યાદમાં રૂ૧૦૧, એક જરથોસ્તી રૂ૨૦૦, ખુશા કેખશરની પેહેલી પંખેતીની ખુશાલીમાં રૂ૨૦૦, સાલગ્રહની ખુશાલીમાં જર દોલી તરફથી રૂ૩૦૦, શેડા મેરવાનજી અને હોરમસજી મનજેરજી કામા રૂ૫૦૦, મરહુમ શેડ ફરામજી મનજેરજી કામાના ધરમખાતાનાં ફંડમાંથી રૂ૧૦૦, મરહુમ શેડ ખરશેદજી જમશેદજી દમણીયાએ ખાતાની હર્ષિયાતીમાં મરહુમ શેડ રસતમજી નવરોજજી ગામડીયાનાં પુણુ માટે ભરેલા રૂ૧૦૦, એક જરથોસ્તી બાનુ રૂ૧૦૧, મરહુમ માતાજી બચુબાઈ નાતાભાઈ બોઈસતી યાદમાં રૂ૧૦૦, એક જરથોસ્તી બાનુ રૂ૧૦૦, શેડા મેરવાનજી નવરોજજી ગોબાઈની કં. રૂ૧૨૫, દીકરી લેહમીનાની યાદમાં ધ. કુ. હ. તરફથી રૂ૧૦૧, એક જરથોસ્તીએ ખાતાના મુરખીજીની યાદમાં રૂ૩૫૦, દીકરી હોરાબાઈની યાદમાં શેડ ફરેદુનજી તથા બાઈ બનજી તરફથી રૂ૧૦૦, બાઈ શીરીનબાઈ જમશેદજી વીમાદલાલની યાદમાં રૂ૨૦૦, ભલા કર ભલા હોગા તરફથી રૂ૧૧૨-૭-૧૧, મરહુમ બાઈ પીરોજબાઈ તે શેડ મેનામાઈ નશરવાનજી ગજડરના દીકરીના હડમણામાં ભરાયલા રૂ૧૩૫, શેડા દારા અધરસ તથા મોએદ જહાંગીર પેસતનજી દસતુરની આગેવાની હેઠળ વાંદરામાં વીક્ટોરીયા બાયસકોપમાં તા. ૫ મી ફેબ્રુઆરીએ કાંઈકાં ખેલની ખરચ બાદ કરતાં થયેલી આવકના રૂ૨૧૬-૮, બાઈ કુવરબાઈ રતનજી એડનવાળા રૂ૧૦૧, બાઈ આઈમાય રસતમજી એડનવાળા રૂ૧૦૧, રેશમી કાપડની જરથોસ્તી પેહેડી રૂ૧૦૧, એક જરથોસ્તી બાનુ રૂ૧૦૫, એક જરથોસ્તી ગ્રહસ્થ તથા તેમના ઘણીયાણી રૂ૧૦૦, મરહુમ શેડ માણેકજી ધનજીભાઈ મીસ્ત્રીનાં પુણુ માટે તેમના ખેટાએ રૂ૧૦૦, બાઈ ખોદા રૂ૧૦૦, લવ તરફથી રૂ૩૦૦, મરહુમ શેડ પેસતનજી ધનજીભાઈ પટેલના પુણુ માટે મીનાએ રૂ૧૧૦, મરહુમ ભાઈ દારાસાહના પુણુ માટે રૂ૧૦૦, ૬૦ કાવશ લાલ-

કાકતી યાદમાં ૩૧૨૫, ૩૦ માસીનાને વખાણનાર ૩૧૦૫, બેરામ તરફથી ૩૨૫૦, એક જરથોસ્તી મૌત્ર ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ માણેકબાઈ દાદાબાઈ ધનજીબાઈના પુણ્ય માટે ૩૧૦૧, મરહુમ બાઈ હમાબાઈ નાનાબાઈ મોદીના ઉડમણામાં ભરાયલા ૩૧૦૦, ૩૦ માસીનાની મેહનતથી દીકરો સારો થયો તેની ખુશાલીમાં ૩૧૦૧, બેન બેહેરોજ અરદેશર નારીયતવાળા માંદગીમાંથી ફારેગ થયાં તેની ખુશાલીમાં ૩૫૦૦, મરહુમ શેઠ બેહેરામજી એદલજી ઉમરીગરનાં ઉડમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી ૩૨૧૦, મરહુમ માતાજી બચુબાઈ જમશેદજી બાટલીવાળાનાં પુણ્ય માટે બાઈ આઈમાય ફરામજી કડોકે ૩૧૦૧, મરહુમ શેઠ બરજેરજી પેસતનજીની યાદમાં ૩૧૦૧, મરહુમ શેઠ બાપુજી ખરશેદજી વાછગાંધીના ઉડમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી ૩૩૫૦, મરહુમ માતપીતા આવાંબાઈ અને મેરવાનજી નશરવાનજી વાડીઆની યાદમાં ૩૧૦૦, જંગબારના એક જરથોસ્તી ૩૧૫૦, શેઠ ખરશેદજી બાટલીવાલાની નાટક મંડળીએ કરેલા ખેલની અરથી આવકના ૩૧૧૦૦, કે. સી. એમ. ૩૧૦૦, બાઈ ધનબાઈજી દી. જ. પારખ તે લેડી કઝારક વરક ગીલડના આ. સેકરેટરીએ ગરીબ દરદીઓના વપરાસ માટે ચારસા ખરીદ્યા ૩૧૦૧, એક જરથોસ્તી ૩૨૦૦, યુવા પેશોતન તરફથી ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ જલબાઈ અરદેશર શેઠની નધયને ભત્રીજીઓ બાનુબાઈ શીરોજ શેઠના તથા નવાજબાઈ રતનજી તાતાએ ૩૧૦૦, શેઠ કાવસજી દીનશાહ એડનવાળા અને ભાઈઓએ જુલાઈ ૧૯૧૦ થી ઓગસ્ટ ૧૯૧૧ સુધી દર માસે ૩૧૦૦ લેખે ૩૧૪૦૦, શેઠ તા. ર. ન. તરફથી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૦ થી જુન ૧૯૧૧ સુધીના ૩૧૨૨, શેઠ કાવસજી બેહેરામજી બનાજનાં આતશ-બેહેરામમાં મુકેલી પેટીમાંથી ૧૯૧૦ના સાલના મળેલા ૩૩૭૧-૩ અને શેઠ હોરમસજી બમનજી વહાડયાજીનાં આતશબેહેરામમાં મુકેલી પેટીમાંથી ૧૯૧૦ ના સાલના મળેલા ૩૨૯૮-૮. એ ઉપરાંત ચાના વેપારી શેઠ હોરમસજી આદરજીએ ૫૦ રતલની ચાની પેટી એક તથા હાસપીટલનું ભડું ઇચ્છનાર એક જરથોસ્તી ગ્રહસ્થે ૨૦ દળા આરાટના દરેક પાંચ રતલના હાસપીટલના ચાલુ વપરાસ માટે ભેટ આપ્યા હતા.

૩૦ માસીનાની હાસપીટલનાં એનકાઉમેન્ટ ફંડમાં આ વરસે ૩૭૩૩૮ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ સોરાબજી હોરમસજી ઇજનેર રોજ ૨૦ મો માહા ૧ લો ૧૨૭૯ ને દીને હક થયા તેવળુના થયલા ઉડમણા વખતે મરહુમના કુટુંબીઓએ ભરેલા ૩૨૪૨૭ આપયા કે એનું બાજ આસપીટલના ચાલુ ખરચમાં ગરીબ દરદીઓને માટે વાપરવું; મરહુમ શેઠ રતનજી નાનાબાઈ બોધસ રોજ ૨૯ મો માહા ૪ થો ૧૨૮૦ ને દીને હક થયા તેવળુના ઉડમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી ૩૧૦૦૦ આપયા કે એનું બાજ આસપીટલના ચાલુ ખરચમાં વાપરવું; મરહુમ શેઠ હોરમસજી રસતમજી મીસ્ત્રી તથા વાડીઆ રોજ ૫ મો માહા ૮ મો ૧૨૮૦ ને દીને હક થયા તેવળુના પુણ્ય માટે મરહુમની પુણ્યમાંથી ૩૫૦૦ તથા મરહુમના ધણીઆણી બાઈ પીરોજબાઈએ ૩૫૦૦ મળી ૩૧૦૦૦ ની ૩૩ ટકાની સરકારી નોટ આપી કે એનું બાજ આસપીટલના ચાલુ ખરચમાં વાપરવું; મરહુમ શેઠ અરદેશર નશરવાનજી મોદી રોજ ૨ જો માહા ૯ મો ૧૨૭૮ ને દીને હક થયા તેવળુનાં પુણ્ય માટે મરહુમનાં વહુ બાઈ રતનબાઈ કેખ-શરએ ૩૫૦૦ આપયા કે એનું બાજ આસપીટલના ચાલુ ખરચમાં વાપરવું; મરહુમ શેઠ એદલજી પાલનજી લાલકાકા સુરત મધે રોજ ૧૩ મો માહા ૨ જો ૧૨૮૦ ને દીને હક થયા તેવળુનાં ઉડમણામાં મરહુમના બે ભત્રીજાઓએ ભરેલા ૩૫૦૦ આપયા કે એનું બાજ હાસપીટલના ચાલુ ખરચમાં વાપરવું; એક ગરીબ અધોરનાને ૩૫૦૦નું ૪ ટકાનું પોરટ ત્રસ્ટ બાંડ આપવું કે એનું વયાજ હાસપીટલના ચાલુ ખરચમાં ગરીબ જરથોસ્તી દરદીઓ માટે વાપરવું; મરહુમ ૩૦ બેજનજી હોસાબાઈ કાતરકના નામે સ્થાપેલાં યાદગારી ફંડમાં મરહુમના બે ખેશીઓએ ૩૧૦૦ આપયા કે એનું વયાજ હાસપીટલના ચાલુ ખરચમાં વાપરવું; મરહુમ શેઠ બાપુજી ખરશેદજી વાછગાંધી રોજ ૨૭ મો માહા ૧૨ મો કદમી ૧૨૭૯ ને દીને હક થયા તેવળુના ઉડમણામાં ભરાયલી

રકમમાંથી ૩૧૦૦૦ આપયા કે એતું વયાજ આસપીતાલના ચાલુ ખરચમાં વાપરવું અને મરહુમ બાઈ હીરાંબાઈ પેસતનજી હો. બારીયા રોજ ૨૭ મો માહા ૩ જો ૧૨૮૦ ને દીને હક થયાં તેવણનાં ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૨૧૫ મરહુમ ડાં હીરજીબાઈ અપુને નામે સમાપેલાં યાદગારી ફંડમાં આપયા.

ડાં માસીનાની હાસપીતાલના બીલડીંગ ફંડમાં ભરાયલા મયે વરસના ઇનતેખાખમાં છપાયલા ૩૨૮૨૫૫૮-૬-૬ પછી એ ફંડમાં બીજા વધુ ૩૫૦૨૯-૩-૯ ભરાયા હતા તે મળી કુલે ૩૨૮૭૫૮૭-૧૦-૩નું ફંડ થયું છે, તેમાં આ વરસમાં ભરાયલી મુખ્ય રકમો:—સુવાલી ગામના ગરીબ ગામડયાએ ૩૧૦૦૧-૫, શેઠ નવરોજજી કાવસજી સાહેર તથા બાઈ પીરોજબાઈ નવરોજજી સાહેરે મરહુમ બત્રીજા શેઠ રસતમજી નવરોજજી ગામડીયાનાં ઉકમણામાં ભરેલા ૩૨૦૧, એક જરયોસતી બાનું ૩૧૦૦, સુવાલી ગામના ગામડયાએ ૩૨૦૧-૫, ડાં માસીનાના આગલા તખીબ ચેલાએ ૩૨૦૦, મરહુમ મોદી ખરશેદજી સોરાબજી વાછગાંધીના ઉકમણામાં ભરેલી રકમમાંથી ૩૨૦૦૦, મરહુમ બાઈ હમાબાઈ નાનાબાઈ મોદીનાં ઉકમણામાં ખેશીઓએ ભરેલા ૩૨૨૫, મરહુમ શેઠ બાપુજી ખરશેદજી વાછગાંધીના ઉકમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી ૩૫૦૦ અને શેઠ એદલજી હોરમસજી બાટલીવાળા ૩૧૦૦.

ધી બમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જનરલ હાસપીતાલ ફંડમાં ભરાયલા ગયા વરસના ઇનતેખાખમાં છપાયલા ૩૧૭૮૬૫૬૩-૧૪-૨ પછી આ વરસમાં એ ફંડમાં બીજા વધુ ૩૯૩૨૧૩-૩-૪ ભરાયા હતા, તે મળી કુલે ૩૧૮૭૯૭૭૭-૧-૬નું ફંડ થયું છે તેમાં આ વરસમાં ભરાયલી નીચલી મુખ્ય રકમો:—બાઈ શીરીનબાઈ મનચેરજી બનાજીએ પોતાના મરહુમ પીતા મનચેરજીની યાદમાં એક બીજાના માટે ૩૫૦૦૦ અને પોતાના બાઈ નાનાબાઈ મ. બનાજીની યાદમાં એક બીજાના માટે ૩૫૦૦૦, કાલંબોવાળા શેઠ જમશેદજી રસતમજીએ એક બીજાના માટે ૩૫૦૦૦, શેઠ જમશેદજી અરદેશર વાડીઆએ પોતાના મરહુમ ધણીયાણી આવાંબાઈની યાદમાં ૩૧૦૦૦૦, શેઠ રયાવજી રતનજી બમનજીએ મરહુમ પીતા રતનજીના નામે બીજાના માટે ૩૫૦૦૦, બાઈ જરબાઈ નવરોજી વાડયાએ મરહુમ શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાડયાની યાદમાં બીજાના માટે ૩૫૦૦૦, શેઠ ફરામજી કાવસજી એનેટે મરહુમ બાવા જમશેદજી ફરામજી દમણીઆની યાદમાં બીજાના માટે ૩૫૦૦૦, બાઈ રતનબાઈ હોરમસજી ચાંથીઆએ “હોરમસજી ચાંથીઆ રોડ” માટે વધારાના આપેલા જમીનના ટુકડાની થયલી કીંમત ૩૫૦૦૦, બાઈ સુનાબાઈ માણેકજી પાલખી-વાલાના વીલની રૂએ ૩૫૦૦૦, શેઠ વીકાજી દી. બી. ભારાપોરવાળા ૩૧૦૦૦, શેઠ શાપુરજી નસરવાનજી ચાંદાબાઈ ૩૫૦૦૦, શેઠ વીકાજી અરદેશર તારાપોરવાળા ૩૫૧૨૫, શેઠ સોરાબ ફરામજી ભર્યા ૩૫૦૦૦, શેઠ પેસતનજી બમનજી ભર્યાનાં વીધવા મરહુમ બાઈ ધનબાઈજીની યાદમાં બીજાના માટે ૩૫૦૦૦, મરહુમ ડાં કાવસજી નવરોજી મહેતાની મીલકતમાંથી ૩૧૦૦૦, મરહુમ શેઠ રતનજી નાનાબાઈ બોઈસના ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૧૦૦૦, હાંગકાંગવાળા સર હોરમસજી નવરોજી મોદી ૩૧૫૦૦, શેઠ રસતમજી હોરમસજી વખારીયા ૩૨૦૦, શેઠ શાપુરજી ધનજીશાહ વખારીયા ૩૧૦૧, શેઠ હોરમસજી બ. વાડીઆના આતસખહેરામમાં મુકેલી પેટીમાં એકઠા થયલા ૩૨૩૦-૧૦-૨, શેઠ કાવસજી બે. બનાજીના આતસખહેરામમાં મુકેલી પેટીમાં એકઠા થયલા ૩૨૨૨-૧-૧, હાંગકાંગ વીકટોરયા જીબીલી પારસી ચેરીટી ફંડમાંથી ૩૭૦૨-૮, શેઠ મંચેરશા સોરાબજી વખારીયા ૩૧૨૫, શેઠ દી. કે. ઇ. તરફથી પોતાની બેટી તેહમીનાની યાદમાં ૩૧૦૧, મરહુમ શેઠ કેખશર અરદેશર ચીનાઈનાં ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૧૦૧, શેઠ નવરોજી બાપુજી ટચકરા ૩૫૦૦, એક પારસી ૧૦૦, શેઠો જે. શાપુરજીની કં. ૩૫૦૧, મરહુમ બાઈ માણેકબાઈ દાદાબાઈ ધનજીબાઈની યાદમાં શેઠ જમશેદજી કાવસજી તાડીવાળાએ ૩૧૦૧ અને મરહુમ બાઈ માણેકબાઈની યાદમાં શેઠ અસપનદીઆર કેખસર ધરાનીએ ૩૧૦૧, મરહુમ શેઠ એહેરામજી એદલજી ઉમરીગરના ઉકમણામાં તેમના છોકરાંના છોકરાં શેઠો મેહેરજીબાઈ

અને કુંવરજી તથા બાઈજી બાનુબાઈ અને આલુભાઈ એદલજી ઉમરીગરે ભરેલી રકમમાંથી રૂ.૧૦૦, અને મરહુમ શેઠ મેરામજીના ઉકમણામાં ભત્રીજા શેઠ શીરોજશાહ કુંવરજી ઉમરીગર અને કુકુંભે ભરેલી રકમમાંથી રૂ.૧૦૦, સર દીનશાહ માણેકજી પીટીની યાદમાં રૂ.૧૦૦, બાઈ પીરજી એદલજી મોદી રૂ.૫૦૦, શેઠ જહાંગીર રસતમજી હીરજીબાઈએ પોતાનાં મરહુમ ધણીઆણી આલમખાનની યાદમાં રૂ.૨૦૦, મરહુમ બાઈ દીનબાઈ ફરામજી બાઈસાહેબ તે મરહુમ શેઠ એદલજી ફરામજી આલમખેસના બેટીની યાદમાં મરહુમ શેઠ એદલજીના છોકરાઓએ રૂ.૫૦૦૦, શેઠ શાપુરજી જીવાજીએ માતાપીતા સુનાબાઈ અને જીવાજીની યાદમાં રૂ.૭૦૦, શેઠ જમશેદજી જહાંગીર લાલા અને બાઈ નવાજબાઈ જમશેદજીએ દીકરી શીરીનબાઈ બેજનજી દાંતરાની યાદમાં રૂ.૫૦૦, શેઠ બાપુજી ખરશેદજી વાછગાંધીના ઉકમણામાં ભરાયલા રૂ.૫૦૦, માતાજીની યાદમાં રૂ.૧૦૦, શેઠ શાપુરજી જીવાજીએ સાસુજી સુનાબાઈ રસતમજી જમશેદજી જીવાજીની યાદમાં રૂ.૧૦૦, મરહુમ શેઠ જલબાઈ અરદેશર શેઠની યાદમાં ભતરીજી બાનુબાઈ શીરોજ શેઠના તથા નવાજબાઈ રતનજી તાતા રૂ.૧૦૦ અને મરહુમ બાઈ સુનાબાઈ પેસતનજી હકીમજીની યાદમાં રૂ.૫૦૦૦.

પારસી શીવર હાસપીટાલના ફંડમાં આ વરસે રૂ.૨૦૩૫ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો :— શેઠ હોરમજી શેરીયાર મિરાની રૂ.૨૫૦, મરહુમ શેઠ દાદાબાઈ બેદરામજીના વસીએતનામાના એકઝીક્યુટરોએ રૂ.૧૭૫, મરહુમ ડા. રસતમજી નસરવાનજી ખોરીની યાદમાં રૂ.૧૦૦, લવ તરફથી રૂ.૩૦૦, Nothing but Duty રૂ.૧૦૦ અને મરહુમ શેઠ ફરામજી રસતમજી કાગાની યાદમાં રૂ.૧૦૦.

ડા. ફરામરોજ આર. પારખ એમ. ડી., એમ. આર. સી. એસ., વગેરે અને ડા. માણેક પી. ફરાવાળા એમ. ડી., એફ. આર. સી. એસ. વગેરે એવો બંને જણે સાથે મળી ૧૯૦૯ ના એપ્રિલમાં ગ્રાંટ રોડ ખાતે “મેટરનીટી હોમ અને સ્ત્રીઓની હાસપીટાલ” ઉઘાડી હતી. ત્યાંથી થોડા માસમાં ખેતવાડી મેન રોડ ઉપર એક વધુ સગવડ ભરીયા મકાનમાં ઉપલી હાસપીટાલ ખસેડવામાં આવી હતી. સને ૧૯૧૦ના જુલાઈ માસમાં બંને ગ્રહસ્થોએ અરસપરસની સમજુતીથી બાગીદારી છુટી પાડી ડા. ફરામરોજ પારખે તથા ડા. ફરાવાળાએ જુદી જુદી હાસપીટાલો પોતાની ખાસ દેખરેખ હેઠળ ચલાવવાની શરૂ કરી હતી. ડા. પારખવાળી સ્ત્રીઓની હાસપીટાલ અને સુવાવડ ખાતાનું કામ ટાલમાં ધણીજ દુતેહમંદીથી ચલાવવામાં આવે છે અને એ હાસપીટાલમાં લગભગ વીસથી વચ્ચેસ બીજાનાની સગવડ કરવામાં આવી છે. આ ખાતામાં ગરીબ બાઈઓની મુફત તથા એછી શી લાઠ તેઓની સુવાવડ તથા દરેક દરદો માટે સારવાર કરવામાં આવે છે તેથી આ હાસપીટાલ માટે ઉઘાડેલા ફંડમાં ભરાયલા રૂ.૨૮૯૬-૭માંની મુખ્ય રકમો :—એક બહુ ઇચ્છનાર રૂ.૫૦૦૦, મરહુમ શેઠ નવરોજી માણેકજી વાહડીયાની મીલકતના ત્રસ્ટીઓ રૂ.૩૦૦, શેઠ કેમ્પશર એ. કાપડીયાએ પોતાના મરહુમ બાવાની યાદમાં રૂ.૧૨૦, બાઈ જરબાનુ બી. પટેલ રૂ.૬૦, બાઈ માણેકબાઈ માતાખર રૂ.૫૦, બાઈ કુંવરબાઈ એચ. પાંડે રૂ.૫૦, બાઈ બચુબાઈ સે. જમશેદજી રૂ.૭૫, બાઈ બાનુબાઈ ગાંધી રૂ.૫૦, શેઠ કાવશજી માતાખર રૂ.૩૧, મીસીસ દાદાબાઈ મેરામજી રૂ.૨૫, હાસપીટાલની ધરમની પેટીઓમાંથી રૂ.૩૨૪-૭, ઓનરેબલ શેઠ નવરોજજી પેસતનજી વટ્ટીલ રૂ.૫૦૦, એક પારસી કુટુંબ રૂ.૫૦૦, શેઠ મેરવાનજી દાદાભાઈ રૂ.૫૦, બાઈ ગુલબાઈ માણેકજી ડાકટર રૂ.૧૦૦, બાઈ રતનબાઈ હોરમજી એથીઆ રૂ.૫૦, બાઈ શીરીનબાઈ તારાપોરવાળાએ પોતાનાં મરહુમ બેહેન માણેકબાઈની યાદમાં રૂ.૨૫, હાસપીટાલમાં રહી ગયલાં એક બાઈ રૂ.૨૫, સર દોરાબજી જમશેદજી તાતા રૂ.૩૦૦ અને હાસપીટાલનાં લાલ માટે થયલા ખેલની આવક રૂ.૧૨૨૧.

ડા. માણેક પી. ફરાવાળાએખી ખેતવાડી મેન રોડ ઉપર એક હાસપીટલ તથા સુવાવડ ખાતું ચાલુ કરી હતું. એવણી બાહોશીથી તથા ચાલાકીથી તેનું કામ સાફ ચાલે છે, એમાં બાકાર તેમજ મધ્યમ વર્ગની પારસી અબજાઓની મુફત સારવાર કરવા માટે થોડાક બીજાના

અભાયક રાખવા સાર શેઠ સોરાબજી એદલજી વોરડન, ડા० જહાંગીર ખરશેદજી દાજી, ડા० દીનશાહ બમનજી માસતર તથા શેઠ પેસતનજી માણેકજી કાંગાની શુભ દીનચાલથી ગરીબ જરથોસ્તી બાઈઓ માટે એક સખાવતી ધોરણપર ગામનાકાલાજીકલ ખાતાંની સ્થાપના કરી એ માટે એક ૪૩૬ રૂબી કરવામાં આવ્યું છે. એ ચારે સાહેબો તરફી તરીકે એ કુંડના નાણાનો વહીવત કરશે. વળી “ધનદાર પેશાદા” ઉપરાંત જરૂર પડે પોતાની સલાહ બાહેરના દરદીઓને મફત આપવા તથા જે બાઈઓને ઓપરેશનની જરૂર હોય તેવી બાઈઓની કાંઈની શી વગર સારવાર કરવા ડા० કેરાંવાળાએ કબુલ કર્યું છે, અને આ કામ ગયા ફેબ્રુઆરી માસથી ચાલુબી કરવામાં આવ્યું છે. એ માટે ઉભાં કીધેલાં ડા० કેરાંવાળાની હાસપીટલમાં ગરીબ બાઈઓની મુક્ત સારવાર કરાવવા માટેનાં કુંડમાં કુલે રૂ૭૦૦૦ ભરાયલા, તેમાંની મુખ્ય રકમો :—Sympt-
hiser રૂ૭૨૦, બાતાજીની યાદમાં એક જરથોસ્તીએ રૂ૫૦૦, મીસીસ શીરોજશાહ પે. ઉનવાળા રૂ૫૧, એક જરથોસ્તી રૂ૫૧, બાઈ તેહેમીના દીનશાહ વોરડને મરહુમ એન બાતુબાઈ ધનજીશાહ વહીવતી યાદમાં રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ હોરમજી કઢીરજી સીધવાના પુણુ માટે રૂ૨૫, શેઠો કુવરજી તથા બેહેરામજી એદલજી ઉમરીગર રૂ૨૫, R. E. S. રૂ૫૦, શેઠ સોરાબજી બેરામજી પહોંચખાનાવાળા રૂ૫૧, બાઈ રતનબાઈ સોરાબજી પોંચખાનાવાળાની દીકરી દીનામાયના પુણુ માટે રૂ૫૧, મરહુમ કાકાજી જમશેદજી તથા કાકી સુનાબાઈની યાદમાં નવલે રૂ૨૫, શેઠો મેરવાનજી નવરોજજી જોબાઈની કં. રૂ૫૧, મરહુમ બનેવી મેરવાનજી હોરમજી મોદીની યાદમાં શેઠ શાપુરજી નશરવાનજી પારખે રૂ૧૦૦, C. F. C. રૂ૨૫૧, A Parsi Mason રૂ૧૦૦, શેઠો ખરશેદજી મનચેરજી બેસાનીઆની કં. રૂ૨૫, શેઠો એચ. એમ. મેહતાની કં. રૂ૨૫, બાઈ હમાબાઈ ફરામજી કામાએ મરહુમ બાઈ માનેકબાઈ રસતમજી કામાની યાદમાં રૂ૫૧, મરહુમ બેહેન નવાબબાઈ પીરોજશાહ મેહેરવાનજી જીજીબાઈની યાદમાં રૂ૫૧, એક જરથોસ્તી રૂ૫૦, એક જરથોસ્તી ખ. દા. રૂ૫૦, શેઠ મેરવાન ખુશર ઈરાની (વેલાતવાળા) રૂ૨૫, શેઠો કાવસજી દીનશાહ એડનવાળા તથા બાઈઓ રૂ૧૦૦, શેઠો અરદેશર તથા દારબશાહ દુઆશ રૂ૧૦૧, શેઠ જામાસજી રતનજી મીસ્ત્રી રૂ૧૦૦, મરહુમ બાઈ સુનામાય બમનશાહ મુસની યાદમાં તેમનાં સગાંઓએ ભરેલા રૂ૬૦, બા० બા० હોરમજી માણેકજી બીમરડીવાળા રૂ૩૬૦, શેઠ નવરોજી બાપુજી તચકરા રૂ૧૦૦, એક જરથોસ્તી રૂ૫૦, એક જરથો-
સ્તી બાઈએ પોતાનાં મરહુમ માતાજીના પુણુ માટે રૂ૧૦૦, શેઠ મનચેરજી પાલનજી કંટરાકટર રૂ૨૫, મરહુમ બાઈ બચુબાઈ તે શેઠ જામાસજી રતનજી મીસ્ત્રીનાં બેટી અને શેઠ જહાંગીરજી મેરવાનજી મેહેતાનાં ધણીઆણીનાં પુણુ માટે વ્યાજ વાપરવા રૂ૧૦૦૦, મારા મીત્રને પરવરદેગારે ગંબીર હોનારતમાંથી કિયારથો તેની ખુશહાલીમાં રૂ૫૧, D. B. D. રૂ૫૧, બાઈ ખરશેદબાઈ શાપુરજી જીવાજીની યાદમાં રૂ૨૫, મરહુમ ખાવીદ દારાશાહ પેસતનજી દી. એડનવાળાની યાદમાં રૂ૨૫, ડા० કેરાંવાળાની આસપીટલનું ભણું મળનાર એક જરથોસ્તી બાતુ રૂ૨૫, Shad રૂ૨૫, મરહુમ શેઠ સોરાબજી બેરામજી પોંચખાનાવાળાની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૦, બાઈ રતબાઈ સોરાબજી પોંચ-
ખાનાવાળા રૂ૧૦૦, ડા० માનેક પી. કેરાંવાળા રૂ૫૧, શેઠ પીરોજશાહ જીવણજી કેરાંવાળા રૂ૫૧, શેઠ જહાંગીરજી ફરાંમજી દેશાઈ રૂ૨૫, બાઈ શીરીન જહાંગીર દેશાઈ રૂ૨૫, શેઠ બેરાંમજી ખરશેદજી દારવાલા રૂ૨૫, બાઈ કુવરબાઈ નશરવાંનજી કેરાંવાળા રૂ૨૫, મરહુમ બાઈ કુવરબાઈ દાદાબાઈ કંઠાકટરની પુંજીમાંથી રૂ૫૧, એક જરથોસ્તીએ મરહુમ પીતાની યાદમાં રૂ૧૦૦, એક જરથોસ્તી રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ કેકેબાદ ફરામજી મુકાદમના ઉડમણમાં ભરાયલા રૂ૨૫, શેઠ પીરોજશા મેરવા-
નજી મરજબાન તથા ધણીઆણી તરફથી મરહુમ પીતાજી મેરવાનજી મરજબાનની યાદમાં રૂ૨૫ અને શેઠ કાવશજી પેસતનજી હકીમજીએ માતાજી સુનાબાઈના પુણુ માટે રૂ૪૦.

કરાંચીની સીવીલ હાસપીટલમાં તરસો રાખવા માટેના કુંડમાં શેઠ જહાંગીર એચ. કોહારી રૂ૫૦૦, શેઠો કાતરકની કં. રૂ૫૦૦, શેઠો નશરવાનજીની કં. રૂ૧૦૦ અને શેઠ બેહેરામજી એદલજી રૂ૧૦૦ મળી રૂ૧૨૦૦ ભરાયા હતા.

એડમસ વાપલી મેમોરીયલ આસપીટલને મદદ તરીકે ૨૪૧૩૬ મદ્યા હતા, તેમાંની મુખ્ય રકમો:—નવાળ ધનજીભાઈ ફકીરજી કામોદાર સી. આઈ. ઇ. એ શેફિનશાહ એડવરડની યાદમાં એક બીજાના માટે ૩૧૮૦, એક પારસી બાનુની યાદમાં ૩૧૮૦, એક બીજી પારસી બાનુની યાદમાં ૩૧૮૦, શેઠ આર. ડી. શેઠના ૩૧૦૦, શેઠ એ. એસ. નારીએળવાળા ૩૫૦, શેઠ કે. એસ. પ્રસાદજી ૩૮૦, શેઠ એ. એસ. ક્રામજી ૩૮૦, શેઠ એ. જે. બીલીમોરીયા ૩૩૦, શેઠા અરદેશર તથા દારાઆહ બી. દુઆશ ૩૩૦, શેઠ એમ. પી. ખરેગાટ ૩૨૫, મીસીસ એ. એસ. નારીએળવાળા ૩૨૫, મીસીસ કે. બી. શરાફ ૩૫૦, ડા० ઈ. એમ. મોદી ૩૫૦, શેઠ આર. જે. તાતા ૩૧૫૦૦, ખા० બા० બી. ડી. પટેલે બેટી બાનુગોશસપની યાદમાં ૩૨૦૦, સર ડી. જે. તાતા ૩૧૦૦, મીસીસ જે. એ. દલાલ ૩૨૫, શેઠ સી. એમ. ખરેશદજી ૩૨૫, શેઠ રસતમજી દાદાભાઈ માસતર ૩૫૧, એક પારસી મીત્ર ૩૫૦, Nothing but duty ૩૧૮૦, કાકી આવાંબાઈની યાદમાં બાઈ પુતલીબાઈએ ૩૨૫, શેઠ આર. એચ. પાતક ૩૨૫, શેઠો દાલાસ, વકીલ અને કોઠાવાલા ૩૨૫, શેઠ કાવશજી દાદાભાઈ દુઆસ ૩૧૦૦, બાઈ શીરીનબાઈ હીરાજી સપેનસર ૩૧૦૦, એક જરથોસ્તી હેડ માસતર ૩૭૫, શેઠ શાપુરજી બરજેરજી બરયા ૩૫૦, ડા० કાવસ લાલકાકાની યાદમાં ૩૫૦, શેઠ પી. એમ. મરજીબાન ૩૨૫, મરહુમ શેઠ હોરમજી મનચેરજી કામાનાં ધરમ ખાતાના ત્રસ્ટીઓ ૩૨૫ અને શેઠો મેરવાનજી તથા હોરમસજી મનચેરજી કામા ૩૨૫. આ હાસપીટાલના વપરાસ માટે પ્રેરેલ આદેશ ફકટરીવાળા શેઠ શાપુરજી બરજેરજી ફરેજરે લગભગ ૩૩૭૧ ની કીંમતનું ૧૧૮૭૫ રતલ આદેશ મુકત પુર પાડ્યું હતું.

આનરેબલ ડા० ટેમુલજી બીખાજી નરીમાન હસ્તકના પારસી સુવાવડખાનાનાં ફંડમાં તા० ૧૪ મી આગસ્ટ સુધી ભરાયલા ૩૩૨૭૬ માની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ નવરોજી માણેકજી વાડીયા સી. આઈ. ઇ. ના મીલકતના ત્રસ્ટીઓ ૩૨૦૦૦, શેઠ દાદાભાઈ બેહરામજીના વીલના ત્રસ્ટી શેઠ ડી. એફ. વાળા ૩૧૭૫, શેઠ મેરવાનજી દાદાભાઈ ધનજીભાઈ ૩૧૦૧, શેઠ હોરમજી રસતમજી ઉમરીગર ૧૦૦, શેઠ પીરોજશાહ મેરવાનજી મરજીબાન તથા ફુંદુબીઓ ૩૭૫, બાઈ બાનુબાઈ સોરાબજી મીસ્ત્રીના ઉમળામાં ભરાયલા ૩૫૫, બાઈ બાનુબાઈ જમશેદજી તોખલ ૩૩૦, બાઈ જરબાઈ નવરોજી વાડીયાએ ગરીબ બાળકોની મુક્ત સુવાવડ કરવા માટે આપેલા ૩૬૯૦ અને શેઠ પીરોજશા મેરવાનજી મરજીબાન ૩૨૫.

ડા० કેમ્પશર ડી. કંત્રાકટર હસ્તક ચાલતી કરાંચી પારસી મેતરનીટી હોમ અને સુવાવડખાનાના ફંડમાં ભરાયલા ૩૩૧૨૪માંની મુખ્ય રકમો:—બાઈ ગુલબાઈ સોરાબજી દુઆશ ૩૧૦૦, બાઈ બપઈ કેમ્પશર કંત્રાકટર ૩૧૦૦, બાઈ મનીજેલ હોરમજી મહેતા ૩૧૦૦, બાઈબી સોરાબ, ખેરામ અને જાંગીર પીરોજશાહ દુઆશ ૩૨૦૦, શેઠ કાવશજી હોરમજી કાવક ૩૧૦૦, શેઠ કાવશજી બમનજી શેઠના ૩૧૦૦, એક જરથોસ્તી ૩૧૦૦, એક જરથોસ્તી ૩૧૦૦, શેઠ ખેરામજી એદલજી કલેક્ટર ૩૧૦૦, શેઠ કાવસજી ખટાકિએ કરેલા નાટકની અરબી આવકમાં ૩૧૨૫ ઉમેરી આપવા ૩૬૧૧, કરાંચીના એમેચ્યુરસે કરેલા કોનસ્ટન્ટના ૩૧૧૫, કરાંચીના જરથોસ્તીઓ ૩૩૮૨, મકના જરથોસ્તીઓ ૩૫૨, એડનના જરથોસ્તીઓ ૩૨૦૬, કરાંચીના બાનુઓએ આપેલા ભરતકામના વેચાણની ઉપજના ૩૯૮, ઝોરાસ્ત્રીયન કલબના ખેલાડીઓએ કરેલા કલબગુના નાટકની અરબી આવકના ૩૩૦૦, બાઈ ગુલબાઈ નશરવાનજી મેહતા ૩૧૦૦ અને પેટીમાંથી મલેલા ૩૧૦૭.

બાઈ શીરીનબાઈ મનચેરજી કામા હસ્તકના વાંદરેના પારસી કોનવેલેસન્ટ હોમના ફંડમાં આ વરસે ૩૬૩૮૧-૧૧ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—સર દોરાબજી જમશેદજી તાતાએ જુલાઈ ૧૯૧૦ થી દીસેમ્બર ૧૯૧૧ સુધી એક બીજાના માટે ૩૫૪૦, મરહુમ શેઠ હોરમસજી મનચેરજી કામાનાં ધરમ ખાતાના ત્રસ્ટીઓએ જુલાઈ ૧૯૧૦ થી એપ્રિલ ૧૯૧૧ સુધી એક બીજાના માટે ૩૩૦૦, શેઠો મેરવાનજી તથા હોરમસજી મનચેરજી કામાએ અક્ટોબર ૧૯૧૦ થી

સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૧ સુધી એક ખીજના માટે ૩૩૬૦, બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટ મરહુમ બાવાજી સર દીનશાજી માલોજી પીટીટ બેરેનેટના પુણુ માટે બનેવારી થી દીસેમ્બર ૧૯૧૧ સુધી એક ખીજના માટે ૩૩૬૦, બાઈ બચુબાઈ મેરવાનજી સોરાબજીએ મરહુમ માતાજી લેડી સાકરબાઈ દીનશાજી પીટીટના પુણુ માટે બનેવારી થી દીસેમ્બર ૧૯૧૧ સુધી એક ખીજના માટે ૩૩૬૦, Sympathy તરફથી એપ્રિલ ૧૯૧૧ થી માર્ચ ૧૯૧૨ સુધી એક ખીજના માટે ૩૩૬૦, કલકતાના એક જરથોસતીએ દર માસે ૩૫૦ લેખે અક્ટોબર ૧૯૧૦ થી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૧ સુધીના ૩૬૦૦, મરહુમ ધણીયાણી રતનબાઈનાં પુણુ માટે શેઠ ઉકરજી કાવસજી ઉમરીગરે ૩૨૫, બાઈ શીરીનબાઈ જીજીબાઈ નીકલસન ૩૨૫, એક જરથોસતી ૩૩૦, મરહુમ મોટા બાવાજી મેરવાનજી નશરવાનજી પટેલની યાદમાં બાઈ હીરાંબાઈ ૨, દરદુનજી તથા શેઠ પીરોજશાહ નશરવાનજી પટેલે ૩૩૦, મરહુમ શેઠ પેસતનજી બાસપજી પાદશાહની યાદમાં ૩૫૦, બાઈ આઈમાય તે શેઠ મનચેરજી રસતમજી શેઠનાની દીકરી તે ડા० પીરોશા પેસતનજી બકકાના ધણીઆણીની યાદમાં ૩૧૨૫, એક જરથોસતી વખાણુનારે પોતાના બાઈની યાદમાં ૩૫૦, એક જરથોસતી ૩૫૦, મમાઈની યાદમાં ૩૨૫, મીસીસ દાદાબાઈ ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ અરશેદબાઈ શાપુરજી જીવાજીની યાદમાં ૩૨૫, બાઈ માણેકબાઈ પેસતનજી વકીલે પોતાના મરહુમ પીતાની યાદમાં ૩૫૦, બાઈ કુવરબાઈ પેસતનજી વકીલે પોતાના મરહુમ પીતાની યાદમાં ૩૫૦, બાઈ હમાબાઈ ફરામજી કામા ૩૧૦૦, મરહુમ માસાજી બહાંગીરજી એદલજી સુનાવાલાના પુણુ માટે મરહુમ શેઠ રસતમજી પાલનજી કાપડયાના છોકરાઓએ ૩૫૦, મરહુમ શેઠ પેસતનજી કાવસજી પેસીકાકાના પુણુ માટે શેઠ શાપુરજી પીરોજશાહ સુનાવાળાએ ૩૨૫ અને મરહુમ શેઠ પેસતનજીનાં પુણુ માટે બાઈ ડોસીબાઈ મેહેરવાનજી શરાફે ૩૨૫ તથા મરહુમ શેઠ પેસતનજીનાં પુણુ માટે બાઈ સુનાબાઈ મેહેરવાનજી શરાફે ૩૨૫, એક બાઈ ૩૧૦૦, બાઈ શીરીનબાઈ કામાના કામનો વખાણુનાર ૩૫૦, બાઈ શીરીનબાઈ કામના કામનો વખાણુનાર ૩૭૫, બે અશો રવાનોની યાદમાં ૩૩૫, મરહુમ બા० બા० દાદાબાઈ સોરાબશા મુનસફના ઉકમણામાં બરાયલી રકમાંથી ૩૫૦, મરહુમ લેડી સાકરબાઈ દીનશાજી પીટીટની યાદમાં બાઈ હમાબાઈ ફરામજી કામાએ ૩૧૦૦, બહારગામના એક જરથોસતી બાનું ૩૪૦, શેઠ એદલજી એમ. મોદીના ચેપટર તરફથી ૩૫૦, બાઈ મીડીબાઈ ધનજીબાઈ મે. જીજીબાઈના પુણુ માટે ૩૨૫, મરહુમ બાઈ રતનજીના ઉકમણામાં બરાયલા શેઠ રસતમજી ના. બાઈસ તરફથી ૩૧૦૦, H. F. P. ૩૨૫, મરહુમ બાઈ હમાબાઈ નાનાબાઈ મોદીના ઉકમણામાં બરાયલા ૩૨૫, મારા ધણીની યાદમાં ૩૨૫, દીકરા રતનશા અરદેશર ચીનાઈની યાદમાં ૩૫૦, માસીજી ગ્યાવાંબાઈની યાદમાં દીકરી રતનબાઈએ ૩૨૫, મરહુમ શેઠ પેસતનજી એદલજી બોઈસની યાદમાં ૩૨૫, બાઈ આઈમાય તે શેઠ માણેકજી સરાદના બેટી તે શેઠ અરશેદજી રસતમજી કામાના ધણીઆણીની યાદમાં તેઓનાં દરબંદીએ ૩૩૦, ખંડવાની અંબુમન ૩૪૮-૩, મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ પેસતનજી પેસીકાકાના પુણુ માટે ૩૩૭ અને મરહુમ શેઠ પેસતનજી કાવસજી પેસીકાકાના પુણુ માટે ૩૩૭, બાઈ ધનબાઈજી સા. સુનાવાળાએ અશો રવાનોની યાદમાં ૩૨૫, મરહુમ શેઠ બેહેરાંમજી એદલજી ઉમરીગરનાં ઉકમણામાં તેઓનાં બેશી બાઈ દીનબાઈ બહાંગીરજી બોગાએ ભરેલા ૩૫૧, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી દરદુનજી મરઝબાનના છોકરા પીરોશાહ, વહુ ડોસીબાઈ તથા છોકરાંઓએ મરહુમની યાદમાં ૩૫૦, મરહુમ શેઠ બાપુજી અરશેદજી વાઝગાંધીના ઉકમણામાં બેશીઓએ ભરેલા ૩૫૦, મરહુમ શેઠ બલબાઈ અરદેશર શેઠનાના પુણુ માટે ૩૨૫, મરહુમ શેઠ મનચેરજી અરજેરજી વરકીંગબાણવાળાની યાદમાં ૩૨૫, મરહુમ બાઈ મનચેરજી અરદેશર કામાની અને મમાવા પેસતનજી તથા મમાઈ બચુબાઈ અને અશો રવાનોની યાદમાં બાઈ શીરીનબાઈ અરદેશર કામાએ ૩૨૫, મરહુમ બેટી હીરાંબાઈ તે મરહુમ શેઠ બેહેરાંમજી એચ. જે. રસતમજીનાં ધણીઆણીની યાદમાં પીતા બહાંગીર માણેકજી અરશેદજીએ ૩૩૦, શેઠો કુવરજી તથા બેહેરાંમજી ઉમરીગર ૩૫૧, મરહુમ શેઠ

જહાંગીરજી અરજેરજી વાચાણની યાદમાં સપ્ટેમ્બર ૧૬૧૧ થી ફેબ્રુઆરી ૧૬૧૨ સુધીનાં એક બીજાનાં ૩૧૮૦, મરહુમ શેઠ જલભાઈ અરદેશર શેઠની નધયતે ભત્રીજાઓ બાનુબાઈ શીરોજ શેઠના તથા નવાબબાઈ રતનજી તાતાએ ૩૧૦૦, શેઠ શાપુરજી નશરવાનજી ચાંદાબાઈ ૩૨૫, શેઠ સોરાબજી રતનજી કંટરાકટર ૩૫૦, શેઠ રતનજી સોરાબજી કંટરાકટર ૩૫૦, જેહેરામૈં યજ્ઞ ૩૨૫, શેઠા જીવનજી જામસજીની કં. ૩૫૦, શેઠ અરદેસર દોરાબજી તારાપોરવાળા ૩૨૫, શેઠ નશરવાનજી રસતમજી મીસ્રી ૩૨૫ અને શેઠ પી. જે. પાદશાહની યાદમાં ૩૩૦.

દેવલાલીના નવાં દોખમાં તથા ધરમ કીયા માટે ઉઘાડેલાં ફંડમાં આ વર્ષે ૩૧૧૮૩-૩-૬ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ રતનજી નાનાભાઈ બાઈસિના ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૫૦, મરહુમ શેઠ માણેકજી ધનજીભાઈ મીસતરીના પુણુ માટે તેમના બેટાએ ૩૧૦૦, બંદે ખોદા ૩૫૦, મરહુમ બાઈ બાનુબાઈ જહાંગીરજીના પુણુ માટે ૨. જ. દુ. તરફથી ૩૨૫, માસી આવાં-બાઈની યાદમાં દીકરી આવાંબાઈએ ૩૨૫, શેઠ કેકુબાદ ફરામજી મુકાદમનાં ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૨૫, ડુંગરવાડી ઉપર કાઠી માટે ૩૭૫, દેવલાલીના અંગલાવાળાએ લવાજમના આપેલા ૩૩૪૨-૩ અને દેવલાલીમાં આવતા વીઝીટરોમાં ફેરવેલી ચોપડીમાં ભરાયલા ૩૫૭૭-૮. આ ફંડમાં આગલ ભરાયલા મલી ૩૧૮૩૭૨-૧૩ નું થયું છે.

ઉપલા દેવલાલીના દોખમાં આગળની સગડીમાં વાપરવા સાર એક જરથોસ્તી પીંચવા બાઈએ પોતાના દીકરા અરજેરજીની યાદમાં નીચલાં જરમન સીલવરના વાસણો આપ્યાં હતાં:—કરસીયા ૪, ખુમચા ૪, કાંસીયા ૪, રકાખી ૧, ગલાસ ૬, ચમચ ૨, ચીપીયા ૨ અને આફરગાનયું ૧ તથા તાંબાનું કાંતું ૧, તાંબાના કથોકીયા આફરગાનયાં ૨ અને સેતરજી ૨.

લાનોલીનાં દોખમાં ફંડમાં ૩૨૦૨-૩-૯ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ કાવ-સજી રશતમજી અડાજન્યાનાં ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૧૦૦, શેઠા કુવરજી તથા બેરામજી એદલજી ઉમરીગર ૩૫૦ અને દોખમાં આગળની પેટીમાં ભરાયલા ૩૩૭-૩-૯.

લાનોલી તથા અંગલાનાં જરથોસ્તી રવાનોને અવલમંજલ પોહોંચાડવાનાં ફંડમાં ૩૫૪૯ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—શેઠા રશતમજી તથા નશરવાનજી નાનાભાઈ બાઈશિ મરહુમ બાઈ રતનજીની નધયતે ૩૫૧, શેઠા કુવરજી તથા બેદરામજી એદલજી ઉમરીગરે મરહુમ બાઈ બેદરામ-જીની નધયતે ૩૫૦, શેઠ નશરવાનજી રશતમજી અડાજણીઆએ મરહુમ બાઈ કાવસજીનાં પુણુ માટે ૩૫૦, શેઠ બમનજી પાલણુજી દાદાવાનજી ૩૨૫ અને શેઠા મનચેરજી બીબાજી કંટરાકટરની કં. ૩૨૫.

કરાંચીના જરથોસ્તી રવાનોને અવલમંજલ પોહોંચાડવાના શેઠ એદલજી દીનશા સી. આઈ. ઇ. એ સ્થાપેલા ફંડમાં ભરાયલા ૩૩૧૫માંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ બાઈ નવાબબાઈ મચેરજી બીલીમેરીઆના પુણુ માટે ૩૨૫, મરહુમ બાઈ આવાબાઈ બમનજી બેતવાલાની યાદમાં ૩૩૦, મરહુમ બાઈ જામજી હોરમજીના પુણુ માટે મરહુમના બાઈ શેઠ જહાંગીરજી હોરમજી કોહરીએ ૩૧૦૧, મરહુમ શેઠ બમનજી દીનશાહ બેતવાલાની યાદમાં ૩૩૦, મરહુમ શેઠ આદરજી હોરમજી શેઠનાના પુણુ માટે મરહુમના ખેરીઓએ ૩૨૫ અને મરહુમ શેઠ મેરવાનજી માણેકજી અંબાતાના પુણુ માટે બાવા માણેકજીએ ૩૩૦.

નવસારીના ગરોથમાન બાગ ફંડમાં પરચુટણ રકમો મલી ૨૪૦ ભરાયા હતા.

મુલતાન ખાતે રવાનોને અવલમંજલ પોહોંચાડવા માટે એક લોહાની નવી ગાડી બનાવવા માટે ઉઘાડેલાં ફંડમાં લાંબા જરથોસ્તીઓએ ભરેલા ૩૩૨૩ માની મુખ્ય રકમો:—બાઈ આવાંબાઈ રતનજી કાપડીયા ૩૨૫, શેઠ દાદાભાઈ માણેકજી ૩૫૧, શેઠ જહાંગીરજી અરદેશર ઘોલુ ૩૫૦, શેઠ ફરામરોજ મનચેરજી માણેકજી ૩૫૦, શેઠ માણેકજી ખુચયા ૩૩૨, ડા. રસતમજી ૩૨૫, શેઠ દાદા-બાઈ મેરવાનજી મીનવાળા ૩૨૫ અને શેઠ હોરમસજી બી. વાણીયા ૩૨૫.

ધી જી. ન. પીટીટ પારસી ઝોરાસ્ત્રીયનનાં ફંડમાં તા. ૨૧મી આગસ્ટ સુધી ભરાયલા ૩૨૩૭૦૬ માની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ અરદેશર હોરમસજી ચીનાઇના પુણુ માટે તેવણની પુણુમાંથી શેઠ કેમસર અ. ચીનાઇએ ૩૩૦૦૦ આપયા કે એના વયાજમાંથી બાજ કરી ખાણું આપવું, બાઇ રૂપાંબાઇ બીખાજી ચીનાઇના પુણુ માટે એવણના ખાવીદ બીખાજી ન. ચીનાઇએ ૩૩૦૦૦ આપયા કે એના વયાજમાંથી બાજ કરી ખાણું આપવું, શેઠ નશરવાનજી પેશતનજી કુપરે ૩૧૦૦૦૦ આપયા કે એના વયાજમાંથી ઝોરાસ્ત્રીયનમાં હાલમાં પીપો બનાવવાના હુન્નરને લગતું ખાતું જે એવણ પોતાને ખરચે ચલાવે છે તે ખાતાંના શીજીકો પગાર આપવો, બાઇ શુક્લખાઇ તે મરહુમ શેઠ કાવસજી હોરમસજી મામાના દીકરીના પુણુ સાર એવણના બેહન બાઈ મેહરબાઈ હોરમસજી એદલજી આલખલેસે ૩૩૦૦૦ આપયા કે એના વયાજમાંથી બાજ કરી ખાણું આપવું, મરહુમ બાઈ જરબાઈ રસતમજી ઉનવાલાના પુણુ માટે એવણના વસીયતનામાના હાથિયાત વસ્ટી શેઠ જેહાંગીરજી સોરાબજી પંથકીએ ૩૩૦૦૦ આપયા કે એના વયાજમાંથી બાજ કરી ખાણું આપવું, મરહુમ શેઠ દારાશાજી દોરાબજી રીખોરટરના પુણુ માટે એવણના વીધવા બાઈ જરબાઇએ વયાજ વાપરવા ૩૫૦૦, સીલોન વોરંદજી કંપનીના જરથોસ્તીએ ૩૨૫, કલીયાણીના મકતેદારો શેઠા બેરામજી એદલજી ઉમરીગર, પીરોજશાહ કુવરજી ઉમરીગર તથા અરદેશર જમશેદજી ઉમરીગર ૩૨૫, શેઠ જમશેદજી અરદેશર ચીનાઇએ બાવા અરદેશરનાં ઉમણામાં ભરેલા ૩૨૦૧, ખાતાંના આગલા વીધયારથી ખાતાં મધે કપડાં વેતરવાનો તથા સીવવાનો હુન્નર શીખી આખર દરકારથી શુજરાન કરવાને શક્તીવાન થયા તેના હેસાનની અદના ઈધાણી તરીકે મી. અસપંદીઆર બેહરાંમ ધરાની પાસેથી ૩૧૦૫, દીકરા પીલુની યાદમાં ૩૨૫, શેઠા હોરમજી જીજીભાઈ તથા દીનશાજી બરજેરજી મીસ્ત્રીએ મમાવા નવરોજી મોટાભાઈ દારાશાહ તથા દલાલના પુણુ માટે ૩૨૫, શેઠ બરજેરજી સોરાબજી બોદરેજ ૩૫૦, મરહુમ સર દી. મા. પીટીટ બેરોનેટની યાદમાં ૩૧૦૦, ખાતાંના એક આગલા વીધયારથી ૩૫૧, શેઠ કાવસજી સોરાબજી પોચીએ મરહુમ ઘણીયાણી નવાજખાઇની યાદમાં ૩૫૧, મરહુમ ડા. કાવસ લાલકાકાની યાદમાં ૩૫૦, બાઈ ધનમાય પેશતનજી ઉમરીગર તથા બાઈ આઈમાય દારાશાહ ઉમરીગરે મરહુમ શેઠ બેરામજી એદલજી ઉમરીગરના પુણુ માટે ૩૧૦૦, શેઠ જમશેદજી રસતમજી ઉમરીગરે મરહુમ સસરા બેરામજી એદલજી ઉમરીગરના પુણુ માટે ૩૧૦૦, “હમા કેરંદેલા હમ દાસતાન હોમ” ૩૨૫, શેઠ પીહોજશાહ મેરવાનજી મરજબાન તથા ઘણીયાણી તથા છોકરાંઓએ મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરદુનજી મરજબાનની યાદમાં ૩૫૦ અને શેઠ પેસતનજી સોરાબજી મીસતરીની પુણુમાંથી મરહુમ શેઠ બેરામજી એદલજી ઉમરીગરના પુણુ માટે ૩૫૦.

બાઈ આવાંબાઇ ફ. પીટીટ પારસી ગરલસ ઝોરાસ્ત્રીયનના ફંડમાં બાઈ હમાબાઈ ફ. પીટીટ આપેલા ૩૪૮૦૦૦ ઉપરાંત મરહુમ સર દી. મા. પીટીટ બેરોનેટની યાદમાં ૩૫૦ ભરાયા હતા.

લેડી નોરથ કોટ હીંદુ આરદ્રનેજના ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૧૪૮-૪માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ પેસતનજી નશરવાનજી મસાણી ૩૭૬-૪ અને શેઠ શીરોજશાહ મેરવાનજી મરજબાન ૩૫૦.

ધી બેરામજી જીજીભાઈ પારસી ચેરીટેબલ ઈન્સ્ટીટ્યુશનનાં ફંડમાં કુલે ૩૧૧૨૪૩-૫-૯ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ રસતમજી બેરામજી જીજીભાઈએ પોતાના મીન મરહુમ ખાન સાહેબ દોરાબજી દાદાભાઈ ખુટીના ઉમણામાં ભરેલા ૩૫૦૦, શેઠ જહાંગીર બેરામજી દલાલ અને ઘણીઆણી ૩૧૧૧, શેઠ નવરોજી આપુજી તયકરા ૩૫૦૦, ખા. બા. બરજેરજી દોરાબજી પટેલ સી. આઈ. ઇ. ૩૨૦૦, શેઠ જીજીભાઈ ર. બે. જીજીભાઈએ પોતાના મરહુમ દોસત ખાન સાહેબ દોરાબજી દાદાભાઈ ખુટીની યાદમાં ૩૫૧, શેઠ જહાંગીર માણેકજી ખરશેદજી ૩૩૦, શેઠ જમશેદજી અરદેસર વાડીયાએ પોતાના મરહુમ ઘણીઆણી આવાંબાઈને નામનું ખાતું પગલીને આપયા ૩૧૦૦૦, શેઠ પાલનજી ચાનજીભાઈ મીસતરીએ પોતાના મરહુમ બાઈ સોરાબજીની અને પોતાના મરહુમ બાવા ચાનજીભાઈ માણેકજી પાલીશવાલાની યાદમાં ૩૫૧, હમા કેરંદેલા

હમ દાસતાંન હોમ રૂપ, મરહુમ બાઈ ધનબાઈજી પેસતનજીની યાદમાં એક જરથોસ્તી બાનુએ રૂપ, મરહુમ શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઈના કુટુંબી ત્રશટને લગતાં ધરમખાતામાંથી રૂ૭૯૦૦, બપાવા ખર-શેદજી સોરાબજી વાઝાગાંધીના ઉઠમણામાં ખેશીઓએ ભરેલામાંથી રૂ૫૦, બાવા બાપુજી ખર-શેદજી વાઝાગાંધીના ઉઠમણામાં ખેશીઓએ ભરેલા રૂપીઆમાંથી રૂ૫૦, મુરબીજી બેરાંમજી જીજી-ભાઈ સી. એસ. આઈ. ની યાદમાં રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ જમશેદજી ખરશેદજી દુબાશના ઉઠમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી રૂ૭૫, ઓનરેબલ ખાં બાં નવરોજી પેસતનજી વડીલ સી. આઈ. ઇ. રૂ૧૫૦, શેઠ પી. ધનજીભાઈ રૂ૫૧ અને સરદાર બમનજી અ. દલાલ રૂ૫૧.

જરથોસ્તી છોકરીઓની નીશાળ મંડળીને મદદ તરીકે તા. ૧૫ મી આગસ્ટ સુધી રૂ૩૬૨૯ મળ્યા હતા, તેમાં શેઠ બેદરાંમજી નવરોજી કરંજયાએ બંને નિશાળોની ગરીબની છોકરીઓને મુક્ત ચોપડીઓ અપાવવા માટે રૂ૧૦૦, શેઠ એદલજી ફરામજી દાવરે પોતાના મરહુમ પીતા ફરાંમજીની યાદમાં રૂ૧૦૦૦ આપ્યા કે એના વયાજમાંથી ઇનામ તથા શી “રુડન્ટશીપ” આપવી, બાઈ ધનબાઈજી જમશેદજી દશતુરે પોતાના મરહુમ બહેન શીરીનબાઈ શા. દાવરની યાદમાં કોટની નિશાળની એક ગરીબ છોકરીને મુક્ત શીખવવા માટે રૂ૧૦૦, શેઠ દાદાભાઈ રસતમજી દુબાશે મરહુમ બાઈ હીરાંબાઈ દાદાભાઈ દુબાશની યાદમાં વ્યાજમાંથી ‘ફ્રી’ વિદ્યારથી દાખલ શીક્ષણ અપવા માટે રૂ૧૫૦૦, શેઠ શીરોઝ ખરશેદજી શેઠનાએ મંડળીના જનરલ ખરચમાં રૂ૨૫, શેઠ નવરોજી જેહાંગીર ગામડાએ પોતાના મરહુમ બેટા રસતમની યાદમાં રૂ૪૦૦ આપ્યા કે એમાંથી છોકરીઓ માટે ‘દુમેસ્ટીક ઇકિનોમી’ તથા બીજાં પરચુરણ લંબાણોની ચોપડીઓ છપાવવા માટે ખરચમાં વાપરવા, શેઠ કાવસજી ધનજીભાઈ મહાલક્ષ્મીવાળા. રૂ૪; ઉપલી બક્ષેશ નિશાળોનાં ગુજરાતી ખાતાં માટે મળી હતી. એ ઉપરાંત નીશાળની છોકરીઓને ઇંગ્રેજી ભાષાનું શિક્ષણ અપવા સ્થપાયલી ધી પારસી ગરલસ ઇંગલીશ એજ્યુકેશનલ સોસાયટીને બાઈ જાઈજી નવરોજી વહા-ડ્યાએ રૂ૫૦૦ આપ્યા કે એના વયાજમાંથી ગરીબ છોકરીઓને મુક્ત કેળવણી આપવી. મરહુમ શેઠ કાવસજી દીનશાહ એડનવાળાના સાહેબજીદાઓએ ગુઠણ કામ શીખાડવા માટે બે સાંચાઓ અને બાઈ જરબાઈ ફરામરોજ તારાપોરવાલાએ એક સોનાની લોકેટ અવસ્તા પોતાનાં મરહુમ માતાજી આવાંબાઈ રસતમજી મોદીને નામે કોટની નીશાળ ખાતે ઇનામમાં આપવા ભેટ આપી હતી.

ભરચની શેઠ જ. ન. પીટીટ કન્યાશાળાની છોકરીઓને રાઘણકલા માટે ઇનામો આપવા માટે ઉગાડેલા ફંડમાં પરચુરણ રકમો મલી રૂ૫૫૮ ભરાયા હતા, જેનું ભરચની પારસી પંચાયતના દફતરમાં ખાતું પાડવામાં આવ્યું છે.

વીક્ટોરીયા અંધશાળાનાં ફંડમાં તા. ૩૧મી આગસ્ટ સુધી રૂ૧૪૩૧-૧ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—૩૦ કાવશ લાલકાકાની યાદમાં રૂ૫૦, કાકી આવાંબાઈની યાદમાં રૂ૨૫, શેઠ એચ. પી. પાવરી રૂ૨૫, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી હોરમસજી મોદીની યાદમાં તેવણનાં ભત્રીજાઓ જમશેદ, ધનમાય, દીનશાહ તથા શાપુર પેસતનજી નશરવાનજી પારખે રૂ૧૦૦, શેઠ નવરોજી બાપુજી તચકરા રૂ૫૦૦, મીસીસ દાદાભાઈ રૂ૧૦૦, એક જરથોસ્તીએ પોતાના બેટાના લગન પ્રસંગે રૂ૧૦૦, કાનપોરના જરથોસ્તીઓ રૂ૯૦, શેઠ શીરોઝશાહ મેહેરવાનજી મરઝવાન રૂ૫૦, શેઠો નશરવાનજી ખરશેદજી ભેસાનીઆની કં. રૂ૫૦, મરહુમ બાઈ ખરશેદબાઈ શાપુરજી જીવાજીની યાદમાં રૂ૨૫, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરદુનજી મરઝવાનની યાદમાં છોકરા પીરોશાહ, વડુ ડાશીબાઈ અને છોકરાં-ઓએ રૂ૭૫, A Friend રૂ૩૦, Nothing but duty રૂ૨૫ અને શેઠો મોતીશાની કં. રૂ૨૫.

જનાવરો માટે વલસાડ તાલુકા અને ધરમપોર રાજ્યની હદમાં એક પાંજરાપોલ બાંધવાની હીલચાલ થાય છે તે માટે ઉભાં કીધેલાં ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૨૪૨૭માં શેઠ કાવસજી ધનજીભાઈ ધનજીરા રૂ૧૫૦૧, શેઠ માણેકજી ધનજીભાઈ ધનજીરા રૂ૬૨૫ અને શેઠ ધનજીભાઈ બહ-મનજી કુવરજીના રૂ૩૦૧ હતા.

સુરત ગોપીપુરાની શેઠ દીનશાજી દોરાબજી મીસ્ત્રી લાઇબરરી અને રીડિંગ રૂમના ફંડમાં શેઠ એદલજી કુંવરજી પટેલે રૂ.૧૦૦ ભરયા હતા.

ખા. બા. મનચેરજી કાવસજી મરઝખાન સી. આઈ. ઇ. હસ્તકના ગરીબ જરથોશતીઓના રહેઠાણોના ફંડમાં ભરાયલા રૂ.૪૩૭૭૧માં શેઠ બરજેરજી માણેકજી તાલુકદારે તથા ધણીયાણી બાઈ માણેકબાઈએ રૂ.૫૦૦૦ વચ્ચે વાંધેના ગરીબ જરથોશતીઓને માટે એક મકાન બાંધવાને આપવા કબુલેલા એમાંથી રૂ.૧૮૦૦૦ આપવા, મરહુમ શેઠ નશરવાનજી બાંગીરજી વાડીયાના એકઝીક્યુટરોએ ગયે વરસે એક મકાન બાંધવા માટે આપવા કબુલેલા રૂ.૫૫૫ ચાલીશ હજારની બાકી રહેલી રકમ આપી તે રૂ.૫૦૦૦, બાઈ મોતીબાઈ ફરહુનજી આલબલેશ રૂ.૧૦૦, શેઠ બેજનજી હોરમશજી આલબલેશ રૂ.૫, બાઈ દીનબાઈ એદલજી મોદીએ દીશપેનશરી ફંડમાં રૂ.૫, શેઠ પીરોજશાહ મહેરવાનજી મરઝખાન રૂ.૩૦૧, શેઠ ડાશાભાઈ માણેકજી વાહાડયા રૂ.૧૦૧, શેઠ પીરોજશાહ કુંવરજી ઉમરીગર તથા શેઠ એદલજી બેહરાંમજી ઉમરીગર રૂ.૧૦૦, શેઠ શાપુરજી બમનજી બીલીમોરીઆ રૂ.૪૦, બાઈ મહેરબાઈ સોરાબજી તાતા રૂ.૫૧ અને પરચુટણ બે રકમોના મલી રૂ.૨૮.

ઉપલા ગરીબ જરથોશતીઓના રહેઠાણોના ફંડ હસ્તક ચાલતી બાઈ રતનબાઈ ફરામજી પાંડેની નીશાળના ફંડમાં રૂ.૨૪૫૦ ભરાયલા તેમાં શેઠ ફરામજી હોરમસજી બમનજી શેઠનાએ વયાજ વાપરવા રૂ.૫૦૦, મરહુમ શેઠ નવરોજી માણેકજી વાડયાના ત્રસ્ટી સાહેબોએ દર માસે રૂ.૧૦૦ લેખે રૂ.૮૦૦, મરહુમ શેઠ નશરવાનજી બાંગીરજી વાડયાના એકઝીક્યુટરોએ વયાજ વાપરવા રૂ.૧૦૦૦, બાઈ હમાબાઈ ફરામજી કામા રૂ.૫૦ અને બાઈ બચુબાઈ જમશેદજી પાંડે રૂ.૧૦૦.

ઉપલી રકુલના છોકરાઓને ઇનામ આપવાના ફંડમાં રૂ.૫૬૨ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:- શેઠ શાપુરજી બરજેરજી ભર્યા રૂ.૧૦૧, ખા. બા. મનચેરજી કાવસજી મરઝખાન સી. આઈ. ઇ. રૂ.૫૦, શેઠ પીરોજશાહ સોરાબજી કન્ટ્રાક્ટર રૂ.૪૧, બાઈ હમાબાઈ ફરામજી પીટીટ રૂ.૨૫ અને મરહુમ શેઠ જમશેદજી બમનજી કાસીનાથની યાદમાં રૂ.૫. ઉપલી રકમો ઉપરાંત મેશરસ અપુ અને મીનીશ કંપનીએ ૫ તાકા લોનના ભેટ આપવા હતા.

ભર્યની પારસી પંચાયત હસ્તેકના ફંડોને ભર્ય અને પરદેશમાં વસતા ભર્યના જરથોસતીઓ તરફથી ચાલુ વરસ સાથે છેલ્લાં નવ વરસોમાં મળેલાં રૂ.૫૫૫ની વીગત :-

સાલ.	રૂ. ની રકમ.	સાલ.	રૂ. ની રકમ.	સાલ.	રૂ. ની રકમ.
૧૨૭૨	૨૧,૪૯૬	૧૨૭૫	૧૭,૪૦૮	૧૨૭૮	૧૮,૫૧૪
૧૨૭૩	૧૬,૮૫૬	૧૨૭૬	૨૮,૨૮૪	૧૨૭૯	૧૩,૧૬૫
૧૨૭૪	૩૯,૩૫૭	૧૨૭૭	૫૫,૧૫૩	૧૨૮૦	૨૫,૭૦૦

ભર્યની પારસી પંચાયત જુદાં જુદાં ફંડો મલી રૂ.૫૫૫ આઠ લાખની પુંજી ધરાવે છે.

હુબલીની અંગુમનના જુદા જુદા ફંડોમાં રૂ.૪૫૩ ભરાયલા, તેમાં શેઠ બરજેરજી માણેકજી પટેલે હોરમજી બાગના નીલાવ ફંડમાં રૂ.૧૦૧ તથા એવણે હુબલીના દેહ મહીનાના ગહમબાર ફંડમાં રૂ.૧૦૧, શેઠ રતનજી પાલનજી દાશવાલાએ હોરમજી બાગના ફંડમાં રૂ.૨૦૦ અને ગડગની જરથોસતી અંગુમને મોખેદ નીલાવ ફંડમાં રૂ.૫૧ આપવા હતા.

નવસારીના પારસીઓના જનરલ ફંડમાં ભરાયલા રૂ.૧૪૪માં શેઠ ફરહુનજી ટેમુલજી દેસાઈના રૂ.૫૦ મુખ્ય હતા.

લાહોર ખાતે તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરીએ મુબઇના નાયબ દસતુરજી રસતમજી એદલજી સંબાણા બી. એ. ના માનમાં એક મેલાવડો શેઠ બાંગીર ર. દાજીના બંગલામાં કરવામાં આવ્યો હતો, એ વખતે લાહોરમાં અનંગુમનનું ફંડ ઉભું કરવામાં આવ્યું હતું અને ત્યાંને ત્યાં આશરે રૂ.૨૦૦૦ ભરાયા હતા જેમાં શેઠ બાંગીર ર. દાજીએ રૂ.૧૦૦૧ ભરીયા હતા.

મરહુમ નામદાર સર દીનશાહ માલુકજી પીટી પેહેલા બેરોનેટ સાહેબનાં ચેરીટી ટ્રસ્ટ ફંડ-માંથી તા. ૩૧ મી આગસ્ટ સુધી એ ફંડના ટ્રસ્ટી સાહેબોએ ગરીબ જરથોશતી છોકરીઓનાં લગન ખર્ચ સાર આપેલા ૩૧૬૨૫, ગરીબ જરથોશતીઓનાં છોકરા તથા છોકરીઓને જુદી જુદી કોલેજોમાં ચઢતી કેળવણી લેવાનાં કારણસર આપેલા ૩૨૧૫૫, ગરીબી હાલત સાર ગરીબ જરથોશતીઓને લવજમ તરીકે મદદ કરવાના ફંડમાં ૩૫૦૦૦, ગ્રાંટરોડના મરહુમ આ. શોરાબજી રાનજીનાં આદરીઆનનાં આતશને રોશન રાખવા કાઠી અપાવી તેનાં ૩૮૪ મલી ૩૮૮૬૪ આપયા હતા.

મરહુમ શેઠ નવરોજી માલુકજી વાહાડયા સી. આઈ. ઇ. પોતા પાછલ ગંજવર દોલત ટ્રસ્ટીઓને સોંપી ગયા છે, જેઓ એ દોલતને રૂડો ઉપયોગ કરી ઘટતે ઠેકાણે આપે છે. આ વરસે એ ધરમખાતામાંથી નીચે મુજબ રકમો અપાઈ હતી :- મરહુમ નામદાર શેહેનશાહ એડવરડની યાદગારી બલવવા માટે મુંબઈ ઇલાકા તરફથી ઉગાડેલાં ફંડમાં ૩૧૫૦૦૦૦, મુંબઈ ઇલાકામાં જનવરો માટે નામદાર સરકાર તરફથી બાંધવામાં આવનારા દવાખાનાઓ માટે દર વરસ રૂપિયા પંદર લગ્નરને કાલો આપવાને ટ્રસ્ટીઓએ કબુલ્યું છે; જેથી તે ડીસપેનસરીને મરહુમ શેઠ વાહાડયાનું નામ આપવામાં આવશે. એ માટે સને ૧૯૦૯ અને ૧૯૧૦ના દ્રાલાના આપેલા ૩૩૦૦૦૦, સેવા સફતને મદદ તરીકે ૩૧૧૦૦૦ જેમાંથી ૩૮૨૫૦૦ની રકમ ૧૯૧૧-૧૨ના સાલમાં વાપરવામાં આવશે, કરાંચીની પારસી વીરબાઈજી સ્કુલને ૩૩૫૦૦ અને નીરાશ્રીત ફંડને ૩૨૫૦, દેવલાલીના ડા. બાહાદુરજી સેનેટરીયમને ૩૩૦૦૦ (દર સાલ એટલીજ રકમ આપવા જણાવી છે), સુરતની વનીતા વીશ્રામના નીભાવ માટે દર વરસે ૩૧૦૦૦, તેમજ સુરતના મહાજન અનાથ બાળાશ્રમને ૩૧૦૦૦, ખેતવાડીની ડા. ફરામરોજ પારખની સ્ત્રીઓ માટેની આસપીટાલમાં દર સાલ પાંચ ગરીબ જરથોસતી સ્ત્રીઓની મુક્ત સારવાર કરવા માટે ૩૩૦૦, સુહાલીનાં ગરીબ જરથોસતીઓને મુક્તાદ ટાંકણે વેહચી આપવા ૩૧૫૭, મુંબઈ જરથોસતી જશન કમીટીને જરથોસત પેગમખરના દીસાને ટાંકણે જરથોસતી છોકરાંઓને ધનામો આપવા માટે ૩૧૦૦ આપવા ઉપરાંત ઘણા ખાતાઓ તથા ફંડોને નાની મોટી મદદ કરવામાં આવી હતી જે પાછલ લગભગ રૂપિયા એ લાખ કરતા વધુ રકમ ખર્ચવામાં આવેલી કેહેવાય છે. વળી તવડી ગામમાં ત્રણ વરસની મુદત માટે એક દવાખાનું તા. ૨૨ મી જાનેવારીથી ઉગાડી ચાલુ કરવામાં આવ્યું છે. તેમજ કિવાડ ગામમાં નવો રસ્તો લગભગ ૩૬૦૦૦ ને ખર્ચે બાંધવાનો હરાવ થયો છે.

શેઠ નશરવાંનજી બહાંગીરજી વાડીયા ચેરીટી ફંડના ટ્રસ્ટીઓ ઓ. ડા. ટેમુલજી બીખાજી નરીમાન અને શેઠ દીનશાહ સોરાબજી મોદીએ એ ધરમખાતામાંથી ગરીબ જરથોશતીઓના રહેઠાણુ ફંડ હસ્તકની બાઈ રતનબાઈ પાંડેવાળી નીશાળના ફંડમાં વયાજ વાપરવા ૩૧૦૦૦ અને જરથોશતી સ્ત્રી મંડલને ૩૨૦૦ મલી ૩૧૨૦૦ આપયા હતા.

મરહુમ શેઠ અરદેશર હોરમારજી વાડીયાના ધરમખાતાના ટ્રસ્ટીઓ શેઠ જમશેદજી અરદેશર વાડીયા, શેઠ પી. એ. હોરમારજી, શેઠ બહાંગીર અરદેશર વાડીયા, શેઠ ખરશેદજી જમશેદજી અરદેશર વાડીયા અને શેઠ નશરવાંનજી પી. એ. વાડીયાએ મરહુમ શેઠ અરદેશરજીના ધરમખાતામાંથી મરહુમના વીલ પ્રમાણે તા. ૩૧ મી આગસ્ટ સુધી એક વરસમાં મરહુમના સગાં વાહલાંઓ કે જેઓ ગરીબ હાલતમાં આવી પડેલાં છે તેઓને મદદ કરવા પાછળ ૩૧૦૦૦૦ ખર્ચવા ઉપરાંત જરથોશતીઓને લગતાં તેમજ બીજાં ધરમખાતાંઓને ૩૮૮૭૦ ની મદદ કરી હતી, તેમા મરહુમ શેઠ અરદેશર હો. વાડીયાને નામની ચલાવવામાં આવતી ધોબીતલાવપરની ગરીબ પારસીઓને માટેની આંખની હાશપીટાલ પાછળ થયેલા ખર્ચના ૩૩૬૦૦, પરેલની શેઠ લવજી વાડીયા ડીસપેનસરી ચાલુ રાખવા પાછળ થયેલા ખર્ચના ૩૧૨૦૦, રતનગરમાં શેઠ અરદેશર હોરમારજી વાડીયાને નામે ચાલતા દવાખાનાની પાછળ થયેલા ખર્ચના ૩૩૦૦, રતનગરમાં મરહુમ શેઠ બહાંગીરજી

તલાવની મરામત પાછળ થયેલા ખર્ચના ૩૬૦, ઇચિછાપોર તથા આસપાસના ગામોમાં દવાદાર વહેંચવા પાછળ થયેલા ખર્ચના ૩૧૫૦, ઇલાવ ગામમાં મરહુમ શેઠ અરદેશર હોરમારજી વાડીયાએ બંધાવેલી ડીકપેનસરી માટે મોકલેલી દવાના ખર્ચના ૩૨૩, ગરીબ બાઈઓને મદદ કરવા સાર બાઈ રતનબાઈ એદલજી બાટલીવાલા તથા બીજા બાઈઓએ ઉભાં કાંબેલાં ફંડમાં આપેલા ૩૫૦૦, પુણ્યાની સાયનસ કોલેજ, મુંબઈની તેકનીકલ અને મેદીકલ કોલેજમાં ગરીબ પારસી એકસાએને અભ્યાસ ચાલુ રાખવા કાળે શ્રી ચોપડી વીજેરેના આપેલા ૩૧૪૩૦, ગરીબ લાચાર જરથોશતીઓને મદદ કરવા પાછળ ખર્ચેલા ૩૨૧૦૭, કુરલા મયુનીસીપાલ હસતકની સફલનું મકાન વધારવા આપેલા ૩૨૫૦, શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટના પારસીઓને માટેના દીવાનસાલાના ફંડમાં ૩૨૫૦ મલી કુલે ૩૧૯૮૭૦ની એક વરસમાં એ ધરમખાતાંમાંથી સખાવત કરવામાં આવી હતી.

પારસી એસોસીએશનનાં ઝોરાસ્ટ્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં ૩૮૦૯૧૩ ભરાયેલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ હીરજીભાઈ શેઠનાના પુણુ માટે તેમના નામની એક ચાલી બાંધવા તેવણુના ત્રસ્ટીઓએ આપવા કમુલેલા ૩૨૬૦૦૦માંથી ચાર હપતે મલેલા ૩૨૨૦૦૦, શેઠ ફરામજી કાવશજી એનેટ અને શેઠ બેરામજી નવરોજી ગામડયા તથા બાઈ મેરબાઈ સોરાબજી માસ્તર તે મરહુમ શેઠ ખરશેદજી જમશેદજી દમનીયાનાં વીલના એકઝીક્યુટરોએ મરહુમનાં વીલમાં જણાવવા મુજબ ચાલી બાંધવા આપવા ૩૧૫૦૦૦ અને મરહુમ શેઠ દમણીયા પોતાના વીલમાં શેઠ બેરામજી ગામડીયાને એકઝીક્યુટરનું કામ કરવા ૩૫૦૦ બક્ષેસ આપવા જણાવેલા તે રકમ શેઠ બેરામજીએ ઉપલા ૩૧૫૦૦૦ જોડે આપી, મરહુમ સોલીસીટર શેઠ પેશતનજી કાવશજી પેસીકાકાના ઉકમણામાં તેવણુના ભાગયા શેઠ હીરાજી કાલાહ સોલીસીટરે ભરેલા ૩૫૦૦૦ એમાં બીજા ૩૭૦૦૦ ઉમેરીને ૩૧૨૦૦૦ એવણે આપવા, શેઠ જહાંગીર સોરાબજી પંચકી તે બાઈ જરબાઈ આર. એસ. ઉનવાલાના એકઝીક્યુટરે સસ્તાં બાડાંની એક ચાલી બાંધવા ૩૮૦૦૦ નાં ડાટકાના બોંડ આપ્યાં, બેટી તેહમીનાનાં ઉકમણામાં મરહુમના કુટુંબીઓએ ભરેલા ૩૫૦૦૦ આપવા કે મરહુમના નામનું ખાતું પાડી તેનું વયાજ ગરીબ બાડુતોનાં બાડામાં સવલતા કરવામાં વાપરવું, મરહુમ બાઈ રતનબાઈ ખરશેદજી તારાયંદની પુંજમાંથી તેવણુના ખેશીઓએ ભણાવેલા ૩૮૦૦૦, તેવણુના બેન જીલુબાઈ ફરામજી વાડયાએ ૩૫૦૦૦ તથા તેવણુના બેન ધનબાઈજી ખરશેદજી તારાયંદે ૩૧૩૦૦૦ મલી ૩૨૬૦૦૦ સસતાં બાડાંની એક ચાલી બાંધવા આપવા કમુલેલા એમાંથી પહેલા હપતાના મલેલા ૩૩૦૦૦, શેઠ ખરશેદજી કાવશજી સંતોક વકીલે પોતાની પુત્રી બચુબાઈની નવજોતની ખુશાલીમાં મરહુમ મમાઈ દીનબાઈ ખરશેદજી કોહીઆરની યાદમાં ૩૫૦૦, મરહુમ મમાવા જહાંગીરશાહ તાલેરઆરખાનની યાદમાં ૩૫૦૦, મરહુમ બાવા કાવશજીની યાદમાં ૩૫૦૦ અને મરહુમ મામા શીરોજશાહ જે. તાલેરઆરખાનની યાદમાં ૩૫૦૦ મલી ૩૨૦૦૦ આપવા કે એનું વયાજ ગરીબ જરથોશતીઓના બાડા ઘટાડવામાં વાપરવું, મરહુમ બાઈ કુંવરબાઈ બેરામજી વસંધગરાના ઉકમણામાં ખેશીઓએ ભરેલા ૩૩૦૧, બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટ ૩૧૦૧, બાઈ બચુબાઈ મેરવાનજી સોરાબજી ૩૧૦૧, ખાં બાં ડાં એન. એમ. ચોકસીએ શેઠ હોરમજી કાવશજી ચોકસીની યાદમાં ૩૧૦૦, બાઈ માણેકબાઈ પીરોજશા ખમનજી જીજીભાઈ ૩૧૦૦, શેઠો ફરેદુન અને ખરજેરે સરવ વેચાણુના અરધા નફાના આપવા ૩૧૬૬-૧૩-૬, મરહુમ શેઠ અરદેશર હોરમસજી ચીનાઈના ઉકમણામાં કે. અ. ચીનાઈએ ભરેલા ૩૧૦૦ તથા શેઠ જમશેદજી અ. ચીનાઈએ ભરેલા ૩૧૦૦ અને ભાઈઓ નશરવાનજી તથા જાંગીરજી ચીનાઈએ ભરેલા ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ ધનજીભાઈ જસાવાલાનાં ઉકમણામાં એવણુની પુંજમાંથી ભરેલા ૩૫૦૦, મરહુમ ધણીની બાહેશયી મરહુમ ધણીયાણીના પુણુ માટે ૩૩૦૦, શેઠ અરદેશર દાદાભાઈ ગાડીવાળાએ બાઈ ધનબાઈ દા. ગાડીવાળાના પુણુ માટે ૩૧૦૧, આર. ઇ. એસ. ૩૧૦૦, મરહુમ ખાવીંદ મેરવાનજી હોરમસજી મેદીની યાદમાં ૩૧૦૧, મીસીસ એન. પી. ડી. ૩૧૦૦, શીલીસ સરકસના જરથોશતી કંત્રાકટરો ૩૪૦૦, એક જરથોશતી ૩૩૦૦, બાઈ પીરોજબાઈ

તથા શેઠ રસતમજી દાદાભાઈ માસતરે ૬૦ નશરવાનજી ધ. કરજીઆના ઉકમણામાં ભરેલા ૩૧૦૧, બાઈ હીરાંબાઈ પેસતનજી ખારીઆનાં ઉકમણામાં મરનારના દીકરા અરદેશરે ભરેલા ૩૧૦૧ અને મરનારની પોતાની પુજીમાંથી ભરેલા ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ બીખાઈજી ફરામજી વસઈગિરાના ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૧૫૭, પાક જરથોસત પેગમખરની યાદમાં ૩૧૦૧, મરહુમ ૬૦ ખરશેદજી પેસતનજી બાઈસની યાદમાં ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ કુવરખાઈ રતનજી બદમનજી દુઆશના એકઝીકયુટરોએ મરનારના પુણ્ય માટે ૩૧૦૦૦, શેઠ નવરોજી આપુજી તચકરા ૩૫૦૦, મરહુમ બાઈ માણિકખાઈ દાદાભાઈ ધનજીભાઈના પુણ્ય માટે ૩૧૦૧, મરહુમ બાઈ સુતાખાઈ ફરદુનજી મોદીના એકઝીકયુટરોએ તેવણની પુજીમાંથી ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ પેસતનજી હોરમસજી ઉમરીગરના ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૧૧૦, શેઠ ખરશેદજી સોરાખજી વાછામાંધીના ઉકમણામાં એવનના કુંદુખીઓએ ભરેલા ૩૫૫માંથી ૩૪૦૦, શેઠ એદલજી બેરામજી ઉમરીગરે શેઠ બેરામજી એ. ઉમરીગરના નામનું ખાતું પાડી વયાજ વાપરવા ૩૫૦૦, શેઠ બેરામજી એ. ઉમરીગરની નધયતે તેવણના મરહુમ બાઈ ખરશેદજીના છોકરાઓ પેસતનજી તથા દારાશાહે ૩૫૦૦, બાઈ દીનખાઈ એદલજી મોદીએ મરહુમ સસરા અરદેશર નશરવાનજી મોદીના પુણ્ય માટે ૩૫૦૦, મરહુમ શેઠ અરદેશર શાપુરજી ગજદરના પુણ્યમાં એવણના પોતાના નામના શેર એ આપવા તેના ૩૨૦૦, મરહુમ શેઠ કેકાખાઈ ફરામજી મુકાદમના ઉકમણામાં ખેશીઓએ ભરેલા ૩૧૦૦, મરહુમ માસાજી જહાંગીરજી એદલજી સુતાવાલાના પુણ્ય માટે મરહુમ શેઠ રસતમજી પાલનજી કાપડ્યોના છોકરાઓએ ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ રતનજી નાનાબાઈ બોઈસના ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૧૦૦૦, બાઈ કુવરખાઈ રતનજી એડનવાલા ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ માણેકજી ધનજીભાઈ મીસ્ત્રીના પુણ્ય માટે એવણના ખેટાએ ૩૧૦૦, લવ તરફથી ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ હોરમજી એદલજી સુરતીની યાદમાં એક કુંદુએ ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ હમાયજી નાનાબાઈ મોદીના ઉકમણામાં ધણી ૬૦ નાનાબાઈએ ૩૧૦૦, શેઠ કેખશર રતનજી એડનવાલાએ મરહુમ ધનીયાણી ટેમીનાની યાદમાં ૩૧૦૦, દીકરી ખોરશેદખાનુની યાદમાં ૩૧૦૦, બાઈ સુતાખાઈ જમશેદજી ગીમીએ મરહુમ બાવાજી હોરમસજી રસતમજી વાડયાની યાદમાં ૩૧૦૦, શેઠ જમશેદજી મનચેરજી ગીમીએ મરહુમ સસરા હોરમસજી ર. વાહાડયાના પુણ્ય માટે ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ બચુખાઈ નવરોજી ઉમરીગરના ઉકમણામાં ભરાયલા ૩૧૦૦, એક જરથોસતી ૩૫૦૦ અને શેઠ વાડીઆજીના આતશબેહરામની ધરમની પેટીમાંથી મલેલા ૩૬૨૩-૬-૬.

પારસી એસોસીએશનના ગરીબ જરથોસ્તી છોકરાઓને અનુસરતી કેળવણી આપવા તથા હુમર ઉધોગ શીખવવા ઉમાં કીધેલાં કેળવણી ખાતાનાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૫૨૧૦ માંની મુખ્ય રકમો :—શેઠ સોરાખજી એદલજી વારડન લાયકીવાલા મીત્રની ફરમાસથી ગરીબ જરથોસ્તી છોકરાઓને ધધી શીખવવા માટે ૩૫૦૦૦ અને શેઠ શાપુરજી જીવાજી ૩૧૦૦.

પારસી એસોસીએશનના વર્ડ ક્લાસના નીબાવ ફંડમાં ભરાયલા ૩૩૨૬૦-૮ માંની મુખ્ય રકમો :—શેઠ સોરાખજી એદલજી વોરડન લાયકીવાળા મીત્રની ફરમાસથી ૩૧૦૦૦, મરહુમ શેઠ નવરોજી માણેકજી વાડીયાની મીલકતના ત્રરડીઓએ સપટેમ્બર ૧૯૧૦ થી આગસ્ટ ૧૯૧૧ સુધી ૩૧૮૦૦ અને શેઠ હોરમસજી અરદેશર વાડીયા ૩૬૦.

પારસી એસોસીએશનના ગરીબ જરથોસ્તીઓને ધધે લગાડવા, નાંણું ધીરવા બાબે શેઠ હોરમસજી કાવસજી દીનશાહ એડનવાલાએ ૩૫૫૫ દશ હજારની મદદ આપી રથાપેલાં ફંડમાં A friend of the needy ૩૫૦ અને શેઠ નવરોજી આપુજી ટચકરા ૩૧૫૦૦ મલી ૩૫૫૫૦ ભરાયા હતા.

પારસી એસોસીએશનના જેનરલ ફંડમાં પરચુટણ રકમો મલી ૩૫૧ અને પારસી એસોસીએશનની મોહલા કમીટી ફંડમાં પરચુટણ રકમો મલી ૩૧૫ ભરાયા હતા.

કરાંચીની યંગમેનસ ઝોરાજીવન એસોસીએશનના ફંડમાં શેઠ એદલજી દીનશાહ સી. આઈ. ઇ. ૩૨૦૦, શેઠ જેહાંગીર હો. કાઠારી ૩૨૦૦, શેઠ નશરવાનજી ૩. મેહતા ૩૨૦૦, શેઠ કાવશજી હો. કાતરક ૩૨૦૦, શેઠ દીનશાહ જે. માસતર ૩૨૦૦, આં. બાં. બરજોરજી ડી. પટેલ ૩૫૦, શેઠ મેરવાનજી મ. મેહતા ૩૫૦, શેઠ નાદીરશાહ એદલજી દીનશાહ ૩૫૦, શેઠ દોરાબજી નાનાબાઈ ૩૫૦, શેઠ ખરશેદજી જ. સોપારીવાળા ૩૫૦, શેઠ અરદેશર હો. મામા ૩૫૦, શેઠ હોશંગ ના. એ. દીનશાહ ૩૫૦ અને શેઠ કાવશાહ બ. ચોકસી ૩૫૦ મલી ૩૧૪૦૦ ભરાયા હતા.

કરાંચીની યંગમેન કીશચીવન એસોસીએશન માટે બાંધવામાં આવનારા મકાનના ફંડમાં શેઠ એદલજી દીનશાહ સી. આઈ. ઇ. ૩૧૦૦૦, શેઠ બેહરામજી એદલજી ૩૨૫૦, શેઠ ધનજીશાહ જમશેદજી માસતર ૩૨૦૦, શેઠો પેસતનજી બીખાજીની કં. ૩૨૫૦, શેઠ દોરાબજી નાનાબાઈ ૩૧૦૦, શેઠ કાવસજી હો. કાતરક ૩૧૦૦, શેઠો બરજોરજી કાવસજીની કં. ૩૧૦૦, શેઠો દુરામજી સોરાબજીની કં. ૩૫૦ અને શેઠો દીનશાહની કં. ૩૨૫ મલી ૩૨૦૭૫ ભરાયા હતા.

સ્ત્રી જરથોસ્તી મંડળના જેનરલ ફંડમાં તાં ૧૨ મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૧ સુધી ભરાયલા ૩૭૨૨૦-૭-૯માંની સુખ્ય રકમો:-શેઠો ગોલાઈની ક. ૩૧૦૦, ધી ઓનરેબલ જસદીસ ડી. ડી. દાવર ૩૧૦૦, શેઠ બજારના જરથોશતી દલાલો ૩૧૦૧, બાબા મેરવાંનજી બમનજી દલાલ ૩૫૦, બાઈ માંજીકબાઈ સોરાબજી મુલ્લાં ૩૨૫, બાઈ રતનબાઈ ખરશેદજી વાહડયા ૩૨૫, બાઈ જરબાઈ દીનશાજી મુલ્લાંએ મરહુમ પીતાજી ફરદુનજી ફરાંમજી કરાકાનાં ઉકમળાંમાં ભરેલા ૩૨૫૦, એક જરથોસ્તીએ મરહુમ બાઈ આવાંબાઈ દાદાબાઈ દાવરની યાદમાં ૩૨૫, પારસી સ્વીમરસ એસોસીએશન ૩૧૮૦, બાઈ ખરશેદબાઈ શાપુરજી જીવાજીની યાદમાં ૩૫૦, એક જરથોશતી બાનુ ૩૧૦૦, મરહુમ દીકરા લીમજીના પુણુ માટે ૩૫૦, શેઠ સોરાબજી બોડ ૩૨૫, શેઠ નશરવાનજી ૩. પારબ ૩૨૫, મરહુમ આવાજી રસતમજી મેરવાંનજી પટેલની યાદમાં દીકરી રતનબાઈ હોશાબાઈ વાડીયા ૩૨૫, મરહુમ શેઠ પેસતનજી જી. પાહડશાહની યાદમાં ૩૫૦, શેઠ ઉકરજી કાવસજી ઉમરીગરે મરહુમ શેઠ ધનજી-બાઈ કા. ઉમરીગરના પુણુ માટે મરહુમની પુંજમાંથી ૨૫, શેઠ કેકોબાદ હોરમસજી રાવ ૩૧૦૧, એક પારસી બાનુ ૩૧૨૦, આંટરોડની પ્રોપાઈટરી અને ફોર્ટ હાઈ સ્કૂલના વીદ્યારથીઓ ૩૩૮-૧૧, શેઠ જમશેદજી પાલનજી કેકોબાદ ૩૮૦, બાઈ વીરબાઈજી જ. બીલીમોરીઆએ મરહુમ બાઈ ધનજી-બાઈની યાદમાં ૩૫૦, મરહુમ બાઈ ધનજીબાઈ જીનાબાઈ બીલીમોરીયાની નમયતે એક મીત્રે ૩૫૦, બાઈ ગુલબાઈ નશરવાનજી મેહતા ૩૫૧, શેઠો હોરમસજી તથા મેહરવાનજી મનચેરજી કામા ૩૫૦, શેઠ સોરાબજી ૨. કનત્રાકટર ૩૧૨૫, એક ફરેંડ ૩૫૦, એક પારસી ફરેંડ ૩૧૦૦, બાઈ શીરીનબાઈ બેરાંમજી મામા ૩૨૫, મરહુમ શેઠ સોરાબજી મનચેરજી નીકલસનની યાદમાં ૩૩૫, મરહુમ શેઠ નવ-રોજી માંજીકજી વાડીઆ સી. આઈ. ઇ.ના ત્રસ્ટીઓએ દર માસના ૩૨૦૦ લેખે મારચથી સપ્ટેમ્બર સુધીના ૩૧૪૦૦, બાઈ સુનાબાઈ મીનોએહેર વકીલ ૩૨૫, ડાં દારાબજી એ. કોથાવાલા તરફથી મરહુમ દીકરી મેહરબાનુના ઉકમળાંમાં ભરાયલા ૩૭૪, આં. બાં. બરજોરજી હો. પટેલ ૩૨૫૦, મેનચેસ્ટરથી એક જરથોશતી ૩૨૫, મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ જમશેદજી વીમાદલાલની યાદમાં એક ખેશીએ ૩૨૫, બાઈ ગુલબાઈ જમશેદજી મોદીએ માતાજી રતનબાઈ સોરાબજી કાફરડની યાદમાં ૩૫૦, શેઠ કાવશજી દાદાબાઈ દુબાશ ૩૧૦૦, એક પારસી બાઈ ૩૨૫, પારસી એમેચુયર કલચબે કરેલા નાટકની ઉપજના ૩૬૨૭-૧૧-૯, મરહુમ પીતાજી એરવદ બેરાંમજી ખરશેદજી દોરડીનાં પુણુ માટે દીકરા રસતમજીએ ૩૬૦, માસીજી આવાંબાઈની યાદમાં દીકરી બચુબાઈએ ૩૨૫, મરહુમ શેઠ રતનશા અરદેશર ચીનાઈની યાદમાં ૩૨૫, કરજન કલબના મેમબરો ૩૫૭, યુનીટી કલબના મેમબરો ૩૪૩, મરહુમ બાઈ આઈમાય એદલજી દોરડીના પુણુ માટે ૩૨૫, એક દીલસોજ ૩૨૫, Nothing but duty ૩૨૫, બાઈ ગુલબાઈ ન. મેહતા (કરાંચી) ૩૩૦, બાઈ ગુલબાઈ ન. બાટલીવાલા ૩૨૫, શેઠ પેસતનજી માંજીકજી પુજીયાજીએ મરહુમ ધણીયાણી કુંવરબાઈની યાદમાં

૩૧૦૪-૧, માતાજી નવાજબાઈ રસ્તમજી વાહાડયાની યાદમાં ૩૩૦૦, બાઈ શીરીનબાઈ બેજનજી કાપડીયા ૩૨૫, મરહુમ શેઠ નશરવાનજી બા. વાડીયાના ત્રસ્ટીઓ ૩૨૦૦, એક જરથોસતી બાનુએ મરહુમ મોટા બાવાજીની યાદમાં ૩૨૫, શેઠ કેકાબાદ હોરમસજી રાવ ૩૧૦૦, શેઠા મેરવાનજી તથા હોરમસજી મનચેરજી કામા ૩૫૦, મરહુમ શેઠ ફરામજી એદલજી દાવરના એકઝીક્યુટિવ ૩૨૫, બાઈ નવાજબાઈ રતનજી તાતાએ મરહુમ કાકા બલબાઈ અરદેશર શેઠની નમયિતે ૩૫૦૦, એક જરથોસતી બાનુ ૩૨૫, બાઈ બાનુબાઈ બમનજી મગરાત ૩૨૫, બાઈ રતનબાઈ બ. વાહાડયા ૩૨૫, શેઠા કાવશજી દીનશાહ તથા બાઈઓ (એડન) ૩૧૦૦, શેઠ જાંઘીર બમનજી પીટીટ ૩૫૦ અને શેઠા ખરશેદજી મનચેરજી બેસાનીયાની કં. ૩૫૧.

સ્ત્રી જરથોસ્તી મંડલના ત્રીટ દંડમાં તા. ૧૨મી સપ્ટેમ્બર સુધી ભરાયલા ૩૯૦૪માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠા મેરવાનજી તથા હોરમજી મંચેરજી કામા ૩૨૫, બાઈ હમાબાઈ ફરામજી પીટીટ ૩૫૦, કર્મન કલબના મેમબરો ૩૬૦, યુનીટી કલબનાં મેમબરો ૩૪૫ અને શેઠ કેકાબાદ હોરમજી રાવ ૩૫૦.

શેહેનશાહી જશન મંડળીમાં ડોનેશન તરીકે શેઠ અરદેશર ખરશેદજી પેટીગરાએ મરહુમ ખેશી બાઈ ગુલબાઈ મનચેરજીના પુણ માટે ૩૩૦, શેઠા જાંઘીરજી અને મેરવાનજી રસ્તમજી દાદીનાએ મરહુમ ખેશી બાઈ ખોરશેદબાઈ બહમનજીનાં પુણ માટે ૩૩૦, બાઈ આઈમાએ નવરોજજી જમશેદજીએ મરહુમ બેન ધનબાઈ ફરામજીનાં પુણ માટે ૩૩૦ અને બાઈ આવાંબાઈ દાદાબાઈ ચાનેવાળાએ મરહુમ બેટા સોરાબજીના પુણ માટે ૩૩૦ મળી ૩૧૨૦ ભરાયા હતા.

જરથોસ્તી ધરમ સંબંધી કેળવણી આપનારી અને જ્ઞાન ફેલાવનારી મંડળીના ૫૩માં તા. ૧૫ મી આગસ્ટ સુધી ૩૨૧૫૦ ભરાયલા તેમાની મુખ્ય રકમો:—બાઈ ખરશેદબાઈ શાપુરજી જીવાજીની યાદમાં ૩૨૫, મરહુમ શેઠ ફરામજી મંચેરજી કામાના ધરમખાતામાંથી ૩૨૦૦, મરહુમ શેઠ હોરમસજી નશરવાનજી માડનની પુણમાંથી ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ નશરવાનજી મંચેરજી કામાના ધરમખાતામાંથી ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વાડીયાની મીલકતનાં ત્રસ્ટીઓ ૩૫૦૦, બા. બા. બરજોરજી દોરાબજી પટેલ સી. આઈ. ઇ. ૩૧૦૦, શેઠ કેકાબાદ હોરમજી રાવ ૩૯૨૮ અને મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરહુનજી મરજબાંનની યાદમાં ૩૫૦.

જરથોસ્તી ફસલી સાલ મંડલનાં ૬૩માં ૩૫૨૫ ભરાયલા, તેમાં મંડલનાં મોખેદના પગાર દંડમા ભરાયલા ૩૪૦૪માંની મુખ્ય રકમો:—સર દોરાબજી જમશેદજી તાતા ૩૫૦, ભરચની પારસી પંચાયત ૩૯૦, શેઠા મેરવાનજી તથા હોરમજી મંચેરજી કામા ૩૧૨૦ અને એક અધોરનાન બાઈ ૩૩૩; બ્યારે મંડલનાં નીભાવ દંડમાં ભરાયલા ૩૧૨૧માં મરહુમ શેઠ કેખશજી નવરોજી કાખરાજીની યાદમાં તેમના કુટુંબે ભરેલા ૩૫૦ મુખ્ય હતા.

ધી પારસી વેજેટરીયન એનડ ટેમ્પરનસ સોસાયટીને મદદ તરીકે મળેલા ૩૧૨૫૩માંની મુખ્ય રકમો:—ખોરદાદસાલને દીને જશન ટાંકણે ભરાયલા ૩૧૨૦-૪-૩, શેઠ જાંઘીર ર. ગીલડર અને બાઈએ મરહુમ માતાનાં ઉડમણામાં ભરેલા ૩૨૫, શેઠ દીનશાહ મેરવાન ૩૭૫, લીટરેચર પ્રીનટીંગ દંડમાં ૩૨૨૪-૭-૧, શેઠ હોરમજી માણેકજી સીંગનપોરીઆ ૩૫૪, તા. ૫મી મારચના જશન વખતે ભરાયલા ૩૬૩-૯-૧૦, બહમન મહીનાના જશન વખતે ભરાયલા ૩૧૧૬, એક મેમ્બર મેગેઝીન પબ્લીશીંગ દંડમાં ૩૧૦૧ અને રીપ્રીન્ટસ દંડમાં અશોઈ તરફથી ૩૨૦૦. એ ઉપરાંત એક મેમબર તરફથી ૩૧૦૦૦ ની વીમાની એન્ડાઉમેન્ટ પોલીસી ભેટ મળી હતી.

નવસારીની બજમે જશને રજા ખેહરામના દંડમાં ભરાયલા ૩૭૬૯માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ એદલજી રસ્તમજી ફનીબંદા ૩૫૧, શેઠ બેજનજી રસ્તમજી ફનીબંદા ૩૫૧, શેઠ શાપુરજી એદલજી ચીનાઈ ૩૫૧, શેઠ ટેમુલજી ફરામજી ગાય ૩૫૧, બાઈ બાઈબાઈ શાપુરજી ગોટલા ૩૫૧, મરહુમ શેઠ જીવાજી પેસ્તનજી સચીનવાળાના ઉડમણામાં ભરાયલા ૩૨૫, શેઠ દીનશાહ શાપુરજી કાપડયા ૩૨૫,

શેઠ અરદેશર બેજનજી કુતાર ૩૫૦, બાઇ સુનાબાઇ બેજનજી બામજી ૩૨૫, બાઇ નવાબબાઈ જમશેદજી પાવરી ૩૨૫, બાઈ દીનબાઇ દાદીયા હોરમજી ૩૨૫ અને જશન શીના ઉપજેલા ૩૩૦૦.

નવસારીના નેશરવાન અદલ ફાંડમાં તા. ૧૬ મી આગસ્ટ સુધી ભરાયલા ૩૬૮૫માંની મુખ્ય રકમો:—એક જરથોસ્તી બાઇ ૩૨૫, “રએ” તરફથી ૩૫૦, એક પારસી કુંડેબ ૩૫૦, એક જરથોસ્તી બાનુએ ગુજરાત તરફ વસતાં અશક્ત જરથોસ્તીઓને મદદ માટે ૩૨૫, બાઇ વીર-બાઈજી આપુજી સકલાતવાલાએ પોતાના સાસુની યાદમાં ૩૨૦૦, બાઈ માણેકબાઈ માણેકજી તાતાનાં ઉકમણામાં બાઈ રતનબાઈ એદલજી બામજીએ ભરેલા ૩૫૦ તથા બાઇ વીરબાઈજી આપુજી સકલાત-વાલાએ ભરેલા ૩૨૫ અને શેઠ રસ્તમજી બેરામજી દોરડીએ બાવા બેરાંમજીનાં ઉકમણાંમાં ભરેલા ૩૫૦.

મહુવા કાઠીયાવાડ ગઢિરક્ક મંડળીમાં ૩૨૫૦ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ નસર-વાનજી બેસાનીયાની કં. ૩૧૦૧, શેઠ પીરેશાહ નસરવાનજી ભરચવાલા ૩૨૫, શેઠ દીનશાહ બાબાજી ખાનની કં. ૩૫૧ અને શેઠ શાપુરજી બરજેરજી ભરચા ૩૫૧.

મુંબઈની ગઢિરક્ક મંડળીમાં ભરાયલા ૩૫૫માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ નસરવાનજી દ્રામજી તબોલીનાં પુણુ માટે ૩૨૫ અને શેઠ ડાશાબાઇ જમશેદજી ખંબાતાએ મરહુમ ધણીવાણી માણેક-બાઈની યાદમાં ૩૨૫.

સુરત મહાજન અનાથ બાળાશ્રમને પારસીઓના નાંધલી પરચુટણ રકમો મલી ૩૮ ભરાયા હતા.

બ્રીટીશ કમીટીને મદદ કરવા સારૂ ગામુ સુરેનદરનાથ બેનરજીએ કાનગ્રસને અરજ કરવાથી મુંબઈબાળા શેઠ એસ. આર. બમનજીએ ૩૫૦૦૦ આપ્યા છે અને શેઠ દીનશાહ એદલજી વાજાએ દર સાલ ૩૧૦૦ ત્રણ વરસ સુધી આપવા કમુસ્તુ છે.

સેવા સંઘને મદદ તરીકે જુલાઈ ૧૯૦૯ થી જુન ૧૯૧૧ સુધી પારસીઓના ભરાયલા ૨૨૪૩૮૫માંની મુખ્ય રકમો:—એક માત્ર ૩૭૮૦૦, મરહુમ શેઠ નવરોજી મા. વાડીઆના ત્રશટીએ ૩૧૧૦૦૦, દાવેજર લેડી જમશેદજી જીજીભાઈ ૩૧૦૦૦, શેઠ એદનવાળા ૩૧૦૦૦, જરથોશતી ૩૭૫૦, સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ ૩૧૦૦, શેઠ આર. ડી. શેઠના ૩૧૦૦, બી. બી. ૩૫૪૦, શેઠ બી. શી. દાવેયા અને શેઠ અરદેશર એચ. વાડયા ૩૨૦૦, સુરતના એક પારસી ગ્રહશય ૩૫૦૦, કલકત્તાના એક જરથોશતી ૩૬૦૦ અને એક જરથોશતી ૩૬૦૦.

પારસી એમબયુલંસ બ્રિગેડ ફાંડમાં ૩૧૭૨૬ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ રતનજી જમશેદજી તાતા ૩૧૦૦, શેઠ શાપુરજી બરજેરજી ભરચા ૩૧૦૦, શેઠ દી. બી. તારાપોરવાલા એન્ડ સનસ ૩૫૦, મરહુમ ડા. કાવશ લાલકાકાની યાદમાં ૩૫૦, દીકરી બાનુગોશસ્પની યાદમાં બા. બા. બી. ડી. પટેલ ૩૫૦, બાઈ હીરાંબાઇ જમશેદજી પીટીટ ૩૫૦, મરહુમ શેઠ ફરહુનજી ફ. કરાકાની યાદમાં બાઇ જરબાઇ દીનશાહ મુલલાંએ ૩૨૫ અને બાઇ સુનાબાઇ મીનાયેહર વકાલ ૩૨૫. એ ઉપરાંત એમબયુલંસ ઓફીસર દારાશા નસરવાનજી મારકરે સભાસદો વચ્ચે વારસીક હરીદાઈ કરાવવા એક રૂપાનું કપ બેટ આપ્યું હતું. તેમજ સભાસદોએ પોતાના માજી સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ મી. જયોરજ લંડની યાદગારી જાળવવા તેમને નામનો એક ચાંદ વારસીક અપાવવાની જોડવણુ કાઢી છે.

પારસી એમબયુલંસ બ્રિગેડના સભાસદો બીમાર અથવા અશક્ત માણસને કાંઈ પણ હોરાનગતી પહોંચાડયા વગર લઈ જતા હોવાથી સભાસદોની સેવાનો લાભ લોકો લે છે, અને વધુ દરદીને એકજ વખતે ખસેડવાની જરૂર પડે ત્યારે આ ખાતાં પાસે એકજ એમબયુલંસકાર હોવાથી અડચન પડવાને લીધે ફારટ કોચ ફેક્ટરીના સાહાસીક માણેક શેઠ પેશતનજી બેહેરામજી પ્રેસે પોતાના કારખાનામાં એક નવી એમબયુલંસ ગાડી બનાવી તેને લગતી સરવે સામગ્રીઓ સાથે પોતાના મરહુમ દીકરી બાનુબાઇ સોરાબજી મીસ્ત્રીની યાદમાં આ ખાતાંને ભેટ આપી છે, આ ગાડી માટે જોઈતો સરવે સામાન મી. પેશતનજીએ પોતાનાં કારખાનામાં બનાવ્યો છે.

સુરત ખાતે પેશમખર અશો જરથોસ્તના શેહેનશાહી દીશાને દીવસે સુરતની અનગુમન તરફથી મળી નવાતના જમણુ ફંડમાં ભરાયલા ૩૪૭૭માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠો સોરાબજી રશતમજી સુમેદાર તથા કુંવરજી નવરોજી મહેતા તે મરહુમ શેઠ હીરજીભાઈ માણેકજી વાસણવાલાની મીલકતને એકત્રીકૃતરો ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ હીરજીભાઈ માણેકજી વાસણવાલાના પુણુ માટે ૩૧૦૦, શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી સાહેરે મરહુમ દીકરા જાહંગીરજીના પુણુ માટે ૩૧૦૦, ખા. બા. બહમનજી એલજી મીદીએ મરહુમ ભાઈ કાવજીના પુણુ માટે ૩૧૦૦, શેઠ શાપુરજી આદરજી ડાક્ટરે ભાઈ શાવકજીના પુણુ માટે ૩૨૫, ભાઈ જરબાઈ બેરાંમજી પટેલે દીકરા સોરાબજીના પુણુ માટે ૩૧૦૦, અને શેઠ જમશેદજી નવરોજી ગાંધીએ માશી નવાજબાઈના પુણુ માટે તેવણુની પુંજમાંથી ૩૨૫.

સુરત ગોપીપુરાના જરથોસ્તી અનગુમનનાં ગહમખાર જશન ફંડમાં ભરાયલા ૩૪૫૪૧માંની મુખ્ય રકમો:—ભાઈ સુનાબાઈ દીનશાજી મીસ્ત્રીએ ૩૨૫૦૦ ની લોન આપી કે એના વયાજમાંથી એવણુના નામે દર સાલ અરદીએહરત મહીનો ને તીર રોજે વગર શીનો ગાહમખાર કરવો અને મંખાર કરતાં વયાજની જે રકમ વધે તે શેઠ દોરાબજી મીસ્ત્રીની દાદગાહનાં નીભાવ ફંડમાં આપવી, શેઠ નવરોજી માણેકજી દામકેવાલાએ ૩૨૦૦૦ ની લોન આપી કે એના વયાજમાંથી એવણુના નામનો દર સાલ સેહરેવર મહીનો ને આશમાન રોજે વગર શીનો ગાહમખાર કરવો અને બાઈ હોમાયુન નવરોજી પટેલે બાઈ નવાજબાઈ મંચેરશા લાહેરના પુણુ માટે ૩૨૫.

સુરત નાનપરાના દેએ માસના ઉગરાટના ગંખારના નીભાવ ફંડમાં ૩૯૧૮ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—શેઠો દોરાબજી તથા હોરમજી માણેકજી ધાતીગરાએ પોતાના માતાજી સુનાબાઈની નધયતે ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ જીવાજી પેસતનજી સચીનવાલાના ઉગણુમાં કુંડુએ ભરેલા ૩૧૦૦, શેઠ પેસતનજી માણેકજી પટેલે પોતાના કુવા બેરાંમજી શેરીયારજી ઉમરીગરના ઉગણુમાં ભરેલા ૩૧૦૨ અને પોતાના કુદ નવાજબાઈ ઉમરીગરના ઉગણુમાં ભરેલા ૩૧૦૦, શેઠ રતનશાહ નશરવાનજી ગયારાએ ભોજબાઈ બાઈ મેહરબાનુ દીનશાજી ગયારાના ઉગણુમાં ભરેલા ૩૧૦૧, શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી સાહેરે દીકરા જાંગીરજીના ઉગણુમાં ભરેલા ૩૧૦૦, શેઠ રતનશાહ નશરવાનજી ગયારા ૩૧૦૦, ભાઈ વીરબાઈજી જીવણજી વારદીને પોતાના મરહુમ ખાવીંદ જીવણજીની નધયતે ૩૧૦૦ અને શેઠ હોરમજી મનચેરજી પટેલ ઇજાપોરીઆના છોકરાઓએ પોતાના મરહુમ બેન પીરોજબાઈ બમનજી પટેલની નધયતે ૩૧૦૦. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે ૩૩૬૪૬ તું થયું છે.

સુરત સધયદપુરી ભાગળ આગળના કરીયાવાડના જરથોસ્તીઓના દેહ માસના ધમખારના ઉધરાતનાં ફંડમાં શેઠ શાપુરજી આદરજી તાર માસતરે બેટા શાવકજીના પુણુ માટે ૩૨૫ અને શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી સાહેરે મરહુમ બેટાના પુણુ માટે ૩૨૫ મલી ૩૫૦ ભરાયા હતા.

ગોધરા ખાતે જરથોસ્તીઓના ગંખાર તથા એવાંજ ખીજાં ધરમનાં કામમાં વાપરવા ૨ મોટાં તાંબાના તપેલાં તથા એક સેતરજી ભરચના મોવરાંના વેપારી શેઠ દીનશાજીએ બેટ આપ્યાં હતાં.

નવસારીવાળા મરહુમ દસ્તુરજી દારાબજી માહ્યારજીનાં બાજ જશન ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૭૫ માંની મુખ્ય રકમો:—નવસારીના આતશએહરામના બોએવાલા ૩૩૨ અને શેઠ જીવાજી પેસતનજી સચીનવાલાની પુંજમાંથી ૩૨૦.

શેઠ હોરમજી શાપુરજી આદરજી મીસ્ત્રીએ પોતાના માતાજી બાઈ કુંવરબાઈના પુણુ માટે ૩૧૦૫ સુહાલીના ગરીબ પારસીઓને મુકતાડ ટાંકણે વહેંચવા મોકલાવ્યા હતા.

મુકતાદને ટાંકણે દેશવર ખાતેના ગરીબ જરથોસ્તીઓને વહેંચી આપવાના પારસી પંચાયત હસલકના ફંડમાં ભરાયલા ૩૬૯૪માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ નવરોજીજી નોશરવાનજી વાડીયાના પુણુ માટે ૩૫૧, શેઠ એલજી દુરામજી આલબલેસના સાહેબજીદાએ ૩૫૧, શેઠ દુરામજી મનચેરજી કામાના ધરમખાતાના ફંડમાંથી ૩૧૦૦, શેઠ મેરવાનજી મનચેરજી કામા ૩૫૦, શેઠો દીનશાજી તથા

મરહુમ બીજાજી પાનના પુત્રને સાર ૩૨૫, શેઠ સોરામજી માણેકજી શેઠના ધરમખાતામાંથી ૩૨૫, મરહુમ શેઠ દીનજીભાઈ માણેકજી શેઠનાના પુત્રને સાર તેવણની પુણમાંથી ૩૨૫, શેઠ એમ. એમ. બાલકૃષ્ણલાલની રૂ. ૩૭૫ અને શેઠ પીરજીશાહ માણેકજી કાકાએ ધણીબાણી ડાશીબાણી પુત્રને સાર ૩૨૫.

વેસુ ગામનાં મુકતાદ દુકમાં ભરાયલા ૩૩૬૨માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ પાલનજી ધનજીભાઈ પટેલ ૩૨૫, શેઠ બમનજી માણેકજી પટેલ ૩૨૫, શેઠ એદલજી કુવરજી પટેલ ૩૨૫, મરહુમ શેઠ માણેકજી એદલજી વેસુનાનાં પુણ માટે મુકતાદની કીયામાં તેમનું નામ દેવા તથા કલસીઓ માંડવા માટે ૩૧૦૦ અને વેસુ ગામના જરથોસતીઓ ૩૫૧. એ ઉપરાંત શેઠ જીવણજી જમશેદજી ખળેતીયાએ દરેકમાં બતીના પાંચ ગલાસો મુકાય તેવાં જરમન સીલવરનાં સટાડો નંગ બે, એક જરથોસતીએ કાપરેલ મણુ એક તથા એક જરથોસતી બાનુએ જરમન સીલવરનો દલાવરવાઝ નંગ એક બેટ આપ્યો હતો.

મુખ્યવાળા શેઠ પેસતનજી ડાશાભાઈ મારકરનાં માતાજી બાઈ દીનબાઈ ડાશાભાઈ મારકરે ૩૧૦૦૦ના ચારે ટકાનાં પોરટ ત્રસ્ટ બાંડ સુરતની પારસી પંચાયતને આપવા કે એનું વચાજ દર સાલ મુકતાદ ટાંકણે વેસુગામના ગરીબ જરથોસતીઓને અનાજ વહેંચવામાં વાપરવું, વળી આજ ખાતામાં વચાજ વાપરવાની સરતે આ બાઈનાં બેહેન સીકનદરાબાદવાળાં બાઈ રતનબાઈ જમશેદજી ચીનાઈએ ૩૫૦૦નું ૪ ટકાનું પોરટ ત્રસ્ટ બાંડ આપ્યું હતું.

ગામે જમશેદ આશીસ હસ્તક ઉઘાડવામાં આવેલાં મરહુમ ૫૦ કે. એન. બહાદુરજી દેવગાલી સેનેટરીયમનાં દુકમાં ભરાયલા ૩૮૬૭૧-૧૨માની મુખ્ય રકમો:—જર દોલી તરફથી ૩૧૦૦, એક જરથોસતી ૩૪૦, શેઠ પી. જે. પાદશાહની યાદમાં ૩૫૦, મરહુમ શેઠ કાવશજી દીનશાહ પીટીટની યાદમાં ૩૫૦, મરહુમ બાઈ નાદરશાહ ફરામરોજ મેજરના પુણ માટે ૩૫૧, મરહુમ બેન રતનબાઈ ફરામજી પાંડેની યાદમાં ૩૫૦, મરહુમ બા. બા. ધનજીશાહ હોરમજી કરાકાની યાદમાં એવણના ધણીબાણી માણેકબાઈએ ૩૧૦૦, દીકરાની શાદીની શુકરગુજરીમાં ૩૧૦૦, લવ તરફથી ૩૧૦૦, ધણીની યાદમાં ૩૫૦, મરહુમ શેઠ ફરામજી રશતમજી કામાજીની યાદમાં ૩૫૦, મરહુમ ધણી-બાણી દીના દરદુનજી માદનની યાદમાં ૩૧૦૧, મરહુમ ૫૦ કાવશ લાલકાકાની યાદમાં ૩૫૦, મરહુમ પીતા બેરામજી ખરશેદજી દોરડીના પુણ માટે ૩૬૦, દી. જે. પી. ૩૫૦, મરહુમ બાઈ કુવરબાઈ ખન-ચેરજી મીસટરીની યાદમાં ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ કુવરબાઈ રતનજી બમનજી દુબાશની યાદમાં ૩૨૦૦, મરહુમ શેઠ હોરમજી રશતમજી વાડયા ૩૫૧, એક જરથોસતી ૩૫૦, માતાજી મેરબાઈની યાદમાં ૩૧૦૦, શેઠ ડાશાભાઈ જમશેદજી ખંખાતાએ મરહુમ બાઈ માણેકબાઈની યાદમાં ૩૧૦૧, મરહુમ માસાજી બહાંગીરજી એદલજી સુનાવાળાના પુણ માટે મરહુમ શેઠ રશતમજી પાલનજી કાપડયાના ઉઘરાઓએ ૩૫૦, શેઠ એમ. સી. તારાયંદ ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ રતનજી નાનાબાઈ બોઇશના ઉઘ-મણામાં ભરાયલા ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ માણેકજી ધનજીભાઈ મીસ્ત્રીનાં પુણ માટે તેમના બેટાએ ૩૧૦૦, બંદે ખોદા ૩૧૦૦, મરહુમ દીકરાની યાદમાં ૩૫૦, બા. બા. બરજેરજી ડી. પટેલ સી. આઈ. ઈ. ૩૩૦૦ અને સેનીટરીયમની આશીસમાં મેલેલી તીજેરીમાંથી મળ્યા ૩૨૩-૧૨. વળી આ સેનીટરીયમમાં વસ્તા ગરીબોને દુધ ખોરાકી વગેરે આપવા માટે ભરાયલી રકમોમાની મુખ્ય રકમો:—બાઈ દીરાબાઈ જમશેદજી પીટીટ વચાજ વાપરવા ૩૧૦૦૦, મરહુમ શેઠ પેસતનજી જમા-સજી પાદશાહનાં વીધવા શુલબાઈએ ૩૨૦૦૦ અને માતાજી સુનાબાઈએ ૩૫૦૦ મળી ૩૨૫૦૦ વચાજ વાપરવા, મરહુમ શેઠ હોરમજી રશતમજી વાહાડયાના વીલમાં જાણવા મુજબ ૩૫૦૦, બાઈ બચુબાઈ નવરોજજી ઉમરીગરના ઉઘમણામાં ભરાયલા ૩૧૦૦, શેઠ કેકુબાઈ ફરામજી મુકાદમનાં ઉઘમણામાં બરેલી રકમમાંથી ૩૧૦૦, શેઠ પેસતનજી એદલજી ધારવર ૩૧૦૦, મીસીસ પી. દાદાબાઈ ૩૫૦, મરહુમ બાઈ પીરજીશાહ હોરમસજી કુપરની યાદમાં બેન શીરીને ૩૫૦, બાઈ રતનબાઈ

કાવસજી ઉમરીગરે નવુંદ શીરીનખાઈ રતનજી પેમાસતરનાં ઉમળામાં બરેલા ૩૫૧, પ્રકા ૪૦ રતનજીક માણેકજી મોદીની યાદમાં ૩૫૦, ૩૦ ખી. એચ. નાણાવણી અને ધણીઆણીએ રોકા શીરીગરની યાદમાં ૩૫૦, અંશે રવાનોની નધયતે (હી. જ. પી. તરફથી) ૩૧૦૦ અને માણેકજી અરજેરજી હોરમજી ભેસાન્યાની યાદમાં ૩૫૧.

ઉપલી દેવજીસીની બહાદુરજીવાળી સેનીટેરીયમની હાલ સાત એકર જમયા ઉપર કચીસ અંધલા બધાયલા હોવાથી ખીમારોને તથા ખીજાઓને ફરવા હરવા માટે કાંધજ મોકળાસ ત હોવાથી મરહુમ શેઠ જીવનજી હોરમસજી ગઝદરના વારેસો શેઠો નવરોજી, જહાંગીરજી તથા નશરવાનજીએ પોતાની લગોલગ આવેલી લગભગ પોણા ત્રણ એકર જમીનનો કડકો એ ખાતાના તરડીઓને બહેસ આપી સેનીટેરીયમના સંબંધમાં કાંધખી ઉપયોગ કરવાને જણાવયું છે, આ જમયાને મજબુત રેલીગથી બરી લઈ જરથોશતીઓને ફરવા હરવા માટે બગીચો અને બચાંઓને સાર પ્રલે આંહી બનાવવામાં આવશે. આ જમીનની કીમત લગભગ ૩૪૦૦૦ થવા જાય છે.

જામે જમશેદ હાશીસ હસ્તકના મરહુમ શેઠ ન. મા. પીટીટવાલા દીવાનાઓના ફંડમાં ૩૩૯૬૬-૧૩ ભરાયલા તેમાની મુખ્ય રકમ:—મરહુમ માસાજી જહાંગીરજી એદલજી સુનાવાલાના પુણ માટે મરહુમ શેઠ રશતમજી પાલનજી કાપડીઆના છોકરાઓએ ૩૭૫, શેઠ ડોશાભાઈ જમશેદજી અંખાતાએ મરહુમ બાઈ માણેકમાઈની યાદમાં ૩૧૦૧, મરહુમ એન માણેકમાઈ જીવાજી જસુ-બાઈની યાદમાં ૩૧૦૦, એક જરથોસ્તી ૩૫૦, ચંદનવાડી ખાતેની મરહુમ શેઠ વઢાડયાની ચાલમાં વસતાં જરથોશતીઓ ૩૮૦, બાવાજી રસ્તમજી મે. પટેલની યાદમાં ૩૫૦, દીકરી તેલમીનાની યાદમાં ધ. કુ. ઇ. તરફથી ૩૫૧, એક બાઈ ૩૫૦, લવ તરફથી ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ એદલજી પાલનજી લાલકાકાના ઉમળામાં શેહેંગાહીના જરથોસ્તીઓએ બરેલી રકમ મધેથી ટેલ ૧૦૭-૨૪ ના મળયા ૩૨૦૦, મરહુમ શેઠ રતનજી નાનાભાઈ બાઈસના ઉમળામાં ભરાયલા ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ માણેકજી ધનજીભાઈ મીસ્ત્રીનાં પુણ માટે તેમના બેટાએ ૩૧૦૦, બદે ખોદા ૩૧૦૦, મરહુમ ધણી-ચાણી દીનજી કરદુનજી માદનની યાદમાં ૩૫૧, શેઠ બાપુજી અરશેદજી વાજગાંધીના ઉમળામાં ખેશીઓએ બરેલા ૩૫૧આમાંથી ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈ કુવરબાઈ રતનજી બમનજી દુઆશની યાદમાં ૩૨૦૦, મરહુમ ધણીની યાદમાં ૩૧૫૦, મરહુમ બાવાની યાદમાં ૩૫૦, મરહુમ મુરખીઓની યાદમાં ૩૧૦૦ અને બાણેજ અરજેરજી હોરમસજી ભેસાન્યાની યાદમાં ૩૫૧.

જામે જમશેદ હાશીસ હસ્તકના અંડાલા સેનેટેરીયમના ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૨૫-૨-૬માં લવ તરફના ૩૧૦૦ મુખ્ય હતા.

જામે જમશેદ હસ્તકના ગરીબ જરથોસતીઓને મદદ કરવાના ફંડમાં ભરાયલા ૩૩૪૯૩માની મુખ્ય રકમો:—S. N. C. ૩૫૦, બાઈ જહાંગીરના સારા થવાની ખુશાલીમાં Jhad તરફથી ૩૫૦૦, ગુજરેલાંઓની યાદમાં ટેસી તરફથી ૩૫૦૦, મરહુમ શેઠ જલભાઈ અરદેશર શેઠનાની નધયતે બત્રીજીઓ બાનુબાઈ શીરોજ શેઠના તથા નવાજબાઈ રતનજી તાતાએ ૩૧૦૦, મરહુમ બાવાજીનાં પુણ માટે તેવજીની પોતાની પુંજમાંથી ૩૫૦, મરહુમ માતાજી ડોસીબાઈ કાવસજી જસાવાળાની યાદમાં બેટાઓ દાદાભાઈ તથા જમશેદજી કાવસજી જસાવાળાએ ૩૧૫૦, શેઠ રસતમજી કુવરજી મોદી ૩૧૦૦, ખી. સી. ડી. ૩૫૦, બ. હ. ફ. મુ. ૩૫૧, શેઠ બમનજી એદલજી કાશીનાથ ૩૫૦, એક જરથોસતી અથોરનાન ૩૧૦૦, થોકોદામા બેકનાં ૯ જરથોસતીઓ ૩૧૦૦, સર કરીમબાઈની મીલો અને ડાઈગ વરકના જરથોસતીઓ ૩૬૬-૧, મરહુમ શેઠ રતનજી હોરમજી ધણુના પુણ માટે છોકરાઓએ ૩૫૧, જે. ૩૫૦, ગુજરેલા વાહલાઓની યાદમાં N. P. P. ૩૫૦, બાઈ વીરબાઈજી જમશેદજી ખીલીમેરીયા ૩૫૦, Sympathiser ૩૫૦ અને શેઠો અરદેશર તથા હોરમજી બમનજી દુઆશ ૩૫૦.

અમે જમશેદ હાથીસ હસ્તક કેટલાંક પારસી કુટુંબોને મદદ કરવામાં આવે છે તે માટે બરાયલા ૩૧૦૨૧માંની મુખ્ય રકમો:—પારસી બોટીંગ કલબના મેમબરો ૩૫૦, ડી. એમ. શ્રી. ૩૫૦, કેકુ ૩૫૦, આર. ડી. એમ. ૩૬૦૦, એક જરથોશ્તી ૩૫૦, ફરજ ૩૬૦, My Brother ૩૫૦ અને એક જરથોશ્તી ૩૫૧.

ગરીબ જરથોસ્તીઓને મદદ કરવાના નવ જરથોસ્તી બાઇઓને હસ્તકના ફંડમાં બરાયલા ૩૩૩૭ માંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ બાઈંદ મેરવાનજી હોરમસજી મોદીની યાદમાં ૩૧૨૫, મરહુમના પુલુ માટે એવલુના સાળી દીનબાઈ જાહંગીરજી મોદી તથા સાહુ જાહંગીરજી હોરમસજી મોદી ૩૭૫ અને મરહુમની યાદમાં તેવલુના બાજેજ કેપશર જાહંગીરજી મોદી ૩૨૫ અને શેઠ કેકાબાદ હોરમસજી રાવ ૩૨૫.

પુણ્યાના ગરીબ જરથોસ્તી વીદ્યારથીઓને મદદ કરવાના ફંડમાં બરાયલા ૩૧૯૨૨માંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ માતાજી રતુમાય ડોસાબાઈ ગયારાના પુલુ માટે દીકરાઓ તથા બેશીઓએ ૩૧૦૫, મરહુમ શેઠ રસતમજી અરદેશર વાડીયાનાં પુલુ માટે ૩૫૧, શેઠ ધનજીભાઈ ફરામજી બાટલીવાળા ૩૩૫, શેઠ હોરમસજી બેજનજી ભર્યા ૩૫૧, શેઠ હોરમસજી કાવસજી બેદવાર ૩૨૫, શેઠ અરદેશર ફરામજી ધાસવાલા ૩૨૫, શેઠો મોતીશાહની કં. ૩૨૫, મરહુમ શેઠ એન. એમ. વાહડયાની મીલકતના ત્રસ્ટીઓ ૩૬૦૦, મરહુમ ડા० જ. ફ. કોલાહપુરવાળાના પુલુ માટે ૩૨૫, મરહુમ શેઠ એદલજી આદરજી મેલતાના પુલુ માટે ૩૫૧, મરહુમ શેઠ રતનજી નાનાબાઈ બોઇસના ઉડમણમાં બરાયલા ૩૫૦ અને શેઠો રશતમજી તથા નશરવાનજી નાનાબાઈ બાઇસ ૩૨૫.

સુરત રશતમપરાનાં જરથોશ્તી વીદ્યારથીઓના મદદના ફંડમાં બરાયલા ૩૩૩૨ માં એ પરાના રહીશ શેઠ આદરજી એદલજી હુમસીઆએ મરહુમ બાઈ હોરમજીના પુલુ માટે ૩૨૫૦ આપ્યા હતા. એ ફંડને મદદની જરૂર હોવાથી સખી યહરથો મદદ આપતા રહેશે કે જેથી ગરીબના છોકરાઓને સ્કુલની કેળવણી ઉપરાંત હુનરની તથા વેપારના બરની તથા ડ્રેલેજની પણ કેળવણી આપવાનું બની આવે.

શેઠ એદલજી દીનશાહે કરાંચીમાં સ્થાપેલા મરહુમ બાઇ બચુબાઈ એ. દી. નીરાત્રીત ફંડમાં બરાયલા ૩૨૩૪-૮ માંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ બાઇ જાઇજી હોરમજીના પુલુ માટે મરહુમના બાઇ જાંગીરજી હોરમજી કોહરીએ ૩૧૦૧, મરહુમ માતાજી બચુબાઈ એદલજી દીનશાની યાદમાં ૩૩૦, શેઠ એદલજી દીનશાહે એક ગરીબ બાઇને અનાજ આપવા ૩૨૮-૮ અને એવણે હાઈ સ્કુલમાં બચુતા છોકરાઓની શ્રી આપવા ૩૬૦.

પારસી સંકટ નીવારણ ફંડમાં બરાયલા ૩૧૩૭૪માંની મુખ્ય રકમો:—બાઇ આઈમાય રશતમજી એડનવાલા ૩૧૫૧, બાઇ કુવરબાઈ રતનજી એડનવાલા ૩૧૦૧ અને મરહુમ શેઠ રસતમજી ધનજીશાહ કપતાનનાં ધરમનાં ફંડનાં ત્રસ્ટીઓ ૩૧૦૦.

શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટના ગરીબ દીવાનાં જરથોસ્તીઓને મદદ આપવાના ફંડ માટે એ ફંડની ઓશીસ ખાતે બરાયલા ૩૧૩૫૪૮-૯માંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ નવરોજી માણેકજી વાડીઆના મીલકતના ત્રસ્ટીઓ ૩૧૦૦૦, શેઠ જીજીભાઈ પેસતનજી મીસ્ત્રી તથા શેઠ રસતમજી પેસતનજી મીસ્ત્રીએ પોતાના બાપા પેસતનજીનાં ઉડમણમાં ભરેલી રકમમાંથી વચાજ વાપરવા માટે ૩૫૦૦, શેઠ અરદેશર હોરમસજી વાડીઆ ચેરીતી ફંડના ત્રસ્ટીઓ ૩૨૫૦, એક જરથોસ્તી બાઇ ૩૧૦૦, બાઇ માણેકબાઈ પેસતનજી વકીલે પીતા પેસતનજી કાવસજી સોલીસીતરની યાદમાં ૩૫૦, બાઈ કુવરબાઈ પેસતનજી વકીલે પીતા પેસતનજી સોલીસીતરની યાદમાં ૩૫૦, J. ૩૫૦, જરથોસ્તી ૩૫૦, બાપા મેહરવાનજી નસરવાનજી પટેલની યાદમાં દીકરા નશરવાનજીએ ૩૩૦, શેઠ રસતમજી એદલજી ભર્યાએ મરહુમ મામા હોરમસજીનાં પુલુ માટે ૩૨૫, બાઇ મીડી-બાઈ રસતમજી ભર્યાએ મરહુમ બાપા હોરમસજીનાં પુલુ માટે ૩૨૫, એક પારસી બાઇ ૩૧૦૦,

આઈ આવાંબાઈ માણેકજી ચોકસીનાં પુણુ માટે છોકરાંઓ તથા ખેશીઓએ ૩૬૦, શેઠ ડાસાબાઈ રસ્તમજી ચોકસીએ દીકરા રતનજીની દીકરી મનીજેદનાં પુણુ માટે ૩૨૦૧, બાઈ મુલખાનુ દાદાબાઈ મુનસફે મરહુમ ધણી દાદાબાઈના પુણુ માટે ૩૫૦, બાઈ અરશેદખાઈ પેરતનજી પ્રેસે બાઈ મનીજેદ રતનજી ચોકસીનાં પુણુ માટે ૩૨૫, આં બાં બરજોરજી દી. પટેલ ૩૨૫૦, બાઈ માણેકખાઈ દાદાબાઈ ધનજીબાઈનાં પુણુ માટે ૩૧૦૧, મરહુમ શેઠ દ્રામજી રસતમજી કામાની યાદમાં ૩૧૦૦, શેઠ કાવસજી સોરાબજી પોત્તીએ ધણીઆણી નવાજખાનની યાદમાં ૩૫૧, બાઈ આઈમાય જલબાઈ શેઠ મરહુમ શેઠ દાદાબાઈ માણેકજી શેઠની યાદમાં ૩૩૦, બાઈ શીરીનખાઈ દાસરાહ એડનવાળાએ મરહુમ બાઈ તેમીના કેખશર એડનવાળાનાં પુણુ માટે ૩૨૫, બાઈ હીરાંબાઈ બરજોરજી મીસ્ત્રીએ મરહુમ બાવા નવરોજી મોટાબાઈ દારવાળાનાં પુણુ માટે ૩૨૫, શેઠ શાપુરજી મંચેરજી શેઠનાએ બાઈ મહેરબાઈ મેરવાનજી શેઠનાનાં પુણુ માટે ૩૩૫૦, મરહુમ શેઠ નાનાબાઈ દ્રામજી સ્પેનસરની યાદમાં ૩૧૨૦, મરહુમ બાઈ માણેકખાઈ મંચેરજી શેઠનાનાં પુણુ માટે બેહેન મહેરબાઈએ ૩૧૦૦, શેઠ કાવસજી નવરોજી છોઈ ૩૧૦૦, શેઠ રસતમજી મંચેરજી કુકા ૩૧૦૦, બાઈ પીરોજખાઈ નવરોજી સાહેરે શેઠ અરશેદજી જમશેદજી દમણીયાના પુણુ માટે ૩૫૧, શેઠ સોરાબજી માણેકજી શેઠનાના ધરમખાતાના તસ્તીઓ ૩૧૫૦, શેઠ ધનજીબાઈ દ્રામજી કંઠરાકટર ૩૨૫, શેઠ જમશેદજી રસ્તમજી ઉમરીગરે મરહુમ સસરા બેરામજી એદલજી ઉમરીગરનાં પુણુ માટે ૩૧૦૦, શેઠ વીકાજી દીનશા તારાપોરવાલા ૩૧૦૦, શેઠ પીરોજશાહ મેરવાનજી મરજખાન તથા ધણીઆણી બાઈ ડોશીબાઈ તથા છોકરાંઓએ મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરહુનજી મરજખાનની યાદમાં ૩૭૫, શેઠ શાપુરજી બી. બીલીમોરીયા ૩૫૦, મરહુમ શેઠ માણેકજી પેશતનજી હેંડરસનના પુણુ માટે ૩૫૦, બાઈની યાદમાં ૩૫૦, મરહુમ ડાં કાવસ લાલકાકાની યાદમાં ૩૨૫, હમા કેરફેલા હમદાસતાન હોમ ૩૨૫, બાવાનાં પુણુ માટે ૩૨૫, મરહુમ પીતાજી અરશેદજી હોરમસજી હરદાની યાદમાં ૩૨૫, શેઠ રતનજી ટેમુલજી દુબાશ ૩૨૫, મરહુમ શેઠ કેકોબાદ દ્રામજી મુકાદમનાં પુણુ માટે ૩૨૫, માણેક ૩૨૫, શેઠ નવરોજી બાપુજી ટચકરાએ વયાજ વાપરવા ૩૫૦૦, શેઠ કુંવરજી નાનાબાઈ બનાજીએ વયાજ વાપરવા ૩૫૦૦, શેઠ અરદેશર હોરમસજી ચીનાઈના પુણુ માટે બેટા કેખશરએ વયાજ વાપરવા ૩૫૦૦, જામે જમશેદ મારફતે બરાએલા ૩૫૪૩૭-૯ અને પારસી પંચાએતમાંથી મુંબઈની કોલાખાની દીવાનશાળાના ગરીબ દીવાના જરયોશતીઓને આશરો આપવાના ફંદની ૧૮૧૦ની આવકના ૩૧૫૯૨.

ત્રાનસવાળમાં વસતા હીંદીઓ માટેના સંકટ નીવારણ ફંડમાં શેઠ આર. જે. તાતાએ બીજા શાક્ષાના ૩૨૫૦૦૦ આપવા ઉપરાંત પારસીઓના પરચુટણ ૩૪૦ વધુ આ વરસે ભરાયા હતા.

બાઈ રતનબાઈ બેરામજી પટેલ ત્રામ હેલ્થ કચડાઈ મરણ પામવાથી એવણના બચ્ચાંઓને મદદ કરવા માટે ધલાવના જાણીતા શેહેરી શેઠ જીવણજી લીમજીબાઈએ ઉગાડેલાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૬૦૦ માંની મુખ્ય રકમો:—દીલસોજી ધરાવનાર ૩૨૫૦, શેઠ પેશોતન મેરવાનજી કરંજીઆ ૩૧૦૦, એક જરયોશતી ૩૨૫, મરહુમ બાઈ શીરીનખાઈ હીરાજી સપેનસરની યાદમાં જે. એચ. સપેનસરે ૩૨૫ અને શેઠ મનચેરજી લીમજીબાઈ કરંજીઆ ૩૨૫.

પુના નજદીકના સહુ આગામમાં હેલ્થ રામનવમીના દીને લાગેલી બચંકર આગથી નીરાધાર થમલાં અને આફતમાં આવી પડેલાં ફંડુઓને મદદ કરવાના ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા ૩૧૨૫૫ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ શાપુરજી બરજોરજી ભર્યા ૩૫૦૦, સર દોરાબ જે. તાતા ૩૩૦૦, લેડી દોરાબ જે. તાતા ૩૧૦૦, શેઠ એન. એચ. મુસ ૩૧૦૦, શેઠા સોરાબજી અને કાવસજી દી. દુબાશ ૩૧૦૦, શેઠ પી. બી. અવાસયા ૩૫૦, બાઈ અરશેદખાઈ શાપુરજી જીવાજીની યાદમાં ૩૨૫ અને શેઠ દ્રામજી કાવસજી કુપર ૩૨૫.

સુરતના રાણીતબાવ આમળ દેખરવારીમાં લાગેલી આમળી મીં પેસતનજી નાનાબાઈનું ધર તથા રાચરચીલું બળી જઈ આશરે ૩૫૫૫ દોઢ હજારનું તુકસાન થયું હતું એવણુને નસેસાલરની નોકરીમાં ૩૧૫ મળતા હોવાથી ધર બંધાવી શકાય નહીં તેથી પારસીઓમાં ઉધરાણું કરવાથી બરાયલા ૩૧૪૪-૮ માની મુખ્ય રકમો:—આં સરદાર દાવર કેમશર એદલજી મોદી ૩૨૧, શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી સાહેર ૩૨૫ અને શેઠ એદલજી કુવરજી પટેલ ૩૨૫.

નવસારી ખાતે સઘળી કામમાં મરફીએ જળરો ત્રાસ વરતાવવાથી મધ્યમ તથા ગરીબ લોકોમાં બહુ સંકટ ફેલાયલું હતું તે માટે નવસારી ખાતે સારવજનીક પલેગ સંકટ નીવારણુ ફંડ ઉઘાડવામાં આવ્યું હતું એ માટે મુખ્ય ખાતે ઉગાડેલાં ફંડમાં પારસીઓના ૩૪૧૮૦ બરાયલા તેમાની મુખ્ય રકમો:—બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ ૩૩૦૧, બાઈ બચુબાઈ મેરવાનજી સો. જમશેદજી ૩૨૦૧, મરહુમ શેઠ દીનશાહજી તથા ફરામજી બીખાજી ખાનના છોકરાઓ ૩૫૧, બાઈ હમાબાઈ ફરામજી કામા ૩૫૧, બાઈ માણેકબાઈ પીરોજશા બ. જીજીબાઈ ૩૫૧, સર કાવસજી જહાંગીર બેરોનેટ ૩૧૦૦, શેઠ મેરવાનજી નવરોજજી ગોબાઈ ૩૧૦૧, ડાં ટેમુલજી બીખાજી નરીમાન ૩૫૧, શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી બેસાનીયા ૩૫૧, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ ૩૨૦૧, શેઠ જલબાઈ અરદેશર શેઠ ૩૧૦૦, શેઠો અરદેશર તથા દારબશાહ બમનજી દુબાચ ૩૭૫, શેઠ સાપુરજી અરનેરજી બશ્યા ૩૫૧, શેઠો મેરવાનજી તથા હોરમસજી મનચેરજી કામા ૩૧૦૧, શેઠ ફરામજી હોરમસજી અરજની ૩૭૫, શેઠો તાતા સનસ એંડ કં. ૩૫૦૧, શેઠ જહાંગીર બમનજી પીટીટ ૩૫૧, શેઠો કે. એંડ એ. એસ. ફરામજી ૩૫૧, શેઠ બાપુજી સોરાબજી પટેલ ૩૨૦૦, શેઠ બમનજી એદલજી કાશીનાથ ૩૫૧, ડાં કાવસજી એદલજી દાદાયાનજી ૩૫૦, એક જરથોસ્તી ખાતુ ૩૫૧, શેઠ હોરમસજી એદલજી બામજી ૩૫૦, શેઠો એચ. એમ. મેહેતા એંડ કં. ૩૫૦, શેઠો તાતા એંડ સનસની આશીસના સટાફે ૩૧૬૮ અને શેઠ કેકોબાદ હોરમસજી રાવ ૩૫૧. આ ફંડમાં ઉપર જણાવેલા પારસીઓના બરાયલા ૩૪૧૮૦ ઉપરાંત બધી જ્ઞાતના મલી કુલે ૩૪૩૨૭ બરાયલા, અને એવો ઠરાવ થયેલો કે એ ફંડમાં બરાયલા નાણાંમાંથી નીચે જણાવેલા નવસારી સારવજનીક પલેગ સંકટ નીવારણુ ફંડમાં છ આની આપવી તે મુજબ ૩૧૬૬૨-૧૦ આપવા હતા, તેમજ નીચે જણાવેલા નવસારી પારસી સંકટ નીવારણુ ફંડમાં દશ આની આપવી તે મુજબ ૩૨૭૦૪-૬ આપવામાં આવી છે.

નવસારી સારવજનીક પલેગ સંકટ નીવારણુ ફંડમાં પારસીઓના બરાયલા ૩૨૪૭૮ માની મુખ્ય રકમો:— મરહુમ શેઠ નવરોજ માણેકજી વાડીઆના ધરમખાતામાંથી ૩૧૫૦૦, શેઠ રતનજી ફરામજી ડાખુના છોકરાઓ ૩૧૦૦, શેઠ કાવસજી એરચજી દેશાઈ ૩૨૫, શેઠ નવરોજ ફરામજી તંબોલી ૩૨૫, બાઈ રતનબાઈ એદલજી બામજીએ ૩૧૦૦ અને કુવા સાફ કરવા આપેલા ૩૧૫૦, શેઠ રશતમજી ફરામજી રાણા ૩૨૫, શેઠ એદલજી ફરામજી અવારી ૩૨૫, શેઠો ટાટા ખીરાદરો ૩૧૫૦, શેઠ બમનજી મેરવાનજી વાંદરીવાલા ૩૩૫, શેઠ જીવાજી જમશેદજી સચીનવાલા ૩૨૫, શેઠ માણેકજી રતનજી ચાવરા ૩૨૫, શેઠ પેશતનજી પાલનજી ચાવરા ૩૨૫, શેઠ કાવસજી મેરવાનજી બચાં ૩૨૫, શેઠ નશરવાનજી હોરમસજી દેખરા ૩૨૫ અને શેઠ ફરામજી કોલાબાઈ વાંદરીવાલા ૩૨૫. મુખ્યમાં ઉગરાવેલા ઉપજાં સારવજનીક સંકટ નીવારણુ ફંડમાં બરાયલા ૩૪૩૨૭માંથી થયેલા ઠરાવ મુજબ છ આનીના આ ફંડમાં આપવા તે ૩૧૬૬૨-૧૦ મળી આ ફંડ બધી જ્ઞાતના સુધા ૩૪૩૬૨-૧૫-૯નું થયું છે.

નવસારીના પારસી સંકટ નીવારણુ ફંડમાં નવસારી ખાતે બરાયલા ૩૧૨૧૨ માની મુખ્ય રકમો:— શેઠ રતનજી ફરામજી દાખુના છોકરાઓ ૩૧૦૦, શેઠો તંબોલી બ્રધરસ ૩૨૫, એક જરથોસ્તી ૩૩૦, શેઠ દોરાબજી ફરામજી તંબોલી ૩૨૫, શેઠ કેકોબાદ કાવસજી બાટલીવાલા ૩૨૫, શેઠ ફરદુનજી ટેમુલજી દેશાઈ ૩૨૫, શેઠ એદલજી બેરામજી દોરડી ૩૨૫, શેઠ નાનાબાઈ બેજનજી ચોકસી ૩૫૧, શેઠો મેરવાનજી તથા હોરમસજી મંચેરજી કામા ૩૧૦૧ અને બાઈ સુનાબાઈ રતનજી ટાટા ૩૨૫૦ મુખ્યમાં

ભરણેલા ઉપત્રા સારવજનીક સંકટ ફંડમાં ભરાયલા ૩૪૩૨૭માંથી થયલા ઠરાવ મુજબ દશ આનીના આ ફંડમાં આખ્યા તે ૩૨૭૦૪-૬ મલી ૩૩૯૧૬-૬ આ ફંડ ખાતે ભરાયા હતા.

નવસારીના પારસી જરથોસ્તીઓનાં હીત જાળવનારાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૫૫૦માં શેઠ પેશ-તનજી રતનજી દાણુના ૩૨૫ મુખ્ય હતા.

ઉદવાડા ખાતે માઝીને લગતી ખટપટ આશરે ચાર વરસપર થઈ હતી, તેમાં અગતની સેવા બજાવનાર ઉદવાડાવાલા મોખેદ હોરમજી કાવસજી સીધવાને મુકરમો લડતાં ઘણો ખર્ચ થયો હતો. એવજી એક ગરીબ સ્થિતીનાં અથોરનાં છે અને તેવજીને પોતાની શક્તી ઉપરાંતનો ખર્ચ કરવો પડવાથી એ માટે ઉગાડેલા ફંડમાં હજી નાણાની જરૂર હોવાથી દીનદાર જરથોસ્તીઓ તેવજીને આશરો આપશે. આ વરસે એ ફંડમાં શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ (ખીજી વારના) ૩૫૧, બાઈ મુલખાઈ બમનજી પીટીટ ૩૨૫, શેઠ હોરમજી એદલજી આલખલેસ ૩૫૦ અને પરચુટજી ૩૭૫ મલી ૩૨૦૧ ભરાયા હતા.

મુંબઈના નાવારસ ધરાની જરથોસ્તીઓને વાસ્તે કીધેલાં ધરમખાતાંઓ માટે મરહુમ શેઠ કાવસજી બેરામજી બનાજીનાં આતશબેહેરામમાં મુકલી પેટીમાંથી ૩૧૬૯-૮-૩ અને મરહુમ શેઠ હોરમસજી બમનજી વહાડયાજીનાં આતશબેહેરામની પેટીમાંથી ૩૪૦-૪-૩ મલી કુલે ૩૨૦૯-૧૨-૬ની રકમ મલી હતી.

ચોપાટી ખાતે ફેટલીક બાનુઓ સાથે અટકચાલી કરવાના બનેલા નાલેશી ભરયા બનાવ પછી એવી બદમાશીના અટકાવ માટે ઘટતાં પગલાં ભરવાને ઉભાં કરવામાં આવેલાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૦૨-૪માંથી ૩૧૦૦ પોલીસ કમીશનર ઉપર મોકલી આપવામાં આવ્યા હતા કે ચોપાટીવાળા કેસના આરોપીઓને પકડીને સજા કરાવનારા પોલીસ અમલદારને ધનામ આપવામાં વાપરવી.

સંમજી ખાતે ઉભા કરવા ધારેલા યાદગારીના સ્થાપના ફંડમાં આ વરસે ભરાયલા ૩૨૩૯૯-૧૫માની મુખ્ય રકમો:—મુંબઈ, બેલગામ, વગેરેની શેઠો બોઈસની કંપનીના માલેકો તથા સદાક ૩૧૫૦, ભાવનગરના જરથોસ્તીઓ ૩૨૮, જી. આઈ. પી. ના પરેલના કારખાનાના જરથોસ્તી કામદારો તથા તેઓના ખેશીઓ ૩૨૮, શેરોડાના જરથોસ્તીઓ ૩૩૫, ધી બેરામજી જીજીભાઈ પારસી ચેરીટેબલ ઇન્સ્ટીટ્યુશનના શીક્ષકો તથા વીધ્યારથીઓ ૩૩૧, ચંદનવાડી ખાતેની મરહુમ શેઠ હો. બ. વાડીયાની ચાલીના જરથોસ્તીઓ ૩૨૯, દેલાગોખે (લોરેનકો મારકસ) ખાતેના જરથોસ્તીઓ ૩૭૯-૧૨, એદનના જરથોસ્તીઓ ૩૯૭, કાનપોરના જરથોસ્તીઓ ૩૩૦, સર દોરાબજી જમશેદજી તાતા ૩૫૦૦, શેઠ કાવસજી જાંગીર બારોનેટ ૩૨૦૦, શેઠો મેરવાનજી તથા હોરમસજી મનચેરજી કામાં ૩૨૨૫, સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ ૩૧૦૦, ખાં બાં કેરસાસ્પજી રસતમજી દાદાચાનજી ૩૩૦, શેઠ કાવશાહ સોરાબજી પાંડિવાલા ૩૨૫, એક જરથોસ્તી ૩૪૫, ખાં બાં બરજેરજી દોરાબજી પટેલ ૩૧૦૦, સુરતના જરથોસ્તીઓ ૩૧૪૮-૨ અને મરહુમ શેઠ દારબજી રસતમજી કરંજીઆની યાદમાં ૩૨૫. આ ફંડમાં આગલ ભરાયલા મલી કુલે ૩૮૨૫૧-૪-૯નું થયું છે.

જાણીતા ક્રીકેટર ડાં મેહલાશા પાવરીના જીજીભાઈ ફંડમાં ફક્ત પારસીઓએજ કુલે ૩૪૬૯૫ મરીયા હતા તેમાં પારસી જીમખાનાં ૩૩૦૦૫, બેરોનેટ ક્રીકેટ ક્લબ ૩૨૫૦, પારસી બેરોનેટ ક્રીકેટ ક્લબ ૩૧૭૫, એલફીનસટન ક્રીકેટ ક્લબ ૩૧૧૭, જોન આઈટ ક્રીકેટ ક્લબ ૩૫૦, ઇમપીરીયલ ક્રીકેટ ક્લબ ૩૫૧, યંગ ઓરોસ્તીયન ક્રીકેટ ક્લબ ૩૫૨, અલાયનસ ક્રીકેટ ક્લબ ૩૪૧, પરશીયન ક્રીકેટ ક્લબ ૩૨૫, એસપેલેનેડ લીબરલ ક્રીકેટ ક્લબ ૩૨૫, મરીન લીબરલ ક્રીકેટ ક્લબ ૩૧૦૦, લોરડ નોથ-બરક ક્રીકેટ ક્લબ ૩૩૫, શેઠ સી. એમ. દીવેયા હસ્તક ભરાયલા ૩૪૩, શેઠ જી. એ. માસતર હસ્તક ભરાયલા ૩૭૬ અને શેઠ બાલીવાળાની વીક્ટોરીયા નાટક મંડળીએ કરેલા ખેલની આવકના ૩૬૫૦.

રીટાચરડ કલેક્ટર શેઠ રતનજી એદલજી કાંગા તે રાયચંદ દીપચંદ લાખજીની આ. સેક્રેટરીને વીદ્યમીરીનું માન આપવા અને એવજીની યાદગીરી રાખવા માટે ભર્ય ખાતે ઉગાડેલા ફંડમાં

સરવ કામના બરાયત્તા ૨૨૯૬ માંથી શેઠ રતનજીના નામની કબાટો લાયબરેરીમાં મુકવામાં આવશે. એ ૬૭માં પારસીઓના બરાયત્તા ૩૧૮૪માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ આદરજી મનચેરજી દલાલ ૨૨૦ અને શેઠ મનચેરજી સોરાબજી વખારીયા ૨૨૦.

ભરચ મયુનીસીપાલીટીના માજી સેક્રેટરી શેઠ દારાશાહ એસ. હોમાજીને આપેલા માનપત્ર અને ચાંદીના ટી સટ માટે ઉઘાડેલા ૬૭માં ભરચના પારસીઓએ ૨૨૦૦ ભરચા હતા.

નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ તથા શેહેનશાહખાનુ મેરીની હીંદુસ્તાનની સને ૧૯૧૧ના દીસેમબરમાં થનારી મુલાકાત દરમિયાન એઆ નામદારો મુખ્ય ક્ષેત્રમાં પાતાના મુખ્યારક કદમ મેલે તે વખતે એ નામવરોને તેઓના મહાન દરબખતે છાજતો યોગ્ય આવકાર દેવા માટે ઉમાં કરેલાં ૬૭માં પારસીઓના બરાયત્તા ૩૫૭૮૪૮માંની મુખ્ય રકમો:—સર કાવસજી જહાંગીર ખેરોનેટ ૩૧૦૦૦૦, શેઠ તાતા સનસ એંડ કં. ૩૧૦૦૦૦, શેઠ શાપુરજી બરજેરજી ભરચા ૩૧૦૦૦૦, શેઠ ધનજીભાઈ બમનજી ૩૧૦૦૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ ૩૧૫૦૦, શેઠા મેરવાનજી અને હોરમસજી કામા ૩૧૫૦૦, સર પીરોજશાહ એમ. મેહેતા ૩૧૫૦૦, શેઠ હોરમસજી અરદેશર વહાડયા ૩૧૦૦૦, સર દીનશાહ માણિકજી પીટીટ ખેરોનેટ ૩૧૦૦૦, શેઠ માણિકજી કાવસજી પીટીટ ૩૧૦૦૦, બાઈ હીરાં-બાઈ જમશેદજી ન. પીટીટ ૩૫૦૦, બાઈ બચુબાઈ એમ. એસ. જમશેદજી ૩૫૦૦, ઝોનરેબલ ડા. ટેમુલજી બીખાજી નરીમાન ૩૫૦૦, શેઠા મેરવાનજી એંડ સનસ ૩૫૦૦, શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી એંડ સનસ ૩૫૦૦, શેઠા અરદેશર હોરમસજી દીનશાહની કં. ૩૫૦૦, શેઠા મુલ્લાં અને મુલ્લાં ૩૪૦૦, શેઠા વહાડયા ગાંધીની કં. ૩૪૦૦, શેઠા ઠાકોરદાસ એંડ કંપની ૩૫૦૦, શેઠા પેસતનજી રસતીમ કાલાહની કં. ૩૩૦૦, શેઠા તાતા સનસ કંપનીનો સટાફ ૩૩૦૦, શેઠા એજલો ગુલાબચંદ વહાડીયાની કં. ૩૨૦૦, શેઠ મનચેરજી પી. ખરેલાટ ૩૧૦૦, શેઠા કેપટન એંડ વધદય ૩૧૦૦, શેઠા મેહેતા એંડ દલપતરામ ૩૧૦૦, ડા. સોરાબ કે. નરીમાન ૩૧૦૦, શેઠ કાવસજી બી. શેઠના ૩૧૦૦, સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટ ૩૧૦૦૦, શેઠા સોરાબજી અને કાવસજી દી. દુબાશ ૩૫૦૦, શેઠ આર. ડી. શેઠના ૩૩૦૦, ડા. એન. એમ. મોદી તથા બાનુ ૩૩૦૦, નામદાર જડજી શેઠ દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર ૩૨૫૦, શેઠ રસ્તમ એસ. પાઉંવાલા ૩૨૫૦, શેઠ રસ્તમજી બેસમજી જીજીભાઈ ૩૨૫૦, શેઠ નવરોજી જે. ગામડીઆ ૩૨૫૦, શેઠા શાપુરજી અને ચાંદાભાઈની કં. ૩૧૫૦, શેઠ હોરમસજી આર. સી. કાયાજી ૩૧૫૦, શેઠ જીજીભાઈ ઈ. મોદી ૩૧૦૦, શેઠા જહાંગીર ડોશા-બાઈ અને ફરામજી ૩૧૦૦, શેઠા જહાંગીર ગુલાબભાઈ અને બીલીમોરીઆ ૩૧૦૦ અને શેઠા જમશેદજી રસ્તમજી અને દેવીદાસ ૩૧૦૦. આ ૬૭માં બધી વરણના મલી કુલે ૩૨૫૮૪૬૯ ભરાયા હતા.

નામદાર વાઇસરોય લોરડ મીંટાને તેવણની વીદાયગીરીના પ્રસંગે મુખ્યર્થના શહેરીઓએ એનાયત કીધેલા માનપત્ર તથા એનતરનમેન્ટ ૬૭માં પારસીઓએ ભરેલા ૩૩૫૬૬ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ તાતા એન્ડ સનસ ૩૫૦૦, સર દારાબ જે. તાતા ૩૨૫૦, સર કાવસજી જહાંગીર ખેરોનેટ ૩૨૫૦, શેઠ શાપુરજી બરજેરજી ભરચા ૩૨૦૦, શેઠ એસ. આર. બમનજી ૩૧૦૦, સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટ ૩૨૦૦, સર દીનશાહ માનેકજી પીટીટ ખારોનેટ ૩૨૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ ૩૧૦૦, શેઠા મેરવાનજી અને હોરમસજી એમ. કામા ૩૧૦૦, શેઠ અરદેશર જે. બીલીમોરીયા ૩૭૫, શેઠ જહાંગીર બમનજી પીટીટ ૩૫૦, શેઠ એચ. એ. વાડીયા ૩૧૫૦ અને શેઠ બલભાઈ અરદેશર શેઠ ૩૧૦૦. આ ૬૭માં બધી વરણના મલી કુલે ૩૧૨૩૫૯ ભરાયા હતા.

અલાહબાદ ખાતે ગયા દીસેમબર માસમાં મલેલી હીંદી પ્રજાકીય કોનગ્રેસનાં પ્રમુખ સર વીલીયમ પેડરબનને જાહેર આવકાર આપવા માટે ઉઘાડેલાં ૬૭માં પારસીઓએ ભરેલા ૩૧૭૧૧ માંની મુખ્ય રકમો:—સર દારાબજી જે. તાતા ૩૧૫૦, શેઠા મેરવાનજી અને હોરમજી મનચેરજી કામા ૩૧૫૦, શેઠ એચ. એ. વાડીયા ૩૧૦૦, શેઠ જહાંગીર બમનજી પીટીટ ૩૧૦૦, શેઠા કે. અને એ. એસ. ફરામજી ૩૧૦૦, શેઠ બાપુજી એસ. ફરામજી પટેલ ૩૫૦, શેઠ ફરામજી આર. વાહડયા

૩૫૦, શેઠ સાપુરજી બરજેરજી ભર્યા ૩૫૦, બાઈ હમાબાઈ દ્રામજી પીટીટ ૩૧૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ ૩૧૦૦ અને સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ ૩૫૦. આ ફંડમાં બધી વરણના મલી કુલે ૩૩૯૩૩ ભરાયા હતા.

પુનાની બાબુમનની જરથોશતી ગુજરાતી સ્કુલના હેડ માસતર મીં દીનકરરાવ રામચંદર સીદાપર જવાથી એવનને ભેટ આપવા માટે ઉગાડેલાં ફંડમાં ભરાયલા ૩૨૦૬ માની મુખ્ય રકમો:— સરદાર નવરોજજી પદમજી ૩૫૦, શેઠ પેસતનજી બમનજી મેસમેન તથા કુંડુંબ ૩૩૦ અને શેઠ અરદેશર બમનજી શેઠના તથા કુંડુંબ ૩૩૦.

ભર્યાના ડેપુટી સ્ટેશન માસતર મીં ગંગાદાસ તાપીદાસ નોકરી છોડી જવાથી એવજીને આપેલા માનપત્ર અને ધરસ માટે ઉગાડેલા ફંડમાં ભર્યાના પારસીઓએ ૩૩૦૦ ભર્યા હતા.

મરહુમ શેઠ પેસતનજી એદલજી મહેતાની યાદગારી કાયમ રાખવાના નવસારીનાં મહેસરનાં ગસીબ પારસીઓને આસરો આપવાના ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૫૫૦-૫-૭ માની મુખ્ય રકમો:— શેઠ પીરોજશાહ બીખાજી વાંદરીવાલાએ પોતાના મરહુમ મમાવા હીરજીભાઈ પેસતનજીનાં પુણ્ય માટે બાળ વાપરવા ૩૧૦૦, શેઠ નવરોજજી દાદાભાઈ વાંદરીવાલાએ પોતાના મરહુમ બાવા દાદાભાઈનાં પુણ્ય માટે વયાજ વાપરવા ૩૧૦૦, શેઠ હોરમસજી રતનશા દાદાભાઈએ પોતાના મરહુમ મામા સોરાબજી હોરમસજી ઇજનેરનાં પુણ્ય માટે વયાજ વાપરવા ૩૧૦૦, શેઠ દ્રામજી મેરવાનજી દીધરીઆએ પોતાના મરહુમ ધણીયાણી પીરોજબાઈના પુણ્ય માટે વયાજ વાપરવા ૩૧૦૦ અને શેઠ મેરવાનજી નાનાભાઈ મેહતાએ પોતાના મરહુમ ભાઈ દોરાબજીના પુણ્ય માટે વયાજ વાપરવા ૩૫૦૦. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે ૩૫૮૫૩-૧૪-૭ નું થયું છે.

મરહુમ શેઠ પેસતનજીના યાદગારીના ઉપલા ફંડ ઉપરાંત હેલપીંગ મેમબરો તરફથી તાત્કાલીક મદદ આપવાના બીજા ફંડમાં ગયે સાલ ભરાયલા ૩૧૫૦ પછી ચાલુ વરસમાં વધુ ભરાયલા ૩૩૬૫-૭-૩ મલી ૩૫૧૫-૭-૩ મધેથી ૩૩૩૨-૦-૯ની મદદ નવસારીના મહેસરનાં મરીબ પારસી જરથોશતી કુંડુંબમાં આપવામાં આવી છે અને બાકી ૩૧૮૩-૬-૬ માંથી ૩૧૫૦ સુધીની મદદ સને ૧૨૮૦ના મુકતાદ ટાંકણે આપવાનું નકી કીધું છે.

મરહુમ બાઈ હમાબાઈ નાનાભાઈ મોદીની યાદગારી જાળવવા અમદાવાદમાં ઉગાડેલા હમાબાઈ મેમોરીયલ ફંડમાં પારસીઓએ ભરેલા ૩૧૨૮૩ માની મુખ્ય રકમો:—બાઈ સુનાબાઈ પ્રદુનજી તારાપોરવાલા ૩૧૦૦, ડાં મોટીબાઈ રશતમજી કાપડીઆ ૩૧૦૦, બાઈ ધનમાય બેહરામશાહ દલાલ ૩૫૦, સરદાર બમનજી અરદેશર દલાલ ૩૫૧, બાઈ જરબાઈ નવરોજી વાહાડયા ૩૫૫, શેઠ નવરોજી જમશેદજી વાડીઆ ૩૫૫ અને બાઈ ધનમાય અરદેશર ફ. દલાલ ૩૫૦. આ ફંડમાં બધી વરણના મલી ૩૧૬૫૦ ભરાયા હતા.

મરહુમ શેઠ બ. ર. કામા મેમોરીયલ ફંડમાં નાંધલી પરચુટણ રકમો મલી ૩૧૪ આ વરસે ભરાયા હતા.

મરહુમ નામદાર શેહેનશાહ એડવરડની મુખ્ય ઇલાકાની યાદગારીનાં ફંડમાં પારસીઓનાં આ વરસે ૩૧૫૫૩૧૬ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ એન. એમ. વહાડયાના ધરમ ફંડનાં વરસીઓ ૩૧૫૦૦૦૦, શેઠો નવરોજી વાડીઆ એન્ડ સનસ ૩૫૦૦, શેઠ રતન જે. તાતા ૩૩૦૦૦, સર કાવસજી જહાંગીર બારોનેટ ૩૧૦૦૦, શેઠ નવરોજી જેહાંગીર ગામડયા ૩૧૦૦, શેઠ જીજીભાઈ ઇ. મોદી ૩૫૦, શેઠ રશતમજી બી. જીજીભાઈ ૩૫૦, ચાણુના આબકારી કંત્રાકટરો શેઠ બરજેરજી પેસતનજી ૩૧૦૧, શેઠ કાવસજી બી. દીવેયા અને બેટા બાપુજી ૩૧૦૦ અને શેઠ જહાંગીર બેરામજી દલાલ ૩૧૦૦. આ ફંડમાં બધી વરણના આગલ ભરાયલા મલી કુલે ૩૫૫૨૮૭૮ નું થયું છે.

મરહુમ શેહેનશાહ એડવરડની યાદગારી માટે સીધાં ઉગાડેલાં ફંડમાં પારસીઓએ ભરેલા ૩૩૪૦૮ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ એદલજી દીનશાહ સી. આઈ. ઇ. ૩૧૧૧૧, શેઠ જહાંગીર હોર-

મસજી કાચારી રૂ.૫૦૦, શેડ નશરવાનજી રૂ. મેહેતા રૂ.૫૦૦, શેડ નાદરશા એદલજી દીનશાહ રૂ.૨૫, શેડ બેરામજી એદલજી રૂ.૧૦૦, શેડ કાવશજી હોરમસજી કાતરક રૂ.૧૦૦, શેડો પેશતનજી બાબાજીની કં. રૂ.૭૫, શેડ હોશંગ નાદરશા એ. દીનશાહ રૂ.૭૫, શેડ ખરશેજી શાપુરજી સોપારીવાળા રૂ.૫૧, શેડ જમશેદજી શાપુરજી સોપારીવાળા રૂ.૫૦, શેડ અરજેરજી કાવશજી રૂ.૫૦, ડા. કેમશર નાના-બાઈ સપેનસર રૂ.૫૦, શેડ રશતમજી ડી. મારકર રૂ.૫૦, શેડ રસતમજી એન. ઇ. દીનશાહ રૂ.૫૦, શેડ ધનજીશાહ જે. માસતર રૂ.૫૦, શેડો ખીગસ્ટોડ જીવનજીની કં. રૂ.૫૦, શેડ પેસતનજી ડી. ફરુર રૂ.૫૦, ડા. એસ. એમ. કાકા રૂ.૫૦ અને શેડો રશતમજી જમશેદજી એન્ડ સનસ રૂ.૫૦.

એડવરડ મેમોરીયલ ફંડ જે ભરૂચ ખાતે ઉધાડયું છે તેમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ.૮૦૦ માની મુખ્ય રકમો:—શેડ રશતમજી હોરમસજી વખારીયા રૂ.૨૫, શેડ મનચેરશા સોરાખજી વખારીયા રૂ.૧૦૦, ખા. બા. આદરજી અને શેડ રતનજી મચેરજી દલાલ રૂ.૫૦, શેડ શાપુરજી હોરમસજી જંબુસરવાલા રૂ.૭૫, શેડ રશતમજી ફરુદનજી જીવનવાલા રૂ.૭૫, શેડો દીનશા ફરુદનજી એનડ પ્રધરસ રૂ.૭૫ અને શેડ ધનજીશાહ હોરમસજી વખારીયા રૂ.૭૫.

અંકલેશવરના એડવરડ મેમોરીયલ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ.૨૮૭ માની મુખ્ય રકમો:—શેડ જમશેદજી નશરવાનજી જીવનવાલા રૂ.૫૧ અને શેડ બમનશાહ જમાસજી જીવનવાલા રૂ.૧૦૧.

પુના કીંગ એડવરડ મેમોરીયલ ફંડમાં શેડો દીનશાહ મેરવાનજીની કં. રૂ.૧૦૧, શેડ અરદેશર ફે. ઈરાની રૂ.૧૦૧, શેડ હોરમસજી શેહરવાર રૂ.૧૦૧ અને શેડ પેશતનજી પોચાજી રૂ.૧૦૧ મલી રૂ.૪૦૪ ભરાયા હતા.

જંબુસરના કીંગ એડવરડ સમારક ફંડમાં શેડો એદલજી આદરજીની કંપનીએ રૂ.૩૧ ભરીયા હતા.

ભરૂચના માજી કલેક્ટર મરહુમ મી. એ. સી. લોગનની યાદગીરી માટે ભરૂચમાં ઉગાડેલાં ફંડમાં પારસીઓએ ભરેલા રૂ.૧૨૧૬ માની મુખ્ય રકમો:—શેડ અરજેરજી માલુકજી પટેલ રૂ.૫૦, શેડ કાવશજી દાદાભાઈ દુબાશ રૂ.૫૦, શેડ રસતમજી પેસતનજી જેહાંગીર રૂ.૫૦, ખા. બા. આદરજી મનચેરજી દલાલ રૂ.૧૦૦, શેડ નવરોજી નશરવાનજી વકીલ રૂ.૭૫, શેડ મેરવાનજી હીરજીભાઈ કાચા-વાલા રૂ.૫૦, સરદાર બમનજી અરદેશર દલાલ રૂ.૧૦૦, ખા. બા. હોરમસજી માલુકજી ભામડીવાલા રૂ.૨૦૦, શેડ જમશેદજી નશરવાનજી જીવનવાલા રૂ.૧૦૦, શેડો નવરોજી પેસતનજી વકીલની કં. રૂ.૨૦૦ અને શેડ બેરામજી એદલજી ઉમરીગર રૂ.૫૦.

ભાવનગરના દીવાન મી. પ્રભાશંકર ડી. પટ્ટણી સી. આઈ. ઇ.ના મેમોરીયલ ફંડમાં પારસી-ઓએ ભરેલા રૂ.૭૯૨૪ માં ડા. અરજેરજી બેહરામજી રૂ.૧૫૦૦, સર મનચેરજી મેહરવાનજી ભાવ નગરી રૂ.૫૦૦, શેડ દીનશાજી બમનજી રૂ.૨૦૦, શેડો હોરમસજી અને એદલજી શાપુરજી ઉમરી-ગર રૂ.૧૦૦૦, શેડ મનચેરશા નાનાભાઈ રાણીના રૂ.૪૦૦, શેડ અરજેરજી અરદેશર એનડી રૂ.૪૦૦, શેડ પેશતનજી અરજેરજી બેહરામજી ડાકટર રૂ.૪૦૦, શેડો દાદાભાઈ તથા હોરમશાહ ખરશેદજી મહુવાવાલા રૂ.૩૦૦, શેડ નશરવાનજી ફરામજી મીરજાં રૂ.૨૫૦, શેડ કાવશજી જમશેદજી સંજીના રૂ.૨૦૦, શેડ પીરોજશા દારાજી મીરજાં રૂ.૨૦૦, શેડ ફરામજી ખરશેદજી કાચખીલ્ડર રૂ.૫૫૦, શેડ નશરવાનજી જમશેદજી રાજકોટવાલા રૂ.૨૫, શેડ હોરમસજી ખરશેદજી શેઠના રૂ.૧૦૧, શેડ હોરમ-સજી બેજનજી મીઠ કોનકાકટર રૂ.૧૦૧, શેડ પીરોજશા પાલનજી દમરી રૂ.૫૧, શેડ પેસતનજી ડાશા-ભાઈ રૂ.૨૫ અને ડા. બમનજી દાજીભાઈ રૂ.૨૧.

મરહુમ વીરચંદ દીપચંદ સી. આઈ. ઇ. સમારક ફંડમાં શેડ કેમશર સોરાખજી એનજીનીયર રૂ.૫૦, શેડ અરદેશર પેશતનજી રૂ.૫૦ મલી પારસીઓના રૂ.૧૦૦ ભરાયા હતા.

ભરૂચ ખાતેનાં સીડી એન્ડ ફંડમાં પારસીઓએ ભરેલા રૂ.૨૩૭૧ માંની મુખ્ય રકમો:—શેડ શાપુરજી રતનજી રૂ.૫૧, શેડ કુવરજી અરદેશર દલાલ રૂ.૨૫, શેડ શાપુરજી હોરમસજી જંબુસરવાલા

૩૨૫, શેઠ અમનશા જામણ અંકલેશ્વરવાલા ૩૨૫, શેઠ કેપશર ખરશેજી દલાલ ૩૨૫, શેઠ નાદર-શાહ હોરમસજી બેલગામવાળા ૩૨૫, શેઠ પીરોજશાહ રશતમજી વખારીઆ ૩૨૦૦, શેઠ જહાંગીર દીનશાહ દલાલે રોકડા ૩૧૨૦ અને એવજો આપેલી જમીનની ઉપજના ૩૩૬૫, શેઠો દીનશાહ ફરદુનજી અને બાઈઓ ૩૫૦, ખાં ખાં આદરજી મનચેરજી દલાલ ૩૨૫૦, શેઠ રશતમજી હોરમસજી વખારીઆ ૩૨૫૦, શેઠ મનચેરશાહ સોરાબજી વખારીઆ ૩૨૫૦, શેઠ ધનજીશા હોરમનજી વખારીઆ ૩૧૫૦, સરદાર અમનજી અરદેશર દલાલ ૩૧૫૦, શેઠ બેહરામશા દીનશા દલાલ ૩૧૦૦, બાઈ પીરોજબાઈ દારાશા દલાલ ૩૨૫ અને બાઈ આવાંબાઈ ડાશાબાઈ ૩૨૫.

ઉપજા બેન્ડ ૫'ડને શેઠ જેહાંગીર દીનશાજી દલાલે ભર્ય તાલુકાના પીપસીઆ ગામની ૨૯ એકર અને ૩ ગુઠાની પોતાની જમીન ભેટ આપી હતી. એની લગભગ ૩૨૭૮ ની વારસીક આવક બેન્ડ ૬'ડને મલશે. એ ઉપરાંત વીકટોરીઆ કલોક ટાવર આગળ દર શુક્રવારે બેન્ડ વગાડે છે ત્યાં બેસવા માટે શેઠ બેજનજી અરદેશર દસ્તુર કામદીને ચાર, ડાં બરજોરજી સોરાબશાહે બે અને ખાં ખાં આદરજી મનચેરજી દલાલે બે મળી આઠ બાજો ભેટ આપ્યા હતા.

નવસારીમાં ગયા મારચમાં ભરાયલા પ્રદરશનમાં મરદુમ શેઠ રતનજી ફરામજી ડાખુના છોકરાઓ ૩૩૦૧ અને બાઈ રતનબાઈ એદલજી બામજી ૩૧૫૦. એ ઉપરાંત પારસીઓની બીજી ઘણી રકમોબી ભરાઈ હતી.

ઉઠમણાનું ધરમખાતું.

ગમે વરસે જે જે મરનાર જરયોસ્તીઓના ઉઠમણામાં તેમનાં પુણુ માટે ધરમખાતે રકમો ભરાઈ છે તેની વીગત :—

૩ પીઆ.

રોજ-માહા.

- (ક) ૨૮૭ શેઠ સોરાબ લી. પાલમકોટ (મઉ) ... ૭-૨-૧૨૭૯
- (ખ) ૧૮૫૧ બાઈ આવાંબાઈ તે શેઠ પેસતનજી દોરાબજી કામાનાં ધણી-યાણી અને ડાં હોરમજી પેસતનજી કામાનાં માતાજી (ભર્ય). ગાથા ૩ જે ૧૨૭૯ ૬૪૬ શેઠ ધનજીબાઈ જીણાબાઈ (બીલીમોરા). ... ગાથા ૪ થો ૧૨૭૯ સને ૧૨૮૦-રોજ-માહા.

૭૦૨ બાઈ વીરબાઈજી તે શેઠ સોરાબશાહ દાદાબાઈ મુનસીફના ધણીયાણી

તથા મરદુમ શેઠ ડોસાબાઈ બેરામજી વકીલના દીકરી (ભર્ય)... ૨- ૧

- (ગ) ૧૫૮૨ બાઈ બચુબાઈ બેરામજી જીવણજી મીસતરી ... ૬- ૧
- ૭૬ શેઠ ડોશાબાઈ મેરવાનજી કબી (નવસારી) ... ૧૨- ૧
- ૪૦ શેઠ અરદેશર નસરવાનજી (વલશાડ) ... ૧૨- ૧
- ૨૭૪ શેઠ મેરવાનજી પેસતનજી મે'ગુસી... ૧૩- ૧

(ધ) ૪૭૪૮ બાઈ ગુલબાઈ તે મરદુમ શેઠ હોરમસજી પેસતનજી મામાના વીધવા

તથા મરદુમ શેઠ કાવશજી હોરમસજી મામાનાં દીકરી... ૧૫- ૧

૬૫૬ શેઠ નશરવાનજી દોરાબજી કંટાકટર (ભર્ય)... ૧૫- ૧

૫૩ શેઠ હીરજીબાઈ પેસતનજી નોરીયા (નવસારી) ... ૧૫- ૧

૬૧ બાઈ જરબાઈ તે શેઠ રસતમજી ફરાંમજી કાશદનાં ધણીયાણી (નવસારી) ૧૫- ૧

૪૦ શેઠ હોરમજી કાવશજી દમણીયા (નવસારી) ... ૧૭- ૧

૧૦૨ બાઈ જરબાઈ જીજીબાઈ નાનાબાઈ ચોથીયા (વલશાડ)... ૨૧- ૧

૬૬ બાઈ કોલીબાઈ તે મોબેદ પેસતનજી એ, પંડકીનાં વીધવા (બીલીમોરા) ૨૧- ૧

૩૫૧આ.

ચૈત્ર-માસ.

	૪૦ બાઈ હીરાબાઈ તે શેઠ ફરામજી કુ. આટલીઆનાં વીધવા (બીલીમોરા)	૨૧- ૧
	૧૩૩ બાઈ નવાજબાઈ દોરાબજી જમશેદજી બીલીમોરીઆ (અમદાવાદ)...	૨૩- ૧
(ચ)	૧૫૧૫ શેઠ નાદરશાહ ફરામરોજ ડોશાબાઈ મોટાબાઈ તે શેઠ ફરામરોજ હોરમજી મેજરના બેટા...	૩૦- ૧
	૧૦૩ શેઠ શાપુરજી અરશેદજી ખંખાતા (અમદાવાદ)	૩૦- ૧
	૨૧૨ બાઈ મેરબાઈ તે શેઠ ધનજીબાઈ મોટાબાઈનાં ધણીઆણી (બીલીમોરા)	૪- ૨
(છ)	૧૦૦૫૮ શેઠ જહાંગીરજી નશરવાનજી શાહેર (સુરત)...	૫- ૨
	૧૪૫ બાઈ પીરોજબાઈ તે શેઠ એદલજી ફકીરજીના ધણીઆણી (ધલાવ)...	૫- ૨
	૧૨૬ બાઈ ધનાબાઈ પેસતનજી મનચેરજી બારીઆ (બીલીમોરા)	૬- ૨
	૫૫૦ શેઠ નવરોજ કાવશજી કંઠાકટર (વડોદરા)	૭- ૨
	૧૦૭ શેઠ શાપુરજી મનચેરજી મકાના (ધલાવ)	૭- ૨
	૯૪ બાઈ કોલીબાઈ તે શેઠ ડોસાબાઈ કેન્ટીનવાલાનાં દીકરી (અમદાવાદ)	૧૧- ૨
	૧૮૦ શેઠ ફરામરોજ પેસતનજી ઘોંડી (આફરીકાના ડેલેગોઆબે મધેના હોરકો મારક ખાતે)	૧૨- ૨
(જ)	૨૧૭૩ અને ડાલર ૩૩૯ શેઠ એદલજી પાલનજી લાલકાકા (સુરત)	૧૩- ૨
	૩૦૦ શેઠ કાવશજી શાપુરજી વેલાતી	૧૫- ૨
	૮૩ શેઠ રતનશાહ રશતમજી શેઠના (ધલાવ)	૧૭- ૨
	૫૫૦ શેઠ કાવશજી શોરાબજી ઇન્જીપોરીયા (શાહબાદમાં ગુજરેલા ને સુર- તમાં ઉકમણું થયલું)	૧૮- ૨
(ઝ)	૧૦૧૫૧ બાઈ બાંનુગોસરખ તે ખાં બાં અરજેરજી દોરાબજી પટેલ સી. આઈ. ઈ. નાં બેટી (કવેટા)	૨૫- ૨
	૨૪૫ બાઈ આલીબાઈ અરજેરજી કંઠાકટર (બીલીમોરા)	૨૫- ૨
	૨૧૨ બાઈ કુવરબાઈ તે શેઠ ફકીરજી બેરામજીના ધણીઆણી (ધલાવ)	૨૫- ૨
	૧૫૩ શેઠ માણેકજી એદલજી વેસુના (મુંબઈમાં ગુજરેલા ને વેસુમાં ઉકમણું થયલું)	૨૬- ૨
(ટ)	૨૬૩૫૫ બાઈ માણેકબાઈ તે શેઠ નવરોજ જહાંગીરજી ગામડીઆનાં ધણી- આણી અને મરહુમ શેઠ કાવશજી અરદેશર શાહેરનાં બેટી	૨૬- ૨
(ડ)	૪૬૪૭ શેઠ દાદાબાઈ રતનજી વાંદરીવાલા (નવસારી)...	૨૮- ૨
	૩૧ શેઠ મેરવાનજી હોરમજી વાસણીઆ...	૧- ૩
	૪૦ શેઠ માણેકશા એદલજી દોરાબજી શુકેશવાળા (વલશાડ)...	૫- ૩
(ઢ)	૧૦૦૦ બાઈ શીરીનબાઈ જમશેદજી વીમાદલાલ (નવસારી)	૮- ૩
	૧૧૮ શેઠ માણેકજી જમશેદજી ધાતીગરા (સુરત)	૧૩- ૩
	૨૨૦ શેઠ રસતમજી તે મરહુમ શેઠ નવરોજ અરદેસરજી વકીલની દીકરી બાઈ માણેકબાઈના દીકરા (માંડબે ગુજરેલા ને બરચનાં ફાંડામાં બરાયલા)	૧૪- ૩
	૮૬ શેઠ ધનજીબાઈ લીમજીબાઈ ચાવલ (બીલીમોરા)	૧૫- ૩
	૧૩૮ બાઈ જરબાઈ તે મરહુમ શેઠ મચેરજી ન. ખેડુતના વીધવા (બરચ)	૧૭- ૩
	૧૯૯ આં હોરમસજી નશરવાનજી માદન...	૧૮- ૩
	૮૦ શેઠ પેસતનશા રશતમજી ચાંજવાળા (અંકલેસવર)	૨૨- ૩
(ઢ)	૪૫૦૦ શેઠ દોરાબજી ડોશાબાઈ દોતીવાલા (સીકંદરાબાદ)	૨૩- ૩
	૧૬૧ બાઈ કોલીબાઈ નશરવાનજી (અમદાવાદ)	૨૪- ૩

૩૫૫આ.

રૈબ-માહા.

- (ભુ) ૧૩૨૫ શેઠ શીરોઝ ખરશેદજી નશરવાનજી વાડીયા ... ૨૪- ૩
- ૪૫૬ બાઈ હીરાબાઈ તે મરહુમ શેઠ પેસતનજી હોરમશજી બારીવાના વીધવા ૨૭- ૩
- ૨૦૦ બાઈ માણેકબાઈ તે શેઠ ખરશેદજી મા. તાતાના માતાજી (નવસારી) ૨૮- ૩
- ૧૧૩ બાઈ દીનબાઈ તે શેઠ મચેરજી જ. મારફતીયાના ધણીયાણી (બરચ) ૩૦- ૩
- ૬૫ શેઠ મનચેરશાજી રસતમજી વાડીઆ (બીલીમોરા) ... ૧- ૪
- ૨૫ બાઈ માણેકબાઈ તે મરહુમ શેઠ રતનજી બહાંગીર ગીલડરના વીધવા. ૨- ૪
- ૯૧ બાઈ દીનબાઈ દાદાબાઈ રતનજી વાંદરીવાળા(નવસારી) ... ૩- ૪
- ૫૦૦ બાઈ આવાંબાઈ શાપુરજી પેસતનજી ચાવરા (વલશાડ) ... ૪- ૪
- ૧૩૪ શેઠ હોરમજી જીવાજી ઠાંકા (નવસારી) ... ૬- ૪
- ૨૫ બાઈ કુવરબાઈ નરીમાન બેજનજી કાપડીયા સુરતવાળા (વલશાડ)... ૮- ૪
- ૪૩૫ બાઈ રતુબાઈ સોરાબજી એદલજી મેહનતી તથા તાર માસતર(સુરત). ૧૦- ૪
- ૭૩ શેઠ દાદાબાઈ જમશેદજી કાબરાજી (મદરાસ) ... ૧૧- ૪
- ૬૧૧ બાઈ નવાબબાઈ હોરમજી દોરાબજી તાડીવાલા(બરચ) ... ૧૨- ૪
- ૭૯ બાઈ પીરોજબાઈ તે શેઠ અરદેશર જીવજીના ધણીયાણી (ધલાવ) ૧૨- ૪
- (ત) ૧૮૫૦ ડા. કાવશજી નવરોજી મહેતા ... ૧૭- ૪
- ૨૩૩ શેઠ જમશેદજી જીજીબાઈ મેધોરા (બીલીમોરા) ... ૨૨- ૪
- ૨૨૨ શેઠ નશરવાનજી બેરામજી દારવાળા (બરચ)... ૨૩- ૪
- ૫૬૮ શેઠ એદલજી આદરજી મેહતા (પુણા) ... ૨૫- ૪
- ૬૩૦ બાઈ મનીજી તે શેઠ રતનશાહ ડોશાબાઈ ચોકસીનાં બેટી ... ૨૯- ૪
- (થ) ૫૪૭૭ શેઠ રતનજી નાનાબાઈ બાઈશ ... ૨૯- ૪
- ૪૫ શેઠ અરદેશર પેસતનજી દીવાન (અજમેર) ... ૪- ૫
- ૯૬ શેઠ પેસતનજી જીવાજી માવજી (બીલીમોરા). ... ૫- ૫
- ૨૪૨ શેઠ બેરામજી શેરીયારજી ઉમરીગર ઉરફે બેહલાસાના (સુરત) ... ૭- ૫
- ૩૬ શેઠ નશરવાનજી શોરાબજી જીવાજી (બીલીમોરા) ... ૯- ૫
- ૨૫૭ બાઈ બીબાઈજી ફરામજી બેરામજી વસધિરા તે મરહુમ શેઠ ડોશા-
બાઈ એદલજી બાટલીવાલાના બેટી. ... ૧૦- ૫
- ૫૮૪ શેઠ જમશેદજી ફરદુનશા બેજનજી ફેલાંવાળા (બરચ) ... ૧૦- ૫
- ૬૨૨ શેઠ રતનજી બમનશાહ મારસલ (મુંબઈમાં ગુજરેલા ને બરચમાં
તથા કલીકટમાં ઉઠમણ થયલું) ... ૧૧- ૫
- (દ) ૧૩૧૨ શેઠ એદલજી ફરદુનજી મોદી ... ૧૧- ૫
- ૮૨ બાઈ રતનબાઈ તે શેઠ કાવશજી હો. વાડીઆનાં ધણીયાણી(બીલીમોરા) ૧૧- ૫
- ૩૧૦ શેઠ બમનજી ટેમુલજી દેશાઈ (નવસારી) ... ૧૨- ૫
- ૧૨૭ બાઈ સુનાબાઈ તે શેઠ નાનાબાઈ ન. પટેલનાં ધણીઆણી (દેવલાલી) ૧૨- ૫
- ૯૧ શેઠ ફરામજી જમશેદજી માણેકશા ઉરફે કોલકવાલા (વલશાડ) ... ૧૨- ૫
- ૮૨ શેઠ સેરીયાદજી માણેકજી ગોલખાઉ (બરચ) ... ૧૪- ૫
- ૨૯૯ શેઠ સોરાબજી માણેકશાહ શાહ (બરચ) ... ૧૯- ૫
- (ધ) ૬૪૧૭ તથા ડાલર ૧૧૦૦ શેઠ કેબશર અરદેશર ચીનાઈ ... ૧૯- ૫
- ૨૭૮ શેઠ શાપુરજી સોરાબજી ગોટલા (નવસારી) ... ૨૦- ૫
- ૭૩ બાઈ માણેકબાઈ તે શેઠ કુવરજી ન. લાલનાં ધણીઆનાં (બીલીમોરા) ૨૦- ૫

ક્રમીક્રમાં.	રોજ-માહા.
૫૮ શેઠ ડોશાભાઈ ફરદુનજી મશાલાવાલા (ભરૂચ)...	૨૪- ૫
૨૦૧ શેઠ કુવરજી દીનશાજી મેરવાનજી મેહતા (મુંબઈમાં ગુજરેલા ને ભરૂચમાં ઉત્તમચું થયેલું)...	૨૬- ૫
૧૦૬ બાઈ જરબાઈ હોરમજી જમશેદજી ચીવલવાળા (વલશાડ)...	૨૯- ૫
૨૩૪ શેઠ શીમાવલ્લ શાપુરજી આદરજી તાર માસતર (અમદાવાદ)...	૩૦- ૫
૩૦ બાઈ રૂપાંબાઈ નશરવાનજી લકરી (વલશાડ)....	૧- ૬
૨૫૭ શેઠ અરદેશર બમનશાહ મારસલ (ભરૂચ) ...	૨- ૬
૧૯૫ બાઈ બચુભાઈ તે શેઠ દીનશાજી મ. કારંજવાલાનાં ધણીયાણી (અમદાવાદ) ૩-	૬
૪૯ શેઠ એદલજી ખરશેદજી દમણીઆ (ખીલીમોરા).	૫- ૬
૧૧૧ બાઈ મેરબાઈ કાવશજી મેરવાનજી પોરટવાળા (વલશાડ) ...	૭- ૬
(ન) ૩૦૩૪ શેઠ બેરામજી દાદાભાઈ ખંખાતા (કરાંચી) ...	૯- ૬
૨૬ બાઈ પીરોજબાઈ તે શેઠ દાદાભાઈ બીખાજી ખેરગામવાલા (વલશાડ) ૯-	૬
૪૯૩ શેઠ નવરોજી ગોટાભાઈ દાણવાલા તથા દલાલ...	૯- ૬
૫૦૦ બાઈ મીઠીબાઈ નશરવાનજી સોરાબજી આઈબારા (સુરત).	૧૦- ૬
૧૬૬ દેશાઈજી પેસતનજી ખરશેદજી (નવસારી) ...	૧૦- ૬
૧૩૩ શેઠ અરદેશર દાદાભાઈ ચોથીયા (વલશાડ) ...	૧૨- ૬
૫૬૨ શેઠ દીનશાજી ફરામજી દાદાભાઈ (ભરૂચ) ...	૧૩- ૬
૧૫ બાઈ હીરાંબાઈ શાપુરજી બીખાજી યુગેલ (વલશાડ) ...	૧૫- ૬
૧૪૧ શેઠ રસતમજી માણેકજી ખેરગામવાળા (વલશાડ) ...	૧૬- ૬
૧૨૨ બાઈ નવાજબાઈ બેરામજી શેરીયારજી ઉમરીગર (સુરત)...	૨૩- ૬
૧૩૫ શેઠ જમશેદજી વીકાજી બીમડીવાલા (કલ્યાણી) ...	૨૪- ૬
(પ) ૧૦૮૬ બાઈ મેહરબાનુ તે શેઠ દીનશાહ નશરવાનજી ગયારાનાં ધણીઆણી અને ૩૦ દોરાબશાહ એદલજી કોઠાવાલાનાં બેટી (સુરત) ...	૨૬- ૬
૪૯ બાઈ મેરબાઈ દીનશાજી (અમદાવાદ) ...	૨૯- ૬
૧૪૫ બાઈ ટેહમીનાં કેમશર ખેહરામજી ગારડ ...	૩૦- ૬
(ફ) ૫૩૪૭ બાઈ પીરોજબાઈ તે બા. બા. બેજનજી દાદાભાઈ મેહતાના ધણીયાણી (નાગપુર) ...	૧- ૭
૨૯૮ બાઈ પીરોજબાઈ ફરામરોજ મેરવાનજી દીગરીઆ (નવસારી) ...	૧- ૭
(બ) ૨૩૦૨ શેઠ જીવાજી બેરામજી દાણવાલા તથા હાથી (ભરૂચ) ...	૪- ૭
૨૬૪ શેઠ નસરવાનજી હોરમસજી મસાલાવાળા (ભરૂચ) ...	૭- ૭
૮૯૬ શેઠ પેસતનજી હોરમસજી ઉમરીગર ...	૮- ૭
(ભ) ૩૫૯૦૭ બાઈ પીરોજબાઈ માણેકજી રતનજી પટેલ (સીગનપોર) ...	૧૨- ૭
(મ) ૧૦૭૫૩ બાઈ ટેહમીના તે શેઠ કેમશર રતનજી દોરાબજી એડનવાલાના ધણી-યાણી અને મરહુમ શેઠ રતનશાહ દાદાભાઈની દીકરી...	૧૩- ૭
૭૬ શેઠ નશરવાનજી પેસતનજી વાસણીઆ (ખીલીમોરા) ...	૧૩- ૭
(ય) ૧૦૪૫૪ શેઠ નવરોજી અરદેશર કાલાગાંધી (ભરૂચ) ...	૧૪- ૭
૩૦ બાઈ ગુલબાનુ રસતમજી અવાસીઆ ...	૧૮- ૭
૧૫૦ શેઠ કાવસજી રસતમજી અડાજણીઆ તથા સરકારી ...	૧૯- ૭
(ર) ૧૦૦૦ શેઠ પેસતનજી ઉકરજી દુકાનદાર તથા સુખડવાલા (સુરત).	૨૦- ૭

રૂપીઆ.	રોજ-માહા.
૮૨૨ શેઠ દારાખાહ રશતમજ દાદાભાઈ કરજીઆ...	... ૨૫- ૭
૧૦૪ શેઠ માણેકજી જીવાજી માવજી (ખીલીમોરા)...	... ૨૬- ૭
૧૧૮ બાઈ ડોસીબાઈ તે શેઠ અરદેસર પી. કોલીકાકાના ધણીયાણી (ભરચ)	૩૦- ૭
૨૦૪ આં કુવરજી બરજોરજી મીઠાધવાલા.	... ૧- ૮
(લ) ૩૬૫૦ શેઠ હોરમજી રસતમજ વાહાડયા ...	... ૫- ૮
(વ) ૫૦૦ શેઠ બેરામજી એચ. જે. રશતમજ...	... ૭- ૮
૫૬ શેઠ નરીમાન સોરાખજી કાપડીઆ (અમદાવાદ)	... ૮- ૮
૯૭ શેઠ પેસ્તનજી ડોસાભાઈ પટેલ (થાણામાં ગુજરેલાં ને ભરચમાં ઉઠમણું થયલું) ...	... ૧૨- ૮
૮૯૦ બાઈ હમાબાઈ તે ૩૦ નાનાભાઈ કુવરજી મોદીના ધણીયાણી	... ૧૪- ૮
૮૦ શેઠ નશરવાનજી મેરવાનજી તાડીવાળા (ભરચ)	... ૧૮- ૮
(શ) ૩૧૫૬ બાઈ ડોશીબાઈ એચ. જે. રશતમજ (કરાંચી).	... ૧૮- ૮
૧૩૦ બાઈ ધનબાઈ સોરાખજી ગોરવાળા (કરાંચી)...	... ૨૧- ૮
૪૮૧ શેઠ રતનશાહ અરદેશર ચીનાઈ (આકોલા) ...	... ૨૩- ૮
૬૪ શેઠ રશતમજ નવરોજી ઇચ્છાપોરીયા ઉરફે દલાલ (સુરત).	... ૨૬- ૮
(પ) ૧૨૨૫ એરવદ બેરામજી અરશેદજી દોરડી (નવસારી)..	... ૩૦- ૮
૮૬૨ બાઈ ધનબાઈજી જામાસજી હોરમજી બાધરપોરવાલા તે મરહુમ શેઠ બમનજી મનચેરજી વઝીલના દીકરી (ભરચ) ...	... ૫- ૯
(સ) ૬૦૦૫ બાઈ ધનબાઈજી પેસતનજી બમનજી ભરચા...	... ૫- ૯
(હ) ૧૬૫૦ બાઈ પીરોજબાઈ બરજોરજી મેરવાનજી ફરેઝર (સુરત)...	... ૫- ૯
૧૧૧ બાઈ ધનબાઈજી માણેકજી દામલા (મુંબઈમાં ગુજરેલાં ને નવસારીમાં ઉઠમણું થયલું)...	... ૮- ૯
૧૬૫ બાઈ માણેકબાઈ તે શેઠ પીરોશાહ રશતમજ દરીઆશાહના ધણી-આણી (નીરંજમાં ગુજરેલાં ને ભરચમાં ઉઠમણું થયલું) ...	... ૯- ૯
(ળ) ૧૦૬૪ શેઠ હોરમજી માણેકજી મેહતા (કરાંચી) ...	... ૯- ૯
૩૨૪ શેઠ પીરોજશાહ ધનજીબાઈ બક્ષી (નાગપુર)...	... ૧૨- ૯
(ક્ષ) ૨૩૩૧ બાઈ શીરીનબાઈ તે શેઠ રતનજી જીવણજી પેમાસતરનાં ધણીયાણી	
અને શેઠ ઉકરજી કાવસજી ઉમરીગરનાં બેટી.	... ૧૪- ૯
૧૦૬ બાઈ સુનાબાઈ તે શેઠ નશરવાનજી ટે. મામલતદારના વિધવા (ભરચ)	૧૫- ૯
૩૨ શેઠ રશતમજ નાનાબાઈ (વલશાડ)	... ૧૭- ૯
૪૪૬ શેઠ પીરોશાહ નવરોજી વખારીયા (ભરચ) ...	... ૧૯- ૯
૩૪ શેઠ બેજનજી હોરમજી વજીદદાર (વલશાડ) ...	... ૨૧- ૯
૪૬ શેઠ જમશેદજી કાવસજી હાંશાતીઆ (અંકલેસવર)	... ૨૨- ૯
(સ) ૧૦૬૦૯ શેઠ બેરામજી એદલજી ઉમરીગર ...	... ૨૩- ૯
૪૬૪ શેઠ નવરોજી રશતમજ નગરવાલા (અહમદનગર)	... ૨૫- ૯
૧૬૬ આં કાવસજી સોરાખજી દોરડી (નવસારી) ...	... ૨૫- ૯
(A) ૧૬૨૮ બાઈ પીરોજબાઈ બેજનજી ગોલવાલા (કરાંચી)	... ૨૫- ૯
(B) ૭૮૭૬ શેઠ દોરાબજી નાનાબાઈ મેહતા (નવસારી) ...	... ૨૭- ૯
૧૪ બાઈ પીરોજબાઈ પીરોશાજી પાલનજી (વલશાડ)	... ૨૮- ૯

રૂપીઆ.

રોજ-માહ.

	૨૯૭	બાઈ હોરીબાઈ ધનજીશાહ મચેરજી કાપડીયા (મુંબઈમાં ગુજરેલા ને ભરૂચમાં ઉઠમણું થયલું)	...	...	...	...	૩૦-૯
	૧૯૧	બાઈ ભીખીબાઈ તે શેઠ બરજેરજી જમશેદજીના વીધવા (ધલાવ)	...	...	...	...	૧-૧૦
	૪૨	શેઠ ગુસ્તાદજી હોરમસજી સતારાવાળા (જોધપુરમાં ગુજરેલા ને ભરૂચમાં ઉઠમણું થયલું)	...	...	...	...	૩-૧૦
(C)	૨૫૫૧	સર હોરમજી નવરોજી મોદી (હાંગકાંગ)	...	...	...	...	૭-૧૦
	૨૭	શેઠ દાદાબાઈ જમશેદજી મેધોરા (ખીલીમોરા)...	...	...	...	...	૧૩-૧૦
	૫૩	શેઠ પીરોજશા રસતમજી ગાંબવાળા (અંકલેસવર)	...	...	...	...	૧૩-૧૦
(D)	૧૭૫૫	બાઈ અયુબાઈ તે મરહુમ શેઠ નવરોજી હોરમજી ઉમરીગરના વીધવા અને શેઠ ઉકરજી કાવશજી ઉમરીગરના બેન...	...	...	...	...	૧૫-૧૦
	૩૧૩	શેઠ અમનજી એદલજી ધનજીબાઈ મીસ્ત્રી (અમદાવાદ)...	...	...	...	...	૧૬-૧૦
	૧૦૩	શેઠ રસતમજી માણેકજી ધુરીઆશેઠના (અંકલેસવર)	...	...	...	...	૧૬-૧૦
	૩૦	બાઈ પુતલીબાઈ તે શેઠ મેરવાનજી જમશેદજીના ધણીયાણી (ભરૂચ).	...	...	...	...	૨૨-૧૦
(E)	૧૧૨૦૦	નયાબ આં બાં ધનજીબાઈ ફરીરજી કામાદોર સી. આઈ. ઇ. (મરીહીલ ખાતે ગુજરેલા ને રાયવર્પીડીમાં ઉઠમણું થયલું)	...	...	...	...	૨૩-૧૦
	૯૪	બાઈ પીરોજબાઈ ધનજીશાહ જમશેદજી કાકાવાળા (અંકલેસવર)	...	...	...	...	૨૩-૧૦
	૧૫૮	શેઠ નાંદગીરજી દાદાબાઈ (ધલાવ)	...	...	...	...	૨૪-૧૦
(F)	૨૪૮૪	શેઠ અરદેશર શાપુરજી ગઝદર	...	...	...	...	૩૦-૧૦
	૮૦	બાઈ ટેલમીના રસતમજી બરજેરજી કાપડયા (દેવલાલીમાં ગુજરેલા ને ભરૂચમાં ઉઠમણું થયલું)	...	...	...	...	૧-૧૧
	૨૦૦	બાઈ રતનબાઈ એદલજી અમનજી મેહતા (નવસારી)	...	...	...	...	૩-૧૧
	૩૦૭	બાઈ કુવરબાઈ શાપુરજી મીસતરી તે મરહુમ શેઠ એદલજી જમશેદજી માખણીયાના બેટી	...	...	...	...	૩-૧૧
	૬૨૭	શેઠ કેકેબાદ ફરામજી મુકાદમ	...	...	...	...	૫-૧૧
	૧૪૭	શેઠ રસતમજી જમશેદજી કાટપીડીયા (સુરત)...	...	...	...	...	૫-૧૧
(G)	૧૭૫૬	શેઠ મેરવાનજી ફરહુનજી મરઝબાન.	...	...	...	...	૫-૧૧
	૪૨૦	શેઠ હોરમજી ફરામજી વાણુયા	...	...	...	...	૯-૧૧
	૭૨૨	શેઠ પેસતનજી એદલજી ખાંખાતા (હાંગકાંગ)...	...	...	...	...	૧૨-૧૧
	૫૭	બાઈ જરબાઈ તે શેઠ જહાંગીરજી એદલજી તમનાના બેહેન (અમદાવાદ)	...	...	...	...	૧૨-૧૧
	૯૧	શેઠ કેમશર નશરવાનજી દાદાબાઈ હોરાવજીર (અમદાવાડમાં ગુજરેલા ને વલસાડમાં ઉઠમણું થયલું)	...	...	...	...	૧૩-૧૧
	૨૮૭	બાઈ ધનબાઈ માણેકજી શેખદાર (કરાંચી)	...	...	...	...	૧૪-૧૧
(H)	૧૧૫૩૫	બાઈ સુનાબાઈ તે મરહુમ શેઠ પેસતનજી રસતમજી હકીમજીના વીધવા તથા મરહુમ શેઠ બેગનજી ફરહુનજી સંદરવાળાના બેટી	...	...	...	...	૧૬-૧૧
(I)	૪૮૧૧	શેઠ અરદેશર નશરવાનજી ચીનાઈ (સીકંદરાબાદ)	...	...	...	...	૧૮-૧૧
	૨૦	બાઈ રતુબાઈ તે શેઠ એદલજી જ. કાખલાજીના ધણીયાણી (અમદાવાદ)	...	...	...	...	૧૮-૧૧
	૩૩૬	બાઈ ધનબાઈ તે આં પાત્રનજી ખામાસજી કુતારનાં ધણીઆણી.	...	...	...	...	૧૯-૧૧
	૯૭૭	બાઈ શીરીનબાઈ ફરામરોઝ તબાક (મુંબઈમાં ગુજરેલા ને કરાંચીમાં ઉઠમણું થયલું)	...	...	...	...	૨૨-૧૧

રૂપીઆ.

રૌબ-માહા.

	૧૪ બાઇ દીનબાઈ શાપુરજી રસતમજી પીચુ (વલશાડ)	...	...	૨૩-૧૧
	૨૦૦ બાઈ નવાજબાઇ જીજીભાઈ વાહાડયા (પુણા)...	...	...	૨૬-૧૧
(J)	૧૬૮૧૭ શેઠ બેરામજી એદલજી કલેક્ટર (કરાંચી)	...	...	૨૭-૧૧
(K)	૧૧૧૯ શેઠ સોરાબજી બેરામજી પોંચખાનાવાળા	...	...	૨૮-૧૧
(L)	૫૦૪૭ શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી ધણીદાદુના તથા મીસ્ત્રી.	...	...	૩૦-૧૧
	૨૧૩ બાઈ કુવરબાઈ તે શેઠ મંચેરજી પાલજીજીનાં ધણીયાણી (ધલાવ)...	...	...	૨-૧૨
	૬૧૫ બાઈ માણેકબાઈ હોરમજી હીરાજી બાધરપોરવાળા (ભરચ)	...	...	૪-૧૨
	૬૮ શેઠ શોરાબજી હોરાબજી વઘયા (બીલીમોરા)...	...	...	૪-૧૨
	૮૮૫ બાઈ ધનબાઈજી ધનજીશાહ ખરશેદજી કેમસરીયટવાળા (ભરચ)	...	...	૨૩-૧૨
	૭૯૮ બાઈ દીનબાઈ બેરામજી હોરાબજી કામા (ભરચ)	...	...	૨૭-૧૨
	૧૦૭ શેઠ માણેકજી ડોશાબાઈ (કતીકટ)	...	...	.....
	૩૬૧ બાઈ નવાજબાઈ નાનાભાઈ માણેકજી ગજડર	...	...	૧લો ગાથા.

૨૮૪૧૯૫ કુલે રૂપયા તથા ૪૨૯૦ ડાલર.

ઉપલા કોઠામાં જણાવેલી રૂ૧૦૦૦ ની ઉપરની રકમો ક્યાં ક્યાં ધરમ ખાતાંઓમાં આપવામાં આવી છે, તેની વીગત:—

(ક) મરહુમ શેઠ શોરાબ લી. પાલમકોટ રોજ ૭ મો માહા રજે ૧૨૭૯ને દીને મઉથી મુ'બઈ આવતાં ટરેનમાં હક થવાથી તેવણને પાછા મઉ લઈ ગયલા ત્યાં એવણના થયલા ઉઠમણમાં મરહુમનાં બેન બાઈ ભીખાઈજી રૂ૫૧, મીસ રતનબાઈ પં. ડોક્ટર રૂ૫૦, મરહુમના વીધવા બાઈ આલીબાઈ રૂ૩૧, ખાં ખાં રતનજી બે. પારખ રૂ૨૫ અને ખેસીઆંબે ભરેલા રૂ૧૩૦ મલી રૂ૨૮૭ નીચલા કુંડોમાં આપયા હતા:—મઉની અગીઆરીના નીલાવ કુંડમાં રૂ૨૨૭, મઉનાં નસેસાલાર કુંડમાં રૂ૩૦ અને મઉમાં રવાનની ગાડીના નીલાવ કુંડમાં રૂ૩૦. એ ઉપરાંત મરહુમના અમદાવાડમાં થયલા ઉઠમણ વખતે ભરાયલા રૂ૯૧ ગયા વરસના કલેન્ડરમાં ઉઠમણ સખાવતમાં છપાયલા છે તે જુદા સમજવા.

(ખ) મરહુમ બાઈ આવાંબાઈ પેસતનજી કામાના પુણ માટે રૂ૧૮૫૧ ધરમખાતે આપયા હતા, તેમાં મરનારના દીકરા શેઠ હોરમસજી રૂ૪૦૦, મરનારના વહુ બાઈ કુંવરબાઈ હોરમસજી રૂ૧૦૦, મરનારના બેહેન બાઈ નવાજબાઈના દીકરાશ્રી શેઠ દાદાભાઈ તથા જેહાંગીરજી હોરમસજી કાપડયા રૂ૩૦ અને જુદા જુદા ખેસીઆંબે ભરેલા રૂ૨૮૬ મલી રૂ૮૧૬ ભરચની પારસી પંચાયતને આપયા કે એવું વયાજ ભરચની ખલાસવાડની અગીઆરીમાં જાય દેવાના કામમાં વાપરવું, મરનારની પુ'જમાંથી રૂ૧૦૦, શેઠ પેસતનજી હોરાબજી કામા રૂ૧૦૦, મરનારની દીકરી બાઈ દીનબાઈ પીરોજશાહ કામા રૂ૨૦૧, મરનારના જમાઈ શેઠ પીરોજશાહ બેરામજી કામા રૂ૩૦૧ અને જુદા જુદા ખેસીઆંબે ભરેલા રૂ૧૭૫ મલી રૂ૮૭૭ ખલાસવાડની અગીઆરીની પક્ષીમે નવો આરડો બાંધવા માટે આપયા, અને જુદા જુદા ખેસીઆંબે ભરેલા રૂ૧૫૮ ભરચની પારસી પંચાયત હસતેકના જુદા જુદા કુંડોમાં આપયા.

(ગ) મરહુમ બાઈ ખચુબાઈ બેરામજી મીસતરીના પુણ માટે રૂ૧૫૮૨ ધરમ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરનારના સસરા મરહુમ શેઠ જીવનજી ભમાસપજી મીસતરીએ પોતાની પુ'જમાંથી રૂ૫૦૧, મરનારના ધણી શેઠ બેહરામજી રૂ૫૦૧, મરનારનાં દીકરી બાઈ તેહમીના રૂ૧૦૦, મરનારના દીકરી બાઈ બાનુબાઈ રૂ૧૦૦, મરનારના દેર શેઠ એદલજી જીવનજી મીસતરી રૂ૭૫, મરનારના દેર શેઠ રસતમજી જીવનજી મીસતરી રૂ૨૫, મરનારનાં દેરાણી બાઈ શીરીનબાઈ એદલજી મીસતરી રૂ૭૫, મરનારનાં નણદ બાઈ ભીખાઈજી રસતમજી મેહતા રૂ૫૧, મરનારનાં ખેસી શેઠ રસતમજી એદલજી મેહતા રૂ૫૧, મરનારના સગા મરહુમ શેઠ મેરવાનજી એદલજી મેહતાનાં કુંડું બે રૂ૨૫ મળી ઉપલી ત્રણે રકમ મુવાક્કી ગામના ડાક્ટરનાં કુંડમાં, મરનારનાં માતાજી બાઈ ભીખાઈજી કુવરજી પટેલે રૂ૨૫ ઈચછાપોરના બાંધીયા નસેસાલારોના કુંડમાં અને બાકીના રૂ૫૫ જુદા જુદા ખેસીઆંબે પરચુટણ કુંડોમાં આપયા હતા.

(ઘ) મરહુમ બાઈ ગુલબાઈ હોરમજી મામાનાં પુણ માટે રૂ૪૭૪૮ ધરમખાતે આપયા હતા તેમાં મરનારની પુ'જમાંથી રૂ૫૨૫ એમાંથી રૂ૫૦૦ દખણ હેદરાબાદ મંધ એવણનાં મરહુમ માસીજી બાઈ માણેકબાઈ નશરવાનજી ચીના-ઈએ બાંધેલી દરેહુમેહરના તરટીઆને આપયા કે એવું વયાજ નીલાવ કુંડમાં વાપરવું અને રવાનોને અવજમજીલ પહોંચાડવાના કુંડમાં રૂ૨૫, શેઠ હોરમજી એદલજી આલખલેસે રૂ૨૦૦ એમાંથી પારસી કીવર આસપીટાલના કુંડમાં રૂ૧૦૦, પંચાયતના સંકટ નીવારણનાં કુંડમાં રૂ૫૦ અને ડાં દાજ હસતકની ચાલીઆના કુંડમાં રૂ૫૦, બાઈ મેહરબાઈ હોરમજી એદલજી આલખલેસે રૂ૩૦૦૦ શેઠ જ. ન. પીટીટ આરફનેજમાં આપયા કે એના વયાજમાંથી મરહુમ બેહેન ગુલબાઈની દર વરસની બાજને દીને સોઆવ, અફરગાન તથા બાજ વીગરે કીરીયા કરાવો સરવે છાકરાઆને

ખરોડ રાત્રી આપણું આપણું, દખણ હૈદરાબાદવાળા શેઠા ડોસાભાઈ તથા પીરોજશાહ નશરવાનજી ચીનાઈએ ૩૩૦૦ ધરમખાતે આપયા હતા, શેઠ પીરોજશાહ હોરમસજી મામા તથા ધણીઆણી બાઈ જરબાઈએ ૩૧૦૦ એમાંથી રવાનેને અવલમંજલ પહેંચાડવાના કુંડમાં ૩૨૫, લાચાર જરથોસ્તીઓના નીભાવ કુંડમાં ૩૨૫, પારસી કીવર હાસપીટલ કુંડમાં ૩૨૫ અને ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રવાનેની ચાર દીવસની કીરીયા કરવાના કુંડમાં ૩૨૫, શેઠ અરદેશર હોરમસજી મામા તથા ધણીઆણી અને છોકરાંએ ૩૫૧ સર જમશેદજીની સફલના ભોજન કુંડમાં, બાઈ રતનબાઈ પીરોજશાહ ચીનાઈએ ૩૫૧ એમાંથી ધી ખમનજી પીટીટ જનરલ હાસપીટલ કુંડમાં ૩૨૬ અને પંચાયતનાં આંધળાં પાંગળાંઓની પરવરસી કરવાના કુંડમાં ૩૨૫, શેઠા હોરમસજી તથા રસતમજી ભીખાજી મામાએ ૩૫૦ એમાંથી પંચાયતના સંકટ નીવારણ કુંડમાં ૩૨૫ અને પંચાયતના દીવાના જરથોસ્તીઓને આશરો આપવાના કુંડમાં ૩૨૫, બાઈ પીરોજબાઈ મેરવાનજી ચીનાઈએ ૩૨૫ પંચાયતના દીવાના જરથોસ્તીઓને આશરો આપવાના કુંડમાં, શેઠ પીરોજશાહ મેરવાનજી ચીનાઈએ ૩૨૫ ડાં માસીના હાસપીટલ નીભાવ કુંડમાં, બાઈ મોતીબાઈ કરકુનજી આલબલેસ ૩૧૦૦ ખાં ખાં મરજખાન હસતકની એદલજી ક. આલબલેસની ચાલીના કુંડમાં, શેઠ બેનજી હોરમસજી આલબલેસ તથા ધણીઆણી તથા છોકરાંએ ૩૫૦ એમાંથી ઈરાનીઓની ધરમશાળાના કુંડમાં ૩૨૫ અને શેઠ ધનજીભાઈ આલબલેસ ડીસપેનસરીના કુંડમાં ૩૨૫, શેઠ કુરામજી હોરમસજી આલબલેસ તથા ધણીઆણી બાઈ મણિકબાઈએ ૩૫૦ એમાંથી પંચાયતના તંગદસત હાલતમાં આવેલાં જરથોસ્તીઓને આશરો આપવાના કુંડમાં ૩૨૫ અને પંચાયતના દીવાનાઓને આશરો આપવાના કુંડમાં ૩૨૫, બાઈ શીરીનબાઈ તથા ધણી શેઠ હીરજીભાઈ દાદાભાઈ આલબલેસ તથા છોકરાંએ ૩૫૦ એમાંથી પારસી કીવર હાસપીટલના કુંડમાં ૩૨૫ અને પારસી સંકટ નીવારણ કુંડમાં ૩૨૫, બાઈ રતનબાઈ તથા ખાવીદ શેઠ કેપશર અરદેશર મોદીએ ૩૫૧ પંચાયતના જરથોસ્તી દીવાનાઓને આશરો આપવાના કુંડમાં, બાઈ દીનબાઈ એદલજી મોદીએ ૩૨૫ ખાં ખાં મરજખાન હસતકની ચાલીઓને લગતી મરજુમ શેઠ ધનજીભાઈ આલબલેસની ડીસપેનસરીના કુંડમાં, બાઈ ભીખાઈજી જમશેદજી ચીનાઈએ ૩૨૫ ડાં દાજી હસતકની ચાલીઓના કુંડમાં, બાઈ ખરોદબાઈ હોરમસજી આલબલેસ ૩૨૫ પારસી કીવર હાસપીટલના કુંડમાં અને બાકીના ૩૫૫ જુદા જુદા ખેસીઓએ પરચુટણ કુંડમાં આપયા હતા.

(ચ) મરજુમ શેઠ નાદરશા કુરામરોજ મોટાભાઈ તે શેઠ કુરામરોજ હોરમસજી જેવરના બેટાના પુણ્ય માટે ૩૧૫૧૫ ધરમ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરનારની પુલમાંથી ૩૧૦૦૧, મરનારના બાવા શેઠ કુરામરોજ ૩૧૫૧, મરનારનાં માતાજી બાઈ આઈમાય ૩૨૦૧, મરનારનાં માસી બાઈ મણિકબાઈ હીરજીભાઈ મોદી ૩૫૦, મરનારનાં માસા શેઠ હીરજીભાઈ ધનજીભાઈ મોદી ૩૫૦ અને બાકીના ૩૫૫ જુદા જુદા ખેસીઓએ ભરયા હતા. ઉપલા ૩૫૫ નીચલા કુંડમાં આપયા હતા :—અનુમનના આતશબેહરામમાં મરનારની વરસ દાહડાની બાજુ, અફરગાન, શીયાવ વગેરે કરવા ૩૬૦૧, અનુમનના આતશબેહરામમાં આફરગાન, જશન, વગેરેમાં મરજુમનું નામ દેવા ૩૧૦૧, પારસી સંકટ નીવારણ કુંડમાં ૩૮૧, પારસી પલેગ હાસપીટલનાં કુંડમાં ૩૭૫, કુંગરવાડી ઉપર ભણુતરનાં કુંડમાં ૩૫૧, રવાનેને અવલમંજલ પહેંચાડવાનાં કુંડમાં ૩૫૧, ડાં માસીનાની હાસપીટલનાં કુંડમાં ૩૭૧, ઝોરાજીયન બોલડીંગ કુંડમાં ૩૨૫, ધી જ. ન. પીટીટ એરકુનેજનાં કુંડમાં ૩૨૫, આંધળા પાંગળા જરથોસ્તીઓની પરવરસીનાં કુંડમાં ૩૨૫, સર જમશેદજી જીજીભાઈની રફલના છોકરાંઓને જમાડવાનાં કુંડમાં ૩૫૧, શેઠ ન. મા. પીટીટ દીવાનશાળાનાં કુંડમાં ૩૨૫, દેવલાલીની ડાં બાહુરજીની સેનેટેરીયમનાં કુંડમાં ૩૫૧, અનદનવાડીના ડાં નાયગામવાળા હસતકની પારસી ચેરીટેબલ ડીસપેનસરીનાં કુંડમાં ૩૨૫, મેડમ વાઈડલીની હાસપીટલનાં કુંડમાં ૩૨૫, શેઠ દાદીશંકના આતશબેહરામના ગહમખાર, જશન, ચુકતાદનાં કુંડમાં ૩૬૧, પારસી સાઈકલોંગ કલબનાં કુંડમાં ૩૨૫, અમદાવાદની શેઠ નવરોજ વકીલની અગીઆરીનાં કુંડમાં ૩૨૫, અમદાવાદના જરથોસ્તી રવાનેને અવલમંજલ પહેંચાડવાનાં કુંડમાં ૩૨૫, બાઈ દીનબાઈ પીટીટ વીધવા આશ્રમનાં કુંડમાં ૩૨૫, ગરીબ જરથોસ્તીઓને ચુકતાદ ટાંકણે વેંહુંચવાનાં કુંડમાં ૩૨૫, ધી ખમનજી પીટીટ પારસી જનરલ હાસપીટલના કુંડમાં ૩૨૫ અને શેઠ બેહરામજી જીજીભાઈ ચેરીટેબલ ઈન્ટરીટયુશનનાં કુંડમાં ૩૨૧.

(છ) મરજુમ શેઠ જહાંગીર નશરવાનજી શાહેરનાં પુણ્ય માટે ૩૧૦૦૫૮ ધરમ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરનારની પુલમાંથી ૩૪૦૦૦, મરનારના બાવાજી શેઠ નશરવાનજી ૩૩૦૦૦, મરનારના માતાજી બાઈ હીરાંબાઈ ૩૨૦૦૦, મરનારના બાઈ શેઠ કેપશર ૩૫૦૦, મરનારનાં કાકા શેઠ અરદેશર ખરોદજી તેલાટ ૩૩૦૦, મરનારના કુઈ બાઈ નવાજબાઈ તે શેઠ બેહરામજી ખરોદજી ગયારાનાં ધણીઆણી ૩૨૦૦ અને બાકીના ૩૫૫ જુદા જુદા ખેસીઓએ ભરીયા હતા. ઉપલા ૩૫૫ નીચલા કુંડમાં આપયા હતા :—સુરતના ઓકી મહોલાના આદરીયાનનાં કુંડમાં ૩૧૦૦, સુરતના પેપટ મહોલાના ગાહમખારના કુંડમાં ૩૧૦૦, સુરતના નાનપુરાના ગંબારના કુંડમાં ૩૧૦૦, સુરતના હીરામદીલાના મહોલામાંની અગીઆરીના કુંડમાં ૩૨૫, સુરતના ભીખાભાઈના મોહોલામાંની ઉનવાળાની અગીઆરીના કુંડમાં ૩૨૫, સુરતના શહેનશાહીના આતશબેહરામમાં ચાણુ દરાણુબાજનાં કુંડમાં ૩૧૦૦, સુરતના કદમીનાં આતશબેહરામમાં ચાણુ દરાણુબાજનાં કુંડમાં ૩૧૦૦, સુરતના ગોટીનાં આદરીયાનના કુંડમાં ૩૧૦૦, સુરતના જરથોસ્તના દીસાના કુંડમાં ૩૧૦૦, સુરતના કીરીઆવાડના ગાહમખારના કુંડમાં ૩૨૫, સુરત સર્વિયદપુરી ભાગલ આગલના આદરીયાનનાં કુંડમાં ૩૨૫, સુરત રસ્તમખારની પદાનીયાની ભગર સાધની અનુમનની અગીઆરીમાં કીયા કામમાં મરનારનું નામ દેવા માટે ૩૧૦૦, સુરતના આંધળા છુલાના પગારના કુંડમાં ૩૧૦૦, સુરતના ખાંધીયા નસિસાસારના કુંડમાં ૩૧૦૦, સુંબઈના પારસી દીવાનાના કુંડમાં ૩૧૦૦ સંજાણ ખાતે ઉભા કરવા ધારેલા ચાદગારીના સંતભના કુંડમાં ૩૨૫, સુરતના કંકરાખાડીના દોખમાં આંગળ કૃતશોમીને ખાવાનું આપવાના કુંડમાં ૩૧૦૦, ઉમરા, વેથુ, ડુમસ, ખલેદ એ ચાર ગામની સગડીના કુંડમાં ૩૨૫, સુંબઈની પલેગ હાસપીટલનાં કુંડમાં ૩૫૦, સુરતના બાગે પાદશાહના આદરીયાનનાં કુંડમાં ૩૧૦૦, સુરતના પાલીયા મોહોલાની અગીઆરીનાં કુંડમાં ૩૧૦૦, સુરત ગોપીપુરાની અગીઆરીનાં કુંડમાં ૩૫૦, સુરતના ગરીબ જરથોસ્તીઓને અનાજ વેંહુંચવા માટે ૩૫૦૦, ભાકા ગામની અગીઆરીના કુંડમાં ૩૨૫, સુરતના મુલ્લા ખરકીના પાણીના પરખનાં કુંડમાં ૩૨૫, રાંધેરન

અમીઆરીનાં ફંડમાં રૂ૪૦૦, ઝુંબઈની શેઠ જ. ન. પીટીટ આરફનેજનાં ફંડમાં રૂ૨૦૦, સુરતનાં પાંજરાધાળનાં ફંડમાં રૂ૧૦૦, સુરત રસતમપરાની ભગર સાધની અંજુમનની દરેહમેહરમાં રૂ૧૫૦, સુરતના મીઠા નમીનચંદ અવશી હસતક ચાલતા છવઢયા ફંડમાં રૂ૨૫, સુરતનો હીંદુ અનાથ બાળાશ્રમ આરફનેજમાં રૂ૪૧, કુદીયાણા ગામની અમીઆરીમાં રૂ૪૮, બિસાણ ગામની અમીઆરીમાં રૂ૨૫, હજીરાની પારેખ ધરમશાળામાં રીપર કામ કરવા માટે રૂ૧૫૦, સુરતના કદમી આતસબહેરામમાં બાજ, અફઝાન ફંડમાં રૂ૭૫ તથા ચોપડીઆ અને શેતરંજ આપી તેના રૂ૨૫, ભગવા ગામની અમીઆરીમાં રૂ૩૭, કરંજની અમીઆરીમાં રૂ૬૧; એ ઉપરાંત બાકીના રૂપયામાંથી મરહુમના પુણ માટે ગરીબોને લગન નવજોત વખતે આપવા તેમજ ગરીબોને અનાજ કપડા વગેરે આપાવવા તથા દરેહમેહરે વગેરે કાજે ચોપડીઆ, વાસણો મુકાવવા અને એવા બીજા કામોમાં મરહુમના બાવાએ આપવા હતા.

(જ) મરહુમ શેઠ એદલજી પાલનજી લાલકાકાના પુણ માટે રૂ૨૧૭૩ તથા ડાલર ૩૩૯ ધરમખાતે આપવા, એમાં સુરત ખાતે મરહુમના થયલા ઉઠમણા વખતે જુદા જુદા ખેરીઆએ ભરેલા રૂ૨૧૭૩ નીચે મુજબ આપવા હતા :— એક ગરીબ બીજની બેટીના લગન માટે રૂ૭૦૦, એક ગરીબ ખેસીની બેટીના લગન માટે રૂ૩૦૦, ૬૦ માસીનાની હાસ-પીટલના ફંડમાં રૂ૫૦૦, સુરતની જરથોસતીઆની નીશાળના ફંડમાં રૂ૧૦૦, સુરતની જરથોસતીઆની આરફનેજના ફંડમાં રૂ૨૮૬-૮, લાલકાકા ફેમીલી ફંડમાં રૂ૧૪૩-૪ અને ૬૦ કાવસ લાલકાકાની યાદગારી બળવવામાં માટે લાલકાકા ફેમીલી ફંડના સંબંધમાં ઉઘાડેલા ફંડમાં રૂ૧૪૩-૪. એ ઉપરાંત મરહુમના શહેનગાહી ખાતે થયલા ઉઠમણા વખતે ૬૦ રૂ૩૬ બરાબર હતા તેમાં શેઠા કાવશજી પાલનજીની કં. ૬૦ ૫૦, શેઠા તાતા સનસની કં. ૬૦ ૨૫, શેઠ બાપુજી પાલનજી લાલકાકા ૬૦ ૫૦, શેઠ પેસતનજી સોરાબજી લાલકાકા ૬૦ ૫૦, શેઠ બરજેરજી કાવશજી શેઠના ૬૦ ૨૫, શેઠ પીરે-જશાહ પેસતનજી શેઠના ૬૦ ૨૫ અને બાકીના ડાલરો જુદા જુદા ખેરીઆએ તથા દોસતોએ ભરીયા હતા. ઉપલા ડાલર ૩૩૯માંથી રૂ૨૦૦ શેઠ જ. ન. મા. પીટીટના પારસી દીવાનાઆનાં ફંડમાં આપવા હતા, જ્યારે બાકીની રકમ સુરત ખાતેનાં કેઈ લાયક ધરમખાતામાં આપવામાં આવશે.

(ઝ) મરહુમ બાઈ બાતુગોશસપ બરજેરજી દોરાબજી પટેલના પુણ માટે રૂ૧૦૧૫૧ આપવા હતા, તેમાં મરહુમનાં બાપા બા. બા. બરજેરજી રૂ૪૦૦૦, મરહુમનાં માતાજી બાઈ રતનબાઈ રૂ૪૦૦૦, મરહુમનાં બાઈ શેઠ ક્રામરોજ રૂ૫૦૦, મરહુમનાં બાઈ શેઠ જેહાનમુજ રૂ૫૦૦, મરહુમનાં બેન બાઈ તેહમીના રૂ૫૦૦, મરહુમનાં બેન બાઈ મુલબાઈ રૂ૫૦૦ અને ૬૦ બરજેરજી નશરવાનજી કરંજઆ રૂ૧૫૧. ઉપલા રૂપયા નીચલા ફંડોમાં આપવા હતા :—કવેતાના અસોફરોહરના ફંડમાં રૂ૧૫૦૦, કવેતાની પારસી આરામગાહની જગ્યાપર મરામત યા બગીચા માટે રૂ૫૦૦, ઝુંબઈની બાઈ સાકરબાઈ પીટીટ જનાવરની હાસપીટાલના ફંડમાં રૂ૧૫૦, મરહુમ શેઠ જ. ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનશાળાના ફંડમાં રૂ૨૫૦, સંજાણ પારસી મેમોરીયલ ફંડમાં રૂ૧૦૦, એદમ વાંચલી હાસપીટાલ તથા ગરીબનાં છોકરાંની સકુલના ફંડમાં મલી રૂ૩૦૦, દેવલાલીની ૬૦ બહાદુરજી સેનીટરીયમનાં ફંડમાં રૂ૩૦૦, શીકારપુરની હીંદુ વીધવા બાઈની છોકરીના લગન માટે રૂ૧૦૦, ઝુંબઈની પારસી પંચાયતના આધલાં પાંગલાં પારસીઆ માટેના ફંડમાં રૂ૨૫૦, ઝુંબઈની પારસી પંચાયતના હડબા કુતરાનાં ઈલાજ માટે મોકલવાના ફંડમાં રૂ૨૦૦, ઝુંબઈની જરથોસતી સ્ત્રી મંડળના ફંડમાં રૂ૨૫૦, કવેતાના લેડી મીડો નરસીંગ ફંડમાં રૂ૭૫૦, કરંચીના દસતુર ઢાલાના ફંડમાં રૂ૧૨૦, ઝુંબઈના જરથોસતી ધરમ સંબંધી જ્ઞાન કેલાવનારી મંડળીના ફંડમાં રૂ૧૦૦, સર જમશેદજી સકુલના ભોજન ફંડમાં રૂ૧૦૦, ધી બેરામજી જીજીબાઈ ચેરી-ટેબલ ઇનસ્ટીટ્યુશનના ફંડમાં રૂ૨૦૦, બાઈ શીરીનબાઈ કામા હસતકના વાંદરાના કેનવેલેસનટ હોમમાં રૂ૨૫૦, ઝુંબઈના લેપર હોમમાં રૂ૫૦૦, ઝુંબઈનાં નાચાર તથા વીધવા પારસી બાઈને રૂ૨૫૦, સીબીના પારસી આરામગાહનાં ફંડમાં રૂ૧૨૦, જેકાબાબાદમાં પારસી આરામગાહ બાંધવાના ફંડમાં રૂ૩૬૧, ઝુંબઈમાં બે પારસી વીધવા બાઈની છોકરીઆને પરણાવી તેના આપવા રૂ૪૦૦, સુરત જીલ્લાના કુદીઆણા ગામમાં શેઠ મનચેરજી જમશેદજીની સથાપેલી પારસી ડીસપેનસરી માટે રૂ૩૦૦૦, ઝુંબઈના પારસી એમબયુલેન્સ ફંડમાં રૂ૫૦ અને કરંચીના યંગ મેન ઝોરાસ્ટ્રીયન એસોસીએશનમાં રૂ૫૦.

(ટ) મરહુમ બાઈ માણિકબાઈ નવરોજી બહાંગીર ગામડીઆનાં પુણ માટે રૂ૨૬૩૫૫ ધરમ ખાતે આપવા તેમાં મરહુમનાં ધણી શેઠ નવરોજી રૂ૯૫૦૦, મરહુમના દીકરા શેઠ બેરામજી રૂ૧૫૦૦, મરહુમના દીકરા શેઠ જમશેદજી રૂ૧૫૦૦, મરહુમના દીકરા શેઠ બહાંગીરજી રૂ૧૫૦૦, મરહુમના દીકરા શેઠ સોરાબજી રૂ૧૫૦૦, મરહુમના દીકરા શેઠ કવરજી રૂ૧૫૦૦, મરહુમના બેહેસ્તનશીન દીકરા શેઠ રસતમજીને નામે રૂ૧૫૦૦ અને મરહુમનાં બેટી બાઈ નવાબબાઈ રૂ૧૫૦૦ મલી રૂ૨૦૦૦૦૦૦ થું કંટુ તે હવે પછી નકકી કરવામાં આવશે. મરહુમ બાઈ માણિકબાઈની પુણમાંથી રૂ૫૦૦૦ મરહુમનાં કુટુંબની શેઠ હોરમજી શાહરવાળી માહાલક્ષ્મી ખાતેના આદરીઆનનાં ધરમખાતામાં આપવાં, મરહુમના બાઈ શેઠ નવરોજી કાવસજી શાહર તથા ધણીયાણી બાઈ પીરેજીબાઈ રૂ૨૦૧, શેઠ નવરોજી કાવસજી શાહરનાં છોકરાંઆ રૂ૧૫૧, મરહુમનાં નણંદ બાઈ બઈજી બરજેરજી ભાલા રૂ૨૦૧, મરહુમ શેઠ બરજેરજી બેરામજી ભાલાનાં છોકરાંઆએ પોતાના મામી બાઈ માણિકબાઈનાં પુત્રને સાર રૂ૧૫૧, મરહુમના બેસી શેઠ ક્રામજી કાવસજી બેનટે રૂ૨૦૦ ઝુલ્લાંદીરોજ મદરેસાનાં ફંડમાં, શેઠ રસતમજી હોરમજી વખારીઆએ રૂ૧૦૦ એમાંથી ગરીબ જરથોસતી-આને મદદ કરવાનાં ફંડમાં રૂ૪૦, રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાનાં ફંડમાં રૂ૪૦ તથા પીટીટ આરફનેજનાં ફંડમાં રૂ૨૦ અને શેઠા દીનશાહજી કરફનજી પ્રથરસે રૂ૫૧ ઝોરાસ્ટ્રીઅન બીલડીંગ ફંડમાં; મરહુમના પાછલી રાતના થયલા ઉઠમણામાં મરહુમના ધણી શેઠ નવરોજીએ જરથોસતી રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમાં રૂ૧૦૦, ઝુલ્લાંદીરોજ મદરેસાના ફંડમાં રૂ૧૦૦ અને પારસી સંકટ નીવારણ ફંડમાં રૂ૧૦૦ આપવા હતા.

(ડ) મરહુમ શેઠ દાદાબાઈ રતનજી વાંદરેવાલાનાં પુણ માટે રૂ૪૬૪૭ ધરમ ખાતે આપવા હતા, તેમાં મરહુમની પુણમાંથી રૂ૪૬૦૦ એમાંથી રૂ૪૫૦૦ આપવા કે એના વચાજમાંથી મરહુમ શેઠ દાદાબાઈની નઈયતે એવણને નામનો

૬૨ વરસે નવસારીમાં એક મંબાર કરવો અને નવસારીના મલેસરના મરીબ જરથોસ્તીઓને આસરે આપવાના કુંડમાં વયાજ વાપરવા ૩૧૦૦; જ્યારે બાકીના ૩૪૭ મરહુમના જુદા જુદા સમાધિઓને ભરેલા હતા. એ ૩૫૫માંથી ૩૫૦ને અવલમંજલ પોહોચાડવાના કુંડમાં ૩૨૫ અને બાકીના ૩૫૫ નવસારીના પરચુટણ કુંડોમાં આપયા હતા.

(ક) મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ જમશેદજી વીમાદલાલનાં પુણ માટે મરહુમના ખેસીઆંબે મહી ૩૧૦૦૦ ધરમખાતે આપયા એમાંથી ૬૦૦ માસીનાની હાસપીટલનાં કુંડમાં ૩૨૦૦, ઝુંબઈનાં સ્ત્રી મંડલના કુંડમાં ૩૧૦૦ અને તરણ મરીબ જરથોસ્તીઓને લગનનાં ખર્ચ માટે આપયા ૩૬૬. બાકીના ૩૫૫ કીયાં આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ઢ) મરહુમ શેઠ દારાબજી દોસાભાઈ દોડીવાલાના પુણ માટે મરહુમના થયલા ઉકમણ વખતે ૩૪૫૦૦ ધરમખાતે આપેલા જહેર કરવામાં આવયા હતા.

(ણ) મરહુમ શેઠ કીરોજી ખરશેદજી વાઘીયાના પુણ માટે ૩૧૩૨૫ ધરમ ખાતે આપયા તેમાં મરહુમના માતા, પીતા અને ભાઈઓએ મહી ૩૧૦૦૦ બાં ૫૦ બાં મનચેરજી કાવશજી મરઝખાન હસતકની મરીબ જરથોસ્તીઓની ચાહુલીના એક બસોડ બીજી ચાકસ રકમ ઉમેરો બાંધવા આપયા હતા. જ્યારે બાકીના ૩૩૨૫ મરહુમનાં ખેસીઆંબે ધરમ ખાતે આપયા હતા.

(ત) ૬૦૦ કાવશજી નવશેજી મેહતાના પુણ માટે ૩૧૮૫૦ ધરમ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરહુમની પુત્રમાંથી ૩૧૩૨૫, મરહુમનાં વીધવા બાઈ ધનબાઈજી ૩૧૦૧, મરહુમના દીકરા શેઠ જહાંગીર ૩૫૧, બાઈ જાઈમંબે જહાંગીર ૬૬૮૨ ૩૨૫, મરહુમના દીકરા શેઠ અરદેશર ૩૨૫, શેઠ એદલજી દારાબજી પાઉવાળા ૩૨૫, મરહુમનાં દીકરી બાઈ મેહરબાઈ મેરવાનજી કૅપર ૩૨૫, મરહુમના દીકરી બાઈ જરબાઈ બેહેરામજી પારખ ૩૨૫, બાઈ બચુબાઈ કાવસજી કૅપર ૩૫૧, મરહુમ શેઠ કાવસજી નવશેજી કૅપરના દીકરાઓ ૩૫૦, મરહુમ શેઠ હોરમસજી નવશેજી કૅપરના છોકરાઓ ૩૫૦ અને બાકીના ૩૫૫ જુદા જુદા ખેસીઆંબે ભરીયા હતા. ઉપલા ૩૫૫ નીચલા કુંડોમાં આપયા હતા:— શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ આસપીટલના કુંડમાં ૩૧૦૦૦ની લેાન આપી કે એનું વયાજ આસપીટલના નીભાવ કુંડમાં વાપરવું, ૬૦ માસીનાની આસપીટલના કુંડમાં ૩૨૫૦, પારસી રવાનેને અવલમંજલ પોહોચાડવાના કુંડમાં ૩૩૦૦ની લેાન વયાજ વાપરવા આપી, દોખમાં ઉપરના બેભાગરના કુંડમાં ૩૧૫૦ અને પારસી સંકટ નીવારણ કુંડમાં ૩૧૫૦.

(થ) મરહુમ શેઠ રતનજી નાનાભાઈ બાઈસના પુણ માટે ધરમખાતે ૩૫૪૭૭ આપયા તેમાં મરહુમની પુત્રમાંથી ૩૨૫૦૦, મરહુમના ભાઈ શેઠ રસતમજી ૩૫૦૦, મરહુમના ભાઈ શેઠ નશરવાનજી ૩૫૦૦, મરહુમના ભત્રીજા શેઠ નાનાભાઈ કુરામજી બાઈસ ૩૫૦૦, મરહુમના ભોજઈ બાઈ આઠમાય નશરવાનજી બાઈસ ૩૨૫૦, મરહુમના બેહન બાઈ હીરાબાઈ માનકજી મોદીના છોકરાઓ ૩૧૦૦, મરહુમના બેહન બાઈ શીરીનબાઈ નાનાભાઈ કાકા ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ ખરશેદજી પંશતનજી બાઈસના વીધવા તથા માતાજી ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ પંસતનજી એદલજી બાઈસના વીધવા તથા છોકરાઓ ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ જમશેદજી એદલજી બાઈસના વીધવા બાઈ ધનબાઈજી ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી એદલજી બાઈસના વીધવા તથા છોકરાઓ ૩૫૧, મરહુમના બેહન બાઈ આવાંબાઈ એદલજી નાનજીવાલાનાં છોકરાઓ ૩૫૧, મરહુમના એક ભીં ૩૫૧, શેઠ ખરશેદજી કાવશજી મોદી ૩૨૫, બાઈ તેહમીના દીનશાહ વારદીન ૩૨૫, શેઠા કાવશજી તથા જાંગીરજી સારાબજી માંધી ૩૨૫ અને ઝુંબઈમાં મરહુમના જુદા જુદા ખેસીઆંબે ભરેલા ૩૬૬, મરહુમની ઝુંબઈની તેમજ જુદા જુદા દેશાવરની મેસરસ બાઈસ કંપનીના કારભારીઓએ ભરેલા ૩૨૬૬ અને બેલગામમાં મરહુમનાં મીતરોએ ભરેલા ૩૧૩૪. ઉપલા ૩૫૫ નીચલા કુંડોમાં આપયા હતા:— ૬૦ માસીનાની હાસપીટલના કુંડમાં ૩૧૦૦૦, ઝેરાસીયન બીલડીંગ કુંડમાં ૩૧૦૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ જેનરલ હાસપીટલ કુંડમાં ૩૧૦૦૦, બેલગામની દરેહમેહર તથા રવાની જમાના કુંડમાં ૩૧૫૭૭, દેવલાલી ૬૦ બાધુરજી સેનેટરીઅમના કુંડમાં ૩૧૦૦, શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનશાળાના કુંડમાં ૩૧૦૦, ઝુંબઈની શેઠ રાનજીની અમીઆરીના સમારકામના કુંડમાં ૩૧૦૦, બાઈ શીરીનબાઈ કામાવાળા વાંદરા કેનવેલેસંટ હોમના કુંડમાં ૩૧૦૦, કુલ જરથોસ્તી રવાનેને અવલમંજલ પોહોચાડવાના કુંડમાં ૩૧૦૦, મરીબ નાચાર જરથોસ્તીઓની છોકરીઓને પરણાવી આપવાના કુંડમાં ૩૧૦૦, દેવલાલી દોખમાં કુંડમાં ૩૫૦, ૬૦ સારાબજી હોરમજી મોદી હસતકના પુણ્યાનાં જરથોસ્તીઓનાં કુંડમાં ૩૫૦, લેનોલી દોખમાં કુંડમાં ૩૫૦, સર કાવશજી જાંગીર મંદેવી હાઈ સકુલના કુંડમાં ૩૫૦, મંદેવીના જરથોસ્તી અંજુમનનાં ધરમખાતાના કુંડમાં ૩૫૦ અને મરીબ જરથોસ્તીઓને આપયા ૩૫૦.

(દ) મરહુમ શેઠ એદલજી કુરકુનજી મોદીના પુણ માટે ૩૧૩૧૨ ધરમ ખાતે આપયા તેમાં મરનારની પુત્રમાંથી ૩૫૦૧, મરનારના માતાજી બાઈ હુમબાઈજી કુરકુનજી મોદી ૩૨૦૧, મરનારના ધણીઆણી બાઈ જરબાઈ ૩૧૦૩, શેઠ રસતમજી એદલજી મોદી ૩૧૦૧, શેઠ દારાબજી એદલજી મોદી ૩૧૦૧, શેઠ કેખશર એદલજી મોદી ૩૧૦૧, બાઈઆ માણિકબાઈ, બચુબાઈ અને જાઈજી મળીને ૩૨૫, શેઠ રતનજી કુરામજી દાણુના છોકરાઓ ૩૫૧, બાઈ ભીખાઈજી બેહેરામજી નરીખાન ૩૧૦૧ અને બાકીના ૩૫૫ જુદા જુદા ખેસીઆંબે ભરીયા હતા. ઉપલા ૩૫૫ નીચલા કુંડોમાં આપયા હતા:— મરીબ ધંધાદારીઓને ધંધે લગાડવાનાં કુંડોમાં વયાજ વાપરવા ૩૫૦૦, નવસારીના જરથોસ્તી રવાનેને અવલમંજલ પોહોચાડવાના કુંડોમાં વયાજ વાપરવા ૩૫૦૦, અંજુમનના આતશબેહરામના નીભાવ કુંડોમાં ૩૧૦૧, મધરાસની જરથોસ્તી અનજુમનનાં કુંડોમાં ૩૨૫, મધરાસની શેઠ જાલ કીરોજી અમીયારીના કુંડોમાં ૩૨૫, ઝુંબઈ તથા દેશાવર ખાતેની જરથોસ્તી નીશાળોના કુંડોમાં ૩૫૮ અને બાકીના ૩૫૫ પરચુટણ કુંડોમાં આપયા હતા.

(ધ) મરહુમ શેઠ કેખશર અરદેશર ચીનાઈના પુન માટે ધરમ ખાતે ૩૬૪૧૭ તથા ૩૬૨ ૧૧૦૦ આપયા હતા, તેમાં મરનારની પુત્રમાંથી ૩૫૦૦૧, મરનારના ભાઈ શેઠ જમશેદજી ૩૬૦૧, મરનારના દીકરા શેઠ નશરવાનજી ૩૨૫૧, મરનારના દીકરા શેઠ જહાંગીરજી ૩૨૫૧, મરનારના મરહુમ ધણીઆણી બાઈ મેહરબાઈની પુત્રમાંથી ૩૧૦૧, બાઈ

અરસીબાઈ જમશેદજી ચીનાઈ ૩૧૦૧ અને બાઈ જરબાઈ કુશમજી માસતર ૩૧૧. ઉપલા ૩૫૫ નીચલા કુટુંબોમાં આપયા હતા:—હોમકેમના જરથોસ્તી અનજુમનના ધરમખાતામાં ૩૧૦૦ આપયા કે તેનું વયાજ હોમકેમ અનજુમનનાં ત્રણ કુટુંબોમાં સરખે હોસે વાપરવું, જોરાજીબન બીજીડીમ કુટુંબો ૩૧૦૦, જે ગમિ યા કસેખા મધે મીઠા પાણીના કુવાની જર હોય તે ઠંકણે મરહુમની યાદમાં કુવા ખોદાવવા માટે ૩૮૦૦, સુબાઈના અનજુમનના આતશ-ખેહરામના તસ્તીખાને ૩૫૦૦ ની લેાન આપવી કે એનું વયાજ મરનારની દર વરસ દહાડાની બાજને દીને અફરગાન, બાજ, ઇજરાની શીયાવ વગેરેની કીયામાં વાપરવું, મરહુમ શેઠ વાહડીઆના આતશખેહરામના તસ્તીખાને ૩૫૦૦ની લેાન આપવી કે એનું વયાજ મરનારની દર વરસ દહાડાની બાજને દીને અફરગાન, બાજ, ઇજરાની શીયાવ વગેરેની કીયામાં વાપરવું અને ૩૨૦૦ ની લેાન આપવી કે એનું વયાજ મરનારની દર વરસ દહાડાની બાજને દીને માચી ચહાવવામાં વાપરવું, સર જમશેદજી જીજીબાઈ ઇનસ્ટીટ્યુટના તસ્તીખાને ૩૫૦૦ની લેાન આપવી કે એનું વયાજ ગરોબ જરથોશતી છાકરીખાને ચોપડી આપવા વગેરેમાં વાપરવું, મરહુમ શેઠ ન. મા. પીટીટના ચેરીટી કુટુંબના તસ્તીખાને ૩૫૦૦ ની લેાન આપવી કે એનું વયાજ ગરોબ હીવાના પારસીખાને રાખવાના કામમાં વાપરવું, શેઠ બહમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જનરલ હોસ્પીટાલનાં કુટુંબો ૩૧૦૧, બાઈ શીશીનબાઈ કામાના વાંદરાના કૌનવેલેસેન્ટમાં હોમમાં ૩૧૦૧, પારસી સેક્ટ નીવારણ કુટુંબો ૩૧૦૧, કુંગર ઉપર ભણતર ચાલુ રાખવાનાં કુટુંબો ૩૧૦૧, ચોપાટીની આંખળાં પાંગળાં તથા લાચાર જરથોશતીખાની ધરમશાળાના કુટુંબો ૧૦૧, મરહુમ શેઠ જ. ન. પીટીટ ચોરકનેજના કુટુંબો ૩૧૦૧, આલપાડ તાલુકાના સાતગામનાં રવાનોને અવલમંજલ પેહોંચાડવાનાં કુટુંબો ૧૦૧, પારસી પંચાયત હસ્તકના નાચાર બાઈખાને પરણાવી આપવાના કુટુંબો ૩૧૦૧, પારસી પંચાયત હસ્તકના જરથોશતી ધરમ સંબંધી કેળવણીના કુટુંબો ૩૧૦૧, શ્રી જરથોસ્તી મંડળના કુટુંબો ૩૧૦૧, ઉદવાડેના આતશખેહરામના નીલાવ કુટુંબો ૩૧૦૧, અનજુમનના આતશ ખેહરામના નીલાવ કુટુંબો ૩૫૧, ડાંગ ટેમુલજી ભી. નરોમાન હસ્તકનાં સુવાવડ ખાતાનાં કુટુંબો ૩૫૧, મરહુમ શેઠ નાનાભાઈ બનાજવાલી દરેમહેરનાં બાજ જશન કુટુંબો ૩૫૧, શેઠ માણિકજી શેઠની દરેહમેહેરનાં બાજ જશન કુટુંબો ૩૫૧, બાઈ ભીખાઈજી શાપુરજી બંગાલીની જરથોશતી છાકરીખાની નીશાળ મંડળના જનરલ કુટુંબો ૩૫૧ અને દેવલાડી ડાંગ બાહુ-કુલ સેનેટરીયમ કુટુંબો ૩૫૧. એ ઉપરાંત હાંકાંગ ખાતે મરહુમના ધયત્રા કિંમતોની કીયા વખતે ડાકર ૧૧૦૦ ધરમ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરનારની પુછમાંથી ડાંગ ૫૦૦, મરનારના પીતા મરહુમ શેઠ અરદેશરની પુછમાંથી ડાંગ ૧૦૦, મરનારના મરહુમ ધણીઆણીની પુછમાંથી ડાંગ ૧૦૦, મરનારના ભાઈ શેઠ જમશેદજી ડાંગ ૧૦૦, મરનારના બેટાખા શેઠો નશરવાનજી તથા જેહંગીરજી ડાંગ ૧૦૦, મરનારના મીત શેઠ મનચેરજી જમશેદજી પટેલ ડાંગ ૫૧ અને બાકીના ડાકરો મરનારના જુદા જુદા મીતરોએ ભરીયા હતા. ઉપલી રકમમાં મરનારની પુછમાંથી ભરાયલા ડાંગ ૫૦૦ માટે એવો ઠરાવ થયો હતો કે એ રકમ મરનારની યાદગારી કાજે અનામત રાખી ત્યાના ત્રસ્ટ કુટુંબો ખાતુ પાડી તેનું વયાજ ત્યાનાં જનરલ કુટુંબો વાપરવું અને બાકીની રકમ અનામત જનરલ કુટુંબો આપી હતી.

(ન) મરહુમ શેઠ બેરામજી દાદાભાઈ ખંખાતાના પુણ માટે મરહુમના બાવા શેઠ દાદાભાઈએ ૩૩૦૩૪ ધરમ ખાતે આપયા હતા. એ ૩૫૫ કયાં આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(પ) મરહુમ બાઈ મહેરબાણ દીનશાજી ગયારાના પુણ માટે ૩૧૦૮૬ ધરમખાતે આપયા તેમાં મરહુમના બાવીશ શેઠ દીનશાજીએ ૩૩૦૧ આપયા કે એના વયાજમાંથી દર શાલ દરેન બાજ ઇજરાની કરાવવી, મરહુમની પુછમાંથી ૩૨૦૧ આપયા કે એના વયાજમાંથી મરહુમની દર સાલ બાજને દીને આતશખેહરામમાં સુખડની માચી ચહાવવી, મરહુમના સાસુ બાઈ દોસીબાઈ નસરવાનજી ગયારાએ ૩૫૧ સુરત નાનપુરાના સચકનારનાં લવાજમના નીલાવ કુટુંબો, મરનારના જેઠ શેઠ રતનશાહ નશરવાનજી ગયારાએ ૩૧૦૧ સુરત નાનપુરા દેહમાસના ઉગરાટના બંગારના નીલાવ કુટુંબો, મરનારના જેઠ શેઠ કુશમજીએ ૩૫૧ નાનપુરાની શેઠ કાવરાજી તમનાની ધરમશાળાના ચીપેર કુટુંબો, મરનારના જેઠ શેઠ પીરેજીશાહે ૩૫૧ સુરત સારવજનીક સ્કુલ કુટુંબો, મરનારના જેઠ શેઠ જંગીરજીએ ૩૫૧ સુરતની નાનપુરા ગુજરાતી સ્કુલમાં જરથોસ્તી ધરમના કેળવણીના નીલાવ કુટુંબો, મરનારના નરણ બાઈ દલામાંએ જંગીરજી કર્ણ-આએ ૩૨૫ સુરતના નસેસાલાર કુટુંબો અને ૩૭૫ જુદા જુદા ખેસીઆએ સુરતના પરચુટણ કુટુંબો આપયા હતા, જ્યારે મરનારના બાવા શેઠ દારાબશા ૩૫૧ અને મરનારના કાકા શેઠ ધનજીશા ૩૫૧ અને જુદાજુદા ખેસીઆએ ભરેલા ૩૭૨ મઠી ૩૧૭૪ માંથી સુરતના ગોપીપરાના આદરીઆનના નીલાવ કુટુંબો ૩૧૦૦ અને સુબાઈની જરથોસ્તી મંડળીના કુટુંબો ૩૭૪ આપયા હતા.

(ક) મરહુમ બાઈ પીરેજીબાઈ બેજનજી મહેતાના પુણ માટે ૩૫૩૪૭ ધરમ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરહુમના ખાઈદ ખાં બાં બેજનજી અને તેમનાં કુટુંબે મસી ભરેલાં ૩૪૫૦૦માંથી મરહુમની યાદગારી જાળવી રાખવા નાગપારનજી મયુર પ્રેમોરીયલ હોસ્પીટલમાં પારસી કીમલ વોરડ બાંધી આપવા જાહેર કીધું હતું; મરહુમનાં વેહેવાણ બાઈ ભીખાઈજી દારાશાહ ચીજગર ૩૧૦૧, મરહુમનાં બનેવી શેઠ રશતમજી હી. મેહતા ૩૩૫, મરહુમનાં બિન બાઈ જીજીબાઈ ૩. મેહતા ૩૨૫, મરહુમનાં ભાણેજ શેઠ માણિકજી ૩. મેહતા ૩૨૫, મરહુમનાં વેહેવાઈ શેઠ જીવાજી કા. વકીલ અને બાણ બાઈજી ૩૪૧, બાઈ આઈમાય મેહરવાનજી કુલકાં ૩૩૧ અને જુદા જુદા ખેસીઆએ ભરેલા ૩૨૫૦ મળી ૩૫૦૮ નાગપારની બાઈ હીરાબાઈ નો. સુલાંવાળી દરેમહેરનાં નીલાવ કુટુંબો, આ. શેઠ મા. બે. દાદાભાઈ અને બાણ જરબાણ ૩૫૧, શેઠ હો. એ. બીલીમોરીયા અને બાણ આવાંબાઈ ૩૩૧, શેઠ જ. એ. બીલીમોરીયા અને બાણ આઈમાય ૩૩૧ અને જુદા જુદા ખેસીઆએ ભરેલા ૩૫૪ મળી ૩૧૬૭ નાગપારની શેઠ બીલીમોરીયા પ્રધરસની ધરમશાળાના નીલાવ કુટુંબો, કરનજી હો. એ. બનાતવાળા ૩૫૧ અને પરચુટણ ભરાયલા ૩૪૮ મળી ૩૧૦૦ નાગપારના જનરલ કુટુંબો, શેઠ બે. પે. કંઠાકંઠર ૩૫૧ અને પરચુટણ ભરાયલા ૩૨૧ મળી ૩૭૨ નાગપારની દરેમહેરને લખતા બધોયા કુટુંબો આપયા હતા.

(બ) મરહુમ શેઠ જીવાલ મેરામલ હાથીના પુણ્ય માટે ૧૨૩૦૨ ધરમખાતે આપયા તેમાં મરહુમની પુત્રમાંથી ૧૧૦૦૦ ભર્યાની પારસી પંચાયતને શેઠ જીવાલશાહ વસીલના બંગલામાં નવું તાંકુ બાંધવા માટે આપયા, મરહુમના કુટુંબને ભરેલા ૨૫૦૦ ભર્યાની પંચાયતને આપયા કે એ રૂપચાત્ર મરહુમને નામનું ખાતું પાડી વધાવ વધવા હેતુ અને તે કુલ ૨૬૫ તથા વધાવ મળી કે વાચ તે બધા રૂપચાત્ર નવું દોખયું બંધાય તથા તેના કામમાં વાપરવા અને મરહુમના કુટુંબને ભરેલા ૨૩૦૨ ભર્યાની પંચાયત હસતેકના જુદા જુદા કાંડોમાં આપયા હતા, એ ઉપરાંત મરહુમના પાછલી રાતના વધવા ઉઠમણા વખતે મરહુમની પુત્રમાંથી ૨૫૦૦ ભર્યાની પંચાયતને આપયા કે એક વધાવ દારવાજાના ધકુમખારના કુંડમાં વાપરવું.

(બ) મરહુમ બાઈ પીરોજબાઈ માણિકજ પટેલના પુણ્ય માટે ૨૩૫૬૦૭ ધરમ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરહુમના ભતરીજ તે એકનના બહુલીતા વેપારી શેઠ એલલજ કુવરજ પટેલે એકે ગામ તુકીમાં આવેલા લમભમ રૂપચા ૨૫૦૦૦ ની કીમતનો એક વજ્રો તેમાંના ઝાડો, કુવા, પચ્પ, બોઇલ ઇનજન સાથે હાલ જેમ છે તેમજ સુરત શહેરમાં પારસી ટાકરીઓને અંગરેજ કેબજણી આપવા અંગરેજ સ્કુલની જરૂર હોવાથી સુરતની પારસી પંચાયતના ધરમ ખાતાની બોરડને તેઓની દેખરેખ હેઠળ પારસી ટાકરીઓ સારે એકે સારા પાયા ઉપર અંગરેજ સ્કુલ સ્થાપવાને મરહુમ બાઈની યાદગારી કાયમ રાખવા સારે ઉપર જણાવેલા વજ્રો બે આપવા કાઢયા છે. વળી શેઠ એલલજ પટેલે શીમજીપારની ફરેહમેહરની પછવારે એક નવું મકાન ૩૬૫૦૦ ના ખર્ચે બંધાવી એકેદોને રહેવાને માટે આપયું છે; એ મરહુમ બાઈ દર વરસે ૩૭૫ શીમજીપારની પારસી અનનુમનનો વસ્તીઓ વસુલ લઇ મરહુમ બાઈના નામે એક રકમ દર વરસે શીમજીપારની ફરેહમેહરમાં થત પરતાં કાપી, તેલ, લીંગરેમાં ખર્ચવા આપશે, આ ધર બંધાઈ તથા વધવાથી શેઠ ૧૩ મો માહા ૧૦ માને દીને ખુલ્લું મેલવામાં આવયું છે જેની લીગત ધરમના મકાનમાં બેવામાં આવશે. સુરતમાં સ્થાપવામાં આવનારા એરડનેજનાં કુંડમાં મરહુમના કુટુંબીઓએ નીચે જુલજ ભરેલા ૩૧૧૩૩૪ આપવા જણાવયા હતા:—મરનારનાં ભાભઈ બાઈ શુનાબાઈ કુવરજ પટેલ ૩૨૦૦૦, મરનારના ભતરીજ શેઠ પેસતનજ કુવરજ પટેલ ૩૧૦૦૦, મરનારના ભતરીજ શેઠ એલલજ કુવરજ પટેલ ૩૧૦૦૦, મરનારના ભતરીજ શેઠ ડોસાભાઈ કુવરજ પટેલ ૩૧૦૦૦, મરનારના ભતરીજ શેઠ ખરજેરજ કુવરજ પટેલ ૩૧૦૦૦, મરનારના ભતરીજના ટાકરા શેઠ રતનજ પેસતનજ પટેલ ૩૫૦૧, મરનારના ભતરીજનાં ધણીઆણી બાઈ કુવરબાઈ એલલજ પટેલ ૩૫૦૧, મરનારના ભતરીજ બાઈ ગુલબાઈ દોરાબજ પટેલ ૩૫૦૧, મરનારના ભતરીજ બાઈ હીરાબાઈ હોરમજ માસતર ૩૫૦૧, મરનારના ભતરીજ બાઈ પીરોજબાઈ ધનજીશાહ પટેલ ૩૫૦૧, મરનારના ભતરીજનાં ટાકરા શેઠ શોહરાબજ હોરમજ માસતર ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજની ટાકરા બાઈ ભીખાઈ કેબજર માસતર ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજનાં ટાકરા શેઠ નાનાભાઈ ધનજીશાહ પટેલ ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજનાં ટાકરા શેઠ પેસતન ધનજીશાહ પટેલ ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજના ટાકરા શેઠ હોરમજ પેસતનજ પટેલ ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજનાં ટાકરા શેઠ યુસતાદજ પેસતનજ પટેલ ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજનાં ટાકરા શેઠ શીરીઆદજ પેસતનજ પટેલ ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજના ટાકરા શેઠ બલભાઈ ડોશાભાઈ પટેલ ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજનાં ટાકરા શેઠ પેસતનજ ખરજેરજ પટેલ ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજનાં ટાકરા શેઠ શીધાવકસા ખરજેરજ પટેલ ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજના ટાકરાનાં ધણીઆણી બાઈ જરબાઈ રતનજ પટેલ ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજનાં ટાકરાનાં ધણીઆણી બાઈ દીનબાઈ હોરમજ પટેલ ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજનાં ટાકરાનાં ધણીઆણી બાઈ શીરીનબાઈ યુસતાદજ પટેલ ૩૨૦૧, મરનારના ભતરીજની ટાકરી બાઈ શીરીનબાઈ પીરોજશાહ શોરાબજ દારવાજા ૩૨૦૧ અને શેઠ કુરામજ શોરાબજ લશકરી ૩૨૫; મરહુમ શેઠ માણિકજ રતનજ પટેલના ધરમ ખાતાનાં કુંડમાં ૩૧૫૦૬ નીચે જુલજ ભરાયા હતા:—મરહુમ બાઈ પીરોજબાઈની પુત્રમાંથી ૩૫૦૧, મરહુમના ટાકરા શેઠ હોરમસજ રતનજ ૩૩૦૧, મરહુમના ટાકરા શેઠ ખલમનજ માણિકજ ૩૩૦૧, મરહુમના વજુ બાઈ નવાજબાઈ ૩૨૦૧, મરહુમના વજુ બાઈ ભીખાઈ ૩૧૦૧ અને મરહુમના ટાકરા શેઠ હોરમસજનાં ટાકરા ૩૧૦૧; રવાનેને અવલમજલ પહોંચાડવાનાં કુંડમાં ૩૩૬૩ નીચે જુલજ ભરાયા હતા:—મરહુમના બાઈ શેઠ પાલનજ ધનજીબાઈ પટેલ ૩૨૦૧, મરહુમના ભાભઈ બાઈ ગુલબાઈ ૩૫૧, મરહુમના બાઈ શેઠ પાલનજના ટાકરા દોરાબજ ૩૧૦૧, ૬૦ યુલબાઈ એલલજ ૩૫ અને શેઠ રતનજ પેસતનજ સીગનપોરયા ૩૫; નીરાશ્રીત કુંડમાં ૩૧૦ ની બે પરચુટણ ૨૬મો ભરાઈ હતી; મરનારના ભાભઈ બાઈ શુનાબાઈ કુવરજ ધનજીબાઈ પટેલ ૩૧૦૧, મરનારના ભાઈના ટાકરા શેઠ પેસતનજ કુવરજ પટેલ ૩૧૦૧, મરનારના ભાઈના ટાકરા શેઠ એલલજ કુવરજ પટેલ ૩૧૦૧, મરનારના ભાઈના ટાકરા શેઠ ડોસાભાઈ કુવરજ પટેલ ૩૧૦૧, મરનારના ભાઈના ટાકરા શેઠ ખરજેરજ કુવરજ પટેલ ૩૧૦૧, મરનારના ભાઈના ટાકરાના ટાકરા શેઠ રતનશા પેસતનજ પટેલ ૩૧૦૧, બાઈ કુવરબાઈ તે શેઠ એલલજ કુવરજ પટેલનાં ધણીઆણી ૩૧૦૧, શેઠ હોરમસજ પેસતનજ પટેલ ૩૫૧, શેઠ યુસતાદજ પેસતનજ પટેલ ૩૫૧, શેઠ શેહરીયારજ પેસતનજ પટેલ ૩૨૫, શેઠ રસતમજ ખરજેરજ પટેલ ૩૨૫ અને શેઠ બલભાઈ ડોસાભાઈ પટેલ ૩૨૫ મળી ૩૮૮૪ ભરાયા હતા, આ રૂપચામાંથી અરધા નીરાશ્રીત કુંડમાં અને અરધા રવાનેને અવલમજલ પહોંચાડવાનાં કુંડમાં આપયા હતા; સીગનપોરના ધંબારનાં કુંડમાં ૩૧૭૭ નીચે જુલજ ભરાયા હતા:—મરનારનાં બેન બાઈ મીડીબાઈ ધનજીબાઈ પટેલ ૩૫૧, બાઈ ગુલબાઈ દોરાબજ પટેલ ૩૫૧, મરહુમ શેઠ દાદાભાઈના ટાકરામાં ૩૨૫, શેઠ ખમનજ માણિકજ દારવાજાવાળા (કુંબજ) ૩૨૫ અને બાકીના રૂપચા બીજા ખેસીઓએ ભરયા હતા; સીગનપોરની લાઈખરેશીનાં કુંડમાં ૩૩૦ ની અને સીગનપોરની ફરેહમેહરમાં ચાલુ દરાન બાજ કરવાના કુંડમાં ૩૧૦૩ ની નાધણી પરચુટણ ૨૬મો ભરાઈ હતી.

(મ) મરહુમ બાઈ તેહમીના કેબજર એકનવાળાના પુણ્ય માટે ૩૧૦૭૫૩ આપયા હતા, તેમાં મરનારની પુત્રમાંથી ૩૧૦૦૦, મરનારના બાઈ શેઠ કેબજર ૩૧૦૦૦, મરનારનાં સાન્ન બાઈ કુવરબાઈ રતનજ એકનવાળા ૩૧૦૦૦, મરનારનાં માતાજી બાઈ આવાબાઈ રતનશાહ દાદાભાઈ ૩૪૦૦૦, મરનારના મામા રાસરા શેઠ હોરમસજ કાવસજ દીન-

શાહ મિદનવાળા તથા ધણીયાણી બાઈ માણિકબાઈ ૩૫૦૦, મરનારના કાકા સસરા શેઠ રતનભાઈ સોરાબાઈ મિદનવાળા તથા ધણીયાણી બાઈ આઈમાય ૩૨૦૦, મરનારના દેર શેઠ મેરભાઈ રતનભાઈ મિદનવાળા તથા ધણીયાણી બાઈ તેલમીના ૩૧૫૦, મરનારના કાકા સસરા શેઠ દીનશાહભાઈ સોરાબાઈ મિદનવાળા તથા ધણીયાણી બાઈ દીનબાઈ ૩૧૦૦, મરનારના મામા સસરા શેઠ કેકાબાઈ કાવસભાઈ દીનશાહ મિદનવાળા તથા ધણીયાણી બાઈ ખરશેદબાઈ ૩૧૦૦, મરનારના મામા સસરા શેઠ સોરાબાઈ કાવસભાઈ દીનશાહ મિદનવાળા તથા ધણીયાણી બાઈ ધનબાઈ ૩૧૦૦, મરનારના મામા સસરા શેઠ શાવકશાહ કાવસભાઈ દીનશાહ મિદનવાળા તથા ધણીયાણી બાઈ આવાબાઈ ૩૧૦૦, મરનારના મામા બાઈ હોરમસભાઈ હોરમસભાઈ ઈબનેર ૩૫૦૦, મરનારના મામા શેઠ શાપુરભાઈ સોરાબાઈ ૩૫૦૦, મરનારના ભાઈ શેઠ હોરમસભાઈ રતનશાહ દાદાભાઈ તથા ધણીયાણી બાઈ શીરીનબાઈ ૩૫૦૦, મરનારના ભાઈ શેઠ જહાંગીરભાઈ રતનશાહ દાદાભાઈ ૩૫૦૦, મરનારના બેન બાઈ ધનબાઈ તથા બંધેવી શેઠ ખરશેદભાઈ સોરાબાઈ ૩૫૨ ૩૨૦૧, મરનારના બેન બાઈ માટીબાઈ તથા બંધેવી શેઠ નવશેદભાઈ હોરમસભાઈ ૩૨૦૧ અને મરનારના બપાવા શેઠ દાદાભાઈ નવશેદ તથા બપાઈ બાઈ ધનબાઈ ૩૧૦૧. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(૪) મરહુમ શેઠ નવશેદ અરદેશર કાલાગાંધીના પુણ માટે ૩૧૦૪૫૪ ધરખ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરનારની પુત્રીમાંથી ૩૧૦૦૦૦ લગ્નની પારસી પંચાયતને સપુરદ કીધા કે મિના વયાજમાંથી મરનારની બાબને હાડે ૩૨ વરસે લગ્નની અંજુમનનું ખાણું કરવું, મરહુમનાં ધણીયાણી બાઈ માટીબાઈ તથા મરહુમના દીકરા શેઠ જમશેદભાઈ અને મિરજશાહ મલી ૩૩૦૦, મિમાંથી લગ્નના ગાંધીમોના ગહમખારના કુંડમાં ૩૧૦૦, લગ્નના મહુડાવાળાના મહુમખારના કુંડમાં ૩૧૦૦ અને લગ્નના અશી રવાનને અવસરખજ પહોંચાડવાના કુંડમાં ૩૧૦૦, જ્યારે મરનારના બંધેવી તથા લાગતાવળગતામિત્તે ભરેલા ૩૧૫૪ લગ્નની પંચાયત હસ્તકના જુદા જુદા કુંડમાં આપયા હતા.

(૫) મરહુમ શેઠ પંશતનભાઈ ઉકરભાઈ કુકાનદારના પુણ માટે મરહુમની પુત્રીમાંથી ૩૧૦૦૦ આપયા હતા મિમાંથી સુરત ખાતે ઉધાડવામાં આવનારી પારસી મિરજનેના કુંડમાં ૩૫૦૦, સુરતના નશીશાસીના કુંડમાં ૩૧૦૦ અને જર-ધોરતના ડીશાના કુંડમાં ૩૧૦૦ આપવામાં આવયા હતા.

(૬) મરહુમ શેઠ હોરમસભાઈ રસતમભાઈ વાડીઆનાં પુણ માટે ૩૩૬૫૦ ધરખખાતે આપયા તેમાં મરહુમની પુત્રીમાંથી ૩૨૦૦૦ મિમાંથી સર જમશેદભાઈની સકલનાં ભાજન કુંડમાં ૩૧૦૦૦, દેવલાલીની ડાંગ બહાદુરભાઈ સેનેટેરીઅમના મરીબ જરથોસતીમિત્તે દવા દારૂ આપવાના કુંડમાં ૩૫૦૦ અને ડાંગ માસીના હાસપીટાલના મરીબ દરદીમિત્તે દવાદાર કરવાના કુંડમાં ૩૫૦૦, મરહુમના ધણીયાણી બાઈ પીરજબાઈમિત્તે ૩૫૦૦ ડાંગ માસીના હાસપીટાલ કુંડમાં, મરહુમના છોકરા શેઠ કાવશભાઈ તથા ધણીયાણી બાઈ દેમીનામિત્તે ૩૨૨૦ લાચાર જરથોસતી વીધવા બાઈમિત્તે પગાર આપવાના કુંડમાં, મરહુમના છોકરા શેઠ અરદેશર તથા ધણીયાણી બાઈ દીનબાઈમિત્તે ૩૨૦૦ મિમાંથી ૩૧૫૦ મરહુમ ડાંગ બહાદુરભાઈની ૧૩માં વરસની બાજ મસંગે મરીબ જરથોસતી બચામિત્તે નવજોત કરાવી આપી તે માટે આપયા અને બાકીના ૩૫૦ મિવા કાંઈ મસંગે આપવા અનામત રાખેલા છે, મરહુમના છોકરા શેઠ સોરાબાઈ તથા ધણીયાણી બાઈ માણિકબાઈમિત્તે ૩૫૧ લાચાર વીધવા જરથોસતી બાઈમિત્તે પગાર આપવાના કુંડમાં, મરહુમના છોકરા શેઠ પીરજશા તથા ધણીયાણી બાઈ માણિકબાઈમિત્તે ૩૩૧ ડાંગ માસીના હાસપીટાલ કુંડમાં, મરહુમના દીકરી બાઈ સુનાબાઈ તથા મરહુમના જમાઈ શેઠ જમશેદભાઈ મનચેરભાઈ મીમોમિ ૩૨૦૦ જોરાસોયન બીલડીંગ કુંડમાં, મરહુમના દીકરી બાઈ આયમાય કુરામરોજ પાવડીમિ ૩૩૦ ડાંગ માસીના હાસપીટાલ કુંડમાં, મરહુમના જમાઈ શેઠ કુરામભાઈ ભોખાલ પાવડીમિ ૩૨૫ લાચાર જરથોસતી વીધવા બાઈમિત્તે પગાર આપવાના કુંડમાં, મરહુમના સાડુ શેઠ શાપુરભાઈ સોરાબાઈ લગ્ન તથા ધણીયાણી બાઈ શુલબાઈમિ ૩૨૫ લાચાર વીધવા જરથોસતી બાઈમિત્તે પગાર આપવાના કુંડમાં, મરહુમના વેવાઈ શેઠ જમશેદભાઈ હીરાભાઈ કુબાશે ૩૫૧ દેવલાલીની ડાંગ બહાદુરભાઈ હાસપીટાલ કુંડમાં, મરહુમના દોસત શેઠ કુંવરભાઈ અરદેશર દલાલે ૩૨૫ લાચાર જરથોસતી વીધવા બાઈમિત્તે પગાર આપવાના કુંડમાં, મરહુમના ભાઈ શેઠ નશરવાનભાઈ તથા ધણીયાણી બાઈ રતનબાઈમિ ૩૧૦૨ અડાબજીની અગીઆરીના કુંડમાં, શેઠ પંશતનભાઈ અસલાભાઈ ડુંગાળના છોકરામિત્તે ૩૨૫, મરહુમના દોસત શેઠ અરદેશર ખમનશા ડુંગાળમિ ૩૨૫ તથા મરહુમના દોસત શેઠ ધનભાઈ પંજાબી ડુંગાળમિ ૩૨૫ મલી ૩૩૫ લગ્નની શેઠ ડુંગાળની અગીઆરીના કુંડમાં અને બાકીના ૩૫૫ જુદા જુદા બંધેવીમિત્તે મરહુમના કુંડમાં આપયા હતા.

(૭) મરહુમ શેઠ બેરામભાઈ અ. જ. રસતમભાઈના પુણ માટે અપાયેલા ૩૫૦૦ માટે જુઓ નોટ (૧) વાંચો.

(૧) મરહુમ બાઈ દોસીબાઈ અ. જ. રસતમભાઈ કરાંચીમાં રોજ ૧૮ મો માસ ૮ માને દીને હક થયા તથા મિવનના બેટા મરહુમ શેઠ બેરામભાઈ મુંબઈમાં રોજ ૭ મો માસ ૮ માને હક થયા. તેમના પુણ માટે ૩૩૧૫૬ આપયા, તેમાં મરહુમ બાઈની પુત્રીમાંથી ૩૨૦૦૦, મરહુમના બેટી બાઈ શુનામામિ હોરમભાઈ પોંચાલ ૩૫૦૦, મરહુમના દીકરામિ અને વહુમિ ૩૫૦૦, શેઠ રતનભાઈ તથા અરદેશર પાંચખાનાવાલા ૩૫૧, શેઠ નશરવાનભાઈ જમશેદભાઈ ૩૩૫, શેઠ સોરાબાઈ કુંવરભાઈ પંસતાકીઆ ૩૨૫, બાઈ બાઈમામિ પીરજશાહ મીસતરી ૩૨૫, શેઠ ખરશેદભાઈ પાલનભાઈ મીસતરી ૩૨૫ અને શેઠ મિદલભાઈ સોરાબાઈ મીસતરી ૩૫. ઉપલી રકમમાંથી ૩૫૦૦ મરહુમ શેઠ બેરામભાઈના પુણ માટે અને બાકીના ૩૩૬૫૬ મરહુમ બાઈ દોસીબાઈના પુણ માટે આપયા હતા. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(૨) મરહુમ મિરજશાહ બેરામભાઈ ખરશેદભાઈ દોરડીના પુણ માટે ૩૧૨૨૫ ધરખ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરહુમના દીકરામિ શેઠ રસતમભાઈ, મિદલભાઈ તથા જહાંગીર ૩૧૧૦૦, મરહુમના ભતરીજમિ શેઠ મનચેરભાઈ તથા ખરશેદભાઈ માણિકભાઈ દોરડી ૩૧૦૦ અને મરહુમના ભતરીજ શેઠ દીનશાહ દાદાભાઈ દોરડી ૩૨૫. ઉપલા ૩૫૫ નીચલા કુંડમાં આપયા હતા :—નવસારીનાં રવાનને અવસરખજ પહોંચાડવાનાં કુંડમાં વયાજ વાપરવા ૩૫૦૦, નવસારીના કુલપુર

મેટ્રોચરણા લાઇબ્રેરીના ફંડમાં રૂ.૫૦૦ આપ્યા કે બિના વયાજમાંથી દર વર્સે સાહિત્યને લગતી કેતાબો ખરીદવી, ફેબ્રુઆરીના ૭૦ આઉટરચી સેનિટરીઅમનના ફંડમાં રૂ.૬૦, કુખંડની જરૂરોસતી સ્ત્રી મંડલના ફંડમાં રૂ.૬૦, નવસારીના નેશનલવાન અદલ ફંડમાં રૂ.૫૦, નવસારીની મેટ્રોચરણા લાઇબ્રેરીમાં ચાપડી મંગાવી આપી તેના રૂ.૨૫, નવસારીના ખજાન રોજ હાલખજના ફંડમાં રૂ.૧૫ અને નવસારીની જ્ઞાન પ્રસારક મંડલીના ફંડમાં રૂ.૧૫.

(સ) મરહુમ બાઈ ધનબાઈજી પેસતનજી ભરવાના. પુણ્ય માટે રૂ૬૦૦૫ ધરમ ખાતે આપયા તેમાં મરનારની પુછનાંથી રૂ૨૦૦૦, મરહુમના દીકરા ડાઁ રસતામજી રૂ૨૦૦૦, મરનારના વહુ બાઈ ધનબાઈજી રસતમજી રૂ૫૦૦, મરહુમના દીકરાના દીકરા શેઠ મેરવાનજી રસતમજી રૂ૨૫૦ અને મરહુમના દીકરાનાં દીકરી બાઈ આલાંમાંમિ રસતમજી રૂ૨૫૦ મલી રૂ૫૦૦૦ શેઠ બનનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જનરલ હાસ્પીટલના કુંડમાં આપયા કે એવું પારસી પંચાતમાં જુદું ખાતું પાડી એવું વચાજ મરહુમ બાઈ ધનબાઈને નામે બીછાણાનું નીલાવવા માટે વાપરવું; વળી મરહુમના પાછલી રાતના થયલા ઉઠમણા વખતે રૂ૨૩૦ ધરમ ખાતે આપયા તેમાં મરનારના દીકરા ડાઁ રસતમજી રૂ૧૦૦, મરનારના વહુ બાઈ ધનબાઈજી રૂ૨૫, મરનારના દીકરાના દીકરા શેઠ મેરવાનજી રૂ૫૦, શેઠ રસતમજી પીરેજીશાહ ભરવા રૂ૨૫ અને બાકીના રૂ૫યા જુદા જુદા ખેસીએએ લેરીયા હતા. ઉપલા રૂ૫યા નીચલાં કુંડોમાં આપયા હતા:—ધી જ. ન. પીટીટ પારસી એપાર્ટમેન્ટના કુંડમાં રૂ૨૫, શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનાશાળાના કુંડમાં રૂ૩૦, ઝેરાસીયન બીસીડીંગ કુંડમાં રૂ૨૫, બાધીઆ નરીશાલાશીના કુંડમાં રૂ૨૫, ગરીબ જરથેસતીએએ આશરે આપવાનાં કુંડમાં રૂ૨૫, સર જમશેદજી રૂઝલના ભોજન કુંડમાં રૂ૨૫, બાઈ શીરીનબાઈ કામાના વાંદરા કોનવેલસન્ટ હોમમાં રૂ૨૫, ડાઁ માસીનાની હાસ્પીટલનાં કુંડમાં રૂ૨૫ અને બાકીના રૂ૫યા પરચુટણ કુંડોમાં આપયા હતા. એ ઉપરાંત મરહુમના ભરવ ખાતે થયલા ઉઠમણા વખતે ભરાયલા રૂ૧૭૮ ભરવની પંચાયત હસતકના જુદા જુદા કુંડોમાં આપયા હતા. જેમાં રૂ૬૫ મરનારના દીકરા ડાઁ રસતમજીએ લેરીયા હતા. વળી મરહુમ બાઈની હૃદયાર્થીમાં આઠ વરસ ઉપર એવણના દીકરા ડાઁ રસતમજીએ રૂ૫૦૦ ભરવની પારસી પંચાયતને સલાબીત કરી મરનારના નામનું ખાતું એવી સરતે પડાવચું હતું કે બાઈની હૃદયાર્થી બાદ પસતાકીયાના ગહમખારના મેનેજરે મારફત બાઈની બાજ કરાવવી અને તેના ખરચ ન્તાં જે બાકી વધે તે એ ગહમખારના કુંડોમાં આપવા.

(૯) મરહુમ ખાઈ પોરશખાઈ બરજેરજી ફરજીનાં થયેલા ઉઠમણીની કીચા વખતે મરહુમના પુણ માટે એવ. છાની પુણમાંથી એમની ખાદીશ રૂબખ મરહુમના ખેટા શેઠ શાપુરજી બરજેરજી ફરજી જેહા જેહા ધરમ ખાતાંમાં નીચલી રૂ.૧૬૫૦ નો રકમ તેણે વચાજ વાપરવાની શરતે આપવાનું જાહેર કીધું હતું. સુરતના રવાનાને અવસરમાં જ પહેંચાડવાનાં ફંડમાં રૂ.૫૦૦, પારસી નીરાશ્રીત ફંડમાં રૂ.૨૦૦, ખોડાં દોરોને ધાસચારે ખવાડવાને પાંચશાપાળનાં ફંડમાં રૂ.૨૦૦, સુરતના આદરીઆન ખાગે પારસામાં મરનારની દર વરસે ખાજ કરવા માટે રૂ.૨૫૦, સુરતના શહેનશાહી આતશ ખાદેશામમાં મરનારની દર વરસે ખાજ કરવા માટે રૂ.૨૫૦ અને સુરતના કદમી આતશ ખાદેશામમાં ખાજ કરવા માટે રૂ.૨૫૦.

(બ) મરહુમ શેઠ હોરમજી માણિકજી મહેતાના પુત્રી માટે રૂ.૧૦૬૪ ધરમ ખાતે આપવા હતા તેમાં શેઠ નરશિખાજી રૂ.૨૨૦૧, શેઠ પંડિતજી રૂ.૨૨૦૧, શેઠ નાદરશાહ રૂ.૨૨૦૧, બાઈ યુલ-ખાત્રી દાદાભાઈ યુનસજી તથા શેઠ ખરશંદજી હોરમજી મહેતા રૂ.૨૨૫૦, બાઈ મઝીબાઈ ડોસાભાઈ રાણી રૂ.૨૨૫, શેઠ ખેરામશાહ ડોસાભાઈ ગોરવાલા રૂ.૨૨૫, શેઠ દરખશાહ ડોસાભાઈ ગોરવાલા રૂ.૨૨૫, બાઈ શુતાબાઈ રૂ.૨૩૫, શેઠ બેરુરામજી એલજી રૂ.૨૨૫ અને બાકીના રૂ.૨૫૫૦ જુદા જુદા ખિસ્સામાં લેવાયા હતા. ઉપરના રૂ.૨૫૫૦ નીચલા કુટુંબમાં આપવા હતા :—કરાંચીના બાઈ ખરશંદખાઈ તથા બાઈ મહેરબાઈ કલોધોગ કુટુંબ રૂ.૨૩૫, શેઠ એલજી દીનશાહ સી. આઈ. ઈ. એ સપાયેલા કરાંચીના નરસિંહલાલ કુટુંબ રૂ.૨૨૦૦, કરાંચીના પારસા નારાઈત કુટુંબ રૂ.૨૨૦૦ અને કરાંચીના કુંગરવાડીના બગીચાના કુટુંબ રૂ.૨૨૫.

(ક) મરહુમ બાઈ શીશીનબાઈ રતનજી પેમાસતરના પુત્ર બાઈ રૂરડડી ધરમ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરનારના બાબા શેઠ ઉકરજી રૂપરૂ તથા મરનારના માતાજી મરહુમ બાઈ રતનબાઈની પુત્રીમાંથી રૂપરૂ મળી રૂ૧૦૦૧ અનામત રાખી તેવું વચાવ કર્યા કુંડમાં વાપરવું તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે; શેઠ સોરાબજી ઉકરજી ઉમરીગરે રૂ૧૦૫ એમાંથી પારસી સંકેત નીવારણ કુંડમાં રૂ૨૫, પારસી જનરલ આસ્પીટલના કુંડમાં રૂ૨૫, ઉમરા ગામની અગીઆરી જે હાલ સેશેદામાં લાવવામાં આવી છે તેના નીલાવ કુંડમાં રૂ૨૫ અને બાકીના રૂપયા પરચુટણ કુંડોમાં આપયા, શેઠ કાવશજી ઉકરજી ઉમરીગરે રૂ૧૦૫ ઉરનની અગીયારીના નીલાવ કુંડમાં, બાઈ નવાજબાઈ સોરાબજી ઉમરીગરે રૂ૫૦ એમાંથી જરથોસતી છાકરાંમિતે પરણાવી આપવાના કુંડમાં રૂ૨૫ તથા જરથોસતી બાળકોને મુદરે પહેરાવવાના કુંડમાં રૂ૨૫, મરનારનાં ભાજબાઈ બાઈ રતનબાઈ કાવશજી ઉમરીગરે રૂ૫૧ દેવલાલીની ડાઁ બહાદુરજીની સેનાટેરીયમના કુંડમાં, શેઠ શાવક-શાહ સોરાબજી ઉમરીગરે રૂ૨૫ વીધવા બાઈમિતે આશરો આપવાના કુંડમાં, શેઠ જમશેદજી સોરાબજી ઉમરીગરે રૂ૨૫ તંમસત હાલતમાં આવેલા જરથોસતીમિતે આશરો આપવાના કુંડમાં, બાઈ નવાજબાઈ નવશેજી કુમશીયામિ રૂ૫૦ ડાઁ ભાસીનાની આસ્પીટલના કુંડમાં, શેઠ નવશેજી માણિકજી કુમસીયામિ રૂ૫૦ પારસી જનરલ આસ્પીટલના કુંડમાં, બાઈ મનીજેહુ નવશેજી કુમસીયામિ રૂ૨૫ આધળાં પાંગળાંને પમાર આપવાના કુંડમાં, બાઈ કુવરબાઈ તથા શેઠ જમશેદજી પીરજીશાહ ખાતે રૂ૧૦૧ એમાંથી સર જમશેદજીની રજૂલના છાકરાંમિતે ભાજન જમાડવાના કુંડમાં રૂ૫૧ તથા એરા-ક્ષીયન બીલડોંગ કુંડમાં રૂ૫૦, મરનારની પુત્રીમાંથી રૂ૨૫૧, મરનારના ધણી શેઠ રતનજી રૂ૧૫૦, શેઠ નરીમાન રતનજી પેમાસતર રૂ૨૫, બાઈ મેહરબાડું રતનજી પેમાસતર રૂ૨૫, શેઠ ધનજીશાહ રતનજી પેમાસતર રૂ૨૫ તથા શેઠ જીવનજી રતનજી પેમાસતર રૂ૨૫ મળી રૂ૫૦૧ અનામત રાખી તેવું વચાવ કર્યા કુંડમાં વાપરવું તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે; બાઈ મુનાબાઈ દોનરાડુજી બામજીમિ રૂ૨૫ મરીબ વાપવા બાઈમિતે આશરો આપવાના કુંડમાં, બાઈ તેહમીના કાવ-

સહ ઉમરીગરે રૂ૨૫ અંદનવાડીની ડીસપેનસરીના કુંડમાં, બાઈ માણિકબાઈ કાવસહ ઉમરીગરે રૂ૨૫ ગરીબાને માટે ચાલી બાંધવાના કુંડમાં, બાઈ બચુબાઈ કાવસહ ઉમરીગરે રૂ૨૫ પારસી કીવર આસપીટલના કુંડમાં, શેઠા કુવરજી તથા બહેરામજી એદલજી ઉમરીગરે રૂ૩૦ એમાંથી ઉરનની અગીયારીના નીલાવ કુંડમાં રૂ૧૫ તથા ગરીબાને માટે ચાલી બાંધવાના કુંડમાં રૂ૧૫ અને બાકીના રૂ૫૫ જુદા જુદા ખેસામિયાં પરચુટણ કુંડમાં આપવા હતા.

(સ) મરહુમ શેઠ બેરામજી એદલજી ઉમરીગરના પુણ માટે રૂ૧૦૬૦૯ ધરમ ખાતે આપવા હતા, તેમાં મરહુમની પુણમાંથી રૂ૩૦૦૦ એમાંથી ઉરનની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં વયાજ વાપરવા રૂ૨૦૦૦, જોરાસીઅન બીલડીંગ કુંડમાં વયાજ વાપરવા રૂ૫૦૦ અને જરથોસતી છોકરાંએને ધરમ કેળવણી આપવાનાં કુંડમાં વયાજ વાપરવા રૂ૫૦૦, મરહુમનાં ઘણીયાણી મરહુમ બાઈ દીનબાઈજીની પુણમાંથી રૂ૩૦૦ ભરવાના ગરીબ જરથોસતીએને આશરે આપવાનાં કુંડમાં, મરહુમના દીકરા શેઠ એદલજી રૂ૨૫૦ એમાંથી ભાવનગરની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં રૂ૨૦૦, અનજીમનના આતશ બહેરામનાં બાજી જશનના કુંડમાં રૂ૧૦૦ અને ગરીબ જરથોસતીએનાં છોકરાંએની નવજેત કીરીયા કરવાનાં કુંડમાં રૂ૫૦, મરહુમના વહુ બાઈ પીરોજીબાઈ એદલજી ઉમરીગર રૂ૧૨૫ એમાંથી સુરતની નાનપુરાની ડીસપેનસરીના કુંડમાં રૂ૫૦, ઉમરાગમના દખમાંનાં કુંડમાં રૂ૨૫, સુરતના બાગે પારસાની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં રૂ૨૫ અને ખાં બાં બહુમનજી પટેલવાળું પારસી પ્રકાશનું કામ ચાલુ રાખવાનાં કુંડમાં રૂ૨૫, મરહુમના દીકરાના દીકરા શેઠા મહેરજીબાઈ તથા કુંવરજી એદલજી ઉમરીગર રૂ૧૨૫ તથા મરહુમના દીકરાના દીકરીએ બાઈએ બાવુબાઈ તથા ચાલુમાય એદલજી ઉમરીગર રૂ૭૫ મલી રૂ૨૦૦માંથી પારસી જનરલ હાસ્પીટલ કુંડમાં રૂ૧૦૦ અને ડાં માસીના હાસ્પીટલ કુંડમાં રૂ૧૦૦, મરહુમની દીકરી બાઈ જાઈજી જમશેદજી ઉમરીગરે રૂ૧૦૦ ઉરનની અગીયારીના નીલાવ કુંડમાં, મરહુમની દીકરી બાઈ નવાજબાઈ મનચેરશાહ ભામીશામિ રૂ૫૧ ઉરનની અગીયારીના નીલાવ કુંડમાં, મરહુમના બાઈ બહેસતનશીન શેઠ કુંવરજી એદલજી ઉમરીગરની પુણમાંથી રૂ૧૦૦૦ એમાંથી ઉરનની અગીયારીના નીલાવ કુંડમાં વયાજ વાપરવા રૂ૫૦૦ અને ધાણાની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં વયાજ વાપરવા રૂ૫૦૦, મરહુમના ભત્રીજા શેઠ કીરોજીશાહ કુંવરજી ઉમરીગર તથા ઘણીઆણી બાઈ મહેરબાઈ તથા છોકરાંએ શેઠ એદલજી તથા બાઈ વીરજીમાય મલી રૂ૨૨૫ એમાંથી પારસી જનરલ હાસ્પીટલ કુંડમાં રૂ૧૦૦, ડાં માસીના હાસ્પીટલ કુંડમાં રૂ૫૦, ખાં બાં બહુમનજી પટેલવાળું પારસી પ્રકાશનું કામ ચાલુ રાખવાના કુંડમાં રૂ૫૦, ભાવનગરની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં રૂ૫૦, જરથોસતી અનજીમનના આતશ બહેરામના નીલાવ કુંડમાં રૂ૫૦ અને મુંબઈના રવાનેને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુંડમાં રૂ૨૫, મરહુમના ભાભઈ મરહુમ બાઈ વીરબાઈજી કુંવરજી ઉમરીગરની પુણમાંથી રૂ૧૭૫ એમાંથી જરથોસતી વીધવાએને આશરે આપવાના કુંડમાં રૂ૫૦, ચીખલીના રવાનેને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુંડમાં રૂ૫૦, બાહરકોટના મુકતાદનાં કુંડમાં રૂ૨૫, મુલ્તાં કીરોજી મદરેસાના કુંડમાં રૂ૨૫ અને ધાણાના જરથોસતીએને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુંડમાં રૂ૨૫, મરહુમના બાઈ બહેસતનશીન શેઠ ખરશેદજી એદલજી ઉમરીગરની પુણમાંથી રૂ૧૦૦૦ એમાંથી ઉરનની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં વયાજ વાપરવા રૂ૫૦૦ અને જોરાસીઅન બીલડીંગ કુંડમાં વયાજ વાપરવા રૂ૫૦૦, મરહુમના ભાભઈ બાઈ સુનાબાઈ ખરશેદજી ઉમરીગરે રૂ૧૦૦ એમાંથી સુરતના નાનપુરાની ડીસપેનસરીના કુંડમાં રૂ૫૦, સુરતના નાનપુરાની લાઈબ્રેરીના કુંડમાં રૂ૨૫ અને ગરીબ વીધવાએને આશરે આપવાના કુંડમાં રૂ૨૫, મરહુમના ભત્રીજાએ શેઠા પેસતનજી તથા દારાખાણુ ખરશેદજી ઉમરીગરે રૂ૧૫૦ એમાંથી ભાવનગરની દરેમહેરના કુંડમાં રૂ૫૦, પારસી જનરલ હાસ્પીટલના કુંડમાં રૂ૫૦ અને ડાં માસીના હાસ્પીટલના કુંડમાં રૂ૫૦, મરહુમના બાઈ બહેસતનશીન શેઠ ખરશેદજીના વહુએ બાઈ ધનમાય તથા બાઈ આઈમાએ રૂ૧૦૦ ધી જ. ન. પીટીટ એમરકુનેજનાં કુંડમાં, મરહુમના બાઈની દીકરી બાઈ શીરીનબાઈ ખરશેદજી ઉમરીગરે રૂ૨૫ ઉરનની અગીયારીના નીલાવ કુંડમાં, મરહુમના ભત્રીજાના દીકરા શેઠ કેખસર પેસતનજી ઉમરીગરે રૂ૫૧ મરહુમ શેઠ ખરશેદજી કામાની યાદગારીના જરથોસતી વીધવાએએને ઉત્તેજન આપવાના કુંડમાં, મરહુમના જમાઈ શેઠ જમશેદજી રસતમજી ઉમરીગરે રૂ૨૦૦ એમાંથી ધી જ. ન. પીટીટ એમરકુનેજના કુંડમાં રૂ૧૦૦ અને શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દેવાનશાખાનાં કુંડમાં રૂ૧૦૦, મરહુમના જમાઈ શેઠ મનચેરશાહ ખરશેદજી ભામીશામિ રૂ૨૫ મુંબઈના જરથોસતી રવાનેને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુંડમાં, કલ્યાણીના આબકારી કંબાકટરે શેઠા બહેરામજી એદલજી ઉમરીગર, પીરોજીશાહ કુંવરજી ઉમરીગર તથા ખરશેદજી જમશેદજી ઉમરીગરે રૂ૫૦૦ આપવા કે કલ્યાણીના કોઈબી લાયક ધરમખાતાનાં કુંડમાં એ રકમ અનામત રાખી એવું વયાજ વાપરવા આપવામાં આવશે, અને એજ શેઠા તરફથી રૂ૨૨૫ એમાંથી નારંગાળ સ્કુલના કુંડમાં રૂ૨૦૦ અને શરોડાના જરથોસતી રવાનેને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુંડમાં રૂ૨૫, બીરારના આબકારી કનટરાકટરે શેઠા બહેરામજી એદલજી ઉમરીગર તથા પીરોજીશાહ કુંવરજી ઉમરીગરે રૂ૫૦૦ એમાંથી આંકોલાના જરથોસતી રવાનેને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુંડમાં રૂ૧૦૦, બહેનેરાની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં રૂ૧૦૦, ભાવનગરની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં રૂ૧૦૦ અને પ્રાણી દસતુર નોશેરવાન સ્કુલની બાઈ બહુમનબાઈ બીલડીંગના કુંડમાં રૂ૨૦૦, મરહુમના ભાણેજ બાઈ ચુલબાઈ માણિકજી ડાકટર તથા દીકરીએ બાઈ શખરમાય ફરામરોજ વડીલ તથા બાઈ શીરીનબાઈ કેખસર જહાં મલીને રૂ૩૦૧ એમાંથી ઉરનની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં રૂ૧૦૦, મુંબઈના જરથોસતી રવાનેને અવલમંજલ પહોંચાડવાના કુંડમાં રૂ૫૧, સર જમશેદજી જીજીબાઈના સ્કુલના ભાજન કુંડમાં રૂ૫૦, સંભાણ મધે જરથોસતીએની યાદદાસ્તના ર્થળ ઉભા કરવાના કુંડમાં રૂ૨૫, ગરીબ વીધવાએને આશરે આપવાના કુંડમાં રૂ૨૫, ગરીબ જરથોસતીએનાં છોકરાંએની નવજેત તથા લગન કરી આપવાના કુંડમાં રૂ૨૫ અને શેઠ માણિકજી શેઠની દરેમહેરના ગહમખાર જશન તથા મુકતાદ કુંડમાં રૂ૨૫, મરહુમનાં માસીનાં દીકરી મરહુમ બાઈ નવાજબાઈ એદલજી વારડને નામે રૂ૫૧ જોરાસીઅન બીલડીંગ કુંડમાં, મરહુમના બેશી શેઠ સોરાબજી એદલજી વારડને રૂ૫૧ જોરાસીઅન બીલડીંગ કુંડમાં, મરહુમના બાઈ શેઠ કુંવરજી એદલજી ઉમરીગરના વહેવાઈ ખાં બાં બહુમનજી બેરામજી પટેલની પુણમાંથી બાઈ રતનબાઈએ રૂ૫૧ ઉરનની અગીયારીના નીલાવ કુંડમાં, મરહુમના માસીના દીકરા શેઠ ખરશેદજી

પાલનજી પાઉંવાળાની દીકરીઓ બાઈ આદનબાઈ દાદી લીમજી તથા બાઈ રતનબાઈ કુરામજી લીમજીએ ૩૫૧ નાચાર વીધવાઓને આશરે આપવાના કુંડમાં, મરહુમના ખેરી શેઠ દોરાબજી શાપુરજી ઉમરીગરની પુત્રીમાંથી ૩૧૦૦, મરહુમના ખેરી શેઠ હોરમસજી શાપુરજી ઉમરીગરની પુત્રીમાંથી ૩૧૦૦, મરહુમના ખેરી શેઠ અંદલજી શાપુરજી ઉમરીગરની પુત્રીમાંથી ૩૧૦૦ મળી ૩૩૦૦ એમાંથી લાવનગરની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં ૩૭૫, લાવનગરના દખમાના નીલાવ કુંડમાં ૩૭૫, ઝેરારદીયન બીલડીંગ કુંડમાં ૩૭૫ અને ઉરનની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં ૩૭૫, મરહુમના ખેરી શેઠ અરદેશરજી સોરાબજી પાલખીવાળાએ ૩૨૫ લાવનગરના દખમાના કુંડમાં, મરહુમના ભાણિજના દીકરા શેઠ દોરાબજી કુરકુનજી બલનેવાલાએ ૩૨૫ ઉરનની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં, મરહુમના ભાણિજ મરહુમ બાઈ રતનબાઈ કુરકુનજી બલનેવાળાએ ૩૨૫ ઉરનની અગીઆરીના જનરલ કુંડમાં, મરહુમના જમાઈ બેહસતનશીન શેઠ કુરામજી ધનજીભાઈ ઉમરીગરે ૩૫૧ ઉરનની દરેમહેરના નીલાવ કુંડમાં, મરહુમના દીકરી મરહુમ બાઈ સુનાબાઈ કુરામજી ધનજીભાઈ ઉમરીગરે ૩૫૧ ઝેરારદીયન બીલડીંગ કુંડમાં, મરહુમના ખેરી શેઠ અરદેશર જમશેદજી ઉમરીગરે ૩૫૧ મુંબઈના રવાનેને લગતાં કુંડમાં, મરહુમના સસરા મરહુમ શેઠ રતનજી પેસતનજી ઉમરીગરે ૩૫૦ ઉરનની અગીઆરીના નીલાવ કુંડમાં, મરહુમના વેવાન બાઈ આવાંબાઈ કુરામજી ઉમરીગરે ૩૨૫ ઉરનની અગીઆરીના નીલાવ કુંડમાં, મરહુમના દોસતો ખાં બાં હોરમસજી માણિકજી ભીમરડીવાળા તથા શેઠ દોરાબજી ડોસાભાઈ ભીમરડીવાળાએ ૩૧૦૦ કસીઆણીની અગીઆરીના નીલાવ કુંડમાં, શેઠ ખેદાદાદ ધનજીશાહ કુંગાલજી ૩૨૫ ભરૂચની કુંગાલની અગીઆરીના કુંડમાં, મરહુમના ખેરી બાઈ દીનબાઈ જહાંગીરજી બેગાએ ૩૫૧ બાઈ શીરીનબાઈ કામા કેનવાલેસંટ હોમમાં, મરહુમના દીકરીનાં દીકરી બાઈ શીરીનબાઈ કુરામશેઠ બેગાએ ૩૨૫ ઉરનની અગીઆરીના કુંડમાં, શેઠ ધનજીશાહ રસતમજી ઉમરીગરે ૩૨૫ ઉરનની અગીઆરીમાં, શેઠ પીરોજશાહ જમાસજી ડાકટરે ૩૨૫ ઉરનની અગીઆરીના કુંડમાં, શેઠ રસતમજી કુકીરજી દમનીઆએ ૩૨૫ પારસી કીવર હોસપીટલમાં, શેઠ કાવશજી બેરામજી દીવેચાએ ૩૨૫ પારસી આશ્રમ કુંડમાં, મરહુમના ખેરી શેઠ ઉકરજી કાવસજી ઉમરીગરે ૩૫૦ એમાંથી માંડવીની જરથોસ્તી અનજીમનના ધરમનાં કુંડમાં ૩૨૫ અને ઉમરાગામની અગીઆરીને હાલ શરેડા ગામમાં લઈ જવામાં આવી છે તેના નીલાવ કુંડમાં ૩૨૫, મરહુમના ખેરી શેઠ સોરાબજી ઉકરજી ઉમરીગરે ૩૨૫ ઉરનની અગીઆરીના નીલાવ કુંડમાં, મરહુમના ખેરી શેઠ લીમજીભાઈ માણિકજી પારખે ૩૫૦, મરહુમના શાળાની દીકરી બાઈ હીરાંબાઈ લીમજીભાઈ પારખે ૩૨૫, મરહુમના ખેરી શેઠ પેસતનજી લીમજીભાઈ પારખે ૩૨૫ ઉરનની અગીઆરીના કુંડમાં. મરહુમના દોરત શેઠ પેસતનજી સોરાબજી મીચી તરફથી ૩૫૧ ધી જ. ન. પીટીટ આરફનેજમાં, શેઠ પેસતનજી અંદલજી ધાલાએ ૩૨૫ ઉરનની અગીઆરીના નીલાવ કુંડમાં, શેઠ દારાશાહ મનચેરજી કુંગાલજી ૩૧૦૦ એમાંથી શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનાશાળાના કુંડમાં ૩૨૫, સંકેટ નીવારજી કુંડમાં ૩૨૫, રવાનના કુંડમાં ૩૨૫ અને ધી બમનજી પીટીટ પારસી હોસપીટલ કુંડમાં ૩૨૫, શેઠ પીરોજશાહ જહાંગીર શરફે ૩૨૫ રવાનેને અવલમંજલના કુંડમાં, મરહુમના મીચી શેઠ હોરમસજી આદરજી આદર બમનજીએ ૩૨૫ અગીઆરીના નીલાવ કુંડમાં, દેહલુંના આબકારી કેનજાકટરોની કંપનીએ ૩૭૫ અને શેઠ અરદેશર ખરશેદજી પાઉંવાળાએ ૩૨૫ ઈષ્ટાપારની અગીઆરીના કુંડમાં.

(A) મરહુમ બાઈ પીરોજબાઈ બેનનજી ગોલવાલાના પુણ્ય માટે ૩૧૬૨૮ ધરમ ખાતે આપયા તેમાં એવનની મીલકતમાંથી ૩૧૦૦૦, મરહુમના ૩ છોકરાઓ ૩૨૨૮, મરહુમની ૩ વહુઓ ૩૭૫, મરહુમની ૭ દીકરીઓ ૩૧૭૫, શેઠ નશરવાનજી જમશેદજી ૩૫૦, મરહુમના ભાઈઓ શેઠો ધનજીભાઈ અને દુદાભાઈ ૩૩૦, મરહુમના વેહેવાઈ શેઠ જાંગીરજી રસતમજી ઈરાની ૩૨૫, મરહુમના વેહેવાન બાઈ શીરીનબાઈ પીરોજશા ગાંધી ૩૨૫, શેઠ સોરાબજી કુવરજી ૩૧૫ અને શેઠ મનચેરજી કુરામજી ૩૫. ઉપલા ૩૫૫ નીચલાં કુંડોમાં આપયા હતા:—મરહુમ બાઈને નામે કરાંચી પારસી નીરાશીત કુંડમાં ૩૧૦૦, મરહુમ બાઈને નામે કરાંચી પારસી વીરબાઈજી સકુલનાં કુંડમાં ૩૧૦૦, શેઠ અંદલજી દીનશાહ સી. આઈ. ઈ. એ સંધાપલાં કરાંચી નસેસાલારના કુંડમાં ૩૧૦૦, કરાંચીની કાંપની મરહુમ શેઠ જમશેદજી બેરાની અગીઆરીના કુંડમાં ૩૨૫, કરાંચી ગાડીખાતાની અગીઆરીના કુંડમાં ૩૨૫, કરાંચી ગાડીખાતાની સકુલના કુંડમાં ૩૨૫, કરાંચીમાં મરહુમ શેઠ હોરમસજી ધડીઆલોવાણું દખમું બંધાયા આગમજ રવાનેને એક અલગદેહી જગ્યાએ ડાટતા હતા તે જગ્યાની આસપાસ દેવાલ બાંધી લીધી હતી પણ તે દેવાલ હાલ બીસમાર હાલતમાં છે તે દેવાલને ઉંચી કરી ફરીથી બાંધવાનો નક્કીક ૩૩૦૦ થી ૩૩૫૦ નો ખર્ચ થશે તે એ બાકી વધેલી રકમમાંથી કરવામાં આવશે. બાકીના આશરે ૩૮૦૦ વધશે તે કીચાં કુંડોમાં આપવા અથવા કીચું નવું કુંડ ઉત્તું કરવું તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(B) મરહુમ શેઠ દોરાબજી નાનાભાઈ મહેતાના પુણ્ય માટે ૩૭૮૭૬ ધરમ ખાતે આપયા તેમાં મરહુમના ભાઈ શેઠ મેરવાનજી નાનાભાઈ મહેતા ૩૪૫૦૦, મરહુમના ભાણઈ બાઈ રતનબાઈ મેરવાનજી મહેતા ૩૫૦૦, મરહુમના ભત્રીજા શેઠ પીરોજશા મેરવાનજી મહેતા ૩૫૦૦, મરહુમના છોકરાઓ શેઠો ધનજીશાહ તથા મનાજી ૩૧૦૦૦, મરહુમની વહુઓ બાઈ દીનબાઈ ધનજીશાહ મહેતા તથા બાઈ જરબાઈ મનાજી મહેતા ૩૨૫૦, મરહુમના ધણીઆની બાઈ ભોખાઈજી ૩૧૫૧, મરહુમની પુત્રીમાંથી ૩૫૦૦, મરહુમના દોસત શેઠ મેરવાનજી નવરોજી ગોલાઈ ૩૧૦૦, ડાં ધનજીભાઈ હોરમસજી મહેતા ૩૨૫, મરહુમના જમાઈ શેઠ પીરોજશાહ હોરમસજી મહેતા ૩૫૧, મરહુમના બેટી બાઈ નવાજબાઈ પીરોજશાહ મહેતા ૩૨૫, શેઠ કરાંમજી હોરમજી અરજની ૩૩૦ અને બાકીના ૩૫૫ મરહુમના જુદા જુદા સગાવાહલાં તથા દોસતોએ ભરયા હતા. ઉપલા ૩૫૫ નીચલાં કુંડોમાં આપયા હતા:—મરહુમ શેઠ પેસતનજી અંદલજી મહેતાની યાદગારી કાયમ રાખવા માટે નવસારીના મલેસરના ગરીબ જરથોસ્તીઓને આશરે આપવાના કુંડમાં ૩૫૫, નવસારીની શેઠ ર. જ. એ. વ. સકુલમાં ૩૧૦, એજ સકુલની કસરતશાલાના કુંડમાં ૩૨૫, નવસારી જમપા ગોહલાના ધહમબાર કુંડમાં ૩૨૫, શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનશાલાના કુંડમાં ૩૩૩, ડાં માસીના હોસપીટલના કુંડમાં ૩૩૦, મહેતા ખાનદાનના ગરીબોને આશરે આપવાના કુંડમાં ૩૧૦૦, મરહુમની યાદગારી નવસારીના મલેસરમાં કાયમની બલવી રાખવાના હેતુથી ૩૭૦૦૦ આપયા છે, જે

કેવી રીતે બહારની રાખવી તે વીરો હુજુર નહીં કીધું નથી. કાલુ કરીને મલેસરના જરથોસ્તીઓના ઉપયોગ માટે લાઈબરેરી થા તેવું જ કાંઈ ઉપયોગી ખાતું પુર પાડવા માટે વાપરવાનો વીચાર રાખેલો છે.

(C) મરહુમ સર હોમરજી નવરોજી મોદીના પુણ્ય માટે ડાહર રૂપરૂ આપયા હતા, તેમાં મરહુમની પુણ્યમાંથી ડાહર રૂપરૂ, મરહુમના ધણીઆણી લેડી માણિકબાઈ ડાહર રૂપરૂ, મરહુમના દીકરા શેઠ નવરોજી ડાહર રૂપરૂ, મરહુમના દીકરા શેઠ જહાંગીરજી ડાહર રૂપરૂ, મરહુમના દીકરા શેઠ દીનશાહજી ડાહર રૂપરૂ અને મરહુમની દીકરી બાઈ શીરીનબાઈ નશીરવાનજી દાદીશેઠ ડાહર રૂપરૂ મત્રી ડાહર રૂપરૂ ભરાયા હતા. જ્યારે હાંગકાંગની અનન્યુમન તરફથી આશરે ડાહર રૂપરૂ ભરાયા હતા.

(D) મરહુમ બાઈ બચુબાઈ નવરોજીજી ઉમરીગરનાં પુણ્ય માટે રૂપરૂ ધરમ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરહુમના બાઈ શેઠ ઉકરજી કાવસજી ઉમરીગરે રૂપરૂ ના ચાર ટકાનો બોનડ આપયા છે તે કયાં આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે, મરહુમના બાઈ શેઠ ઉકરજી ઉમરીગરે રૂપરૂ મરહુમની નવરોજી બાજીરોજીગરનાં રૂપરૂમાં, મરહુમ શેઠ ધનજીબાઈ કાવસજી ઉમરીગરની પુણ્યમાંથી રૂપરૂ જોરાસીયન બીલડીંગ રૂપરૂમાં, મરહુમ બાઈ રતનબાઈ ઉકરજી ઉમરીગરની પુણ્યમાંથી રૂપરૂ દેવલાલીની ડાહર બાહાપુરજી સેનેટેરીયમનાં લાચાર દરદીઓને દવા તથા ખોરાક પુરો પાડવાનાં રૂપરૂમાં, શેઠ સોરાબજી ઉકરજી ઉમરીગરે રૂપરૂ એમાંથી દેવલાલી બાહાપુરજી સેનેટેરીયમનાં દરદીઓને દવા તથા ખોરાક પુરો પાડવાનાં રૂપરૂમાં રૂપરૂ, કુંગરવાડીપર ભણતર ચાલુ રાખવાના રૂપરૂમાં રૂપરૂ અને પારસી સંકટ નીવારણ રૂપરૂમાં રૂપરૂ, બાઈ નવાજીબાઈ સોરાબજી ઉમરીગરે રૂપરૂ દેવલાલી બાહાપુરજી સેનેટેરીયમના લાચાર દરદીઓને દવા તથા ખોરાક પુરો પાડવાનાં રૂપરૂમાં, શેઠ કાવસજી ઉકરજી ઉમરીગરે રૂપરૂ જોરાસીયન બીલડીંગ રૂપરૂમાં, બાઈ રતનબાઈ કાવસજી ઉમરીગરે રૂપરૂ પારસી ફીવર હોસ્પીટલના રૂપરૂમાં, મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ રતનજી પેમાસતરનાં પુણ્યમાંથી રૂપરૂ દેવલાલીની ડાહર બાહાપુરજી સેનેટેરીયમના લાચાર દરદીઓને દવા તથા ખોરાક પુરો પાડવાના રૂપરૂમાં, મરહુમ બાઈ માણિકબાઈ સોરાબજી ઉમરીગરનાં પુણ્યમાંથી રૂપરૂ ગરીબ લાચાર જરથોસ્તી વાકવાઓને આશરે આપવાના રૂપરૂમાં, બાઈ નવાજીબાઈ નવરોજીજી દુમસીઆમિ રૂપરૂ દેવલાલી બાહાપુરજી સેનેટેરીયમનાં લાચાર દરદીઓને ખોરાક પુરો પાડવાના રૂપરૂમાં, શેઠ નવરોજીજી માણિકજી દુમસીઆમિ રૂપરૂ ડાહર માસીનાની હોસ્પીટલના રૂપરૂમાં, બાઈ કુવરબાઈ પીરોજીશાહિ રૂપરૂ દેવલાલીની ડાહર બાહાપુરજી સેનેટેરીયમના લાચાર દરદીઓને ખોરાક પુરો પાડવાના રૂપરૂમાં, શેઠ કુવરજી તથા બહેરામજી અને ખરોદજી એદજી ઉમરીગરે રૂપરૂ એમાંથી કિરનની અગીયારીના નીલાવ રૂપરૂમાં રૂપરૂ તથા કિમરા ગામની અગીયારી જે હાલ સરોડા ગામમાં લઈ જવામાં આવી છે તેના નીલાવ રૂપરૂમાં રૂપરૂ અને બાકીના રૂપરૂ જુદા જુદા ખિસીઆમિ પરચુટલુ રૂપરૂમાં આપયા હતા.

(E) મરહુમ નવાજીબાઈ બાહર ધનજીબાઈ રૂપરૂજી કામાદોરના પુણ્ય માટે મરહુમના ઉમરાજીમાં ભરાયલા રૂપરૂ ૨૦૦ ની વીગત એવાજીના મરજીના હેવાલમાં આ કાલેનડરમાં છાપેલી જોવામાં આવશે.

(F) મરહુમ શેઠ અરદેશર શાપુરજી ગજદરના પુણ્ય માટે રૂપરૂ ધરમ ખાતે આપયા હતા, તેમાં મરહુમની પોતાની પુણ્યમાંથી રૂપરૂ ૨૦૦૦, મરહુમના બાવા શેઠ શાપુરજી રૂપરૂ ૨૦૦, મરહુમના બાઈ શેઠ જહાંગીરજી તથા બાઈબાઈ બાઈ માણિકબાઈ રૂપરૂ ૨૦૦ મત્રી રૂપરૂ ૨૦૦૦ કયાં આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે; મરહુમનાં માતાજી બાઈ રતનબાઈ રૂપરૂ, મરહુમના ભાગીયાઓ શેઠ દીનશાહજી બાહાપુર દાદીબરજી રૂપરૂ, શેઠ ધનજીબાઈ બાહાપુર દાદીબરજી રૂપરૂ, બાઈ શીરીનબાઈ જહાંગીરજી ગજદર રૂપરૂ, શેઠ કુમારોજી જહાંગીરજી ગજદર રૂપરૂ, શેઠ પેસતનજી જહાંગીરજી ગજદર રૂપરૂ, મરહુમના પાળક બેટા શેઠ જલેજી જહાંગીર ગજદર રૂપરૂ અને બાકીના રૂપરૂ જુદા જુદા ખિસીઆમિ ભરીયા હતા. ઉપરના રૂપરૂ નીચલા રૂપરૂમાં આપયા હતા:—શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનાશાળાનાં રૂપરૂમાં રૂપરૂ, ગરીબ જરથોસ્તીઓને પગાર આપવાનાં રૂપરૂમાં રૂપરૂ, ખિસીઆમિ અંજુમનનાં રૂપરૂમાં રૂપરૂ, કુંબળના નસેસાલારનાં રૂપરૂમાં રૂપરૂ, જોરાસીયન બીલડીંગ રૂપરૂમાં રૂપરૂ, દેવલાલીની ડાહર બાહાપુરજી સેનેટેરીયમના રૂપરૂમાં રૂપરૂ અને બાકીના રૂપરૂ પરચુટલુ રૂપરૂમાં આપયા હતા.

(G) મરહુમ શેઠ મેદરવાનજી રૂપરૂજી મરહુમનાના પુણ્ય માટે રૂપરૂ ધરમ ખાતે આપયા હતા તેમાં મરહુમના દીકરા શેઠ પીરોજીશાહ, જહુ બાઈ ડોસીબાઈ, તથા છોકરાઓ મળી રૂપરૂ ૨૦૧ એમાંથી ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રહેઠાણના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, કોટના ધરમના દવાખાનામાં રૂપરૂ, પારસી સુવાવડખાનામાં રૂપરૂ, ડાહર માસીના હોસ્પીટલના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, ધી બમજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જનરલ હોસ્પીટલના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, રાહુતુઆમિ મજ્જયસનાન સભાના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, વોકટોરીયા ઇનસ્ટીટ્યુશન ફોર ધી બલાઇડના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, ચોપાટીવાળા આંધળાં લુલાઓના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, પારસી દીવાનાઓના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, ગરીબ જરથોસ્તીઓની છોકરાઓને પરણાવી આપવા માટે આસરે આપવાનાં રૂપરૂમાં રૂપરૂ, બાઈ શીરીનબાઈ કામા કોનવોલેસન્ટ હોમમાં રૂપરૂ, આલમલેસ લેપર હોમમાં રૂપરૂ, ધી જ. ન. પીટીટ આરફુનેજના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, બિંબી નેટીવ ડોસપેનસરીના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, જોરાસીયન બીલડીંગ રૂપરૂમાં રૂપરૂ, ગરીબ પારસી બીમારોને હવાના ફેરફાર માટે જવા કાંઈ અને હડખાં અથવા બીજાં દરદીના ઇલાજ વગેરે સમજા માટે મદદ કરવાના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, ગરીબ જરથોસ્તીઓને ધંધે લગાડવાનાં કામમાં મદદ આપવાનાં રૂપરૂમાં રૂપરૂ, કુંબળ તથા દેશાવરો ખાતેની જરથોસ્તી જંદ અવસાની નીશાળોના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, જરથોસ્તી ધરમ સંખ્યા કેળવણી આપનારી અને જ્ઞાન ફેલાવનારી મંડળીના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, કદમી જરથોસ્તીઓના માહામખાર રૂપરૂમાં રૂપરૂ, ડાહર કંચાળાની હોસ્પીટલના રૂપરૂમાં રૂપરૂ અને ડાહર પારસી હોસ્પીટલના રૂપરૂમાં રૂપરૂ, મરહુમના બેટા બાઈ ખરોદબાઈ પેસતનજી ડાહર રૂપરૂ રૂપરૂ અને ડાહર ધરમનાં દવાખાનાના રૂપરૂમાં, મરહુમનાં જમાઈ ડાહર પેસતનજી નવરોજી પાવરીએ રૂપરૂ ચોપાટી ખાતેના આંધળાં લુલાઓના રૂપરૂમાં, શેઠ જહાંગીર પેસતનજી પાવરીએ રૂપરૂ ડાહર માસીના હોસ્પીટલના રૂપરૂમાં, મરહુમનાં મરહુમ બેટા

બાઈ બાઈ કુશળ પાસવાળાનાં બિટી બાઈ મેરેબાઈ સોરાબલ તાતામ્મિ રૂપે થયેલી જરથોસ્તીઆનાં રહેવાણાનાં કુંડમાં અને શેઠ સોરાબલ બરબેરલ તાતામ્મિ રૂપે થી બનતી દીનશાહ પીટી પારસી જનરલ હોસપીટલના કુંડમાં.

(H) મરકુમ બાઈ સુનાબાઈ પેસતનલ હુકીમલનાં પુણ્ય માટે ૧૯૧૫૩૫ થરમ ખાતે આપવા હતા, તેમાં મરકુમની પુણ્યમાંથી ૨૮૦૦૦, મરકુમ શેઠ પેસતનલ રસતમલ હુકીમલનાં થરમખાતાની પુણ્યમાંથી ૨૫૦૦, મરનારનાં દીકરી બાઈ ચનબાઈલ હુકીમલ ૨૨૫૦૦, મરનારનાં દીકરી બાઈ શીરીનબાઈ અરદેશર કલ્યાણીવાલા ૨૫૦૦, મરનારનાં દીકરી બાઈ કુકીઆઈ પેસતનલ બોઈસ ૨૧૦૦, મરનારનાં દીકરી શેઠ કાવસલ ૨૧૦૫, મરનારનાં દીકરી શેઠ સિરવાનલ ૨૫૦, મરનારનાં બાઈ શેઠ અરદેશર સાગરલ કલ્યાણીવાલા ૨૩૦૦, મરનારનાં દીકરી બાઈ શીરીનબાઈની દીકરી બાઈ તેહ-મીના અરદેશર કલ્યાણીવાલા ૨૧૦૦, મરનારની દીકરી બાઈ શીરીનબાઈના દીકરી શેઠ સાહુરાબલ અરદેશર કલ્યાણી-વાલા ૨૧૦૦, મરનારનાં જુલુ બાઈ મેહુરબાઈ મેહુરવાનલ હુકીમલ ૨૩૦, મરનારનાં માસીની દીકરી બાઈ રતનબાઈ સમરલ કલ્યાણીવાલા ૨૨૫, મરનારનાં વહેવાઈ મરકુમ શેઠ સાગરલ નશરવાનલ કલ્યાણીવાલાની પુણ્યમાંથી ૨૨૫, મરનારના બનેલી મરકુમ શેઠ લવનલ બાસલ મીસીની પુણ્યમાંથી ૨૨૫, મરનારના વહેવાઈ મરકુમ શેઠ મિલલલ હેરમસલ બાટલોવાલાની પુણ્યમાંથી ૨૨૫, મરનારના વહેવાઈના દીકરી શેઠ નશરવાનલ મિલલલ બાટલોવાલા ૨૨૫, મરનારના બેશી શેઠ સોરાબલ રસતમલ બાટલોવાલા ૨૨૫ અને બાકીના ૨૫૫૫ જુદા જુદા બેસીઆમિ બરીયા હતા. ઉપલા ૨૫૫૫ નીચલા કુંડમાં આપવા હતા:—સુંબઈની પારસી પંચાયતના મરદીઆને ૨૧૦૦૦ સવાધીન કરવા કે કોઈમાંથી ૨૩૦૦૦ ટું પંચાયતના દફતરમાં મરકુમ શેઠ પેસતનલ રસતમલ હુકીમલના નામે તથા બીજા ૨૩૦૦૦ ટું મરકુમ બાઈ સુનાબાઈ પેસતનલ હુકીમલના નામે જુદાં જુદાં ખાતાં પાઠવા અને એ બંને રકમે સરકારી હોન, પીરટ મરદીઆને મેરેશી કોઈની અને તેના વયાજમાંથી ઉપલાં બંને મરનારોના મરણોના વારસીક દીવસોના દીને કવચી મોબિદો હસતક રહેન, બાજ, આકરીનજાન, શીઆવ, ફોખશી વગેરેની કીયા કરાવવી તથા પારસી પંચાયતના હસતકમાંના સુંબઈના આંધલા, પાંગલા તથા અસકત જરથોસ્તીઆને બેચેર રાતનું જમણ આપવું તથા બાકી જે રહે તે એજ જામાર જરથોસ્તીઆના ચાલુ ખરચના ખાતામાં વાપરવું, સુંબઈની પારસી પંચાયતના મરદીઆને ૨૫૦૦૦ ની સરકારી હોન મરકુમ બાઈ સુનાબાઈ પેસતનલ હુકીમલના નામનું પંચાયતના દફતરમાં ખાતું પડાવી સપુરદ કરવી કે એટું વયાજ શેઠ બનતી દીનશાહ પીટી પારસી જનરલ હોસપીટલના કુંડમાં એક પારસી જરથોસ્તી બાઈના બીજાનાના ચાલુ નીઆવ અરથ માટે મરકુમ બાઈ સુનાબાઈના નામે ખરચવા આપવા, બેલમામની શેઠ પેસતનલ બોઈસની દરેકમેહુરનાં નીઆવ કુંડમાં ૨૧૦૦, જરથોસ્તી રવાનને અવલમજલ પોહ્યાડવાના કુંડમાં ૨૧૦૫, શેઠ બનતી પીટી પારસી જનરલ હોસપીટલના કુંડમાં ૭૫, કેલાબાની દેવાનશાલાનાં કુંડમાં ૨૫૦, શેઠ જ. ન. પીટી આરફેનના કુંડમાં ૨૩૦, પારસી સંકટ નીવારણ કુંડમાં ૨૨૫, વીધવા બાઈઆને આશરો આપવાના કુંડમાં ૨૨૫, કેરાંવાલાની હોસપીટલના કુંડમાં ૨૪૦, મરકુમ શેઠ મનબેરલ લમડાની દરેકમેહુરના ઈજાને મહુમખાર કુંડમાં ૨૨૬ અને બાકીના ૨૫૫૫ પરચુટલ કુંડમાં આપવા હતા.

(I) મરકુમ શેઠ અરદેશર નશરવાનલ ચીનાઈના પુણ્ય માટે ૧૯૮૧૧ થરમ ખાતે આપવા, તેમાં મરકુમે પોતાની હુદયાતીમાં કરેલાં વસીયતની રકમે ૨૩૦૦૦ સુંબઈની પારસી પંચાયતને સવાધીન કરવા કે એના વયાજમાંથી અરથી રકમ મરકુમની વારસીક બાજને દીને લાચાર જરથોસ્તીઆ અને વીધવાઆને સીવાડેલાં કપડાં વહેંચવામાં વાપ-રવો અને બાકીની અરથી રકમમાંથી કર વાકસીક બાજને દીને કુંગરવાડી પર શીયાવ સાથે બાજ આકરીમાન કરાવી મરીબ જરથોસ્તીઆને આજણી કરાવવી; અને મરકુમે પોતાની પુણ્યમાંથી ૨૧૦૩ નીચલાં થરમખાતાંઆમાં આપવા કર આવેલું હતું:—પોતાના મરકુમ ખાતાલવાળી હુદરાબાદની દરેકમેહુરના નીઆવ કુંડમાં ૨૨૫૧, સીકંદરાબાદની દરેકમેહુરના નીઆવ કુંડમાં ૨૧૦૧ અને સીકંદરાબાદના નસેસાહાર કુંડમાં ૨૨૫૧; એ ઉપરાંત મરકુમના બાઈ શેઠ પુરશોદલ, તેમના મરકુમ ધણીઆણીની પુણ્યમાંથી તથા દીકરાઆ અને જુલુ દીકરીઆ મળી ૨૧૫૭, મરકુમના બાઈ શેઠ ભીખાલ ૨૧૨૫, મરકુમના બેહુસતનશીન બાઈ શેઠ બનતીના થરમખાતામાંથી ૨૧૨૫, મરકુમના બાઈ શેઠ ડોશાલાઈ ૨૨૦૦, મરકુમના બાઈ શેઠ પીરોજશાહ ૨૧૫૦, મરકુમના બેહુસતનશીન બાઈ શેઠ રસતમલની પુણ્યમાંથી તથા તેમના દીકરા દીક રીઆમિ ૨૮૫, મરકુમના પીનાઈ શેઠ જમશોદલ મિલલલ, ધણીઆણી અને દીકરાઆ મળી ૨૧૨૦, મરકુમના પીત-શાઈ બાંબ બાજ શાપુરલ મિલલલ ચીનાઈ તથા ધણીઆણી ૨૭૫, મરકુમના પીનાઈ શેઠ બાપુલ મિલલલ ચીનાઈ તથા ધણીઆણી ૨૩૧, બાઈ મેરબાઈ હેરમસલ આલબસેસ ૨૧૦૦ અને કરનલ માણિકલ મિલલલ રીપારટર ૨૨૫ મળી ૨૧૨૦૮ હુદરાબાદની બાઈ માણિકબાઈ ચીનાઈની દરેકમેહુરના નીઆવ કુંડમાં આપવામાં આવવા હતા.

(J) મરકુમ શેઠ બિરામલ મિલલલ કલેકટરના પુણ્ય માટે થરમખાતે ૧૯૬૮૧૭ આપવા, તેમાં મરકુમે પોતાના વસીયતમાં આજણવા પ્રજા મરકુમની પુણ્યમાંથી ૨૧૨૦૦૦ કરાંચીના ગરોબ જરથોસ્તીઆને રહેવા માટેની ચાલી બાંધવા સાથે આપવા કે એની આવકમાંથી ચાલીની મરાયતનો ખરચ બાજ કરો મરકુમની કર વરસની બાજને દીને જશન, બાજ કચી ત્યાંની પારસી વીરબાઇલની રકલના છોકરાઆને આશની કરાવવી તથા મરકુમની પુણ્યમાંથી ૨૨૦૦૦ કરાંચીની શેઠ હીરજબાઈ બેહુસાની દરેકમેહુરના ટાસડીઆને આપવા કે એના વયાજમાંથી બાજવાની કાંઠા ખરીદવી, મરકુમના બેટા શેઠ ફરોમલએ ૨૫૦૦ કરાંચીના શેઠ મિલલલ દીનશાહના નસેસાહાર કુંડમાં, શેઠ નશરવાનલ રસતમલ મેહુતા ૨૩૦૫ તથા ધણીઆણી બાઈ યુનાબાઈ રસતમલ મેહુતા ૨૭૫, શેઠ પેસતનલ રસતમલ મેહુતા ૨૫૦, શેઠ નાકીરશાહ રસતમલ મેહુતા ૨૨૧ મળી ૨૫૫૧ મેરબાઈ તથા અરશોદબાઈ કલોમીય કુંડમાં, શેઠ મિલલલ દીનશાહે ૨૨૦૧ મિલલલ કરાંચીના નસેસાહાર કુંડમાં ૨૧૦૦ તથા અરબખાતના બચીઆનાં કુંડમાં ૨૫૦ તથા કલોમીય કુંડમાં ૨૫૧, મરકુમના બેટા શેઠ વાકાબાઈ ૨૨૦૨ તથા મિલલલ ધણીઆણી ૨૧૦, મરકુમના બેટા શેઠ કાવસલ ૨૨૦૦ તથા ધણીઆણી

૧૧૦૦, મરહુમના બેટા શેઠ રતનજી ૧૨૦૧ તથા ધણીઆણી ૧૧૦૦, મરહુમના બેટા શેઠ અરદેશર ૧૨૦૧ તથા ધણીઆણી ૧૧૫૧, મરહુમના બેટા શેઠ પીરોજશાહ ૧૧૫૧, મરહુમના જમાઈ શેઠ સોરાબશાહ માણિકશાહ ભરૂચા ૧૧૫૧ તથા મણીઆણી ૧૧૫૧, મરહુમના જમાઈ શેઠ કરામજી એ. કાંદાવાલા તથા ધણીઆણી બાઈ ગુલબાઈ ૧૧૫૧, શેઠ ટેમુલજી એ. ગોરવાલા ૧૧૫૧, શેઠ ધનંજીશાહ જમશેદજી માસતર ૧૧૦૧ અને જુદા જુદા ખેરીઆંચિ ભરૂચા ૧૧૫૧ મહી ૧૧૫૧૫૧ કયાં આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(K) મરહુમ શેઠ સોરાબજી બેહરામજી પંચખાનાવાળાના પુણ્ય માટે ૧૧૧૧૬ ધરમ ખાતે આપવા, તેમાં મરહુમની પુત્રમાંથી ૧૫૦૦, મરહુમના બીથવા બાઈ રતનબાઈ ૧૧૦૦, મરહુમના પાલક બેટા ડાંગ માણિક પી. કેરાંવાળા ૧૧૫૧, મરહુમના જમાઈ શેઠ પીરોજશાહ જીવનજી કેરાંવાળા ૧૧૫૧, મરહુમની દીકરીના જમાઈ શેઠ જહાંગીર કરામજી દેશાઈ ૧૧૫૧, મરહુમની દીકરીના બેટા બાઈ શીરીન જહાંગીર દેશાઈ ૧૧૫૧, મરહુમના મામાસસરા શેઠ બેહરામજી ખરોદજી દાદવાળા ૧૧૫૦, મરહુમના ભાગઈ બાઈ કુવરબાઈ નરશવાનજી કેરાંવાળા ૧૧૫૧, મરહુમના એક મોત્ર ૧૧૫૧, મરહુમના મામાનાં દીકરી મરહુમબાઈ કુવરબાઈ દાદાભાઈ કંતરાકરની પુત્રમાંથી ૧૧૫૧, અને જુદા જુદા ખેરીઆંચિ ભરૂચા ૧૧૬૬ મહી ૧૧૬૬૬૬ ડાંગ માણિક પી. કેરાંવાળાની આસપોટલમાં ગરીબ બાઈઓની મુક્ત સુવાવડ તથા સારવાર કરવાના કુંડમાં આપવા, મરહુમના પાલક બેટા ડાંગ માણિકજી પી. કેરાંવાળાએ ૧૧૫૬ એમાંથી મુરતના શેઠ મોદીના આનંદબેહરામની ચાલુ દશન, ઈજ્જતનીના કુંડમાં ૧૧૫૧ અને શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનશાળાનાં કુંડમાં ૧૧૬૭, મરહુમના કાકાના દીકરા શેઠ મનચેરજી રતનજી કેરાંવાળાએ ૧૧૫૧ મુરતના કેરાંવાળા વમખાર કુંડમાં અને બાકીનાં ૧૧૫૧ જુદા જુદા ખેરીઆંચિ પરચુકણ કુંડમાં આપવા હતા.

(L) મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી ધણીદાદુના પુણ્ય માટે ૧૧૦૪૭ આપવા તેમાં મરહુમની પુત્રમાંથી ૧૨૦૦૧, મરહુમના બીથવા બાઈ ધનબાઈજી ૧૧૦૦૧, મરહુમના દીકરા શેઠ ભીખાજી ૧૧૦૦૧, મરહુમના દીકરાના દીકરા શેઠ મોટાભાઈ ભીખાજી ૧૧૦૦૧, મરહુમના દીકરાના જમાઈ શેઠ માણિકશાહ ફરુદનજી શરાફ ૧૧૫૧, મરહુમના દીકરા શેઠ મેરવાનજી ૧૧૫૧, મરહુમના દીકરા શેઠ ખરોદજી ૧૧૦૦૧, મરહુમની દીકરી બાઈ પીરોજબાઈનાં છોકરાંચિ એદલજી, સુનાબાઈ તથા અરદેશર મળીને ૧૧૦૧, મરહુમના વહુ બાઈ આવાબાઈ રતનશા દાદાભાઈ તથા છોકરાંચિ હોરમજી તથા જાંગીરજી ૧૧૦૧, મરહુમના દીકરાની દીકરી બાઈ માતીબાઈ ન. કંતરાકર તથા શેઠ નવરોજી હોરમજી કંતરાકર ૧૧૦૧, મરહુમના દીકરાની દીકરી બાઈ ધનબાઈજી બ. કુવર તથા શેઠ ખરોદેરજી સોરાબજી કુવર ૧૧૦૧, મરહુમના દીકરાની દીકરી મરહુમ બાઈ તેહમીના કે. એદનવાળા તથા શેઠ કેમશર રતનજી એદનવાળા ૧૧૦૧, બાઈ હીરાબાઈ સોરાબજી ઇજ્જત તથા શેઠ શાપુરજી સોરાબજી ઇજ્જત ૧૧૦૧ અને બાકીનાં ૧૧૫૧ જુદા જુદા ખેરીઆંચિ ભરૂચા હતા. એ ૧૧૫૧ કયાં આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

મરહુમ શેઠ જમશેદજી ખરોદજી દુબાશ જેવણ રોજ ઉમે માહા ૧૨મો ૧૨૭૬ને દીને હક થયા તેવાણના ઉઠમાણમાં ભરાયલા ૧૧૫૧ની કક્ત વીગત ૧૨૮૦નાં કલિનડરમાં ઉઠમાણની નોટ (J) માં છપાઈ હતી, તે રકમ નીચે ગુજબ ખાતાં આમાં આપવા કાઢી હતી:—મરહુમના ગરીબ ખેરીઆંચિ વહેંચી આપવા ૧૫૦૦, મુખર્જના ખાંધીઆ તથા નસેમાસારના કુંડમાં ૧૧૦૦, પંચાયતના આંધણાં લુલાંના કુંડમાં ૧૧૦૦, જરથોશતી રવાનાને અવલમજી પાંચાડવાના કુંડમાં ૧૧૦૦, હોમમાઆવાલા કુંગર ઉપરની સગડીમાં ભણતર ચાલુ રાખવાના કુંડમાં ૧૧૦૦, ગરીબ છોકરાંચિને ચોપડી તથા ચસમાના કુંડમાં ૧૧૦૦, છોકરાંચિની આરકુનેજના કુંડમાં ૧૧૦૦, ગરીબ જરથોશતી ગુજર પાંચે તેઓના ચાર દીવસની કીયાના કુંડમાં ૧૧૦૦, ડાંગ માણિકના હાસપોટલ કુંડમાં ૧૧૦૦, શેઠ ખમનજી પીટીટ પારસી જનરલ આસપોટલ કુંડમાં ૧૧૦૦, શેઠ વહાડીયાજીની આંખની હાસપોટલ કુંડમાં ૧૧૭૫, પંચાયતના દીવાનાના કુંડમાં ૧૧૭૫, આંધણાની સકુલના કુંડમાં ૧૧૭૫, પારસી એમબયુલંસ બ્રીગેડ કુંડમાં ૧૧૭૫, ખેતવાડીની પરંબની સકુલના કુંડમાં ૧૧૭૫, શેઠ ખરોદજી જીજીભાઈ સકુલના કુંડમાં ૧૧૭૫, ગરીબ લાચાર જરથોશતી બીથવાઓને આશરો આપવાના કુંડમાં ૧૧૭૫, પારસી સંકટ નોતારણ કુંડમાં ૧૧૭૫, દેવલાલી ડાંગ બહાદુરજી સેનીટેરીયમનાં કુંડમાં ૧૧૭૫ અને સંજાણનાં સંચાલના કુંડમાં ૧૧૨૫ મહી ફરી ૧૨૧૦૦.

ધરમનાં મકાનો.

કરાંચીનાં ખોરશેદખાંધ કાતરક હોમની પાયાની કીયા-કરાંચી ખાતે સર અવશરે એક સારાં મકાનની અડચન પડતી હોવાથી શેઠ કાવશજી હોરમજી કાતરકે પોતાના મરહુમ ધણીઆણીની યાદમાં બંધાવેલી ચાલીનો પાયો નાખવાની કીયા રોજ ફો માહા ૧૩મો દીને દરતુર ડાકટર માણિકજી નરશવાનજી ધાલા સોડે કરાવી હતી. શેઠ કાતરકે એ હોમ વીષે કેટલીક હકીકત જણાવવા પછી દશતુર ડાંગ ધાલાએ પાયો નાખવાની કીયા કરવા બાદ શેઠ કાવશની સખાવત માટે તેવણનો ઉપકાર માન્યો હતો. એ પછી શેઠ કાતરકે જણાવ્યું કે બનશે તો હું અત્રે છોકરાંચિની એક સ્કુલ ઉઘાડીશ કે જેની હાલ વણી જરર છે અને એવણે દરતુર ધાલાને એ બતાવતી યાદમાં રૂપાની ધાળી બેટ આપી હતી.

ઉપલું ખોરશેદખાંધ કાતરક હોમ 'ખુલ્લું' મેલવાની કીયા સીંધના કમીશનર મી. ૫. મહસબખાં રોજ ૯મો માહા ૯મો દીને કીધી હતી, શરૂઆતમાં શેઠ કાવશજી કાતરકે જણાવ્યું

કે મારાં ધણીઆણી ખોરશેદખાઈ મારચ ૧૯૦૭ માં ગુજરી ગયાં ત્યારે તેવણના ઉઠમણાની કીયા વખતે ધરમ ખાતે કહાડેલા રૂ૧૫૦૦૦ માંથી ગરીબ જરથોશતીઓ માટે હોમ બાંધવાનો તથા તેના બાડાંમાંથી પારસી વીરબાઇજી સકુલને મદદ કરવાનો વીચાર રાખ્યો હતો. એ માટે પારસી પંચાયતની વાડીમાં પાંચ ગાળા બાંધ્યા છે. તે આજે કરાંચી પારસી અંગુમનના ત્રસ્ટીઓને સોંપવામાં આવશે. એ હોમના બાડાંના રૂ૭૫ દર મહીને ઉપજશે તેમાંથી દશ રૂકા રીપેર વગેરે માટે તથા રૂ૭૫ દર વરસે મારા ધણીઆણી ખોરશેદખાઈની બાજ કરવા માટે બાદ કરી બાકીની રકમ વીરબાઇજી સકુલને દર વરસે આપવામાં આવશે. એનો કારોબાર પારસી પંચાયતના અંગુમનના ૩ ત્રસ્ટીઓ અને મારાં કુટુંબમાંથી એ જણ મલી ચલાવશે. શેઠ કાતરકે અંગુમનના ત્રસ્ટીઓએ એ હોમ માટે આપેલી ખાલી જગ્યા માટે તથા ખીજાઓએ કરેલી મદદ માટે ઉપકાર માની નામદાર કમીશનરને એક કાસકેટ હોમની ચાવી સાથે એનાયત કરી એક રૂપાનું ચેલેન્જ કપ આપ્યું હતું કે તેનું નામ યંગહસબંડ ચેલેન્જ કપ રાખવું. એ કપ સીધ સકુલસ એથલેટીક એસોસીએશનને સકુલના છોકરાઓ વચ્ચે ફરીફાઇ કરાવવા આપ્યું છે. એ પછી નામદાર કમીશનર હોમ ખુલ્લું મુકી બોલ્યા કે પારસી ધરમમાં પોતાના વાહલાના મોહોત માટે વીલાપ કરતી વખતે જીવતાં લોકોના કાયદા માટે કંઈ પુણ્ય કરવું એ સીધાંત આવે છે તેથી હોમપર ધણી અસર થાય છે અને આજ કારણને લીધે પારસીઓ સખાવત માટે જાણીતા થયલા છે. મી૦ કાતરકે પોતાનાં ધણીઆણીનું નામ અમર રાખી પુન કર્યું છે અને પોતાની કોમના ગરીબ લોકોને માટે સસતાં ભાડાંની ચાલી બંધાવી તેમને કાયદો કર્યો છે. અંગુમનના એક ત્રસ્ટી શેઠ પેશતનજી કોટવાલે ત્યાર પછી એ હોમ સવાધીન લેતાં કહ્યું કે શેઠ કાતરકનો હું પારસી કોમ તરફથી ઉપકાર માનું છું. રૂ૧૫૦૦૦ માં એ મકાનો બંધાશે નહીં એમ માલમ પડવાથી ખીજા રૂ૫૦૦૦ શેઠ કાતરકે આપ્યા હતા. વળી શેઠ કાતરકે અત્યાર આગમજ રૂ૯૯૨ વીરબાઇજી સકુલમાં આપી ચુકા છે. હેહલે નામદાર કમીશનરે શેઠ કાતરકને પારસી કોમ તરફથી રૂપાનો ટી-સેટ બેટ આપ્યો હતો. એ મકાનને નીચલી તખતી મારેલી છે—The Khurshedbai Katrak Parsee Home erected by Kawasji Hormusji Katrak Esqr. at a cost of Rs. 20000 in pious memory of his deceased wife. The foundation stone laid by Dastur Dr. M. N. Dhalla, M. A., Ph. D. on the day Khurdad of the month Farvardin 1280 A. Y. the 18th September 1910 A. C. and the opening ceremony performed by A. D. Younghusband Esq. I. C. S., C. I. E., Commissioner in Sind on the day Adar of the month Adar 1280 A. Y. the 19th May 1911 A. C.

મહુવા ખાતે બંધાયેલું દરેહમેહરનું મકાન તથા ધરમશાળા—શેઠ અરદેશર બીખાજી પટેલે પોતાના મરહુમ ધણીઆણીની યાદમાં મહુવામાં બંધાવેલું દરેહમેહર માટેનું નવું મકાન ખુલ્લું મેલી તેમાં અસલના દાદગાહના કેબલાને પ્રથવાની કીયા રોજ ૧૭મો માહ ર જાને દીને કરવામાં આવી હતી. આ દરેહમેહર ચાર દીવસ સુધી ઇજવાની કીયા નવસારીના કામચલાઉ વડા દસતુરજી હસતક થઈ હતી. દરેહમેહર ખુલ્લી મેલાયાને દીને સવારના જશનની કીયા કરવા બાદ શેઠ અરદેશરને અંગુમન તરફથી રૂપાના કાસકેટમાં માનપત્ર સાથે એક શીયાળ એનાયત કરવામાં આવી હતી. તેમજ શેઠ અરદેશરને ખીજી શયાલો ગામના પંથકી એરવદ જમશેદજી નવરાજી દાબુએ અને માંડવીની અંગુમને આપી હતી તથા શેઠ અરદેશરના દીકરાને પંથકીએ વીટી પહેરાવી હતી. એ ઉપરાંત વડા દસતુરજીને તેમજ વડા દેશાઇજીના નખીરાને, પંથકી એરવદ દાબુને, તેઓના દીકરા એરવદ ડાયાબાઇને અંગુમને તેમજ શેઠ અરદેશરે શયાલો આપી હતી. એ પછી બપોરે શેઠ અરદેશર તરફથી ગામનું

જમણ કરવામાં આવ્યું હતું. એ ઉપરાંત દરેકમેહરના નવા મકાનની ઉતરે ખાલી જગ્યા સાંતા જર-થોશતીઓની હતી, તે તેઓએ મુક્ત આપવાથી તેપર શેઠ અરદેશરે પોતાના ખર્ચે માનેકવાડી નામે એક ધરમશાળા બંધાવી તેમાં સરવ સામાન સહીત લાની અનજીમનના ત્રસડીઓને સ્વાધીન કીધી છે. એ ધરમશાળા ઉપલે દીને સાંજે ખુલ્લી મેલવામાં આવી હતી, આ નવા મકાનની ઉતરે જુની અગીયારી જે બીસમાર થવાથી તે શેઠ અરદેશરે સમરાવી આપવાથી મોબેદોના રહેવા સાર હાલમાં વપરાય છે. તેની પાસે નવી ધરમશાળા છે, દરેકમેહરના નવા મકાનને નીચલી તખતી મારેલી છે:— શ્રી પાક દાદાર હોરમજની મદદથી—“ આ પાક દરેકમેહરનું મકાન અંદેશીવાળા પારસી જર-થોશતી અરદેશર બીખાજી પટેલે પોતાના ખણીઆણી મરહુમ બાઇ રતનબાઇ અરદેશર પટેલની નેક તથા પવિત્ર યાદમાં અને તેવણના પુનને માટે બંધાવી તથા સરવે સામાન સહીત સંપુરણ કરી શ્રી મહુવા અને તેની આસપાસના વસતા સરવે પારસી જરથોશતીઓના ધરમ કીયાના ઉપયોગ માટે શ્રી મહુવા કસબાના દરેકમેહર તથા અંજીમનના ત્રસડીઓને ચંદરો કાલ સુધી તેઓની અંજી-મનના ખર્ચે આ દરેકમેહરનો નીભાવ તથા મરામત કરે એવી કબુલાતે બંધાવીને સંપુરદ કીધી છે. રોજ સરોશ ઇજદ માહા અરદીબેહેસત અમસાસપદ સને ૧૨૮૦ યજ્ઞદેજરદી, તા. ૨૯ અક-ટોબર ૧૯૧૦ ઇસવી. અરદેશર બીખાજી પટેલ, નશરવાનજી દારાબજી બજના, ધનજીભાઈ બેહે-રામજી બેસણીઆ, હોરમસજી માણેકજી કાડીઆ, મહુવા દરેકમેહર તથા અંજીમનનાં ત્રસડીઓ. ”

વેસુ ગામનું સ્કુલનું મકાન—મુબંધવાલા શેઠ પેસતનજી ડોશાભાઇ મારકરે સુરત ડીસ્ટરીક્ટના વેસુ ગામની સરકારી શાળાનું લગભગ ૩૫૫૫ આઠ હજારને ખર્ચે નવું બંધાવી આપેલું માળ સાથનું મકાન ખુલ્લું મેલવાની કીયા સુરત જીલ્લાના કલેક્ટર મી. હેન્ડરસને રોજ ૨૬ મો માહ ૨ જાને દીને કીધી હતી. શરૂઆતમાં કેળવણી ખાતાના ઇનસપેક્ટર મી. શાસ્ત્રીએ શેઠ પેસતનજીની સખાવત માટે સ્તુતી કરી સ્કુલને મકાન વગર પડતી અડચન માટે કેટલુંક વીવેચન કરી જણાવ્યું કે, આજે ઇનામ આપવાને આસરે ૩૭૦ ની ચોપડી તથા ૩૨૦૦ ની બાંસ્તીઓ શેઠ મારકરે બેટ આપી છે. એ પછી પ્રમુખે પ્રસંગને અનુસરતું બાષણ કરતા સ્કુલ માટે મકાન બેટ આપનાર શેઠ પેસતનજીના વખાણ કરી જાહેર કીધું કે શેઠ પેસતનજીના વડા ભાઈ કવેટાવાલા ખાનસાહેબ અરદેશરે ૩૨૦૦ આ સ્કુલનાં વીદ્યારથીઓને તેના વયાજમાંથી ઇનામ આપવા માટે તાલુકા લોકલ બોરડને આપીયા છે. એ પછી વેસુના રહેવાસી શેઠ સોરાબજી દોરાબજી ચીનાઈએ લાની પારસી અનજીમન તરફનું માનપત્ર ચાંડીના દાખડા સાથે શેઠ પેસતનજીને એનાયત કીધું હતું. એનો પ્રસંગોપાત જવાબ એવણે આપવા બાદ શેઠ પેસતનજીને તથા તેમના પીતા શેઠ ડોશા-ભાઇને પારસી અનજીમને અને ગામની હીંદુ કોમે દરેકને અકેક શાલો, તેમજ ખા. બા. બમનજી એદલજી મોદીએ શેઠ સોરાબજી દોરાબજી ચીનાઈ તરફથી શેઠ પેસતનજીને અને તેમના ભાઇઓ ખા. સા. અરદેશરને, શેઠો રશતમજી, સોરાબજી અને કેપુશરને તથા તેમના પીતા શેઠ ડોશાભાઇને શાલો એનાયત કરવા ઉપરાંત શેઠ પેસતનજીને તેમના ભાઇ કેપુશર તથા માશી ધનબાઇ અને ખા. બા. બમનજી મોદી તરફથી શાલો આપવામાં આવી હતી. વળી શેઠ પેસતનજી તરફથી ખા. બા. બમનજી મોદીને, ગામના પટેલ શેઠ જીવણજી જમશેદજીને, શેઠ ધનજીભાઇ માણેકજી વેસુનાને અને સુરતના દસ્તુરજી રસ્તમજીને શાલો એનાયત કરવામાં આવી હતી. દસતુરજી રસ્તમજીએ એજ સાલ મી. પેસતનજીને પાછી એનાયત કરી હતી.

વલસાડ ખાતે બંધાયેલી ધી કાવસજી ધનજીરા કન્યાશાળા—શેઠ કાવસજી ધનજી-ભાઈ ધનજીરાએ વલસાડ મયુનીસીપાલીટીને સકુલ બાંધવા માટે ચોક્કસ રકમ બક્ષેસ કરવાથી મયુની-સીપાલીટી તરફથી શેઠ કાવસજીને નામની કન્યાસાલાનું બાંધવામાં આવેલું માળવાલું મકાન ખુલ્લું મેલવાની કીયા સુરત જીલ્લાના કલેક્ટર મી. એનડરસને તા. ૧૬ મી નવેમ્બર યાને રોજ ૫ મો માહ ૩ જાને દીને કીધી હતી. સ્કુલ બીલડીંગ કમીટીના ચેરમેન રા. સા. કુવરજી ભાઇદાસે રીપોર્ટ

વાંચતાં જણાવ્યું કે આ સ્કુલ ૧૮૬૬ માં સ્થાપવા પછી ૧૮૮૬ માં મ્યુનીસીપાલિટીને સોંપવામાં આવી ત્યારથી એના મકાનની જરૂર જણાઈ હતી. શેઠ કાવસજી ધનભુરાએ મ્યુનીસીપાલિટીનું પક્ષેભનું દેવું આપવાથી તેની નાણાં સંબંધી સ્થિતિ સુધરવાથી અને સરકારે જમીન મફત આપીને મકાન માટે આનંદ આપવાથી આ મકાન બંધાયું છે. મકાનનો ખર્ચો ખરચ આશરે ૩૧૧૦૦૦ થયો છે. આ સ્કુલમાં હાલમાં લગભગ દોઢસો છોકરીઓ કેલવણી લેય છે. એ પછી શેઠ રશતમજી ધનજીભાઈ માસતરે જણાવ્યું કે ભાઉસીકે નામે દક્ષણી ગ્રહસ્થ ડાકટર હતા તેમની બદલી થવાથી તેવણના માનમાં રૂપય એકઠા કરી યાજ્ઞકીઓને ઇનામ આપવાનો ઠરાવ થયો હતો. તે રૂપયા શેઠ મેરવાનજી નશરવાનજી શરાફની પેદી પર ચાલીશ વરસ થયા હતા તે હાલમાં વધી ૩૩૨૦ થયા છે તે હવડાં ઇનામો આપવા માટે આપવામાં આવ્યા છે. એ પછી પ્રેસીડેન્ટ મકાન ખુલ્લું મેલાયલું બહારે કરવા બાદ શેઠ કાવસજી ધનભુરાની સખાવત માટે તારીફ કીધી હતી. છેવટે શેઠ કાવસજી ધનભુરાએ આ સ્કુલને એવણનું નામ આપવામાં આવ્યું તે માટે ઉપકાર માની પ્રસંગને અનુસરતું વીવેચન કરવા બાદ મેલાવણે વીશરજન થયો હતો.

કલકત્તાના દખ્ખમાના તાણાની શરૂઆતની કીયા—કલકત્તા ખાતે બેલ્યાધાટ તરફ બાંધવામાં આવનારાં નવા દખ્ખમાને લગતી શરૂઆતની કોઠાળી મારવાની કીયા રોજ ૨૩ મો માહા ૩ બને દીને સવારે કરવામાં આવી હતી. કોઠાળી મારવાની અને તાણો પુરવાની કીયા શેઠ બનાજીના આદરીયાનના કદમી મોખેદોએ કીધી હતી. દોખમાં કમીટીના ઠરાવ મુજબ જશનમાં શેઠ મેહેતાવાળી શેહેનશાહી અગીઆરીના મોખેદોએ ભાગ લીધો હતો, એવી ગોડવણની રૂએ કે શેહેનશાહીઓ દોખમું ઇજવાની કીયા કરે ત્યારે કદમી મોખેદો તેનું જશન સાથે મળીને કરે. જશનની કીયા પુરી થવા બાદ એરવદ મેરવાનજી ખુરશેદજી બેહેરામ કામદીને કોઠાળી મારવાની કીયા કરવા પછી એવણે કોઠાળીની કીયા વીધે ઘણી સમજણ આપી હતી.

ઉપલા કલકત્તાના દખ્ખમાનો તાણો પુરવાની કીયા રોજ ૧૪ મો માહા ૪ થાને દીને કરવામાં આવી હતી. દોખમાવાલી જગા દુર હોવાથી કમીટીના એક ગ્રહસ્થે ૩૫ માણસો બેસે તેવી મોટી મોટારબસ તથા ઘણીક ગાડીઓ ખોતાને ખરચે ફરતી રાખી હતી. મુંબઈના દસ્તુરજી સાહેબ કેપશર જનમારપજી જનમાસપચાસાના જેવો તે કીયામાં ખીરાજેલા હતા તેવણની આગેવાંની હેઠળ સવારે આડ વાગતે લાની બનાજીના આદરીયાન સાહેબના મોખેદો એરવદ એરચશાહ બમનજી દસતુર કુમાના અને એરવદ મેરવાનજી ખુરશેદજી બેહેરામ કામદીને તાણાની કીયા કરતાં પવીત્ર કલામો સાથે ૧૦૦૦ શીટ પવીત્ર કરેલું સુતર સાડા દશ વાગતે નાના મોટા ખીલાઓ ઉપર આપણા પવીત્ર ધરમના દૂરમાન મુજબ વીંટાળી રહ્યા હતા. કીયા પુરી થવા પછી હાજર રહેલા જરથોશતીઓએ તાણવાલી જગા ઉપર લગભગ રૂપયા સાતસો જેટલું નાણું નાખ્યું હતું. એ પછી લાની અંબુમનના ત્રસદી શેઠ કાવસજી માણેકજી રશતમજી બનાજીએ દસતુરજી કેપશરની કીમતી મદદ તથા સહલા માટે આભાર માની એ કામમાં દોખમાં કમીટીના સભાસદોએ તથા જેવો સાહેબોએ તાણાની તેમજ ખીજી મદદ આપી હતી તેઓનો તથા મરહુમ શેઠ હોરમસજી નશરવાનજી કોપરે નવા દોખમા માટે સરકારથી મેળવેલી લગભગ ૧૦ થી ૧૧ વીંધા જમીનની ચોમેરની દીવાલ બાંધવા સાર ૩૧૩૦૦૦ની બક્ષેસ કીધી તે માટે ઉપકાર માન્યો હતો. એ દીવાલ ઉપર એ શેઠના મરહુમ માતાજીને નામની તખતી મારવામા આવશે. છેવટે દસતુર કેપશરજીએ વાયજ કરતાં જણાવ્યું કે જ્યાંખી પારસીઓની વસતી છે ત્યાં દોખમાઓ હોવાંજ નોઈએ. મારા અલીપ્રાય મુજબ પારસી લાશોને દાટવી એ મોટું પાપ છે અને આપણા ધરમના દૂરમાનોથી તે ઉલટું છે. જ્યાં દોખમાઓ નહીજ બાંધી શકાય ત્યાં એક ચોતરો બાંધવો નોઈએ અને તેની આસપાસ ફરતી દીવાલ ઉભી કરી લેવી, પણ કોઈખી સંજોગ હેઠળ લાશોને દાટવી નોઈએ નહી. એ પછી લાની અંબુમનના ત્રસદી શેઠ નવરોજી જનમારપજી અરજાનીએ તથા શેઠ જમશેદજી દુરામજી માદને પ્રસ.

ગને અનુસરતું કેટલુંક વીવેચન કરવા બાદ દોષમા કમીટીના ઓનરરી સેક્રેટરી શેઠ મેરવાનજી કાવ-
સજી ગોરાએ જણાવ્યું કે આ જગ્યાની બાબતમાં આવેલું પુરાણું દોષમાં લગભગ સો વરસ થયાં તે
વખતને બરની જરથોસ્તી વસતીને અનુકુળ થઈ પડે તેવું નાનું બાંધેલું હતું પણ હાલમાં જરથોસ્તી-
ઓની વસતી વધવાથી કોઈ વેળા અડચણ નહીં પડે તેથી આ નવું દોષમાં બાંધ્યું છે. દસતુરજી
સાહેબ કેમશર તથા નાયબ દસતુર મીનોએહેરને ત્યારબાદ પ્રમુખ શેઠ કાવસજી બનાજીએ શાલો એના-
યત કીધી હતી. તાણાની કીયા કરનારા મોખેદ સાહેબોને બનાજી ખાનદાન તરફથી એક પરસ જુદી
આપવામાં આવી હતી, કે જેઓએ કદમી મોખેદોમાં ૮૨ વરસ પછી આવી તાણાની કીયા પ્રતેષથી
પાર ઉતારી હતી. હાજર રહેલાઓને બપોરનું ખાણું આપવામાં આવ્યું હતું. દસતુરજી કેમશર
જમારપજી જમારપઆસાના તથા નાયબ દસતુરજી મીનોએરજી કલકતાના દખમાનો તાણો પુરવાની
કીયામાં ભાગ લેવા ગયા ત્યારે કલકતા જતાં મારગમાં કામડી, રાયપુર વગેરે ધણે ઠેકાણેથી રેશન
ઉપર લાના જરથોસ્તીઓએ હાજર થઈ સાર માન આપ્યું હતું. એવો સાહેબો કલકતે પુગતાં રેશન
ઉપર ધણા જરથોસ્તીઓએ હાજર થઈ સાર આદરમાન આપ્યું હતું. શેઠ સી. અરદેશરે એક
શીયાલ દસતુરજીને ભેટ કીધી હતી. વળતી મુસાફરીએ મુબઈ આવતાં મારગમાં દારજીંગ,
અલાહબાદ વગેરેની જરથોસ્તી અંગુમનો તરફનું માનપાન મેળવી આગ્રા ખાતે ગયા હતા. સાં
તા. ૧૦ મી જાનવારીએ દસતુરજીએ કરેલી વાયજ વખતે આગરાની અંગુમને કારીગરીવાળી
મારબલ ટેબલ અને મારબલ ત્રે તથા શેઠ રસ્તમજી નશરવાનજી રસ્તમફરામે અજમેરની કારીગરીનો
એક કીમતી વાજ દસતુરજીને ભેટ આપ્યો હતો તેમજ શેઠ પેશતનજી બાટલીવાલાએ દસતુરજીને
અને નાયબ દસતુરજીને સુંદર વાજો અને ગવાલીયર ખાતે શેઠ પીરોજશાહ માણેકજી ઝવેરીએ
અજમેરની કારીગરીવાળો પુલોથી ભરેલો ત્રે ભેટ આપ્યો હતો.

ખેરગામ ખાતે બંધાયેલી કનયાશાળા—ચીખડી તાલુકાના ખેરગામમાં ૧૯૦૮ ના
શાલથી નામદાર સરકારે એક કનયાશાળા ઉઘાડી હતી જે ભાડેના મકાનમાં ચલાવવામાં આવતી
હતી. શાળા માટે મકાનની જરૂર જણાવાથી મુબઈવાસી શેઠ જહાંગીરજી શાપુરજી ગઝદરે બંધાવી
આપેલું મકાન ખુલ્લું મુકવાની કીયા કેળવણી ખાતાનાં ઇનસપેક્ટર મી. જમીયતરામ ગવરીશંકર
શાસ્ત્રીએ તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બરે કરી હતી. શેઠ શાવકશાહ પેસતનજી ખેરગામવાલાએ સ્કુલને
લગતી હકીકત કહી કે શેઠ જહાંગીરજી ગઝદરે રૂ. ૩૩૦૦ નો ખર્ચ કરી પોતાના માતાજી બાઈ
રતનબાઈ શાપુરજી ગઝદરના નામથી નવું મકાન બંધાવી આપી રૂ. ૨૨૫૦ની કીમતનું ફરનીચર
ભેટ આપ્યું છે. એ સ્કુલ બાઈ રતનબાઈ કનયાશાળાને નામે ઓળખાશે અને કેળવણી ખાતાને
હસતક રહેશે, તથા એ ખાતાં તરફથી એનો નીભાવ કરવામાં આવશે. એ પછી પ્રમુખે પ્રસંગોપાત
વીવેચન કરી બાઈ રતનબાઈ કનયાશાળા ખુલ્લી મેલાયતી જાહેર કરી હતી અને શેઠ જહાંગીરજી
તરફથી શાળાનાં બાળકોને ચોપડીઓના ઇનામ અને મીઠાઈના પડીકાં વહેચી આપ્યાં હતાં. કનયા-
શાળાનાં મકાનમાં સવારે જશનની કીયાળી થઈ હતી.

નવસારીમાં ખોલો મેલાયલો કેબીનેટ ક્લાસ—નવસારીની મરહુમ શેઠ જમશેદજી
નશરવાનજી તાતા હુનરશાળામાં મુબઈના રહીશ શેઠ હોરમજી શાપુરજી સીરવઈએ પોતાના મરહુમ
બેટા ખોરામસ્તાની બાદમાં રૂ. ૧૫૦૦૦ દર્શાવેલ જમરને ખર્ચે “ખોરામસ્તા હોરમજી સીરવઈ કેબીનેટ ક્લાસ”
એવા નામથી એક કેળવણી ખાતું સ્થાપી આપવાથી તે ખુલ્લો મેલાયતી કીયા તા. ૩૧ મી ડીસે-
મ્બરે વડોદરાના નાયબ દીવાન સારંગવાણીએ એક મેળાવડા સનમુખ કીધી હતી. શરૂઆતમાં એ
હુનરશાળાના સેક્રેટરી શેઠ ફરહુનજી માણેકજી કાંગાએ આ ખાતાનો ટુંક હેવાલ આપતાં નામદાર
મહારાજની આ ખાતાં તરફની ઉદારતા માટે જણાવ્યું કે શરૂઆતથીજ નામદાર મહારાજએ મદદ
કરવા માંડી છે અને આ નવા ક્લાસ માટે અરધા ખર્ચની મંજૂરી આપી છે તેમજ આ વીભાગનો
શરૂઆતનો તથા ચાલુ ખર્ચનો અરધો ભાગ આપવા માટે શેઠ સીરવઈને મુખ્યમંત્રીની આપવી થશે

છે. ફક્ત એ વરસની મુદતમાં આ ખાતાંએ વરક શોષ, આ ફેબ્રીનેટ કલાસ તથા રંગવાનો વરગ મહી ત્રણ સપ્તરણુ તથા ચયલા વીભાગો ચાલુ કર્યા છે. એ પછી પ્રમુખે સાંચા કામ ચાલુ કરી આપી તે વીભાગ ખુલ્લો મુકાયલો જાહેર કરી નામદાર મહારાજની ઉદારતા, શેડો તાતા કુટુંબની મદદ, અને શેઠ સીરવધએ કરેલી મદદ વીજે વીવેચન કરી તે ખાતાંની આખાદી ચાહી હતી.

કારવારની છોકરીઓની સ્કુલ—કારવારના આખકારી કંત્રાકટર શેઠ દાદાભાઈ રતનજી બલસારાએ સરવે જ્ઞાતની છોકરીઓ માટે બંધાવી આપેલું સ્કુલનું મકાન તા. ૧૫ મી જાનેવારીએ નામદાર લેડી કલારકે ખોલ્લી મેલવાની ક્રીયા કરવા પછી પ્રસંગે અનુસરતાં ભાષણો થયાં હતાં. એ સ્કુલને “ બાઈ કુવરબાઈ દાદાભાઈ વલસાડવાલા કન્યાશાળા ”નું નામ આપવામાં આવ્યું છે. એ સ્કુલ ત્યાંની મયુનીસીપાલીટી હસ્તક સોંપવામાં આવી છે. એ કન્યાશાળાની ધમારત ભેટ કરનાર બાઈ કુવરબાઈ અને તેમના ભરથાર શેઠ દાદાભાઈ રતનજીને સાંજે ચાર વાગે કારવાર ખાતે સ્ટીમર ડેલહાઉસી ઉપર નામદાર ગવર્નરે ખાનગી મોલાકાતનું માન આપ્યું હતું.

માંડવીની નવી ધરમશાળા—સુરત જીલ્લાના માંડવીમાં મુંબઈવાળા શેઠ અરદેશર બીખાજી પટેલે પોતાના મરહુમ ધણીયાણી બાઈ રતનબાઈના પુણ માટે એક માળવાલી બંધાવી આપેલી ધરમશાળાનું મકાન ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા રોજ ૮ મો માહા ૫ માને દીને કરવામાં આવી હતી. એવાં એક મકાનની માંડવી અને તેની આજુબાજુનાં લોકોને ઉતારાને માટે ધણી જરૂર હતી, તે માટે એ મકાન બંધાવ્યું છે. શરઆતમાં જશનની ક્રીયા ત્યાંના પંથકા એરવદ બેજનજી કાવસજીએ કરવા પછી શેઠ અરદેશરને ત્યાંની અનગુમને એક શાલ તથા બીજી શાલ અનગુમને શેઠો સોરાબજી તથા કાવસજી દાદાભાઈ દુબાશ માટે તેમના એજન્ટને ઓઢાડી હતી. અનગુમનના ત્રસટી શેઠ ફકીરજી નવરોજી ધલાવનાને અનગુમને તથા શેઠ અરદેશરે એકેકી શાલ અને શેઠ એદલજી જમશેદજી પટેલને શેઠ અરદેશરે એક શાલ ઓઢાડી હતી. વળી મહુવાની અનગુમને એક શેયાલ શેઠ અરદેશરને ઓઢાડી અને શેઠ અરદેશરે મહુવાની અનગુમનનાં પ્રમુખ શેઠ ધનજીભાઈને એક શાલ ઓઢાડી હતી. શેઠ અરદેશર તરફથી આ પ્રસંગે બપોર તથા રાતનું જમણુ તાલુકાના જરથોશતીઓ માટે થયું હતું. માંડવીમાં આખકારીનો ડીપો હતો તે ખારડોલીમાં લઈ જવાથી એ ડીપોવાળી જગ્યા તેના માલેકો શેઠો સોરાબજી તથા કાવસજી દાદાભાઈ દુબાશે અનગુમનને ભેટ આપી રૂ. ૫૦૦ આપ્યા હતા. તેમજ અનગુમને કરેલા ઉગરાનામાં રૂ. ૧૨૫૦ બરાબસ તેમાં વચારાની જરથોશતી અનગુમનના રૂ. ૩૦૦ તથા તયાંની શેઠો એદલજી નવરોજી મેધારાની કંપનીના રૂ. ૧૦૧ મુખ્ય હતા, અને એકુલે રકમમાં શેઠ અરદેશરે પોતાનાં ધણીયાણીનાં નામથી આ મકાન બીજા ભગભગ રૂ. ૫૫૫ દસ દળર ઉમેરી બંધાવી આપ્યું છે. આ ધરમશાળાના ઉપયોગ માટે શેઠ અરદેશર બરજોરજી ગોદરજે પોતાનાં પીતાજીના નામથી એક ઇજારે તથા ૧૨ ખુરસીઓ, શેઠ રસતમજી દીનશાહજી બીલીમોરીઆએ અરથો દળન ખુરસીઓ, શેઠ ફરામજી કાવસજી બાટલીવાલાએ ૧૬ તાંબાના વાસણો, શેઠ જહાંગીરજી બમનજી મીસ્ત્રીએ ૧૬ તાંબાના વાસણો અને શેઠ જમશેદજી બમનજી ધરાનીએ ચાર દબા ઘાસલેટ તેલના ભેટ આપ્યા હતા.

સ્કુલ ધરમશાળાની રીડીંગ રૂમ અને લાઈબ્રેરીનું મકાન ખુલ્લું મુકવાની ક્રીયા ધરમશાળાના પ્રમુખ સર નારાયણ ચંદાવરકરે તા. ૫ મી ફેબ્રુઆરીએ કરી હતી. શેઠ રતનજી જમશેદજી તાતાની ઉદાર સંભાવના પરીણામે આ મંડળ પોતાની લાઈબ્રેરી અને રીડીંગ રૂમ ધરાવવાને શક્તિવાન થઈ છે. પ્રમુખે બાણ્ય કરતાં જણાવ્યું કે શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી જેવા મહરથોએ એકત્ર થઈ મુંબઈમાં લીટરરી અને સાયન્ટીફીક સોસાયટી સથાપી કે જ્યાં જવાન ખાનુઓ કેળવણી લઈ શકે. તે પછી સકુલો તેમજ કોલેજોમાં ડીમેટીંગ અને લીટરરી સોસાયટીઓ ઉભી થઈ હતી. આ મંડળની નેમ એ છે કે શાંત અબ્યાસ, મનની શાંતી અને વીચારશક્તી અને બાઈબલની લાગણી, તેમાં ખાસ કરીને તે મહાન ઈશ્વરમાં ભરોસો મેલવાની જરૂરીઆત પીછા

નવી. આ મંડળ પોતાનું ઉપયોગીપણું આગળ વધાર્યું જાય છે અને સઘળી વરણના મરદ તેમજ ઓરતોમાં સાચી બાધબંધીનો જુસો વધારે છે.

બીના ખાતે બંધાયેલો હોલ—બીના ખાતે પારસી આરામગાહની જગાપર કાનપુર-વાળા મરદુમ શેઠ બેહેરામજી નવરોજજી ઝવેરીના પુણને માટે તેવણનાં વીધવા બાઈ નવાજબાઈ તથા બેટા શેઠ નાનાભાઈએ ત્યાના જરથોસ્તીઓને સરઅવસરે વાપરવા માટે રૂ. ૧૦૦ ની કીમતે બંધાવી આપેલો એક હોલ ખોદસો મેલવાની કીયા રોજ ૪ થો માહ ૬ ઠાને દીને કરવામાં આવી હતી. જથ-નની કીયા કરવા પછી એ હોલ શેઠ નાનાભાઈએ પોતાનાં માતાજી તરફથી બીના અંજુમનને સપુરદ કર્યો હતો જેને માટે બીનાની અંજુમન તરફથી શેઠ એરયશાહ બેજનજી સુરતીએ એવણને શીયાલ ઓધાડી એવણનો તેમજ બાઈ નવાજબાઈનો ઉપકાર માની એવણના પીતાજી મરદુમ શેઠ બેહેરામજીની ધટતા શખ્તોમાં સત્વતી કરી હતી, જેનો શેઠ નાનાભાઈએ વળતો જવાબ આપી ઉપ-કાર માન્યો હતો. આ હોલના વપરાસ માટે બાઈ નવાજબાઈએ ૧૨ ખુરસી તથા એક સેતરજી, મેસરસ ગોધરેજ એનડ બોઈસે એક લોખડની તીજેરી, શેઠ કાવશજી નસરવાનજી દુબાશે જરમ-નના તથા તાબાના વાંસનો, શેઠ મેરવાનજી જમશેદજી હકીમે ૩ ખુરસી, બાઈ પીરોજબાઈ જમશેદજી જીભાઈએ અરધો દળત ખોરદેહ અવસતા, શેઠ નવરોજી એરયશા સુરતીએ પોતાના ધણીઆણી મરદુમ બાઈ પીરોજબાઈના પુણ માટે રૂ. ૪૫ ની હાંડી ૨ તથા વાલસત ૨ અને સેતરનજી એક બેટ આપી હતી. આ મકાનનું નામ બેરામજી હોલ રાખ્યું છે ને તેપર નીચલી તખતી મારેલી છે:—આએ હોલ બાઈ નવાજબાઈ બેરામજી ઝવેરીએ પોતાના બેહેસતનસીન ખાવીદ શેઠ બેરામજી નવરોજી ઝવેરીના પુનને માટે બીનાના પારસી જરથોસ્તીઓને સર અવસરે વાપડવા રૂ. ૧૦૦ ના ખરચે બંધાવ્યો છે તા. ૧ લી અક્ટોબર ૧૮૧૦.

શેહેંગાહીમાં ખોદેલો મેલાઇલો વારડ—મરદુમ બહાદુર ડાકટર કાવસ લાલકાકા કે જેવણનું મરણ લંડનમાં સર કરજન વાયલીનાં પુન વખતે થયલી પુનરેજમાં થયું હતું. તેવણની માદગારી બળવવા શેહેંગાહીમાં ઉમાં કરેલાં ફંડમાંથી ત્યાના શાનતુંગ રોડ ઉપર આવેલી ચીનાઓની આસપીટલ કે જેમાં મરદુમ ઘણોજ આગેવાન ભાગ લેતા હતા તેમાં એવણનાં નામના બંધાયેલા વારડસો તા. ૧૬ મી ફેબ્રુવારીને દીને ખુદશા મુકવાની કીયા ત્યાના બ્રીટીશ કોનસલ મી. ઇ. ડી. એચ. પ્રેઝર, સી. એમ. જી. એ એક સુભાખીત બાશાંણ સાથે કરી હતી. એ વખતે હોલમાં મરદુમ ડાકટરનો એક સુંદર ફોટોગ્રાફ જે વોલંટીયર ડરેસમાં પાડેલો એવણના કાકા શેઠ બાપુજીએ બેઠ આપેલો મુકેલો છે.

રંગુનની સઘડી—રંગુનની આરામગાહની જગા ઉપરનું સઘડીનું મકાન ખીસમાર હાલતમાં આવવાથી ત્યાની જરથોસ્તી અંજુમનના ફંડમાંથી બાંધવામાં આવેલું નવું મકાન ખુલ્લું મેલવાની કીયા રોજ ૯ મો માહ ૬ ઠા ને દીને કરવામાં આવી હતી. શરઆતમાં ત્યાની દરેહમેહરના પંથકી એરવદ બરજોરજી ભીખાજી ઉનવાલાએ જથનની કીયા કરવા પછી એરવદ બરજોરજીએ પ્રસંમને અનુસરતી વયાજ કરવા બાદ હાજર રહેલા ચાશની કરી વીખેરાઇ ગયા હતા. ત્યાની આરામગાહની જગા શેહરની ધણી નજદીક છે કારણ કે ૫૫ વરસપર બ્રીટીશ શરકારે જરથોસ્તીઓને બેટ આપેલી તે વખતે એટલી બધી વસ્તી નહી હતી.

આખરુદાર સ્ત્રીઓ માટે હવા ખાવા માટે ખુદેલા મુકાયેલા આશ્રામો—બાઈ ધનબાઈ બેરામજી મેરવાનજી મલબારીએ વરક કલાસોમાં કામ બજાવતી સ્ત્રીઓ, સ્ત્રી શીક્ષકો, નરસ અને તેવીજ બીજી સ્ત્રીઓ જેમને હવાની ફેરબદલીની જરૂર હોય તેમને માટે સાંતાક્રુઝ ખાતે મકાનો બંધાવ્યાં છે જે માહેલાં બે મકાનો ખુલ્લાં મુકવાની કીયા નામદાર ગવરનરે ગયાં ફેબ્રુવારી માસમાં કીધી હતી. તે બે મકાનો માહેલાં એક મોટા માલવાલા મકાનને નામદાર ગવરનરના મરદુમ બેટી મીસ વાયોલેટ કલારકનું નામ આપવામાં આવ્યું છે અને બીજા મકાનને આશરે ચાર વરસની વાટ

ઉપર બાઈ ધનબાઈ મલબારીની ગુંઝરી ગયલી સહથી મોટી બેટીનું નામ આપવામાં આવ્યું છે. વળી આ મકાનો સાથ બીજા બે ઘરો આવેલાં છે તેને મલબારીના કુટુંબના મીત્રાનું નામ આપવામાં આવ્યું છે. નામદાર ગવરનરે ત્યાંથી રવાના થતી વખતે મીસ વાગોલેટ ક્લારકની એક મોટી તસવીર તે બાનુનું નામ ધરાવનારાં મકાનમાં મુકવાને માટે સીસીસ મલબારીને ભેટ આપી હતી.

હજીરાનું સેનેટરીયમ—સુરતના ઝોરપાડ તાલુકાના દરીયા કીનારા આગલ હજીરા ગામે પારસીઓના ઉતારા માટે નવસારીવાળા મરહુમ શેઠ પાલનજી શેહેરીઆરજી માદનના છોકરાઓ એરવદો રશતમજી, ડોશાભાઈ અને માણેકજીએ રૂ.૨૦૦૦૦ ને ખર્ચે ત્રણ બલોકવાળું બંધાવેલું સેનીટરીયમ ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા શેઠ ૧ લો માહ ૭ માને દીને કરવામાં આવી હતી. હજીરા સુરતથી ૧૨ માઈલ દુર હોવાથી એમાં ભાગ લેવા જનારાઓને લાવવઝમ્મિવ કરવા માટે મેશરસ માદન ખીરાદરો જ્યાં સુરતમાં કેમીસ્ટનો ધંધો કરતી પેટેડી મેસરસ ડી. પી. માદન કંપનીના માલેકો છે એઓએ સુરતના તાપી નદીના કીનારેથી પોતાને ખર્ચે મજવાની ગોડવન રાખી હતી. હજીરામાં થતી ધરમ ક્રીયા ઉપર ગોદાવરા પંથકવાળા મોખેદોનો હક હોવાથી અને માદન ખીરાદરો નવસારીના ભગર અંગુમના હોવાથી સુમારીવાળા ગોદાવરા પંથકવાળા અયોનાનોની રજા લઈ જશન વગેરેની ક્રીયા માદન ખીરાદરો માના એરવદ ડોશાભાઈ પાલનજી માદને પોતે કરી હતી. એ પછી શેઠ ડોશાભાઈ પાલનજી માદને હજીરા સેનીટરીયમને લગતો લંબાણ હેવાલ વાંચતાં જણાવ્યું કે સને ૧૬૯૯માં સુરતવાસી મરહુમ અંધયાર રશતમ માણેકશેઠ, કે જેના નામથી સુરત રશતમપુરા વસાયલું છે તેવજો આ ગામે એક કુવો બંધાવી આવેલો છે. આ કુવો ઉપરની ધારસી તકતી પરથી માલમ પડે છે કે “આ કુવો ગરીબો માટે દવા છે.” વળી આ કુવાનાં પાણી વગ્ને હલકાં હોવાથી દરદીઓને સુખશાંતી આપવા માટે દ્રાવદાકરક છે. હજીરાની હવા પાણી વળુજ સરસ હોવાથી પારસીઓ માટે એક ધરમશાળા ૧૮૩૮માં મરહુમ શેઠ દરદુનજી સોરામજી પારખે બંધાવી છે. આશરે ૧૫ વરસ ઉપર આ ધરમશાળાના સથાપનારનાં વંશોએ એનો સથળો કારોબાર સુરત પારસી પંચાયતનાં ધરમખાતાંની બોરડને સોંપ્યો હતો. આ ધરમશાળામાં એવોએ જોડતો સુધારો કરી આ મકાનને એક સેનીટરીયમ તરીકે બનાવી, પારસી ભાઈઓને જોડતી દરેક સ્ત્રીનું પુરી પાડી છે. એ પછી સુરતની પારસી પંચાયતની બોરડના પ્રેસીડેન્ટ આં. બાં. બરજેનેરજી નશરવાનજી વઢાસે શેઠો માદન ખીરાદરોએ બોરડને આ નવું સેનેટરીયમ સ્વાધીન કીધું તે માટે પોતાની ખુશાલી જાહેર કરી જણાવ્યું કે શેઠ ડોશાભાઈ માદને શેઠ પારખવાળા ધરમશાળાનું રીપેર કામ રૂપા સાતસોને ખર્ચે કરાવી એનો કમપાકિન્ડ વધારવા માટે જગા લેવા રૂ.૨૦૦ આપ્યા હતા. વળી શેઠો માદને રૂ.૧૦૦૦ આપ્યા છે કે એના વ્યાજમાંથી એવોએ બંધાવેલી નવી સેનેટરીયમની જગાના ગણાતનો સરકારી મેડુસલ ભરવો. એ પછી શેઠ ડોશાભાઈ માદનને આં. બાં. બરજેનેરજીએ સુરતની અંગુમન તરફથી એક શાલ તેમજ શેઠ બેહેરામજી દરામજી વહાડયાએ, સુમાલીની અંગુમને, શેઠ દરામજી શેઠજીભાઈ દેશાઈએ અને શેઠ એદલજી શાપુરજી સલાએ અદેક શયાલો એનાયત કરવા બાદ શેઠ ડોશાભાઈએ સેનીટરીયમનું મકાન સુરતની પારસી પંચાયતની બોરડને સવાધીન કરવાને લગતું લખત વાંચી સંભળાવ્યું હતું. એ પછી શેઠો માદન ખીરાદરોએ આં. બાં. બરજેનેરજીને શાલ તથા સુમારીના દસતુરજી હીરાજી બરજેનેરજી સુમારીવાળાને શાલ પરસ સાથે, શેઠ બેહેરામજી દરામજી વહાડયાને ૨ હીરાની વીટી ને શયાલ, શેઠ બેહેરામજી જમશેદજી પટેલને ૨ સોનાની વીટી અને શયાલ, શેઠ જમશેદજી કુવરજી માખણીયાને ૧ વીટી અને ૧ શયાલ, શેઠ બરજેનેરજી માણેકજીને ૧ વીટી, પટેલ કાનજી ભાણુને ૧ વીટી ભેટ આપી હતી. હાજર રહેલાઓને શેઠો માદન ખીરાદરો તરફથી બંધારનું ખાણું આપવા પછી સઘળા સુરત પાછા ફર્યા હતા. વલી એ દીને સાંજે મેશરસ માદન ખીરાદરોએ ત્યાંની પ્રાથમીક શાળાના છોકરાઓને ધનામો વહેંચી આપવાનો મેળાવડો સેનીટરીયમનાં મકાનમાં આં. બાં. બરજેનેરજી મોદીના પ્રમુખપણા હેઠળ કીધો હતો. નવાં સેનીટરીયમ માટે એક એકર જમીન ખરીદી તે ઉપર ૩ બલોક

બાંધેલા છે. દરેકમાં એ રૂમ સંધણી અને નાહવાની ઝોરડી અને એ દ્રાચ, એ પલંગ, ૪ ખુરસી, ૧ ધાંજીયેર અને ગોદરાં ઉપરાંત ૧૦-૧૨ જાણે ઉપયોગી થઈ પડે એટલાં સરવે જાતના વાસણો છે. એને લગતી પાંચ એકર વધુ જમીન સરકાર પાસે પાછલ્લી ખરીદી છે. એ જમીન લેવાથી રેતીથી મકાનને નુકશાન થતું એટલે કારણ કે જમીનમાં આવળો વીગેરે ઉગાડવામાં આવશે. સેનીટેરીયમને નીચલી તખતી મારેલી છે:—શ્રી ૧૧-પાક દ્વાર અદુરમજદની મદદથી આ મકાન પારસી જરથોશતીઓના વપરાસ માટે શેડ બેરામજી ફરામજી વહાડીયાની દેખરેખ હેઠળ બંધાવી નવસારીવાળા મરદુમ અંધાર પાલનજી શેડેરવારજી માદનના હાકરાઓએ સુરત પારસી પંચાયતના ધરમખાતાંની બોરડના સંપુરણ કામુ અને અખત્યારમાં સવાધીન કીધું છે. રોજ ૧ લા માહા ૭ મો સને ૧૨૮૦ યજ્ઞેઝરદી સંવત ૧૯૬૭ ના કાગળુ સુદ ૧૨ રવેકે તા. ૧૨ મી મારચ સને ૧૯૧૧.

તીથલ ખાતેના બસોક્સો—વલસાડ નજદીક તીથલ ખાતે પારસી સેનીટેરીયમને લગતો એક બસોક્ મરદુમ શેડ બેરામજી જીજીભાઈ નામે તેમના પકિત શેડ રશતમજી બેરામજી જીજીભાઈએ, અને બીજો બસોક્ મરદુમ બાઈ માણેકજી બેરામજી જીજીભાઈ નામે બાઈ ગુલ-બાઈ બમનજી પીટીટે અને ત્રીજો બસોક્ મરદુમ શેડ માણેકજી નશરવાનજી નામે શેડ બમનજી દીનશાહ પીટીટે બંધાવી આપ્યો છે. એ બસોક્સો ખુદ્દા મેલવાની ક્રીયા રોજ ૧૦ મો માહા ૭ માને દીને શેડ બમનજી દીનશાહ પીટીટની આગેવાની હેઠળ કરવામાં આવી હતી. શર્યાતમાં જશનની ક્રીયા કરવા પછી શેડ કાવજી ધનજીભાઈ ધનબુરાએ બસોક્સો બંધાવનારાઓની સ્તુતી કરી હતી.

ગરીબ જરથોશતીઓના રહેઠાણો માટે બંધાયેલું મકાન—મરદુમ શેડ નશર-વાનજી બેલાંગીર વહાડયાની યાદગારી રાખવા માટે એક મકાન ગીલડર જ્ઞાતમાં ગરીબ જરથોશતી-ઓનાં રહેઠાણોના ફાંડ તરફથી બંધવામાં આવ્યું છે, તેને ખુદ્દુ મેલવાની ક્રીયા ઓનરેબલ મી. જશદીસ દીનશાહ દી. દ્વારે તા. ૨ જાંબીસ અને રોજ ૨૨ મો માહા ૭ માને દીને કરી હતી. એજ પ્રસંગે પહેલાં સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બેરામજીના બેટા મરદુમ બાઈ રતનજી ફરામજી પાંડેની યાદમાં સ્થાપવામાં આવેલી નીચાગનાં બાળકોને લેડી બેલાંગીરે ધનામે વહેંચી આપ્યાં હતાં. શર્યાતમાં એ ફાંડના ઓનરરી સેક્રેટરી ખાનખલાદુર મનચેરજી કાવસજી મરજખાન સી. આઈ. ઈ. એ ફાંડના કારોબારનો અંદાજ વાંચતા જણાવ્યું કે મરદુમ શેડ રશતમજી ખરશેદજી ખરાસની યાદમાં તેઓના બેસીઓએ આપેલા રૂ. ૦૦૦ માંથી ફાંડની શર્યાત થઈ હતી. હાલ ફાંડ રૂપ્યા સાથે જ લાખનું થયું છે. આ બધી રકમમાંથી નાનાં મોટાં રૂ. ૨૯ મકાનો રૂ. ૬૬,૦૦૦ નાં ખર્ચે બંધાયાં છે અને ૧૯૧૦ ની આખેરી સુધી પુરું રૂ. ૧,૮૦,૮૬ જેટલી છે. આ ત્રીસમું મકાન ખુદ્દુ મેલવાની ક્રીયા આજે થનાર છે તે મરદુમ શેડ નશરવાનજી બેલાંગીર વહાડયાનું નામ કાયમ રાખવા તેવળુના વીધવા બાઈ પીરાજીભાઈએ ફરેલા ચેરીટી ફાંડમાંથી તેમના ત્રસ્ટીઓ ધી ઓનરેબલ ડા. ટેમુજી બીખાજી નરીમાન તથા શેડ દીનશાહ સોરાજી મોદીએ રૂ. ૦૦,૦૦૦ ની રકમે બંધાવી હમારે સવાધીન કીધું છે. બીજું ૩૧ મું મકાન થોડા વખતમાં બંધાઈ તખતાર થશે અને બત્રીસમું મકાન બંધવા પુનાવાળા શેડ ખરજેરજી માણેકજી તાલુકદારે રૂ. ૫,૦૦૦ આપવા કમુક્યું છે જેમાંથી રૂ. ૧૮૦૦૦ મળ્યા છે. તારદેવ મધેની ૧૦૦૦૦ ચારસવાર જમીન સધળી મકાનોથી ભરાઈ જવાથી સીટી ત્રસ્ટ પાસેથી એક જમીનનાં કટકો કુલ ૯૩ ચારસવાર ૯૯ વરસાનું પટ લીધો છે અને તેની ઉપરના ઘરો ખુદ્દા મેલવાની ક્રીયા નામદાર ચવરનરે ગયે વરસ કરી હતી અને ત્રીજું મકાન ખુદ્દુ મેલવાની ક્રીયા આપ આજ કરનાર છે. ચોથું મકાન બંધાય છે તે માટે હોંગકોંગવાળા સર હોરમ-સજી નવરોજી મોદીએ પોતાના બેટા મરદુમ શેડ મેદેરવાનજીની યાદગારીમાં રૂ. ૨૨,૦૦૦ આપ્યા છે. બાકી રહેલા જમીનના કુકડાપર શેડ ખરજેરજી તાલુકદારવાળું મકાન બંધાશે. વળી મહાલક્ષ્મી આગળ પાણીનું પરબ કાઢી નાખ્યાથી તેના લેચાણુના નાણા જે આજ સુધી વધી રૂ. ૨૨૦,૦૦૦ જેટ

છે તે હાઇ કોર્ટની મંજૂરીથી અને શેડ દાદી નશરવાનજી દાદીની જોહમતથી એક મકાન બાંધવા માટે મળ્યા છે અને ૩૧૦,૦૦૦ હમીરા ઓનરરી સોલીસીટર શેડ જમશેદજી કાવસજી પટેલ પોતાના વીલમાં ફાંડ હસતક આપવા લખી ગયા છે. હવે પછી બીજા મકાનો બાંધવા માટે બીજી ખાલી જમીન લેવી પડશે. હમારા મકાનમાં વસનારાઓમાં મરણ પ્રમાણ ગણું ઓછું છે એજ દેખાડે છે કે એ મકાનોમાં રહેનારાંઓની તનદરોસતી કેવી રહે છે અને તેથીજ બીજાં મકાનો બાંધવાને મુસત-ક્રીમ કારણો મળે છે. આજના મકાનમાં ૧૯ ઝોરગ્ર અને તેટલીજ રાંધણીઓ છે અને તેની સાથ નાહતીઓ વગેરે પણ છે અને દરેક નાહના કુટુંબને એક ઝોરગ્ર ને એક રાંધણી અને મોટાં કુટુંબને તેઓની હાજત પ્રમાણે જેવડું મલશે. મકાનોના સખધમાં એક દવાખાનું આલખસેશ કુટુંબે બંધાવી તેના નીબાવ માટે ૩૨૧૦૦૦ આપ્યા છે. અને એક નીશાળ બાઇ રતનબાઇ પાંટેની યાદમાં મકાનમાં વસતા કુટુંબના બચ્ચાંઓને કેલવણી આપવા સ્થાપેલી છે. એ નીશાળનું મકાન સર દીન-શાહ માનેકજી પીટીટ પેલવા જેરાંનંટે બંધાવીયું છે અને એવણે તથા ખેશીઓએ ૩૨૪૦૦૦ નીબાવ માટે આપ્યા છે. આ નિશાળમાં ૨૮૪ છોકરીઓ અને ૬૮ નાનાં છોકરાઓ ગુજરાતી કે, ખ થી તે સાતમાં ધોરણ સુધી કેળવણી લે છે. એ ઉપરાંત બાનુંઓને બરનાં હુનરો જેવા કે રાધણકળા, શીવવા, વેતરવાનું અને ધરમની કેળવણી પણ શીખાડવામાં આવે છે. માદાં માણસોને મદદ અને સારવાર કરવાની સમજણ માટે એક ક્લાસ ઉગાડયો છે જ્યાં ૩૦ મીસ મેરબાઈ ખરેલાત શીક્ષણ આપે છે. આ સ્કુલને આપેલી મદદ માટે સરવેળો ઉપકાર માન્યો હતો. એ પછી નામદાર જસતીસ દાવરે મકાન ખુલ્લું મેલાયલું બહાર કરવા બાદ પ્રતેહમંદ બાલકડીઓને લેડી જહાંગીરે ધનામો વેંહચી આપ્યાં હતાં. એ પછી પ્રમુખે પ્રસંગને અનુસરતું લંબાનથી બાપાણ કરતાં ખાં બાં મરજબાને વરસો સુધી લીધેલી બીન સ્વાસ્થી મેહનત માટે ઉપકાર માની જણાવયું કે હમણા સુધી જેખી કાંઈ કરવામાં આવ્યું છે તે શેડ મરજબાનના લાગવગને આભારી છે. ગરીબ પારસીઓ માટે સસતાં બાડના મકાનોની ઘણીજ જરૂર છે તે શેડ મરજબાનનો દાખલો લઈ બીજી મંડલીઓ વગેરે એવા મકાનો બાંધતા નવ છે તે ખુશીની વાત છે. તેમજ ૩૦ ટેમુલજી નરીમાન અને એવણના ગોડીયા તરસ્તી શેડ દીનશાહ મોદીએ પોતા હસ્તકના ફાંડમાંથી બંધાવી આપેલા નવા મકાન માટે આભાર માની પાંટેવાળી નીશાળની બાળકડીઓએ કરેલા સારા દેખાવ માટે ખુશાલી દેખાડી બોલ્યા કે આપણા આપદાદાઓના પ્રતાપથીજ આપણી હાલની હાલતે રહ્યા છે અને તેઓની બુનતી કેટલીક રાહા રશમો ઘણી સારી હતી. એ પછી મેલાવડા વીસરજન થયો હતો.

સર કાવસજી જહાંગીર પખલીક હોલનો પાયો નાંખવાની ક્રીયા—મુંબઈની સાયનસ ઇનસ્ટીટ્યુટ અને સર કાવસજી જહાંગીર પખલીક હોલનો પાયો નાંખવાની ક્રીયા નામદાર ગવરનરે એલજીનસટન કોલેજના કમપાઉડમાં તા. ૫ મી એપ્રિલ યાને રોજ ૨૫ મો માહ ૭ માને દીને કાંધી હતી. શરૂઆતમાં સર કાવસજી જહાંગીર બારોનંટે લંબાનથી બાપાણ કરતાં જણાવયું કે હીંદમાં તમે નામદાર પધારયા બાદ ટુંક વખતમાંજ તમેએ સાયનસની કેલવણી વધારવા ખંત લીધી જેનું આજની ક્રીયા બંને પરીણામ છે. આ મકાનો પરીપુરણ થતાં તેમાં જે વીશાલ ધોરણુપર સાયનસની કેલવણી અપાશે તે ખરેજ દેશમાં બંધતી અને ઉચ્ચ પેદા કરશે. એને માટે મેં રૂપીયા ચાર લાખનો ફાળો અને સર જેકબ સાસુને ૩૧૦ લાખ અને સર ઇબ્રાહીમ કરીમબાઈએ ૩૪૫ લાખ આપીયા છે. તમે નામદાર પાસથી માગીશ કે સાયનસ કોલેજમાં તમારું આવલું ઉભું કરવાનો મને હક આપવો. એ પછી નામદાર ગવરનરે સાયનસ ઇનસ્ટીટ્યુટનો પાયો નાંખવાની ક્રીયા કરવા બાદ સર કાવસજી જહાંગીરે પખલીક હોલનો પાયો નાંખવાની નામદાર ગવરનરને અરજ કરતાં જણાવયું કે તમે નામદાર આ જમીન એક પખલીક હોલને માટે આપવાનો ઇરાદો રાખતા હતા એવું બંને બંને તરતજ ૩૩૫ લાખ આપવાને હું તમયાર થયો અને આ ઇમારતના નીબાવને માટે ૩૭૫૦૦૦ ની બીજી વધુ રકમ આપવાને મેં મરજી જણાવી. મારી હવે એટલીજ આશા છે કે એક સુંદર દબદબા-

ભરયા હોલ તરીકે આ ઇમારત ચાલુ ઉપયોગમાં આવતી રહે. વળી જે કામને લગતો હોવાનું હું માનું છું તે કામની ભવીશની સમાજોને માટે પણ આ હોલ ઉપયોગમાં આવશે અને તમો નામદારે તે હોલ રવીવારના દીવસોપર પણ ઉપયોગમાં લેવાની પરવાનગી બક્ષી છે તેથી મને અતીશય આનંદ ઉપજ્યો છે. આ પછી નામદાર ગવર્નરે પાંચે નાંખવા બાદ બોલયા કે એક સવદેશાલીમાની શહેરી સર કાવસજી તરફથી સાયનસના ઇનસ્ટીટ્યુટ માટે રૂ. ૩૪ લાખની શરૂઆત કરી એક મોટો સાયનસ ઇનસ્ટીટ્યુટ શહેરને અરપણુ કરવાની યોજના ઘડાઈ અને ત્રણ નમુનેદાર શહેરીઓની બરકતથી મુંબઈ શહેરમાં સાયનસની ઉત્તી થશે. સર ચીનુભાઈએ અમદાવાદમાં સાયનસ કોલેજ સ્થાપવા વળી ૬ લાખ રૂપયા આપ્યા છે. હવે એ કેળવણી માટે સરકારે આપેલી રૂપયા પાંચ લાખની બક્ષેશ મળી રૂપયા ૨૯ લાખ તથ્યાર છે. મકાનના પ્લાનમાં ત્રણ મોટી સાયનસની શાખાઓ એટલે કે રસાયણ શાસ્ત્ર, ફીઝિક્સ અને નેચરલ સાયનસ (જે ઝડપાનની, હુસ્તર અને પ્રાણીવીદ્યા એવા ત્રણ વીભાગોમાં વહેંચી નાખવામાં આવશે) ની કેળવણી એકી વેળા ૫૬૦ વીદ્યારથીઓને આપી શકાશે. દરેક શાખા માટે તેની ખાસ પ્રયોગશાળા અને બાપણુ આપવાના ઓરડા તેમજ શોધખોળ ચલાવવાનાં કામ માટે ખાસ પ્રયોગશાળાઓ રહેશે. તે ઉપરાંત વહેવાર “ફીઝિક્સ”ના પહેલાં વરસનો ફરજિયાત અભ્યાસ કરવા માટે ૨૦૦ વીદ્યારથીઓની ગોઠવણુ થશે. સર કાવસજીની સખાવતથી હવે દર સાલ મુંબઈ શહેરને એક મોટો હોલ મલશે અને મેટ્રીકની પરીક્ષાના ઉમેદવારો માટે તે લાયક થઈ પડશે. બાદ મેલાવેલ વીસરજન થયો હતો.

નવસારી ખાતેનું દાખુ રટુડંટસ ક્વાટરસ—નવસારી ખાતે બાંધવામાં આવેલું ધી રતનજી ફરામજી દાખુ રટુડંટસ ક્વાટરસ ખુલ્લું મેલવાની કીયા તા. ૧૧મી એપ્રિલે નામદાર માહારાજ ગાયકવાડે કીધી હતી. શરૂઆતમાં શેડ પેશોતન રતનજી દાખુએ પોતા અને ભાઈઓ તરફથી જણાવયું કે આ રટુડંટ ક્વાટરસને હમારા મરદુમ બાવા રતનજીના નામ સાથે જોડવામાં આવયું તે માટે ઉપકાર માની બોલયા કે શેડ રતનજીની ખાચસ નાત જાતના તક્ષવત વગર કાઈની ધરમ ખાતું સ્થાપવાની હતી અને સર કાવસજી મદરેસામાં બહારગામથી સીખવા આવનારા વીદ્યારથીઓ માટે ક્વાટરસની જરૂર જણાવાથી રૂપયા દશ હજાર હમારા મરદુમ પીતાજીએ આપવા જાહેર કીધા હતા પણ ઉપલી રકમ પુરતી નહીં જણાવાથી રૂ. ૩૧૦૦૦૦ માં અમેએ રૂ. ૩૭૧૦૩ નો વધારો કરી આપ્યો હતો. જ્યારે બાકીની રકમ નામદાર માહારાજએ આપવા ઉપરાંત એને લગતી જગા માટે નામદાર માહારાજએ રૂપયા છ હજાર ખીજ વધુ આપ્યા હતા. નામદાર માહારાજએ ઇમારત ખુલ્લી મુકવા બાદ બાપણુ કરી હોસ્ટેલના ફાયદા દરશાવ્યા હતા. તે નામદારે જુદી જુદી જાતોને દેશમાં ફાયદા માટે એકત્ર થઈ કામ કરવા અરજ કરી હતી અને તનદરોરતી જાણવયા માટે સુખશાંતી અને ફરજતના કાયદા પ્રમાણે ચાલવાનો બોધ દીધો હતો. છેવટે દાખુ ભાઈઓને તેમની સખાવત માટે ઉપકાર માની જણાવયું કે જોકે શરીરમાં મી. ૦ દાખુ મરણુ પામયા છે, તોપણુ પોતાનાં સારાં કામથી તેઓ અમરગી પામયા છે. શેડ ફરદુનજી કાંગાએ નામદાર મહાજનો ઉપકાર માનતા જણાવયું કે તમો નામદારની મુકાકાતની યાદમાં બાઈ રતનખાઈ એદલજી ખામજીએ રૂ. ૩૩૫૦૦ સુખશાંતીનાં કામો અને શીખેલી દાઈઓનાં ફંડમાં આપ્યા છે અને તે સાથે મહારાણીનું નામ જોડવાની રજા માંગી છે જે માટે માહારાજએ ઉપકાર માની ખુશીથી રજા આપી હતી. આ મકાનમાં મરદુમ શેડ રતનજી દાખુના અરધા કદનું બાવણું ગોઠવેલું છે. તેની બાજુએ નીચે પ્રમાણે તખતી છે.—“પાક દાદાર હોરમજીની મદદ—શેડ રતનજી ફરામજી દાખુ નવસારી રટુડંટસ ક્વાટરવાળી સર કાવસજી જહાંગીર નવસારી જરથોસ્તી મદરેસાને લગતી આ ઇમારતના પાયાની સ્થાપના શ્રી નવસારીના સુખા સાહેબ ખાન બહાદુર જમાદાર યુસુફઅલી ખી. એ. ખેરીસ્ટર એટ-લો એઓએ રોજ ૧૮ માહ ૧૧ શહેનશાહી, માહ ૧૨ મો કદમી સને ૧૨૭૮ બજદેઝરી, તા. ૨૭ જુલાઈ ૧૯૦૯, ઇસવી અને વાર મંગળને દીને કીધી છે. નેક નામદાર મહા.

રાજા સુર સયાજીરાવ ગાયકવાડ જે. સી. એસ. આઈ. સેના ખાસખેલ સમજેર બહાદુરના રાજ્યના ૩૨ મા વરસમાં શ્રી નવસારીના ઇન્જનેર સાહેબ ખાં ૦ બાં ૦ અરદેશર નવરોજી નાદરશાહના એલ. સી. ઇ., રાવ સાહેબ ગણુપતસીંગ આનંદસીંગ શીલ્પશાસ્ત્રી.”

ઝેરવદ દોરાખજી એદલજી મીઠાઈવાળાએ બંધાવેલી દરેહમેહર—ઝેરવદ દોરાખજી એદલજી જમસીના તથા મીઠાઈવાળાએ ટ્રાંટરોડનાં સંટશનની સામેની ગલી આગલ ચીકલ પાડીમાં બંધાવેલી દરેહમેહર ખુદ્દી મુકવાની ક્રીયા રોજ ૯ મો માહ ૯ માને દીને સવારે ૯ કલાકે કરવામાં આવી હતી. એ આદરીયાન માટે રૂ. ૨૧ આતશો લાવવામાં આવ્યા હતા. પાક દાદાર હોરમજદની ઈજાની કરવા બાદ ક્રીયા કરનારા મોખેદો શુરજ, દાલ, તલવાર વગેરે સાથે સરઘસના આકારમાં દરેહમેહરમાં દાખલ થઈ આતશ આદરીયાન સાહેબને તખતનશીન કરવા બાદ માલેકની નામની માચી ચલણવયા પછી દરેહમેહર ખુદ્દી મેઝાયલી બહેર કરવામાં આવી હતી. એ પછી જશનની ક્રીયા દસતુર કેખશરૂ બનાસપજી બનાસપખાસાનાએ કરવા બાદ ઝેરવદ દોરાખજી એદલજી જમસીના તરફથી શેઠ ફકીરજી નવરોજી ઇલાલીયાએ અંગુમન પત્ર વાંચીયો તેમાં જણાવ્યું હતું કે જ્યાં અગલ હોય ત્યાં એક આતશ આદરીયાન પરચાવવાનો અમારો લાંબા વખતથી ઇરાદો હતો. ટ્રાંટરોડ ઉપર જરથોશતી બાઈબાની વસ્તી વધેલી હોવાથી એક દરેહમેહરની જરૂર હતી તેથી આ પાક મકાન ઉપયોગી થઈ પડશે અને તેના લાભ લેવાશે તે સેવક પોતે પોતાના ખરચેલા પઈસાનો બદલો વળી ગયેલો સમજશે. મારા મીઠા શેઠ દીનશાજી ટુંવરજી પંડોલે પોતાની આ જગ્યા કાંઈ પણ અવેજ લીધા વગર નામની દુરબ્બનદારીથી બંધેદાન સુધી આ દરેહમેહરના ઉપયોગ માટે આપી, તથા શેઠ રસતમજી એદલજી મેહતા તથા તેમના ભાગયાઓએ આ મકાન પોતાની જાતી દેખરેખથી કાંઈ પણ લવાજમ અથવા બદલો લેવા વગર બાંધી આપ્યું, તેમજ અંગેના જાણીતા શીલ્પશાસ્ત્રી શેઠ શાપુરજી નસરવાનજી આંદાબાઈએ ઈમારત કિની કરવામાં કાંઈ પણ લવાજમ વગર જાતી દેખરેખ અને મદદ આપી તે માટે તથા આ કામમાં જે સાહેબોએ મદદ તથા સલાહ આપી તેઓ સરવેના ઉપકાર માન્ય થીએ. આ દરેહમેહર અમારા વડીલોના મુન્ય માટે બાંધેલી હોવાથી તેના નીભાવ માટે શેઠ દીનશાજી ટુંવરજી પંડોલની માલિકાની આલીઆ વેચાતી લીધી છે તેના રૂપદ નાં મારીક બાણમાંથી અગીઆરીનો નીભાવ કરવામાં આવશે જે માટે વસ્ત્ર ડીડ બનાવી અમેએ વસ્તીઆ તરીકે ઝેરવદ દોરાખજી એદલજી જમસીના, શેઠ ફકીરજી નવરોજી ઇલાવના, શેઠ પાલનજી દાદાભાઈ ચવના, શેઠ અરદેશર બીખાજી પટેલ અને શેઠ પીરાજીશાહ પેસત નજી શરાફને નેમયા છે. એ પછી દસતુર કેખશરૂ તરફથી નાયબ દસતુર મીનોચંદરજીએ “ આદરાજ નના કેખલા ” ઉપર લાયજ કરવા બાદ ઝેરવદ દોરાખજીએ નીચે મુજબ સાક્ષો સાથે પહેરામણી કરી હતી:—શેઠ દીનશાજી ટુંવરજી પંડોલ, શેઠ શાપુરજી નસરવાનજી આંદાબાઈ, શેઠ રસતમજી એદલજી મેહતા, શેઠ બરજંતરજી સોરાખજી આગા, શેઠ નાદરશાહ રસતમજી પટેલ, શેઠ રસતમજી ખરશેદજી મીસ્ત્રી, શેઠ ધનજીભાઈ રતનજી જીલ્લા, દસતુર કેખશરૂ બનાસપજી, નાયબ દસતુર મીનોચંદરજી બનાસપજી, પંચકી બરજંતરજી કાવસજી ભાડેના, પંચકી માણેકજી ભાડેના, ઝેરવદ માણેકજી રસતમજી ઉતવાળા, ઝેરવદ ખરશેદજી શહીયાર, વગેરે. જ્યારે નીચલા ગ્રહસ્થો અને મંડળો તરફથી ઝેરવદ દોરાખજીને શાલ તથા પહેરામણી કરવામાં આવી હતી:—શેઠ જીવનજી બનાસજી મીસ્ત્રી, શેઠ કાવસજી દાદાભાઈ દુપ્પાશ, શેઠ માણેકજી જીલ્લા શરાફ, શેઠ ઉકરજી કાવસજી ઉમરીગર, શેઠ ફકીરજી નવરોજી ઇલાવના, શેઠ બેહરામજી એદલજી ઉમરીગર, ઉત્તમની જરથોશતી અનંગુમન, ગાદાવરા પંચકના મોખેદો, શેઠ બમનજી એદલજી કાશીનાથ, શેઠ અરદેશર બીખાજી પટેલ, અદેરીવાળા શેઠ પેશતનજી બરજંતરજી મેહતા, શેઠ ડોશાભાઈ બીવંડીવાળા, ફોરટ કલબના મેમબરો અને મીત્રો, શેઠ જીવનજી લીમજીભાઈ એલાવીયા, શેઠ દીનશાજી પાલનજી ઇલાવના, શેઠ રસતમજી પરવેજજી ફોટોગ્રાફર, આપાયાગ કલબના મેમબરો, શેઠ બરજંતરજી કાવસજી ભાડેના, શેઠ માણેકજી

ખરજોરજી ભાઠેના, શેઠ અરદેશર બેરામજી તાડીવાળા, શેઠ મેરવાનજી એદલજી મેહેતાનું કુટુંબ, શેઠ રસતમજી એદલજી મેહેતા, શેઠ રસતમજી હોરમસજી દસ્તુર રંદેરવાળા, શેઠ શાપુરજી દોરાબજી રખારી વગેરે. આ હીંગાની ખુશાલીમાં એરવદ દોરાબજી તરફથી રાત બપોરનું ખાણું કરવામાં આવ્યું હતું. આ દરેમેહેરના નીભાવ માટે લીધેલી જમીનના ૩૩૮૦૦૦ તથા દરેમેહેર પાછળ થયેલો ખરચ ૩૩૫૦૦૦ છે. આ દરેમેહેર બાંધવાની અગાઉ એરવદ દોરાબજીએ બીજી કીધેલી સખાવત નીચે મુજબ છે:— પારસી જનરલ આસપીટલમાં એક વોરડ બાંધવા સારૂ ૩૧૫૦૦૦, ઉરનમાં સઘડી બાંધવા તથા ચેરાગ કાયમ રાખવા માટે ૩૪૦૦૦, સુમારી ગામમાં ચાલુ ઘડમખાર કરવા માટે જુદા કહાડેલા ૩૩૦૦૦, પાત્રનપોર તાલુકે એરપાર જીલ્લે સુરતમાં એક કુવા માટે સારવજનીક ઉપયોગ સારૂ હવાડ સાથે ૩૧૫૦૦, વહાડયાજીના આતશબેહેરામનાં મકાનમાં જુમર મુકી પાંચે હમકારાએ લાઇટ કરવા માટે ૩૩૫૦૦, ગોદાવરાનાં આદરીઆનની સાલગરેલપર લાઇટ કરવા માટે ૩૫૦૦, કવાસ તાલુકે જોલપાડ જીલ્લે સુરતમાં સારવજનીક વપરાસ માટે એક કુવા સારૂ ૩૪૦૦, તેણાંની રાતમાં હવાડો ભરી દોરોને પાણી પાવા માટે ૩૩૦૦, દરેહમેહેર તથા મેએદોનું મકાન બાંધવા પાછળ થયેલા ૩૭૩૦૦૦માં દરેહમેહેર ઇબ્તવા તથા વાસણુ ફરતીચર વગેરે માટે ૩૫૦૦૦ થયેલા આવી જાય છે.

ભુસાવલમાં ખુલ્લો મેલાયલો હોલ—ભુસાવલની અંગુમનના પ્રેસીડન્ટ શેઠ નવરોજી પેશતનજી નાયગામવાળા તથા કંત્રાકટરે પોતાનાં બેટી બેહેશતનશીન બાઇ આલાંમાય ને શેઠ બાપુજી માણેકજી પાઘડીવાલાનાં ધણીયાણીની યાદગારી કાયમ રાખવા સારૂ બાંધાવી આપેલો “ નારગામ વાળા હોલ ” રોજ ૪ થો માહ ૧૦ માને દીને ખુલ્લો મેલવામાં આવ્યો હતો. જશનની ક્રીયા સાના દસ્તુર શીરોઝ હોરમજી મેહરજીરાણુએ કરવા પછી શેઠ નવરોજીએ કરેલી સખાવતની તારી-ફમાં કેટલુંક વીવેચન કરતાં જણાવ્યું કે એવળે આ મકાન બાંધાવી જરથોશતીઓની ખરી હાજત ટાળી મોટું હેશાન કીધું છે, અને એવાળુ જયારથી અનંગુમનના પ્રેસીડન્ટ થયા તયારથીજ તેના ભલા માટે કમંગ દેખાડે છે. એ પછી શેઠ એદલજી કાયશજી અમરોલીવાળાએ જણાવ્યું કે શેઠ નવરોજીનાં મામાના થયેલા ઉંમણામાં એવળે જરથોશતીઓ માટે એક ઘરમશાળા બાંધાવી આપવા કખુલ્યું હતું તેટલાં શેઠ નવરોજીના બેટી બાઇ આલાંમાય ગુજર પામ્યાં જેવણુની યાદગારી રાખવા સારૂ એ શેઠે મોટો ખરચ કરી ઘરમશાળા સાથે સરઅવશરના વપરાસ સારૂ તેમજ જરથોશતીઓનાં છોકરાંઓ માટે સ્કુલ અને દરેમેહેર બાંધી આપવા ખુશી દેખાડી. એ સરવેના નીભાવ માટે પોતા તરફથી દર સાલે એક હજાર રૂપીઆ આપવા બદોબસ્ત કીધો છે. એ શેઠના ઉપકારના બદલામાં અત્રેની અંગુમને ભેટ આપેલી એવણુની તસવીર નાયગામવાલા હોલમાંજ ખુલ્લી મુકાવી છે. એ પછી શેઠ નવરોજીએ પોતાના હાથે આતશ આદરાંનની દરેહમેહેરનો પાયો નાંખવાની ક્રીયા કરી હતી. આ નવા મકાન પાછળ લગભગ રૂપયા વીસ હજારનો ખરચ થયો હતો. એ મકાન માળ સાથનું છે નીચે જરથોશતી છોકરાંઓની સ્કુલ માટે મોટો રૂમ બનાવ્યો છે તથા બહારગામથી આવતાં જરથોશતી મુસાફરો માટેનો બીજો જુદો રૂમ તથા બખરચીખાનું ગોડાઉન વગેરે છે. આ નારગામવાળા હોલમાં વાપરવા સારૂ નીચલી ભેટો મલી હતી:—શેઠ નવરોજીએ ચાર સોફા, બે લખવાની ટેબલો, ત્રણ છુટા કટકાની ટેબલો, છ ખુરસી, ચાર ઘોડીઆ, નાની મોટી બતીઓ, કટલરીનો તથા કોરીનો સામન તથા ગલાસો ને તાંબાના નાના વાસણો વગેરે, શેઠ એદલજી કા. અમરોલીવાળાએ પોતાનાં મરહુમ ધણીયાણી મેરબાઈનાં પુણુ માટે ચાર મોટાં તખીલાં, ચાર મોટા ખુમચા તથા મોટી ચમચો, શેઠ બેહેરામજી મેરવાનજી બતીવાળાએ પોતાનાં મરહુમ બેટી રતનબાઇના પુત્ર માટે બાર ટેબલના કટકા તથા ચોવીસ ખુરસી, શેઠ અરદેશર કા. અમરોલીવાળાએ બે હાંડી, બાઇ બદલજી બમનજી અમરોલીવાળાએ પોતાના મરહુમ બેટાના પુત્ર માટે મોટી બતી, બાઇ હીરાંબાઇ અરદેશર અમરોલીવાળાએ પોતાના મરહુમ બાઇ એદલજીનાં પુત્ર સારૂ બે માર-બલના પથરની ટીપાઈ તથા મોટું ઘડીઆળ ભેટ આપ્યાં હતાં.

સીગનપોર ખાતે બંધાયેલું દરેહમેહરને લગતું મકાન—સીગનપોર ખાતે એક દરેમેહર મુંબઈવાલા વહાડયાળ કાવસજી નસરવાનજીએ અસલ બંધાવી હતી. તે પાછી યજ્ઞદેવરદી ૧૨૧૯ માં રોજ ૧૭ મો માહા રજાને દીને વહાડયાજ કુટુંબના શેઠ નવરોજી જમશેદજીએ બંધાવી આપી હતી. પણ દરેમેહરમાં મોખેદોને પોતાનાં કુટુંબ સાથે રહેવાની જગા નહીં હોવાથી સીગનપોરના શેડયા અને એદનના મોટા વેપારી શેઠ એદલજી કુંવરજી પટેલે દરેમેહરની પાસેની જમીન વેચાતી લઈને છ હજાર રૂપિયાનો ખર્ચ કરી દરેમેહરનાં પંદરીને પોતાના કુટુંબ સાથે રહેવાને સગવડ પડે એવું એક મકાન બંધાવી આપ્યું છે. આ મકાનનું મુરત રોજ ૧૩ મો માહા ૧૦ મો સને ૧૨૮૦ યજ્ઞદેવરદીને દીને કરવામાં આવ્યું હતું. તે વેલાએ એક માનપત્ર રૂપાના દાખલામાં મેલીને એક કસબી સેઆલ સાથે મોખેદ કાવસજીએ મકાન બંધાવનારને એનાયત કરી દીધી હતી. શેઠ એદલજીએ એવું જાહેર કરીયું હતું કે હમારા ખેશી મરહુમ બાઈ પીરોજબાઈ માણેકજી પટેલનાં પુત્રને માટે આ મકાન બાંધી આ દરેમેહરના લાડના મુતવલીઓ શેઠો રતનજી ખરશેદજી વાડયાજી તથા અરદેશર જંગીરજી વાડીયાજીને અસતક કરીએ છીએ કે તેઓ એની હવે પછીની વયવસથા કરશે.

સતારાની નવી દરેહમેહર—પુણેથી માહબજેશવર જવાના રસ્તાપર આવેલાં સતારા ગામમાં એક અસલ પુરાણી દાદગાંની દરેહમેહર હતી ખરી, પણ તે પરત જેવી પુરાણી થઈ ગયલી હતી. તેથી ત્યાં એક નવી દરેમેહર દાદગાંનીજ બાંધવાનો લાની અનજીમને વીચાર કર્યો અને સને ૧૮૯૨ માં એક જમીનનો કકડો સરકાર સોંટથી મુદત મેળવીને નવું કુશાદે મકાન બનાવાનો કેવલ રાખ્યો. પણ પુરતું ફંડ નહીં ભરાવાથી તે કામ અટકી પડ્યું તેથી કલેક્ટરે તે જમીન પાછી લઈ લેવા માંગી કે આટલી મુદતમાં મકાન બંધાય તો ફીક છે, નહીં તો જમીન પાછી લઈ લેવી પડશે—તેના વીચારમાં અનજીમન હતી, તેટલાં સારાં ભાવે એવું અન્યું કે સખીવજીદ બાઈ સાહેબ નવાજબાઈ દીનશાજી ખાંત સતારા તરફ આવી લાગાં. તેમનું ધ્યાન ખેંચાવાથી એ દાદગાહની દરેમેહરનું કામ ઉઠાવી લીધું. તેનું મકાન બંધાઈ તઈયાર થવાથી તેને ઇજનવાની કારીઆ રોજ ૨૩મો માહા ૧૦ મો સને ૧૨૮૦ યજ્ઞદેવરદી તા. ૨ જી જુલાઈ ૧૯૧૨ ને દીને દખ્ખણનાં વડા દશતુરજી સાહેબ શરદાર કેકેબાદ આદરબાદ દશતુર નોશેરવાનજીની આગેવાની તલે કરવામાં આવી હતી. જેમાં નાના મોટા સુમારે સવાંસા જરથોશતીઓએ ભાગ લીધો હતો. અગાઉથી શરેશ યજ્ઞશને અને વંદીદાદની મોતેખર પાક કીયાઓથી પાક કીધેલાં આતશના પાતરાંને લઈને નાગી તલવારો સાથે મોખેદો દસ્તુરજી સાહેબ અને અંજીમનના બાનુઓ અને યદસ્થાનું સરધસ પાછલે બારણેથી આગલે બારણે આવીને અંદર દાખલ થયું હતું. તે પછી આતશની નીઆએશ અને જશન કરીને પવીત્ર મકાન ખાલ્લું મુક્યું હતું. તે બાદ “ખશનોથર અહુરે મજદાઓ” એટલે હું દાદાર અહુરમઝદને ખુશાલ કરું છું એટલે દાદાર અહુરમઝદ કેમ અને ક્યાં પવીત્ર કામોથી ખુશાલ થાય છે તે વીશય ઉપર એક લંબાણુ વીવેચન કર્યું હતું અને બાઈ સાહેબ નવાજબાઈની આવાં ધરમના કામ સાર કીધેલી સખાવતની જામજન તારીફ કરી હતી. તયારબાદ બાઈ સાહેબ નવાજબાઈ તરફથી તેવણના બાઈ શેઠ મનચેરશાહ ખાને અંજીમન પત્ર વાંચી સંભળાવ્યો હતો જેમાં અંજીમને અને ત્રસ્ટી સાહેબોએ તેવણની માંગણીઓ કમુલ રાખીને એ કામમાં સવળતા કરી આપવા સાર ઉપકાર માન્યો હતો. સતારાની અંજીમનના ત્રસ્ટી અને આનરરી સેક્રેટરી શેઠ પીરોજશાહ મનચેરજીએ એક ભાણુ કરી પાક દાદાર અહુરમઝદની મદદથી અંજીમન, મહાન પેગમખર સાહેબ જરથોશતનાં ફરમાન મુજબનું એક આતશની જાળવણીનું મકાન ધરાવવાને શક્તીવાન થઈ તે માટે શુકરાના કીધા હતા. તેમજ બાઈ સાહેબ નવાજબાઈને લાંબી જીંદગી અને તનદરોસ્તીનું સુખ ચાહ્યું હતું. સારબાદ ત્યાંની અંજીમન તરફનું એક માનપત્ર ચાંદીની કાસકેટમાં મુકીને બાઈ સાહેબને એનાયત કરવામાં આવ્યું હતું અને દસ્તુરજી સાહેબને એક શાલ અને પરસ નજર કરવામાં આવી હતી.

તેમજ બાઈ સાહેબે પણ એક સાલ અને પરસ દસતુરજીને ભેટ આપી હતી અને એક સાલ અંગુમનના સેક્રેટરી સાહેબને એનાયત કીધી હતી. ત્યારબાદ જશનની આશની કરી રીફરેશમેન્ટ લઈ ખુશાલીના પોકારો કરી લોક વીસરજન થયું હતું. બાઈ સાહેબ નવાજબાઈ ખાને નીચે મુજબ સખાવત કીધી છે:—અગીઆરીનું મકાન બાંધવા માટે રૂ.૪૦૦૦, ફરનીચર અને આતશના પાતરાં માટે રૂ.૫૦૦, અગીઆરીના કમપાકિતમાં ફૂલ પાછળ રૂ.૫૦૦, આતશની જાનવણી કરવા સાડાં તેજ કાઢી વીગેરે શારૂં વયાજ વાપરવા રૂ.૪૦૦૦, બારે માસના જશનો કરવા સાડાં રૂ.૫૦૦, અગીઆરીની સાલગરીને દીને જશન કરવા સાડાં રૂ.૫૦૦ મઝી જીનલે રૂ.૧૧૦૦૦. અંગુ મને જે ફૂંડ ઉધરાવયું હતું તેમાંથી મેબેદનાં મકાન પાછળ રૂ.૫૦૦ બે હજાર ખરચાયા છે તથા રૂ.૫૦૦ બે હજાર બીજીડીંગની મરામત સાડાં અને રૂ.૫૦૦ એક હજાર મેબેદના પગારની ઘટમાં ઉમેરવા સાડાં મુજબની પારસી પંચાયતને દસ્તક કીધા છે.

અમરોલીનું ધરમશાળાનું મકાન—સુરત પાસે અમરોલી ગામની જીની દરેમેહરનું સરવ કીયા કામ યજ્ઞેજરદી ૧૨૬૩માં શેડ કાનજીબાઈ દોરાબજી મીઠાઈવળાએ બંધાવેલા નવા મકાનમાં લઈ જવામાં આવ્યું હતું. ત્યારથી યાને ૧૨૬૩ થી જીની દરેમેહરનું મકાન વપરાસ વગર પડી રહેલું. એ જીની દરેમેહરના મકાનને શેડ નવરોજ કાવજી વાડીવાલાએ પોતાના મરહૂમના પુણ માટે નવેસરથી સમરાવી આપી જશન કરી રોજ ૨૧ મો માહ ૧૧ માને દીને ખુલ્લું મુકયું હતું. એ જીની દરેમેહરવાળું મકાન ખુલ્લું મુકયા પછી હાલમાં ધરમશાળા તરીકે વપરાય છે. આ જીના મકાનમાં નીચલી તળની મારેલી છે:—પારસી જરથોસ્તી અનંગુમન અમરોલી-પાક દાદાર અદુરમજદની મદદ હોજી. આ દરેમેહરનું મકાન શેડ હોરમસજી બમનજી વાડીયાએ પોતાના ધનીયાણી બાઈ મેહરબાઈના નામે તા. ૨૪ મી નવેમ્બર ઈ. સ. ૧૮૦૩ ને દીને પરકવી હતી. એ દરેમેહર જીની થવાથી શેડ વાડીયાજીના સાહેબજીદાએ તા. ૩૦ મી અક્ટોબર ૧૮૩૭ ને દીને નવેસરથી બંધાવી પરકવી હતી. અને તે ઇ. સ. ૧૨૬૩, ઈ. સ. ૧૮૮૩ સુધી દરેમેહરના મકાન તરીકે વપરાસમાં હતું ત્યાર પછી તે તત્તલ બીસમાર હાલતમાં આવી જવાથી શેડ નવરોજ કાવજી વાડીવાળા તે અમરોલીવાળા શેડ જીમાશજી જીજીમાઈ તાડીવાળાની બેટીના બેટાએ પોતાના ગુજર પામેલા બેટાઓના પુત્ર માટે ફરીથી નવેસરથી પોતાના ખર્ચે તત્તલ મમરાવી આપી છે. રોજ મીનો રામ માહા બદમન ઇ. જ. ૧૨૮૦, ઇ. સ. તા. ૨૦ મી જુલાઈ ૧૯૧૧. ઉપલી અગીઆરીને લગતી બીજી વધુ વીગત આ કાલેન્ડરમાં અમરોલીની વીગતમાં પાને ૧૬૧ થી ૧૬૬ માં છપાયલી જોવામાં આવશે.

અદેરીમાં સરઅવસરે વાપરવાનું મકાન—અદેરીના જાણીતા રહીશ શેડ અરહેશર બીખાજી પટેલે આગત બંધાવી આપેલી દરેમેહરને લગતું સરઅવસરે વાપરવા માટે એવોએ પોતાના ધણીબાઈ રતનબાઈના પુણ માટે નવું બંધાવી આપેલું મકાન રોજ ૨૩ મો માહ ૧૧ માને દીને જશન કરી ખુલ્લું મેલવામાં આવ્યું હતું. શેડ અરહેશરે જાણાવયું કે આ દરેમેહરનું મકાન વપરાતું થવાને ચાર વરસ થયાં છે. તે અરસામાં આજનો અંગુમનનો મેળાવડો તથા જશન પેહેલું છે. અમારી સાથે શેડ હોરમસજી દોરાબજી ગઝદર, એરવદ દોરાબજી એદલજી જમશીનાં, શેડ ફકીરજી નવરોજ ઇલાવનાં, શેડ હોરમસજી બીખાજી પટેલ તથા શેડ ખરશેદજી બીખાજી પટેલને આ દરેમેહરની મીલકત તથા પુજાનાં ત્રસ્ટીઓ નેમયા છે. શેડ અરહેશરે એ મકાન ઉપરાંત ગંખાર કરવાને એક રકમ આપવા ધારી છે જેમાં ફેટલાક બીજા જરથોસ્તીઓએ પણ રકમ ભરેલી છે. આ વખતે મલેલા મેલાવડને જમણુ આપવામાં આવ્યું હતું.

પુણાની સરદાર દસ્તુર નોશીરવાન ગરલસ સ્કુલ માટેનું મકાન—પુનાની સરદાર નોશીરવાન ગરલસ હાઈ સ્કુલ માટે બાંધવામાં આવેલું “બહમનબાઈ બીલડીંગ” વાળું નવું મકાન ખોલ્યું મેલવાનો મેળાવડો તા. ૧૭ મી આગસ્ટે નામદાર ગવરનર સર જોરજ કલારકનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ મળયો હતો. આ બા. મેહેર હોશંગ દસ્તુરે આ ખાતાને લગતો રીપોર્ટ વાંચતાં જાણાવયું કે વડા દસ્તુર સરદાર નોશીરવાન તા. ૨૭ મી અક્ટોબર ૧૮૮૪ ને દીને મરણ પામવાથી તેમની યાદગારી જાળવવા પારસી કોમે ફૂંડ ઉભું કીધું. આઠ વરસ રહીને નાણાં ભરનારાઓની સર જમશે-

૬૭ ૭૭ભાઈ ત્રીજા બેરોનેટના પ્રમુખપણું હેઠળ મલેલી સભામાં આ ખાતું સ્થાપવાનો ઇરાવ થયો હતો. જેની રૂએ ૧૮૯૩ માં મરહુમ દસ્તુર નોશીરવાનના ભાઈઓએ વગર ખાટે નીશાળની કમીટીને આપેલા મેન સ્ત્રીટના મકાનમાં નીશાળ પહેલવહેલાં ઉઘાડવામાં આવી. ૧૮૯૪ના ડીસેમ્બરની ૯ મી તારીખે સરદાર દસ્તુર નોશીરવાનના બેહેન બાઈ અહમનબાઈ મરણ પામ્યાં અને તેણીના ત્રણ હાથિયાત ભાઈઓ સમયુક્ત ઝોલામાં સરદાર બા. ૦ બા. ૦ ૩૦ દસ્તુર હોસંગ જામાસપ, દસ્તુર અહમનજી જામાસપ અને દસ્તુર બનામજી જામાસપજીએ મજકુર રૂ. ૧૫૦૦૦નું મકાન સકુલ કમીટીને એવી સરતે બક્ષીસ આપયું હતું કે એ મકાનનું નામ “બાઈ અહમનબાઈ આપયું. એવી આગાહી કરવામાં આવી કે સકુલ માટે મોટાં મકાનની જરૂર પડશે, જેથી તેજ વખતથી મકાન માટે ફંડ ચાલુ કરી રૂ. ૨૨૪૦૦૦ માં એક બંગલો ખરીદી મકાનના ફેરફાર સાથે કુલે ખર્ચ રૂ. ૭૦૦૦૦નો કરવામાં આવ્યો હતો. છોકરાંઓની સંખ્યા વધવાથી તેજ કમપાઉંડમાં બીજું મકાન ઉભું કરવાની જરૂરીઆત ગયે વરસે માલમ પડી હતી. આ મકાન હવે રૂ. ૫૦૦૦૦ ની કીમતે પુરું થયું છે અને ઉપલાં કારણોને લીધે તેનું નામ “બાઈ અહમનબાઈ બીજીંગ” આપવામાં આવ્યું છે. આ મકાન માટે મરહુમ શેઠ એન. એમ. વલ્લાડીયાના ત્રસ્ટીઓએ રૂ. ૧૫૦૦૦ આપવાથી હોલને બાઈ મોટલાં બાઈનું નામ અને બાઈ રતનબાઈ એદલજી બામજીએ પોતાના મરહુમ બેટા શેઠ કેબશરની યાદમાં રૂ. ૧૨૦૦૦ આપવાથી વચક્ષા બલોકને કેબશરનું નામ આપવામાં આવ્યું છે. બીજા નાણાં ભરનારાઓમાં કરંચીવાળા શેઠ એદલજી દીનશાહ સી. બાઈ. ઇ. રૂ. ૫૦૦૦, મરહુમ શેઠ મોટાબાઈ ધનજીશા અંકેશરીયાના ભાઈઓએ રૂ. ૫૦૦૦, દસતુર બેહરામજી જામાસપજી રૂ. ૧૦૦૦, સર દીનશાહ માણેજી પીટીટ રૂ. ૧૦૦૦, શેઠ જમશેદજી એદલજી ચીનાઈ રૂ. ૧૦૦૦, બાઈ રતનબાઈ જે. એદલજી ચીનાઈ રૂ. ૧૦૦૦, શેઠ દોરાબજી દીનશાહ એડનવાળા રૂ. ૫૦૦, મરહુમ શેઠ કાવજી દીનશાહ એડનવાળા રૂ. ૩૦૦, શેઠ કુવરજી બેહરામજી કમરીગર રૂ. ૩૦૦, શેઠ જે. એન. તાતા રૂ. ૫૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ રૂ. ૨૦૦, બાઈ આવાંબાઈ દોરામજી પીટીટ રૂ. ૨૦૦, શેઠ નવરોજી જહાંગીર ગામડીયા રૂ. ૨૦૦, શેઠ જહાંગીર જમશેદજી ચીનાઈ રૂ. ૧૦૦, નનામા રૂ. ૧૦૦, શેઠ અરેદેશર સોરાબજી પાલખીવાળા રૂ. ૧૦૦, શેઠ ધનજી-શાહ કુવરજી રૂ. ૧૦૦ અને રૂ. ૧૦૦ની અંદરના મળી રૂ. ૧૧૬૬ મળી કુલે રૂ. ૬૦૦૧૬. શેઠ પાલનજી એદલજી પક્ષમજરે એક લાખ ઇંટ મુકત પુરી પાડી તે માટે, શેઠ મનચેરજી બેહરામજી ભાઈઓએ બક્ષીસ કરેલા કીમતી કંટરા અને દરવાજાઓ માટે અને શેઠ નશરવાનજી પેશતનજી કુપરે પુરા પાડેલાં ફરનીયર માટે ઉપકાર માનવામાં આવે છે. અર્થા મહી ખર્ચ રૂ. ૭૭૭૦૦૦નો થયો છે, જ્યારે બીજીંગ ફંડ રૂ. ૬૦૦૧૬ નું થયું છે. એ વધારાનો ખર્ચ હાલ તુરત સકુલના નીભાવ ફંડમાંથી કિઝીકા લેવામાં આવ્યો છે. હવે ૧૯૦૮ પછી સકુલે કરેલા સુધારાનો રીપોર્ટ લું રજુ કરેલું. આ સકુલ વરનેકયુલર અને એંગલો-વરનેકયુલર મહી જે ભાગમાં વહેંચી નાંખી છે. તેમાં કુલે રૂ. ૧૬ વીદ્યારથીઓ શીખે છે. ૪૩ છોકરીઓને મુકત દાખલ કરવામાં આવી છે, તેમાંની ૨૦ ની કેળવણીનો ખર્ચ જુદાં જુદાં બાનુંઓ અને અહસથો આપે છે. પાંચ છોકરીઓ મેટ્રીકમાં પસાર થઈ છે, તેઓને દસતુર રતનજીના નામનો સોનાનો ચાંદ મળશે. એવટે સંકરેટરીએ જણાવ્યું કે નામદાર ગવરનરને અહમનબાઈ બીજીંગ ખુલ્લી મુકવાને તથા શીલપશાસ્ત્રીઓ શેઠો શાપુરજી ચાંદાભાઈ અને અરવંદર આગાને આ મકાનનો નકશો કરવા વગેરે માટે લીધેલા શ્રમતી પીજાનમાં સોનાનાં ઘડીઆળો બેટ આપવાને અરજ કરેલું. એ પછી નામદાર ગવરનરે મકાન ખુલ્લું મુકી પ્રસંગને અનુસરતું લંબાનથી વીચે-ચત કરતા જણાવ્યું કે આ મકાન સાથે વેડાયલા મરહુમોના નામો સદાકાલ યાદગાર રહી જશે. અને આ સકુલ ભવીશ્યમાં શાહ નામ કાઢશે વગેરે. એ પછી નામદાર લેડી કલારકે બાળકોને ઇનામો વેહેવી આપ્યા બાદ મેલાવડો વીસરજન થયાં હતાં.

અજમેરમાં બંધાયેલી ધરમશાળા—મુખ્યબાળા શેઠ મનચેરશા નશરવાનજી રસતમ-ફરામનાએ પોતાના મરહુમ પુત્રોની યાદમાં અજમેરમાં મુસાફરોના ઉતારા માટે ધરમશાળા તથા

શેઠાડી, નવજોત વગેરેના કામો માટે જમણુવારનો હોલ બંધાવી આપેલો તે એ વરસની વાતપર પડેલા અશાધારણ વરસાદને લીધે જોખમાયેલો હોવાથી પાછો નવેસરથી શેઠ મનચેરશાએ બંધાવી આપયા છે. રાજ ૧૮ મો માહા ૧૨ માને દીને શેઠ મનચેરશાના મરહુમ બેટા ફરામરોઝની બારમા વરસની બાજનો દીવસ હોવાથી સાંજના જશન કરી ધરમશાળા તથા જમણુવારનો હોલ અંજુમનના અકાબર તથા જુડીશીયલ એસીસ્ટન્ટ કમીશનર શેઠ ધનજીશા દીનશાજી મહેતાએ પ્રસંગોપાત વીવેચન કરી ખુલ્લું મેદાન ખુલ્લું જાહેર કરવા બાદ અજમેરની અંજુમનના પ્રમુખ શેઠ કુવરજી નવરોજજી કલ્યાણીવાળાએ એ મકાનની તવારીખ કહેતા બોલ્યા કે રૂપ્યા અઢી હજાર શેઠ મનચેરશાહે અગાઉ ખરચેલા અને હમણાં બીજા લગભગ સાડાત્રણ હજાર ખરચી એ નવું મકાન મજબુત બનાવી આપ્યું છે. એઓએ કીધેલા ઉપકારના બદલામાં અંજુમન તરફથી થયેલા કરાવ મુજબ માનપત્ર તર્ફાર થવે શાલ સાથે એઓપર મોકલી આપવામાં આવશે. શેઠ ફરામજી મનચેરજી મોખેદજીએ વગર સવારથે એ મકાન પાછળ દેખરેખ રાખી મકાન બંધાવી આપવા માટે ઉપકાર માન્યો હતો.

લીમપોરમાં હવા ખાવાનું મકાન—મુંબઈવાળા કનકંટર શેઠ મનચેરજી પાલનજીએ લીમપોરમાં પોતાની વાડીમાં બહારગામના ગરીબ જરથોસતીઓને હવા માટે ચાર કુટુંબો રહે એવું એક મકાન બંધાવી તેમાં ટેબલ, ખુરસી, વાસણો વગેરે અગતજોગ ફરનીચર મુકાવી આપ્યું છે. નામનું ભાડું લઈએવળુ તરફથી ઉપલા રૂમો હવા ખાવા આવનારા ગરીબને આપવામાં આવે છે.

ખેતાઓ.

રાજ કરતી કોમના અગ્રેજી ઈસ્વી સને ૧૯૧૧ નાં નવાં વરસની ખુશાલીમાં વેંહચવામાં આવેલા ખેતાઓમાં ખાનબહાદુર અરદેશર દીનશાજી ચીનાઈ તે મધ્ય પ્રાંતોના આગલા જીલા જડજને કચસરે હીંદનો શોનાનો ચાંદ અને રાવલપીંડીવાળા શેઠ નશરવાનજી જહાંગીર બોગાને ખાનબહાદુરનો ખેતાખ અને લાહોરવાલા શેઠ પેસતનજી દાદાભાઈ બેરીસ્ટરને તથા શેઠ માણીકજી બેજનજી તે મધ્ય હીંદુસતાનની ડીવીઝનલ ઓરીસના અમલદારને ખાન સાહેબનો ખેતાખ એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા.

અમદાવાદવાળા ખાં ખાં રસ્તમજી જહાંગીર વકીલને ગુજરાતના પહેલા વરગના સરદાર નેમવામાં આવ્યા હતા.

જામનગરના જામસાહેબે આ વરસે પોતાના જનમ દીવસની ખુશાલીમાં પોતાના રાજ્યની વફાદાર નોકરી કરનારા તથા પ્રજાના પરોપકાર વરતીએ સેવા કરનારાઓને “જામનગર આરડર આફ મેરીટ” આપવાનું શરૂ કરીધું છે. પારશીઓમાં એ આરડરના પહેલા વરગમાં રાજ્યના દીવાન શેઠ મેરવાનજી પેસતનજીને મુકવાનું જાહેર કર્યું હતું.

ઓધા—નેમણુક—વગેરે.—

ગયા સાલના હોધા—અધીકારની નેમણુકમાં જાણુવા જોગો ફરફાર તે આપણી મુંબઈની પારસી પંચાયતનાં ટરશટી સાહેબોની નેમણુકને લગતો છે. પેલો જુદદીન જગડનો મુકદ્દમો જે મુંબઈની પારસી પંચાયતની શાંખે ચાલેલો તે વેલાએ આપણી હાઈકોર્ટથી હેવો હોકમ થયેલો કે હવેથી ટરશટીઓની નેમણુક જે આગળ પોત પોતામાંથી ટરશટીઓ કરતાતા—તેમ નહી કરતાં એક નવી યોજના મુજબ કરવી. તે હોકમ મુજબ જુદાં જુદાં ચાર મંડલો તરફથી પારસી અનજુમનમાના એકસોની એક કમીટી ચુટી કાઢીને નેમાઈ છે—જે કમીટીવાલાઓ વારેવાર જોઈતી વખતે નવા ટરશટીઓની નેમણુક કરી શકશે—એ યોજનાની રહે જુના ટરશટીઓ તો હાથિાતી

સુધીનાં કાયમજ છે—પણ તેમની પાંચતી સંખ્યામાં બીજા બે ટરશ્ટીઓનો વધારો કરવાનું કેલેન્ડર હોવાથી અને જુના ટરશ્ટીઓમાંનાં એક શેઠ મેરવાનજી મનચેરજી કામાજીએ રાજનામું આપવાથી તરણ ટરશ્ટીઓની નેમણુંક આ વરશે થઈ છે. તરણ જગો માટે ચાર ઉમેદવારો નીકલેલા હોવાથી કાંમમાં જરા રસાકશી વધી પડી હતી અને ચોથા ઉમેદવાર તરીકે આપણા એક જાણીતા ખેરીસ્ટર સર પીરોજશા મેરવાનજી મેહતા નીકલેલા હોવાથી એ ચુંટણીની જુએશ જાહજી ચાલી રહી હતી પણ તેમાં સર પીરોજશાની ઉમેદવારી ખાલી જતાં જે તરણ ઉમેદવારો નવા ટરશ્ટી નેમાયા છે તેઓમાં શેઠ મનચેરજી પેસતનજી ખરેઘાટ, શેઠ હોરમજી અરદેશર વાહડયા અને શેઠ નવરોજી જાંહંગીર ગામડીઆ છે. આ નવા સાહેબો જુના ટરશ્ટીઓ જેડે આપણી પંચાતનાં ધરમખાતાંઓનો વહીવટ હવડાં ચલાવે છે જે નેમણુંક હાલ તો ટોલાને પસંદ પડતી થઈ લાગી છે.

કદમી જરથોસતીઓના નવા દસતુર—કદમી ટોલાના દસતુર આજ કેટલીક મુદત થઈ નેમાયા નહી હતા. આગલા દસતુર માટે એ ટોલામાં કંઈ વાંધો પડવાથી તેને ખરતરફ કરવા પછે નવા દસતુર નેમાયલા નહી—પણ છેલ્લી શેઠ દાદીશેઠના આતશબેરાંમની ૧૨૯માં વરશની શાલગરી જે રોજ ૨૨ મો માહા ૧૨ મો શેહેનશાહી, રોજ ૧૭ મો માહા ૧ લો કદમીને દીને પડી હતી તેનાં જશન વેલાએ એ આતશબેરાંમનાં મુતવડીઓએ પોતાના આતશબેરાંમના વડા દસતુર તરીકે એરવદ દીનશાજી હવાજી ગરડા જેવણ એક નામચીન અને ઘણા લાયક બોયવાલા છે તેવણની નેમણુંક કરી છે. ખરેખર એરવદ ગરડા જેવા બીજા કાંઈ આ હોધાને લાયક નહી હતા તેથી આ નેમણુંક સરવેને પસંદ પડતી થઈ પડી છે. એ નેમણુંક માટે આતશબેરાંમના એક ટરશ્ટી ડાકટર ખરશેદજી નવરોજી શાહીઆરે કેટલીક શતુતી કરીને પોતાની ખુશાલી જાહેર કીધી હતી. તેમ મરહુમ દાદીશેઠનાં ધરમખાતાના વડા શેઠ દાદી નશરવાનજી દાદીશેઠે એરવદ ગારડાને દાદીશેઠનાં આતશબેરાંમનાં તથા કોટનાં આદરીઆંનનાં દસતુર હેડવેલા જાહેર કરીને એક શેઆલ હોઢાડી હતી. વળી એ નવા દસતુરજીને બીજી ઘણી શેઆલોની પેરાંમણી થઈ હતી, જેમાં:—શેઠ દાદીશેઠનાં કુટુંબીઓએ શાલ અને પરસ, નવસારીના વડા દસતુરજી કેકોબાદજી દારાબજી મેહેરજીરાણા તરફથી ભગર સાથ અંજુમનને નામે, અંજુમનના આતશબેહેરામના ભગરીયા મોખેદોએ શયાલ અને માનપત્ર ચાંદીના દાખરા સાથ, દાદીશેઠનાં આતશબેહેરામના બોયવાળાઓ, દાદીશેઠ આતશબેહેરામનાં શેહેનશાહી મોખેદો, આતશબેહેરામના કદમી મોખેદો, દાદીશેઠની કોટની અગીયારીના કદમી મોખેદો, દાદીશેઠની અગીયારીના ધરાની મોખેદો, શેઠ વાછા ગાંધીની અગીયારીના ટરશ્ટીઓ, શેઠ ખરશેદજી સો. વાછાગાંધીના સાહેબજાદાઓએ શયાલ અને પરસ, શેઠ માણેકજી વાછાગાંધીના વારેશોએ શયાલ અને પરસ, શેઠ નશરવાનજી વાછાગાંધીના છોકરાઓએ પરસ અને શયાલ, શેઠ રાનજીની અગીયારીવાળા એરવદ સોરાબજી એદલજી રાનજી, એરવદ રસતમજી બેજનજી રાનજી, શેઠ જેહાંગીરજી જમશેદજી એરવજી મોદી, ધરાની જરથોસતીઓ તરફથી શેઠ અરદેશર ખરશેદજી ધરાનીએ, શેઠ બમનજી ધરાની ફોરોસીસ્ટ, શેઠ હોરમજી શેહેરીયાર ધરાની, એરવદ ખરશેદજી જમશેદજી દસતુર મેહેરજીરાણા, વાંદરાવાળા દસતુર ખરશેદજી મેહેરામજી સહીયાર, એરવદ માણેકજી ફરદુનજી વાછા, એરવદ દારાબજી બહમનજી કાપડીયા, શેઠ માણેકજી રાવ, મરહુમ શેઠ જેશંગજી કાવશજી દસતુર મેહેરજીરાણાના છોકરાઓ અને મરહુમ શેઠ ડોસાબાઈ રસતમજી જેસંગના છોકરાઓ અને એ સાથે નવસારીવાળા મી૦ સો. મ. દેશાઈ અને એરવદ એદલજી નશરવાનજી મુશ્તાં તરફથી તેમજ બીજા ઘણાક મુખ્યારકબાદીના પત્રો એરવદ ગરડાને મળ્યાં હતાં. શેવટે દસતુર દારાબ પેશોતન સંજનાએ, શેઠ રસતમ એન. વાછાગાંધી વગેરે સાહેબોએ વીવેચન કરવા પછી નવા દસતુરજી ગરડાએ પોતાને આપવામાં આવેલા માન માટે સરવેનો ઉપકાર માન્યો હતો.

શેઠ શાપુરજી ખરજેરજી ભરયા ૧૯૧૧ ના શાલ માટે મુંબઈના શેરીફ નેમાયા હતા.

ગયે વરસે નીચે મુજબના જરયામતીઓની નેમણુક જુદા જુદા ઓધાઓપર થઈ હતી તેમાં—
ખાં ખાં રૂસ્તમ બમનશા વકીલ સરકારના મહેસુલી અને નાણા ખાતાના સીનીઅર
એસીસ્ટન્ટ સેક્રેટરી અને શેઠ મંચેરશા કાવસજી ગઝદર કામચલાઉ જુનીઅર મદદનીશ સેક્રેટરી.

શેઠ જમશેદજી મેરવાનજી આંદ્રીયા મુંબઈ સરકારના જનરલ, કેળવણી અને દરીયા વરધી-
ખાતાંઓના મદદનીશ સેક્રેટરી.

શેઠ ગુસતાદજી ધનજીશાહ કાપડયા મુંબઈ સરકારના જાહેર બાંધકામ ખાતાના કામચલાઉ
મદદનીશ સેક્રેટરી.

શેઠ નશરવાનજી બેજનજી કાઠ્યાવાડના ડેપ્યુટી આસીસ્ટન્ટ પોલીટીકલ એજન્ટ.

હાઈ કોરટના તેક્નીંગ માસતર શેઠ કેબશર ફરામજી મોદી પારસી લગનો નોંધનાર રેજીસ્ટ્રાર.

શેઠ એચ. એસ. કાતરક હીંદી સરકારના નાણા ખાતાના વડા સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ.

શેઠ ધનજીશાહ દીનજીશાહ મહેતા અજમેરના જ્યુડીશીઅલ એસીસ્ટન્ટ કમીશનર.

મુંબઈના કસતમના એસીસ્ટન્ટ કલેક્ટર શેઠ ફરામરોજ ધનજીશાહ લાલકાકા બંગાલ ઇલાકાનાં
કસતમ ખાતામાં નેમાયા હતા.

શેઠ જમશેદજી બેજનજી વાચળા મુંબઈના ઇનકમટેક્સ કલેક્ટર, શેઠ ઓરચશાહ જનહાગીરજી
તાલીયારખાન સુરત જીલ્લાના ડેપ્યુટી કલેક્ટર તથા મેજિસ્ટ્રેટ અને શેઠ જે. એ. માદન પશ્ચીમ
ખાનદેશના આસીસ્ટન્ટ કલેક્ટર.

શેઠ સોરાબજી ફરામજી બીલીમોરીયા મુંબઈની રમેલ કોઝ કોરટના પાંચમાં જડજ નેમાયા
પછી એવણુની ચોથા જડજ તરીકે કામચલાઉ નેમણુક થઈ હતી.

શેઠ શ્રીરોજશાહ જહાંગીરશાહ તાલીયારખાન રતનાગીરીના સેસનસ જડજ અને શેઠ ટેમુરસ
નવરોજી સંજળા અમદાવાદની સમેલ કોઝ કોરટના એક્ટીંગ જડજ.

શેઠ અરદેશર ડોશાભાઈ હકીમ કાશમીરના ચીફ જડજ.

શેઠ ધનજીશાહ ડોશાભાઈ કુપર થાણા, રતનાગીરી, નાશિક અને ખાનદેશના ઇનસપેક્ટીંગ
સર્ગેરડીનેટ જડજ, તથા શેઠ દીનજીશાહ માણેકજી મહેતા વલસાડના અને શેઠ એમ. કે. નાદીરશાહ
બાગલ કોટના સબ જડજ.

શેઠ જહાંગીર ખરજેરજી સંજળા પુણા જીલ્લાના બીજા વરગના મેજિસ્ટ્રેટ, શેઠ પીરોજશાહ
રતનજી કાપડીયા પુના જીલ્લાના હવેલી તાલુકાના મામલતદાર તથા માજિસ્ટ્રેટ અને શેઠ એન. જે.
વાહાડયા બારસી, માધા અને કરમાલના તાલુકાઓના સબ ડીવીઝનના માજિસ્ટ્રેટ તથા શેઠ માણેકજી
નવરોજી ખોરી વડોદરા રાજ્યના પેટલાદ તાલુકાના માજિસ્ટ્રેટ.

મુંબઈ શહેર અને ટાપુની હદ માટે ચાલુ સાલના નીચલા ઓનરરી પ્રેસીડંસી મેજિસ્ટ્રેટો નેમાયા
હતા:—સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ, ખાં ખાં દારાશાહ રતનજી ચીજગર, ડાં અરદેશર
દાદાભાઈ મોદી, ડાં હોરમજી લીમજીભાઈ બાટલીવાલા, ડાં નાનાભાઈ નવરોજી કાતરક ડાં રૂસ્ત-
મજી નાનાભાઈ રાણીના, શેઠો બેહેરામજી નવરોજી ગામડયા, બેહેરામજી રૂસ્તમજી જીજીભાઈ,
ફરદુનજી જમશેદજી પારખ, ફરદુનજી મેરવાનજી બનાજી, ફરામજી દોરાબજી પાંડે, ફરામરોજ
રૂસ્તમજી બેશી, ધનંજીભાઈ બમનજી પીટીટ, હોરમજી મનચેરજી કામા, જહાંગીર એદલજી
દાવર, જહાંગીર રતનજી દુબાસ, જમશેદજી ખરજેદજી જમશેદજી, જમશેદજી માણેકજી ફરામજી
પટેલ, સોરાબજી એદલજી વારડન, નશરવાનજી નવરોજી વાડીયા, નવરોજી સોરાબજી બંગાલી,
પેસતનજી નશરવાનજી વાડીયા, શ્રીરોજ ખરજેદજી શેઠના, શ્રીરોજશાહ બમનજી જીજીભાઈ દાદાભાઈ,
શ્રીરોજશાહ બી. આર. મોદી, રૂસ્તમજી સોરાબજી પાઉવાળા અને શાવક રતનજી બમનજી.

મુખ્ય ઇલાકાના જુદા જુદા જિલ્લાઓમાં ઓનરરી મેજિસ્ટ્રેટો તરીકે ઓનરેબલ ખા. બા. રશતમજી જેહાંગીર વકીલને અમદાવાદ જિલ્લાના પહેલા વરગના, શેઠ સોરાબશાહ હોરમસજીને ભરૂચ જિલ્લાના પહેલા વરગના, સરદાર બહમનજી અરદેશર દલાલને પંચમહાલ જિલ્લાના ખીજ વરગના, ખા. બા. બહમનજી એદલજી મોદીને સુરત જિલ્લાના પહેલા વરગના, શેઠ મેહરામજી જેહાંગીરજી તારાપુરવાળાને યાલુ જિલ્લાના ત્રીજ વરગના, શેઠ એરચશાહ ફરામજી શેઠાને સોલાપુર જિલ્લાના પહેલા વરગના, શેઠ કુવરજી દારાશાહ દલાલને ખેડા જિલ્લાના ખીજ વરગના, શેઠ જમશેદજી શેહેરી-આરજી કાપડીયાને પશ્ચીમ ખાનદેશના, મેજર ખા. બા. દીનશાહ ડોશાભાઈ અંબાતાને પુણ જિલ્લાના પહેલા વરગના, તથા શેઠ જેહાંગીર બરજેરજી સંજનાને પુણ જિલ્લાના ખીજ વરગના, શેઠ ધનજીશાહ બમનજી કુપરને સતારા જિલ્લા ત્રીજ વરગના, શેઠ અરદેશર નવરોજી, જેહાંગીર નવરોજી આંટીયા અને શેઠ એદલજી પેશતનજી બોધસને બેલગામના ખીજ વરગના અને શેઠ પેશતનજી બે. કોટવાલ તથા કાવસજી હોરમસજી કાત્રકને કરાંચીના ત્રીજ વરગના મેજિસ્ટ્રેટ.

શેઠ ડોશાભાઈ ધનજીભાઈ ખીલીમેરીયા કાલોલના, શેઠ જાંગીર દી. નાણાવટી પારડીના અને શેઠ ડોશાભાઈ માણેકજી કોઠાવાળા અંકલેશ્વરના માગલતદાર.

શેઠ જેહાંગીરજી રશતમજી ખાના નવસારીના સરકારી (ફાજદારી) વકીલ.

શેઠ જીજીભાઈ એદલજી મોદી મુખ્યની હાઇ કોર્ટના માસતર ધન ધકવીટી, હીસાબ લેનારા કમીશનર તથા ટેક્સીંગ માસતર અને શેઠ નશરવાનજી દીનશાહ ગારડા હાઇ કોર્ટના ડેપ્યુટી રેજિસ્ટ્રાર.

શેઠ જે. ખી. સંજના પુણની લવાદી કોર્ટના મેમબર.

ખા. બા. પેશતનજી રશતમજી મેહતા પોતાની ફરજે ઉપરાંત ઉતર વીભાગના લેડ રેકોર્ડસ એનડ રેજિસ્ટ્રેશનના સુપ્રીન્ટેનડંટ.

શેઠ એચ. જે. આંટીયા કાઠીયાવાડની વહીવટદારી મીલકતોના સુપ્રીન્ટેનડંટ.

ખાન સાહેબ બેરામજી સોરાબજી કારડ માસતરને નામદાર સરકારે સોલાપુર, ખીજપુર વગેરે જિલ્લાઓમાંની રામદુરગના સરદારની મીલકતોના સંબંધમાં ઉભા થતા મુકદમાઓમાં સરદાર તરફથી મુકદમા લડવા માટે નેમયા હતા.

શેઠ નશરવાનજી ગુસતાસપ કંઠાકટર વડોદરા સેન્ટના જંગલ ખાતાના કનઝરવેટર.

અમદાવાદવાળા ડા. બેરામજી હોરમસજી નાણાવટી નામદાર વાઇસરાયના ઓનરરીના આસી-સટન સરજન.

ડા. એરચશાહ દીનશાહ શરાફ પેરીમ ખાતે હાજીઓની છાવણીના મેડીકલ ઓફીસર.

ડા. ફરામજી દાદાભાઈ નાણાવટી સીમલા નજદીક આવેલા ધરમપોરની ટેકરીપરના સેવાસ-દનના સંબંધમાં બંધાયેલા ખહીના દરદીઓના સેનીટેરીયમના હાઉસ સરજન.

મુખ્યની ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજમાં ડા. શાપુરજી હોરમસજી મોદીને કાન નાક અને ગળાના રોગો ઉપર લેકચરર અને જે. જે. હોસપીટલમાં આ દરદો માટેના એક્સ-ઓફીશીઓ સરજન તરીકે તથા ડા. ડોશાભાઈ રશતમજી બરડીને એનીસથેટીકસ ઉપર લેકચરર અને જે. જે. હોસપીટલમાં એક્સ-ઓફીશીઓ ક્લોરોફોર્મીસટ તરીકે, અને ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજમાં ટ્યુટર તરીકે મેટેરીયા મેડીકા તથા ફારમસીમાં ડા. સોરાબ કેખશર એનજીનીયર, મેડીસીનમાં ડા. સોરાબ અંબાતા, સરજરીમાં ડા. ભરૂચા અને મીડીવીફરીમાં ડા. મીનોએહેર ટેમુરસ અંકલેસરીયા.

ડા. માણેકશાહ બરજેરજી પટેલ મધરાસ રેલવેમાં ડાકટર.

ડા. અરદેશર ડોશાભાઈ કુપર વડોદરાના સેનેટરી કમીશનર.

કેપ્ટન એમ. એસ. ધરાની ખીજપુરના સલીલ સરજન, ડા. ધનજીશાહ હો. મેહતા નવ-સારીના સીવીલ સરજન અને ડા. દારાબશા એદલજી કાથાવાલા ખેડાના સીવીલ સરજન.

ઇંડીયન મેડીકલ સર્વીસના તખીય લેફ્ટનન્ટ સોરાબજી જમશેદજી બાહેનાને ઉપરનથી પદવીએ ચડાવવામાં આવ્યા હતા.

શેઠ કેમશર સોરાબજી દસમજી પુણીની સાયનસ કોલેજના સીનીય એનજીનીયરીંગના, શેઠ દીનશાહ દોસાબજી કાપડયા પુણીની દબ્બજી કોલેજના ગણિતના, શેઠ જહાંગીરજી કુવરજી કોવાજી કલકત્તા પ્રેસીડેન્સી કોલેજના, શેઠ વીઠજી ફરુજી તારાપોરવાળા મુંબઈની સરકારી લેન્ડસુલના, લોના, શેઠ અરદેશર સોરાબજી વાહાડયા એલફીનસ્ટ કોલેજના હીસતરીના, શેઠ નાદીર આદરજી મેહરનોશજી મસાનીને નામદાર ગાયકવાડે વડોદરા કોલેજના કેમીસ્ટ્રી અને ફીઝીક્સના પ્રોફેસર.

નવા જસતીસ ઓફ ધી પીસ અને સુલેહના અમલદારો તરીકે નેમાયલા મહસયો:-લેફ્ટનન્ટ કરનલ કે. એ. દલાલ, શેઠ જહાંગીર રસતમજી પટેલ, શેઠ કેરસાસપજી રસતમજી દાદાઆનજી, શેઠ રસતમ પેસતનજી મસાની અને શેઠ સોરાબજી એમ. રતનાગર.

પુનાની પારસી ડીસ્ક્રીક્ટ મેટ્રીમોનીઅલ કોરટના ડેલીગેટો તરીકે સરદાર નવરોજી પદમજી, સરદાર કેકોબાદ આદરબાદ દસ્તુર, શેઠ કેમશર આદરજી ધાસવાળા, શેઠ ગુસ્તાદજી ધનજીશાહ અંકલેસરીઆ અને શેઠ બેજનજી નસરવાનજી નગરવાલા.

શેઠ હોરમજી કાવશજી દીનશાહ એડન ખાતેના પોરદુમીઝ કોનસલ તથા પોરટ ત્રસ્ટના મેમબર.

મુંબઈની યુનીવરસીટીના ફેલોઝ તરીકે શેઠ આદરજી મેહરનોશજી મસાની, ખા. બા. અર. શેઠજી નશરવાનજી કંત્રાકટર અને ડા. રસતમ ના. ર. રાણીના.

મુંબઈ યુનીવરસીટીની સીનદીકેટની વર્ધાંતી ફેલોટીના દીન તરીકે આનરેબલ ડા. ટેમુલજી બીખાજી નરીમાન અને સીનદીકેટ તરીકે ડા. કાવસજી એદલજી દાદાઆનજી, કાયદાની ફેલોટીનાં દીન તથા સીનદીકેટ તરીકે આનરેબલ સર શીરોઝશાહ મેરવાનજી મેહતા.

શેઠ જમશેદજી અરદેશર દલાલ યુનીવરસીટીના એકાઉન્ટન્ટ

ડા. એદલજી માણેકજી મોદી ડી. એસ. સી., એલ. એલ. ડી., એફ. સી. એસ. વગેરેને એડીનબરોની રોયલ સોસાયટીએ એફ. આર. એસ. ની પદવી આપી છે. રોયલ સોસાયટીમાં દાખલ થવાની લાયકાત એવી હિંમત જોઈએ છે કે ફક્ત શાસ્ત્રો તથા સાહીત્યોમાં નામના મેળવેલા જાણીતા પુરોષોપર જ એ મંડળીની પ્રસંશા ઉતરે છે. ડા. મોદી અત્યાર આગમજના યુરોપ અને અમેરીકાનાં સાહીત્યો તથા શાસ્ત્રોના મહાન મંડળો તરફથી માન અકરામ પામી ચુક્યા છે. સઘળી પદવીઓ ઉપરાંત ડા. મોદીને એઓની શોધબોજે તથા રામબાણુ રસાયણીક મેળવણીઓની બનાવટને માટે છ સોનાના ચાંદો મળ્યા છે.

શેઠ ડોશાભાઈ અરદેશર વકીલ બરમીંગહામની ટીચરસ સોસાયટીના ફેલો નેમાયા છે અને એવજુને ફેલો ઓફ ધી બુક કોર્પોરેશન ટીચરસનો ડીપલોમાં મળ્યો હતા.

શેઠ શાવકશાહ હોરમસજી કંત્રાકટર ઇંગલંડની ધી નોરથ બ્રીટીશ એકેડમીના ઓનરરી લાઇફ ફેલો અને લંડનની ઇનકોરપોરેટેડ સોસાયટી ઓફ સાયનસ, લેટરસ અને આર્ટસની કાઉન્સીલના મુંબઈ સેક્રેટરી નેમાયા હતા અને એવજુને સોસાયટીનો સીલ્વર મેડલ તેમજ કેનેડાના ગ્રેટ ઇસ્ટર્ન એકેડમીશનમાંથી પેઈનટીંગ માટે ડીપલોમા ઓફ ઓનર તથા ગોલ્ડ મેડલ મળ્યા હતા.

શેઠ રસતમજી હોરમસજી મીસતરી બરમીંગહામની કમરશીયલ ઇનસ્ટીટ્યુટના ફેલો, શેઠ શાયવલ બેરામજી કારડમાસતર વેલાતના ઇનસ્ટીટ્યુટ ઓફ કોમરસના ફેલો અને શેઠ જમશેદજી માણેકજી ડાકટર લંડનની રોયલ બુલોજીકલ સોસાયટીના કોરેસપોન્ડીંગ મેમબર.

ડા. એસ. એ. કાપડયા લંડનની નોરથ બરક સોસાયટીના ઓનરરી ઓરીઅન્ટલ સેક્રેટરી.

શેઠ હોરમજી કેમશર ઇરાની અને અ. બે. અવાસીઆ હાંગકાંગની પારસી અંબુમનના ત્રસ્ટી.

દસતુર ડોશાભાઈ સોરાબજી પાવરી કલ્લીકટની પારસી અંગ્લુમનના દસ્તુર.

ઝેરવદ સોરાબજી માણેકજી દસ્તુર મેહરજીરાણા કોલબોની પારસી અંગ્લુમનના દસ્તુર.

અમદાવાદની જરથોશતી અંગ્લુમનના નવા પ્રેસીડંટ તરીકે ખા. બા. નવરોજી પેશતનજી વકીલ સી. આઈ. ઈ., નવા ત્રસ્ટીઓ તરીકે ડા. ધનજીશા એદલજી અંકલેશરીઆ અને શેઠ હીરજીભાઈ ફરામજી લેનટીન ગુના ત્રણ ત્રસ્ટીઓ સાથે કામ કરશે; સેક્રેટરી તરીકે શેઠ અરદેશર રશતમજી દલાલ, ઓડીતર તરીકે શેઠ ધનજીશાહ પેશતનજી ધનજીનીયર અને શેઠ અરદેશર નશરવાનજી બાબેકાન અને કમેટીના મેમબરો તરીકે ખા. બા. ફરદુનજી કુવરજી તારાપોરવાળા સી. આઈ. ઈ., ખા. બા. એદલજી બેરામશાહ હોડીવાલા, શેઠ શેઠ પીરોજશાહ કાવશજી કારંબવાલા, શેઠ બમનજી શાપુરજી મોટાના અને શેઠ અરદેશર ડોશાભાઈ વાડીયા.

શેઠ રશતમજી પેશતનજી મસાની અંગ્લુમનનાં આતશબેહરામની કારોબાર મંડળીના સભાસદ.

શેઠ એદલજી બરજેરજી પટેલ સુરત રશતમપરાની પીટીટ દરેમેહેરના સરનશીન અને શેઠો એદલજી દોરાબજી તલાટી, સોરાબજી હોરમસજી મોરી અને હોરમસજી જવાજી દારવાલા ત્રસ્ટીઓ.

શેઠ હોરમસજી અરદેશર વાડીયા બેરીસ્ટર પુણાની દખલ સભાના પ્રેસીડંટ.

શેઠ ફકીરજી એદલજી ભર્યા પુણાની આલબરટ એડવરડ ધનસટીટયુટનાં ઓનરરી સેક્રેટરી.

શેઠ રશતમજી બરજેરજી પેમાસતર સંજલુ મેમોરીયલ કમીટીના કામચલાઉ આનરરી સેક્રેટરી.

શેઠ રતનશા કોયાજી આફરીકાના નીઆસાલેંડ બલેનટાએરમાં યુરોપીઅનોની એસોસીએટેડ એમબર આવ કામરસ અને એગ્રીકલચરના એક્ટીંગ આનરરી સેક્રેટરી.

ઉદવાડની સેનીટેરી કમીટીના મેમબરો શેઠો ઈજીયારજી પેશતનજી ભરડા અને કંચોજી પેશતનજી મીરબં.

સુરતની નાનપુરા લાઈબ્રેરી રીડીંગ રૂમના પ્રમુખ તરીકે શેઠ પાલજીજી બેજનજી કોટવાલ, ઓનરરી જોઈટ સેક્રેટરી તરીકે શેઠ શાવકશા હોરમસજી ખસુખા, અને મેનેજીંગ કમીટીના સભાસદ તથા ઓનરરી લાયબ્રેરીયન તરીકે શેઠ જમશેદજી અરદેશર ગાંધી.

ટેક્ષ્ટાઇલ મીલવાળા શેઠ નશરવાનજી નવરોજી વહાડયા મુંબઈના મીલમાલેકોની મંડળીના પ્રમુખ અને સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ નાયબ સરનશીન.

શેઠ બહાંગીર પેશતનજી અગ્નેતયા બરોડા રેલવેના જરથોશતી કામદારોનાં મરણ વખતનાં લાભનાં ફંડના ઓનરરી સેક્રેટરી.

સર શીરોઝશાહ મેરવાનજી મેહતા બેરીસ્ટરને મુંબઈની કોરપોરેશનના પ્રમુખ અને શેઠ શીરોઝ સી. શેઠનાને સ્ટેનડીંગ કમીટીના પ્રમુખ.

શેઠ સોરાબજી હોરમસજીને ભર્યાની મયુનીસીપાલીટીના, ખા. બા. બરજેરજી નશરવાનજી વકીલને સુરતની મયુનીસીપાલીટીના અને શેઠ કે. એ. ધાસવાલાને પુણા સીટી મયુનીસીપાલીટીના પ્રમુખ તેમજ શેઠ બહાંગીર હોરમજી કોઠારીને કરાંચીની મયુનીસીપાલીટીના વાઈસ પ્રેસીડંટ.

શેઠ દાદી એદલજી મેહેતા રંગુન મયુનીસીપાલીટીના મદદનીશ સેક્રેટરી.

ખા. બા. અરશેદજી નશરવાનજી કંત્રાકટર મુંબઈની એલફીનસ્ટન હાઇ સ્કુલના પ્રીન્સીપલ.

શેઠ ફરદુનજી દોરાબજી મેહતા ગોધરાની તેલંગ હાઇ સ્કુલના હેડ માસ્ટર, અને આઈ જરબાનુ બમનજી એનજીનીયર વડોદરાની છોકરીઓની સ્કુલના ધનસપેક્ટર.

શેઠ એફ. આર. ઉનવાલા પુણા જીલ્લાના એક્ઝીટયુટીવ એનજીનીયર.

શેઠ મનચેરશાહ સોરાબજી હોડીવાલા સતારા ડીવીઝનની પોસ્ટ હાઈસોના સુપરીન્ટેનડંટ.

શેઠ કાવશજી દીનશાહ ભરૂચા એડનના પોસ્ટ માસ્ટર.
 શેઠ નશરવાનજી રશતમજી વાચજી અમદાવાદની સેનનક જોલના સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ
 શેઠ હોરમસજી માણેકજી મોદી વડોદરા રેલવેના મુખ્ય ધીભાગના પાણી અને ગટર સંબં-
 ધીના ઇન્સપેક્ટર.
 શેઠ દીનમાહ રતનજી ભરૂચના ડેપુટી એકાઉન્ટન્ટ.
 શેઠ નશરવાનજી કાવશજી પટેલ નાસક જીલ્લાના સરકલ ઇન્સપેક્ટર.
 શેઠ શ્રીરોઝશાહ નશરવાનજી ખીલીમોરીયા સોલીસીટર વાંસદા સ્ટેટના દીવાન.
 જાણીતા કીકેટર શેઠ એન. સી. બાપાસોલા જુનાગઢ રાજ્યમાં મેમાનદારી ખાતાનાં વડા.
 કેપ્ટન શોરાબજી તખાકને નામદાર ગાયકવાડના મેજરની પદવી.
 શેઠ માણેકજી પેશતનજી મગોલ ધોલેરાના કસ્ટમ સર કારકુન.
 શેઠ ડોશાબાઈ માણેકજી કોઠાવાળા ખેડાનાં કલેક્ટરનાં ચીટનીસ.

કેળવણી-પરીક્ષા-સ્કોલરશીપો વગેરે.

લંડનની એમ. ડી. ની પરીક્ષામાં ૩૦ શ્રીરોઝશાહ કુંવરજી ભરૂચા અને ૬૦ મનચેરશાહ ધનજીભાઈ દોરાબજી ગીલડર પસાર થયા હતા.

મીં નશરવાનજી દીનશાહ વકીલે ડબ્લીનની જનવરોના વધદાની એમ. આર. સી. વી. એસ. ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી.

૩૦ એરચશાહ દીનશાજી જમશેદજી શરદે એડીનબરોની એલ. આર. સી. પી., એલ. આર. સી. એસ. અને એલ. એફ. પી. એસ. ની પરીક્ષા પસાર કરી ડબ્લીનની સુવાવડખાનાની આસપીટલમાં રહી એલ. એમ. આર. સી. પી. આઈ. ની અને લંડનની ડી. પી. એચ. ની પરીક્ષાઓ માન સહીત પસાર કીધી હતી. એવણુ મેડીકલ ઓપીસરસ ઓફ હેલ્થની સોસાયટીના તેમજ મેડીસીન અને હાઈજીનની ત્રીપીકલ સોસાયટીના ફેલો નેમાયા હતા.

૩૦ ફરાજરોજ લીમજી એલ્લજી ભાજવાળાએ એડીનબરોની એલ. આર. સી. પી. અને એલ. આર. સી. એસ. ની તથા ગલાસગોની એલ. એફ. પી. એન્ડ એસ. ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી.

૩૦ રસતમ ધનજીભાઈ મોદીએ લંડનની એલ. આર. સી. પી. અને એમ. આર. સી. એસ. ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી.

મીં જામાસખ ખરશેદજી જામાસજી ભરૂચાએ લંડનની એલ. આર. સી. પી. અને મીડવાઈફરીની પરીક્ષા પાસ કરી લંડનની એમ. આર. સી. એસ. ની પરીક્ષામાં પસાર થયા હતા.

૩૦ દીનશાહ દારાશાહ બારીયાએ ગંધે વરસે લંડનની એમ. આર. સી. એસ. અને એલ. આર. સી. પી. ની તથા એડીનબરોની એફ. આર. સી. એસ. ની અને હેલ્થ આ વરસે લંડનની એફ. આર. સી. એસ. ની પરીક્ષા પસાર કરી હતી.

૩૬૮૨ મીસ ડોસીબાઈ રસતમજી કાવસજી પટેલે લંડનની એમ. આર. સી. પી. ની પરીક્ષા પસાર કરી હતી.

૩૦ ડી. પી. શેઠનાએ આયરલેન્ડ ની એલ. આર. સી. પી. ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી.

મીં પદમ અરદેશર જમશેદજી દસ્તુરે એડીનબરોની એલ. આર. સી. પી. ની પરીક્ષા પસાર કરી હતી.

૩૦ બેહેરામ શાયકશાહ તારાપોરવાળાએ એડીનબરોની ડી. પી. એચ. ની અને લીવરપુલની ડી. ટી. એમ. યાને ત્રીપીકલ મેડીસીનની ડીપલોમાની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી.

મીં જમશેદ હીરજીભાઈ અપુએ એડીનબરો ખાતે સેવટની તખીખી પરીક્ષા પસાર કરી હતી. એવણે આયરલંડ મધે સ્ત્રીઓનાં દરદોનો ખાસ અભ્યાસ કરવા પછી લંડન અને કોન્ટ્રીનંટ ઉપર આંખનો ખાસ અભ્યાસ કર્યો હતો.

મીં સોરાળ જમશેદજી મેહેરહોમજી મુંબઈની એમ. ડી. ની પરીક્ષામાં પસાર થયા હતા.

૩૦ નવરોજજી અરદેશર કુપર બી. એ. મુંબઈની બેચેલર ઓફ હાઇજીનની પરીક્ષામાં પસાર થયા હતા. એવણે ૧૯૦૪ માં બી. એ. થયા ઑટ મેડીકલ કોલેજમાં ૧૯૦૫ માં જોડાઈ ૧૯૦૮માં એલ. એમ. એન્ડ એસ. માં પસાર થયા હતા. જે સંઘળો કોરસ ફક્ત ત્રણ વરસ અને આઠ મહીનામાં પુરો કરીધો હતો. આટલી ટુંક સુદતમાં અભ્યાસ પુરો કરવાનો ૩૦ કુપરનો એકલોજ રેકોર્ડ છે. તયાર પછી બધરાંઓના ખાસ દરદ સંબંધી “ હરીપ્રાઈની પરીક્ષામાં ” એસી બાઈ દીનબાઈ વાળ-વાળું પ્રાઈઝ સ્ત્રીઓને લગતાં દરદોના અભ્યાસ માટે મેળવ્યું હતું. ૧૯૦૯ ને ૧૦ માં સર જે. જે. આસપીટલમાં ક્વીનીકલ રેજીસ્ટ્રાર તરીકે કામ કરીધું હતું. હાઈજીન માટે યુનીવર્સીટીની ડીગ્રી ધરાવનાર તરીકે ૩૦ કુપર પહેલાજ પારસી છે.

એલ. એમ. એન્ડ એસ. યાને તખીખી સેવટની પરીક્ષા જે વરસમાં બે વાર લેવામાં આવે છે તેમાં નીચલા પારસીઓ પસાર થયા હતા:—મેસરસ સોરાળ દીનશાહ બીલીમોરીયા, નરીમાન હોરમસજી કલમવાળા, જે. માનેકશા માણેકશાના, સોરાળ ધનજીલાઈ રતનાગર, દાદાભાઈ ખરશેદજી તલાટી, કેકુ અરદેશર અંકલેસરીઆ, માણેકશા અરદેશર દાદી, શીરોઝશા રસ્તમજી ધડીઆળી, ખરજોરજી હોરમસજી કામાકાકા, રસ્તમ માણેકજી મીસ્ત્રી, નવલ રતનજી નાલાશેઠ, દારા દીનશાજી વાણીઆ, દીનશા જહાંગીરશા ડાકટર અને ફરદુનજી ખરશેદજી બુમલા. ઉપલી તખીખી પરીક્ષામાં આગલે સાલ પસાર થયલા મીં જહાંગીર હોરમસજી ઉનવાળાને ચારલસ મયુરહેડ પ્રાઈઝ, બાળકીશના સુદામજી-વાળું અરધું પ્રાઈઝ અને લોરડ સેંડહરસ્ટનો સોનાનો ચાંદ અને મીં કેમ્પશર પીરોજશાહ મોદીને બાળકીશજી સુદામજીવાળું અરધું પ્રાઈઝ અને જે. સી. લીસબોવાળો સોનાનો ચાંદ મળ્યા હતા. પહેલી એલ. એમ. એન્ડ એસ. ની પરીક્ષામાં પસાર થયલા બાઈ શીરીન ફરદુનજી તારાપોરવાલાને સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ મેડીકલ સકોલરશીપ મળી હતી.

ઑટ મેડીકલ કોલેજના નીચલા પારસી અભ્યાસીઓએ નીચે મુજબ સકોલરશીપો તથા ધનામો મેળવ્યાં છે હતા:—મીં કેમ્પશર અરદેશર દારખાનાવાળાને (ત્રીજું વરસ એલ. એમ. એન્ડ એસ.) કરનાક સકોલરશીપ; મીં જહાંગીર એમ. તલાટીને (ત્રીજું વરસ એમ. બી. બી. એસ.) રીડ સકોલરશીપ; મેસરસ રતન એન. કાપડીઆને, એચ. આર. ખરશેદજી બનાતળાને અને જે. એમ. વાઘચીપેવાળાને (બીજું વરસ, એમ. બી. બી. એસ.) સરકારી સકોલરશીપો; મીં પી. બી. બાનાને (ચોથું વરસ એમ. બી. બી. એસ.) સર કાવસજી જહાંગીર પેથોલોજી પ્રાઈઝ અને ખરશેદજી ફરામજી ખોરી હાઈજીન પ્રાઈઝ અને મીસ સરોશ જે. એન. ખરેગાટને (ચોથું વરસ, એલ. એમ. એન્ડ એસ.) ને બાઈ આવાંબાઈ બેહેરામજી પટેલનું શીઝીયોલોજીનું પ્રાઈઝ મળ્યું હતું.

મીં કેકોબાદ સોરાળજી કાતરકે કલકત્તાની નેશનલ મેડીકલ કોલેજની છેવટની તખીખી પરીક્ષામાં પસાર થઈ કોલેજની L. M. S. M. C. P. S. ની ડીપલોમા મેળવ્યો હતો.

મીં એન. એમ. ભર્યાએ કેમબ્રીજની મેથમેટીકલ ગ્રાઇપોસની પરીક્ષા પસાર કરીધી હતી.

બેરીસ્ટરની પરીક્ષામાં નીચલા પારસીઓ પસાર થયા હતા :—મેસરસ રસ્તમ દીનશાજી બાટલીવાલા, પીરોજશાહ નરારવાનજી દારવાળા, રસ્તમજી સોરાળજી બીલીમોરયા, ડાસાભાઈ કાવસજી રાલી, શાપુરજી જમશેદજી શાપુરજી, હોરમજીદયાર શીરોઝ હોશંગ દસતુર, સોરાળ ખુરશેદજી દસતુર, જહાંગીર સોરાળજી ખેરગામવાલા, શેહેરીયાર નશરવાનજી ડુંગાજી, કેમ્પશર જહાંગીર રસ્તમજી દાજી અને અરદેશર ખરજોરજી લીયુવાળા. ઉપલી પરીક્ષામાં પસાર થયલા મીં કેમ્પશર જી. દાજીને ૫૦ પાઉંડનું ધનામ પરીક્ષા પેહલા વરસમાં માન સાથે પાસ કરીધાથી મળ્યું છે.

મીં કેખશર માણેકજી સરવેઅરે મુ'અઈ ખાતે લેવાયલી સોલીસીટરની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી.

મીં અરદેશર બરજેરજી લીખવાળાએ લ'ડન ખાતે લેવાયલી સોલીસીટરની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી.

એલ. એલ. બી.ની યાને વકીલની સેવટની પરીક્ષા જે વરસમાં જે વાર લેવાય છે તેમાં નીચલા પારસીઓ પસાર થયા હતા:—બાઈ બીખાઈજી અરદેશર સોરાબજી એનજીનીયર તથા મેશરસ રશતમ મેરવાનજી આલપાઈવાળા, જહાંગીર સોરાબજી કેમીસરીયેટ, માણેકજી નશરવાનજી દસતુર, પેશતનજી બાપુજી ખરાસ, ધનજીશાહ હોશંગશાહ નાણાવડી, નશરવાનજી હોરમસજી શેઠના, કેખ-શર અરદેશર વકીલ, બગનજી હોશાભાઈ ઓલખલેસ, હોરમસજી ખરશેદજી કેપટન, શાપુરજી મન-ચેરશા ચોથીઆ, બહમનશાહ હોરમસજી દારવાળા, ફરદુનજી હોરમસજી દસતુર, ફરામરોજ રશત-મજી દુબાશ, ટેમુરસ કાવશજી મોદી, નાનાભાઈ દીનશાહ શેઠના, અરદેશર દોસાભાઈ ઉમરીગર અને પીરોજશાહ મનચેરજી વજીદદાર. ઉપલી એલ. એલ. બી. ની પરીક્ષામાં આગલે શાલ પસાર થયલા મીં ખુરશેદજી ફરામજી નરીમાનને શેઠ મનચેરજી નવરોજ બનાજીવાળી સકોલરશીપ મળી હતી.

મીં નશરવાનજી કાવશજી બેસાનીઆએ હાઈ કોર્ટ અને ડિસ્ટ્રીક્ટ પલીડરોની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી.

એમ. એ. યાને માસતર ઓફ આરટસની પરીક્ષામાં હાજર થયલા ૮૧ ઉમેદવારોમાંથી ૪૫ પસાર થયા હતા, તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—બીજા વરગમાં મેશરસ મેહેર ફરામજી ચાણેવાલા, જલ પાલનજી ધીવાળા, નાદીર આદરજી મસાની, પોંચાજી જમશેદજી પોંચા અને ફરામજી બમ-નજી શરાફ; પાસ વરગમાં મેશરસ ફરેદુન હોરમસજી દીવેત્રી, નશરવાનજી નવરોજ દુબાશ, દાદા-ભાઈ જહાંગીર રેજીસ્ટ્રાર, પેશતનજી આદરજી રીપોર્ટર, અને ફરામરોજ નશરવાનજી મવડાંવાળા. ઉપલા ઉમેદવારોમાંથી મીં જલ પાલનજી ધીવાળાએ જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ સકોલરશીપ અને મીં પોંચાજી જમશેદજી પોંચાએ સર લોરેન્સ જેનકીન્સ સકોલરશીપ મેળવી હતી.

બી. એસ. સી. યાને બેચેલર ઓફ સાયન્સની પરીક્ષામાં હાજર થયલા ૩૬ ઉમેદવારોમાંથી ૧૫ પસાર થયા હતા, તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—મેસરસ નરીમાન આદરજી મસાની અને માણેકજી બેજનજી પીડાવાળા.

ઈન્ટરમીડીયેટ શાયન્સની પરીક્ષામાં હાજર થયલા ૩૩ ઉમેદવારોમાંથી ૧૫ પસાર થયા હતા, તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—મેસરસ કેકુ નશરવાનજી વહાડીયા, કાવસજી નશરવાનજી મેહેતા, જહાંગીર હોરમસજી મેહેતા, માણેકજી બેજનજી પીડાવાળા અને જહાંગીર ફરામરોજ સીરવાઈ.

બી. એ. યાને બેચેલર ઓફ આરટસની પરીક્ષામાં હાજર થયલા ૫૦૭ ઉમેદવારોમાંથી ૨૮૦ પસાર થયા હતા તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—બીજા વરગમાં બાઈ હીરાંબાઈ હોરમસજી કાંગા તથા મેશરસ રસી હોરમસજી બાટલીબોઈ, ખરશેદજી શાપુરજી દાબુ, શીરોઝ મેરવાનજી દલાલ, નાદીરસા કાવશજી કાપડીયા, જલ જહાંગીર મરઝબાન, રશતમજી ફરામજી દીવેત્રા, રતન ધનજીભાઈ રતના-ગર, અરદેશર માણેકજી મોદી, અરદેશર જહાંગીશાહ કાહીયાર અને યઝદયાર જહાંગીર તારાપોર-વાળા, પાસ વરગમાં બાઈઓ જરબાનુ મેરવાનજી દલાલ, રોશન અરદેશર કરંજવાળા, પીરોજ બરજેરજી પારખ, દીનબાઈ હોરમજી વહાડયા અને જરબાનુ જહાંગીર મીસ્ત્રી તથા મેશરસ માનેક અરદેશર કરંજવાળા, દારાબશાહ પેશતનજી શેઠના, નવલ મેરવાનજી દારખાનાવાળા, સોરાબ કાવ-શજી ગોઈપીરીઆ, મરઝબાન કાવસજી ખ'આતા, શાવકશા હોરમસજી મેહેતા, જહાંગીર દાદાભાઈ પસતાકીઆ, રશતમજી પેશતનજી વોલેસ, માણેકજી મનચેરજી ભર્યા, કાવસજી ફરામજી દસતુર, જમશેદજી ખરશેદજી દાવર, અરદેશર ખોદારામ ધીરાની, કેખશર રતનજી પારખ, મીનોચેહેર કેખશર સપેનસર અને સોરાબ બરજેરજી સપેનસર; વરગ વગરનામાં મેશરસ નોશરવાન પીરોજશાહ કામા અને નશરવાનજી રતનજી મીસ્ત્રી. ઉપલા ઉમેદવારોમાંથી મીં યઝદીઆર જહાંગીર તારાપોરવાળાએ

જેમસ ટેલર પાઇઝ અને વરડસવરથ સ્કોલરશીપ, મી. અરદેશર જહાંગીરશા કાહીયારે નારાયણ વાસુ દેવ સ્કોલરશીપ અને બાઇ હીરાંબાઈ હોરમસજી કાંગાએ પીરોજશા મેરવાનજી જીજીભાઈ સ્કોલરશીપ મેલવી હતી.

મી. એરવ્યશાહ ધનજીશાહ મેહતાએ અલાહબાદ યુનીવરસીટીની બી. એ. ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી.

ઇન્ટરમીડીએટ આરટસની પરીક્ષામાં બધા મલી હાજર થયલા ૭૩૬ ઉમેદવારોમાંથી ૫૨૪ પસાર થયા હતા, તેમાં પસાર થયલા ૭૨ પારસીઓમાં નીચલી બાનુઓ હતી:—બાઇઓ ગુલબાનુ બેરામશાહ આદિબારા, શીરીન નવરોજી ગીલડર અને શીરીન પેસ્તનજી લશકરી. આ પરીક્ષામાં પસાર થયલા ઉમેદવારોમાંથી મેસરસ બેરામજી ધનજીભાઇ ઇચ્છ્યાપોરીયા અને મંચેરશાહ બેરામજી સંજનાને દરેકને શેઠ ફરામજી સોરાબજી ભાવનગરી સ્કોલરશીપ અરથે અરથે ભાગે મળી હતી.

પ્રીવીયસની પરીક્ષામાં બધા મલી હાજર થયલા ૧૫૫૯ ઉમેદવારોમાંથી ૮૩૨ પસાર થયા હતા, તેમાં પસાર થયલા ૯૮ પારસીઓમાં નીચલી બાનુઓ હતી:—બાઇઓ શીરીન ધનજીશાહ દાલાસ, હોમાય સોરાબજી કેપટન, ખોરશેદ રસતમજી ખંખાતા, ફરેની જીજીભાઇ નીકલશન, પીરોજ દીનશાહ સખજી અને મેહેરાં રતનજી સીંગારા. આ પરીક્ષામાં પસાર થયલા મી. શીયાવલ ખરશેદજી પારડીવાળાએ બાઈ આઈમાય કે. આર. કામાવાળી સ્કોલરશીપ મેલવી હતી.

મેટ્રીક્યુલેશનની પરીક્ષામાં બધા મલી હાજર થયલા ૩૭૬૬ ઉમેદવારોમાંથી ૧૪૬૩ પસાર થયા હતા, તેમાં પસાર થયલા ૨૧૧ પારસીઓમાં નીચલી બાનુઓ હતી:—બાઇઓ ગુલબાઇ નવરોજી બારીયા, મેહેરબાઇ બમનજી બોઈસ, ધનબાઇ ખરશેદજી છાપગર, તેહેમીના અરદેશર દાવર, જરબાઈ ફરામજી દીવેચા, બાઇમાય ખરજેરજી ઝકટર, આવાંબાઈ જહાંગીરજી દોધી, ધનબાઈ બમનજી દુઆશ, મીની ફરામજી, ખોરશેદ નશરવાનજી ઘાસવાળા, શીરીન પીરોજશાહ જીજીભાઇ, બાનુબાઇ રસતમજી ખરાસ, ગવહર હોશંગ કોટવાલ, જર શાપુરજી મીસ્ત્રી, દીનબાઇ કેખશર મુનશી, હોમાય હોરમસજી નરીમાન, આલાં અરદેશર સુરતી, આઇમાય બમનજી વખારીયા, ગુલાં ખરજેરજી વેસુગરા, નાજી કાવસજી, ફરેની નાણુવટી અને ફરેની શેકતા. આ પરીક્ષામાં પસાર થયલા ઉમેદવારોમાંથી મી. અરદેશર ફરામજી કામાએ જેમ્સ ટ્રીવ્સ સ્કોલરશીપ, મી. જનલ દીનશાહ નીકલસને ડેસાબાઇ ફરામજી કામાવાળી સ્કોલરશીપ અને મી. ફરામરોજ દીનશાહ પારડીએ સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ (પહેલા બેરોનેટ) વાળી સ્કોલરશીપ મેળવી હતી.

અલાહબાદ યુનીવરસીટીની મેટ્રીકની પરીક્ષામાં સેકંડ ડીવીઝનમાં બાઇઓ શીરીનબાઇ સોરાબજી આંડીયા અને મનીજેહ નાદરશાહ શાપુરજી ક્રોયાજી પસાર થયા હતા.

સ્કુલ ફાઇનલની પરીક્ષામાં નીચલા પારસીઓ પસાર થયા હતા:—મેસરસ હોરમસજી સોરાબજી બાનજી, કેખશર અરદેશર પ્રીટર, બમનશાહ રસતમજી મેહેતા, જલેજર રસતમજી સંજના, પીરોજશાહ નશરવાનજી તાડીવાલા, દાદાબાઇ પેસતનજી વીરજી, કેખશર હોરમસજી બીલપોડીવાલા, હોરાબજી દીનશાહજી ખરડી, દીનશાહ પ્રીરોજશાહ બલસારા, પેસતનજી ફરીરજી દારવાલા, નાદીરશાહ બીખાજી કાટપીટયા, જહાંગીર નાનાબાઈ સતારાવાલા અને પેસતનજી જમશેદજી વાનીઆ.

એલ. સી. ઇ. યાને સીવીલ ઇજનેરની પરીક્ષામાં હાજર થયલા ૬૧ ઉમેદવારોમાંથી ૪૩ પસાર થયા હતા, તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—બીજા વરગમાં મેસરસ માણેકશાહ બેજનજી કાવક, માણેકજી બીખાજી દારવાળા, પીરોજશાહ કાવસજી દસતુર, અરદેશર સોરાબજી દ્રાઇવર, દીનશાહ ટેમુલજી જંગલવાળા, ખરજેરજી અરદેશર પટેલ અને બમન સોરાબજી સંજના.

સીવીલ એનજીનીયરીંગની બીજી પરીક્ષામાં મી. રસતમજી સોરાબ દરાની પસાર થયા છે જેવણને શેઠ નશરવાનજી જહાંગીરજી વાહડીયા સ્કોલરશીપ મળી હતી.

મીકેનીકલ ઇજનેરની ફરસટ કલાશની સરટીશીકેટની પરીક્ષા જે વરસમાં જુદી જુદી વખત લેવાય છે તેમાં નીચલા પારસીઓ પસાર થયા હતા:—મેસરસ પદમજી રતનજી સતારાવાલા, બેરામ-શાહ સોરાબજી ધાભર અને ફરામરોજ દોરાબજી કાંગા.

મીકેનીકલ ઇજનેરની સેકન્ડ ક્લાસની સરટીશીકેટની પરીક્ષામાં નીચલા પારસીઓ પસાર થયા હતા:—મેસરસ રસતમજી માણેકજી શેકના, રતનશા રસતમજી બીલીમોરીયા, પીરોશા ખરશેદજી ધાલા, ઐરચશા નવરોજી તાડીવાળા, મેરવાનજી દાદાભાઈ બામ, દારાશા બેહેરામજી શેરડીવાળા, પીરોજશા દીનશા અંકલેસરીયા, ઐરચશા દાદાભાઈ ડબોઇવાળા, ફરામરોજ રસતમજી કવીના, દીનશાહ અસ-પંદીઆર વાડયા, અરદેશર ખરજેરજી કંત્રાકેટર, કાવશજી ખરજેરજી ચીનાઈ, કાવશાહ બેરામજી પાલખીવાલા, કાવશજી ધનજીભાઈ ગઝડર, હોરમસજી ફરદુનજી બામજી, દીનશાહ ખરજેરજી ભગત, શેહેરીયાર ખરશેદજી ધરાની, જમશેદ જહાંગીરજી ધાલા, જલ્લ સોરાબજી દલાત, કેખશર દીનશાહ ભર્યા, મંચેરજી નશરવાનજી માસતર, નરીમાન શીરોજશાહ ભર્યા, ફરદુનજી બેરામજી બાટલીવાળા અને ફરામરોજ બેરામજી મોતીવાળા.

મીકેનીકલ ઇજનેરની થરડ ક્લાસની સરટીશીકેટની પરીક્ષામાં નીચલા પારસીઓ પસાર થયા હતા:—મેસરસ નાદીરશાહ ડોશાભાઈ હોડીવાલા, ધનજીશાહ કાવશજી અમરોલીયા, કેખશર રતનજી મીસ્ત્રી, અરદેશર માણેકજી પાવરી, શાવકશાહ કાવશજી કાપડયા, જહાંગીર હોરમજી મીસતરી, શીરોજશાહ પેસતનજી મહેતા, દારાશાહ દીનશાહ ઇલાવયા, ફરામરોજ ભીખાજી સોલેના, કુવરજી માણેકજી ભાડેના, કેખશર દાદાભાઈ તાડીવાલા, ધનજીશાહ દીનશાજી પારડીવાલા, ફરામજી નશરવા-નજી બારીયા, રતનશાહ માણેકજી શેકના, માણેકશા રસતમજી દારવાળા, ફરામજી નશરવાનજી ગાંધી, બમનજી પેસતનજી દુબાશ, નશરવાનજી કુવરજી મીસતરી, જહાંગીર બમનજી મીસ્ત્રી, જહાંગીર કુવરજી પટેલ અને દારાબશાહ ખરજેરજી કરંબવાળા.

મુંબઈના મયુનીસીપલ હેડજી હાશીસરની આગેવાની હેડજી સેનીટરી સરવેયરોને લગતો એક ક્લાસ મુંબઈ સરકારની મદદ સાથે ચલાવવામાં આવે છે, એમાં નીચલા પારસીઓ પસાર થયા હતા:—મેસરસ સોરાબ ડી. ડી. ગીતર, મેરવાન પી. એચ. કાટગરા, જહાંગીર હોરમસજી મહેતા, સોરાબ એન. ભાલા અને ખરજેર અરદેસર પટેલ.

નાશકની સેન્ટ્રલ પોલીસ ટ્રેનીંગ સકુલની સેવટની પરીક્ષામાં મેસરસ કેખશર રતનજી શ્રીન અને ફરામજી સોરાબજી દસતુર પસાર થયા હતા.

કનારાના સબડીવીઝનલ ફોરેસ્ટ આર્ડીસર મીં ખરશેદજી એલજી કોટવાલે જંગલ ખાતાંની પરીક્ષા પસાર કરી હતી.

નવશારી તાતા કનયાશાલાના શીક્ષક બાઈઓ કુવરબાઈ નરીમાન દસતુર અને બાઈ રતનબાઈ પેશતનજી મહેતા ત્રણ વરસની મુદત માટે અમદાવાદની મહાલક્ષ્મીબાઈ ટ્રેનીંગ કોલેજમાં શીક્ષણ લેવા ગયા હતા, તેઓ છેવટની પરીક્ષામાં પસાર થયા છે. બાઈ કુવરબાઈએ પહેલે નંબરે પસાર થઈ રૂપાનો ચાંદ મેળવ્યો છે. આ બંને બાઈઓને શરત પરમાણે તાતા કન્યાશાળામાં અમુક મુદત સુધી ફરજિયાત સ્ત્રી શીક્ષક તરીકે નોકરી કરવી પડશે.

સર જે. જે. સ્કુલ આફ આર્ટની ડોઈંગ ટીચરની સરટીશીકેટ મેલવનારા:—મેસરસ એન. એમ. એરાવીયા અને એમ. એસ. ભર્યા; આરકીટેકચરલ ડ્રાફ્ટસમેનની સરટીશીકેટ મેલવનારા:—(પહેલું વરસ પ્રીવીમીનરી) મેસરસ એ. પી. આરટીસ્ટ, બી. જે. બાટલીવાલા, કે. પી. શીટર, ડી. એચ. ગઝડર, જે. બી. તારીયા અને પી. આર. ઉદવાડીયા, (બીજું વરસ એલીમેન્ટરી) મીં એ. જે. મીસ્ત્રી.

મીં કેખશર જે. મુહલાંએ મોલ્ટીંગ ક્લાસની પરીક્ષા પસાર કાઢી હતી. જેઓએ થરડ ક્લેસની ડોઈંગની પરીક્ષા પસાર કાઢી હોયજ તેઓને આ ક્લાસમાં દાખલ રૂવામાં આવે છે.

મેકનડરી ટરેનીંગ કોલેજની ડીપલોમાંની પરીક્ષા મીસ મેહરબાઈ જમશેદજી વહાડયા બી. એ. એ. પસાર કરી પહેલી પદવી મેળવતી રૂપાનો ચાંદ તથા પરીક્ષાની જુદી જુદી બાબતોને લગતાં પહેલાં ઇનામો મેળવ્યાં હતા.

સેંત્રલ એસોસીએશન ઓફ અકાઉન્ટન્ટસની લેવાયત્રી પરીક્ષામાં દાવરસ કોલેજ ઓફ કોમરસના નીચલા વીદ્યારથીઓ પસાર થયા હતા:—લાઇસેન્સીયેટ-મેશરસ બેજનજી બરબેરજી નાદોડવાળા (રૂપાનો ચાંદ મેળવનાર) જેહાંગીર દાદાભાઈ તાતા-અને બરબેર પેશતનજી ગારડા.

લંડનની એસોસીએટેડ એકાઉન્ટન્ટવાળી ઇન્ટરમીડીયેટ પરીક્ષા જે પ્રોફેસર દાવરની કોલેજ ઓફ કોમરસમાં લેવામાં આવી હતી તેમાં નીચલા પારસીઓ પસાર થયા હતા:—મીં જહાંગીર દી. તાતા (સીલવર મેડલ અને સરટીરીફેટ ઓફ મેરીટ મેળવનાર) અને મેસરસ બરબે પી. ગારડ અને પેશતનજી એફ. લાકડવાળા.

અલેક્ઝાંડ્રા કમરશીયલ ટ્રેનીંગ ઇનસ્ટીટ્યુશનના નીચલા ચેલાઓએ પીટમેનની બીજી વરગની ટુન્કાક્ષરી પરીક્ષા પસાર કરી હતી:—મેસરસ જલ રશતમજી નાણાવટી અને દીનશાહ એન. મરોલીયા.

ડાક્ટર અરદેશર કાવશજી તરનરને અસ્વચ્છ દુધને લીધે હિંદુસતાનમાં જુદા જુદા રોગોનો થતો ફેલાવો અને તેનો અટકાવ કેમ થઈ શકે એ વિશય માંડ મુંબઈ યુનીવર્સિટી તરફથી શેઠ ડોશા ભાઈ હોરમસજી કામાવાળું રૂપાં ની ટ્રાંમિટનાં મુસતફાનું ઇનામ મળ્યું હતું.

બનારસની સેંત્રલ હિંદુ કોલેજના અગ્રેજ પ્રોફેસર મીં આઈ. જે. એસ. તારાપોરવાળા બી. એ. એસીસટરને પુરવ તરફની ભાષાઓના અભ્યાસને લગતી દોઢસો પાઉંડ એટલે કે સાડી બાવીસ સો રૂપાની હિંદી સરકારની વારસીક રેકોલરશીપ મળી હતી.

મીં એરચ જહાંગીર સોરાબજીને હિંદી સરકારે યુરોપ જઈ સંસ્કૃતના સાયનગીરીક અભ્યાસ કરવા માટે એક સ્ટેટ સકોલરશીપ આપી છે. મીં એરચને મુંબઈ સરકારે પસંદ કર્યા છે.

અત્રેની વીક્ટોરીયા જીબીવી ટેકનીકલ ઇનસ્ટીટ્યુટની સકોલરશીપ તથા ઇનામો મેલવનારા પારસી વીદ્યારથીઓ:—(પેહેલું વરસ)—મીં હોરમસજી જહાંગીરજી બરડીને નવરોજજી ફરદુનજી પહેલી સકોલરશીપ અને મીં નવરોજ પેશતનજી દલાલને રીપન પ્રાઇઝ, (બીજું વરસ)—મીં ધનજીશાહ શ્રીરાજ બાટલીવાલાને જી. ટી. મુલજી સકોલરશીપ અને (ત્રીજું વરસ)—મીં હોરમસજી એસ. મોદીને શેઠ એન. જે. વાડીયા પ્રાઇઝ અને મીં શયાવજી પી. ડીકને શેઠ એન. જે. વાડીયા પ્રાઇઝ.

પારસી એમ્બયુલનસ ઓફિસ—આ પરોપકારી ખાતાનાં ૮૫ સભાસદો છે. આ ખાતાંએ અકસમાતમાં સપડાયલા ઘણા લોકોને મદદ આપવા ઉપરાંત બીમારો અને અશક્તને એક મથકથી બીજે મથકે લઈ જવામાં સારી મદદ આપી હતી. તેમજ જાહેર પ્રસંગોએ અકસમાતમાં સપડા-એલાઓની સારવાર કરી હતી. અજાહ્યાદ ખાતે “ઓફિસ ચેલેન્જ કપ”ની જુદી જુદી એમ્બયુલનસ ટીમો વચ્ચે થયેલી હરીફાઈમાં ભાગ લેવા આઠ સભાસદો ગયા હતા. આમાંથી કોરપોરલ રસતમ પે. ચાણાવાલા પહેલે નંબરે આવવાથી એક ચાંદ જીતી ગયા હતા તેમજ કોરપોરલ જે. ડી. જીલ્લા મેમોરીયલ કપ કોરપોરલ ધનજીશાહ સો. ભરચાએ તથા એમ્બયુલનસ ઓફીસર દારાશાહ એન. મારકર ચેલનજીકપ મીં નશરવાનજી બે. પટેલ જીતી ગયા હતા.

સેંટ જોન એમ્બયુલનસ એસોસીએશનની પરીક્ષાઓ પસાર કરી ચાંદો તથા સરટીરીફેટ મેલ-નારાઓ:—ચાંદ મેલવનારા—મીં રસતમજી એદલજી શેઠના; ઇનામો મેળવનાર—બાઈઓ પીરોજી રશતમજી શરાફ અને બાનુબાઈ પીરોશાહ દારવાલા; ફરસટ એડની સરટીરીફેટ મેળવનારા—મેશરસ અરદેશર ખુરશેદજી વેસાવેવાલા, માણેકશાહ હોસંગશાહ નાણાવટી, હોરમસજી પાલનજી ભગવાગર, મહેરજીભાઈ ફરદુનજી બીસની, બીબાજી દાદાભાઈ, પીરોજીશા નશરવાનજી કાલામેવાળા, કેબશર પાલનજી દાવર, ફરદુન અરદેશર દોડીવાળા, પેશતનજી સોરાબજી દુબાશ, જલ દીનશાહ એદલ બહે-

રામ, અરદેશર બેરામજી હોમાવજી, બેહરામજી ધનજીભાઈ ઇંછાપોરવા, બમનજી દાદાભાઈ ઇંદોર-વાલા, જહાંગીર રતનજી ઘોલુ, અરદેશર જીવનજી કીકા, ગુસ્તાદજી બચાજી કોટવાલ, સોરાબજી જહાંગીરજી મરોલ્યા, કુંવરજી દીનશાજી મેહતા, મીનોચિહેર અરદેશર મીસ્ત્રી, નાદીરશાહ નવરોજજી મીસ્ત્રી, રસ્તમજી અરદેશર મીસ્ત્રી, કેખશર આદરજી પંથકી, સોરાબજી મંચેરજી નાનજી, હોરમસજી બરજોરજી પટેલ, માણેકશાહ રસ્તમજી પટેલ, રસ્તમ દાદાભાઈ પટેલ, ટેમુરસપ શીરોજશાહ પટેલ, શીરોજ બમનજી સહીયાર, પાલનજી હોરમસજી સુરતી, કેખશર દોરામજી તંબોલી, ફરામજી જમશેદજી બાટલીવાલા, ફરામરોજ હોરમજી ભાલા, દીનશાહ મેરવાનજી બીલીમોરીયા, જલેજર નવરોજ વલસાડા, સોરાબ રસ્તમજી એનજીનયર, કેખસર અરદેશર શીટર, દારાં માણુકજી ધાધાવાલા, ફરામરોજ નવરોસજી ગારડ સોરાબ ગુસ્તાદજી કાપડયા, જલ મહેરજીભાઈ કુકા, કેખસર મંચેર-શાહ માદન, રતનજી હોરમસજી મહેરજી, બેહરામશાહ કાવશાહ મહેતા, પેસ્તનજી કાવસજી મીસ્ત્રી, સોરાબ દીનશાહ અંકલેસરીયા, જલેજર નવરોજ અમરોલીવાળા, જમશેદજી મેરવાનજી આંટીયા, જહાંગીર પાલનજી બામખોટ, હોરમસજી બમનજી બરદી, હોરમસજી જહાંગીરજી બરદી, નવરોજજી બેરામજી ભર્યા, નવરોજ દાદાભાઈ ભર્યા, માણેક પાલનજી ભીઝાડવાળા, જલભાઈ કાવસજી કોમીસરીએટવાલા, પીરોજશા એદલજી કુપર, શીયાવલ્લ ધનજીશા કડાફરડ, જહાંગીર બરજોરજી દાવર, જમશેદજી ડોસાભાઈ દેશાઈ, નરીમાન બરશેદજી દેશાઈ, નવરોજ માણેકજી દોટીવાલા, જલેજર રસ્તમજી દુખાશ, પીરોજશાહ બરશેદજી હુમસયા, દીનશાહ હોરમસજી એનજીનીયર, રસ્તમજી ફરામજી એંટી, રસ્તમજી ભીખાજી ગારડ, બમનજી પ્રદુનજી પાંડે, શીરોજશાહ જમશેદજી પાંડે, ફરામરોજ પેસતનજી પટેલ, નાદીરશાહ કાવશજી પોલીશવાળા, જમશેદજી પીરોજ-શાહ પુનેગર, નવરોજજી બમનજી રેડીમની, જલ મંચેરજી શેકતા રતનશા સોરાબજી સુરતી, રસ્ત-મજી મંચેરજી તારાપોરવાળા, જહાંગીર રસ્તમજી ઉનવાળા, પીરોજશાહ નશરવાનજી મીસ્ત્રી, જલેજર કાવશજી મુલતાં, શયાવલ્લ બરશેદજી પારડીવાળા, જહાંગીર પેશતનજી પસતાકીયા, કેખશર સોરાબજી પટેલ, કેખશર ફરામરોજ પટેલ, નાદીરશા બેરામજી પટેલ, હોરમજી ફરામજી તારાપોરવાળા, મહેરજી શીરોજશાહ દાજી, બમનશા હોરમજી તારાપોરવાલા અને નશરવાનજી એદલજી ઉડવાડયા.

“હોમ નરસીંગ”ની સરદીપ્રીકેટ મેળવનારાં:—બાઈઓ શીરીનબાઈ મેરવાનજી ભર્યા, બાનુ બાઈ બરશેદજી દોટીવાલા, નવાજબાઈ રતનજી મોખેદજી, કુંવરબાઈ મનચેરજી મોદી, મેહેરબાઈ પેશતનજી મુસ, શીરીનબાઈ હીરજીભાઈ પેસીકાકા, મોટાંમાય હીરજીભાઈ પેસીકાકા, ગાયમાય દીન-શાજી ભાજવાળા, બાનુબાઈ માણેકજી બીલીમોરીયા, જલજી માણેકજી કુપર, બાનુબાઈ શીરોજશાહ દારવાળા, શીરીનબાઈ મનચેરજી મોદી, આવાંબાઈ નાદીરશાહ સખાવાળા, શેરબાનુ જહાંગીરજી ભમગરા, શીરીનબાઈ દોરાબજી નરીમાન, પીરોજ રસ્તમજી શરાફ, ડોશીબાઈ પાલનજી કરંજયા અને નરગેજ શીરોજશાહ સોલન તથા મેશરસ નવરોજ એદલજી બારીયા, હોરમસજી સોરાબજી ભાણુજી, રસ્તમજી ફરામજી કોમીસરીએટવાલા, ટેમુરસપ દીનશાહ એદલબેહરામ, બેહરામ નવરોજ ખંખાતા, જમશેદજી બેરામશાહ મુનસીફ, કેખશર ફરામરોજ શરાફ, એરચ હોરમસજી સંડુક, પીરોજશાહ સોરાબજી સુરતી અને સોરાબજી મંચેરજી કાપડયા.

ગયે વરસે બનેલા પરચુટણ જાણવાબેગ બનાવો.

યજ્ઞદેજરદી સને ૧૨૮૦નું પારસી વરસ અને ઇસવી સને ૧૯૧૧નું અંગ્રેજી વરસ તવારીખમાં યાદગાર રહી જવા જેવું ગુજરયું છે. એ વરસમાં નામદાર બ્રીટીશ રાજ્યના માનવંત હીંદી શેહે-નશાહ અને ઈંગ્લીશ રાજ પાંચમાં જયોરજે રાજ્ય ધારણ કીધું અને બ્રીટીશ તખતે બીરાજીને તાજ માથે ચઢાવયું. આ કીરીયા ઘણી મોટી ધામધુમ સાથે ઈંગ્લેંડમાં પાળવામાં આવી હતી.

અને તેનો ડેડવેલો દીવસ તા. ૨૨ મી જુન ૧૯૧૧ નો હોવાથી, જેકે એ કીરીઆ તો ફક્ત લંડનમાં થનાર હતી, પણ એ દીને આખું વેલાત અને હીંદ શંધુ હલમલી રહ્યું હતું. કેહોકે દુનયાના ચોમેર ભાગ અને ખુણે ખંતોલે ભારે ખુશાલી અને હરખ વેચાપી રહ્યો હતો. વેલાતમાં તો લખો લોકોનો જમાવ યુરોપ અને દુનયાના ચોખંડ ભાગોના લોકોનો થયો હતો. હિન્દુસ્તાનમાં પણ સધળી વરણના લોકોએ પોતપોતાનાં ધર્મનાં મકાનોમાં શુક્રગુળરીની બંદગી કરી નામદાર શહેનશાહ તથા શહેનશાહબાનુને લાંબી અને સુખી જીંદગી ઈચ્છનારી દુવા ગુળરી હતી અને એ નામદારોને મુખારકબાદી આપનારા તારના સંદેશા ઘટતે ઠેકાણે રવાના કર્યા હતા. હીંદના જુદા જુદા દેશાવરો ખાતે પારસીઓએ જાહેર મેલાવડાઓ કરી ત્યાં બંદગી કીધી હતી. મુંબઈમાં જરથોસ્તી અનુમન તરફથી મુંબઈની પારસી પંચાયતના ધરમખાતાના ફંડ તથા મીલકતોના ત્રસ્તીઓની આગેવાની હેઠલ આલખલેસ ખાગમાં પારસી બાનુઓ અને ગ્રહસ્થોના મેળાવડા સનમુખ એક જાહેર જશન કરવામાં આવ્યું હતું. તાજપોશીના શુભ પ્રસંગ માટે ખુશાલી જાહેર કરી નામદાર શહેનશાહ અને શહેનશાહ બાનુને લાંબી જીંદગી ઇચ્છી હતી. અને પારસી કામ ઉપર ખ્રીડીશ રાજનો રાશતી અને ઈનસારી વાવટો હંમેશા ઉડતો રહે એવી દુવા ચાલી હતી. એ બાદ નામદાર શહેનશાહ ઉપર નામદાર ગવરનર મારફતે નીચલો તારનો સંદેશો મોકલવાનો વાંચી સંમળાવવામાં આવ્યો હતો. —“જાહેર બંદગી માટે લેગી મજેલી મુંબઈની પારસી કામ તમે નામદાર ગવરનરને માનપુરવક અરજ કરે છે કે નામદાર શહેનશાહ અને શહેનશાહબાનુના તાજપોશીના આ શુભ હીંગામે તે નામદારોને પારસી કામની વફાદારીભરી અને અતઃકરણ પુરવકની મુખારકબાદીનો સંદેશો પુગાડવો.” ખીજા હેવા ઘણા મેલાવડા જાહેર અને ખાંતગી જત જાતનાં લોકોએ ઠારેઠાર કીધા હતા. મુંબઈમાં પારસી અનુમન ઉપરાંત સુરત, ભરૂચ, નવશારી, પુણા, કરાંચી, કલકતા, શીમલા, રંગુન, રાજકોટ, અમદાવાદ, મહિ, મદરાસ, કવેતા, કાલંબો, હાંગકાંગ, અમદનગર, પારડી, ઉડવાડા, વલશાડ, શુમાલી, એલાવ, જાંમુ ધોડા, અલાહબાદ, શીકનદરાબાદ વીગેરે વીગેરે ઠેકાણે તરેહ કીશમના જશનો અને મેલાવડા થયાં હતાં, શરગશે નીકળ્યાં હતાં અને તરેહવાર વીવેચનો થયાં હતાં—શકુલોના બાળકોને મીઠાઈઓ વીગેરેનાં ઈનામો અપાયાં હતાં. ટુકમાં એટલું લોક હરખમાં આવી ગયું હતું કે આખું હીંદ અને ભરતખંડ હલમલી રહ્યું હતું—જેનું વીગતવારે બયાન કરવું મુશ્કેલ છે. વેલાતની તાજપોશીની કીરીઆમાં સામેલ થવાને મોટા મોટા યુરોપ અને એશીઆના રાજવંશીઓ, અમીર ઉમરાવો, અને ખીજા મોટા લોકોને ખાશ પાદશાહી નોતરાંથી નોતરવામાં આવ્યા હતા. તેમાં પારસી કામનાખી કેટલાક માંનવંતોને ખીરાજવાનું માન મળ્યું હતું તેમા પારસી કામના વડા નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખેરોને તા. ૨૨ મી એપ્રિલે ઈંગલંડ ખાતે નામદાર શહેનશાહની તાજપોશીની કીયામાં ભાગ લેવા જવાથી તેમના માનમાં અત્રેની રીપન કલબે તા. ૧૮ મીની રાત્રે ખાણાંનો એક મેળાવડો કીધો હતો. તે વેલાએ પ્રમુખ શેઠ હોરમજી અરદેશર વહાડીઆજીએ સર જમશેદજીની સલામતી લેવાડતાં એવણને સફલ સફર ઇચ્છી જણાવ્યું કે સર જમશેદજી આ કલળનાજ નહી પણ પારસી કામના આગેવાન અકાખર છે અને એવણે પોતાના વડવાઓના પગલે ચાલી પોતાને માથે આવી પડેલી ફરજો ઘણી સરસ રીતે બજાવી છે અને ઘણી કીરતીવંત અને નામના ભરી રીતે કારકીરદી એવણે ચાલુ રાખી છે તે એવણ માટે ઘણુ માન ભરીયું છે, વગેરે જણાવ્યું હતું. એજ મુજબ હીંદી લશકર સાથ પુનાના જાણીતા પારસી વોલનટીયર મેજર ડી. ડી. ખંખાતા પણ પુનાથી કોરોનેશન માટે વેલાત જતા હોવાથી તેવણના પારસી મેસોનીક મીત્રોએ તા. ૧૧ મી મેની રાત્રે તેવણને ખાણું આપ્યું હતું.

આ વરશનાં પરચુટણ બનાવોમાં પેલી આગલે વરશની ઉભી થયલી “જરથોશતી કાંનફરંસ” મુખ્ય ધયાન ખેંચનારો બનાવ ગણાયો છે. તે હેવી રીતે કે કાનફરંસ ફલદરૂપ થઈ નથી. ને ખીજે વરશની બેઠક મલી નથી. જખર બંગાણ પડી ગયું છે તેની ધીલ થઈ જાગી છે. ખીજે વરશની

કાંનદ્રેશ ભરવાનો વીચાર કરવાને મલેલી કમીટીમાં ફાટપુટ પડી છે. તેમાં પસાર કરવાના ઠરાવોની શાંખે ઘણા સાહેબો વાજખી કારણસર થયા પણ મીટીંગમાં કાંનદ્રેશના લાગતાવલગતાઓએ તેવોનું કહેલું માન્ય નહીં રાખવાથી તેઓ પરોટેશટપર પરોટેશટ કરી રહેલા—ડબ્બન, દોડ દબ્બન પરોટેશટો થયા છે. અને સાંખે થનારા સાહેબો સભામાંથી અધુરે ઉડી જવાથી હાલની કાંનદ્રેશ વધનમાં પડી છે.

જરથોસ્તીઓના શેહેનશાહી નવાં વરસની ખુશાલીમાં મુખ્ય તેમજ ગુદા ગુદા શેહેરો ખાતે ખાણી પીનીના તથા રમત ગમતના મેલાવડાઓ થયા હતા. કલકત્તા ખ.ે શેઠ જમશેદજી ફરામજી માદનની થીએટરમાં મેલાવડો કરી રમુજી ફારસ કરવા પછી નાના બાલકો પાસ ગાયલુની હરીફાઈ કરાવી ઇનામો આપવામાં આવ્યાં હતાં. હુમલી ખાતે ત્યાના હોરમજદ બાગમાં જશનની કીયા કરી ખાણુ કરવામાં આવ્યું હતું તથા ત્યાની અંગુમનનાં પંચકી મોખેદ એદલજી નવરોજી ખન્નેતીયાએ પ્રસંગેને અનુસરતી વાયળે કરવા પછી એવણે એક પરસ અંગુમને ભેટ આપી હતી. કરાંચી ખાતે એ દીને પારસી અંગ્રેજે વચે એક મેચ ત્યાના પારસી ઇનસ્ટીટ્યુટ ડ્રાઈડપર રમવામાં આવી હતી—એમાં સફથી વધુ રન કરવા માટે મીં ફરામજી મોખેદને અને બોલીંગમાં સરસ રમત માટે મીં પીરોશાહ મીનવાલાને એકેક બેટ ભેટ આપ્યું હતું. તેમજ કરાંચીની ઝોરાસ્ત્રીયન કલખનાં સભાસદોએ મેલાવડો કરી ત્યાનાં ઘણાં બાળકોને મ્યુનીસીપલ બગીચામાં પીકનીક આપી હતી. વળી શેહેનશાહી ખોરદાદ શાલને દીવસે ઘણે ઉંકણે મેલાવડાઓ થયા હતા. જેમા પારસી વેજીટેરીયન અને ટેમપરંસ સોસાયટી તરફથી સવારના શેઠ બનાજીની દરેહમેહરમાં જશન તથા બેગી બંદગી કરવામાં આવી હતી. સાંજે અશો જરથોસ્ત પેગમખરની યાદમાં ફારસી મોનાખતો શેઠ ખરશેદજી ર. જસાવાલાએ ગાઇ સંભલાવયા બાદ શેઠ જહાંગીર જમશેદજી વીમાદલાંલના પ્રમુખપણા હેઠળ બાપાણો કરવામાં આવ્યાં હતા.

શેઠ કાવશજી પાલનજી ખટાકિવાલી પારસી બ્રાહ્મણેડ નાટક મંડલીએ તા. ૨૭મી નવેમ્બરની રાતે કરેલા ખેત્ર વખતે કરાંચીની પ્રજા તરફથી નામદાર નવાબજાદા મીર અયુબખાને મીં કાવશજીની તારીફમાં વીચેયન કરી એક મોતી જડેલો સોનાનો ચાંદ ભેટ આપ્યો હતો તેમજ કરાંચીની ઝોરાસ્ત્રીયન કલખે એ કંપનીના પારસી ખેલાડીઓને ખાણુ આપ્યું હતું.

પુનાની વોલનટીયર ફોરના સારજન્ટ—ઈન્સ્ટ્રક્ટર બ્રાહ્મ મસકેત્રી રતનજી હોરમસજી નીમચ-વાળાએ સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૦માં બેંગલોર ખાતે નીશાનખાજીની હરીફાઈમાં ઉતરી ઘણીખરી મેચમાં સરસ દેખાવ કરી લગભગ ૧૧ ફરસટ પ્રાપ્તજો અને એક સીલવર મેડલ મેલવયો હતો.

વાલનટીયર તરીકે ૨૦ વરસ સુધી બજાવેલી સેવાની યાદમાં તા. ૨૮ મી જાનેવારીએ તલેગામની લશકરી ક્યાવડ પ્રસંગે જનરલ બારટરે નીચલા પારસી બ્રહ્મરથોને લોંગ સર્વીસ મેડલો એનાયત કીધા હતા. સારજન્ટ રસતમજી નશરવાનજી મોટાભાઈ, સારજન્ટ નવરોજજી મનચેરજી પટેલ, સારજન્ટ મેરવાનજી એદલજી દારવાળા, ક્લર સારજન્ટ પેસતનજી બરજોરજી વીરજી, લેનસ કોરપોરલ જહાંગીર નાનાભાઈ મરચંડ, સારજન્ટ દોરાબજી દાદાભાઈ ખંખાતા અને વોલનટીયર શેહેરીયારજી દોરાબજી પટેલ.

સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૦ માં રમાયલી ત્રાંચગયુત્તર મેચમાં પારસી ટીમનાં કેપ્ટન મીં રસતમ પી. મેહરહોમજીએ અછી રમત કરવાથી એવણના માનમાં તા. ૨૧ મી સપ્ટેમ્બરે એમપાયર બાયસકોલના માલેક શેઠ અરદેશર કાવશજી પટેલે એક મેલાવડો કરી શેઠ મેરહોમજીને શેઠ અરદેશર પટેલ તેમજ મેસરસ અપુ મીનીસની કાપડની કંપની તરફથી મલી બે ભેટો આપવામાં આવી હતી.

એસપેલેનેડ લીબરલ ક્રીકેટ કલખના તા. ૨૮ મી મેને દીને શેઠ પીરોશાહ હોરમજી દાવરના પ્રમુખપણા હેઠળ થયલા સીલવર જયુબીલીના મેલાવડા વખતે શેઠ એસ. બ્રાહ્મ. માદનને

સપેનસર એલેન્જશીયની મેચોમાં બોક્સીંગ માટે સોનાનો ચાંદ, શેક પી. એન. પાલીશવાળાને બેટીંગ માટે બેટ, અમપાયર શેક જહાંગીર આદરજી માસતરને રૂપાનો ચાંદ તથા શેક ડી. એફ. દારવાળાને ગયાં વરસની બોક્સીંગ સેવા માટે ફોટો આલબમ વગેરેની પ્રમુખે બેટ કરી હતી.

હાંગકાંગની “કરેવનગાવર કીકટ કલપ” ની રમાયલી મેચોમાં બેટીંગ એનાલીઝીસમાં શેક જે. ડી. નેરીયા પેહેલે નંબરે આવી કલબનું ચાંદીનું કપ, યંગમેનસ એસોસીએશનનાં ઈંગ્લીશ ચેસના “તુરનામેટ” માં શેક કે. ડી. ગજદર પેહેલે નંબરે આવી રૂપાનો ચાંદ, અને ઝોરાસ્ટ્રીયન કલબના ઈંગ્લીશ ચેસ તુરનામેટમાં શેક દીનશાહ સો. સીગનપોરીયા અને “દરાહતસ” માં શેક દીનશાહ મ. મીસ્ત્રી પેહેલે નંબરે આવી સોનાના ચાંદો જીતી ગયા હતા.

મીસ હીલ્લાં રસતમજી માસતરને નાગપોર ખાતે બરાયલાં “ઓલ ઇન્ડિયા લેડીઝ આરટસ એક્ઝીબીશન”માં ઓછલ ક્લરમાં ચીતારેલાં સુરજમુખીનાં ચીત્ર માટે રૂપ૦ તું હીઝ હાઈનિસ ધી મહારાજા ઓફ ભાવનગરનું ઇનામ મળ્યું હતું.

બોમ્બે આરટ સોસાયટીનું તા. ૨૮ મી ફેબ્રુઆરીએ ટાઉનહોલમાં ખુલ્લાં મુકાયલાં પ્રદરશનમાંથી શેક. એમ. એફ. પીડાંવાળાને સરસ ચીત્ર માટે નામદાર ગવરનરનું રૂપ૦ તું, શેક રસતમ સીઓડીઆને સહચી સરસ તસવીરના ઓછલસના ચીત્ર માટે શેક બમનજી દીનશાહ પીટીટનું રૂપ૦ તું, અને મીસ કુંવરબાઈ પી. ને એ જંગલામાં ઝોરડાઓના એક સેટ માટે સહચી સરસ સણુગારની યોજના માટે સર દોરાબ જે. તાતાનું રૂપ૦ તું ઇનામ અને શેક જહાંગીર એસ. પોરવાળાને ફોટોગ્રાફીમાં સહચી સરસ ચીત્ર માટે એક રૂપાનો ચાંદ મળ્યો હતો.

મધરાસમાં તા. ૨૫ મીએ બરાયલા ફાઇન આરટ સોસાયટીના પ્રદરશનમાંથી શેક ઝેરવશાહ પેશતનજીને ઓછલસમાં શીગર પેનટીંગ માટે રૂપાનો ચાંદ અને મેનોકરોમસ માટે કાંસાનો ચાંદ, સડીય લાઇફ હરીશાઇમાં મીસ તારાપોરવાળાને રૂપાનો ચાંદ અને શેક પેસતનજી બમનજીને કાંસાનો ચાંદ જ્યારે શેક એ. ડી. તવરીયાને સહચી સરસ સકેચ બુક્સ માટે કાંસાનો ચાંદ મળ્યો હતો.

અલાહાબાદ ખાતે ગયા દીસેમબરમાં બરાયલા એક્ઝીબીશનમાંથી મુંબઇની ફોરટ કોચ ફેક્ટરીના માલેક શેક પેસતનજી બી. પ્રેસને ગાડીની બનાવટ માટે સોનાનો ચાંદ, જાણીતાં બાનુ લેખક મીસ બીખાઇજી લીમજીભાઇ પાત્રમકોટને ગુંથેલી વીનીશીયન લેસનો કોલર જે. રૂ. ૧૦૦૦ની ક્રીમ-તનો થયો છે તે માટે સોનાનો ચાંદ, નવસારીવાલા શેક રસતમજી હો. બનાને પરફ્યુમરી માટે રૂપાના ચાંદ, અલાહાબાદના વેપારી શેક સી. ડી. મોતીશાહને સેનટોર સાઇકલ માટે બરોઝનો ચાંદ, અને શેક જહાંગીર એસ. તારાપોરવાળાને ફોટોગ્રાફી માટે સરટીશીકેટ ઓફ મેરીટ અને ચાંદ મળ્યા હતા.

માઇસોરમાં ઢોર અને થ્રોડાઓનાં ગયા અકટોયર માસમાં બરાયલા પ્રદરશનમાંથી શેક પાલનજી મેલ કંત્રાકટરને એક ચાંદીનું કપ, શેક હોરમસજી જે. મારકરને સપેનયલ કુતરાઓની અક જોડી માટે ચાંદીનું એક કપ, અને માસતર નરીમાન જે. માઇસોરવાળાને એક પોપટ માટે ચાંદીનો એક નાનો પાઝ મળ્યો હતો.

પનવેલ ખાતે ગયા દીસેમબરમાં બરાયલા બેટીવાડીના પ્રદરશનમાંથી ખા. ૦ બા. ૦ હોરમજી માણેકજી બીવંડીવાલાને શારા ફળફળાદી માટે બે રૂપાના ચાંદો તથા પેહલા નંબરના ચાર ઇનામો અને શેક કાવશજી ફરદુનજી કલ્યાણીવાળાને ભાત ફળફળાદી અને તરકારી માટે જુદા જુદા પેહલા નંબરના ચાંદ અને બીજા નંબરનું એક મળી નવ ઇનામો મળ્યા હતા.

નવસારી ખાતે ગયા મારચમાં બરાયલા પ્રદરશનમાંથી શેક કે. આર. વાછા ઇજનેરને તોરશીટ પેટન્ટ યુરીનલ કે જેમાં પાણી મુદલ વાપરવામાં નથી આવતું તેના ઉપયોગીપણા અને સવચક્તા માટે સોનાનો ચાંદ, તથા બીજી સુખશાંતીની ચીજો માટે સરટીશીકેટ ઓફ મેરીટ, શેક ફરદુન હોરમજી કાતરકની માલેકીના વીક્ટોરીયા બાયોસકોપને સોનાનો એક ચાંદ, તથા ઓપરેટર શેક બેહેરામજી એમ.

મુનસિફને આરંબ આપેલી જ બતાવવા માટે શરટીફિકેટ, મુખ્યના દાંતના ડાક્ટર હોરમશજી માણેકજીને રૂપાનો ચાંદ, લાકડા કામ, પથર કામ અને ધાતુ કામના વીભાગમાં મણુદેવીવાળા શેઠ સોરાબજીને રૂપાનો ચાંદ, તથા શરટીફિકેટ બોર્ડ મેરીટ ; તથા શેઠ ડી. ડી. અવાસીઆને શરટીફિકેટ, સાંચા-કામમાં શેઠ કાવશજી એન. તાડીવાલાને બીજું ઇનામ, શેઠ હોરમશજી માણેકજીને શરટીફિકેટ તથા શેઠ વાચળના સેનીટરી બોલ માટે સરટીફિકેટ, બાર્ડ મેહરબાર્ડ અરદેશર મલેસરનાને વેતરકામ માટે ચાંદ, જ્યારે હોઝવરી ગુદસ બતાવવા અને તેમાં ખાશ કરીને મોળાં તથા નાટકના એક્ટરોને માટેના સોલદરેસીસ માટે ઇનામ જીતનાર પહેલવહેલા પારસી મીં ક્રેકોબાદ નવરોજી કાતરક હતા. એ ઉપરાંત ઘણાક ઇનામો જુદી જુદી બાબદો માટે પારસીઓને મળ્યાં હતાં.

રીપન મયુઝીક કલબની રૂપેરી જુબીલીનો એક મેળાવડો તા. ૨૫ મી માર્ચે શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ કામાબાગમાં કરવામાં આવ્યો હતો. એ વખતે કલબના સ્થાપક તથા માલેક શેઠ નશરવાનજી રશતમજી વાળને રૂપાના કાસકેટ સાથે માનપત્ર જુબીલી મેડલ તથા રૂપાનું ફલાવર વાઝની એનાયત થઈ હતી.

વલસાડ ડીવીઝનના શરકારી એનજીનીયર ખાનસાહેબ માણેકજી પાલજીજી પોહો ૪૨ વર-શની લાંબી સેવા બજવીને રીટાયર થવાથી મીત્રોએ તીથલમાં શેઠ માણેકજી ધનભુરાના બંગલામાં ખાણુનો મેલાવડો કરી શેઠ માણેકજીને ચાંદીનો એક ફલાવર વાઝ અને એક ચાંદીના બોલાં-વાળી પેનસીલ તેમજ શેઠો અરદેશર અને જલભાઈ પેશનનજી ધનભુરાએ ચાંદીનો બીજો ફલાવર વાઝ ભેટ આપ્યો હતો.

વલસાડના સ્ટેશન માસતર શેઠ ફરામજી એદલજી ધારવારની આંટરોડના સ્ટેશન માસતર તરીકે બદલી થવાથી તેમને તા. ૩૧ મી દીસેમ્બરે શેઠ કાવશજી ધનજીભાઈ ધનભુરાના પ્રમુખપણા હેઠળ મેલાવડો કરી શેઠ ફરામજીને માનપત્ર એનાયત કરી વલસાડના રહીશોએ એક ચાંદીનો ફલાવર વાઝ, જશને હોરમજીદની મંડલીએ ચાંદીનું જગ, રેલવે ત્રાશીક સ્ટાફે સોનાનું ઘડીયાલ, લોકો મોટીવ સ્ટાફે ચાંદીનું જગ, અને સ્ટેશના પોટરોએ એક રીયાત્ર એનાયત કીધી હતાં.

સીંધની જેઠના સુપરીન્ટેનડંટ ડા. રશતમજી જમશેદજી પેટીગરાની બદલી થવાથી કરાંચી ખાતે શેઠ પીરોજશાહ જોળવાળાના મકાનમાં તા. ૧ લી જાનેવારીએ ત્યાંના જરથોશતીઓએ એક ચાંદીનો ટીસટ તથા એક ચાંદીનો ઇનકસેટનડ ભેટ આપ્યાં હતા.

ખાન શાહેબ બેહરામજી સોરાબજી કારડ માશતર રામદુરગા સટેટના એડમીનીસ્ટ્રેટર નેમા-યાથી તા. ૨૮ મી નવેમ્બરે અહમદનગરના જરથોશતીઓએ મેશરસ ખરશેદજી એન્ડ સન્સના હોલમાં શેઠ નવરોજી ફરામજી અરદેશરના પ્રમુખપણાં હેઠળ મેલાવડો કરી એવજીને એક માનપત્ર ચાંદીના ટી સટ સાથે એનાયત કીધું હતું. વળી તા. ૨૬ મીએ ત્યાંની જાહેર પ્રજાએ ચાંદીના કાસ કેટમાં એક માનપત્ર શેઠ બેરામજીને આપ્યું હતું. એ ઉપરાંત જુદે જુદે ટેકાણેથી મેલાવડાઓ કરી માનપાન એવજીને આપવામાં આવ્યા હતા.

બરચ મ્યુનીસીપાલિટીના સેક્રેટરી શેઠ દારાશાહ સેરીઆરજી હોમાજી રીટાયર થવાથી ત્યાના વેપારીઓએ ઓ. સરદાર રા. બા. મોતીલાલ મ્યુનીલાલના પ્રમુખપણા હેઠળ તા. ૨૪ મી જુને શેઠ દારાશાહને રૂપાના કાસકેટમાં માનપત્ર સાથે ચાંદીનો ટી સટ અને સોનાનું ઘડીયાળ ભેટ આપ્યા હતા.

પુણાવાલા શેઠ કેખશર આદરજી ધાસવાલા બેરીશટરે અહમદનગરની પારસી અંગ્લુમનની ગયે શાલ બજાવેલી સેવાની પીછાનમાં તા. ૩૦ મી એપ્રિલે ત્યાની દરેમેહેરમાં ડા. સોરાબજી ખરશે-દજી મેહતાના પ્રમુખપણા હેઠળ એક મેલાવડો કરી ત્યાની અંગ્લુમને શેઠ કેખશરને એક ચાંદીની ફલાવરવાઝ સાથેની કર્મોટ ક્રોડ એનાયત કરવા બાદ પુણાવાલા દરુર આદરજી મીત્રોએદરજી

હોજદારને, અહમદનગરની દરેહમેહરના પંચકી ફરામજી બેરામજી નવધરને તથા મોખેદ દીનશાહજી ઉનવાલાને અંબુમને અકેહી શીયાલો એનાયત કીધી હતી.

ગુબીરી મીલના એનજીનીયર શેઠ કાવશજી શોરાબજી અમરોલીવાળા મોટા ઓધાપર જતા હોવાથી, એ મીલના સ્ટાફે તા. ૩ જુનને મી. એન. એન. કુપર એનજીનીયરના પ્રમુખપણા હેઠળ એવણને માનપત્ર સાથે એક ચાંદીનો ફલાવરવાળું બેટ આપ્યો હતો.

કરાંચીની ઝોરાસ્ટ્રીયન કલબના એમેચ્યુઅરસોએ તા. ૧ લી એપ્રિલે કરેલા ખેલની આવક ખર્ચ બાદ જતે ત્યાંની વીરબાઈજી સકુલને તથા ૩૦ કેપશર કંતરાકટરવાળી મેટરનીટી ઇસપી-ટાલમાં આપવાથી એ બંને ખાતાઓ તરફથી મોટું રૂપાતું કપ કલબના વાઇસ પ્રેસીડેન્ટ શેઠ ધનજી-શાહ જ. માસ્તરને સંપુરદ કરવામાં આવ્યું હતું.

કસ્ટમસ ખાતાનાં એપ્રાઈઝર શેઠ એચજી એદલજી માદન પેનશન ઉપર જવાથી તેઓના માનમાં તેઓના લાઈબિંગ એપ્રાઈઝરોએ ચાંદીનું એક કપ તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરીએ એનાયત કર્યું હતું.

બમનજી પીટીટ મીલના મેનેજર શેઠ ડોશાભાઈ માણેકજી વહાડયા ચઢતા ઓધા ઉપર જવાથી મીલવાલાઓએ તા. ૨૬ મી નવેમ્બરે માનપત્ર સાથે એક ઘડીયાળ તથા મુસાફરીના સરજામને લગતી એક ત્રંક બેટ આપી હતી.

માંટ રોડના સ્ટેશન માસતર શેઠ ડોશાભાઈ દાદાભાઈ વહોરાવજી વડોદરા રેલ્વેની નોકરી ૪૭ વરસ સુધી બજાવી નોકરીથી ફારેગ થવાથી તેમને ગારડો, ક્લારક વગેરે તા. ૨ જુનનેવારીએ એક મેળાવડો કરી માનપત્ર તથા પરસ બેટ કીધી હતી.

બરચની નરબદા મીલના મેનેજર શેઠ ખરશેદજી કાવશજી ફોજદાર મીલ સાથનો સંબંધ છોડી જવાથી એ મીલના કામદારોએ એવણને માનપત્ર, એક શીયાલ તથા વીટી એનાયત કીધી હતી.

શેઠ સોરાબજી શાપુરજી અડાજણીયા ડરબન ખાતેથી પોતાને દેશ જવાથી તા. ૧૫ મી જુનને એવણને સોનાનું ઘડીયાળ તથા સોનાનો છેડો અને એક માનપત્ર એનાયત કરવામાં આવ્યું હતું.

કવેતાની ત્રેઝરીનાં હેડ ત્રેઝરર શેઠ રતનજી સોરાબજી અને શેઠ હોરમજી એદલજી કાપડયાને તા. ૨૮ મી જાનેવારીએ ગવરનર જેનરલ એજન્ટ શ્રી. સર હેનરી મેકમાહને ભરેલી દરબારમાં સનદો અને સોનાનું ઘડીયાલ બેટ આપ્યાં હતાં.

શેઠ પીરોશાહ રશતમજી વખારીયાએ બરચ મયુનીસીપાલીટીનાં કાઉન્સિલર તરીકે બજા-વેલી બીનસવારથી સેવા માટે તા. ૪ થી નવેમ્બરે કલેક્ટર મી. રોથશ્રીલ્ડે ભરેલી દરબારમાં એક શીયાલ એનાયત કરી હતી.

હાંગકાંગની ઝોરાસ્ટ્રીયન કલબના પ્રેસીડેન્ટ શેઠ ફરામરોજ પી. શરાફ વીદાય થવાથી તા. ૧૮ મી એપ્રિલે એ કલબના મેમ્બરોએ ખાણું આપી સોનાના બટનનો સટ અને એક રૂપેરી ફોટો ફરેમ બેટ આપી હતી.

સીવીલ સરજન ૩૦ ઇરાનીએ રતનાગીરીવાળા શ્રીમંત બાબા સાહેબ ફૂડકેના પતનીની સીકનેસમાં કરેલી સારી સારવાર માટે શ્રીમંત સાહેબે પોતાને મકાને ચા પાણીનો મેલાવડો કરી ૩૦ ઇરાનીને સોનાની મુઠવાળી લાકડી બેટ આપી હતી.

શેઠ બેરામજી જહાંગીર દાદાભાઈ થાણા જીલ્લાના આનુરરી મેજિસ્ટ્રેટ નેમવાથી તા. ૧૯ મી સપ્ટેમ્બરે તારાપોરની અંબુમને ચાંદીના ડાબરા સાથે એક માનપત્ર એનાયત કીધું હતું.

નીચલા મહસયોને જુદાં જુદાં કારણોસર માન પત્રો મળ્યા હતા તેમાં :—ધર્મિત પુરીના મામલતદાર શેઠ પીરોશાહ રતનજી કાપડયાને, પારસી એસોસીએશનના નાઈટ-ક્લાસનાં શીક્ષક શેઠ

પેસતાનજી હોરમસજી બલસારને, કુરલા મીલના વીવીંગ માસતર શેઠ અરદેશર દોરાબજી કાપડ્યાને, અને જુબીલી મીલના મેનેજર શેઠ દાદાભાઈ ર. માદનને માનપત્રો મળ્યાં હતાં.

આપણા જાણીતા નાયબ દસ્તુરજી રસતમજી એદલજી સંજ્ઞાબી. એ. આ વરસે કમ્પ્લુ તરફ જુદા જુદા દેશાવરો ખાતે બાશણો કરવા તા. ૩ જી ડીસેમ્બરે પેહલવેહેલા પુણ્ય ખાતે ગયા હતા. ત્યાં તા. ૬ ડીએ એવણના માનમાં શેઠ નવરોજી દોરાબજી ખંદલાવાલાએ મેલાવડો કરી દેતો. હયાથી નીકલેલા સોલાપુર ખાતે ગયા ત્યાં તા. ૮ મીએ અંજુમને એક શીયાલ તથા પરસ તેમજ શેઠ જમશેદજી દારખાનાવાળાએ એક પરસ અને શેઠ દો. મે. લાલકાકાએ રૂપાનો વાજ એનાયત કરી દેતા. સીકંદરાબાદ ખાતે જરથોશતીઓએ ખા. બા. શાપુરજી એદલજી ચીનાઇ તથા બીજા ગ્રહસથોએ દસ્તુરજી રસતમજીને શીયાલો વગેરે એનાયત કરી દેતાં. તા. ૨૦ મીએ એવણે અહમદનગર ખાતે કરેલા બાશણ વખતે તેમજ તા. ૨૯ મીએ મહિ ખાતે આપેલા બાપણ વખતે ત્યાંની અનજુમનો તરફથી એ શીયાલ એવણને જોડાડવામાં આવી હતી. તા. ૨ જી જાનેવારીએ નાગપોરમાં શેઠ ખેરામજી રાયપુરવાળાના પ્રમુખપણા હેઠળ આપેલા બાશણ વખતે એક શીયાલ અને શેઠ જમશેદજી બીલીમોરીયાએ એક શીયાલ એનાયત કરી દેતી. તેમજ તા. ૧૦ મી જાનેવારીએ કલકત્તાની અંજુમને એક શીયાલ તથા પરસ, તથા તા. ૧૦ મી ફેબ્રુવારીએ લાહોર ખાતે એવણે આપેલા બાપણ વખતે એક પરસ, અને તા. ૧૭ મીએ કરાંચીના જરથોશતીઓએ એક પરસ તથા ચોપડીઓ દસ્તુરજીને એનાયત કરી દેતી.

પારસી પંચાયતના સેક્રેટરી સમશુલજીભાઈ એરવદ જીવનજી જમશેદજી મોદી તા. ૧૩ મી એપ્રિલે ઇરાનના પ્રવાસે જતા હોવાથી તેવણને સફળ સફર ઇચ્છવાને તથા તેવણને હમકામની બળવેલી સેવાની પીછાનમાં તેવણના મીત્રો તથા વખાણનારાઓએ માનપત્ર આપવાનો એક મેળાવડો તા. ૧૨ મી એપ્રિલે નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટના પ્રમુખપણા હેઠળ સર જમશેદજી સ્કુલના મકાનમાં કરી દેતો. પ્રમુખે પ્રસંગોપાત વીવેચન કરી સમશુલજીભાઈની કામ હીતારથી જીંદગીની તારીફ કરી એવણે સેક્રેટરી તરીકે ૧૮ વરસ સુધી પારસી પંચાયતની બળવેલી સેવા અને તેમાં મુખ્ય કરી મરકીના હીંગામમાં જે તારીફ લાયક સેવા બજાવી હતી તેની સ્તુતી કરી દેતી. એ પછી માનપત્ર નાયબ દસ્તુર રસતમજી એદલજી સંજ્ઞાબીએ વાચ્યા બાદ તે રૂપાની કાસકેટમાં મુકી પ્રમુખે એનાયત કરવા પછી કેટલાક ગ્રહસથોએ એરવદ જીવણજીના કામ હીતકારીક સેવાની સ્તુતી કરનારાં વીવેચનો કરી બાદ એરવદ જીવણજીએ પોતાને આપવામાં આવેલા માન માટે ઉપકાર માની જણાવ્યું કે મારી ફરજ સીવાય વધુ કંઈ કરી શકી નથી. એરવદ જીવણજીની તખીયત મારગમાં કીક નહી રહેવાથી આગળ નહી વધતા કરાંચીથી એવણ પાછા થોડા વખતમાં મુંબઈ આવ્યા હતા.

આપણા જાણીતા શ્રીમંત પારસી શેહેરી અને બરોક્કરસ એસોસીએશનના પરમુખ શેઠ શાપુરજી બરબોરજી બરચાની નામદાર મુંબઈ સરકારે સને ૧૯૧૧ના વરસ માટે મુંબઈના નવા શેરીફ દાખલ નેમણુંક કરી હતી તેને માટે તેમને જાહેર માન મલ્યું હતું તેમાં સર દીનશાહ પીટીટ નેટીવ બરોક્કરસ એક્સચેન્જ હોલમાં નેટીવ શેર અને સ્ટોક બરોક્કરસ એસોસીએશન તરફથી એક માનપત્ર એનાયત કરવાનો મેલાવડો મી. પરબુદાસ જીવણદાસના પરમુખપણા હેઠળ તા. ૨૩ મી ફેબ્રુવારીએ મલ્યો હતો. પ્રમુખે શેઠ શાપુરજીને મલેલા આ મોટા માન માટે સુબારકબાદી આપી બોલ્યા કે ગયે વરસે એવણની સખી ખુદી મેલતા આશા બતાવી હતી કે સરકાર તરફથી મોટું માન મલે તે ઇચ્છા બર આવી છે—અને સરકારે લાયક નેમણુંક કરી છે. કેટલાક ગ્રહસથોએ પ્રસંગને અનુસરતાં બાપણો કરવા બાદ એક માનપત્ર ચાંદીના દાખલા સાથે એનાયત કરી દેતાં. વળી એવણ ઉપર સુરતની મદીરાનીશેઠક, જીવદયાપ્રબોધક અને નીતીવરધક સલા તરફથી ડાકટર દીનશાહ જીવાજી એદલખેહેરામે, તેમજ બરચાની અનજુમને સુબારકબાદીના સંદેશ મોકલ્યા હતા.

ભણીતા ક્રીકેટર ડા० મેહશાશાહ ઇ. પાવરીએ નજદીક ૨૫ વરસવેર પારસી ક્રીકેટરની સેવા બજાવવાથી અને પારસીઓનું નામ ક્રીકેટમાં ભણીતું કરવાથી એવળુની સીલવર જીખીલી પાલવા માટે એક ફૂંડ ઉભું કરવામાં આવ્યું હતું. એ ફૂંડ માટે શેઠ ખરશદજી મેરવાનજી ખાળીવાલાની નાટક મંડલીએ તા० ૨૩ મી નવેમ્બરની રાતે કરેલા એક વખતે ફક્સોરીસ્ટ શેઠ હોરમસજી દુબાશે બનાવેલું ફક્સોરલ એટ તથા બોલ ડા० પાવરીને એનાયત કરીધું હતું. વધી ડા० પાવરીના માનમાં, બેરો-નેટ ક્રીકેટ ક્લબે ક્લબના મકાનમાં એક મેળાવડો તા० ૧૦ મી ફેબ્રુઆરીએ કરી એક સુનાતું ઘડી-યાલ તથા છેડો એટ આપ્યા હતા. એ ઉપરાંત ડા० પાવરીની સીલવર ક્રીકેટ જીખીલીનો મહોસતવ ઉજવવા માટે તા० ૫ મી મારચે પારસી જીમખાનામાં શેઠ ખમનજી દીનશાહ પીટીટના પ્રમુખપણા હેઠળ એક મેલાવડો કરવામાં આવ્યો હતો, ઉમાં કીધેલાં ફૂંડમાંથી મી० પાવરીની એક સખી જીમખાનામાં મેલી હતી. તેમ બે લાયક પારસી ક્રીકેટરોને ડા० પાવરીના નામે દરેકને રૂપાંની કીમતના ધનામો દર વરશે આપવા માટેની રકમ પારસી જીમખાનાના ટરશટીઓને સપુરદ કરી હતી. શેઠ ખમનજી પીટીટે પાવરીની ક્રીકેટર તરીકેની તારીફ કરવા સાથે તેમની તસવીર ખુલ્લી મુકી એવળુને એક સોનાનો આંદ એનાયત કરીધો હતો, ડા० પાવરીએ પોતાને આપવામાં આવેલા મોટા માન માટે સરવેનો ઉપકાર માનવા પછી રીફરેશમેન્ટ લઈ વીખેરાઈ ગયા હતા.

સર મનચેરજી મેરવાનજી ભાવનગરી ગયા મારચ માસમાં ઇંગ્લંડથી મુંબઈ આવી ભાવનગર ખાતે ગયા હતા ત્યાં તેઓનું ઘણું સારું આદરમાન આપી તા० ૩૧ મી મારચે ખાણું આપવામાં આવ્યું હતું. વળી ભાવનગરના જુદા જુદા ઇલ્લુઓએ એવળુના માનમાં માનપાન, ખાના વગેરેના મેલાવડાઓ કર્યા હતા. જે પછી એવળુ પાછા વીલાયત ગયા હતા.

ખાન સાહેબ રતનજી જમશેદજી દુબાશને તેમને મહેલા ખાન સાહેબના ખેતાળની સનદ એનાયત કરવાની કીયા તા० ૪ થી આગરે અત્રેની કામીશરીયત ઓશીસમાં એ ખાતાંના વડા અમલદાર કરનલ એલ० મેથાયસ કરી હતી. કરનલ મેથાયસે ખાનસાહેબની સેવાની સ્તુતી કરતાં જણાવ્યું કે એવળે આજ ત્રીસ વરસ થયાં સરકારની ધણી નીમકહલાલીથી અને ઉપયોગી સેવા બજાવી છે, અને સરકારનો ધણો વીશ્વાસ મેળવ્યો છે, છેવટે શેઠ રતનજીને બલી દુવા ઇચછી સનદ અરપણુ કરી હતી. ખાનસાહેબ તરફથી એમના બેટા શેઠ જહાંગીરજીએ ઘટતા શબ્દોમાં કરનલ મેથાયસનો અને સરકારનો આભાર માન્યો હતો.

હીંદના ખુઝોરગ દાદા શેઠ દાદાભાઈ નવરોજીની ૮૭ મી વરસગાંઠનો મુબારક દીવસ તા० ૪ થી સપ્ટેમ્બર પડવાથી મુંબઈમાં તેમજ બાહરે દેશાવરો ખાતે ઘણી ધામધુમથી ઉજવવામાં આવ્યો હતો. સઉ. જમનાબાઈ નગીનદાસ સકકર્તા વડપણ હેઠળ વેસાવે ખાતેનાં શેઠ દાદાભાઈનાં બંગલામાં તેઓને વરસગાંઠની મુબારકબાદી આપવાને બાનુઓનું એક ઉપયુક્તિ ગયું હતું. એ દીને સાંજે ખુજરાતી હીંદુ સ્ત્રી મંડળ તરફથી ફરામજી કાવશજી ધનસટીટયુટમાં શેઠ દાદાભાઈની જયંતી અને વારસીક ઉત્સવ ઉજવવાને બાનુઓનો એક જાહેર મેળાવડો ગાંડળના યુવરાણી અં ૦ સઉં રાજકુવરબા સાહેબના પ્રમુખપણા હેઠળ કરવામાં આવ્યો હતો.

જરથોસ્તીઓના મહાન પેગમબર સાહેબના અશો જરથોસતનો દીસો અથવા મરણ દીવસ શેહેનશાહી રોજ ૧૧ મો માહા ૧૦ માને દીને પડવાથી એ દીવસ એક જાહેર તેહવાર તરીકે મુંબઈમાં કેટલેક ઠેકાણેની દરેમેહરોમાં તેમજ જુદે જુદે દેશાવરો ખાતે પાલવામાં આવ્યો હતો.

લાનોલી ખાતે મરહુમ શેઠ જમશેદજી તાતાની જંગી યોજના કે જે તાતા હાઈકોર્સ ઇલેક્ટ્રીક સડીમ તરીકે લેખાય છે, તેના બાંધકામનો પાયો નાંખવાની કીયા તા० ૮ મી ફેબ્રુઆરીએ બપોરે નામદાર ગવરનર સર જયોરજ કલારકે કરી હતી.

માધસોરના નામદાર મહારાજએ તાતા ધનરટીત્યુટ ઓફ સાયનસની લાયખરેસીનો પાયો નાખવાની કીધા બેંગલોર ખાતે એક મોટા મેલાવડા સનમુખ કરતા મરહુમ શેઠ જમશેદજી તાતાની સાહસીક ખુદીના જળજળ વખાણુ કીધા હતા.

આ વરસે વરસાદ પુરતો નહી પડેયાથી કુદરતી રીતે મુશકેલી અને ચીંતા હિંદુસ્તાનની સઘળી ક્ષેત્રોમાં ઉભી થવા પામી હતી. તેથી મુખ્યધની પંચાયતના નામદાર ત્રસડી સાહેબો તરફથી તા. ૩૦મી જુલાઈએ સાંજે મરહુમ શેઠ એદલજી ફરામજી કરાંણીના ઓલખલેસ ભાગમાં એક જાહેર બંદગી તેમજ દાદાર અહુરમઝદની અરજ ગુજરી માટે એક જાહેર જશન કરાવવામાં આવ્યું હતું.

પુણ્યાવાળા પખલીક પરોશીકયુટર ખા. ૦ ખા. ૦ શીયાવક્ષ કાવસજી દાવરે છેલ્લા નાસક કેસમાં સરકારની ભારે સેવા, અતીથણી રંજ ખેંચીને બળવયાથી ખાસ ઉપકારનો એક પત્ર નામદાર મુખ્યધની સરકાર તરફથી એમને મળ્યો હતો. તેમજ એવણે તેના બદલા દાખલ રૂ. ૧૦૦૦ની મોટી રકમ આપવામાં આવી છે.

અતરેના જાણીતા શેહેરી શેઠ બેરામજી જીજીભાઈએ પોતાના ખંડાલા કેસટલમાં ગયા મે માસમાં ત્યાંની મરાઠી સકુલનાં બાળકોને મીઠાઈની મેજબાની માટે તેમના માસતરો સાથે નોતરીયાં હતાં. પંચાસી બાળકો તેમના માસતરો સાથે હાજર થઈ કવીતા અને ગાણું ગાયા પછી શેઠ બેરામજીએ માસતરોને રૂ. ૫૦ નાણાંની અને બાળકોને અઢેક મીઠાઈનાં પડીકાંની ભેટ કીધી હતી.

નામદાર શેહેનશાહ જયોરજે તા. ૮મી જુને લંડન ખાતે ભરેલી લેવીમાં સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ, શેઠ કાવસજી રશતમજી અને મેજર કે. એમ. મીસતરી હાજર થયા હતા. એવેને નામદાર શેહેનશાહ આગલ રજુ કરવામાં આવ્યા હતા.

નવસારીવાલા શેઠ નશરવાનજી નવરોજી મુનશીએ એક પોસ્ટ કારડ ઉપર મુખ્યધના નામદાર ગવરનર સર જયોરજ કલારકનું જીવન ચરીત્ર કોઈપણ યંત્રની મદદ વગર વાંચી શકાય તેવું ૯૮૫૮ ઇંગ્રેજી અક્ષરોમાં લખ્યું છે. નામદાર ગવરનરે તે કારડ સ્વીકારી મી. ૦ મુનશીનો ઉપકાર માન્યો હતો.

ઈંગ્લંડ ખાતે ક્રીકેટ મેચો ખેલવા માટે ઓલ ઇનડીઆ ક્રીકેટ ટીમ તા. ૫મી મેને દીને આપણા બારાંમાંથી ઉપડી ગયો હતો તેમાં પારસીઓમાં મેસરસ ડા. ૦ હોમી કાંગા (વાઈસ કેપ્ટન) મેજર કેકી મીસતરી-પતયાલા, આર. ૦ પી. ૦ મેહેરહોમજી, એમ. ૦ ડી. ૦ બલસારા-દીલ્લી, હોમી ડી. ૦ મુલ્લાં, જે. ૦ એસ. ૦ વોરડન હતા. આ હીંદી ટીમ પોતાના શીક્ષયર મુજબ ઇંગ્લંડ ખાતે સઘળી ૨૩ મેચ રમી છે જેમાં તેણે ૬ મેચમાં જીત મેલવી છે, ૧૫ મેચ હારી ગઈ છે તથા ૨ મેચ ડ્રો થઈ છે. આ ટીમમાં ગયલા મેસરસ મેહેરહોમજી અને મુલ્લાંનાં માનમાં તા. ૪મી મેને દીને પારસી બેરોનેટ ક્રીકેટ ક્લબે એક મેળાવડો કીધો હતો જ્યાંના સભાસદ મી. ૦ શીયાવક્ષ અરહેશર કનફ્રિકસનરે અઢેક ધડીયાળ એ બંને બીરાદરોને ભેટ આપ્યું હતું.

દખણુ હેદરાબાદના નામદાર નીઝામ તા. ૨૯ મી આગસ્ટે મરણુ પામવાથી તા. ૧ લી સપ્ટેમ્બરે સાંજે જરથોસતી બાનુઓ અને મહસયોનો મેળાવડો ચંદરધાટની બાઈ માલુકબાઈ ચીનાઈની દરેમેહેરમાં દસતુરજી પુરશીદજી બેહેરામજીની આગેવાની હેઠળ મરહુમના અશો રૂઢને શાંતી બખશવા પ્રારથના કરવા બેગો મળ્યો હતો. ત્યાં મરહુમનાં કુટુંબ ઉપર આવી પડેલાં દુઃખમાં જરથોસતી કોમ ભાગ લે છે તે જાહેર કરનારો દીલાસાપત્ર સરકારના પોલીટીકલ સેક્રેટરી નવાબ ફરીદુનજંગ મારફતે મોકલવાની દરખાસ્ત પસાર થઈ હતી. નવાબ ફરીદુન જંગની સુચનાથી એ દરેમેહેરમાંથી પરખારા સરવે બાનુઓ અને મહસયો મકકા મસજીદમાં નામદાર નીઝામના રવાનને સેન્દો કરવા ગયાં હતાં, અને સરવેએ કુલપાન અને અમરબતીઓ ચલાવી હતી.

ડો. કાવસ લાલકાકા મેમોરીઅલ ફંડમાં ભરાયેલા કુલે રૂ. ૨૦૭૦૬ માંથી ખરચે જતાં બાકી રૂ. ૨૨૦૬૨ રોકડા અને રૂ. ૩૧૮૦૦૦ ની સરકારી નોટો છે. એમાંથી ડો. લાલકાકાના બે બરડનો ખરચે જતાં બાકી વધે તે રકમ કીંગ એડવર્ડ મેમોરીઅલ હોસ્પિટલ ફંડમાં આપવાનો ઠરાવ થયો હતો.

સુરત નજદીકના દુમસ ગામના પંથકી મરહુમ એરવદ મનચેરજી ફરદુનજીની તસવીર જે મુ'બઈવાળા શેઠ સોરાબજી રતનજી કંટરાકટરે ભેટ આપી હતી, તે દુમસની દરેહમેહેરમાં રોજ ૬૬૦ માહા ૩ બને દીને, મરહુમ શેઠ રસતમજી મેરવાનજી પટેલની સખી ધી જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ ઇનસ્ટીટ્યુટમાં તા. ૩૧ મી મારચે, મરહુમ શેઠ બરજેરજી રસતમજી ગારડાની સખી નવસારીના લક્ષ્મણ હોલમાં તા. ૨૬ મી દીસેમબરે, કરાંચીના જાણીતા શેહરી શેઠ એદલજી દીન-શાહ સી. આર્ચ. ઈ. ની સખી લ્યાંની શેઠ હીરજીભાઈ બેહરાની અગીયારીમાં ડો. માણેકજી ન. ધાલાએ તા. ૧૯ મી એપ્રેલે, અમદાવાદની લેડીઝ કલબના આગલા મરહુમ સેક્રેટરી મીસીસ ફરામજી પેસતનજી વઝીલની સખી એ કલબના મકાનમાં તા. ૧૭ મી ફેબ્રુઆરીએ, ધારવારના આખકારી કંટરાકટર શેઠ બરજેરજી માણેકજી પટેલની તથા એવણના ધણીયાણી બાઈ રૂપાબાઈની સખીઓ અંગુમને ભેટ આપી હતી, તે હોરમઝદ બાગમાં તા. ૧૮ મી અક્ટોબરે ખુલ્લી મુકી હતી.

નારગોલના જરથોસતીઓએ પોત પોતામાં એક હેવી એશોસીએશન ઉભી કરી છે કે નારગોલ અને આશપાશના જરથોસતીઓને હરેક વાતમાં કંઈ વર વાંધો પડતાં કોરટ દરબારે જવું નહીં પણ ઉપલી એશોસીએશનની મારફતે તેનો ફરિયાદ કરાવવો—તેને માટે તેઓએ કેટલાક કાયદા કાનુનો ધડ્યા છે.

કલકત્તાની શરકારી ધારાસભામાં ઓનરેબલ મી. બાશુ નામના એક બંગાલીએ કંઈ હેવું બીલ ઉભું કરવા માંગેલું છે કે જેથી ગમે તે ધરમવાલો બીજા ગમે તે ધરમવાલી સાથે લગન કરી શકે. આ એક નાપસંદ કરવા જેવો ધારો કદાચ શરકારથી પસાર થાય તો તેને માટે ઘણી તરફથી નાપસંદગીના ડેડાવો હીંદુ વીજેરેની કોમે કર્યા છે—તેમ વલી કદાચ પારસી કોમનેબી એવો કોઈ ધારો લાગુ પડી જાય તો તે તદ્દન નામુનાશેષ છે, જેની મતલબની ચરચા શમજી પારસીઓમાં થઈ લાગી છે. અને તેને માટે જરથોશતી કોમના લાલ સાચવનારી મંડલીએ એક માયાકુળ ચરજી કરીને આપણા સત્તાવાલાઓપર મોકલીબી દીધી છે. તેમ બીજી જાહેર મંળીઓ તરફથીબી એ ધારાની સાંખે ચરજી થનાર છે. તેમ વખતે જરૂર પડશે તો પારસી અનંગુમનની સભા બોલાવીનેબી જાહેર ચરજી કરવાની હિલચાલબી આપણા ટોલામાં થતી જણાય છે અને તેમ થાય તો ઘણું સારું કેમકે પારસી કોમને હેવા એક નાપસંદ ધારાની કશી જરૂર નથી, હેવું નામદાર સરકારને બતલાવી આપવું જોઈએ છે.

ગયે વરસે નીચે મુજબ પારસીઓ તરફનાં પેટંટ નોંધાવ્યા છે:—શેઠ ડોસાભાઈ માણેકજી વહાડયા કોટન મીલ મેનેજરે કોટન રીંગ સપીનીંગ પ્રેમમાં સુધારા કરવાની શોધ માટે, કરાંચીની લોટની મીલના ચીફ ઇન્જેનર શેઠ કાવશજી ખરશેદજી બપુએ સુધારેલા ઢપની તેલ પીલવાની ઘાણી માટે, શેઠ હોરમજી ખરશેદજી બનાએ હાઈડ્રોલીક પમ્પમાં કરેલા સુધારા માટે, મધ્ય હીંદુસ્તાનમાં આવેલા જાવરાવાળા શેઠ હોરમજી મેરવાનજી જાવરાવાળાએ સટેશનોની હદમાં રેલવે અક્સમાતો થતા અટકાવવા માટે વીજળીના સેફ ગારડ કેળીનની શોધ માટે, શેઠ દીનશાજી હીરજીભાઈ તાડીવાલા નામના મીકેનીકલ એનજીનીયરે અનાજ દળવાની ઘંટીમાં કરેલા સુધારા માટે, પુનાવાળા શેઠ ફરદુનજી દોરાબજી પદમજીએ ટ્રેમોફાન રેકર્ડ ઉપર અવાજ ઉતારવાને લગતું નવા પ્રકારનું યંત્રની શોધ માટે, શેઠ પેસતનજી ખરશેદજી મહેતાએ બળતણ તરીકે વાપરવા માટેનાં સુધારેલા પ્રકારના ચોસકાં માટે, અને શેઠ એદલજી ડોસાભાઈ તંબોલીએ સ્પીનીંગ પ્રેમવાળું આરકુ જોઈએ તેમ વધવટ કરવાની શોધ માટે પેટંટ મેળવવાની હીંદી સરકારને ચરજી કરી હતી.

છેલ્લી વસતીની ગણતરી ઉપરથી મલેલી જાણવા એક વીગતો.

નામદાર અંગ્રેજ સરકાર પોતાના તાબેના મુલકોની વસતીની ગણતરી દર દશ વરસને અંતરે લીએ છે. તેમાંથી ઘણી શરશ વીગતો મલી આવે છે. દર ગણતરીની વખતે આ કાજે'ડરને માટે ખાસ ગોડવણથી મેળવેલી વીગતો જાણવામાં આવે છે જેમાં અગત કરીને પારસી વસતીની વીગત આ કાજે'ડરના વાંચનારાઓને માટે ઘણી ઉપીઓગી થઈ પડી છે, જેમાં મુંબઈ અને દેશા-વરોમાં પારસીની વસતી કેટલી છે, તેમાં પરણેલા, કુવારા, અને રંડાયલા કેટલા છે, શીખેલા, અબણ, આંધલા-લુલા-અને બીજી ખોરખાવણવાલા કેટલા છે, તથા કીઆ કીઆ લતાપર કેટલા માંજુશો વશે છે અને તેમાં ઓરતો અને મરદોની સંખ્યા કેટલી છે-એ સંધુ દર વખતે વીગતવારે જાણવેલું હોવાથી તે પારસી કોમને ઘણું ઉપઓગી અને જાણવાએક થઈ પડે છે. પણ હવેલાં છેલ્લી લેવાયલી ગણતરી જે તા. ૧૦ મી મારચ શને ૧૯૧૧ ને દીને લેવાઈ છે તે દીનેનો હેવો સતાવારરીપોરટ હજુર ઘડાને તઢયાર થયો નથી અને તેથી હેત્રી કુલ વીશતારેલી વીગત બાહાર પડી નથી-પણ તેટલાં જે થોડી ઘણી જાણવાએક વીગતો મલી આવી છે, તેજ માતર હાલ તુરત અતરે પરગટ કરીએ છે.

મુંબઈની કુલે વસતી ૯૭૨૯૩૦ માણસોની છે, જેમાં ૬૩૩૮૮૪ મરદો અને ૩૩૯૦૪૬ સ્ત્રીઓ છે. છેલ્લી ગણતરી જે સને ૧૯૦૧ ના સાલમાં કરવામાં આવી હતી, તે વેળા ગણતરી ૭૭૬૦૦૬ ની હતી, પણ પાંચ વરસ ઉપર મયુનીસીપેલીટી તરફથી જે વચગાલેની ગણતરી કરવામાં આવી હતી, ત્યારે તે ૯૭૭૮૨૨ ની ઉતરી હતી, તે સાથ સરખાવતાં હાલની ગણતરીમાં ૪૮૯૨ ની સંખ્યા ઓછી ઉતરી છે. એ ઉપરાંત આખા હીંદુસ્થાન અથવા કુલે ભરતખંડની વસતી શાડી એક-તીશ કરોડ માંજુસોની ગણાઈ છે. હેમાં મુંબઈની ૯૭૨૯૯૨, કલકત્તાની ૧૨૧૭૦૦૦, મદરાશની આખાહલાકા શાયે ગણતાં ૪૧૪૦૧૮૩૯. માં ૨૦૩૮૬૧૭૫ મરદો અને ૨૧૦૧૫૬૬૪, ઓરતો છે સુરતની વસતીમાં ૫૨૯૪૬ ઓરતો અને ૫૫૭૪૭ મરદો મલીને ૧૦૮૬૯૩ માણસો છે. અમદા-વાદની વસતી ૮૭૦૮૬ મરદો. અને ૭૭૯૦૦ ઓરતો મલી. ૨૧૨૬૫૩ તથા અમદાવાદનાં પરાંની વસતી ૪૫૬૬૭ મલીને કુલે ૨૬૦૩૨૦ ની છે. કરાચીની વસતી ૧૪૯૦૦૦ માણસની નોંધાઈ છે. છેલા દસ વરસમાં ૩૯૦૦૦ માણસો વધ્યાં છે. સીંધ હેદરાબાદની વસતી ૭૬૮૮૯ ની ગણાઈ છે. પુના શેહેર કેનટોનમેંટ અને સબરબની વસતી ૮૪૨૯૪ મરદો, અને ૭૩૩૭૨ ઓરતો મળીને ૧૫૭૬૬૬ થઈ છે. છેલાં દસ વરસની વાતપર ૧૯૦૧ માં એ વસતી ૧૫૩૩૨૦ માણસની હતી, જેથી હાલમાં ૪૩૪૬ માણસોના વધારો થયો છે. પુના કીસ્ત્રીકટમાં છેલ્લી ગણતરી મુજબ વસતી ૧૦૭૨૬૯૨ ની થઈ છે. ૧૯૦૧ માં તે ૯૯૫૩૩૦ ની હતી, યાને છેલાં દસ વરસમાં ૭૭૩૬૩ આદમીઓને વધારો થયો છે. એડનની પારસી વસતી ૨૮૪ આસામીઓની માલમ પડી છે, જેમાં ૨૬૮ મરદો અને ૧૧૬ સ્ત્રીઓ છે. છેલાં દસ વરસમાં એડનની પારસી વસતીમાં ૫૬ નો વધારો થયો છે. દશ વરસની વાત ઉપર એડનમાં ૨૫૪ મરદો અને ૭૪ સ્ત્રીઓ મળી ૩૨૮ માણસોની પારસી વસતી હતી. એડનના પારસીઓમાં હાલ ૧૩૩ મરદો પરણ્યા વગરના, ૧૨૮ મરદો પરણેલા અને ૭ રંડાયલા છે, જ્યારે સ્ત્રીઓમાં ૬૦ પરણ્યા વગરની, ૪૮ પરણેલી અને ૮ રંડાયલી છે. વડોદરાના રાજ્યની એકંદર વસતી ૨૦૩૧૪૫૩ માણસની છે જેમાં ૧૦૫૫૩૬૬ પુરૂશ અને ૯૭૬૦૮૭ સ્ત્રીઓ છે. ૧૯૦૧ પછી વસતીમાં ૭૮૭૬૧ માણસોના ઘટાડો થયેલો જાણાય છે. વડોદરા શેહેરમાં ૯૯૩૭૬ માણસની વસતી છે જે ૪૪૧૪ જેટલો ઘટાડો દેખાડે છે, વડોદરા શેહેરમાં દર એક હજાર સ્ત્રીએ ૧૦૧૪૮ પુરૂશોની સરાસરી આવે છે.

આખા હીંદુસ્તાનની વસતી ૩૧૫૦૦૧૦૯૯ ની એટલે આમલી વસતી કરતાં સેંકડે ૭ ટકા વધારે બતાવે છે. આમાં બ્રીટીશ રાજ્યોમાં ૨૪૪૧૭૨૩૭૧ ની એટલે સેંકડે ૫-૪ ટકાનો વધારો અને દેશી રાજ્યો અને એજનસીઓમાં ૭૦૮૨૮૭૨૮ અથવા તો ૧૨-૯ ટકાનો વધારો બતાવે છે. બ્રીટીશ રાજ્યોમાં મોટો વધારો મધ્ય પ્રાંતો અને બીરારમાં ૧૬-૩ ટકા, બરમાહમાં ૧૪.૯ ટકા, પુરવ બંગાળ અને આસામમાં ૧૧-૪ ટકા, મધરાસમાં ૮. ૩ ટકા, મુંબઈમાં ૬ ટકા, અને બંગાળમાં ૩.૮ ટકા વધારો બતાવે છે. મરકા અને મેક્સીકોના લીધે પંજાબમાં ૧૦૮ નો અને નેડીયા પ્રાંતમાં ૧ ટકાનો ઘટાડો થયો છે.

આખી બ્રીટીશ શહેનશાહતમાં લંડન મધે સરવેથી મોટી વસતી છે અને તેથી ઉત્તરતી મુંબઈમાં છે જેથી શહેનશાહતનાં બીજાં શહેર તરીકેનું નામ મુંબઈને વાજબી રીતે લાગુ પડી શકે છે. મુંબઈના કેટલાક ભાગોમાં વસતી ઘણી વધી છે. દાખલા તરીકે જેકબ સરકલથી વરલી સુધીના ભાગને વરલી વીભાગનું નામ આપવામાં આવ્યું છે જ્યાં ૧૯૦૬ માં ૬૯૪૮૮ માણસની વસતી હતી, તે વધીને હમણા ૮૯૬૯૦ ની થઇ છે. શહેરના બીજા લતાઓ ઉપરના માણસો તે ભાગમાં જઈને વસેલાં ધારવામાં આવે છે. કોલાબાની પુરણીવાળી જગાએ વસતી થવાને સખખે કોલાબા વીભાગમાં વસતી વધી છે. કોટ વીભાગમાં વસતીમાં સેહેજ ઘટાડો થયો છે. શહેર સુધારાના ત્રસ્ટ તરફથી ઘરો તોડી પાડવામાં આવ્યાથી અબદુલ રહેમાન સ્ટ્રીટ અને પરેલ રોડની વચ્ચેના જે. જે. આસપીટલ સુધીના ભાગમાં યાને માંડવી, ચકલા, ઉમરખાડી, કુંગરી, મારકીટ જીલ્લાઓમાં ગયા પાંચ વરસ દરમિયાન ૨૮૫૧૮ જેટલી વસતી ઘટી છે. તેજ મુજબ ઉપલા લતાની પશ્ચીમે આવેલા ધોબીતળાવ, ફત્તસવાડી, બુલેશવર, કુંભારવાડા અને ખારા તળાવની વસતીમાં ૧૦૦૦૦ જેટલો ઘટાડો થયો છે. એ પાંચ વરસમાં ૪૦ હજાર માણસો ગીચ વસતીવાળા ભાગમાંથી દક્ષીણ છેડા તરફ જઈ વસ્યાં હતાં અને ૨૦૦૦૦ માણસો મહાલક્ષ્મી, દાદર અને વરલી તરફના ખુલા ભાગોમાં જઈ વસ્યાં હતાં.

હાલની ગણતરીનો ધ્યાન ખેંચનારો બતાવ સ્ત્રીઓની ઓછી સંખ્યા વાળો છે. ૧૯૦૬ માં ૯૭૭૮૨૨ માણસની વસતી હતી જેમાં ૬૧૨૪૬૫ પુરૂશો અને ૩૬૪૮૧૧ સ્ત્રીઓ હતી. ૧૯૧૧ માં ૯૭૨૮૯૨ માણસની વસતી માલમ પડી છે જેમાં ૬૩૩૮૫૬ પુરૂશ ૩૩૯૦૩૬ સ્ત્રીઓ છે. એટલે ૧૯૦૬ પછી પુરૂશોની સંખ્યામાં ૨૦૮૯૧ નો વધારો થયો છે અને ૨૫૭૭૫ સ્ત્રીઓનો ઘટાડો થયો છે.

આ બાબતમાં ખુલાસો કરવામાં આવે છે કે મરકીનું જોર વધવા માંડે છે, ત્યારે પુરૂશો પોતાને ગામ જવા અગાઉ પોતાની બાયડી છોડીને ગામ રવાના કરી દે છે, તેમજ મીલો બંધ પડે છે ત્યારે સ્ત્રીઓ ગામ જતી રહે છે અને વળી હોળીના તેહેવારપર પણ સ્ત્રીઓ ગામ જવાનું પસંદ કરે છે. પણ બીજા હાથ ઉપર ગયા ત્રણ મહીનામાં જનમોની સંખ્યા અસાધારણ મોટા પ્રમાણે મુંબઈમાં વધી હતી જેથી મુંબઈમાં સ્ત્રીઓની સંખ્યા ઘણી વધેલી ધારવામાં આવતી હતી. આ પ્રમાણે સામસામી જતી બાબતો વસતીની ગણતરીમાં સંપૂર્ણ વીગતો મળવા પછી નક્કી કરી શકાશે.

ગણતરીના કામ ઉપર લાગેલાં માણસોએ પોતપોતાના લખીત રીપોર્ટ મોકલી આપ્યા છે. કેટલાક હેવાલોમાં રમુજ બનાવો પણ સમાયલા છે એક અમલદાર ફરીઆદ કરે છે કે દેશીઓ ઘણી મેહેનત આપતા કહેવાય છે પણ યુરોપીયનો, જેમની તરફથી વધારે મારી આશા રાખી શકાય તેઓ તરફથી આપવામાં આવેલી મેહેનત સાથે સરખાવતાં દેશીઓવાળી મેહેનત કાંઈ બીસા તમાં નથી.

મુખ્યના જુદા જુદા લતાઓની વસતીની વીમત નીચે મુજબ છે:-

લતાઓ	૧૯૦૧ માં	૧૯૦૬ માં	૧૯૧૧ માં
અપર કોલાખા.....	૩૯૭૬	૩૭૭૫	૪૧૭૭
ભોવર કોલાખા.....	૧૩૦૨૩	૧૫૩૧૦	૨૦૫૬૭
કોટ દક્ષીણ.....	૩૩૦૯	૩૯૪૪	૩૪૬૨
કોટ ઉત્તર.....	૨૨૯૫૬	૨૮૭૭૮	૨૫૬૩૧
મેઘાન	૧૦૩૯૩	૧૧૦૧૫	૧૮૬૮૧
માંડવી	૩૧૪૦૨	૩૮૧૫૮	૩૩૨૦૩
મકલા	૨૪૩૮૪	૨૯૩૬૨	૨૪૩૬૭
ઉમરખાડી	૪૮૪૮૧	૫૩૬૧૦	૪૫૭૦૮
કુંગરી	૨૫૭૭૮	૩૨૬૬૩	૨૭૧૮૩
મારકોટ	૨૮૪૧૫	૩૫૩૦૫	૩૦૨૧૯
મોખીતળાવ.....	૨૯૫૫૩	૩૬૫૯૪	૩૯૧૨૨
ફનસવાડી	૧૬૩૫૪	૨૯૨૪૦	૨૭૩૯૦
જુલેશવર	૩૦૨૨૯	૩૮૧૨૯	૩૬૪૪૭
કુંભારવાડા	૨૭૫૪૪	૩૨૭૮૪	૨૭૭૩૮
ખારા તળાવ	૨૩૧૬૮	૨૬૯૩૫	૨૨૯૮૬
ખેતવાડી	૨૭૧૬૦	૩૩૫૭૯	૩૧૯૧૮
ગીરગામ	૧૪૮૬૬	૨૮૪૪૯	૩૦૭૯૭
ચોપારી.....	૬૭૨૯	૧૩૦૩૩	૧૧૩૮૭
વાલકેશવર.....	૧૦૫૬૩	૧૨૬૮૫	૧૦૬૬૪
મહાલક્ષ્મી.....	૧૮૦૯૨	૨૪૬૫૦	૨૭૩૦૯
તારદેવ	૨૦૯૫૮	૨૮૧૯૩	૨૭૯૪૦
કામાટીપુરા.....	૨૬૭૦૬	૩૬૪૮૪	૩૬૯૮૩
૧ લો નામપાડા.....	૧૦૫૭૭	૩૩૩૫	૬૪૮૮
૨ જો નામપાડા	૧૮૫૯૧	૨૨૦૧૬	૨૧૭૦૨
ભાયખલા	૫૭૬૪૬	૭૬૨૮૦	૭૫૬૮૪
તારવાડી... ..	૧૮૪૬૦	૨૬૨૭૮	૨૭૮૯૬
મજગામ	૨૭૯૩૩	૩૦૮૭૨	૩૦૧૦૯
પરેલ	૩૩૩૯૦	૪૬૯૬૦	૪૫૪૨૨
સીવરી	૧૮૨૯૪	૧૫૯૮૫	૧૯૦૬૭
ભાવન	૨૫૪૪૩	૩૦૭૧૫	૩૦૬૬૩
માલીમ	૨૭૩૮૬	૩૧૧૭૮	૩૦૪૭૯
વરલી	૪૫૫૮૮	૬૯૪૮૮	૮૯૬૬૦
ખારામાં, જોદીઓમાં, રેલવેઓ ઉપર અને			
ધરખાર વીનાના	૩૭૬૮૧	૩૨૨૪૦	૩૨૯૫૧
જુમલો.....	૭૭૬૦૦૬	૯૭૭૮૨૨	૯૭૨૯૯૦

ગણત્રાની આગલી તવારીખ જેતાં માલમ પડે છે કે પોરચુગીઝ અમલ દરમયાન વધુમાં વધુ વસતી ૧૦૦૦૦ હતી જે એક વખત ઉડતા ખુરા રોગોને લીધે ૧૬૦૦ ઉપર આવી રહી હતી. ૪૦ સં ૧૫૭૫ માં ઇંગ્રેજ સરકારની પહેલી ગણતરીમાં ૬૦૦૦૦ ની સંખ્યા નોંધાઈ હતી. જેમાં મોટેભાગે પરદેશી રક્ષણ લેનારાઓ અને લક્ષ્મી સ્ત્રી પુરુષો હતા. ૪૦ સં ૧૭૪૪ માં એ આંકડો વધીને ૭૦૦૦૦ ઉપર ગયો હતો. ૪૦ સં ૧૭૬૪ માં બરાબર બમણો આંક થયો હતો—એટલે ૧૪૦૦૦૦ ની સંખ્યા ગણાઈ હતી. જે સામે ઓછામાં ઓછો આંકડો ૬૦૦૦૦ નો છે. ૧૭૮૦ માં વસતી ૧૧૩૦૦૦ ની ગણાઈ હતી અને ૧૮૦૬ માં સર જેમસ મકીનતોશ તરફથી ૨૦૦૦૦૦ ની સંખ્યા જાહેર થઈ હતી.

બાદ વસતીની ગણતરીઓ નીચે મુજબ વધારે ભરસેદાર આંકડા રજુ કરતી થઈ છે.

૧૮૧૨ માં ૧૬૦૦૦૦ (ઓછામાં ઓછી)

૧૮૧૪ „ ૧૮૦૦૦૦ „

૧૮૩૦ „ ૨૨૯૦૦૦ „

૧૮૩૬ „ ૨૩૬૦૦૦ „

૧૮૪૮ „ ૫૬૬૧૧૯ „

૧૮૬૩ માં શહેરનું ઘેરાપણું જ્યારે મોટા વીસતારામાં ફેલાયું હતું ત્યારે વસતીમાં પરદેશી આવેલા કુટુંબોનો મોટો ઉછાળો માલમ પડ્યો હતો. તે વખતે વસતીની કુલે સંખ્યા ૯૦ લીધે ૬૧૬૫૬૨ રજુ કરી હતી. જે ૧૮૭૨ માં ૬૪૪૪૦૫ પર આવી હતી. બાદ ૧૮૮૧ માં ૭૭૩૧૯૬, તે ૧૮૯૧ માં ૮૨૧૭૬૪ નોંધાઈ હતી. પહેલે પછીની પહેલી ગણતરી જે ૧૯૦૧ માં લેવાઈ હતી તે વખતે વસતીમાં ૪૫૭૫૮ નો ઘટાડો માલમ પડ્યો હતો, ૧૯૦૬ માં એ સંખ્યા વધીને ૯૭૭૮૨૨ થઈ હતી.

વસતીનો વધારો—હવે એતો ઉપર ટપકેની વસતીની ગણતરી મુખ્ય મકાનની મલી છે. પણ તેમાં વધારા ઘટાડાની વીગત જેતાં મોટી ખુશી સાથે હેતુ માલમ પડે છે કે બધે બધે વસતી તો વધતી જાય છે. ને ખુદરતી પરમાણુ પરમાણુ દીવશે દીવશે વધવી જ નેઈએ તેમ બને છે. જુઓ આખા હિંદની વસતીનો વધારો છેલ્લાં દશ વરસમાં ૨૨૦૫૦૦૦૦ એટલે બે કરોડ વીસ લાખનો વધારો થયો છે. તેમ જુદાં જુદાં શહેરોમાં કેટલો વધારો થયો છે, તે ઉપલી વીગતની શરઆતમાં જણાવેલું છે.

પારસી વસતીનો વધારો—એ તો બધું થયું પણ ખુદરતે એક બીજી અગતની બીના આ છેલી વસતીની ગણતરી ઉપરથી પુરી પાડી છે. તે પારસી કોમે ઘણી જાણવાબેગ છે. આ કાલેંડરના અને બીજા જાણનારા શાહેબોને શારી પેડે રોશન હશે કે પારસી વસતી વધે છે કે ઘટે છે એ શવાલ આપણા ટોળામાં ઘણા ચર્ચાયા છે—અને કેટલાક વસવસતા જીવના શાહેબો કંઈ હેવાજ વમાશનમાં પડે છે કે પારસી વસતી તો ઘટતી ચાલે છે, તેનું કેમ થશે ! આ શકમંદોને ખુદરતેજ નેઈતો જવાબ આપી દીધો છે. અને તે જવાબ શારાં ભાગ્યે હેવો છે કે, આ કાલેંડરના લેખક જે ઉપલું શકમંદ અને કોઈવાર તો જેમકે જુદદીન ઝઘડાની વખતે કે પેલી કાંનફરેશની વખતે કંઈક મતલબી જેવું અથવા ગફલતી જેવું લખાણ વાંચી ને મુઝમાં હશીને તથા કાંમ મડવે બાકો બાઠ લડીને જવાબ આપતા હતા કે પારસી વસતીના ઘટાડાનો ધખારો તદ્દન ખોટો અને નકામો છે; તેજ ખરું પડ્યું છે. જુવો—શીમલાથી છેલ્લા મલેલા વસતીની ગણતરીના અડસડાના સંદેશા ઉપરથી માલમ પડે છે કે મુજબ ઇલાકાની કુલે વસતી ૨૭૦૬૫૮૪૨ ની છે જે આગળ કરતાં ૬.૩ ટકા વધારે છે. તેમાં જે સાતિવાર વધારામાં પારસીઓમાં ૫.૬ ટકાનો વધારો, ખરી-શરીઓમાં ૧૩.૬ ટકાનો, હીંદુઓમાં ૫.૩ અને મોહમેદનોમાં ૬.૪ નો વધારો થયો છે. નેઈએ. હવે પેલા અધુરી ગણતરીવાલા પારસી વસતીના ઘટાડાના ધખારાવાલા શું કહે છે, તે જોવાનું છે ?

સી. દી. કેરાવાલાની કું

ધ્વજનેરો અને સાંચાકામના પરચુટણ

લાગો ખનાવનારા

મીલ માલેકોને અગત્યનું

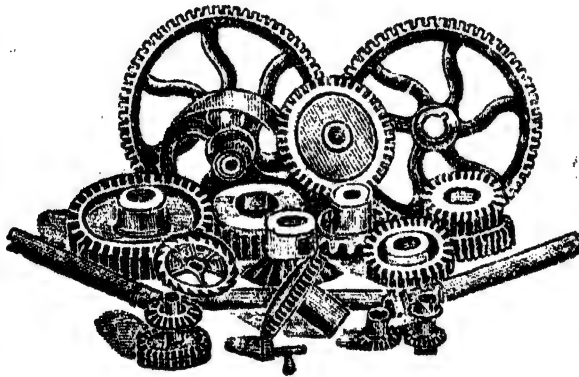
વખત અને પરિસાનો ખચાવ.

અમારા કારખાનામાં ટવીસ્ટ વહીલ અને ચેંજ પીનીઅનો તથ્યાર મલી શકે છે તે વીલાયતથી મોટે ખરચે વધુ વખત

ખોધને મંગાવવાની શું જરૂર છે ?

નીચલો સામાન અમારાં કારખાનામાં તુરત ડીલિવરી માટે મોટા જથ્થામાં તથ્યાર રાખીએ છીએ.

ટવીસ્ટ વહીલ, કાપી કાઢેલા દાંતાવાળાં ચેંજ પીનીઅન, બોખીન વહીલ, સ્પીન્ડલ વહીલ, સ્પીટ કાફ્ટ વહીલ, કપ્લીંગ વહીલ, રીંગ ટરાવેલર, પ્લેટ પુલી, વેટ લીવર, ફુક, વીગેરે, વીગેરે.

ડરેગ વહીલ, ફલાયર, પ્રેસર, રોવીંગ સ્પીન્ડલને માટે લાંબા કોલરો, લુમનાં ચક્કરો, રોલરના ક્રેપ-ખારની નેખ, પોલાદની રીંગો, મ્યુલનાં સ્પીન્ડલો, ટીન રોલરનાં ચક્કરો, રીવરસીંગ બેવલ, વીગેરે, વીગેરે.

યાદ રાખજો કે અમે વીલાયતી કાસ્ટીંગમાંથીજ સધળાં ચક્કરો ખનાવીએ છીએ.

જીને ઠેકાણે આરડર આપવામાં પહેલાં અમારા લાવતાલ તથા નમુના મંગાવવાની અરજ કરીએ છીએ.

સી. દી. કેરાવાલા,

ટલીફોન નંબર ૧૨૭૯.

ચીંચપુગલી મશીન વર્કસ, પરેલ, મુંબઈ.

બહેર ખખસો.

તમારાં વાહલાં ભુલકાંઓની સખીઓ મારે

તેમજ

નાના-મોટા ફેમેલી ગ્રુપસો મારે

એ સ. હો ર મ સ જ

ફોટો ગ્રાફર

(જે સાથ જોડવામાં આવી છે.)

ધી બોમ્બે ફોટોગ્રાફીક કું

હાથીવાળી બીલડીંગ

કાલબાહેવી રોડ.

હમારા સ્ટુડ્યોમાંથી બાહર પડેલા ઉત્તમ ફીનીશ સાથના

“બ્રોમાઈડ એનલાર્જમેન્ટસો”

દીવાનખાનાના સજ્જાર સમાન છે.

પુસ્તકોની પોંહચ.

આ વરસમાં નીચલાં ચોપડી ચોપાન્યાં હમારા અભીપ્રાય અરથે મળેલાંની પોંહચ ઉપકાર સાથે અતરે સ્વીકારીએ છીએ :—

શાહાનામુ’—આ વરસનાં નીકલેલાં પુસ્તકોમાં એક ખુશી થવા જોગ બનાવ એ બન્યો છે કે મુ’બઈના બે માનવંત અને વીઢવાંન જરથોસતી કોમના નાયબ હસ્તુરો અંચકર્તા તરીકે બાહાર પડ્યા છે. અને તે બેહ સાહેબોએ પોતાનાં નામ અને અધીકારની રહે ધરમજ્ઞાનનાં અગતનાં પુસ્તકો પ્રસીધ કીધાં છે. તેમાં એક હસ્તુરજી સાહેબ મીનોચેરજી જમાસ્પજી જમાસ્પઆશાનાએ શાહાનામુ’ અસલ ફારસીમાંથી ગુજરાતી તરજુમો કરી બાહાર પાડ્યું છે. શાહાનામાનું પુસ્તક જરથોસતીઓને માટે કેટલું ઉપયોગી છે અને તેમાંનું લખાણ પારસીઓનાં અસલ નેઆગાનોની તવારીખ જણાવનાર કેટલું સાબેત કદમ છે—અને તેના કરતા નામીયા શાહેર શીરદોશીએ તે માટે કેટલી બધી તકલીફ ને જહમત ખેંચી છે તે કોઈથી છુપું નથી. તેવાં એક માહા ઉપયોગી પુસ્તકને મજકુર હસ્તુરજીએ પરવરતાવામાં ખરું ડાહાપણ વાપરેલું જણાય છે. શાહાનામા જેવા ઉપયોગી કેતાબ આજ સુધી ઘણી રીતે પ્રગટ થવા પાંખી છે ખરી, પણ તે ઘણી અધુરી અને ટુક સારાંશ જેવી હોવાથી આ તો એક સંપૂર્ણ અને તુલોતવીલ તરજુમો એવો સાહેબે કરવા માંડ્યો છે, જેનું આ પેહલા ભાગનું પુસ્તક છે, અને બીજા ભાગો હવે પછી પ્રગટ થતા જશે. આપણને સરવે જરથોસતીઓને ખાસ ભલાંમણ કરવાની કશી આંચકી લાગતી નથી કે આવાં કામમાં જોઈતું ઉતેજન અને ઘટો આશરો ખચીતજ મલવો જોઈએ છે.

પેગામખર સાહેબ જરથોસ્ત અને જરથોસ્તી દીન—બીજા માનવંત હસ્તુરજી સાહેબ હસ્તમજી એદલજી પેશુતનજી સંજણા બી. એ. એ આ નામનું એક નામીયુ પુસ્તક પ્રસીધ કીધું છે. જરથોસતનામાંબી આપણામાં ઘણાં નીકલેલાં છે, પણ તે સર્વેને ટકર મારે તેવું અવસતા પ્રમાણે રચાયલું આ જુદીજ જાતનું પુસ્તક છે. માયાકુલ લખાણ જરથોસતી કોમને ઘણું ઉપયોગી છે તેની સાબેતી આટલાજ ઉપરથી જણાશે કે આવાં એક નામચીન પુસ્તકની ભલાંમણમાં આપણી ટાપુના ત્રણ જણીતા મહસ્થો પોતાને ખરે નામે બહાર પડ્યા છે જેમનાં નામ અને વીગત અમારાં કેલેનડરમાં જહેર ખખરોની કટારોમાં છપાયલી એ પુસ્તકની મહેહનજર ઉપરથીજ જણાઈ આવે છે. આ ત્રણ જહેર પુરસો એવા છે કે જ્યાં વેર તેમની ખાત્રી થાય નહી ત્યાં વેર એક પુસ્તકને માટે આશરો મેલવવાની જહેર કોશેશ કરે નહિ. આટલી તેવો સાહેબોની સીફારસ પછી અમારે માટે એ પુસ્તકની તારીફ કરવાનું કશું બકાત રહેતું નથી, એટલુંજ જણાવવું બસ છે.

મુ’બઈનાં પારસી ધર્મખાતાંઓ—સખાવત કરવા ચાહનારાઓ માટે એક ભોમિઓ. લખનાર એરવદ જીવણજી જમશેદજી મોદી બી. એ.—એરવદ જીવણજી આપણી કોમમાં વીઢવતાના બાબમાં જાણે હદ કરી રહ્યા છે. તેવો એક ગમથી દમ પર દમ આવાં અમતનાં પુસ્તકો પ્રસીધ કર્યા જાય છે. જ્યારે બીજી ગમથી જહેર ભાષણોની તો ફારમાલા ચાલુજ રહેલી છે. એક તો એવજુનો હોધો પારસી પંચાયતના સેકરેટરી જેવો બોહલાં કામકાજનો અને ભારે રોકાણનો હોવા છતાં આટલું બધું કેમ કરી શકે છે એ ખરેજ આંચંબા જેવું છે. એવો સાહેબ એટલી બધી ફરસુદ કાંઢાથી ધરાવતા હોશે અને આવી અઠાગ મેહનત કરવામાં એવો તો જાણે એક સાધારણ માનસ કરતાં કંઈ જુદીજ જાતના ધનસાન આપણામાં

પુદરતે પેદા કરેલા માલમ પડે છે. એમનાં આ પુસ્તકની અગત્યતા તેનાં નામ ઉપરથીજ વાંચનારાઓને માલમ પડી આવશે કે તે એક અરેખરોજ સામ્યો છે.

પારસી કોમની હાલની હાલત:—તેની મહેતરી માટે અગત્યની યોજના—કરતા મીં બહમન સોરામજી જાગીર બનાવ્યું—એવોએ જામે જમશેદમાં “રથેસતાર” ના તખલુસ હેઠળ આ બાબદ કટકે કટકે ચારવી હતી, તેનું આ એક પુસ્તક બનાવ્યું છે. તે યોજના અરેજ ઉપયોગી અને ધ્યાન પ્રમાણવા જેવી છે, પણ તે અમલમાં મેલવી સહેલ લાગતી નથી.

પારસી પ્રકાશના એ માહાભારત વાલમો:—એ પુસ્તકોનાં કદ અને તેની સુંદર બંધાઈ જેવોએ નજરે જોઈ હોય તેવોજ તેની કદર પીછાણી શકે; તેની સાથે તેમાં સમાયલાં કંઈ જઠાબંધ લખાણો જેવોના વાંચવામાં આવે તેવોજ તે ઉત્તમ ખજાણાની કીમત કરી શકે છે. હા! મરહુમ ખાનખાહાદુર બમનજી બેરામજી પટેલનું મસતક અને જેનું જેઓના જેવામાં આવ્યું હોય તેવોજ તેમની આઠાગ મહેનત અને જેહમતનું તોલ કરી શકે. એ બધા મીત્રને ગોચા હાવાં કામને માટેજ પુદરતે પેદા કીધા હોય એવું આમે-હુબ જણાતું અને તેવો જોકે એ વરસના અતરેથી ગુજર પામેલા કહેવાય પણ તેવો પોતાનાં આ માહાભારત કામથી આપણા ટોલામાં અરેખર અમરજ રહી ગયા છે. હાલમાં એવાં પારસી કોમની જાહેજલાલી બરેલી તવારીખનાં પુસ્તકના બાબમાં શું બોલીએ ને શું બાકાત રાખીએ. બાકી તેવો કંઈથી રીતે પારસી કોમથી અંજલિ તો રહેલાજ નહીં હતા. જેવો જરાથી એક વાર અમથી ઉડતી નજર આ વંદીદાદ કરતાંથી એવડાં તેવડાં કદનાં પુસ્તક ઉપર કરી શકે તેવોની ખાતરી થયા વના રહે નહીં કે મરહુમે એના પર કટલી મેહનત લીધેલી હોવી જોઈએ. આખો વખત તેમનું ધક ધ્યાન એના પરજ લાગેલું ને તેને માટેજ ચાલુ પુછપરછ કરતા રહેતા. એવું બન્યું કે તેમનું બીજું વાલમ લગભગ પૂરું થવા આવેલું પણ તેના થોડાક છેલ્લા ભાગ બાકી રહી ગયેલાં તેટલાં તેમનું મરણ નીપજવાથી તે કેમ પૂરું થશે તેના અંદેશમાં બધાઓ હતા પણ પુદરતે મરહુમ શેઠ બમનજીની જોડેજોડ તેમનાં કુટુંબ ઉપરથી એવાં કામ બજાવવાની યોજનાની મેહેરબાની ઉતારેલી જણાઈ છે. મરહુમના એક ઘણાં ચાલાક અને સ્વાણાં બેહેન બાઈ દીનબાઈજીએ તરતજ આ અધુરું કામ પોતે ઉઠાવી લીધું. મરહુમને હાથનાં જેથી અધુરાં કીધાવેલાં લખાણો મલી આવેલાં તે જોઈ કાહડીને બીજાં વાલમની મુદતસરનું લખાણ બાઈ દીનબાઈજીએ ઘણી મેહનતે સંપૂર્ણ કીધું—પણ એવાં એક માહાભારત પુસ્તકનું કંપલીટ અને જે જોઈએ તે મલી આવે તેવું સાંકલીયું બનાવાનું કામ તો ઘણુંજ બીકટ હતું, પણ જાણીશ બાઈ દીનબાઈ પટેલને! તે ગમે તેવું બીકટમાં બીકટ કાંમ તેવોએ આશાંતીથી પૂરું કરી નાખ્યું અને તે બીજું વાલમ પેદલાં જેવુંજ તૈયાર થઈને બાહાર પડેલું છે. પારસી કોમમાં બાઈ માણસોની સાહીત્યનાં કામોમાં એવી ચપલતા બતાવે છે એ પારસી કોમને થોડું મગરૂર થવા જેવું નથી. આ પુસ્તકની ચાહગારીમાં મરહુમ ખાનખાહાદુર પટેલની સાથે બાઈ દીનબાઈનું નામથી તેમનાં કામથી અમર રહી જવાનું એમાં કંઈ શક નથી લાગતો.

પ્રાચીન ઇતિહાસની વાર્તાઓ:—ઈંગ્લેજ ઉપરથી બાષાંતર કરનાર મીં જીજીભાઈ પેસતાનજી મીસતરી, એમ. એ.—આ પુસ્તક એક જોર જાતની તવારીખ આપણામાં રજુ કરે છે. આપણી પુરાતન ઇરાની માહાન શાહાનશાહાત તથા મીસર દેશ એસીરીઆ, મીદીઆ, બેબીલોનીઆ, શીનીસીઆ વીગેરેના અસલ દેશોની હજારો વરસોની પુરાતન તવારીખ જે આજના જમાનામાં કાંઈ જાણતુંથી નથી, તેવી અગત્યની ને અરેખર આજના જવાંન વીદ્યારથીઓને જાણવા જોગ થઈ પડે તેવી તવારીખ રજુ કરવા માટે આપણે આ એક

ધણુ લોકોપીઓગી, પ્રભની આજેવાંની કરનારા અને જાહેર કામોમાં સારો હીસો આપનારા વીરવાંન મહસથ અને આ લેખકના એક અસીસ મીત્રનો જોડો રૂપકાર જાહેરમાં માંનીએ તેટલો થોડો કેહવાય. ખરેખર એ કામ ધણુ શાખાથી લાવકનું છે, અને આવા એક નવી તહરાંની તવારીખ બતાવનારા અંથને પ્રભએ અને તેટલો આશરો અને ઉમંગ આપવાની જરૂર છે. એટલુંજ હમોને હુંકમાં જણાવવું દરરત લાગે છે.

નવસારીવાલા આના કંપનીના પરકુમદ કારડો:—ગયે વરસે આ કલેંડરમાં ઉપલા મગમગતા કારડો વીગરેતી વીગત પરકુમની સુગંધીના શાખીનોએ વાંચેલી થાદ તો હોશે. આપણી પારસી કંપનીએ આવા જુદા જુદા હુનરોમાં છપલાવે તે થોડું ખુશીકારક કેહવાય નહી. અંગ્રેજી કોલનવાટરો અને અંગ્રેજી સેટોજ કાંચ આપણા લોકોએ વાપડવાં જોઈએ ? છતું ઘેરને આંગણે અંગ્રેજી બનાવતને ટકર મારે તેવો માલ મલી આવે તો એવા માલનો ઉપીઓગ કરનારાઓની ફરજ છે કે એવા દેશી માલનેજ જોઈવું ઉતેજન આપવું. હમોને એ કંપનીના મલેલા નમુનાઓથી મોટો આનંદ ઉપજ્યો છે, અને તેને માટે અમારો સંતોષ જાહેર કર્યા વગર રેહવાતું નથી. હમો પુરતી વડી રાખીએ છીએ કે હમારા તમામ વરણુના દેશી લોકો પોતાના વપરાસ માટે એવા માલનો ઉપીઓગ કરવાને ચુકરી નહી.

હાંગકાંગ કનતાંન અને મકાઉના જરથોસતીઓનાં ધરમનાં ફંડો વીગરેતો હીસાબની ચોપડી—આ ચોપડીની કંઈખી વીગત અતરે આપવાને બદલે આ કલેંડરમાં પાછલા ભાગ પર છપાયલી ચીનની હકીકતનો હવાલો આપેલો બસ થશે.

કલકત્તાની જરથોસતી અનજુમનનાં જુદાં જુદાં ફંડોનાં અને ૧૯૧૦ નાં વરસનાં હીસાબની ચોપડી જેની વીગત પણ આ કલેંડરમાં પાછલા ભાગ પર છપાયલી કલકત્તાની હકીકત ઉપરથી જણાઈ આવશે.

ડા૦ માસીનાની ઇસપીટાલનો રીપોર્ટ—જ્ઞાતમો વારશીક રીપોર્ટ અને ૧૯૧૦ નાં શાલનો છે. આ ખાતું કેટલું ઉપીઓગી છે, કેટલાં દરદીઓનો આસીસ મેલવે છે તે હવે નવું જણાવાતું બાકી શું છે ? હેનીખી વધુ વીગત અને બરાયલાં ફંડોની રકમ આગલ જોતાં વાંચનારાઓને કલેંડરના પાછલા ભાગમાંથી મળી આવશે.

શ્રી બીહીમોરાની જરથોસતી અનજુમને ઉભા કીધેલાં ફંડોના હીસાબ—સવંત ૧૯૬૫ નાં ફંડનું સરવાયું છેલું રૂ. ૧૯૫૦૩૦) તું છે. ઘણાં પારસી ધરમખાતાંઓનો હીસાબ અસલથી હીંદુ વરસોથી રખાતો આવયાની રીઠી વખત પ્રમાણે ફરવાવી જોઈએ છે.

ગયે વરસે જાણીતા જરથોસતીઓનાં નીપજેડાં મરણો નીચે સુજખનાં છે:—

ડા૦ રતનશા હોરમસજી ઉમરીગર રોજ ૨૬ મો માહા ૧ લાને દીને એડન ખાતે આપખાત કરી મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે ૧૯૦૩ માં એલ. એમ. એંડ એસ. ની સેવટની તખીખી પરીક્ષા પસાર કરી હતી. એવણુ એડનમાં મરહુમ શેઠ કાવસજી દીનશાજી એડનવાળાએ પોતાનાં મરહુમ ધણીઆણી બાપ જરઆઇનાં પુણુ માટે બંધાવેલી બાપ જરઆઇ ચેરીટેબલ ડીસપેન્સરીના તખીખ હતા અને તે ઉપરાંત એડનમાં મોટી ખાનગી ધરાકી ધરાવતા હતા.

શેઠ જીજીભાઈ મંચેરજી વાંઢેવાલા રોજ ૨૭ મો માહા ૧ લાને દીને ૪૬ વરસની

વયે મરણ પામ્યા હતા. એવણુ અત્રેની એલાયનસ મીલ વગેરેમાં અને છેલ્લાં પીટીટ નાગપુર મીલના મેનેજર હતા તેમજ મીલ ઉદ્યોગમાં બાહોશ કરવડયા હતા.

શેઠ નવરોજી ભાણેકજી દમરી રોજ બીજે માહા બીજને દીને ૩૬ વરસની વયે પોરબંદરમાં મરણ પામ્યા હતા. મરનાર સેકંડ ક્લાસ મીકેનિકલ એનજીનીયર હતા, અને ઘણાં વરસો સુધી કાઠીયાવાડ એજનસી એનજીનીયરીંગ ખાતામાં વોટર વરક્સમાં કામ કરી પોતાના વડાઓનાં સારાં મત મેળવ્યાં હતાં. જેતલસર તથા વઢવાણમાં વોટર વરક્સ ખોલવામાં મરહુમે મુખ્ય ભાગ લીધો હતો. મરનાર મોટર તથા ઇલેક્ટ્રીક ઇનસ્ટોલેશનનું કામ પણ સારી રીતે જાણતા હતા. એવણુ બરોડા રેલવેના એક વોલન્ટીયર હતા. મરહુમ ગરીબોની દાઝ હાંકે રાખતા હતા અને તેઓને પોતાનો હુનર મદત શીખવી, બનતી મદદ કરી ઠેકાણે પાડતા.

રાજપીપળા સટેટના નાંદોદના ચીફ મેડીકલ ઓફીસર ૩૦ એપ્રિલ ૧૯૦૭ દેરાજી પટેલ રોજ ૧૦ મો માહા ૨ જ ને દીને ૫૩ વરસની વયે મુંબઈમાં મરણ પામ્યા હતા. મરનાર એલાવના વતની હતા. એવણુ વધ્દાનો અભ્યાસ કરી ૧૮૭૯ માં વધુ તબીબી અભ્યાસ કરવાને વેલાત ગયા હતા. ૩૫લીન યુનીવર્સીટીની ડીગ્રી એંડ ક્વીનસ કોલેજની એલ. આર. સી. પી. ની પદવી મેળવવા ઉપરાંત ગલાસગો યુનીવર્સીટીની પદવી મેળવી હતી. તે પછી તેવણુ વધુ અભ્યાસ કરી ઇંડીયન મેડીકલ સર્વીસની પરીક્ષામાં હાજર થયા હતા પણ તે વેળા ઓધાની સખ્યા ઓછી હોવાથી તેવણુને પસંદ કરવામાં આવ્યા ન હતા. વીલાયતથી અત્રે આવી સુરત મધે ખાનગી તબીબી ધંધો ચલાવવા માંડ્યો અને ૧૮૮૫ માં તેવણુ રાજપીપળા સટેટની તબીબી નોકરીમાં જોડાયા હતા. તેવણુને ૧૮૯૧ માં ઉપલા સટેટના પાટવીકુવર પોતાના તબીબ તરીકે વીલાયત લઈ ગયા હતા. તે વેળા તેવણુને મહારાષ્ટ્રી વીકટોરીયાની ક્લેવીમાં તેમનાં પાટવીકુવર, પ્રીનસ ઓફ વેલ્થ તે મરહુમ રાજ એડવરડ સાતમાની સાથે જોળખાણુ થવાનું માન મળ્યું હતું. તેવણુ વળી પાછા બીજ વેળા રાજ સાથે વીલાયત ગયા હતા. તેવણુ એ રાજ્યની રક્ષયતની તેમજ રાજની એક સરખી પ્રીતી મેળવી હતી.

શેઠ દુરામરોઝ પેસ્તાનજી નશરવાનજી ઘોંડી રોજ ૧૨ મો માહા ૨ જને દીને આશરે ૪૦ વરસની વયે આફ્રીકાના પોરટુગીઝ સંસ્થાન ડેલેગોઆખે મધેના લોરસો મારકમાં મરણ પામ્યા હતા. મરનાર આશરે ૧૭ વરસ ઉપર દક્ષીણ આફ્રીકા ખાતે નોકરીએ ગયા હતા અને તે પછી એવણુ કાપડ અને ખોરાકનો વેપાર ચલાવતા હતા અને સરકારી કોન-ટ્રાક્ટો લેતા હતા.

સુરતના જાણીતા શહેરી શેઠ એદલજી પાલનજી લાલકાકા રોજ ૧૩ મો માહા ૨ જને દીને ૭૧ વરસની વયે સુરત ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણુ મરણની બે દીવસ અગાઉ શેહેનગાહીથી ૮ મી વારની મુસાફરીથી પાછા ફરીયા હતા. મરનારનો જનમ ૧૮૪૦ માં મુંબઈમાં થયો હતો. એવણુ થોડીક કેળવણી લીધા પછી ૧૮૫૮ માં રેલવેની નોકરીએ જોડાયા અને તે પછી મુંબઈમાં એક લાયબ્રેરીયન તરીકે ત્રણ વરસ નોકરી કરી હતી. ૧૮૬૬ માં શેઠ ખરશેદજી ડોસાબાઈ લાલકાકા સાથે ભાગમાં દલાલીનો ધંધો કરવા શેંઘાહી ગયા અને બે વરસ રહી મુંબઈ આવી ભાગ છુટો કર્યો હતો. ૧૮૬૮ માં પાછા દલાલીનો ધંધો કરવા માટે શેંઘાહી ગયા અને ૧૮૭૩ માં મુંબઈ આવ્યા પછી અવારનવાર સફરે ગયા હતા. વળી મરનારે જુદાં જુદાં શહેરોમાં મુસાફરી કરી હતી. ૧૮૮૭ માં શેહેંગાઈ છોડ્યું ત્યારે ત્યાંની રાયલ રીસેક્સ નામની ક્રીમેસન લોન્ડના મેમબરોએ એક માનપત્ર અને અંદ એનાયત કર્યા હતા. એવોએ મુંબઈની પારસી જનરલ આસપીટલનાં ફંડમાં રૂપીઆ

પાંચ હજાર એક બીજાના માટે આપવા ઉપરાંત સુરતમાં જરથોસ્તી સ્ત્રી છોકરાંઓ માટે ધમખારના નખાતનું જમણું કરવા માટે રૂ. ૧૦ હજાર આપેલા હતા તથા બીજી પણ કેટલીક સખાવતો કરી હતી. તેઓ હેમીલ્ટન લોડજના સભાસદ અને ગુજરાતના જરથોસ્તીઓની અરસપરસનાં ફંડની વરફોગ કમીટીના એક સભાસદ તથા સુરતના પારસીઓના આંધળાં છુલાં, નસેસાલાર વીગેરેનાં ફંડના એક મેમબર હતા અને પોતે ક્રીમેસન હતા. મરહુમનાં માનમાં સુરત ખાતે નાનપરા લાયબ્રેરી, મયુનીસીપલ લાયાની નં. ૨ ની નીશાળ, સર જે. જે. ની ઇંગ્રેજી તથા ગુજરાતી નીશાળો, પારસી પંચાયતની આશીસ તથા જરથોસ્તી ઉપ બેનીફીટ ફંડની આશીસો વીગેરે ખાતાં બંધ રહ્યાં હતાં.

શેઠ કાવસજી શાપુરજી વેલાતી આશરે ૮૦ વરસની ઉમરે રોજ ૧૫ મે માહા ૨ જી ને દીને સુરત રસતમપરા ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરનારે શરૂઆતમાં પારસી શેઠીયાઓને ત્યાં નોકરી બળવી પાછળથી પોતે જાતે વેપાર ઉદ્યોગમાં પડ્યા હતા ને આગળ ચીન વીગેરેની મુસાફરીઓ પણ કરી હતી. ધરમનાં કેટલાંક કામ સરંજામ ઉતારવા પોતે આજેવાની ભરથો ભાગ લઈ મહેનત કરી જરથોસ્તીઓ પાસે સારી રકમો ભરાવતા હતા.

ડા. પેસતનજી દોરાબજી તલાતી રોજ ૨ જી માહા ૩ જીને દીને સીંધ હેદરાબાદમાં મરણ પામ્યા હતા. એવણું કરાંચીની કાંપની શેઠ એલ્ફ્રાઇડ દીનશાહ ડીસપેનસરી તથા બંદર રોડની ડીસપેનસરીના ડાક્ટર હતા. ગયે વરસે એમની બદલી સકકર ડીસપેનસરીમાં થઈ હતી. જે મહીનાની રજા લઈ પોતાની તનદરોસતી માટે એવણું કવેટા ગયા હતા ને ત્યાંથી સીંધ હેદરાબાદ ગયા જ્યાં હક થયા હતા.

બાઈ શીરીનબાઈ તે નવસારીવાલા શેઠ જમશેદજી બેરાંમજી વીમાદલાલનાં બેટી અને આપણી ટાપુના જાણીતા વીદવાંન વકીલ શેઠ જાંગીર વીમાદલાલનાં બેદન ૩૩ વરસની જવાંન વયે રોજ ૮ મે માહા ૩ જી ને દીને નવસારી મધે ગુજર્યાં હતાં. મરહુમ બાઈ વણાં ભલમણશાઈવાલાં અને ગરીબોની દાજ ધરનારાં તેમ એક ચુસત થીઓશીસત હતાં. મરહુમ બાઈ થોડા વખતમાં પોતાના એક બેટી શેઠ ફરામજી જમશેદજી બીલીઆ જેવો મુંબઇની મ્યુનીસીપાલીટીમાં ઇન્જનેર છે તેવણું શાયે શેહાદી કરનાર હતાં પણ માઠાં ભાગ્યે તેવામાં તેમનું મરણ નીપજવાથી તેમનાં બેટીઓમાં બારે દીલગીરી ફલાઈ હતી.

શેઠ દોરાબજી પેસતનજી કામા રોજ ૧૨ મે માહા ૩ જીને દીને લગભગ ૭૫ વરસની વયે લંડન ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરનારે પોતાની જીંદગીનો લાંબો વખત વીલાતમાંજ ગુજર્યો હતો. તેવણું વીલાયત મધે હીંદીવાતોના એક આજેવાન લેખાતા અને તેવણું સખાવતને માટે ત્યાં જાણીતા હતા. ૧૮૭૩ માં ઇરાનના શાહ નાસરુદીન ઈંગ્લંડની સફરે ગયા તે તક લઈ અત્રેની એ દેશના જરથોસ્તીઓની હાલત સુધારવા માટેની મંડળીએ ઇરાન મધે બાકી વધેલા જરથોસ્તીઓ ઉપરનો જજ્યાનો કર કાઢી નાખી તેમની ઉપર પડતા જુલમ ટાળવા માટે એક માનપત્ર ફારસી ભાષામાં લખાવીને ઈંગ્લંડ શાહને પહોંચાડવાને જે ગ્રહસથો ઉપર મોકલ્યું હતું તેઓમાં મરહુમ શેઠ દોરાબજી પણ હતા. તેજ વેળા ઈંગ્લંડ મધે વસનારા જરથોસ્તીઓએ એ બાબેની એક અરજી ઈંગ્રેજીમાં કરી તે જરથોસ્તી ઉપયુટેશન મારફતે શાહને પહોંચાડી હતી તેમાં પણ મરહુમ હતા. ૧૮૬૧ ની તા. ૩૧ મી અક્ટોબરે પુરવના જરથોસ્તીઓનું ધરમનું ફંડ સ્થાપવામાં આવ્યું તેના સેક્રેટરી તરીકે ૧૮૭૮ થી ૧૮૮૮ સુધી મરહુમ હતા અને મરણ સુધી તેના ત્રસ્તી હતા. તા. ૧૬ મી ડીસેમ્બર ૧૮૮૫ ને દીને લંડન ખાતે મરહુમનાં પ્રમુખપણાં હેઠલ ક્રીમેસનોની એક નવી

લોડજ “કામા લોડજ નંબર ૨૧૦૫” ને નામે ઉધાડવામાં આવી હતી. બીજે વરસ તેમ ઈમલડની ક્રીમેસનોની ઝાંડ લોડજના ત્રેઝરર તરીકે ચુંટી કાઢવા હતા. એ ઉપરાંત બીજા હેર કામેમાં મરહુમ આગેવાની ભરીયો ભાગ લેતા હતા. ૧૮૬૬ માં અતરે સ્થપાય મેસરસ હોરમસજી મનચેરજી કામાના છોકરાઓની પેઢીમાં મરહુમ એક ભાગીઆ હતા. ૧૮૮૨માં શેઠ પેસતનજી હોરમજી કામાજીએ સરકારને આપેલા રૂ. ૧૨૦૦૦૦ માંથી અત કામા આસપીટાલનો પાયો નામદાર ડ્યુક ઓફ કોનાટે નાખ્યો તેની ખુશાલીમાં શેઠ પેસતનજી વડા દીકરા તે મરહુમ શેઠ દોરાબજીએ એજ દીને લંડનના લોરડ મેયરને ૧૦૦ ગી ત્યાંના ગરીબોમાં વહેંચવા આપી હતી. ૧૮૯૧ માં મરહુમે તોરથ કેનસીમદન આ પીવાનાં પાણીનો એક પુવારો બંધાવવાને ૧૦૦ ગીની આપી હતી. અત્રેનાં કોટનાં ધરમન દવાખાનાનાં ફંડમાં રૂપિયા બે હજારથી વધુ રકમ આપી હતી. તેમજ બીજાં કેટલાંક પરચુટ ફંડોમાં સારી રકમ ભરી હતી. મરહુમ દોરાબજીએ પોતાનાં ધણીઆણી બાપ બીખાઈજી બાળપર ૧૦૫ પાઉંડ, બાવાની બાળપર ૧૦૫ પાઉંડ અને માતાજીની બાળપર ૧૦૦ ગીન મળી આશરે રૂ. ૫૭૦૦ લંડનના પુઅર બોક્ષમાં ૧૮૯૫-૯૬ માં આપ્યા હતા. એ બીસાલ તેવણુ દર વરસ લંડનના ગરીબોના લાભ અરથે ત્યાંના લોરડ મેયર ઉપર નાણાં રકમ મોકલતા હતા.

મોમેદ શાપુરજી કાવસજી કઠીલા રોજ ૧૨ મો માહા ૩ જાને દીને ૭૧ વરસની વરસ ઉમરે હોડવાડા ખાતે મરણુ પામ્યા હતા. મરનાર થોઝદાથરેગરીને લગતાં કીયાકામમાં બાહો હતા. મરનાર વરસ હોવા છતાં ધણી અદ્ભુત યાદદાસત ધરાવતા હતા. જનમ, લગન મરણુ વગેરે ધણા પુરાણા બનાવેલી નોંધ તારીખ વાર સંવત સાથે તેવણુનાં મોઢાંપર હતી એવણુ ત્રીસ વરસ સુધી પારડી ગામમાં પંથકી હતા.

સીકંદરાબાદના એક જુના અને આગેવાન રહીશ શેઠ દોરાબજી ડોસાભાઈ દોટીવાળ રોજ ૨૩ મો માહા ૩ જાને દીને ૮૫ વરસની વૃદ્ધ વયે સીકંદરાબાદ ખાતે હક થયા હતા. મરહુમે નામદાર નીઝામનાં રાજ્યમાં કસ્ટમ્સ કમીશનરનો ધણો મોટો અને જોખમભર્યો ઓધો ભારે જાહોજલાલી અને માનમરતબા સહીત પચીસથી વધુ વરસ સુધી ભોગવ્યે હતો. તેવણુ એટલા બધા તો મક્કમ વીચારના હતા કે એકસ સંજોગેસર તેવણુ માસી રૂ. ૧૨૦૦ ના દરમાયાના એ મોટા ઓધાતું રાજનામું નામદાર નીઝામની ભાં નામરજી છતાં આપ્યું હતું. રાજનામું આપવાનું કારણ એ હતું કે તે વખતના વડ વજીરે કસ્ટમ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટની ખાલી પડેલી એક જગાપર પોતાના એક ઓળખીતા માણસને મેમણુક કરવાને મીં દોટીવાળાને કહેવડાવ્યું, પણ તે માણસ કસ્ટમ્સ ડીપાર્ટમેન્ટના કામકાજથી બીજકુલ નાવાકેક હોવાથી તેમજ એ ખાતાના બીજા જુના અનુભવીઓને ગેર ધનસાક થતો હોવાથી તેવણુ સાક ના પાડી. તેથી નામદાર નીઝામ પાસે આ બાબદ લખ જવામાં આવી. તે નામદારે મીં દોટીવાળાની સઘળી હકીકત સાંભળી તેવણુની તારીફ કીધી પણ વડા વજીરના ટેકને ખાતર તે નામદારે પેલા નવા માણસને આ ઓધો આપવ ફરમાવ્યું, જેથી એવણે તુરતજ પોતાના ઓધાતું રાજનામું આપ્યું. નામદાર નીઝામે તેવણુ બજાવેલી ઉમદા સેવાની પીછાનમાં મરહુમને રૂ. ૮૦૦ નું માસીક પેનશન આપ્યું હતું તેમજ ૧૨ સીપાહોને તેવણુનાં મકાને સરકારી ખરચે તેવણુની ખીદમતમાં આપ્યા હતા. કસ્ટમ્સ ડીપાર્ટમેન્ટને નવેસરથી ઝાઠવવાનું કામ મરહુમને સોંપ્યું હતું, જે કામ તેવણે ધણીજ બાહોશી અને દુરઅદેશીથી સર્વેના પુરતા સંતોષ વચે પાર ઉતાર્યું હતું.

શેઠ પેસતનજી હોરમજી પાટક રોજ ૪ થો માહ ૪ થાને દીને ઉતાકામંદ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણે ૧૮૬૭ માં મેનીકની અને ૧૮૭૩ માં બી. એ. ની પરીક્ષા પસાર કરી યુનાની સાયનસ કોલેજમાં જોડાઈ એલ. સી. ઇ. ની પરીક્ષા ચડતે નંબરે પસાર કરવાથી એવણે જેમસ જરકથી પ્રાપ્ત મહ્યું હતું. એ પછી ૧૮૭૭ માં જાહેર બાંધકામખાતાં મધે સરકારી નોકરીમાં જોડાયા હતા. તેવણુ કનેરા ખાતે ત્રીજા ટ્રેડના એસીસ્ટન્ટ એનજીનીયર અને ૧૮૭૮ માં મરાઠી પરીક્ષા પસાર કર્યા પછી અહમદનગર ખાતે બીજા ટ્રેડના મહદનીસ એનજીનીયર નેમ્યા હતા. ૧૮૮૪ થી ૧૮૮૬ સુધી મરહુમ ઈમલંડ ખાતે ખાસ ડ્યુટી ઉપર ગયા હતા. જ્યાંથી પાછા ફરતાં પહેલી ટ્રેડના મહદનીસ એનજીનીયર તરીકે અહમદનગર, રતનાગીરી, કનેરા, પુના, નાશીક, હેદરાબાદ અને ખાનદેશ ડીસ્ત્રીક્ટોમાં ૧૮૯૧ સુધી એવણની નેમ-ણુંક થઈ હતી, જે દરમયાન તેવણુ થોડી સુદત માટે કામચલાઉ એકઝીક્યુટીવ એનજીનીયર નેમાયા હતા. ૧૮૯૧ માં મરહુમ ચોથા ટ્રેડના, ૧૮૯૩ માં ત્રીજા ટ્રેડના અને ૧૮૯૫ માં બીજા ટ્રેડના અને ૧૮૯૮ માં પહેલી પાયરીના એકઝીક્યુટીવ એનજીનીયર નેમાયા હતા. એ ઓધાની ફરજે તેવણે ખાનદેશ, રતનાગીરી અને થાણા ડીસ્ત્રીક્ટોમાં બધી બાહોશીથી બજાવ્યા બાદ ૧૯૦૬ માં તેવણુ રીટાયર થયા હતા. બાદ તેવણુ ઈંગ્લંડ ગયા હતા જ્યાંથી ઉતાકામંદ ખાતે વસવાટ કરવા માટે પાછા ફર્યા હતા. ૧૮૯૧ માં એવણુ મુંબઈની યુની-વરસીટીના એક ફેલો અને ૧૯૦૨-૩ અને ૪ નાં સાલોના યુનીવરસીટીની પરીક્ષાઓના એવણુ એક પરીક્ષક નેમાયા હતા.

એરવદ અરદેશર જમશેદજી નાલ્લાદાર તે કલકત્તાની શેઠ બનાજીની ફરેહમેહેરના મોખેદ રોજ ૫ મો માહ ૪ થા ને દીને ૫૨ વરસની વયે કલકત્તા ખાતે અચબુચ મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે તે રાતે ૧૨ વાગતેની બોય દીધી હતી અને પાછલી રાતે મુંબજ સાફ કર્યા પછી છાતીમાં દુખારો થવાની ફરીઆદ કરી હતી. પડોશમાં રહેતા ડાક્ટરની મદદ મળે તે અગાઉ મરહુમનો જાન તે કીરતારને સવાધીન થયો હતો.

ઇનદોરના એક જાણીતા શેહેરી શેઠ શાપુરજી આંટીયા રોજ ૧૫ મો માહ ૪ થા ને દીને ઇનદોર મધે હક થયા હતા. મરહુમે ઇનદોરના ઇજનેર તરીકે લાંબી સરકારી નોકરી કીધી હતી અને તે નોકરીથી પેન્શનપર ફારેગ થયા પછી ઇનદોરનાં રાજ્યના ઇજનેર નેમાયા હતા.

ડા. કાવસજી નવરોજી મેહેતા રોજ ૧૭ મો માહ ૪ થાને દીને ૭૬ વરસની બુઝરગ વયે મરણ પામ્યા હતા. શરૂઆતમાં તેવણુ સર જે. જે. રુક્ષમાં એક શીક્ષક તરીકે રહ્યા હતા. તે પછી તેવણુ ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજમાં જોડાઈ સરસ અબ્યાસ માટે એનડરસન તથા હેરીસ સ્કોલરશીપ મેલવી. ૧૮૫૧ માં મેડીકલ કોલેજમાં તબીબો અને વીદ્યારથીઓ સનમુખ તેવણે “મરદોના હીસ્ટીરીયા” તથા “ટાઇફોઇડ તાવ” ના કેસો વીશે એક નીબંધ વાંચ્યો હતો. સને ૧૮૫૭ માં તેવણુ જી. જી. એમ. સી. નો ડીપ્લોમા મેળવ્યો હતો. તેવણુને મુંબઈ સરકારે પોતાનાં તબીબી ખાતામાં ઓધો આપવાની માગણી કરી હતી, પણ તે આબાર સહીત ના પાડી, તેવણુ ખાનગી ધંધામાં પડ્યા હતા. કોટનાં ધરમનાં દવાખાનાના ઓનરરી તબીબ તરીકે ૧૮૬૦ માં કામ ચલાવ્યું હતું. ૧૮૭૪ માં “હુલડ બાબે નોધો અને વીચારો” એ વીશય ઉપર તથા ૧૮૭૭ માં “કોલેરા વીશે નોધ—તેને કેમ તજવો તથા અટકાવવો” એ બાબદ ઉપર તેવણે ઈંગ્લિજ ચોપાન્યાં છપાવ્યાં હતાં. ૧૮૮૦ માં તેવણે “હીંદુસતાનમાં દુકાળથી જાહેર સુખાકારી ઉપર અસર” એ બાબે સઉથી સરસ રેસાલો લખવા માટે શેઠ ડોસાબાઈ હોરમસજી કામાવાળું પ્રાપ્ત

મેળવયું હતું. વળી એજ સાલમાં તેવણે યાન પ્રસારક મંડળી તરફથી “ ક્ષવાદાર વીશે સાધારણ લુલો ” અને ૧૮૮૪ માં “ ખડીનો રોગ, તેનો અટકાવ તથા ધલાજ ” એ વીશે તેમજ મરકીની શરૂઆતમાં મરકી વીષે ડા. હેચનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ બાજણો આખ્યાં હતાં. તેવણુ મુખ્યની યુનીવર્સીટીના એક ફેલો અને સુલેહના એક અમલદાર હતા. ૧૮૫૦ માં સ્થાપાયલી ગ્રાંટ કોલેજ મેડીકલ સોસાયટી ” તરફથી મરહુમે ૧૮૫૯ નાં સાલમાં મુખ્યની “ રીમીટ્ટ ” યાને આંતરીયા તાવના ઉપાયો વીશે, ૧૮૬૧ માં “ ધણો દાર પીધાથી થયલાં કલેજનાં દરદનો એક દાખલો ” એ વીશે તથા ૧૮૬૫ માં “ કલેજનું પાકીને ફેફસાંમાં પુટવાનો એક દાખલો ” એ વીશે ઈંગ્લિજ બાજામાં નીખધો રજુ કીધા હતા.

મરહુમ શેઠ રસતમજી ધનજીભાઈ તલાટી ૫૮ વરસની વયે રોજ ૧૯ મે માહા ૪ થા ને દીને મોમબાસામાં મરણ પામ્યા હતા. એવણુ પેહલવહેલા જંગબારમાં ૧૮૭૫ માં ગયા હતા અને ૧૮૭૭ સુધી બરીટીસ ઇનદીઆ સ્તીમ નેવીગેસન કું. ના એજન્ટને ત્યાં કલારક તરીકે રહ્યા હતા. તાર બાદ એવણુના બાઈ શેઠ પેસતનજીની સાથે વેપારમાં જોડાયા હતા. ૧૮૮૮ માં જનજીબારની કાઉનસલ જનરલની ઓશીસમાં જડજની કોરટમાં ઇન્ટરપીટરનું કામ તથા કોરટનું કામ કેવી રીતે ચાલે છે તે જોવા રાખ્યા હતા. એ પછી મરહુમને સર જીઓરજ મેકેનજી મોમબાસામાં લેઈ ગયા ને પોસ્ટ ઓશીસનો ચારજ આપીયો ને સરકારી કાગજ પતરનાં રેજીસ્ટર કરવા રાખીઆ હતા. ૧૮૯૦ માં બરીટીસ કોરટના કલારક તરીકે અને જુદીસીઅલ દીપાર્ટમેન્ટમાં મરણુ સુધી રહ્યા હતા. મરહુમનાં મરણુ વીસે નાઇરોબી ખાતે પ્રગટ થતા ગવરમેન્ટ જેન્ટલ ઓફ ધી ઇસ્ટ આફ્રીકાના તા. ૧૫ મી જાનેવારીના અંકમાં નોંધ લઈ દલગીરી દેખાડવામાં આવી હતી. મોમબાસામાં પારસી વસ્તી વધવાથી આરામગાહની જગાની જરૂર જણાવાથી મરહુમ શેઠ રસતમજીએ પોતાની જગા અંગ્લુમનને ભેટ આપી હતી તથા ધરમનાં મકાન તથા સામબામાં એવણે બનતી મદદ આપી હતી. મરહુમનાં મરણુથી મોમબાસાની પારસી અનજીમને એક અકાબર ખોયો છે. ઇસ્ટ આફ્રીકાના જંગબાર તથા મોમબાસામાં પેહેલવેહેલાંજ તલાટી ખાનદાનનાં બાનુઓ આવી રહ્યાં હતાં.

ડા. જમશેદજી ફરામજી કોલાપુરવાલા રોજ ૨૦ મે માહા ૪ થા ને દીને ૫૬ વરસની વયે પુણા ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણુનો જનમ કોલાપુરમાં મારચ ૧૮૫૪ માં થયો હતો. એવણે ૧૮૬૮ માં પુણા હાઇ સ્કુલમાં દાખલ થઈ ૧૮૭૨ માં મેટ્રીક્યુલેશનમાં પાસ થઈ ૧૮૭૭ માં એલ. એમ. એંડ એસ. ની છેલ્લી પરીક્ષા પસાર કીધી હતી. જાનેવારી ૧૮૭૮ માં પુનામાં તખીખી પ્રેકટીસ કરવાની શરૂ કરવા પછી સપ્ટેમ્બર ૧૮૮૦ માં સધરન મરાઠા કન્ટ્રીમાં કુરંદવાડના ચીફ તખીખી સલાહકાર તથા કુરંદવાડ સટેટ મેડીકલ ડીસપેનસરીના મેડીકલ ઓશીસર નેમાયા હતા. ૧૮૮૩ માં એઓના બાઈ શેઠ નશરવાનજી ફરામજી કયાની સાથે યુરોપના કોનટીનેન્ટમાં પ્રવાસ કરી ઈંગ્લંડ ગયા હતા. ૧૮૮૪ માં એડીનબરગની એલ. આર. સી. એસ. ની તથા લંડનની એલ. આર. સી. પી. ની પરીક્ષાઓ પસાર કરી બંને ડીપલોમાં મેળવ્યા હતા. અક્ટોબર ૧૮૮૪ માં કુરંદવાડ પાછા પોતાના ઓધા ઉપર આવ્યા હતા. ૧૮૮૯ માં કુરંદવાડના ચીફ તથા કોલાપોર અને સધરન મરાઠા કન્ટ્રીના પોલીટીકલ એજન્ટની ઉચી સરટીશીકેટો મેળવીને પોતાનો ઓધો છોડી પુનામાં પાછી તખીખી પ્રેકટીસ કરવા માંડી હતી. ૧૮૯૭-૯૮ માં ખીજ પારસી ડાક્ટરો જોડે પુનાની પારસી પક્ષેગ ઓસપીટલમાં પોતાની સેવા અરપણુ કરી હતી, જેની પીછાનમાં પુનાના જરથોસ્તીઓએ એઓને એક રૂપાના કાસકેટમાં માનપત્ર આપયું હતું.

શેઠ રતનજી નાનાબાઈ બોધસ રોજ ૩૦ મે માહા ૪ થા ને દીને ૪૫ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. મરણને મુખમાં મેત્રીક સુધીની કેળવણી લઈ ૧૮૮૬ માં પોતાના બાઈઓ સાથે દારના તથા કંત્રાકટના વેપારમાં જોડાઈ ખાસ પેટેડીઓ બેલગામ, મુંબઈ તથા કલકત્તામાં સથાપી તેની શાખાઓ રાવલપીંડી, લાહોર, ઉપરાંત હોંદુસ્તાનના ધણાં ખરાં મોઝાં લશ્કરી મથકોએ કાઢી હતી. એવણુ બેલગામની અંજુમનના સેક્રેટરી તથા ત્રિજર હતા. એવણુ ૧૯૦૩ માં યુરોપ ફરવા ગયા હતા, ત્યાં લગભગ તેર માસ રહ્યા હતા. તે પછી મરણની આસરે પાંચ દીવસ ઉપર મુંબઈ આવ્યા હતા અને મોટારકારનો અકસ્માત એવણુને થવાથી એવણુ કમનસીબ સંજોગ વચ્ચે મોતને શરણુ થયા હતા. તેઓ ગરીબ પારસીઓ તરફ સગા સનેહીઓ તરફ હંમેશા માનની નજરથી જોતા હતા અને તેઓને પોતાથી બનતી દરેક મદદ અપયુપ પોતાના બાઈઓ સાથે કરતા હતા.

આપણાં શહેરનાં જાણીતાં બાઈ બાઈ ડોસીબાઈ કવસજી જસાવાલા રોજ ૧ લે માહા ૫ માને દીને ૭૮ વરસની વયે મરણ પામ્યાં હતાં. મરનારે આગલા વખતમાં પણ ઈંગ્લેન્ડ કેળવણી સંપાદન કીધી હતી, તેમજ યુરોપની અને દુનયાની મુસાફરી કરનાર પહેલાંજ પારસી બાઈ તરીકે કીરતી મેલવી હતી. નામદાર મરહુમ શહેનશાહ એડવરડ તથા શહેનશાહ બાઈની મુલાકાતનું માન મેળવી પોતાની છેલ્લી મુસાફરી વેળા એવણે ઝવાહીરથી મહેશી એક કીમતી તોપી તે નામદારને ભેટ કરી હતી. ૧૯૦૯ માં દુનયાની ચોથી વારની મુસાફરીએ તેઓ ગયાં હતાં. નામદાર મહારાણી વીક્ટોરીયા, રોમના પોપ તથા યુરોપના રાજકરતાઓની મુલાકાતનું માન મેલવ્યું હતું. તેઓએ પોતાની જીંદગીનું વર્તાવ લખ્યું છે. પહેલું પેરીસ એકઝીબીશન થયું હતું ત્યારે બાઈ ડોસીબાઈ પેરીસ હતાં અને પ્રદરશનવાળી જમીનપરથી ઉરાડવામાં આવેલાં બહુનમાં બેસીને તેવણે મુસાફરી કીધી હતી. તેવી કીમત દેખાડવા માટે તેવણુને પ્રદરશન કમીટીએ સોનાનો એક ચાંદ ભેટ આપ્યો હતો.

શેઠ સોરાબજી શાપુરજી તારાપોરવાળા રોજ ૨ જો માહા ૫ માને દીને ૭૭ વરસની વયે તારાપોર ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણુ જવહાર સંસ્થાનના માજી દીવાન મરહુમ શેઠ કુંવરજી શાપુરજી પ્રધાનના બાઈ થતા હતા. મરનાર તારાપોરનાં “ સીલોતરીયા ” ખાનદાનના હતા. મરનારે તારાપોરનું હાલનું દોખમું બંધાયું તે વખતે તથા દોખમા તરફ જવાનો એકલજી આલબલેસ રોડ બંધાયો તે વખતે તેનાં કામકાજ ઉપર દેખરેખ રાખવામાં ધણી ઉલટથી ભાગ લીધો હતો. ગુજરાતી ઉપરાંત ઉરદુ અને ફારસી બાપાનું એમનું જ્ઞાન સારું હતું.

શેઠ કવસજી એકલજી મોદી રોજ ૪ થો માહા ૫ માને દીને ૬૩ વરસની વયે સુરત ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરનાર એક સ્વતંત્ર જાગીરદાર હતા અને યુનીવરસીટીના એક જુના એફ. એ. હતા. મરનાર અહસથ મોદી ખાનદાનના નખીરા હોવાથી સુરતની પારસી ક્ષેત્રમાં ધણા જાણીતા હતા અને તેમનાં મરણથી તેઓમાં શોકની લાગણી ઉપજી હતી. મરહુમનું હોદ્દામાં ત્યાંની પંચાતની ધરમશાળામાં થયું હતું, જે વેળા બેહેદીનો તથા મોબેદોની મોદી મીજલસ બેગી મલી હતી. વળી મોદીજી સાહેબનાં ધર આગળ સુરતના જાણીતા હોંદુ શરાફો, વેપારીઓ, વકીલો વીજેરે પણ મોદી સંખ્યામાં હાજર હતા. બહારગામથી પણ કેટલાક સાહેબો મીજલસમાં ભાગ લેવા આવ્યા હતા જેમાં મુસલમાનો તથા હોરા અહસથે પણ હાજર હતા.

સેંટ ઝેવીઅર કોલેજના માણ ક્રીદે કંપન દરામરોજ દારખશા પ્રીન્ટર રોજ ૧૦ મે માહા ૫ માને દીને ૨૭ વરસની જવાન વયે ગુજર પામ્યા હતા. મરનારે ૧૯૦૯ માં બી. એ. ની પરીક્ષા પસાર કરી મેસરસ જહાંગીર અને સીરવાઇ સોલીસીટરની આરીસમાં આરટી-કલ કલારક તરીકે કામ કરતા હતા. મરનારને છેલ્લો સેજદો કરવા એક ઘણી મોટી મીજલસ ભેગી મળી હતી કે જેમાં સેંટ ઝેવીઅર કોલેજના પ્રાફેસર કાધર ડેગન પણ હાજર હતા.

ચીનના એક જાણીતા પારસી વેપારી શેઠ કેમશર અરદેશર ચીનાઇ રોજ ૧૯ મે માહા ૫ માને દીને મુબઇ ખાતે ૫૬ વરસની વયે હક થયા હતા. પોતાના પીતાની પહેડીમાં તેવણ તેમના એક ભાભા હતા. શેઠ કેમશરએ ૧૮૭૨ માં અત્રેની મેટ્રીકની પરીક્ષા પસાર કરવા પછી મરહુમ શેઠ નસરવાનજી માણેજી પીટીટ હસ્તકની 'ઓરીએન્ટલ મીલની ઓફીસમાં નોકરીએ રહ્યા હતા. એવણ ૧૮૮૫ માં પહેલ વહેલા ચીન ગયા હતા અને સુતરના તથા બીજા વેપારમાં પોતાના નાના ભાઇ શેઠ જમશેદજી સાથે વેપાર કરતા હતા. ત્યાંથી એવણ વખતો વખત અતરે પાછા ફરતા હતા. એ મુજબ ૧૯૦૬ સુધીમાં એવણે ચાર વખત ચીનની મુસાફરી કીધી હતી. મરનાર એક ચુસ્ત ક્રીમેશન હતા અને હાંગકાંગની સુધરન ચાચના લોડજના જુના મેસન તથા અત્રેની રાઇઝીંગ સન, ઇસટરન સ્ટાર, હીસલ વગેરે લોડજોના સભાસદ હતા. એવણ અત્રેની ફોરટ પ્રેસ કંપનીના એક ડાયરેક્ટર તથા કેટલીક જર્નીંગ ફેક્ટરીઓના એજન્ટ હતા. છેલ્લાં ચાર વરસ થયાં તેવણ હાંગકાંગની પહેડીને ચારજ પોતાના ભાઇ તથા બેટાઓને સોંપી રીટાયર થઇ અત્રે આવી એકાંત જીંદગી ગુજારતા હતા.

બાઇ પીરોજબાઇ તે સુરતના જાણીતા વકીલ બા. બા. બરજોરજી નસરવાનજીનાં ધણીયાણી રોજ ૨૪ મે માહા ૫ માને દીને ૬૩ વરસની વયે સુરતમાં મરણ પામ્યાં હતાં. મરહુમ ત્યાંના એક આગલા વતની મરહુમ ડા. બરજોરજી દોરાબજી કુપરનાં વડાં બેટી થતાં હતાં. ડા. બરજોરજીએ કેટલાંક વરસો ઉપર પોતાના તખ્તીખી ધંધામાંથી ફારેગ થઇ સદ કુટુંબ વીલાયત જઇ લાંબો વખત સુધી વેપાર માટે ત્યાં વસવાટ કીધો હતો અને પોતાનાં બચાંઓને એજ દેશની કેળવણી આપી હતી. મરહુમ પીરોજબાઇનો જનમ ઈંગલાંડમાંજ થયો હતો અને તેવણ ઈંગલીશ બાનુની કેળવણી અને તરબીએત પામ્યાં હતાં. તેઓ અંગ્રેજી ઉપરાંત ફ્રેંચ ભાષાનું જ્ઞાન ધરાવતાં હતાં.

શેઠ જમશેદજી કાવસજી મનીજેહ રોજ ૨ જી માહા ૬ ઠાને દીને સીકંદરાબાદ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમની ખરી અટક દાજી હતી પણ ૧૮૬૬ માં ઇરાની નાટક બેજન મનીજેહમાં એવણે બજવી બતાવેલો મનીજેહનો પારટ પછી મરનાર જમસુ મનીજેહનાં નામે ઓળખાતા હતા. મરનારની નાટકી શક્તી ધણી અસાધારણ તથા એકટોંગ ધણી કોમીક અને ધ્યાન ખેંચનારી હતી. એવણ મળતાવડા સ્વભાવના તથા હસમુખા હતા. પણ એવણનાં ધણીયાણીનાં મરણ બાદ અને એવણના એકપુરા દીકરાના બેહસતનશીન થવા પછી મરનારને કોલાબાની દીવાનશાળામાં રાખવામાં આવ્યા હતા. ત્યાંથી થોડા વખતમાં સાબ થઇ મરહુમ બહાર આવ્યા હતા. એ પછી શેકસપીયર તથા જાણીતા નાટકોમાંથી ચોક્કસ "સોલીલોકવી" એ મોટે કરી રાજઓના તથા મોટા મેળાવડાઓમાં નાટકી રૂપે બોલવા લાગ્યા. આપણા માણ વાઇસરાય લોરડ કરઝને તો એવણે લોરડ કરઝનનીજ "સપીચ" માંથી એક લખાણ અને અસરકારક ફકરો પુરતી અઢાંથી બોલી જવા માટે તેઓને પોતાની પાસે બોલાવી શેકહેંડ કરવાનું માન આપ્યું હતું.

નવસારીવાળા દેશાધ પેસ્તનજી ખરશેદજી રોજ ૧૦ મો માહ ૬ થાને દીને ૬૦ વર સની યુઝ્ઝી વયે નવસારી ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે ધણી ઉંચી કેળવણી લીધી નહી હતી, તોપણ પોતાની બાહોશી તેમજ અદ્ભુત યાદશક્તિ શક્તિને લીધે સરકાર દરબારમાં તેમજ લોકોમાં ધણું માન મેળવવા પામ્યા હતા. ત્યાંની પારસી અંજુમનને લગતા દરેક સલાહોમાં તેવણની હમેશાં સલાહ લેવામાં આવતી હતી. તેવણે અંજુમનની ધણી સારી સેવા બજાવેલી હોવાથી છેલ્લાં ૧૦ વરસ થયાં મરહુમ તેના અકાબર હતા. વલી દસ્તુર મહેરજીરાણા ખાનદાનના માદીવારસ છેલા દસ્તુર કેકાબાદજીથી મરહુમ દસ્તુર દારબજી સુધીના વડા દસ્તુરજીઓના એએ ખાસ સલાહકાર હતા. મોગલ, મરાઠા તથા પેશવા વગેરેની તવારીખ તો ગોયા મોહોડે રમી રતી હતી. મરહુમ દેશાધજી રાજદવારી બાબદમાં પણ ધણા કુશલ હતા અને તેથી ગાયકવાડ સરકારના મોહોટા અમલદારો કે જાહેર પુરસોના સંબંધમાં આવતા તેઓને મરહુમને માટે ધણો સારો વીચાર બેસતો હતો. નવસારીના કામચલાઉ દસ્તુરજી ફરામજી કેકાબાદજીની દરખાસ્ત પરથી મરહુમનાં ઉઠમણાંની ક્રિયામાં ભાગ લેવા મુંબઈથી દસ્તુરજી કેખશર વગેરે ધણા લોક ગયા હતા. ક્રિયા પુરી થવા પછી મરહુમનું નામ જાહેર બજારોમાં લેવાનો ઠરાવ ત્યાંની અંજુમને કર્યો હતો. એ પછી દસ્તુરજી ફરામજીએ મરહુમ દેશાધજી પેસ્તનજીની જગાએ વડા દેશાધજી તરીકે દેશાધજી નવરોજજી મનચેરજી હોરમસજીને અંજુમન તરફથી શાલ ઓઢાડતાં આગલા દેશાધજીને જે રીતે અંજુમનની સેવા બજાવતા હતા તેજ પ્રમાણે બજાવવા જણાવ્યું હતું, જેના જવાબમાં દેશાધજીએ અંજુમનની સેવા પોતાના નયાગાનોને પગલે ચાલી બજાવવાની ખાએશ દેખાડી હતી.

અમદાવાદના જાણીતા શેહેરી અને મીલ એજન્ટ શેઠ સોરાબજી દીનશાહજી કરાકા રોજ ૨૪ મો માહ ૬ હા ને દીને અમદાવાદ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરનારે ગયાં બે વરસથી રૂના ભાવ ચઢી જવાથી મીલ મજુરોનું હિત હમ્પડે ધરી કેટલોક વખત સુધી પોતાનું કમીશન પણ લીધું નહતું. એવણુ દરેક જરથોસ્તી કામમાં સારો ફાજો આપતા અને છુપી સખાવતો પણ કરતા. કેટલાંક વરસો સુધી તેઓ જરથોસ્ત સાહેબનો દીસો પોતાના મીત્ર મંડળ સાથે પોતાને ખરચે ઉજવતા. મરનાર હાડવમ્પડનું કામ મુંદત કરતા હતા. તે ઉપરાંત અમદાવાદની સીવીલ આસપીટલમાં ઓઢવાના બીજાના અને હાથમાં પકડવાની થોડીઓ અને ખોરાક પુરો પાડતા અને દરદી આસપીટલમાંથી બહાર પડે તયારે તેને પછસા અને કપડાંની પણ મદદ કરતા હતા. પોતાની મીલોમાં પારસી છોકરાઓને કામે લગાડી તેઓને પગાર આપી બપોરના પોતાની તરફથી ખવાડી મીલનું કામ શીખવતા, અને તેઓની મીલમાંથી કામ શીખી બહાર પડેલા પારસી છોકરાઓ આજે સારો પગાર મેળવે છે.

દસ્તુર મુલ્લાંશીરોઝ ખુરશેદજી જમશેદજી જમારપઆશાના ગયા શરેહવર મહીનામાં અબમેર ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણુ મહિના યુઝોરગ દસ્તુરજી ખુરશેદજીના બેટા અને પુનાના વડા દસ્તુરજી સરદાર કેકાબાદના તેમજ સીકનદરાબાદના વડા દસતુરજી ખુરશેદજી બેહેરામજીના મામાના દીકરા થતા હતા. પોતાના યુઝોરગવાર મુરબીઓને રૂંડે પમલે ચાલી ત્યાંની અંજુમન તેમજ સરવ યાતોમાં મોટું માન પામેલા હતા અને મરહુમનાં ઉઠમણાંની મીજલસમાં અબમેર ઉપ્રાંત નસીરાબાદ, બીઆબર, કીસનગઢ વગેરે દુર વેરથી જરથોસ્તી સાહેબોએ હાજરી આપી હતી. ક્રિયા પુરી થવા પછી શેઠ કુંવરજી નવરોજજી કમ્પાણીવાળાએ ઘટતા શબદોમાં મરહુમની સત્વતી કરી હતી અને ત્યાં થતી ધારમીક ક્રિયાઓમાં મરહુમનું નામ દેવાનો ઠરાવ થયો હતો.

શેઠ મેરવાનજી માણેજી દીનજી બાંધતા બી. એ. રોજ ૮ મો માહ ૭ માને દીને ૩૨ વરસની વયે સીધા હેરાબાદ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરનાર સીધા હેરાબાદના મામલતદાર હતા. એવજી અમલ સંપોરતસમેન હતા. એ વરસ આગમન કરાંચીના આસી-સટ'ટ સીટી માણજેટ તરીકે તેવજી નેમાયા હતા. તેવજી કેટલીક બાજાઓ જાણતા હતા અને સીધી બાજા ધણી સરસ બોલતા હતા.

બાપ પીરોજબાપ તે મરહુમ શેઠ માણેજી રતનજી પટેલ સીંગણપોરીયાનાં ધણીઆણી રોજ ૧૨ મો માહ ૭ માને દીને ૮૧ વરસની ઉંમરે સુરત નજદીકના સીંગણપોરમાં બેહેસતનશીન થયા હતાં. મરનાર બાપ પોતાના મરહુમ ધણીના જેવીજ સખાવતની લાગણી પોતાની કામ તરફ રાખનાર હતાં. તેઓ છુપી રીતે તાંગીમાં આવી પડેલાંઓને મદદ કરતાં હતાં. મરનાર વેસુમાં એક અગીયારી બંધાવી તેમજ ગામમાં ધણાજ સખાવતનાં કામો કરી ગરીબો પ્રત્યેની દીક્સોજી બતાવી પોતાની પાછળ સારી નેકનામી મેલી ગયાં છે.

શેઠ બેહેરામજી એચ. જે રૂસતમજી રોજ ૭ મો માહ ૮ માને દીને ૪૨ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. કરાંચીના મરહુમ જીહ વેપારી શેઠ હોરમસજી જે. રૂસતમજીના આ બેટા દારૂના વેપારમાં પડેલા હતા. મુબંધના દારૂવાળાઓની મંડળીના સેક્રેટરી તરીકે મરહુમે તેની અમુલ્ય સેવા બજાવી હતી. ગયા મારગની આખેરીએ નીકળેલા નવા સરકારી ફુકમોના સંબંધમાં સરકારને અરજી કરવાનું મંડળીની સભાએ નકી કરેલું હોવાથી તેવજી તેના સંબંધમાં તપાસ કરવાને મોકલીલમાં ગયા હતા. ત્યાં તેવજીને છુ લાગવાથી થોડાક દીવસની માંદગી બોગવી મુબંધ મધે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે એ વખત વેલાતની સફર કીધી હતી.

શેઠ હીરજીબાપ પેસતનજી વાડયા રોજ ૭ મો માહ ૮ માને દીને ૫૬ વરસની વયે મુબંધમાં મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે ૧૮૭૨ માં મેટ્રીક્યુલેશનની, તથા ૧૮૮૦ માં બી. એ. ની અને ૧૮૮૮ માં એલ. એલ. બી. ની પરીક્ષાઓ પસાર કીધી હતી. એજ વરસના મે મહીનામાં તેવજી હુરવતાત અને અમેરેતાત વીશીના પ્રોફેસર ડારમેસ્ટેટરનાં ફરેચ લખાણોનો ટીકા સહીત ઈંગ્રેજીમાં તરજુમો કરી તેનું એક પુસ્તક બાહર પાડ્યું હતું. તેવજી શરૂઆતમાં એક શીક્ષક તરીકે તથા અત્રેની સેક્રેટરીયેટમાં સરકારી નોકરી કરી હતી અને ત્યાર બાદ તેવજી નામદાર પહેલા ગાયકવાડ મહારાજના ખાનગી નયુસપેપર રીડર તરીકે નેમાયા હતા. એ પછી એવજી ૧૮૯૮ ની તા. ૨૧ મી એપ્રેલે વડોદરાના સરકારી જડજ અને ૧૯૦૦ ની તા. ૨૭ મી જાનેવારીએ વડોદરા રાજ્યના અમરેલીના જડજ નેમાયા હતા. એવજી એજ રાજ્યમાં મરણ સુધી નોકરીએ હતા. મરનાર એક અછા અભયાસી તથા સકોશર હતા. મરણની થોડો વખત અગાઉ મુબંધ આવી વેસાવા ખાતે હવા ફેરબદલ કરવા ગયા હતા જ્યાં મરણ પામ્યા હતા.

શેઠ અરદેશર દરામજી ઉનવાળા સોલીસીટર રોજ ૨૧ મો માહ ૮ માને દીને ૪૯ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે ૧૮૭૭ માં મેટ્રીક્યુલેશનની પરીક્ષા પસાર કરી એલરીન્ડન કોલેજમાં કેળવણી લખને ૧૮૮૩ માં બી. એ. થયા હતા. તે પછી મેસરસ આર્લિન અને મેયર સોલીસીટરોની પેહેડીમાં આરટીકલ્સ કલારક તરીકે રહી ૧૮૯૦ માં સોલીસીટરની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી. શરૂઆતમાં થોડાક વખત સોલીસીટર તરીકે પોતે એખસો ધંધો ચલાવયા પછી એવજી મી. જનારધન સોલીસીટર સાથે જોડાયા હતા અને મી. જનારધન રીટાયર થવા પછી મી. પીરોજજી સોલીસીટર સાથે મરનારે એક નવી

પેહેડી કઢાડી હતી, જે પેહેડી મેક્સ ઉતવાળા અને શીશીકાકાનાં નામે ઝોળખાતી હતી અને એવણુ છેવટ સુધી એ પેહેડીના એક ભાગીયા હતા. ૧૮૯૪ થી મુંબઈની યુનીસીપલ કોરપોરેશનમાં કર ભરનારાઓ તરફથી અને પાછળથી ૧૯૦૪ માં સરકાર તરફથી નેમાઇને તેવણુ કોરપોરેશનમાં ૧૩ વરસ વેર બેઠક ધરાવતા હતા. કેટલોક વખત થયો મરનાર ખીમાર આલ્યા કરતા હતા અને મરણને દીવસે છાતીમાં દુખારો થવાની ફરીયાદ કીધી. તુરંતજ તબીબી મદદ લેવામાં આવી, પણ હરફ અચળુચ બંધ પડી જવાથી તેવણુનું મરણ નીપજ્યું હતું. મરનાર ધણુ મોજુલા અને રમતમમતોના શોખીન હતા અને પોતાની જવાનીમાં શેકસપીયરના નાટકોમાં એમેચ્યુર એક્ટર તરીકે ભાગ લીધો હતો.

શેઠ રતનશાહ અરહેશર ચીનાઇ રોજ ૨૩ મો માહા ૮ મા ને દીને ૩૬ વરસની વયે આકોલા મધે મરણુ પામ્યા હતા. એવણે અત્રેની વીલસન કોલેજમાં કેળવણી લઈ ૧૮૯૯ માં આપણી યુનીવર્સીટીની પદવી ખીજ વરગમાં મેળવી હતી અને તે સાથ રોમન લો હીસટરી અને જુરીસપ્રડનસની પસંદગીની બાબદો તરીકે લીધી હતી. તેવણુ કાયદોનો અભ્યાસ કરી ખીરારના મેહેસુલખાતામાં નોકરીએ જોડાયા હતા અને મરણુ વેળા આકોલા ડીઝીકટ અને મેહેસુલખાતાના સારા ઝોધા ઉપર હતા અને વધુ ચઢડતો ઝોધો મળવાની આશા બતાવતા હતા. તેમને શરૂઆતમાં 'લુ' લાગ્યો હતો અને તેમાંથી પેટ વીકાર થઇ તેમનું મરણુ નીપજ્યું હતું. મરનાર મીં રતનશાહનાં લગન થોડા દીવસ પછીના બેહેરામ રોજે રાજકોટવાળા મીં આંટીયાનાં બેટી સાથે ઠરાવ્યાં હતાં અને તે માટે અત્રેનો આલખલેસ બાગ પણ લખાવ્યો હતો અને તેવણુ થોડુંકમાં રજા લઈ અત્રે શાદી માટે આવનાર હતા. તેટલાં માઠાં ભાગ્યે મરણુ નીપજ્યું હતું.

અમદાવાદથી ૧૮ કોશ ઉપર આવેલાં સાદરા રાજ્યના પળલીક પ્રોસીક્યુટર શેઠ રસ્તમજી હોરમસજી માવજી રોજ ૨૬ મો માહા ૮ માને દીને ૫૭ વરસની વયે મરણુ પામ્યા હતા. મરનારનો જન્મ મુંબઈમાં ૧૮૫૩ માં થયો હતો. મરનારે અત્રેની સર જમશેદજી જીજીભાઈની સ્કુલમાં મેટ્રીક્યુલેશન સુધીની કેળવણી લીધી હતી. એવણુ પ્રથમ શેઠો નજરવાનજી નાનજી તથા બરજોરજી સંજનાની માલેકીની અંદનવાડી હાઈ સ્કુલમાં એક શીક્ષક તરીકે જોડાયા હતા જે છોડી એવણે પોતાના ભાઈ શેઠ જમશેદજી સાથ કાલબાદેવી ઉપર ધી લીટન હાઈ સ્કુલ સ્થાપી હતી, જે ત્રણેક વરસ વેર આલ્યા પછી મજકુર શેઠ સોરાબજી તાવરનવાળાની "બોંબે હાઈ સ્કુલ" સાથે જોડાઈ ગઈ હતી તે વેળા મરહુમ શેઠ રસ્તમજી ખાનગી રીતે કાયદોનો અભ્યાસ કરતા હતા. તેવણુ સાદરા ખાતે ડીઝીકટ પલીકર તરીકે ગયા હતા. એજ મથકે તેવણે વકીલ તરીકે ૨૮ વરસ વેર પોતાની જીંદગીના અંત સુધી ધંધો ચલાવ્યો અને સાથે સાથે ત્યાંના પળલીક પ્રોસીક્યુટર પણ હતા. તેવણુ મહીકાંકા ડીઝીકટમાં સાફ માન ધરાવતા હતા. તેવણુને અચાનક લકવાની અસર થવાથી હારટ બંધ પડતાં તેવણુનું મરણુ નીપજ્યું હતું અને તે વીશેની ખબર પડતાંજ સાદરાની સરકારી ઓફીસો તથા જાહેર ખાતાંઓ તેમનાં માનમાં બંધ રાખવામાં આવ્યાં હતાં. તેમની લાશને રાજના હથીયારબંધ ચોકીદારો સાથ અમદાવાદ લાવી લાંબે દોખમે ચઢાવવામાં આવી હતી.

એરવડ બેરામજી બરશેદજી દોરડી રોજ ૩૦ મો માહા ૮ માને દીને ૮૬ વરસની વયે નવસારી ખાતે મરણુ પામ્યા હતા. મરહુમ નવસારીમાં તેમજ મુંબઈ વગેરેના પારસીઓમાં પોતાની દીનદારી, જાહેર હિમત, સ્વતંત્ર ખવાસ, તથા કોમ સેવા માટે જાણીતા થયલા અચોરનાન હતા. મરનાર પોતાની જાતી બાહોશીથી આપ બલે વધી સારી નામના મેળવી

હતી. મરહુમનો જનમ નવસારીમાં થયો હતો અને ૧૩ વરસની વયે મુ'અમ્માં આવી નાના વેપારથી વધી મોટાં કંટ્રાક્ટો ખીજાઓ સાથે લેવા માંડ્યાં હતાં. તેમાં સારી પુંજ મેલવી તેનો સારો ભાગ કામઢીતકારી કાર્યોમાં ખરચ્યો હતો. પારસી ધરમ અને સંસારના સવાલોમાં પોતાના વિચારો દરસાવનારી ચોપડીઓ છપાવી મુદત વેંદ્યતા હતા. એવણે ૧૮૯૨ માં આજના પારસી, તેઓનો ધરમ અને સંસાર નામનું ચોપાન્યું બહાર પાડ્યું હતું. એ પછી જરથોસ્તી કામને એક અપીલ એ નામનું પુસ્તક લખ્યું હતું જે બજમે રૂઝે અહુરમઝદની મંડળીએ પોતાને ખરચે ૧૯૦૩ માં પ્રગટ કીધું હતું. વળી મરહુમે જરથોસ્તી ધરમ વી. પુનરજનમ એ નામનું પુસ્તક અને પોતે એકઠી કીધેલી ગુજરાતી કહેવતોનો “કહેવત સંગ્રહ” એ નામે ચોપડી બહાર પાડી હતી. નવસારીમાં રકુલ ઉંઘડવા પછી ત્યાંની કેળવણીમાં મરનાર બહુ ઉલટ લેતા હતા અને ત્યાં લાયબ્રેરી સ્થાપવા માટે મરનારે મરહુમ દસતુર પેહેલા મહેરજીરાણાના ખાનદાનવાળા સાથે ઉલટબરચો ભાગ લઈ તેમાં પોતાના સંગરહમાંથી ૨૨૯ ચોપડીઓ ભેટ આપી હતી અને વખતો વખત ચોપડીઓની ભેટ આપતા હતા. થોડો વખત સુધી એ લાયબ્રેરીના નવસારીમાં સેક્રેટરી તરીકે હતા. મરનારની ચંચળ બુધ્ધિ અને પ્રમાણીક નીશટાને લીધે ઝોળખીતાઓના કંજીઆ એઓની લવાદી ઉપર સોંપાતા અને બંને બાળુવાળા સંતોશ પામે એવો તોડ કઢાડી આપતા હતા. નવસારીની જ્ઞાન પ્રસારક મંડળી તથા નવસારીની બજમે રોઝે અહુરમઝદની સ્થાપનામાં મરહુમનો પણ હાથ હતો. મરનારે બગર અંગુમનનાં કામોમાં બહુ ઉલટ લઈ તેને લગતા દરેક સવાલોમાં આખી જીંદગી સુધી ભાગ લીધો હતો.

સુરતનાં જાણીતાં ફરેઝર ખાનદાનનાં બાઈ પીરોજબાઈ રોજ ૫ મો માહા ૯ માને દીને ૮૯ વરસની વયે સુરતમાં મરણ પામ્યાં હતાં. મરહુમ બાઈના ધણી મરહુમ બા. બા. બરજોરજી મેરવાનજી ફરેઝરે સુરતના તે વેળાના કલેક્ટર સર ટી. સી. હોપના અમલ વખતે જાંખા આગળ રૂ. ૧૪૦૦૦ ખરચી ફરેઝર કલેક્ટ—ટાવર બંધાવ્યો હતો. એ ઉપરાંત વીક્ટોરિયા બાગમાં રૂ. ૮૦૦૦ ખરચી હવા ખાવા આવનારાઓ માટે એક પાળ મરનારે બંધાવી આપી હતી અને સુરતના મયુનીસીપલ હોલમાં મોટું ઘડીઆળ તથા હોપ સાહેબનું એક ખરટ ભેટ આપ્યું હતું. શહેરમાં પધારતા યા વીદાય થતા જાણીતા આસામીઓ, અધીકારીઓ વગેરેને મોટા પાયા ઉપર પારડીઓ આપવા માટે પણ મરનાર જાણીતા હતા. સુરતવાસી મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરેઝરના વખતથી સુરત શહેરમાં જે મોટો ઘંટ સવારના ૫ થી તે રાતના ૯ વાગા સુધી દર કલાકે વગાડવામાં આવે છે તે ઘંટ મરહુમ બાઈ પીરોજબાઈએ વગડાવવા જારી રાખ્યો હતો અને તેજ મુજબ શેઠ શાપુરજી બરજોરજી ફરેઝર પણ વગડાવવો જારી રાખશે.

બાઈ જરબાઈ તે કલકત્તાની જરથોસ્તી અનંગુમનના ત્રસ્ટી શેઠ કાવસજી માણેકજી બનાજીનાં ધણીઆણી રોજ ૧૧ મો માહા ૯ માને દીને પુના ખાતે મરણ પામ્યાં હતાં. મરનાર બાઈ કલકત્તાના જરથોસ્તીઓમાં ધણું પક્ષોદાયલાં હતાં. મરહુમના ખાવીદ શેઠ કાવસજી ઉપર ધણાક તારો તથા દીલસોજીનાં કાગળો આવ્યાં હતાં. શેઠ કાવસજી તરફ એ દલગીરીમરયા બનાવ માટે દલગીરી જાહેર કરવા તા. ૨૮ મી મે ને દીને કલકત્તાના શેઠ બનાજીના આદરયાનના મકાનમાં અંગુમનની એક સભા શેઠ નવરોજી જામાસજી અરજનીનાં પ્રમુખપણું હેઠલ ભેગી મળી હતી અને પ્રમુખ મારફતે તે મતલબના ઠરાવો શેઠ કાવસજી ઉપર મોકલવા માટે પસાર થયા હતા.

સુબંધના દારૂના જાણીતા વેપારી અને ઉરનની ડીસટીલરીના માલેક શેઠ બેહેરામજી એલલજી ઉમરીગર રોજ ૨૩ મે માહા ૯ માને દીને ૭૮ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. એવણુ સુરતના ઉમરા ગામના વતની હતા અને શેઠા કુંવરજી અને બેહેરામજી એલલજી ઉમરીગરની કંપનીમાં એક ભાગવા હતા. ઉરનમાં સ્ટીમથી માવડાંનો દારૂ ગાળવાનો પેહેલો સાહસ એ મરહુમ શેઠની પેઢીએ હાર પાડ્યો હતો. એ ઉપરાંત એવણુની પેઢી કલ્યાણી, ખીરાદ વગેરે તાલુકામાં આખકારી ધંજરદાર તરીકે બોહોલો રોજગાર ચલાવે છે. મરહુમ છુટે હાથે સખાવત કરતા હતા અને પોતાના ધરમ ઉપર મુસતકીમ હતા. મોરા ઉરન મધે દારૂનાં ફડ હોવાથી ત્યાં જરથોસ્તીઓની વસતી વધી જવાથી ૧૯૦૨ ની તારીખ ૫ મી જાનેવારીએ શેઠા કુંવરજી અને બેહેરામજી એલલજી ઉમરીગરે ત્યાં બંધાવેલી દરેહમેહેરનો પાયો નાખવામાં આવ્યો હતો. તે વેળા ખાં ખાં હોરમસજી માણુકજી બીમરડીવાળાએ મરહુમ શેઠ બેહેરામજીને શ્યામ્ન ઓઢાડી હતી. એ પાક મકાન બાંધવા મરહુમે પોતાના બાપઓનાં ઉઠમણા વખતે ભરાયલા રૂ. ૧૨ હજારની રકમમાં ખીજ રૂ. ૧૦ હજાર ઉમેરી રૂ. ૨૨૦૦૦ નો ખરચ કરી બંધાવી આપી ૧૨૭૪ ના રોજ ૨૩ મે માહા ૨ જાને દીને એ દરેહમેહેર ખુલ્લી મુકવામાં આવી હતી. એ દરેહમેહેરનાં મકાનોની જથ્થકની મરામત વગેરે માટે તેજ દીને રૂ. ૫ હજારની રકમ એવો સાહેબે આપી હતી. એ પ્રસંગે ઉરનની અંજુમન તરફનું ઉમરીગર ખીરાદરોનાં નામનું એક માનપત્ર મરહુમને એનાયત કરી એક શાલ ઓઢાડી હતી. મરહુમ શેઠ બેહેરામજીના પીતાના વખતથી નજદીક ૮૦ વરસ થયાં એ કુંડુંબનો સંબંધ વેપાર અરથે ભર્ય શેહેર સાથે અને ત્યાંની પંચાયત સાથ જરી છે અને તેમની પેહેડી આજ સુધી ભર્યમાં કાયમ છે. ભર્યના ઘંબાર તથા ગરીબ જરથોસ્તીઓને મદદ કરવા પોપણુ કરવા તથા કેળવણી આપવાનાં ધરમાદા ખાતાંઓમાં મરનારે મદદનો હીસસો આપ્યો હતો. વળી ભર્યની પારસી પંચાયતને મોવડાંનો લાગો મળતો હોવાથી ભર્યની અનંજુમનને નામે પંચાયતના ત્રસટીઓ તરફથી એવણુનાં કુંડુંબ ઉપર દિલાસા પત્ર મોકલાવી આપવામાં આવ્યો હતો. તેમજ એમનું પાછલા પહોરનું ઉઠમણું પણુ પંચાયત તરફથી ભર્યની બહાર કાઢ ખાતેની ડુંગાજી દરેમહેરમાં કરવામાં આવ્યું હતું.

શેઠ નવરોજજી રસ્તમજી નગરવાળા રોજ ૨૫ મે માહા ૯ માને દીને ૭૬ વરસની વયે અહમદનગર ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણુ કમીશનરની આશીસમાં છેલ્લા હેડ કલારક તરીકે હતા. એવણે સરકારી નોકરી ૩૫ વરસ જાળવી હતી અને ત્યાર બાદ ૨૧ વરસ પેનશન મેળવી હતી. એવણુ ત્યાંના જરથોસ્તીઓમાં લોકપ્રીય તથા જાણીતા હતા.

હાંગકાંગના શાહ સોદાગર સર હોરમજી નવરોજી મોદી નાઇટ રોજ ૭ મે માહા ૧૦ માને દીને ૭૨ વરસની વયે હાંગકાંગ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ હાંગકાંગના એક જાણીતા સાહાસીક વેપારી તથા શીમંત સખી શેહેરી તેમજ લખોની સખાવત માટે મશહુર થયલા હતા. એવણુને ગયે વરસે મલેલા સર નાઇટના નામીયા ખેતાબ વખતે એવણુની સખી સને ૧૨૮૦ ના આ ઝોરાસ્ત્રીઅન કેલેન્ડરમાં જીંદગીના હેવાલ સાથ લીધી હતી. મરહુમનાં મરણની ખબર અતરે તેમજ હાંગકાંગમાં ફેલાઇ કે સવળે દલગીરી ફેલાઇ હતી. તુરતજ, ત્યાંની અંજુમનના ધારા મુજબ, ૮ વોલંટીયરો લાશ ઉપાડી લાવવા માટે એક કોશીન લોખંડની હાથની ગાડી ઉપર મેલી તે મરહુમને બંગલે પહાડ ઉપર ચઢાવી ગયા. ત્યાંથી માન સાથે લાશ કોશીનમાં મુકી તેને લોખંડની હાથ ગાડીમાં મુકીને ત્યાંની અંજુમનનાં મકાનમાં લઇ આવ્યા. ત્યાં ચાર સાહેબોએ નાહીને મરહુમની લાશને નહવાડી સચકીને પછી

ત્યાંના દસતુરજી માણેકજી એહેરામજી ગોદાજીએ પવીત્ર અવસ્થાના કલામો બણુવા શરૂ કર્યા. જાણે જોડસારણું ખલાસ થયું. સેઝદે કર્યા બાદ લાશને કોશીનમાં મુકી ૮ પારસીઓ જેહન ઉંચકીને બહાર લઇ આવ્યા અને અંજુમનની લોખંડની ગાડીમાં મુકીને હાથે ચલાવી. તેની પછવાડે પારસી અંજુમન તેમજ માહુડી, ઇસલામી, ખ્રીસ્તી વીગેરે પરકોમના બધા લોકો સામેલ થયા હતા. મોનુમેન્ટ આગળ આવી પુઝા ત્યારે નામદાર ગવરનર, એડીકાંગ, લશ્કરી અમલદારો, એકોના મેનેજરો વગેરે તેમજ વેપારી ઝોશીસોના સાહેબોની મોટી સંખ્યા જોડાઈ. પહેલે એ કાળા લોડાની ગાડી હતી, તેની પછવાડે ૮ પારસીઓ મુખ સફેદ કપડાંમાં લાશની ગાડી ચલાવતા હતા, તેની પછવાડે મરહુમના એ દીકરાઓ અને તેઓની પછવાડે નામદાર ગવરનર વગેરે સધળાઓએ ધીમે ધીમે ચાલવા માંડ્યું. દસતુરજીએ છેલ્લા અવસ્થાના કલામો બણુવા પછી ઉપલા ૮ પારસીઓએ ત્યાંના રીવાજ મુજબ તે લાશની પેટીને દોરડાંથી બાંધીને ધીમે ધીમે ખાડામાં ઉતારીયા બાદ મરહુમના દીકરાઓએ મુઠી ભરી ખાક નાખી. ત્યાર પછી નામદાર ગવરનર વગેરેએ મુઠી મુઠી ખાક નાખવા માંડી, જે ખલાસ થતાં સધળાઓએ સીમેટરીમાંથી ચાલુ મુક્યું. તા. ૧૬ મીએ મરનારના માનમાં સરકારી મેહલનો, સીયામીઝ કોનસુલેટ અને બીજા કોનસુલેટ તથા જોડી કલબ, હોંગકોંગ કલબ અને બીજાં મુખ્ય વેપારી મથકો ઉપરના વાવટા કાઠી ઉપરથી નીચે ઉતારી પાડવામાં આવ્યા હતા. એમનું ઉકમણું હોંગકોંગ, કલકત્તે વીગેરે ઠેકાણે થયું હતું. મરહુમે કરેલી સંભાવતોમાં હોંગકોંગની યુનીવર્સિટીનાં મકાન માટે સાડા ચાર લાખ રૂપિયા ખર્ચ્યા હતા. તેથી એવોને “સર નાઇટ” નો માન ભરેલો ખેતાબ આપણી અંગ્રેજ સરકારથી મળ્યો હતો. વળી ખલાસીઓના વપાસ માટે સીમેનસ ઇન્સ્ટીટ્યુટ અરધા લાખ દાલરથી બંધાવ્યું છે. વળી નામદાર પ્રિન્સ આફ વેક્સનું બાવલું બેટ મુક્યું હતું. એ શીવાય કેલવણી ખાતામાં હજારો ડાલર ખર્ચ્યા હતા. મરહુમ મહારાણી વીક્ટોરીયા તખતે બેઠાં તેને તા. ૨૧ મી જુન ૧૮૮૭ ને દીને ૫૦ વરસ પુરાં થયાં તે વેળા ત્યાંના જરથોસ્તીઓ સાથે ‘વીક્ટોરીયા જીબીલી પારસી ચેરીટી ફંડ’ ઉજુ કર્યું હતું. ૧૮૯૨ ના જીલાઇમાં ટાનકીનના ફરેચ સંસ્થાનમાં હાથ લાગેલી કોલસાની મોટી ખાણોની વહીવટ કરનારી કંપનીના ડાયરેક્ટર તરીકે એ ઉદ્યોગ ખીલવવાને બહુ અગત્યનો ભાગ લેવાથી ફરેચ સરકારે ‘સીવેલીયર ડી. આનન્ડ’નો ફરેચ નાઇટનો ખેતાબ તેમને આપ્યો હતો. ૧૯૦૨ ના જુનમાં એવણને હોંગકોંગ ખાતેના સીઆમના કામચલાઉ કોનસલ જનરલ નેમયા હતા. મરહુમ સર હોરમસજી હોંગકોંગની પારસી અંજુમનનાં ૨૫ વરસ મુધી ચેરમેન હતા. તેણે પોતાનાં મહોરદાર લેડી માણેકખાઇનાં નામથી હોંગકોંગ ખાતે પારસી રવાનોને અવલ-મંજલ પુગાડવાની જગ્યા ઉપર એક મોટો ડુવારો તથા લોખંડનો દરવાજો બંધાવી આપ્યાં છે. તેવણના વડા બેટા શેઠ મેરવાનજી ગચે વરસે ગુજરયા ત્યારે તેવણનાં પુત્ર અરથે મરહુમ સર હોરમસજીએ મુબઇમાં ગરીબ પારસીઓ માટે મકાનો બાંધવા વાસતે રૂ. ૨૨૦૦૦ ની સંભાવત કરી હતી અને એ મકાનો ખા. ૦ બા. ૦ મનચેરજી મરઝખાનને હસતક હાલ બંધાઈને તૈયાર થવા આવ્યાં છે. મરનાર પોતાની પાછળ વીધવા અને ત્રણ છોકરા, એક છોકરી તથા બોહોળું કુંડું છોડી ગયા છે. તેવણનાં વીધવા લેડી માણેકખાઇ સર હોરમજીનાં મરણ વખતે હોંગકોંગ ખાતેજ હતાં. મરનારે પોતાની બોહોળી ઉદારતા તથા બલા ગુણોથી પોતાની આસપાસ એક મોટું મીઠું મંડળ એકઠું કર્યું હતું અને હોંગકોંગની પ્રજાનો બારે ચાહ બેચી લીધો હતો. હોંગકોંગ ખાતે તા. ૭ મી આગસ્ટે ત્યાંની જરથોસ્તી અંજુમનની મહેલી સભામાં મરહુમનાં મરણની નોંધ અંજુમનના ફક્તરમાં લેવાનો ઠરાવ થયો હતો.

શેઠ હીરજીભાઈ નવરોજી વાડયા રોજ ૧૩ મે માહ ૧૦ માને દીને ૯૦ વરસની વયે પોરખંદર ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરનાર ત્યાંની મયુનીસીપાલીટીના સભાસદ હતા અને બંદરખાતાના વેપારી લાઇનમાં બહુ સારો માન મરતખો ધરાવતા હતા.

દસ્તુર અસપંડ્યારજી જમશેદજી દસ્તુર કામદીન રોજ ૨૭ મે માહ ૧૦ માને દીને ૭૫ વરસની વયે સુરત ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણુ બરચવાળા દસ્તુર કામદીન ખીન પદમના કુટુંબના હતા. તેવણુ અસલ બરચમાં વસતા ત્યાર બાદ ત્રણ દાયકા ઉપર વડોદરા શહેરમાં આણુંદપુરાની અગીયારીતું પંથક જળવવા ઉપરાંત એ શહેરના વડા દસતુર હતા અને પોતાની લાયકા, નમાનાપણું તેમજ પરહેજગારી માટે વખાણુ પામતા. તેવણુને ખુબરોગ વયે અનેક કારી ઝખમો લાગ્યા હતા જે તેવણુ હીમતથી સહન કીધા હતા. લગભગ આંઠ વરસ થયાં વડોદરા છોડી તેવણુ સુરત આવી એકાંત જીંદગી ભોગવતા હતા. વડોદરાથી સુરત આવ્યા તે વખતે ત્યાંની અંજુમને તેમને ઘટતું માનપાન આપી તેમની લાયકા અને બલાઈની તારીફ કીધી હતી.

અતરેના જાણીતા શહેરી અને બગર સાથ મોખેદોનાં ફંડના ત્રસ્ટી શેઠ જલભાઈ અરદેશર શેઠ રોજ ૩ મે માહ ૧૧ માને દીને ૫૨ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમનો જનમ તા. ૧૩ મી નવેમ્બર ૧૮૫૮ ના દીને થયો હતો. મરહુમ શેઠ જલભાઈ તેમના બાપ શેઠ અરદેશર મેહેરવાનજી શેઠના પાલક થયા હતા અને તેવણુને પણ તેવણુના આપદાદાની માફક ધણુંક બગર સાથ મોખેદોનાં ફંડના ત્રસ્ટી ઠેરવવામાં આવ્યા હતા. ૧૮૮૫ માં નામદાર સરકારે તેમને સુલેહના અમલદાર ઠરાવ્યા હતા. શેઠ માણેકજી શેઠની કોટની દરેમેહેર સને ૧૮૯૧ માં ખીસમાર હાલતમાં આવી ગયાથી ધરમખાતાનાં ફંડમાંથી રૂ. ૮૦૦૦૦ ખરચીને મરહુમે નવેસરથી “ પરસીપોલીસ સ્ટાઈલ ” માં બંધાવી હતી અને નવા આદરાનવાળા ઝોરડામાં એક રોણુકદાર મોટું રૂપાતું પાતર રૂ. ૬૦૦૦ ની કીંમતનું મુકાબું હતું. એ દરેમેહેરમાં ચાર બાપામાં તખતી મારી છે. મજગામ તરફ આવેલી નવરોજી હીલની નીચેની અને ચીચખંદર રોડની પશ્ચીમ તરફની એમનીજ જગ્યામાં વસતા મુસલમાન લાકડાંવાળાઓની દુકાનમાં જ્યારે ૧૮૯૪ માં આગ લાગી ત્યારે મરહુમે સઘળાઓનું સઘળું ચહડેલું બાકું માફ કર્યું હતું તથા એક ખીજ વરસ સુધી વગર બાડે તેમને જગ્યા આપી હતી. એ બાડાની રકમ લગભગ પચીસ હજાર રૂપ્યા જેટલી થવા ગઈ હતી. ૧૮૯૬ ના સાલમાં જ્યારે મરહુ કાટી નીકળી ત્યારે એવણુ પોતાનાં સઘળાં બાકુતોને દોઢ માસનું બાકું માફ કર્યું હતું. તે મરહુમની આવી રીતથી તેઓ પોતાનાં બાકુતોના માનીતા થઈ પડ્યા હતા અને તેના બદલામાં એવણુનાં સઘળાં બાકુતોએ એવણુને વગર માંગવે બખે વાર મયુનીસીપલ કોરપોરેશનના સભાસદ તરીકે ચુંટી કાઢડ્યા હતા. કાંદાવાળા મોહલ્લાની જરથોસ્તી છોકરીઓની નીજાળ એવણુ પોતાને ખરચે ચલાવતા હતા. મરહુમે ચાર વાર યુરોપ તથા અમેરીકાની સફર કરી હતી અને તેમાંથી સારો અનુભવ મેળવ્યો હતો. મરહુમે મુબઈનાં અંજુમનના આતશખેહેરામ પરકવામાં ૧૮૯૭ માં મોટો ભાગ લીધો હતો અને એજ આતશખેહેરામની કમીટીના તેઓ પ્રમુખ હતા. મરહુમ એક અચ્છા ઘોડેસ્વાર હતા અને એક વખત કાલાખે તેમને ઘોડેસ્વારીનો અકસમાત નડ્યો ત્યારથી તેઓ એકાંત જીંદગી ગુજારતા હતા. એવણુની ત્રસ્ટની માલેકીની મીલકત જે નવરોજી હીલ તરીકે ઓળખાતી હતી તે શહેર સુધારાના ત્રસ્ટે રૂ. ૬૫ લાખે વેચાતી લીધી હતી. એમાંથી રૂ. ૩૦ લાખ મીલકતવાળાઓને મળ્યા હતા જ્યારે રૂ. ૩૫ લાખની રકમ એવણુને પોતાની જગ્યાનાં વેચાણુ

બદલ મલી હતી. મરહુમે માયેરાન ખાતે એક જમખાનું બાંધવા માટે રૂપ્યા સાડી સતાવીસ હજાર આપ્યા હતા. તેમજ બીજાં દુકાં તથા ધરમખાતાંઓમાં મરહુમે નાની મોટી રકમો આપી હતી. સને ૧૯૦૦ માં મરહુમે શેઠ ખાનદાનની વંશાવળી તથા ડુંક હેવાલ નામની ચોપડી પ્રગટ કીધી હતી. મરહુમનાં ઉઠમણાની કીયા મુંબઇ તેમજ નવસારી ખાતેથી થઇ હતી અને નવસારી ખાતે ઉઠમણાની કીયા વખતે મરહુમનું નામ જાહેર કીયામાં લેવાનો ઠરાવ થયો હતો. મરહુમ શેઠ જલભાઇ અંજુમનનાં આતશ બહેરામની કારોબાર મંડળીના સરનશીન તથા ટ્રસ્ટી હોવાથી એવણનાં મરણની નોંધ લેવા તથા એવણનાં વીધવા બાંધ ઉપર દીલાસા પત્ર મોકલવાવા માટે આતશ બહેરામની કારોબાર મંડળીની એક સભા આતશ બહેરામના હોલમાં તા. ૨૫ મી જુલાઈએ મલી હતી જે વેળાએ દીલાસા પત્ર મોકલવાનો ઠરાવ થયો હતો. તેમજ મરહુમની જગાએ ટ્રસ્ટી તરીકે મરહુમના બાઇ શેઠ કાવસજી મેરવાનજી શેઠ જેવણ મરહુમ શેઠ જલભાઇના પાલક થયા છે તેવણની નેમણુંક કરવામાં આવી હતી. વળી તા. ૭ મી આગસ્ટે ઓ. સર પીરશા મેરવાનજી મહેલાનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ મળેલી મુંબઇની મ્યુનીસીપલ કારપોરેશનની સભામાં દીલાસા પત્ર મોકલવાનો ઠરાવ થયો હતો.

શેઠ દોરામજી ફરદુનજી વાજા રોજ ૮ મો માહા ૧૧ માને દીને ૬૧ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. તેવણ વેલાતવાળા મરહુમ શેઠ દાદાભાઇ બેહેરામજીના જમાઇ થતા હતા અને લંડન, મેડેગાસકર, હોલેન્ડેડ તથા એડન મધે કાપડ કાશી વગેરેનો વેપાર મેસરસ દાદાભાઇ એંડ કંપનીના એક ભાગયા તરીકે કરતા હતા. એવણ એડનમાં લાંબી મુદત કઢાડી બે વરસ થયાં રીટાયર થઇ મુંબઇ આવી વસ્યા હતા. તેમનાં કુટુંબે વેલાત મધે લાંબો વખત વસવાંત કીધો હતો. તેવણના વડા દીકરા શેઠ બાપુજી પણ બેરીસ્ટર થઇ મેડેગાસકર પોતાના પીતાની પેહેડીમાં જોડાઇ વેપાર ધંધો કરે છે. એડન મધે તેમના માનમાં ત્યાંની શેઠ કાવસજી દીનશાહ સી. આઇ. ઇ. ની દરેહમેહેરમાં ઉઠમણાની કીયા થઇ હતી.

શેઠ પેસતનજી એદલજી અંબાતા રોજ ૧૨ મો માહા ૧૧ માને દીને હોંગકોંગ મધે ૭૯ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. એવણ ચીનની જરથોસ્તી અંજુમનનાં ફંડના ટ્રસ્ટી હતા. એવણે એલશીનસટન ઇનસ્ટીટ્યુશનમાંથી ૧૮૫૪ માં વેસ્ટ સકોલરની પદવી અને ૧૮૫૬ માં નોરમલ સકોલરની ઉંચી પદવી મેળવી હતી. એવણ પેહેલવેહેલા ૧૮૫૮ માં હોંગકોંગ મધે મેસરસ કાવસજી પાલનજીની પેહેડી તરફથી ગયા હતા. એ અરસામાં ત્યાંની પારસી વોલન્ટીયર પલટણમાં એવણ જોડાયા હતા. એ પછી પી. એંડ ઓ. કંપનીવાળા સર થોમસ સધરલેંડના અંગત મદદનીશ તરીકે અને ચીનની શેઠ અહમદભાઇ હબીબખાઇની પેહેડીમાં મેનેજર થયા હતા. તે બાદ ત્યાંની સર કરીમખાઇ ઇબરાહીમની પેહેડીના દલાલ હતા. છેલ્લાં ૩૦ વરસના અરસામાં તેવણ હીંદુસ્તાન આવ્યા નહોતા. ચીનની અંજુમનનું ટ્રસ્ટ દીડ ધડવામાં આવ્યું તેમાં એવણની પણ મદદ હતી. એવણના ઉઠમણાની કીયા મુંબઇમાં પણ થઇ હતી.

બાઇ સુનાબાઇ પેસતનજી હકીમજી રોજ ૧૬ મો માહા ૧૧ માને દીને ૭૭ વરસની વયે મરણ પામ્યાં હતાં. એવણ હકીમજીનાં સુનાબાઇને નામે જાણીતાં હતાં. એવણ ધરગણ ઇલાજ તથા તુસકાઓ જાણતાં હોવાથી ધણાં બાઇઓ મરહુમની સહલા લેતાં હતાં. તેવણ ૩૫ વરસની જવાન વયે તેમના પત્ની—જેવણ ચીનનો વેપાર કરતા હતા—તેવણના ગુજરવાથી વીધવાપણામાં રહ્યાં હતાં. મરહુમનાં ધણીએ વસીયતનામામાં માફકસરની પુણમાંથી

જરથોસ્તીઓના કાયદા માટે એક નાનો ભાગ અલાહેદે કાઢ્યો હતો તેને વહીવટ કરી ધરમ કીધાઓ તથા સુખાવલી કામોમાં ઉપયોગ કરવા છતાં તે અસલ રકમને ધણી વધારેલી કહેવાય છે.

શેઠ જમશેદજી હોસાબજી ચીનાઈ રોજ ૨૬ મે માહા ૧૧ મા ને દીને ૬૪ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. તેમનો જન્મ ૧૮૪૮ માં સુરત મધે થયો હતો. તેવણુ પોતાના પીતાની સાથે મુંબઈ આવી આશરે ૨૩ વરસની વયે માંડવીના એક મેમણુ વેપારીને ત્યાં નોકરીએ રહ્યા હતા. તેજ વેળા એવણે કાણુ ખંદર, રૂના જોટા વગેરેની દલાલી સાથે કરવા માંડી. એ પછી શેઠા પાંડેવાળાઓની મીલનું કામ તેઓને મળવા લાગ્યું અને ત્યાં તેમની મરહુમ પહેલા સર દીનશાહજી પીટીટ સાથે જોળખ થઇ અને તેથી તેવણુનું નસીબ ફરી મયું. ૧૮૮૫ માં શેઠા જીવનદાસ ધરમસીની કંપની જે વીમાની દલાલીનું કામ કરતી હતી તેમાં ભાગલા તરીકે અને પાછળથી એખલા તે કામ ધણી કુશળતાથી બજાવતા હતા. એવણુ એક ચુસત ક્રીમેસન અને અત્રેની એપટર ઝોરાસટરના ફરસટ પ્રીનસીપલ હતા. એમની પાયદસત વેળા અત્રેની બે અંગ્રેજી વીમા કુંપનીઓના પ્રતીનીધીઓએ હાજરી આપી હતી.

શેઠ બેરામજી એદલજી કલેક્ટર રોજ ૨૭ મે માહા ૧૧ માને દીને કરાંચી ખાતે ૮૩ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમનો જન્મ સુરત ૧૮૨૮ માં થયો હતો. મરહુમ પોતાની ૨૧ વરસની ઉંમરે પોતાનાં ધણીઆણી સાથે ૧૮૪૯ માં કરાંચી ખાતે ધધે ચાકરીએ આવી વસ્યા. ૧૮૬૪ થી કોમેસરીયટનાં કોન્ટ્રાક લેવા માંડ્યાં અને તે ધધે લગભગ નવ વરસ ચલાવ્યો. એવણુ ત્યાંની મરહુમ શેઠ હીરજી કાકાની અગીઆરીના ત્રસતી હતા. મરહુમે પોતાની હાયાતીમાં રૂ. ૨૦૦૦ મુંબઈની પંચાયતના ત્રસટીઓને આપ્યા કે તેનાં વયાજમાંથી સુરતનાં ગરીબ જરથોસ્તીઓને મુકતાફને ટાંકણે વેહંચણું કરવું. એવણે કરાંચીમાં તેમજ શહેરોમાં પાણીના હવાડા બંધાવ્યા હતા.

શેઠ દાદાબાઈ નવરોજજી મીસ્ત્રી ઉરફે ધણીઠાફુના રોજ ૩૦ મે માહા ૧૧ મા ને દીને ૯૦ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. તેવણુનો જન્મ સુરતની નજદીક ભાઈમાં યઝદેજરદી ૧૧૯૦ ની આખેરીને દીવસે થયો હતો. ખેતીના તથા તેજ પીલવાની ધાણીના ધંધામાં તેવણુ બચપણથી પડ્યા હતા અને દસ વરસની વયે મુંબઈ આવ્યા હતા. તેમના બનેવીઓ જેવણુ અત્રે ઇંગ્રેજ બજારમાં શેઠા સોરાબજી અને નવરોજજીના નામે કેશીનેટ મેકરનો ધંધો કરતા હતા તેમની દુકાનમાં રહ્યા હતા. તે વેળાએ વડોદરાના મહારાજ ગાયકવાડ માટે એક નકસીનો પલંગ રૂપયા પાંચ હજારની કીમતનો બનાવવા માટે ગાયકવાડ સરકારે એક સોનાનો ચાંદ તથા એક તત્તવારની બેટ આપી હતી. મરહુમે પોતાનાં વતન ભાઈમાં આસરે રૂ. ૧૫ હજારની કીમતે એક બંગલો ખાંધ્યો છે અને એ મીલકત જરથોસ્તીઓને સેનીટેરીયમ માટે વાપરવા આપવાનું કહેવાય છે. તેવણે ૧૮૯૦ માં પોતાનાં વતન ખાતે ત્યાં રેતીના બેટ ઉપર તાપી નદીને કાંઠે એક ખીર ભોખંડનો કુવો બંધાવ્યો હતો જે કેટલાંક વરસ બાદ નદીની રેલમાં બોદાઈ ગયો હતો. તે કુવો જેવો પાકો ખીજ જગાએ કરવાને તેવણે ફરમાસ કીધી છે.

શેઠ નસરવાનજી માણેકજી કુપર રોજ ૬ ઠો માહા ૧૨ મા ને દીને ૪૦ વરસની વયે કુમારા વેલાત મધે આપલાત કરી મરણ પામ્યા હતા. તેવણુ અત્રેની ફોરટ હાઇ સકુલનાં મરહુમ માલેક શેઠ માણેકજી બેજનજી કુપરના બેટા થતા હતા. તેવણે અત્રેની મેટ્રીક્યુલેશન પરીક્ષા ૧૮૮૬ માં પોતાના પીતાનીજ શાળામાંથી પસાર કરી ત્યાંજ એક શીક્ષક તરીકે

જોડાઈ ૧૮૯૫ સુધી રહ્યા હતા. ત્યાર બાદ તેવણે અત્રે કુપર એન્ડ કુપર નામે સુકુલો અને કોલેજોના વીદ્યારથીઓને ઉપયોગી ચોપડીઓ જાણીતા સકોલરો પાસે લખાવી તેના પ્રગટ કરનાર તરીકે ધંધો કરતા હતા. ૧૮૯૮ માં તેવણ વીલાયત ગયા હતા, જ્યાંથી કેટલોક વખત અમેરીકામાં પણ કાઢ્યો હતો. “ પારસી કોનીકલ ” નામનું અઠવાડીક ન્યુસપેપર લંડનમાં કહાડ્યું હતું જેનું નામ પાછળથી ફેરવી ઈંડીયન કોનીકલ રાખ્યું હતું. તેવણે ઈંગલંડ મધે જરથોસ્તી ધરમ તથા તવારીખને લગતાં પુસ્તકો જાણીતા સકોલર પાસે તેમની “ The wisdom of Zarthustra series ” માં લખાવી પ્રગટ કરવા માંડી હતી. તેવણે પારસી અગત્યના તેહેવારો ઉપર મેળાવડાઓ કરી જરથોસ્તી ધરમ વીશે વીદવાનો પાસે ભાષણો અપાવ્યાં હતાં અને “ For God and Iran ” નામે એક પુસ્તક પ્રગટ કર્યું. જુન ૧૯૦૬ માં બેલજીયમમાં આવેલાં લીજ ખાતેનાં પ્રદર્શનમાં નમુનાઓ ધનામને સાઈ પસંદ કરવા માટે નેમવામાં આવેલા જુરરોમાં મરહુમ પણ એક હતા. એ માટે બેલજીયમની સરકારે તેમનો ઉપકાર માની એક ડીપ્લોમાં આપ્યો હતો. તેવણે મરણની થોડાજ દીવસ અગાઉ સર મનચેરજી ભાવનગરી સાથે ખટપટ થવાથી સર મનચેરજી ઉપર અપમાન કરવાનો આરોપ મુકી સમન મેળવવાની અરજી કીધી હતી, જે ત્યાંના માજીસ્ટ્રેટે નામંજુર કીધી હતી. ત્યાર બાદ તેવણે કોરોનર ઉપર પોતે આપઘાત કરનાર છે એવું કાગળ લખ્યું હતું અને સેવટે તેમની લાશ પીમલીકો નજદીક મલી આવી હતી.

ડાકટર મેહરજીભાઈ રસતમજી શેઠના રોજ ૯ મો માહ ૧૨ માને દીને પર વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. તેવણે ૧૮૭૮ માં મેટ્રીક્યુલેશન પરીક્ષા પસાર કરી ૧૮૮૩ માં તખીખી પરીક્ષા પહેલા વરગમાં પસાર કીધી હતી. ત્યાર બાદ તેવણે ખેતવાડીમાં દવાખાતું કાઢ્યું હતું અને સારી ધરાકી મેળવી હતી. તા. ૧૩ મી નવેમ્બર ૧૮૮૪ ને દીને અતરે આંખ તથા કાનનાં દરદીઓ માટે સ્થાપવામાં આવેલાં ધરમનાં દવાખાનાના આનરરી તખી-ઓમાં મરહુમ એક હતા. મરહુમને ૧૮૮૬ માં સુલેહના અમલદાર અને ૧૯૦૬ માં ઓનરરી મેજીસ્ટ્રેટ નામદાર સરકારે નેમયા હતા. તેમજ ૧૮૮૮ અને ૧૮૯૨ માં મુબઈની મ્યુનીસીપાલીટીના સભાસદ મરહુમ નેમાયા હતા. મરહુમ એક અછા લખનાર હતા અને ૧૮૮૯ ના જુલાઈમાં તેવણે “ આંખ, તેની જતન કેમ કરવી ” એ ઉપર ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતીમાં એક ચોપાનીયું છપાવી પ્રગટ કીધું હતું. તેઓએ જે વાર ઈંગલંડની સફર કરી હતી, જે દરમયાન આંખનાં દરદોને તેઓએ પોતાનો અભયાસ બહુ આગળ વધાર્યો હતો. એવણે ગાયનનો શોખ બહુ હોવાથી તેઓએ ગાયન મંડળીના સભાસદ તરીકે ધણો ઉપયોગી ભાગ બજાવ્યો હતો. એવણે દેશી હકીમાની વીરધ હતા તેમજ દરદીઓને ધણી જતની દવાથી ફાયદો નથી થતો એમ માનતા હતા. સાદા ઉપાયો અને જાણીતી દવાઓથી ફાયદો થાય છે એમ કહેતા હતા અને એ વીશે જાહેરમાં લખાણોખી કરતા હતા. વર્ષ ૧૮૯૦ માં અત્રે પહેલવહેલો ‘ ધનફુલ્ગેનઝા ’ નો રોગ ફાટી નીકલ્યો ત્યારે પ્રજાને ચેતવણી આપનારાઓમાં મરહુમ એક હતા. તેવણે ઉતર હોંદુસતાનની મુસાફરીએ ગયા હતા, તે વેળા ત્યાં ધણાં ગરીબ લોકો આંખનાં દરદથી પીડાતાં જોયાં અને તેમને લાગ્યું કે તે સેહેજ તખીખી મદદ તથા ઈંગ્રેજી દવાથી સાજાં થઈ શકે તેથી તેવણે પોતાની ‘ ઓક્યુ-લાઈન ’ નામની દવા હુંક ભાવે વેચવા કહાડી હતી, જેમાં તેવણે કશો પણ નફો કર્યો ન હતો, એમ જણાવતાં એજ સખમે તેવણે કાનનાં દરદ માટે પણ દવા કહાડી તેની શીશીઓ થોડે ભાવે વેચવા મેલી હતી. તેઓ એક સુસ્ત કોનગ્રેસવાળા હતા અને રવતંત્ર સ્વભાવના

પણ માયાણુ હતા અને પોતાનાં ધણાં ગરાકોને મુક્ત દયા આપતા હતા. તા. ૭ મી સપ્ટેમ્બરે ઓ. સર શીરોઝશાહ મેરવાનજી મેહતાનાં પ્રમુખપણાં હેઠલ મલેલી મુંબઈની મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેશનની સભામાં મરહુમનાં મરણ માટે દલગીરી જાહેર કરવાનો અને એવણનાં કુટુંબીઓ ઉપર દીલાસાનો પત્ર મોકલવાનો ઠરાવ થયો હતો.

શેઠ મેહરવાનજી ફરામજી વકીલ રોજ ૧૪ મો માહા ૧૨ માને દીને ૭૦ વરસની વયે પુણ્યા ખાતે ગુજરયા હતા. તેવણ કાયદાનો અભ્યાસ કરી અત્રે સોલીસીટરોની એક પેઢીમાં આરટીકલ થયા હતા, પણ સોલીસીટરની પરીક્ષામાં નીશફળ નીવડયા હતા. તેવણ ડીસ્ક્રીક્ટ પક્ષીડરની પરીક્ષા પસાર કરી ૧૮૮૬ ના એપ્રેલમાં પુનાના વકીલ મંડળમાં જોડયા હતા અને પોતાની જાંદગીના અંત સુધી એજ ધંધામાં ચાલુ હતા. તા. ૨૨ મી આગસ્ટે પુનાની સમોલકોઝ કોર્ટમાં મી. આપટે વકીલે એવણનાં મરણ વીશે દલગીરી બતાવી હતી તેમાં એ કોર્ટના જડજેએ ભાગ લઈ પોતાની કોર્ટ મરનારનાં માનમાં બંધ રાખી હતી.

હાંગકાંગના એક જુના રહીશ શેઠ ધનજીભાઈ દોરાબજી ચીનાઈ રોજ ૧૪ મો માહા ૧૨ માને દીને હાંગકાંગ મધે ગુજરયા હતા. એવો ૪૩ વરસની લાંબી મુંદતના સરકારી નેવખાતાનાં કંટરાક્ટર હતા. અસલ ચીનાઓના હાથમાં પાઉં, કેક, બીજકીટ બનાવાનું કંટરાક્ટ હતું. તેમાં કંઈ એક વખતે તેઓએ દગો કરવાથી ચીનાઈ સરકારે શેઠ દોરાબજીને તે કામ સોંપેલું તેઓએ મનમાનીતી રીતે બજલવેઈ ઉતું. મરહુમને પેટે બચાં નહી થયલાં પણ તેમના ગુજરોગ માતાજી અને વીધવા વીલાપ કરતાં રહી ગયાં છે, કેમકે મરહુમ થોડા વખતમાં ચીનથી ઉઠાંગરી કરી મુંબઈ જનાર હતા, તેવામાં મરણ નીપજ્યું હતું. મરહુમના ઉઠમણામાં તેમના ખેશીઓએ ડા. ૫૦૦) ધરમખાતે આપયા હતા અને ડા. ૨૫૦) દોશત આશનાઓએ આપેઆ હતા.

મર્ય ખાતેના મી. શેરીઆરજી નશરવાનજી ડુંગાજી બારીસટર ૨૫ વરસની ઉંમરે એકાએક વેલાત ખાતે ગાથા ૩ જ ને દીને મરણ પામ્યા છે. મરનાર નહાણી મધે શીફરૂં થઈ આવ્યાથી મરણ પામેલા મલી આવયા હતા. તેવણ મુંબઈ યુનીવર્સીટીની બી. એ. ડીગ્રી ધરાવતા હતા અને શકાલરશીપ મેલવેલી હતી. છેલ્લી સીવીલ સરવીસ પરીક્ષામાં તેવણે હાજરી આપી હતી પણ તે પરીક્ષામાં તેવણ નીશફળ નીવડયા હતા. તા. ૧૭ મી સપ્ટેમ્બરે દીને મરનાર મુંબઈ આવવા સાડ લંડનથી રવાના થનાર હતા, પણ તેવામાં ગુજરી જવાથી તેવણની જવાન વયે અને અચપુચ મરણથી તથા પોતે એકપુરા બેટા હોવાથી લોકોને ભારે ગમગીની ઉપજી હતી. તેઓએ વેલાતનીબી બી. એ. ની ડીગ્રી પાછી મેલવીને બેરીસ્ટર થયા હતા.

જીવન.

આ જીવન ઉત્તમ વનસ્પતિઓમાંથી બનાવવામાં આવે છે. એમાં એકપણ નુકશાનકારક પદાર્થ આવતો નથી. તમામ પદાર્થો જીવનીયગણુ આવે છે. ખાવામાં સ્વાદીષ્ટ છે રોગી અને નીરોગી બંનેએ વાપરવા યોગ્ય છે. આ જીવન પુરૂષો, સ્ત્રીઓ, બાલકો અને વૃદ્ધોએ સેવન કરવા યોગ્ય છે. આ જીવન શરીરમાં નિરોગી-વચ્ચાનાં તત્વો વધારવાને, પ્રકૃતીને સમાન યોગમાં લાવવાને, લોહી વીર્ય, શક્તિ વધારવાને અને સરીર સુધારવાને અમૂત સમાન છે. કરી, પરેહુ પાલવાની નથી. આ જીવન કેમીકલ કુડ અથવા મેલીન્સ કુડ જેવો ખોરાક છે. એના હુમેશના સેવનથી અનહદ ફાયદા થાય છે. આ દવા દેશી દવાઓમાં સર્વોત્તમ ગણાય છે. ક્ષય, ઉધરસ, જીર્ણીકરણ આદી મટાડે છે. અને વિર્યના તથા લોહીના અનેક દોષો દૂર કરે છે. દરેક ત્રીસ તોલાના ડાઘાનો રૂપીઓ એક. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

નયનામ્રત.

રોગી અને નિરોગી આંખોમાં આ અંજન આંજવાથી અનેક ફાયદા થાય છે. આંખે થતાં કુલાં, ડોળ, વેલ, મોતીઆ, સુવા, આંજણીઓ, ઝામરવા, તાપોડીય., ખીલ, છારી અને આંખ મટી જાય છે. આંખમાંથી પાણીનું નીકળવું, ચીપીઆનું વળવું, લોહી અને ગરમીનું ચઢવું બંધ થાય છે. આંખની શક્તિ અને તેજ વધે છે. દુઃખવા આવેલી આંખો મટી જાય છે અને ઠંડક વહે છે. સવા તોલાની શીશી એકની કીમત રૂપીઓ એક. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

કેશ કલપ.

આ કલપ લગાડવાથી વાળ અસલ કાળા થાય છે. ચામડીને કાલો દાઘ પડતો નથી. ત્રીસ તોલા કલપથી બરેલી એક ડાઘીના બાર આના. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

ખલ્લુ ખલ્લેક શાહી.

આ શાહીના ગુણ ઇન્દ્રિય શાહીના જેવા છે. છતાં કીમતમાં ઘણીજ સસ્તી છે, આ શાહીથી લખતાં કલમ બઝાર્જ જતી નથી. ટાંક ખરાબ થઈ જતી નથી. અક્ષરો, હવા, પાણી, ગરમી અને ઠંડીથી બગડતા નથી. પણ હુમેશને માટે કાયમ રહે છે, દરેક પડીકામાંથી વીસ આઉંસ શાહી થાય એવાં ડાઘ પડીકાના રૂપીઆ બે. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

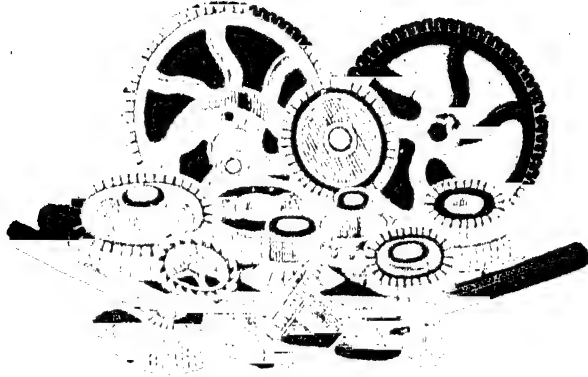
એન્ટી બોધએ છીએ. અરજ કરવાથી સરતો પુરી પાડીશું.

શાહ નારણજી અમરસીની કું.

વઢવાણ શહેર—કાઠી આવાડ.

જાહેર ખબરો.

FIROZ IRON FOUNDRY.

CASTINGS MADE OF ALL SORTS

FOR

COTTON SPINNING MACHINERY

FROM

Customer's own Patterns.

A TRIAL ORDER IS SOLICITED.

APPLY TO

FIROZ WADIA

KALACHOWKI ROAD,

PAREL, Bombay.

Telephone No. 1279.

નહેર પપરો.

NATIONAL INSURANCE Co., LD.

Head Office:—CALCUTTA.

Capital Rs. 10,00,000 (Fully Subscribed)

Annual Premium for Rs. 1,000 With Profits.

Age.	Whole Life.	Endowment payable at Death or at	
		Age 50	Age 55
	Rs. a.	Rs. a.	Rs. a.
20	21 9	31 9	27 9
25	24 1	38 6	32 8
30	27 4	49 0	39 11
35	31 6	66 14	50 9
40	36 13	102 13	68 13
45	44 1	.....	105 3

The rates are generally as low as the Without Profits rates of most other Companies.

No extra charge for Half-yearly Quarterly, Bimonthly or Monthly premiums.

The "National" Rates and Conditions challenge comparison.
Policies Non-forfeitable.

**For full particulars please write to,
HORMUSJEE EDULJEE DAWUR & SONS.**

Chief Agents—Bombay Presidency.

No. 35, Church Gate Street, Fort, BOMBAY.

Wanted Agents throughout the Presidency.

મરહુમ શેઠ મેહેરવાનજી ફરદુનજી મરઝબાનનું જન્મ ચરીત્ર.

“રાસ્ત ગોફતાર” તથા “દફતર આશકારા” છાપાખાનાના આ બુઝર્ગ માલેક ૮૪ વરસની વયે રોજ ૫ મો માહ ૧૧ મો સને ૧૨૮૦—તારીખ ૧૪ મી જુલાઈને દીને હક થયા હતા. તેવો મુબઈનાં છાપા મંડળના એક પુરાણા મેમબર હતા અને એક વેળાના આ કેલેન્ડરના લેખકના ઉસ્તાદ જેવા હતા—તેવા એક માંનવંત જાણીતા છાપગરનું જનમચરીત્ર જરા લંબાણથી લેવા જોગ છે. એ આખું જનમચરીત્ર આપણા એક જાહેર લેખક અને પારસી પ્રકાશનું ઉપયોગી કામ ઉઠાવી લેનાર ઉમંગી શેઠ રસતમજી બરબોરજી પેમાસતર કે જેવો પોતાનાં આ કામની રહે અતરેના ધણા ખરા જાહેર પુરોવાનાં મરતીઉક અને જન્મ-વૃત્તાંતો લખતા આવે છે—તેવોએ લંબાનથી ઉપજાવેલું અમોને મથ્યું છે તે અતરે પ્રગટ કરીએ છીએ.

પ્રખ્યાત નેરીઓસંગ ધવલના કાકા રામચાર કુટુંબના મોવેદ બીન જરથોસ્ત નામના નબીરા તરફથી તેમના બપાવા મરઝબાનજીનો વંશ ઉતરી આવ્યો હતો. મજકુર મોવેદની તોખમ ધરાવનાર એક કાબેલ દસ્તુર નામે બહેરામ ફરામરોઝ આસરે ૨૫૦ વરસ ઉપર સુરતમાં દસ્તુરી કરી ગયલા. તેવણુ આ મરઝબાન કુટુંબના પહેલા જાણીતા થયલા વડવા હતા.

તેમની ઓલાદના દસ્તુર કાઉસ મુનજ્જમ હતા જેવણુ પોતાની પાછળ બે દીકરા મુકી ૧૭૭૯ નાં સાલમાં સુરત ખાતે ગુજરયા હતા. તેમનો વડો બેટો મરઝબાનજી નામે હતા. તેમના બેટા ફરદુનજી મરઝબાનજી ૧૮૦૫ નાં સાલમાં સુરતથી મુંબઈ આવ્યા હતા. તેવણુ ૧૮૧૨ નાં સાલમાં પોતાને હાથેજ ટાઇપ મોલ્ડ વગેરે અસબાબ બનાવી એક ગુજરાતી છાપખાનું ઉઘાડ્યું હતું અને ૧૮૪૭ નાં સાલની તા. ૨૩ મી મારચને દીને દમણુ મધે ગુજરયા હતા.

મોબેદ ફરદુનજી મરઝબાનજી છાપગરને નામે ઓળખાતા હતા. તેવણુ પહેલાં “મુંબઈ સમાચાર” ના માલેક હતા અને ધણા આલેખ વ ફાજલ તથા “ગરીબોના લોકમાન” લેખાતા હતા. તેવણુ દસ્તુર મુદલાં શીરોઝના શાગેઈ હતા અને વીધા સંપાદન કરી આગળ વધ્યા હતા અને ફારસી તેમજ દીન આધન વગેરેની ચોપડીઓ છપાવી અત્રે એકમનો ફેલાવો કીધો હતો. તેવણુ પહેલું અત્રે છાપખાનું કાઢ્યું હતું. તેવણુના ત્રણ બેટા મરહુમ શેઠા કાવસજી, બહેરામજી તથા મેહેરવાનજી હતા. આ શેઠ મેહેરવાનજી મરઝબાને ૧૮૨૮ નાં સાલમાં અત્રે જન્મ લીધો હતો અને શરૂઆતની કેળવણી દમણુ નજદીક બગવાડ તરફની સરકારી નીશાળમાં લઈ પોતાના વડા બાપ શેઠ કાવસજી (તે ખા. બા. મનચેરજી મરઝબાનના પીતા) એ કાઢેલાં “દફતર આશકારા છાપખાના” માં જોડાયા હતા અને અત્રે સાથે સાથે અભ્યાસ વધારયો હતો. તેવણુ કેટલોક વખત સુધી શેઠ રતનજી કામાની પહેડીમાં કામ કર્યું હતું.

૧૮૫૦ નાં સાલમાં મરહુમ શેઠ મેહેરવાનજીએ અત્રેની સ્ટુડન્ટસ લીટરરી એન્ડ સાય-નટીશીક સોસાયટી તરફથી “ગામડીઓનાં છોકરાંઓને સહીઅડ કહડાવવા વીધે” ગુજરાતી બાષામાં બાષણ આપ્યું હતું. તા. ૧૫ મી નવેમ્બર ૧૮૫૧ ને દીનથી અત્રે પ્રોફેસર દાદા-બાઈ નવશીજીએ “રાસ્ત ગોફતાર” દર પખવાડયે પ્રગટ કરવા માંડ્યું અને તેના ખરચની

મદદ મરહુમ શ્રી પરશીદજી નજરવાનજી કામાજીએ કરી હતી. એ પત્ર ખીજે વરસે અઠવાડીક થયું હતું અને તે તા. ૮ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૫૬ થી “દક્ષતર આશકારા” છાપખાનાના માલિક શ્રી બહેરામજી ફરહનજીની કંપનીને સ્વાધીન કીધું હતું, જે આજ સુધી એજ છાપખાનામાં નીકળે છે અને એક વેળા મરહુમ શ્રી કેપ્તુશરે કામાજીનાં અધીપતીપણાં હેઠળ આખા મુંબઈ ઇલાકાનાં સંઘનાં દેશી વર્તમાનપત્રોમાં એ પત્રનો ફેલાવો સર્વથી વધુ હતો.

૧૮૫૧ નાં સાલમાં અત્રેની રાહતુમાય માજદીયસ્તાન સભા ઉભી થઈ તેના મરનાર શ્રી મહેરવાનજી એક કારોબારી હતા અને એ ઓધી પોતાનાં મરણની ધડી સુધી તેવણે ભોગવ્યો હતો. હેલાં કેટલાંક વરસો વેર એ સભાની કમીટીની સભાઓ તેમના “દક્ષતર આશકારા” પ્રેસમાં દર અઠવાડયે બરવાની પરવાનગી આપી તેનાં કામમાં ભારે દીલસોજી બતાવી હતી.

૧૮૪૨ નાં સાલમાં અત્રે મુલ્લાં શીરોજ કેતાબખાતું બોલ્લું મેલાયું તેના પછી પાછળથી મરનાર શ્રી મહેરવાનજી એક કારોબારી હતા. કદીમ પંથના મરહુમ વડા દસ્તુર અરદેશ્વર રસ્તમજી મુલ્લાંશીરોજનાં ઉઠમણા મધે તેમની જગા ઉપર નવો દસ્તુર નેમવા માટે તા. ૫ મી જાનેવારી ૧૮૬૪ ને દીને અત્રેની કદમી અનજીમનની એક બહેર સભા કોઠ મધે મળી હતી તે સભામાં એક ફંડ ઉછું થયું હતું જેમાં અનજીમનના દસ્તુરને તથા તેવણની પછગાડે હવે પછી થનારા દસ્તુરને એકસ રકમ પગાર આપતો કરી શકાય. એ ફંડમાં રૂ. ૧૬૧૫૫ બરાબા હતા, અને તેની પુજી સાચવવા માટે તા. ૩૦ મી માર્ચ ૧૮૮૬ ને દીને એક ત્રસ્ટદીડ કરવામાં આવ્યું હતું. તે મધે ત્રસ્ટીઓમાંના એક તરીકે મરહુમ શ્રી મહેરવાનજી મરઝમાનને નેમ્યા હતા. મરહુમ શ્રી મહેરવાનજીએ પોતાના વડા બાઈ શ્રી બહેરામજીની સાથે મળી રૂ. ૧૦૦ એ ફંડમાં બરબા હતા. વળી ૧૮૬૪ નાં સાલમાં મરહુમ શ્રી નવરોજજી ફરહનજીની પ્રજા ઉપયોગી સેવાઓની પીછાન કરવા માટે એક ફંડ ઉછું કીધું હતું, તેમાં પછી મજબૂર બને બાઈઓએ મળી એટલીજ રકમ બરી હતી. અત્રેની જ્ઞાન પ્રસારક મંડળીનું કામ કેટલીક સુદત થઈ ચાલતું બંધ પડવાથી તા. ૧૨ મી એપ્રિલ ૧૮૭૦ ને દીને કેટલાક અહરથોએ લવાજમ આપવાને કબુલ કરવાથી તેઓની સભા મળી હતી. તે મધે કારોબાર મંડળી નેમાઈ હતી તેની અવાર નવાર ખાલી પડેલી જગા ઉપર મરહુમ શ્રી મહેરવાનજી એક કારોબારી નેમાયા હતા. અત્રેની “ગાયન ઉતેજક મંડળી” જે તા. ૧ લી અક્ટોબર ૧૮૭૦ ને દીને સ્થાપવામાં આવી હતી તેના પછી મરનાર એક કારોબારી હતા. ૧૮૭૨ નાં સાલમાં દમણમાં મરહુમ માણેકજી શેડના બાઈ મરહુમ શ્રી દાદાબાઈ કાવસજી દમણવાળા ગુજરી ગયા હતા તેમનાં ઉઠમણામાં મરહુમ શ્રી મહેરવાનજીએ પોતાના બાઈ શ્રી બહેરામજી સાથે મળી પોતાના આ બનેવીનાં ઉઠમણામાં રૂ. એકસો બરબા નોંધાયલા છે. અત્રેની પારસી નાટક ઉતેજક મંડળીના માલિક શ્રી કાવસજી નજરવાનજી કોહીદાર, ફરામજી ગુસ્તાદજી અને હોરમજી ધનજીભાઈએ તા. ૧૨ મી ઓગસ્ટ ૧૮૮૨ ને દીને શ્રી એશ્વરનરને પોતાની મેદાન માંડેલી નાટકશાળામાં બોલાવી હરીશંદ્રનો નાટક કરી બતાવ્યો હતો તે વીધેની ગોઠવણ કરવાને નેમાયલી કારોબાર મંડળીમાં પ્રમુખ સર જમશેદજી જીજીભાઈ સાથે મરહુમ શ્રી મહેરવાનજી કારોબાર મંડળીના એક મેમ્બર હતા. એ સાથે તેવણે જરથોસ્તી દસલી સાલ મંડળના તથા મુલ્લાંશીરોજ કેતાબખાતું (જેમાં તેવણના મરહુમ પીતા એક લાયસેરીઅન હતા) તેના એક કારોબારી હતા. ૧૮૧૧ માં બોમ્બે ફરહનજી મરઝમાનજીએ પહેલવહેલું ગુજરાતી છાપખાતું કાઢ્યું હતું. ત્યાર પછી તેમના વડા બેટા શ્રી કાવસજીએ અત્રે એક નાતું છાપખાતું કાઢ્યું, જેનું નામ “દક્ષતર આશકારા છાપખાતું” આપ્યું હતું જે આજે વીસ વરસ અગાઉ સુંદર છપામણી માટે

મણીવું હતું. એજ છાપખાનાના માલિકાએ “તંદોસ્તી” નામનું માહવારી ૧૮૬૭ નાં સાલમાં પરવરતાવવા માંડ્યું હતું. એ ચોખાનું ૭ વરસ સુધી ચાલ્યું હતું અને તેના પહેલા અધીપતી મરહુમ ખરશોદજી દરામજી ખોરી અને છેલ્લાં દોઢ વરસ વેર બાવનમરવાળા ડા. ખરજેરજી બેહેરામજી હતા. ૧૮૬૭નાં સાલમાં પેરીસ મધે ભરાયલાં દેશ પ્રદેશનાં મોટાં પ્રદક્ષનોમાં અત્રેના યુનીઅન પ્રેસના માલિક મરહુમ શેઠ નાનાબાઈ ૩. ચણીનાને તથા દક્ષતર આચારના માલિકા મેસરસ બેહેરામજી દરદુનજી મરઝવાનની કું. ને તેમના ઇંગ્લેન્ડ, યુજરાતી, મરાઠી અને બીજી ભાષાઓમાં સરસ ચોપડી ચોખાન્યાની સફાઈ માટે કાંસાના ચાંકોનાં ધનામો મળ્યાં હતાં. એ છાપખાના મધે દર વરસ જે કસ્ટોમર નીકળતું તે તેની સુદર છપાઈ માટે સરઆતનાં ધણા વરસો વેર વખણાવું હતું. એજ માલિક આકાલાનાં પ્રદક્ષન મધે તેમને ૧૮૬૮ નાં સાલમાં સર્વથી સારી છપાઈને માટે સરડીરીક્ટ ઓફ મેરીટ મળી હતી. વળી યુરપ કાતરકામને માટે તેમની કંપનીને એજ સાલમાં બરૂચ ખાતેના ઉદ્યોગ અને ખેતીવાડીનાં પ્રદરશનમાં રૂપાંતો આંદ મળ્યો હતો. ૧૮૭૧ નાં સાલથી એજ છાપખાનાના માલિકાએ “નુર-એ-હમ” નામનું સાધારણ ચાન, વીધા, કેળવણી, સંસારી વારતા, તવારીખ, હુમર, રમુજ વીગેરેનું દર માસ પ્રગટ થતું એક યુજરાતી ચોખાનું પરવરતાવવા માંડ્યું હતું, જેના પ્રથમ સરઆતથી ૧૮૮૦ સુધી મી. જેહાંગીર એ. મરઝવાન અધીપતી હતા. એજ છાપખાનાના માલિકાએ તા. ૨૮ મી યુલાઈ ૧૮૭૧ ને દીને ફ્રાન્સ અને જર્મની વચ્ચેની લડાઈની તવારીખ યુજરાતી ભાષામાં શેઠ એદલજી મચેરજી ખોરી પાસે લખાવી તેનું પુસ્તક ચીત્રો સાથે છુટા ભાગોમાં પ્રગટ કરવા માંડ્યું હતું. આ પુસ્તક ૧૦ ભાગોમાં ૩૪૬ મોટા સફાનું ૧૫૪ ચીત્રો સાથે ૧૮૭૫ માં પુરું થયું હતું. ૧૮૮૧ નાં સાલથી મરહુમ શેઠ બેરામજી એ છાપખાનાની માલિકી સાથે છુટા પડ્યા હતા, અને મરહુમ શેઠ મહેરવાનજી એકલા માલિક થયા હતા.

મરનાર શેઠ મહેરવાનજીને એક જાહેર છાપખાના તરીકે પોતાની જીંદગીમાં કેટલાક જાનહત ભરયા મુકદમાઓ લડવા પડ્યા હતા જે પાછળ તેમને બારે ખરચ વારંવાર થતો હતો. એ મુકદમાઓમાં ધણુખરામાં તેમના અધીપતી શેઠ કે. ન. કાખાજી પશુ સરીક હતા અને તેઓ ધણુખરા મુકદમાઓમાં જીત પામ્યા હતા. પારસી પંચના માલિક તથા અધીપતી શેઠ નસરવાનજી દોરામજી આપઅખતારે “રાસ્ત મોહતાર” ના માલિકા શેઠા બેહેરામજી તથા મહેરવાનજી દરદુનજી મરઝવાન અને અધીપતી શેઠ કેખસરો કાખાજી ઉપર પોતાની બદનક્ષી કરવાનો વાંક મેલી સમન્સ લીધા હતા. તે મુકદમો વડા મેજિસ્ટ્રેટ મી. કાનનની હજુરમાં ત્રણ વખત સાંભળ્યા બાદ ૨૯ મી જાનેવારી ૧૮૭૪ ને દીને ઉરાડી નાખ્યો હતો. ‘કેખસરે હોદ’ પત્રના માલિક તથા અધીપતી મી. દરામજી કાવસજી મહેતાએ પોતાની બદનક્ષી કરવાનો આરોપ ‘રાસ્ત મોહતાર’ ના અધીપતી મી. કેખસર નવરોજજી કાખાજી તથા માલિક તરીકે મરહુમ મહેરવાનજી ૩. મરઝવાન ઉપર મેલી વડા મેજિસ્ટ્રેટ મી. કુપર આગળ ફર્યાદી માંડી હતી, તેનો ચુકાદો તા. ૨૪ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૦ ને દીને આપ્યો હતો. મેજિસ્ટ્રેટ દરેક પ્રતીવાદીને રૂ. ૨૦૧ નો દંડ કરી દરેક દંડમાંથી રૂ. ૧૫૦ ની રકમ ફર્યાદીને અપાવવાનો હુકમ કીધો હતો. આ ઉપરથી રાસ્ત મોહતારના મજકુર અધીપતી તથા માલિક તરફ કદરવાન લોકજાગણીનો જુસ્સો ઉભરી નીકળ્યો હતો અને લોકોએ તેમના તરફ દીક્ષણ જતાવવા માટે એક દંડ ઉછું કીધું હતું, જેમાં મુખ્ય તથા દેખાવરના પાદશીઓએ રકમો ભરી હતી. આ દંડમાં તે સાલ રૂ. ૫૬૬૪ ભરાયા હતા, જેનો ઉપયોગ એ મુકદમાના ખરચ પાછળ કરવાને અરજ કીધી હતી.

અત્રેની નેશનલ કોંગ્રેસ નીકળ્યા પછી ચોથા વરસ રહીને એવજીના પત્ર સુબહકારી લખાણ બાદી શ્રી દાદાભાઈ નવરોજીની પણ ઊડી સર મહેરજી ભાવનગરી જેમના મરહુમ તથા તેમના અધીપતી મીં કાબાજી મોટા મીંમ હતા તેમની પણ ખેંચી. સેવટ એ પત્ર સામે "ધી ચેમ પીચન" નામનો કોંગ્રેસનો એક છાપો જે મીં ચેમખસે ચલાવતો હતો તેણે હાથ ફેરવતાં મરનારની સામે લુકસાનીનો દાવો લગમગ ૧૫ વરસ ઉપર માંડ્યો હતો, જેમાં મરનારની સામે ખરમ સાથનું ફુકમનામું થયું હતું. ૧૯૦૧ નાં સાલના નવેમ્બર માસમાં તેમનાં પત્ર "રાસ્ત ગોદતાર" ને કાઢવાને પચાસ વરસની જુબીલી થવાનો પ્રસંગ હતો. તે ઘણી મામલુમથી ખાળવામાં આવ્યો હતો. તે વેળા મુજરાતનાં મુખ્ય સહેરો ખાતેથી તથા મુ'બઇની કેટલીક સભાઓ તરફથી આવેલાં માનપત્રો વંચાયાં હતાં. તથા માજી અધીપતી મીં કેબુસરો નવરોજી કાબાજીએ એ પત્રનો કેટલોક હેવાલ કહી સંભળાવતાં આ માનપત્રોનો જુદો જુદો ઉત્તર વાળ્યો હતો. વળી એજ દીને રાસ્ત ગોદતારના માલેક તરીકે મરહુમ શ્રી મેરવાનજીને તેમના પત્ર તથા કારખાનાના કામદારોએ એક સોનાની દાખડી સાથ એક માનપત્ર એનાયત કરીયું હતું, જેનો તેવણે જવાબ દીધો હતો. રાત્રે શ્રી મેરવાનજીએ એક ખાણું આપ્યું હતું તથા ફક્તર આશકારા છાપખાનાને ટુલ પાનથી શણગારીને પાદમાર રોલની કરી હતી. એજ દીને મરહુમ શ્રી રાસ્ત ગોદતારના માલેકોને એ પત્રની તવારીખની એક ચીત્રયુક્ત ચોપડી નામે "હેવાલ રાસ્ત ગોદતાર" ની ભેટ આપી હતી. આ જુબીલીના સંમર્ષમાં રાસ્ત ગોદતારના રટાફને જાહેર ઉધરાણાથી એક ખાણું આપવામાં આવ્યું હતું, જે વેળા સર જમશેદજી જીજીભાઈ ઉપર વાઇસરાય લોર્ડ કર્ઝન તરફનો આવેલો મુજારફનાદીનો સંદેશો વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યો હતો. વળી એવેલટી થીએટરમાં મીં બાલીવાલાએ આ પ્રસંગે એક ખાસ નાટક કરીયો હતો. શ્રી દાદાભાઈ નવરોજી જેલમાં આ કેસમાં પધાર્યા તે વેળા તેમને અત્રેના કેટલાક તેમને હાથનાં જાહેર ખાતાઓએ માનપત્રો આપ્યાં હતાં. તે વેળા મરહુમ શ્રી મહેરવાનજીએ "રાસ્ત ગોદતાર" ના કાઢનાર એક તરીકે તેમને અત્રેની ફરામજી કાવસજી ઇન્ડીટયુટ મધે માનપત્ર આપ્યું હતું. મરહુમ મીં મહેરવાનજીની કઠી તથા બાંધો બહુ સારો હતો. તેવણેનો દેખાવ એક કદીમ ધરાની જેવો લાગતો અને સેવટ સુધી પહેરવાસ પણ અસલી ધરાનીના જેવોજ હતો. તેવણે અસલી ફેટોજ મરજીના જેલમાં દીન સુધી પહેરતા. હેંસી વરસની વધુ ઉમર છતાં તેવણે એક ગયાં વરસ સુધી સારી તખીયત અને તીક્ષણ પાચન સકળી ધરાવતા હતા. તેવણે કલમના શોખીન હતા અને અત્રેની તેમની માનીતી "શીનીક કલમ" માં નીચમીત હાજરી આપતા તથા તેને ટકાવી રાખવાની કાળજી ખતાવતા.

અત્રેના વીકયા દુનનરનાં પ્રદરશનમાં તેવણે "રાસ્ત ગોદતાર" તરફથી ધણાંક વરસ એક વર્ષાંક ધનામો છાપાના દુનનરનાં ઉતેજન માટે આપ્યાં હતાં. તેવણે પોતાની પાછળ એક એટલે શ્રી પીરોજશાહ મેલી ગયા છે જેવણે રૂના મુકાદમીના પંધામાં મચી ગયા છે. તેમ ને બીજો બેટો જવાન વધે મુજરી ગયો હતો. મરહુમ મીં મહેરવાનજીએ તેમના બાઈ શ્રી જાહેરમજી જેટલું જ્ઞાન મેજરયું ન હતું. મીં એહેરામજી ઉર્દુ જખાનના તથા ખાસ કરી સાહીત્યના શોખીન હતા અને તેવણે પાછી જુલોના જખરા વહેવાર જ્ઞાન ધરાવનારા હતા. શ્રી મહેરવાનજી એલા હતા, જેવણે પોતાનાં છાપખાનાના માણસો તરફ સારો આદર ધરાવતા હતા. "રાસ્ત ગોદતાર" જેવાં એક અમળ વધેલાં મુધારાનાં પત્રને મલાખી મુધારા વધારાનાં કમમાં તેવણે પોતાનો ટેકો ધણીક વેળા આપજલ ને ફરકાર કરવા વીત આપતા.

મરહુમ મીસ શીરીનબાઈ પીરોજશાહ માણેકજી ડમરી
ઉમર વરસ ૨૪.

પુણા મધે જનમ—રોજ ૪ થો શરેવર માહા ૧ લો ફરવરદીન સને ૧૨૫૬
ચઝદેજરદી, તા. ૨૨ મી સપ્ટેમ્બર સને ૧૮૮૬.

મરણુ--રોજ ૨૩ મો દેપદીન માહા ૫ મો અમરદાદ સને ૧૨૮૦
ચઝદેજરદી, તારીખ ૨ જી ફેબ્રુઆરી સને ૧૯૧૧.

મરહુમ મીસ શીરીનબાઈ પીરોજશાહ માણેકજી ડમરી

ઉપલાં બાઈ ગોંડલના પોલીસ સુપ્રીન્ટેનડંટ મીં પીરોજશાહ માણેકજી ડમરીના વડાં બેટી થતાં હતાં. તેવણુ ૨૪) વરસની ભર જવાન વયે રોજ ૨૩ મી. માહા ૫ મી. રોજેનશાહી સને ૧૨૮૦, તા. ૨ જી ફેબ્રુઆરી સને ૧૯૧૧ ને હીને ગોંડલમાં બેહેસ્તનશીન થયાં હતાં. મરહુમ બાઈએ ગુજરાતી તથા અંગ્રેજી ભાષાની ઉંચી કેળવણી લીધી હતી અને એ ઉપરાંત સંગીત, ચીત્રકળા, ભરતકામ વીગેરે હુન્નરોમાં સારી કુશળતા બતાવી હતી. તેવણુને છેલ્લાં ભરૂચના સ્ત્રી હુન્નરના પ્રદર્શનમાં પીકચરો માટે સરટીપ્રીકેટ ઓફ મેરીટ મળ્યું હતું. તેવણુ બુદ્ધીશાળી તથા ઘણાંજ ઉદ્યોગી હતાં અને રેશમના કીડા ઉછેરી રેશમ બનાવવાનો હુન્નર હાથ-લીધો હતો. તેવણુ સ્વભાવે ઘણાં માયાળુ અને મીઠાનસાર હતાં. તેમનાં નાહાની વયે ગુજરાતી તેવણુના દુખી માત પીતા તેમજ તેવણુના ત્રણ ભાઈ અને એક બેહેન તરફ લોક લાગણી ઘણી ફેલાઈ હતી અને પોતાની દીલસોજી બતાવનારા ઘણાક સંદેસો તાર અને ટપાલ દ્વારાએ આવ્યા હતા. ગોંડલના નામદાર માહારાજ સાહેબ તરફથી પણ એક લાગણી ભરેલો તારનો સંદેસો આવ્યો હતો. મરહુમના સબને રાજકોટ લઈ જઈ અવલમંજલ પોંહોંઆડવામાં આવ્યું હતું.

આશરે એક સહીકા પેહેલાં નામદાર બ્રીટીશ સરકારે કાઠીઆવાડમાં કાઠી નાંખી ત્યારે મરહુમ બાનુના પીતા મીં પીરોજશાહ માણેકજીના વડવાએ સરકારના લશકર સાથે આવી વેપાર અરથે રાજકોટમાં વસ્યા હતા. મીં પીરોજશાહ મુબઈ ઇલાકા પોલીસના ડાયુટી સુપ્રીન્ટેનડંટની પદવી ધરાવે છે અને તેવોની નોકરી નામદાર બ્રીટીશ સરકારે સ્વસ્થાન ગોંડલને ઉછીની આપેલી છે જ્યાં તેવો પોલીસ સુપ્રીન્ટેનડંટના ઓધ્ધા ઉપર છે.

પરવરદેગાર એ બેહેસ્તનશીન બાઈના પાક આત્માને બેહેસ્તમાં વાશે આપે — અને તેમના વીયોગથી તેમના માત-પીતા તથા ભાઈઓ અને બેહેન ઉપર જે દુઃખ આવી પડ્યું છે તે સહન કરવાની તેમને શક્તી આપે.

બહેર બખરો.

ધાપામાં ધપાતી દવાઓની બહેર બખરો વિષે અનુભવ.

પેઠ—જીલ્લા નાસીક, તા. ૩-૧-૧૯૧૧.

મહેરખાન ડાક્ટર અને દેશી વૈદ કાલીદાસ મોતીરામ—

આપ સાહેબની બનાવેલી દેશી વનસ્પતીની બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસ તથા લેપ બંને દવા વાપરવાથી અત્યંત ફાયદો થયો છે. એ દવા દરેક રીતે ગુણકારી તેમજ સ્વાદિષ્ટ માલમ પડી છે.

જો કે એક વખત દરેક પેપરોમાં શક્તિની દવા વગેરે અનેક લાંબી લચક બહેર બખરો વાંચી તેવી દવાથી દુર રહેવા અને તેના બાળમાં એક મુખાઈના બાણીતા પત્રમાં ચર્ચાપત્ર લખ્યું હતું. પણ આપની દવાની અતી તારીફ થવાથી અને લલા જલા વીદ્વાનોના તેમજ મોટા માણસોના અભિપ્રાય વાંચવાથી વિશ્વાસ રાખી દવા મંગાવવે તેનો ખરો ભાસ થયો છે અને તમારી દવાની તારીફ કફે તેટલી થોડી છે.....

સેવક શ્રામજી જમશેદજી—આબકારી કોન્ટ્રેક્ટર.

બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસ.

(આ દવાનો સરકારી રજીસ્ટર નંબર ૨૩૧ છે.)

આ દવા શક્તિની દવાનો રાજા છે. રાજા રંજવાડા તથા પૈસાદાર લોકો આ રાજવંશી દવા બહુજ પસંદ કરે છે. આ દવા ઉમદા દેશી વનસ્પતીની બનાવટ છે. તાકાત માટે ઉંચામાં ઉંચી દેશી દવા જોઈએ તો બાદશાહી યાકુતી અનંગ વિલાસ છે. આ દવા વાપરવામાં કોઈ બતની પરેશની જરૂર નથી. ૪૦ ગોળીની ડબી એકના રૂપિયા દશ.

બાદશાહી યુનાની લેપ.

(આ દવાનો સરકારી રજીસ્ટર નંબર ૧૬૫ છે.)

ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે અને તે શરીરની નસોને પુરતી તાકાત આપે છે. નબળી પડી ગયેલ નસોને પુરતું જોર આપી ખરું પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેપ ફતેહમંદ ઇલાજ છે. આગિસ એકની ડબીના રૂપિયા આઠ. તમામ દવાઓનું પોસ્ટ બર્થ બુદ્.

ડાક્ટર કાલીદાસ મોતીરામ,

રાજકોટ—કાઠીયાવાડ.

બેર મહારાજા.

BY APPOINTMENT To
H. H. The Maharajah Gaekward of Baroda.

આ તમારા જ લાભ માં

મેહરબાની કરી વાંચશો.

શ્રીરોઝ એમ. દસતુરની કું.

પોસ્ટ આફીસની સામે,

નં. ૭ હોરનબી રોડ, કોટ, —મુંબઈ.

મુંબઈમાં આ ફક્ત એક જ ખાતું છે કે જ્યાં આંખની બાબતોમાં એકવીસ (૨૧) વરસના લાંબી મુદ્દતનાં ચાલુ અનુભવવાલા અને લંડન અને વીએનાની બહુતી આસપીટલમાં કામ કરી આવેલા એમ. આર. સી, એસ. (ઇંગલંડ) અને એલ. આર. સી. પી. (લંડન)ની ખરી લાયકાતવાલી ડીમી ધરાવનાર ડાક્ટરની મદદ અને સલાહનો ખાસ મુક્ત લાભ મલે છે.

વળી ગવાલીઅરનાં માહારાજા સીનધીયા, હાઈ કોર્ટના નામદાર વડા જડજ સર લોરેન્સ જેનકીનસ, જસ્ટીસ બેટી, મીસીસ બેટી, જસ્ટીસ સર અંદાવરકર, જસ્ટીસ બીમન, જસ્ટીસ બેચલર, મુંબઈનાં પોલીસ કમીસનર મી. જેલ, કરનલ બુલ, M. D., I. M. S., કરનલ પીતરસ M. B., I. M. S., વગેરે જેવા કાબેલ અને નામાંકીત આસામીઓએ પોતાની બતી ખાતરી કરી હોમને જે ઉમદા સરટીફિકેટો આપી છે તેજ હુમારાં કામ તથા લાયકાતની ખરી જામીનગીરી છે.

(૧) બીનમવારથી ખરી સલાહ.

(૨) ઉત્તમ કવાલીટીનો સર્વ માલ.

(૩) ઘણા કીશાયત લાભ.

એ ત્રગડીજ હુમારી ચાલુ લોકપ્રીયતાનું ખરું કારણ છે.

જાહેર જાહેરો.

કેશન એ બલ ડીઝાઈનો જોવા મંગાવો.

જાનુઆરી માટે તમામી જકની સાડીઓ, કોરો,
જલલાં, ટોપી વીગેરે તૈયાર તથા ઓરડર મુજબ
એકજ વાયદે બનાવનારા.

અપ-ટુ-ડેટ ડીઝાઈનનું ધરખમ ખાત્રીનું

ક્રીકાયત ભાવે ભરત કામ.

એક વખત ઓરડર નોંધાવી ખાત્રી કરવા ભલામણ છે.

કાઈ લખવે માણસ ઘેર બેઠાં નમુના લઈ આવશેજી.

એલ. ડી. મોતીવાલાની કું.

ગ્રાંટ રોડ—ચુનામ ક્રીલન રોડ,

મુંબઈ.

રાવલપીંડીવાલા નવાબ

ખાન બાહાદુર ધનજીભાઈ ફકીરજી કામોદાર

સી. આઈ. ઇ., કે. ઇ. એચ.

... ❧ ઉમર વરશ ૬૬. ❧ ...

સુરતમાં જનમ—રોજ ૮ મો માહા ૨ વેને શેનશાહી સને ૧૨૧૫ યજ્ઞદેવરદી,
તા. ૪ થી નવેમ્બર સને ૧૮૪૫ ઇસ્વી.

અવંત ૧૯૦૨ ના કારતક સુદ ૫ ને વાર મંગલવાર

મરીહીલ ખાતે મરણ—રોજ ૨૩ મો દેપદીન માહા ૧૦ મો દેહે સને ૧૨૮૦
યજ્ઞદેવરદી, તા. ૨ જી જુલાઈ ૧૯૧૧ ઇસ્વી.

રાવલપોંડીવાલા ખાનખાહાદુર ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાડોર સી. આઈ. ઇ., કે. ઇ. એચ. નું મરણ— અને તેમનો જીંદગીનું વૃતાંત.

—૦૦૦(૦)૦૦૦—

નવાખ ખાનખાહાદુર ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાડોર સી. આઈ. ઇ. કે. ઇ. એચ. ના મરણથી જરથોસ્તી કામમાંથી એક ઝલઝલતો તારો—જાહેમ દેવ મોહતે ખુજવી દીધો છે. મધ્યમ સ્થિતિમાંથી થોડીક કેળવણી લઈ, જાતી મહેનત, ખંત અને પ્રમાણીકપણાંથી મરહુમે જે સાહશો ઉંચકી લઈ ફતેહમંદી મેલવી હતી તે માટે પંખખના તો શું પણ કુલે જરથોસ્તીઓને મગરર થવાનું હતું. મોટી કીર્તી અને માનપાન મેલવી જરથોસ્તી કામની નામના મરહુમે ધણી વધારી હતી.

આપ મેહેનતથી વધી માણસ શું શું કીર્તી મેલવી શકે છે તેનો દાખલો પોતાનાં કુટુંબીઓનેજ માટે નહીં પણ દરેક જરથોસ્તી માટે એ મરહુમ નર મુકી ગયા છે.

મરીની સીતલ ટેકડીપર તા. ૨ જી જુલાઈ ૧૯૧૨ (રોજ દેપદીન, માહ દે, શેહેનશાહી સને ૧૨૮૦) ને દીને ૬૬ વરસની વયે મરહુમ હક થયા હતા, ત્યાંથી એઓની લાસને રાવલપોંડી લાવી ત્યાંનાં ફરવનદીઆનમાં ખીજે દીને જુમીકા કરવામાં આવી હતી. મરહુમનાં હક થવાની ખખર મલતાંજ એઓનાં માનમાં મરીનું ખજર વેપારીઓએ બંધ કરી નાખ્યું હતું, અને તેમની લાશ સાથે દરેક કામના મુખીઓ વગેરેની એક મોહરી ઠઠ લગભગ એક માર્ઠલ સુધી પાયદશે આવી હતી. લાશને અવલમંજલ પોંહચાડવામાં આવી તે દીને રાવલપોંડીની દરેક સરકારી ઓફીસ મરહુમનાં માનમાં બંધ કરી હતી.

ઈંગ્લેજ સરકારે કેટલાંક કામોમાં એઓની કીર્તિની ચુંટણી અને એઓપર મુકેલો વિશ્વાસ સારી અને સંતોશકારક રીતે મરહુમ કામાડોરે પુરવાર કરી આપ્યો હતો. ઈંગ્લેજ સરકારની જે કીમતી સેવાઓ ખજવી મરહુમ શેઠ તેઓને કેટલા મદદગાર થઈ પડ્યા હતા તે નીચલી વીગતોપરથી જણાશે:—

નવાખ ખાનખાહાદુર ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાડોર સી. આઈ. ઇ., કે. ઇ. એચ. સુરતમાં રોજ ૮ મો માહ ૨ જે શેનશાહી સને ૧૨૧૫ યજદેજરદી, તારીખ ૪થી નવેમ્બર સને ૧૮૪૫, સવંત ૧૯૦૨ ના કારતક શુક્ર પ ને વાર મંગળને દીને જનમ્યા હતા. તેઓ મરહુમ ફકીરજી કામાડોર (વેપારી) ના એકપુરા પુત્ર હતા. ૧૮ વરસની કામલ વયે નીજાલ છોડી મુંબઈવાલા મેજસ્ટ્રેટ એલેકઝાંડર આઈસની કુંપનીના ખરીદદાર આડતીયા તરીકે પોતાની કારકીરદી શરૂ કરી. ઉપલી પેઢીમાં તેઓએ લગભગ ત્રણ વરસ નોકરી કરી હતી. એ પેઢી સાથેનો પોતાનો સંબંધ છોડવા પછી શેઠ ધનજીભાઈ ૧૮૬૫ નાં સાલમાં રાવલપોંડી (પંખખ) આવ્યા હતા, અને તે વખતના શાહ વેપારી મેજસ્ટ્રેટ જાંગીરની કુંપનીના મેનેજરનો ઓધો મેલ્યો હતો—જે ઓધો તેઓએ ૧૪ વરસ સુધી ધણી ફતેહમંદી સાથે

ભોગબો હતો. ૧૮૭૯ માં તપાલખાતાંએ રાવલપીંડી અને મરી વચ્ચેની પોતાની તાંગા અને બેલ ગાડીઓની લાઇન કાઢી નાખવાનો ઠેરાવ કાઢી. એ વખતે રાવલપીંડી અને મરી વચ્ચેની એ લાઇન ધણી નજીવી જેવી હતી. તપાલખાતાં માટે એ લાઇન ચલાવવાને ધણી સંખ્યામાં ઉમેદવારોમાંથી સરકારે શેઠ ધનજીભાઈને ચુંટી કાઢ્યાથી તેવણે મેજર્સ જંગીરની કંપનીની નોકરી છોડી દીધી હતી. પોતાની અઠાગ મહેનત, બાહોશી અને વેપારી કુનેહથી શેઠ ધનજીભાઈ હિંદુસ્તાનમાં એક સર્વથી મોટી અને સર્વથી અમતની તાંગા અને બેલ ગાડી ચલાવવાની એક એજન્સી સ્થાપવામાં ફતેહમંદ નીવડ્યા હતા. એ એજન્સી આજ દીન સુધી જાહેર પ્રજાને એક આશીરવાદ થઇ પડી છે, અને શેઠ ધનજીભાઈની વેપારી કુનેહની માન પમાડનારી યાદગારી છે. અસલના વખતમાં રાવલપીંડીથી કેશમીર જે ૨૦૦ માઇલનો તપ્પો છે ત્યાં સુધી મુસાફરી કરવામાં લગભગ બે અઠવાડિયાનો વખત જતો હતો, પણ એ કંતાલા જરી મુસાફરી ફક્ત ૩૦ કલાકના થોડા અરસામાં હમણાં કરવામાં આવે છે, જે માટે મુસાફર પ્રજા તરફથી જેટલું માન અને શાબાશી શેઠ ધનજીભાઈને આપવામાં આવે તેટલાં થોડાં છે. ૧૮૯૮ના અક્તોબર માસમાં કેશમીર દરબારે એક ઠરાવ પસાર કર્યો હતો જેમાં શેઠ ધનજીભાઈની કેશમીર રોડ ઉપરના તોંગા અને કેરોગ એજન્ટ તરીકેની કીમતી સેવાઓની પીછણ કરવામાં આવી હતી.

હિંદુસ્તાનનાં વાવ્ય ખુલ્લાંની સરહદ ઉપરની છેલ્લી લડાઇઓ અને રમખાનની વખતે તેમજ દક્ષીણ આફ્રિકા અને ચીનની લડાઇના સમયે શેઠ ધનજીભાઈની વીચારવંત, ઉદાર અને કીમતી મદદ હમેશાં હાજર હતી, જે નીચલા દાખલાઓ ઉપરથી જણાઇ આવશે:—

(૧) ઇશાઝાઇ—૧૮૯૨ માં જ્યારે ઇશાઝાઇ તરફ દુશ્મનોની ચીંગારી સલગી હતી ત્યારે લશ્કરી અને સીવીલ સત્તાધીકારીઓને તોંગાઓની સારી મદદ શેઠ ધનજીભાઈએ કરી હતી. તપાલખાતાંએ તા૦ ૧૫ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૨ નાં પોતાનાં પત્રમાં ઇશાઝાઇ શ્રીલંક ફ્રેસના જેનરલ સાહેબને લખી જણાવ્યું કે “તેઓનો કોન્ટ્રેક્ટર ખાનખાહદુર અખ-દુલ રહેમાન પોતાની શરતો બજાવવા સાફ ના પાડી બેઠો છે. તેજ મહિનાની ૧૮ મી તારીખની બપોરે ૧૨) વાગે શેઠ ધનજીભાઈને મદદ માટે તારનો પેગામ મળ્યો હતો. તા૦ ૨૦ મીએ જોઇતી સામગ્રીનો મોટો ભાગ એ શેઠે તૈયાર કર્યો અને તા૦ ૨૧ મીએ તે રાવલ-પીંડીથી ૧૧૦) માઇલને છેટે આવેલા હુઝાસ પ્રગણામાં તોંગાની એક ચાલુ લાઇન શરૂ કાઢી. તપાલખાતાંની બલામણથી લડાઇ વખતે બજાવેલી સેવાઓ માટે તા૦ ૩ જી ડિસેમ્બર ૧૮૯૨ નાં પત્ર મારફતે હીઝ એક્સપેન્સી થી કમાનડર-ઇન-ચીફનો આભાર શેઠ ધનજીભાઈએ મેલવ્યો હતો.

(૨) ચીટરાલ :—૧૮૯૫ માં ચીટરાલની લડાઇ વખતે જ્યારે સત્તાવાજાઓએ શેઠ ધનજીભાઈને અરજ કાઢી ત્યારે એ શેઠે તરતજ નીચે પ્રમાણે તારનો સંદેશો મોકલ્યો :— “મારા સર્વ ઘોડાઓ, તોંગાઓ અને હાંકનારાઓ તપાલખાતાંની સેવા માટે તૈયાર છે.” ચીટરાલમાં સમાધાની થયા પછી બ્રિગેડીયર જેનરલ બીનડન પ્લેઝે જેનરલ સર રૅખરટ લો જેવો અદાઇના લશ્કરના વડા અમલદાર હતા તેઓ તરફથી શેઠ ધનજીભાઈની કીમતી મદદ થતી રીતે સ્વીકારી હતી.

(૩) મલાકાન્ડ-મોહમંદ યુનેર—૧૮૯૮ ના મલાકાન્ડ-મોહમંદ યુનેરની ચઢાઇ પુરી થયા પછી તા૦ ૨૦ મી આગસ્ટ ૧૮૯૮ ના સરકારી ઝેઝેટમાં તા૦ ૨૫ મી જુલાઇનાં તપાલખાતાંના હેવાલમાં નીચલો ફકરો આવ્યો હતો :—

“આખરે, મેસર્સ ધનજીભાઈ એન્ડ સન જેઓએ જાહેર લાગણી અને વફાદારીથી દોરવાઇને પોતાની સેવાઓ અર્પણ કરી હતી તેઓની સેવાઓ સરકારની જાણમાં લાવવાને ઇચ્છું છું. એ પેઢીએ આ હેવાલમાં જણાવેલી દરેક તપાલની લાઇન ધણીયો યોગ્ય વખતમાં અને ધણી સંપૂર્ણતાથી ચાલુ કરી હતી. એ લાઇનો ધણી અગત્યતા ધરાવતી હતી અને તેને સેવટ સુધી ધણીજ સારી રીતે ચાલુ રાખવામાં આવી હતી, જેથી કરીને પંજાબના પોસ્ટ માસ્તર જેનરલને મા અને એ લાઇનનાં કામકાજના સંબંધમાં કાલજી કરવાનું સેહેજથી કારણ મળ્યું નહિ હતું.

તાં ૨૦ મી ઓગસ્ટ ૧૮૯૮ નાં સરકારી ગેઝેટમાં એક ઠેરાવનો નીચેલો ફકરો છાપવામાં આવ્યો હતો:—

“મેલ કંટ્રાક્ટરો મેસર્સ ધનજીભાઈ અને સન્સે આ ચઢાઇઓના સંબંધમાં સધળી ડોક લાઇનોનું કામ માથે લઇ ધણી સંપૂર્ણતાથી જાળ લાવી જે મદદ ધણી સારી રીતે કરી હતી તેની ખાસ નોંધ લેવાને હું હીઝ એક્સેક્શનસી ધી કમાનડર-ઇન-ચીફની કાઉનસીલ ખાહેશ ધરાવે છે.”

(૪) તોચી—૧૮૯૭ નાં સાલમાં “તોચી શીલ્ડ ફોરસ” ના સંબંધમાં તપાલખાતાંની માંગણી શેઠ ધનજીભાઈએ નીચલા બોલોમાં સ્વીકારી હતી:—“નહા મા જોડની કસી પણ દરકાર કીધા વગર લશ્કરીખાતાં માટે “ડાક” લાઇનને જાહેર કરીશ—કારણ માહારાણીની સેવા બળવવા હું હંમેશા આતુર છું.”

તાં ૧૨ મી મે ૧૮૯૮ ને દીને તપાલખાતાંના વડા અમલદારે (ડીરેક્ટર જેનરલ ઓફ પોસ્ટ ઓફીસીસ) સરકાર પર મોકલેલા પોતાના રીપોર્ટમાં શેઠ ધનજીભાઈનાં વખાણ નીચે પ્રમાણે કર્યાં હતાં:—

“લડાઇ વખતે એક સારી ‘મેલ અને તાંગા લાઇન’ સ્થાપવા અને ચાલુ રાખવામાં જે કીમતી મદદ ખાનખાહાદુર સી. ધનજીભાઈએ તપાલ અને લશ્કરી ખાતાંને કીધી હતી, તે માટે તેઓને ધણી તારીફ ઘટે છે. એવી જાહેર લાગણી અને વફાદારી સરકારનાં માન મેલવવાને ઘટારત છે.”

તાં ૨૪ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૭ નાં પોતાનાં કાગલમાં “જેનરલ ઓફીસર કમાન્ડીંગે” જણાવ્યું હતું કે “સરખાતનો ખરચ ધણો મોહટો હતો. અને આવક ફક્ત ચાલુ ખર્ચ પુરો કરવાને બસ હતી. તે છતાં સરમાં થએલા મોહટા ખરચ માટે મીં. ધનજીભાઈએ કશી મદદ મેલવવાની આશા રાખી નહીં હતી—કારણ સરકાર પોતાને જે ઘટારત લાગે તેવી રીતે એ સેવાઓની પીછાણ કર્યા વગર રહેનાર નથી.”

લડાઇની આખેરીએ “હીઝ એક્સેક્શનસી ધી કમાનડર ઇન ચીફ” તાં ૨૫ મી જાનેવારી ૧૮૯૮ ને દીને એક પત્ર લખી શેઠ ધનજીભાઈની સેવાઓની કદર ઘટી રીતે પીછાણી હતી.

(૫) તીરાટ:—તીરાટની લડાઇ પુરી થવા બાદ મરહુમ સર વીલ્યમ લોકહેર્ટે તાં ૨૫ મી માર્ચ ૧૮૯૫ ના પોતાના હેવાલમાં શેઠ ધનજીભાઈ માટે નીચલા બોલો લખ્યા હતા:—

“બીમાર અને ઘાયલ થયેલાઓને “બેઝ હોસ્પીટલ” માં લાવ લઇજવની સવલત કરી આપવા અને મેલ અને તાંગાની લાઇનને સ્થાપવા લશ્કરી ખાતાંની સેવામાં પોતાનો

સધભો અસખાળ આપી જે મદદ શેઠ સી. ધનજીભાઈએ તીરાટમાં લડવા આવેલાં લશ્કરને કરી હતી, તે 'કમાન્ડર ધન ચીફ' ની જાણમાં લાવવાની આવે તક મેલે છું. એ સેવાઓ પૈસાના ભોજે કરવામાં આવી છે, અને હું ધાર' છું કે શેઠ ધનજીભાઈએ દેખાડેલી જાહેર લાગણીઓ ખાસ પીછાણને લાયક છે."

તા. ૧૫ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮ નાં પત્રમાં હીંદી સરકારે શેઠ ધનજીભાઈને ઉપકાર માન્યો હતો. તે ઉપરાંત ખીમાર અને ધાયલ લડવૈયાઓને લાવ લઇખવ માટે " પોલી એમ્બ્યુલન્સ તાંગાઓ " લશ્કરી ખાતાની સેવામાં મુકી જે માયાળુ અને માનસાધ મદદ કીધી હતી તે માટે શેઠ ધનજીભાઈએ જેનરલ સર જ્યોર્જ વાહીટ, કમાન્ડર-ધન-ચીફ તેમજ તીરાટના જેનરલ ઓશીસર કમાન્ડીંગ અને પ્રોન્સીપલ મેડીકલ ઓશીસરનાં માન મેલવ્યાં હતાં.

(૬) દક્ષિણ આફ્રીકા—ઈંગ્લેન્ડ અને બેર વચ્ચે દક્ષિણ આફ્રીકામાં જ્યારે લઢાઈ જાગી ઉઠી ત્યારે ઈંગ્લેન્ડ રાજ્યને દરેક રીતની મદદ આપવાની માંગણીઓ દુન્યાના જુદા જુદા ભાગ તરફથી કરવામાં આવી હતી. એ લઢાઈમાં મોટી મુશીબત અને બધી હાડમારી પડશે એમ શેઠ ધનજીભાઈને સારી રીતે રોશન હતું તોપણ પોતાની સારી સમજ પ્રમાણે આગમચેતી વાપરી લશ્કરને માટે " એમ્બ્યુલન્સ " તાંગાઓ સર્વે સાજ સાથ સંપૂર્ણ કરી સરકારની સેવામાં મુકવામાં શેઠ ધનજીભાઈ પછાત પડ્યા નહીં હતા. ઈંગ્લેન્ડ સરકારે આવે ઉઠાર માંગણી સ્વીકારી હતી અને શેઠ ધનજીભાઈને લશ્કરી ખાતાં તરફથી નીચ્ચે તારનો સંદેશો મળ્યો હતો:—" એમ્બ્યુલન્સ " તાંગાઓ, ઘોડા અને સર્વે સાજની મદદ આપવાની માંગણી જે વફાદાર લાગણીથી શેઠ ધનજીભાઈએ કીધી છે તે માહારાણી સાહેબની સરકાર બધાં વખાણ સાથ સ્વીકારે છે.

કરકતીઓ (Stretchers), પહેલી મદદના ઇલાજો અને દરેક હથીઆર તેમજ ઓળંગથી સજ થયેલા " એલર્પીંગ એમ્બ્યુલન્સ " નો ખાનખહાદુર સી. ધનજીભાઈની બક્ષેસથી ઉભો થયેલો એક સંપૂર્ણ રસાલો તા. ૨૦ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૦ ને દીને એક ખાસ ત્રેન મારફતે રાવલપોંડીથી ઉપડ્યો હતો. એ રસાલો સાથે ઘોડાઓ અને તેના સાજ તેમજ ગાડીઓ ઉપરાંત બાર માસ ચાલે એટલે—મરામત કરવાની તૈયાર કરેલી દરેક ચીજનો એક મોહટો જયો મોકલવામાં આવ્યો હતો. એ રસાલો કલકત્તામાં તા. ૨૪ મી ફેબ્રુઆરીએ આવી પુગ્યો હતો અને બધીજ બારીક તપાસ પછી " બ્રીટીશ ઈંડીયા " ની બાડે લીધેલી " ઉજી " નાં નામની આગમોટમાં તા. ૩ જી માર્ચ ૧૯૦૦ ને દીને દક્ષિણ આફ્રીકા જવાને માટે ઉપડી ગયો હતો. દક્ષિણ આફ્રીકાનાં ઓરેન્જ ફ્રી સ્ટેટમાં આવેલા બ્રેમ્બેનેતેન શહેરમાં તાંગાનો ઉપલો રસાલો આવી પુગતાં સીપાહસાહાર બોર્ડ રાઈટસ, ડીડઝ મારશલ તરફથી શેઠ ધનજીભાઈને નીચ્ચે પેગામ તાર મારફતે મળ્યો હતો:—" આજે મેં તમારા 'એમ્બ્યુલન્સ તાંગા' ની તપાસ લીધી છે. લશ્કરી કામને તે સારી રીતે લાયક છે, અને આવે લડાઈને માટે મહેલા તમે તરફના વફાદાર અને ઉપયોગી ફાલા માટે તેમને મુખારકબાદી આપું છું. "

વીલાયતમાં લડાઈખાતાંને મોકલેલા પોતાના હેવાલમાં બોર્ડ રાઈટસ નીચે પ્રમાણે લખે છે:—

" ખાનખહાદુર ધનજીભાઈ, પંજાબમાં એક લાંબા વખતનાં વસવાત કીધેલા પારસી

અહરથ, જેણે દરદીઓને લાવ લઈજવ કરવા તાંગાઓની બક્ષેસ કીધી હતી, તેઓને ધણો આભાર ધટે છે. આએ તાંગાઓ સાથે ઘેડા અને હાંકનારોખી એ અહરથેજ પુરા પડ્યા હતા એટલુંજ નહીં પણ દરેક જરૂરી સાજ ખી સાથે મોકલ્યો હતો. તાંગાઓ ધણાજ ઉપયોગી થઈ પડ્યા હતા.”

ખુદ લડાઈની વખતે સારી રીતે સજ થએલા આએ તાંગાઓ લાગતા વલગતાની જાનમાં અવારનવાર આવ્યાજ કીધા હતા અને તેઓનાં ઉપયોગીપણાં માટે વખાણ મેલવતા હતા. “હનતર્સ હોરસ” ના વડા વૈડય કરનલ વીલીઅમ્સે નીચલા બોલો એ તાંગાઓ માટે ઓચર્યા હતા:—“લડાઈ પુરી થવા પછીથી ‘ન્યુ સાઉથ વેલ્સ’ ની સરકાર પર એક તાંગો મોકલવાની અરજ હું કરનાર છું.”

(૭) ચીન—ચીનમાં લડાઈનાં ચીન્હો માલમ પડતાંજ શેઠ ધનજીભાઈ વધી પાછા પોતા તરફથી મદદ બનતી આપવા પહેલા બાહરે પડ્યા હતા. ચીનમાં મોકલવામાં આવેલાં લસ્કર માટે “ગેલર્પીંગ એમ્પ્યુલનસ” ના એક સંપૂર્ણ રસાલાની મદદ ઈંગ્રિજ સરકારે નીચલા તારના સંદેશા મારફતે સ્વીકારી હતી. “ચીન માટે તાંગાઓની તમારી વફાદાર અને ઉઝાર મદદની માંગણી માહરાણી સાહેબની સરકાર ધણી પીછાણ સાથ સ્વીકારે છે.”

મેજર જેનરલ બોઈસકોમ્સે ધણીજ બારીક તપાસ કીધા પછીથી “ગેલર્પીંગ એમ્પ્યુલનસ” નો રશાસો તેના ધણાં માન પામેલા બક્ષેસ કર્તા તરફ દરેક કામની સારી દીલસોજી ભરી ઇચ્છાઓ સાથે તા. ૪થી આગસ્ટ ૧૯૦૦ અને શનીવારને દીને એક ખાસ ત્રેન મારફતે રાવલપીંડીથી ઉપડી ગયો હતો. શેઠ ધનજીભાઈએ પોતાની કાલજી પ્રમાણે ઉપલા રસાલા સાથે ઘેડાઓ તેના સાજ સાથે તેમજ કરકતીઓ સાથના તાંગાઓ ઉપરાંત પહેલી મદદની દરેક જરૂરી અને ઉપયોગી ચીજ અને બાર માસ ચાલે એટલો મરામત કરવાનો દરેક અસબાબ મોકલ્યો હતો. તા. ૭ મી આગસ્ટે એ રસાલો કલકત્તા આવી પુગ્યો હતો, અને રાખેતાની તપાસ પછી જે ઉમદા કામ માટે તે ઉમો કરવામાં આવ્યો હતો તેને માટે તદ્દન લાએક ઈંચો હતો. ઈંગ્રિજ સરકારને મદદ કરવા ખાનમાહદુર ધનજીભાઈની આએ ખીજી ઉઝાર બક્ષેસ “બ્રીટીશ ઈંડીઆ કંપની” ની બાડે લીધેલી “ફાઝીલકા” નામની આગબોટમાં પોતાના દેશ માટે જાન આપનાર તૈયાર થએલા લડવૈયાઓને કામે લાગવા તા. ૯ મી આગસ્ટને દીને ચીન માટે કલકત્તાથી ઉપડી હતી. તાંગાઓ ચીનમાં આવી પુગતાંજ સીપાહસીલાર સર જ્યોર્જ ગેઝલી તરફથી ખાનબહાદુર ધનજીભાઈને નીચલો તાર મળ્યો હતો:—“તમારા ‘એમ્પ્યુલનસ તાંગાઓ’ની મેં આજે તપાસ પેકીંગ ખાતે લીધી છે અને મારી સરદારી હેઠલનાં લસ્કર તરફથી આએ ઉપયોગી અને ઉઝાર બક્ષેસ માટે હું તમારો આભાર માનું છું.”

ઉપલા તાંગાઓ ચીનમાં લસ્કરી ખાતાંને મદદનું એક કીમતી સાધન થઈ પડ્યા હતા. કારણ જુદે જુદે ઠેકાણે ઉભી કીધેલી ઇસ્પીતાલોમાં ખીમાર અને ધાયલ થએલાઓને લાવ લઈજવ કરવાનાં એ શીવાય ખીજાં કશાં સાધન હતાં નહોં. એક પ્રસંગે તો તાંગાઓને જુદી જુદી પ્રજાનાં એક બેગાં લસ્કર સાથ પેકીંગથી પાઉતંગપુ સુધી નજદીક એક માસની સફરે મોકલવામાં આવ્યા હતા જે વેલાએ તાંગાઓની પીછાણ કેટલી થઈ હતી તે એક અમલદારનાં એક કાગલના નીચલા ફકરા પરથી માલમ પડશે:—“‘ગેલર્પીંગ તાંગાઓ’ ધણુંજ ઉમદા કામ બજાવે છે અને દરેક જથ્થેને અચરત કરેછે. મેંજરમન અમલદારને

એ તાંગાઓ વીશે સમજ પાડતાં તાંગાની સેધ અને સંપૂર્ણ પણાએ તેઓપર ધણી અસર કરી હતી." એક બીજો અમલદાર લખે છે કે "દેશ પરદેશના લશ્કરી અમલદારો પર તાંગાનાં ઉપયોગીપણાએ ધણી આરી અસર કરી હતી. અને તેઓ તાંગાઓની ધણી વખાણુ ગાતા હતા.

ધનજીભાઈની તાંગા ત્રેન એવાં નામ હેઠલ તાંગાઓનો રસાલો ઇંગ્રેજ સરકારે ચીનમાં તથુ વરસ રાખ્યો હતો.

બીમાર અને લાયલ યએલાઓની દરેક હાજત પુરી પાડવાનાં સાધન ધરાવવા ઉપરાંત ઝડપને લીધે "ધનજીભાઈ એમ્બ્યુલનસ" તાંગાએ દુન્યાના દરેક ભાગમાં સાઈ' નામ મેલવ્યું છે. એટલે વેર કે કેટલાક મોટા લશ્કરી અમલદારોનું મત છે કે "હોંદના એમ્બ્યુલનસ" ખાતાંના ભાગ તરીકે એ તાંગાઓને દાખલ કરવા.

તાંગાના ધંધા વીશે જાણવાનું જરૂર થઇ પડે છે કે હોંદુસ્તાનના લગભગ દરેક મેલ તાંગા લાઇનના કન્ટ્રાક્ટરો ઘોડા ભાડેના વાપરે છે. પણ શેઠ ધનજીભાઈ હમેશા એક મોહટો તમેસો પોતાને ખરચે ચલાવતા રહ્યા હતા. ૧૮૯૭-૯૮ ની સરહદ તરફની ગડબડ વખતે ૧૫૦૦ ઘોડાઓ શેઠ ધનજીભાઈને રાખવા પડ્યા હતા, અનેહાલ એઓએ સ્થાપેલી કંપની ૧૦૦૦ ઘોડા હમેશાં રાખે છે.

પોતાની ખાનગી અને વેપારી ઝેહેમતો છતાં બી શેઠ ધનજીભાઈ જાહેર કામોમાં ધણીજ કાલજ દેખાડતા હતા. સંસાર અને કેલવણી ખીલવવામાં પોતાથી બનતું કરવા ઘણો આગેવાન ભાગ લેતા હતા.

રાવલપીંડી મધે "માસી" દરવાજા ઉપર આવેલી લાઇબ્રેરી (જે એઓનાં નામે ચાલે છે) પ્રજા માટે એઓએ ખુલી મુકી હતી, અને તેનો સર્વે ખરચ એઓજ નીભાવતા હતા.

રાવલપીંડી, -મરી અને કેશમીર વચ્ચે આવજાવ કરતા ઉતાડોની સમવડ માટે એ શેઠે બંધાવેલું "કરઝન રેસ્ટ હાઉસ" ખરેજ એક આશીરવાદ જેવું છે. મીં કામાડોર નજદીક પચીસ વરસ સુધી મરી મ્યુનીસીપલ કમીટીના એક સભાસદ હતા, જેમાંનાં બાર વરસ વેર તેા ઉપપ્રમુખનું કામ બજાવ્યું હતું.

રાવલપીંડી જીલ્લામાં પેહેલા વર્ગના 'ઓનરરી' માજીસ્ટ્રેટ તરીકે લગભગ નવ વરસ વેર સેવા બજાવી સરકાર અને પ્રજાનાં માન મેલવ્યાં હતાં.

છેલ્લાં નવ વરસ વેર રાવલપીંડીની જોલની મુલાકાત લેવાનો હઠ એક "નોન ઓફી-શીઅલ વીઝીટર" તરીકે ભોગવ્યો હતો.

૧૮૯૭ માં રાવલપીંડી ખાતે બરાએલી દુકાલ નીવારણુ કમીટીના ઉપપ્રમુખ તરીકે ધણી કામતી અને બીનસ્વારથી સેવા બજાવી હતી.

દીલ્લીની "એમ્મર ઓફ કોમર્સ" ના (એ એમ્મર્સની સ્થાપના થઇ તે દીવસથી) સભાસદ હતા અને લાહોરવાલી "હોંદુ ટેકનીકલ ઈનસ્ટીટ્યુટ"ના એક "બવરનર" હોવાનું માન ધરાવતા હતા. કલકત્તા "લાઇટ હોર્સ" ના "લાઇફ ઓનરરી" એમ્મર હતા.

પોતાની સાદાઇ અને સાદલેસાઇથી શેઠ ધનજીભાઈએ દરેક કામનાં માન મેલવ્યાં હતાં. કારણ કોમ યા પરકોમ—ઉંચ યા નીચ—તવંજર યા ગરીબ—એ દરેક તરફ ધણીજ

સહયતા અને રહેમદીલ દેખાડતા હતા. એક સારા માયાલુ સ્વભાવના શહેરી તરીકે તે ધનજીભાઈએ પોતાની ફરજ ધણીજ તારીફાએક રીતે બજવી હતી. મરહુમે પોતાની છાંદગીમાં ખાનગી અને જાહેર સખાવત ધણી કીધી છે. અને તેનો આંકડો લાખોપર જાય, એમ જણાય છે—પણ પોતાનાં એકાંત સ્વભાવને લીધે તે જાહેરમાં લાવવાની પરવાહ કીધી નથી, એટલુંજ નહીં પણ પોતાનાં સગાં સ્નેહીઓને તે જાહેર કરવાની મના કરી ગયા છે.

દક્ષીણ આફ્રીકામાં બીમાર પડી ગયલા અને ધાયલ થયલાઓના ઉપચોગ માટે તંબાકુ અને ચીરતની ઉદાર ભેટ માટે રાજ એડવરડ, લોર્ડ કીચનર અને વડા વૈદક અમલદાર તરફથી મરહુમનો ઉપકાર માનવામાં આવ્યો હતો.

જાહેર પ્રજા અને સરકારની ધણી ઉપયોગી સેવાઓ બજવવા માટે ૧૮૯૩ નાં સાલમાં મરહુમને ખાનખાહદુરનો ખેતાળ એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો. અને ૧૮૯૯ મ “સી. આઇ. ઇ.” નો એલકાળ આપવામાં આવ્યો હતો. સને ૧૯૦૧ માં એઓની સેવાઓની વધુ પીછાણ તરીકે “કપસરે હીન્દ” નો પહેલા વર્ગનો સોનાનો ચાન્દ આપવામાં આવ્યો હતો.

ઉપલાં માન અકરામ ઉપરાંત પંજબની સરકારના “દરબારી” હોવાનું માન ધરાવતા હતા અને ૧૯૦૩ માં દીક્ષીમાં ભરાએલી “કારોનેશન દરબાર” વખતે તેઓને વાઇસરોએ આમનત્રણ કીધું હતું અને એક રૂપાનો ચાન્દ ભેટ આપ્યો હતો.

૧૯૦૯ માં મરહુમને “નવાબ” નો ખેતાળ મલ્યો હતો. ઈંગ્લેન્ડ સરકાર તરફથી “નવાબ” નો ખેતાળ મેલવનાર પેહલા જરથોરની એઓજ હતા. આવતા ડીસેમ્બર માસમાં દીક્ષીમાં ભરાનારી દરબારમાં હાજર રહેવાનું નોતરું એ શેઠને થઇ ચુક્યું હતું અને ધણાક અમલદારોને મોહને સમજતું હતું કે એ પ્રસંગે એઓને “સર—નાઇટ” નો એલકાળ મલવાની દરેક વકી છે—પણ જલેમ દેવ મોહતે—એઓની કીમતી છાંદગીનો ખાંત લાવી મેલવાથી એ વધુ માન—જેને દરેક રીતે તેઓ લાએક હતા—તે મેલવવા આગમજ આવ્યે ફાંતી દુન્યા છોડી ગયા છે.

જાહેર કામોમાં પોતાનો કીમતી વખત આપવા છતાં—અને પોતાના ધંધાની હદ બાહેર જંજલી છતાં “મેસોનીક” બામદો માટે મરહુમ ધણીજ કાળજી રાખતા હતા. મેસોનીક મંડળનાં એક આગેવાન અને ચુસ્ટ સભાસદ હતા અને ખાંત બાહોશી અને નત્ર સ્વભાવથી એ મંડળની એક મોહટી પદવીએ ચઢવાને સામર્થ્યવાન થયા હતા.

ક્રી મેસન સંબંધી કારકીર્દિ.

હુજર—માનને લાયક ભાઇ કામોદેર એફ. ધનજીભાઈ, નં. ૧૪૧૭, ૧૪૪૮ અને ૧૯૯૫ ના ભોડજોના તથા અંગ્રેજી કાયદાઓના માજી માસ્તર, તથા પંજબના માજી દેખુતી દીક્ષીકત માંડ માસ્તર, ધણા જાણીતા અને માન પામેલા ક્રીમેસન હતા; કોઇબી ભાઇ અથવા ક્રી મેસનની કોઇબી મંડલીને જો એવણની સલાહ અને મદદની જરૂર હોય તો તે હમેશાં તૈયારજ હોય છે. પોતાના હુજરના ઉમંગ વચ્ચે પોતાની જાતી અગવડને કદી આવવા

ફેતા નહી, અને ખુદ પોતાના કામની ચિંતા અને જોખમદારીના બોજ છતાં ક્રીમેશનના કામની ફરજો હંમેશાં ખુશ સ્વભાવે બજા લાવતા હતા.

ભાઈ ધનજીભાઈ રાવલપીંડી ખાતે નવા સ્થાપેલા લૉડજ “મેયો” નં. ૧૪૧૩ ઇ. સી. મધેના પહેલાજ ઉમેદવાર તરીકે તા. ૧૫ મી અક્ટોબર ૧૮૭૨ ને દીને જોડાયા હતા, અને બીજી અને ત્રીજી પદવી પણ એજ લૉડજ મધે એવણે મેળવી હતી. ૧૮૭૪ માં જુન્યર વોરદન તરીકે એવણની નેમણુક થઈ હતી અને ૧૮૯૦ માં વરશીપટુલ માસ્તર થયા હતા, અને અત્યાર સુધી એવણ મેમ્બર હતા.

(ક) માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈએ ૧૮૭૩ નાં સાલમાં મરી ખાતે નં. ૧૪૪૮ વાલો “લાઇટ ઇન ધ હીમાલયઝ” નામનો લૉડજ શરૂ કરીધો અને તે લૉડજનું પેહલું ઉપરીપણું ૧૮૭૬ માં એવણે કરીધું. બીજું ઉપરીપણું ૧૮૯૪ માં કરીધું અને હજી સુધી તેના મેમ્બર છે.

(ખ) એવણે રાવલપીંડી ખાતે વેસ્ટ રીડજ મધે “રાઇઝીંગ સ્ટાર” નામના નં. ૧૯૯૫ ઇ. સી. વાલો લૉડજની ૧૮૮૩ નાં સાલમાં શરૂઆત કરીધી હતી, અને તેના પેહલા વરશીપટુલ માસ્તરની પદવી મેલવી હતી ત્યાર બાદ ૧૮૮૮ માં તેને “મેયો” ના લૉડજ સાથે જોડી નાંખ્યો હતો.

(ગ) માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈ લાહોર ખાતે ૧૮૯૦ ના સાલમાં ઉંઘાડેલા “આલબર્ટ લૉડજ” નં. ૨૩૭૦ ના સ્થાપકો મધેના એક હતા અને હજી સુધી તેના મેમ્બર છે.

(ઘ) માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈ કાશ્મીરખાતે ૧૯૦૪ નાં સાલમાં ઉંઘાડેલા “તખ્ત—ઇ. સુલેમાન” નં. ૩૦૪૩ ઇ. સી. ના સ્થાપકો મધેના એક હતા.

(ચ) એવણુ ઇમ્પીરીયલ અધરહુદ સ્કૉટ કોન્સ્ટીટ્યુશનના મેમ્બર છે.

રૉયલ આર્ચ—સર્વથી શ્રેષ્ઠ દોસ્ત ધનજીભાઈને પેશાવર ખાતે તા. ૮ મી માર્ચ ૧૮૭૪ ને “ખાઇઅર લૉડજ” સાથે જોડાયલા નં. ૫૮૨ વાલો “બૉરદર ચૅપીર” મધે રૉયલ આર્ચની દીથી બક્ષવામાં આવી હતી, કેમકે તે વખતે રાવલપીંડી ખાતે કોઈ “ચૅપીર” હતાં નહીં, ત્યાર બાદ થોડા વખતમાં ૧૮૭૪નાં સાલની આખેરીએ રૉયલ આર્ચ ચૅપીર નં. ૧૪૪૮ “લોચ” નામનું ઉંઘાડવામાં આવ્યું હતું. સર્વથી શ્રેષ્ઠ દોસ્ત ધનજીભાઈ એના સ્થાપકો મધેના એક હતા, અને ઓશીસ મધે પાયરી દર પાયરી ચઢતાં ૧૮૭૮ નાં સાલમાં તેના પહેલા પ્રીન્સીપાલ થયા હતા. ત્યાર બાદ “લોચ” ને નં. ૧૯૬૦ વાલો “સ્પુઅર્લ ચેપતર” સાથે જોડવામાં આવ્યો હતો.

માર્ક—માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈને ૧૮૭૪ નાં સાલમાં ૨૨ મી અક્ટોબરે મરી ખાતે નં. ૧૮૦ ઇ. સી. “રામસે” વાલો લૉજ મધે માર્કની દીથી ઉપર ચઢાવ્યા હતા અને ૧૮૭૫ માં જુન્યર વોરદન થયા હતા. ત્યાર બાદ થોડા વખતમાં ઘણાં કારણોને લીધે તે લોજ કાઢી નાખ્યો, અને ૧૮૭૭ ના જુલાઇમાં માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈએ લોર્ડ ઓસલ્વતન, જનરલ ઓસવેલ અને બીજાઓની મદદ લઈને તે પાછો ચાલુ કરીધો અને ખોરાક, સામાન, અને કામનાં ઓખરોના પૈસા પોતે આપતા હતા અને માર્ક માસ્તરના દીસ્ત્રીકત ગ્રાન્ડ લૉડજ મધે પાયરી દર પાયરી વધીને વરશીપટુલ માસ્તર તરીકે

રાજ્ય ચલાવ્યું. માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈને ૧૯૦૦ નાં સાલમાં પંજાબના પ્રમુખના દેખુટી આન્દ માસ્તર બનાવવામાં આવ્યા હતા અને માર્ક મેસનરી મધેની અમુક્ય સેવાઓને લીધે ૨૪ મી અક્ટોબર ૧૮૮૪ ના પેતાં મુજબ ઇંગ્લંદના આન્દ લોડજની આન્દ સીનર દીકનની માન પામેલી પદવી ધરાવે છે.

માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈને ૧૮૮૦ ના જાનેવારીની તા. ૨૮ મીને દીને રાવલપોંડી ખાતે “ઝેરાસત” નં. ૨૧૯ ના લોડજમાં રાયલ આરક મરીનરની દીમી એનાયત કરવામાં આવી હતી અને ખીજે વરસે વરશીપકુલ કમાન્દર નોહાની દીમી મલી હતી. માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈને ૧૭-૧-૦૨ ને દીને મુખ્ય મધે નં. ૨૩ વાલા “કામા કનકલેવ” મધે ઝોરદર ઓફ ધી સીક્રેટ મેનીતર મધે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.

પંજાબના દીસ્ત્રીક આન્દ લોડજના હેવાલ પરથી નીચલા ઉતારાઓ ટાંક્યા છે. આપણી છેલ્લી વાતચીત પછી “લાઇત ધન ધ હીમાલયઝ”ની તપાસ લીધી છે અને સંતોષકારક હાલતમાં તે છે એમ ખબર મલી છે. એ લોડજ માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈ એક પારસી ગૃહસ્થ ચલાવે છે. હું ધારું છું કે આ પહેલોજ દાખલો આ પ્રમુખમાં બન્યો છે કે જ્યાં એક પારસીએ પુર્વ તરફની ખુરશી લીધી છે. હું ધારું છું કે એ બનાવ છેલ્લો હોય નહીં.

માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈને જે ઓધવા માટે એકમતે ચુંટી કાઢ્યા છે તેને દરેક રીતે લાયક પુરવાર થાય અને લાયક નીવડે.

વળી તા. ૨૭ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૫ ને દીને મલેલી મીતીંગના હેવાલ મધે રાઇત વરશીપકુલ અધર કરનલ માસી પોતાના દેખુટી વરશીપકુલ અધર કરનલ સી. એચ. તી. મારશલના રાજનામાં વીશે ટીકા કરતા નીચે પ્રમાણે જણાવે છે:—

“એની જગા મારા ધણા જુના અને ધણા લાયક મિત્ર માનને લાયક ભાઈ ધનજી. ભાઈ કોમોદોરે પુરી છે કે જેવણ એકથી વધુ તોફાની વખતોએ ક્રીમેસનરીની બાજુએ હતા અને તેને શાંતીમાં લાયા છે.”

માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈની કાફત મેસનરી મધેની સેવાની પીછાનમાં તેવણને દેખુટી દીસ્ત્રીકત આન્દ માસ્તરનો ઓધો બખસ્યો અને ૧૮૯૫ માં આર્યના દીસ્ત્રીકત આન્દનો ઓધો મલ્યો જે એ સઉથી ઉંચા ઓધાઓ કાફત અને રાયલ આર્ય મેસનરીના હાથમાં છે.

ભાઈઓએ પોતાની સારી લાગણી એવણને મેસોનીક જવેરાતની પ થી વધુ બક્ષેસ કરીને દેખાડી આપી છે.

એ ઉપરથી દેખાય છે કે માનને લાયક ભાઈ ધનજીભાઈની ક્રીમેસનની કારકીર્દી એવી છે કે જે વીશે કોઇખી ક્રીમેસનવાલો મગરરી લઇ શકે અને ઝોરડરના ધણા જુવાન મેમબરને એ કારકીર્દી એક ધડો પુરો પાડશે.

નાદરસ્ત નબલી તખીઅત છતાંખી અત્રેના નવા બંધાતા (રાવલપોંડીના) મેસોનીક હાલના પાયા નાંખવાની કીયા બજાવવાતું આમનત્રણ એવણે સ્વીકાર્યું હતું. અને ગયા જુન માસની તારીખ ૬ થીએ એ કીયા માટે મરી પાહડપરથી અત્રે ઉતર્યા હતા. તે વખતે એઓની તખીઅત લઇડેલી માલમ પડતી હતી. પણ આઠલા હુંક વખતમાંજ સ્વર્ગવાસી મશે એવું કાઢને સ્વપનેખી નહી હતું.

મરહુમ નવાબ સાહેબ સરકારી અમલદારો અને ખાનગી માહાન પુરષો સાથે દ્વેષાધારે સંબંધ ધરાવતા હતા તે વધુ પુરવાર એઓનાં મરણ પછીથી એઓનાં વીધવા અને કુટુંબીઓને મલેલાં દીલાસાપત્ર પરથી જણાઈ આવે છે. માટે એ દીલાસા પત્રની થોડીક નકલો અત્રે જણાવવા જોગ થઈ પડશે.

(૧) જમુ અને કેશમીર સ્તેતના માહરાજ હીઝ હાઇનેસ જેનરલ સર પરતાપસિંગ, જી. સી. એસ. આઇ. તરફથી નીચલો દીલાસાનો તાર મરહુમના બેટા શેઠ સોરાબજીને મળ્યો હતો:—

“આશા છે, જે તમે તમારી યુરોપની સફરથી સહીસલામત આવી પુગ્યા હશે. તમારાં બેહન અને માતાજી તરફથી જણી મને ધણી દલગીરી પેદા થઈ છે કે મારું બહુ ધન્યનાર નવાબ ધનજીભાઈ સી. આઇ. ઇ. એકાએક અને નધારેલી વખતે ગુજર પામ્યા છે. મારી ખાત્રી છે કે મરહુમની ખોટનો દરેક જણ વીલાપ કરે છે. કારણ એઓ જાહેર પ્રજાની સેવામાં હંમેશા હાજર રહેતા. તમેને ગયલી ખોટમાં મારી ધણી દીલસોજી છે.”

(૨) વાઇસરોય અને ગવર્નર જેનરલના એસીસ્ટન્ટ પ્રાઇવેટ સેક્રેટરી જે. બી. રેકોટ એસ્કવાયર દીલાસા પત્રમાં નીચલા શબ્દો વાપરે છે:—

“..... મારા વાહલા મીત્ર ધનજીભાઈ સાથે મને ૨૧ વરસની ઓલખાણ હતી. એ અરસામાં હમે એકબીજાને સલાહ આપતા તથા લેતા અને અરસપરસ મદદ કરતા હતા. મરહુમનાં કોઇથી કુટુંબીઓને મદદ અને સલાહ આપવામાં માન અને મજાહ સમજાસ.

..... મરહુમ એક સાઠ અને ઉઝર દીલનાં આદમી હતા. તેઓ પરાંપકરીપણાં અને સખાવતથી ભરપુર હતા. ... ..”

(૩) જોડયા પ્રાંતના લેફ્ટેનન્ટ ગવર્નર સર જે. પી. હ્યુએટ, કે. સી. એસ. આઇ. સી. આઇ. ઇ. બેગમ આવાંખાઈપર દીલાસાપત્ર લખતાં નીચલા બોલ વાપરે છે:—

“..... હીંદુસ્તાનમાં મારો વખત હવે લગભગ પુરો થવા આવ્યો છે. પણ જે તમારા છોકરા યા કોઇથી કુટુંબીઓ સાથે કામનાં સમાગમમાં આવીશ તો જે તમારા મરહુમ પતી તરફ લાગણી અને માન મને હતાં તે હું સદા યાદ રાખીશ.”

(૪) પોસ્ટ ઓફીસના ડીરેક્ટર જેનરલ, ઓનરેબલ સી. સ્તુયર્ત વીલસન એસ્કવાયરે નીચલો તાર મોકલ્યો હતો:—

“તમેને જે દલગીરીભરી ખોટ ગઈ છે તેમાં મારી અને આખાં તપાલ ખાતાંની ખરાં દીલની દીલસોજી છે.”

(૫) પંજાબ બેન્કીંગ કંપની લીમીટેડના મેનેજર સર ડી. પી. મેસને નીચલો દીલાસાપત્ર બેગમ આવાંખાઈ પર લખ્યો હતો:—

“તમારા વાહલા પતીનાં મોહતની ખબર મેં ધણીજ દલગીરી સાથે જણી છે..... ... કામકાજ, વેપાર, વનજ તેમજ મેસન અને સંસાર મંડલમાં ધણાં વરસો થયાં હોવાને ધણી ધારી મીત્રાચારી પડી હતી ને હમેએ હમેશાં સાથે કામ કરીયું છે. મને લાગે છે કે મેં મારો સૌથી સરસ મીત્ર ખોસો છે, કે જેની જગ્યા કદીથી પુરાવાની નથી.....”

(૬) જમુ અને કેશમીર સ્તેતના ચીફ મીનીસતર “ દીવાન રાય સાહેબ અમરનાથે ” નીચલો તાર મોકલ્યો હતો:—

“ નવાબ સાહેબનાં મરણની ખબર સાંભળી હમો સર્વે દુઃખી થયાં હોએ. દીલોબની-બરી દીલસોજ છે. ”

(૭) ધરમપોરથી પંજાબના ભેફતેનન્ટ ગવરનરના એ. ડી. સી. તરફથી નીચલો તાર મોકલ્યો હતો:—

“ ભેફતેનન્ટ ગવરનરે તમારા માનવંત પતીનાં મરણની ખબર ઘણી દલગીરી સાથે સાંભળી છે. મરહુમની ખાનગી કારકીર્દી અને જાહેર કામમાં આપેલી મદદની તેઓ આ તકે પીછાણ કરે છે. ”

(૮) રાવલપીંડીના કમીશનર એફ. પોફ્ટમ યંગ એસકવાયરે નીચલો પત્ર લખ્યો હતો:—

“ તમારા પતીનાં મરણના દલગીરીભર્યા સમાચાર મેં હમણાંજ સાંભળ્યા છે. એઓની ખોટ કેટલી બધી જણાશે તે લખવાની જરૂર જોતો નથી. પંજાબમાં મરહુમ ઘણા જાણીતા અને માનીતા હતા..... ”

(૯) રાવલપીંડી દીસ્ત્રીકટના જેનરલ ઓશીસર કમાનડીંગ જેનરલ સર એ. આર. માર્ટીને નીચલો પત્ર લખ્યો હતો :—

“ મી. ધનજીભાઈનાં મરણની અફસોસકારક ખબર મને હમણાં મળી છે. મને તો ખ્યાલ બી નહીં કે એઓ ખીમાર હતા, નહીં તો હું જરૂર એઓને મલવા આવતે. મને ઘણો અફસોસ પેદા થાય છે કે હું એઓને મળ્યો નહીં.....મેં એક પુરાણા અને કીમતી મીત્રને ખોયા છે. મારા સસરા સર એનેસ્લી ડીરેનઝી એ ખબર જાણી ઘણા દલગીર થશે...”

(૧૦) નોર્થ વેસ્ટ ક્રાંતીઅરના ચીફ કમીશનર સર જ્યોર્જ રસકેપલ દીલાસાનો તાર નીચે પ્રમાણે કરે છે :—

“ નવાબ ધનજીભાઈનાં મરણની ખબર સાંભળી હું ઘણો દલગીર થયો છું. જણાવવાને દલગીર છું કે એટલે છેતે હોવાથી મારા સર્વેથી પુરાણા મીત્રમાંનાં એક તરફ માનની છેલી લાગણી દેખાડવા મરહુમની પાયદસ્તમાં મારેથી આવી શકાયું નહીં. ”

(૧૧) રાવલપીંડીના ડેપ્યુટી કમીશનરે નીચલો પત્ર લખ્યો હતો:—

“.....તમારા પતી મારા એક પુરાણા મીત્ર થતા હતા. તેઓ નમ્ર, માયાલુ અને ધાર્મિક ગ્રહસ્થ હતા.....તમો સર્વે તરફ મારી અને મારી ઘણીઆણીની દીલસોજ છે.....”

(૧૨) કેશમીરના રેસીડંત કરનલ કે. ડી. અરસ્કીન તરફથી નીચલો તાર મોકલ્યો હતો:—

“ નવાબ ધનજીભાઈનાં મરણના સમાચાર ઘણી દલગીરી સાથે સમજ્યા છે. મરહુમનાં કુટુંબ તરફ દીલોબની બરી દીલસોજ છે. ”

(૧૩) પંજાબ અને વાબ્ય પ્રાંતના પોસ્ટ માસ્ટર જેનરલનો દીલાસાનો તાર:—

“ નવાબનાં મરણ વીશે જાણી હું ઘણો દીલગીર છું. એઓનાં સમાંઓ તરફ મારી ઘણી દીલસોજ છે. ”

(૧૪) રેલવે મેલ સરવીસના ઇનસપેક્ટર જેનરલ એચ. શેરીડન એસકવાયર તરફનો દીલાસાનો તાર:—

“મારા પુરાણા મીત્રનાં મોહતથી મને ધણી દલગીરી ઉપજે છે દીમોળની બરી દીલસોજી.”

(૧૫) રાવલપીંડીની જરથોસ્તી અનજીમને એક જેનરલ મીતીંગ તા. ૫ મી જુલાઈએ બોલાવી મરહુમનાં વીધવા અને કુટુંબને એક પત્ર લખી ઘટતા શબ્દોમાં દીલાસો દીધો હતો.

મરહુમને દશ ફરજદ થયાં હતાં તેમાં ચાર છોકરા અને છ છોકરીઓ, પણ તેમાંથી ફક્ત ચારજ હાલ હયાત છે. મરહુમનાં એકપુરા બેટા શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઈ કામાડોર, વડાં બેતી બાઈ શીરીનબાઈ તે શેઠ નશરવાનજી મેરવાનજી કામાનાં ધણીઆણી, બીજાં બેતી બાઈ પીરોજબાઈ તે શેઠ જમશેદજી પાલનજી કેકોબાદનાં ધણીઆણી અને ત્રીજાં બેતી બાઈ આઈમાએ તે શેઠ મેરવાનજી એદલજી જશાવાલાનાં ધણીઆણી. એ કુટુંબનાં માથાપર મરહુમનાં નેક, માયાલુ, રાંક અને સાદા સ્વભાવનાં વીધવા બેગમ આંવાંબાઈ હયાત છે. એઓનું છતર પોતાનાં કુટુંબપર ધણાં વરસ કાયમ રહે એવી દરેક જણુ કુતા ગુમરે છે.

એક સારા ધીકતા ધંધા ઉપરાંત મરહુમ નવાબ પોતા પાછલ સારી પુંજી મુકી ગયા છે. મરહુમ જરથોસ્તી કોમ તરફ સારી લાગણી અને દીલસોજી ધરાવતા હતા. અને કોમનાં દરેક બાઈને મદદ કરવા સદા તત્પર હતા. પોતાનાં વસીયતનામામાં રૂ. ૧૫૦૦૦) અંકે પંદર હજાર રૂપીઆની મુંબઈમાં ગરીબ જરથોસ્તીઓ માટે એક ચાક્ષી બંધાવવા કાજે ફરમાવી ગયા છે.

મરહુમ નવાબ ખાનબાહદુર ધનજીભાઈનાં ઉઠમણાંની ક્રીયા ત્રીજે દીવસે પાછલા પોહોરનાં ત્રણ કલાકે મરહુમ શેઠનાં રાવલપીંડીનાં કુશાડે મકાનમાં લાહોરવાલા દસ્તુર સાહેબની આગેવાની હેઠલ કરવામાં આવી હતી. જે વેલા રાવલપીંડીમાં વસ્તા દરેક જરથોસ્તી ભાઈએ હાજરી આપી હતી.

ઉઠમણાંની ક્રીયા થઈ રહ્યા બાદ મરહુમની પોતાની પુંજીમાંથી અને બીજી સખાવતો કુલે રૂ. ૧૧૨૦૦) અંકે અગીઆર હજાર અને બસો નીચે મુજબ જાહેર કરવામાં આવી હતી

મરહુમની પુંજીમાંથી	રૂ. ૫૦૦૦)
મરહુમનાં વીધવા બેગમ બાઈ આંવાંબાઈ	રૂ. ૨૫૦૦)
,, બેતા શેઠ સોરાબજી	રૂ. ૨૫૦૦)
,, બેતીબાઈ શીરીનબાઈ ન. કામાં	રૂ. ૫૦૦)
,, ,, બાઈ પીરોજબાઈ જ. કેકોબાદ	રૂ. ૩૦૦)
,, ,, બાઈ આઈમાય મે. જશાવાલા	રૂ. ૩૦૦)
મરહુમના જમાઈ શેઠ નશરવાનજી મેરવાનજી કામા.	રૂ. ૧૦૦)

આએ રકમો ઉપરાંત મરહુમ નવાબ ખાનબાહદુર ધનજીભાઈ ઉપર જણાવેલી રૂપીઆ પંદર હજારની રકમ પોતાનાં વસીયતનામાં મારફતે મુંબઈમાં જરથોસ્તીઓ માટે ચાક્ષી બંધાવવા મુકી ગયા છે. તેથી ઉઠમણાંની ક્રીયા વખતે જાહેર કરવામાં આવી હતી.

ઉપલી અગીઆર હજાર બસોની રકમનો મુખ્ય ભાગ રાવલપીંડીનાં ફરવરદીઆનમાં સધરીતું મકાન તેમજ માત્રી વગેરે નોકરોના કાઠરાં બાંધી પારસી અનજીમનને અરપણુ કરવામાં વાપરવામાં આવશે. અને બાકી જે વધશે તે સુરત અને રાંડેર મધેનાં જરથોસ્તીનાં ફંડમાં મોકલવામાં આવશે. ક્યાં ક્યાં ફંડમાં તે હવે પછીથી નક્કી કરવામાં આવશે.

અહેર ખબરો.

BY APPOINTMENT TO

H. E. Sir George Sydenham Clarke,

G. C. M. G., G. C. I. E.,

GOVERNOR OF BOMBAY.

**BOMBAY FINE ART GALLERY &
HIGH CLASS PICTURE FRAME WORKS**

* Exhibition of Pictures by Grate Masters of the Royal Academy.

Photos enlarged from Carte-de-Visite to life size in black & white
or on canvas in oil by European artists at very Moderate
Charges.

BOMBAY FINE ART GALLERY.

Esplanade Road—Opp. The Bombay Club.

D. B. DINSHAW & Co.

Proprietors.

મુખર્ધના નામદાર ગવરનર સર જ્યોરજ સીડીનહમ કલારક,
જી. સી. એમ. જી., જી. સી. એમ. આઈ. ઈ., ના
ખાશ આશરા હેઠલ.

બોમ્બે ફાઇન આર્ટ ગેલરી એન્ડ હાઇ ક્લાસ

પીકચર ફ્રેમ વર્ક્સ.

રોયલ એકેડેમીના મહાન ઉસ્તાદોનાં પીકચરોનું એકઝીબીશન.

અંગ્રેજ કારીગરોને હાથે કાર્ટ-ડ-વીઝીટપરથી કેયોનમાં અથવા કેનવાસ
ઉપર આઈલિ પેન્ટીંગ મોટાં કદમાં ચીતારી આપે છે.

ભાવો ઘણાજ કીફાયત છે.

બોમ્બે ફાઇન આર્ટ ગેલરી.

એસમ્બ્લેનેડ રોડ—બોમ્બે કલબની સામે.

દી. બી. દીનશાહની કંપની.

પ્રોપ્રાયટરસ.

નજીવી જેવી ચીજ પણ તમો મફતમાં મેળવી શકવાના નથી.

એકાદ વેળા તમો કદાચ મેળવી બી શકો, પણ માણસ જાતનો ખવાસ એતા બધારણ ઉપર બધા-
યલો નથી; અને તેથી ઘણું કરીને કાંઈક મેળવવામાં તમને થોડું ઘણું બી દામ આપવું તો પડવાનું.

ઘણું કરીને સસતી જાતની તાંબાકુતી નળીની ટોચ સેસ્યુલોઝની બનેલી હોય છે. પણ તમો
વધુ દામ ખરચશો તો તમને ખરા કેરબાની ટોચવાળી નળી મળશે.

એક ચોકકસ બોલીથી વેચાતો માલ (એટલે સેલ સસતી જાતનો અને ઉતરતી પકિતનો હોય
છે. તેમાં ખસુસ કરીને સોનાના દાગીના બનાવવામાં હલકાં સોનાની રાવતી વાપરી હોય તો તેવા
દાગીના સસતા પડે છે. અને તેની પરિક્ષા તે દાગીનાને ગાલ્યા શિવાય થતી નથી માટે સેલનો
માલ ઉતરતી પકિતનો સાબીત થાય છે.

તમારા તાબાનું એનજીન હમેશા બરાબર ચાલ્યા કરે છે. ત્યારે એમ કહેવાય છે કે, તમો
તમારું કામ ઘણું સારી રીતે બજાવો છો, તમારા જેવું કાંમ એક ઓછા પગારના એનજીન-
અરથી થવાનું નથી, તેમજ દાગીના બનાવવામાં પણ ઉપલી બાબતોજ સાચી છે.

એક ખખરદાર માણસ જે સારું કામ કરે છે, તે દાગીના પણ સારાજ બનાવવાનો પણ
એવા માણસને વધુ પગાર આપવો પડે છે; અને તેથી દાગીનાની કિંમત વધી જાય છે. જ્યારે તમો
સસતા સેલમાં વેચાતા દાગીના ખરીદ કરો છો ત્યારે દામ પ્રમાણેનું કામ તમને મળે છે, અને ઘણું
કરીને તેવા દાગીનામાં ખામીવાળી બનાવટ માલમ પડે છે.

અગર તમને લાંબો વખત ટકે એવી મેકીંગ જોઈતી હશે તો, જુની મેકીંગ માહેલો મસાલો
કાઢી લઈ બનાવેલી મેકીંગ તમો ખરીદ કરવાના નથી પણ સારી જાતની ખરીદશો.

અગર તમને લાંબો વખત ટકે એવા દાગીના જોઈતા હશે તો, તમને તેની કિંમત પણ
વધુ પડશે.

ઘણાં ઉંચાં કામો ખરાબ સરસામાનને લીધે બગડી જાય છે. અને ઘણી સારી પેઢીઓ ખરાબ
માલ બનાવવાથી નિશફત જાય છે. તેથી સારી બનાવટનો માલ ખરીદ કાંધાથી પોશાય છે.

આદરજી ડોસાભાઈ ચોકસીના દાગીના

સારી જાત અને બનાવટ માટે જાણીતા થઈ ચુક્યા છે. એમાં જોઈતી રાવતી ગીનીના સોનામાં
૧૮ કેરેટની અમારે ત્યાં વપરાય છે. એથી દાગીના ઉપર ચોટાડેલી ટીકીઓ વગેરે ખરી પડતી
નથી. હવે જો રાવતી ૧૫ કેરેટની વાપરી હોય તો દાગીના સસતાં થાય છે (૧૨) કેરેટથી વધુ સસતા
થાય છે. અને જો બારોબાર રાવતી વપરાયેલી હોય છે તો સસતાંનો પાર રહેતો નથી. ત્યારે અમારા
બનાવેલા દાગીનામાં ઓછી રાવતી અને ૧૮) કેરેટનીજ વપરાય છે. જેથી દાગીનાના આવરદા
લાંબા થાય છે. માટે અમારી બનાવટ ખરેખરી A. 1 છે. અમારા દાગીના કાંઈ સસતાં નથી,
પણ પોતાની ઉંચી ખાશીઅત જાળવી શકે એવી બનાવટ પછી સસતાં બનાવવામાં આવ્યાં છે.

તમારો અનુભવ બીજાઓ જેવોજ છે તો, તમો પોતે અમારા દાગીનાની શા માટે અજમાયશ
લેજો જોતા નથી? તમારી મરજી પ્રમાણેની ફાસન ચુંટી કાઢી અમને તમારું કામ સોંપો અને તેવુંજ
કામ બહાર કોઈ પણ ટેકાણે બનાવવા આપો, અને પછી બનેલું તોલ કરો. એવું નામ તે
ખરી કસોટી.

માહા ૧ લો ફરવરદીન શેહેનશાહી શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી

પારશીઓના તીશે રોજ-તેના વાર. નામ સાથે	ક તારીખ ગ્રેગરીયન કોઈની તથા.	કદમી જરથોસ્તીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહ ૨ જે અરદીબેહશત શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૩ મી સપ્ટેમ્બરથી ૧૨ મી ઓક્ટોબર ૧૯૧૧ સુધી. હીંદુઓના સંવત ૧૯૬૭ ના ભાદરવા વદ ૫ ને વાર મુધથી તે આશો વદ ૫ ને વાર ગુરુ સુધી.
૧-અહુરમઝદ મુધ. ૧૩	૫	શેહેનશાહી "નોરોજ" (પપેતી.) જરથોસ્તીઓનું યજ્ઞદેજરદી.
૨-મેહમન ... ગુરુ. ૧૪	૬	[સને ૧૨૮૧ નું નવું વરસ.]
૩-અરદીબેસ્ત શુકર ૧૫	૭	હમકારો, શેઠ રંપીથવન ઇજવાનો દીવસ-કદમી અરદીબેસ્ત
૪-શેહરેવર... શની ૧૬	૮	હીંદુ અવીધવા નવમ. [અમસાસપ્રદનું જશન.]
૫-સપ્તદારમદ રવી. ૧૭	૯	શેઠ નવરોજ પ્રદુનજી શી. આધ. ધ. ગુજ્યા. ૧૨૫૫.
૬-પુરદાદ ... સોમ ૧૮	૧૦	શેનશાહીઓનો ખોરદાદશાલ, (ખાશ લોકોનો નોરોજ,) પેગંબર
૭-અમરદાદ. ભોમ ૧૯	૧૧	શેઠ અમરદાદશાલ (વળાવો). { જરથોસ્તનો
૮-દેપાદર.... મુધ. ૨૦	૧૨	{ જન્મ દીવસ. }
૯-આદર..... ગુરુ. ૨૧	૧૩	હમકારો.
૧૦-આવાં..... શુકર ૨૨	૧૪	હીંદુ સરવ પીત્રી અમાસ.
૧૧-પુરશીદ.... શની ૨૩	૧૫	આશો માસ-નોરતાં બેઠાં. કદમીઓનાં 'મેદીઓજરેમ'
૧૨-મેહોર..... રવી. ૨૪	૧૬	વંમખાર. ઇસ્ત મુઝીયા કંપની સ્થાપી, ૧૬૦૦.
૧૩-તીર ..... સોમ ૨૫	૧૭	આંદરાંત. { ૧૮૭૫ માં અમદાવાદમાં મોટી રેલ આવી. }
૧૪-ગોશ ..... ભોમ ૨૬	૧૮	મોહમેદન સવાલ માશ. રમઘનન ઇદ.
૧૫-દેપમેહર ... મુધ. ૨૭	૧૯	હીંદુ વીનાયક ચોથ.
૧૬-મેહર..... ગુરુ. ૨૮	૨૦	
૧૭-સરોસ..... શુકર ૨૯	૨૧	હમકારો.
૧૮-રશને..... શની ૩૦	૨૨	માહાલક્ષમીની હોમી જત્રા.
૧૯-ફરવરદીન.. રવી. ૧	૨૩	અક્ટોબર માસ. શેઠ ફરવરદીઆનનું જશન. પુણ્યામાં શેઠ
		{ હીંદુ શેઠ તાડીવાલાની ધરમશાલાને વરસ ૪૩ મું. મુબહમાંનાં
		{ મોદી હીરજી વાંછાગાંધીનાં દુખમાંને ૨૪૩ મું, માં ૧૦
		{ શેઠનાવાલાને ૧૫૫ મું, ગદેવીમાંનાં અનજીમનનાં દુખમાંને
		{ ૧૮૮ મું. નવશારીની મલેશ્વરની અનજીમનની દરેમેહરને
		{ ૧૧૫ મું. મુંબઈની શેઠ જાં ૬૦ શોડાવાટરવાલાની અસલ
		{ દાદગાંની દરેમેહરમાં આદરીઆન પરડેઆં ૫૦ સને ૧૨૫૪.
		{ લંડનની યુનીવર્સિટી ઉંચડી ૧૮૨૮. }
૨૦-બેહરાંમ.... સોમ ૨	૨૪	હમકારો. એડનવાલી શેઠ કાં દીંની દરેમેહરને વરસ ૨૯ મું.
૨૧-રાંમ..... ભોમ ૩	૨૫	{ સુરતવાલા ખાનશાહેબ બેજનજી પાલનજી કોટવાલ
૨૨-ગુવાદ..... મુધ ૪	૨૬	{ ગુજરાત, યજ્ઞદેજરદી ૧૨૨૦. બહીદાંનનો દીવસ. દશેરા. }
૨૩-દેપદીન.... ગુરુ. ૫	૨૭	ગોવાલીઆ તજાવપર શ્રીજક્ષમીનારાયણની જાતરા.
૨૪-દીન..... શુકર ૬	૨૮	
૨૫-અરશેસવંશની	૨૯	કોળગરી પુનેમ. કસલી આજુર માસ. નવું વર્ષ શને ૧૩૨૧ નું.
૨૬-આસતાદ.. રવી. ૮	૨૯	
૨૭-આસમાંન.. શોમ ૯	૩૦	
૨૮-જમીઆદ. ભોમ ૧૦	૩૧	
૨૯-મારેસપ્રદ.. મુધ ૧૧	૩૨	સંકટ ચોથ. પ્રીં આપ વેલ્સ હીંદુસ્થાન આવવા ઇંગ્લેંડથી
૩૦-અનેરાં ... ગુરુ. ૧૨	૩૩	[નીકલ્યો, ૧૮૭૫.]

માહા ૨ ને અરદીમેહસ્ત શેહેનશાહી શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી.

પારશીઓના તીથે રોજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	તારીખ	હિંદુ તથી.	કદમી જરથોશ્ટીઓના રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૩ ને ખુરદાદ શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી.
૧-અહુરમજદ	શુકર	૧૩	૬	૬ માહા ૩ ને ખુરદાદ ક. દીલીના શેહેનશાહ અકબરનું મરણ, {
૨-મેહમન...	શની	૧૪	૭	દીલીના પાદશાહ અકબરનો જન્મ, ૧૫૪૨. [૧૬૦૫. {
				{ ધી જમશેદજી નં પીટીટ આરપ્રનેજ ઉધડી યં ૧૨૫૮. {
				{ શતી અનંતુમનના આતશમેહેરાંમને વરશ ૧૫ મું. {
				{ શેહેનશાહી અરદીમેસતનું જશન. મુંબખનાં જરથો- {
૩-અરદીમેશતરવી.	૧૫	૮	૮	પુણાની કં શેહેનશાહી દરેમેહરને ૧૯મું વરશ ખેડું. હંમકારો. }
૪-શેહરેવર...	સોમ	૧૬	૯	
૫-સપ્તદારમદભોમ	૧૭	૧૦		
૬-ખુરદાદ...	બુધ.	૧૮	૧૧	૪૦ પારસીઓનું ખોરદદ અમસાસપ્તદનું જશન. વાધ ખારસ. }
૭-અમરદાદ...	ગુર.	૧૯	૧૨	ધનતેરશ. [વેપારીઓના ચોપડા લાવવાનું મુદરત. }
૮-દેપાદર...	શુકર	૨૦	૧૩	
૯-આદર...	શની	૨૧	૧૪	હમકારો. કાલીઆદસ. દીવાલી-વહીપુજનો દીવસ.
૧૦-આવાં...	રવી.	૨૨	૩૦	પુણેવાલા દરતુરજીસાહેબ આંબાંસરદાર નોબંબાંગુજર્યા યં {
				[૧૨૫૪. સુર્ય ગ્રહણજીતે સવારે ૬ ક. લાગશે ને ૭ ક. ૫૫ મી. છુટશે. }
૧૧-ખુરશીદ...	શોમ	૨૩	૧	હીંદુ સવંત ૧૯૬૮નું નવું વરસ-કાર્તિક માસ-આદરાત બાધબીજ. }
૧૨-મેહોર...	ભોમ	૨૪	૨	[શેં 'મેદીઓજરેમ' ધંખાર. શેક ૫૦ નં પટેલના મજગાંમ {
૧૩-તીર...	બુધ.	૨૫	૩	૫૦ કેખશર નસરવાંનજી બાહાદુ- [નાં આદ્રાનને ૬૭. }
૧૪-ગોસ...	ગુર.	૨૬	૪	[રજીનો જન્મ, યં ૧૨૩૦.] [કરનું મરણ ૬૦સં ૧૮૧૧. }
૧૫-દેપમેહર...	શુકર	૨૭	૫	કાંહાંગીર પાદશાહનું મરણ ૬૦ સં ૧૬૨૭. જસવંતલાલ હોલ- }
૧૬-મેહેર...	શની	૨૮	૬	{ ના શુરતાનાં રશતમપુરાનાં આદરાંનને ૫૮ મું. {
				{ ૯૦મું. શાંશોંકપાવાલાના આદરાંનને ૫૪મું. સરજં ૭૦ જીં {
				{ જીતા આં ને ૮૨મું. મુંબખમાંના મંબં શેહનાઆદરાંનને {
				{ ૧૪૭ મું. શુરતાના શેહેનશાહી આંને ૮૯મું. મુંબના વાડીઆ- {
				{ તથા આદરાંનોની સાલગરેહ, તેમાં નવસારીના આતશમેરાંમને {
૧૭-શરોશ...	રવી.	૨૯	૭	હમકારો. શેહેનશાહી જરથોશ્ટીઓના ૩ આતશમેહેરાંમો }
૧૮-રશને...	શોમ	૩૦	૮	{ મુલાંવાલી નાગપોરની દરેમેહરને ૧૬ મું. ૫૦ ખેડું. }
૧૯-પ્રવરદીન.	ભોમ	૩૧	૯	{ માંનાં આદરાંનને ૧૦૭ મું. બાધ દીરાંબાધ નં માણેકજી {
				{ ૧૮૫૮ માં. હોરમસજી બં વાડયાજીના ચરનીવાડી {
				{ માહારાંણીની સરકારે હીંદુસ્થાન પોતાને સ્વાધીન લીધું {
૨૦-મેહરાંમ...	બુધ.	૧	૧૦	હમકારો. નવેખર માશ. ઇસ્ટ ઇન્ડિયા કંપની શેહેથી નામદાર }
૨૧-રાંમ...	ગુર.	૨	૧૧	૫૦૨પુરની જત્રા.
૨૨-ગુવાદ...	શુકર	૩	૧૨	તુલશી વીવાહ. [મેખર નેમાયા, ૧૮૮૮. }
૨૩-દેપદીન...	શની	૪	૧૩	આનરેબલ સર દીનં માણે પીટીટ કલકતાની કાંઉનશીલના }
૨૪-દીન...	રવી.	૫	૧૪	આકોલા મધે આ.આ દરતુરજી નોશરવાનજીની દરેમેહેરને ૪૨મું. }
૨૫-અરશેસ્વંગ.	સોમ	૬	૧૫	કનકેશ્વર તથા બાલકેશ્વરની જત્રા. નાહના કોલાખાનો ઓરસ.
૨૬-આસતાદ...	ભોમ	૭	૧	વેલાતમાં પેહેલવેહેલું ન્યુસ લંડન ગેઝેટ નીકલ્યું, ૧૮૬૫.
૨૭-આશમાન...	બુધ.	૮	૨	શેઠ ખંભાં સરાપના કોટમાનાં આદ્રાંનને ૯૬, પ્રીં આપ્ર વેલ્સ {
				{ [તે મરહુમ નામદાર શેનશાહ એડવરડ હીંદુસ્થાનની મુસાફરી {
				{ [માટે મુંબખ આયો ૧૮૭૫. }
૨૮-જમીઆદ.	ગુર.	૯	૩	મરીનલાઇનની શેઠ જં દાં આમરીયાની દરેમેહેર પેહલાં દાદ }
૨૯-મારેસપ્દ...	શુકર	૧૦	૪	કાટમાં જરેણુહોડો રથ ફરવા નીકલશે. [ગાંની સથાપવાને ૩૮. }
૩૦-અનેરાં...	શની	૧૧	૫	{ શેનશાહ એડવરડ શાતમાનો જન્મ, ૧૮૪૧ }

માહા ૩ ને ખુરદાદ શેહેનશાહી શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદી.

પારશીઓના તીશે રોજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	તારીખ છગિરેજી તારીખ હીંદુની તથા.	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી માહા ૪ થો તેશતર તીર શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદી. ધંતા ૦ ૧૨મી નવેમબરથી તે તા ૦ ૧૧મી ડીસેમબર ૧૯૧૧ સુધી. હીંદુ સંવત ૧૯૬૮ ના કારતક વદ ૬ ને વાર રવેલથી તે માગસર વદ ૬ ને વાર શોમ સુધી.
૧-અહુરમજદ	રવી.	૧૨	૬ માહા ૪થો કદમી. શુરતના કાકરાખાડી આગલના દુખમાંને ૧૪૯મુ
૨-ખેહમન....	શોમ	૧૩	૮ રાસત ગોપ્તાર પત્ર ૧૮૫૧ માં નીકલ્યું.
૩-અરદીખેસ્ત	ભોમ	૧૪	૯ હમકારો. શુરતમાંના પેશતનજી કાલાભાષ વકીલના કદમી
૪-શેહરેવર...	બુધ.	૧૫	૧૦ } આતશખેરાને ૮૯ વરસ મું ખેહું, પુણામાંના સર જમશેદજી જીભાધનાં આદરાંને ૬૮ મું. }
૫-સફદારમદ.	ગુર.	૧૬	૧૧ જુલેશલરની, નીરમલની તથા વશધમાં આનંદીની, અલીબાગમાં [રામનાથની બત્રા.
૬-ખુરદાદ....	શુકર	૧૭	૧૨ શેઠ ખુરદાદ અમશાસપદનું જશન. શેઠ નશરવાનજી માંજિકજી
૭-અમરદાદ..	શની	૧૮	૧૩ { પીટીટ ગુજર્યા ય ૦ ૧૨૬૧. શેઠ ખેરામજી ન. સોરવાધએ નવસારીના આતશખેરાંમાં ૩. દશ હમરનું રૂપાનું અપરગા- ન્યું ભેટ આપ્યું ઇ. સ. ૧૮૬૮. }
૮-દેપાદર.....	રવી.	૧૯	૧૪ શેઠ ખરશેદજી કાવશજી બનાજી ગુજર્યા, ય ૦ સને ૧૨૧૬.
૯-આદર.....	શોમ	૨૦	૧૫ હમકારો. શોમવતી અમાસ. નવીવાડીની બત્રા.
૧૦-આવાં.....	ભોમ	૨૧	૧ માગશર માસ.
૧૧-ખુરશીદ...	બુધ.	૨૨	૨ આંદરાત. કદમી તીર મહીનાંના 'મેદીઓશહમ' ધંખાર.
૧૨-મેહર.....	ગુર.	૨૩	૩ જીહાદ માસ.
૧૩-તીર.....	શુકર	૨૪	૪ કદમી તીરીઆંનું જશન. નાધલે કાલાખેના મેહરવાનબાગને
૧૪-ગોશ.....	શની	૨૫	૫ [પાંદે શેનીટેરીયમને) ૪૭ મું. }
૧૫-દેપમેહર...	રવી.	૨૬	૬ મુંબધથી વલસાડ શુધી વડોદરા રેલવે આણું યદ. ૧૮૬૪.
૧૬-મેહર.....	શોમ	૨૭	૬
૧૭-સરોશ.....	ભોમ	૨૮	૭ હમકારો-કા. ખે. બનાજીના મુંબધમાંનાં કદમી આતશખેરાંમને ૬૭.
૧૮-રશને.....	બુધ.	૨૯	૮
૧૯-પ્રવરદીન.	ગુર.	૩૦	૯ ભરૂચમાંના અંનજીમનનાં દોખમાંને ૭૯ મું.
૨૦-ખેહરાંમ...	શુકર	૧	૧૦ ડીસેમબર માસ. હમકારો. કલકતાનું ઇન્ટરનેશનલ એકઝી-
૨૧-રાંમ.....	શની	૨	૧૧ બકરી ઇદ. } બીશન ઉધડયું ૧૮૮૩. શેનશાહબાનુ એલેક્ઝાન્ડરના જનમ, ૧૮૪૪. }
૨૨-ગુવાદ.....	રવી.	૩	૧૨ હીંદુસ્થાનમાં સતીની ચાલ ઓટીશાએ નાખુદ કીધી, ૧૮૨૯.
૨૩-દેપદીન...	શોમ	૪	૧૩ [સુરત-નાનપરામાં શ્રીવીઠ્ઠનાથજીની બત્રા.
૨૪-દીન.....	ભોમ	૫	૧૪ ખેલગામની શેઠ પેશતનજી ખરશેદજી બાધસની દરેહમેહરને
૨૫-અરશેસવગ	બુધ.	૬	૧૫ [૨૦મું. દત્તજયંતી ગાંમદેવીની તથા નાનાશંકરના દેહડાંની બત્રા.
૨૬-આશતાદ..	ગુર.	૭	૧૬ શેઠ માંજિકજી ખરશેદજી મુંબધમાં પેહેલવેહલા (દશી) શેરીપ
૨૭-આશમાન..	શુકર	૮	૧૭ } યયા ૧૮૫૬. ૧૮૫૮ માં દીલીના પાદશા- હને કુટુંબ શાય રંગુનમાં કદ કીધો. }
૨૮-જમીઆદ.	શની	૯	૧૮ ૧૮૫૬ માં ખુશાએરપર ઘેરો નાંખેઓ. ૧૮૨૫ માં વેપારને
૨૯-મારેશફદ..	રવી.	૧૦	૧૯ [મેટા ધભરાત થયો. સંકટ યોથ. }
૩૦-અનેરાં.....	શોમ	૧૧	૨૦

માહા ૪ થો તીર શેહેનશાહી શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદી.

પારશીઓના તાશે રોજ-તેના વાર. નામ સાથે.	ક તારીખ જરોજી હોદ્દા તથા.	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી માહા ૫ મો અમરદાદ સને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદી. ધ.તા. ૧૨ મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૧થી તા. ૧૦મી જાનેવારી ૧૯૧૨. હીંદુઓનાં સંવત ૧૯૬૮ ના માગશર વદ ૭ ને વાર ભોમથી તે પોપ વદ ૬ ને વાર ખુધ શુધી.
૧-અહુરમજ્દભોમ	૧૨	૭ માહા ૫ મો કદમી. મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહલા) { નામદાર શેહેનશાહીએ હીરામાં { જડેલો શુનાનો ચાંદ બક્ષયો, ૧૮૪૩.
૨-ખેહમન ... ખુધ.	૧૩	૮ યજ્ઞદેવરદી શને ૮૫ માં જરથોસ્તીઓ ધરાંનથી શનજનમાં ૩-અરદીખેશત ગુર. ૧૪ ૯ હમકારો. [આવી વસ્યા.]
૪-શેહરેવર... શુકર	૧૫	૧૦ [ઉધડી. { ગુજર્યા-૫૦ ૧૨૬૨.
૫-સપ્તદારમદ શની	૧૬	૧૧ ૧૮૬૯ મા શુએકકેનાલ { લા શેઠ માંજીકજી રસ્તમજી બનાજી ૬-ખુરદાદ... રવી. ૧૭ ૧૨ બદનેશની દરેમેહરને ૨૦ મું. { તરીનાં આદ્રાંનને ૪૩ મું. કલકતાવા ૭-અમરદાદ... શોમ ૧૮ ૧૩ કદમીનું અમરદાદનું જશન. એલાવમાંના જ૦ બ૦ મોસ- ૮-દેપાદર... ભોમ ૧૯ ૧૪ ૧૮૧૭ મહીદપુરમાં લડાઈ. [૧૮૩૧માં જમેકામાં બલવો થયો.] ૯-આદર... ખુધ. ૨૦ ૩૦ હમકારો. કાલકાદે૦ જત્રા. ૧૭૭૨માં મરાઠાદીલીમાંદાખલયયા.]
૧૦-આવાં... ગુર. ૨૧	૨૧	૧ પોપ માસ { સને ૧૩૩૦નું નવું વરસ ૧૧-ખુરશીદ... શુકર ૨૨ ૨ ચાંદરાત. શે૦ 'મેદીઓશેમ' ધંબાર. { મોહરમ માસ હીજરી ૧૨-મોહર... શની ૨૩ ૩ નવસારીમાં આ. માંજીકજી નવરોજી શેઠના દખમાંને ૧૬૬.]
૧૩-તીર... રવી. ૨૪	૨૪	૪ શેહેનશાહીઓનું તીરજીજ્ઞનું જશન.
૧૪-ગોસ... શોમ ૨૫	૨૫	૫ ફીરુઝમસ ડે. નાતાલના તેહવારો.
૧૫-દેપમેહર... ભોમ ૨૬	૨૬	૬ ઓરંગઝાબાદનાં વીકાજી અને પે૦મેહરજીનાં દુખ૦ વરસ ૬૯ મું
૧૬-મેહર... ખુધ. ૨૭	૨૭	૭
૧૭-શરોશ... ગુર. ૨૮	૨૮	૮ હમકારો. મુંબઈ બીડીબજારમાંના મેવાવાલાના આદરાંનને
૧૮-રશને... શુકર ૨૯	૨૯	૯ [૬૨ મું; સુરત નાનપરાંમાંના ખીશનીના આદ્રાંને ૭૫ મું.]
૧૯-પરવરદીન. શની. ૩૦	૩૦	૧૦ આરા ઈમામનો કનદલ રાતે દરવા નીકલશે.
૨૦-ખેહરાંમ... રવી. ૩૧	૩૧	૧૧ હમકારો. બેરાંમજી કાવસજી બાટલીવાલાના મુંબઈના માહાલ { [ક્ષમીના આદરાંનને વરસ ૪૮ મું. કતલની રાત.] [૬૭ માના રાજબીષેકનાં સંબંધમાં દીલીમાં દરબાર. [તું શેરશન ચાલુ થયું ૧૮૮૨. ૧૯૦૩ નામદાર શે૦ એડવ [બને જુદી પ્રેશીડેનશી બનાવી ૧૮૫૯. નવું બોરીબંદર [થયો. ઇ.સ. ૧૮૮૦માં મુંબઈની પ્રીન્સીસડાક ઉધડી. પંજ [૧૮૭૭માંનાં રાંણીનો કેશરેહીદનો ખે૦ દીલીમાં જાહેર
૨૧-રાંમ... શોમ. ૧	૧	૧૨ ઇંગ્રેજી નવું વરસ ૧૯૧૨ નું જાનેવારી. તાજુત થાં કરશે
૨૨-ગુવાદ... ભોમ ૨	૨	૧૩ જાંબલી મોહલાનો ઓરસ.
૨૩-દેપદીન... ખુધ. ૩	૩	૧૪ શેઠ રશતમજી જમશેદજી જીજીભાઈના જનમ ૫૦ સને ૧૧૩૯. { [માહીમમાં પ્રભાદેવીની તથા વરલીમાં મહાદેવની જત્રા.]
૨૪-દીન... ગુર. ૪	૪	૧૫ કલકતામાં ત્રાંમવે ચાલુ થઈ, ૧૮૮૨.
૨૫-અરશેસવંગ શુકર ૫	૫	૧ સીવાજીએ સુરત છુટ્યું-૧૬૬૪.
૨૬-આસતાદ... શની. ૬	૬	૨ [દરેમેહરને ૬૭ મું. સુરતમાં મોટી આગ લાગી ૫૦ ૧૧૯૧.]
૨૭-આશમાન... રવી. ૭	૭	૩ ન૦ શે૦ ઉમરીગરના કલકતાના દખમાંને ૯૧ મું. કરંજગામની
૨૮-જમીઆદ... શોમ. ૮	૮	૪ ૧૮૬૪માં શાહબદો આલબરટ વીકટર જનમ્યાં.
૨૯-મારેસપ્તદ... ભોમ ૯	૯	૫
૩૦-અનેરાં ... ખુધ. ૧૦	૧૦	૬

માહા ૫ મો અમરદાદ શેહેનશાહી રને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી.

પારસીઓના તાંશે રોજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	છગરેજ તારીખ	હીંદી તથા	કદમી જરથોસતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૬ હો શેહેરેવર સને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી, ઈં તા. ૧૧ મી જનેવારીથી તા. ૮ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૨ સુધી હીંદુઓના સંવત ૧૯૬૮ ના પોશ વદ ૮ ને વાર ગરેઉથી તે માહા વદ ૭ ને વાર સુકર સુધી.
૧-અહુરમજદ.	ગુર.	૧૧	૮	માહા ૬ હો શેહેરેવર કં-શુરતાનાં ભરડાણાના દુખમાને ૧૮૬.)
૨-ખેહમન.	શુકર	૧૨	૯	[નવસારીની દેશાધ મનચેરજ ખું નીદરેમેરને વરસ ૧૧૮)
૩-અરદીખેશત.	શની	૧૩	૧૦	મુંબધ કાટના ગોદાવરા મોખેદોનાં આદ્રાંનને ૮૭. ભર્યની)
				[હોંમા. દારાબની દરેમેરને ૧૬૩. હમકારો.)
૪-શેહેરેવર...	રવી.	૧૪	૧૦	કં શેહેરેવર અમશાસપંદનું જશન. મકરસંક્રાંતી.
૫-સપ્રદારમદ.	શોમ.	૧૫	૧૧	યજ્ઞસને ૧૨૩૮ માં ડાવેજર લેડી આવાંબાઈ ગુજરયાં. શુરતાનાં)
૬-ખુરદાદ....	ભોમ	૧૬	૧૨	કાંકરાખાડી આગલના એદલજ શેઠવાલાં)
				અંબુમનનાં દોખમાને વરસ ૮૫ મું.)
૭-અમરદાદ..	બુધ.	૧૭	૧૩	શેહેનશાહી અમરદાદ અમશાપંદ જશન, વડોદરાની ઉમરીગરની)
૮-દેપાદર.....	ગુર.	૧૮	૧૪	[દરેમેરને ૬૭ મું. એડન લીધું ૧૮૩૯.)
૯-આદર	શુકર	૧૯	૩૦	હમકારો. શેઠ ખરશેદજ નશરવાનજ કાંમાજ ગુજરયા, ૫૦ ૧૨૫૪.
૧૦-આવાં.....	શની	૨૦	૧	માહા માસ.
૧૧-ખુરશીદ....	રવી.	૨૧	૨	આંદરાત. ભેશાંનની દા. તથા મનચેરજ વાડયાની દરેમેરને ૬૭ મું.
૧૨-મોહર.....	શોમ	૨૨	૩	નામદાર માહારાણી વિકટોરીયા ૮૨ વરશની ઉમરે મરજી પામ)
				[યાં-૧૯૦૧. નવસારીના વડા દેશાધ ખ. ટે. ય. ૧૧૪૯ માં ગું
૧૩-તીર.....	ભોમ	૨૩	૪	કલકત્તાની યુનીવર્સિટી સ્થાપી ૧૮૫૭.
૧૪-ગોશ.....	બુધ.	૨૪	૫	કાવશજ શોરાબજ ભેદવારની નવસારીની ધરમશરાને ૪૪ મું.
૧૫-દેપમેહર....	ગુર.	૨૫	૬	મું નવો હાઈકોર્ટ વપડાધ, ૧૮૭૯. શુનધડ વેચારા ગાંમમાના)
૧૬-મેહર.....	શુકર	૨૬	૭	[અંદખમાને ૫૦. મજગાંમની ખેંનંસીરવધની દરેમેરને ૪૪.)
૧૭-સરૌશ. ...	શની	૨૭	૮	હમકારો. મુંબધના ધનાંપટેલ ડંકનરોડપરના આદ્રાંનને ૭૯ મું.)
				ચોપાટી વાછાગાંધીના કદમી આદરાંનને ૫૫ મું.
				ઉદવારામાંની રશતમજ જંની ધરમશાલાને ૪૩ મું.
				વેલાતની તારની લાધન સરકારે લીધી, ૧૮૭૦. કલ)
				કતા, મદરાસ, અને મુંબધમાં ટેલીફોન ચાલું થયું)
				૧૮૮૨. બાજરાવ પેસવા મરજી પામ્યો, ૧૮૫૧.)
૧૮-રશને.....	રવી.	૨૮	૯	કલકત્તે ૧ હું અંત્રેજ પત્ર “હીકીજ કલકત્તા જરનલ” નીકલ્યું,)
૧૯-પ્રવરદીન..	શોમ	૨૯	૧૦	૫૦ ૧૨૨૦ માં શેઠ પ્રાંમજ કાવશજ બનાજ ગુજરયા. [૧૭૮૦.)
૨૦-ખેહરાંમ....	ભોમ	૩૦	૧૧	હમકારો. શીંધ રેલવે ચાલુ થધ, ૧૮૫૯.
૨૧-રાંમ.....	બુધ.	૩૧	૧૨	
૨૨-ગુવાદ.....	ગુર.	૧	૧૩	ફેબ્રુઆરી માસ.
૨૩-દેપદીન ...	શુકર	૨	૧૪	ભાયખલે શ્રીમાણકેશરની, બાહરકોટ અંપાગલીમાં અંપાદેવીની જત્રા.
૨૪-દીન... ..	શની	૩	૧	યજ્ઞદેજરદી સને ૧૨૦૮ માં “અલાહીયાગ” બંધાધ.
૨૫-અરશેશવંગ	રવી.	૪	૨	[આદ્રાંનને ૮૩. અંત્રેજ પેટેલવેટેલા હીંદુસ્થાનમાં આવ્યા, ૧૬૧૩.)
૨૬-આશતાદ..	શોમ	૫	૩	કં શેહેરેવર મહીનાના ધંબાર. દીવ મધેના શેઠ જાંનં વાડયાના)
૨૭-આશમાન..	ભોમ	૬	૪	[૧૮૭૨. સર શાહારજંગનું મરજી, ૧૮૮૩.)
૨૮-જમીઆદ..	બુધ.	૭	૫	ગવરનર જોનરલ અરલ મેઓને આનડામાંનમાં મારી નાંખ્યો,)
૨૯-મારેસપ્રંદ..	ગુર.	૮	૬	
૩૦-અનેરા.....	શુકર	૯	૭	શાનશાહબાનું વીકટોરીયા ૧૮૪૦ માં પરજ્યાં.

માહા ૬ થી શેહેરવર શેહેનશાહી શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી.

પારશીઓના તીથે રોજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	ગુરુદી તારીખ	હિંદુ તથી.	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૭ મો મેહેર શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી.
૧-અહુરમઝદ	શની	૧૦	૮	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૭ મો મેહેર શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી. ૪૦ તાં ૧૦ મી ફેબ્રુઆરીથી તાં ૧૦ મી માર્ચ ૧૯૧૨ સુધી. હિંદુઓના સંવત ૧૯૬૮ ના માહા વદ ૮ ને વાર શનેઉથી તે ફાગણ વદ ૭ ને વાર રવેઉ સુધી.
૨-મેહમન....	રવી.	૧૧	૯	માહા ૭ મો કદમી. ૧૮૪૮ માં સતારા લીધું. { મુંબઈની વસ્તીની ગણતરી સને ૧૨૭૫ માં મ્યુની } { શીપાલીટીએ કીધી તે કુલે વરણની-૯૭૭૮૨૨ ની } { થઈ, તેમાં પારશીઓની વસ્તી ૪૮૮૨૪ની હતી. }
૩-અરદીમેશત	શામ	૧૨	૧૦	૧૮૭૪માં પારશીઓ સાથે મુસલમાનોએ મુંબઈમાં હુલડ કર્યું. [માને ૮૯. અમદાવાદ લીધું ૧૭૮૦]
૪-શેહેરવર...	ભોમ	૧૩	૧૧	શેઠનું શેહેરવર અંતુ જશન. નવશારી હોમં કરાવાલાનાં દળ
૫-સદ્દારમદ	બુધ.	૧૪	૧૨	[ખેતાળ મધ્યો ૧૮૮૭.]
૬-ખુરદાદ...	ગુર.	૧૫	૧૩	શેઠ દીંમ્મા પીટીટને 'સર નાઇટ'નો [મહા શીવરાત્રી.]
૭-અમરદાદ...	શુકર	૧૬	૧૩	નાં શેહેનશાહાંનું વીકટોરિયાની જીન્નીલી હિંદમાં થઈ. ૧૮૮૭.
૮-દેપાદર.....	શની	૧૭	૧૪	દમણની મેરવાંનજી નરોવજી માંજીકજીની દરેમેરને ૭૫.
૯-આદર.	રવી.	૧૮	૩૦	કદમકારો. ધારાપુરી અને કનેરીનીબત્રા. [જાતાથા દરેમેહેરને ૬૪]
૧૦-આવાં.....	શામ	૧૯	૧	ફાગણ માસ-આંદરાત. વાંદરાની માંજીકજી જીણાની ધરમશા
૧૧-ખુરશીદ....	ભોમ	૨૦	૨	૧૮૭૨ માં મુંબઈની કુલે વસ્તીની ગણતરી ૬૪૫૫૭૬ માણુ-
૧૨-મોહર.....	બુધ.	૨૧	૩	{ સતી થઈ, તેમાં પારશીઓની }
૧૩-તીર.	ગુર.	૨૨	૪	{ વસ્તી ૪૪૦૯૧ થઈ, જેમાં મરદોં }
૧૪-ગોશ.	શુકર	૨૩	૫	{ ૨૩૧૧૧ ને ઓરતો ૨૦૯૮૦. }
૧૫-દેપમેહર ...	શની	૨૪	૬	{ માને ૩૯ મું. }
૧૬-મેહેર.	રવી.	૨૫	૭	કં ૦ મેં નું જશન. મેં ૫૦ પાંડેની કરેલવાડીની ધરમશાને ૪૭.
૧૭-શરોશ.	શામ	૨૬	૮	કદમકારો. શેઠ જીં દાં નાં કોલાબેના આદરાંનને ૭૭ મું, શેઠ
૧૮-રશને.	ભોમ	૨૭	૧૦	{ હોરં દાદાભાઈ શાહેરની માલકમીની દરેમેહેરને ૬૭ મું. }
				{ ભાઈ ગામમાના શોખંનંમીસ્ત્રીના આદરાંનને ૫૧ મું. }
				{ ૧૮૮૧ માં મુંબઈની કુલે વરણની વસ્તી ૮,૨૧,૭૬૪ }
				{ માણુસોની ગણાઈ, જેમાં પારસી ૪૭,૪૫૮-તેમાં }
				{ ૨૪,૭૦૫ મરદો ને ૨૨,૭૫૩ ઓરતો હતી. }
૧૯-પ્રવરદીન.	બુધ.	૨૮	૧૧	યજ્ઞદેજરદી ૧૨૪૫માં શેઠ મેં ૫૦ પાંડે ગુજરેઆ. પેહેલા મર
				{ જં ૭૦ને 'નાઇટ'નો ખેતાળ મધ્યો ૧૮૪૨. }
૨૦-મેહરાંમ ...	ગુર.	૨૯	૧૨	કદમકારો. હોલીનો રંગ લેવાનો દહાડો. શેઠ નંરંતાતાના નવશા
				{ રીના દુખમાને ૩૫. શેઠ નંહીં કરાણીના મું કાંદાવારા }
				{ મોલામાના આદરાંનને ૬૬ મું, ત્યા શરજં ના નૌશારીના }
				{ આદરાંનને ૬૦. વાંદરાની શેઠ નંરંતાતાની દરેમેહેરને ૨૯ }
૨૧-રાંમ.....	શુકર	૧૧	૩	માર્ચ માસ. મું વસ્તીનીગંત્રીસને ૧૯૦૧, ૭૭૦૮૪૩ માણુસ
૨૨-ગુવાદ.....	શની	૨૧	૪	હોલી. થયાં. પારસી વસ્તી ૪૬૨૩૧
૨૩-દેપદીન.....	રવી.	૩૧	૫	{ શેઠ ૫૦૬૧૦ બનાજી } { ની તેમાં ૨૪૨૭૭ મરદ અને }
૨૪-દીન.....	ભોમ	૪	૧	{ જન્મ, ૫૦૧૧૩૭. } { ૨૧૯૫૪ ઓરતો હતી. }
૨૫-અરશેસંવગ	ભોમ	૫	૨	[યુલપડવા.
૨૬-આસતાદ...	બુધ.	૬	૩	શેહેનશાહી શેરેવર મહીનાના "પેતેશહમ", તથા કદમી મેહેર
				{ મહીનાના "યાથરેગ" ધંબાર. સુરતની અનં કુંમશની }
				{ દરેમેરને ૭૫ મું. સુરતનાં પદાનયાં મોમેદોનાં નવાં દુખમાને }
				{ ૨૯ મું. અજમેરના અંજીમનના દુખમાને વરશ ૨૩ મું. }
૨૭-આસમાંન...	ગુર.	૭	૪	તારાપોરના અનજીમનનાં દુખમાને ૪૭ મું. મુંબઈ ને કલકતા
૨૮-જમીઆદ...	શુકર	૮	૫	[વચે રેલવે ચાલુ થઈ ૧૮૭૦.]
૨૯-મારેસપ્રંડ...	શની	૯	૬	રાંદેરના અંજી ૦ દળમાને ૬૨. વલશારનાં અં ૦ દો ૬૬
૩૦-અનેરાં.....	રવી.	૧૦	૭	૧૮૭૦માં પ્રીન્સ આલફ્રેડ મુંબઈ આવ્યો.

માહા ૭ મો મેહેર શેહેનશાહી રાને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદી.

પારશીઓના તોશ રાજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	તારીખ ઇગરેજ તારીખ હોદ્દાની તથા.	કદમી જરથોશતીઓના રાજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૮ મો આવાં રાને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૧ મી મારચથી તા૦ ૯ મી એપ્રિલ ૧૯૧૨ સુધી. હોદ્દાઓનાં સંવત ૧૯૬૮ ના પ્રાગણ વદ ૮ ને વાર સોમથી તે ચતુર વદ ૭ ને વાર બોમ સુધી.
૧-અહુરમજદ શામ.	૧૧	૮	માહા ૮ મો કદમી. { વાડયામાં ૧ વાર નીકલ્યું, તે પાછલથી ૧૮૫૩માં રાજાંકું થયું } { થી પોતાને વતન સીધારયો. ૧૮૩૨માં જામે જ૦ પેહલે અહ- } ૨-એહમન.... બોમ ૧૨ ૯ નામદાર સાહબદો પ્રીન્શ આપ વેદશ ૧૮૭૬ માં મુંબઈ } ૩-અરદીબેશત બુધ. ૧૩ ૧૦ હમકારો. [નેટના માતાજી ગુજરાં ૫૦ સને ૧૧૬૮. ૧૮૭૯ માં } ૪-શેહરેવર.... ગુર. ૧૪ ૧૧ બાઈ જીવીબાઈ તે શર જ૦ જ૦ પેહલા બારો- { તુલશીનું પા- } ૫-શપ્તદારમદ શુકર ૧૫ ૧૨ શુરતાનાં ઉમરાગાંમ આગલનાં અનુમનનાં } છી મુંબઈમાં } ૬-પુરદાદ. ... શની. ૧૬ ૧૩ [(મેહેરજ પટેલવાલાં) દુખમાને ૮૧ મું. } આવયુ. } ૭-અમરદાદ... રવી. ૧૭ ૧૪ { ની જમાં ૨૫૩૧૫ મદો, અતે ૨૩૨૮૨ ઓરતો હતી. } ૮-દેપાદર..... શામ ૧૮ ૩૦ { માંણસોની યદ, તેમાં પારશીઓની સંખ્યા ૪૮૫૯૭ } ૯-આદર..... બોમ ૧૯ ૧ હમકારો. એત્રમાસ, સકે ૧૮૩૪નું નવું વરસ-ગુડીપડ્યા } ૧૦-આવાં. ... બુધ. ૨૦ ૨ ચાંદરાત. ક૦ આવાં અદુષ્ટશુરનું જશન. આ૦ શેઠ બે૦ જ૦ના { [ધણીયાંણી માણિકબાઈ ગુજરાં ૫૦ ૧૨૩૮. } ૧૧-પુરશીદ.... ગુર. ૨૧ ૩ જમશેદી નોરોજ. કલકત્તાની ટાંકિનલાલ બંધાઈ ૧૮૧૪. } ૧૨-મોહર. ... શુકર ૨૨ ૪ ૫૦ ૧ ૧૧૭માં શેઠ માણિકજી નવરોજી શેઠના ગુજરાં. } ૧૩-તીર. ... શની ૨૩ ૫ { બાલાબાઈનાં દુખમાને ૨૬ મું. } ૧૪-ગોશ. ... રવી. ૨૪ ૬ { ૬૫ મું. કલીયાંણીનાં શેઠ નવરોજી } ૧૫-દેપમેહર ... શામ ૨૫ ૭ મુંબઈનાં ગોલવાડમાંનાં મ૦ ખ૦ લગડાના આદરાંને } ૧૬-મેહર. ... બોમ ૨૬ ૮ શેહેનશાહી મેહેર ઇજદનું જશન. યજ્ઞ ૧૨૪૨ માં } ૧૭-શરોસ. ... બુધ. ૨૭ ૯ હમકારો. રામ નામી. [દુખમા રાએટ કેશ ઉભો થયો. } ૧૮-રશને. ... ગુર. ૨૮ ૧૦ ૧૯-પરવરદીન. શુકર ૨૯ ૧૧ ચાંણનાં ૩૦ કા૦ પટેલના દુખમાને ૭૦, દા૦ ૩૦ } { પટેલની સઘડીને ૫૮. વાંદરા મધેનો પુલ સર જ૦ } { એ ડાવેજર લેડી આવાબાઈને નામે બંધાવી સને } { ૧૮૪૫ માં ખુલ્લો મેલ્યો. ગનદેવીના જ૦ ના૦ ગજદરનાં દુખ- } { માને ૯૬, હો૦ બ૦ કપતાને બાંધેલી નવી સઘડીને ૪૩. } ૨૦-એહરાંમ... શની ૩૦ ૧૨ હમકારો. ગંદેવીના અનનુમનનાં દુખમાને ૪૪. } ૨૧-રાંમ. ... રવી. ૩૧ ૧૪ [૧૮૮૨. થયા. હનુમાન જયંતી. પોસ્ટખાતાંની સેવીંગ બેંક ઉધડી } ૨૨-ગુવાદ.... શામ ૧ ૧૫ અપ્રિલમાસ. ૧૨૨૮૫૦માં સર જ૦ જ૦ (પેહલા) બારોનેટ હક } ૨૩-દેપદીન. ... બોમ ૨ ૧ કલકત્તાવાલા શેઠ ૩૦ કા૦ બનાજી ગુજરાં, ૧૨૨૧. } ૨૪-દીન. ... બુધ. ૩ ૨ ધોબીતલાવપરનાં અ.ખ. વાડયાની ધણીઆંણીના આદરાંને ૫૦. } { લાઇસનસ ટેક્સને સાર શુરતમાં હુલડ, ૧૮૭૮. } ૨૫-અરશેસવંગ ગુર. ૪ ૩ ૫૦ ૧૨૪૦ માં શેઠ રશતમજી જ૦ જ૦ જાઈ ગુજરાં. } ૨૬-આસતાદ... શુકર ૫ ૪ ૧૮૭૬ માં શેઠ બે૦ જ૦ જ૦ને સ્ટાર આપ ઇ૦ નો ખેતાબ મલ્યો. } { શેહેનશાહી મેહેર મહીનાનાં “ યાથરેમ ” ધંમબાર. } ૨૭-આસમાંન. શની ૬ ૫ ૧૮૭૪માં મુસલમાનોના હુલડ વીશે ૮૦૦૦ પારશીઓએ શભા } { ભરીને વેલાત અરજી કીધી તેથી મુંબઈ સરકારને ૬૫ કો મલ્યો. } ૨૮-જમીઆદ. રવી. ૭ ૬ બાલાપુરના વીકાજી તથા પેસતનજી મેહરજીનાં દુખમાને } { ૭૪ મું. શુરતમાં મોટી આગ લાગી, યજ્ઞદેવરદી ૧૨૦૬. } ૨૯-મારેસપ્દ. શામ ૮ ૭ તવરી ગામનાં અનનુમનના દુખમાને ૪૯ મું વરશ. } { ખંખાતના પેસતનજી ખ૦ મોદીનાં દુખમાને ૮૭ મું વરશ. } ૩૦-અનેરાં... બોમ ૯ ૭ પુણામાં અનનુમને બંધાવેલાં દુખમાને ૭૮ મું વરશ.

માહા ૮ મો આવાં શેહેનશાહી રાને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી.

પારશીઓના તાંશે રોજ-તેના વાર. નામ સાથે.	ક્રમિક તારીખ	હિંદુ તારીખ	કદમી જરથોરાશ્ટીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૮ મો આદર સને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી.
૧-અહુરમજદ બુધ.	૧૦	૮ માહા ૮ મો ૬૦.	શુભારીનાં ૬૦ માં મુકાદમવાલાં આગ લિનાં હોં પાં નાં બાધેલાં આદ્રાંતને ૨૪૨ મું.
૨-મેહમન. ... ગુર.	૧૧	૯ ૧૮૬૮માં એબીશીનીઆ લીધું.	દીલીમાં સદરબજારમાં મોટી [આગથી ૨૦૦ ઘેરનો નાશ-૧૮૮૩.
૩-અરદીએસ્ત. શુકર	૧૨	૧૦ હમકારો.	મું નાં ગ્રાંટરોડપરના એં શોં હોં રાનજનાં
૪-શેહરેવર. ... શની	૧૩	૧૧ જાલજા મધે અનજુમનનાં દુખમાને ૪૨મું.	[આદ્રાંતને ૪૫મું
૫-સપ્તદારમદ રવી.	૧૪	૧૨ મુંબધનાં પ્રામજી કાવશજી બનાજના દુખમાને ૮૧ મું.	
૬-ખુરદાદ. ... શોમ	૧૫	૧૩	
૭-અમરદાદ. ... મોમ	૧૬	૧૪	મુંબધની જી. આધ. પી. રેલવે ચાલુ થઇ ૧૮૫૩.
૮-દેપાદર. ... બુધ.	૧૭	૩૦	{ માંના હીરજીભાઈ જંબેરાના આંઆદ્રાંતને ૬૪. હમકારો. મુંબધ, ખેતં કાં માંહાસબરનના આદ્રાંતને ૮૧. કરાંચી-અમદનગરના જં પેં પલાનતીનના આદ્રાંતને ૬૬ મું.
૯-આદર. .... ગુર.	૧૮	૧	૧ વૈશાખ માસ.—ચાંદરાત. કદમી આદર ઇજદનું જશન.
૧૦-આવાં. ... શુકર	૧૯	૨	૨ શેનશાહી આવાં અરદુધશુરનું જશન. [પદ્મજી કીધો, ૧૮૭૫
૧૧-ખુરશીદ. .... શની	૨૦	૩	૩ અક્ષય ત્રીતીયા. [ગુજર્યા, યજ્ઞ૦૧૨૧૯. ગાયકવાડ મલારરાવને
૧૨-મેહર. .... રવી.	૨૧	૪	૪ મુંબધના કાંએં પીશતીના દુખમાને ૬૯. શેઠ ખંમાંં સરાક
૧૩-તીર. .... શોમ	૨૨	૫	[શુરતમાં મોટી આગ ૧૮૩૭. શેક્ષપીયર જનમ્યો, ૧૫૬૪.
૧૪-ગોશ. .... મોમ	૨૩	૬	૬ મુંબધ મજગામમાના નાં જં શપલાના આદ્રાંતને ૪૬
૧૫-દેપમેહર. .... બુધ.	૨૪	૮	૮ શેક્ષપીયરનું મરણ ૧૬૧૬.
૧૬-મેહર. .... ગુર.	૨૫	૯	{ સુરતનાં કંટલાક પારશીઓએ કદમી તરીકે અખત્યાર કીધો
૧૭-સરોશ. ... શુકર	૨૬	૧૦	૧૦ હમકારો.
૧૮-રશને. ... શની	૨૭	૧૧	૧૧ ૪૦ ૧૨૧૮માં શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈ ગુજરયા. ૪૦ ૧૧૧૪. [શેનશાહબાનું પુતલું મુંબધમાં ખુલ્લું મેલ્યું, ૧ ૮૭૨.
૧૯-પ્રવરદીન. ... રવી.	૨૮	૧૨	૧૨ કદમી અશોદરોહરનું જશન, દુખમાં નજદીક બંદગીનો દીવસ.
૨૦-મેહરાંમ. ... શોમ	૨૯	૧૩	૧૩ હમકારો ૧૮૮૯માં ચીકાગોનું એકઝીબીશન ૧૮૯૩માં બિધ-
૨૧-રોંમ. .... મોમ	૩૦	૧૪	૧૪ ડયું ૧૮૪૫. પેરીસ એકઝીબીશન ૧૮૬૭, બીજું
૨૨-ગુવાદ. .... બુધ.	૧	૧૫	૧૫ મેએ માસ. મુંની જમશેદજી જીજીભાઈ હાર્ષીટાલ વપડાઇ,
૨૩-દેપદીન. ... ગુર.	૨	૧૬	૧૬ ૪૨૮ ઇનડીયા કુંપનીના લશકરમાં બેદીલી ફેલાયાથી { ૧૦૦૦૦ માણુશાને બરતરફ કીધાં, ૧૮૫૭. વીકટોરિયા ને આલબર્ટ મ્યુઝીયમ મુંબધમાં ઉગડયું ૧૮૭૨. સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ પેહેલા બેરોનેટ ૭૯ વરશની વયે ગુજરયા ૪૦ સને ૧૨૭૦.
૨૪-દીન. .... શુકર	૩	૨	૨ શીરીગાપતમ લીધું, દીપુ શુલતાન મારયો ગયો, ૧૭૯૯.
૨૫-અરશેસ્વંગ. શની	૪	૩	૩ અમદાવાદનાં અંજુમનનાં દુખમાને ૭૦ મું.
૨૬-આસતાદ. ... રવી.	૫	૪	૪ કલકતાવાલા શેઠ હીં માં બનાજ, ગુજર્યા, ૪૦ ૧૨૭૩
૨૭-આસમાન. ... શોમ	૬	૫	{ ૧૪૨. ભાવનગરની મરહુમ શેઠ દોરાબજી શાપુરજી ઉમરીગરની દરેમેહરને ૨૧.
૨૮-જમીઆદ. ... મોમ	૭	૬	૬ સુરતનાં કાકરાખાડીનાં મનચેરજી શેઠનાં અંજુમનના દુખમાને
૨૯-મારેશપદ. ... બુધ.	૮	૭	૭ મુંબધનાં મવે ચાલી. ૧૮૭૪.
૩૦-અનેરાં. ... ગુર.	૯	૮	૮ મીરતમાં ઘોડેશવાર રીજમીટે બલવો કીધો, ૧૮૫૭. મુંબધની { હાઇ કોર્ટમાં પેહલવેહલા દેશી જડજ તરીકે મીં નાનાભાઈ હરીદાશ નેમાયા, ૧૮૮૪.

માહા ૯ મો આદર શેહેનશાહી શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી.

પારશીઆના તીથે રાજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	ક્ર. તાં. ૭ ગરેબ	હાંકની તથી.	કદમી જરથોસ્તીઆનો રાજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૧૦ મો દેએ શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી. ધ'એજી તાં ૧૦ મી મેએધી તાં ૮મી જીન ૧૯૧૨ સુધી. હીંદુ સંવત ૧૯૬૮ ના વધશાખ વદ ૯ ને વાર શુકરથી તે જેક વદ ૮ ને વાર શનેક સુધી.
૧-અહુરમજદ	શુકર	૧૦	૯	માહા ૧૦ મો કં. કં જાં મહાનો-દાદાર અહુરમજદનું ૧૬ જશન.
૨-મેહમન....	શની	૧૧	૧૦	વેશુની શેક માંજેકજી ગતજી પટેલની દરેમેહરને ૨૩ મું.
૩-અરદીએસ્ત.	રવી.	૧૨	૧૧	હમકારો. નં કાં નાલીફરવાલાના દાદરપરનાં આદરાંનને ૯૧.
૪-શેહરેવર....	શામ	૧૩	૧૨	સુરત ધગરેએને તા (કોટેકોટની બાધ પીરોજમાધ તે દાંમાં
૫-મધ'દારમદ.	ભામ	૧૪	૧૩	[મેથયુ' ૧૮૦૦.] વાહાની વીધવાની દરેમેહરને ૩૧ મું.
૬-પુરદાદ....	બુધ.	૧૫	૧૪	[વાલકેશવરનાં શો. ૫. હુકીના આદરાંન ૫૪ મું.]
૭-અમરદાદ...	ગુર.	૧૬	૩૦	કલકતા ને મુંબઈ વચે તાર ચાલુ થયો સને ૧૮૫૪.
૮-દેપાદર....	શુકર	૧૭	૧	જેઠ માસ. કંનું દાદાર અહુરંખીજી જશન. લાઈરીપને હિન્દી
૯-આદર	શની	૧૮	૨	આંદ્રાત. શેં આં મં જશન. ૫૦ દર માં શંજાણમધે દરગુર
				{ નેરીઆશંગધવલે તખ્તનશીન કીધલાં આતશબેરાંમ જે ઉદવા
				રામાંજે તેને ૧૧૯૧ મું, મુંબઈ બનાજી લીંવાલાં આદરાંનને ૨૦૪
				મું, કોટમાના માણેકજી શેકના આદરાંનને ૧૮૦ મું. વીકાજીની
				તારાપોરનીને ૯૩, કરાંચીની શેક ડોં મં વાડીઆની
				ધઆદગાડી વાળી દરેમરને ૪૩ મું. ભડચની બાધ હીરાંબાધ
				નારીએલવાલાની દરેમરને ૮૨ મું. બીલીમોરાની શેઠો દાદા
				બાધ ધનજીમાધ તથા સોરાબજી શાપુરજીએ બંધાવેલા આદરી
૧૦-આવાં.	રવી.	૧૯	૩	યાનને ૫૦ ૧૪. હમકારો. લાઈરીપને સ્વરાજ બક્ષયુ', ૧૮૮૨
૧૧-પુરશીદ...	શામ	૨૦	૪	કદમી પેગમજરનો દીશો. ૫૦ મને ૧૨૪૪ માં નવસારીનાં
૧૨-ગોહિર.	ભામ	૨૧	૫	[દુખમાંનો રશતો હોં બં કપટાને બંધાવ્યો.]
૧૩-તીર.....	બુધ.	૨૨	૬	
૧૪-ગેશ	ગુર.	૨૩	૭	શેક મેંકં પાંડેનો જનમ, ૫૦ ૧૧૮૧
				[શિનશાખાંનુનો જન્મ, ૧૮૧૯.] [તથા ધરમશહરને ૬૩.]
૧૫-દેપમેહર ...	શુકર	૨૪	૮	કંનું દાદાર અહુરમજદનું ત્રીજું જાં.) શાં વાલી અગીઆરો
૧૬-ગોહિર.....	શની	૨૫	૯	કદમી દેફ મહીનાના 'મેદીયારેમ' ધ'ખાર. વલશાડની માટાબાધ
૧૭-મરેશ	રવી.	૨૬	૧૦	હમકારો. એનવાડીમાંના શેક પાં બં કામાના આદરાંનને ૪૪ મું.
				[ગાયકવાડ શીયાજીરાવ માદીએ મેહા, ૧૮૭૫.]
૧૮-રમને	શામ	૨૭	૧૨	[જાં અંજીગને બાધલાં દુ'ખમાં તથા શગરીને ૩૮ મું]
૧૯-પરવરદીન...	ભામ	૨૮	૧૩	શેં કરવરદીયાન જવાનું અશોકરોહરનું જશન. કરાંચીની
૨૦-મેહરાંમ ...	બુધ.	૨૯	૧૪	હમકારો. સુંકોટમાં બાધ માટલાંબાધ તે જાંબંબાડવાડાના આ
				{ દ્રાંનને ૫૦ મું. ઉદવાડાના આતશબેરાંમને લગતાં મરદીન
				શાહજી માં પીટીટ બેરાનેટે બાધલાં નવાં મકાંનને ૨૨ મું.
				{ કાશમીરમાં ધરતીકંપ થયો, તેથી ૧૫૦૦ માંજીશનાં
				જીવગી, ધમારતો તથા જનવરોની માદી નુકશાંની ૧૮૮૫.
૨૧-રાંમ	ગુર.	૩૦	૧૫	તડસાવીત્રી.
૨૨-યુવાદ ...	શુકર	૩૧	૧	લાઈ રીપન હીંદુસ્થાનમાં આવ્યા ૧૮૮૦.
૨૩-દેપદીન ...	શની	૧	૨	જીન માસ. ભડચની મરંશેહ સાંશેાં નાળિએરવાલાની દરે
૨૪-દીન	રવી.	૨	૨	{ મહેરને ૧૭ મું. શેક બંસાંકપાવાલાની ઉમરાગાંમની દરે
૨૫-અરશેસ્વંગ	શામ	૩	૩	{ મહેરને ૫૦ ૯૭. કં દાદાર હોરમજદનું ચોથું જશન.
૨૬-આસતાદ...	ભામ	૪	૪	{ સને ૧૮૫૨ માં અખખારે શાદાગર પત્ર નીકલ્યું.
૨૭-આશમાંન.	બુધ.	૫	૫	
૨૮-જમીઆદ...	ગુર.	૬	૬	
૨૯-મારેસપદ ...	શુકર	૭	૭	મુંબઈમાં સારુન ડાક ઊંધડી, ૧૮૭૫.
૩૦-અનેરાં ...	શની	૮	૮	જાંજીખારના સુલતાંનની ધંખાંડની સુસાપ્તી, ૧૮૭૫. મર
				[દીનશાજી માં પીટીટ બેરાનેટેનો જનમ-૫૦ મને ૧૧૯૨.]

માહા ૧૦ મો દેએ શેહેનશાહી શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદી:

પારશીઓના તીથે રોજ-તેના નામ સાથે	વાર.	કુંડરો તારીખ	હાંકના નંબો.	કદમી જરથોશ્તીઓના રોજ ૧ થી ૨૦ સુધી, માહા ૧૧ મો મેહમન કદમી શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદી. ૪૦ તાં ૯ મી જ્યુનથી તે તાં ૮ મી જુલાઈ ૧૯૧૨ સુધી હીંદુઓના મંવત ૧૯૬૮ નાં જોડ વદ ૯ ને વાર રવેઉથી તે પેહેલો આપાઠ વદ ૯ ને વાર સોમ સુધી.
૧-અહુરમજ્દ.	રવી.	૯	૯	માહા ૧૧ મો કદમી. શેહેનશાહી જયનનો મહીનો. દાદાર અહુર મજ્દનું પેહેલું જયન. જે તારા શાધી કાડનાર } } ખગોલવેતા ચીંતામણી રચુનાથનું મરણ ૧૮૮૦
૨-મેહમન ...	સોમ.	૧૦	૧૦	૬૦ મે ૦ જયન. શુરતની દાંને પેંવાડયાની દરેં ૦૬૯ એલેક
૩-અરદીમેમન	બોમ.	૧૧	૧૧	હમકારો. [જાંડીવાનાં ખલવામાં ૧૦૦ પુરોપીયન મારવાગયા, ૧૮૮૨
૪-શેહરેવર...	મુધ.	૧૨	૧૨	૧૮૫૭ માં હીંદુસ્થાનમાં ચાલેલા ખલવાનાં હીંગાંમ સર } } સરકારે હીંદુસ્થાનનાં છાપાનાં છૂટાપણાંના અ } } ટકાવનો ધારો કાડયો તે પછવાડેથી બંધ પડેઓ.
૫-સપ્તદારમદ.	ગુર.	૧૩	૧૩	મરહુમ આં ૩૦૦૦૦૦૦ ફ્રીડમ ઓફીસીટી ઓફ લંડનનું } [માન મળ્યું, ૨૩-૬-૧૮૬૪. ૫૦ ૧૧૫૫માં શેઠ જીંદાંનો જ. } મુખમાં વાવીજોરાનું મોટું તોશન થયું ૧૮૭૭માં. ૫૦ ૧૧૫૨
૬-પુરદાદ....	સુકર.	૧૪	૧૪	[માં શર જમશેદજી જીજીલાઈ (૧લા) ખારોનેટ જનમ્યા } ખારોનેટ હક થયા, ૫૦ ૧૨૭૭. શેં દે મહીનાનું પીજી જયન } પેહેલો આપાઠ માસ-ચાંદ્રાત. સર જમશેદજી જીં ચોથાં } રહમકારો. [અખબારે શાદાગર સાથે જોડાયું
૭-અમરદાદ....	ચની.	૧૫	૩૦	૪ શને ૧૮૭૩ માં મુખમાં આજીક નીકલેલું તે ૧૮૭૨ માં } પશ્ચિનશાખાનું વીંતખતે ખેડાં, ૧૮૭૩. તેની જીનીલી થઈ ૧૮૮૭ } તે પછે ૧૮૯૭માં ૬૦માં વરસની "ડાયમંદ જીનીલી" થઈ. } પાંના પેગમખર અપેતમાન "જરતોશન" ને જુજરવાનો દીવસ.
૮-દેપાદર.....	રવી.	૧૬	૧	૬ ૫૦ ૧૧૩૨ માં શેઠ ખરશેદજી માંજીકજી શરાફનો જનમ.
૯-આદર.....	બોમ.	૧૭	૨	૭ શેહેનશાહીખાનું નો ઠંદેરો નીકલ્યો, ૧૮૭૭.
૧૦-આવાં.....	બોમ.	૧૮	૮	હતી. નામદાર શેનશાહ એડવરડનો જનમ, ૧૮૪૧. } વેશ્યા નહી હોયતે સારું બંદોબસ્ત કરવા અનજીમન મલી }
૧૧-પુરશીદ....	મુધ.	૧૯	૯	શેંદાદાર અહુરનું લોગ્જી જયન. ૫૦ ૧૨૩૬ માં, પારશીઓમાં } શેનશાહીઓના "મેદી આરેમ" બંધાર.
૧૨-મોહોર....	ગુર.	૨૦	૬	૧૦ શેનશાહીઓના "મેદી આરેમ" બંધાર.
૧૩-તીર.....	સુકર.	૨૧	૧૦	૧૧ હમકારો.
૧૪-ગોશ.....	ચની.	૨૨	૧૧	૧૨ કાંહાંતપોરમાં નાના શહેમે કતલ ચલાવી, ૧૮૫૭.
૧૫-દેપમેહર..	રવી.	૨૩	૧૨	[શેહેનશાખાનું વીકટોરીઆએ તાજ પેહેલું, ૧૮૩૮. }
૧૬-મેહર.....	સોમ.	૨૪	૧૩	શેઠ બનાજી લી. ૮૨ વ. ય. શને ૧૧૦૩માં ગુજ્યો. }
૧૭-સરોશ.....	બોમ.	૨૫	૧૪	શેહેનશાહી દાદાર અહુરમજ્દનું ચોથું જયન. }
૧૮-રશને.....	મુધ.	૨૬	૧૫	નોકલ્યા, ૧૮૭૬. ૧૮૨૨ માં મુખમાં સમાચાર પત્ર નીકલ્યું. }
૧૯-કરવરદીન..	ગુર.	૨૭	૧૬	પરણી, ૧૮૬૨. હીંદુસ્થાનમાં એક દોહડી આંવાલા પોસ્ટ કાર્ડ }
૨૦-ખેહરાંમ....	સુકર.	૨૮	૧૭	જીજીલાઈ માસ. માહરાણી વીકટોરયાની ખેટી પરીનશેષ એલીસ }
૨૧-રાંમ.....	ચની.	૨૯	૧૮	૧૮૮૩ માં શુરતમાં માટી રેલ આંવાથી ૨ થી ૩ લાખ }
૨૨-ગુવાદ.....	રવી.	૩૦	૧૯	રૂપયા નુ નુકશાન-દોહડ હજાર ધેરા અને ૧૨ }
૨૩-દેપદીન.....	બોમ.	૧	૨૦	માંજીશીના નાશ થયો.
૨૪-દીન.....	બોમ.	૨	૨૧	૫૦ ૧૨૪૬ માં શર જીં જીં પીજી જાં શી. એશ. આઈ. ગુજ્યો.
૨૫-અરસેસવંગ	મુધ.	૩	૨૨	
૨૬-આમતાદ..	ગુર.	૪	૨૩	
૨૭-આસમાંન...	સુકર.	૫	૨૪	
૨૮-જમીઆદ.	ચની.	૬	૨૫	[શીનશખરી ખાનેના રેહવાશીઓએ મુંટી કાઢાડયા, ૧૮૯૨ }
૨૯-મારેસદ્દ..	રવી.	૭	૨૬	પ્રોફેસર દાં નંને પારલામેંટના એક મેમખર દાખલ લંડનનાં }
૩૦-અનેરાં.....	સોમ.	૮	૨૭	૫૦ ૧૨૪૨ માં દુખમા કેશના પારશી છૂટા.

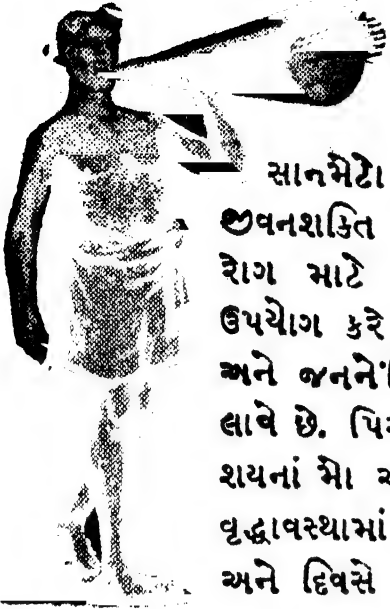
માહા ૧૧ મો બેહમન શેહેનશાહી શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી.

પારસીઓના વીશે રોજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	ગ્રેગરી તારીખ	હીંદુ તરીકે	કદમી જરથોશ્તીઓના રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી માહા ૧૨મા. મહંદારમદ શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેજરદી. ઈંડુ તા. ૯મી જુલાઈ થી તે તા. ૭મી આગસ્ટ ૧૯૧૨ સુધી. હીંદુ સંવત ૧૯૬૮ ના પહેલો આષાઢ વદ ૧૦ ને વાર ભોમથી તે ખીજે આષાઢ વદ ૯ ને વાર બુધ સુધી.
૧-અહુરમજદ	ભોમ	૯	૧૦	માહા ૧૨ મા મહંદારમદ કદમી. બઝમે જશને રૂઝે { નોટ [અહુરમજદની મંડલીની સ્થાપના ૧૨૬૭. } નીકલી. [ગુજરાત ૫૦૧૨૪૧. મુંબઈમાં શને ૧૮૭૨માં પાંચ રૂપાણી
૨-બેહમન ...	બુધ	૧૦	૧૧	શે. બહમન અમ. જશન. ૬૦ દારાબજી શેરાબજી કુમાના
૩-અરદીપયત	ગુરુ	૧૧	૧૨	હમકારો. શર કાન્જાંરેડીમણી નામટ શી. એશ. આઈ ગુજરાત,
૪-મેહેરેવર ...	સુકર	૧૨	૧૩	{ મોટી ખરાબી, ૧૮૮૫.-ખીજી વાર ૧૮૯૭. } યજ્ઞદે { કતાનાં ધરતીકંપથી ડારજીલોંગ ને શીરાજગંજમાં } ૧૨૪૭. { કદમીઓનું મહંદારમદ અમશામશંદનું જશન. કલ- } [લડાઈ.
૫-મહંદારમદ.	શની	૧૩	૧૪	{ ઓની કતલ ચલાવી ૧૮૫૭. ૧૮૭૦માં ક્રાંતિ ને જરમનીની { નાના સાહેબે કાહાંનપોરમાં ઇંગ્લેજ ઓરત, મરદો, તથા છોકરાં
૬-પુરદાદ...	રવી	૧૪	૩૦	સર જમશેદજી જીજીલાઈ ત્રીજા બારોનેટ હક થયા, ૫૦૧૨૬૭.
૭-અમરદાદ...	સોમ	૧૫	૧	ખીજે આષાઢ માસ-ચાંદરાત.
૮-દેપાદર...	ભોમ	૧૬	૨	પુણાની શો. ૨૦ પટેલવાલી દરે. ૮૯ મું. અજમેરની શેઠ નવ૦
૯-આદર...	બુધ	૧૭	૩	હમકારો. } ૩૦ કલ્યાણીવાલાની દરે. ૧૫ મું. સરદાર આ. } { આ. ૫૬ મજી પેસતનજી ગુજરાત-૫૦ ૧૨૬૩. }
૧૦-આવાં ...	ગુરુ	૧૮	૪	
૧૧-ખોરશેદ...	સુકર	૧૯	૫	
૧૨-મોહેર...	શની	૨૦	૭	શેડ શેરાબજી વાછાગાંધી યજ્ઞદેજરદી ૧૨૨૬ માં ગુજરાત.
૧૩-તીર ...	રવી	૨૧	૮	હીંદુ સંવાનમાં ઇનકમટેક્સ થયો, ૧૮૬૦.
૧૪-ગોમ ...	સોમ	૨૨	૯	
૧૫-દેપમેહેર ...	ભોમ	૨૩	૧૦	[પંદરપુરમાં તથા મું. નાયગાંમમાં વીઠોબાની જત્રા. }
૧૬-મેહેર...	બુધ	૨૪	૧૧	હીંદુ સંવાનના દેશીઓ પેહેલા પેટીટ જુરીમાં બેઠા, ૧૮૨૮. }
૧૭-મરોથ...	ગુરુ	૨૫	૧૨	[મલારરાવ મદરામમાં નજરકેદ હતો તે મરણ પામ્યો, ૧૮૮૨. }
૧૮-રમને ...	સુકર	૨૬	૧૩	હમકારો. બંગાલના દખ્ખણ બાગપર ધરતીકંપ થયો, ૧૮૫૪. }
૧૯-હરવરદીન...	શની	૨૭	૧૪	કદમી અશોફરોહરનું જશન. [૧૮૪૯માં કલકત્તામાં પેહલ વેહલી દેશી છોકરીની નીશાલ સ્થાપી }
૨૦-મેહેરાંમ ...	રવી	૨૮	૧૪	હમકારો. પરેલમાના દા. ૦ પે. વાડયાનાં આદરાનને ૭૯ મું. }
૨૧-રામ ...	સોમ	૨૯	૧૫	મજગાંમમાં આગાખાંનનો ઓરસ.
૨૨-ગુવાદ...	ભોમ	૩૦	૧	
૨૩-દેપદીન...	બુધ	૩૧	૨	
૨૪-દીન...	ગુરુ	૧	૩	આગસ્ટ માસ. ૧૮૪૯માં સમાચાર દરપણુ નામનું રોજીંદુ { ગુજરાતી વરતમાન પેહેલ વેહલું પ્રગટ થયું હતું. તે { ૧૮૬૮ માં અખબાર શેદાગર શાય જોડાયું. { હીંદમાં નીકલનો એક આનાનો શીકકો ચાલુ થયો. { શરજી. ૭૦ નામટને "બારોનેટ" નો વંશપરંપા
૨૫-અરશમવંગ	સુકર	૨	૪	
૨૬-આસતાદ...	શની	૩	૫	કદમી સુકતાદ શરૂ થયાં. [રાનો ખેતાબ મલેઓ ૧૮૫૭. }
૨૭-આસમાંન...	રવી	૪	૬	શેડ ફરાંમજી દીનશાજી પીટીટ ગુજરાત, યજ્ઞદેજ. ૧૨૬૪.
૨૮-જમીઆદ...	સોમ	૫	૭	મુંબઈમાં પેહેલ વેહલી પારસી મેટ્રીમોનીયલ કોર્ટ બેઠી, ૧૮૬૬ { પ્રી. આલબટ ૧૮૪૪માં જનમ્યો. માંગલોરમાં મોટી રેલ, ૧૮૭૬ }
૨૯-મારેશફ...	ભોમ	૬	૮	કદમી મીનો મારેસફંદનું જશન.
૩૦-અનેરાં...	બુધ	૭	૯	હમકારડ કાનાંગ મરણ પામ્યો, ૧૮૨૭.

માહા ૧૨ માં સંક્રંદારમદ શેહેનશાહી શને ૧૨૮૧ યજ્ઞદેવરદી

શેઠ પારશીઓના તીથે રોજ-તેના નામ સાથે	કદમીઓના રોજ	તાર.	ધર્મરેજ તારીખ	તથા હિંદુનો તથા	કદમી જરથોશ્ત્રીઓના ગાથા ૧ લા માહા ૧૨ માં અને ૧૨૮૧ થી રોજ ૩૦ માં માહા ૧ લા પ્રવરદીન શને ૧૨૮૨ યજ્ઞદેવરદી. ધર્મરેજ તાં ૮ માં આગસ્ટ થી તાં ૧૧ માં સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૨ હોદુઓનાં અંવત ૧૯૬૮ ના ખીજ આપાદ વદ ૧૦ ને વાર ગરેહથી તે આવણ વદ ૩૦ ને વાર ખુવ શુધી.
૧-અહુરમઝદ	ગા.	ગુરૂ..	૮ ૧૦	ગાથા ૧ લા કદમી, હમસપથમધેમ ધર્માર કદમી. { ૧૨૮૩ } [ર શેહેનશાહ એદવડ ૧૯૦૨ માં રાજ્યભીસેક થયો.]	} હુલડ, } મુસંહીદુ વચે મોહુ.
૨-બહમન ...	ગા.	શુકર	૯ ૧૧	ગાથા ૨ જો ઝોમગુમ્મદ કદમી. ધર્મિકાંડમાં નામદા	
૩-અરદોબેશત	ગા.	શની	૧૦ ૧૨	ગાથા ૩ જો સપેનતોમદ. હમકારો. મુંમાં મુસંહીદુ વચે મોહુ.	
૪-શેહેરેવર...	ગા.	રવી.	૧૧ ૧૩	ગાથા ૪ થો વોહુસથર, કદમી.	
૫-સંક્રંદારમદ.	ગા.	શામ	૧૨ ૩૦	ગાથા ૫ માં વસ્તોતોષસત કદમી. શેઠ સંક્રંતું જશન. દરુરજી { એં દાં શનજાણું યું ૫૦, ૧૨૧૬. શેઠ ડોં શોં મુનશી } યું, ૧૨૩૯. ડા. કે. નસ. બાહાદુરજી ગુજ્યા ૫૦ ૧૨૬૭. } એનેરદીનું મરણ, ૧૮૭૩.	} બેસત રોજનો હમકારો. } નોશાશીનાં વડા દશગુરૂ મેર } જીરણાં ગુજ્યા, ૫૦ ૯૬૦.
૬-પુરદાદ ...	૧ ભોમ	૧૩	૧	આવણ માસ. કંમને ૧૨૮૨ યંનુ નવું વરસ. શેઠ અમરદાદ	
૭-અમરદાદ...	૨ બુધ.	૧૪	૨	ચાંદ્રાત. કલકતાની ઇંઇં રેલવે ચાલી, ૧૮૫૪. [સાલનું જશન	
૮-દેપાદર ...	૩ ગુરૂ.	૧૫	૩	કદમી રપીયવન ઇજવાનો દીવસ, તથા કદમી અરદા	
૯-આદર. ...	૪ શુકર	૧૬	૪	શેહેં હમકારો.	} બેસત રોજનો હમકારો. } નોશાશીનાં વડા દશગુરૂ મેર } જીરણાં ગુજ્યા, ૫૦ ૯૬૦.
૧૦-આવાં. ...	૫ મની	૧૭	૫	નાગ પાંચમ.	
૧૧-પુરશીદ...	૬ રવી.	૧૮	૬	કદમી પુરદાદશાલ.	
૧૨-મોહોર ...	૭ શામ.	૧૯	૭	કદમીઓના અમરદાદશાલ- (વરણા.)	
૧૩-તીર ...	૮ ભોમ.	૨૦	૮		} કદમી આદર રોજનો હમકારો.
૧૪-ગોશ.....	૯ બુધ.	૨૧	૯	કદમી આદર રોજનો હમકારો.	
૧૫-દેપમેહર ...	૧૦ ગુરૂ.	૨૨	૧૦		
૧૬-મેહર.....	૧૧ શુકર	૨૩	૧૧	તુલશી તલાવ વેઆર સાથે જોડી નાખ્યા ૧૮૭૨.	
૧૭-સરોશ.....	૧૨ શની.	૨૪	૧૨	શેહેનશાહી હમકારો. અંગરેજો લખનૌમાં દાખલ થયા, ૧૮૫૭.	} તલાવના આદ્રાનને ૯૯. શુરત ખેરાંમ- } પોરી ભાગલ પામની દરેને ૭૩.
૧૮-રશને.....	૧૩ રવી.	૨૫	૧૩	પ્રીનશ આલખરટ જનમયો ૧૮૧૯.	
૧૯-પ્રવરદીન...	૧૪ શામ.	૨૬	૧૪	શેઠ અસોદરોહરનું જશન. જનોઈ પહેરવાનો દીં	
૨૦-મેહરાંમ ...	૧૫ ભોમ	૨૭	૧૫	ખલેવ. શેઠ હમકારો. શુનાખાઈ હીરજી રેડીમણીનાં ગોવાદ્યા	
૨૧-ચંમ.....	૧૬ બુધ.	૨૮	૧		} કં સરોશ રોં હમકારો. બાહરેકાટ દાદીશેહના આતશબે. ૧૩૦ } એવાનાજ કોટકોટના કં આદરાંનને ૧૦૯. કલકતામાંના ૩૦ } કાં બનાજના આદરાંનને ૭૩ મુ. ભીડીખજરના મેં માં } પેટલના આદરાંનને ૧૦૫. યજ્ઞ ૧૧૫૨માં મુંબઈમાં કેટલાક
૨૨-ગુવાદ.....	૧૭ ગુરૂ.	૨૯	૨		
૨૩-દેપદોન....	૧૮ શુકર	૩૦	૩	પારશીઓએ કદમી તરફિ અખલાર કીધા.	
૨૪-દીન.....	૧૯ શની.	૩૧	૪	કદમી પ્રવરદીઆનનું જશન. [પાં ધારો પસાર થયો ૧૮૬૫. [હીંદુસ્થાનનું રાજ ઇંઈંઈંઈં શોડેથી શેઠ્યાંનું સ્વાધીન થયું.	
૨૫-અરશિશવંગ.	૨૦ રવી.	૧	૫	સપ્ટેમ્બર માસ. કદમી ખેરાંમ રોજના હમકારો. ૧૮૫૮માં	} શેનશાહીઓના સુકતાદ ચર થયાં.
૨૬-આસતાદ...	૨૧ શામ.	૨	૬		
૨૭-આસમાંન..	૨૨ ભોમ	૩	૭		
૨૮-જમીઆદ...	૨૩ બુધ.	૪	૮	ગોકળ આઠમ.	
૨૯-મારેસક્રંદ ..	૨૪ ગુરૂ.	૫	૯	શેઠ મીનો મારેશપંદનું જશન.	} શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઈ શી. એશ. } આદ. ગુજ્યા, યજ્ઞ. ૧૧૯૭. શર જં જં } એ ગહંમખારો કરવા માંડ્યા-૫. ૧૨૫૯.
૩૦-અનેરાં ...	૨૫ શુકર.	૬	૧૦	હલીજામથ રાણીનો જં, ૧૫૩૩.	
૧-અહુનુ અદ.	૨૬ શની.	૭	૧૧	શેઠ ગાથા ધર્માર ચર થયા. શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઈ શી. એશ.	
૨-ઝોમગુમ્મદ.	૨૭ રવી.	૮	૧૨	ગાથા ૨ જો.	
૩-સપેનતોમદ.	૨૮ શામ.	૯	૧૩	ગાથા ૩ જો.	} ગાથા ૪ થો. } ગાથા ૫ મા. પ્રેયોએ પોનડીચેરી લીધું, ૧૭૪૬.
૪-વોહુપથયર.	૨૯ ભોમ	૧૦	૧૪		
૫-વહીસ્તોપરત.	૩૦ બુધ.	૧૧	૩૦		

સાનમેટો-

સાનમેટો શું છે? જનનશક્તિને મજબુત કરી, વધારી જીવનશક્તિ આપનારી એક ઉત્તમ દવા છે. મુત્રવ્યાધીના અસાધ્ય રોગ માટે આખી દુનિયાના પ્રખ્યાત ડોક્ટરો તેનો છુટથી ઉપયોગ કરે છે. સાનમેટો લીવરના બગાડ માટે, તેમજ મુત્રાશય અને જનનેદ્રિયના રોગ માટે બહુજ ઉપયોગી છે. પીસાબ સાફ લાવે છે. પિસાબનો દુખાવો તથા બળતરાને દૂર કરે છે. મુત્રાશયનાં મો આગળ પ્રોસ્ટેટ ગ્લેન્ડ નામની જે ગાંઠ છે, તે ઘણુંખૂંડ વૃદ્ધાવસ્થામાં વધી આવે છે. તેથી પિસાબને અડચણ પહોંચે છે, અને દિવસે તેમજ રાતે પણ વખતો વખત પિસાબ કરવા જવાની ઇચ્છાને વધારે છે. આ અડચણ તેમજ જુના થયેલા વ્યાધિને માટે સાનમેટો જેવો બીજો એક પણ ઇલાજ નથી.

“સાનમેટો” સ્ત્રીઓના ગર્ભકાળમાં ઘણીજ ઉપયોગી દવા છે. જે વખતે પાણી બહુ પડતું હોય, પેસાબમાં બળતરા થતી હોય, અથવા વારંવાર પીસાબ થતો હોય, ત્યારે ‘સાનમેટો’ અજબ કામ કરે છે.

બચ્ચાંઓ બીછાનામાં પિસાબ કરી દેતાં હોય, તેને પણ ‘સાનમેટો’ અટકાવે છે. અને પુરૂષ તેમજ સ્ત્રીઓના પિસાબને લગતા દરેક તેવા રોગને તે દૂર કરે છે.

સાનમેટો પરમાના અને વિપ્રમેહના રોગમાં બહુજ વપરાય છે તેમજ સ્ત્રી, પુરૂષોના સઘળી જાતના ગ્રહ રોગોને દૂર કરે છે. ધાતુઆવ અથવા સોજાને અને લોહીવિકારને દૂર કરે છે. નબળાઈ અને નામદાઈને દૂર કરવામાં તેની કોઈથી બરોબરી થઈ શકે તેમ નથી. સાનમેટો અશક્ત અને વીર્યહીન થઈ ગયેલી ઈદ્રિયોને મજબુત બનાવી સ્ત્રી-પુરૂષોને નવી જુવાની આપે છે.

સાનમેટો બધે ઠેકાણે ફક્ત આઠ આઉંસની શીશીમાં વેચાય છે. દરેક શીશીની કિંમત રૂ. ૩-૬-૦ અથવા બજાર ભાવ પ્રમાણે બધા દવા વેચનારા ડ્રગીસ્ટ અને કેમીસ્ટને ત્યાંથી છુટક તેમજ જથ્થાબંધ મળી શકશે. તેમજ અમારી પાસેથી પણ તુરત મળી શકશે. નમુના માટે અમને લખવાથી તે બાબતનું ચોપાનીયું અને તેનો નમુનો વગર ટપાલ ખર્ચે મોકલી આપવામાં આવશે.

ઓ. ડી. કેમીકલ કંપની,

૬૧, બેરો સીટ, ન્યુયોર્ક,

યુ. એસ. અમેરિકા.

જાહેર ખબરો.

સ્તીમ એનજીનનો તથા તેલના

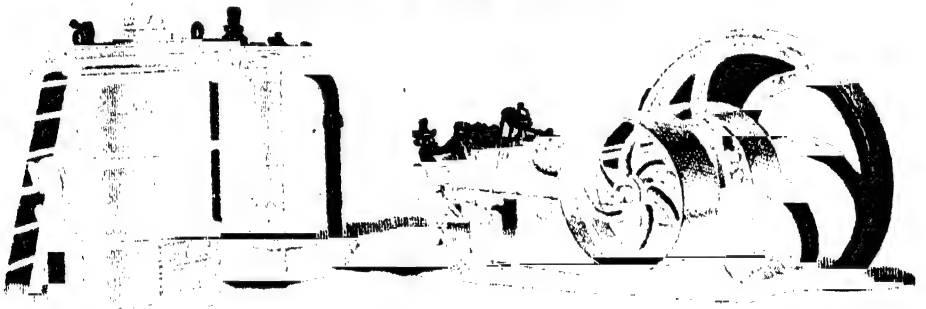
એનજીનનો મોડટો હરીફ.

મેશરસ કોસલી પ્રધરશ લીમીટેડના છેલ્લામાં છેલ્લી સોધના “ઓટો” ગેશ એનજીનનો તથા ગેશ પ્રોડ્યુશર પલાનાટો જેવા કે શક્તિન તથા પ્રેસર તાઈપના ગેશ પ્રોડ્યુશરો, બીતુમીન્સ કોલ ગેશ પ્રોડ્યુશરો જે મધે દર કલાકે દર હોરશ પાવરે એક રતલથી ઓછો કોલશો બાલી કામ આપે છે અને શઉથી ઓછા બલતને કામ કરતા સ્તીમ એનજીનનો કરતાં અરધે બલતણે કામ આપે છે.

કેરોસીન તેલથી ચાલતા કોસલી “ઓટો” ઓઇલ એનજીનો.

નેપથાતેલ ચાને કુડ ઓઇલથી ચાલતા ‘ઓટો’ ઓઇલ એનજીનો જે કેરોસીન કરતા ૩ કરતા પણ ઓછે ખરચે કામ આપે છે.

કોસલી
એતર
કારશ.

ગયાશ એનજીન અને શક્તિન ગયાશ પલાનાટ.

૧ થી ૪ શીલેનદરના વરતીકલ ઓઇલ એનજીનો, બોટો, વીજલી તથા દરેક કામ શાફ.

વરતીકલ અને હોરીજેનતલ પેત્રોલ ચાલકોહોલ સ્પીરીટ અને ગયાસ એનજીનો.

ઉપલા સઘળા એનજીનો મીલો, વરકશોપો, આઈશ તથા સોદા મસીનો, ખેતીવાડી તથા બીજા કામો શાફ પાણીના બુન્બાઓ, ઘંટીઓ, જીનો, પ્રેસો તથા સરવે જાતના સાંચાકામ ચલાવવાને કામના ઘણાજ મજબુત, બીન અનુલવી ચલાવી શકે તેવા સેહેલાં અને અત્યાર સુધી શોધી કહાડેલા એનજીનોમાંના સઉથી ઓછે બલતણે કામ આપનારા ઘણાજ સેહેલા એનજીનો છે.

જેને આજલગણુ ઉંચા ચાંદો મલ્યા છે અને મલે છે.

એકલા આડત્યા, ફરામજ કાવશાજ,

૧૧૫-૧૧૭-ઓલડ પોલીસ કોર્ટ બીલડીંગ-હોરનબી રોડ-કોર, મુંબઈ.

જાહેર ખબરો.

ઠગાશો ના.

દસ્તુર નાંમે આંખના ડાક્ટર

ફક્ત એકજ છે અને તે

કોટમાં ત્રીચર કું. સાંમે કાલા પથરની બેંક આગળ

દીનશાહ એમ. દસ્તુર કુંપનીની

પુરાણી પેઢીમાં છે.

જેઓએ લનડનની જાણીતી આંખની હોસ્પિટલોમાં લાંબી મુદત રહી “કલીનીકલ એસીસ્ટન્ટનો” ઓધો બમ્બી આંખના દરદીઓની દવા, ઇલાજ અને ઓપરેશન કરી જાતી અજમાયસ” મેળવી ત્યાંના વીદવાન વડીલ આંખનાં ડાક્ટરોના લેખીત શબ્દો જેવા કે:—

“ડાક્ટર દીનશાહ દસ્તુરે આંખનાં ઘણાં ઓપરેશનો ઘણી સફાઈ અને ચતુરાઈથી કીધાં છે અને એવણુ આંખનાં દરેક કામમાં પુરેપુરા પ્રતીણુ અને કુશળ આંખનાં સરજવન ડાક્ટર છે.”

એ વીગેરે ઉંચા મતોનું જ્ઞાન મેળવનાર અમારી કંપનીના આંખના ડાક્ટર

દીનશાહ એમ. દસ્તુર, એમ. ડી.

અસમાધી આંખની મુશ્કેલ ખામીઓ સુધારવા આંખ મુક્ત તપાસે છે, જેવો લાભ મુંબઈમાં ફક્ત અમારે ત્યાંજ મળે છે. વળી ખાસ બદોબસ્તથી આંખની દવા તેમજ ઓપરેશન પણ કરતા આવ્યા છે. જે કામ મુંબઈમાં કોઈ પણ ખાતામાં થવું મુશ્કેલ છે.

સરવે કરતાં ઓછા ભાવે

ઉંચી જાતના પથરના અસમાં તરેહવાર કમાનોમાં, દુરબીનો, નકલી આંખો, તાવ તપાસવાના થરમામીટરો મળશે.

“લુ-લુ” આંખનાં ટીપાં!

આંખનાં દરોદાનો તદ્દન ખાત્રીભરેલો ઠંડક આપનાર અકસીર ઇલાજ છે.

આંખોનું આવવું, સુજવું, રતાસ, બલત્રા, ખીલ, કીડ, પોપચાનું સુજવું, પાણી ગલવું, અજવાલું ન દેખી શકાય, ઝાંખ, જલાં, આંખોમાં ચીપડા થવા, વલગી જવું, ચાંદાં વીગેરે આંખનાં દરદો તેમજ નબત્તી અને ડાકેલી આંખો માટે ખીન હરીફ સલામત ઇલાજ છે, ‘લુ-લુ’ આંખનાં ટીપાં છેલ્લી સોધ અને લાંબા વખતની અજમાયશનું પરિણામ છે.

કીમત રૂ. ૧.

નં. ૫૬, એસપલેનેડ રોડ, કોટમાં બોંમબે કલબ સાંમે, મુંબઈ.

શા માટે રીબોછો ?

હાંફણ, ખાંસી, ઓંકાઈટીસ, સસની જેવાં જીવલેન સખત અને મુદતનાં

દરદોમાં “કાદી” નો એકજ ભાગ તુરત આરામ આપી શાફ

કરવાને કદી નીશકલ જશે નહીં. કી રા. ૧૫.

1 ad.

ઉપલે ઠંકાણેથી તથા ખીળા દવા વેચનારાઓ પાસેથી મલશે.

મેહરબાની કરી ઓરડર મોકલતી વેલા આ કાલેનડર વીધે જણાવવું.

જાહેર ખબરો.

ગોવાલીઆ તલાવપરની મેસરસ. એ. ફરામરોઝની કુંપની

પહેલાથીજ

પોતાના ચાલુ કદરદાન આહુકોની દીલરોજી માટે યોગ્ય ઉપકાર માનેછે.

દુર એકાંત જગામા રહી

એક કરતા અનેક હુન્નરમાં કામકાજ મેળવવાની એકજ આવી.

હમારી સાચવત—વાયેદાસરનું કામકાજ—તથા સવલ થતા લાવજ છે.

હમારા દુક વખતના ચાલુ થયેલા

“ડોન” સ્ટુડીઓના કામથી મુંબઈની ઘણીખરી

હુન્નરમંદ પ્રજા જાણીતી થયલી છે

અને તે

ફોટોગ્રાફીકના ઉત્તમ કામના પ્રેલાવાની જાનથી બીજાઓ હમેશા
પોતાનું કામ કરાવવા ચુકતા નથી.

ગમે એવા જુના ખખ થઈ રહેલા

ફોટો ઉપરથી પુર કાલજીમંદ એનલારન્મેન્ટ ઘણાજ ફીફાયત લાવથી

કરી આપવામાં મોજ લઈએ છઈએ.

સુંદર પીકચરો તેમજ વહાલાઓની તસવીરો મઠી આપવાના તરેહવાર જાતના

ફ્રેમો જેવા કે પલાસનર એક પ્લેન તેમજ નકસીદાર તથા

સોનેરી ગીલીટના હમારે ત્યાં હરદમ હાજર છે.

ઘર—સંસારનું—ઓફીસ—ખરનું તેમજ લગનના ભારે પ્રસંગનું
તરેહવાર જાતનું ફરનીચર હમો સોજ લાકડાં તેમજ સુંદર પાલીસનું બનાવી આપ્યેછે.

ઘર આગલ માણસ મોકલી ગમે એવા જુના ડાગીના રીપેર તેમજ

પાલીશ કરી નવા જેવા કરી આપ્યે છઈએ.

સોફા તેમજ ગાડીની ખુરશીઓ ઓરડર પ્રમાણે વાયદાસર બનાવી આપીશું.

સંગીનના સોખીનોને માટે

હમારે ત્યાં સુંદર અવાજના તદ્દનજ સોજ બનાવતના હાર્મોન્યમો તઈયાર છે.

રીપેરનું કામ હોય તો લખો

મેસરસ. એ. ફરામરોઝની કુંપની,

ગોવાલીઆ તલાવ, મુંબઈ.

જરથોસતીઝોના આતશબેહરાંમે તથા દરેમેહરોની ટીપ.

મુંબઈ મધેના આતશબેહરાંમે.

ઠેકાણાં.	કોણે પરઠેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ. માહા. ય. સને શે. કે. ક.
૧—કરેલવાડી ... શેઠ કાવસજી બેરાંમજી બનાજીની નૈયતે	૧૭	૪ ૧૨૧૫ કદમી.
૨—ચરનીવાડી ... શેઠ હોરમજી બમનજી વાડીઆજી ...	૧૭	૨ ૧૨૦૦ શેનશાહી.
૩ — „ જરથોસતી અંજુમને સ્થાપેલાં	૩	૨ ૧૨૬૭ „
૪—ખારકોટ..... શેઠ દાદીભાઈ નશરવાનજી દાદીશેઠ ...	૧૭	૧ ૧૧૫૩ કદમી.

દેશાવરો ખાતેના આતશબેહરાંમે.

૫—ઉદવાડા	અવલ જરથોસતી અનજુમને શંખાણુમાં સ્થાપેલાં, ને હાલ ઉદવાડામાં છે ...	૯ ૯ ૯૦ શેનશાહી.
૬—નવસારી..... શેઠ પુરશેદજી ટેમુલજી દેશાઈજી. (૧*)	૧૭	૨ ૧૧૩૫ „
૭—મુરત..... શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી મોદી.....	૧૭	૨ ૧૧૯૩ „
૮—મુરત..... શેઠ પેશતનજી કાલાભાઈ વકીલ	૩	૮ ૧૧૯૩ કદમી.

મુંબઈ મધેની દરેમેહરો અથવા આતશ આદરોનાં.

૧—કરેલવાડી... કાવસજી બેરાંમજી બનાજી (આતશબેરામમાં)	૨૦	૧ ૧૨૧૪ કદમી.
૨—કાંદાવારોમોહસો... નશરવાનજી હીરજીભાઈ કરાંતી	૨૦	૬ ૧૨૧૬ શેનશાહી.
૩—કોટમાં..... ખરશેદજી માણિકજી સરાપ (૨)	૨૬	૨ ૧૧૮૬ „
૪—કોટમાં..... બનાજી લીમજી (૩)	૯	૯ ૧૦૭૮ „
૫—કોટમાં..... માણિકજી નવરોજી શેઠનાં (૪)	૯	૯ ૧૧૦૨ „
૬—કોટમાં..... મોટલાંબાઈ જોહાંગીર નશરવાનજી વાડીયા... ..	૨૦	૯ ૧૨૩૨ „
૭—કોટમાં..... જોદાવરા મોખેદો કાજે પંચાયતે બાંધેલું	૩	૫ ૧૧૯૫ „
૮—કોટમાં..... મનચેરજી ખરશેદજી લંગડાનાં (૫)	૧૫	૭ ૧૨૧૭ „
૯—કોટેકોટ... અરદેશર દાદીભાઈ દાદીશેઠ... ..	૧૭	૧ ૧૧૭૩ કદમી.
૧૦—કોટેકોટ... પીરોજબાઈ તે મરહુમ દાઁ માઁ વાછાની વીઁ	૩	૯ ૧૨૫૦ શેનશાહી.
૧૧—કોલાબે..... જીજીભાઈ દાદાભાઈ	૧૭	૬ ૧૨૦૫ „
૧૨—ખેતવાડી... કાવસજી માણિકજી હાશખરનર	૯	૯ ૧૨૦૧ કદમી.
૧૩—ખેતવાડી... પાલણુજી ખરશેદજી કામા... (કામા બાગમાં)	૧૭	૯ ૧૨૩૮ શેનશાહી.
૧૪—ગરાંટરોડ... એરવદ સોરાબજી હોરમસજી રાંતજી... ..	૩	૮ ૧૨૩૭ „
૧૫—ગરાંટરોડ... મોખેદ દોરાબજી એદલજી જમસીના અથવા મીઠાઈવાલા	૯	૯ ૧૨૮૦ „
૧૬—ઝેવાસ્થાતલાવ. બાઈ શુતાબાઈ હીરજી જીવણુજી રેડીમની(૬)	૨૦	૧૨ ૧૨૧૧ „
૧૭—ચરનીવાડી. હોરમજી બમનજી વાહાડયા (આતશબેરામમાં)	૨૦	૨ ૧૧૭૫ „
૧૮—ચોપાટી ... મોદી સોરાબજી વાછાગાંધીના વારેસો... ..	૧૭	૬ ૧૨૨૭ કદમી.
૧૯—ડનકનરોડ... હોરમજી ધનજીભાઈ પટેલ	૧૭	૫ ૧૨૦૩ શેનશાહી.
૨૦—ધોબીતલાવ. આવાંબાઈ તે અઁ બઁ વાડીઆજીના ધઁ(૭)	૨૪	૭ ૧૨૩૨ „
૨૧—પરેલ..... દાદાભાઈ તથા મનચેરજી પેશતનજી વાડીઆ.	૨૦	૧૧ ૧૨૦૩ „
૨૨—પરેલ..... પીટોટ આરકુનેજમાં બાઈ દીનબાઈ નઁ પીટોટ પરઠાવેલી ...	૩	૭ ૧૨૬૬ „

* આ સંખ્યાનાં નંબરોવાળી દરેમેહરને લગતી વીમતા દરેમેહરોના લીસટની સેવટે જણાવેલી છે.

કેકાણાં.	દરેમેહરે કોણે બંધાવેલી.	શાળ. માહા. ય. સને. શે. કે ક..
૨૩—બહારકોટ.....મનચેરજી બમનજી શેઠના (૮)	૧૭ ૨ ૧૧૬૬	શેનશાહી
૨૪—બહારકોટ.....શાપુરજી સોરાબજી કપાવાલા	૧૭ ૨ ૧૨૨૮	,,
૨૫—બીડીબજાર....મેરવાંનજી માણિકજી પટેલ (૯)	૧૭ ૧૨ ૧૧૭૭	,,
૨૬—બીડીબજાર....બમનજી મેરવાંનજી મેવાવાલા	૧૭ ૪ ૧૨૨૦	,,
૨૭—મજગાંમ...પ્રરાંમજી નશરવાંનજી પટેલ... ..	૧૧ ૩ ૧૨૧૫	કદમી.
૨૮—મજગાંમ...નાનાભાઈ જમશેદજી સપલાની નધઅતે (૧૦) ૧૪	૮ ૧૨૩૬	શેનશાહી
૨૯—મજગાંમ...અનજીમનને ખરચે... ..	૯ ૫ ૧૨૭૬	,,
૩૦—મરીનલાઇન.જમશેદજી દાદા. આમરીઆ(સોડાવાટરવાલા)(૧૧)૨૮	૨ ૧૨૪૪	,,
૩૧—મહાલક્ષ્મી....ઘેરાંમજી કાવશજી બાટલીવાલા	૨૦ ૪ ૧૨૩૪	,,
૩૨—મહાલક્ષ્મી....હોરમજી દાદાભાઈ શાએર	૧૭ ૭ ૧૨૧૫	કદમી.
૩૩—માહીમ.....મનચેરજી બમનજી કુપરે સ્થાપેલી અને પાછલથી		
અરવડ શાપુરજી જમશેદજી દાણમે બંધાવેલી (દાદગા) (૧૨)	૪ ૨	શેનશાહી
૩૪—વાલકેશ્વર.....શોરાબજી ખરશેદજી થુંહીનાની નધઅતે	૭ ૯ ૧૨૨૮	કદમી
૩૫—દાદર .....નવરોજી કાવશજી નાલીએરવાલા (૧૩) ...	૩ ૧૦ ૧૧૯૧	શેનશાહી.
૩૬—વાંદરે.....નશરવાંનજી રતનજી તાતા	૨૦ ૬ ૧૨૫૩	,,

 અંબઈની ઉપલી ૩૬ જાહેર દરેમેહરે, આતશ આદરાંતોની ઉપરાંત બીજી કેટલીક દાદગાંમોની દરેમેહરે જેવી કે (૧) બહારકોટની અલાઈબાગની, (૨) કોલામિતી પાંચે શેનીટેશીઅમની, (૩) ઘોરગાંમની આલબલેશ બાગમાંની (૪) ઘોરગાંમ બેક રોડપરની અશલાહની અને (૫) વાલકેશ્વરમાં રેડીમનીની.

દેશાવરો ખાતેની દરેમેહરે.

૧—અંકલેશર...નરશંખ ધમપાલ-પ્રીથી મેર. હો. પ્રેજરે ૧૨૧૭(૧૪) ...	૯૧૯	શેનશાહી.
૨—અજમેર ...નવરોજી રશતમજી કલીઆણીવાલાના પુણુ માટે	૮ ૧૧ ૧૨૬૭	,,
૩—અંદેરી..... અરદેશર ભીખાજી પટેલ	૯ ૯ ૧૨૭૭	,,
૪—અમદનગર...જમશેદજી પેશતનજી પલાનટી	૯ ૮ ૧૨૧૬	,,
૫—અમદાવાદ...ખરશેદજી બેહરાંમજી નાણાવતી (૧૫)	૨૩ ૧૦ ૧૨૧૫	,,
૬—અમરોલી....હોરમજી બમનજી વાહડયા (૧૬)	૧૭ ૨ ૧૧૭૩	,,
૭—અડાજણ ...સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેડલા) ખારોનેટ	૨૦ ૯ ૧૧૯૬	,,
૮—આલપાઈ...નવરોજી કાવશજી નાલીએરવાલા		,,
૯—ઇગતપુરા...અનજીમનને ખરચે	૫ ૧૦ ૧૨૫૬	,,
૧૦—ઇછાપોર ...કાવશજી ધનજીભાઈ પાઠવાલા તથા ભત્રીજા	૫ ૮ ૧૨૧૬	,,
૧૧—ઇનડોર ...હોરમજી માણિકજી ભમગરા (૧૭)... ..	૧૦ ૮ ૧૨૪૮	,,
૧૨—ઉદવાડા ...સર દીઆંબીઆરોનેટ બંધાવેલું આતશખેરામને લગતું મકાન	૨૦ ૯ ૧૨૬૦	,,
૧૩—ઉરન... ..કુવરજી તથા ઘેરાંમજી એદલજી હિમરીગર.....	૨૩ ૨ ૧૨૭૪	,,
૧૪—એડન... ..કાવશજી દીનશાજી એડનવાલા	૨૦ ૧ ૧૨૫૩	,,
૧૫—એલાવ.....આં કાકિશ ખરશેદજી કામદીન (૧૮)	૨૦ ૧૨ ૧૦૯૧	,,
૧૬—આંકોલા ...૬૦ નશરવાંનજી જામરપજી જામરપઆશા(૧૯)	૨૪ ૨ ૧૨૩૯	,,
૧૭—કચ્છ-ભુજ...પેશતનજી શોરાબજી ભુજવાલા (૨૦)	૨૩ ૯ ૧૨૭૪	,,
૧૮—કરંજ.....પેસ્તાંજી, હીરજીભાઈ, પીરેશા હોરમજી પરતાકયા	૨૭ ૪ ૧૨૧૫	,,
૧૯—કરાંમી.....ડોશાભાઈ મેરવાંનજી વાહડયાની યાદગારી માટે(૨૧)	૯ ૯ ૧૨૩૯	,,

ઠેકાણાં.	કોણે પરડેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ. માહા. ય. સને શે. કે. ક.	
૨૦-કરાંચી.....હીરજીભાઈ જમશેદજી બેહરાનાં (૨૨)	૯ ૮ ૧૨૧૮	શેનશાહી.	
૨૧-કલકતા ...ધનજીભાઈ બેહરામજી મેહતા	૯ ૯ ૧૨૫૯	„	
૨૨-કલકતા ...રેશતમજી કાવશજી બનાજી... ..	૧૭ ૧ ૧૨૦૯	કદમી.	
૨૩-કલ્યાણી ...એદલજી બેરાંમજી મોદી (૨૩)	૧૭ ૨ ૧૧૫૮	શેનશાહી	
૨૪-કવેતા .....અનજીમનના ઉધરાટથી (૨૪)	૧૭ ૯ ૧૨૫૨	„	
૨૫-કુદીઆના...મનચેરજી કુવરજી ભાડેના, હોરમજી માણિકજી	૭ ૭ ૧૨૧૯	„	
૨૬-ખંજેત ...બેહરાંમજી હીરાજી કોહલા. [કુદીઆનાવાલા	૧૮ ૯ ૧૨૧૫	„	
૨૭-ખંખાત ...પેસતનજી ખરશેદજી મોદી, ખંખાતવાલા ...	૧૭ ૪ ૧૨૧૩	„	
૨૮-ખેરગામ ...બાઈ મોતીબાઈ તે આં બંજંબુલાંની વીધવા	૫ ૯ ૧૨૫૧	„	
૨૯-ગનદેવી ...હોરમજી બીખાજી ચીનાઈ, વલસાડવાલા ...	૭ ૯ ૧૨૦૩	„	
૩૦-ચીકલી.....મુંબઈવાલા શેઠો દોરાંતથા પ્રાંત હોં ગજદર	૧૭ ૬ ૧૨૪૨	„	
૩૧-જામનગર...ટેમુલજી માહીઆરજી મીરજાં	૧ ૭ ૧૨૬૪	„	
૩૨-જંગબાર ...દોરાબજી દીનશાહ એદનવાલા (દાદગાં) ...	૧૩ ૯ ૧૨૬૪	„	
૩૩-તવરી .....એદલજી વ્યાજખોરા (૨૫)	૧૪ ૬ ૧૨૩૮	„	
૩૪-તવરી .....અનજીમન	૩ ૮ ૧૨૩૮	„	
૩૫-તારાપોર ...વીકાજી મેહરજીભાઈ તારાપોરવાલા (૨૬) ...	૯ ૯ ૧૧૮૯	„	
૩૬-થાણા .....કાવશજી તથા દોરાબજી રેશતમજી પટેલ (૨૭)	૯ ૭ ૧૧૫૦	„	
૩૭-દં હેદ્રાબાદ....વીકાજી તથા પેસતનજી મેહરજી	૯ ૧૨ ૧૨૦૮	„	
૩૮-દ.હે.બાલાપુર „ „ „ (૨૮)	૨૦ ૬ ૧૨૦૮	„	
૩૯-દ.હે.ચંદરઘાટ...માણિકબાઈ નશરવાનજી ચીનાઈ	૩ ૨ ૧૨૭૪	„	
૪૦-દમણ .....મેરવાંતજી નવરોજી માણિકજી	૮ ૬ ૧૨૦૭	„	
૪૧-દમણ .....રતનબાઈ તે હોરમજી મનચેરજી કામાની વીં(૨૯)	૧૨૧૫	„	
૪૨-દીવ .....જેહાંગીર નશરવાંતજી વાડીઆજી... ..	૨૬ ૫ ૧૧૯૯	„	
૪૩-દવીહેર ...નવાજબાઈ તે જાંગીં નવં ધારીઆના ધં	૩ ૯ ૧૨૨૪	„	
૪૪-દુમસ .....સુરતની અનજીમને (૩૦)	૨૬ ૬ ૧૨૦૭	„	
૪૫-નવસારી ...નવસારીની વડી દરેદમેહર (૩૧)	૫૫૧	„	
૪૬ „ સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહલા) બારોનેટ	૨૦ ૬ ૧૨૨૨	„	
૪૭ „ મલેશરની અંજીમને	૧૯ ૧ ૧૧૬૭	„	
૪૮ „ મીનોચેર હોમજીવાલાઓએ બાંધેલી (૩૨)	૧૧૫૮	„	
૪૯-નાગપોર ...હીરાબાઈ નશરવાંતજી માણિકજી મુલાં ...	૨૦ ૨ ૧૨૬૫	„	
૫૦-નારગોલ ...માણેં રેશં નારગોલવાલા તથા ભાઈઓ (૩૩)	૧૧ ૧૦ ૧૨૫૧	„	
(અંત્ર અસલ મકાન શેઠ દાદા. નશ. મોદીયું બંધાવેલું હતું.)			
૫૧-નીમચ.....કાવસજી જીવણજી મેવાવાલાની નંધએતે...	૫ ૫ ૧૨૬૭	„	
૫૨-પારડી.....હોરમજી ગાંડાભાઈ... .. (દાદગાં) ...	૧૭ ૯ ૧૨૫૦	„	
૫૩-પુણા-નાંનાપેટ...સોરાબજી રતનજી પટેલ (૩૪) ...	૮ ૧૧ ૧૧૯૩	„	
૫૪-પુણા-કાંપ...સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહલા) બારોનેટ	૩ ૩ ૧૨૧૪	„	
૫૫-પુણા ... ..કદમી અને શેહનશાહી અંજીમનને ખરચે...	૩ ૩ ૧૨૬૩	કદમી.	
૫૬-બદનેરા ...અંજીમનને ખરચે	૬ ૪ ૧૨૫૮	શેનશાહી.	
૫૭-ખારડોલી ...નવસારીવાલા એદલજી નવરોજી મેહેતા ...	૯ ૪ ૧૨૫૫	„	

ઠેકાણાં.	કોણે પરઠેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ. માહા. ય. સને શે. કે. ક.	
૫૮-ખીલીમોરા...	દાદાભાઈ ધનજીભાઈ અને શોરાબજી શાપુરજીએ		
	ખાંધેલી-અનજીમનને ખરચે ચાલતી (૩૫)	૯ ૯ ૧૨૬૮	શેનશાહી.
૫૯-ખેલગામ ...	પેસતનજી ખરશેદજી બાઇસ ...	૨૪ ૩ ૧૨૬૧	„
૬૦-ભગવાગામ...	જમશેદજી સોરાબજી ભગવાગર...	૩ ૯ ૧૨૨૮	„
૬૧-ભરચ	જીની અગીઆરી ...	.....	„
૬૨ „	.....હોરમજી બેરાંમજી વખારીઆની નઘએતે ...	૨૭ ૬ ૧૨૫૨	„
૬૩ „	કોટ ..હોમાજી દારાબજી(હોમાવરાની દરેમેહેર) (૩૬)	૩ ૫ ૧૧૨૯	„
૬૪ „	આસવાર.હીરાંબાઇ તે નવં કાં નારયલવાલાની વીં(૩૭)	૯ ૯ ૧૨૦૦	„
૬૫ „	કોટ...સોરાબજી ધનજીભાઈ ખંખાતા...	૨૪ ૧ ૧૨૨૭	„
૬૬ „	બહારકોટ...દસતુર કાંમદીનજી ફરદુનજી..	..... ૧૧૪૭	„
૬૭ „	„ રસતમજી માણેં હીરાવરાના, સુરતવાલા (૩૮)	..... ૧૦૯૬	„
૬૮-ભાહાં ગામ..	વીરજીભાઈ બમનજી સુરતવાલા (૩૯)	૧૭ ૬ ૧૧૭૩	„
૬૯-ભાવનગર...	દોરાબજી શાપુરજી ઉમરીગરના વારસો ...	૨૮ ૮ ૧૨૬૦	„
૭૦-ભેશાંન .	દાદાભાઈ ત્યા મનચેં પેસતનજી વાડીઆ (૪૦)	૧૧ ૫ ૧૨૧૫	„
૭૧-મડે ...	અંજીમનને ખરચે (૪૧)	૯ ૬ ૧૨૧૫	„
૭૨-મંદરોઇ ...	અંજીમનના ઉધરાટથી-શેર માં નં પીટીટે..	૧૨ ૪ ૧૨૨૯	„
૭૩-મધરાસ.....	પ્રેરોજ મનચેરજી કલવાળાએ પોતાના મરદુમ		
	બેટા બલના પુણુ માટે...	૨૯ ૧૧ ૧૨૭૪	„
૭૪-મહુવા	અંજીમનને ખરચે (૪૨)	૯ ૪ ૧૨૨૭	„
૭૫-મેધોરભાત...	(ગદિવીની પાસે) અંજીમનનાં ખરચે	૫ ૪ ૧૨૫૩	„
૭૬-માંડવી.....	અંજીમનને ખરચે	૩ ૯ ૧૨૪૩	„
૭૭-રાજકોટ ...	અંજીમનનાં ખરચથી	૩ ૯ ૧૨૪૪	„
૭૮-રંગુન...	બેગનજી કાવશજી ખંખાતા (૪૩)	..... ૧૨૩૬	„
૭૯-રાંદેર ...	દારાશાહ દોરાબજી રાંદેલીઆ (૪૪)	૧૭ ૯ ૧૨૦૩	„
૮૦-લાનોલી ...	કાવશજી દીનશાહ એડનવાલા	૨૨ ૯ ૧૨૬૮	„
૮૧-લાહોર.....	અરદેસર બેહરામજી લીંબુવાલા-કુપર	૧૭ ૧૧ ૧૨૬૨	„
૮૨-વ્યારાગામ...	બાઇ દીનબાઇ નસરવાનજી પીટીટ	૬ ૩ ૧૨૬૫	„
૮૩-વરોડરા ...	ધનબાઇ તે દાદાભાઇ બીમજી ઉમરીગરની ધં(૪૫)	૭ ૫ ૧૨૧૫	„
૮૪ „	બેરાંમજી નશરવાનજી શીરવાઇ (દાદગાં)(૪૬)	૨૦ ૨ ૧૨૩૮	„
૮૫-વલસાડ ...	નવરોજી પેશુતનજી કાપડીઆ (દાદગાં)	૨૬ ૪ ૧૨૪૯	„
૮૬ „	મોટાભાઇ શાપુરજી	૧૬ ૯ ૧૨૧૯	„
૮૭ „	હોરમજી ભીખાજી ચીનાઇ (દાદગાં)	..... ૧૧૮૯	„
૮૮-વેશુ ...	એડનવાલા માણેકજી રતનજી પટેલ	૩ ૯ ૧૨૫૮	„
૮૯-સરોડા.....	ખ.પ. પારખ ત્યા ત્યાંનાં એક વતની મલીને (૪૭)	..... ૧૨૩૩	„
૯૦-સીગનપોર...	નવરોજી જમશેદજી વાડીઆ (૪૮)	૧૭ ૨ ૧૨૧૯	„
૯૧-સુનગર વ્યારા...	અનજીમનને ખરચે	..... ૧૨૩૧	„
૯૨-સુમારી ...	હોમીયાર પાલકાળુ (૪૯)	..... ૧૦૪૦	„
૯૩-સુમારી ...	દાદાભાઇ ત્યા કાવસજી પાલનજી ચકેના	૨૭ ૭ ૧૨૫૬	„
૯૪-સુરત કેલાની વખાર...	અનજીમનને ખરચે	૩ ૯ ૧૨૦૮	„

ઠેકાણાં.	કોણે પરડેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ. માહા. ચ. સને શે. કે. ક.
૯૫-સુરત ગોપીપરે...	જાંગીર નશરવાંનજી વાડીઆ (દાદગાં)...	૧ ૭ ૧૨૧૦ શેનશાહી.
૯૬ „ ગોપીપરે...	દોરાબજી નશરવાંનજી મીસતરી (દાદગાં)(૫૦)	૨૯ ૧૦ ૧૨૩૫ „
૯૭ „ નાનપરે...	એદલજી તથા રતનજી ખેરાંમજી ખીશની(૫૧)	૧૭ ૪ ૧૨૦૭ „
૯૮ „ „ આં જમશેદજી માણિકજી ઉનવાલા (દાદગાં)	૧ ૧૨ ૧૨૩૮ „	
૯૯ „ „ કાવસજી જમશેદજી માકીદલાલ ...	... ૧૭ ૯ ૧૨૧૪ કદમી.	
૧૦૦ „ „ માણિકજી નવરોજી વાડીઆ (૫૨)	... ૧૫ ૯ ૧૨૦૬ શેનશાહી.	
૧૦૧ „ માછલીપીટ...	અનજીમનને ખરચે-“બાગે પારશા ” ...	૧૭ ૬ ૧૨૬૫ „
૧૦૨ „ રસ્તમપરે...	પેશતનજી નસરવાંનજી આટલીવાલા(૫૩)...	૨૨ ૧૨ ૧૨૧૯ „
૧૦૩ „ „ સર જમશેદજી જીજીલાઇ (પેહલા)	... ૧૭ ૨ ૧૨૨૪ „	
૧૦૪ „ „ દેશાઇ મનચેરજી ખુરશેદજી (૫૪)	... ૨૦ ૧૨ ૧૧૭૫ „	
૧૦૫ „ „ રશતમજી અસપંદીઆરજી આરીટનવાલા (૫૫)	૧૭ ૪ ૧૧૯૨ „	
૧૦૬ „ લકરકોટ...	ગોટીનાં ખાંદાંનવાલાઓએ બાંધેલું (૫૬)	૧ ૭ ૧૧૬૫ „
૧૦૭ „ શેયદપુરે...	દાદા. અને મનચેરજી પેસતનજી વાડીઆ (૫૭)	૨ ૧૦ ૧૨૧૩ „
૧૦૮ „ „ મુંબઇના વાહાડીઆજીવાલાઓએ સ્થાપેલી(૫૮)	૯ ૪ ૧૨૫૮ „	
૧૦૯ „ બીબીનીવાડી...	અનજીમનને ખરચે. (૫૯)...	..... „
૧૧૦-સતારા ...	અનજીમનને ખરચે ...	..... „
૧૧૧-સોલાપુર...	વીકાજી તથા પેશતનજી મેહરજી (૬૦)	... ૯ ૫ ૧૨૧૩ „
૧૧૨-હાંસોત ...	આઈ બીખાજી તે સર દીનશાહ માણિકજી	
	પીટીટ બારોન્ટનાં બેટીનાં પુત્રને માટે ...	૨૬ ૧૧ ૧૨૬૮ „

(૧) આ આતશબેહરામનું મકાન પુરાણું થવાથી દેશાઈ કાવશજી અરચજી તે ગોંડલના કારભારીએ ફરીથી રોજ ૧ સો માહા ૧૦ મો શહેનશાહી સને ૧૨૬૦ યજ્ઞેન્દ્રદીને દીને સમરાવી આપયું છે.

(૨) આ દરેમહેર પેહલી યજ્ઞેન્દ્રદી સને ૧૧૬૦ માં શેઠ માણિકજી દોરાબજી સરાઈ બોપાટી મધે પોતાની વાડીમાં બંધાવેલી હતી, તાંહાંથી યજ્ઞેન્દ્રદી સને ૧૧૮૬ માં તેમના બેટાએ કોટમાં લાવી પરહેલી છે. તે મકાનથી પુરાણું થવાથી એ દરેમહેરનાં સુતવલીઆ શેઠ સરાઈનાં વારંશાએ રોજ ૨૬ મો માહ ૨ જો સને ૧૨૬૪ ને દીને યાને એ દરેમહેરની ૭૯ માં વરશની શાલગરેહને દીને ફરીથી નવેસરથી મકાન બંધાવ્યું છે.

(૩) આ પુરાતમ દરેમહેરનું મકાન જુડું થવાથી શેઠ હારમજી રતનજી માણિકજી બનાજીની આગેવાની હેઠળ બનાજી કુટુંબના કેટલાક સાહેબાએ પોત પોતામાં કુંડ ઉજુ કરી નવેસરથી બંધાવીને તેમાં રોજ ૨૦ મો માહા ૭ મો શહેનશાહી સને ૧૨૧૪ યજ્ઞેન્દ્રદીને દીને જુના આદરાન સાહેબને પાછા તખ્તનશીન કીધા હતા.

(૪) આ દરેમહેર પુરાણી થવાથી મરહુમ શેઠ માણિકજી નવરોજી શેઠનાના સુતવલી શેઠ જલભાઈ અરદેશર શેઠનાએ રૂપીઆ એક લાખ ખરચી ઇરાનની અસલી ઠપપર રોજ ૨૦ મો માહા ૨ જો યજ્ઞેન્દ્રદી ૧૨૬૧ ને દીને નવેસરથી બાંધી હતી.

(૫) આ દરેમહેરનું મકાન પુરાણું થવાથી રોજ ૧૦ મો માહા ૮ મો સને ૧૨૬૪ ને દીને શેઠ પેસતનજી મેરવાંનજી ગોદીવાલાએ પોતાની મરહુમ બેટી પારોજખાઈનાં પુણ માટે નવેસરથી બાંધી આપી છે.

(૬) આ દરેમહેર આગળ યજ્ઞેન્દ્રદી સને ૧૧૮૨ માં અરવદ દોરાબજી હારમજી રાંતજીએ બંધાવી હતી.

(૭) આ દરેમહેરની પાસે આવેલી મરહુમ શેઠ રશતમજી સોરાબજી ભર્યા તથા ઈડાવાલાની જુની દરેમહેરનું મકાન તેના વારશાએ એ વાહાડયાજીવાલી દરેમહેરની સાથે જોડી નાખીને વાપરવા માટે ધરમ ખાતે આપો દીધાથી એ પુરાણું મકાન મરહુમ આનરેબજી શેઠ નવરોજી નશરવાંનજી વાહાડયા સી. આઈ. ઈ. એ નવેસરથી બંધાવીને રોજ ૮ મો માહા ૮ મો શહેનશાહી સને ૧૨૬૮ ને દીને ઇજાવ્યું હતું.

(૮) એ મકાન એકસો વરસનું પુરાણું થવાથી, યજ્ઞેન્દ્રદી સને ૧૨૬૬ ના રોજ ૧૭ મો માહા ૨ જો શેનશાહી- (જે દીને એ અસલ આદરીયાન પરડીયાને બરોબર ૧૦૧ મું વરસ ઉગયું હતું તે) ને દીને એ મકાનનાં વારસાએ તે ફરીથી નવું બંધાવીને તેમાં આતશ આદરીયાન પરડયા હતા. એ મકાન બંધાતાં સુધી તેમના કેબલો શેઠ હારમજી વાહાડયાજીવાળાં આતશબેહરામમાં એક વરસ વેર લઈ જઈ રાખ્યા હતા.

(૯) આ ભીંડીબજાર મધેની મરહુમ શેઠ મેરવાંનજી માણિકજી પટેલની દરેમહેરનું મકાન પુરાણું થઈ જવાથી યજ્ઞેન્દ્રદી સને ૧૨૪૭ માં રોજ ૧૭ મો માહા ૯ મો શેનશાહીને દીને શેઠ નશરવાંનજી માણિકજી પીટીટ પોતાના ધણીઆણી

બાઇ દીનબાઈ તે આ દરેમ્હેરના અસલ બંધાવનાર મરહુમ શેઠ મેરવાનજી પટેલના બેટીના બેટીને નામે રૂ ૨૫૦૦૦ ખરચીને નવા પાયાથી વધુ કુશાદે બાંધી આપીયું હતું. અને રૂ ૩૦૦૦) એ મકાનની મરાંમતને સારૂ અનામત રાખ્યા છે.

(૧૦) આ દરેહમેહર મજગામમા નવાબના તલાવ આગળ મરહુમ શેઠ નાનાભાઈ જમશેદજી સપલાની નર્મયે તા. ૪ થી મે ૧૮૬૭ ચાને યજ્ઞદેવદી સને ૧૨૩૬ ના રોજ ૧૪ મે માહા ૮ માં ને દીને મરહુમ શેઠ નાનાભાઈન બેહન મરહુમ બાઈ રતનબાઈ તે સર કાવશજી જહાંગીરજી રેડીમનીનાં ધણીઆણીની પુંછમાંથી બાંધવામાં આવી હતી પાછલથી એનો સરવે વહીવત ઈ. સ. ૧૮૭૭ માં સર કાવસજી જહાંગીરજી રેડીમની નાઈટ, સી. એસ. આઈ. એ પોતાને સવાધીન લઈ તેના નીલાવ માટે બંદોબસત કરનાર હતા, તેટલા મરણ પામવાથી એ દરેમ્હેરના જથ્થક ખર માટે સર કાવસજીના એકઝીક્યુટરોએ મરહુમની પુંછમાંથી રૂ. ૨૩૦૦૦ પુ. તા. ૯ મી અકતોબર ૧૮૮૦ ને દીને તરસટદી કરી તે મરહુમના બેટા સર જહાંગીર કાવસજી જહાંગીરને તરસટી તરીકે સોંપ્યું હતું. આ દરેહમેહરનું મકાન પુંબધના પોરટ ત્રસટે સરવાળનીક કામ સારૂ સને ૧૨૭૫ માં ખરીદી લીધું તેમજ એ લતાના બીજા મકાનોબી લઈ લેવાથી ત્યાંથી થોડે દુર મજગામમાજ મતાર પાંખડી તરફ શેઠ પેસતનજી નશરવાનજી ગાદીવાળાએ ભેટ આપેલી જગાપ સર જહાંગીર કાવસજી જહાંગીર રેડીમની બારોન્ટે બંધાવી આપેલાં નવાં મકાનમાં બેહસતનશીન સર કાવસજી જહાંગીરને ૩૦મા વરસની બાજને દીવસે ચાને રોજ ૩ મે માહા ૧૧ મે સને ૧૨૭૭ યજ્ઞદેવદીને દીને જુના આદરીઆન સાહેબન. ગુરી કેલબાને પાછા તખતનશીન કરવામાં આવ્યા હતા. આ નવું મકાન બધાયું તેટલા બે વરસ સુધી રેડીમનીવાલ આતશઆદરીઆનના કેબલાને મજગામની શેઠ કુરામજી નં. પટેલની દરેહમેહરમા રાખ્યામાં આવ્યા હતા.

(૧૧) આ સોડાવાટરવાળાની દરેમ્હેરની સાલગરેહ એક વરસમાં બેવાર પડે છે. તેનો ખુલાસો એમ છે કે પ્રથમમાં એ દરેહમેહર અરદીબેહસત મહીનો ને જમીયાદ રોજ દાદગાહના કેબલા સાથે યજ્ઞદેવદી સને ૧૨૪૪ માં સંચાપેલી હતી. તે પછી યજ્ઞદેવદી સને ૧૨૫૪ નાં ફરવરદીન મહીનો ને ફરવરદીન રોજ એ દરેહમેહરમાં દાદગાહના કેબલા સાથે આતશ આદરાન સાહેબને સંચાપવામાં આવ્યા હતા.

(૧૨) આ માહીમની દાદગાહની દરેમ્હેર શેઠ મનચેરજી બમનજી કુપરે રોજ શેહરેવર માહ અરદીબેહસત, અંગરેજી સાલ ૧૮૬૬ ઈસ્વીને દીને બાઈ સાહેબ મોટલાંબાઈનાં ભારેના બંગલામાં રચાપી હતી. એ પછી સુમારે ત્રણ વરસ બાદ શેઠ એદલેજી રશતમજી મુનાવાલાએ દરેમ્હેરને પોતાનાં બંગલામાં લઈ જઈ તેનો બધો ખરચ પાતે કરતા હતા. તે પછી ઈસવી સને ૧૮૮૮માં રોજ ૧૧ મે માહ ૪ ઠાને દીવસથી ઉપલી દરેમ્હેરનાં પંચડી એગ્વદ શાપુરજી જમશેદજી દાજી જેઆ ૧૮૬૬ થી એ દરેમ્હેરનાં પંચડી હતા તેઆએ પાતે નવું મકાન બંધાવી તેમાં ઉપલા દાદગાહને લઈ જઈને રાખેલા છે અને એવાએ ૧૮૮૬ થી એ દરેહમેહરનો ચાલુ ખરચ પાતાના મરણ સુધી કીધો હતો. એવા રોજ ૨૧ મે માહા ૪ થો સને ૧૨૮૦ ને દીને યુઝી જવાથી અને એવાએ પોતાની હર્યાતીમાં એ અગીઆરીના ચાલુ નીલાવ તથા ખરચ માટે દાદરના સ્ટેશન આગળની ઈસ્ટેટ લગલગ મહીને રૂઆ બસોડા ભાર ઉપજાવે ત્રસટ કરી તે માટે ત્રસટીઆ નેમી તેઆને આપી ગયા છે, જેઆ એ ત્રસટમાં આપેલી ઈસ્ટેટમાંથી એ દરેમ્હેરનો ચાલુ ખરચ વગેરે કરશે.

(૧૩) એ દરેમ્હેર પહેલી યજ્ઞદેવદી સને ૧૧૯૧ માં મોઠ આગળ માર્કેટ રોડ ઉપર બાંધેલી હતી પણ ત્યાંથી ખરીદી દાદર ઉપર રોજ ૧૭ મે માહા ૭ મે શહેનશાહી સને ૧૨૭૦ ને દીને એના મુતવલીઆએ ફરીથી નવેસરથી મોઠે ખરચ કરીને બંધાવી છે.

(૧૪) આ અંકલેશ્વરની અગીઆરીનું અસલ મકાન યજ્ઞદેવદી સને ૯૧૪માં શેઠ નરશંગ ધમપાલે બંધાવ્યું હતું. જે પછી યજ્ઞદેવદી સને ૧૨૧૭માં શેઠ મેહેરવાનજી હોરમજી ફરેજે તે ફરીથી બંધાવી આપ્યું હતું. અને તે પાછુ બીસમાર થવાથી તે તોડી પડાવી બીજુ નવું મકાન, મરહુમ બાઈ સાહેબ દીનબાઈ નશરવાનજી પીટીટ પોતાની હર્યાતીમાં પોતાના બેહસતનશીન જમાઈ શેઠ કુરામજી દીનશાજી પીટીટના પુણ માટે બંધાવાયું શરૂ કીધું હતું પણ તેટલાં બાઈ દીનબાઈનું મરણ નીપજવાથી તેણીના બેટા બાઈ આવાંબાઈ કુરામજી પીટીટ પુર કરી આપીને રોજ ૨૭ મે માહ ૨ ને યજ્ઞદેવદી સને ૧૨૬૬માં જહોર વપડાશ માટે ખુલ્લું મેલ્યું છે. આ દરેહમેહરની ચાલુ નીલાવણી માટે વારશીક રૂ ૨૦૦ બાઈ આવાંબાઈ પીટીટ આપતા હતા. પણ બાઈ આવાંબાઈના મરણ પછે તે માટેની કશી જોગવાઈ અંકલેશ્વર અંજુમન ધરાવતી નહી હોવાથી એ આદરાનના ખરચ માટે સને ૧૨૭૯ થી ભરચના શેઠા કુંગાજી કુંદ્રબીઆ તરફથી રૂ ૧૨૫ અને શેઠા મેરવાનજી અને હોરમજી મંચેરજી કામાએ સંચાપેલા કુંડમાંથી રૂ ૭૫ દર સાલ આપવાનો બંદોબસત થયો છે.

(૧૫) એ દરેમ્હેર સને ૧૨૪૬ થી અમદાવાદની અનજુમનને અસતકથી ચાલતી હતી. પણ તે પુરાણી થઈ ગયાથી અમદાવાદવાળા શેઠા નવરોજ અને જાંગીરજી પેશનનજી વડીલ નવેસરથી રૂ ૨૦૮૭૫) ને ખરચે કુશાદે બાંધીને રોજ ૨૭ મે માહા ૭ મે શહેનશાહી સને ૧૨૫૩ ને દીને ફરીથી ઈબવી હતી.

(૧૬) આ દરેમ્હેર અસલ શેઠ હોરમજી બમનજી વાહાડીઆજીએ બાંધેલી હતી તે પુરાણી થવાથી તેમના સાહેબ-જાદાએ રોજ ૧ મે માહા ૨ ને સને ૧૨૦૭ ને દીને નવેસરથી બાંધી હતી. તે પાછી પુરાણી થવાથી સને ૧૨૬૩ નાં રોજ ૯ મે માહા ૪ થો શેનશાહીને દીને અમરોલીવાળા શેઠ કાંનજીભાઈ દોરાબજી મીઠાઈવાળાએ ફરીથી બંધાવી છે.

(૧૭) આ ઈનડોરનો શેઠ લમગરાવાલી દરેહમેહરનું મકાન પહેલા ફક્ત ધરમકીયા કરવા સારૂ શેઠ હોરમજી માણિકજી લમગરાએ પોતાના ધણીઆણી મરહુમ બાઈ નવાજબાઈના પુણ માટે રોજ ૧૦ મે માહા ૮ મે સને ૧૨૪૮ ને દીને બાંધી આપી ખુલ્લું મેલ્યું હતું. પાછલથી શેઠ હોરમજીએ પોતાના બાવા મરહુમ શેઠ માકાશાહ રસતમજી લમગરાની

નઈયતે એ મકાનમાં સને ૧૯૫૧ ના રોજ ૨૬ મે માહા ૯ માને દીને આતશદાદમાહને પરડીને તખતનશીન કરવામ આઠવા હતા. એ દરેહમેહર જ્યારથી બાંધવામાં આવી છે ત્યારથી એનો ચાલુ ખરચ ઇનકોરની જરૂરોસતી અનજુમન તરફથી કરવામાં આવે છે.

(૧૮) એ દરેમેહર પહેલાં સને ૧૦૯૧ માં આઠ કાવશખ ખરોદલ કામદીન ચિરાવવાળાએ બંધાવેલી હતી તે બીજ વાર સને ૧૨૧૦ માં સુરતવાલા શેઠ મેરવાંજી હોરમજી યજ્ઞે બંધાવેલી હતી, તે પછી ત્રીજવાર મુબઈવાલા શેઠ જમશેદજી ખરજોરજી મીસતરોએ રોજ ૭ મે માહા ૪ થો શહેનશાહી સને ૧૨૩૯ યજ્ઞેજરદીને દીને ફરીથી કુશાદેથી બંધાવી છે.

(૧૯) આ દરેમેહર પુરાણી થવાથી મરહુમ દસતુરજ નોશરવાંજી જાન જમાસપઆસાનાના મુતવડી દસ્તુર બેહ મનજી જમાસપજી જમાસપઆસાનાએ રોજ ૨૪ મે માહા ૨ જે સને ૧૨૬૧ ને દીને નવેસરથી બાંધી છે.

(૨૦) એ દરેહમેહર ખા. બા. પંસતનજી સોરાબજી જુજવાલાએ પોતાના મરહુમ પીતાજીના પુણ માટે લગભગ અગીયાર હજાર રૂપીયા ખરચીને બંધાવી આપી હતી. એ દરેહમેહર ઈજ્જયા આગમચ ત્યાંના માહારાજ રાવ શ્રી બેંગારજી શવઈ બાહાદુરને દેખાડવામાં આવી હતી. તે પછી પારસી રીત મુજબ ઈજ્જને પરડવામાં આવનાર હતી—તેટલાં એ દરેહમેહરના બંધાવનાર ખા. બા. પંસતનજી યુજરી જવાથી મરહુમના માસીસાને દીને પહેલાં પરડવા ધારયું હતું તેથી એ અગીયારીની તખતી ઉપર રોજ ૨૩ મે માહા ૧૦ મે યજ્ઞેજરદી સને ૧૨૭૩ લખેલા છે. પણ કાંઈક ધીલ થવાથી એ દીને દરેહમેહર પરવામાં નહીં આવી હતી તે પાછલથી મરહુમની વરસીને દીને યાને રોજ ૨૩ મે માહા ૯ મે સને ૧૨૭૪ ને દીને પરચીને ખુલ્લી મેલવામાં આવી હતી.

(૨૧) આ દરેહમેહર અસલ મરહુમ શેઠ ડોશાભાઈ મેરવાંજી વાહાડયાની યાદગારી માટે એવેના બેશીઆએ બાંધી હતી તેમાં એક નવો યુમળજી બાંધવા તથા તેમાં સુધારો વધારો કરવા અને મેબેદોના રહેવાના મકાનમાં રીપેર કરવા માટે યજ્ઞેજરદી સને ૧૨૭૩ માં નજદીક રૂ. ૬૦૦૦૦ એક ફંડ ભેગુ કરી તેમાંથી એ દરેહમેહરનો સંધળો રીપેર ખરચ કરવામાં આવ્યો હતો. મજૂર દરેહમેહરમાં જ્યાં અસલ આતશ દાદમાહ હતો ત્યાં કરાંચીવાલા સખો શેઠ કાવશજી હોરમજી કાતરકે પોતાના મરહુમ ઘણીઆણી બાઈ શુનાબાઈની નઈયતે, પોતા તરફથી મોટો ખરચ કરી, રોજ ૯ મે માહા ૯ મે યજ્ઞેજરદી સને ૧૨૭૨ ને દીને, યાને એ આદરીયાન સાહેબની ૩૫ માં વરસની સાલગરદને દીવસે, આતશ આદરીયાન સાહેબ પરહાયા છે. એ આદરીયાન પરહયા પછીનો કાઠી સુખડ, તેલ વગેરેનો જે વધુ ખરચ થાય તેને માટે એજ શેઠ બીજા વધુ રૂ. ૩૦૦૦ એવી શરતે આપીયા છે કે એ રકમના વ્યાજમાંથી એ ખરચ કરેલો. એ અગીયારીનો બીજો ચાલુ ખરચતો જ્યારથી એ અગીયારી પરચાઈ છે ત્યારથી અંજુમન તરફથી કરવામાં આવે છે.

(૨૨) આ દરેમેહર અસલ રોજ ૯ મે માહા ૮ મે શહેનશાહી સને ૧૨૧૮ માં શેઠ હીરજીભાઈ જનશેદજી બેદરાનાએ પોતે બાંધેલી હતી પણ તે બીસમાર હાલતમાં આવેઆથી યં સને ૧૨૪૪ માં તેમનાં વીધવા બાઈ મેરબાઈએ નવેસરથી બાંધી આપીછે. એ દરેહમેહરનું જુનું મકાન બીસમાર હાલતમાં આવવાથી કરાંચીના રહીશ શેઠ ફરામજી બેરામજી કલેકટરે લગભગ રૂપા ત્રણ હજારને ખરચે ફરીથી સમરાવી આપ્યું હતું તેમજ એ દરેહમેહર માટે કાઠી ખરીદવા રૂપા ત્રણ હજાર વ્યાજ વાપરવાની સંરતે આપ્યા હતા. નવું મકાન તઈયાર થવાથી એ દરેહમેહરની સાલગરદને દીવસે યાને રોજ ૯ મે માહ ૮ મે યં સને ૧૨૭૮ ને દીને જશનની કીયા કરી અસલના આતશ આદરાનને ફરીથી તખતનશીન કીધા હતા.

(૨૩) કલ્હીયાણી મધે અસલ એક ઘણી પુરાણી દરેમેહર હતી, પણ તે બીસમાર હાલતમાં આવેઆથી મુબઈવાલા શેઠ એદલજી બેરામજી મોદીએ યજ્ઞેજરદી સને ૧૧૫૮ માં તે ફરીથી બંધાવી હતી. તે દરેમેહરમાં આતશઆદરાન નહીં હોવાથી કલ્હીઆણીવાલા શેઠ બીખાજી જજીભાઈ શેઠના, ડોસાભાઈ હોરમજી ભીમડીવાલા, ફરફનજી મેરવાંજી શરાફ અને હોરમજી માણેકજી ભીમડીવાલાએ પોતાને ખરચે એ જુની દરેહમેહરમાં ઘટતો ફેરફાર કરી રોજ ૧૭ મે માહા ૨ જે સને ૧૨૫૦ ને દીને આદરીઆન સાહેબ પરહાયા છે, અને તેના ચાલુ ખરચ સાર રૂ. ૭૦૦૦ હલાયદા કહાડયા છે.

(૨૪) આ કવેતાવાલી પુરાણી અગીઆરીને માટે હેબુ છે કે એ માતર દરેહમેહરનું મકાનજી હતું પણ તે દરેહમેહર ઈજ્જવામાં આવેલી નહીં હોવાથી એક યજ્ઞેજરદી સને ૧૨૭૫ માં રોજ ૨૭ મે માહા ૩ જેને દીને કવેતાવાલા બણીતા શેઠીયા ખાં બાં ખરજોરજી દોરાબજી પટેલ સી. આઈ. ઈ. ને ખરચે ઈજ્જવાને ખુલ્લી મેલવામાં આવી છે.

(૨૫) એ દરેમેહરનું અસલ મકાન ઘણા વરસપર કોઈ સખો જરથોશતીએ બંધાવેલું કેહવાય છે તે પછી સને ૧૨૩૮ માં શેઠ એદલજી રતનજી વ્યાજબેરાઆએ મકાન પાકું બંધાવી આપ્યું હતું. તે મકાન બીસમાર હાલતમાં આવવાથી જરથો-શતી અનજુમનમાં જાહેર ઉગરાણું કરી આશરે રૂ. ૬૦૦૦ માંથી એ મકાન રોજ ૩ જે માહા ૮ મે શહેનશાહી સને ૧૨૬૯ ને દીને આતશ દાદમાહ સ્થાપીને નવેસરથી બાંધવામાં આવ્યું હતું. પણ પાછલથી આદરીઆન સ્થાપવા માટે શેઠ કુવરજી કાવશજી તવરીઆએ પોતાના મરહુમ પુત્ર કાકર હોરમજીના પુણ માટે રૂ. ૧૦૦૦૦૦ દશ હજારની રકમ આપીને ફરીથી નવેસરથી એ મકાનમાં આદરીયાન સ્થાપીને એજ ૯ મે માહા ૧૦ મે ૧૨૭૦ ને દીને ઈજ્જવાને ખુલ્લું મેદયુ હતું.

(૨૬) એ મકાન પુરાણુ થવાથી મુબઈવાલા શખોવજુદ બાઈદીનબાઈ નસરવાંજી ધીટીરે પોતાના મરહુમ બેટા શેઠ જમશેદજી નશરવાંજી પીટોટનાં પુણને માટે રોજ ૩ જે માહા ૧૦ મે શહેનશાહી ૧૨૬૪ ને દીને ફરીથી બંધાવી આપ્યું છે.

(૨૭) આ દરેમેહર અસલ યં સને ૧૧૫૦ ની આગમચ દાદગાની બનાવેલી હતી. ત્યાં નવેસરથી આતશ આદરાંનની દરેમેહર શેઠ રશતમજી કાવશજી પટેલે પોતાના બાવા મરહુમ શેઠ કાવશજી રશતમજી પટેલની નઈએતે બનાવીને રોજ ૯ મે માહા ૭ મે શહેનશાહી સને ૧૧૮૮ યજ્ઞેજરદીને દીને પરહાવી છે.

(૨૮) દખણ હેદરાબાદ તરફ શેઠાં વીકાજી તથા પેશતનજી મેહરજીની કેટલીક દરેમેહરો બાંધેલી છે. તેમાંની એક આએ બાલાપોરની બી દરેમેહર બંધાવેલી હતી, પણ હાલ તે મોજુદ નથી એમ કેહવાય છે.

(૨૯) આ દમણની બાઈ રતનબાઈ કામાવાળી દરેમેહરનું મકાન ઘણું બીસમાર થઈ બેવાથી તે દરેમેહર યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૬ માં તથાથી સદનતર કાઠી નાખવામાં આવેલી જણાય છે. એ વીધેની લંબાન વીગત યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૭ના કેલેન્ડરમાં દમણની વીગતમાં પાણે ૧૪૯ માં છાપેલી છે.

(૩૦) આ દમણની દરેમેહરનું જુવું મકાન ઘણું બીસમાર હાલતમાં આવવાથી મરહુમ શેઠ પાલનજી રતનજી કંત્રાકટરના પુણ માટે મરહુમના દીકરા શેઠ મનચેરજી પાલનજી કંત્રાકટરે તથા મરહુમના ધણીઆણી બાઈ બાઈઆઈ પાલનજીએ લગભગ રૂપા ૧૨૦૦૦ ના ખર્ચે ફરીથી નવું મકાન બંધાવી આપ્યું હતું. નવું મકાન ઈજા ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા રોજ ૧૯ મે માહા ૧૨ મે યં સને ૧૨૭૮ ને દીને કરી તેમાં અસલના આતશ દાદગાહના કેબલાને પાછા તખતનશીન કરવામાં આવ્યા હતા.

(૩૧) આ દરેમેહરનું પહેલવેહેલું મકાન ફક્ત અમથ ક્રીયા કામ માટે યજ્ઞદેવરદી સને ૫૫૧ માં નવસારી ખાતે જરેથોસતીઆએ જઈ રહ્યા પછી પરથવામાં આવ્યું હતું. તથા બાદ મરહુમ બાઈ સાહેબ માહસાણુબાઈ બેહેદીન બેહરામજીએ પોતાનું એક ઘર આપી તેમાં વધારો કર્યો હતા. પણ વસતીના વધવાથી બંને મકાનો નાના પડવાને લીધે મરહુમ દેશાઈજી મીનોએહરજી પુરશેદજીએ તેમાં મોટો વધારો કરી એ જુનાં મકાનોની સાથે પોતાનાં ખર્ચથી નવું મકાન રોજ ૧ લે માહા ૫ મે સને ૧૧૬૪ ને દીને બંધાવી અમથ ક્રીયા કામ માટે ખુલ્લું મેલ્યું હતું. એ પછી બાઈ મોહલાબાઈ જહાંગીર વાડીઆએ પોતાના મરહુમ બાવા શેઠ જહાંગીરજી નોશરવાનજી વાહાડયાના પુણ માટે લગભગ રૂપા વીસ હજારને ખર્ચે એ જુની દરેમેહરને લગતું બાજુમાં બીજું નવું મકાન બંધાવી રોજ ૨૬ મે માહા ૮ મે સને ૧૨૨૦ યજ્ઞદેવરદી તાં ૨૫ મી મે ૧૮૫૧ ને દીને પરગાળ્યું હતું. વળી એ દરેમેહરને લગતું બીજું જુવું મકાન પાછું નબલી હાલતમાં આવવાથી દેશાઈ કાવરાજી ચિરચજી ગોંડલવાલાએ લગભગ રૂપા સાત હજારનો ખર્ચ કરી નવેસરથી એ મકાન બંધાવી આપ્યું હતું. તથા એમાં એવાણનાં ધણીઆણી બાઈ મોતીબાઈએ આતશ દાદગાહ પરગાવી આતશ રોશન રાખવા સાર રૂ. ૪૦૦૦ આપ્યા હતા. આ દેશાઈ કાવરાજીનું નવું બંધાયેલું મકાન તથા એમાં પરગાવી આતશ દાદગાહના કેબલા ખુલ્લો મેલવાની ક્રીયા યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૨ ના રોજ ૧૭ મે માહા ૧૨ માં દીને કરવામાં આવી હતી. મરહુમ બાઈ મોહલાબાઈ વાહાડયાજીએ બંધાવેલા મકાનનો કેટલોક ભાગ બીસમાર થવાથી તેમાં કેટલોક ફરકાર અને મરામત મરહુમ બાઈના દીકરા મરહુમ શેઠ નવરોજી માણિકજી વાહાડયા સી. આઈ. ઈ. એ લગભગ રૂપા ૧૫૦૦ ને ખર્ચે કરાવ્યા હતા, તેને ઈજાને રોજ ૧૨ મે માહા ૧૨ મે યં સને ૧૨૭૮ યાને મરહુમ શેઠ નવરોજીનું પેહલા મહીનાની બાજને દીને ખુલ્લો મુકવામાં આવ્યા હતા.

(૩૨) એ દરેમેહર જે નવસારીના આતશબેહરામની સાથે આવેલી છે તેમાં પેહલે આતશદાદગાં હતા પણ એ પછી રોજ ૨૦ મે માહા ૨ જો શહેનશાહી સને ૧૨૬૮ યજ્ઞદેવરદીને દીને જરેથોસતી અનજુમનના ઉમરાતથી રૂપા ચોતરીશ હજારને આશરેનું ફંડ કરીને એ મકાન નવેસરથી બાંધીને તેમાં આતશ આદરાન તખતનશીન કરવામાં આવ્યા છે.

(૩૩) આ નારગોલની દરેમેહરનું અશલ મકાન મુંબઈવાલા શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી મોદીનું એકસો વરસ અગાઉ બંધાવેલું હતું, પણ તેનો રોજ માહા ૧ ને મલતો નથી. એમાં આતશનો કેબલા નહી હતા, પણ અમથાં ધરમનાં મકાનમાં મોખેદો રહીને કીરયા કામ કરતા, તેવાનો મુશારો શેઠ દાદાભાઈનાં બેટી બાઈ શુનાબાઈ દાદાભાઈ વાડીઆ આપે છે. તેજ મકાનમાં પાછલથી રોજ ૧૧ મે માહા ૧૦ મે સને ૧૨૫૧ યજ્ઞદેવરદીમાં શેઠ માણિકજી રશતમજી અને ભાઈઆએ પોતાનાં મરહુમ માતાજી બાઈ માણિકબાઈનાં પુણને માટે દાદગાં પરગાં છે. અને તેની બાય દેવાનો, કાઠો તેલ વીગરેનો ખર્ચ એજ ભાઈઆ ફંડ ઉઠી કરીને તેમાંથી પુરો પાડે છે.

(૩૪) આ દરેમેહરમાં પેહલે આતશદાદગાં હતાં, તે પછી પાછળથી રોજ ૨૦ મે માહા ૯ મે શહેનશાહી શને ૧૨૧૨ ને દીને આતશઆદરાન પરગાવા હતા, પણ તે દરેમેહર બીસમાર હાલતમાં આવવાથી પુણવાલા મરહુમ દશ. વુરજી સાહેબ જમારાપજી એદલજી જમારપઆશાનાના શાહેબજાદાઆએ રોજ ૨૦ મે માહા ૯ મે શને ૧૨૪૬ ને દીને ફરીથી નવેસરથી બાંધીને રૂપાથી છે.

(૩૫) બીલીમોરામાં રોજ ૨૦ મે માહા ૧૦ મે યજ્ઞદેવરદી સને ૧૧૯૭ યાને તાં ૧૮ મી જુલાઇ ૧૮૨૮ ને દીને મુંબઈવાલા શેઠ નવરોજી જમશેદજી વાહાડયાજીએ આતશ દાદગાંની એક દરેમેહર બંધાવેલી છે. પણ બીલીમોરામાં એક આતશ આદરીયાનની જરૂર જણાવવાથી બીલીમોરાવાલા શેઠ દાદાભાઈ ધનજીભાઈ અને સોરાબજી શાપુરજીએ રૂ. ૧૯૭૯૦ ના ખર્ચ કરી એ જુની દરેમેહરની પાસે બીજું એક નવું મકાન બંધાવી તેમાં આતશ આદરીયાન રોજ ૯ મે માહા ૯ મે સને ૧૨૬૮ ને દીને પરગાં છે. એનો ચાલુ ખર્ચ અનજુમનને અશતકથી થાય છે પણ તેનાં નીલાવ ખર્ચ સાર રૂ. ૩૭૦૦૦) મજુર શેઠ દાદાભાઈ ધનજીભાઈ તથા સોરાબજી શાપુરજીએ આપ્યાં છે; તેનાં વચ્ચાનમાંથી આદરોઆન શાહેબ અને બોએ દેવાનું, શુખડ તથા બતી તથા સમારકામ તથા સાલગરેહને દીવરો જશન બાજ એવાની તરફથી કરવા જણાવ્યું છે. એ મુજબ મકાન બંધાવો, અનામત મેલેલી રકમનો તથા બીજે પરચુટણ ખર્ચ મલીને એ નવો દરેમેહર રૂ. ૩૦૦૦૦) તીશ હજારનો ખર્ચ કીધેલો જણાય છે. વળી અરાલની પેલી દાદગાંવાલી શેઠ નવરોજી જમશેદજી વાહાડયાજીની દરેમેહરનું મકાનબી પુરાણું થવાથી તે એકવાર આગલ અનજુમને સમારયું હતું તે પાછું એજ શેઠ દાદાભાઈ ધનજીભાઈ તથા સોરાબજી શાપુરજી ગબાએ ફરીથી સમારો આપીને રોજ ૨૨ મે માહા ૧૨ મે યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૭૪ ને દીને જશન કરી ખુલ્લું મેલ્યું છે.

(૩૧) એ દરેકમેહર પુરાણી થવાથી નવેસરથી બંધાવીને એ દરેકમેહરના મુતવક્તીએ શેઠા દીનશાહ કુરકુનજ અને બાઈએએ રોજ ૨૬ મો માહ ૨ જે સને ૧૨૬૭ ચઢેજરદીને દીને ખુલી મેલી છે.

(૩૨) આ દરેકમેહર રોજ ૨૩ મો માહ ૮ મો શહેનશાહી સને ૧૨૬૫ ને દીને ફરીથી એજ શેઠ શાપુરજ સોરાબજ નારીએલવાલાનાં વારશાએ, મોટા ખરચે નવેસરથી બંધાવી છે.

(૩૩) એ દરેકમેહર મકાન પુરાણું થવાથી ભરચના જાણીતાં કુંગાજના ખાનદાનવાલાએએ શેઠ પંસતનજ અસલાજ કુંગાજને નામે રોજ ૧૦ મો માહ ૮ મો સને ૧૨૭૨ ને દીને ૩૧૫૦૦૦ ના ખરચે ફરીથી બંધાવી છે અને તેના નીલાવ કુંડને માટે બીજા ૩૧૫૦૦૦ અલાયદા કાઠી તરશટી નેમેઆ છે. એજ કુંગાજ ખાનદાનવાલા આ દરેકમેહરનો ચાલું ખરચ ચઢેજરદી સને ૧૨૪૨ થી કરતા આવચા છે. બાઇ આવાંબાઈ ખરશેદજ મં. કામાજ કાપડયાએ એ દરેકમેહરના તરડીએને દરેકમેહરની સામેતું પોતાતું મકાન બાળવાની કાઠી ભરવા માટે ૧૨૭૮ ના કુરવરદીને મહીનામાં ભેટ આપ્યું હતું.

(૩૪) એ દરેકમેહર અસલ ૧૧૭૩ નાં રોજ ૧૭ મો માહ ૬ હો દીને શુરતવાલા શેઠ વીરજભાઈ બમનજએ દાદગાહન બાંધેલી હતી. એ દરેકમેહર મકાન પુરાણું થવાથી નવેસરથી ફરીને શેઠા શોરાબજ તથા નવરોજ કુરામજ ધામત તથા મીચીએ બંધાવી આપ્યું હતું અને તેમાં આતશ આદરાન સાહેબને પરઠાવી તખતનશીન કરી એ આદરીઆનન શાહગરેહને દીને ૫૦ સને ૧૨૩૧ માં પાછી ખુલી મેલી હતી.

(૪૦) આ ભેસાણી દરેકમેહર શેઠા દાદાભાઈ તથા મનચેરજ પંસતનજ વાહાડયાએ પોતાના બંધેલી મરહુમ શેઠ સોરાબજ કુરામજ વાહાડયાની નઈએને પહેલપહેલી પરચાવી હતી. એ દરેકમેહર જુની થવાથી તથા વસતીથી દુર હોવાથી પારસી વસતીની નજીકમાં બીજા જગા ઉપર બીજા લોકોના ઉગરાણથી અને એજ વાહાડયા સાહેબોની મદદથી મરહુમ શેઠ સોરાબજ કુરામજ વાહાડયાના વીધવા બાઈ બહુબાઈએ પોતાની મરહુમ દીકરી બાઈ ગુલબાઈની યાદગારીમાં નવેસરથી બંધાવી પોતાના ખાવંદ શેઠ સોરાબજ કુરામજ વાહાડયાની નઈએને રોજ ૨૦ મો માહ ૮ મો શહેનશાહી સને ૧૨૪૬ ચઢેજરદીને દીને પરઠાવી હતી.

(૪૧) આ દરેકમેહર ફરીથી રોજ ૮ મો માહ ૬ હો સને ૧૨૨૮ ને દીને અનજુમનનાં ઉધરાટથી સમારી હતી પણ તે પાછી વળી તરીજવાર સમારીને તેનું જશન રોજ ૧૮ મો માહ ૧૨ મો સને ૧૨૫૨ ચઢેજરદીને દીને કરવામાં આવ્યું હતું.

(૪૨) આ મહુવાની દરેકમેહર મકાન બીસમાર હાલતમાં આવવાથી અદેરીવાલા શેઠ અરદેશર ભીખાજ પહેલે પોતાના ધણીચાણી મરહુમ બાઈ રતનબાઈના પુણ માટે જુના મકાનની પાસેજ એક નવું મકાન બંધાવી આપી તેનાં જુના આતશ દાદગાહના કેબલાને પરઠાવી ખુલું મુકવાની કીરીયા રોજ ૧૭ મો માહ ૨ જે સને ૧૨૮૦ ને દીને કરી હતી. એ દરેકમેહરનો નીલાવ તથા મરામતનો ખરચ ત્યાંની અનજુમન કરશે. જ્યારે જુના મકાનને શેઠ અરદેશરે હરેત કરાવી આપવાથી એ જુનું મકાન મોબેદોના રહેવા માટે વાપરવામાં આવે છે.

(૪૩) રંગુનની અસલ શેઠ બેજનજ કાવશજ બંખાતાની બાંધેલી દરેકમેહર મકાન પુરાણું થવાથી તથા નાહાતું પડવાથી શેઠા શાપુરજ અને બમનજ કાવશજ કપતાને ૩૩૫૦૦૦ ને ખરચે નવેસરથી બાંધી આપીને રોજ ૧૧ મો માહ ૧૨ મો સને ૧૨૭૩ ચઢેજરદી એટલે કદીમ રોજ ખારદાદશાજ સને ૧૨૭૪ ને દીને પરચાવે છે.

(૪૪) આ દરેકમેહર ફરીથી રોજ ૨૬ મો માહ ૨ જે શહેનશાહી સને ૧૨૬૫ ને દીને એજ શેઠ દારાશાહના ધણીઆણી બાઈ પીરોજબાઈએ સમારીને ઇજવા છે, અને તેના ચાલું ખરચ માટે પણ ગોઠવણ કરી છે.

(૪૫) આ ઉમરીગરવાલી દરેકમેહર તથા તેની પાસેતું મોબેદોના રહેવાનું અનજુમનનું મકાન ધણી બીસમાર હાલતમાં આવવાથી વડોદરાના રહીસ શેઠ મનચેરજ પંસતનજ પહેલે પોતાને ખરચે નવું મકાન બંધાવી રોજ ૨૦ મો માહ ૮ મો સને ૧૨૭૭ ને દીને ખુલું મેલ્યું હતું.

(૪૬, વડોદરામાં શેઠ સીરવાઈ વાળી ધરમશાલામાં એક આરડામાં જુદી દરેકમેહર કરવામાં આવી છે. એ બેઠ જગો રોજ ૮ મો માહ ૮ મો સને ૧૨૩૭ ચઢેજરદીને દીને તઈયાર થયાં હતાં પણ એ બંનેને રોજ ૨૦ મો માહ ૨ જે સને ૧૨૩૮ ને દીને ઇજા ખુલ્લાં મેલાયાં હતાં. એની મરામત માટે ૩ ૨૦૦૦ શેઠ બેરામજએ કાઢ્યા હતા. મતોં એવણે રોજ ૧૫ મો માહ ૫ મો સને ૧૨૭૮ ચઢેજરદીને દીને મુંબઈ મધે મજમામમાં પોતાના બંગલામાં દરેકમેહર પરચાવી તે દીને બીજા ૩. ૩૦૦૦ ઉમેરી રૂપા પાંચ હજાર કરી તેનું વ્યાજ કેટલાક વરસો સુધી વડોદરા ખાતે ખરચ કરવા મોકલાવ્યું હતું, પણ તે પછી શેઠ બેરામજ તથા એ દરેકમેહર અને ધરમશાલાના વહીવટ કરનારાએ વચે વાંધા પડવાથી તેના મુકદ્દમે ચાર પાંચ વરસ ત્યાંની કોર્ટમાં ચાલ્યા બાદ કોર્ટે તેના લગતો વહીવટ કરનાર ત્યાંના ચૂકરદોને નેમી તેએને રૂપા વગેરે સ્વાધીન કરવાનો હુકમ કીધો હોતો. પણ એ મકાનોના નીલાવના રૂપા વહીવટ કરનારાએ પાસે નહીં હોવાથી તેએમાના શેઠ દાદાભાઈ શાપુરજએ સને ૧૮૮૨ થી ૧૯૦૬ સુધી પોતાની ગીરોથી ખરચ કરી એ મકાનોના નીલાવ કીધો હોતો. એ પછી બધું સાંભાધન થવાથી શેઠ બેરામજએ તા. ૩૦ મી ડીસેમ્બર ૧૯૦૬ ને દીને એ બેઠ મકાનોના નીલાવ માટે ૩. ૮૦૦૦ મુંબઈની પારસી પંચાએતના તરડીએને આપચા હતા કે તેનું વ્યાજ વડોદરાની કારોબારી કમીટી ઉપર મોકલવું અને તેમાથી એને લગતો ચોગ્ય ખરચ કરવો. ઉપર મુજબ નકકી થવા પછી એ અગીઆરી તથા ધરમશાલાની સાલગ્રહ રોજ ૨૦ મો માહ ૨ જે સને ૧૨૭૭ ૫૦ ને દીને પડી તે વખતે શેઠ બેરામજ તરફથી જશનની કીયા કરાવ્યા પછી એ બેઠ મકાનો જાહેર વપડાશ માટે પાછાં ખુલ્લાં મેલવામાં આવ્યાં છે. મજમામવાલી દરેકમેહર ત્યાંથી કાઠી નાખવામાં આવી છે.

(૪૭) સરોડા ગામમાં યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૩૩ના સાલમાં મુ'બઈવાલા શેઠ ખરશેદજી કુરફનજી પારખે એક દરેહમેહરનું મકાન બંધાવી આપ્યું હતું અને ત્યાં માત્ર ધરમનું કીયા કામ થયું હતું પણ દાદગાં કે આદરીયાન પરવારેલાં નહીં હતાં, તે પછી એમ બન્યું કે-ઉમરા ગામમાં રોજ ૨૩ મો માહા ૯ મો યજ્ઞદેવરદી સને ૧૧૮૫ માં શેઠ બનનજી શોરાબજી કપાવાલાને નામની અને તેમના ખેશી શેઠ કુરામજી નાનાભાઈ ઉમરીગરે મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈનાં ધરમખાતાંનાં તરશીએને પાછલથી આપેલી એક રકમનાં ઉપજતાં વ્યાજનાં ખરચમાંથી ચાલતી એક આદરીયાનની દરેહમેહર હતી. પણ ત્યાં જરથોસ્તી વસ્તી ઘટી જવાથી તે ઉચ્ચોગમાં આવતી નહીં હતી. તેથી તે આદરીયાન ત્યાંથી ઉઠાવી લઈને સુરતમાં માછલી પીઠની વાહુડયા કુચવાલા સ્થગચારીમાં લાવી રાખવામાં આવ્યા હતાં. જેનો ચાલુ ખરચ ઉપર કહ્યું તેમ મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈના ધરમખાતાંના તરસ્તીએ તરફથી કરવામાં આવેલે એ જગોપરબી આદરીયાનની જરૂર નહીં જણાવવાથી તરસ્તીએ એ આદરીયાનને કોઈ લાયક જગા ઉપર ગોચવવાની તજવીજમાં હતા. તેવાંને ઉપલાં સરોડા ગામવાલાં દરેહમેહરની અમથાં મકાનની ખબર પડી કે ત્યાં એક આદરીયાનની જરૂર છે તે ઉપરથી અધીરનાનોના ગામે ગામના હદના હક ઉપરથી ઉડવાડેના અધીરની એક જોડ શરોડાની અગીચારીમાં બોલાવીને તેવાની મારફતે રોજ ૪ થો શરેહવર માહા ૧૦ મો ફેલ્ડને દીને જશન કર્યું હતું તે પછે રોજ ૩૦ મો માહા ૩ જે સને ૧૨૭૬ યજ્ઞદેવરદીને દીને પેલાં અસલ ઉમરા ગામનાં આદરીયાનનાં કેબલાને નવેશરથી પરહીને શરોડાની દરેહમેહર ખુલી મેલી છે.

(૪૮) અસલ લવજ નશરવાનજી વાહુડીઆએ બાંધેલી હતી.

(૪૯) એ દરેહમેહર જુની થયાથી કેટલીક યુદ્ધે ફરીથી સુરતવાલા શેઠ જમશેદજી શોરાબજી હોડાવાલાએ બંધાવી હતી તે પછી વળી મુ'બઈવાલા શેઠ કુ'વરજી માણિકજી મુકાદમે રોજ ૧ લો માહા ૮ મો શને ૧૧૯૧ માં આદરાન પરહીને બંધાવી હતી. તે રીતીમાં પુરાઈ જવાથી તેવાણના વારસે શેઠ રશતમજી શાપુરજી મુકાદમે રોજ ૨૦ મો માહા ૪ ઠો સને ૧૨૩૮માં પાછી બીજી જગાપર બાંધીને આતસ આદરાન પરહેમાં છે.

(૫૦) મુ'બઈવાલા મરહુમ શેઠ શોરાબજી નશરવાનજી મીસતરીએ પેહલાં માત્ર ધરમ કીયા માટે એક મકાન બંધાવ્યું હતું-તે વખતે ઈધારા મુકાવેલા નહીં તથા દાદગાલ પરકાવેલા નહીં હોવાથી અને એ મકાન બીસમાર હાલ-તમાં આવવાથી મરહુમના બેટા શેઠ દીનશાહજીએ રૂપા દશ હજારનો ખરચ કરી નવેસરથી એક નવું મકાન બંધાવી તેને ઇજ તેમાં આતશ દાદગાલ પરકાવવાની કીયા તથા ઉપરના અરથા ભાગમાં રૂપાપવામાં આવેલી ધો દીનશાહ શોરાબજી મીસતરી લાઇબરેરી અને રીડીંગ રૂમ ખુલા મેલવાની કીયા રોજ ૨૧ મો માહા ૨ જે યં સને ૧૨૭૬ને દીને કરવામાં આવી હતી.

(૫૧) આ સુરતની શેઠ બીશનીવાલી દરેહમેહર બીશમાર હાલતમાં આવવાથી એ મકાનની ઉપજના વધારામાંથી તથા તેના એક સુતવલી શેઠ કુરામશેજી બેહરામજી બીશનીએ પોતાની તરફના વધુ નાણા ઉમેરી લગભગ રૂપા ૫ હજારના ખરચે નવું મકાન બંધાવી આપ્યું હતું. તે તરફયાર થવાથી તેમાં એ દરેહમેહરની ૭૦ માં વરસની સાલગ્રહને દીને યાને રોજ ૧૭ મો માહા ૪ ઠો ૧૨૭૭ ને દીને આતશઆદરીયાનના પુરી કેબલાને પાછા તખતનશીન કરવામાં આવ્યા હતા.

(૫૨) એ દરેહમેહર અસલમાં જમશેદજી બઈઆ નામના એક સુરતના પારસીએ પાલીઆ ફલીઆમાં બાંધેલી હતી જેને માટે તેણે પોતાને તાહાં ફરજદ આવે તે તે બાંધવાની માનતા કરેલી હતી તેથી તે બંધાઈ હતી. તે બીશમાર થયાથી મુ'બઈવાલા શેઠ માણિકજી નવરોજ વાડીઆજીએ તથા બાઈએ પોતાના બાવાજીના પુણેને સાર્ બાંધી છે.

(૫૩) એ દરેહમેહર અસલ પાલનજી હોમાજી શેઠની બાંધેલી હતી તે સુરતની શને ૧૧૯૧ યજ્ઞદેવરદીની મોટી આગમાં બલી જવાથી ઉમરેવાલા શેઠો મેદરજીભાઈ પટેલ તથા રતનજી બીબરાજી શુરનવાલાએ રોજ ૨૨ મો માહા ૧૨ મો શને ૧૧૯૨ માં બાંધી હતી તેઓ પુરાણી થવાથી મુ'બઈવાલા શેઠ પેશનનજી નશરવાનજી બાટલીવાલાએ બંધાવી છે.

(૫૪) નવશારી ખાતે અશલ કોઈ કોઈવાર બહારથી પીંડારાએ નીકલી આવી દરોરે પાડતા હતા, ત્યારે તાહાંની વશતી સુરત તરફ નીકલી જતી હતી-તેથી વખતે જરથોસ્તી ધરમ કીરીઆ કરવા ખાતર સુરતના રશતમપુરામાં નવ-શારીના મરહુમ દેશાઈ ખુરશેદજી ટેમ્લજીએ ઇ. સ. ૧૭૭૬ માં એ જગાએ પેહલાં તે અમથા ધરમનાં કામ માટે બે તરજી હોંબાલા મુકાવ્યા હતા પણ તે પછી એ દેશાઈ ખુરશેદજીના બેટા દેશાઈ મનચેરજી ખુરશેદજીએ આ દરેહમેહર બાંધી હતી. તે પુરાણી થવાથી મુ'બઈવાલા મરહુમ શેઠ એદલજી દાદાભાઈ શુખીઆના છોકરાએ રોજ ૭ મો માહા ૨ જે સને ૧૨૩૩ને દીને નવેશરથી બંધાવી હતી. એની સાથે વળી તેએએ એક ધરમશાલા પણ બાંધી છે. એ મકાનનાં પાછલા ભાગપર એક આટલો અને તેની ઉંચી દેવાલ ત્યાંનાં દશનુર દાગબજી ખરશેદજી દારાબજી પાણજીનાએ બાંધી છે. એ દરેહમેહરનું મકાન બીશમાર હાલતમાં આવવાથી શેઠ કેકોબાદ હોરમજી રાવે પોતાનાં મરહુમ બાવા એરવદ હોરમજી તથા મરહુમ માતાજી બાઈ માણિકબાઈનાં પુણમાટે લગભગ રૂપા ૧૫૦૦૦ ને ખરચે બંધાવી આપેલું નવું મકાન ઈજવી ખુલ્લું મેલવાની કીયા રોજ ૨૧ મો માહા ૯ મો સને ૧૨૭૭ ને દીને કરવા પછી વળી શેઠ કેકોબાદ રાવે પોતાના મરહુમ માતા બાઈ માણિકબાઈના પુણ માટે મરહુમની બાજેને દીને યાને રોજ ૩ જે માહા ૧૨ મો સને ૧૨૭૭ ને દીને એ દરેહમેહરમાં આતશદાદામાહ તખતનશીન કરાવી પાંચ મેહમાં બાયદેવાનું શરૂ કરાવ્યું હતું.

(૫૫) એ દરેહમેહર આગલ શેઠ શાપુરજી બચાભાઈ દોટીવાલાની બાંધેલી હતી પણ તે શને ૧૧૯૧ યજ્ઞદેવરદી માં સુરત ખાતે લાગેલી મોટી આગમાં બલી થવાથી તેમનાં આ ખેશીએ પાછો બાંધી છે. આ દરેહમેહર પાછી બીસમાર હાલતમાં આવી પડવાથી મુ'બઈવાસી બાઈસાહેબ દીનબાઈ તે મરહુમ શેઠ નશરવાનજી માણિકજી પીટીટના વીધવાએ પોતાના મરહુમ બેટા શેઠ જમશેદજીના પુણ માટે તે નવેસરથી બંધાવી તેને ઈજવાની કીયા રોજ ૩ જે માહ ૭મો શેહેનશાહી સને ૧૨૬૨ ને દીને કરવામાં આવી હતી.

(૫૬) આ આદરીઆન ધણું પુરાણું છે; તેના અસલ બાંધનારનું નામ જણાવું નથી પણ તે ગોતીના આદરીઆનને નામે આજણાય છે. હાલ શુધી તેના મકાનની મરામત જુદા જુદા શખી ગ્રહસ્થાએ કેટલીકવાર કીધી છે.

(૫૭) એ દરેમેહેરને ફરીથી શેઠ જીવણજી જમારાજી મીશતરી-શુભારીવાલાએ યજ્ઞેન્દ્રદી સને ૧૨૬૭ માં રોજ ૯ મો માહા ૯ મા ને દીને ૩૧૫૦૦૦) ખરચીને નવેશરથી બંધાવી-વધારી આપી છે.

(૫૮) યુ'બઈનાં શેઠ હોરમજી વાહાડીઆજીવાલાં આતશખેહરામનાં મુતવલીએને નવસારીના ભગર સાધના મોખેદો વચે મીનાકેશો થવાથી વાહાડીઆજીવાલાએ પોતાને લગતા નવસારીના મોખેદોની સગવડ કાળે એક નવી દરેમેહેર નવસારીમાં બાંધી હતી-પણ નવસારીનાં ભગરીઆ મોખેદોએ ગાયકવાડીમાં ફરીઆદ માંડીને તે દરેમેહેર તાંહાંથી ઉઠાવ જવાનો હોકમ મેલવવાથી-વાહાડીઆજીવાલાએ તે દરેમેહેરનાં આતશને સુરત ખાતે ખરશતુમવાલા મોખેદો શાથે પત્રીતરાઈથી લઈ બઈને તાંહાંના શેઠ દાદાભાઈ મોદીવાલાં આતશખેહરામનાં મકાનમાં બાંધેલી એક હુલાયદી દરેમેહેરની યુ'બઈમાં યજ્ઞેન્દ્રદી સને ૧૨૬૯ નાં જમશેદી નોરોજને દીને પરડયા છે.

(૫૯) સુરતમાં બીબીની વાડી આગલ એટલે શેનશાહી આતશખેરામની નજદીક શુભારે દોઢસો વરસની પુરાણી દરેમેહેર અનજુમનની બાંધેલી છે, તેનો ચોકસા દાહડો વાર મલતો નથી. એ દરેમેહેર અસલ એક મોખેદ ખુરશેદ કાવશને અશતેક હોવાથી માત્ર ખશીની અગોઆરી તરીકે આજણખાતો હતો. વચમાં યુ'બઈનાં કેટલાક પરમારથી જરથોસ્તીઆની મદદથી એક ફૂંડ ઉભુ કરી તેમાં રૂ. ૨૨૦૦) ભરાયા છે, તેમાંથી જેમ તેમ એનો વહીવટ હાલમાં મોખેદ દાદાભાઈ રશત મજી ખશીના બીજા ટરશટીઆની સાથે મલીને ચલાવે છે. તેના ફૂંડમાં બીજાં જોઈતાં નાણાંની મદદને સાર સખી જર થોસ્તીઆને અરજ કરવામાં આવે છે.

(૬૦) આ દરેમેહેર અસલમાં યજ્ઞેન્દ્રદી સને ૧૨૧૩ નાં રોજ ૯ મો માહા ૫ મો શેહેનશાહીને દીને શેઠો વીકાજ તથા પેશતનજી મેહેરજી તથા અનજુમન મલીને બંધાવેલી હતી તે બીશમાર હાલતમાં આવેઆથી યજ્ઞેન્દ્રદી સને ૧૨૪૮ માં રોજ ૯ મો માહા ૧૨ મો શેહેનશાહીને દીને અનજુમનને ખરચે નવેસરથી બાંધી છે.

જરથોસ્તીઆએ બંધાવેલી ધરમશાળાઓની ટીપ.

યુ'બઈ મધેની ધરમશાળાઓ.

ઠંકાણાં.	કાણે બંધાવેલી	રોજ માહા ય. સને
કરેલવાડી	મેરવાંનજી પ્રાંમજી પાંડે...	... ૧૬ ૬ ૧૨૩૫
ચોપાટી (ધરાંણીઆ સાર).	ખરશેદજી અરદેશર દાદીશેઠનાં ખેશીઆ	... ૧૨ ૨ ૧૨૨૩
" "	સર કાવશજી જહાંગીર સી. એસ. આઇ.	... ૨૮ ૯ ૧૨૪૧
,, આંધલા, હુલા જરથોસ્તી સાર ૫૨૬૫નજી શેરાબજી પારખના સાહેબજીદાઓ.(૧)		
ચોપાટી	ખરશેદજી કાવશજી બનાજી	... ૧૨ ૭ ૧૨૧૪
બાયખલા	સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ	... ૧૬ ૮ ૧૨૧૬
ગરાંટરોડ	રશતમજી જમશેદજી જીજીભાઇ	... ૧૦ ૬ ૧૨૧૮
વાંદરે	માણિકજી જીનાભાઇ	...

દેશાવરો ખાતેની ધરમશાળાઓ.

અંકલેશર	મેરવાંનજી હોરમજી પ્રેજર (૨)	... ૧૨૧૮
અજમેર	મનચેરશાહ નસરવાનજી રશતમપ્રામના	... ૧૭ ૪ ૧૨૭૧
અમદનગર	ખાન બહાદુર પેશતનજી સેરાબજી...	... ૧૩ ૪ ૧૨૨૮
અમદાવાદ	મનચેરજી સેરાબજી કરંજવાલા	... ૨૩ ૪ ૧૨૧૮
અમદાવાદ	શેરાબજી જમશેદજી જીજીભાઇ	... ૧૩ ૫ ૧૨૩૩
અમદાવાદ	ખાન બહાદુર નવરોજી પેશતનજી વડીલ	... ૮ ૪ ૧૨૬૩
અડાજળુ	ખા. બા. પેશતનજી શેરાબજી પુણેવાલા...	... ૨૦ ૮ ૧૨૨૯
અલીબાગ	હીરાજી હોરમજી બારીઆ	... ૨૦ ૧૧ ૧૨૪૨
આંકિલા	વીકાજી પેશતનજી મેહરજી (૩)	... ૧૨૦૮
આમોદ	કાવશજી માણિકજી મોદી...	... ૧૨૪૧

ઠેકાણાં.	કોણે બંધાવેલી.	રોજ માહા ય. સને
એડન	...મેરવાનજ સોરાબજ ખરેધાટ	૭ ૭ ૧૨૧૬
ધછાપોર	...પાલણજ, કાવશજ ધનજભાધ પાંઉવાલા	૧૨૧૭
ધછાપોર	...પીરોજબાધ તે મરહુમ દાં માં વાછાની વીં ૮ ૭	૧૨૪૬
ઊદવાડા	...રશતમજ જમશેદજ જજભાધ	૧૭ ૫ ૧૨૩૯
ઊદવાડા	...દીનશાહ દોરાબજ મીસતરી	૨૭ ૪ ૧૨૭૦
ઉદવાડા-રટેશન આગલ	...જમશેદજ શોરાબજ એંદી	૮ ૯ ૧૨૭૦
ઓરપાડ	...બાધ ખરશેદબાધ તે મરહુમ એરવદ માણેકજ પાલનજ હોમજ કરંજઆનાં વીધવા ... ૨૫ ૧૦	૧૨૬૪
કચ્છ ભુજ	...બાં બાં પેસતનજ શોરાબજએ પોતાના ખેરેશતનશીન પુત્ર કુવરજની યાદગારી માટે. ૨૬ ૧	૧૨૭૩
કલકતા	...મરહુમ શેઠ માણેકજ રશતમજ બનાજની યાદગારીમાં અનનુમનના ઉધરાણાથી બાંધેલી ... ૧૦ ૭	૧૨૭૮
કલીકટ	...હોરમશજ બમનજ વાહડીઆ	૧૧૯૩
કુંડીઆના	...સર દીનશાજ માણેકજ પીટીટ	૨૭ ૧૧ ૧૨૬૫
ખંડાલા	...સર જમશેદજ જજભાધ બારોનેટ	૧૨૦૮
ખેરગાંમ	...અનનુમનનાં ઉધરાણાથી... ..	૧૧ ૨ ૧૨૫૫
ગંદેવી	...નવરોજ જમશેદજ વાહડીઆ	૭ ૯ ૧૨૧૮
જાંહાંબોરડી	...પેશતનજ ખરશેદજ કામા... ..	૧ ૧૨ ૧૨૦૦
દમણ	...રતનબાધ તે હોરમજ મનચેરજ કામાના વીધવા.	૧૨૧૫
દતોરા	...અરદેશર દાદાભાધ દાદીશેઠ	૧૧૭૪
દેહણુ	...મનચેરજ તથા બમનજ માણેકજ ભંડારા	૧૧૯૮
નવસારી-નોસરવાનબાગ... ..	...આં નશરવાંનજ ખરશેદજ કાંગા	૧૯ ૮ ૧૨૩૭
નવસારી	...બાધ નવાજબાધ તે કુંવરજ હોં લાભાની ધણીં ૧ ૯	૧૨૨૫
નાગપોર	...ખીલીમોરીયા અધરસ... ..	૨૫ ૪ ૧૨૭૬
પારડી	...પેશતનજ બમનજ વાહડીઆજ	૧૧૫૮
પારડી	...હોરમશજ ગાંડાભાઈ	૧૭ ૯ ૧૨૫૦
પાહારી	...પ્રાંમજ નશરવાંનજ પટેલ	૧૨૧૯
પુણાં-ભવાંતી પેટ	...ખાન બહાદુર પેશતનજ શોરાબજ	૨૮ ૭ ૧૨૨૭
પુણાં-રટેશન આગળ	...હોરમજ શોરાબજ તાડીવાલા	૧૯ ૧ ૧૨૨૯
પુણાં-કાંપ	...મુંબધવાલા નવં ગીશતા તથા શાપું શુભેદાર	૧૧૬૪
પોરબંદર-જુના બોખીરાગામ..હીરજભાઈ નવરોજ વાડયાએ પોતાના ધણીઆણી રતનબાઈની નધયિતે	... ૧૬ ૯	૧૨૭૭
ખીલીમોરા	...રશતમજ મેરવાંનજ ખીલીમોરયા	૧૬ ૧૦ ૧૨૧૩
ભાગવા ગાંમ	...એદલજ પ્રાંમજ આલબલેશનાં શાહેબજદા	.....
ભરચ-જમશેદ બાગ	...જમશેદજ હોરમજ લાકડાંવાલાના ખેશીઆ ... ૨૭ ૬	૧૨૫૨
ભરચ-કોટમાં	...મેરવાંનજ હોરમજ પ્રેજર	૧૯ ૧ ૧૨૧૩
ભરચ-કાંડાપર	...રશતમજ જમશેદજ જજભાધ	૧૨૩૫
ભરચ-બહારકોટ	...મેરવાંનજ હોરમજ પ્રેજર	૧૧૯૨

ઠેકાણાં.	કોણે બંધાવેલી	રોજ માહા ય. સને
ભાઠાં-ગાંમ	... માણિકજી દોરાબજી ખુચર	... ૧૨૪૯
બેશાંથુ	... આવાંબાધ તે કાં બેજાં આલબલેશનાં ધં૦૨૮ ૬	૧૨૫૩
મઉ	... ભીખાધજી નવરોજી ખોરીની નધએતે..	... ૧૭ ૨ ૧૨૫૮
મહાબલેશ્વર... ..	... પ્રાંમજી નશરવાંનજી પટેલ	૧૨૨૮
મહાબલેશ્વર-મેહેરા ગાંમ ...	... પ્રાંમજી નશરવાંનજી પટેલ	૧૨૨૮
મહુવા-માણિકવાડી...	... અરદેશર ભીખાજી પટેલ	... ૧૭ ૨ ૧૨૮૦
માંડવી-જીક્ષા સુરત	... અરદેશર ભીખાજી પટેલે પોતાના મરહુમ ધણીયાણી રતનબાઇના પુણુ માટે	... ૮ ૫ ૧૨૮૦
રાંદેર	... હોરમજી માણિકજી માજી	૧૨૦૮
વડોદરા કાંપ	... બેરાંમજી નશરવાંનજી શીરવધ તથા ખીજાઓ .. ૨૦ ૨	૧૨૩૮
વલસાડ	... નવરોજી પેશ્વતનજી કાપડીઆ	... ૨૬ ૪ ૧૨૪૯
વલસાડ	... મોટાભાઇ શાપુરજી	... ૧૬ ૯ ૧૨૧૯
વસાઇ	... દાદાભાઇ તથા મનચેરજી પેશતનજી વાહડીઆ ..	... ૧૨૦૫
વસાઇ	... લવજી શોરાબજી લાકડાંવાલા	... ૧ ૩ ૧૧૫૮
વસાઇ-દંતોરા	... અરદેશર દાદીભાઇ	... ૧૧૭૫
વસાઇ-જોરબંદર	... નવરોજી જમશેદજી વાહડીઆ ..	... ૧૧૯૮
સંજાણુ	... વીકાજી મેહેરજી	... ૧૧૯૮
શીકંદરાબાદ	... એદલજી શોરાબજી ચીનાઇ	... ૧૬ ૫ ૧૨૫૮
શીગનપોર	... માણિકજી રતનજી શીગનપોરીઆ	... ૧ ૧૨ ૧૨૪૧
સુમારી-કરારી બંદર	... પ્રદુનજી શોરાબજી પારખ	... ૧૨૦૮
સુરત-શાએન	... ખરશેદજી પ્રદુનજી પારખ	... ૧૩ ૩ ૧૨૩૪
સુરત-સ્ટેશન આગળે	... ખરશેદજી પ્રદુનજી પારખ	... ૧ ૭ ૧૨૧૦
સુરત-નાનપરે	... કાવથજી રશતમજી તમનાની નધએતે	... ૨૫ ૧૦ ૧૧૮૮
સુરત-રસતમપરે	... એદલજી દાદાભાઇ શુખીઆ [વારેશો પ્રીથી]	૧૨૩૩
સુરત-શયદપરે	... ભીમજીભાઇ રતનજી એંટીની નધએતે	૧૧૬૮
સુરત-શીંધીવાડ	... આં મનચેરજી ખુરશેદજી શેઠના	... ૬ ૧ ૧૧૩૧
સુરત-નાનપરે	... મેરવાંનજી હોરમજી પ્રેજર	... ૨૪ ૧૧ ૧૨૧૪
સુરત-આમોદ	... કાવથજી માણિકજી મોદી	... ૧૨૪૦
સેલાપુર-કામાહાલ ..	... હોરમજી દોરાબજી કામા-અનજીમન મલીને ... ૩૦ ૭	૧૨૫૮

(૧) આ ધરમશાળા પહેલવેહેલી યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૧૪માં મરહુમ શેઠ કુરુનજી સોરાબજી પારખના સાહેબજીદા ઝામ્મિ બેહસતનશીન બાઈ પીરોજબાઈ તે શેઠ જમશેદજી કુરુનજી પારખના ધણીઆણીના પુણને માટે બંધાવી પારસી પંચામતના મસ્જીદોના સ્વાધીનમાં આપી હતી તે પછી સને ૧૨૩૩ માં શેઠ ખરશેદજી કુરુનજી પારખે પોતાને ખરચે આ ધરમશાળાની ઉપર માલ બંધાવો કેટલોક ફેરફાર કરાવો આપ્યો હતો.

(૨) આ ધરમશાળા અંકલેશરવાલા શેઠ પેસતનજી નશરવાંનજીની કંપનીએ સને ૧૨૪૩ માં ફરીથી બંધાવી છે.

(૩) આ ધરમશાળા પુરાણી ધવાધી અને વશતીની જગોથી દુર પડવાયા આંકોલાના આસીસટન્ટ કમીશનર ફરાવુ ૨૭ સાહેબ બમનજી જમાશપજી જમાશપઆશાનાએ આગેવાની લઈ લોકોનાં ઉધરાતથી ફૂંડ એકઠું કરીને જુની ધરમશાળાનો કાત ઉખેડી લાવી વશતીની નજદીકની જગોપર રોજ ૨૫ મો માહા ૧ લેા સને ૧૨૫૦ મળદેવરદીને દીને આ ધરમશાળા નવેશરથી બાંધી છે.

જરથોસ્તીઝાઝે બંધાવેલાં દુખમાંઝોની ટીપ.

મુંબધ મધેનાં દુખમાંઝો.

કોણે પરઠેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ માહા ય. સને શે. કે ક.
૧-મોદી હીરજીભાઇ વાછાગાંધી.	૧૯ ૧ ૧૦૩૯ શેનશાહી.
૨-માંણિકજી નવરોજી શેઠના... ..	૧૯ ૧ ૧૧૨૫ "
૩-મુંબધની પારસી પંચાએતે બંધાવેલું'	૨૬ ૭ ૧૧૪૮ "
૪-મનચેરજી જીવણજી રેડીમની	૩ ૧૨ ૧૧૫૫ "
(આ દોખમું પોતાનાંજ ઉપીયોગ સાર ઝિવાએ બાંધ્યું હતું)	
૫-દાદાભાઇ નોશેરવાંન...(પોતાની વાડીમાં)	૧૬ ૮ ૧૧૬૭ કદમી.
(આ દોખમું ફક્ત દાદીશેઠનાં કુટુંબીઝાને માટે છે)	
૬-પૂરાંમજી કાવશજી બનાજી.	૫ ૯ ૧૨૦૧ "
૭-કાવશજી એદલજી ખીશની.	૧૨ ૮ ૧૨૧૩ શેનશાહી.

દશાવરો ખાતેનાં દુખમાંઝો.

ઠેકાણાં.	કોણે પરઠેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ માહા ય. સને શે. કે ક.
૧-અંકલેશર...નરસંગ ધનપાલ (હાંસોટવાલા) ...	...	શેનશાહી.
૨-અંકલેશર...પેશતનજી બમનજી વાડીઆ ...	...૧૯ ૬ ૧૧૭૯	"
૩-અનમેર ...અનજીમને બંધાવેલું' ...	...૨૬ ૬ ૧૨૫૭	"
૪-અખુરોડ ...મોટાભાઇ બી૦ કંટરાકટર ને અંજીમન મલીને. . ૧	૭ ૧૨૫૮	"
૫-અમદનગર...અમદનગરની અનજીમને બંધાવેલું'...	...૧૮ ૬ ૧૧૯૬	"
૬-અમદનગર...જરથોસ્તી અનજીમને બંધાવેલું' ...	...૧૫ ૪ ૧૨૧૧	"
૭-અમદાવાદ...અમદાવાદની અનજીમને બંધાવેલું'....	...૨૫ ૮ ૧૨૧૨	"
૮-અમદાવાદ...સર જમશેદજી જીજીભાઇ નાઇટ ...	...૨૩ ૮ ૧૨૧૯	"
૯-અમદાવાદ...અનજીમને બાંધેલું. ...	...૧૮ ૬ ૧૨૩૫	"
૧૦-અમરોલી ...અનજીમને બાંધેલું. ...	...૩૦ ૬ ૧૨૨૭	"
૧૧-આલપાઇ ...નવરોજી કાવશજી નારીએલવાલા ...	...	"
૧૨-આંકોલા ...અનજીમને બાંધેલું. ...	... ૩ ૬ ૧૨૬૪	"
૧૩-ઘગતપુરા...અનજીમને બાંધેલું. ...	...૧૬ ૯ ૧૨૫૪	"
૧૪-ધંદોર .....અનજીમને બાંધેલું. ...	...૧૫ ૬ ૧૨૬૭	"
૧૫-ઉદવારા ...ઉડવારાની અનજીમને બંધાવેલું. ...	...૨૪ ૭ ૧૦૬૬	"
૧૬-ઉદવારા. ...પેશતનજી ખરશેદજી મોદી ...	...૨૯ ૭ ૧૨૦૦	"
૧૭-ઉરન .....જરથોસ્તી અનજીમને બંધાવેલું. ...	...૨૩ ૪ ૧૨૭૧	"
૧૮-એડન .....અનજીમને બાંધેલું' ...	...૧૩ ૧૨ ૧૨૩૫	"
૧૯-એડન .....મેરવાંનજી શેરાબજી ખરેખાત ...	... ૭ ૭ ૧૨૧૬	"
૨૦-એલાવ.....અનજીમનના ઉગરાતથી ...	...૨૭ ૭ ૧૨૬૮	"
૨૧-ઔરંગાબાદ...વીકાજી અને પેશતનજી મેરજીભાઇ. ...	...૧૫ ૪ ૧૨૧૨	"
૨૨-કરંજ .....દીનબાઇ તે પુંજીઆજી મનાજીની વીધવા ...	...૨૪ ૩ ૧૧૯૮	"
૨૩-કરાંચી.....હોરમજી દાદાભાઇ ધડીઆલી ...	...૩૦ ૪ ૧૨૧૭	"

ઠેકાણાં.	કોણે પરહેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ માહા ય. સને	શ. કે. ક.
૨૪-કરાંચી.....કરાંચીની અનજુમનને ખરચે	...	...૧૯ ૯ ૧૨૪૪	જેનસાલી.
૨૫-કલકતા ...નવરોજી શોરાબજી ઉમરીગર	...	...૨૭ ૪ ૧૧૯૧	"
૨૬-કલીઆણી...નવાજબાઇ તે નશરવાનજી મોદીની વીધવા	.....	... ૧૧૬૦	"
૨૭-કલીઆણી...નવરોજી બાલાભાઇ કલીઆણીવાલા...	...૧૫ ૭ ૧૨૫૫	"	"
૨૮-કુડીઆણાં...અનજુમનને ખરચે	... ૬ ૩ ૧૨૬૫	"	"
૨૯-ખંબાત ...હીરજી આસા	... ..	"	"
૩૦-ખંબાત ...પેશતનજી ખરશેદજી મોદી...	...૨૯ ૭ ૧૧૯૫	"	"
૩૧-ખેરગામ ...બાઇ મોતીબાઇ તે આ. બ. જ. મુલાંની વીધવા	૫ ૯ ૧૨૫૧	"	"
૩૨-ગનદેવી ...ગંદેવીની અનજુમને બંધાવેલું	...૧૯ ૧ ૧૦૯૪	"	"
૩૩-ગનદેવી ...અનજુમનનાં ઉધરાણાંથી બાંધેલું	... ૪ ૭ ૧૧૫૯	"	"
૩૪-ગનદેવી ...જમશેદજી નાનાભાઇ ગજદર-સપલાના	...૧૯ ૭ ૧૧૮૬	"	"
૩૫-ગનદેવી ...ગંદેવીની અનજુમને બંધાવેલું	...૨૦ ૭ ૧૨૩૯	"	"
૩૬-ચીકલી ...અનજુમનનાં ઉધરાણાંથી બાંધેલું	...૧૩ ૬ ૧૨૪૨	"	"
૩૭-જાલના ...અનજુમનનાં ઉધરાણાંથી બાંધેલું	... ૪ ૮ ૧૨૪૦	"	"
૩૮-તવરી ...અનજુમનનાં ઉધરાણાંથી બાંધેલું	...૨૯ ૭ ૧૨૩૩	"	"
૩૯-તારાપોર ...દોરાબજી પ્રદુનજી લશ્કરી..	.....	"	"
(આ દોખરું કાઢી જવાથી પડત પડતું છે)			
૪૦-તારાપોર ...અનજુમનનાં ઉધરાણાંથી બાંધેલું	...૨૭ ૬ ૧૨૩૫	"	"
૪૧-થાંણા ...કાવશજી તથા દોરાબજી રશતમજી પટેલ	.....	... ૧૧૪૯	"
૪૨-થાંણા ...રશતમજી કાવશજી પટેલ	...૧૯ ૭ ૧૨૧૨	"	"
૪૩-દો હેદરાબાદ...વીકાજી તથા પેશતનજી મેરજીભાઇ...	...૨૦ ૧ ૧૨૦૯	"	"
૪૪-દમથુ ...માણિકજી તે જમશેદજી ખેરાંમજી લશ્કરીની	વી. ૧૩ ૮ ૧૨૦૦	"	"
૪૫-દવીએર ...અનજુમનનાં ઉધરાણાંથી બાંધેલું	...૧૩ ૪ ૧૨૦૮	"	"
૪૬-દીવ ...જાંહંગીરજી નશરવાનજી વાડીઆજી...	...૧૧ ૬ ૧૨૦૨	"	"
૪૭-દીશા ...અનજુમનનું બાંધેલું	.....	"	"
૪૮-દેવલાલી ...ખેરાંમજી નાનાભાઇ મીસતરી	.....	... ૧૨૪૯	"
૪૯ ,, અનજુમનનાં ઉધરાણાંથી બાંધેલું	...૧૯ ૩ ૧૨૭૭	"	"
૫૦-નવસારી ...માણિકજી ચાંગા આશા	.....	... ૯૦૦	"
૫૧-નવસારી ...માણિકજી નવરોજી શેઠના	...૧૧ ૪ ૧૧૧૬	"	"
૫૨-નવસારી ...હોરમજી મનચેરજી કેરાંવાલા (ભાભા)	... ૪ ૬ ૧૧૯૨	"	"
૫૩-નવસારી ...નશરવાનજી રતનજી તાતા..	...૨૦ ૬ ૧૨૪૭	"	"
૫૪-નારગોળ ...માણિકજી નવરોજી શેઠના	.....	... ૧૧૧૫	"
૫૫-નારગોળ ...મનચેરજી ખુરશેદજી શેઠના..	.....	... ૧૧૩૬	"
૫૬-નારગોળ ...અનજુમનનાં ઉધરાણાંથી બાંધેલું	...૧૫ ૯ ૧૨૫૭	"	"
૫૭-પુણા ...સોરાબજી રતનજી પટેલ	...૨૯ ૭ ૧૧૯૪	"	"
૫૮-પુણા ...પુણાની અનજુમનનાં ઉધરાણાંથી બાંધેલું	...૩૦ ૭ ૧૨૦૪	"	"
૫૯-પારડી...અનજુમનનાં ઉધરાણાંથી બાંધેલું	...૨૦ ૯ ૧૨૫૦	"	"
૬૦-બદનેરા ...અનજુમનનાં ઉધરાણાંથી બાંધેલું	... ૬ ૭ ૧૨૬૨	"	"
૬૧-બાલાપુર ...વીકાજી તથા પેશતનજી મેરજીભાઈ	...૨૮ ૭ ૧૨૦૮	"	"

ઠેકાણાં.	કોણે પરઠેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ માહા ય. સને	શ. ફ. ૩
૬૨-ખીલીમોરા..૩૨૨૨૨૨ બમનજી બાટલીવાલાનાં ધણીઆંણી...	૬ ૩ ૧૧૭૧	શેનસાહી	
૬૩-ખીલીમોરા..અનજીમને બંધાવેલું	૬ ૭ ૧૨૪૯	..	
૬૪-મરચ .....પેશતનજી મરચવાલા	૬ ૭ ૧૨૪૯	..	
૬૫-મરચ .....અનજીમને બંધાવેલું	૧૦૨૩	..	
૬૬-મરચ .....અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું	૧૯ ૩ ૧૨૦૩	..	
૬૭-ભુસાવલ ...અનજીમને બંધાવેલું	૨૯ ૪ ૧૨૫૮	..	
૬૮-મહુવા .....માંણિકજી જીજનાં..	૭ ૮ ૧૨૦૨	..	
૬૯-મહુવા .....અનજીમને બંધાવેલું	૧૫ ૪ ૧૨૫૯	..	
૭૦-મહિ .....અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું	૨૧ ૮ ૧૨૦૯	..	
૭૧-માંડવી .....અનજીમને ખરચે	૪ ૪ ૧૧૯૯	..	
૭૨-રોજ કોટ ...કાવરાજી દીનશાહ એડનવાલા અને અનજીમ મળીને ૧૨	૪ ૧૨૭૦	..	
૭૩-રાંદેર .....શો. મં. રેડીમની, હી. રેડી. ૩૦ નાદ૦, મલીને ૨૨	૮ ૧૧૫૬	..	
૭૪-રાંદેર .....અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું . .	૨૯ ૬ ૧૨૨૧	..	
૭૫-લાનોલી ...અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું . .	૨૦ ૫ ૧૨૭૨	..	
૭૬-વરોદરા ...અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું . .	૭ ૯ ૧૨૧૧	..	
૭૭-વલશાડ ...વધારવાલાનાં ખાંદાંનીએએ. . .	૧૧૨	..	
૭૮-વલશાડ ...અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું . .	૧૭ ૪ ૧૧૪૬	..	
૭૯-વલશાડ ...અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું . .	૨૯ ૬ ૧૨૧૬	..	
૮૦-વલશાડ ...મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ ભુરાભાઈના કુટુંબીઓ...	૪ ૭ ૧૨૭૭	..	
૮૧-મુનઘડ વ્યારા...અનજીમને બંધાવેલું . . .	૧૫ ૫ ૧૨૩૨	..	
૮૨-મુમારી ...રતનજી માંણિકજી એંટી . . .	૧૬ ૨ ૧૧૭૩	..	
૮૩-મુરત-ઉદના...ભગરીઆ મોખેદોને સાડ અનજીમને બાંધેલું ૨૬	૬ ૧૨૫૩	..	
૮૪ " ઉમરવાડા...નાનાભાઈ પુંજઆજી	૧૦૩૬	..	
૮૫ " " અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું	૧૧૦૩	..	
૮૬ " " અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું	૨૮ ૮ ૧૧૪૦	..	
૮૭ " " અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું	૫ ૫ ૧૧૯૭	..	
૮૮ " ઉમરા.....અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું	૫ ૭ ૧૨૦૧	..	
૮૯ " ભરયાણા...અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું	૧૦૯૫	..	
૯૦ " " અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું	૮ ૩ ૧૧૩૪	..	
૯૧ " " અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું	૫ ૫ ૧૧૯૬	..	
૯૨-સતારા ...અનજીમનનાં ઉધરાણાથી બાંધેલું	૨૦ ૭ ૧૨૧૬	..	
૯૩-સોલાપુર ...વીકાજી અને પેશતનજી મેહરજીભાઈ	૭ ૫ ૧૨૧૨	..	

જરથોસ્તીઓનાં જાહેર વપડાસનાં મકાનોની ટીપ.

મુખ્ય મથેનાં જાહેર વપડાસનાં મકાનો.

રોજ માહા ય. સને

આલખલેશ બાગ-શેઠ એલલજી ફરામજી આલખલેશનાં વારેસો	૨૨	૧	૧૨૩૮
એલાહી બાગ-સર જમશેદજી જીજીભાઈ પેટેલા બારેનેટ	૨૪	૫	૧૨૦૮
કામા બાગ-શેઠ પાલજીજી ખરશેદજી કામા	૧૭	૯	૧૨૩૮
ફરામજી કાવસજી ઈનશટીટયુટ-શેઠ કાં કાં ના કેં ખેશીં ને મીત્રો મળીને	૨	૬	૧૨૩૧
બાલીવાલાની વાડી-ખેતવાડી-શેઠ શાપુરજી મનચેરજી બાલીવાલા	...	...	...
માણેકજી શેઠની વાડી-શેઠ માણેકજી નવરોજી શેઠના	...	...	૧૧૯૧
બાહારકોટનું શેઠ પાલનજી દોરાબજી મેહરજીનું મકાન	૧૧	૯	૧૨૧૪
મેરવાંન બાગ-(પારસી સેનીટરીયમમાં) શેઠ મેરવાનજી ફરામજી પાંડે	૧૩	૩	૧૨૩૫
હોરમજી બાગ-ખેતવાડી-શેઠ કાવશજી હોરમજી મરાઠા	૨૬	૧૦	૧૨૪૧
શેઠ હોરમજી પેશતનજી બાટલીવાલાની વાડી-ખેતવાડી	૧૯	૧૧	૧૨૩૩
“શેઠ નસરવાનજી માણેકજી પીટીટ વીધવા આશરમ”-મોદી ખાના	૬	૮	૧૨૬૧
“બાઈ હમાબાઈ માણેકજી નસરવાનજી પીટીટ વીધવા આશરમ”-ફરેલવાડી..	૨૭	૪	૧૨૬૮
(બાઈ દીનબાઈ નસરવાનજી પીટીટ બાંધેલાં)			
“શેઠ ફરામજી દીનશાહ પીટીટ પારસી સેનેટરીયમ” મરહુમ શેઠ ફરામજી			
દીનશાહ પીટીટની પોતાની પુંજીમાંથી	૧૨	૫	૧૨૭૧
તારદેવ ખાતેના ગરીબ જરથોસ્તીઓના રહેવાના જુદાં જુદાં મકાનો	...	...	...
” ” ઝોરાસ્ત્રીયન બીજીંગ સોસાયટી તરફથી જુદી જુદી બંધાયેલી સસતા			
બાગની ચાલીઓ	૧૬	૯	૧૨૭૭

દેશાવરો ખાતેનાં જાહેર વપડાસનાં મકાનો.

અમદાવાદ-સેનેટરીયમ-શેઠ રણતમજી જોડાંગીરજી વક્રીલે પોતાના પોતાના પુત્ર માટે	૨	૧૨	૧૨૭૫
” જાહેર હોલ-ખાં બાં નવરોજી પેશતનજી વક્રીલે સી. આઈ. ઈ.	૯	૫	૧૨૭૭
આંકોલા-કુવર હાલ-શેઠ જમશેદજી પેશતનજી દસ્તુરે પોતાના મરહુમ માતાજી બાદ			
કુવરબાઈના પુણ્ય માટે	૨૬	૩	૧૨૬૮
ઈનડોર-કુવર હાલ-શેઠ હોરમજી માણેકજી બમગરા	૨૭	૧૧	૧૨૫૨
ઉતાકામન્ડ-બ્રહ્મ શીરોજ હોલ-શેઠ શીરોજ મનચેરજી કલબવાલાએ પોતાના દીકરાના			
પુણ્ય માટે	૧	૬	૧૨૭૬
ઉરન-સેનેટરીયમ-ખા. બા. હોરમજી માણેકજી બીવંડીવાલાએ પોતાના માતાપીતાના			
પુણ્ય માટે	૫	૩	૧૨૭૧
કરાંચી-જાંહંગીર બાગ-શેઠ જાંહંગીરજી જમશેદજી રાજકોટવાળાનાં વારેસો	૨૬	૧૧	૧૨૫૭
” મરહુમ શેઠ સોરાબજી ખેરામજી કંદાકટરની યાદમાં કરાંચીની ઝોરાસ્ત્રીયન			
કલબના કમપાઉંડમાં બંધાયેલો બંગલો	૨૭	૧૧	૧૨૭૮
” ખરશેદબાઈ કાતરક પારસી હોમ-શેઠ કાવશજી હોરમજી કાતરકે પોતાના			
મરહુમ ધણીયાણીની યાદમાં બંધાયેલી સસતા બાડાંની ચાલી	૯	૯	૧૨૮૦
ખંડાલે-ગરીબ જરથોસ્તીઓને હવા ખાવા માટેના બંગલા-શેઠ જાંહંગીર રણતમજી			
મોદીએ પોતાનાં માતાજી બાઈ રતનબાઈનાં પુણ્ય માટે બંધાયેલા તથા બીજા			
સખી જરથોસ્તીઓનાં ઉગરાટથી શેઠ જાંહંગીર ખેરામજી મરજખાને બાંધેલાં	૧૨	૬	૧૨૬૫
ખેરગામ-મોટીબાઈ હોલ-મોટીબાઈ તે મરહુમ શેઠ અમં જમં મુસ્લાંના વીધવા	૨૦	૧૨	૧૨૬૧
જાહંગીર-શેઠ જમશેદજી નસરવાનજી પીટીટ પારસી સેનેટરીયમ	૩	૭	૧૨૬૫
તારાપોર-મરહુમ શેઠ મેરજી કું તારાપોરવાલાની યાદગારી માટે બંધાયેલું મકાન	૧૯	૧	૧૨૭૨

રોજ માહ ય. સને

દેવલાલી-મરહુમ ડાં કેખશર નશરં આહાદુરજીની યાદગારી માટે બંધાયેલી શેનેટરીયમ	૫	૧૨	૧૨૭૧
,, શેઠ નશરવાનજી જમશેદજી કુપર કાનવેલેસન્ટ હોમ-શેઠ રતનજી જમશેદજી			
દુબાશે પોતાના મરહુમ ભાઈ શેઠ નશરવાનજીના પુણ્ય માટે ...	...૧૦	૯	૧૨૭૩
,, સેનેટરીયમ-શેઠ આપુજી દોરાબજી દારવાલાએ પોતાના મરહુમ માતપીતાની નમ્યિતે	૧૯	૧	૧૨૭૯
નવસારી-સોરાબ આગ-ઝેરવદ કાવસજી સોરાબજી બેદવાર...	...૧૪	૫	૧૨૩૮
,, ખરશેદવારી-ખરશેદજી ટેમુલજી દેશાઈ ...	...	...	...
,, તેની પાસેની જમનશાળા-સર જમશેદજી જીજીભાઈ પેહેલા આરોનેટ	...૨૦	૬	૧૨૨૨
,, કાઉસ આગ-શેઠ કાવસજી માણેકજી તાતાના છોકરાઓ ...	...૮	૬	૧૨૪૬
,, જમશેદ આગ-સર જમશેદજી જીજીભાઈ પેહેલા આરોનેટ ...	...૨૦	૬	૧૨૧૯
,, નવાજઆગ-શેઠ મેરવાનજી નાનાભાઈ મેહતાએ પોતાના માતપીતાના પુણ્ય માટે	૧૩	૮	૧૨૬૯
,, ઝેરામજી નશરવાનજી સીરવધ હોલ-શેઠ ઝેરામજી નશરવાનજી સીરવધ ...	૧૫	૨	૧૨૭૯
પેન-જીલ્લા કોલાબા-હોમીલોજ-આં આં હોરમજી માણેકજી ભીમડીવાળા...	...	...	૧૨૭૭
પુણા-નશરવાનજી માણેકજી પીટીટ હોલ ...	...	૬	૪ ૧૨૬૧
,, ફરવરદેગાન હોલ-શેઠ દોરાબજી દીનશાહ એદનવાલાએ પોતાના મરહુમ			
ધણીયાણી આઈ ડોશીઆઈના પુણ્ય માટે ...	...	૪	૧૨ ૧૨૭૧
બદનેરા-શેઠ શોરાબજી નશરવાનજી કામાએ પોતાના ધણીયાણી આઈ ગુલબાઈના પુણ્ય			
માટે બાંધેલું ધરમનું મકાન..	...	૧૯	૧૧ ૧૨૭૩
બીના-મરહુમ શેઠ ઝેરામજી નવરોજી જવેરીના પુણ્ય માટે મરહુમના વીધવા આઈ			
નવાજઆઈએ તથા બેટા શેઠ નાનાભાઈએ બાંધેલો હોલ ...	...	૪	૬ ૧૨૮૦
બેલગામ-મરહુમ શેઠ રશતમજી દીનશાહજી મુલાશીરોજના પુણ્ય માટે એવણના વીધવા			
આઈ નવાજઆઈએ બાંધેલું ઉતારાનું ધરમનું મકાન ...	...	...	૧૨૭૨
ભરચ-આઈ રતનઆઈ ધનજીશાહ મેરવાનજી ડાકટરનું શેનેટરીયમ...	...૨૫	૬	૧૨૬૫
ભરચ-શેઠ ધનજીશાહ રશતમજી ઉમરીગરે પોતાના માતપીતાના પુણ્ય માટે			
સર અવશરે વાપરવા આપેલું મકાન ...	...	૧૧	૯ ૧૨૭૮
ભીમપોર-શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટ શેનેટરીયમ ...	...	૬	૩ ૧૨૬૪
મદરાસ-ફરામજી હાલ-શેઠ અરદેશર ફરામજી ભમગરા તથા ભાઈઓએ પોતાના			
પીતાના પુણ્ય માટે ...	...	૬	૧૨ ૧૨૭૫
,, મરહુમ શેઠ ફરદુનજી નશરવાનજી મજગામવાલાની યાદગારી માટે મદરાસની			
અનજીમને સર અવસરે વાપરવા બંધાવેલું મકાન. ...	...	...	...
,, જલ શીરોઝ મેમોરીયલ બીલડીંગ-શેઠ શીરોઝ મનચેરજી કલબવાલાએ પોતાના			
દીકરાના પુણ્ય માટે ...	...	૨૯	૫ ૧૨૭૭
મોરા ગામમાં-દાદાભાઈ તથા કાવસજી પાલનજી ચકિતાનું મકાન ...	...	...	૧૨૫૬
લેનોલી-આઈ ભાખાઈજી બ્લેકાંગીર હોરમજી મોદીનું શેનેટરીયમ...	...૧૪	૮	૧૨૬૬
,, ડાઇનીંગ હોલ-શેઠ કાવસજી દીનશાહ એદનવાલાના સાહેબજીઓ	...૨૨	૯	૧૨૭૧
લંડનના વોર્ડીંગ ખાતે-વાહાડયા મોઝોલીયમ-ઓ. શેઠ નવરોજી નશરવાનજી			
વાહાડયાના વારસો ...	...	૧૫	૧૦ ૧૨૭૦
વલસાડ નજદીક તીથલમા-સેનેટરીયમ-મરહુમ સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ			
આરોનેટના બેટીઓએ (એ ઉપરાંત બીજા જુદા જુદા સખી જરથોસ્તીઓએ			
બંધાવેલા બલોકો છે.) ...	...	૮	૮ ૧૨૭૮
હજીરા-જીલ્લા સુરત-સેનેટરીયમ-મરહુમ શેઠ પાલનજી શેરીયારજી માદનના છોક-			
રાઓ ઝેરવદો રશતમજી, ડોશાભાઈ અને માણેકજીએ બંધાવેલું ...	...	૧	૭ ૧૨૮૦
હુબલી-હોરમજીઆગ-શેઠો ખરજેરજી માણેકજી પટેલ, ભીખાજી ખરં ખારીયા, સોં			
હોં ભરચા અને ખીરાદરો, તથા દોરાબજી માણેકજી પનવેલીવાલા મલી ...	૬	૨	૧૨૭૮

જરથોસ્તીઓએ સ્થાપેલાં પુસ્તકખાનાં.

મુખર્ધ—કોટમાં—સર દીનશાહ પીટીટ મેડીકલ યુનીયન લાઇબ્રેરી-૧૮૮૩.

,, સર દીનશાહ પીટીટ ફરેન્ચ કલેજનું પુસ્તકખાનું-૧૮૮૭.

,, જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ (ફારટ રીડીંગ રૂમ એંડ લાઇબ્રેરીવાલુ) ઈનસ્ટીટ્યુટ.

,, માં ખં મેમોરીયલ લાઇબ્રેરી એલેક્ઝાન્દ્રા નેટીવ ગરલ્સ ઈંગલીશ ઈનસ્ટીટ્યુશનમાં.

ધોભીતલાવ-મરહુમ શેઠ માણેકજી લીમજીભાઈ હાતરીઆનું પુસ્તકખાનું-અનનુમનનાં આતશ ક્રોબાલા-જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ રીડીંગ રૂમ એંડ લાઇબ્રેરી-૧૮૮૬. [ખેડેરામમાં.

ખેતવાડી-ધનજીભાઈ ફરામજી રીડીંગ રૂમ એંડ લાઇબ્રેરી-૧૮૬૦.

ગીરગામ-જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ લાઇબ્રેરી-૧૮૬૩.

બાહારકોટ-જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ બાહારકોટ ઈમપ્રેસમેંટ લાઇબ્રેરી-૧૮૬૯.

,, સર દીનશાહ પીટીટ કાંઠાં મોહલા તથા ભર્યા મોહલા લાઇબ્રેરી-૧૮૭૦.

,, મુલ્કાંશીરોજ કેતાબખાનું-દાદીશેઠના આતસખેડેરામમાં-૧૮૫૩.

દેશાવરો—અંકલેશ્વર-જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ અંકલેશ્વર લાઇબ્રેરી-૧૮૮૬.

અમદાવાદ-નશરવાનજી માણેકજી પીટીટ ગુજરાત કોલેજ લાઇબ્રેરી-૧૮૯૦.

એડન-એડન પારસી લાઇબ્રેરી-૧૮૭૦.

કલકત્તા-ધી એનરેબલ સર દીનશાજી માં પીટીટ નાઈટ ઝોરાસ્ટ્રીઅન લાઇબ્રેરી-૧૮૮૯.

કાનાનોર-હીરજીભાઈ મનચેરજી માલેગામવાલાને નામનું લાઇબ્રેરીનું મકાન-૧૮૯૫.

કોતાહી-કોલબો નજદીક-મનચેરજી ફરામજી ખાનનું લાઇબ્રેરીનું મકાન-૧૯૦૭.

નવસારી-પેહલા દરતુર મેહરજીરાણા કેતાબખાનું-૧૮૭૨.

,, એનું મકાન-બાઈ માણેકબાઈ માણેકજી દરતુર બીલડીંગ-૧૯૦૬.

પુણા-કાવસજી દીનશાહ લાઇબ્રેરી-પુણાની ધી એલબરત એડવરદ ઈનસ્ટીટ્યુટ સાથે સને ૧૯૦૧ માં જોડી નાંખવામાં આવી છે.

,, ઉપલી લાઇબ્રેરી માટે કાવસજી દીનશાહ હોલ-૧૯૦૬.

બીલીમોરા-જાહંગીર બમનજી પીટીટ નેટીવ જનરલ લાઇબ્રેરી-૧૮૮૨.

મહાબલેશ્વર-એનરેબલ શેઠ બમનજી પીટીટ નેટીવ જનરલ લાઇબ્રેરી-૧૯૦૨. [૧૯૦૯.

રાયપુર-શેઠ ખેરામજી પેસતનજી કંટાકટરવાલુ 'ખેડેરામજી આનંદ સમાજ લાઇબ્રેરી'નું મકાન-

વડોદરા-નશરવાનજી માં પીટીટ વડોદરા કેંપ રીડીંગ રૂમ એંડ લાઇબ્રેરી-૧૮૯૦.

મુરત-રશતમપરા રીડીંગ રૂમ અને દસતુર ખોરશેઠ લાઇબ્રેરી-૧૮૬૮.

,, નાહનપુરા નેટીવ રીડીંગ રૂમ-૧૮૬૮.

,, જોપીપુરા-દીનશાહ દોરાબજી મીસતરી લાઇબ્રેરી અને રીડીંગ રૂમ-૧૯૦૯.

જરથોસ્તીઓએ સ્થાપેલાં ધરમનાં દવાખાનાં.

મુખર્ધ મધેનાં ધરમનાં દવાખાનાં.

કોટમાં શેઠ કાવસજી ધં પાંઉવાલાનું—કોટનું ધરમનું લોકોના ઉધરાટનું દવાખાનું.

કોટમાં બાઈ દીનબાઈ પેસતનજી શાપુરજી ગઝદરનું અરધ ધરમનું દવાખાનું-૧૯૦૭.

કોટમાં પારસી સુવાવડખાનું—અનનુમનને ખરચે—૧૮૯૫.

કોટ મેદાનમાં—શેઠ પેસતનજી હોં કામાવાલી, ખોરત અને બચાંઓ માટેની “કામા હાસ્પીટાલ”-૧૮૮૬

ખેતવાડી—શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટનું ધરમનું દવાખાનું—૧૮૬૫.

ચોપાટી—બાઈ જરબાઈ નવરોજી નશરવાનજી વાહડયાનું પ્લેગ હાસ્પીટાલનું મકાન—૧૯૦૬.

તારદેવ-ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રેહુઠાણવાલી જગોપરનું શેઠ ધનજીભાઈ એદલજી આલબલેશને નામનું ધરમનું દવાખાનું—૧૮૯૯.

તારદેવ—બાઈ હીરાંબાઈ ખેરામજી જીજીભાઈનું ધરમનું દવાખાનું—૧૮૯૧.

તારદેવ—એડમસ વાહલી હાસ્પીટાલમાં ખંધના દરદીઓ માટેનો ધી “નશરવાનજી માણેકજી પીટીટ વારડ”-૧૯૦૮.

તુરખે-એદલજી ફરામજી આલખલેશ “લેપરસ હોમ”-રગતપીતની હાસપીટાલ.
 ધોભીતલાવ-મરહુમ શેઠ અરદેશર હોરમારજી વાહડયાવાલી આંખની હાસપીટાલ-૧૯૦૭.
 પ્રેલ-માઘ સાકરખાઘ દીનશાજી માણેકજી પીટીટવાલી જનવરોની હાસપીટાલ-૧૯૮૪.
 પ્રેલ-સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ પેથોએકત્રીએલોજીકલ લેબોરેટરી.
 પ્રેલ-લવજી વાહડયા ડીસપેનસરી-૧૯૬૫.
 મટુંગા-રગતપીતીઆઓ માટે જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ હાસપીટલ વારડ-૧૯૯૪.
 માંડવી-સર દીનશાજી તથા શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટવાલું દવાખાનું.
 એજ ઠેકાણે-ધી બમનજી આલખલેશ ઓપસતેત્રીક હાસપીટાલ (સુવાવડખાનું)-૧૯૯૦.
 મેહેમ-મોટલાંખાઘ જાહાંગીરજી વાહડીયાનું દવાખાનું.
 બાયખલા-ડાં હોરમજી માણેકજી મારીનાની ખાનગી હાસપીટાલ-૧૯૦૨.
 બાયખલા-ડાં જે એન. બહાદુરજીવાલી પુવર મેન્સ આઘ કલીનીક યાને આંખની હાસપીટાલ-૧૯૦૮
 ભીંડીબજાર-જમશેદજી જીભાઘ હાસપીટાલ સને ૧૯૪૫ માં સ્થાપેલી
 એજ ઠેકાણે-સર કાવસજી જાહાંગીરવાલી આંખની હાસપીટાલ-૧૯૬૬.
 ઉપલી આંખની હાસપીટાલ સર કાવસજી જાહાંગીરજી આરોનેટ ફરીથી બંધાવી-૧૯૯૦.
 એજ ઠેકાણે-શેઠ રસતમજી જમશેદજી જીભાઘવાલી કફેડાં દરદની હાસપીટાલ.
 એજ ઠેકાણે-સુવાવડની મોટલાંખાઘ હાસપીટાલ ૧૯૯૨.
 એજ ઠેકાણે-સર દી. મા. પીટીટની બચાંઓ અને ઓરતો માટેની હાસપીટાલ-૧૯૯૨.
 એજ ઠેકાણે-ધી પ્રામજી દીનશાહ પીટીટ લેબોરેટરી-૧૯૯૧.
 એજ ઠેકાણે-ખાઘ આવાંખાઘ ભાવનગરી નરસીસ હોમ-૧૯૯૧.

દેશાવરો ખાતેનાં ધરમનાં દવાખાનાં.

હડવાડા-જરથોસ્તીઓના ઉદ્ધારતથી ચાલતું દવાખાનું.
 અમદાવાદ-ખાં બાં નવરોજી પેસતનજી વકીલવાલી “આંખની હાસપીટાલ”-૧૯૦૧.
 ઉમરગામ-નારગોલ-સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ એરોનેટનું ધરમનું દવાખાનું.
 એડન-શેઠ કાવસજી દીનશાહજીની “ખાઘ જરખાઘ ચેરીટેબલ ડીસપેનસરી”-૧૯૯૫.
 એરાવ-શેઠ અરદેશર હોરમજી વાહડીઆજીનું દવાખાનું.
 અદેરી-મરહુમ શેઠ નશરવાનજી જાહાંગીરજી વાહડયાવાલું ધરમનું દવાખાનું-૧૯૭૯.
 કરંજ-ખાઘ મોટલાંખાઘ જાહાંગીર વાહડયાવાલું ધરમનું દવાખાનું-૧૯૦૦.
 કરાંચી, કેમારી-“ખાઘ બચુખાઘ એદલજી દીનશાજી હાસપીટાલ.”
 કરાંચી, કાંપ-શેઠ એદલજી દીનશાહ શરાફવાલી “એદલજી દીનશાહ ચેરીટેબલ ડીસપેનસરી”-૧૯૮૨.
 કરાંચી-ડફરીન હાસપીટાલ-શેઠ એદલજી દીનશાહે બંધાવેલી-૧૯૯૮.
 કરાંચી-ડાં કેખશર ડી. કંટરાકટરવાળું પારસી મેટરનીટી હોમ-સુવાવડ ખાનું-૧૯૧૦.
 કુરલા-શેઠ બમનજી હોરમજી વાહડીઆએ ૫૦ સં ૧૨૨૫ માં સ્થાપેલું દવાખાનું.
 કવેટા-ખાં બાં બરજેરજી દોરાબજી પટેલની ઓરતો માટેની હાસપીટાલ-૧૯૮૮.
 કાલંબો-શેઠ જમશેદજી રસતમજી બીલીમોરીયાના ધણીઆણીએ લેડી રીજવે મેમોરીયલ હાસપી-
 ટાલમાં બંધાવેલો “ધી મીસીસ રસતમજી વોરડ”-૧૯૦૯.
 ખંદલા-ઓનરેબલ શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાહડીઆ, સી. આઘ. ઇ.નું ધરમનું દવાખાનું-૧૯૯૬
 ખેરગામ-શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટનું દવાખાનું.
 ખનદેવી-સર કાવસજી જાહાંગીર નાઈટ, સી. એસ. આઘ. વાલું દવાખાનું.
 ચીખલી-સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટનું દવાખાનું.
 તારાપોર-સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટની “સાકરખાઘ ડીસપેનસરી.”
 ચાણા જીલ્લાનાં વાડ ગામમાં “ધી જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ ડીસપેનસરી.”
 ચાણા મધે-મરહુમ શેઠ અરદેશર રસતમજી વાહડયાને નામનું દવાખાનું-૧૯૬૫.
 દેવલાલી-ખાઘ જરખાઘ નવરોજી નશરવાનજી વાહડયાવાલી ડાં બહાદુરજી સેનેટરીયમને લગતી
 ચેરીટેબલ ડીસપેનસરી-૧૯૧૦.
 નવસારી-સર જમશેદજી જીભાઘ (પેહેલા) આરોનેટની “વીક્ટોરયા ડીસપેનસરી.”

- નવસારી-શેઠો ખમનજી અસપડયારજી દસ્તુરની કુપનીએ મરકીના દરદીઓને માટે સ્થાપેલું ધરમનું દવાખાનું--૧૯૦૦.
- નાશક-સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ જનવરોની હાસપીટાલ--૧૮૯૫.
- નીમચ-શેઠ કાવશજી જીવણજી કંટાકટરનું દવાખાનું--૧૮૮૮.
- પુણા-શુકરવાર પેટમા-ખાન બાહાદુર પેસતનજી સોરાબજીનું દવાખાનું.
- પુણા-મરહુમ બાઈ મેહેરબાઈ સોરાબજી પદમજીવાલો પુણાની સાસુન હાસપીટાલમાં સુલાખાનો વારડ--૧૯૦૨.
- પુણા-સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ પુણા કેનટોનમેન્ટ ચેરીટેબલ ડીસપેનસરીનું મકાન--૧૮૯૪.
- પુણા-રગતપીટયાઓના આશ્રમ-સ્થાનમાં શેઠ અરદેશર હોરમારજી વાહાડયા લેપર એસાયલમનો બદનેરા-શેઠ જહાંગીર હોરમજી મોદીનું દવાખાનું--૧૮૯૬. [વારડ--૧૯૦૯.
- બેંગલોર-લેડી કર્ઝન આસપીટલને લગતું મુંબઈવાળા ડા૦ બેહેરામજી નવરોજજી દારાબશેઠનાં ધણીઆણી બાઈ આવાંબાઈના નામનું ઓરતો અને બાળકો માટેનું દવાખાનું--૧૯૦૫.
- ભરૂચ-શેઠ સોરાબજી જમશેદજી જીજીભાઈવાલી મોટી હાસપીટાલ--૧૮૭૨.
- ભીનરડી-બાઈ ગુલમાઈ દીનશાજી માણેકજી પીટીટ ડીસપેનસરી.
- માથેરાન-શેઠ બેરામજી જીજીભાઈ હાસપીટાલ--૧૯૦૨.
- મુરબાદ-જીલ્લા થાણા-સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ બેરોનેટનું ધરમનું દવાખાનું.
- મઉ-શેઠ દોરાબજી પેસતનજી પુણેવાલાનું દવાખાનું--૧૮૭૦.
- મેહમદાબાદ-શેઠ બેરામજી જીજીભાઈવાલી " માણેકબાઈ ડીસપેનસરી "
- રતનાગીરી-સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટવાડો રગતપીટની હાસપીટાલ--૧૮૭૫.
- વડોદરા-ડાકટર રશતમજી નાણાવટી ડીસપેનસરી--૧૮૮૫.
- વલસાડ-સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટનું દવાખાનું--૧૮૭૨.
- વસાઈ-સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટનું દવાખાનું--૧૮૮૬.
- વાડા-શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટનું વાડા ખાતેનું ધરમનું દવાખાનું.
- વાંદરા-સર કાવશજી જહાંગીરજી રેડીમની નાઇટ, સી. એસ. આઈ નું દવાખાનું.
- " બાઈ શીરીનબાઈ મનચેરજી કામાવાલુ પારસી કાનવોલેસન્ટ હોમ.
- સાદરા-શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટવાલો સાદરા હાસપીટાલનો ઓરતો માટેનો વારડ.
- સાનલ કુઝ-બાઈ આવાંબાઈ નાનાબાઈ જમુજીનું ડીસપેનસરીનું મકાન-૧૯૦૬.
- સીકંદરાબાદ-પીરોજબાઈ ચેરીટેબલ ડીસપેનસરી--૧૮૯૨.
- સીકંદરાબાદ-બાઈ મીઠીબાઈ શાપુરજી ચીનાઈ ચેરીટેબલ ડીસપેનસરી.
- સીકંદરાબાદ-દશતુર એદલજી ખમનજી ૩૦ કસેકટરની યાદગારીમાં શીવીલ હાસપીટાલમાંના બે વારડો--૧૯૦૪.
- સુરત-વાંકી બોરડી-ડાકટર બેહેરામજી પેસતનજી ચેરીટેબલ ડીસપેનસરી--૧૯૦૮.
- " શેઠ ખરસેદજી ફરદુનજી પારખ " પારખની ચેરીટેબલ ડીસપેનસરી"--૧૮૬૫.
- " સર કાવશજી જહાંગીર નાઇટ, સી. એસ. આઈ. વાલી મોટી હાસપીટાલ--૧૮૬૪.
- " એજ ઠેકાણે-બાઈ આલીબાઈ જહાંગીર પટેલવાલી "ધી પટેલ ઓપરેશન થીએટર"--૧૯૦૮.
- ઠેકરાબાદ-સીંધ-સર કાવશજી જહાંગીર લુનાટીકસ એસાયલમ--૧૮૭૧.

જરથોસ્તીઓએ સ્થાપેલાં ધરમનાં કેલવણીખાતાં.

મુંબઈ મધેનાં ધરમનાં કેલવણીખાતાં.

- એલેક્ઝાંદ્રા નેટીવ ગરલસ ઈંગલીશ ઈનસ્ટીટ્યુશન-મેદાન--૧૮૬૩.
- સર કાવશજી જહાંગીર એલફીનસ્ટન કોલેજ બીલડીંગ--૧૮૭૯.
- સર કાવશજી જહાંગીરની ખેતવાડીની છોકરીઓની નીશાળ.
- સર કાવશજી જહાંગીર " બોંબે યુનીવર્સીટી હોલ."
- સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી બેનીવોલન્ટ ઈનસ્ટીટ્યુશન-કોટ--૧૮૪૯.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ પેહેલા બારોનેટની યાદગારીને સાર ઉભી થયલી જ'દ પેહેલવી મદરેસા—

અંદનવાડી વાહડગાજીના આતશબેહેરાંમમાં—૧૮૬૩.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ સ્કુલ ઓફ આર્ટસ ઓફ ઈનડસ્ટ્રી-મેદાન—૧૮૫૭.

શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ પારસી ચોરફનેજ-પરેલ-લાલખાગ-૧૮૮૮.

ધી જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ કસરતશાળા—ખેતવાડી—૧૮૭૪.

જરથોસ્તી છોકરીઓની નીશાળો—(બાઈ બીખાઈજી સોરાખજી બંગાલીવાલી ખીલડીંગ) કોટ-એજ મંડલીની ચરનીવાડીની નીશાળ—૧૮૮૫.

મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈવાલી જ'દ અવસ્તા મદરેસા-કોટ.

મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈવાલી અંગરેજી તથા ગુજરાતી જ'દ શાળાઓ.

શેઠો દાદી અને ફરામરોજ ગોળવાલા તરફથી બાંધવામાં આવેલું સ્વીર્મીંગ બાથનું મકાન.

સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ જીમનેસટીક ઈનસ્ટીટ્યુશન (કસરતશાળા)-મેદાન—૧૮૮૧.

સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટનું ધાતુ કામને ભગતી કેલવણી આપવાનું ખાતું.

શેઠ નશરવાનજી મનચેરજી કામાજીવાલી સ્કુલ—૧૮૫૦.

શેઠ ફરામજી નશરવાનજીવાલી અંગરેજી તથા ગુજરાતી સ્કુલ-ખેતવાડી—૧૮૫૮.

ધી ખેરામજી જીજીભાઈ ચેરીટેબલ ઈનસ્ટીટ્યુશન-ચરનીરોડના સ્ટેશન સામે—૧૮૮૧.

શેઠ મેરવાનજી માણેકજી શેઠનાની જરથોસ્તી છોકરીઓની નીશાળ-કાંદા મોહલ્લો-૧૮૭૧.

મુલ્લાંશીરોજ મદરેસા-દાદીશેઠના આતસ આદરાંમમાં-કોટ—૧૮૫૪.

બાઈ રતનબાઈ ફરામજી પાંડેવાલી ગરીબ જરથોસ્તીઓના રહેઠાણો તરફની સ્કુલ-તારદેવ.

ફરામરો ખાતેનાં ધરમનાં કેળવણીખાતાં.

અદેરીની નીશાળનું મકાન-શેઠ દોરાખજી હોશંગજી અને તેમના ચીરંજીવી.

અમદાવાદ-પારસી જીમખાનાનું મકાન—૧૯૦૬.

અમદાવાદ-ખેરામજી જીજીભાઈ અમદાવાદ મેડીકલ સ્કુલ.

ઈગતપુરા-બાઈ માણેકબાઈ ડોશાભાઈ ઉમરીગર સ્કુલ-શેઠ ડોશાભાઈ રશતમજી ઉમરીગર પોતાના

મરહુમ ધણીયાણી બાઈ માણેકબાઈના પુણ માટે બંધાવેલું સ્કુલનું મકાન—૧૯૧૦.

ઈદોર-જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ ઝોરાસ્ટ્રીયન એલીમેન્ટરી સ્કુલ—૧૮૮૪.

ઉડવાડા-શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈના ધરમખાતામાંથી સ્થાપેલી એંગલો વરનાકયુલર સ્કુલ—૧૯૦૬.

એદીનબરો-શેઠ શાપુરજી બરજેરજી ભરચાએ લાના પારસી યુનીયન માટે બંધાવેલું ભરચા

હાઉસ—૧૯૦૯.

કચ્છ-જુજ-ખાં ખાં પેશતનજી સોરાખજી જુજવાલા તરફથી બાંધવામાં આવેલું કોરોનેશન

કરાંચી-શેઠ કાવશજી હોરમજી કાતરક સ્વીર્મીંગ બાથ—૧૯૦૫.

[સ્કુલનું મકાન—૧૯૦૩.

કરાંચી-બાઈ વીરબાઈજી એંગલો વરનાકયુલર સ્કુલ.

કરાંચી-મ્યુનીસીપાલિટીની સ્કુલની બજાવેલી સેવાની યાદમાં તેનું નામ ધી “ પેશતનજી ખેરામજી

કોટવાલ સ્કુલ ” રાખ્યું—૧૯૦૮.

કવેતા-ખાં ખાં બરજેરજી દોરાખજી પટેલની શાનડીમેન ગરલસ સ્કુલ.

કવેતા-ખાં ખાં અરદેશર ડોશાભાઈ મારકર પારસી સ્કુલ—૧૯૦૪.

કારવાર-બાઈ કુંવરબાઈ દાદાભાઈ વલસાડવાળા કન્યાશાળા-શેઠ દાદાભાઈ રતનજી વલસાડાએ

પોતાના ધણીયાનીના નામથી બંધાવેલું મ્યુનીસીપાલિટીની શાળાનું મકાન—૧૯૧૧.

કાલખો-શેઠ મનચેરજી ફરામજી ખાનનો કાલખો કાલટસ કીકેટ કલબ માટે ધી ફરામજી બીખાજી

ખાન પેવીલીયન—૧૯૦૮.

કાલખો-શેઠ મનચેરજી ફરામજી ખાનવાળું જનવરો માટેનું ધી ફરામજી બીખાજી ખાન આશ્રમ સ્થાન—૧૯૦૯.

ખેરગામ-બાઇ રતનબાઇ કન્યાશાળા-શેઠ જહાંગીર શાપુરજી ગજડરે પોતાના માતાજીના નામથી બ'ધાવેલું સરકારી શાળાનું મકાન—૧૯૧૦.

ગણુદેવી-સર કાવશજી જહાંગીરજી રેડીમની ગણુદેવી હાઈ સ્કુલ—૧૮૬૪.

થાણા-ધી ખેરાંમજી જીજીભાઈ થાણા હાઈ સ્કુલ—૧૮૮૦.

૬૦ હેદરાબાદ-થીઓસોરીક સોસાઈટીનું મકાન—૧૯૦૬.

દેવલાલી-શેઠ એદલજી દોરાબજી તલાતીવાલી દેવલાલી જરથોસ્તી ખોરડીંગ સ્કુલ—૧૯૦૭.

નવસારી-સર કાવશજી જહાંગીર નવસારી જરથોસ્તી મદરેસા—૧૮૫૬.

„ એનું મકાન-શેઠ ખેરામજી નશરવાનજી શીરવધ ખીલડીંગ—૧૮૯૭.

„ ઉપલી મદરેસાને લગતું શેઠ રતનજી ફરામજી દાબુ સ્કુલ ડંટસ કવાટરસ-મરહુમ શેઠ રતનજીના સાહેબજીઓએ બ'ધાવેલું—૧૯૧૧.

„ શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતા ઇંડસ્ટ્રીયલ સ્કુલ (હુનરશાળા)—૧૯૦૮.

„ એનું મકાન-શેઠ કેખશર એદલજી બામજી ખુશર ખીલડીંગ—૧૯૦૮.

„ એજ ઠેકાણે-એનજીનીયરીંગ વરક શોપ-સર દોરાબજી અને શેઠ રતનજી જમશેદજી તાતા—૧૯૧૦.

„ „ ખોરામસતા હોરમજી સીરવધ કેબીનેટ કક્ષાસ-શેઠ હોરમજી શાપુરજી સીરવાઈએ પોતાના મરહુમ બેટા ખોરમસ્તાની યાદમાં બ'ધાવેલો—૧૯૧૦.

„ ધી દાદાભાઈ કાવશજી તાતા એંગલો વરનાકયુલર સ્કુલ.

„ બાઇ નવાજબાઈ તાતાવાલી જરથોસ્તી છોકરીઓની નીશાળ—૧૮૮૩.

„ શેઠ નશરવાનજી રતનજી તાતાની જ'દ પેહેલવી અને ફારસી મદરેસા.

„ ધી રસતમજી જમશેદજી જીજીભાઈ એંગલો વરનાકયુલર સ્કુલ.

„ એનું મકાન-શેઠ મેરવાનજી નાનાબાઈ મેહેતા ખીલડીંગ—૧૯૦૯.

નારગોલ-નારગોલ પારસી સ્કુલ—૧૯૦૮.

નીમચ-શેઠ કુવરજી કાવશજી કેનટોનમેન્ટ સ્કુલ—૧૯૦૮.

પુણા-સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બેરોનેટનું પારસી જીમખાનાનું મકાન—૧૮૯૪.

પુણા-સર કાવશજી જહાંગીરવાલી પુણા સીવીલ એનજીનીયરીંગ કોલેજ ખીલડીંગ.

(જે હવડાં કોલેજ ઓફ સાયન્સને નામે ઓળખાય છે.)

પુણા-સર જમશેદજી જીજીભાઈ પુણા કોલેજ ખીલડીંગ.

પુણા-સરદાર દસતુર ખાં બાં નોશરવાનની યાદગારીવાલી જરથોસ્તી છોકરીઓની નીશાળ—૧૮૯૩.

પુણા-ધી ખેરાંમજી જીજીભાઈ મેડીકલ સ્કુલ—૧૮૭૮.

બેંગલોર-મરહુમ શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતાવાળું ઈંડીઅન ઇનસ્ટીટ્યુટ ઓફ સાયન્સ- (તાતા રીયર્સ ઇનસ્ટીટ્યુટ)—૧૯૦૯

બરૂચ-શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટવાલી જરથોસ્તી છોકરીઓની નીશાળ—૧૮૬૫.

બરૂચ-ખાં બાં રસતમજી સોરામજી દલાલ હાઈ સ્કુલ—૧૮૮૬.

બીમડી-શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટનું બીમડી સ્કુલનું મકાન.

બીવંડી-ધી ખેરામજી જીજીભાઈ બીવંડી સ્કુલ—૧૮૭૮.

મહિ-જરથોસ્તી છોકરીઓનું સ્કુલનું મકાન-બાઈ બીખાઈજી નવરોજી માણેકજી ખોરીના પુણને માટે.

મહિ-ખાં બાં એદલજી પેસતનજી ઝોરાસ્ટ્રીયન હાઈ સ્કુલ—૧૮૬૩.

મહિ-ખાં બાં એદલજી પેસતનજી એંગલો વરનાકયુલર સ્કુલ.

રક્તમપુરા-પંચમહાલ જીલ્લા, હાલલ તાલુકા—ધી ખાઉન વરનેકયુલર રકુલ—ખાં સાં સરદાર
બમનજી અરદેશર દલાલે પોતાના માતાજી બાઇ ગુલબાઇના પુણ્ય માટે—૧૯૦૭.

વડોદરા—ધી સોરાબજી જમશેદજી જીજીબાઇ વરનેકયુલર રકુલ.

વેસુ—જીલ્લા સુરત—શેઠ પેસતનજી ડોસાબાઈ મારકરવાળું સરકારી શાળાનું મકાન—૧૯૧૦.

વઘસાડ—મ્યુનીસીપાલીટી હસ્તકની રકુલનું ધી કાવશજી ધનજીરા કન્યાશાળાનું મકાન—૧૯૧૦.

સીકંદ્રાબાદ—બાઇ મીઠીબાઇ શાપુરજી એદલજી ચીનાઈ રકુલ—૧૯૯૫.

સુરત—ધી સોરાબજી જમશેદજી જીજીબાઇ હાઇ રકુલ—૧૯૯૫.

,, ધી ફરદુનજી સોરાબજી પારખ ટેનીકલ ધનસ્ત્રીટયુટ.

,, એજ ઠેકાણે—શેઠ નવરોજી માણેકજી વાહડયા સી. આઇ. ઈ. નુ બાઇ મોટલાબાઇ વરક
શાપનું મકાન—૧૯૦૧.

હાંમકાંમ—સર હોરમજી નવરોજી મોદીએ સેલરો માટે બંધાવી આપેલું રહેવાનું મકાન—સીમેનસ
ધનસ્ત્રીટયુટ—૧૯૧૦.

જરથોસ્તીઓએ સ્થાપેલાં ધરમનાં ફંડા.

ધરાનના ગરીબ જરથોસ્તીઓની હાલત સુધારનાર ફંડ.

ખેતવાડીના જરથોસ્તીઓનું ફંડ

જરથોસ્તી ધરમ અને કીરીઆ ઉપર એતેકાદ વધરાવનારી મંડળિનું ફંડ.

બાઈ દીનબાઇ તે શેઠ નં માં પીટીટના ધણી-આણીએ પોતાના મરહુમ બેટા જમશેદજીનાં પુણ્યને માટે સ્થાપેલું ધંબારનું ફંડ.

બહારકોટ દરેમેહેરનું બાજ જશનનું ફંડ.

બહારકોટનું બચાવ ફંડ. [ધવાનું ધરમનું ખાતું. મરહુમ બાઈ મેરબાઈ તે શેઠ ફં માં કોહલાનીવી-મરહુમ શેઠ ખરશેદજી નશરવાનજી કામાજીની યાદગારીનું જરથોસ્તી વીદ્યધારથીઓને ઉત્તેજન આપવાનું ફંડ.

મરહુમ શેઠ જીજીબાઈ હાદાબાઇનું ધરમખાતું. મુંબઈના નાવસરેસ ધરાની જરથોસ્તીઓનું ફંડ. મુંબઈનાં કદમી જરથોસ્તીઓનું ધંબારનું ફંડ. રાહાનુમાએ માજદીઅસનના સભાની મારફતે ઉજી થયેલું જં ધરમનો ફેલાવો કરવાનું ફંડ.

રહાનુમાએ માજદીઅસનના સભાનું ફંડ.

શ્રી મુંબઈના જં રવાનોના મુકતાદના ફંડ.

શેઠ ખરશેદજી અને મં બં પંચકીએ પોતાના મરહુમ બાવા બં માં પંચકીના પુણ્યને સ્મારક ગરીબ જરથોસ્તીઓને આશરો આપવા ઉજી કીધેલું ફંડ.

શેઠ જેહાંગીર બં પીટીટ હસતકનું “બમનજી દીનશાહ પારસી જનરલ હોસપીટલ” ફંડ.

શેઠ નશરવાજી મં કામાજીનું ધરમ ખાતું.

ધી નશરવાનજી માણેકજી પીટીટ ચેરીતી ફંડ—જેમા ‘નશરવાનજી માણેકજી પીટીટ ગરીબ દીવાના જરથોસ્તીઓને મદદ આપવાનું ફંડ, વગેરે છે.

પારસીઓનું સંકટ નીવારણ ફંડ.

શેઠ પેસતનજી બમનજી વાડીઆજીનું ધરમ ખાતું.

શેઠ બેરામજી હોરમજી કામાનું ધરમ ખાતું.

શેઠ મેરવાનજી ફં પાંડેનું નબલી હાલતમાં આ

વેલાં પારસી કુટુંબને આશરો આપવાનું ફંડ.

શેઠ રશતમજી ધનજીશાહ કપટાનનું ધરમ ખાતું.

આનરેબલ શેઠ બેં જીં એ સ્થાપેલું “ત્રસ્ત”

ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રહેઠાણોનું ફંડ.

પારસી પસતાગીઆ અંગુમન સંકટ નીવારણ ફંડ

નવસારીના મોખેદોનું ગહંબારનું ફંડ.

નવસારીની અનજીમનનું જનરલ ફંડ.

નવસારીની ભગર સાથની અંગુમનનું મુકતાદ

બાજ તથા જશનનું ફંડ

નવસારીના મલેસર ફલીઆનાં બેહદીનોએ સલા-

બના કામો સારં ઉજી કીધેલું ફંડ.

નવસારીના જરથોસ્તીઓને મદદ કરવાનું નોશ્વર-

વાન અદલ ફંડ.

સર જં જીંનું સુરત તથા નવસારીનું ધરમનું ફંડ

સુરતનું શેઠ ફરદુનજી સોરાબજી પારખ ટેકનીકલ

ધનસ્ત્રીટયુટ ફંડ.

પુણાની જરથોસ્તી અંગુમને જં રવાનોને

અવલમંજલ પોહયાડવા માટે સ્થાપેલું ફંડ.

લંકનમાં ધી પારસી એસોસીએશન ઓફ મુશ્કેલ.

જર્મોસ્તીઓને નામદાર સરકારથી મલેલા ખેતાબ.

સર—નાઈટ; ખારોનેટ,—સ્ટાર ઓફ ઈન્ડિઆના કમ્પેનીઅન—શેઠ જમશેદજી જીજીભાઈને તેમની મોટી સખાવતને માટે પેહેલા પેહેલાં ૪૦ સગ ૧૮૪૨ માં તા. ૩ જી માર્ચ એટલે પારસીઓનો રોજ ૬ ઠો માહ ૬ ઠો સને ૧૨૧૧ યજ્ઞેજરદીને દીને “સર નાઈટ” નો ખેતાબ મલ્યો હતો. એ ખેતાબની ખદશાહી મોહોર સાથની શનદ ઈંગલંડથી તે વેળાના કુખર્ષના ગવરનર ઑનરેબલ જૉરજ વીલીઅમ એનડરશન ઉપર આવી હતી. તે સર જમશેદજીને આપવા માટે રોજ ૨૯ મો માહ ૮ મો સને ૧૨૧૧ યજ્ઞેજરદી, તા. ૨૫ મી મે ૧૮૪૨ ને દીને કુખર્ષના પરેલના સરકારી મેહલમાં રાતે એક મેલાવડો કરવામાં આવ્યો હતો. અંગ્રેજ સરકારથી જોડેલે “સર નાઈટ” નો ખેતાબ બક્ષવામાં આવે છે, તે ગૃહસ્થની હાજર્યાતી સુધીજ હોય છે; પણ તે પછી જનાખેઆહી માહારાણી વીક્ટોરીઆએ સર જમશેદજીની મોટી લખો રૂપીઆની સખાવત વીજેરની ખીજી માહાબારત ખુશીની યાદગારી વંશપરંપરા ચાલુ રાખવાના શુભ હેતુથી તેમને રોજ ૨ જો માહ ૯ મો સને ૧૨૨૬ યજ્ઞેજરદી, તા. ૨૪ મી મેએ ૧૮૫૭ ની નામદાર માહારાણી વીક્ટોરીઆની શાહગરેહને દીને “ખારોનેટ” નો નામીયો ખેતાબ બખ્ષયો હતો, તેની શનદ એજ વરસના રોજ ૧૬ મો માહ ૧૧ મો સને ૧૨૨૬ યજ્ઞેજરદી, તા. ૬ ઠી આગસ્ટ સને ૧૮૫૭ ને વાર ગરેહને દીને વેલાતની વેસત મીનીસટરમાંથી બાહાર પડી હતી—તેમાં જણાવ્યું હતું કે એ ખેતાબ પંશપરંપરા ચાલુ રેહશે; એટલે કે દરેક ખારોનેટના વડા બેટાને “સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટ” ના નામથી એ ખેતાબ વાપરવામાં આવશે. એ મુબારક ખેતાબના મોભાની જળવણી કીજે મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહેલા) ખારોનેટ રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦) પચીસ લાખ રૂપીઆની સરકારી લોન સરકારમાં અનામત મુકી છે કે જેનું દર સાલનું વ્યાજ સદરહુ ખેતાબ પરાવનારને મલે છે. એવો સાહેબને “ક્રીડમ ઓફ ધી સીટી ઓફ લંડનનું” માન રોજ ૨૧ મો માહ ૭ મો સને ૧૨૨૪ યજ્ઞેજરદી, તા. ૧૪ મી એપ્રિલ સને ૧૮૫૫ ઇસ્વી ને દીને મલ્યું હતું. સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહેલા) ખારોનેટ જેમનો જન્મ રોજ ૬ ઠો માહ ૧૦ મો સને ૧૧૫૨ યજ્ઞેજરદી, તા. ૧૫ મી જુલાઈ સને ૧૭૮૩ ઇસ્વી ને દીને થયો હતો, તેઓ સાહેબ ૭૬ વરસની ઉમરે, રોજ ૨૨ મો માહ ૭ મો સને ૧૨૨૮ યજ્ઞેજરદી, તા. ૧૪ મી એપ્રિલ સને ૧૮૫૯ ઇસ્વી ને વાર મુરને દીને હક થવાથી, એ ખેતાબો તેઓના પેહેલા પુત્ર શેઠ ખરશેદજી જમશેદજીને મલ્યા હતા. તેઓ (ખીજા) સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટ નામે ઓલખાતા હતા. વળી એવો સાહેબને ઇસવી સને ૧૮૭૧ માં યાને ૧૨૪૦ યજ્ઞેજરદીના સાલમાં “કમ્પેનીઅન ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ ઈન્ડિયા” નો ખેતાબ નામદાર માહારાણીએ આપ્યો હતો. (ખીજા) સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટ સી. એસ. આઈ. નો જન્મ રોજ ૩ જો માહ ૧ લો સને ૧૧૮૧ યજ્ઞેજરદી, તા. ૯ મી અક્ટોબર ૧૮૧૧ ઇસવીને દીને થયો હતો. તેઓ ૬૬ વરસની ઉમરે રોજ ૨૫ મો માહ ૧૦ મો સને ૧૨૪૬ યજ્ઞેજરદી, તા. ૧૧ મી જુલાઈ સને ૧૮૭૭ ને દીને પુણ્યા ખાતે ગુજરવાથી તેઓના વડા પુત્ર શેઠ માણેકજી ખરશેદજી, “સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ત્રીજા) ખારોનેટ” તરીકે મખ્યાયા હતા. વળી એવણને નામદાર માહારાણીની સાલગરેહની ખુશાલીમાં, સી. એસ. આઈ. યાને “કમ્પેનીઅન ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ ઈન્ડિયા” નો ખેતાબ રોજ ૧૯ મો માહ ૮ મો સને ૧૨૫૭ યજ્ઞેજરદી, તા. ૪ થી મે સને ૧૮૮૪ ને દીને મલ્યો હતો. એવણને જન્મ રોજ ૮ મો માહ ૬ ઠો સને ૧૨૨૦ યજ્ઞેજરદી, તા. ૩ જી માર્ચ સને ૧૮૫૧ ઇસ્વીને દીને થયો હતો, તેઓ જુના વરસની ઉમરે રોજ ૬ ઠો માહ ૧૧ મો શહેનશાહી સને ૧૨૬૭ યજ્ઞેજરદી, તા. ૧૭ મી જુલાઈ સને ૧૮૯૮ ને દીને ગુજરવાથી, અને તેવણના એક પુરા બેટા શેઠ ખરશેદજી ૧૫ વરસની ઉમરે જવાન વયે સને ૧૮૯૩ ના જુલાઈ માસની ૨૮ મી તારીખે ગુજરી ગયલા હોવાથી, અને

ત્રીજા ખારોનેટ સર જમશેદજીને પેટે બીજો કોઇ હાથઆત વારસ ન હોવાથી તેવણુના ભાઈ શેઠ કાવશજી ખરશેદજી જમશેદજી, જેઓનો જનમ રોજ ૫ મો માહા ૩ જો શહેનશાહી સને ૧૨૨૨ યઝ્દેજ્જરદી, તા. ૨૯ મી નવેમ્બર ૧૮૫૨ ઇસવી ને વાર સોમને દીને થયો હતો, તેવણુ “સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ચોથા) ખારોનેટ” તરીકે ગણાયા હતા. એવણુને નામદાર સરકાર તરફથી સને ૧૯૦૦ ના સાલમાં મુબંબના શેરીફ નેમવામાં આવ્યા હતા, અને એવણુ ૧૦ વરસ સુધી ખારોનેટશીપ ભોગવી પપા વરસની વયે મુબંબમાં રોજ ૮ મો માહા ૧૦ મો શહેનશાહી સને ૧૨૭૭ યઝ્દેજ્જરદી, તા. ૧૭ મી જુન સને ૧૯૦૮ ઇસવી ને વાર બુધને દીને બેહેસ્તનશીન થવાથી એવણુના એક પુરા વડા બેટા શેઠ રશતમજી જમશેદજી જીજીભાઈ જેવણુનો જનમ રોજ ૧૮ મો માહા ૬ ઠો શહેનશાહી સને ૧૨૪૭ યઝ્દેજ્જરદી, તા. ૬ ઠી મારચ સને ૧૮૭૮ ઇસવી ને વાર બુધને દીને થયો હતો, તેવણુ પોતાની ત્રીસ વરસની ઉમરે “સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પાંચમાં) ખારોનેટ” તરીકે હમણા ગણાય છે.

સર-નાઈટ; ખારોનેટ,—શેઠ દીનશાહજી માણેકજી પીટીટને તેમની મોટી લખો રૂપી-આની સખાવત તથા બીજાં ખુબીવંતા કામોને લીધે રોજ ૨ જો માહા ૬ ઠો સને ૧૨૫૬ યઝ્દેજ્જરદી, તા. ૧૬ મી ફેબ્રુઆરી સને ૧૮૮૭ ને દીને “સર નાઈટ” નો નામીયો ખેતાબ આપણી અંગ્રેજ સરકાર તરફથી મળ્યો હતો. નામદાર શહેનશાહજીના વીક્ટોરીઆએ પોતાના તખ્તપર બીરાજવાને પચાસ વરસ પુરાં કીધાં તેની ખુશાલીમાં “જીબીલી” ને નામનો એક તેહવાર આખાં હીંદુસ્થાનમાં ઉપલી તા. ૧૬ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૮૭ ને દીને મોટી ધામધુમથી પાલવામાં આવ્યો હતો. તે દીને નામદાર શહેનશાહજીનાએ આપેલા ખેતાબોનું લીફ્ટ જે કલકત્તાની વડી સરકારના સરકારી ગેઝેટમાં બપોળે પ્રગટ કરવામાં આવ્યું હતું, તેમાં સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટને આ માનવંતો ખેતાબ બક્ષવાનું જાહેરનામું પ્રગટ થયું હતું. આ બનાવથી આખી પારસી કોમમાં અને મુબંબની તમામ વસ્તીમાં મોટી ખુશાલી પંચરાઈ હતી, અને ચોમેરથી સર દીનશાહજીને માન-પાન-ખાનાં-પીનાં અને એદરેસો આપવામાં આવ્યા હતા. એ પછી સને ૧૮૯૦ ના સાલમાં નામદાર કચસરે હીંદની તરફથી એવણુ સાહેબને “ખારોનેટ” નો નામીયો ખેતાબ બક્ષવામાં આવ્યો હતો, જેની પેહેલવેહલી ખબર મુબંબના નામદાર ગવર્નર લારડ રેએ-શાકરબાઈવાલી જનાવરોની હાસપીટલમાં જનવરોનાં વધદાંને લગતી શોધ ખોલ કરવાને માટેની “લેબોરેટરી,” ખુબી મેલતી વેલાએ તા. ૧૮ મી મારચ સને ૧૮૯૦ ને દીને પોતાનાં લાપાંજીમાં જાહેર કરી હતી. તે પછી ઈંગ્લંડથી આવેલા આ ખેતાબનાં “લેટરસ પેટંટ” મુબંબ સરકારના જુડીસીયલ તથા ધારા ખાતાના માજી મદદનીશ સેક્રેટરી મરહુમ મી. મેહેરવાનજી નસરવાનજી વાહડયા રોજ ૨૮ મો માહા ૨ જો સને ૧૨૬૦ યઝ્દેજ્જરદી, તા. ૧૩ મી નવેમ્બર સને ૧૮૯૦ ઇસ્વી ને દીને સર દીનશાહજીના વાલકેશ્વર ખાતેના પીટીટ હાલમાં જીને એવો સાહેબને પોંહયાડી આવ્યા હતા. એ ખેતાબની જલવણીને માટે એવો સાહેબે બી પચીસ લાખની મોટી રકમ સરકારમાં અનામત મેલી છે કે જેનું વ્યાજ દર “ખારોનેટ” વારસને મળ્યું જશે. નામદાર સર દીનશાહજી જેમનો જનમ રોજ ૩૦ મો માહા ૯ મો સને ૧૧૯૨ યઝ્દેજ્જરદી, તા. ૩૦ મી જુન સને ૧૮૨૩ ઇસ્વી ને દીને થયો હતો, એવો સાહેબ ૭૭ વરસ ને ૧૧ માસની ઉમર ભોગવીને રોજ ૨૩ મો દેપટીન માહ ૮ મો આવાં સને ૧૨૭૦ યઝ્દેજ્જરદી, તા. ૫ મી મે ૧૯૦૧ ને રવીવારે બેહશતનશીન થયા હતા. એવણુની જગોપર એવણુની પાછલ ખારોનેટશીટપર આવવાનું એવોનાં માંગવાથી નામદાર સરકારે (એમના પેહલા વડા બેટા શેઠ કાવશજી આમલથી ગુજરી ગયલા હોવાથી) એમના બીજા બેટા શેઠ ફરામજી દીનશાહજી પીટીટને અને તેમના મરદ વારેશોને માટે કાયદામાં નકી કરી આપ્યું હતું; પણ શેઠ ફરામજી નામદાર સર દીનશાહજીની હાથપાતીમાજ ગુજરી જવાથી તેમના એક પુરા બેટા શેઠ જીજીભાઈ ફરામજી પીટીટ જેમનો જનમ રોજ ૨૦ મો માહ ૯ મો શહેનશાહી સને ૧૨૪૨ યઝ્દેજ્જરદી, તા. ૭ મી જુન સને ૧૮૭૩ ઇસ્વી ને દીને થયો હતો તેવો હાલમાં “સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ બીજા ખારોનેટ” તરીકે ગાદીએ આવ્યા છે.

સર નાઈટ; ખારોનેટ,—શેઠ જહાંગીર કાવશજી જહાંગીર રેડીમની તે આપણી ટાપુના એક મોટા મરહુમ સખી શેઠયા સર કાવશજી જહાંગીરનાં દત્ત પુત્રે ઈંગ્લેન્ડમાં ઈમ્પીરીયલ ઇનસ્ટીટ્યુટમાં બે લાખ રૂપિયાની મોટી મદદ કરી હતી તથા બીજી કેટલીક સખાવતો કરી હતી. એવો સાહેબને સને ૧૮૯૫ની તા. ૩૦ મી જુને યાને રોજ ૧૮ મો માહા ૧૦ મો સને ૧૨૬૪ યજ્ઞેન્દ્રદી ને વાર રવીને દીને વેલાતની નામદાર સરકાર તરફથી “સર નાઈટ” ના નામીયા ખેતાબની એનાયત થઈ હતી. એ ખેતાબ ઈંગ્લેન્ડમાં ખુદ મરહુમ માહારાણી વિક્ટોરિયાના બખતાવર હાથેજ એવો સાહેબને અરપન કરવામાં આવ્યો હતો. એ પછી એવો શેઠની ચાલુ રહેલી મોટી મોહોલી સખાવતો માટે નામદાર બખતાવર શેહેનશાહ એડવરડ ૭માંની ૬૮ માં વરસની શાલગ્રહના શુભ દીને યાને તા. ૨૬ મી જુન સને ૧૯૦૮ ઇસ્વી, રોજ ૧૭ મો માહા ૧૦ મો સને ૧૨૭૭ યજ્ઞેન્દ્રદી ને વાર શુકરને દીને શાલગ્રહની ખુશાલીમાં વેલાત ખાતે ઉમરાવો અને બીજાઓના ખેતાબોનું લીસ્ટ જે વેલાતના ગવર્મેન્ટ ગેઝટમાં છાપી પ્રગટ કરવામાં આવે છે (જેનો ટેલીગ્રામ અતરે તેજ દીવસે આવ્યો હતો) તેમાં સર જહાંગીર કાવશજીને ખારોનેટનો માનવંત ખેતાબ એનાયત કરવાનું જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું. એની સનદ મુબઈના નામદાર ગવર્નર સર જયોરજ સીડનહેમ કલારકે મુબઈના સેક્રેટરીયટના કાઉન્સીલ હાલમાં રોજ ૩૦ મો માહા ૫ મો સને ૧૨૭૮, તા. ૬ મી ફેબ્રુઆરી સને ૧૯૦૯ ને દીને ભરેલી લેવીમાં સર કાવશજી જહાંગીરને એનાયત કીધી હતી. આ ખારોનેટના બખતાવર ખેતાબની જલવની સાડ એવો શેઠેખી રૂપયા ૨૫,૦૦,૦૦૦ ની નાદર રકમ સરકારમાં અનામત મેલવાનો ઇશિદો રાખ્યો છે જેનું વ્યાજ દર ખારોનેટ વારસને હમેશા મલ્યું જશે. સર જહાંગીર કાવશજી જહાંગીરે પોતાને ખારોનેટનો ખેતાબ મલ્યા પછી પોતાનું નામ કેરવી “કાવશજી જહાંગીર” રાખ્યું છે. એવો સાહેબનો જનમ રોજ ૧૬ મો માહ ૯ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૨૨ યજ્ઞેન્દ્રદી, તા. ૮ મી જુન સને ૧૮૫૩ ઇસ્વી ને વાર ખુધને દીને થયો હતો.

સર નાઈટ,—મુબઈના સખાવતી શેઠ કાવશજી જહાંગીરજી રેડીમની, જેવોનો જનમ રોજ ૭ મો માહા ૯ મો સને ૧૧૮૧ યજ્ઞેન્દ્રદી, તા. ૯ મી જુન સને ૧૮૧૨ ઇસ્વીને દીને થયો હતો તેઓ સાહેબ ૬૭ વરસની ઉમરે રોજ ૩ જે માહા ૧૧ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૪૭ યજ્ઞેન્દ્રદી, તા. ૧૯ મી જુલાઈ સને ૧૮૭૮ ઇસ્વીને દીને હક યયા હતા; તેવાએ પોતાનો ધરમી દશત ચોમર લંબાવી સઘલી કોમમાં વીખીઆતી મેલવી હતી, તેવણને ઇસવી સને ૧૮૬૯ નાં જુન માસમાં સી. એસ. આઇ. યાને “કમ્પેનીઅન ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ ઇન્ડીઆ” નો ખેતાબ બક્ષવામાં આવ્યો હતો. જે પછી એ શેઠની એવી કોશેશો વધારે જરી રહેવાથી શેઠ કાવશજીને “સર નાઈટ” નો નામીયો ખેતાબ સને ૧૮૭૨ ના સાલમાં નામદાર સરકાર તરફથી આપવામાં આવ્યો હતો.

સર નાઈટ,—શેઠ મનચેરજી મેરવાનજી ભાવનગરી સી. આઈ. ઇ. ને નામદાર શેઠન. શાહખાનુંની ડાયમંડ જીવીલીને ટાંકણે યાને તા. ૨૨ મી જુન ૧૮૯૭ ને દીને “નાઈટ કમ્માંડર ઓફ ધી ઈન્ડિયન એમ્પાયર” નો નામીયો ખેતાબ બક્ષવામાં આવ્યો હતો.

સર નાઈટ,—ઝોનરેબલ શેઠ પીરોજશાહ મેરવાનજી મેહેતા ખારીસ્ટર સી. આઇ. ઇ.—જેવો મુબઈમાં પ્રજનાં એક અજા આગેવાનનો હરહમેશ ભાગ બખતતા હતા—તેઓને નામદાર ખીદીશ સરકારે તા. ૨૪ મી જુન ૧૯૦૪ ને દીને નામવર શેહેનશાહ એડવરડ સાતમાંની શાલગ્રહને દીને અપાયલા ખેતાબોમાં “કે. સી. આઈ. ઇ.” યાને “નાઈટ કમ્માંડર ઓફ ધી ઈન્ડિયન એમ્પાયર” નો માનવંતો ખેતાબ બખશયો હતો.

સર નાઈટ,—અતરેના જાણીતા શેહેરી અને સખાવતે મહશુર નામીયા શેઠયા શેઠ દોરાબજી જમશેદજી તાતાને તા. ૧લી જાનેવારી સને ૧૯૧૦ ઇસ્વી યાને આપણી રાજ કરતી કોમના નવા વરસની ખુશાલીમાં સર નાઈટનો નામીયો ખેતાબ નામદાર સરકાર તરફથી એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.

સર નાઈટ,—હોંગકોંગના જાણીતા શહેરી અને વેપારી શેઠ હોરમસજી નવરોજી મોદીને આપણી ઈંગલંડની બ્રીટીશ સરકાર તરફથી સર નાઈટનો ખેતાબ તા. ૧૬ મી માર્ચ સને ૧૯૧૦ મે દીને યાને રોજ ૫ મો માહા ૭ મો શહેનશાહી સને ૧૨૭૯ ચઝેજરદી ને ખુધને દીવસે એનાજત કર્યામાં આઁયો હતો. શેઠ હોરમસજીએ નામદાર પ્રીનસેસ ઓફ વેલ્સનું આવજું હોંગકોંગમાં ૧૯૦૬ ના નવેમબર માસમાં ભેટ કીધું હતું. તેમજ એવો સાહેબે ચીનમાં નાતજાતની તદાવત વગર લખોની સખાવત કીધી છે, જેમાં હોંગકોંગમાં એવણની સહયો મોટી સખાવતોમાં હોંગકોંગ યુની-વરસીટી અને સેલર્સ હોમ છે. એ યુનીવરસીટી બાંધવા માટે લગભગ ૩ લાખ ડાલર સર હોરમસજીએ આપ્યા હતા. આ યુનીવરસીટીની બીલડીંગનો ખાચો નાંખવાની કીયા તા. ૧૬ મી માર્ચ ૧૯૧૦ ને દીને હોંગકોંગના નામદાર ગવરનર સર ફ્રેડરીક લુગાડે કીધી હતી. એ વખતે નામદાર ગવરનરે જાહેર કીધું હતું કે મરહુમ નામદાર શહેનશાહ સાતમાં એડવરડે યુનીવરસીટી તરફ પોતાની પસંદગી દેખાડી એ નામદારે એજ દીને તારનો સંદેસો મોકલીને શેઠ મોદીને સર નાઈટનો નામીયો ખેતાબ એનાવત કીધો છે. સર હોરમસજી મોદી જેવોનો જનમ રોજ ૧૩ મો માહા ૧ લો શહેનશાહી સને ૧૨૦૮ ચઝેજરદી, તા. ૧૨ મી અક્ટોબર સને ૧૮૩૮ ઇસ્વીને વાર સુકર ને દીને થયો હતો, એવો સાહેબ ૭૨ વરસની ઉમરે રોજ ૭ મો માહ ૧૦ મો સને ૧૨૮૦ ચઝેજરદી, તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૧૧ ને સુકરવારે બેહસ્તનશીન થયા હતા.

સી. એસ. આઇ. યાને સ્ટાર ઓફ ઇન્ડીયાના કમ્પેનીઅન.

શેઠ ડોશાભાઈ દ્રામજી કરાકા—(મરહુમ) ૧૮૭૬.

શેઠ બેરામજી જીજીભાઈ—(મરહુમ) ૧૮૭૮.

સી. આઇ. ઇ. યાને કમ્પેનીઅન ઓફ ધી ઇન્ડીયન એમપાયર.

દસ્તુરજી બમનજી જામારપજી પુણેવાલા—બીરારના માજી આ. કમીશનર, ૧૮૭૯.

આનરેબલ શેઠ સોરાબજી શાપુરજી બંગાલી—(મરહુમ) ૧૮૮૧.

આ. આ. પેસતનજી જાહાંગીર—ગુજરાતના માજી તાલુકદારી સેટલમેન્ટ કમીશનર, ૧૮૮૩.

શેઠ નવરોજી ફરદુનજી—(મરહુમ) ૧૮૮૪.

સર મનચંરજી મેરવાનજી બાવનગરી—૧૮૮૬.

શેઠ પેશતનજી હોરમજી કામાજી—(મરહુમ) ૧૮૮૭.

શેઠ મેહેરજી કુવરજી તારાપોરવાલા—કાલાપોરના માજી દીવાન—(મરહુમ) ૧૮૮૮.

આનરેબલ શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાહડીયા—(મરહુમ) ૧૮૮૯.

આનબાહાદુર મનચંરજી કાવરાજી મરઝપાન—૧૮૯૧.

શેઠ નવરોજી માણેકજી વાહડીયા—(મરહુમ) ૧૮૯૩.

આનરેબલ સર પીરોજશાહ મેરવાનજી મેહેતા—૧૮૯૪.

શેઠ કાવરાજી દીનશાહ એડનવાલા—(મરહુમ) ૧૮૯૪.

આનરેબલ આનબાહાદુર નવરોજી પેસતનજી વકીલ—અમદાવાદવાલા, ૧૮૯૭.

શેઠ રસતમજી ધનજીભાઈ મેહેતા—કલકતાવાલા, ૧૮૯૭.

આનબાહાદુર મનચંરજી રસતમજી ધોલુ—એડનના માજી રેજીસ્ટ્રાર, ૧૮૯૭.

આનબાહાદુર ખરેશદજી રસતમજી ચાણેવાલા—રતલામના દીવાન—(મરહુમ) ૧૮૯૯.

નવાબ આનબાહાદુર ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાદોર—રાવલપીંડીવાલા, (મરહુમ) ૧૮૯૯.

શેઠ એદલજી દીનશાહ—કરાંચીવાલા, ૧૮૯૯.

આ. આ. ફરદુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા—અમદાવાદના માજી સરકારી એકજી. એન. ૧૯૦૧.

શેઠ હીરજીભાઈ માણેકજી રસતમજી બનાજી—કલકતાના માજી શેરીફ—(મરહુમ) ૧૯૦૩.

શેઠ ફરદુનજી જમશેદજી—હેદરાઆદના વડા પ્રધાનના ખાનગી સેક્રેટરી, ૧૯૦૩.

આનબાહાદુર ખરજેરજી દોરાબજી પટેલ—કચેતાવાલા, ૧૯૦૪. [(મરહુમ) ૧૯૦૬.]

આ. આ. સરદાર શમશુજી-આલમાં દસ્તુરજી હોશંગજી જા. જામારપજીઆશાના-પુણાવાલા—

સમશુલ ઓલખાઓ.

હસ્તુર પેશોતનજ બેહેરામજ સંગણા—(મરહુમ) ૧૮૮૯.

ખાનબાહાદુર હસ્તુર હોશંગજ જામાસપજ જામાસપઆશાના—(મરહુમ) ૧૮૯૦.

એરવદ જીવણજ જમશેદજ મોદી—૧૮૯૩.

હસ્તુર દારાજ પેશોતન સંગણા—૧૮૯૯.

નામદાર બ્રીટીશ સરકાર તરફથી મલેલો “ નવાબ ” નો ખેતાબ.

ખા. બા. ધનજીભાઈ ફકીરજ કામાદોર, સી. આઈ. ઇ. રાવલપીંડીવાલા, (મરહુમ) ૧૮૧૦.

કચેસરે હિન્દનાં ચાંદ.

નામદાર માહાસણી વીકટોરીયાની સને ૧૯૦૦ ના વરસની શાલગરેહના દીવસથી એટલે તા. ૨૪ મી મે થી “ કચેસરે હિન્દ ” નામના નવા ખેતાબનાં સોના-રૂપાના ચદ્દિ અમલમાં લાગ્યાં છે—તે નીચલા જરથોસ્તીઓને મળ્યા છે :—

સોનાનો ચાંદ મેલવનારાઓ.

શેઠ બેરામજ મેરવાનજ મલબારી—૧૯૦૦.

નવાબ ખા. બા. ધનજીભાઈ ફકીરજ કામાદોર, સી. આઈ. ઇ. રાવલપીંડીવાલા, (મરહુમ)—

શેઠ મેરવાનજ કાવશજ કેપટન—રંગુનવાલા, ૧૯૦૩.

[૧૯૦૧.

શેઠ એલજ દોરાબજ તલાતી—૧૯૦૪.

ખા. ડા. ટેમુલજ બીખાજ નરીમાન—૧૯૦૯.

મધ્ય પ્રાંતવાલા ખા. બા. અરદેશર દીનશાહજ ચીનાઈ—૧૯૧૧.

રૂપાનો ચાંદ મેલવનારાઓ.

લેફ્ટનન્ટ કરનલ કેપ્ટનર સોરાબજ નરીમાન—સુરતના માજી સીવીલ સરજન, (મ) ૧૯૦૦.

ડા. હોશામાઈ અરદેશર ચોકસી—બેંગલોરના મરકી ખાતાના માજી વડા તખીખી અમલદાર, (મરહુમ) ૧૯૦૦. [એકઝીક્યુટીવ એનજનીઅર, ૧૯૦૦.]

ખા. બા. ફરદુનજ કુવરજ તારાપોરવાલા, સી. આઈ. ઇ. અમદાવાદના માજી સરકારી]

શેઠ બમનજ મનચેરજ—ખીલાસપોરની દુકાલ નીવારણ અમલદાર—૧૯૦૦.

ખાન બાહાદુર બરજોરજ દોરાબજ પટેલ, સી. આઈ. ઇ. કવેતાવાલા, ૧૯૦૧.

ખાન બાહાદુર અરદેશર હોશામાઈ મારકર—કવેતાવાલાને દીલ્હી દરબારનો ચાંદ—૧૯૦૨.

શેઠ રસતમજ ફરદુનજ—આંકોલાના ડેપ્યુટી કમીશનર, ૧૯૦૧.

ખા. બા. માણેકજ ખરશેદજ નરીમાન—મુબઇની સેક્રેટરીયટના મદદનીસ સેક્રેટરી—૧૯૦૨.

શેઠ નાદીરશાહ નવરોજ ખજુરી—પંજાબની કાંઆવેલીવાલા, ૧૯૦૬.

નાઈટ આફ ધી આરડર ઓફ ટોરીશ એન્ડ એશયાડા.

(પોરચુગલ સરકાર તરફથી)

શેઠ રસતમજ જમશેદજ જીજીભાઈ—(મરહુમ) ૧૮૬૪.

ધી કમાનડર ઓફ ધી રોયલ મીલીટરી આરડર ઓફ આવર

લેડી ઓફ કનસેપશન ઓફ વીલા વીકોઝા.

(પોરચુગલ સરકાર તરફથી)

શેઠ દોરાબજ દીનશાહ એડનવાળા—(મરહુમ) ૧૮૯૨.

શેઠ હોરમજ કાવસજ એડનવાળા—૧૮૯૨.

ધી નાઈટ ઓફ ધી મીલીટરી આરડર ઓફ આવર લેડી ઓફ

કનસેપશન ઓફ વીલા વીકોઝા.

(પોરચુગલ સરકાર તરફથી)

શેઠ સોરાબજ માણેકજ દમણવાલા—(મરહુમ) ૧૮૯૮.

શિવેલીઅર ડી આતામ નામનો ફરેચ "નાઈટ" નો ખેતાબ.

(ફરેચ સરકાર તરફથી)

સર હોરમજી નવરોજી મોદી—ચીનના વેપારી, (મરહુમ) ૧૮૯૨.

સવાલીએ ડ હોરડ રવાયાલ ડ કામેબાજ નામનો ફરેચ "નાઈટ" નો ખેતાબ.

શેઠ જમશેદજી સોરાબજી શેઠના—૧૮૯૮.

આફીસર ડી. એકેડમીનો ફરેચ સરકારનો ખેતાબ (ડીપલોમાં.)

સમસુખ ઓલમાં એરવડ જીવણજી જમશેદજી મોદી

શેઠ મરજબાન મનચેરજી કાવસજી મરજબાન.

શેઠ જમશેદજી સોરાબજી શેઠના.

શેઠ બહાંગીર નવરોજી શોપડીપર.

શેઠ ખરશેદજી માણેકજી સરાફ.

શેઠ એરમજી રશતમજી શંઢીયાર.

શેઠ મેરવાનજી રતનશાહ પારખ.

આરડર ઓફ ધી બ્રીલયંટ સ્ટાર ઓફ જંજીયાર અથવા હામોડીઆનો ખેતાબ.

(જંગબારના નામદાર સુલતાન તરફથી)

ડાક્ટર પેસતનજી બીખાજી નરીમાન—જંગબારના સરકારી તબીબ, ૧૮૯૨.

શેઠ બમનજી માણેકજી દારખાનાવાળા—જંગબારના જાહેર ખાંધકામ ખાતાના ડીરેક્ટર, ૧૮૮૧.

શેઠ શોરાબજી માણેકજી દારખાનાવાળા—શેનીટરી ખાતાના ઉપરી તથા સુપરીન્ટેનડીંગ

શેઠ ખરશેદજી કાવસજી રેજીસ્ટ્રાર—૧૮૯૧. [એનજીનીઅર, ૧૮૯૨.

સહયદીયાનો ખેતાબ—જંગબારના નામદાર સુલતાને આપેલો.

ડા. પેસતનજી બીખાજી નરીમાન—૧૯૦૫.

સેક્રેટ ટ્રેજર તથા કીનકેસોનો ખેતાબ—જેપાનની સરકારે આપેલો.

શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતા—(મરહુમ)

શેઠ રતનજી દાદાભાઈ તાતા.

કેવેલીયર ઓફ ધી આરડર ઓફ ધી કાઉન ઓફ ઇટાલી

(ઇટાલીની સરકાર તરફથી)

ખાન બાહાદુર ડાક્ટર નશરવાનજી હોરમસજી ચોકસી—૧૮૯૯.

"શીરો-ખુરશેહ" યાને સીંહ અને ખોરશેહ નામનો ફારસી ખેતાબ.

(ઇરાનના નામદાર શાહ તરફથી.)

સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ, બારોનેટ—(મરહુમ)

સર મનચેરજી મેરવાનજી બાવનગરી—(લંડન) ૧૯૦૦.

નવાબ બહાદુરનો ખેતાબ—નામદાર નીઝામ સરકારે આપેલો.

શેઠ ફરામજી જમશેદજી મુનસીને નવાબ ફરામરઝ જંગ બહાદુર.

વડા વજીરના ખાનગી સેક્રેટરી તેમજ પોલીટીકલ સેક્રેટરી શેઠ ફરદુનજી જમશેદજી વાણ, સી. આઈ. ઈ. ને નવાબ ફરદુન જંગ બહાદુર—૧૯૦૬.

ધનદુર ડીસટ્રીક્ટના અવલ તાલુકદાર શેઠ ખરબેરજી જમશેદજી વાણને નવાબ ખરબેર જંગ બહાદુર—૧૯૦૬.

મેદક ડીસટ્રીક્ટના અવલ તાલુકદાર શેઠ શોરાબજી જમશેદજી ચીનાઇને નવાબ સોરાબ જંગ બહાદુર—૧૯૦૬.

તાઝીમી સરદારનો ખેતાબ—ખીકાનેરના મહારાજાએ આપેલો.

શેઠ આર. ડી. કુપર—માહારાજાના પ્રાઇવેટ સેક્રેટરી—૧૯૦૬.

“ખાન બહાદુર” નો ખેતાબ મલેલા જરથોસ્તીઓ.

શેઠ અરદેશર એદલજી તાતા.
 શેઠ અરદેશર ડોશાભાઈ મારકર-કવેતાના વેપારી
 અને આં માણસરેટ.
 શેઠ અરદેશર દીનશાહ ચીનાઇ.
 શેઠ અરદેશર દોરાબજી, રજપુતાણાની સુપરી-
 નટેનડીંગ એનજીનીયરીંગ હાશીસવાલા.
 શેઠ અરદેશર દોરાબજી દવીયરવાલા-(દેહતું-
 ઉમરમામ.)
 શેઠ આદરજી મનચેરજી દલાલ-(ભરૂચ.)
 શેઠ કાવજી જમશેદજી લાલકાકા, પોસ્ટ-
 ખાતાવાલા.
 શેઠ ખરશેદજી નશરવાનજી કંત્રાકટર.
 શેઠ જમશેદજી અરદેશર દલાલ.
 શેઠ જમશેદજી રસતમજી દેશાઈ-કેમીશરી
 એતવાલા-(પુણા.)
 શેઠ ડોશાભાઈ પેસતનજી-(સુરત.)
 શેઠ દાદાભાઈ દીનશાહ-(એડા.)
 શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી નાણાવટી.
 શેઠ દારાશાહ રતનજી ચીચગર.
 શેઠ દીનશાહ ડોશાભાઈ ખંભાતા-મુંબઈના
 કેમીશનર જનરેલના વડા મદદનીશ.
 શેઠ ધનજીશાહ એદલજી.
 ડાકટર નવરોજી કાવજી કલીયાણીવાલા.
 શેઠ નવરોજી પેસતનજી વકીલ-(અમદાવાદ.)
 શેઠ નશરવાનજી જહાંગીર બોગા-(રાવલપીંડી.)
 શેઠ નશરવાનજી શેહેરીઆરજી જીનવાલા-(ભરૂચ.)
 ડા. નશરવાનજી હોરમસજી ચોકશી.
 ડા. પાલનજી હોરમસજી દાદાચાનજી.
 શેઠ પાલનજી આદરજી મીસતરી-(કરાંચી.)

શેઠ પેસતનજી રશતમજી મહેતા.
 શેઠ ફરામજી અરદેશર અહમદનગરવાલા.
 શેઠ ફરામજી કાવજી-આબકારી ઇન્સપેક્ટર,
 શેઠ ફરામજી દીનશાહ કામદીન.
 શેઠ ફરામરોજ અરદેશર ફરામજી મુસ.
 શેઠ ફરામજી નશરવાનજી સતોક-આબુના વેપારી
 શેઠ બરજોરજી નશરવાનજી વકીલ-(મુસ્ત.)
 શેઠ બરજોરજી દોરાબજી પટેલ, સી. આઈ. ઇ.-
 કવેતાના વેપારી.
 શેઠ બમનજી એદલજી મોદી.
 શેઠ બમનજી દોરાબજી પટેલ.
 શેઠ બેજનજી દાદાભાઈ-નાગપોરની શેઠ તાતા-
 વાલી એમપરેસ મીલના મેનેજર.
 શેઠ બેજનજી મેરવાનજી-(રાજકોટ)
 શેઠ બેરામજી દાદાભાઈ-રીટાચરડ મુંબઈના રેલ્વે
 શેઠ મનચેરજી કાવજી મરઝખાન, સી. આઈ. ઇ.
 શેઠ મનચેરજી રસતમજી ધોલુ, સી. આઈ. ઇ.
 શેઠ માણેકજી ખરશેદજી નરીમાન-મુંબઈની
 સેક્રેટરીયટના મદદનીશ સેક્રેટરી.
 શેઠ માણેકજી મેરવાનજી મુક્ષા-(ખાલાખાટ)
 શેઠ મેહેર હોસંગ દસ્તુર-(પુણા.)
 શેઠ રતનજી બેજનજી કેમીસરીએટવાલા.
 ડા. રતનજી રસતમજી દાદીના.
 શેઠ રશતમજી જહાંગીરજી વકીલ-(અમદાવાદ)
 શેઠ રશતમ બમનશાહ વકીલ.
 શેઠ સાપુરજી એદલજી ચીનાઈ-(દખન હેદરાબાદ)
 શેઠ શાવકશાહ કાવજી દાવર-(પુણા.)
 શેઠ હોરમસજી આદરજી પટેલ.
 શેઠ હોરમસજી માણેકજી બીમરડીવાલા.

જરથોસ્તી “જસતીસ ઓશ્ધી પીસ” યાને શુલેહના અમલદારો.

અરદેશર જમશેદજી ઉમરીમર
 અરદેશર જમશેદજી બીલીચોરીયા
 અરદેશર દાદાભાઈ મોદી, ડાકટર
 અરદેશર પેસતનજી કામા, ડાકટર
 અરદેશર ફરામજી વકીલ
 ઉમરજી કાવજી ઉમરીમર
 કાવજી મિલજી દાદાચાનજી
 કાવજી જહાંગીર રેડીમની ખારોતે

કાવજી જહાંગીર રેડીમની
 કાવજી દાદાભાઈ કુખાસ
 કાવજી નવરોજી ડાકટર
 કાવજી પેસતનજી ડાકટર
 કાવજી બેજનજી રોહના
 કાવજી મેરવાનજી રોહ
 કાવજી હોરમસજી ડાકટર

કાવજી ફરામજી બમારપલ બીનોચરજી
 બમારપ આશાના. [દોમજી
 ફરામજી માણેકજી બરજોરજી બીનોચર
 • ફરસાસપલ રશતમજી દાદાચાનજી
 • લેફ્ટનન્ટ કરનલ કે. એ. દલાલ
 લેફ્ટનન્ટ કરનલ કે. એચ. મીસતરી
 અરદેશર નવરોજી વાહાગમા
 અરદેશર મનચેરજી બનાજી

ખરોદેલ માણિકેલ ખરોદેલ ખરોદેલ અરદેશર હો. વાહડયા ખરોદેલ ખરોદેલ ખરોદેલ લલ સર ખરોદેલ લલભાઈ ખરોદેલ (પાંચમી) ખરોદેલ લલભાઈ ગઝદર ખરોદેલ માણિકેલ કુરામલ પટેલ ભહાંમીર બેદલલ દાવર ભહાંમીર ડાહાભાઈ કુરામલ ભહાંમીર બમનલ પીટીટ ભહાંમીર બેરામલ મરબખાન ભહાંમીર રતનલ કુખાશ * ભહાંમીર રશતમલ પટેલ [ભમ] લલભાઈ ખરોદેલ ત્રોદી, શમસુલ આ લલભાઈ પેસતનલ નીકસસન, ડાકટર ટુમલ ભીખાલ નરીખાન, ડાકટર ડાહાભાઈ કે. પટેલ, ડાકટર ડાહાભાઈ નશરવાનલ વાહડયા દાહાભાઈ નશરવાનલ કેરાવાલા દાહી નશરવાનલ દાહી દસ્તુર દારાખ પેથુતનલ સંભાણા સ દારાખાહ રતનલ ચીખમર [આ. દીનશાહ બેદલલ વાહા દીનશાહ દોરાખલ મીચી દીનશાહ ધનલભાઈ દાવર દીનશાહ બમનલ માસ્તર, ડાકટર સર દીનશાહ માણિકેલ પીટીટ ખરોદેલ સર દોરાખ ખરોદેલ તાતા (બીખ) ધનલભાઈ બમનલ પીટીટ નવશેલ ભહાંમીર ગામડયા નવશેલ પેશતનલ હોરમલ કામા નવશેલ માણિકેલ કુમસીઆ નવશેલ સોરાખલ બંમણી નશરવાનલ નવશેલ વાહડયા નશરવાનલ મેરવાનલ પટેલ નશરવાનલ સોરાખલ ખરોદેલ લલ	દશરવાનલ હોરમલ ચોકસી, ડાકટર નાનાભાઈ અરદેશર કુરામલ મુસ નાનાભાઈ નવશેલ કામક, ડાકટર નાનાભાઈ હોરમલ મુસ પીરોજશાહ બમનલ લલભાઈ દાહાભાઈ સર પીરોજશાહ મેરવાનલ મેહતા, સી. પેશતનલ નશરવાનલ વાહીયા [આઈ.ઈ. કરકુનલ આ. ખરોદેલ કરકુનલ કરકુનલ ખરોદેલ પારખ કરકુનલ નશરવાનલ બીશાની, ડાકટર કરકુનલ મનચેરલ દસ્તુર કરકુનલ મેરવાનલ બનાલ કરકુનલ સોરાખલ તાલીયારખાન કુરામલ બેદલલ દાવર, ડાકટર કુરામલ દોરાખલ કુરામલ પાંડે કુરામલ શાપુરલ, ડાકટર કુરામરોઝ રશતમલ જોરી કીરોઝ ખરોદેલ શેઠના કીરોઝશાહ બી. આર. મોદી બમનલ દીનશાહ પીટીટ બરજેરલ સોરાખલ શરાફ, ડાકટર બેખનલ દાહાભાઈ કાપડયા, ડાકટર બેરામલ દાહાભાઈ રેલસટરાર બેરામલ દોરાખલ બનાલ બેરામલ નવશેલ ગામડીયા બેરામલ નશરવાનલ શીરવઈ બેરામલ મેરવાનલ મલખારી બેરામલ રસતમલ બેરામલ લલભાઈ ભીખાલ બેદલલ ધાસવાલા, ડાકટર મનચેરલ કાવશલ મરબખાન, સી. આઈ. મનચેરલ બેહરામલ કોલાહ, ડાકટર [ઈ. મનચેરલ રસતમલ લાલુ, સી. આઈ. ઈ. માણિકેલ ખરોદેલ નરીખાન માણિકેશાહ ધનલભાઈ ડાકટર મેરલભાઈ રશતમલ શેઠના, ડાકટર મેરવાનલ પેસતનલ ખરેમાત મેરવાનલ મનચેરલ કામા	વતનશાહ મેરવાનલ મોદીખાન રતનશાહ ટુમલ નરીખાન, ડાકટર રતનલ ખરોદેલ તાતા રતનલ રશતમલ દાહીના રસતમલ અરદેશર રપેનસર રશતમ બી. બેન. વાહીયા રશતમલ ધનલભાઈ કોલા રશતમલ નાનાભાઈ રાણીતા, ડાકટર રશતમલ ના. બે. લલભાઈ * રસતમ પેસતનલ મસાની રશતમ બમનશાહ વકીલ રસતમલ સોરાખલ પાંડેવાળા લીમલ નવશેલ બનાલ શાપુરલ લવાલ વાહા શાપુરલ બરજેરલ ભરખા શાવકશાહ રતનલ બમનલ કુખાશ શાવકશાહ સોરાખલ ખાટલીવાલા, ડાકટર સોરાખલ બેદલલ વારડન સોરાખલ કાવશલ હોરમલ, ડાકટર સોરાખ ખરોદેલ નરીખાન, ડાકટર સોરાખલ દાહાભાઈ કુખાશ સોરાખલ કુરામલ બીલીમોરીખા સોરાખલ કુરામલ બેંકર સોરાખલ બમનલ માસ્તર * સોરાખલ આમ. રતનામર સોરાખલ લીમલ પાંડે હોરમલ અરદેશર વાહડયા હોરમલ બેદલલ આલખલેસ હોરમલ દાહાભાઈ વકીલ હોરમલ દોરાખલ પદમલ હોરમલ બમનલ લલભાઈ હોરમલ મનચેરલ કામા હોરમલ માણિકેલ ભીમરડીવાલા હોરમલ માણિકેલ માસીના, ડાકટર હોરમલ લીમલભાઈ ખાટલીવાલા હોરમલ સોરાખલ (કુખા)
---	---	--

* આની નીશાનીવાલા મચે વરસે નવા શુલેહના અમલદાર ઠડેલા સમજવા.

જરથોસ્તી શેરીફ.

શેઠ શાપુરલ બરજેરલ ભરયા ૧૯૧૧.

શેઠ કાવશલ હોરમલ ડાકટર, ૧૮૯૪.

શેઠ ખરોદેલ કરકુનલ પારખ, ૧૮૭૭ (મ.)

સર ખરોદેલ લલભાઈ ખરોદેલ (ચોકા), ૧૯૦૦ (મ.)

શેઠ ડાહાભાઈ કુરામલ કરાકા, ૧૮૭૨ (મ.)

સર દીનશાહ માણિકેલ પીટીટ, ૧૮૮૭ (મ.)

શેઠ બમનલ હોરમલ વાહીયા, ૧૮૫૯ (મ.)

ખા. બા. મનચેરલ કાવશલ મરબખાન, ૧૯૦૬.

શેઠ માણિકેલ ખરોદેલ, ૧૮૫૧ તથા ૧૮૬૩ (મ.)

શેઠ સોરાખલ શાપુરલ બંમણી, ૧૮૮૧ (મ.)

શેઠ માણિકેલ રશતમલ બનાલ—કલકત્તાના શેરીફ—૧૮૭૩ (મ.)

શેઠ રશતમલ ધનલભાઈ મેહતા—કલકત્તાના શેરીફ—૧૮૯૩.

શેઠ હીરલભાઈ માણિકેલ રશતમલ બનાલ—કલકત્તાના શેરીફ—૧૯૦૨. (મ.)

શેઠ કાવશલ બેદલલ પાંડે—મધરાસના શેરીફ—૧૮૯૪.

જરૂરોસ્તી કાઉનસીલરો.

ધરિની સને ૧૯૧૦ ના સાલથી આપણી નામદાર અગ્રેજ સરકારે પોતાની પ્રબળ ભોજને નવા વધુ હકો ખરી કાઉનસીલના મેમબરોની સંખ્યાની વધારી છે, તેની રૂયે મુજબની નવી ખાસાસામાં પાને નામદાર ગવરનરની મુજબની લેજિસલેટીવ કાઉનસીલના જરૂરોસ્તી કાઉનસીલરો નેમવામાં આવ્યા હતા—તેઓમાં :—

- આનરેબલ સર પીરોશાહ મેરવાનજી મહેતા, સી. આઈ. ઈ. (મુજબની મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેશન તરફના પ્રતીનૌધી) ૧૯૧૦.
- „ કા. ડેપુટી જીઆલ નરીમાન (સરકાર તરફના પ્રતીનૌધી) ૧૯૧૦.
- „ સરદાર દાવર કેમશર એલજી મોદી, સુરતવાલા (સરકાર તરફથી) ૧૯૧૦.
- „ ખા. ખા. નવરોજ પેશતનજી વકીલ, સી. આઈ. ઈ., અમદાવાદવાલા (સરકાર તરફથી) ૧૯૧૦.

હકીકતના નામદાર વાઈસરોયની ધમખીરીયલ લેજિસલેટીવ કાઉનસીલના સભાસરો.

આનરેબલ રોડ માલુકજી બેરામજી દાદાભાઈ (નાગપોરવાલા) ૧૯૧૦.

બરમાની લેજિસલેટીવ કાઉનસીલના સભાસરો.

આનરેબલ રોડ મેરવાનજી કાવશજી કેપટન (રંગુનવાલા) ૧૯૧૦.

નામદાર ગવરનરની મુજબની ધારા ખાંધનારી સભાના ધરૂવી સને ૧૯૧૦ ની આગલ થઇ ગયલા જરૂરોસ્તી કાઉનસીલરો.

- આનરેબલ સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ખીબ) બેરોનેટ, સી. એસ. આઈ. ૧૮૭૦, ખીજવાર ૧૮૭૨. (ખ.)
- „ સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ખીબ) બેરોનેટ, સી. એસ. આઈ. ૧૮૭૬, ખીજવાર ૧૮૮૧, ત્રીજવાર ૧૮૮૩. (ખ.)
- „ રોડ ડોશાભાઈ કરામજી, સી. એસ. આઈ. ૧૮૭૦. (ખ.)
- „ રોડ દાદાભાઈ નવરોજ પેશીસર, ૧૮૮૫.
- „ ખા. ખા. હોરાખજી પદમજી પેશતનજી ૧૮૮૩-૮૮. (ખ.)
- „ ખા. ખા. હોરાશાહ રતનજી શીજમર-૧૯૦૪.
- „ ખાનખાહુર નવરોજ હોરાખજી ખંડાલેવાલા-૧૯૦૩-૧૯૦૬.
- „ રોડ નવરોજ નશરવાનજી વાહડયા, સી. આઈ. ઈ., ૧૮૮૩-૧૮૮૬. (ખ.)

- આનરેબલ સરદાર નવરોજ પદમજી, ૧૯૦૬
- „ ખા. ખા. નવરોજ પેશતનજી વકીલ, સી. આઈ. ઈ., ૧૯૦૮-૧૯૦૯.
- „ ખાનખાહુર પદમજી પેશતનજી, ૧૮૮૪. (ખ.)
- „ સર પીરોશાહ મેરવાનજી મહેતા, સી. આઈ. ઈ. ૧૮૮૭; ૧૮૮૩ થી ૧૯૦૬.
- „ રોડ કરામજી નશરવાનજી પટેલ, ૧૮૬૬ (ખ.)
- „ રોડ ખમનજી દીનશાહ પીટીટ, ૧૯૦૦.
- „ રોડ બેરામજી જીજીભાઈ સી. એસ. આઈ. પેશીવાર-૧૮૮૪, ખીજવાર ૧૮૮૬ (ખ.)
- „ રોડ રશીમજી જમશેદજી જીજીભાઈ ૧૮૬૨-૧૮૬૬. (ખ.)
- „ રોડ સોરાખજી શાપુરજી ખંજાલી સી. આઈ. ઈ. ૧૮૮૮. (ખ.)

હકીકતના નામદાર વાઈસરોયની કાઉનસીલના સને ૧૯૧૦ ની આગલ

થઇ ગયલા જરૂરોસ્તી સભાસરો.

આનરેબલ સર દીનશાહજી માલુકજી પીટીટ બેરોનેટ-૧૮૮૭ (ખ.)

આનરેબલ સર પીરોશાહ મેરવાનજી મહેતા સી. આઈ. ઈ.-૧૮૮૪, ખીજવાર-૧૮૮૬ થી ૧૯૦૦.

આનરેબલ રોડ માલુકજી બેરામજી દાદાભાઈ-૧૯૦૮ થી ૧૯૦૯.

મુંબઈની યુનીવર્સિટીના જરથોસ્તી “ફેલો.”

નામદાર સરકારે સને ૧૯૦૪ ના વરસથી નવા યુનીવર્સિટી એક્ટ મુજબ બધી જ્ઞાતાનાં (૮૦) ફેલો ફેલો પોતાની તરફથી નેમેલા, તેમાંનાં પારસી ફેલોના નામ:—

આદરજી મેરનોસજી મસાની	દેમુલજી ભીખાજી નરીમાન, ડાક્ટર	ફરફુનજી મનચેરજી દસ્તુર
એદલજી ફોરાખજી તલાતી	દીનશાહ ફરફુનજી મુલ્લા	ખાં ખાં મનચેરજી કાવશજી મરજખાન,
કાવશજી હાદાભાઈ નાયમામવાલા	નશરવાનજી કુકીરજી સરવેચર, ડાક્ટર	સી. આઈ. ઈ.
ખાં ખાં ખરશેદજી નશરવાનજી કંટરા	નાનાભાઈ અરદેશર મુશ	રશતમજી ધનજીભાઈ શેઠના
ખરશેદજી અરદેશર દલાલ [કટર]	આં સર પીરોજશાહ મેરવાનજી મહેતા,	સિરાખ ખરશેદજી નરીમાન, ડાક્ટર
જલભાઈ ફોરાખજી ભરડા	ફે. સી. આઈ. ઈ.	હોરમજી જહાંગીર ભાલા
જવજી જમશેદજી મોદી, સ. આ.	પેસતનજી અરદેશર વાડયા	

ઉપલા શાયનાં બધી જ્ઞાતવાલા (૮૦) ફેલો તથા ગ્રેજુએટો તથા ફેકલ્ટીઓએ મલીને યુનિ કાહેલા બીજા ૨૦) વીસ ફેલોમાંનાં પારસી ફેલો:—

કાવશજી એદલજી હાદાખાનજી	ભીખાજી એદલજી ધાસવાલા, ડાક્ટર	રશતમજી ખાં ૩૦ કામા
નાનાભાઈ નશરવાનજી સાહેર	પરોફેશર મનચેરજી કાવશજી કાંગા	* રસતમ નાં ૩૦ રાનીના, ડાક્ટર
ફરફુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા		

* આવી નીશાનીવાલા ગમે વરસે નવાં ડહેલા સમજવા.

મુંબઈ મ્યુનીસીપાલ કાર્પોરેશનના જરથોસ્તી મેમબરો.

આનરેબલ સર પીરોજશાહ મેરવાનજી મહેતા—પરેસીડન્ટ.

ડાં કાવશજી એદલજી હાદાખાનજી—મીરગામ વાડ (ફર. ભર.)	સર દીનશાહ માણિકજી પીટીટ ખારેનેટ—(સુ. અ.)
કાવશજી જહાંગીર રેડીમણી—(સુ. અ.)	નવરોજી જહાંગીર ગામડયા—કોટ (ફર. ભર.)
જમશેદજી અરદેશર વાહડીયા—(સુ. અ.)	ડાક્ટર નાદરશા હોરમજી સુખીઆ—કોટ (ફર. ભર.)
ડાં જહાંગીર જમશેદજી ખ. લીસાંઉવાલા—જુલેશર (ફર. ભર.)	ફીરોજ ખરશેદજી શેઠના—(સુ. અ.)
જહાંગીર ખમનજી પોટીટ—(સુ. અ.)	ડાં રતનશાહ દેમુલજી નરીમાન—(સુ. અ.)
જહાંગીર રસતમજી પટેલ—મીરગામ (ફર. ભર.)	ડાં શાવકશાહ ફોરાખજી ખાટલીવાલા—પરેલ (ફર. ભર.)
આં ડાં દેમુલજી ભીખાજી નરીમાન—(યુનીવર્સિટી)	શાપુરજી મોરાખજી મીસતગી—કોટ (ફર. ભર.)
દીનશાહ એદલજી વાહા—કોટ (ફર. ભર.)	મોરાખજી ખરશેદજી ધાંડી—ભાયખલા (ફર. ભર.)
ડાં દીનશાહ ખમનજી પેસતનજી મારતર—જુલેશર (ફર. ભર.)	

(ફર. ભર.)= ફર ભરનારાઓ તરફથી યુનિ કદાયલા; (સુ. અ.)= સુલેહના અમલદારો તરફથી; (યુનીવર્સિટી)= યુનીવર્સિટી તરફથી; (સરકાર)= નામદાર સરકારે નેમેલા.

સ્ટેનડીંગ કમીટીના જરથોસ્તી મેમબરો.

ફીરોજ ખરશેદજી શેઠના—ચેરમેન.

ડાં નાદરશાહ હોરમજી સુખ્યા.

મ્યુનીસીપાલીટીના સેક્રેટરી—રસતમ પેસતનજી મસાની.

મુંબઈની પૉર્ટ ટ્રસ્ટના જરથોસ્તી મેમબરો.

નવરોજી જહાંગીર ગામડીયા (સરકાર તરફથી.)

મુંબઈની સીટી ઇમ્પ્રુવમેન્ટ ટ્રસ્ટ ખોરડના જરથોસ્તી મેમબરો.

દીનશાહ એદલજી વાહા—નવરોજી જહાંગીર ગામડીયા.

જહાંગીર ડોશાભાઈ કરાકા—સ્પેસીયલ કલેક્ટર.

મુંબઈની પારસી ઓફ મેટ્રીમોનીયલ કોર્ટના ડેલીગેટોનાં નામ.

સર કાવશજી બહાંગીર આરોનેટ.	દાદાભાઈ મેરવાનજી જીજીભાઈ	ફરદુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા.
કાવશજી દાદાભાઈ દુબાસ.	દારાશાહ દશતુરજી રશતમજી	ફરદુનજી જમશેદજી પારખ
કાવશજી બેરામજી દીવેચા.	સંજળા (કલીઆણીવાલા)	પ્રામજી દોરાબજી પાંડે.
ખરશેદજી નશરવાનજી વાહડયા	દારાશાહ રતનજી ચીજગર	પ્રામરોજ રશતમજી જોશી.
જમશેદજી ખરશેદજી જમશેદજી	સર દીનશાહ માણિકજી પીટીટ	અમનજી દીનશાહજી પીટીટ.
સર જમશેદજી જીજીભાઈ	બીજી આરોનેટ	બેરામજી રશતમજી બેરામજી
પાંચમાં આરોનેટ.		જીજીભાઈ.
જમશેદજી અમનજી વાહડયા.	નવરોજી બહાંગીર ગામડીઆ	મનચેરશાહ માણિકજી કારભારી.
બહાંગીર અમનજી પીટીટ	પેશતનજી નશરવાનજી વાહડયા.	મેરવાનજી મનચેરજી કામા
બહાંગીર બેરામજી મરઝબાન	પીરોશાહ અમનજી પીટીટ.	રશતમજી નાનાભાઈ બે.જી.
રામશ્યામ ઓલમા એરવદ	પીરોશાહ અમનજી જીજીભાઈ.	શાપુરજી જવાજી
જીવનજી જમશેદજી મોદી.	પીરોશાહ ખરશેદજી શેઠના.	હીરજી અરદેશર દાદીશેઠ.

પુણાની અને અહમદનગરની પારસી મેટ્રીમોનીયલ કોર્ટના ડેલીગેટોનાં નામ.

સરદાર ફરતુર કેકોઆદ આદરબાદ	દીનશાહ ટોસાભાઈ ખંખાતા	પાલનજી નશરવાનજી પ્રેંચમેન
કેખશર આદરજી ધાસવાળા	ટોસાભાઈ માણિકજી સતારાવાલા	અરજેરજી પીરોજશા ભર્યા
ગુસતાદજી ધનજીશાહ અંકલે	સરદાર નવરોજી પદમજી	બેજનજી નશરવાનજી નગરવાળા
સરીયા	નવરોજી પ્રામજી અરદેશર	બેરામજી સોરાબજી કારડ માસ્તર

કશંચીની પારસી મેટ્રીમોનીયલ કોર્ટના ડેલીગેટોનાં નામ.

એદલજી દીનશાહ, સી. આઇ.ઇ.	નાદરશા એદલજી દીનશાહ	પ્રાંમરોજ એદલજી પંચખી
ખરશેદજી શાપુરજી સોપારીવાળા	પેસતનજી બેરામજી કોટવાલ	અમનજી પ્રાંમજી શેઠના
બહાંગીર હોરમજી કોઠારી	પેસતનજી હોરમજી ઘડીયાલી	

* સુરતની પારસી મેટ્રીમોનીયલ કોર્ટના ડેલીગેટોનાં નામ.

સુરત ખાતેના.	અરજેરજી નશરવાનજી વકીલ	રતનજી જમશેદજી લાલકાકા
આદરજી જીવણજી	અમનજી એદલજી મોદી	હોશંગજી અરજેરજી વાણીઆ
કેખશર એદલજી મોદી	બેજનજી માણિકજી જંબુસરીયા	ભર્યા ખાતેના.
પ્રશરોભાઈ નશરવાનજી બેહેરેમ- નખાન	ફરતુર રશતમજી જમશેદજી	
જમશેદજી કાવશજી એંટી	અમદાવાદ ખાતેના.	ખરશેદજી અરદેશર દલાલ
બહાંગીરશાહ અરદેશર તાલી- યારખાન	અરદેશર કાવશજી કરંબવાલા	મમાશજી હોરમજી જંબુસરીયા
ટોશાભાઈ પેશતનજી ડાકટર	નરીમાન રતનજી કોઠાવાલા	મંચેરશાહ સોરાબજી વખારીયા
	બેરાંમજી પ્રાંમજી વકીલ	રતનજી એદલજી કાંગા
		રશતમજી હોરમજી વખારીયા

* આ ડેલીગેટોમાં ૧૦ સુરતના, ૫ અમદાવાદના અને ૫ ભર્યાના મતી ૨૦ ડેલીગેટોની સુરત, અમદાવાદ તથા ભર્યાની એકજ કેસ ગણાય છે, અને કામ પડે ત્યારે અવારનવાર બાર ગ્રહસ્થાને સુરત ખાતે બોલાવવામાં આવે છે.

હાઈ કોર્ટના જરથોસ્તી વકીલો.

અરદેશર દાદાભાઈ ગાંધી, ૧૮૯૮
 અરદેશર દાદાભાઈ કરાકા, ૧૯૦૩
 અરદેશર ફરામજી બાટલીબોઈ, ૧૮૯૧
 અરદેશર બેજનજી, ૧૮૭૩
 અરદેશર શાવકશાહ દાવર, ૧૮૯૭
 આદરજી દીનશાહ મેહેતા, ૧૮૯૭
 કાવસજી ખુરશેદજી સોનાવાલા, ૧૮૯૯
 કાવસજી બેજનજી શેકતા, ૧૮૮૧
 કેરશાસપજી રસ્તમજી દાદાચાનજી, ૧૮૭૧
 ખરશેદજી કાવસજી સતોક, ૧૮૯૩
 ખરશેદજી કાવસજી ખરાશ ૧૮૯૬
 ખરશેદજી જીવણજી મીસતરી, ૧૯૦૦
 ખરશેદજી મનચેરજી મોવડાવાલા, ૧૮૯૪
 જમશેદજી ડોસાભાઈ વાજા, ૧૮૯૮
 જમશેદજી દોરાબજી અંડલેવાલા,
 જમશેદજી બેરામજી કાંગા, ૧૮૮૩
 જીજીભાઈ જાહંગીર ટ્રેઝરીવાળા, ૧૮૯૮
 જાહંગીર એદલજી મોદી, ૧૮૭૯
 જાહંગીરજી દીનશાહ મેહેતા, ૧૮૯૭
 ટેમુરસપ નવરોજી સંજાણા, ૧૮૮૬
 ડોસાભાઈ ખરશેદજી ગાંધી, ૧૮૯૨
 દીનશાહ અરજેરજી દુઆશ, ૧૮૯૬
 દોરાબજી નવરોજી અંડલેવાલા, ૧૯૦૩
 ધનજીશાહ કુંવરજી પંડે, ૧૮૯૧
 ધનજીશાહ જાહંગીરજી સુરતી, ૧૮૯૬
 ધનજીશાહ ડોસાભાઈ કુંવર, ૧૮૯૯
 નવરોજી દોરાબજી અંડલેવાલા, ૧૮૭૪
 નવરોજી પાલનજી પાવરી, ૧૮૯૩
 નવરોજી બેરામજી કાકા, ૧૮૮૩
 નવરોજી બીખાજી પારડીવાલા, ૧૯૦૦
 નશરવાનજી નવરોજી, ૧૮૬૯
 નાદરશાહ શાપુરજી તારાપોરવાલા, ૧૮૯૯
 પેશતનજી કુંવરજી મોતીવાલા, ૧૮૯૯
 પેશતનજી કેકાબાદ ગાંધી, ૧૮૯૭
 ફરામજી અરદેશર રાના, ૧૮૯૫
 ફરામજી કેઅશર પાટક, ૧૮૭૪
 ફરામરોજી જમનજી લીમકી, ૧૮૯૯
 શીરોજશાહ એદલજી સંજાણા, ૧૮૯૨

શીરોજશાહ જાહંગીરશા તાલેચારખાન, ૧૮૯૩
 જમનજી દીનશાહજી મેહેતા, ૧૮૯૫
 જમનજી શીરોજશાહ, ૧૮૭૫
 અરજેરજી નશરવાનજી વકીલ, ૧૮૮૭
 અરજેરજી ફરામજી દસ્તુર, ૧૮૯૮
 બેજનજી માણેકજી જંબુસરવાલા, ૧૮૮૮
 બેરામજી જમશેદજી કરાકા, ૧૮૯૯
 બેરામજી રતનજી લેનદીન, ૧૮૯૮
 બેરામજી હીરજીભાઈ વારડીન, ૧૮૮૯
 બીખાજી દાદાભાઈ મુઘાં, ૧૮૯૭
 મનચેરજી ખરશેદજી વેશાવેવાળા, ૧૮૯૭
 મનચેરજી ખરશેદજી વાહડયા, ૧૮૯૮
 માણેકશાહ ધનજીશાહ મુનસફ, ૧૮૯૫
 માણેકજી દોરાબજી કાંગા, ૧૮૮૫
 માણેકજી નસરવાનજી નાણાંવરી, ૧૮૭૧
 મેરવાન ફરેદુન આલમશાહ, ૧૮૯૬
 મેરવાનજી પેશતનજી દારખાનાવાલા, ૧૮૮૭
 મેરવાનજી ફરેદુનજી મુઘાં, ૧૯૦૩
 મેરવાનજી માણેકજી કારભારી, ૧૯૦૩
 રતનશાહ એરચશાહ કોહીઆર, ૧૮૭૫
 રતનશાહ કેરશાસપજી દાદાચાનજી, ૧૮૯૩
 રશતમજી કુંવરજી નાઝીર, ૧૮૯૮
 રશતમજી ધનજીભાઈ રતનાગર, ૧૮૯૯
 રશતમજી જમનશાહ, ૧૮૮૩
 રશતમજી અરજેરજી પેમાસ્તર, ૧૮૯૪
 રશતમજી મનચેરજી કામા, ૧૮૮૩
 રશતમજી માણેકજી મેહરવધા, ૧૮૯૨
 શાપુરજી અરજેરજી ડાકટર, ૧૮૯૦
 શાવકશાહ માણેકજી તલાટી, ૧૮૯૯
 શાવકશાહ સોરાબજી પંથડી, ૧૮૯૯
 સોરાબજી નશરવાનજી ઝાયાજી, ૧૮૯૨
 સોરાબજી ફરામજી ખીલીમેરીયા, ૧૮૮૭
 સોરાબજી જમનશાહ કાપડીઆ, ૧૮૯૦
 સોરાબજી અરજેરજી દાદીઅરજેર, ૧૯૦૧
 હીરજીભાઈ કાવસજી દલાલ, ૧૮૯૧
 હોરમજીદીઆર કુંવરજી કોયાજી, ૧૮૯૧
 હોરમજી દાદાભાઈ, ૧૮૬૪
 હોશંગજી અરજેરજી વાણીયા, ૧૮૮૩

નરથોસ્તી સોલીસીટરો.

અરદેશર જમશેદજી પોંચા, ૧૯૦૯.
 અરદેશર ફરામજી, ૧૮૭૪*
 અરદેશર મેરવાનજી માડન, ૧૮૯૯
 કાવશજી જમશેદજી બીલીમોરીયા, ૧૯૦૩*
 કેમશર જમશેદજી દુબાશ, ૧૯૦૯
 કેમશરો ફરદુનજી શીરવધ, ૧૮૯૬
 કેમશરો બી. મેહેતા, ૧૮૯૭*
 કેમશર માણેકજી સરવેઅર
 કેમશરો હોરમજી વકીલ, ૧૮૯૫
 ખરશેદજી ધનજીભાઈ શરાફ, ૧૮૯૨*
 જમશેદજી પી. દસતુર, ૧૯૦૯
 જમારપ શીરોઝ હોશંગ દસતુર જમારપ-
 આશાના, ૧૯૦૨
 જેહાંગીર કેરસાશજી ર. દાદાયાનજી ૧૯૦૦
 જેહાંગીર જમશેદજી વીમાદલાલ, ૧૮૯૮
 જેહાંગીર દોરાબજી નીમચવાલા, ૧૮૯૧*
 જેહાંગીર ડી. કાંગાં, ૧૯૦૯
 જેહાંગીર પીરોજશાહ મેહેતા, ૧૯૦૫
 જેહાંગીર ખમનજી બહમન-બેહરામ, ૧૮૯૬
 જેહાંગીર રશતમજી મેરવાનજી પટેલ, ૧૯૦૦
 જે. હોરમસજી, ૧૮૯૯*
 જીજીભાઈ ડોશાભાઈ ખંયાતા, ૧૯૦૬
 જીવાજી દીનશાજી ગાંધી, ૧૮૮૪
 ડોશાભાઈ ફરામજી વાડીઆ, ૧૮૯૪*
 દારાશાહ જીવાજી વકીલ, ૧૯૧૦
 દારાશાહ બેજનજી મેહતા, ૧૮૯૨
 દીનશાહ ખરશેદજી દાજી, ૧૮૯૮
 દીનશાહ જીજીભાઈ ઇરાની, ૧૯૦૬
 દીનશાહ જીજીભાઈ ઝકટર, ૧૮૮૬*
 દીનશાહ દોરાબજી રોમર, ૧૮૯૯*
 દીનશાહ ફરદુનજી મુશાં, ૧૮૯૫
 ધનજીશાહ પાલનજી મીસ્ત્રી, ૧૮૯૫*
 મોહીસીદખાન પી. એનજીનીયર, ૧૯૦૯
 નશરવાનજી શીરોજશાહ દુબાશ
 નશરવાનજી મનચેરજી હોરમજી કામા, ૧૮૯૭
 નાદરશાહ ખમનજી વકીલ, ૧૯૦૨ (લંડનમાં)
 નાનાભાઈ હોમસજી મુસ, ૧૮૯૧*
 પેશતનજી માણેકજી કાંગા, ૧૮૯૦*

પેશતનજી સોરાબજી આટલીવાલા (લંડનમાં) ૧૯૦૭
 પીરોજશાહ નશરવાનજી બીલીમોરીયા, ૧૯૦૦
 ફરદુનજી કેરસાસપજી દાદાયાનજી, ૧૯૦૫
 ફરદુનજી પાલનજી પાવરી, ૧૮૯૨*
 ફરદુનજી માણેકજી કાંગા, ૧૮૮૯*
 ફરામજી અદેશર વકીલ, ૧૮૯૬
 ફરામજી માણેકજી વામ્જી, ૧૯૦૩
 ફરામજી રસતમજી વાડીઆ, ૧૮૭૪
 ફરામજી શાપુરજી મેહેતા, ૧૯૦૨
 ફરામરોજ એદલજી દીનશાહ, ૧૮૯૬
 ફરામરોજ મેરવાનજી મેહેતા, ૧૯૦૯
 ફરામરોજ હોરમજી એન. વકીલ, ૧૯૦૬
 શીરોજશાહ નશરવાનજી પ્લીડર, ૧૮૯૧*
 અરજેરજી ડોશાભાઈ ઝકટર, ૧૯૦૬
 બેરામજી નશરવાનજી ફારખશ, ૧૯૧૦
 બાપુજી દાદાભાઈ લામ, ૧૯૦૮
 મનચેરશા ખમનજી ચોડયા, ૧૯૦૨
 મનચેરશા રશતમજી વકીલ, ૧૯૦૧
 માણેકજી એન. પોંચખાનાવાલા, ૧૮૯૯
 માણેકજી રશતમજી બીલીમોરીયા, ૧૯૦૨
 માણેકજી સોરાબજી કેપટન, ૧૮૯૬
 મીનોચેહર અરદેશર વકીલ, ૧૮૯૭
 મીનોચેહર પી. દાદાયાનજી, ૧૯૦૯
 મેરવાનજી કેમશરો આલપાઈવાલા, ૧૮૮૯*
 રશતમજી અરશેદજી કામાજી, ૧૮૮૪*
 રશતમજી ધનજીશાહ દાલાસ, ૧૯૧૦
 રશતમજી નવરોજ મોટાભાઈ.
 રશતમજી પીરોજશાહ મેહેતા, ૧૮૯૭
 રશતમજી ફરદુનજી મુશાં, ૧૮૯૫
 રશતમ શીરોજશાહ મોદી, ૧૯૦૮
 રશતમ શીરોજશાહ ભર્યા, ૧૮૯૬
 રશતમજી સોરાબજી કેપટન, ૧૯૦૮
 શાવકશા બેરામજી નરીમાન, ૧૯૦૨
 સોરાબજી દાદાભાઈ ખાસતાવાલા, ૧૮૯૫
 સોરાબજી ફરામજી મુશાં, ૧૯૦૩
 સોરાબજી માણેકજી કાંગા, ૧૮૮૫*
 હીરજી કાવશજી કોલાહ, ૧૮૯૧*
 હોરમજી નશરવાનજી વકીલ, ૧૮૮૦
 હોરમજી બેજનજી બામજી, ૧૯૦૮

* આવી નીશાનીવાલા સોલીસીટરોએ ઉપલી હાર્થ કેરટના વકીલોની પણ સનદ મેલવેલી છે.

જરથોસ્તી બારીસ્ટરો.

અરદેશર કાવશજી શેઠના, ૧૮૮૫ (અમદાવાદ)
 અરદેશર ધનજીભાઈ કાં. પટેલ, ૧૮૯૩ (શીરોજ)
 અરદેશર શીરોજ મેહતા, ૧૯૧૦ [પુર.
 અરદેશર બેરામજી કાપડીઆ, ૧૮૭૨
 અરદેશર માણેકજી મસાની, ૧૯૧૦
 અરદેશર હોરમજી વાડયા, ૧૯૧૦
 એરચ બહાંગીર સોરાબજી તારાપોરવાલા, ૧૯૦૯
 એદલજી જમશેદજી ખેરી, ૧૮૮૩ (લંડન)
 કાવશજી જમશેદજી પેટીંગરા, ૧૯૦૦
 કાવશજી બરજોરજી જશાવાલા, ૧૯૦૯
 કેકોબાદ એદલજી જમશેદજી સંબના, ૧૯૦૭
 કેકોબાદ બીખાજી દસ્તુર, ૧૯૦૩
 કેખશરો આદરજી ધાસવાલા, ૧૮૯૫
 કેખશર અરશેદજી દલાલ, ૧૯૦૫
 કેખશર બહાંગીર રસતમજી દાજી, ૧૯૧૦
 કેખશર બેરામજી પદમજી, ૧૯૦૯
 કેખશરો શોરાબજી, ૧૮૯૬
 ખરશેદજી માણેકજી ખરશેદજી શરાફ, ૧૮૬૯
 જમશેદજી ખરશેદજી તારાચંદ, ૧૯૦૨
 જમશેદજી જીવનજી ગજદર, ૧૮૭૧ (ભાવનગર)
 જમશેદજી ફરાંમજી બનાજી, ૧૯૦૬
 જમશેદજી બેરામજી બીખાજી કાંગા, ૧૯૦૩
 જમશેદજી મેરવાનજી બોધસ, ૧૯૧૦
 જલ અરદેશર દાદાભાઈ નવરોજી, ૧૯૧૦
 જલ ખરશેદજી રતનજી બમનજી, ૧૯૦૯
 જીજીભાઈ એદલજી મોદી, ૧૮૭૫
 જેહાંગીર કાવશજી બીલીમેરીયા, ૧૯૦૩
 જેહાંગીર કુવરજી કોયાજી, ૧૯૧૦
 જેહાંગીરજી ખરશેદજી કામા, ૧૮૮૯ (નાગપુર)
 જેહાંગીર ડોશાભાઈ ફરામજી કરાકા.
 જેહાંગીર દીનશાહ દાવર, ૧૯૦૦
 જેહાંગીર પીરોજશાહ દુબાશ, ૧૮૯૧
 જેહાંગીર પેસતનજી, ૧૮૯૬
 જેહાંગીર રસતમજી વખારીયા, ૧૮૯૬
 જેહાંગીર સોરાબજી ખેરગામવાળા, ૧૯૧૧
 જેહાંગીર હોરમસજી જેહાંગીર ભાભા.
 જેહાંગીર હોરમસજી નશરવાનજી વડીલ, ૧૯૦૫
 ટેમુરસ દાદાભાઈ જલ, ૧૯૦૪
 ડોસાભાઈ કાવસજી રાલી, ૧૯૧૧
 ડોશાભાઈ મેરવાનજી કરાકા, ૧૮૮૯
 દાદાભાઈ મનચેરજી કોહલા, ૧૮૯૨
 દારાશાહ શાપુરજી શેઠના, ૧૯૦૦
 દાદી હોરમજી દાદાભાઈ જડજી, ૧૮૯૩
 દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર, ૧૮૮૦
 દીનશાહ ફરદુનજી મુલાં, ૧૯૦૮ (એડવોકેટ)

દોરાબજી નવરોજી ખંડાલેવાલા, ૧૯૦૬
 દોરાબજી નસરવાનજી બાહાદુરજી, ૧૮૯૫
 ધનજીશાહ અરદેશર અંકલેશરીઆ, ૧૯૦૬
 ધનજીશાહ દોરાબજી, ૧૮૯૬
 નવરોજી બહાંગીર વાહાડીયા, ૧૯૦૯
 નવરોજી દાદાભાઈ આલખલેસ, ૧૮૮૮ (યુરોપ)
 નવરોજી પેસતનજી કામા, ૧૮૭૬
 નવરોજી મેરવાનજી તારાચંદ, ૧૯૦૫
 નવરોજી રસતમજી મોટાભાઈ, ૧૮૭૮ (યુરોપ)
 નવરોજી હોરમસજી નવરોજી મોદી, ૧૮૯૯
 નસરવાનજી જમશેદજી દાદી, ૧૮૯૨
 નસરવાનજી નવરોજી અંકલેશરીઆ, ૧૯૦૬
 નસરવાનજી બેહોરામજી ગજદર, ૧૯૦૨
 નસરવાનજી રસતમજી ધનજીભાઈ મેહતા, ૧૯૦૫
 નોશી ફરદુનજી સીરવાઈ, ૧૯૦૯
 નાનાભાઈ નશરવાનજી સાહેર, ૧૮૯૫
 નાનાભાઈ મેરવાનજી કાવસજી કપટાન, ૧૮૯૪
 એન. સી. મેહતા, ૧૯૦૪
 પદમ પેસતનજી જીનવાલા, ૧૮૯૯
 પેસતનજી ખરશેદજી તારાપોરવાલા, ૧૯૦૯
 પેસોતન ધનજીશા પટેલ, ૧૯૦૭
 પેસતનજી શોરાબજી કોટવાલ, ૧૮૮૯ (નાગપુર)
 પેસતનજી એચ. જે. રસતમજી, ૧૮૯૬
 પીરોજશાહ નશરવાનજી દારવાળા, ૧૯૧૧
 પીરોજશાહ બેરામજી મલખારી, ૧૮૯૯
 ઓં સર પીરોજશાહ મેરવાનજી મેહતા, ૧૮૬૮
 પી. દાદાભાઈ, ૧૯૦૪
 ફરદુનજી પેસતનજી જાં. તાલેયારખાન, ૧૮૯૪
 ફરદુનજી બરજોરજી મોતીવાલા, ૧૯૦૬
 ફરદુનજી સોરાબજી જાં. તાલેયારખાન ૧૮૯૪
 ફરામજી પેસતનજી ડાકટર, ૧૮૯૧ (અનજીબાર)
 ફરામરોજ મનચેરજી દાદીના, ૧૮૯૪
 ફરામરોજ રતનજી બમનજી, ૧૯૦૩
 ફરામરોજ એમ. શેઠના, ૧૮૯૩
 શીરોજ કેરશારપજી રસતમજી, ૧૮૯૫
 શીરોજ કેરસારપ, ૧૯૦૬
 શીરોજશાહ રતનજી મીણુવાલા, ૧૮૯૫
 બમનજી કાવશજી કેપટન, ૧૮૯૧
 બમનજી જમશેદજી વાહાડયા, ૧૯૦૬
 બમનજી રતનજી બમનજી દુબાશ, ૧૮૯૪
 બરજોરજી જમશેદજી અરદેશર દલાલ, ૧૮૯૪
 બાપુજી દોરાબજી વાજા, ૧૯૦૫
 બેરામજી રસતમજી મેહતા, ૧૮૯૯
 બીખાજી બેરામજી કાંગા, ૧૯૦૮
 મનચેરજી ખરશેદજી લાલકાકા, ૧૮૯૨

મનચેરજ દાદાભાઈ દાદીશેઠ, ૧૮૮૩
સર મનચેરજ મે. ભાવનગરી, ૧૮૮૫ (યુરોપ)
મઝરખાન મનચેરજ મઝરખાન, ૧૮૮૪
માણિકજ પેસતનજ મોદી, ૧૮૮૨
માણિકજ પેસતનજ આશાવધ, ૧૮૮૫
માણિકજ બે. દા. રેજીસ્ટ્રાર, ૧૮૮૭ (નાગપોર)
માણિકજ રસતમજ મેહેતા, ૧૮૮૫
મેહેરવાનજ રસતમજ બાઈશ, ૧૮૮૯
મેહેરવાન હોરમજ હકીમ, ૧૮૧૦
રસતમજ ખરશેદજ તારાચંદ, ૧૮૦૦
રસતમજ જીવજીજ જમશેદજ મોદી, ૧૮૦૮
રસતમજ ડોસાભાઈ ન. વાહાડયા, ૧૮૮૯
રસતમજ દીનશાહ બાટલીવાલા, ૧૮૧૦
રસતમજ ધનજીભાઈ શેઠના, ૧૮૮૪
રસતમજ નવરોજ ખરજેરજ, ૧૮૮૯
રસતમજ ફરામજ બહાદુરજ, ૧૮૮૫
રસતમજ બે. સોનાવાલા, ૧૮૯૦ (પાલનપુર)
રસતમજ બેરામજ કોલાબેવાલા, ૧૮૮૮
રસતમજ સોરાબજ દાંતરા, ૧૮૮૬
રસતમજ સોરાબજ બીલીમોરયા, ૧૮૧૧
લવજ મેરવાનજ વાહડીઆ, ૧૮૮૭(અમદાવાદ)

લીમજ નવરોજ બનાજ, ૧૮૬૮
વીકાજ ફરફુનજ તારાપોરવાલા, ૧૮૦૬
શીયાવક્ષ આદરજ ગોગાવાલા, ૧૮૦૭
શીયાવક્ષ રસતમજ માસ્તર, ૧૮૯૧ (હેદ્રાબાદ)
શેહેરીયાર નશરવાનજ કુંગાજ, ૧૮૧૧
સોરાબજ આદરજ દલાલ, ૧૮૦૮
સોરાબજ ખુરશેદજ દસતુર, ૧૮૧૧
સોરાબજ દાદાભાઈ બેદવાર, ૧૮૦૮
સોરાબજ બેહરામજ બનાજ, ૧૮૧૦
સોરાબજ રસતમજ દાવર, ૧૮૧૦
સોરાબજ લીમજભાઈ દાવર, ૧૮૦૮
શાપુરજ જમશેદજ શાપુરજ, ૧૮૧૧
હોરમજ અરદેશર વાહાડીઆ, ૧૮૭૦ (રાજકોટ)
હોરમજ અરદેશર વકીલ, ૧૮૧૦
હોરમજ પી. મોદી, (એડવોકેટ) ૧૮૧૦
હોરમજ મનચેરશાહ મહેતા, ૧૮૦૮
હોરમજ સોરાબજ કેપટન, ૧૮૧૦
હોરમજ લશકરી, ૧૮૮૨ (અનજબાર) [વિકેટ.
હોરમજદીઆર કુંવરજ કોહયાજ, ૧૮૦૮ (એડ-
હોરમજદયાર શ્રીરોઝ હોશંગ દસ્તુર, ૧૮૧૧
હોરમજભાઈ હોરમજ હીં વાહયા, ૧૮૮૯

પ્રદર રી પુ.

પ્રદર ધુપણી જેને અંગરેજમાં લ્યુકોરીયા અથવા
WHITES કહે છે તેને માટે તદન ખાત્રીપુરવક
રામબાણ દવા છે.

એક વખત અજમાયસ કરવા ખાસ લલામણ કરવામાં આવે છે.

શુધ વનસ્પતીની દવા છે. કીં ૩. ત્રણ.

પોસ્ટેજ ત્રણ આના.

ટેકાણું—સ પટ કં પ ની,

કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ.

પોસ્ટ ખાતાને લગતી જાણવા જોગ વીગતો.

હિંદુસ્તાનમાં કાગલો, પોસ્ટ કારડ, રેજીસ્ટર કાગલો, સેમપલો, પારસલો, વરતમાન પતરો, બુક પોસ્ટ પર મરાતાં સ્થાપનો દર નીચે પ્રમાણે છે:-

પોસ્ટ કાર્ડ. x	કીંમત.	પારસલો.	કીંમત.
એકવડો....	૧ દોહોડ્યું.	આલીસ તોલા સુધી ...	૨ આના
જવાબ સાથનો ...	૨ દોહોડ્યાં.	તે ઉપરાંતના દર આલીસ તોલા માટે ૨ આના વધુ	
કાગળો.		તે ૪૪૦ તોલા સુધી.	
એક તોલા સુધી વજનના ...	૨ દોહોડ્યાં.	૪૪૦ તોલા અથવા તેથી ઓછા	
એકથી વધુ અને દશ તોલા સુધી	૧ આનો.	વજનના કોઈપણ પારસલને રેજીસ્ટર	
દશ તોલા ઉપરાંત દર દશ તોલા		કરાવવાની શી... .. ૨ આના	
અથવા તેની અંદરનાં વજન		૪૪૦ થી ૪૮૦ તોલા સુધીના	
માટે વધુ ...	૧ આનો.	વજનના પારસલના ... ૩	
બુક પોસ્ટથી ચોપડી, ચોપાન્યાં અને		તે પછીના દર આલીસ તોલા દીઠ ૪ આના	
નમુના મોકલવા માટે.		વધુ તે ૮૦૦ તોલા સુધી. ૪૪૦ તોલાથી વધુ	
દશ તોલા સુધી ...	૨ દોહોડ્યાં.	વજનનું દરેક પારસલ દરજ્યાત રેજીસ્ટર કરા-	
દશ તોલા ઉપરાંત બીજા દરેક		વતું જ નોંધશે અને તે માટે બે આના વધુ થશે.	
દશ તોલા અથવા તેની અંદરના વજન માટે વધુ ...	૨ દોહોડ્યાં.	પારસલો માટે લવાજમ આંગ ઉપરજ ભરવો	
રેજીસ્ટર કરેલાં વરતમાન પત્રો.		નોંધશે.	
૮ તોલા સુધી ...	૧ દોહોડ્યું.		
૮ થી વધુ અને ૪૦ તોલા સુધી	૨ દોહોડ્યાં.		
તે ઉપરાંત દર ૪૦ તોલા દીઠ	૨ દોહોડ્યાં.		

કાગલો, બુક પોસ્ટ વગેરે રેજીસ્ટર કરવાની શી ૨ આના.

રેજીસ્ટર કરેલી ચીજ હિંદુસ્તાનમાં જે ધણી ઉપર મોકલવી હોય અને તેના હાથની શહી પોહિાય તરીકે મોકલનાર ધણીને જોઈતી હોય તો એક આનો વધારે પડે છે,

જે કાગળ, પેકેટ યા ખાનગી બનાવટના પોસ્ટ કારડ ઉપર લવાજમ આગલથી મુદ્દલજ ભર્યો નહી હશે તો તે માટે એવડો લવાજમ લેવામાં આવશે, તથા અધુરો ભર્યો હશે તો અધુરી રકમ એવડી માગવામાં આવશે.

x ખાનગી બનાવટનાં પોસ્ટકારડની સરનામાવાળી બાજુએ જે કાંઈ લખાણ, જાહેર ખબર વગેરે મુકવું હોય તે સરનામાવાળી બાજુના ફક્ત ડાબાહાથપરના અરધા ભાગપરજ હોવું જોઈએ અને માલેકના નામ અને સરનામા શીવાય જમણા હાથપરના અરધા ભાગપર કંઈપણ લખેલું, છપેલું અથવા બીજી રીતે દરશાવેલું હોવું જોઈએ નહી. એવા કારડની સરનામાવાળી બાજુનો જે લખાણ વગેરે માટે ઉપયોગ કરવો હોય તો તે બાજુનો એક ઉભી લીટી દોરી એવી રીતે વીભાગ કરવો કે લીટીની જમણી બાજુએ આખી જગ્યાનો ઓછામાં ઓછો અરધો ભાગ રહે. પણ જો પેલી ટીકીટવાલા પોસ્ટ કારડની સરનામાવાળી બાજુએ ફક્ત માલેકનું નામ અને સરનામું, મોકલનારનું નામ અને સરનામું અને પોસ્ટ કર્યાંની તારીખ (પણ કલાક નહિ); એ સિવાય બીજું કંઈ લખી, છપી અથવા દર્શાવી શકાતું નથી. ખાનગી બનાવટના પોસ્ટ કારડો વધુમાં વધુ સાડા-પાંચ ઈંચ લાંબા અને સાડા ત્રણ ઈંચ પોહલા અને કમીમાં કમી પોણા પાંચ ઈંચ લાંબા અને ત્રણ ઈંચ પોહલા સાઈઝમાં હોવા જોઈએ અને તે ટીકીટવાળા કારડો જેટલાજ જાડાં હોવા જોઈએ.

ટપાલની ટીકીટો, પરખીડાંઓ તથા રેપરો નીચલા ભાવે વેચવામાં આવે છે :— ટીકીટો.

$\frac{1}{2}$ આનો, $\frac{1}{2}$ આનો, ૧ આનો, ૨ આનો, $2\frac{1}{2}$ આનો, ૩ આનો, ૪ આનો, ૬ આનો, ૮ આનો, ૧૨ આનો તથા ૨૧, ૨૨, ૨૩, ૨૫, ૨૬, ૨૭, ૨૮, ૨૯ અને ૩૨ પ.

ઉપલી બધી જાતની છુટી ટીકીટો ઉપર બાબતવામાં આવેલા બાબતો વેચવામાં આવે છે.

અરધા આનાવાળાં કમરસીયત સામ્રજતા પરખીડાં.					અરધા આનાવાળાં જડા ચોરસ પરખીડાં.				
૧ પરખીડાંના	...	આ.	૦	૫. ૭	૧ પરખીડાંના	...	આ.	૦	૫. ૮
૨	...	...	૧	...	૨	...	...	૧	...
૩	...	...	૧	...	૩	...	...	૨	...
૪	...	...	૨	...	૪	...	...	૨	...
૫	...	...	૨	...	૫	...	...	૩	...
૧૦	...	...	૫	...	૧૦	...	...	૬	...
૧૫	...	...	૮	...	૧૫	...	...	૮	...
૨૦	...	...	૧૧	...	૨૦	...	...	૧૨	...

અરધા આનાવાળાં લાંબ ચોરસ પરખીડાંઓ અરધા આણુને બાબતો મલશે.

એક આનાવાળાં ચોરસ પરખીડાં.					રેજીસ્ટર ટીકીટવાળાં મોટાં પરખીડાં.				
આ. પ.					૮ થી ઓછી સંખ્યા માટે દર				
૮ થી ઓછી સંખ્યા માટે દર					પરખીડાં દીઠ	...	...	૨	૮
૮ પરખીડાંના દર પેકેટ દીઠ...	...	...	૧	૨	૮ પરખીડાંના પેકેટ દીઠ	...	૨૧	૫	૩
રેજીસ્ટર ટીકીટવાળાં નાના પરખીડાં.					અરધા આનાવાળી ટીકીટવાળાં રેપરો.				
૧૬ થી ઓછી સંખ્યા માટે દર					૬ થી ઓછી સંખ્યા માટે દર રેપર દીઠ	...	...	૦	૭
૧૬ પરખીડાંના દર પેકેટ દીઠ	...	...	૨	૨	૬ રેપરના દર પેકેટ દીઠ	...	...	૩	૬
એક આનાવાળી ટીકીટવાળાં રેપરો.					૬ થી ઓછી સંખ્યા માટે દર રેપર દીઠ				
૧૬ પરખીડાંના દર પેકેટ દીઠ	...	૨૨	૨	૬	૬ રેપરના દર પેકેટ દીઠ	...	...	૬	૬

ચીજો પોસ્ટ કર્યા બદલની સરટીફિકેટ.

પોસ્ટ મારફતે જતી જે ચીજ માટે પોસ્ટ ઓફીસ તરફથી રસીદ આપવામાં આવતી નથી એવી દરેક ચીજ પોસ્ટ કર્યા બદલનું સર્ટીફિકેટ મળી શકે છે. એ સર્ટીફિકેટ કાગળના કટકાપર યા ચોપડીમાં લખી જે ચીજ પોસ્ટ કરવાની હોય તેની સાથે પોસ્ટ ઓફીસમાં રજુ કરવું. જે ચીજને માટે સર્ટીફિકેટ જોઈતું હોય તે ઉપરનાં સરનામાંની બરાબર નકલ તેમાં હોવી જોઈએ અને નેટલી ચીજો બદલ સર્ટીફિકેટ જોઈતું હોય તે ચીજોની સંખ્યા શબ્દોમાં સરટીફિકેટની નીચે લખવી અને તે ઉપર નીચે મુજબ ટીકીટ મારવી:—(૧) સાધારણ અથવા વેલ્યુપેએબલ રજીસ્ટર નહીં કરાવેલી બેંગી અને વેલ્યુપેબલ રજીસ્ટર નહીં કરાવેલા બુક પેકેટ માટે એમાંની કોઈપણ જાતની દરેક છ અથવા તેથી ઓછી ચીજોને માટે $\frac{1}{2}$ આનો (૨) રજીસ્ટર ન કરાવેલા કાગળ, પોસ્ટકાર્ડ, બુકપેકેટ, (રજીસ્ટર ન્યુસ પેપર શુધ્ધાં) અને નમુનાના પેકેટ માટે એમાંની કોઈપણ જાતની દરેક ત્રણ અથવા તેથી ઓછી ચીજોને માટે $\frac{1}{2}$ આનો. દરેક જાતની ચીજ માટે જુદાં સર્ટીફિકેટ ઉપર, “બેંગી પોસ્ટ

કરયાં બદલતું સર્ટીફિકેટ ” અથવા “કાગળ પોસ્ટ કરયાં બદલતું સર્ટીફિકેટ ” એ પ્રમાણે જે જોઇતું હોય તે મથાળું લખી રજુ કરવાં. પોસ્ટ આરીસ ટીકીટ અથવા ટીકીટો રદ કરી સર્ટીફિકેટ ઉપર તારીખની છાપ મારી જે શખ્સે તે રજુ કર્યું હશે તેને પાશ્વું આપશે.

સાધારણ સ્થાનીક મની ઝોરડરો તથા વેલ્યુ પેએબલ પોસ્ટથી જાણસો મોકલવા માટેની સરકારની હુકસાઈ.

હીંદુસ્તાનમાં એક ટેકાણેથી બીજે ટેકાણે ટપાલ મારફતે નાણું વાળવા તથા વેલ્યુ પેએબલ પોસ્ટથી જાણસો મોકલવા માટે નીચલા બાવે કમીશન લેવામાં આવે છે:—

પાંચ રૂપયા સુધી ... ૧ આનો | પંદર રૂપયા સુધી ... ૩ આના
દશ રૂપયા સુધી ... ૨ આના | પંદરથી વધુ અને પચીસ રૂપયા સુધી ૪ આના

૩. ૨૫ થી વધુ રકમોના ઝોરડરો ઉપર કમીશન લેતાં, દર રૂપયા પચીસની આખી રકમ દીઠ ચાર આના ગણમાં આવે છે, અને વધારાની રકમ જે પાંચ રૂપયાથી વધુ નથી હોતી તો તે ઉપર માત્ર એક આનો વધુ; દસ રૂપયા વધુ હોય છે તો તે ઉપર બે આના અને પંદર રૂપયા વધુ હોય છે તો તે ઉપર ત્રણ આના તથા પંદરથી વધુ માટે ચાર આના વધુ લેવામાં આવે છે. દાખલા તરીકે ૩. ૫૫ નો મની ઝોરડર મોકલવો હોય તો દર પચીસ રૂપયા પાછલ ચાર આના મલી આઠ આના અને બાકી રહેલા પાંચ રૂપયા ઉપર એક આનો વધુ લેવામાં આવે છે. જ્યારે ૩. ૬૦ ના મની ઝોરડર પર દસ આના અને ૩. ૬૫ ના મની ઝોરડર પર અગ્યાર આના પણ ૩. ૬૫ થી વધુ અને ૩. ૭૫ સુધીના મની ઝોરડર પર બાર આના લેવામાં આવે છે. એકજ મની ઝોરડરમાં ૩. ૬૦૦ થી વધુ રૂપયા લેવામાં આવતા નથી.

વેલ્યુ પેએબલ પોસ્ટ મારફતથી પારસલો, કાગલો, બુક પેકેટો, પોલીસીઓ, ખીલેડીંગો, રેલવેની રસીદો, ઇત્યાદી જે ધણીને પોહોંચાડી તેની પાસેથી તેનાં નાણાં મેળવવાં હોય તો તે ઉધરાવી આપવાનું કામ પોસ્ટ ખાતું બજાવે છે. મોકલવાની વસ્તુ ઉપર તેને જોઈતી ટપાલની ટીકીટ લગાડ્યા પછી અને તેની જેટલી કીંમત વસુલ કરવી હોય તેનાં આંકડા સાથે ટપાલ ખાતાંને સ્વાધીન કર્યા બાદ, ટપાલ ખાતું તે વસ્તુ તે ધણીને પોહોંચાડી આંકડા પ્રમાણે તેની પાસેથી પછસા વસુલ કરે છે. અને તે પછસા, તે વસ્તુ મોકલનાર આસામીને લાવી આપે છે, અને તેના ઉપર પોસ્ટ ખાતું કમીશન લે છે. તે કમીશનનો દર ઉપર જણાવવા મુજબ મનીઝોરડરના કમીશનના દરની બરાબર છે અને એ કમીશનના જેટલા પછસા થાય તેટલી કીંમતની વધુ પોસ્ટની ટીકીટો મોકલવાની વસ્તુ ઉપરજ મારવી જોઈશે. જે મોકલેલી વસ્તુ સેનાર ધણી નહીં રાખે તો તે મોકલનાર ધણીને પાછી પુગાડવામાં આવે છે, અને તે માટે કયું દામ લેવાતું નથી, પણ તેના ઉપર ટપાલનો જે દર ભરવો હોય તે રદ થાય છે. એ વીધે કાંઈથી દાવા કરવો હોય તો તે મોકલ્યાની તારીખથી ૬ મહીનાની અંદર કરવો જોઈએ. પોસ્ટ હારીશ એ પછી કોઈથી રીતે જોખમદાર રહેતી નથી.

તાર મારફતે મોકલવાના મનીઝોરડર માટે તારના સંદેશાનો તથા હુકસાઈનો દર.

હીંદુસ્તાનમાં એક ટેકાણેથી બીજે ટેકાણે તાર મારફતે મોકલવામાં આવતો મની ઝોરડર જેટલી રકમનો મોકલવાનો હોય તેટલી રકમ ઉપરનું કમીશન એક સાધારણ સ્થાનીક મનીઝોરડરનું જે કમીશન હોય (ઉપર જણાવવા મુજબ) તે પ્રમાણે લેવામાં આવે છે. તે ઉપરાંત તારનો વધુ લવાજમખી લેવામાં આવશે. તે એમ કે તે તારના સંદેશામાં જેટલા શખ્દો મોકલવા લખ્યા હોય તેટલા શખ્દો ગણી જે તારનો સંદેશો એક્સપ્રેસ હોય તો તેના હીસાબે અને ઝોરડીનરી હોય તો તે પ્રમાણે લવાજમ લેવામાં આવે છે.

ઉપલા તારના સંદેશામાં મનીઝોરડર મોકલનાર આસામી પોતા તરફનો ખાનગી સંદેશો પણ તેવા તારમાં ઉમેરી શકશે અને તેવા વધારાના શખ્દો માટે તે એક્સપ્રેસ તાર હોય તો શખ્દ દીઠ બે આના અને ઝોરડીનરી હોય તો શખ્દ દીઠ અરધા આનાનો વધારાનો દર લેવામાં આવે છે.

કોઈ પણ એક મનીઝોરડર ૩ ૬૦૦ થી વધારેનો સ્વીકારવામાં નથી આવતો અને એક રૂપીઆથી ઓછી રકમ સ્વીકારવામાં આવશે નહીં.

વીમા માટે સરકારની હકસાધ.

રેજીસ્ટર કરેલાં કાગળો, વેલ્યુએબલ રેજીસ્ટર કાગળો, રેજીસ્ટર કરેલાં પારસલો અને વ્યુએબલ રેજીસ્ટર પારસલો માટે ખાંચ પોસ્ટ ઓફીસ ખાતે રૂ ૫૦૦ ની કીંમત સુધીનો અને ખીજી પોસ્ટ ઓફીસો માટે રૂ ૨૦૦૦ ની કીંમત સુધીનો વીમા ઉતારી શકાય છે. પોસ્ટેજ અને રેજીસ્ટરેશનની શી ઉપરાંત વીમા માટે નીચે મુજબ હકસાધ લેવામાં આવે છે:—

રૂપિયા ૫૦ સુધીની કીંમતની જાણુસ માટે ૧ આનો

તે ઉપરાંત દર રૂપિયા ૫૦ માટે ૧ આનો વધુ.

હિંદની બાહરના અંગ્રેજી શેહેનશાહતના ખીજા ભાગો સાથનો ટપાલનો દર.

હિંદની બાહરના અંગ્રેજી શેહેનશાહતના નીચે જણાવેલા ભાગો જેવા કે,—ઈંગ્લંડ, વેલ્સ, સ્કોટલંડ, આયરલંડ, ઑસ્ટ્રેલીયા એનતીગ્વા, એસેનશન, બાહમાસ, બારબેડોસ, બરમ્યુડા, બ્રીટીશ ઇસ્ટ આફ્રીકા અને યુગેનડા, બ્રીટીશ ગાયના, બ્રીટીશ હોનડુરાસ, બ્રીટીશ નોરથ બોરનીઓ, બ્રીટીશ સોમાલી લેન્ડ, કેનેડા, કેપ ઓફ ગુડહોપ, કેમેન આયલંડસ, સાઇપ્રસ, ડોમીનીકા, ટ્રાકલંડ આયલંડસ, શીજી, ફ્રેન્ચ આયલંડસ, ફ્રેન્ચ ઇન્ડી આયલંડસ, ગેમ્બ્યા, જીબ્રાલ્ટર, ગોલ્ડકોસ્ટ, ગ્રેનેડા, હાંગકાંગ, જામેકા, મેલે રેટસ, મોલતા, મોરીશીયસ, મોન્ટસેરાટ, મોરોક્કો, નેતાલ, નેવીસ, ન્યુ ફાઉન્ડલેન્ડ, ન્યુ ઝીલેન્ડ, નીયાસાલેન્ડ પ્રોટેક્ટોરેટ (બ્રીટીશ સેનત્રલ આફ્રીકા), ઓરેન્જ ફ્રી સ્ટેટ, સેન્ટ હેલીના, સેન્ટ કીટસ, સેન્ટ લુશીયા, સેન્ટ વીનસેન્ટ, સીચેલીસ, સીએરા લીઓ, સોલોમન આયલંડસ, સ્ટેટ સેન્ટલમેન્ટસ, ટોબેગો, તોરતોલા, ત્રાનસવાલ, ત્રીનીદાદ, તકસ આયલંડસ અને જંજીબાર-એમને માટે ઠરાવેલા ટપાલના ખાસ દરની વીગત નીચે પ્રમાણે:—

કાગળો.	કાયદાના અને વેપારી દસ્તાવેજો.
દર એક આર્ડિસ માટે ... .. ૧ આનો	દશ આર્ડિસ સુધી ... .. ૨૫ આના
પોસ્ટ કાર્ડ.	તે ઉપરાંત દર બે આર્ડિસ માટે ... ૦૫ આનો
એકવડો ... .. ૧ આનો	
જવાબ સાથે... .. ૨ આના	નમુના.
વરતમાન પત્રો ચોપડી વગેરે.	ચાર આર્ડિસ સુધી ... .. ૧ આનો
દર બે આર્ડિસ માટે... .. ૦૫ આનો	તે ઉપરાંત દર બે આર્ડિસ માટે ... ૦૫ આનો

ખીજા પરદેશો સાથનો ટપાલનો દર.

અંગ્રેજી શેહેનશાહતના જુદા જુદા ભાગો વચ્ચેનો ટપાલનો દર માત્ર એકજ ખાખતમાં ખીજા પરદેશો માટેના ટપાલના દરથી જુદો પડે છે, અને તે કાગળના દરની ખાખતમાં છે. પરદેશો ખાતે મોકલવાના કાગળો માટે દર એક આર્ડિસ દીઠ અઢી આના અને એક આર્ડિસ ઉપરાંતનાં દર આર્ડિસ માટે દોઢ આનો લેવામાં આવે છે.

એડન, સીલોન તથા પોરટુગીઝ હિંદુસ્તાન માટેનો ટપાલનો દર સ્થાનિક ટપાલના દર જેટલોજ રાખવામાં આવ્યો છે.

પરદેશ મોકલવાના મની આરડર માટેની હકસાધ.

૧ પાઉંડ માટે ... .. ૩ આના	૫ પાઉંડ માટે ... .. ૧૨ આના
૨ પાઉંડ માટે ... .. ૫ આના	૫ પાઉંડથી વધુ માટે જેટલા પાઉંડ વધુ હોય
૩ પાઉંડ માટે ... .. ૮ આના	તે માટે ઉપર જણાવેલા પ્રમાણ મુજબ હકસાધ
૪ પાઉંડ માટે ... .. ૧૦ આના	લેવામાં આવે છે.

બ્રિટિશ પોસ્ટલ ઓરડરો—૬ પેની, ૧ શીલીંગ, ૧ શી. ૬ પે., ૨ શી. અને એ પ્રમાણે ૨૦ શી. સુધી દરેક વધુ ૬ પે. ની કીંમતના તેમજ ૨૧ શીલીંગની કીંમતના પોસ્ટલ ઓરડરો ૧૫ રૂપિયા પાંડ પ્રમાણે કીંમત ઉપરાંત થોડી હકસાધિલક પોસ્ટ ઓફિસે વેચાય છે. ૨ શી ૬ પે. થી વધુ નહીં એવી કીંમતના ઓરડરની હકસાધ ૧ આનો, ૩ શી. થી ૧૫ શી. સુધીના ઓરડરની

હકસાઈ ૧ આનો અને ૧૫ શી. થી વધુ કીંમતના ઝોરાસ્ટ્રીયન હકસાઈ ૧૧ આનો લેવામાં આવે છે. ખ્રીષ્ટીય પોસ્ટલ ઝોરાસ્ટ્રીયનો નાણાં યુનાઈટેડ કીંગડમમાં તથા બીજા સંસ્થાનો અને ખ્રીષ્ટીય પોસ્ટ ઓફીસ એજન્સીઓમાં તેમજ હીંદુસ્થાનમાં પણ અપાય છે.

હીંદી ચલણમાં મની આરડરો નીચલા દેશો ખાતે મોકલી શકાય છે:-ખ્રીષ્ટીય ઇસ્તિ આફ્રીકા, ખ્રીષ્ટીય તોરથ બોરનીઓ, સીસેન, કોરયાના કેટલાક ભાગ, ફારમોસાના કેટલાક ભાગ, જરમન ઇસ્તિ આફ્રીકા, હાંગકાંગમાંની ખ્રીષ્ટીય આશીસો, જાપાન, લેબોઆન, મોરીશીયસ, સેશેલ્સ, સ્ટેટસના સંસ્થાનો, જાંઝીબાર, પોરટુગીઝ હીંદુસ્તાન, અમ્બા, ફરીદકોટ, ગોવાલીયર, ઝીંદ, નાભા અને પતીઆલાં.

હીંદી પોસ્ટ આશીસોના ૧૯૦૯-૧૦ ના વરસના રીપોર્ટપરથી જણાય છે કે હીંદુસ્તાનમાં ટપાલ આશીસોની સંખ્યા ૧૮૬૪૨ ની અને કામદારોની સંખ્યા ૯૨૧૬૩ ની છે. એ વરસમાં ૯૨૧૧ કરોડ જણસો ટપાલખાતાં મારફતે રવાના થઈ હતી. એમાં ૨૫૫ લાખ જણસ રેજીસ્ટર કરવામાં આવી હતી. ૩૨૧ કરોડના ટપાલના સ્ટેંપ વેચાયા હતા અને ૩૪૩૧ કરોડના મની આરડરો ઇશ્યુ થયા હતા. વેલ્યુએએબલ પારસલોથી ૩૮૧ કરોડની રકમ વસુલ કરવામાં આવી હતી. ૩૨૫૧ કરોડની ૬૨ લાખ કરતા વધુ જણસો વીમો કિતરાવીને ટપાલ મારફતે રવાના કરવામાં આવી હતી. પોસ્ટ આશીસોએ રવાના કરેલા સાડી સતાવન લાખ તારના સંદેશોથી ૩૩૨ લાખની મેહેસુલ ઉપજ હતી, જ્યારે તેને લગતો ખર્ચ ૩૧૧૧ લાખને આશરે થયો હતો. પોસ્ટ આશીસની સેવીંગસ એકાઉન્ટ ૧૩૧૧ લાખ ખાતાઓ ચાલુ હતાં અને તેમાં ૩૧૫ કરોડની રકમ અનામત પડેલી હતી. એ વરસની મેહેસુલ ૧૯૪૩૨૭૫ પાઉંડની અને ખર્ચ ૧૯૮૬૭૫૫ પાઉંડ નો થયો હતો. ટપાલ મારફતે રવાના થયેલા કાગળપત્રો, પોસ્ટ કારડ, મનીઆરડરો વગેરેની જુમલે સંખ્યા ૯૪૩૯૪૨૮૦૯ ની હતી. તેમાંથી ૯૨૧૫૭૪૮ જણસો ડેડ લેટર આશીસમાં ગઈ હતી, કારણ કે તે ડીલીવર થઈ શકી નહીતી. એમાંથી ૩૦૧૮૬ જેટલી જણસો સરનામાવાળા ઘણી ઉપર અને ૪૩૧૧૮૬ જેટલી જણસો તે અસલ રવાના કરનાર ઘણી ઉપર પાછી મોકલવામાં આવી હતી. ફક્ત બંગાળ, મધરાસ અને મુંબઈમાં દરરોજ સરેરાસ ૧૩૭૬ જણસો સરનામાં વગર ટપાલમાં નાંખવામાં આવતી હતી અને તેમાંની કેટલીકમાંથી કામતી અવેજ પણ મળતો હતો. ડેડ લેટર આશીસોમાં ઉઘાડેલાં કાગળ પત્રોમાંથી કરંસી નોટ, ટુડી, રોકડ, વગેરે મળી લગભગ ૩૫૧ લાખનો અવેજ નીકળ્યો હતો. એ જણસોનો મોટો ભાગ, અસલ મોકલનાર ઘણીને અથવા સરનામાવાળા ઘણીને પાછો સવાધીન કરવામાં આવ્યો હતો. એક નોટ પેડ કાગળમાંથી તો કેટલા નાના હીરાઓ પણ મળ્યા હતા. સઉથી મોટું વેચાણ દેહીઆવાળી ટીકીટનું થયું હતું. એથી ૧૮૧૧ કરોડ ટીકીટ વેચાઈ હતી. એ વરસમાં છુટાવાના ૨૯ બનાવો બન્યા હતા, જેમાંના ૩ મુંબઈ ઈલાકામાં બન્યા હતા.

વીજળીક તારને લગતી જાણવા બેગ વીગતો.

સરવે તારો “સ્ટાનડર્ડ” વખત પ્રમાણે નોંધી લીધામાં આવશે, જે વખત હીંદમાં ગ્રીનીચના વખત કરતાં સાડાપાંચ કલાક આગળ, તથા મદ્રાસ વખત કરતાં નવ મીનીટ આગળ છે; બરમાહમાં ગ્રીનીચના વખત કરતાં સાડા છ કલાક આગળ, અને હીંદના “સ્ટાનડર્ડ” વખત કરતાં એક કલાક આગળ છે.

તાર અંગ્રેજી કે દેશી, કોઈપણ ભાષામાં મોકલી શકાય છે. પણ તેનું લખાણ તો અંગ્રેજી અક્ષરોએજ કરવું જોઈએ. તાર બહુજ ખોટા અક્ષરે લખવો જોઈએ, કે જેથી ભુલચુક થવાનો સંભવ રહે નહીં. તાર મેલવામાં કોઈપણ ભુલચુક, દીલ વગેરે તારખાતું વટીક કરે તો તેનો જોખમ લેનાર તથા મોકલનારનેજ માથે છે. જે મથક ખાતે તાર મુક્યો હોય ત્યાંની તાર આશીસથી પાંચ માઈલ સુધીની હદમાં સઘળા સંદેશ તારખાતું પોતાના માણસ જોડે પોહોચાડી આપે છે, પણ તેથી દુરની હદના સંદેશ ટપાલ મારફતે મોકલે છે. તેવી દુરની જગાએ મોકલેલા “એક્સપ્રેસ” અથવા “ઝોરાસ્ટ્રીયન” સંદેશ, જે મોકલનાર તેને લગતો ખર્ચ આપે તો, તારખાતું ખાસ જોખમ કે બીજા જોડવાળી પુગાડે છે. મોકલનારની મરજી હોય તો સંદેશ પરખીડાંમાં બીડ્યા વીના ખોટા તાર આશીસ પુગાડે છે, કે જે લેનાર ઘણી તે લેવાને ના પાડે છતાં તેની મતલબથી વાકેફ થાય. જ્યારે એક સંદેશ કોઈપણ કારણથી ઘટતે કંકાણે પુગી શકતો નથી ત્યારે મોકલનાર ઘણીને તે ખાખેની ખબર આપવામાં આવે છે. તાર આશીસમાં એક સંદેશ આખ્યા પછી તે ઘટતે

ઠેકાણે મોકલાતો અટકાવી શકાય છે પણ જે સંદેશ ઉપરની તારની ટીકીટ સ્ટાંપ મારવાથી રદ થઈ હોય, તો તેના પછિસા પાછા આપવામાં આવતા નથી. તાર આપીસમાંથી જે સંદેશો રવાના થઈ ચુકેલો હોય છે, તો રદ કરવા માટે બીજો તારનો સંદેશો મેલવો પડે છે. તાર મુકનાર તથા પોહોંચાડનાર આપીસમાં જરૂર કલાક સુધી તારની નકલ રહે છે; તે પછી એ નકલો કલકતે “એક આપીસ” માં જાય છે જ્યાં ચાર માસ સુધી તે રાખવામાં આવે છે. તાર મેલનાર અને લેનાર બંનેને દર ૧૦૦ શબ્દો દીઠ ચાર આના લઈ તેની નકલ આપવામાં આવે છે. વલી તારનો જવાબ મેળવવા માટેની રીપલાઈ ટેલીગ્રામ મોકલી શકાય છે. તેની સમજણ એવી છે કે, જેવી જાતના તારમાં જવાબ મંગાવવો હોય તે પ્રમાણે પછિસા આગળથી તાર આપીસમાં લેવામાં આવે છે, અને તે વીશેની ચેતવણી તાર લેનાર બંનેને તારની સાથેજ આપવામાં આવે છે. જે લેનાર બંને ઉત્તર નહીં મોકલે તો ભરેલા પછિસા તે લેનારનેજ રોકડા પાછા આપવામાં આવે છે.

ડીલીવરીને લગતી સુચના માટેનો ઠરાવેલો દર છ આનાનો કરવામાં આવ્યો છે. ડીલીવરીને લગતી સુચના-એટલે કે તાર મોકલનાર તાર લેનારને કયા દીવસે અને કયા વખતે મળ્યો તે જાણવા માંગતો હોય તો તે ખબરને ઉપલી ડીલીવરીને મંગાવી શકે છે અને એ ખબર પહેલી તકે તેને ખાતાં તરફથી પુરી પાડવામાં આવે છે.

ખાનગી તારના સંદેશો એક ઘણી એક મથકે નહીં હોતાં બીજે મથકે મુક્ત મોકલી આપવાની રીત બંધ કરી તે માટેનો પુરેપુરો લવાજમ આપવામાં આવે તોજ તે બીજે ઠેકાણે રવાને કરવામાં આવશે. પરદેશી તારના સંબંધમાં પણ એજ રીતે કામ લેવામાં આવશે. બંને સરનામાં એકજ શહેરનાં હોય તો જુદે સરનામે તાર પહોંચતો કરવા માટે કાંઈપણ લવાજમ લેવામાં આવશે નહીં.

હિંદુસ્તાનમાં એક શહેરથી બીજે શહેર મોકલવા માટેના તારના સંદેશાના દરો:-

તાકીદના (એક્સપ્રેસ) સંદેશો-સરનામા સહીત બાર શબ્દો માટે એક રૂપયો અને તે ઉપરના દરેક વધારાના શબ્દ દીઠ બે આના વધુ લેવામાં આવશે.

સાધારણ (ઓર્ડીનરી) સંદેશો-સરનામા સહીત બાર શબ્દો માટે છ આના અને તે ઉપરના દરેક વધારાના શબ્દ માટે અરધો આનો વધુ લેવામાં આવશે.

ઓર્ડીનરી કલાસના તારો રવીવાર અને તેહેવારના દીવસોએ લેવામાં આવતા નથી.

વરતમાનપત્રો માટેના ખાસ દર નીચે મુજબ છે:-

તાકીદના (એક્સપ્રેસ) સંદેશો-ઉડતાળીસ શબ્દો માટે એક રૂપીયો અને તે ઉપરાંતના દર છ શબ્દો દીઠ બે આના વધારે અને સરનામાના શબ્દો મુક્ત લેવામાં આવશે.

સાધારણ (ઓર્ડીનરી) સંદેશો-ઉડતાળીસ શબ્દો માટે આઠ આના અને તે ઉપરાંતના દર ૬ શબ્દો દીઠ એક આનો વધારે અને સરનામા મુક્ત લેવામાં આવશે.

વરતમાનપત્રો માટેનો એક સંદેશો એકજ મથકનાં ગમે તેટલાં વરતમાન પત્રોને પહોંચાડવામાં આવે તોપણ તે ઉપર એકજ વખતનો દર અને નકલ કરવાનો સો શબ્દો દીઠ ચાર આના લેખે લવાજમ પડે છે.

હિંદુસ્તાનની નીચલાં ઠેકાણાં માટે સરકારી તારનો લવાજમ દર શબ્દ દીઠ નીચે પ્રમાણે નક્કી કરવામાં આવ્યો છે:-

રશીયા અને ટરકી સીવાય યુરોપના બધા દેશો.	રશીયા માટે સ્વેડ મારફત..	... રૂ ૧-૮-૦
(તહેરાનની મારફત)..	... રૂ ૧-૮-૦	ટરકી-ફાઓ મારફત ...
” (ટરકી મારફત)...	... રૂ ૧-૬-૦	... રૂ ૧-૭-૦
રશીયા માટે કોકેસસ સહીત તહેરાન	” -સ્વેડ ”	... રૂ ૧-૮-૦
મારફત...	... રૂ ૧-૩-૦	એડન અને પેરીમ-મુબર્ક મારફત. રૂ ૧-૦-૦

હિંદી તારખાતાના ૧૯૦૯-૧૦ ના સાલના રીપોર્ટપરથી જાણાય છે કે એ વરસ દરમિયાન રૂ. ૧૨૧૧૯૨૧૯ ની પેદાસ થઈ હતી અને રૂ. ૧૨૧૧૨૭૮૪ નો ખર્ચ થયો હતો, જેથી રૂ. ૬૪૩૬ ની ચોખી આવક રહી હતી. વરસ આખરે કુલે થાપણ રૂ. ૧૦૮૯૭૦૧૧૩ ની હતી. વરસ દરમિયાન રૂ. ૨૫૭૭૭૮ તારખાતાના મકાનો બાંધવામાં ખર્ચવામાં આવ્યા છે.

મુંબઈની પારસી પંચાયતના ધરમખાતાંને લગતી જાણવાબોગ વીગતો.

પંચાયતના ધરમ ખાતાંઓના હાલના ટરસ્ટી સાહેબોના નામ—સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પાંચમાં) બેરોનેટ, શેઠ જમશેદજી અરશેદજી જમશેદજી, શેઠ બમનજી દીનશાજી પીટીટ, સર કાવશજી જાહાંગીરજી બેરોનેટ, શેઠ મનચેરજી પેસતનજી અરેગાત, શેઠ હોરમજી અરદેશર વાહાડયા અને શેઠ નવરોજી જાહાંગીર ગામડયા.

સને ૧૯૦૯ ના સાલનો પંચાયતના હીસાબનો ટુંક ઇતેખાબ.

૧૯૦૮ ના સાલની આખેરીએ પંચાયતનાં ફંડોની કુલે પુંજ એ વરશના ઇતેખાબમાં જણાવયા પરમાણે ૩૬૨૮૭૨૬૮-૧-૧૧ ની નીચે મુજબ હતી :—

૫૯૦૮૭૫૫-૧૧-૬ પારસી પંચાયતનાં તે વખતનાં પાંચ ટરસ્ટી સાહેબો હસતક હતી :—

૫૫૮૨૯૫૫-૧૧-૬ પારસી પંચાયતનાં જુદાં જુદાં ફંડોનાં ખાતાંઓની સરવાયાં પરમાણેની.

૩૧૬૩૦૦- ૦-૦ સુરતની પારસી અનજીમનનાં ધરમ ખાતાંઓની.

૯૫૦૦- ૦-૦ અહમદનગરની શેઠ જમશેદજી પેસતનજી પલાનટીનની દરેમેહેરનાં ખાતાંની.

૫૯૦૮૭૫૫-૧૧-૬

૨૩૩૪૨- ૩- ૬ સુરતનાં ધરમખાતાંઓના મેનેજરો હસતક સુરતનાં ધરમખાતાંઓનાં ફંડોનાં ૩૫૫૧૭૦- ૨-૧૧ પારસી સુરત એસીટી ફંડના ટરસ્ટી સાહેબો હસતકની.

૬૨૮૭૨૬૮- ૧-૧૧

પારસી પંચાયતના તે વખતના પાંચ ટરસ્ટી સાહેબો હસતકની પુંજ ઉપર જણાવયા મુજબ ૩૫૯૦૮૭૫૫-૧૧-૬ ની હતી. તેમાંથી સને ૧૯૦૮ ની આખેરી સુધીમાં જુદીદીન સવાલ સંબંધી થયેલા ખરચના ૩૭૧૨૦૪-૮-૮ બાદ જતાં પુંજ ૩૫૮૩૭૫૫૧-૨-૧૦ ની હતી.

ઉપર મુજબ આ સાલની શરૂઆતમાં પુંજ જે ૩૫૮૩૭૫૫૧-૨-૧૦ ની હતી, તે આ સાલની સેવટે ૩૫૯૨૪૨૬૧-૩-૨ થઈ હતી. એટલે આએ સાલમાં વધારો ૨૮૬૭૧૦-૦-૪ થયો છે.

આ સાલ પુંજમાં, સાધારણ રીતે, આગલાં સાલો સાથે સરખાવતાં વધારો ઓછો દેખાવાનું ખાસ કારણ આ છે કે આએ સાલમાં પારસી જનરલ હાસપીટાલનાં ફંડ ખાતેથી તે ખાતાંના સેક્રેટરીઓએ નાણું માંગવાથી ૩૫૫૦૦૦ આપયા હતા તથા જુદીદીન સવાલ સંબંધી વકીલોના આપણા તથા સામી બાગુના વકીલો વીગેરેના વધુ ખરચના ૩૫૫૯૯૪-૧૫-૨ આપવામાં આવ્યા હતા.

જુદાં જુદાં ઘણીઓએ આપેલી રકમનાં ખાતાંઓમાં આએ સાલ ૪ નવાં ખાતાંઓ નીચે પરમાણે પડયા છે :—૧. મરહુમ બાઈ આવાંબાઈ ફરાંમજી પીટીટે પોતાના વશીયતનામામાં આપેલી ૩૧૦૦૦૦ ની રકમનું ખાતું; ૨. શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટે તેવણના નખીરા બાઈ બેરાંમજી જાહાંગીરજી તથા બાઈ માણેકજી ધનજીભાઈની નવજેતની ખુશાલીમાં પડાવેલું ખાતું; ૩. બાઈ આવાંબાઈ મેરવાનજી જીજીભાઈ મુંગા તે મરહુમ શેઠ કાવશજી દીનશાહ પીટીટનાં વીધવાના પુનને સાથે તેવણના દેર શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ તથા ઘણીયાણી બાઈ ગુલબાઈ તથા છોકરાઓએ પડાવેલું ધરમખાતું; ૪. એક જરથોસતી બાઈએ પોતે સખત માંદગીમાંથી પરવરદેગારની મેહેરબાનીથી ફારેગ થયા તેના હેજાનમાં પડાવેલું ખાતું.

**આ સાલમાં જુદા જુદા ધણીઓએ રૂ૯૬૭૦૦ ની રકમ અનામત
જુદે જુદે ખાતે આપી છે તેની ટીપ.**

- ૫૦૦ શેઠ નવરોજજી કાવસજી સાહેર તથા ધણીયાણી બાઇ પીરોજબાઇએ કુલ જરથોસતી રવાંનોને અવલમંજલ પોંચાડવાનાં ફંડમાં.
- ૧૦૦૦ બેહેસતનશીન બાઇ રતનબાઇ ખરશેદજી તારાચંદના વકીલાટજી બાઇ ધનબાઈ ખરશેદજી તારાચંદ તથા બાઈ જીજીબાઇ ફરામજી વાડીયાએ ઉપલાંજ ફંડમાં.
- ૫૦૦ શેઠ જાંગીર એદલજી નશરવાનજીએ ગરીબ જરથોસતી વીધવાઓને પગાર આપવાના ફંડમાં.
- ૨૦૦૦ શેઠ બેરાંમજી એદલજી કલેક્ટર કરાંચીવાલાએ મુકતાદ તાંકજી દેશાવરો ખાતેનાં ગરીબ જરથોસતીઓને રૂપયા વેહેંચવાના ફંડમાં.
- ૫૦૦ બાઈ આવાંબાઇ ડોસાબાઇ ખરશેદજી ગાંધીએ ગરીબ જરથોસતી છોકરીઓને પરણાવી આપવાનાં ફંડમાં.
- ૫૦૦ ખાં બાં બમનજી બેરાંમજી પટેલનાં વીધવા તથા વકીલાટજી બાઇ રતનબાઇએ પંચાયતના જનરલ ધરમનાં ફંડમાં.
- ૫૦૦ બાઈ મોટીબાઈ કાવસજી એરચજી દેશાઈએ નવસારીનાં જરથોસતી રવાંનોને અવલમંજલ પોંચાડવાનાં ફંડમાં.
- ૧૨૦૦ રાંદેલના મેનેજરો તરફથી કસમે રાંદેલ તથા તેને મલતા સાત ગામ ગોદાવરાનાં જરથોસતી રવાંનોને અવલમંજલ પોંચાડવાનાં ફંડમાં.
- ૮૦૦૦ વલસાડના મેનેજરો તરફથી (જુદી જુદી વખતે આપેલા મલી) વલસાડની અનજીમનનાં ફંડમાં.
- ૨૦૦૦ નાગપોરની અનજીમનનાં ઓં સેક્રેટરી તરફથી (જુદી જુદી વખતે આપેલા મલી) નાગપોર તથા કામટીની જરથોસતી અનજીમનનાં ફંડમાં.
- ૫૦૦ શેઠ ડોસાબાઈ રસતમજી ઉમરીગરે સોલાપોરની અનજીમનનાં ફંડમાં.
- ૨૭૦૦ ચીખલીની અનજીમનના મેનેજરો તરફથી (જુદી જુદી વખતે આપેલા મલી) ચીખલીની અનજીમનના ફંડમાં.
- ૩૬૦૦ માંડવીના મેનેજરો તરફથી (જુદી જુદી વખતે આપેલા મલી) માંડવી તાલુકાની જરથોસતી અનજીમનનાં ફંડમાં.
- ૫૦૦ શેઠ હોરમજી મંચેરજી કામા તે શેઠ ફ. મ. કામાના ધરમ ખાતાંના ટરસ્ટીએ મહુવાની જરથોસતી અનજીમનનાં ફંડમાં.
- ૧૦૦૦ શેઠ હોરમજી કાવસજી ગોટલાએ મહુવાની જરથોસતી અનજીમનનાં ફંડમાં.
- ૬૧૦૦ મહુની અનજીમનના મેનેજરો તરફથી (જુદી જુદી વખતે આપેલા મલી) મહુની જરથોસતી અનજીમનનાં ફંડમાં.
- ૧૦૦૦ બાઈ જરબાઈ જમશેદજી જીજીબાઇએ ઉપલાંજ ફંડમાં.
- ૨૯૫૦૦ પારસી જનરલ હાસપીટાલના ઓનરરી સેક્રેટરીઓ તરફથી (જુદી જુદી વખતે આપેલા મલી) પારસી જનરલ હાસપીટાલ ફંડમાં.
- ૪૬૦૦ સુરતના મેનેજરો તરફથી (જુદી જુદી વખતે આપેલા મલી) સુરતની પારસી અનજીમનના ફંડમાં.
- ૫૦૦ બાઈ રતનબાઇ જમશેદજી ચીનાઇએ ઉપલાંજ ફંડમાં.
- ૧૦૦૦૦ મરહુમ બાઇ આવાંબાઇ ફરામજી પીટીટના વીલના એક્ઝક્યુટરોએ મરહુમ બાઈ આવાંબાઇ ફરામજી પીટીટે પોતાના વશીયતનામામાં આપેલી રૂ૧૦૦૦૦ ની રકમના ખાતાંમાં.

- ૫૦૦૦ શેઠ દ્રામજી હોરમજી બમનજી શેઠનાએ શેઠ દ્રામજી હોરમજી બમનજી શેઠનાએ ઉભા કીધેલાં ધરમખાતાંમાં.
- ૫૦૦૦ શેઠ બમનજી દીનશાજી પીટીટ શેઠ બમનજી દીનશાજી પીટીટ તેવણના નખીરા ભાઇ ખેરામજી જાંગીરજી તથા ભાઇ માણેકજી ધનજીભાઇની નવજ્જેતની ખુશાલીમાં પડાવેલા ખાતાંમાં.
- ૫૦૦૦ શેઠ બમનજી દીનશાજી પીટીટ બાઈ આવાંબાઈ મેરવાનજી જીજીભાઇ મુંગા તે મરહુમ શેઠ કાવશજી દીનશાજી પીટીટના વીધવાનાં પુત્રને સાર તેવણના દેર શેઠ બમનજી દીનશાજી પીટીટ તથા ધણીયાંણી બાઈ શુલબાઈ તથા છોકરાઓએ પડાવેલા ખાતાંમાં.
- ૫૦૦૦ શેઠ દીનશાહ પીરોશાહ શેઠનાએ એક જરથોસ્તી બાઇએ પોતે સખત માંદગીમાંથી પરવરદેગારની મેહેરબાનીથી પ્રાર્થ થયા તેના હેશાનમાં પડાવેલા ખાતાંમાં.

૯૬૭૦૦

“પારસી પંચાયતના શેહેનશાહી ઘહમખારના ફંડ” ખાતેથી આએ સાલમાં નીચલા બાનુઓનો અને ગ્રહસ્થોનો ઘહમખાર કરવાનો વારો હતો અને તેઓએ અનજીમનનાં ઘહમખારનાં ૬ જાહેર જમણા કર્યાં હતાં:—બાઈ હમાબાઈ દ્રામજી પીટીટ, શેઠ બમનજી દીનશાજી પીટીટ, શેઠ અરદેશર મેહેરજીભાઈ વીકાજી, બાઈ જરબાઈ નવરોજી વાડીયા, શેઠ રતનજી ખરશેદજી નવરોજી વાડીયા અને શેઠ ફરહુનજી અં ખરશેદજી ફરહુનજી પારખ.

“મુબઈનાં આંધલાં પાંધલાં તથા લાચાર જરથોસ્તીઓની પરવરસી કરવા માટે પગાર આપવાના ફંડ” ખાતેથી આ સાલ બધા મલી ૫૦૪ આસામીઓને મોટે ભાગે ૩૩ થી ૩૫ સુધી પગાર આપવામાં આવ્યો હતો. એ ૫૦૪ જણામાં ૪૧૭ બાઈઓ અને ૮૭ મરદો હતા. એ પગારોની રકમ ૩૨૩૧૧૪ની થઈ હતી. એ સાલમાં જીનાં પગારદારોમાંથી ગુજરી જવાથી તથા બીજા સખ્યોને લીધે જણ ૪૩ કમી થયાં હતાં અને જણ ૪૪ ના તથા પગાર કીધા હતા.

“મુબઈના તંગ દસ્ત હાલતમાં આવેલા જરથોસ્તીઓને આશરો આપવાના ફંડ” ખાતેથી આ સાલ મરદ ૧૮ અને બાઈઓ ૪૮ મલી ૬૬ આબરદાર જરથોસ્તીઓ, જેઓ જમાનાની ગીરદેશથી તંગદસ્ત હાલતમાં આવેલાં છે, તેઓને લવાજમ ૩૩૮૭૬ તથા મોંધવારીના ૩૧૯૨ મલીને ૩૪૦૬૮ આપવામાં આવ્યા હતા.

“ગરીબ લાચાર જરથોસ્તી વીધવાઓને આશરો આપવાના ફંડ” ખાતેથી ૧૨૬ વીધવાઓને મુબઈ કરી ૩૩ થી ૩૫ નો માસીક પગાર આપવામાં આવ્યો હતો તેની રકમ ૩૫૧૮૨ ની થઈ હતી.

“મુબઈ તથા દેશાવરો ખાતેની જરથોસ્તી જંદ અવસ્તાની નીશાલોના ફંડ” ખાતેથી મુબઈ અને દેશાવરો મલી ૩૨ નીશાલોમાં જંદ અવસ્તા અને જરથોસ્તી ધરમને લગતાં મુલતત્વોનું જ્ઞાન આપવામાં આવ્યું હતું. ઉપરી સાથે એ ખાતાંમાં ૪૦ શીક્ષકોને રોક્યા હતા, જેઓના પગારો વીગેરેની વારશીક રકમ ૩૫૧૭૭ ની થાય છે. એ નીશાલોના ઉપરી તરીકે એરવદ એદલજી કેરસાસપજી આંટીયાએ કામ કર્યું હતું. એ નીશાલો નીચે પરમાણે જીદાં જીદાં ગામો ખાતે હતી:—૫ મુબઈ, ૧ મહુવા, ૧ ભરૂચ, ૧ દેવીયર, ૧ રાજકોટ, ૧ વલસાડ, ૩ નવસારી, ૧ બારડોલી, ૧ નારગોલ, ૧ ભાઠા, ૧ વીયારા, ૧ સરોડા, ૧ ઊદવાડા, ૧ કુદીયાણા, ૧ ધંજિતપોરા, ૧ સોલાપોર, ૧ ખંખાત, ૧ બદનેરો, ૧ તારાપોર, ૧ ગણુદેવી, ૧ બીલીમોરા, ૧ ખેરગામ, ૧ ઓરપાડ, ૧ તડગામ, ૧ કરંજ અને ૧ ભગવા.

“કુલ જરથોસ્તી રવાંનેને અવલમંજલ પોહોંચાડવાના ફંડ ખાતા” માંથી નરેશલાલ અને ખાંધીયાઓ મલી ૫૮ જણને રોકવામાં આવ્યા હતા, જેઓના અને એ ખાતાના મહેતા, માણસો, રામોસી અને માલીઓ વીગેરેનાં પગારના એ વરશે ૩૨૬૫૫૨ થયા હતા. એ ખાતામાંથી વફાદારીથી લાંબી નોકરી બળવનાર નરેશલાલ ખાંધીયાઓ તથા તેઓનાં મરણુ ખાદ તેઓની પ્રીધવાઓ મલી જણ ૧૭ ને દરેકને ૩૪ થી ૩૭ સુધીનો માસીક પગાર આપ્યો હતો.

“મુક્તાદને ટાંકણે દેશાવરો ખાતેના આંધલા પાંગલાં તથા ગરીબ જરથોસ્તીઓને વેહેંચી આપવા સાઝ રૂપીયા વાલવાના ફંડના ખાતાં” માંથી એ સાલ દેશાવરોનાં ૯૮૨ ગરીબ જરથોસ્તીઓને ૩૧૧૧૩૩ ગામે ગામના મેનેજર સાહેબો હસતક વેહેંચી આપ્યા હતા. તથા “મુક્તાદને ટાંકણે કોઈ પણ કેકાળાનાં આંધલાં પાંગલાં તથા ગરીબ જરથોસ્તીઓને વેહેંચી આપવા સાઝ રૂપીયા વાલવાના ખીજાં ફંડ” ખાતાના કારણુ માટે દર સાલ મુક્તાદને ટાંકણે સખી ગ્રહસ્થોમાં એક લીસટ કરતું કરવામાં આવે છે, તેમાં આ સાલમાં ૩૭૧૫ ભરાયા હતા. એ ખાતેથી જણ ૪ ને ૩૧૮૯ આપ્યા છે. એ ગામોનાં નામ નીચે પરમાણુ છે :— સુરત શહેર, સુરતનાં પરાંઓ, સુરતને લગતાં ગામો (વેસુ, હુમસ, સુમાલી, દામકા, ટેણા, મંદરોઈ, એલાવ, રાંદેર, બેસાંણ, અગજળુ, રીગનપોર, કુદીયાળા, બગવા, ભાડા, માંડવી, કરંજ, અમરોલી, વરીઆવ, પુણા, જોરપાડ, રૂડવાડ, ખન્નેદ, કુંડી, પાટલદેવી), ઉદવાડ, દમણુ (નાલી તથા મોટી), તારાપોર, વલસાડ, ગણુદેવી, સાદરવેલ, દેગામ, અગાશી, ખીલીમોરા, ચીખલી, મેધોર, દેહેલું, દેવીપર, નારગોલ, તડગામ, સરોડા, નવસારી, નવસારીને લગતાં ગામડાંઓ (તવડી, ખારડોલી, મહુવા, વાડપોસરા, સરપોરપારડી, વીયારા, શીઓદપુની, હાલાવરોલી), ભરચ, ભરચને લગતાં ગામડાં (અંકલેશર, હાંસોટ), ખેરગામ, વડોદરા, ખંખાત, પારડી, રાજકોટ, સોલાપોર, પુના અને દેવલાલી.

“નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ ટ્રાન્સલેશન ફંડ ખાતે” થી ૧૧ પુસતકોને નાનો મોટો આશરો આપવામાં આવ્યો હતો. એઓમાં નીચલાં પુસતકો જરથોસ્તીઓનાં ધરમ, તવારીખ, સંસાર અને સાહીત્યને લગતાં હતાં. જુદાં જુદાં પુસતકોને આશરો આપવા વીગેરે પાછલ એ સાલ કુલે ખરચ ૩૩૬૬૩ નો થયો હતો.—King Solomon's Temple and the Ancient Persians, જરથોસ્તી ધરમ સંબંધી ભાશાણુ અને વાએજ્ને, ભાગ ૪ થો, The Zoroastrian Code of Gentlehood, પેહેલવી વંદીદાદતુ ગુજરાતી વાંચણુ તથા તરજુમો, અવસતાતુ ખગોળ-યજ્ઞોના ઘોડા ગાડી ઈલાદી, English Avesta Dictionary, The Hymns of Zoroaster, અષો જરથોસ્ત અને તેમનો પેગામ, Revelation considered as a Source of Religious Knowledge, Discourses on Iranian Literature, ધરમી જોડાની ગેખી ફતેહ. એ ઉપરાંત એરવદ શહેરીયારજી દાદાભાઈ ભરચા પાસે પેહેલવી ભાષાના અભયાસ માટે ચોપડીઓની જે માલા તઈયાર કરાવી છે તે માલામાં Lessons in Avesta Part III અને Lessons in Pahlavi Pazend Part III એ મુજબની ચોપડીઓ છપાઈ છે, તેની છપામણીના ૩૧૪૭૬ થયા છે, જે ઉપડી ૩૩૬૬૩ ની રકમમાં સમાય છે. આ ફંડ ખાતેથી ખરીદેલી ચોપડીઓમાંથી ૨૨૦ ચોપડીઓ મુખ્ય અને દેશાવરો ખાતેની જદ અવસતાની નીશાલોનાં બચ્ચાંઓને ઈનામમાં આપી છે, તથા આશરે ૬૭૯ ચોપડીઓ જરથોસ્તીઓના જાહેર પુસતકખાનાંઓ વીગેરેને ભેટ આપી છે.

“નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ પેહેલા ખારોનેટની માદમાનીને ખાર' ઉભી કીધેલી જરથોસતી મદરેસાનાં ફંડ ખાતે” થી એ મદરેસાના પેહેલવી, અવસ્તા અને સંસકરત માપાઓના શીક્ષકો તથા માણસ મલી તેઓનાં પગારના આ સાલ ૩૫૩૪૦ થયા હતા અને વીદ્યારથીઓની સકોલરશીપનાં ૩૨૧૦૬ થયા હતા. આ સાલની સેવટે મદરેસામાં ૩૬ વીદ્યારથીઓ હતા. એ મદરેસાના અભ્યાસ માટે કોલમખીયા યુનીવરસીટીવાળા પ્રોફેસર એ. વી. ડબલ્યુ. જોકસન તથા પ્રોફેસર એસ. આર. બંડારકર એઓએ સને ૧૯૦૮ ના સાલની સેવટે પરીક્ષા લઈ સારો રીપોર્ટ કર્યો હતો.

“ચોપાટીની શેઠ પ્રરદુનજી સોરાબજી પારખની ધરમશાલા” માં આ સાલની સેવટે ૨૯ મરદો અને ૪ બાઈઓ મલી ૩૩ જણ આશરો લેતાં હતાં. ૬૦ અરદેશર હોરમજી ધાસવાલાએ એઓની સારવાર કીધી હતી. જરથોસતીઓ તરફથી આ સાલ સરઅવસરે ૨૫૭ દીન ખાણું થયાં હતાં તથા ૧૦૮ દીન ખાણું ધરમશાલાનાં ફંડમાંથી થયાં હતાં.

“મુ'બઘના ગરીબ લાચાર જરથોસતીઓ ગુજરે તેઓના રવાંનેને અવલ-મંજલ પોહોંચાડવા તથા ધરમની કીરીયા વગેરેનો દીન ૪ નો ખરચ કરવા માટે આશરો આપવાનું ફંડ”.—નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈએ પારસીઓને માટે કરેલી સખાવતનાં ધરમ ખાતેથી એ ખાતે ૩૪૦૦ ની મદદ આપવામાં આવી હતી. એ ખાતેથી ૫૪ રવાંનો માટેનો ખરચ આપવામાં આવ્યો હતો.

“જરથોસતી માએ બાપોને પેટ જનમેલાં બાલકોને સુદરે પેહેરાવવાના કારણસર આશરો આપવાના ફંડ” ખાતેથી આ સાલ ૫ બચ્ચાંઓને સુદરેહ પેહેરાવવા માટે તેઓના ગરીબ માબાપોને દરેક બાલક દીઠ ૩૨૫ આપવામાં આવ્યા હતા.

“મુ'બઘની કોલાખાની દેવાનાશાલા મધે રહેલાં ગરીબ લાચાર જરથો-સતીઓની પરવરશીને લગતા ખરચને માટે” તેના ફંડ ખાતેથી શેઠ નક્ષરવાનજી માણેકજી પીટીટનાં ધરમ ખાતે આએ સાલમાં ૩૩૫૬ આપ્યા હતા.

નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પાંચમાં) ખારોનેટ જેવણની નેમનુક ટરસ્ટી તરીકે સને ૧૯૦૮ માં થઈ હતી, તેવણ સાહેબે આ હીસાબ ઉપર સહી કરી નથી, કારણ સહી થતી વખતે તેવણ સાહેબ યુરોપ હતા. સર કાવશજી જાહાંગીર ખારોનેટ, જેવણ સાહેબની નામદાર કોર્ટ તરફથી આ હીસાબવાળા સાલમાં નેમનુક થઈ હતી, તેવણ સાહેબે આ હીસાબ ઉપર સહી કીધી છે.

ભવીષ માટે નીચલાં ખાતાંઓ તરફ મદદ કાળે જરથોસતી સાહેબોનું ખાસ ધ્યાન ખેંચવામાં આવે છે :—મુ'બઘ તથા દેશાવરો ખાતેની જરથોસતી જંદ અવસતાની નીશાલોનું ફંડ, ગરીબ લાચાર જરથોસતીઓની છોકરીઓને પરણાવી આપવા માટે આશરો આપવાનું ફંડ, પારસી સંકટ નીવારણુ ફંડ, ગરીબ જરથોસતીઓને ધંધે લગાડવાનાં કામમાં મદદ આપવાનું ફંડ અને ગરીબ પારસી બીમારોને હવાનાં ફેરફાર માટે જવા કાળે અને હડખાં અથવા બીજાં દરોદોના ઇલાજ વગેરે સખઓ માટે મદદ કરવાનું ફંડ.

નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી બેનીવોલન્ટ ઇનસ્ટીટ્યુશન ખાતે;

મહેલા ૩૧૭૮૭૪ ની વીગત.

તા. ૧૪ મી આગસ્ટ સને ૧૯૧૦ થી તા. ૩૧ મી જુલાઈ સને ૧૯૧૧ સુધી.

૧,૫૦૦ આગે ખાતાને નોટો તથા બોંડો અનામત રાખી વ્યાજ વાપરવાની સરતે નીચલી મદદ મલી છે.

૫૦૦ શેઠ કેમશર અરદેશર ચીનાઈએ મરહુમ મુરખીજી શેઠ અરદેશર હોરમશજી ચીનાઈની પવીત્ર યાદમાં તેવણુની યાદગારી અને પુનને માટે નોટ ૩૫૦૦ની ટકા ૩૩ ની આપી કે તેનું વ્યાજ આગે ખાતાની મુબઈની નીશાલોમાંનાં ગરીબ જરથોસતીઓનાં છોકરાઓને સીખવાની ચોપડીઓ પુરી પાડવામાં વાપરવું.

૬૦૦ નવસારીના રહીશ બાઈ નવાજબાઈ બરજેરજી બહમનજી મેહેતાનાં વીવવાએ મરહુમ ખાવીદ શેઠ બરજેરજી બહમનજી મેહેતાની પવીત્ર યાદમાં તેવણુની યાદગારી અને પુનને માટે નોટો ૩૬૦૦ ની ટકા ૩૩ ની આપી કે તેના વ્યાજની આવકમાંથી આગે ખાતાની શ્રી નવસારીની કન્યાશાલામાં જે છોકરી દર માસે શીવવા, વેતરવા તથા ભરવાના કામમાં સરવેથી સરસ જણાય તેને માસીક રૂ. ૩૧ ની સ્કાલરશીપ એ મરહુમને નામથી આપવી અને બાકીની જે વ્યાજની રકમ રહે તેમાંથી એજ સ્કુલની ગરીબ માય બાપોની છોકરીઓને મરહુમની છોકરી બાઈ જરબાઈના નામથી મુક્ત શીખવાની ચોપડીઓ અપાવવી.

૪૦૦ શેઠ પેસતનજી બરજેરજી મેહેતા તથા શેઠ નવરોજી ચાંદજીભાઈ મેહેતા તથા શેઠ કવશજી ડોસાભાઈ ડેબુ તે મરહુમ શેઠ મેરવાનજી પાલનજી દાગરીઆની યાદગારી કાયમ રાખવા માટેનાં ફંડ કમીટીનાં મેમબરોએ એ મરહુમની યાદગારી અને પુનને માટે નોટો ૩૪૦૦ ની ટકા ૩૩ ની આપી કે તેનું વ્યાજ આગે ખાતાની શ્રી નવસારીની છોકરા છોકરીઓની ગુજરાતી નીશાલોમાં એ મરહુમને નામથી ધનામો આપવામાં વાપરવું.

ઉપલી રકમો શીવાય શેઠ રસતમજી બેરાંમજી જીજીભાઈએ પંચાએતમાં આપેલા ૩૪૦૦૦ નાં બોમ્બે ઇમ્પ્રુવમેન્ટ ટ્રસ્ટનાં બોંડ ટકા ૪ નાં તે મધેથી ૩૩૦૦૦નું વ્યાજ તેવણુનાં મરહુમ બપાવાજી શેઠજી બેરાંમજી જીજીભાઈ સી. એસ. આઈ. તથા માતાજી બાઈ હીરાંબાઈ નાનાભાઈ બેરાંમજી જીજીભાઈનાં પુત્ર અરથે આગે ખાતાનાં “બોજણુ ફંડ” ખાતે વાપરવું તથા ૩૧૦૦૦ નું વ્યાજ એ બેઠ મરહુમને નામથી આગે ખાતાની મુબઈની કોટની છોકરા છોકરીઓની સ્કુલમાં ધનામ આપવામાં વાપરવું.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ સ્કુલનું લોજન ફંડ.

સર જમશેદજી સ્કુલના ચુંટી કહાડેલા લાયક વીદ્યારથીઓ જેઓના માબાપની કમગુંજસને સબએ બરોબર પુરતો ખોરાક મળી શકતો નથી તેઓને બપોરના જમાડવા સાર “લોજન ફંડ” ઉઘાડવામાં આવ્યું છે તેમાં તા. ૧૪ મી આગસ્ટ ૧૯૧૦ થી તા. ૩૧ મી જુલાઈ ૧૯૧૧ સુધી સખી મદદસથો તથા બાનુઓ તરફથી મળેલી રોકડ મદદની વીગત:—

૧૧,૬૭૪ “લોજણુ ફંડ” ખાતે.

૧૪,૦૦૦ જાયુકની ઘાપણુ સાર વ્યાજ વાપરવાની સરતે નોટો તથા બોંડો આવેલા.

- ૧,૫૦૦ શેઠ નવરોજી મેહેરવાનજી જમશી પટેલે મરહુમ માતાજી રાણીબાઈ રસતમજી જમાશ પટેલ તથા મરહુમ બાઈ કુવરજી મેરવાનજી જમશી પટેલ તથા મરહુમ બાઈ દોરાબજી મેહેરવાનજી જમશી પટેલ તથા મરહુમ બાઈ બાનુંબાઈ કુવરજી મેહેરવાનજી જમશી પટેલનાં પુત્રને સાર મોકલેલા ૩૧૫૫૦ તે મધેથી ખરીદ કીધેલાં બેન્ડ ૩૧૫૦૦ નાં ટકા ૪ નાં.
- ૯,૩૦૦ શેઠ શાપુરજી બરજેરજી બરયાએ ભાણેજ શેઠ પીરોજશા ડોસાભાઈ બરયાનાં પુત્રને માટે બેન્ડે ઇલેક્ટ્રીક સપલાઈ બેન્ડ ટરામવે કુંપનીના શેરો ૬૨, ટકા ૬ નાં આપ્યા.
- ૫૦૦ શેઠ ડોસાભાઈ મેરવાનજી કરાકા તથા બેસીઓએ મરહુમ બાઈ જરબાનું તે શેઠ જાંઘીર દીનશાજી નરીમાનનાં ધણીઆણી રોજ ૭ મો અમરદાદ માહા ૯ મો આદર ૧૨૭૯ ચઠ્ઠેજરદી, તા. ૧૮ મી મેહે સને ૧૯૧૦ ને દીને શ્રી પુના ખાતે બેહેસ્તનશીન થયાં તેનાં પુત્રને સાર પોરટ ટ્રસ્ટ બેન્ડ ૩૫૦૦ નું ટકા ૪ નું મરહુમની બાજને દીને જમાડવા સાર આપ્યું.
- ૧,૫૦૦ શેઠ શાપુરજી જીવાજીએ મરહુમ ધણીઆણી બાઈ ખરશેદબાઈ રસતમજી જમશેદજી જીજીભાઈ તેવણ રોજ ૧૧ મો માહા ૭ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૭૫ ચઠ્ઠેજરદી, તા. ૨૩ મી મારચ ૧૯૦૬ ને દીને હક થયાં તેવણની પાંચમાં વરસની બાજની પવીત્ર યાદમાં તેવણનાં પુત્રને સાર નોટો ૩૧,૫૦૦ ની ટકા ૩૩ ની મરહુમની બાજને દીને જમાડવા આપી.
- ૨૦૦ ડાક્ટર જાંઘીર દીનશાજી નરીમાન તથા બીજાં સગાંઓએ મલીને મરહુમ ધણીઆણી જરબાનું તે શેઠ ડોસાભાઈ મેરવાનજી કરાકાની દીકરી રોજ અમરદાદ માહા આદર ૧૨૭૯, તા. ૧૮ મી મેહે ૧૯૧૦ ને દીને હક થયાં તેનાં પુત્રને સાર નોટો ૩૨૦૦ ની ટકા ૩૩ ની આપી.
- ૧,૦૦૦ શેઠ કાવશજી હોરમશજી વાડીઆએ મરહુમ મુરખી શેઠ હોરમશજી રસતમજી વાડીઆ તથા મીસ્ત્રીનાં પુત્રને સાર નોટો ૩૧૦૦૦ની ટકા ૩૩ ની આપી.
- ૨,૩૭૪ શેઠ જલભાઈ અરદેશર શેઠનાં ૩૨૫૦, શેઠ મેરવાનજી નવરોજીજી ગોલાઈ ૩૨૦૦, બાઈ આપાંબાઈ મેહેરજીભાઈ કાશીનાથે પોતાનાં મરહુમ વાહાલા માતાજી બાઈ મેહેરબાઈ જમનજી સોરાબજી જમશેદજી જીજીભાઈની બીજ વરસની ગંભીર યાદમાં ૩૧૩૫, શેઠ ડોસાભાઈ જમશેદજી ખંભાતા તરફથી બેહેસ્તનશીન ધણીઆણી બાઈ માણેકબાઈની અશો યાદમાં ૩૧૦૧, મીસીસ પી. દાદાભાઈ ૩૧૦૦, ખાન બાહાદુર બરજેરજી દોરાબજી પટેલ સી. આઈ. ઇ. ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ રસતમજી ધનજીશા કપતાનનાં ધરમનાં ૫૩ના ટરસ્ટીઓએ શેઠ હોરમજી નવરોજી કપતાન મારફતે ૩૧૦૦, જીનત ગુજન શેઠ બેહેરાંમજી ખુરશેદજી ગાંધીની અશો યાદમાં ૩૬૦, મરહુમ મુરખીજી કુવરબાઈ તે શેઠ દાદાભાઈ નશરવાંનજી કંટરાકટરનાં વીધવાની પવીત્ર યાદમાં ભાણેજ શેઠ નશરવાંનજી જમશેદજી બલસારા તરફથી ૩૬૦, મરહુમ મુરખીજી દાદાભાઈ નશરવાંનજી કંટરાકટરની પવીત્ર યાદમાં શેઠ નશરવાંનજી જમશેદજી બલસારા તરફથી ૩૬૦, મરહુમ શેઠ શાવકશા નવરોજીજી ધડીઆણીની વરસ દીવશની બાજની યાદમાં એવણનાં બેસીઓ તરફથી ૩૫૫, મરહુમ શેઠ નાદરશા ફરાંમરોજ ડોસાભાઈ મોટાભાઈ તે શેઠ ફરાંમરોજ હોરમસજી મેજરનાં

બેટાનાં ઉઠમણામાં તેમની પુંજમાંથી તથા ખેસીઓએ ભરેલી રકમમાંથી રૂ. ૩૫૧, શેઠ અરદેશર હોરમશજી મામા તથા તેવણનાં ધણીઆણી અને છોકરાઓએ મલીને બેહેસ્તનશીન બાઇ ગુલબાઇ તે શેઠ કાવશાહ હોરમશજી મામાનાં દીકરી તથા શેઠ હોરમશજી પેસતનજી મામાનાં વીધવાનાં ઉઠમણામાં ભરેલા રૂ. ૩૫૧, બાઇ કુંવરબાઇ તથા પીરોજશા જમશેદજી ખાન તરફથી સગાં શીરીનબાઇ તે શેઠ રતનજી જીવણજી પેમાસતરનાં ધણીઆણીનાં પુનને સાર રૂ. ૩૫૧, બાઇ મેહેરબાઈ કેખશર અરદેશર ચીનાઇએ શકારા શેઠ અરદેશર હોર મશજી ચીનાઇનાં ઉઠમણામાં ભરેલા રૂ. ૩૫૦, શેઠ કાવશજી બેજનજી શેઠનાં તરફથી રૂ. ૩૫૦, બાઇ જરબાઇ દીનશાજી મુલ્લાંએ મરહુમ પીતાજી શેઠ ફરદુનજી ફરાંમજી કરાકાની અશો યાદમાં રૂ. ૩૫૦, શેઠ જહાંગીર શાપુરજી ગજદર રૂ. ૩૫૦, બાઈ ગુલબાઈ માણેકજી ડાકટર તથા દીકરીઓ બાઈ સખરમાય ફરાંમરોજ વકીલ તથા બાઈ શીરીનબાઈ કેખશર જડજી તરફથી સગાં મરહુમ શેઠ બેહેરામજી એદલજી ઉમરીગરના પુણુ સાર રૂ. ૩૫૦. એ વીગેરે રૂ. ૬૧૫ ની બીજી પરચુટણુ શેઠ રકમો મલીને જુમલે રૂ. ૩૨૩૭૪.

૧૭,૮૭૪

મુંબઈની ૫ સકુલોમાં વીદ્યારથીઓની સંખ્યા ૧૦૦૦ ઉપરની છે તે મધેથી ધણી સંખ્યા જની તપાસ પછી ૩૨૫ છોકરા તથા છોકરીઓ એ ૫૩ મધેથી જમાડવા લાયકનાં જણાયાં છે. ફંડની કોટાઇને લીધે એ ફંડ ખાતેથી હાલ ૧૦૦ થી ઉપર બચાંઓને જમાડી શકાતાં નથી. એ ઉપરાંત ૧૦૦ બચાંઓને મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વહાડયાનાં ચેરીટી ફંડ ખાતેથી એ ફંડના ત્રસડી સાહેબો તેઓનાં ફંડને હીસાબે જમાડે છે. તે છતાં બાકીનાં ૧૨૫ નીરાધાર વીદ્યારથીઓને ફંડનું પુરતું સાધન નહી હોવાથી જમાડવા વગર રહી જાય છે. એ સખબને લીધે તથા એ ફંડ જથુકતું ચાલુ રાખવા સાર સખી ખાનુઓ અને ગ્રહસથોને નમનતાઇ સાથ અરજ કરવામાં આવે છે કે, ઉદાર દીલથી આ ફંડને નાણાંની વધુ મદદ મેહેરબાની કરી કરવી. કોઈ ધણી સરઅવસરે એ બચાંઓને ખોતાને હીસાબે જમાડવા સાર પાંચ દીન અગાઉથી લખી જણાવશે તો તે વીશે ઘટતી ગોઠવણુ કરવામાં આવશે.

શેઠ જી. સો. ગજદર તરફથી છત્રી નંગ ૫૦ તથા શેઠ પદમ સો. એમ. ગોદરેજ તરફથી છત્રી નંગ ૧૮ તથા એક જરયોસતી બાઇ તરફથી છત્રી નંગ ૧૫ મલી જુમલે છત્રી નંગ ૮૩ આએ ખાતાંની મુંબઈની સકુલોનાં લાએક ગરીબ છોકરા છોકરીઓને વેહેંચી આપવા સાર બેટ આવી છે.

રાધણુ કલાની પરીક્ષા મધે છોકરીઓને ખાશ ઇનામ આપવા માટે આવેલી રકમોની વીગત:—

શેઠ શાપુરજી જીવાજીની ૩ દીકરીઓ તરફથી રૂ. ૨૦ રોકડા.

બાઈ અરશેદબાઈ શાપુરજી બાટલીવાલાએ કોટની છોકરીઓની નીશાલમાં ૧ ઇનામ સાર રૂ. ૩૧૦ રોકડા.

બાઇ ગુલબાઇ સોરાબજી જમશેદજી તરફથી ઘોબીતલાવની છોકરીઓની નીશાલમાં ૧ ઇનામ સાર રૂ. ૩૫ રોકડા.

શેઠ જીવાજી શાપુરજી ધનજીબાઈ તરફથી બેટ—બીલોરી કાચનાં જુમર નંગ ૩, તે મધે લાઇટ ૮ નાં નંગ ૨ તથા લાઇટ ૧૨ નું નંગ ૧ મલી જુમલે નંગ ૩ તથા તે ટાંગવાનાં ખરચને માટે રૂ. ૧૫૦ રોકડા આપ્યા છે.

સુરતની પારસી પંચાએતને લગતી જાણવાબેગ વીગતો.

સુરતમાં ધરમશાળા બાંધવાના ફંડમાં ભરાયલા નાણાં રૂ ૧૦,૦૦૦) જેટલાં સુરતમાં ઝોરાસ્ટ્રીયન બાંધવાનાં ફંડમાં ત્રાન્સફર કરવાનો ઠરાવ થયો છે કેમકે શેઠ પેસ્તનજી ઉકરજી શેઠના પોતાની સ્થાવર મીલકતોનું ત્રસ્ટ કરી તેના ત્રસ્ટીઓ નીમીને તે મીલકતો વેચી સુરતમાં ધરમશાળા બાંધવાને ફરમાવી ગયા છે એટલે હવે એ ધરમશાળાના ફંડના નાણા તેના ભરનારા સાહેબોની મંજુરપાતથી ઝોરાસ્ટ્રીયનમાં ટ્રાન્સફર કરવાના છે અને જ્યારે શેઠ પેસ્તનજી શેઠવાલી ધરમશાળા બાંધવાની છે ત્યારે પંચાત હસ્તકની ધરમશાળા બાંધવાની હવે જરૂર નથી.

ધી સુરત પારસી ઝોરાસ્ટ્રીયન માટે મુંબઈના મીલ એજન્ટ અને વેપારી સુરતવાસી શેઠ રસ્તમજી મનચેરજી કુકાએ રૂપયા ૮૦૯૩૪ ની નાદર સખાવત કરી છે તે નીચે પ્રમાણે રોકડા નાણામાં તથા મીલકતોમાં આપી છે.

રૂપયા

૨૦૦૦૦ સુરત શહેરમાં શાહપોરના જીલ્લામાં આવેલી મોટા વીસ્તારવાળી ૫) મીલકતો જેમાંની ચાર એક એકને લગતી છે અને માંચમી એ સઘળી મીલકતોને ઉપયોગી થઈ પડે એવી ખુલ્લી જમીનનો ટુકડો છે.

૧૦૦૦૦ સદરહુ મીલકતોની મરામત માટે રોકડા રૂપીયા દશ હજાર આપ્યા છે.

૧૪૫૦૦ ઝોરાસ્ટ્રીયનના ખરચ માટે સ્થાપન કરવાના ફંડમાં પોતાના તરફના રૂ ૧૦૫૦૦ તથા શેઠા છોઈ કુકાની કુંઠ તરફના રૂ ૪૦૦૦) મલી છે.

૨૦૦૦૦ ઝોરાસ્ટ્રીયનના ખરચ માટે ઉપલી રકમ ઉપરાંત દર સાલ રૂ ૨૦૦૦૦ દશ વરસની મુદત સુધી આપવાને શેઠ કુકાએ ખુશી ખતાવી છે.

૫૦૦૦ પોતાના કુટુંબના ગુજરેલાં રવાનોની બાજના ખરચ કરી વધારે પડે તે ઝોરાસ્ટ્રીયનના ફંડમાં લેવાને માટે.

૧૦૦૩૪ સુરતમાં પારસીઓના ઉતારા માટે બાંધવા ધારેલી ધરમશાળાના ફંડમાં શેઠ રસ્તમજી કુકાએ પોતે ભરેલા તથા દોશત આશનાવો તથા જાણુ પીછાણુનાઓ પાસે ભરાવેલા તે વીગેરે બીજા ભરાયલા રૂપીયા વીઆજ સાથે થયેલા.

૧૪૦૦ સુરતના શેહેનશાહી આતશબેહેરામ આગલ શેઠ રસ્તમજી કુકાએ પંચાએતને લઈ આપેલું મકાન એક.

ઉપલી શેઠ કુકાની સખાવત ઉપરાંત શેઠ પેસ્તનજી ઉકરજી પનીરવાલાના પુત્ર માટે રૂ ૫૦૦, શેઠ એલજી પાલનજી લાલકાકાના ત્રસ્ટીઓએ રૂ ૨૮૬-૮ તથા પરચુટણ રૂ ૪૦ મલી રૂ ૨૮૬-૮ બીજા વધુ ઝોરાસ્ટ્રીયનના ફંડમાં ભરાયા છે. સુરતની પારસી પંચાએત તરફની દર સાલ ચોક્કસ રકમ ગરીબોના ફંડમાંથી આપવામાં આવશે. વલી મુંબઈ ખાતેથી પંચાએત તરફની ત્રીશ હજાર રૂપીયા થોડા વખતમાં ભરાશે તેમજ સુરત ખાતે રૂ ૧૦૦૦૦ જેટલી રકમ એક મહત્વ તરફથી ભરાવાની નક્કી થઈ છે. ઝોરાસ્ટ્રીયનના મકાનોની મરામત મોટા પાયા ઉપર હાલમાં ચાલી રહી છે અને એ ખાતું આવતા જનવારીથી ચાલતું થવાની દરેક વધી છે. હાલ તુરત ૪૦ છોકરાઓ દાખલ કરવામાં આવશે અને રફતે રફતે વધારો કરવામાં આવશે. સુરત શહેર તથા આસપાસના ગામો અને ગુજરાત ખાતેના ઝોરાસ્ટ્રીયનો દાખલ કરવાના છે. શેઠ રસ્તમજીએ સ્થાવર મીલકત તથા જંગમ માલ યાને ભરેલાં નાણાં સુરતની પંચાએતને સ્વાધીન કરી તેનું તરફ ઠીક નક્કી કરી આપ્યું છે.

સુરતમાં પારસી જરથોસ્તી છોકરીઓને માટે અંગ્રેજ સ્કુલ સ્થાપન કરવાને એકનમ્બ જાણીતા વેપારી શેઠ એલ્ફ્રીડ કુવરજી પટેલ સીંગલુપોરવાલાએ ૩૧૫,૦૦૦) ની કીમતને વજીફા પંચાએતને સોંપી આપવાની કબુલાત આપી છે અને એ સ્કુલના નીભાવ માટે દર માસે ૩૧૦૦ ની રકમ નીભાવ ફંડ પુરતું થતાં સુધી આપવાની ખાયાશ એ શેઠે જણાવી છે. વજીફાની આમદાની એ સ્કુલના ખરચમાં વાપરવાની છે. એ ઉપરાંત શેઠ પાલનજી ધનજીભાઈ પટેલ સીંગલુપોરવાલાએ ઉપલી અંગ્રેજ સ્કુલમાં પોતાની દીકરી બાઈ રતનબાઈના પુત્ર માટે ૩૮૦૦૦ ની રકમ એવી શરતે આપવા કબુલ કરી છે કે એ સ્કુલમાં ધરમ શીક્ષણ આપવાને “ બાઈ રતનબાઈ પાલનજી પટેલનો જરથોસ્તી ધરમ શીક્ષણનો અભયાસ વરગ ” એવું એક ખાતું સ્થાપવું અને તે વરગમાં ઉપલી સ્કુલની તમામ છોકરીઓને ધરમ કેલવણી આપવાની તમામ જોગવણ કરવી. આએ રકમ તથા ઉપલો વજીફા સુરતની પારસી પંચાએતને એક ટરસ્ટદીડ કરી સંપુરદ કરવાની કબુલાત આવી ચુકી છે. એ સ્કુલ તથા ધરમ શીક્ષણના વરગની વચવસ્થા એક હલાએદી કમીટી કરશે, અને જોઈતો ખરચ વજીફાની આમદાની તથા રોકડ રકમનું વીયાજ પંચાએતમાંથી એ કમીટી મેળવીને ચલાવશે.

સુરતના મોજે ઉમરવાડા ખાતેના દોખમાં આગલ નવા બાગના ફંડમાં ૩૫૦૦ શેઠ હોરમસજી માણેકજી પટેલ સીંગલુપોરવાલાએ અમદાવાદથી મોકલ્યા છે.

નરેશલાલોના ફંડમાં ૩૮૩૬) ભરાયા હતા તેમાં ૩૫૦૦) શેઠ શાપુરજી બરજોરજી ફરેઝરે પોતાના મરહુમ માતાજી બાઈ શીરોજબાઈ તે ખાં બાં બરજોરજી મેરવાનજી ફરેઝરની ખાયાશ મુજબ ભરયા છે, ૩૧૦૦ બાઈ ધનબાઈજી તે શેઠ મનચેરજી લાક્ષના ધણીયાંણીએ પોતાના માતાજી બાઈ કુવરબાઈ નશરવાનજી દલાલના પુત્ર માટે તથા ૩૧૦૦ શેઠ પેસતનજી ઉકરજી પત્ની રવાલાના પુણ્ય માટે તેવણના દીકરા શેઠ ફરામજીએ ભરયા છે, જ્યારે બાકી ૩ ૧૩૬ પરચુટણ ભરાયા હતા.

આંધલાં પાંગલાંના ફંડમાં ૩૩૦૦ ભરાયા હતા તેમાં ૩૨૦૦ શેઠ શાપુરજી બરજોરજી ફરેઝરે પોતાના માતાજી બાઈ શીરોજબાઈ તે ખાં બાં બરજોરજી મેરવાનજી ફરેઝરની ખાયાશ મુજબ ભરયા છે. જ્યારે બાકી ૩. ૧૦૦ પરચુટણ ભરાયા હતા.

અમરોલી ખાતેની જરથોસ્તીઓને લગતી જાણવાજોગ વીગતો.

સુરત પાસે અમરોલી, ઉતરાંણ, વરીઆવ, શુરત, અંકલેશર, એ પાંચ જગાએ અથોરનાનોના વડીલ માણેક કેકબાદની પેહડીથી ઉતરી આવેલાં એં દાદા એં હીરજી ગોદાવરાં પંથકની અંકલેશરથી ઈસ્વી શને ૧૬૯૫, યજ્ઞદેજરદી સને ૧૦૬૫ માં સુરત મુકામ કરીને ઉપલી પાંચે જગાએ પોતાનાં કુટુંબી બીજા મોખેદ સાથે મોખેદીતું પંથક ચલાવતા હતા. તે વેળાએ જ્યારે અમરોલીમાં પારસીના ઘેર ૫, ઉતરાંણમાં ૧૨, વરીઆવમાં સુમારે દોઢસો, અંકલેશરમાં અને સુરતમાં છુતાં બેહદીનોનાં ઘર હતાં-તેમાં ઉતરાંણ અને વરીઆવ એ બે ગામમાં બાજ ધજવાનું અને પોતાને રહેવાનું પોતાનું ઘર હતું, અગીઆરી જેવું કંઈ હતું નહી. અમરોલીમાં પોતાની માલેકીતું રહેવાનું એક ઘર હતું તેમાં એક ઇધોરાની પાવી ધજવી પેહલે એક દાદગાં સ્થાપેલાં હતાં. તેઆર પછી એજ દાદગાંવાલાં ઘરમાં ઇસવી સને ૧૮૦૩, યજ્ઞદે. ૧૧૭૩, સંવત ૧૮૬૦ માં રોજ ૬ માહ ૨ ને દીને મુખંબના નામીયા શેઠ હોરમજી બમનજી વાડીઆજીએ પોતાના ધણીઆણી બાઈ માધીબાઈની નઈએતે બે ઇધોરા અને આદરીઆજી

પરવાવેમાં હતાં. જે હાલમાં જુની અગીઆરીનું ખાલી મકાન છે. એજ દીને એજ શેઠ એક નશાખાનું પાણુ બધાવી આપીઉં હતું. એ અગીઆરીમાં ઉપલા મોખેદનાં વંશનાં મોખેદ પાલનજી એમ માણેકજી રોજ ૨૭ માહ ૩ સને ૧૧૯૯ ય૦, ઇ. શ. ૧૮૨૯ ને દીને વરીઆવથી આવીને એ અગીઆરીમાં રાતે શરોશ યશત બણતાં બણતાં ખીચરીને ચમચ ફેરવતા રાંધણીમાં ગુજરી ગયેલા હોવાથી રાખેતા પરમાણે પાછલી રાતે એ મોખેદ પતેત બનવા નહી ઉઠવાથી તલાશ કરતાં એ મોખેદ ગુજરેલા જણાયા તારે એ મોખેદનાં હાથમાં ચમચ પગમાં જોરા અને દીવો બરીઆ કરે, તે વખતે અમરોલીમાં દુખમું નહી હોવાથી રૂવાંન સુરત ચડાવેલું. પેહેલાં દાદગાં મોખેદ દાદા હીરજી વરીઆવાતું હતું. આદરીઆન ઇશ્વરી શને ૧૮૦૩, ય૦ ૧૧૭૩ ના રોજ ૬ ઠો માહ ૨ જે શવંત ૧૮૬૦ માં શેઠ હોરમજી બમનજી વાડીઆજીના ખરચે સ્થાપેલાં હતાં. ખુદરતનાં બનાવે તે આદરીઆન સુરતનાં આતશમેહેરાંમમાં ખીઆં હતાં. ત્યાર પછી ઇ. શ. ૧૮૩૪, યજ્ઞે. ૧૨૦૪, શવંત ૧૮૯૧ માં એ મકાનની મરામત કરી દાદગાહા એજ વાડીઆજીને ખમનેથી સ્થાપેલાં તેની ખીજ વખતની મરામત શેઠ અરદેશ્વર હોરમજી વાડીઆજીએ ઇ. શ. ૧૮૬૭, ય૦ ૧૨૩૭ માં કરાવી હતી. તેરેખી દાદગાહા હતાં. છેલ્લી મરામત મુંબઈવાળા શેઠ નવરોજી કાવસજી વાડીવાલાએ ઇ. શ. ૧૯૧૧ ના રોજ ૨૧ મો માહ ૧૧ મો ૧૨૮૦ ને દીને કરાવીને એ પારસી ધરમસરા તરીકે પારસીઓનાં ઉતારાનાં મકાન તરીકે રાખી છે. એ જુની અગીઆરી અને નાશાખાના ઉપર કાઠખી વખતની તખતી મારેલી નથી.

એ જુની અગીઆરીનાં મકાન કાએમ રાખી તેની સામે એક જમીન ખાલી પડેલી હતી તે શેઠ કાનજીભાઈ દોરાબજીએ વેચાતી લઈ તે જમીનપર નવી અગીઆરીનું મકાન તદન નવું નવી જગાએ પોતાના ખરચથી બધાવી ચાર ઇંધોરા ઇજવી આદરીઆન બનાવી રોજ ૯ મો માહ ૪ થો શને ૧૨૬૩, તા. ૨૩-૧૨-૧૮૯૩ ને દીને ખુલું મુકીઉં હતું, તેથી અમરોલીમાં જે અગીઆરી એક જુની અને ખીજ નવી થઈ છે.

એ નવી અગીઆરીનાં મકાન તથા ફરનીચર કીયાકામનો આશરે બાર હજારનો ખરચ શેઠ કાનજીભાઈ દોરાબજીએ પોતે એખલાએ કરેલો હતો. તમામ કીયાકામ એ નવીજ અગીઆરીમાં ગોદાવરાનાં પંથકનાં મોખેદોએ ગાંમનાં વંશપરંપરાનાં પંથકીના તાખામાં કીધું હતું. જુની અગીઆરીનાં દાદગાહાને નવી અગીઆરીમાં લઈ ગીઆ હતા. એ દરેમેહેરાનાં નીભાવનું ઉધરાનું કીધું હતું જેમાં પરચુટન રકમ રૂ. ૩) હજારની અને રૂ. ૧) હજાર સર દીનશાજી માનેકજી પીટીટ તથા રૂ. ૫૦૦ શેઠ ફરામજી દીનશાજી પીટીટ આપેલા તે પારસી પંચાએતમાં છે તેનું વીયાજ મલે છે અને રૂ. ૩) હજાર બાઈ દીનબાઈ પીટીટ કબુલેલા તેનું વીયાજ શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટ ચેરીટી ફંડમાંથી મલે છે. હજુર એ ફંડમાં નાનાં ભરવાની જરૂર છે. એ મકાન ખોલ્યું મેલ્યું તે દીવસે શેઠ કાનજીભાઈનાં સગાવાલાવોએ મલીને રૂ. ૧૦૦) શીઆલનાં તરીકે અનજીમનને નામે કાનજીભાઈને પેરાવી ઉપકાર માનેઓ હતો. તેનો વલતો જવાબ કાનજીભાઈએ આપીઓ કે મે ઉપકાર જેવું કશું કીધું નથી. જે મે કીધું છે તે મારા વતન માટે મે કીધું છે. એમ કહી ઉપલા રૂ. ૧૦૦) નીભાવ ફંડમાં પોતે આપી દીધા હતા.

એની તખતી નીચે મુજબ છે—“ આએ દરેમેહેર શેઠ કાનજી દોરાબજી મીથઈવારાએ બધાવીને અમરોલીની અનજીમનને અરપણુ કીધી છે શને ૧૮૯૩-૧૨૬૩ યજ્ઞેજરદી ”

ઈ. સ. ૧૬૯૫ થી તે આજ લગી ૧૯૧૧ સુધી મોખેદ દાદા હીરજી તથા તેના વંશથી ઉતરી આવતા પંથકી તરીકે કાવસજી બેરાંમજી વરીઆવા વીગેરે છે.

મોખેદ માણિક કેકબાદની વનશાવલી છે સનજનથી અંકલેશર

રસતમ અંકલેશરીઆ.

હીરા ૧૫૦૩ ઇ. સ.

કામદીન

મેનદોશ

બહમન

* કેકબાદ

* માણિક

હીરજી

હમએથી વરીઆવા થયા દાદા ઇ. સ. ૧૬૯૫ થી અંકલેશરથી આવેલાં.

માણિકજી

રસતમજી

પાલનજી

જમશેદજીનો વંશ નહી તેથી પાલનજી પાલક થએલા.

રતનજી

૬૦ દો ૦ પે ૦ હો ૦

દાદાભાઈ

કુંવરજી

કાવસજી

ખરશેદજી

એદલજી.

કાવસજી
વંશ નથી.

બેરાંમજી

કાવસજી

હાળનો પંથકી કાએમ છે તે

ખરજોરજી.

દમણ ખાતેની જરથોસ્તીઓને લગતી જાણવાબેગ વીગતો.

ગુજરાતે સાલમાં શ્રી દમણ મધે બધી મહીને ૬ ઉમણાંની પવિત્ર ક્રિયાઓ થઈ હતી જેમાં કુલ્લે ૩૨૧૨ની સખાવત થયેલી છે. વળી તે શહેરની ટુંક જરથોસ્તી વસ્તીમાં ૩) છોકરા તથા ૨) છોકરીઓની નવજોત ક્રિયા થઈ હતી અને દમણવાસો પારસીઓનાં બહારગામ ૩) લગ્નો થયેલાં નોંધાયાં હતાં તથા એક ધરાની જોડું મુબંધથી ખાસ દમણ જઈ કદમુદાઈના પવિત્ર ગાંઠથી જોડાઈ આવ્યું હતું.

દમણના એક જુના ને જાણીતા રહીશ તથા વ્યાપારી વર્ગમાં મોટો વિશ્વાસ પામેલા પારસી અહમદ શેઠ અસ્પંદીઆજી બીખાજી કાવશજી રસોઈયા રોજ ૧૮ મો માહ ૨ જો, તા. ૩૦ મી અકટોબરની રાતે ૧૨ કલાકે લકવાની માંદગીથી ૬૦ વરસની યુગરોગ વયે બેહેસ્ત મુકામ પામ્યા હતા. મરનારનો જન્મ શ્રી વલસાડ કસ્ટામાં થયો હતો અને સરકારી જાહેર નોકરીમાં દાખલ થવાની લાયકાત સંપાદન કરવા માટે મુકરર કરેલાં ગુજરાતી ધોરણની પરીક્ષા જવાન ઉમરમાં આપી તેમાં ફતેહમંદ નીવડવાથી દમણ સરહદપર ખીટીશ સરકારની કસ્ટમનાં એક મદદનીશ કારકુન લેખે નિમાયા હતા. મરહુમ ગણિતના બિઝટ વિષયમાં ઘણા બાહોશ હોવાથી તથા કામ કરવાની અસાધારણ ઉલ્લેખની ધરાવતા હોવાના સખબને લીધે થોડા વખતમાં પોતાના વડાઓને ખ્યાર જીતી લઈ એક પાકા ને પાકટ હીસાબીની પ્રખ્યાતી પામ્યા હતા. આપણા શહેરના સાહસિક ખોળ વેપારી શેઠ અહમદભાઈ હબિબભાઈના વડા ભાઈ મરહુમ શેઠ અલ્લાદીન હબિબભાઈએ મુબંધથી દમણ જઈ વસી અનેક પ્રકારનો વેપાર કરવા માંડ્યો હતો તેમના ઘાડા સંબંધમાં અવારનવાર આવ્યાથી આજથી ૩૫ થી ૪૦ વરસની વાતપર મરનાર પોતાનું વહાલું વતન વલસાડ છોડી જાયુંકના દમણ તેમના એક મુનીમ લેખે આવી વસ્યા હતા. જ્યાં પોતાના શેઠનો સંપુરણ વિશ્વાસ પામી તેમના હજારો બલકે લાખોથી ચાલતા મોટા વેપારનો એવાં તે પુરતાં પ્રમાણીકપણાથી કુનેહ ભર્યો સરસ વહિવટ કર્યો હતો કે જેથી દમણની તથા આસપાસનાં ખીજાં શહેરોની વેપારી આલમમાં એમની આંટ દિનપ્રતિદિન સારી વધી પડી હતી જે તેમની જીંદગીના છેડા તક ચાલું રહી હતી. જુના જમાનાના છતાં મરહુમ અતિ છુટા વિચાર ધરાવનારા ધર્મયુક્ત અધોરનાનજદ હતા. અને પોતાના આપીકા પવિત્ર મઝહબપરનો પ્રેમ તથા જાનફેશાની ઘણી જાણીતી હતી. મરનાર વળી ઉંચી કેળવણીના ચુસ્ત કદરદાન વખાણનાર હતા અને પોતાની ગરીબ હાલત છતાં પોતાના બે પુત્રોને ઉંચી કેળવણીનો મીઠો લહાવો ચખાડવાને પાછળ પહાણી કરી હતી નહિ. મરનારે પોતાના વડા બેટાને તખીખી કેળવણી આપી હતી. પણ માઠાં ભાગ્યે એ જવાન ૨૬ વરસની કાચી ઉમરે આજથી દશેક વરસપર ડિસા કેંપ મધે ગુજર પામ્યો હતો જેથી મરનારને જઘરીમાં ઘણો જખુન ધા લાગ્યો હતો. ખીજા બેટા મી. જમશેદજી એલ. સી. ઇ. છે અને મુબંધ સરકારના જાહેર આંધકામ ખાતામાં વરસોથી જોડાઈ હાલ નવી બંધાતી ગોદીમાં પોતાના ઓધાની સેવા પોતાના વડાઓના ભારી સંતોષ અને વહાલની વચ્ચે બજાવે છે.

શેઠ પાલણજી ધનજીભાઈ તે દમણની જરથોસ્તી અનજુમનની કારોબારી કમીટીના એક જુના સભાસદ રોજ ૧૯ મો માહ ૪ થાને દિને ૭૨ વરસની વયે ગુજરયા હતા. એવો અતરે પોતાના એક ભાઈ શેઠ જમશેદજી જોડે પેહલા નાહના પાયાપરથી વધી મોટો વેપાર કરતા હતા અને પોતાના શદ્દગુણથી લોકોનો સારો ચાહ પાલી કાકાને નામે મેલવેલો હતો. એવો લાંબો વખતથી શ્રી દમણની જરથોસ્તી અનજુમનની કમીટીના એક મેમબર નેમાયલા હતા. એમના મરણની દલગીરી ભરેલી નોંધ અનજુમનનાં દફતરે લેવાઈ હતી.

હાલના નાની દમણનાં 'પોપ્યુલર જડજ' (Popular Judge) ના અધીકાર ઉપર પોરટુગીઝ હીંદુસતાનના નામદાર ગવરનર જનરલે જાણીતા પારસી લેખક, અને મોટી દમણની સરકારી ગુજરાતી શાળાના ઉમંગી જવાન પ્રીનસીપલ શેઠ નવરોઝ અરદેશર સોરાબજી પોસટવાળાની નેમ-જીંક કીધી છે જેને દમણની જાહેર આલમ તરફથી એકે અવાજે અંતઃકરણપુર્વક આવકાર આપવામાં આવ્યો છે. નાત જાતના જરાએ અંતર કે પસંદગી વીનાની પોરટુગીઝ પ્રજાસત્તાક સરકારની રૂઢી રાજનીતીના પ્રતાપે હાલે હાયક અહરથોનો અમલદાર વરગમાં ઠીક વધારો થતો જાય છે. શેઠ નવરોઝની નવી નેમજીક તા. ૭ મી ફેબ્રુઆરીના ગોઆ ગવરનમેંટ ગેઝેટમાં પ્રગટ કરવામાં આવી હતી.

દમણની તમામ દેશી એટલે ન ખ્રીસ્તી કોમે પોરદુગલમાં પ્રજાસત્તાક રાજ્યની સ્થાપણા થયા પછીથી પોતાની રાહરસમ સંબંધી ઘડાયલા ખાસ ધારાઓમાં પ્રસંગને અનુસરતો સુધારો કરવાને પોરદુગીઝ હિંદના નામદાર ગવરનર જનરલપર એક અરજી લખાણ દલિલોથી તથ્યાર કરી તે દમણની સ્થાનિક સરકારને ઘટતે સ્થળે મોકલી આપવા સાર સોંપી હતી. જે ઉપરથી દમણના નામદાર ગવરનરે ગઇ તા. ૨૩ મી ફેબ્રુઆરીને દિને દમણના અતિ પ્રજા પ્રિય માનવંત જડજ ઓનરેબલ જસ્ટીસ ડા. ૦ તોરગાલ રોકનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ એક ખાસ કમિશન નેમી તે અરજીની માંગણીપર પુખ્ત વિચાર ચલાવી ઘટતી સુચનાઓ સાથ પોતાનો અભિપ્રાય આપવાને ફરમાસ કીધી હતી. જે કમિશનમાં પારસી સભાસદો લેખે દમણના જાણીતા શેહેરી પ્રોફેસર અરદેશર સોહરાબજી પોસ્ટવાળા તથા શેઠ નજરવાનજી જીવાજી નેમાયા હતા. બ્યારે સરનશીન નામદાર જડજ સાહેબની ખાસ ઇક્તિમાસ ઉપરથી મોટી દમણની ગુજરાતી સરકારી શાળાના જવાન પ્રીન્સીપાલ અને નાની દમણના પોપ્યુલર જડજ શેઠ નવરોઝ અરદેશર સોહરાબજી પોસ્ટવાળાએ થોડોક વખત એ કમિશનના હુબાળીયાનું કંઠાકુડીયું કામ બજાવી બધાને સંપુરણ સંતોષ આપયો હતો.

ગઇ તા. ૨૩ મી જુલાઇએ શ્રી દમણખાતે પોરદુગીઝ પારલામેન્ટમાં પોતાનો એક પ્રતીનીધી મોકલી આપવા માટે થયલી ચુંટણીનાં સઘળાં કાગળયાંઓ પાપતપ્ત ગોએ લઇ જવાને ચુંટાયલા ૪ ગૃથોનાં કમીશનમાં નાની દમણના પોપ્યુલર જડજ શેઠ નવરોઝ પોષ્ટવાળાને એકમતે પસંદ કરી મોકલવામાં આવ્યા હતા.

ગુજસ્તે યજ્ઞદેઝરદી ૧૨૭૯ ના સાલમાં દમણ શેહેરથી દુર આવેલાં દલવાડા તથા વાંકડ નામનાં ગામોમાં જન બનવરોને પડતી પાણીની મોટી તંગી ટાળવાની નેક મકસદથી લાંના જાણીતા શેહેરી અને પારસી પંચાયતના એક ઉલટમંદ ટ્રસ્ટી પ્રોફેસર અરદેશર સોહરાબજી પોષ્ટવાળાની પ્રસંગોપાત સુચના પરથી કોલબોવાળા કીર્તીવંત કોમહીતાર્થી સખી દિલ સોદાગર શેઠ જમશેદજી રસ્તમજીએ તથા નાગપુરવાળા નામાંકિત જરથોસ્તી વેપારી સખીવજી શેઠ બેહરામજી પેસ્તનજી કંત્રાકટરે અનુક્રમે એકેકો કુસાદે કુવો ઉપલાં ગામોમાં ખણાવી ચણાવી આપ્યો હતો. જે સંબંધી દમણની નામદાર સરકારે તેમનો અતિઘણો આભાર માની તેમની સ્તુતીપાત્ર સખાવતની જાળજ તારીફ કરનારા ઠરાવો બહાર પાડ્યા હતા. બ્યારે આખર થયલાં ૧૨૮૦ ના સાલમાં ઉપલા ઉદાર ગૃહસ્થોનાં ધર્મી ધણુયાણી બાઇ સાહેબ વીરબાઇજી જમશેદજી રસ્તમજીએ તથા બાઇ સાહેબ શીરીનબાઇ બેરામજી પેસ્તનજી કંત્રાકટરે પોત પોતાના પરદુઃખબજન પતીએ બંધાવેલા કુવાની બાજુમાં ઢોરડોબાંને માટે એકેકો પાકો હવાડો મફત પાણી પાવાને સાર બંધાવી આપ્યા હતા અને છેલ્લા ઉનાળામાં પોતાને ખરચે ધર્મથે ભરાવવાની ઉદારતા ફરમાવી હતી. વળી એટલુંજ નહિ પણ જાથુક દરસાલ તે ભરાવ્યા જવાની ભલી ખાહેશ દરશાવી મુંગાં પ્રાણીઓની મુંગી આંતરડીના મુંગા આશીરવાદો સંપાદન કર્યા છે. એ શુભ કામોની તથા નેક નેમની સતાવાર જાણ પ્રોફેસર અરદેશર પોષ્ટવાળાએ એક ઓશીસીયલ પત્ર લખી દમણના નામદાર ગવરનરને ગઇ તા. ૧૪ મી આગષ્ટે આપી હતી. જે ઉપરથી ઉપલાં બંને પરાપકારી પારસી બાનુઓનાં કલ્યાણકારી કામોની સ્તુતી કરનારા બે ઠરાવો નં. ૯ તથા ૧૦ ગઇ તા. ૧૬ મી આગષ્ટે પોતાની સહી સાથ બહાર પાડી એ બંને બાઇ સાહેબોપર બીલીમોરે તથા નાગપુર ખાતે મોકલી આપ્યા છે. એ ઠરાવો નીચે મુજબ રચાયા છે:-

“અત્રેના શેહેરી મી. ૦ અરદેશર સોહરાબજી તરફથી આ સરકારને સત્તાવાર જાણ આપવામાં આવી છે કે, તેમની સુચનાપરથી બાઈ વીરબાઇ જમશેદજી રસ્તમજીએ પોતાને ખરચે ઢોરડોબાંને પાણી પીવાને માટે એક પાકો હવાડો, ગયે વરસે દલવાડા નામનાં નાની દમણ વિભાગમાં આવેલાં ગામમાં પોતાના ભરથાર કોલબોવાળા શેઠ જમશેદજીએ બંધાવેલા કુવાની નજદીક બંધાવી આપયો છે. વળી ઉપલાંજ બાઇએ, મજકુર મી. ૦ અરદેશરના જણાવ્યા મુજબ, ચાલુ દર સાલ એ હવાડો પોતાને ખરચે ભરાવવાની કબુલાત આપી છે. બાઈ શીરીનબાઇવાળો ઠરાવ પણ ઉપર મુજબ હતો.

દમણના અતિ અશો યાદના તથા પ્રીયતાનો પમરાટ પોતા પાછળ મુકી ગુજર પામેલા પંચકા એરવદ જમશેદજી નવરોજજી ઉનવાળાની વારસિક બાજ ગયા છેલ્લા સરોશ રોજ તા. ૨૫ મી આગષ્ટને દિને પ્રોફેસર અરદેશર સોહરાબજી પોષ્ટવાળાની આગેવાની હેઠળ એક જાહેર ચિરટ મારફતે નાણાં મેળવી દમણની દરેમેહેરમાં કરવામાં આવી હતી. જેમાં આખી અનજીમને ઉડી દિલસોજી અને બારે ગંભીરાઇથી ભાગ લીધો હતો.

ચીનના જરથોસ્તી અનળુમનનાં ધરમનાં ફંડોની વીગત.

ટરસ્ટીઓ—શેઠ હોરમઝ કેખશર ધરાની, શેઠ મેરવાનજી પાલનજી તલાટી, શેઠ દીનજી કાવશજી શેઠના તથા શેઠ અ. બે. અવાસીયા.

હાંગકાંગનાં જરથોસ્તી જસટીસ ઓફ ધી પીસ—શેઠ ફરામજી હોરમશજી અરબની.

ઉપલા ત્રસ્ટી સાહેબો હસતક સને ૧૯૧૦ ના શાલની ચીનની જરથોસ્તી અનળુમનનાં નીચલાં જુદાં જુદાં ધરમખાતાનાં ફંડોની કુલે પુજી ડા. ૧૦૨૪૧૫)૬૬ ની છે, તેમાંથી હાંગકાંગ, કનટાન અને વાંમપુની રવાનની જગાનો તેમજ અનળુમનનાં મકાનોનો સરવે ચાલુ ખરચ કરવામાં આવે છે. કોઈ ગરીબ જરથોસ્તી નાચારી હાલતમાં આવ્યો હોય તો તેને આસરો આપવામાં આવે છે. તેમજ કોઈ લાચાર જરથોસ્તીનું મરણ નીપજ્યું હોય તો તેનો સરવે ઘટો ખરચ કરવામાં આવે છે. લાચાર ચીનાઓને આસરો આપવા માટે ઉભાં કાંધેલાં ફંડમાંથી દર સાલ તેવા લાચાર ચીનાઓને મદદ આપવામાં આવે છે, અને ઘડમખાર ફંડમાંથી દર સાલ ઘડમખારનું જશન તથા ખાનું કરવામાં આવે છે.

૨૮૦૮૫)૩૬ હાંગકાંગ, કનટાન અને મકાઉનાં જરથોસ્તીઓનાં ધરમનાં ફંડ ખાતે.

૧૭૦૮૫)૭૫ લાચાર આંધલાં પાંગલાં ચીનાઓને આસરો આપવાનાં ફંડ ખાતે.

૧૨૯૯૯)૭૬ વીકટોરયા જુબીલી પારસી ચેરીટી ફંડ ખાતે.

૪૦૪૩)૩૬ હાંગકાંગની જરથોસ્તી અનળુમનનાં ધરમખારનાં ફંડ ખાતે.

૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ રતનજી બેહેરાંમજી ખીસનીનાં પુણે સાર કાંધેલાં ધરમખાતે.

૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ નશરવાનજી નાનાભાઈ પટેલનાં પુણે સાર કાંધેલાં ધરમખાતે.

૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ એદલજી ફરામજી કરાંણીનાં પુણે સાર કાંધેલાં ધરમખાતે.

૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ નશરવાનજી બમનજી મોદીનાં પુણે સાર કાંધેલાં ધરમખાતે.

૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ દાદાભાઈ કાવશજી તાતાનાં પુણે સાર કાંધેલાં ધરમખાતે.

૧૦૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ ધનજીભાઈ રતનજી ખીસનીની યાદગારી કાયમ રાખવા સાર હાંગકાંગ, કનટાનનાં જરથોસ્તીઓએ કાંધેલાં ધરમખાતે.

૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ ખરશેદજી બમનજી શેઠનાનાં પુણે સાર કાંધેલાં ધરમખાતે.

૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ એદલજી નવરોજી મેહેતાનાં પુણે સાર કાંધેલાં ધરમખાતે.

૨૨૭૨)૭૩ મરહુમ સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ બારોનેટે પોતાનાં ઘણીયાંણી લેડી શાકરખાઈ તે મરહુમ શેઠ ફરામજી બીખાજી પાંડેનાં બેટીનાં પુણે સાર કાંધેલાં ધરમખાતે.

૯૦૯)૦૯ બેહેસતનશીન શેઠ ફરામજી દીનશાજી પીટીટ શેહેનશાહખાનું વીકટોરીયાની જુબીલીનાં ટાંકણાસર યુરોપ, અમેરીકા તથા જાપાનની મુસાફરી કરી હાંગકાંગ સને ૧૮૮૭નાં સાલમાં આવ્યા હતા તેની યાદગારી રાખવા સાર આપેલી નોટને ખાતે.

૧૭૯૫)૨૮ કનટાનનાં જરથોસ્તીઓના ઘડમખારના ફંડ ખાતે.

૫૦૦) શેઠ અરદેશર હોરમજી ચીનાઈએ પોતાના બાવાજી, માતાજી તથા ભાઈ કાવશજીનાં પુણે સાર કાંધેલાં ધરમખાતે.

૯૦૯)૦૯ મરહુમ શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટનાં પુણે સાર તેવણની પુજીમાંથી એવણના વીધવા બાઈ દીનખાઈ તે મરહુમ શેઠ મેરવાનજી જીજીભાઈ મુખાનાં બેટીએ આપેલા રૂ ૨૦૦૦ નાં બોમબે પોરટ ટરસ્ટ ખાંડને ખાતે.

૨૬૭૨)૭૩ મરહુમ સર દીનશાજી મા. પીટીટ બારોનેટે પોતાની યાદગારી સાર કાંધેલાં ધરમખાતે.

૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ નશરવાનજી દાદાભાઈ ઓલીયાએ કાંધેલાં ધરમખાતે.

- ૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ મેહેસ્વાનજી બેહેરામજી પાલીસવાલાએ પોતાના બાવાજી શેઠ બેરામજી તથા માતાજી બાધ કુંવરબાધનાં પુણને સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) મરહુમ શેઠ એદલજી માણેકજી કાપડયાએ પોતાના બેહેસતનશીન દીકરા શેઠ અરદેશરજીનાં પુણને સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૧૦૦૦) શેઠ બમનજી પાલનજી કરજીયા તા. ૩ જી ડીસેમબર ૧૮૯૮ ને દીને મુબઈમાં હક થયા તેવણુના પુણ માટે તેવણુની પુણમાંથી તથા તેવણુનાં બેશીઓએ બરેલી રકમને ખાતે.
- ૫૦૦) મરહુમ શેઠ જમશેદજી જમાસપજી ઉનવાલા તે હાંગકાંગના ૩ તથા સુતરના દલાલે પોતાના બાવાજી આ. જમાસપજીનાં પુણને સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) મરહુમ શેઠ જમશેદજી જમાસપજી ઉનવાલાએ પોતાના માતાજી માણેકબાઈ તે આ. એદલજી દોરાબજી કોટવાલના બેટીનાં પુણને સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૩૨૪૨)૫૧ બેહેસતનશીન શેઠ દોરાબજી નવરોજીએ પોતાની યાદગારી સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૧૦૦૦) શેઠ માણેકજી પેસતનજી તલાટીએ પોતાનાં મરહુમ માતાજી બાધ મોતીબાધ તથા મરહુમ પીતાજી પેસતનજી મેરવાનજી તલાટી તથા કાકાના દીકરા મરહુમ શેઠ સોરાબજી નશરવાનજી તલાટીના પુણને સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) મરહુમ શેઠ બમનજી બેરામજી ધણાપટેલે પોતાની દીકરી બેહેસતનશીન બાધ બાઈમાએ તે શેઠ અરદેશર કાવશજી કામાનાં ધણીઆણીનાં પુણને સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૨૫૦૦) મરહુમ શેઠ દોરાબજી નવરોજીએ પોતાના ધણીઆણી બાધ મોતીબાઈની યાદગારી સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૭૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ બમનજી બેરામજી ધણાપટેલનાં પુણને સાર તેવણુનાં વીધવા બાધ દીનબાઈએ કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૧૦૦૦) શેઠ પેસતનજી ફરામજી તલાટીએ પોતાના મરહુમ બાવાજી શેઠ ફરામજી મેરવાનજી તલાટી અને બાઈઓ બેજનજી તથા પાલનજીના પુણને સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) મરહુમ શેઠ જમશેદજી જમાસજી ઉનવાલા તે હાંગકાંગના ૩ તથા સુતરના દલાલનાં પુણને સાર તેવણુનાં બાણેજ મરહુમ બાધ જહાંગીર નવરોજી કાતરકે કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ એદલજી શાપુરજી લાહેરના પુણને સાર તેવણુના વીધવા બાઈ શીરીનબાઈએ કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) મરહુમ શેઠ જહાંગીરજી પેસતનજી ખરાસનાં પુણને સાર તેવણુની પુણમાંથી કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૨૫૦૦) મરહુમ શેઠ બેહરામ આદર ઈરાંતી કંઝારીએ પોતાનાં તા. ૧ લી જુલાઈ ૧૯૦૧ ની તેરીખના વીલમાં ફરમાવયા મુજબ તેવણુનાં અને તેવણુનાં બેશીઓનાં પુણને સાર તેવણુનાં એકઝીકયુટર શેઠ ફરામજી હોરમજી અરજાનીએ ઉધાડેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) શેઠ ધનજીબાઈ દોરાબજીએ પોતાના મરહુમ બાવાજી શેઠ દોરાબજી નવરોજીની યાદગારી કાયમ રાખવા સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૧૦૦૦) મરહુમ શેઠ દોરાબજી નવરોજીના પુણને સાર તેવણુનાં બેશીઓએ કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૧૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ દોરાબજી નવરોજીની યાદગારી કાયમ રાખવા સાર હાંગકાંગ, કંટાનનાં જરથોસ્તીઓએ કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ હોરમજી નવરોજી કરજીઆના પુણને સાર તેવણુની પુણમાંથી તથા તેવણુના બેશીઓએ કીધેલાં ધરમખાતે.

- ૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ હોરમજી મેરવાનજી મેહેતાના પુણે સાર તેવણના વીધવા બાઈ કુવરબાઈએ કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) મરહુમ શેઠ દોરાબજી નવરોજીની વરસીની ઉપર એવણની યાદમાં એવણના દીકરા શેઠ ધનજીભાઈએ પોતાની અને પોતાના માતાજી અને બેશીઓ તરફથી કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ નવરોજી પાલનજી કાતરકના પુણે સાર તેવણના દીકરા મરહુમ બાઈ જહાંગીરજી નવરોજી કાતરકે કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ જાંગીરજી નવરોજી કાતરકના પુણે સાર એવણની પુંજમાંથી એવણના માતાજી બાઈ પીરોજબાઈ નવરોજી કાતરકે કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૩૦૦૦) શેઠ ધનજીભાઈ દોરાબજીએ પોતાનાં ધણીઆની બાઈ ગુલબાઈની યાદગારી સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) બેહેસતનશીન શેઠ અરદેશર નશરવાનજી મોદીના પુણે સાર કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૫૦૦) મરહુમ શેઠ બમનજી લીમજીભાઈ બાટલીવાળાના પુણે સાર તેવણના દીકરાઓ રક્ષતમજી, કેમશર, શીયાવજી તથા દીકરી બાઈ ખરશેદબાઈએ કીધેલાં ધરમખાતે.
- ૩૦૦) મરહુમ શેઠ સોરાબજી બેરામજી ભાભાએ પોતાના મરહુમ બપાવા કુવરજી હોરમજી ભાભાના પુણે સાર કીધેલાં ધરમખાતે.

૧૦૨૪૧૫)૬૬

ધરમનાં મકાનો.

હાંગકાંગ મધે જરથોસ્તી અનજીમનના ખરચે એક જાહેર મકાન બાંધવામાં આવેલું છે જેમાં સર આવસરે બેઠકો તથા ધરમને લગતી કારીઆ કામો વીગેરે કરવામાં આવે છે; તેમજ એ મકાનમાં એક લાઇબ્રેરી જરથોસ્તીઓનાં વપરાસ સાર છે.

મરહુમ શેઠ દોરાબજી નશરવાનજી કામાજીએ પોતાના ખરચે વામપુ મધેની જરથોસ્તી અનજીમન હસતકની રવાંનની જગા ઉપર એક બંગલો બંધાવી અનજીમનના વપરાસ સાર જલ્દેશ કીધો છે.

બેહેસતનશીન શેઠ ખરશેદજી શાપુરજી બનાજીના પુણે સાર તેવણના કેટલાક દોસતોએ કીધેલાં ફંડ મધેથી એ મરનારની યાદગારી કાએમ રાખવા સાર વાડી ૧) શ્રી મકાઉ મધે જરથોસ્તી અનજીમનને આન્યાયત કીધેલી તે કામમાં નહીં આવવાથી તે વેચી તેને બદલે શ્રી મકાઉ મધે વેચાતું લીધેલું પરાઆ ગરાનડી ઉપરતું ઘેર ૧) છે. જેમાં જરથોસ્તીઓને પોતાની તબીયતના સુધારા અરથે ઉતારો આપવામાં આવે છે.

બાઈ માણેકબાઈ તે સર હોરમસજી નવરોજી મોદીનાં ધણીયાણી હાંગકાંગ મધે આજે વખત સુધી સને ૧૮૮૬ માં મુબઇ સીધારયાં તે સુબ ટાંકણાંની યાદગારી હાંગકાંગમાં જાલજી સમવાના હેતુથી હાંગકાંગની અશો રવાંનની જગા ઉપર ખુશનુમાં દેખાવનો સફેદ મારબલનો કુવારો ૧ તથા તેને લગતું પાણીનું બાંધકામ, શોભાછતી લોહાંની બેઠકો તથા પથરની પાકી બાંધણીનો ગંગવર મેહેરાબ સાથનો લોખંડનો દરવાજો ૧ મલી સરવે પોતાને ખરચે બાંધી અનજીમનને ભેટ આપ્યું છે.

ઉપર જણાવેલાં સરવે મકાનોની મેનેજ અનજીમનનાં એક તરટી તથા આનરરી સેક્રેટરી હસતકથી યાએ છે.

કલકતાની જરથોસતી અનનુમનનાં ધરમનાં ફરોની વીમલ.

૨૨૨૬૧૦—શેઠ કાવશજી માણેકજી રશતમજી, શેઠ પેસતનજી એદલજી ગજદર અને શેઠ નવરોજી જામાશપજી અરજાની—એવોને અસતક નીચલાં ફરો આલે છે, અને તેની ખાકી રકમ સને ૧૮૧૦ના શાલની નીચે મુજબની છે:—

૧૮૮૫૮) ૧) ૪ કલકતાની જરથોસતી અનનુમનના ધરમનું ફરો.

૨૧૮૫) ૬) ૨ કલકતાના દોખમાની આસપાસની તથા તેની બહારના બગીચાવાલી અનનુમનની આખી જગાપર પુરણી તથા મરામત કરવાનું ફરો.

૧૮૭૫૮) ૩) ૨ મરહુમ શેઠ રશતમજી કાવશજી બનાજીના ગદમખારનું ફરો.

૧૪૬૬૮) ૫) ૮ બેરામજી જીજીભાઈ કલકતાના જરથોસતી રવાનોને અવલમજલ પહોંચાડવાનું ફરો.

૮૫૦૦) ૦) ૦ સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ ખારોનેટના ધરમ ખાતે.

૧૦૦૦) ૦) ૦ બેહસતનશીન શેઠ કાવશજી દીનશાજી પીટીટના પુણને સાર તેવણના છોકરાઓ શેઠો હોરમજી, ખરશેદજી, અરદેશર તથા શોરાબજીને નામે તેઓના બપાવા સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ ખારોનેટે આપેલી નોટ.

૫૦૦) ૦) ૦ બેહસતનશીન શેઠ મેરવાનજી કાવશજી દીનશાજી પીટીટના પુનને સાર તેવણના બપાવા સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ ખારોનેટે આપેલી નોટ.

૧૦૦૦) ૦) ૦ શેઠ બેરામજી જીજીભાઈ સી. એસ. આઈ. ના ધરમ ખાતે.

૧૦૦૦) ૦) ૦ શેઠ ફરામજી મનચેરજી બુમલાએ પોતાની દીકરી બેહસતનશીન બાઈ ગુલબાનુના પુનને સાર આપેલી નોટ.

૧૦૦૦) ૦) ૦ મુંબઈવાલા શેઠ કાવશજી બેજનજી કરાણીએ પોતાની દીકરી બેહસતનશીન બાઈ જીવનાઈજી તથા તેણીના દીકરા મરહુમ શેઠ બમનજી અરદેશર મોદીના પુણને સાર આપેલી નોટ.

૧૦૦૦) ૦) ૦ બેહસતનશીન શેઠ કાવશજી ધનજીભાઈ પાંડિવાલાના પુનને સાર તેવણના દીકરા શેઠ શોરાબજી કાવશજી પાંડિવાલાએ આપેલી નોટ.

૧૮૧૨૧) ૧૦) ૮ શેઠ બેરામજી જીજીભાઈ સી. એસ. આઈ. એ આપેલી નોટ.

૧૦૦૦) ૦) ૦ શેઠો અરદેશરજી તથા જંગીરજી નસરવાનજી મોદીએ પોતાના બેહસતનશીન મુંબઈજી નસરવાનજી બમનજી મોદીના પુનને સાર આપેલી નોટ.

૧૦૦૦) ૦) ૦ શેઠ કાવશજી બેજનજી દસતુરે આપેલી નોટ.

૧૦૦૦) ૦) ૦ સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ ખારોનેટે પોતાના નખીરા બેહસતનશીન શેઠ અરદેશર કાવશજી પીટીટના પુનને સાર કીધેલાં ધરમ ખાતે.

૨૫૦૦) ૦) ૦ હાંગકાંગ, કનતાંન તથા મકાઉનાં જરથોસતી અનનુમનનાં ધરમ ખાતે.

૧૦૦૦) ૦) ૦ સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ ખારોનેટે પોતાના ધણીઆણી લેડી સાકરબાઈ તે મરહુમ શેઠ ફરામજી બીખાજી પાંડેનાં બેટીના પુનને સાર કીધેલાં ધરમ ખાતે.

૧૫૦૦) ૦) ૦ શેઠ ફરામજી મનચેરજી બુમલાએ પોતાનાં માતાજી બાઈ રતનબાઈ તે મરહુમ શેઠ મનચેરજી બુમલાખાઉના વીધવાની યાદગારી કાયમ રાખવા સાર કીધેલા ધરમ ખાતે.

૧૭૦૦) ૫) ૮ ધી ઝોનરેબલ સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ ખારોનેટે ઝોરાઝીયન લાઇબ્રેરીનું ફરો.

૧૦૮૪૮) ૫) ૧ સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ ખારોનેટે લાઇબ્રેરીના આશ્રા માટે આપેલી નોટ.

૩૫૦૦) ૦) ૦ બેહસતનશીન લેડી સાકરબાઈ દીનશાજી પીટીટ તે શેઠ ફરામજી બીખાજી પાંડેનાં બેટીના પુનને સાર તેવણના ધણી સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ ખારોનેટે તથા છોકરાઓએ કીધેલાં ધરમ ખાતે.

- ૧૦૦૦) ૦) ૦ કલકતાની જરથોસ્તી અનનુમન તરફથી લાઘબરેરીનાં ફંડમાં બરાએલાં નાણાં મધેથી લીધેલી નોટ.
- ૫૦૦) ૦) ૦ મરહુમ શેઠ નશરવાનજી માણેકજી પીટીટના પુણને સાર તેવણની પુંજમાંથી એવણના વીધવા બાધ દીનબાઈ તે મરહુમ શેઠ મેરવાનજી જીજીબાઈ મુઆનાં બેટીએ આપેલી નોટ.
- ૧૦૨૬) ૦) ૦ બેહેસતનશીન બાઈ નવાજબાઈ તે શેઠ રતનજી પાલનજી મીસતરીનાં બેટીના પુનને સાર કીધેલાં ધરમ ખાતે.
- ૯૮૮૭) ૭) ૧ કલકતાના જરથોસ્તી રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવા વધુ માણસો બોલાવી રાખવાના અતરેની અનનુમને ઉભું કીધેલું ફંડ.
- ૧૦૦૦) ૦) ૦ સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ બારોતેટે કલકતાના જરથોસ્તી રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવા વધુ માણસો રાખવાના અનનુમને ઉભા કીધેલાં ફંડમાં આપેલી નોટ.
- ૫૦૯) ૦) ૦ બાઈ પીરેજબાઈ જમશેદજી માદને પોતાના મરહુમ માતાજી બાઈ દીનબાઈ તે ગું શેઠ નવરોજી કાવશજી મીનવાલાના ધણીઆણીના પુનને સાર આપેલી નોટ.
- ૧૦૦૦) ૦) ૦ શેઠ મેરવાનજી નાનાબાઈ મેહેતાએ પોતાના બેહેસતનશીન ધણીઆણી બાઈ નાક્ષીબાઈના પુણને સાર આપેલી નોટ.
- ૫૦૦) ૦) ૦ મરહુમ શેઠ રતનજી પાલનજી મીસતરીના પુનને સાર તેવણની પુંજમાંથી તેવણના વીધવા બાધ ગુલબાઈ તે મરહુમ શેઠ જીવનજી ઉકરજી દારવાલાના બેટીએ આપેલી નોટ.
- ૫૦૦) ૦) ૦ મરહુમ શેઠ રસતમજી નવરોજી પટેલની યાદગારી કાયમ રાખવા સાર એવનના વીધવા બાધ ડોશીબાઈએ આપેલી નોટ.
- ૫૦૯) ૦) ૦ શેઠ જમશેદજી ફરામજી માદને પોતાના મીત્ર મરહુમ શેઠ કુંવરજી બમનજી ગજદરના પુનને માટે આપેલી નોટ.
- ૨૨૭) ૧) ૯ કલકતાના જરથોસ્તી રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવા સાર ગાડી મંગાવી તેનું ફંડ.
- ૨૦૦૦) ૦) ૦ બેહેસતનશીન બાઈ શીરીનબાઈ તે શેઠ રસતમજી ધનજીબાઈ મહેતા સી. આઈ. ઇ. ના ધણીઆણીના પુણને સાર આપેલી નોટ.
- ૫૦૦) ૦) ૦ શેઠો ફરામજી મનચેરજી તથા હીરજીબાઈ મનચેરજીએ પોતાના મરહુમ માતાજી બાઈ રતનબાઈ તે ગું શેઠ મનચેરજી ખુમલાખાઉના ધણીઆણીના પુનને સાર આપેલી નોટ.
- ૭૦૦) ૦) ૦ મરહુમ શેઠ માણેકજી રસતમજી તથા તેવણના ધણીઆણી બાઈ સાકરબાઈ માણેકજી રસતમજીના પુનને સાર કીધેલા ધરમ ખાતે.
- ૮૧૩) ૦) ૦ મરહુમ શેઠ કેબશર દાદાબાઈ રસતમજી બનાજીના પુનને માટે તેવણની પુંજમાંથી એવણના બાઈ શેઠ ફરામજી દાદાબાઈ બનાજી તથા બેહનો બાઈ શીરીનબાઈ સોરાબજી ફરામરોજ શાતીન તથા બાઈ જરબાઈ કાવસજી માને-કજી રસતમજીએ આપેલી નોટ.
- ૫૦૦) ૦) ૦ શેઠ ફરામજી મનચેરજી ખુમલાખાઉએ પોતાના વહુ મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ તે શેઠ રસતમજી ફરામજી ખુમલાખાઉનાં ધણીઆણીનાં પુન સાર કીધેલા ધરમ ખાતે.

- ૧૯૨૭) ૯) ૦ મરહુમ શેઠ માણેકજી રસતમજી બનાજીની યાદગારી કાયમ રાખવા કલકત્તાની ધરમશાળાનું ખાતું.
- ૨૬૧૫) ૦) ૦ શેઠ જમશેદજી ફરામજી માદને, ખેશીઆએ તથા દોસ્તોએ પોતાના સગા તથા મીત્ર મરહુમ શેઠ રતનજી નવરોજી મીનવાલાના પુત્રને માટે આપેલી નોટ.
- ૫૦૦) ૦) ૦ મરહુમ શેઠ અરદેશરજી નશરવાનજી મોદીના પુત્રને સાર કીધેલાં ધરમ ખાતે.
- ૫૦૦) ૦) ૦ મરહુમ શેઠ અરદેશરજી નશરવાનજી મોદીના પુત્રને સાર ધરમશાળાને માટે કીધેલા ધરમ ખાતે.
- ૫૩૪) ૦) ૦ બાધ પીરોજબાઈ જમશેદજી માદને પોતાનાં મરહુમ બાધ શેઠ રતનજી નવરોજી મીનવાલાની યાદમાં આપેલી નોટ.
- ૧૦૦૦) ૦) ૦ મરહુમ શેઠ દીનશાહ બીખાજી બામજીના પુત્રને માટે આપેલી નોટ.
- ૫૦૦૧) ૦) ૦ શેઠ ફરામજી મનચેરજી ખુમલાખાઉ અસલ નવસારી મલેશર વાડી મોહોલાનાં વતની તે હાલ કલકત્તાના રહીશે મરહુમ શાખીવજી પરદુખભંજન મુરબીજી રસતમજી જમશેદજી જીજીલાધની યાદગારી કાયમ રાખવા કીધેલાં ધરમ ખાતે.

૧૪૫૦૧૧) ૭) ૯

મુંબઈ શેહેરમાં દર વરશ પારસીઓમાં કેટલા જનમ થાયછે તેનો કોઠો.
(મયુનીશીપલ ખાતામાં રખાતી નોંધ ઉપરથી)

વરશ.	ઊકરા.	ઊકરી.	કુલે જનમ.	વરશ.	ઊકરા.	ઊકરી.	કુલે જનમ.	વરશ.	ઊકરા.	ઊકરી.	કુલે જનમ.
૧૮૬૫	૩૪૫	૨૫૨	૫૯૭*	૧૮૮૧	૬૫૪	૬૭૧	૧૩૨૫	૧૮૯૭	૫૧૫	૪૮૭	૧૦૦૨
૧૮૬૬	૨૭૫	૨૩૧	૫૦૬	૧૮૮૨	૭૪૫	૭૨૦	૧૪૬૫	૧૮૯૮	૫૪૭	૫૩૯	૧૦૮૬
૧૮૬૭	૪૩૫	૪૧૪	૮૪૯	૧૮૮૩	૭૦૧	૬૭૨	૧૩૭૩	૧૮૯૯	૫૦૮	૪૭૦	૯૭૬
૧૮૬૮	૨૭૧	૨૦૪	૪૭૫	૧૮૮૪	૬૪૭	૬૫૦	૧૨૯૭	૧૯૦૦	૫૦૯	૫૧૭	૧૦૨૮
૧૮૬૯	૧૮૭	૧૬૬	૩૫૬	૧૮૮૫	૬૯૯	૬૮૩	૧૩૮૨	૧૯૦૧	૫૮૨	૫૪૮	૧૧૪૦
૧૮૭૦	૨૦૭	૧૪૭	૩૫૪	૧૮૮૬	૭૦૬	૬૧૭	૧૩૨૨	૧૯૦૨	૫૫૬	૫૭૯	૧૧૩૫
૧૮૭૧	૨૬૨	૨૬૩	૫૨૫	૧૮૮૭	૬૭૦	૬૪૫	૧૩૧૫	૧૯૦૩	૫૬૬	૬૦૨	૧૧૬૮
૧૮૭૨	૬૫૯	૫૭૫	૧૨૩૪	૧૮૮૮	૭૩૩	૭૬૮	૧૫૦૧	૧૯૦૪	૬૭૪	૬૧૭	૧૨૯૧
૧૮૭૩	૬૪૦	૫૫૩	૧૧૯૩	૧૮૮૯	૬૭૫	૬૦૪	૧૨૭૯	૧૯૦૫	૭૦૫	૬૨૮	૧૩૩૩
૧૮૭૪	૫૬૮	૫૪૯	૧૧૧૭	૧૮૯૦	૭૨૯	૬૭૯	૧૪૦૮	૧૯૦૬	૬૧૮	૬૮૦	૧૨૯૮
૧૮૭૫	૫૯૯	૫૩૩	૧૧૩૨	૧૮૯૧	૬૬૭	૬૭૭	૧૩૪૪	૧૯૦૭	૬૯૮	૬૩૫	૧૩૩૩
૧૮૭૬	૬૧૮	૫૮૦	૧૧૯૮	૧૮૯૨	૬૬૨	૬૧૮	૧૨૮૦	૧૯૦૮	૬૨૦	૬૨૦	૧૨૪૦
૧૮૭૭	૬૩૦	૬૩૫	૧૨૬૫	૧૮૯૩	૭૨૦	૬૪૯	૧૩૬૯	૧૯૦૯	૬૨૫	૬૪૭	૧૨૭૨
૧૮૭૮	૬૦૧	૫૨૮	૧૧૨૯	૧૮૯૪	૬૮૯	૬૩૭	૧૩૨૬	૧૯૧૦	૭૧૩	૬૭૬	૧૩૮૯
૧૮૭૯	૬૩૬	૫૪૦	૧૧૭૬	૧૮૯૫	૭૦૪	૬૬૯	૧૩૭૩				
૧૮૮૦	૭૬૮	૬૪૩	૧૪૧૧	૧૮૯૬	૬૩૭	૬૧૯	૧૨૫૬				

* સને ૧૮૬૫ થી તે ૧૮૭૧ સુધીના જનમોની સંખ્યા ઘણી ઓછી છે, તેથી કારણ કે તે વરશોમાં જનમોની નોંધ બંધાવવામાં રીતે નોંધાયેલી જાયતી નથી.

સને ૧૮૬૫ થી ૬૨ વરસ જુદી જુદી ઉમરનાં પારસીઓનાં અપલાં લગનની-વરસને અનુકરમે ગોઠવેલી ટીપ.

પારસી લગનના રેહસાર ખાતામાંથી આ ફેલોડર માટે ખાસ ઉપજાવેલી.

સને	વરસ ૭ થી ૫ સુધી.		વરસ ૬ થી ૧૦ સુધી.		વરસ ૧૧ થી ૧૫ સુધી.		વરસ ૧૬ થી ૨૦ સુધી.		વરસ ૨૧ થી ૨૫ સુધી.		વરસ ૨૬ થી ૩૦ સુધી.		૧૦ ૩૧ થી ૪૦ સુધી.		૧૦ ૪૧ થી ૬૦ સુધી.		મુમલ કેટલાં જાણનાં	નાંતરે.
	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.		
૧૮૬૫*	...	...	૨	૯	૧૨	૩૪	૧૩	૬	૧૫	૩	૫	...	૪	...	૧	...	૧૦૪	૧૯
૧૮૬૬	...	૩	૭	૨૩	૪૮	૧૪૩	૬૦	૪૧	૬૩	૬	૨૦	...	૧૭	...	૧	...	૪૩૨	૬૭
૧૮૬૭	...	૨	૩	૨૯	૫૮	૧૫૩	૭૪	૪૧	૬૯	૪	૨૦	૧	૬	...	૨	...	૪૬૨	૩૭
૧૮૬૮	...	...	૫	૨૯	૩૫	૧૬૮	૮૬	૪૭	૯૦	૭	૨૦	...	૧૨	...	૩	...	૫૦૨	૨૩
૧૮૬૯	...	૧	૫	૨૦	૩૩	૧૨૦	૬૭	૪૫	૬૧	૬	૧૫	૨	૮	...	૫	...	૩૮૮	૨૮
૧૮૭૦	...	૧	૬	૩૦	૩૬	૧૭૨	૮૯	૫૬	૧૦૨	૬	૨૫	૧	૫	...	૩	...	૫૩૨	૬૭
૧૮૭૧	...	...	૨	૧૬	૩૦	૧૩૪	૭૧	૫૯	૭૭	૧૧	૨૯	૨	૧૩	૧	૧	...	૪૪૬	૩૨
૧૮૭૨	૧	૨	૭	૨૭	૩૦	૧૮૬	૧૧૦	૭૪	૧૦૯	૮	૩૦	૨	૧૦	...	૨	...	૫૯૮	૨૩
૧૮૭૩	...	૧	૧	૮	૧૪	૭૬	૩૦	૪૧	૫૯	૮	૧૬	૧	૧૧	...	૪	...	૨૭૦	૧૭
૧૮૭૪	...	...	૪	૨૦	૩૩	૧૪૩	૭૩	૬૭	૮૯	૧૨	૩૩	...	૧૦	...	...	...	૪૮૪	૧૯
૧૮૭૫	...	...	૨	૨૨	૩૪	૧૭૬	૧૦૫	૧૦૦	૧૧૧	૧૫	૩૨	...	૨૬	...	૩	...	૬૨૬	૨૩
૧૮૭૬	૧	૧	૫	૨૨	૨૫	૧૩૪	૬૯	૯૩	૧૦૪	૧૭	૪૩	૧	૧૮	...	૩	...	૫૩૬	૧૬
૧૮૭૭	...	...	૭	૨૧	૨૯	૧૩૭	૭૬	૧૨૬	૧૧૭	૧૫	૪૯	૧	૨૧	...	૧	...	૬૦૦	૨૧
૧૮૭૮	...	...	૨	૧૨	૨૦	૧૨૭	૮૦	૧૨૩	૧૩૫	૩૫	૪૪	૨	૧૫	...	૩	...	૫૯૮	૧૭
૧૮૭૯	...	૨	૨	૧૩	૨૯	૧૫૪	૮૯	૧૨૧	૧૨૫	૨૬	૫૦	૯	૨૬	...	૪	...	૬૫૦	૨૪
૧૮૮૦	...	...	૨	૨૨	૨૭	૧૧૧	૭૮	૧૨૪	૯૮	૨૮	૫૪	૬	૨૫	૧	૮	...	૫૮૪	૧૯
૧૮૮૧	૧	૩	૫	૨૫	૩૮	૧૬૭	૮૯	૧૪૪	૧૬૯	૩૮	૪૪	૬	૩૧	૧	૭	...	૭૬૮	૧૮
૧૮૮૨	...	...	૧	૧૭	૧૯	૧૧૬	૭૪	૧૨૩	૧૩૧	૫૧	૫૪	૪	૩૩	૨	૧	...	૬૨૬	૧૨
૧૮૮૩	...	૧	૩	૯	૨૦	૧૧૮	૬૪	૧૪૨	૧૩૪	૪૬	૫૯	૬	૩૯	...	૩	...	૬૪૪	૨૩
૧૮૮૪	...	૧	૨	૧૬	૨૩	૧૮૨	૧૦૮	૨૦૭	૧૯૧	૬૬	૯૦	૧	૫૩	૧	૯	...	૯૫૦	૧૩
૧૮૮૫	...	...	૧	૩	૫	૪૫	૩૦	૯૫	૭૧	૩૪	૪૨	૭	૩૨	૩	૬	...	૧૩૭૪	૧૪
૧૮૮૬	...	૨	૩	૧૬	૧૪	૧૦૧	૭૨	૧૫૧	૧૧૪	૬૫	૮૨	૧૦	૫૪	૨	૮	...	૬૯૪	૧૧
૧૮૮૭	...	...	...	૨	૬	૧૧૦	૫૬	૧૪૬	૧૫૪	૬૭	૭૪	૧૮	૪૬	...	૭	...	૬૮૬	૮
૧૮૮૮	...	...	...	૭	૧૦	૬૭	૫૬	૧૬૨	૧૪૦	૫૪	૬૪	૧૨	૩૨	૩	૮	...	૬૨૦	૧૬
૧૮૮૯	...	...	...	૪	૧૨	૭૪	૩૨	૧૫૮	૧૩૩	૬૪	૭૪	૧૨	૫૨	૧	૧૦	...	૬૨૬	૧૭
૧૮૯૦	...	...	...	...	૮	૬૯	૩૭	૧૨૪	૧૧૧	૫૮	૬૨	૯	૪૨	૧	૩	...	૫૨૪	૧૦
૧૮૯૧	...	...	...	૮	૮	૫૭	૨૯	૧૩૩	૧૩૧	૭૧	૬૮	૧૨	૪૫	૩	૫	...	૫૭૦	૨૧
૧૮૯૨	...	...	...	૨	૯	૭૯	૪૫	૧૬૦	૧૪૮	૭૮	૮૭	૧૯	૪૭	૫	૭	...	૬૮૬	૮
૧૮૯૩	...	...	૩	૮	૭	૫૪	૩૦	૧૫૯	૧૫૨	૧૧૯	૧૦૬	૩૦	૬૩	૫	૧૫	૧	૭૫૨	૧૦
૧૮૯૪	...	...	...	૫	૬	૬૬	૩૯	૧૩૩	૧૨૦	૧૧૭	૧૧૩	૨૯	૬૨	૯	૨૧	૨	૭૨૨	૧૩
૧૮૯૫	...	...	૪	૬	૧૯	૭૬	૪૪	૧૫૧	૧૨૧	૯૮	૧૨૩	૪૨	૭૫	૧૯	૧૧	૫	૭૬૪	૨૩
૧૮૯૬	...	...	૨	૧૯	૨૮	૧૪૪	૬૫	૨૫૦	૨૨૩	૧૪૪	૧૭૦	૩૯	૯૭	૨	૧૩	...	૧૧૬૬	૧૪
૧૮૯૭	...	...	...	...	...	૧૨	૧૧	૫૧	૪૧	૫૦	૩૮	૨૦	૩૯	૩	૭	...	૨૭૨	૪
૧૮૯૮	...	...	...	...	...	૨૮	૯	૧૦૫	૭૫	૯૨	૧૦૮	૨૭	૫૮	૭	૧૦	૧	૫૨૦	૧૭
૧૮૯૯	...	...	...	૧	૧	૨૭	૧૪	૧૩૨	૧૦૪	૧૦૭	૯૭	૩૫	૭૯	૧૧	૧૮	...	૬૨૬	૧૨
૧૯૦૦	...	...	...	...	૧	૨૧	૧૫	૧૪૬	૧૦૫	૧૨૭	૧૩૦	૫૩	૮૯	૧૦	૧૮	૧	૭૧૬	૧૬

સને	વરસા ૧ થી ૫ સુધી.		વરસા ૬ થી ૧૦ સુધી.		વરસા ૧૧ થી ૧૫ સુધી.		વરસા ૧૬ થી ૨૦ સુધી.		વરસા ૨૧ થી ૨૫ સુધી.		વરસા ૨૬ થી ૩૦ સુધી.		વરસા ૩૧ થી ૪૦ સુધી.		૧ ૪૧ થી ૬૦ સુધી.		લગન જુમલે કેટલાં જાણીનાં	નોંધ.
	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.	મરદ.	ઝારત.		
૧૮૦૧	...	...	...	૧	૧	૩૧	૧૩	૧૫૨	૧૧૬	૧૪૪	૧૩૧	૪૫	૧૦૭	૧૦	૧૬	૧	૭૬૮	૨૨
૧૮૦૨	...	...	...	૧	૧	૩૯	૭	૧૫૭	૧૩૧	૧૬૩	૧૫૩	૫૪	૧૨૧	૧૪	૧૬	૧	૮૫૮	૨૬
૧૮૦૩	...	...	...	૧	૧	૨૧	૬	૧૨૮	૯૨	૧૬૬	૧૪૬	૬૦	૧૨૬	૧૫	૨૦	...	૭૮૨	૨૪
૧૮૦૪	...	...	...	...	...	૧૯	૭	૧૨૫	૧૦૦	૧૬૮	૧૪૭	૫૬	૧૧૪	૧૨	૧૨	...	૭૬૦	૨૪
૧૮૦૫	...	...	...	...	૧	૨૯	૧૩	૧૩૯	૧૧૯	૧૫૯	૧૩૫	૬૬	૧૨૫	૧૭	૧૮	૧	૮૨૨	૨૯
૧૮૦૬	...	...	...	૧	૨	૧૭	૭	૧૩૪	૧૧૫	૧૬૮	૧૩૯	૪૬	૧૦૬	૧૬	૧૩	...	૭૬૪	૨૮
૧૮૦૭	...	...	...	...	...	૨૩	૭	૧૩૬	૮૫	૧૫૮	૧૪૮	૫૮	૧૪૩	૩૨	૨૪	...	૮૧૪	૨૦
૧૮૦૮	...	...	...	...	૧	૨૪	૧૭	૧૭૨	૧૨૬	૨૦૭	૧૮૨	૪૮	૧૩૩	૨૬	૧૮	...	૮૫૪	૨૨
૧૮૦૯	...	...	...	૧	૮	૯	૩	૧૦૦	૭૬	૧૪૪	૧૧૯	૫૯	૧૧૫	૨૩	૧૫	...	૬૭૨	૧૪
૧૮૧૦	...	...	...	...	...	૧૯	૮	૧૨૭	૧૦૯	૧૯૯	૧૫૩	૯૩	૧૬૪	૨૪	૩૧	૧	૯૨૮	૨૬
૧૮૧૧	...	...	...	...	...	૯	૪	૮૦	૫૬	૯૫	૬૭	૫૦	૧૦૯	૧૨	૧૦	...	૪૯૨	૮

પારસીઓમાં મરદ ઝારત બેઠે કુમારો હોય તેવાં જોડાંના લગન તે સાધારણ લગન ગણાય છે; તેમજ મરદ બીજાવર ઘેટલે રંડાયેલા ને ઝારત કુમારી તેથી હેવાં સાધારણ લગન ગણાય છે, પણ કોઈજવાર ઝારત બીજાવર (રંડાયેલી) અને મરદ કુમારો હેવાંની (અસાધારણ) લગન પારસીઓમાં થયાં છે. તેની વીગત ઉપલાં વરસોની નોંધમાં આ મુજબની છે.

શને મરદ કુમારો. ઓં રંડાયેલી.	શને મરદ કુમારો. ઓં રંડાયેલી.	શને મરદ કુમારો. ઓં રંડાયેલી.
૧૮૬૫ ઉમર વરસ. ૨૮...ઉં વરસ ૨૦	૧૮૬૩ ઉમર વરસ. ૩૭...ઉં વરસ. ૨૩	૧૮૦૨ ઉમર વરસ. ૨૨...ઉં વરસ ૨૧
૧૮૬૭... " ૨૨..... " ૧૯	૧૮૬૩... " ૪૦..... " ૩૦	૧૮૦૩... " ૨૭..... " ૨૭
૧૮૬૯... " ૩૨..... " ૨૨	૧૮૬૪... " ૩૦..... " ૨૪	૧૮૦૪... " ૨૮..... " ૨૨
૧૮૭૨... " ૨૫..... " ૨૦	૧૮૬૪... " ૩૧..... " ૩૦	૧૮૦૩... " ૩૫..... " ૩૩
૧૮૭૪... " ૩૦..... " ૧૬	૧૮૬૬... " ૨૬..... " ૨૩	૧૮૦૪... " ૪૦..... " ૩૭
૧૮૭૫... " ૩૧..... " ૨૧	૧૮૬૬... " ૩૫..... " ૩૦	૧૮૦૪... " ૨૯..... " ૨૩
૧૮૮૧... " ૨૭... " ૩૨	૧૮૬૭... " ૩૦..... " ૩૦	૧૮૦૪... " ૪૪..... " ૩૯
૧૮૮૪... " ૨૫..... " ૨૧	૧૮૬૭... " ૩૫..... " ૨૮	૧૮૦૪... " ૨૯..... " ૩૧
૧૮૮૬... " ૨૬..... " ૨૬	૧૮૬૮... " ૨૫..... " ૨૫	૧૮૦૪... " ૩૦..... " ૨૮
૧૮૮૬... " ૪૦..... " ૨૬	૧૮૬૮... " ૪૪..... " ૪૨	૧૮૦૪... " ૨૫..... " ૨૫
૧૮૮૬... " ૨૯..... " ૨૧	૧૮૬૮... " ૨૦..... " ૨૩	૧૮૦૫... " ૨૫..... " ૨૩
૧૮૮૭... " ૩૧..... " ૨૯	૧૮૬૮... " ૩૩..... " ૨૮	૧૮૦૫... " ૪૪..... " ૩૫
૧૮૮૭... " ૨૫..... " ૩૦	૧૮૬૯... " ૨૯..... " ૨૩	૧૮૦૫... " ૩૭..... " ૩૬
૧૮૮૭... " ૨૮..... " ૨૭	૧૮૬૯... " ૩૧..... " ૨૯	૧૮૦૫... " ૩૧..... " ૨૭
૧૮૮૮... " ૨૪..... " ૧૯	૧૮૬૯... " ૩૫..... " ૨૩	૧૮૦૫... " ૨૫..... " ૨૨
૧૮૮૮... " ૩૧..... " ૩૪	૧૮૬૯... " ૩૧..... " ૨૩	૧૮૦૬... " ૩૮..... " ૩૨
૧૮૮૯... " ૪૦..... " ૨૨	૧૮૭૦... " ૨૨..... " ૨૩	૧૮૦૬... " ૨૩..... " ૨૧
૧૮૯૦... " ૨૫..... " ૨૪	૧૮૭૦... " ૨૮..... " ૨૪	૧૮૦૬... " ૨૪..... " ૧૮
૧૮૯૦... " ૨૮..... " ૨૩	૧૮૭૦... " ૩૨..... " ૨૨	૧૮૦૭... " ૪૦..... " ૩૩
૧૮૯૧... " ૩૫..... " ૨૭	૧૮૭૧... " ૨૫..... " ૧૪	૧૮૦૭... " ૨૪..... " ૨૪
૧૮૯૧... " ૨૪..... " ૧૫	૧૮૭૧... " ૩૩..... " ૨૨	૧૮૦૮... " ૨૧..... " ૧૯
૧૮૯૧... " ૩૧..... " ૨૪	૧૮૭૨... " ૩૧..... " ૨૮	૧૮૦૮... " ૪૯..... " ૪૬
૧૮૯૧... " ૩૭..... " ૨૭	૧૮૭૨... " ૨૫..... " ૨૩	૧૮૦૮... " ૨૯..... " ૨૭
૧૮૯૧... " ૪૦..... " ૩૦	૧૮૭૨... " ૨૯..... " ૨૭	૧૮૦૯... " ૪૧..... " ૩૫
૧૮૯૩... " ૨૭..... " ૨૮	૧૮૭૨... " ૩૨..... " ૨૮	
૧૮૯૩... " ૩૧..... " ૧૮	૧૮૭૨... " ૩૫..... " ૩૨	

શને ૧૮૬૫ માં શપટેમબર મહીનાની ૧ લી તારીખથી પારસીઓનાં લગન તલાકનો નવો કાયદો પેહેલ વહેલો. અમલમાં આવેલો હતા તેથી એ વરસનાં લગનની શંખેઆ માતર શપટેમબરથી ડીસેમબર સુધીના ૪ માસનીજ સમજાવી.

આ કોઠામાં જુમલે લગનની કાલખમાં જે આંકડા માટેલા છે તેટલાં માંણસો સમજાવાં એટલે એમાનો અરધો અરધ મરદો અને અરધો અરધ ઝારતો મહી અંકેકાં જોડાંના લગન થયેલાં છે, એ પ્રમાણે સંખીઆ સમજાવી. એટલે શને ૧૮૬૫ માં (શપટેમબરથી ડીસેમબર સુધી ૪ માસમાં) ૧૦૪ જાણીના એટલે પર જોડાંના લગન થયેલાં સમજાવી.

† સને ૧૮૧૧ ની વીગત જુલાઈ સુધીની એટલે ૭ માસની છે.

૧૮૦

સંવત ૧૯૨૭ થી ચાલે તા. ૧ લી નવેમ્બર ૧૯૭૦ થી તા. ૩૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૦ સુધી વરસ ૪૦) માં મુ'બઈ મધે જરૂર પાસતી કોમમાં રવાનો થયાં તેની તારીખ:—

(મુ'બઈની પાસતી પંચાયતના દફતરોમાં રખાતી નોંધ મુજબ.)

સંવત.	રવાન મોહાટા.			રવાન હાંનડાનાં.			રવાન નાંધલાં.			જુમલે રવાન.		
	મરદ.	આરત.	જુમલે.	છોકરા.	છોકરી.	જુમલે.	છોકરા.	છોકરી.	જુમલે.	પુરુષ.	મી.	જુમલે.
૧૯૨૭	૨૩૦	૧૮૮	૪૧૮	૨૨	૧૬	૩૮	૨૭૬	૨૨૭	૫૦૩	૫૨૮	૪૩૧	૯૫૯
૧૯૨૮	૨૭૭	૨૫૨	૫૨૯	૩૬	૨૪	૬૦	૩૫૧	૩૫૯	૭૧૦	૬૬૪	૬૩૫	૧૨૯૯
૧૯૨૯	૨૧૫	૨૨૨	૪૩૭	૧૨	૧૧	૨૩	૨૮૦	૨૧૩	૪૯૩	૫૦૭	૪૪૬	૯૫૩
૧૯૩૦	૨૨૬	૨૦૨	૪૨૮	૨૦	૧૭	૩૭	૨૭૧	૨૩૩	૫૦૪	૫૧૭	૪૫૨	૯૬૯
૧૯૩૧	૨૬૧	૨૨૫	૪૮૬	૨૦	૩૦	૫૦	૩૪૧	૨૮૮	૬૨૯	૬૨૨	૫૪૩	૧૧૬૫
૧૯૩૨	૨૨૯	૨૪૮	૪૭૭	૨૩	૨૪	૪૭	૩૩૧	૨૯૦	૬૨૧	૫૮૩	૫૬૨	૧૧૪૫
૧૯૩૩	૨૯૨	૨૫૮	૫૫૦	૧૬	૩૦	૪૬	૨૭૮	૨૩૩	૫૧૧	૫૮૬	૫૨૧	૧૧૦૭
૧૯૩૪	૨૬૬	૨૭૧	૫૩૭	૧૭	૨૪	૪૧	૩૧૫	૨૭૧	૫૮૬	૫૮૮	૫૬૬	૧૧૬૪
૧૯૩૫	૨૩૨	૨૧૬	૪૪૮	૧૬	૫	૨૧	૨૬૬	૨૧૫	૪૮૧	૫૧૪	૪૩૬	૯૫૦
૧૯૩૬	૨૦૪	૨૪૨	૪૪૬	૧૪	૯	૨૩	૨૮૮	૨૬૪	૫૬૩	૫૧૭	૫૧૫	૧૦૩૨
૧૯૩૭	૨૪૩	૨૮૪	૫૨૭	૧૧	૧૦	૨૧	૨૫૭	૨૪૦	૪૯૭	૫૧૧	૫૩૪	૧૦૪૫
૧૯૩૮	૨૨૯	૨૭૧	૪૬૦	૧૪	૧૮	૩૨	૨૪૨	૨૫૮	૫૦૧	૪૮૫	૫૦૮	૯૯૩
૧૯૩૯	૨૮૬	૨૭૪	૫૬૦	૧૮	૨૬	૪૪	૩૨૧	૨૮૯	૬૧૦	૬૨૫	૫૮૯	૧૨૧૪
૧૯૪૦	૨૭૩	૨૯૦	૫૬૩	૧૬	૬	૨૨	૩૦૧	૩૧૦	૬૧૧	૫૯૦	૬૦૬	૧૧૮૬
૧૯૪૧	૨૬૩	૨૬૧	૫૨૪	૧૦	૯	૧૯	૨૬૩	૨૬૫	૫૫૮	૫૬૬	૫૩૫	૧૧૦૧
૧૯૪૨	૨૯૫	૨૫૫	૫૫૦	૧૦	૧૪	૨૪	૨૯૫	૨૯૬	૫૮૧	૬૦૦	૫૬૫	૧૧૬૫
૧૯૪૩	૨૭૬	૨૬૦	૫૩૬	૫	૧૧	૧૬	૨૭૭	૨૬૧	૫૩૮	૫૫૮	૫૩૨	૧૦૯૦
૧૯૪૪	૨૯૫	૨૮૦	૫૭૫	૧૨	૧૭	૨૯	૩૧૫	૨૬૨	૫૭૭	૬૨૨	૫૫૯	૧૧૮૧
૧૯૪૫	૨૮૨	૨૯૬	૫૭૮	૧૩	૧૧	૨૪	૩૨૦	૩૨૧	૬૪૧	૬૧૫	૬૨૮	૧૨૪૩
૧૯૪૬	૨૭૯	૨૬૨	૫૪૧	૧૫	૯	૨૪	૨૯૦	૨૬૦	૫૫૦	૫૮૪	૫૩૧	૧૧૧૫
૧૯૪૭	૨૫૬	૨૮૪	૫૫૦	૧૩	૧૬	૨૯	૩૨૭	૨૮૭	૬૧૪	૫૯૬	૫૮૭	૧૧૯૩
૧૯૪૮	૨૮૨	૩૫૦	૬૩૨	૧૦	૧૪	૨૪	૩૦૨	૨૮૭	૫૮૯	૫૯૪	૬૫૧	૧૨૪૫
૧૯૪૯	૩૧૧	૩૦૦	૬૧૧	૮	૧૩	૨૧	૨૯૩	૨૩૩	૫૨૬	૬૧૨	૫૪૬	૧૧૫૮
૧૯૫૦	૨૯૩	૨૬૫	૫૫૮	૪	૧૨	૧૬	૩૨૨	૨૪૩	૫૬૫	૬૧૯	૫૨૦	૧૧૩૯
૧૯૫૧	૨૮૨	૩૩૭	૬૧૯	૧૩	૭	૨૦	૨૭૪	૨૭૬	૫૫૦	૫૬૯	૬૨૦	૧૧૮૯
૧૯૫૨	૩૬૩	૩૩૪	૬૯૭	૧૪	૧૫	૨૬	૩૧૦	૨૯૦	૬૦૦	૬૮૭	૬૩૯	૧૩૨૬
૧૯૫૩	૬૦૪	૫૮૭	૧૨૦૧	૩૭	૩૫	૭૨	૨૫૦	૨૫૨	૫૦૨	૮૮૧	૮૮૪	૧૭૭૫
૧૯૫૪	૬૨૭	૬૩૦	૧૨૫૭	૩૬	૪૮	૮૪	૨૮૨	૨૫૮	૫૪૦	૯૪૫	૯૩૬	૧૮૮૧
૧૯૫૫	૫૫૫	૫૬૬	૧૧૨૫	૨૨	૩૧	૫૩	૩૦૭	૨૫૪	૫૬૧	૮૮૮	૮૫૧	૧૭૩૯
૧૯૫૬	૫૬૮	૬૪૭	૧૨૧૫	૨૮	૩૨	૬૦	૩૪૦	૩૩૬	૬૭૬	૯૩૬	૧૦૧૫	૧૬૫૧
૧૯૫૭	૪૬૫	૪૬૬	૯૬૬	૨૮	૨૪	૫૨	૨૭૩	૨૨૮	૫૦૧	૭૯૬	૭૧૮	૧૫૧૪
૧૯૫૮	૪૫૮	૪૮૦	૯૩૮	૧૮	૩૨	૫૦	૨૮૪	૨૬૫	૫૪૯	૭૬૦	૭૭૭	૧૫૩૭
૧૯૫૯	૪૮૬	૪૪૬	૯૩૨	૨૫	૨૫	૫૦	૨૫૩	૨૬૦	૫૧૩	૭૬૪	૭૩૧	૧૪૬૫
૧૯૬૦	૪૩૪	૪૩૬	૮૭૦	૨૭	૧૮	૪૫	૨૩૬	૨૪૨	૫૪૯	૬૯૭	૬૯૬	*૧૩૯૪
૧૯૬૧	૪૪૪	૪૧૭	૮૬૧	૩૦	૨૧	૫૧	૨૬૩	૨૫૨	૫૧૬	૭૩૭	૬૯૦	*૧૪૨૮
+ ૧૯૬૨-૬૩	૫૧૭	૫૪૯	૧૦૬૬	૧૬	૨૪	૪૦	૩૭૦	૩૨૦	૬૯૦	૮૦૩	૮૮૩	૧૭૯૬
મંસૂબી સને												
૧૯૦૭	૪૨૪	૪૨૬	૮૫૦	૧૨	૧૬	૨૮	૨૮૨	૨૭૮	૫૬૦	૭૧૮	૭૨૦	૧૪૩૮
૧૯૦૮	૪૫૧	૪૨૦	૮૭૧	૧૯	૧૬	૩૫	૨૮૯	૨૭૪	૫૨૩	૭૫૯	૬૭૦	૧૪૨૯
૧૯૦૯	૪૨૩	૪૨૩	૮૪૬	૧૫	૧૨	૨૭	૨૩૪	૨૩૬	૪૭૦	૬૭૨	૬૭૧	૧૩૪૩
૧૯૧૦	૪૪૪	૪૧૭	૮૬૧	૧૬	૧૩	૨૬	૨૮૮	૨૪૯	૫૪૭	૭૫૮	૬૭૯	૧૪૩૭
૧૩૮૭૪	૧૩૮૧૭	૨૭૬૯૧		૭૧૧	૭૪૫	૧૪૫૬	૧૧૭૦૮	૧૦૬૩૬	*૨૨૩૪૬	૨૬૨૯૩	૨૫૧૯૮	*૫૧૪૬૩

* આવી નીશાનીવાલાં નાંધલાં રવાન ર) જેની જાતી પ્રકરે થઈ નથી તે રવાન ર) વધુ ગણવાં.

+ મુ'બઈની પાસતી પંચાયતના હોસાબ અગાઉ હોંક સવંત પ્રમાણે રખાતો હતો, પણ સવંત ૧૯૬૨ પછી અ'મરેજ વરસની ગણતરી પરમાણે પાસતી પંચાયતના હોસાબ રખાતો કીધાથી આ સવંત ૧૯૬૨-૬૩ નાં સાલની ગણતરી તં ૧ લી નવેમ્બર ૧૯૦૫ થી તા. ૩૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૦૬ સુધી ચલે માસની ગણતરી.

ચન્દ્રજરદી શને ૧ થી સને ૪૧૦૦ મુધીના વરસના કોઈ પણ શેહેનશાહી માસના કોઈ પણ રોજે કહયો વાર આવે છે તે જાણવાની સેહેલી ગણતરી.

સદીના નંબર.	સદીઓ અથવા શેંકડા.						મહીના નંબર.	શેહેનશાહી જરથો-સ્તી મહીના.	દારના નંબર.	વાર.
૨	૦૦૦	૭૦૦	૧૪૦૦	૨૧૦૦	૨૮૦૦	૩૫૦૦	૧	ફરવરદીન—આવાં.	૧	રવી.
૪	૧૦૦	૮૦૦	૧૫૦૦	૨૨૦૦	૨૯૦૦	૩૬૦૦	૨	અમરદાદ—અશફદાદ.	૨	શોમ.
૬	૨૦૦	૯૦૦	૧૬૦૦	૨૩૦૦	૩૦૦૦	૩૭૦૦	૩	અરદીબેહરત—આદર	૩	મંગલ.
૧	૩૦૦	૧૦૦૦	૧૭૦૦	૨૪૦૦	૩૧૦૦	૩૮૦૦	૪	શેહરેવર.	૪	બુધ.
૩	૪૦૦	૧૧૦૦	૧૮૦૦	૨૫૦૦	૩૨૦૦	૩૯૦૦	૫	ખોરદાદ—દેએ.	૫	ગુર.
૫	૫૦૦	૧૨૦૦	૧૯૦૦	૨૬૦૦	૩૩૦૦	૪૦૦૦	૬	મેહર.	૬	શુકર.
૦	૬૦૦	૧૩૦૦	૨૦૦૦	૨૭૦૦	૩૪૦૦	૪૧૦૦	૦	તીર—બહમન.	૦	શની.

ચન્દ્રજરદી કોઈ પણ વરસના શેહેનશાહી મહીનાના કોઈ પણ રોજે કહયો વાર આવે છે તે જાણવાની સેહેલી ગણતરી—જે ચન્દ્રજરદી સાલ હોય તેના છેલ્લા બે આંકડા માંડવા, તેની હેઠળ ઉપલા પહેલા કોઠામાંથી શદી યાને સેંકડાને મલતો ડાબા હાથ તરફનો નંબર માંડવો અને તેની હેઠળ ઉપલા બીજા કોઠામાંથી મહીનાને મળતો ડાબા હાથ તરફનો નંબર માંડવો અને છેલ્લે જે રોજનો વાર જોઈતો હોય તે રોજનો નંબર માંડવો અને એ ચાર રકમનો શરવાળો કરી તેનો ૭ થી ભાગ લેતાં જે સેશ વધે તે આંકડાને ઉપરના ત્રીજા કોઠામાં જોવો અને તે નંબર સામે જે વાર હોય તે રોજને મળતો વાર સમજવો. જે છેલ્લા કોઈબી ગાથાના દીવસને મળતો વાર જાણવો હોય તો અસપદાદ મહીનાનો નંબર (૨) માંડવા પછી તેની હેઠળ પહેલા ગાથા માટે ૩૧, બીજા માટે ૩૨, ત્રીજા માટે ૩૩, ચોથા માટે ૩૪, અને પાંચમા માટે ૩૫ દીવસ ઉમેરવા અને ઉપર મુજબ ગણવાથી ગાથાના દીવસનો વાર મળશે.

દાખલો—ચન્દ્રજરદી શને ૧૨૮૧ ના શેહેનશાહી શેહરેવર મહીનાના બહમન રોજે કહયો વાર આવે છે તે જોવું હોય તો ચન્દ્રજરદી સને ૧૨૮૧ ના છેલ્લા બે આંકડા (૮૧) માંડો અને તેની હેઠળ શદી ૧૨૦૦ ને મળતો ઉપરના પહેલા કોઠામાંનો નંબર (૫) માંડો અને તેની હેઠળ શેહરેવર મહીનાને મલતો ઉપરના બીજા કોઠામાંનો નંબર (૪) માંડો અને તેની હેઠળ બહમન રોજનો આંકડો (૨) માંડી ચારે રકમનો શરવાળો કરો. એનો શરવાળો (૯૨) આવે તેનો ૭ થી ભાગાકાર કરો. એ રીતે ગણતાં શેશમાં ૧ આવશે તેને ઉપલા વારના કોઠામાં જોતાં જણાશે કે તે દીવસે યાને ચન્દ્રજરદી સને ૧૨૮૧ ના શેહેનશાહી શેહરેવર મહીનાના બહમન રોજે રવીવાર આવે છે. જે શેશમાં (૦) મીડું આવે તો શનીવાર આવશે એમ સમજવું. ઉપર પ્રમાણેની ગણતરી ધ્યાનમાં લેઈ બે મા ત્રણ વાર કરી જોવાથી ધણી સેહેલી જણાશે.

૫૧૦ બે ૦ કોઠવાલ.

મુંબઈમાં પડેલો વરસાદ.
સને ૧૮૨૫ થી તે સને ૧૯૧૧ સુધી.

વરસ.	મે.	જુન.	જુલાઈ	આગષ્ટ.	સપ્ટેમ્બર	ઓક્ટોબર	જુનિ.
	ઈ. દો.	ઈ. દો.	ઈ. દો.	ઈ. દો.	ઈ. દો.	ઈ. દો.	ઈ. દો.
૧૮૨૫	...	૨૪૪૫	૨૫૧૭	૧૨૬૪	૬૬૮	...	૭૨૨૪
૨૬	...	૧૭૭૫	૨૬૮૬	૮૪૦	૨૩૫૦	૧૮૭	૭૮૧૭
૨૭	...	૪૬૧૫	૧૦૨૬	૧૦૫૧	૧૦૧૬	૬૨	૮૧૩
૨૮	...	૨૨૫૩	૫૨૭૫	૧૭૨૨	૨૨૮	૬૪૦	૧૨૧૬૮
૨૯	...	૨૭૮૯	૧૬૭૮	૧૨૪૦	૪૬૫	૬૬	૧૫૬૫
૧૮૩૦	...	૨૦૬૬	૩૨૪૬	૧૦૧૬	૭૭૮	...	૭૧૮૬
૩૧	...	૨૨૪૬	૨૭૩૧	૨૭૬૪	૨૨૩૪	૨૮	૧૦૧૮૩
૩૨	...	૧૩૬૩	૪૮૫	૪૬૫	૭૧૧	૬૫	૭૪૬
૩૩	...	૧૨૫૦	૨૧૮૦	૧૩૩૫	૨૩૫૪	૨૦	૭૧૩૬
૩૪	...	૧૪૧૬	૨૧૮૩	૧૮૫	૧૨૫૫	૩૮૮	૭૦૪૭
૩૫	...	૬૬૬	૪૨૭	૩૫૭૬	૧૨૧૭	૪૨	૬૨૬૧
૩૬	...	૨૧૩૬	૨૪૫૩	૩૭૪૧	૪૬૬	...	૮૭૬૬
૩૭	...	૧૨૬૧	૨૪૩૬	૨૨૪૩	૫૧૫	...	૬૪૫૮
૩૮	...	૨૬૭૦	૮૭૦	૭૩૪	૫૪	...	૫૦૭૮
૩૯	...	૧૮૨૮	૩૨૧૬	૧૮૪૫	૪૭૦	...	૭૩૬૨
૧૮૪૦	...	૨૫૦૪	૨૪૨૪	૪૨૦	૭૫૫	૨૧૨	૬૩૧૫
૪૧	...	૨૫૨૭	૨૧૨૧	૨૦૩૫	૧૨૭	૩૨૧	૭૧૪૬
૪૨	...	૧૬૮૪	૨૬૪૫	૩૭૧૦	૧૦૪૧	૪૩૬	૬૪૧૬
૪૩	...	૬૩૩	૨૨૪૬	૧૮૨૦	૬	૨૫	૫૬૨૭
૪૪	...	૧૪૧૭	૩૫૫૨	૬૫૫	૬૧૬	...	૬૫૪૦
૪૫	...	૧૬૭૦	૨૦૪૪	૬૫૬	૮૩	...	૫૪૭૩
૪૬	...	૩૧૭૧	૪૦૫૫	૫૬૦	૮૪૫	૧૧૬	૮૭૪૮
૪૭	...	૩૫૪૭	૧૬૮૦	૮૬૨	૫૮૦	૩૨	૬૭૩૧
૪૮	...	૪૨૩૭	૧૩૮૩	૭૮૭	૪૧	૫૩૪	૭૩૪૨
૪૯	...	૨૨૮૨	૫૧૬૮	૧૩૬૬	૨૬૬૫	૧૭	૧૧૮૮૮
૧૮૫૦	...	૧૭૬૬	૧૬૧૩	૬૩૬	૪૫૬	૩૩૮	૫૧૧૫
૫૧	...	૩૦૭૩	૪૬૧૭	૨૩૮૩	૪૬૧	...	૧૦૬૧૪
૫૨	...	૨૪૭૫	૨૪૮૪	૧૦૫૪	૧૫૨૧	૧૨	૭૫૪૬
૫૩	...	૩૮૩૬	૧૪૩૨	૮૫૭	૮૩૭	...	૬૬૬૫
૫૪	...	૧૬૨૮	૩૫૬૫	૩૬૦	૧૩૬૧	૧૭૫	૮૬૭૬
૫૫	...	૧૩૧૮	૧૧૮૦	૩૧૫	૬૬૧	૬	૩૫૧૦
૫૬	૦૬૬	૨૫૪૬	૨૬૬૪	૬૧૭	૮૮૫	...	૭૧૮
૫૭	૧૮૧	૧૬૮૧	૨૨૧૧	૨૦૨૦	૧૮૩૦	...	૭૬૨૩
૫૮	૧૬૫	૧૫૨૮	૨૨૬૪	૬૫૦	૧૨૫૩	...	૬૧૬૦
૫૯	...	૨૮૬૬	૩૦૮૭	૧૫૭૧	૬૨૭	...	૮૧૮૪
૧૮૬૦	૦૦૬	૩૧૬૨	૨૬૭	૬૧૩	૭૭૭	...	૭૪૬૫
૬૧	૦૧૭	૨૭૭૪	૩૮૬૬	૩૬૩૫	૩૧૩	...	૧૦૬૮
૬૨	...	૨૨૪૩	૧૫૬૨	૧૩૬૫	૨૪૫૬	...	૭૬૫૬
૬૩	૦૧૨	૩૧૪૪	૨૬૮૬	૧૩૩૫	૮૫૩	...	૮૦૩૩
૬૪	...	૨૫૬૫	૧૩૭૨	૧૧૪૨	૫૨૧	...	૫૬૬૦
૬૫	...	૧૪૧૩	૧૬૪૭	૩૬૧૧	૩૭૫	...	૭૩૪૬
૬૬	...	૧૭૫૬	૪૭૭	૨૩૮૭	૩૮૬	...	૬૨૩૬
૬૭	...	૧૧૪	૩૫૮૬	૧૫૧૩	૮૬	૩૪૨	૭૩૫૭
૬૮	...	૨૧૧૮	૨૬૬૫	૨૩૬૫	૬૪૫	૨૦	૭૮૪૩
૬૯	૦૪૦	૨૬૫૬	૨૮૬૩	૨૮૬૭	૨૪૬૭	૩૨૨	૧૧૫૩૬

મુંબઈમાં કોટ, કોલાબ, અને ભાંચપલે મહીને ત્રણ જગ્યાએ વરસાદની ગણતરી લેવાય છે, તેમાંની કપલી ગણતરી ભાંચપલા ખાતેની છે, અને બીજી જગ્યાપર પણ દર વરસે એથી કંઈ સેજ પ-૭ ઈંચ વધુ ઓછા પડે છે. એ ગણતરી ઉપરથી માલમ પડશે કે દર વરસે જુન-જુલાઈ અને આગસ્ટ તથા સપ્ટેમ્બર માસોમાં ભરથક વરસાદ પડે છે, અને કોઈકોઈ વરસે એ તથા ઓક્ટોબર માસમાં પણ થોડો વરસાદ અતરે વરસે છે. મુંબઈમાં સાધારણ વરસાદની ગણતરી ૭૦-૮૦ ઈંચની ઉતરે છે, પણ કેટલાંક વરસોમાં એકસોથી વધુ ઈંચ પાણી પડ્યું છે; જેમકે

વરસ.	મે.	જુન.	જુલાઈ	આગષ્ટ.	સપ્ટેમ્બર	ઓક્ટોબર	જાન્યુ.
	ઇ. દો.	ઇ. દો.	ઇ. દો.	ઇ. દો.	ઇ. દો.	ઇ. દો.	ઇ. દો.
૧૮૭૦	૦૨૨	૨૪૨૫	૨૬૧૪	૧૧ ૭	૧૧૧૨	૫૨૬	૮૧ ૬
૭૧	...	૧૩૬૬	૧૬૪૧	૮૬૬	૭૮૭	...	૪૭૨૦
૭૨	...	૩૧૭૦	૨૮૮૬	૧૦૬૨	૧૬૪૦	...	૮૭૬૧
૭૩	૧૧૫	૧૭૪૦	૨૧૨૬	૩૫૭૭	૧૧૮૧	...	૮૭૪૨
૭૪	...	૨૧ ૪	૪૬૫૦	૧૧૨૪	૧૪૭૮	...	૬૩૫૬
૭૫	...	૨૬૭૫	૧૬ ૪	૧૫૬૧	૨૬૩૮	...	૮૮ ૮
૭૬	...	૧૩૫૩	૨૭૩૪	૧૧૬૪	૬૧૨	...	૫૮૬૩
૭૭	...	૨૬૦૬	૧૨૬૩	૧૩૪૧	૭૪૮	૭૫૮	૭૦૪૬
૭૮	...	૨૪૩૦	૪૮૫૬	૧૬૭૩	૨૦૫૭	...	...
૭૯	૪૦૪	૨૦૮૬	૧૬૦૬	૨૫૨૩	૬૬૪	૦૫૫	૭૩૪૧
૧૮૮૦	...	૧૭૫૨	૨૧૨૭	૪૫૦	૨૬૦૨	૧૬૬	૭૧૨૩
૮૧	૦૨૭	૧૧૮૭	૩૩૭૩	૨૧૧૬	૬૬૭	૨૨૫	૭૭૫૧
૮૨	...	૩૨૭૬	૧૦૭૩	૨૨૬૦	૧૦૮૩	૦૪૬	૭૭૭૧
૮૩	૦૬૧	૨૨૭૭	૩૭૦૫	૧૫૫૭	૧૩૧૬	૧૦૭૨	૧૦૦૫૩
૮૪	...	૧૩૫૫	૨૮૭૮	૧૭૮૧	૧૭૮૪	૨૧૬	૮૦૧૭
૮૫	...	૫૭૦	૨૩૩૪	૨૬૧૮	૬૬૪	૫૬૦	૭૩૭૬
૮૬	૧૨૩	૩૬૦૪	૩૬૭૩	૮૨૬	૫૫૫	૩૦૬	૬૪૪૩
૮૭	...	૨૪૨૬	૩૫૬૫	૧૮૭૩	૧૧૨૭	૨૬૨	૬૩૪૨
૮૮	...	૧૮૫૧	૨૪૬૬	૧૧૪૬	૩૫૬	૦૬૬	૬૦૬૮
૮૯	...	૧૬૪૭	૩૬૨૧	૧૧૨૪	૩૩૮	૫૩૩	૭૫૬૩
૧૮૯૦	૦૩૨	૩૧૩૪	૨૩૨૬	૧૩૦૪	૬૩૪	...	૭૭૮૦
૯૧	...	૧૭૦૦	૪૮૬૮	૫૧૭	૨૫૩૨	૦૬૮	૬૭૧૫
૯૨	...	૧૩૧૭	૩૨૧૮	૪૩૬૩	૩૩૭૩	૨૨૪	૧૨૬૭૫
૯૩	૩૮૪	૨૬૨૪	૨૨૪૬	૧૭૮૬	૭૬૬	...	૮૧૧૨
૯૪	...	૨૩૧૩	૩૭૨૫	૧૧૧૩	૧૬૮૧	૪૨૧	૬૨૫૩
૯૫	...	૨૦૬૩	૨૧૧૭	૧૮૦૬	૧૪૬૦	૪૧૦	૭૮૬૬
૯૬	૦૧૫	૨૭૨૭	૪૦૧૦	૨૦૪૧	૧૫૦	...	૮૬૪૩
૯૭	...	૧૨૬૧	૩૩૧૧	૧૬૦૬	૧૬૧૨	૨૦૬	૮૩૦૨
૯૮	...	૨૫૫૪	૨૫૬૫	૭૫૮	૨૪૩૫	૦૦૬	૮૩૪૩
૯૯	૦૩૩	૨૨૦૩	૩૮૪	૫૬૬	૩૫૪	...	૩૬૬૦
૧૯૦૦	...	૧૫૭૬	૨૧૫૫	૨૬૪૨	૧૦૦૬	...	૭૩૭૬
૦૧	...	૨૧૬૦	૩૬૫૩	૧૭૦૬	૩૫૪	૦૫૦	૮૨૨૬
૦૨	...	૧૧૦૬	૧૨૬૭	૧૭૫૮	૨૮૦૫	૧૬૬	૭૧૬૫
૦૩	૭૬૫	૧૦૬૨	૩૦૩૮	૨૨૬૬	૧૧૮૦	૬૦૪	૮૬૭૫
૦૪	...	૨૨૮૮	૧૨૬૩	૫૨૨	૨૬૦	૦૬૦	૪૪૩૦
૦૫	...	૩૪૭	૧૫૩૮	૩૬૬	૫૨૩	૦૦૩	૩૧૭૫
૦૬	...	૧૨૮૮	૨૧૭૬	૧૮૮૮	૨૩૨	...	૫૫૮૭
૦૭	૦૩૩	૨૨૪૫	૫૬૦૨	૧૫૭૭	૧૬૦	૧૩૧	૧૦૦૭૮
૦૮	૦૨૨	૧૦૮૬	૨૬૪૬	૬૫૮	૬૭૧	...	૫૩૮૬
૦૯	...	૨૩૪૬	૩૬૭૫	૫૬૩	૨૫૧૬	...	૬૧૩૦
૧૯૧૦	...	૨૮૫૮	૭૬૩	૨૪૬૬	૧૦૦૩	૨૧૩	૭૩૩૩

શને ૧૨૨૮ માં ૧૨૧ ઈ. સને ૧૮૪૬ માં ૧૧૮, સને ૧૮૬૬ માં ૧૧૫, સને ૧૮૫૧ તથા ૧૮૬૧ માં ૧૦૬, અને સને ૧૮૩૧ માં ૧૦૧ ઈ. પાણી પડેલું હતું; તેમ કેટલાંક વરસમાં ઘણું ઓછું થયેલું છે અને ૧૮૭૧ માં ૪૭ ઈ. એ પરમાણુ કેટલાંક વરસોમાં ૫૦ ઈ.નીથી અંદર વરસાદ થયો હતો.

આથી સને ૧૮૧૧ માં પુરતો વરસાદ વરસેલો નથી કેમકે તે સપ્ટેમ્બરની અંતિમ તારીખમાં માત્ર ૫૧ ઈ.ની પાણી મળેલું છે.

૧૯૧૧ માં તા. ૫ મી સપ્ટેમ્બર સુધી ૫૧ ઈ. ૨૦ દો. વરસાદ પડ્યો હતો.

**મુંબઈ મધેની ગરીબ જરથોસ્તીઓની ચાલીઓ, તેમાં રહેનારાઓનાં
મરણ પ્રમાણમાં જાણવાબેગ ઘટાડો.**

આપણી ટાપુના એક ખરા માનવંત અને બરા ઉમંગી ગ્રહસ્થ શેઠ દીનશાહ ખમનજી માસતર જેવો વારે ઘડીએ પ્રજા અને કોમ ઉપયોગી બાબદોમાં બીજા તેમના જેવા થોડાક ગોઠીયા સાહેબોની માફક બહાર પડે છે. અને બાજે વખતે ઘણાં ઉપયોગી લખાણો કરતા રહે છે તેવોએ ગયા આગસ્ટ માસમાં એક મામાકુલ લખાણ કરીને ગરીબ પારસીઓ માટેનાં રહેઠાણોનાં વધારાની ઘણી અગત્યની સુચના પારસીઓને કરીને હેવું બતલાવેલ છે કે પારસીઓને માટે અતરે બંધાયેલી ગરીબોની ચાલીમાં રહેનારાઓનું મરણ પ્રમાણ ઘણું ઓછું ઉતરે છે—જેમકે શને ૧૯૧૦ નાં વરશમાં જ્યારે મુંબઈ શહેરની બધી જ્ઞાતની વસ્તીનું મરણ પ્રમાણ દર હજારે ૩૫. ૭૨ નું હતું. અને પારસીઓનું ૨૭. ૩૦ નું હતું, ત્યારે ઉપલી સુખશાંતીની ચાલીઓમાં રહેનારાઓનું મરણ પ્રમાણ માત્ર ૧૫ થીબી થોડું ઓછું હતું. આ ઉપરથી હેવી શવછતાવાલી ચાલીઓની ગરીબોને કેટલી જરૂર છે તે સ્પષ્ટ જણાઈ આવે છે. એનો મુકાબલો એવો સાહેબે નીચલા કોઠા મુજબ કરી બતલાવ્યો છે. જે અગત્યના ધારીને વાંચનારાઓને માટે હેઠલ પ્રગટ કરીએ છે:—

ગરીબ જરથોસ્તીઓની ચાલીઓના રહેવાસીઓનું મરણ પ્રમાણ.

ચાલીઓ.	વપરાતાં મકાનો.	બંધાતાં મકાનો.	કુટુંબોની સંખ્યા.	મકાનોમાં વસતાં માણસોની સંખ્યા.	સઘળી ચાલીઓમાં ૧૯૧૦ ના સાલમાં થયેલાં મરણો.
શેઠ મનચેરજી મરઝબાનવાળી ચાલીઓ.....	૩૦	૨	૧૯૮	૮૨૦	૧૬
શેઠ નવરોજજી નશરવાનજી વહાડયાની ચાલીઓ...	૪		૮૮	૪૦૦	૪
બાઈ દીનબાઈ નશરવાનજી પીટીટની ચાલીઓ....	૭		૪૮	૩૨૪	૨
બાઈ દીનબાઈ પીટીટનું કોટનું વીધવા આશ્રમ...	૧		૪૫	૮૩	૧
બાઈ દીનબાઈ પીટીટનું કરેલવાડીનું વીધવા આશ્રમ	૧		૫૪	૧૦૧	૫
ઝોરાસ્ત્રીયન બીલડીંગ સોસાયટી.....	૪	૩	૭૧	૩૫૩	૨
જુમલે.....	૪૭	૫	૫૦૪	૨૦૮૧	૩૦

ઉપલા કોઠા મુજબ શને ૧૯૧૦ માં સઘળી કોમનાં મરણનું પ્રમાણ દર હજારે ૩૫. ૭૨ નું અને એજ વરશમાં આખી પારસી કોમનું મરણ પ્રમાણ ૨૭.૩૦ નું હતું ત્યારે ઉપલી ગરીબોની ચાલીમાં રહેનારા જરથોસ્તીઓનું મરણ પ્રમાણમાં ૧૫ થીબી ઓછું હતું. હેવું ચોક્કસ મહત્તરીથી સાબેત થયું છે.

યઝ્દેજ્દરી સને ૧૨૮૦ નાં ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેન્ડર ઉપર

અપાયલાં વરતમાન પત્રોનાં મત.

THE ZOROASTRIAN CALENDAR—The above Calendar which Mr. Muncherji Hoshangji Jagosh publishes at his Vartman Press regularly at the commencement of the Parsi New Year has become so popular that it needs no further recommendation now. Indeed it is enlarged more and more every year, and the subjects dealt with therein are made more and more interesting. Its compiler spares no pains to make it useful as a work of reference and includes therein information that every member of the community might require. It also includes some beautiful photographs taken at great expense. The present volume which is the 40th annual number of its kind contains an artistic portrait of the late Emperor King Edward VII followed by a long and detailed biography of His late Majesty such as has hardly been written in the Gujarati language hitherto. We would suggest that efforts should be made to bring the biography to the notice of the members of the Royal family and we hope Mr. Jagosh will not fail to work in this direction. The next photograph is that of the illustrious King Cyrus the Great with the tower of silence, where the bones of this, one of the greatest monarchs in Persian History, were deposited, and the description of the same appended thereto will, we think, prove interesting reading. The third portrait is that of the Parsi Millionaire of Hong-Kong, Sir Hormusji Naoroji Mody, who has been recently knighted in recognition of his munificent charities including a gift to the Hong-Kong University of three lacs of rupees. An account of the useful career of this illustrious Zoroastrian is also to be seen in the volume. The last portrait is that of the Editor of the Calendar Mr. Muncherji Jagosh himself who is known as a devout and kind-hearted Zoroastrian. His biography will serve as a useful reading to many young men of the present generation. It contains many historical events that have taken place in the community during the last half century. The chief feature of the volume is the detailed history of the Parsi community during the past year. It extends over more than half the book and there is hardly a subject affecting the community that does not find room there. It appears from the record that during the Parsi year that has just closed, the Parsis have given seventeen lacs in charity. The book contains many other useful matter which need not be detailed here, we will only say that no Parsi family should remain without such a useful and readable volume.

The Daily Telegraph & Deccan Herald,--13th October 1910.

[ઉપલાં અંગ્રેજીનો તમામ ભાવારથ—“ભર્ય સંભાચાર.” નાં મતમાં ચાલી ગયેલો હોવાથી એનો જુદો ચુજરાતી તરજુમો અતરે આપવાની જરૂર રહી નથી.]

મીં જોશાની અટક કેમ પડી ! સુરતનું જોશા કુટુંબ પારસીઓમાં જાણીતું છે. એ જોશા અટક કેમ પડી તેની નીચલી હકીકત જાણવા જોગ છે. કહું છું કે જોશા કુટુંબના વડીલોમાંના એક જુજરોગ પુરશ (ધણું) કરીને શાપુરજી જોશા તે મીં મનચેરજી હોશંગજી જોશાના બપાવાના બપાવા હોશે, તેઓ (સવારના કારીગરોને કામકાજ સોંપીને બપોરી વખતે જમવાના થયા તેથી ધણીઆણીને લોણું કરવાને ફરમાવયું, તેટલાં જરા ઘોલોયા ઉપર અજોડાયા ને આંખ લાગી મઈ. ધણીઆણી લોણું લાવયાં, પણ તે વખતમાં નામ દઇને ધણી ધણીઆણી એકેકને હાંકી મારીને ઝાલાવવાનો રીવાજ નહીં હોવાથી હાથમાં લોણું પકડી રાખીને પોતાના ધણીને જોશા કે જોશાજી કેન્એ રીતે હાંકી

મારચા કીધાથી ધણીજ ઉઠ્યા. હવે આ થયલી સમારક ગડબડ સમજને આરોશી પાડોશીઓનાં ઠાકરાં ઇર્ષ્યા તથા આગળ દોડી આવેલાં તે પેલી ભાણીની જગોશ કેની વાત સમજને ખુબ હસી પડ્યાં અને રચુજ ચલાવેલી કે જગોશ કે ઉગોશ! તે ઉપરથી અશરૂ જે પોતાના ધંધાને અગ્યેની “ગોટીવાળા” ની અટક ચાલતી હતી તે બદલાઈને જગોશની અટક હમેશાંની થઈ પડી! આ જગોશજની એક બીજી કેહણી કુટુંબમાં એવી ચાલી આવે છે કે, તેમ્મી માત્ર ધી, ખાંડ, માખણ મલાઈ, વીંગેરના તર નવાલાના ખાનાર હતા. મધરા જેવા લાલ ચહેરેના પુરાણમાં દેખાવના, અને ધણા પછાતાં પગલાંના ગણાતા હતા, તે એટલા સુધી કે અસલના લોકોમાં ચાલ હતા કે પછાતાઓનાં પગલાં સ્વરતી વખતે ઢિતારી લેતા—એમ એવાજુ જ્યારે નજદીક એકસો વરસની બુઝરોગ ઉમરે ચુકરેલા ત્યારે તેમનાં પગલાં વઢીક કાગળના માપપર ઢિતારી લીધાં હતાં!

ઉપલો કુકરો ચઢેજરદી સને ૧૨૮૦ના સાલના નવાં જારાસીયન કેલેંડરમાં જોવામાં આવે છે. એ નવાં કેલેંડરની એક નકલ તેના કરતા મીઠું મનચેરજ જગોશ તરફથી અમને મળી છે. રાખેતા મુજબ અનેક ઉપચોગી બાબદોષી તે ભરપુર છે. શરૂઆતમાં ચઢેજરદી સને ૧૨૭૮ ના સાલનો પારસી ઈતિખાબ આપવામાં આવ્યો છે. તેમાં એ વરસની પારસી સંખાવતનો આંકડો પાણા સતર લાખ રૂપીઆના જણાવ્યો છે અને તેમાં લગભગ રૂપ લાખની સંખાવત હાંમ-કાંગવાળા સર હોરમસજ નવરોજજ મોદી તરફથી થયલી જણાવી છે, એ ઉપરાંત બીજી પારસી સંખાવતોની વીગતવાર લંબાણ ટીપ, જરૂરોસતીઓને મળેલા ખેતાબ તથા એકા તથા બીજા પરચુટણ પારસી બનાવોના સંપુરણ હેવાલ આપ્યો છે. એ ઉપરાંત મરહુમ શહેનશાહ એડવરડની તસવીર સાથે એ નામદારનું લંબાણ જીવણ ચરીત, પાદશાહ સાર્દરસના દોખાનો ચીત્ર સાથેના હેવાલ અને સર હોરમસજ મોદી તથા મીઠું મનચેરજ જગોશના જનમ ચરીતરો એ બંને ગ્રંથોની તસવીર સાથે આપ્યાં છે. સેવટે ટપાલ અને તાર ખાતાની તેમજ પારસી ધરમના મકાનોને લગતી જાણવાલોગ વીગતો આપી છે. આ જારાસીયન કેલેંડર એક ઉપચોગી પારસી રેકર્ડસ બુક છે અને દરેક પારસી કુટુંબમાં તેની અકેક નકલ રહેવી જોઈએ.

જામે જમશેદ—તાં ૨૯ મી સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૦.

ચઢેજરદી સને ૧૨૮૦ નાં વરસનું જારાસીયન કેલેંડર યાને પારસી પંચાંગ—તેના બનાવનાર મીઠું મનચેરજ હોશંગજ જગોશ તરફથી મલયુ છે જેની પહેાંચ માન સહીત સ્વીકાર્યે છીએ. આ પંચાંગમાં જરૂરોસતી કેમને લગતી તરેહવાર ઉપચોગી બાબતોનો સમાવેશ કરવા ઉપરાંત તેમના મુજસને સાલનો ઈતિખાબ, એડવરડનાનું યાને શહેનશાહ સાતમાં એડવરડનું જીવનચરિત તે નામદારની સળી સાથે અને મહાન પાદશાહ સાર્દરસના દખમાં વીશે એરવદ પાલનજ ખરજેરજ દેશાઈએ આપેલું લાખણ તેના દેખાવ અને પાદશાહની સળી સાથે જેવા ઉપચોગી વીષયોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. વળી હાંમકાંગવાળા સર હોરમસજ નવરોજજ મોદી અને બનાવનારની પોતાની સળીઓ અને જીવનચરિતરો પણ તેમાં આપેલાં જોવામાં આવે છે. એકંદરે લેતાં આ વરસનાં પંચાંગ પણ પોતાનું આગલું ઉપચોગીપણું અને કીરતી જાળવી રાખ્યાં છે.

મુંજઈ સમાચાર—તાં ૧ લી અક્ટોબર ૧૯૧૦.

જોરાસીયન કેલેંડર—દર વરસના સરેસતા પ્રમાણે વરતમાન પરેસના લાયકીવંત માલેક મીઠું મનચેરજ હોશંગજ જગોશ તરફથી ચઢેજરદી સને ૧૨૮૦ ના સાલનું પારસીઓને આપુ વરસ ઉપચોગી થઈ પડે એવું “જોરાસીયન કેલેંડર” બાહર પાડવામાં આવ્યું છે, જેની અમોને પાંહચાડવામાં આવેલી એક નકલની પાંહચ માન સહીત સ્વીકાર્યે છીએ. એ કેલેંડર કાહડવાની તવારોખ ૪૦ વરસ જેટલી જુની છે, યાને પ્રથમ તે ૧૨૪૦ ના સાલમાં કાહડવામાં આવ્યું હતું. મીઠું જગોશ શાંત મનના અને ખંતીલી કેશોશથી કામ કરનારા લેખકો માહેલા એક છે અને તેઓએ પોતાનાં એ કેલેંડર મારફતે પારસીઓમાં આખા વરસમાં બનતા બનાવોની નોંધ રાખીને ખરેખર તારીફ લાયક સેવા બજાવી છે. હાલની તપાસ હેલણું કેલેંડર પણ દરેક રીતે કીમતી અને ઉપચોગી બખરોથી ભરપુર છે અને તેને જેમ બને તેમ વધારે ખંચાણકારક બનાવવા થકી મીઠું જગોશ તેમાં ચીતરો આપવાનીબી કેટલાંક વરસોથી શરૂઆત કરવા માંડી છે. દરેક પારસી કુટુંબે આ કેલેંડરની એક નકલ પોતાના ઘરમાં રાખવા યોગ્ય છે ને તેમાં આપવામાં આવેલી અગત્યની વીગતો તરફ જોતાં તેની રૂ. ૧૫ ની કીમત નજીવી છે. મીઠું જગોશને દર દરસે પારસી કેમની આવી કીમતી સેવા બજાવવા માટે અમો મુબારકબાદી આપીએ છીએ.

અખબારે સોદાગર—તાં ૧ લી અક્ટોબર ૧૯૧૦.

“જોરાસીયન કેલેંડર યાને પારસી પંચાંગ.”—વરતમાન પરેસવાળા મીઠું મનચેરજ હોશંગજ જગોશવાળું આ પંચાંગ દર સાલ પોતાનું કદ વધારતું જાય છે. ચઢેજરદી ૧૨૮૦ નાં સાલનું આ પુસ્તક કુલે ૨૬૫ સફા જેટલું થવા ગયું છે, તો પણ તેની કીમત રૂ. ૧૫ ચાલુ છે. આ પંચાંગમાં પ્રથમ ગયાં ચઢેજરદી સાલનો ઈતિખાબ આપ્યો છે, જેમાં પારસીઓને લગતી તમામ જાણવાલોગ બાબતોની વિગત આપેલી હોવાથી તે ૧૩૬ સફા જેટલો લંબાયો છે. એ પછી શરેસ્તા મુજબ જરૂરોસતીઓનાં ધરમનાં મકાનો, પુસ્તકખાનાં, દવાખાનાં, કેળવણીખાતાં, ખારે માસના ઠેઠા, જન્મ, લગ્ન, મરણ, વગેરે વગેરે બાબતોનો સમાવેશ કર્યાં ઉપરાંત ખાસ બાબતો નીચે પ્રમાણેની આ સાલનાં પંચાંગમાં જોવામાં આવે છે:—(૧) એડવરડનાનું યાને શાહનશાહ ૭ માં એડવરડનું જીવનચરિત (ચિત્ર સાથે), (૨) મહાન પાદશાહ

એમ બનાવેના શમાસ કર્યો છે. યુજસ્તે સાલમાં છિટીશ સલતનતના રાજ્યકરતા મરહુમ નામદાર શહેનશાહ એડવરડ સાતમાડું મરણ નિપજ્યું હતું તેથી “એડવરડ નામ” ચાને મરહુમ શહેનશાહ સાતમાં એડવરડનું જીવન ચરિત્ર તે નામદારની છબી સાથે આપ્યું છે. મહાન પારસી પાદશાહ સાયરસનું દાખમું અને અસ્તોદાનની છબી તથા શાહ સાઈરસની કહેવાતી તરવીર અથવા તેના કુરોહરનો ચિતાર દખમાની વિગતો સાથ આપ્યો છે. એ શિવાય બે વધુ છબીઓ હાંગકોંગવાલા સર હારમજ નવરોજ મોદી નાઈટની અને પંચાંગના મવરતાવનાર મીં મંચરજ જગોશાની છે. મીં જગોશાનું જન્મ ચરિત્ર ભરૂચ સમાચારના અધિપતી મીં અરદેશર દીનશાહ ગાંધીની કલમે લખાયલું છે. મીં જગોશા દર વરષે પારસી પંચાંગમાં વધારો કરતા રહે છે તે તેમની ઉલટની ગવાહી આપે છે. પંચાંગની કીમત આ વરષે રૂ. ૧૧ રાખી છે, જે મયા વરષે કરતાં ઓછી છે. અને પંચાંગ પાછળ લીધેલી મહેનત જોતાં વિસાતમાં નથી. આવાં પુસ્તકોની નકલ જરથોસ્તી કુટુંબમાં અવધ્ય રાખી મીં જગોશાને ઉત્તેજન આપવાની જરૂર છે.

યુજરાત મીત્ર તથા યુજરાત દરપણ—તાં ૨૩ મી અક્ટોબર ૧૯૧૦.

ઝોરાસ્ટ્રીયન કેલેન્ડર ચાને પારસી પંચાંગ—ચઝદેજરદી ૧૨૮૦ના વરસનું ઝોરાસ્ટ્રીયન કેલેન્ડર અને પારસી પંચાંગ છાંખો વખત થયાં અમારી ટેબલ ઉપર મીં મનચેરજ હોશંગજી જગોશા તરફથી મોકલેલું પડ્યું છે, પણ તેનો અભી-માજ નહીં લઈ શકવા માટે દરગોર છોડ્યો. મીં જગોશાનું પારસી પંચાંગ એ એટલું તો જાણીતું છે કે તેને જરથોસ્તી કેમ સાથે એલખાવવાની જરૂર છે ? આ પંચાંગમાં શરૂઆતમાં મીં જગોશા આગલાં સાલનો ઇતેખાખ લગભગ ૧૫૦ ટાઈપ રજુ કરે છે, જેમાં આખો પારસી કેમની ચાલુ વરસની સઘણી બીના સમાઈ જાય છે. આ વરસે મીં જગોશો મરહુમ શહેનશાહ એડવરડનું લંબાણ જીવન ચરિત્ર અને સુંદર છબી પંચાંગમાં આપ્યાં છે. તે પછી પારસી કેલેન્ડર આપ્યું છે. આ કેલેન્ડરમાં પારસી રોજ તથા નામ, વાર, ઇગરેજ તારીખ તથા હિંકુ તોથી આપી છે. પણ તેઓ તે સાથે નફાત, તથા સુરચોદય તથા સુરચ અસ્ત વગેરે ઉમેરે તો આ પંચાંગ ઘણું ઉપયોગી થઈ પડશે. તે પછી મીં જગોશો જરથોસ્તી આતસબેહરામો તથા દરેમેહરોની એક ટીપ આપી છે. અને તેને લગતી વીગતો આપી છે. જરથોસ્તી ધરમશાહો અને તે કેણે બંધાવી અને કયારે બંધાવી તે પણ આપવામાં આવ્યું છે. જરથોસ્તી જાહેર વપરાસનાં મકાનો, જરથોસ્તીઓએ સ્થાપેલાં ધરમનાં દવાખાનાઓ, જરથોસ્તીઓએ સ્થાપેલાં ધરમનાં કેળવણીખાતાં, જરથોસ્તીઓને નામદાર સરકાર સરકારે બંધોડા ખેતાખ, મુલેહના અમલદારો, શેરીફો, કાઉનસીલરો, યુનીવર્સીટીના ફેલોઝ, મેટ્રીમોનીયલ કોરટના ડેલીગેટો, વકીલો, સોલીસીટરો વગેરે બાબદો એટલી બધી આપી છે કે જરથોસ્તીઓને કાંઈપણ શોધવું હોય તો આ પંચાંગમાં મલી શકે છે. તે ઉપરાંત તાર તથા ટપાલખાતાંને લગતા નીચેનાં આપવામાં આવ્યાં છે. માહન પાદશાહ સાયરસનું દાખમું એ વીશે ઉપર મીં પાલનજી બરજેરજ દેશાઈએ જ્ઞાન મસારક મંડળીમાં આપેલું વીદ્યવતા ભરેલું લાખણ આપ્યું આપ્યું છે. પારસી પંચાચતનાં હસતકના ધરમખાતાંની પણ સઘણી વીગત સમાવી છે. તે ઉપરાંત હાંગકોંગવાલા સર હારમજ નવરોજ મોદી તથા આ પંચાંગનાં કરતા મીં મનચેરજ હોશંગજી જગોશાના જીવનચરિત્રો આપવામાં આવ્યાં છે. એકંદરે રૂપયા દોઢની કીમતનાં આ પંચાંગમાં જે વીગતો સમાયલી છે તે તરફ જોતાં તેની કીમત કાંઈ વધારે નથી. પારસી કેમો આવા સાહસને સારો તેકો આપવો એવું.

સાંજ વરતમાન—તાં ૩ જ નવેમબર ૧૯૧૦.

મુંબઈવાળા મીં જગોશાના પંચાંગની ૧ નકલ મીં મંચરજ પોસ્ટવાલા માંડકરે અમને મલી છે, તેની પહેાંચ ઉપકાર સહીત કબુલ કરીએ છોએ. દેશમાં બધી કેમો માટે સામન્ય કેલેન્ડર ટાઈમ્સ એન્ડ ઇડયા કાઢે છે, તે ઢબપર એ કેલેન્ડર એકલી પારસી કેમની સેવામાં કાઢવામાં આવતું જણાય છે. તે કાઢવું જેવા તેવા ખરબડું કામ નથી, તેથી તે ખરે શાખારીને પાત્ર છે.

મુરત અખબાર—તાં ૭ મી નવેમબર ૧૯૧૦.

ઝોરાસ્ટ્રીયન કેલેન્ડર—[કરતા—મીં મંચરજ હોશંગજી જગોશા.] પારસી કેમમાં બનતા બનાવેના તુલોતવીલ ઇતેખાખ ઉપરાંત કેમને લગતી જાણવાજોગ બાબદોના સંગ્રહ મીં જગોશા દર વરષે એક પુસ્તકના આકારમાં બહાર પાડતા રહ્યા છે, જે એક પારસી પંચાંગ તરીકે ઉપયોગી અને આવકારદાયક થઈ પડે છે. તે મીસાસ ચઝદેજરદી સને ૧૨૮૦ ના સાલનું ઝોરાસ્ટ્રીયન કેલેન્ડર તેણે તરફથી હાલ બહાર પાડવામાં આવ્યું છે, જેમાં યુજસ્તેલ સાલના ઇતે-ખાખ ઉપરાંત પારસી સખાવતથી ઉભાં ધર્મોલા ધરમનાં મકાનો, કેળવણી ખાતાંઓ, લાઈબ્રેરીઓડું લીસ્ટ રજુ કરવામાં આવ્યું છે. વળી જરથોસ્તી મુલેહના અમલદારો, શેરીફો, કાઉનસીલરો, યુનીવર્સીટીના ફેલોઝ, કોરપોરેટરો, પોરટ ત્રક્ટ તથા સીટી ત્રક્ટના મેમબરો, રુખ્ય શહેરોની પારસી મેમીમોનીઅલ કોરટના ડેલીગેટો, પારસી બેરીસ્ટરો, સોલીસીટરો, વકીલો વગેરે ધંધાને લગતા જરથોસ્તીઓની એક ટીપ રખેતા યુજબ આ પંચાંગમાં પણ આપવામાં આવેલી નજરે પડે છે. જ્યારે આ સાલ મીં જગોશે પોતાના પંચાંગમાં જે અગત્યનો ઉમેરો કર્યો છે તે છેલાં લગભગ ૫૦ વરખની સુદત દરખાન પારસીઓમાં થયેલાં લગનો, મરણો તથા જનમેને લગતા આપેલા કોઠાઓ છે કે જે ઉપયોગી અને અભયાસ કરવા લાયક વાંચન પુરું પાડે છે. મીં જગોશે છેલા કેટલાક વખતથી પોતાના પંચાંગમાં કેટલાક નુઠી કાઢેલાં ચીતરો પણ આપવા માંડ્યાં છે, જે યુજબ આ સાલના ચીતરોની નાની હારમાળામાં મરહુમ શહેનશાહ એડવ-રડનું ચીત્ર, મહાન પાદશાહ સાયરસના દખમાનાં ચીતરો અને હાંગકોંગવાલા મીં હારમજ મોદીનું ચીત્ર આપવા

વરતમાન પત્રોના મત.

ઉપરાંત મીં જોગેસે પોતાનું ચીત્ર તથા જીવનચરિત્ર પણ તેમાં પ્રગટ કર્યાં છે. એ રીતે આ સાલ બહાર પડેલું પારસી કેલેન્ડર તેના આમણા અંગેની માફક કેમને ઉપયોગી થઈ પડે તેનું અને જાળવી રાખવાએ સેવાશે.

“ પારસી ”—તાં ૧૩ મી નવેમ્બર ૧૯૧૦.

ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેન્ડર અથવા પારસી પંચાંગ—“ હી જોમ્મે વરતમાન પરેસ ” ના સાહસીક માલિક શેઠ મનચેરજી હોશંગજી જોગેશ તરફથી દર સાલ પારસી નવાં વરસને ટાંકણું છપાઈ પ્રગટ થતું આ પોષાણી પુસ્તક, જેને અમે “ પારસીની આરશી ” ની ઉપમાં આપેલી છે. તેના ૪૦ માં વરસનો અંક બહાર જડ્યો છે; અને તેની એક નકલ સરેસ્તા યુજ્જળ અંગેને ભેટ મળી છે, જેની પહેાંચ માન સાથે સ્વીકારતાં, તેની વધતી જતી લોકપ્રિયતા માટે તેને અમે જીવનચરિત્ર ધન્યવાદ ઇર્ષ્યે છીએ. તેની જાણ પીછાણુ વરસો વરસ અમારા વાંચનારાઓને અમે એવી વીગત વાર કરાવતા આવયા છીએ કે, હવે તે વીરો લંગાણુથી જોલવાની કરી જરૂર જણાતી નથી. એટલું જ કહેવું બસ થશે કે, વરસો વરસ ને જેમ કદમાં તેમ ઉપયોગીપણામાં વધતું ને ફુલતું જાય છે. તેમાં આ સાલના પાયાએ તો પોતાના આમણા સમયમાં “ ફેકરડ ” તોડી નાખ્યા છે અને યુજ્જળે સાલના પારસી બનાવોની કોઇપણ બીજી તરફ પ્રગટ થતી નોંધો આ મોટા મસ પાયા સનયુખ નજીવો લાગે છે, તેની વીરોષ પ્રુખી તેમાં દરસાલ દાખલ કરવામાં આવતી નવીનતામાં જોવામાં આવે છે. આ નવાં કેલેન્ડરમાં તેવી ખાસ વધારાની બાબદ તરીકે “ મહાન પાદશાહ સાધરસત્તુ ” દખતું એ વીરોષુ લાખણુ, ” યુજ્જળની પારસી પંચાયતનાં ધરમખાતાંને લગતી જાણવાએ વીગતો, ચીનની જરથોસ્તી અનજીમનના ધરમના કુંડોની વીગત, હાંગકાંગવાલા શેઠ હોરમજી નવરોજી મોદીને મલિલા સર નાઇટના ખેતાબ તેજણના જનમ ચરિત્ર સાથે, અને આ કેલેન્ડરના કરતા શેઠ મનચેરજી હોશંગજી જોગેશનું જનમ ચરિત્ર આપણું છે, તેમાં સાધરસનાં દખમાં, શેઠ હા. ન. મોદી તથા શેઠ મ. હા. જોગેશની તો સખીએ પણ આપવામાં આવેલી છે. શેઠ જોગેશનું જનમ ચરિત્ર આપણું ખાસ ધ્યાન ખેંચે છે, અને એ દીનદાર મહુસ્થની કારકીરદી જેટલી આપણે જાણતા હતા, તે કરતાં ઘણી જાણકારી આપણે જોઈ શકીએ છીએ. ટુંકમાં, આ સાલનો મીં જોગેશનો કેલેન્ડર પોઠો પારસી ચાલુ બનાવો, બખરો, તથા ચરોતરોનો એક ભંડાર છે, અને તે તમામ પારસી ધર, કુંડાં, પુસ્તકખાનાં, શાળાઓ વગેરેમાં તેમના અચુક રાહબર તરીકે જાળવી રાખવાએ છે. અને તેઓ સરવેના તરફથી તેને પુરતો આશરો મલવો જોઈએ છે. હીંદના પારસીઓની કીરતીના સ્થાંભ તરીકે જે મહાભારત કામ મરહુમ ખાં બાં બખનજી બેરામજી પટેલ પોતાના યાદગાર “ પારસી પ્રકાશ ” વડે બજાવી ગયા છે. તેનું એક કામ શેઠ જોગેશ પોતાનાં આ વારસીક કેલેન્ડર વડે ચાલુ બજાવ્યા જાય છે. જે પારસીઓ પ્રત્યે તેમની એક મોટી તથા જહેર ઉપકાર માનવા એજ સેવા છે.

નવસારી પ્રકાશ—તાં ૨૦ મી નવેમ્બર ૧૯૧૦.

ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેન્ડર યાને પારસી પંચાંગ—યજ્ઞદેવેશ્વરી સને ૧૨૮૦ ના વરસનું ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેન્ડર યાને પારસી પંચાંગ, તેના કરતા મીં મનચેરજી હોશંગજી જોગેશ તરફથી અમને મળ્યું છે, જેની પોહેાંચ ઉપકાર સાથે સ્વીકારીએ છીએ. તેમાં મત આખા વરસમાં પારસીઓને લગતા બનેલા બનાવોની તથા બીજી સરેસ્તાની વિગતો ઉપરાંત, મરહુમ શેહનશાહ સાતમા એડવરડની, તથા હાંગકાંગવાલા સર હોરમજી નવરોજી મોદી નાઇટની સુંદર આરટ પેપર ઉપર છપેલી છબીઓ તથા મહાન પારસી પાદશાહ સાધરસત્તુ દખતું અને અસ્તોદાનની તસ્વીર તેમના હવાલો સાથે આપી છે. આ વેળાના કેલેન્ડરમાં કેલેન્ડરના કરતા અને વરતમાન પરેસના માલિક મીં મનચેરજી હોશંગજી જોગેશની પોતાની છબી અને ભદ્ર સમાચારના અધિપતિ મીં અરદેશ દીનશાહ ગાંધીની કલમથી લખાયલું તેમનું જનમ ચરિત્ર પણ આપવામાં આવ્યું છે. જેઓ પારસીપણામાં મગરો માનતા હોય અને પારસી જોગેશાલીનો આખા વરસનો સામટો છતેખાબ જોવા ચાહતા હોય તેઓને આ કેલેન્ડર બહુ ઉપયોગી છે. તેનાં આવાં ઉપયોગીપણાં છતાં તેની રૂ. ૧૧ ની કિંમત વિસાત વગરની છે, અને દરેક પારસીએ તેની અંકેકી નકલ તો અવશ્ય પોતાની લાયબરેરીમાં રાખવી જરૂરની છે.

યુજ્જળ—તાં ૮ મી જાન્યુઆરી ૧૯૧૧.

ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેન્ડર યાને પંચાંગ—યજ્ઞદેવેશ્વરી સને ૧૨૮૦ ના વરસનું એ હાલકાર પુસ્તક તેના કરતા મીં મનચેરજી હોશંગજી જોગેશ તરફથી મળ્યું છે. એ પુસ્તકમાં સને ૧૨૭૭ ના શાલમાં પારસી કામ તરફથી બધી મળી લગલમ પોણા સતર લાખ રાં ૦ ની સખાવત થઈ છે તેની તમામ વીગતો જાણવા ઉપરાંત જરથોસ્તીઓને મળેલા નવા ખેતાબો, નેમણુંકો, જરથોસ્તીઓએ બંધાવેલા ૨૨ ધરમના મકાનો, હેશાવરો વીગેરે સ્થળોના આતશબહેરાઓ, ફરેહમહેરો વીગેરે રૂઢ બાબદ સમાવવામાં આવી છે, તે ઉપરાંત એ પુસ્તકમાં મરહુમ શેહનશાહ એડવરડ સાતમાની, મહાન પારસી પાદશાહ સાધરસત્તુ દખતું અને અસ્તોદાન, હાંગકાંગવાલા શ્રીમંત પારસી નામીઆ વેપારી મીં હોરમજી નવરોજી મોદી (નાઇટ), તથા એ પુસ્તકના કરતા મીં મનચેરજી હોશંગજી જોગેશની સુંદર છબીઓ આપવા સાથે તેમના જીવન ચરિતરો આપવામાં આવ્યાં છે. એકંદરે ટુંકમાં હમારું મત એવું છે કે આ પુસ્તક માત્ર રૂ. ૧૧ ની નજીવી કીંમતથી દરેક પારસી કેમને ખરીદી વાંચવા લાયક છે. માટે આસા છે કે તેઓ ખરીદી મીં જોગેશ ઉઠાવેલા કામને ઉતેજન આપી તેજણના કામની કદર ધુજીશે.

નવસારી પત્રિકા—તાં ૮ મી જાન્યુઆરી ૧૯૧૧.

વસ્તીમાં પસંદગી મત.

સ્વોચ્છ અને અભીમાય. ઝોરાસીયન કેલેન્ડર—ચક્રવર્તી ૧૨૮૦ના સાલનો આ વાર્ષિક પાંચો તેના બનાવનાર અને પ્રગટ કરનાર સુબંધ નગરીના જાણીતા લાઇબ્રેરી જરનાલીસ્ટ મીં મનચેરજી હોશંગજી જગોશ તરફથી મલક્યા છે. જેમાં આ વરસે ચાર સુંદર ઉંચા આપટ પેપર ઉપર છાપેલી જાણીતા ગ્રંથરચો ને નામદાર મરહુમ શહેનશાહ સાતમાં એડવરડની છબીઓ તેમના જન્મ ચરિત સાથે આપવામાં આવી છે. તે ઉપરાંત યુજસતે સાલનો એક લંબાણુ ઇતેખાબ મીં જગોશની કસાચલી કલમથી લખાયો છે. જે જરથોસ્તીઓ માટે દેસ પરદેશમાં વાંચવા જેમ છે. આ ઇતેખાબમાં પહેલેજ સમાવત આપણું ધ્યાન ખેંચે છે કે સમલમ ૧૭ લાખનો જન્મવર આંકડો જાણી દરેક જરથોસ્તીયું અત કરણુ પુરી થઈ જરસોવરસ આવી જન્મવર સમાવત પારસી કેમમાં થાય છે તે એ કેમયું શુભાગ્ય છે, વળી આ ઇતેખાબમાં ધરમના મકાનો, જરથોસ્તીઓને મળેલા ખેતાબો, આધ્યા, નિમણુંકો, ઉપરાંત જરથોસ્તીઓની કેળવણી, પરિષા, સ્કોલરશીપો તથા પરચુટણ બનાવો વીગેરે સમાવવામાં આવ્યાં છે. વળી ઝોરાસીયન ગણતરી પ્રમાણુયું કેલેન્ડર આપવામાં આવ્યું છે. રાખેતા પ્રમાણુ જરથોસ્તી કાઉનસીલરો, કેરપોરેશનના મેંબરો, યુનીવર્સીટીના પ્રોફેસર, વકીલો, સોસીયીટીરો, બારોસ્ટરો વીગેરેની ટીપ આપવામાં આવી છે, વળી આ વખતે શહેનશાહ સાતમાં એડવરડ અને ઝોરાસીયન કેલેન્ડરના બનાવનાર મીં મનચેરજી એચ. જગોશનાં વાંચવા લાયક જન્મ ચરિતરો છબીઓ સાથે આપ્યાં છે. આ પ્રમાણુ દર વરસે અનેક ઉપયોગી બાબતોથી વધતાં કદ સાથે આ પાંચો બહાર પાડવા માટે યુજોરજ મીં જગોશને આખી પારસી કેમ તરફથી ધન્યવાદ થટે છે. આ અમુક પાંચાની કીમત ફક્ત રૂપિયા દોઢ રાખવામાં આવી છે, જે તેની પાછળ લેવામાં આવેલા અધ્યામ શ્રમ તરફ જેતાં તદન ઓછી છે, તો અમારા દરેક જરથોસ્તી વાંચકોને આ નવાં વરસનો પોતા પોતાની ખાનગી લાઇબ્રેરીમાં સંગ્રહિ રાખવાની અમે ખાસ લલામણુ કરી મીં જગોશના અધ્યામ શ્રમની કદર યુજવા માટે લલામણુ કરીએ છીએ.

ધી કેરોનેશન એડવરટાઇઝર,—તાં ૯ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૧.

ઝોરાસીયન કેલેન્ડર યાને પારસી પંચાંગ—બનાવનાર મીં મનચેરજી હોશંગજી જગોશ—ચક્રવર્તી ૧૨૮૦ નાં વરસયું (તાં ૧૩ મી સપ્ટેમબર ૧૯૧૦ થી તે તાં ૧૨ મી સપ્ટેમબર ૧૯૧૧ સુધીયું) ઉપલું પંચાંગ સરેશતા યુજ બનેા ઉપયોગી ફલદાર પાંચો છે. સાલ બસાલ તે પોતાનાં ઉપયોગીપણામાં વધતો જાય છે એ માટે બે મત નથી, પરંતુ તેજ પ્રમાણમાં તેની લોકપ્રિયતા વધતી જાય છે કે તે એક સવાલ છે. આજના 'ટીપ-ટીપ' જમાનામાં મીં મનચેરજી જગોશનો આવા કામજના લુખાં કવર સાયનો પાંચો લોકોયું ધ્યાન ખેંચે એ અમને સંભવીત દીસતું નથી. એની 'ગટ-અપ'માં સુધારાની ઘણી જરૂર અને જગ્યા છે અને અમે ઉમેદ રાખ્યે છીએ કે હવે પછી મીં જગોશ પોતાના આ વાર્ષિક પાંચાને જડાં પુરાં સાયનો સુંદર બાઈનડીંગમાં બાહર પાડવાની જરૂર જોશે. તે માટેના થોડોક વધુ ખર્ચ એકાદ બે આનાની વધુ કીમતથી વસુલ કરી શકશે કે જે આપવાને પ્રભ આનાકાની કરશે નહીં. અમેએ કહ્યું છે તેમ એની અગ્રયતા અને ઉપયોગીપણાં માટે બે મત હોઈ શકેજ નહીં. પારસી પ્રભ સાથે સંબંધ ધરાવતી દરેક બાબતો અને દરેક સવાલોની યુજાદમત આ કીમતી ગ્રંથમાં તેના બાહોશ બનાવનારે દાખલ કીધી છે, પણ એકજ બાબતમાં આ ગ્રંથ ખામીભર્યો અમને જણાય છે. અમેએ ગયે સાલ પણ કહ્યું છે તેમ, આ ફલદાર પાંચામાં પારસી સાહીત્યને લગતી નોંધ બેમાલુમ છે અને અમે સમજી નથી શકતા કે આ ખામી સુધારવાયું મીં જગોશ મન ઉપર શા માટે લઈ શકતા નથી. અમે એને પંચાંગની ખામી ગણ્યે છીએ અને તે ઉપર મીં જગોશયું પુર માનસહીત ધ્યાન ખેંચ્યે છીએ. સરે ૧૦૧ થી ૧૧૨ સુધીમાં પંચાંગનો ઉપયોગી ભાગ આવી જાય છે. હયાં પારસી, ઇંગરેજ અને હીંદુ તીથીયું આખાં વરસયું પંચાંગ સમાઈ જાય છે. પંચાંગના આ વિભાગમાં એક સુચના કરવાની અમે રજા લઈશું. રાખણ તરીકે ૧૦૧ માં સર્કો રચો. હયાં તાં ૧૩ મી સપ્ટેમબર ૧૯૧૦ થી પંચાંગની શરૂઆત થાય છે. એજ પાના ઉપર અકટોબર માસ શનીવારથી શરૂ થાય છે. આ માસ (અકટોબર) એકસરખા સાધારણુ છના ટાઇપમાં છાપેલો છે, તેને બદલે જરાક વધુ મોટા કાળા ટાઇપમાં જે નવા શરૂ થતા અંગરેજ મહીનાનાં નામે છાપવામાં આવે તો આ પંચાંગનો નિત્ય ઉપયોગ કરનાર વરગને તેથી કેટલીક સગવડ મલી શકે. હીંદુ માસો જે પ્રમાણુ મોટા ટાઇપમાં છાપવામાં આવ્યાં છે તેજ પ્રમાણુ અંગરેજ માસોનાં નામે પણ છાપવાની અમારી લલામણુ છે. શરેસ્તા જુજબ, આ સાલનાં પંચાંગમાં કેટલાંક જન્મચરિતરો પણ નજરે પડે છે, જેમાં મીં મનચેરજી જગોશયું જન્મચરિતરે અમે આવકારદાયક લેખ્યે છીએ. વળી મીં દા. એ. તારાપોરવાળાની પારસી પંચાંગના આ ઉપ માં પાંચાની પરીક્ષા દરોબરત છે અને મીં મનચેરજી જગોશની ધોરજને એ લાઈએ દીધેલા ધન્યવાદને એ બોજોરગ સાહુબ બેરાક લાયક છે. જે અધ્યામ અને અંચળ જેહનત મીં જગોશ પોતાની આ વાર્ષિક નોંધ ઉપર લે છે તેવી જેહનત હવે પછી લેનાર એક બીજો લેલો જગોશ આપણી કેમમાં હસ્તી ધરાવતો જણાતો નથી એ આપણા બનાવો છે.*

જ્ઞાનવરધક—જુન-જુલાઈ ૧૯૧૦. [આ અંકે કેલેન્ડર પછી નીકલેલા શમજવા.]

• એ તે જેના જેવા વીચાર—જ્ઞાન વરધકના શેઆના લખનાર લાઇબ્રેરી કંઈ હોવા વીચાર આપે છે કે કેલેન્ડરયું કવરે વીગેરેનો ભપકો કરવો—પણ હવે બાહારના ભપકો કરતાં કંઈ સંગીન બાબદોજ વાંચવા આપણી હોવા વીચાર કેલેન્ડરના કરતાં તો છે. વળી પારસી સાહીત્યને લગતી નોંધ કંઈ કેલેન્ડરના કરતા વીસારી મેલતા નથી. પણ દર વરસે કુટી લેતાં શગવડ થતી નહીં હોવાથી કેટલાંક વરસની હોવા સાહીત્યની સામતી નોંધ કેલેન્ડરમાં લેવાય છે, તે એની કાઈલ ઉઠાવી જેતાં હવે ઉલટમંદ લાઇબ્રેરીને કાંઈખા નીરાશ નહીં થયું પડે તેવું છે.

કેલેન્ડરના કરતાં.

૧૨૩૧મીન ફેલે'૩૨—બનાવનાર, મીં મનચેરણ હોશી'ગણ જગોશ-પારસીઓનાં ૬૨ નવાં સાલની શરૂઆત સાથે જ તેમને માટે' આ ઉપચોગી વારસીક પુસ્તક વખાણવા લાયક નિયમિતપણાં સાથે બાહર પડતું રહે છે એ તેના બુદ્ધિમ બનાવનાર મીં મનચેરણ જગોશ માટે માનભર્યું સમજાયે છે. યજ્ઞદેવરી સને ૧૨૮૦ માટેનાં તેઓનાં આ ધોષા મધે માસનો બાહર પડી ચુક્યો છે, અને હંમેશા મુજબ જરૂરયાતીઓને લગતી ઉપચોગી ખબરીથી તે ભરપૂર છે. શરૂઆતમાં મુજસતે સાલનો ઇતેખાખ રખેતા મુજબ આપવામાં આવ્યો છે, જેમાં કેમ મધે થયલી એક વરસની સખાવતનો આંકડો આપણું મુખ્ય ધ્યાન ખેંચે છે. મીં જગોશ આ આંકડો “લગભગ પાણી સતર લાખ” નો બહુવારે છે, જેમાં અમેને ગણતરીની ચુક હોય એમ લાગે છે. આવી ગણતરી ઘણી શુદ્ધ અને ચોકસાઈથી થવાની જરૂર છે, અને તેથી આ બાબદ ઉપર ઘણું બારીક લક્ષ આપવા મીં જગોશને વાજબી મુચના થઈ શકે. મીં જગોશનાં ફેલે'૩૨ ભવિષ્યનાં “ફેક્ટ્સ” પુસ્તકો તરીકે ઘણાં કામના છે, એટલે તે મધેની વિગતો જેમ બને તેમ સંભાળથી લેવી કરી જાણવાની ઘણી અગત છે. અમે નથી ધારતા કે મધે સાલની પારસી સખાવતનો કુલે આંકડો મીં જગોશ આપ્યો છે એટલો મંજૂર હોય. આ આંકડાએ આપવાનો રીત કાંઈ બીજો ચોકસ ધોરણ ઉપર મુકાવી નેઈએ છે, કે જેથી એક જખત ગણાયલી રકમ બે ત્રણ બલકે વધુ વખત ફરી અને ફરી ગણાતી અટકે. દાખલા તરીકે સમજે કે એક ચોકસ ઉદાહરણ વેળાએ ચોકસ રકમો ભરાય છે, તો તેના જુમલો સખાવતમાં ગણાય છે. તે રકમો એક સાલ ભરાઈ અને બીજે સાલ વે'હથાઈ હોય તો તે બીજે સાલ ફરીથી ગણાય છે. એટલું જ નહિ, પણ જે ધરખખાતાં મધે તે આપવામાં આવી હોય તો ત્યાં તે ફરીથી ગણાય છે, અને વળી તેજ અમુક ધરખખાતાં મધે એક સાલમાં ભરાયલી કુલે રકમનો આંકડો આપવામાં આવે છે તો તેમાં ઉપડી રકમ પણ સમાયલી હોવાથી તે ચોથી વેળા ગણાયલી કે'હથાઈ શકાય. આ મુજબ એકજ રકમ ત્રણથી ચાર વખત ફરી અને ફરી ગણાયા કરે તો સખાવતનો આંકડો દેખીતો ઉપસાયા કરે તેમા નવાઈ નથી. વળી કેઈ ચોકસ શેઠિયએ એક વરસમાં શું શું સખાવત કીધો તેના કુલે આંકડો છુટો ગણાયા પછી તેજ સખાવત ક્યાં ક્યાં ખાતાંએ માટે કીધી તે ખાતાંએનાં આંકડાઓમાં તે ફરીથી ગણાય છે. આ પ્રમાણે સખાવતના આંકડાઓની ચોકસાઈ રહેતી નથી, અને તેટલા માટે અમારા રાંક મિત્ર મીં જગોશનું મંજૂર ધ્યાન એ બાબદ ઉપર ખેંચવાની રજ લઈએ છીએ, અને ઉમેદ રાખ્યે છીએ કે તેઓ પોતાના હવે પછીના વારસીક આંકો માટે તે ઉપર ઘટતું ધ્યાન આપશે. આજ સખાવતોની ટીપ માટે એક બીજી મુચના ઉપર પણ મીં જગોશનું ધ્યાન ખેંચવાની રજ લઈશું, અને તે છે કે સખાવતના આંકડાઓમાં જે ખરી સખાવતના હોય તેજ ગણવા. દાખલા તરીકે અમે ઘણા વખત થયાં જોતા આવ્યા છીએ કે જાહેર પુરોનો યાદગારી જાળવી રાખવાનાં અથવા તેઓને “મિનતરતેનમેનત” આપવાનાં યા એવાં ફે'દોમાં ભરવામાં આવતાં નાણાંઓની રકમ મીં જગોશ હંમેશા “સખાવત”માં ગણતા આવ્યા છે. આ જેમ “સખાવત” શબ્દને ખોટો અરથ આપવા જેવું, તેમ જેઓનાં માન અકરામ માટે આવાં ફે'દો ઉભાં કરવામાં આવ્યાં હોય તેમને અથવા તેમની યાદગારીને અપમાન સરખું અમે સમજ્યે છીએ. દાખલા તરીકે નામદાર શાહનશાહ અને શેઠ જમશેદજી તાતા સરખા નરોની યાદગારીનાં ફે'દોમાં પારસીઓએ ભરેલાં નાણાં તેઓ માટે કેઈબી રીતે સખાવત તરીકે અપાયલાં તો કહેવાયજ નહિ. એજ મુજબ કેઈનાં ભાપણા અપાવવા અથવા પુસ્તકો ખરીદવા માટે ખરચાયલાં નાણાં પણ મીં જગોશ સખાવતમાંજ ગણે છે, જે ખરાબર કહેવાય નહિ. આ અને આવીજ કિસમની સઘળી ટીપો મીં જગોશ ગણતરીમાંથી તદનજ બાદ કરવી જોઈએ છે. આ ઉપરાંત પોતાનો વારસીક ઇતેખાખ મીં જગોશ methodically ગોઠવવાની તજવીજ કરતા રહેશે તો તેનાં ઉપચોગીપણામાં ઘણા વધારો કરી શકશે. મુ'બઈ ઉપરાંત બાહરગામના જરૂરયાતીઓને લગતી હકીકતો જે આપવામાં આવે છે તે એક આ'હિ તો એક ત'હિ એમ વેરવીખર પડેલી આપવા કરતાં દરેક ગામ યા શહેરનાં મધાળાં હેઠળજ સઘળી સામટી કરી આપવામાં આવે, તેમજ વળી એ સરવે જગ્યાઓનાં નામ બારાખડીને અનુક્રમે ગોઠવીને આપવામાં આવે, તો ફેક્ટ્સ મધે તે ઘણું ઉપચોગી થઈ પડે. તેમજ મુ'બઈને લગતી સરવે નોંધો પણ જુદી જુદી બાબદોનાં ખાસ મધાળાંએ—જેમકે સખાવત, કેળવણી, સંસાર, વિદ્યા હુમર—એ મિસાલ તેની હેઠળજ ગોઠવવાની પણ ઘણી જરૂર છે. આ વેળાનાં ફેલે-નડરમાં મીં સો. મ. દેશાઈની કલમથી લખાયલું “શાહનશાહ એદવરદત્ત” જીવન ચરિત્ર વાંચવા યોગ્ય છે. મીં મનચેરણની સાદી પણ ઉપચોગી જ'દમીનો અહેવાલ “ભર્ય સમાચાર” વાળા મીં અરદેશર ગાંધીએ લખેલો આ વેળાનાં ફેલેનડરમાં શામેલ થયેલો જોવાથી અમે ઘણા ખુશો છીએ. જે પુસ્તકને મીં જગોશ આજે ચાલીસ વરસની લાંબી મુદત સુધી પાળી પોશી મોહકું કીધું છે તેના પિતા તરીકે મીં જગોશની સખી સાથડું એક જીવન ચરિત્ર તેજ પુસ્તકમાં જળવાઈ રહેવાની જરૂર હતી, અને અમારા આ અતિ રાંક અને શરમાળ મિત્રના બાબમાં તે ફેરજ મીં ગાંધીએ મિત્રભાવથી બજાવેલી જોઈ અમેને આનંદ ઉપજે છે. મીં જગોશનાં આ ઉપચોગી પુસ્તકની અકેકી નકલ દરેક પારસી ધરમાં રહેવી જોઈએ છે.

કચસરે હિન્દ—તાં ૩૦ મી અક્ટોબર ૧૯૧૦.

* ઉપલા માનવંત ભાઈબંધે સખાવતનાં આંકડા વોરે મન ભાવતા ટીકા કરી દીધા છે—પણ જાહેર લખનારાઓએ હેવા ટીકા કરતાં જરા શાવધાન રેવું જોઈએ છે. એક સખાવત એક ખાતાંમાંથી બીજામાં અપાઈ-લેવાઈ હોય તો તે બાદ કરવાડું ભાન કાલે'ડરના કરતામાં હોય નહીં હેવું જ'ણું-અનજાણમાં જ'ણાવી દેતાં ટીકાકારોએ જરા સંભાળ રાખવી જોઈએ છે. આ ટીકાકારે એજ રકમની સાથનો ખોલારો જે સખાવતનાં બાબની શરૂઆતમાંજ આપેલો છે, તે જોવાનીબી દરકાર કીધા વગર ભલતું જ લખી દીધું છે કે સતર લાખની સખાવત થયેલી તેવા માંનતા નથી. સાહેબ જરા આગલો પાછલો ખુલાસો જુવો—તમારીજ કહેલો બાકી શાકી તપાસી ને પછી ટીકા કરો કે એ રકમ બહુ મોટી થઈ ગઈ છે—ત્યારે તો પારસીઓને કહોએકે હેવા લખનારાઓ હેવા મોટી રકમ માંને નહીં તેથી જ'ણી જોઈને સખાવત કમતી કરતા જવો! શાખાર ટીકાકારો!! હેવાપર આક્રીન છે. બીજી કેઈ કેઈ રકમો સખાવતનાં બાબમાં ગણવા ના પાડનારાઓના વીચાર તેમનેજ મુખેરક હોવા

જોઈએ. કેમ અશક્તવારેથી સખાણુ મણાણું આવેલું તેમ જુની રૂઢી ફરવવાડું કંઈ અમતવું પારવામાં આવતું નથી ઇનતેખાખમાં સખાવત, હોષા, ખેતાખ, કેળવણી વીમરેના જુદા જુદા ખાખો પાડીને ખુલ્લે ખુલ્લું ખતલાવામાં આવવા જતાં કોઈ ભાઈખંધને સુખવારો લાગતો હોય તો તેમનાં મન-મગજને આપરે ક્યાં સુધારવા જઈએ તારું ?

જુવો આ કેટલું શપસટ છે કે અધીપતીરાજે ખતલાવેલીજ રકમો ખાદ કરી ચુકાઈ છે. તે અજબ છે કે એવા સાહેબનાં જોવામાં આવતું જ નહીં ? જુવો તે આ રહ્યું :—

અયાં વરસનાં કેલેંડરમાં ઇનતેખાખ શરૂ થતાં લખાયલું છે કે :—અતરે જણાવવું જોઈએ કે આ ઉપર જણાવેલી રકમ આ વરસની છપાયલી સખાવતની છે. સામાન્ય સખાવતનાં સોલ લાખ, ઉઠ-મણાના સાડા ત્રણ લાખ અને ધરમનાં મકાનોની રકમ લગભગ પોણા ત્રણ લાખ મહીને નજદીક સવા ખાવીસ લાખનો સુમાર થવા ગયો છે; પણ તેમાં એક સખાવત થવામાંથી, તથા ઉઠમણામાં જણાવેલી રકમમાંથી બીજા કંડોમાં અપાયલી, ધરમનાં મકાનોવાળી રકમ જે આગલાં વરસોમાં સખાવતોમાં ગણાઈ ચુકેલી, વીમરેની રકમ સુમારે સાડા પાંચ લાખની ખાદ થવા જેવી છે, તે ખાદ કરીએ તો લગભગ રૂપીયા પોણા સત્તર લાખનો આંકડો આ વરસની સખાવતનો નક્કી થાય છે.

કેલેંડરના કરતા.

ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર—The Zoroastrian Calendar—ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર યાને પારસી પંચાંગ નામનું જે દલદાર પુસ્તક આજ ૪૦ વરસ થયાં પુર્વજનાં વરતમાન પરેસના માલિક મીઠ મનચેરણ હોશંગજી જગોશ તરફથી પ્રસીધ્ધ કરી નીચમીત રીતે બહાર પાડવામાં આવે છે તેની ચાલુ ચઢદેજરદી સાલ માટેની આવૃત્તીની એક નકલ અમને પોહિ-ચાડવાની મેહરખાની કરવામાં આવી છે, જેની પોહિચ અમો માન સહીત સ્વીકારીએ છીએ. પારસીઓને લગતા ગયે સાલ દરમ્યાન ખનેલા જાણવાજેગ ખનાવોની તેમજ ધરમનાં, કેળવણીનાં વગેરે જરથોસ્તી ખાતાંઓની વીમત, જરથોસ્તી ઓધિદારો અને બીજા જાણીતા શેહરીઓ, જસ્તીસીસ ઓવ ધી પીસ, કાઉનસીલરો, યુનીવર્સીટીના ફેલોઝ ઇત્યાદીની ટીપ, વગેરે, ધણી ઉપચોગી બાબતો આ દલદાર પોઠામાં રખેતા યુજબ સારી છપાઈથી રજુ કરવા ઉપરાંત મરહુમ શેહ-નશાહ સાતમાં ઓઢવરડવું જનમ ચરીત તેમની છબી સાથે, મહાન ઇરાની પાદશાહ સાઈરસનાં દખખાને લગતો નીખંધ ચીતરો સાથે, હાંમકાંમવાળા પારસી શ્રીમંત વેપારી શેહ હોરમસજી નવરોજ મોદી જેમણે એમની લાખો રૂપયાની સખાવતની કદરશનાસી કર્યોને નામદાર શેહનશાહ 'સર નાઈટ' નો ખેતાખ બક્ષ્યો છે તેમની કારકીરદીને લગતી ટુંક જાણવાજેગ હકીકત (છબી સાથે) તથા ખુદ આ ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડરના અધ્યાગ પરવરતાવનારા મીઠ મનચેરણ જગોશનું જનમ ચરીત તેમની ઉપચોગી છંદગીમાં ખનેલા ધણીક જાણવાજેગ ખનાવોની હીલકસ વીમતો સુધાં અને તેમની સુંદર સખી સાથે આપવામાં આવેલાં જોવામાં આવે છે. મીઠ જગોશનો જનમ સને ૧૮૪૧ માં સુરત શેહરમાં થયો હતો. એટલે એ યુજરમ શેહ લગભગ ૭૦ વરસની વયે પુગ્યા છે, છતાં કામકાજમાં ઉપચોગી છંદગી યુજરે છે. અમો કુવા ચાહીએ છીએ કે આ 'કેલેંડર' જે એમની ખંત અને ઉધ્યોગની યાદગીરીના સ્થંભ જેવું છે તેને દર વરસ પરવર-તાવતા રહેવાને એવણુ ધણા વરસ આપણુ વચે કાયમો કાયમ રહે.

ઇનડીયન ટેકસટાઈલ જરનલ—સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૦.

ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર—કરતા—મીઠ મનચેરણ હોશંગજી જગોશ—છેલાં ચાલીસ વરસ થયાં દર સાલ નીચમીતપણે નીકળ્યાં જતાં આ પારસી કેલેંડરથી ક્યાં પારસી અંજાણુ હશે ? નામ ત્યારે તો કેલેંડર પણ એ ખાસ્સો ત્રણસો મકાનો એક દલદાર પોષો છે. ખાર માસનાં કેલેંડરના સાધારણ તારીખ વારના કોઠાઓ ઉપરાંત કાંઈ તરેહવાર બાબતો અને ભત ભતના ઉધ્યોગી વીશયાથી એ પુસ્તક ભરપુર છે, તે ઉપરાંત વારસીક પારસી તવારીખનું તે કામ બજાવે છે તે જુદું. ચઢદેજરદી ૧૨૭૯ ના સાલની સંપુરણ પારસી તવારીખ તેમાં આપી છે. એ વરસમાં થયેલી લાખો રૂપયાની પારસી સખાવતની વીમત, ઉઠમણામાં થયેલી સખાવતની ટીપ, જાણીતાં પારસી નરનારીઓના મરણનો હેવાલ, જરથો-સ્તીઓને મળેલાં માન અકરામ અને ઓધા, જરથોસ્તીઓએ પસાર કરેલી પરીક્ષાઓ અને મેળવેલી સ્કાલરશીપો, વગેરે પારસી કોમની તવારીખનો તુલોતવીલ હેવાલ તેમાં આપ્યો છે. એટલાંથી બસ નહીં થતાં આખા હીંદુસ્તાન હેશના જરથોસ્તી ધરમ ખાતાંઓની ટીપ, ટપાલ અને તારખાતાની જાણવાજેગ હકીકત, શેહનશાહ ઓઢવરડવું ચીત સાથનું જનમચરિત્ર, પાદશાહ સાયરશના કુખમાંનો ચીત સાથનો હેવાલ અને સેવટે આ કેલેંડર દર વરસ ખાહેર પાડીને છેલાં ૪૦ વરસ થયાં પારસી કોમની ટુગેમોહટે સેવા બજાવ્યા જતા મીઠ મનચેરણ હોશંગજી જગોશનું ચીત સાથનું જનમ વૃતાંત આ કેલેંડરમાં જોવામાં આવે છે. ટુંકમાં આ ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર તેના નામ યુજબ દરેક જરથોસ્તી ધરમાં રખવા સાથનું એક ઉધ્યોગી પુસ્તક છે.

માસિક હીંદી ત્રાશીક—અક્ટોબર ૧૯૧૦.

“જોરાશીયન કેલેન્ડર યાને પારસી પંચાંગ.” યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૮૦ના વરસડું.—યુગ્મજ વસ્તમાન પરેસ.—૬૨. વરસના રાખેલા મુજબ મજૂર પારસી પંચાંગ બહાર પડ્યું છે જેની પાછોથ ફિવકસતા હોને પુરી ઉપકે છે. મીં મનચેરલ હોરાંગલ જોરાશીનું પમોતુ નામ પારસીઓમાં અંજાણું નથી, અને તેઓએ પોતાની કોમની નેંધ જાળવવા માટે આજ સુધી જે જેહમત અને ખંત ખતાવી છે તે પારસી કોમ કદી જુલશે નહીં. આ વસડું ફક્ત આજના વરસના ફક્તરો કરતાં કાંઈક નવું તત્વ ધરાવે છે. આજના વરસોની માફક ચાકસ નોંધા કાયમ રાખવા પછી કેટલીક નવી બાબતો દાખલ કરવામાં આવી છે જે પણ ઉપયોગી છે. મરહુમ નામદાર શહેનશાહ સાતમાં એકવરડું એક જ બાણુ જનમચરિત્ર સખી સાથે આપવામાં આવ્યું છે તે કોઈ લખિયના તવારીખનવેશ ઉપર પારસીઓની પોતાના શબ્દકરતા તરફની વફાદારી વિષે સારો છાપ બેસાડી શકશે. પાર્ટ ખાતાને લગતી બાણુવાજોગ વિષે, હિંદુસ્તાનમાં એક શહેરથી બીજે શહેર માકલવા માટેના વીજળીક તારને લગતી બાણુવાજોગ ખબરો, યુગ્મજ શહેરમાં દર વરસ પારસીઓમાં કેટલા જનમ થાય છે તેનો કોઠો, સને ૧૮૬૫ થી દર વરસ જુદી જુદી ઉમરના પારસીઓમાં ધધલાં લાગેલી ટીપ વગેરે અનેક બાણુવાજોગ નોંધા જાળવી રાખવામાં આવી છે, જે કામ કાંઈ થોડી મુશકેલીનું હોતું જોઈએ નહીં અને તે માટે મીં જોરાશીને ખરેખર માન ધટે છે. રોઝ પાલનજી ખરેખરેલ હોરાણું “મહાન પાદશાહ સાઈસડું દખ્યું” એ વિષેનું લાખાણુ એક સુંદર ચિત્ર સાથે જાળવી રાખવામાં આવ્યું છે જે પણ ખાસ જરૂરિયાતોમાં નાંચવા લાયક છે. વળી રોઝ હોરમસજી નવરોજી મોદી જેઓએ ચીનાઈ જુમી ઉપર પારસી કોરતી અમર કીધી છે તેમને પણ જુલવામાં આવવા નથી. પણ આ વરસે એક નવું ખંચાણું જે જાતામાં આવે છે તે આપણા આ વૃદ્ધ મિત્રનું પોતાનું જનમ ચરિત્ર છે, જે લખિયની ઓલાદ માટે એક યાદગારી દાખલ કામ લાગશે.

આ વારસીક તવારીખ ફતેમદી સાથ બહાર પાડવાનું કામ ચાલુ રાખવાની એમની ખંત ખરેખર વખાણને લાયક છે. આપણુ અંતઃકરણથી ઇચ્છીશું કે આવીજ ખંત અને ઉત્સાહથી કોમની સેવા બજાવવાને આ વૃદ્ધ મિત્ર વધુ શક્તિવાન થાય.

ચેરાગ—નવેમબર ૧૯૧૦.

જોરાશીયન કેલેન્ડર યાને પારસી પંચાંગ—યજ્ઞદેવરદી ૧૨૮૦ના વરસડું (ગ્રી. ર. ૧૧૦.)—(મગટ કરતા—મનચેરલ હોરાંગલ જોરાશી—યુગ્મજ વરતમાન પરેસ) આ ઉપયોગી પંચાંગ દર વરસે નિયમિત મગટ કરતા રહેવાનું માન ધાણુંક વરસોથી ઉમંગી મીં જોરાશી હાથ કરતા આવવા છે. અને એમની એ ચાલુ ખંતોલી કોરોશને સમજી તરફની ચોગ્ય ઉત્સાહ સાથે વધાવી લેવામાં આવે છે તે કેવળ ધટારત છે. મીં જોરાશી દર વરસે કાંઈ ને કાંઈ સંજોન સુધારા પોતાનાં એ પંચાંગમાં કરતા જાય છે. એટલે એક પુસ્તક તરીકે તે લાઈબ્રેરરીઓમાં પણ અવરજ ઉપયોગી થઈ પડતું જોઈએ. આ પંચાંગથી જે ઉપયોગી માહિતીઓ મળે છે તેમાં આ વિશેષ અગત્યની છે કે ગયાં વસ્તમાં પારસી કોમની સખત-વતનો આકરો લગભગ પોણા સતર લાખ રૂપીયા થયાં છે, અને એ ખરી સખાવતે ખાહાકર કોમની ઉદારતાનો અરે ચાલુ વહેતોજ રહે છે તેની એથી વિશેષ પુરવારી બીજી શી થઈ શકે? વળી આપણા નામદાર મરહુમ શહેનશાહ એક-વરડું જનમચરિત્ર જે આ પોયામાં આપવામાં આવ્યું છે તે સામન્ય વાંચનાર વરગ માટે વાંચનનું અચ્છું સાધન પુરે પાડશે. એ નામદારની સુંદર તસ્વીર ઉપરાંત શાહ સાઈરસની કહેવાતી તસવીર તેમજ દોખ્યું અને અસંતોદાન, સર હોરમસજી નવરોજી મોદી, નાઈટની તસ્વીર વિગેરે એમાં આપવામાં આવ્યું છે, અને મીં જોરાશી પોતે તેમના એક જનમવૃત્તાત સહિત એમાં બીરાજે છે, જેથી સામગ્રી રીતે આ વખતનો પોથી કાંઈક વિશેષ ખંચાણુકારક જણાશે. અમારા મતથી પુસ્તકડું કદ તથા તેમાં સમાયેલી લાનલાનની બાબતની ઉપયોગીતા તરફ જોતાં ર. ૧૧૦ની કીંમત બાબી નથી, અને પારસી આલમે મીં જોરાશી જેવા એક તવારીખનવેશને તેમનાં કામમાં સતેજ રાખવા આ કેલેન્ડરને જાણકનો અને મજબુત આશરો આપવા ધટે છે.

કુરસાદ—નવેમબર ૧૯૧૦.

જોરાશીયન કેલેન્ડર—મગટ કરતા—મનચેરલ હોરાંગલ જોરાશી—કીમત રૂ. ૧૧૦. આ પારસી પંચાંગનું યજ્ઞદેવરદી ૧૨૮૦ના સાણડું પુસ્તક હાંમેશ મુજબ પારસી કોમની ઉપયોગી નોંધા સાથ બહાર પડ્યું છે. હાંમેશના નિયમ મુજબ પારસીઓને લગતી કેળવણી, સહાસ, સખાવત, ધરમખાતાં વગેરેની યજ્ઞસતા સાલની તમામ નોંધ સમાવવા ઉપરાંત એક સાલમાં ચુકર પામેલા મરહુમ મલેકમુઆબમાં એકવરડું શાહડું તેમની તસ્વીર સાથ ટુંક જનમ ચરિત્ર, આ પારસી પંચાંગ પાછળ વરસોથી મેહનત લેતા યુજરગ મગટ કરતા મીં જોરાશીનું બાણુવાજોગ ચરિત્ર અને હાંમેશના મધરકોમી સખાવતથી મશાહુર થયેલા સર હોરમસજી નવરોજી મોદીનું જીવનચરિત્ર એ બંને સાહેબોની તસ્વીરો સાથ મગટ થયાં છે. જાણીતા લેખક મીં પાલનજી બં દેશાઈએ જ્ઞાન મસારક મંડળી સનમુખ આપેલાં લાખણુ “સાઈસડું દખ્યું” વાંચી આખો ઈરાની વિષય એ મહાન પાદશાહનો પધ્ધરપર કોરેલી કેહેવાતો તસ્વીર અને તેના અસંતોદાનના અતરો સાથ છાપવામાં આવેલા છે, જે કાંઈક ‘ઈન્ટરેસ્ટીંગ’ છે. સામગ્રી રીતે આ કેલેન્ડર પારસી કોમના ચાલુ ઇતિ-હાસ તરીકે કોમના દરેક ટેકાને બેતકરાર લાયક છે.

ત્રિરોશા—નવેમબર ૧૯૧૦.

નવજોત-શેહાદી-વીગેરેના શુભ ટાકણાંનાં નોતરાંનાં કારડો-ચીઠીઓ-વીગરે- છપાવનારા સાહેબોને સુચના.

ઉપર લખેલાં ઠાઠીખી શુભ ટાંકણેનાં તરેહવાર નકસીનાં જાત જાતનાં સલંગ તથા ઘડી વાલવાનાં તહરે કીશમનાં કારડો રંગ બેરંગી કલરના—અને ચીઠીઓ છાપવાનાં જાડાં પતલાં સફેદ તથા રંગ બેરંગી નકસીનાં નોટપેપરો—તેવાંજ સુંદર અને મનોરંજક કવરો—પરખીડાં—સાથે મુંબઈ વરતમાન પ્રેસમાં જ્યાખંધ મંગાવામાં આવ્યાં છે; જેનાં નમુના તથા ભાવ તાલ ચરનીવાડી પર નંબર ૧૪૧ વાલાં મકાનમાં ઉપલા પ્રેસમાં પુછપરછ કરવાથી તરત માલમ પડી આવશે.

સધલાના ભાવ સવલ પડતા અને કીશાયતથી રાખવામાં આવ્યા છે, અને તુરતજ તાકીદે જોઈતા વખતમાં છાપી આપવામાં આવે છે.

એ કારડો અને ચીઠીઓ બધી જાતની રંગીન શાહીએ જવીકે શુનેરી, રૂપેરી, લાલ, બલુ—કાલી વીગરેની ઠાઠીખી રંગથી ઘણી સુંદર અને મન પસંદ રીતે ગુજરાતી—અંગ્રેજી—મરાઠી—વીગરેની ભાશામાં છાપી આપવામાં આવે છે.

ઠેકાંણું—મુંબઈ વરતમાન છાપાખાનું—ચરનીવાડી.

મુંબઈ વરતમાન મેસમાં વેચાતી ચોપડીઓ.

ઠેકાણું—નાં ૧૪૧—ચરનીવાડી, મુંબઈ.

હિંદુસ્થાનનાં આતશબેહેરાંમે અને યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૬૭ માં મુંબ-
ઈમાં સ્થાપાયલાં નવા આતશબેહેરાંમનો હેવાલ.—તથા મરહુમ દસ્તુરજી સાહેબ
હાકદર જમાસ્પજી મીનોચેરજી જમાસ્પઆસાના એમ. એ., પી. એચ. ડી.,
ડી. સી. એલ. નું જન્મ ચરિત્ર. સુંદર સખી સાથે—કીંમત રૂા. પોસ્ટેજ ૧ આનો.

શમસુલ ઓલમાં દસ્તુરજી સાહેબ પેશુતનજી બેહેરાંમજી શનખણા—
એ. એ., પી. એચ. ડી. નું જન્મ ચરિત્ર. સુંદર સખી સાથે—કીંમત બે આના.

આનરેબલ શેઠ નવરોજજી નશરવાંનજી વાહડયા, સી. આર્થ. ઈ. નું
મરણ—તેમના જન્મ ચરિત્રની ચોપડી.—કીંમત રૂા, પોસ્ટેજ ૧ આનો.

મહારાણી વીક્ટોરીયાનું જીવન ચરિત્ર—કીંમત બે આના પોસ્ટેજ અરધો આનો.

ધર્મ નીતી—લાગ પેહલો, ત્રીજો-દરેકની કીંમત રૂા-પોસ્ટેજ ૦)ા-એમાં
ધણા સરસ ધર્મ અને નીતીબોધો તથા અવસતા વાણીની રૂડી સમજો, માયાકુલ
ફરમાંનોની મીસાલો, વીગરે આપીને ધરમની માતેખરી સમજવી છે, તથા
માનવી જાતે દરેક વાતમા નીતીમાન કેમ અને કેવી રીતે થવું તેના અસરકારક
અને વાંચવા જોગ બોધ સમાવેલા છે.

ઐયાંમે નૌશાલો-હીંગાંમે નૌરોઝ-યાને અશલી ઈરાંની જરથોસ્તીઓમાં
અને હાલના હિંદુસ્થાની જરથોસ્તીઓમાં નવાં વરશનો હીંગામ કેમ પાલ-
વામાં આવે છે તેનું વૃતાંત.—કીંમત રૂા. પોસ્ટેજ અરધો આનો.

“દાખમે નાશીરવાન”—અથવા મુશલમાનોનો મશહુર ખાલીફ હાફેઝ—અલ
રશીદ શહેનશાહ નાશીરવાન આદેલનું દાખમું જોવા ગયો તે કીસો, જે
દેખાવો, જે બયાનો અને નવી નવાઈ તથા નશીઅતો છે તે નામીયા ખાલીફને તે
જમાનામા મલેલી, આબેહુબ છે. ખાલીફ હાફેઝ—અલ-રશીદ, શાહનશાહ
આદેલ નાશીરવાન પાછલ લગલગ ૨૦૦ વરસે બગદાદના તખત ઉપર આ-
વીઓ હતા, અને તે મોટા મરતખાવાલા તે જમાનાના ઓલમા મોટા ખેરખાહ
ખલીફે પોતા આગલ ૨૦૦) વરસ થઇ ગયલા શહેનશાહ નાશીરવાનનું દાખમું
જોયું અને ઈરાંની શહેનશાહનું નામ જેહાંનમાં પુરેપુરી જાહોજલાલી ને
રોશનાઈથી રોશન કરનારનું અશો રવાન નવા શાહજ પોશાગ સાથે ધરતી
માવજતે તે મરહુમ શહેનશાહની આગાહી માફક દાખમામાં ઠેડવયું, એ એક
બેશક બનેલી વાત ને સાચી હકીકત છે.—કીંમત છ આના, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

“પારસીઓ અને હિંદુઓનું મુજ”—યાને, પારસીઓના પુરાતન વડવાઓ
અને હિંદુઓના અસલી પૂર્વજો પુરાતન ઇરાનવેજ (આર્યવૃત)માં જે વેળા સાથે
વસતા હતા, તેવો એકજ કોમ તરીકે ગણાતા હતા તે વિષેનો બંને કોમવાળા-
ઓને માટે જાણવાજોગ ટુંક હેવાલ.—કીંમત રૂા, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

આતસની ખુખી વીશે મલેલાં જુદાં જુદાં લખાણો—કીંમત બે આના,
પોસ્ટેજ અરધો આનો.

હોરમજદ યસત ઉપરથી હોરમજદની સીફત વીશેની સરેહ—એ અવસતા કલા-
મોના ખુદ દાખલાઓ સહીત ઇનામનો રેસાલો લખેલો છે. કીંમત બે આના, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

મુંબઈ અને દશાવરનાં જાણીતા અને જાહેર જરથોશતીઓનાં મરણ
દીવશની નોંધની ચોપડી—પેહલેથી તે યજ્ઞદેવરદી સને ૧૨૬૦ શુધીની, યજ્ઞદેવરદી સને
૧૨૬૧ નાં ઝોરાશતરીઅન ક્ષેંડર ઉપરથી ઉપજવેલી.—કીંમત રૂા. પોસ્ટેજ અરધો આનો.

જરથોસ્તીઓમાં જનમ પામેલાં ખાલકોના નામો પસંદ કરીને રાખવા
માટે બનાવેલું લીસ્ટ—કીંમત અરધો આનો, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

શેહેનશાહી જરથોસ્તીઓને બંદગી કરવાની પાક કેતાબો.

ખોરદેહ અવસતા—આ જાતનાં ઘણા મોટા ખુલા કાલા અક્ષરે અને અશલ ઉચારે છાપેલી બધી નયાચસા, પતેતો, દુવાઓ અને હસ યસતો તેમાં—હોરમજદ, મોટી હયતન, અરદીબેહસ્ત, ખોરદાદ, આવાં, નાંધલી સરોસ, રાતની મોટી સરોસ, હોમ, વનંત, અને બેહરાંમ યસત છે. તે સાથે આ કેતાબ કપડાંમાં બાંધી તે ઉપર અશો જરથોસ્તની સુંદર સખી સુજલામા એમખોસ કીધી છે—કીંમત રૂ. ૦૫૫,—પોસ્ટેજ દાદ આનો.

ખોરદેહ અવસતા—આ જાતનાં નવા મરોહદાર કાલા અક્ષરે અને અશલ ઉચારે છાપેલી બધી નયાચસા, પતેતો, દુવાઓ અને પાંચ યસતો તેમાં—હોરમજદ, અરદીબેસ્ત, બેહરાંમ અને બેહ સરોસ છે.—પતલાં પુઠાંની કીંમત રૂ. ૦૫—, જડાં પુઠાંની રૂ. ૦૫—;—પોસ્ટેજ એક આનો. આ અવસતાની ચોપડી ગજવામાં રહી શકે તેટલી નાંધલાં કદની છે.

સુકતાદનાં દીવશોમાં ભણવાનાં ફરામરોહના હા તથા ગાથાના હાની ચોપડી—કીંમત ત્રણ આના,—પોસ્ટેજ અરધો આનો.

છુટી ફરવરદીન યસત—(ફરોખશી)—કીંમત ત્રણ આણા; પોસ્ટેજ અરધો આનો.

છુટી આવાં યસત—જડાં પુઠાંની કીંમત ત્રણ આના તથા પટલાં પુઠાંની કીંમત બે આના,—પોસ્ટેજ અરધો આનો.

પરચુટાણ ચોપડીઓ.

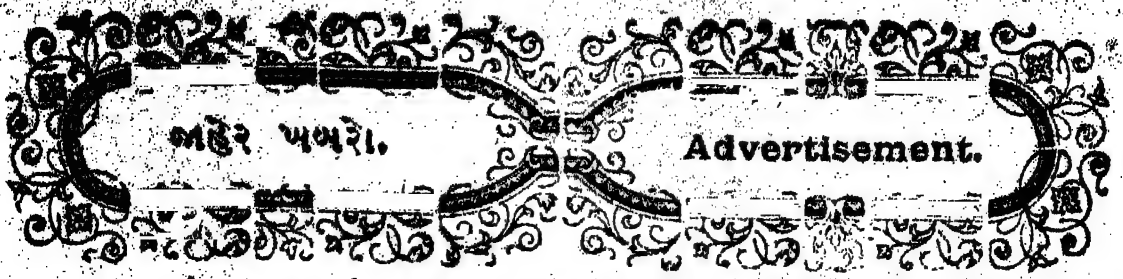
પ્રીનસીપલ ગ્રાથસ એક ઈનડીયનકોલન-એટલે હીંદી રૂના પાકના મુખ્ય મઠકોનો કોઠો દખાડનારી ચોપડી—એમાં હીંદુસ્તાન તેમજ પરસીયાના દેશોમાં ક્યા ક્યા ગામોમાં કે પોકેચ તે સગલાં ગામોના નામો આલશબેટીકલ રીતે ગાઠવી તેમના રેલવે સ્ટેશનોના આરકા સહીત આપવામાં આવ્યાં છે; તેમજ વહી રૂ કેવી જાતનો અને તે ક્યા ગામનો છે તે કેમ પારખવો વગેરેની સમજ લખાનથી આપવામાં આવી છે. એને લગતા કામ કરનારાઓને ઘણી ઉપયોગી થઈ પડે તેવી છે. કીંમત માત્ર રૂ. ૦૫૦ અરધો—પોસ્ટેજ અરધો આણા.

રૂમાં કચરાની ઘટ આવીઆ પછી દર ખાંડીના અને દર રતલનો ભાવ નકી કેમ પડે છે, તેના કોઠાની—સ્પીનીંગ વીગરે રૂઉનાં કારખાનાંઓને ઘણી ઉપયોગી ચોપડી—એમાં દર ખાંડીના રૂ. ૩૫ થી તે (રૂ. ૫૨) શુધીના ભાવનો રૂઉ દર શેકડે ૪ થી ૩૪) ટકા સુધીની ઘટ કેટલી તથા નકી કેમ ખાંડી પડે છે તે જોવાનો કોઠો છે.—કીંમત રૂ. ૧). પોસ્ટેજ અરધો આનો.

ચોગ વીદ્યા એને અસલી ઈરાનીઓ—એમાં જાદાતાલા યાને હકની દર-માહનો મારગ કે અખતીઆર થાય તે વીશેનું માયાકુલ અને મોતેખર લખાણ છે. કીંમત—રૂ. ૦૫, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

નજુમ નાંમુ—રૂઆની પાદશાહી શાલ જોવાની તાસીર,—છરાંજુથી આવેલા એક ઇરાણીનું બનાવેલું.—કીંમત એક આનો, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

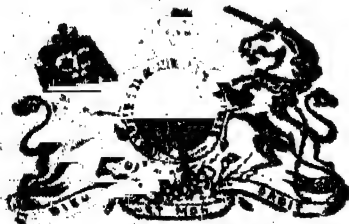
ટેકાણું—૧૪૧ ચસીયાડી—મુબઈ વરતમાન છાપાખાનું.

મારાં બધુકનાં અને નવાં દરેક ઘરાકોને ખુદા સદા
તંનદરોશતી ભરેલાં. શુખી—શુખાચારાં અને
ખુશી—ખુશાલી ભરેલાં રાખે. આ મારાં
ખરાં અંતકરણની દુઆ, આ લીસ્ટ
છેવટ લગી વાંચનારાઓને
આમીન હોજે
આમીન!

દરેક ગ્રહસ્થો અને ખાનુઓની, દરરોજની
ઘરગતુ અગતની તથા ખાહાર હવા માટે
જનારા વીજટરોની, ગરજ સારનાડ
અને ખાધખોરાકી વીગરેની દરેક
ચીજોની હાજત પુરી પાડનાડ
એક ઊપયોગી ખાતું.

નવરોજ લીમલભાઈ
અંધનીવાલા,

મોટા પારસીવાડ
વલશાડ.

હોલ કમીશન એજન્ટ અને મરચન્ટ.

વીનંતી

મેહસ્તાન સાહેબો અને ખાનુઓ, આ લીસ્ટના પ્રથમથી છેવટ લગીનાં
વાંચેલાં પાણાં, તમને વેચાર્ય જરો નહીં પણ તેમાંથી તમારા ખપની અને
તમારે લાયકની કોઈથી ચીજ તમને મલશેજ.

“દરેક ચોજનાં માણની તથા પેઢીઝ વીગરેની પસંદગી માટે વચર માંમરે”
જઠામંધ મલેલી સરદીફીક્ટોમાંની આ એકજ બસ છે.

(તા. ૯ મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૦૮ નાં “કચરે હિન્દ” ઉપરથી)

વલસાડના એક સાહસિક પારસી

વેપારી મીં નવરોજી લીમજીભાઈ બંધનીવાલા.

આ અદના મત પારસી ભાઈઓને પોતાને માથે નફર નોકરીની જુસરી લાખતા કરતાં ધંધા રોજગારમાં ઇષ્કાવવાને તેની હસ્તીની શરૂઆતથીજ સુચના કરતું આવ્યું છે. અને જેઓ આ સુચના મુજબ કરતા રહ્યા છે તેઓને આમે આમારાથી બની શકતું ઉત્તેજન આપ્યું છે. આ-વાજ ઇરાદાથી આમે વલસાડના એક સાહસિક પારસી વેપારી મીં નવરોજી લીમજીભાઈ બંધની-વાલા વલસાડ જેવા નાના કસબામાં પોતાની ટુંક પુણી રડો ઉપયોગ કરી ખેરાંડી વિગેરેની દરેક ચીજને કમીશનથી મોકલવાનો ધંધો વર્ધી કરતા રહ્યા છે. એ ઉપરાંત તેઓ આફ્રિકા પાયસીની ફેરીઓ, મુરંખો અને જેલી, જુદી જુદી જાતનાં અચારો, મચ્છીઓ, મરધી, ઈંડાં, ઈંડાપાક તથા મગજને અને તંતને પુટી આપનારા બીજા પાકો તથા તૈયાર સ્વાદીસ્ટ વાણીઓ જેવી આપણા મુખર્ષ શહેરમાં જવલેજ જેવામાં આવે છે એ સમજી તેઓ પોતાની જાતી દેખરેખ હેઠળ તૈયાર કરાવી મુખર્ષ અને બીજા મોટા શહેરોમાં મોકલવાનો સ્વતંત્ર ધંધો કરે છે. અને જેઓને આવો માલ પુરો પાડવામાં આવ્યો છે તેઓ તે માલની ખુબીની તારીફ કરે છે. ખચિત, વલસાડ ખાતેનું મીં બંધનીવાલાનું ખાતું મુખર્ષની આહર હવા માટે જનારા વીઝીટરોની જેટલી ગરજ સારે છે તેટ-લુંજ તે વેપારીઓ માટે પણ લાભકારીક થઈ પડ્યું છે. પારસી કોમે આવાં એક ઉપયોગી ખાતાને જરૂર ઉત્તેજન આપતું જોઈએ છે. આ ખાતું કેટલી હદ સુધીની હાજત પુરં પાડવાને સામર્થ્યવાન છે તેનો કાંઈક ખ્યાલ મેલવવા માટે વલસાડ ખાતે મીં બંધનીવાલા પ્રાસેથી ગામડેની સ્વાદીસ્ટ વાણીઓનું અને દરરોજની ધરગતુ વપરાસની ચીજોનું લીસ્ટ મંગાવવું. મીં બંધનીવાલા લીસ્ટ-માંની દરેક ચીજ ધણી કીકાયત લાવે મોકલી આપવાને કમુલાત આપે છે.

અગતની સુચનાં.

વરદી મોકલનારાઓને, તીચે મુજબ બે રીતનાં જુલું-જુલું એદરેસ હમારાપર લખી મોકલવા વીગરે માટે બીનંતી.

પારસલ માટેના એદરેસ—દુર-દુરની અને અનજાની જગામાં માલ મંગાવનારાઓમાંનાં કાઠ-કાઠ મહરથો યા ખાનુઓ પારસલ મંગાવવા માટે કઈ કઈ રેલવે લાઇનોનાં કીયા-કીયા વાયા અને કીયા-કીયા જંકશનોથી, છેલી પોતા તરફની કઈ રેલવેનાં કીયાં રોસને, વલસાડથી પારસલ બુક કરાવવાં તે ચોક્કસ ખુલાશાથી નહીં લખવાને લીધે અને વલસાડનાં સ્ટેશનપર લગેજ કતારકો નવા-નવા બદલાવાને લીધે રશીઃ અને પારસલો બુક કરાવતી વખતે ધણી અડચણ અને અટકાવ થઇ પડે છે. અને વલી પારસલો સીધી લાઇને જલદી નહીં જતાં—કલદી લાઇને જઈ-રખડીને વધુ દીવશે મંગાવનારને મલે છે. માટે પારસલ મંગાવવાનું એદરેસ,—દરેક રેલવેના વાયા વીગરે સાથે; યાને બીં બીં લાઇનનાં જ-મથકથી બીજી જે રેલવે લાઇન બદલાતી હોએ તેનાં કીયાં મથક—કે સ્ટેશનથી તે પારસલ આગળ વધે તે વાયા અને તે પછી જે ત્રીજી લાઇન બદલાતી હોય તો તે ત્રીજી લાઇનનું પણ એજ પ્રમાણે વાયા યા મથક સાથે ખુલાસાથી ચોક્કસ, પારસલનું એદરેસ લખી મોકલવા તસદી લેવી.

કામલ તથા સ્ત્રીદં મારેનું એકરેસ—જુદુ લખી મોકલવું તેમાં આખું નામ તથા ને છત્રમાં રહેતા હોય તે છત્રો, રહેવાનું ગામ—અને ઠેકાનું અને પોસ્ટ આફીસ બીજા અમમાં હોય તો તે પોસ્ટ આફીસનું ગામ સાથે લખવાની મેરખાની કરવી.

એકરેસ વીગેરે જે કંઈ બાબત કાગલમાં લખવી હોય તે અંગરેજીમાં અને તુકમાં નહીં પણ ગુજરાતીમાં જ લખવી. જે કોઈ શબ્દ અંગરેજીનો લખવો પડે તો તે અંગરેજી હરફે નહીં પણ ગુજરાતીજ હરફે લખવા વીનંતી છે કારણુ હમને અંગ્રેજીની ખાહતી નહીં હોવાથી અડચણ થઈ પડે છે.

લીસ્ટમાં જણાવેલી ચીજોમાંની કેટલીક ચીજો જેની તેની મોશમે મલે છે ને કેટલીક ચીજો ભયુક મલે છે. ને કેટલીક કોઈ-કોઈ વખત મલે છે ને કોઈ-કોઈ વખત નથી મલતી જેથી અને વર્ષી મછી વીગેરે તેના અસર રૂપમાં લખને બીજા-ત્રીજા રૂપમાં બનાવી મોકલવામાં આવે છે. આટે જે મોશમની જે ચીજ કે માત્ર જે દીને જેછે તેની ૧૨-૧૫ દીવસ અગાઉથી વરદી મોકલવા અને કંઈ વધુ ખુદારો ખુદાવો હોય તો જવાબની ટીકીટ બીજાની વીનંતી છે.

* નોંધ—આ લીસ્ટમાં મછી વીગેરેનો ભાવ છાપેલો છે તે આગલાં સાળનો છે. પણ હોણુ સને ૧૯૧૧માં વરસાદની અછતને લીધે-મછી-ધરખ વીગેરેની પણ અછતને લીધે અને દાણાંવાલાનેએ ભાવ વધારી છાપેલો હોવાથી તેમજ આવલ વીગેરે ખાહાર ભરાઈ જતા હોવાથી-જે જે ચીજોની રકમ પર * એવી કુલકી મુકી છે. ને તે ચીજો વીગેરે જુલ્લાઈથી મોંગી થતી રઈ છે. પણ આવતુ ચોમાસુ સારૂ નીવડવે એ હાલની મોંઘવારી મીટી જશે. એવી આશા છે.

દરેક ચીજનાં માલનુ લીસ્ટ નીચે મુજબ.

તનદરોસતીનાં મુધારા-વધારા માટેનાં વધદક વસાણા તથા પાકો—જેવાંકે ઠંડી-ગરમી અને વરસાડનું દરેક રૂતુને અનુસરતાં તેમજ પ્રકૃતી યાને દેહને માફક આવતાં જેમકે લોહીવાર પ્રકૃતીવાલાને કોફે અને શરીરે ઠંડક આપી ગુણુ કરનારાં અને કમી લોહીવાલા યા નાશકિતવાલાને તથા જઈફને અને પીતત્રીકાર, વાયુત્રીકાર, બલમમ વીકારવાલાને-વીકારો દફે કરી શરીરમાં લોહીનો મુધારો-વધારો કરી, શક્તિ પેદા કરનારાં ચુસ્કીકારક તથા વાઈ-ચેસક અને સાંધાવોની ક્ષતર મીટાડી સાંધાઓને મજબુતી આપનારાં તથા આંખનું તેજ વધારી માનતંતુ તથા મગજને તર અને ચાલાક કરનારા તથા બાલકોની માતાઓને પોતાના દુધનો વધારો અને તે દુધથી દુધમલ બાલકોને વધારે તનદરોસ્ત-નીરોગી બનાવનારાં અને બાંનુઓના શરીર તથા બાંધા અને ગરબચાનને ફાયદો કરનારાં વીગેરે બાનુઓ તથા ગૃહસ્થો અને નૂની મોટી ઉમરનાં બાલકોને દરેક રીતે ગુનકારાં ધણીક જાતના વધદક વસાણાં તથા પાકો કે જેનાં નામો સાધારણુ વપરાય છે તેજ-નીચે જણાવેલાં-કાયમ રાખેલાં છે. પણ તે દરેક જુદાં-જુદાં વસાણા તથા પાકોમાં-ઉપર દરસાવેલા ફાયદા માટે વધારા તરીકે જુદી-જુદી ગુનકારી કેટલીક બીજી કામતી વધદક ચીજો ઉમેરીને તથા દુધનો માવો, બદામ, પસ્તાં ચારોલી વીગેરે ધીમાં તલી પાંચીને અને જેમાં ઈંડાંની લારી લેવા ઘટે તેમાં-તે લઈ એકશા કરી ઉનચી જાતનાં માલમશાલા અને તેમનાં સમાવેશ કરીને ઘરગણું બનાવનારા પાસે જાતી દેખરેખ નીચે બનાવી લઈ મોકલવામાં આવે છે. એ વસાણાં તથા પાકો માત્ર ખાંડનાં ને લઉંનાં દુધનાં લોંડા જેવાં બજાર કે શાધારણુ જેવાં નથીજ.

બદામપાક લાવ ર. ૧ નો શેર ... .. ૧૧ લેખે

શાકમપાક " " ... .. ૧૧ " "

ઈંડાંપાક " " ... .. ૧૧ " "

અમરૂતપાક " " ... .. ૨ " "

સાલુરન પાક " " ... .. ૨ " "

મુધાપાક " " ... .. ૨ " "

ગુદરપાક; મેથીપાક

અઢીચું; અતરીચું

વીગેરે દરેકનો લાવ

(૧) નો શેર-૨૫ થી-૨૫૦

ધરણની ભરેલી મોટી બોલ, માગન, રામસ, કાંટા વગરની પાકન અને
મોટી સાઈ ડાહ્યા એ દરેકને (લાવ કાચી શેર ૧) નાં આની રા થી ઉ ભેખે મલે છે.
સીપાઈ શમરાઈ, તેલ, મસાલો, શરબત તલાઈ (શેર ૧) ને સુમારે ૧૫ આનો થાય છે.

બીજી સારી જાતની મછી જેવી કે ગરીયું, લાહું, સેવાલ વીગેરે તથા મધમ કાલમીનો લાવ કાચી શેર ૧) ના આનાં ૨૫ લેખે અને નાની બોઈ, લેવટા, લેવટી, ફગના આના ૨) લેખે મલે છે, સીવાય સમરાઈ, તેલ, મસાલો, સરપન તલાઈ વીગેરે શેર ૧) ને સુમારે આનાં ૧૫ થી ૧૫૫ આનો.

સવાદીશ વખનાતી વાંનીઓ.

હાડકાં વગરનાં મટનનો ખુરમો—ખદામ, પરતા વીગેરે મેવા સાથનો—ધીમાં દુખતો કુવતમંદ ૨. ૧) નો શેર ૧૫૫ લેખે.

મોટી સાંધ કાલમીનાં—કબાખ, પેટીશ, કટલેશ, લીમડા, બજીઆં અને આખી તલેલી વીગેરે.

દીતો ધરખનાં—પેટીશ, કટલેશ, પોરા, બજીયાં વીગેરે.

પાટીયો તમતમતો વખનાતો બગડે નહ એવો મોટી સાંધ તથા મધમ કાલમી, લેવટા, લેવટી, મછી, ખુમલા વીગેરેનો.

* તાજ આખી જીજેલી મછી ધરખ—ચીરી શમારી ઘોઈ શાફ દરીને તેમજ બરપટે મશાલો—તેલ યા ધી આમલી ધરખ વીગેરે બરીને શીવી કપડામાં લયેટી બાંધીને આખી જીજેલી કીઠ નંગ ૧ ૩. ૧૫ થી ૧૫૫ લેખે.

ખટેરવાનું ટેશદાર ધડીયું જીજે સ્વાદ રહી જાય એવું.

ખડીયા મુંડીનું મશાલેદાર મધમધનું તપેવું.

ઉખડીયું—પાપડી, કણ, પટેટા, તાજ મછી વીગેરે સાથનું.

તાજ તફડતી ચરખદાર-ધરખની ભરેલી—તલેલી મોટી માંગણ બોઈ કીમત-તાજ મછીમાં જુઓ.

તમતમતી પતરેલ

વીગેરે ઘણી જાતની વાંનીઓ.

ભાટીયું જેમાં—મસાલેદાર-પરેકા, દેકનાં, શાંવનાં, કરકરીયાં, પોપરજી, ધડની જુરા રોટી, જુવારની રોટી, પતરેલ વીગેરે તથા ખદામ પસતાં વીગેરે પીશાલે મેવો વીગેરે ભરેલી—આખી રોશટ મરધી, કટકાની ખારી મરધી, ખાર મટન, કબાખ, કટલેસ, તલેલા પટેટા, શકરકણ વીગેરે. ઇંડાં, આખાં બાફેલાં, પોરા અને તાજ તલેલી મછી, ધરખ, પાટીયો—અચાર વીગેરે વીગેરે ઘણીક જાતની વાંનીયો સાથનું.

જેટલા માણસનું તેવા જેટલી વેરનું અને જેટલા વાનીઓનું તેમજ તેની કીમતનો આધાર.

* અચાર-તાજ તલેલી મછી, ધરખ, કાલમી વીગેરેનું.

બોઈ, રામસ વીગેરે મછીનું

ધરખનું લાવ ૨ ૧) નું શેર-૨૫ થી ૩

લાવ ૨ ૧) નું શેર-૩ થી ૩૫

કાલમીનું " " " " "

* અચાર શુકી યા મીઠ દીધેલી કાચી મછી ધરખ, છાલા-કાલમી છમનાં વીગેરેનું

ધરખનું લાવ ૨ ૧) નું શેર-૩-૩૫

છાલા-કાલમીનું લાવ ૨ ૧) નું શેર ૪

મછી-રામસ, તુમરી, સીરમાઈ, માંગણ

છમનાનું " " " ૪

વીગેરેનું લાવ ૨ ૧) નું શેર ૩૫ થી ૪.

અચારો-કેરી, લીંબુ, મેવા વીગેરેનાં પેહલા નંખરનાં બગડે નહીં એવાં મસાલેદાર.

પચરશીયું-શુકા મેવા સાથનું—ખાટડું મીઠું લાવ ૨ ૧) નું શેર ૪ લેખે. અને ફક્ત ખાટડું શેર ૪૫ થી ૫ લેખે.

બીજીનાં—માખાદાર-ખાટડું-મીઠું લાવ ૨ ૧) નું શેર ૨૫ થી ૨૫૫ લેખે.

કાગદી લીંબુનું-ખાટડું-મીઠું લાવ ૨ ૧) નું શેર ૩ થી ૩૫. તથા ફક્ત ખાટડું શેર ૪ લેખે.

ગાલ કેરી સલેસની ભાવ

૩ ૧) ની શેર ૩૫ લેખે.

મીરની બીન રેશાની

આવાદાર ભાવ ૩ ૧) ની શેર ૪) લેખે.

મેથીયાં કેરી ભાવ ૩ ૧) ની શેર ૪ થી ૪૫.

બરેના કેરી-આવાદાર ઠલમની કેરીનાં

૩. ૧) ના શેર-૮ થી ૧૦ લેખે.

અવેલ રાઇ કેરી ભાવ ૩ ૧) ની શેર ૫) લેખે.

પાંનીયાં કેરી ભાવ ૩ ૧) નાં તંત્ર ૫૦ થી ૭૫.

મનીમો-મસાલેદાર-પેહલા નંબરની બગડે નહી એવી-ખમનેલી કેરીની ખાટી.

મીઠી રેશમાં વેલાતી કરતાં ઘણી ચઢીયાતી-તથા નારીએલ વીગરેની ખાટી.

મીઠી ૩ ૧) ની શેર ૨૫ થી ૩ લેખે મોટી ખાટલી ૩. નાનું

* મુઠી યા મીઠ લીધેલી કાચી મઝી-ધરખ-છમના-છાલા-બુમલા વીગરે

* જીંગ યા મોદાર મઝી ધરખની

લરેલી તંગ ૧) ૩૦૦ થી તે ૩૦૦

લગી મહે છે. ધરખ વગરની

ખાલી ૩ ૧) ની તંગ ૨૫ થી ૪ લગી.

* ધરખ-રેક જે પાટી ૩ ૧) ની તંગ

૪ થી ૫-૬ લગી મહે.

રામસ કીં નંગ ૧) ૩૦૦ થી ૩૦૦

લગી મોસમ આગરથી જાનેવારી.

માંગણ ભાવ મુઠી ૧ ના ૩ ૧૩-૧૫

છમનાં " " " ૧-૧૦

શીરમાઇ " " " ૨૩-૨૪

" ગામડી તુમરી ભાવ ૩) ની-

૧૫ લેખે-મોસમ મે માસ.

મોસમ આગરથી અંદરો
બર તથા મેઝ.

મોસમ જાને-
વારીથી મારવ.

છાલા ગામડી મોરા.

ભાવ મન ૧) ૩ ૫૫-૬

છાલા ખારા " " " ૩૫-૪

મરેરીયાં " " " ૧૫-૧૫

મુકટાં " " "

જીની કોલમી

કરંવદી " "

બુમલા રાસબંદી ૫૩૬ ૧ માં સુમારે

તંગ જે હજારનો ભાવ રૂપા ૭ લગી

બુમલા મુકટ ખાવા લાયક સારા

૩ ૧) ના તંગ ૨૫૦ થી ૪૦૦.

બુમલી મોટી ૩ ૧) ની તંગ ૨૫૦

થી ૨૭૫ લગી.

મોસમ-વેમખર-ડિસેમખર થી તે એપ્રેલ-લગી.

મરખી-કીમત હાંફ-ફાલ તંગ ૧) નાં ૪૫ થી-

૫૫ આના તથા ઇડાં મુકતીનાં ૮ થી

૬ આના અને વધારે મોટી-માતખસ-

વજનદાર ફરેનાં ૧૦ થી ૧૨ આનાં

મુજબ-મહે છે.

મુજબની મારફ જથાબ મરખીએના

આડી વેપારીઓ નથી-જરૂર પડે ત્યારે ફેરઆ

વોને ખરીદી માટે નાનું આપી-મજુરીથી

મોકલીએ તારે તેઓ આજુબાજુ-ગરગામડે

ફરીને લાવે.

ઈડાં-જિનાં ભાવનું કથું ચોક્કસ પોરણ તથા વખતો-વખત વધારે-ઓઝે ભાવ થયા કરે છે.

શાધારણ ભાવ હજાર ૧) નાં રાસબંદીનાં ૩ ૧૭૫ થી ૨૦) લગી અને કટલાક પ્રસંગે

તથા વાર તેજવારે વીગરેનાં ટાંકનાં વોપર ૩ ૨૧ થી ૨૫ લગીનોથી થઇ જાય છે.

મીઠ-ચોખ્ખુ ગામડી તલબદુ સુરમદાર.

* નાં ૧ તાબાં નરાં લેસના માંખણનું ભાવ મણ ૧ ૩૨૨૫ થી ૨૩

* નાં ૨ લેસ તથા બકરાંના તાબાં માંખણનું " " ૨૧ થી ૨૧

* નાં ૩ રાંધવાનું તાબાં માંખણનું ચોખ્ખું પ્રજુ થોડાં જીવસના વાશીનાં ૩૧૫-૩૧૫

નાં ૪ બાહારના કપાઓનું ઉપલાથીથી ચોખ્ખું આવે મહે છે પ્રજુ તે ખાલીફાર નહી.

એ બેક નંબરનું કાચું
ખાવા લાયક તથા
ઓખેપર એ અને ઉંચા
પકવાત પેચીમાં વાપ
રવા લાયક.

માળ પાકનો સુકો મણુ ૧ નાં ૨, ૩-૩૫

* ટેબલ રાઈસ ખીલનાં

કુણાં ૧) ઢાંતી " " ૩૫-૩૫

" ચાલવા વણાંના " " ૨૫-૩

કાલ પુરેરની વીનેલી " " ૨૫-૨૫

કાલ વટેનાંતી મણુ ૧ નાં ૨, ૨૫-૨૫

" વાલની " " ૨)-૨)=

" મગની " " ૨૫-૨૫

ચોલા મોટા " " ૨૫-૨૫

ચોળી " " ૨)-૨)=

તરકારી મુઠી લીલી.

કમોટીયા કન ગોલ બાવ મણુ ૧ ના ૨, ૨૫-૨૫

" " હાંમે " " ૨૫-૨૫

સકરીયા " " ૧૫-૨

રતાહુ " " ૧૫-૧૫

સુરણ " " ૧)-૧=

કાંજણુ પાને આલુ કન " " ૧૫-૧૫

પપેટા " " ૧-૧૫

લીલી તરકારી જેવી કે-પાપડી,

ફરેચખીજ, ટામેટાં, કાખીજ, વટે-

નાની શીંગ, ચોલા-ચોલીની શીંગ,

શેકટાની શીંગ, ગાજર, દોધી,

તુરીયાં, બીંડા, કારેલાં, વેગણા,

કોરાં, આદુ, કાંઠાં, લીંબુ, કારેલાં,

કંટોલાં, વગેરે.

ખુરાખખતી માટે—પતેલી નવરોજ, નવખેત, સાલગ્રેહ, શાહી-રામશની, દીપવાલી અને નાટાળ વીગરે તેલવારે તથા શારે-રહે-શરખવશરનાં ખપ અને બેટ-શોગાદ માટે ઉનયાં માલ મસાલા પહેલાના નંબરનાં, આખા એશીયામાં વખણાંએલાં અને પ્રદરશનોમાંથી મલેલા ચાંદાની પ્રખીયાત બેકરીનાં, ટેશદાર-શાદાં તેમજ ફેનસી કેક્રા તથા દરેક જાતની પેસ્ત્રી, લીલો-સુકો મેવો, કેલાં તથા ઉનચી શુરતી ફરમાસુ નાનખટાઈ, બરશી, પેંડા બમલાં, લેવરા, ચણા-પાપડી, સુરતી પનીર ને ખાસ બટર બતાસાં વીગરે.

પરચુરણ ચીજો—સેરડી, જમરખ, ખુટ, સલીપર, શપાટ, કસતી, નાર, ધુપેલ, સુખડ, લોખાન, કુલ, હાર, કલગી, તોરા, તોરન, પતરાવલી, કેકના પાતરાં, વીગરે-વીગરે.

ખાળવાના લાકડાં—ખાલ વીગરેનો કોટા-ગંડરી,

વાંદાન-યા પડાઉ અને માછીઓના કામ માટે—શક માટેની ગોરી, મીઠું તેલ, એરડીયુ, આમલી વીગરે.

ધર તથા ઇમારત ખાંપવા માટે—શાગી વીગરે નાના-મોટાં લાકડાં, વાંસ, ખાંબુ, ઈંટ, છો, ચુનો, નલીયાં, વીગરે.

ધાસ ગાંમડી—ગાંધીનું તથા છુટું અને બેસો-બજો કોળની લારનું કોરમુ-ભુમુ

લેલાતી ધાસનું બી—જેને કંઠલાકો રજકો કહે છે.

પાટા-પાંખ—મગરમછનાં તથા મોટાં શીંગાડાં વીગરે મછીનાં.

બખીયાલો માટેની કલમ—આપસ પાપરી વીગરે ફક્ત જાલેની.

ખાતર-ખત—બખીયાલોનાં ફક્ત કુલ ઝાડો તથા તરકારી અને ખેતી માટેનું ધાસુ ગુણકારી હોય છે.

મુઠી મછી ખુમલા વીગરેનું જેને કુટા કહે છે. તે તથા એરડીયાં અને કરજનાં ખોલતું અને બેસ, ગાંબો, બજો, ઘોડાની લીદ, છાંન તથા આરો કુંડા કચરા વીગરેનું—

૨) ૩) વરણનું જુનું-માવાદાર.

વીગરે-વીગરે ખોરાકની તથા ખીજ દરેક જનની ચીજોનો માલ-વેપારને ખરનો તથા ધરમતું ખપનો જેમ અને એમ શરો ને ફાયદા પડતો કશીને ખરીદ કરીને હકસાઈથી મોકલવામાં આવે છે. ઉપલા લીસ્ટમાં માલના તોલ તથા માલની કીંમત જણાવી છે તેનો અને પારસ-લોના નોર તથા ખરચનો ધેઆનમાં રાખવા જોગ ખુલાસો અને સમજ તોલ સમનધી-અનાજને માટે ભરતણનું કે ફરાનું માપ ચલન નથી. દરેક માલ ધણું કરી તોલથી મહે છે અને કોઈ કોઈ માલ કે ચીજ ગણતીથી મહે છે—અત્રેનું તોલ સુરતી કેવામ છે ને તે કાળા રૂપીઆ ભારનો ૧) શેર ને તેવા ૪૦ સેરનો ૧ મણુ અને ૨૦, મણુની ૧) ખાંડી ગણાય છે—એ ૧) ખાંડીનાં મુંબઈનાં ૮) ફરાને ઉપર-૧) મણુને સુમારે થાય છે. અત્રેનો સુરતી ૧) મણુ તે મુંબઈનાં ૨૮ રૂપીઆ ભારના સેરથી મુંબઈનો મણુ ૧૧ ને ઉપર સેર કાળા ને સુમારે થાયે અને બંગાલી યા રેલવેનાં ૮૦ રૂપીઆ ભારના સેરથી ૧૮૧૧ સેરને સુમારે થાયે.

કીંમત સમનધી—ઉપલા લીસ્ટમાં કેટલાક માલની જણાવેલી કીંમત કે ભાવમાં જા-જા-રૂપીઆ અમુકથી અમુક લગી તથા જા-જા-૩ ૧) નાં અમુક નંગથી અમુક નંગ લગી એમ જણાવવામાં આવ્યું છે તેનું જાણવું કે—તે ચીજ કે માલનો જેવો આવગ-ઉપાક ને જેવી છત-અછત અને જેવો માલ-કે નાના મોટાં વીગરે જેવાં નંગ તે મુજબ તે વધુ ઓછો ભાવ-કીંમત કે નંગ સમજવામાં—લીસ્ટમાં જે જે ચીજ યા માલનો જે ભાવ અને કીંમત જણાવી છે તે ગીચે સાલની છે.

પારસલ સમનધી—રેલવેના વજનથી પારસલનું એકંદર વજન સેર ૧) કે ૨) નું હોય તેનો જેટલો ખરચ અને નોર થાયે તેટલોજ ૫) સેરના વજનનાં પારસલનો થાયે તથા પાા કે ૬ સેરનાં વજનનાં પારસલનો જે કંઈ ખરચ અને નોર થાયે તેટલોજ ૧૦) સેર લગીનાં પારસલનો થાયે—અને ૧૧) કે ૧૨) સેરનાં વજનનાં પારસલનો જે કંઈ ખરચ નોર થાયે તેટલોજ ૨૦) સેર લગીનાં પારસલનો થાયે છે. જેથી—મંગાવનારને ગેરફાયદો નહીં થવાને લીધે પારસલોનું એકંદર (દરેકનું) વજન રેલવેનાં ૫) યા ૧૦) કે ૨૦) સેરને સુમારેનાં તોલની કરવામાં આવે છે. તેમાં જેટલી કે જેટલા રૂપીઆની ચીજો મંગાવી હોય તે કરતાં થોડી વધારે કે ઓછી સમાઈ સદે તેટલી મુકી મોકલવામાં આવે છે ને તે જેટલી મોકલી હોય તેટલાનીજ કીંમત ગણવામાં આવે છે.

બોરડીંગ-લોજાંગ-કીસમસતી તેમજ ખીજ-કોઈખી રજપર વેકેશન ગુબરવા તથા પલેજર કરવા તેમજ તંનદરોશતીનાં સુધારા અરથે યા હવા ફેરફાર કરવા અથવા કોઈ ખીજ કામશર વલણમાં આવી, વધુ-ઓછા દીવસો રહેનારાવો માટે બોરડીંગ લોજાંગ પલુ ચલાવવામાં આવે છે. આવનારા શાહેઓએ-કેટલાક માણુશ આવનાર છે તે ૨)૪) દીવસ અગાઉથી લખવા-અને જેઓએ શીષ વીગરેના ખુલ્લો પુછાવવો હોઈ તેઓએ જવાબની ટીકીટ ખીડવા વીનંતી છે.

બહી દુઆ તમને આમીન થયે-તમને તથા મારાં જાથુકનાં અને નવાં દરેક ઘરાકોને ખુદા શદ-તંનદરોશતી ભરેલા શુખી-ખુશી રાખે. આમીન

લાં દુવાગો સેવક,

નવરોજ લીમજલાધ બધનીવાલા,

વલસાડ-મોટો પારસીવાડ.

હરસ તથા મસાનો અકસીર ઇલાજ.

હરસનો ઠંડો મલમ

સેબે—અકસીર સાત અને આગ-અગન નરમ પાડી, લોહી બંધ
કરી, હરસ તથા મસાને ચીમરાવી નાંખે છે અને
તે ભાગનાં આંદાં તેમજ ચોરા
અને દરેક જખમને રૂબવે છે.

કીમત:—એક આઉન્સ .... રા. ૫).
,, બે આઉન્સ .... રા. ૭).
,, ચાર આઉન્સ .... રા. ૧૦).

ડોક્ટર.—ચાપાટી, નાં ૪૦, વીલસન કોલેજની પછાડે ડાક્ટર ખરશેહલ નવરોહ
સહીઆર L. M. & S. બું કમાખાનું.

હરસ તથા મસા અંદરના તેમજ બાહરના ફકત દવા લગાડીને
અગન નરમ ડાક્ટર ખરશેહલ નવરોહ સહીઆર
L. M. & S. દુબઈ.

ડોક્ટર.—ચાપાટી, નાં ૪૦, વીલસન કોલેજની પછાડે—બુંબઈ.

બે-તમો ધાતુપાતના.

ઢોઈપણુ દરદથી પીડાતા હો,

મગજની નબળાઈ માટે ફરીવાર કરતા હો,

આવતાં આવતાં હાંફી રહેતા હો,

દરદોનાં દબાણને લીધે નહિં મતવાન બની ગયા હો

અને રાંકપણામાંથી તથા નબળાપણામાંથી છુટી હિંમતવાન,

નીરાગી અને બળવાન બનવા માગતા હો તો—

આતંકનિશ્ચય ગોળીઓ

ઉપયોગમાં લેવાનું શરૂ કરો. કારણકે એ ગોળીઓ સ્વપ્નામાં કે પેસાળમાં થતા ધાતુપાતને એકદમ અટકાવેછે. મગજની નબળાઈ મટાડી સ્મરણ શક્તિને વધારેછે, ધાતુપાત વગેરે કારણોથી લાગુ પડેલી નબળાઈને લીધે ઘડી ઘડી આવી પરતાં દરદોનાં દબાણને દૂર કરી ચાલીર તથા મનને પણ મજબૂત કરેછે અને કેટ, હાથ, પગ, માથું તથા છાતીનાં દુખાવાને નાબુદ કરેછે. પુરૂષોને વીર્યના બગાડને લીધે તથા સ્ત્રીઓને રજના બગાડને લીધે જે વાંઝીયાંપણું લાગુ પડેછે તેને એ ગોળીઓ દૂર કરેછે. કેમકે વીર્ય તથા રજને સુધારવામાં આતંકનિશ્ચય ગોળીઓ એક ચોક્કસ ઈલાજ છે. સોડીને સુધારવામાં તથા વધારવામાં એ ગોળીઓની દીનિ બગબાહેર છે. સારી રીતે સારાસાર સમજી શકનારાં ઘણા કુશળ માણસો તેમજ ઘણા વૈજ્ઞાનિક અને ડાક્ટરો તરફથી આવા ઉમદા ગુણોને લીધે એ ગોળીઓ માટે ઉચ્ચ અભિપ્રાયો બહેર થયા છે.

હિંમત—ગોળી ૩૨ ની ૩૫૦ ૧ નો રૂપોચો ૧ એક.

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિસંકર ગોવિંદજી,

માલેડ—આતંકનિશ્ચય ઔષધાલય.

હૈડ ઓફીસ—અમનગર—કાઠિયાવાડ.

ગ્રાંથ ઓફીસ. { મુબઈ—કાલ્યાદેવી રોડ.
{ કરાંચી—બહેર રોડ, સ્વામી નારાયણનાં મંદિરની સમીપ.

"EOS"

Photographic Company,

141, Kalbaderi Road, BOMBAY.

હાલ નવા મકાનમાં ઇલેક્ટ્રીક ફીટીંગશ તથા સરવે સુધારા સાથે
સતુડયો ઉઘાડ્યો છે. જ્યાં સરવે પ્રકારનું સખીનું
કામ નવી શોધ પ્રમાણે કરવામાં આવે છે.

ભાવ ધણાજ કીકાયત.

રાતના ખાણાની, મીજલસની, તથા લગણુના મેજાવડાની
સખીઓ ઉદક્તામાં ઉદલી શોધ પ્રમાણે લેવામાં આવે છે.

જેના નમુના હમારા સતુડયોમાં જોવામાં આવશે.

એક વખત સતુડયોની મુલાકાત લીધાથી ખાતરી થશે.

"ઇઓશ" ફોટોગ્રાફીક કું.

કાલબાદેવી, મુંબઈ.

મિડવાઈક કમલાખાઈની અખખા સંજવની સીઆ માટે ગોળીઓ.

ગરબસ્થાન આને સીઆના અટકાવ સંજની સવળા રોગોનો દેશી ઈલાજ. હજારો આરોગ્ય મિડવાઈક કમલાખાઈની ગોળીઓ ધરમાં રાખે છે અને જ્યારે કોઈપણ પ્રકારના ગરબસ્થાનના કદે નેમ દે, અટકાવ સાફ ન આવવું, પેડુનો દુખાવો, અનિયમીત અટકાવ, લોહીવા, સફેદ ખાતનું જવું, કસ્ટીયાન, છોડ, ગરબસ્થાનનો સોજો, ગરબસ્થાનનું ખસવું વગેરે હરકતો આવી પડેછે ત્યારે તરતજ તેઓ તેનો ઉપયોગ કરેછે. તેઓ ખીજાને હકીકત લખી દેવા મંગારતા માટે બહામણ કરે છે તેથી તેનું જગજગ વેચાણ થાય છે. કીમત રા. ૧ પોસ્તેજ તથા વી. પી. ૪ આના. વીશિષ માહિતીનું કાર્ડકાર્ય મફત.

નકલી માલથી સાવધ રહેજો.

મિડવાઈક કમલાખાઈ જી. એમ. સી.

કાલખાઈવી રોડ, મુંબઈ.

આખા હિંદુસ્થાનમાં વખણાયેલા ૭૦ નવરત્નનો રાજ કાળા કરવાનો

પક્કા કલપ.

આ કલપ સુહેના તથા ફાલીના સફેદ બાળને લગાડતાં, તે પાંચજ મિનીટમાં સુંદર કાળા થઈ જાય છે. વાળના રોખીનોએ વાદ સંખવું કે, એની જરોખરે આજ કંઈપણ કલપ નથી. આ કલપ વાપરવામાં સહેલો છે. સોડમમાં પ્રમતો છે, શુણમાં અકસીર છે, રંગમાં પાકો છે અને કીમતમાં સસ્તો છે. કીમત રા. ૧, ટપાલ ખર્ચ માફ.

અમે રીક ન ઈલાજ.

આંધળાં દેખતા થાય છે.

કેટેરેકટો ડાઈન.

(આંખના મોતીઆ વાદકાપ વગર મટે છે.)

“હવે આ નકી થયું છે કે આંખનાં મોતીઆ વાદકાપ વગર ખાત્રીથી મટી શકે છે.” તેને માટે કેટેરેકટોડાઈન એક બરસાદાર ઈલાજ છે. એ રોગથી ખીજતાઓને હવે વાદકાપ કરાવવાની ખટપટમાં પડવાનું કારણ નથી. વાદકાપ કરાવનારા સંજણાઓની આંખ વાદકાપથી સુધરે છે એમ નથી, પણ કેટેરેકટોડાઈનથી કોઈપણ કદાને નીરાસ થવું પડતું નથી, એમ અનુભવથી સિદ્ધ થયેલું છે. મોતીઆ કદાવ્યા પછી જેમની આંખ જમડી ગઈ હોય તેને પણ આ દવા લાગુ પડે છે. કીમત શીશી એકના રા. ૫, પોસ્તેજ ૪ આના વધુ.

નાજુક બાંધાની સીઆ માટે

તહકુબી.

નાજુક બાંધાની સીઆને વાસ્તે ઠાકરો ખાસ આ ઈલાજની બહામણ કરે છે. જે સીઆને ગર્ભધારણ કરવાની શક્તિ અતિતીવ્ર હોય છે અને જેમનામાં પ્રસુતિના કષ્ટો વેડવાની પોતાના નાજુક બાંધાને લીધે બીલકુલ શક્તિ હોતી નથી. તેઓને વાસ્તે આ ઈલાજની ખાસ બહામણ કરવામાં આવે છે. કીમત રૂ. ૫, પોસ્તેજ તથા વી. પી. ચાર આના.

ડાક્ટર નવરત્ન એંડ સન્સ.

કાલખાઈવી રોડ—મુંબઈ.

વાંચો, ધી આ ન થી વાંચો.
હારવર સેન

ચાહ! ચાહ!! ચાહ!!!

ચાહેના વેપારી હારવર સેન શું કહેવા માગે છે તે? તે શું.

તે એ કે આજકાલ લખો આદમીઓ શું આદના કે આસા દરેક જન એક સારું કંપ ચાહતું ખાવા માગે છે અને તેખી વળી સસતું. તેવા ધણીઓને મારે હારવર સેને પોતાના જાતી અને લાંબા અનુભવથી સીધું કરેલું પોતાનું દરેક કુટુંબોમાં પસંદ પડતું બરોડન મીક્ષચર ચાહેનું પડીકું વાપરવાને બલામણુ કરે છે. એથી ફાયદો શું થાય છે તે સાંભલો, પીનાર ધણી આઠ આવાની નજીવી કીમત આપી એક રતલ ચાહ મેલવે છે, કે જે ચાહ રંગ અને ખુશખોમાં તમારી ચાહે તેવી મોઢી ચાહ કરતાં પીનારને લેહજત આપી તેના અર્થેશા પૈસા હમણા કરે છે. એ ચાહેનો દરેક મારેક ઉપસા નમુના પ્રમાણે તપાસી લેવો.

ગુલાબી પેકેટપલું ફીટલી જાપતું બરોડન મીક્ષચર. એ ઉપરાંત તરેહોતર જાતની અને જાવની ચાહ હમારી દરેક સાખાઓમાંથી બજાર કરતાં ધણાજ ઓછા ભાવે મનપસંદ માલ મલશે. જેવી કે કાંમાવેલી, મીક્ષાન, દારજીલીંગ, અને ચીનાઈ પણ મલશે; જેના નામ ફેમીલી મીક્ષચર, ફરેમન્ટ કોંગો, રોયલ મીક્ષચર, રોઝ પીકો, રોઝ દસ્ત, ઓરેન્જ દસ્ત, પ્યોર સીસોન દસ્ત વગેરે.

એ સીવાય દ્રાઈ પ્યોર સીસોનની પણ મલશે. રતલી, અરધા રતલી તથા પા રતલી ખાસ દીનમાં, આવ ૩, ૧, બા, બા. આએ દ્રાઈ ખુદ હમારે હાથે સાંચામાં ભુજી ઈતિજન પાવરથી ફલવામાં આવે છે, દરેક વેપારીઓને મોટા હીસાઉન્ટ સાથે હમારો દરેક માલ પુરો પાડવામાં આવશે.

ડેકાજી—ધોલીતલાવ-ખાંચ, કોટ વાજાગાંધી બીલડીંગ, બજારગેટ તથા કોરની તરકારી બજાર, વધુ મારે ધણીને લખો.

પ્રાઈસ લીસ્ટ મફત મોકલવામાં આવશે.

હારવર સેન—કારખાનું—ધોલીતલાવ.

બી. સાલુનેની કંપની.

પ્રીસપેનસીંગ કેમીસ્ટ એન્ડ ડ્રગીસ્ટ.

નં. ૬, ચીરામજાર.

જત અમે અમારી દવાની દુકાનમાં આહારની ખાસ સમગ્ર માટે દરેક જાતની ઇંગ્રેજ દવાઓ ઉપરાંત પેટન્ટ મેડીસન, સેન્ટ, સાબુ, લવન્ડર, કોલનવોટર, દરેક જાતની જામ, જેલી, પીચક્રીટ, આહ, કાફી વગેરે મોટા જગ્યામાં તૈયાર રાખીએ છીએ. તેમજ ડાક્ટરોને તથા દરદીઓને જરૂરનાં દુધીઆદિ, ચલાસવેર, જેવાકે બેડપેન, પ્રીડીંગ કપ, પ્રીડીંગ બોટલ, મેજર ગ્લાસ, પીડીંગ જીસ, થર્મોમીટર, આર્થ્રાઇટિસ, હોટ વોટરબેગ, ચુરેનલ વગેરે દરેક બીજા ખાસ મારકીટ સાથે વેચીએ છીએ. એકવાર હુમારી દુકાનેથી માલ મંગાવ્યાથી કોઈપણ લેખકે તમે તમારું આહારની ખાતરી થશે.

તા. ૧૦ ફેબ્રુઆરી—આહારનાં પ્રીસપેનસીંગ ખાસ ડાક્ટરની દેખરેખ હેઠલ સંભાળથી બનાવી આપવામાં આવશે તથા આહાર આમનાં ચોરડર ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે તથા બી. પી. થી મોકલવામાં આવશે.

એકલા માલેક,

ડાક્ટર બેજનજી નવરોજી પોદાદલાલ.

મુંબઈમાં આજકાલ ઘણા નવા હાડવૈદ નીકળી આવ્યા છે તેથી સંભાળજો.

૨૭ વરસનો અનુભવ મેલવેલા હાડવૈદ

મરહુમ સીમજીની છોકરીના છોકરા

મરહુમ અરદેશર પેશતનજીવાળી દુકાન.

હું નીચે સહી કરનાર સરવે ખાશો આમને જણાવવાની રજા લઉં છું કે હમે પણ લાખો અનુભવ મેલવીને આજ લાખો વખત થયા બાહરે પડેલા છાત્રો અને હાથ, પગ અથવા કોઈપણ સંધાના ભાગેલા-ઉતરેલા અથવા લચકાયેલા દરદી ઘણીજ હુશીઆરીથી અને આશાનીથી હુસ્ત કરવામાં આવશે. અમારી પાસે ઘણાજ આખરવાલા ગ્રહસ્થાની સરટીપ્રીક્ટો છે. બાહરગામ જ્યાં બોલાવશે ત્યાં તરત આવશું. ગરીબોની દવા મફત કરવામાં આવશે.

મેલાપ દીવસના અથવા રાતના નીચે લખેલે ટેકાએ થશે.

ટેકાજી—ચરનીવાડી, વાડીઆજના આતસબેદેશમની સામે, મરહુમ સા. રસવજી ખાડીની પાસે, નંબર ૧૨૭.

અરદેશર હાદાભાઈ હાડવૈદ.

મીં જમશેદજી રૂસ્તમજી તાતા, જ્યોતીષ.

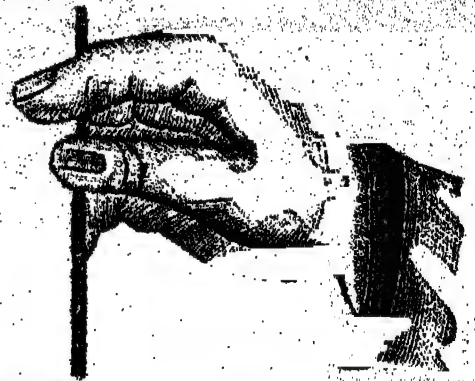
જ્યોતીષ વીદ્યા ગુજરાતી તથા હિંદી રીત મુજબ બાંધે છે, અને તેની સર્વેથી હેતુથી થાય મુજબ લવીચાય વરતે છે. મુ'ગર્મ નાં ૧ ન્યુ ચરની રોક; ક'દાકટરની ખીલકીંગ, કી પ્રાર્થના શમાજની આમે, ગીરગામ (૧) મુ'ગર્મ તેમજ દેશાવરનાં આહુકોને મુકપરછના જવાબમાં જણાવવાની રજા લે છે. દેશાવરનાં સવાલોનાં જવાબો રૂ. ૩ અથવા વધુના વેલ્યુપેખલથી મોકલવામાં આવે છે. જે મજકુર સવાલોના જવાબો લખતાં ૪૦ મીનીટથી વધુ વખત રોકાય તો દર વીસ મીનીટ વધુ માટે રૂ. ૧ વધુ ઉમેરવામાં આવશે. (૨) મુ'ગર્મનાં આહુકોનાં ઘરની વીઝીટનો વખત મુકરર કરવા આગમજ આવી ભાડાં ઉપરાંત રૂ. ૧૦ રોકડ આંગ ઉપર મળતાં દહાડો મુકરર કરી આવવા જવાના વખત ઉપરાંત આહુકોને ત્યાં જે કલાક વધુ રોકવામાં આવશે, એ જે કલાક ઉપસંતનાં વખત સાડ દર કલાકે રૂ. ૩ વધુ લેવામાં આવશે. (૩) દેશાવરનાં આહુકોને ત્યાંની વીઝીટનો જાહેખસ્ત થવા આગમજ મુસાફરીનો સંપુરણ ખરચ તેમજ જેટલા દહાડાની રોકાણ થવાનો સંભવ હોય તેના દરરોજના રૂ. ૧૫ હીક હીસાબ કરી આંગખર રોકડ લીધામાં આવશે. (૪) જ્યોતીષને પોતાનાં મકાનખર એક કલાક અથવા તેથી વધુ વખત દર કલાકે રૂ. ૩ ના હીસાબે આંગખર આપી એનગેજ કરી શકાશે.

દાંતના ડાકટર

ડાકટર

પીરોજશાહ પાલનજી

હેડાણુ—ધોલીતલાવ, નાં ૮૭

દાંતના સરવે દરદ વતરેજે દાંતને લગતું સરવે કામ આતરી પુરવક કરી આપવામાં આવે છે, તસ દાંત નવીજ કળા પ્રમાણે સોખમતા તથા તેમાંથી વગર દરે ચમક શકાક એવા બને છે.

ભાવ કીકાયત.

SUNDER PANDURANG,

BOOKSELLER, &c., KALKADEVI ROAD, BOMBAY.

AGENT FOR THE SALE OF GOVERNMENT PUBLICATIONS.

School and College Books of all sorts, Law, Medicine, Engineering, Technology, Science and Art, Novels and General Literature &c.

RATES EXCEEDINGLY CHEAP.

Orders promptly attended to. Subject Catalogues on application. New publications are received for sale on Commission. Terms moderate.

Webster—New International Dictionary 1911. Cloth Rs. 30,

Strong Rs. 34; Half-Cloth Rs. 29; Half-Morocco, or H. Russia Rs. 43; Full Cloth Rs. 45; in 2 Vols. Cloth Rs. 32; Half-Cloth Rs. 48; Half-Morocco Rs. 52.

વાંચો!

રોયલ સ્વીટ માર્ટ.

આમારા માલ માટે નામદાર મુંબઈ સરકાર—ચીફ—જસ્ટીસ—મીન્ટ સામતશીલ અને દેશી છાયાએ તથા બીજા મહત્વનાં ઉત્તમ મત આપેલાં છે.

માટી જલેબી

માટી સુતરેની

બદામી લીસો તથા

મુકો મસાલાનો હલવો

દોઢીનો હલવો

સેવ ગાંડ્યા બજાયાં

ગોર્વાહલ વસનલ સોન ધોના
હલવો તથા મીઠાઇ બનાવનાર.

અમરણીના લાડવા

જાત જાતના હલવા

મેસુર તથા માવાનો

મેસુર, મોરાં ખાજ,

દધથરાં, ખારી પુરી, પેડા

મોરા, ખરફી, બદામની ખરફી વગેરે.

તથા તથા વરદીથી મલમલ, બાલરગામગામનાં જોરડે તાપ્રદથી બળવવામાં આવશે.

ગોર્વાહલ વસનલ—મીઠાઈ બનાવનાર.

ગીરગામ રોડ—નાનાશંકર શેઠની ચાલ.

એમપ્રેસ આયર્ન એન્ડ પ્રાસ વર્ક્સ.

જે હલ્લાં મુંબઈનાં ને ગુજરાતના હુત્તર ઉદ્યોગ અને ખેતીવાડીને લગતાં પ્રદર યાનોમાં ખીસ ઊંચરીંગ અને જોરકામ માટે અમાને સોનાં રૂપાનાં ચાંદો મલ્યા છે.

દરેક મેકરના સ્પીનીંગના અને વીવીંગના સાંચાઓના છુટા ભાગો વીલાયતી કાર્ટીંગમાંથી બનાવીએ છીએ.

ખીસો તથા છનીંગ અને પ્રેમીંગના કારખાનાં માટે પીતલ અને લોખંડુ જોરકામ ટૂંક મુદતમાં અને કીફાયતે કરી આપીએ છીએ.

આ ઉપરાંત બીડની નકસીદાર રેલીંગ સીડીઓ, બ્રેકેટ, તથા મ્યુનીસીપાલિટીને માટે મેનહોલ માટા જગ્યામાં તઈયાર રાખીએ છીએ, તેમ આરડર મુજબ પણ કીફાયતથી બનાવી આપીશું.

વધુ ચીજત માટે નીચલે ઠેકાણે લખવું.

ખરજોરલ પેસ્ટનલ રીપોરટર.

નોર્થબ્રુક ગારબની પાસે, માંડેસ, મુંબઈ.

શાખાઓ. { વીલ્ડેરીયા ગારબની સામે, સસેક રોડ, લાયબલા, અને તાંબામાં, પાવકુની.

મસાનીની કું, ૪૩ મેડો સીટ, કોટ.

કોતરકામ કરનારા તથા છાપનારા.

રૂબરૂ સ્ટેપ બનાવનારા તથા ધાતુ ઉપર કોતરકામ કરનારા.

હમારે ત્યાં સ્ટીલ ડાઇ ઉપર મોનોગ્રામ, કેસ્ટ, મોટો, તેમજ નામની કોપરપ્લેટ કોતરી ઉંચા આકારની કાઉંસ ઉપર છાપી આપવામાં આવે છે. રખરતાં સીલો સસતાં, તકાઉ અને વાયદાસર બનાવી આપવામાં આવે છે.
દરેક જાતનું કોતરકામ કરવામાં આવે છે.
ભાવ ઘણા કીશાયત રાખ્યો છે.

કાપડ ખરીદવાનું ભરસેદાર ખાતું.

સુતરાઉ, ગરમ અને ફેનસી કાપડ, રેલ્લવે રગ્સ, સ્કૅચ મદસ, ખરનુસ, કાઉનારપેન્ટસ તથા મોબા, રૂમાલ, ગંજીફરાક વીગેરે તદ્દન ખાતરીનો અને સરસ તેસ્તથી સીલેક્ટ કીધેલો માલ હુમેશાં ઘણા કીશાયત ભાવે અમારે ત્યાંથી મળશે.

અમારૂં સીવવાનું ખાતું ઘણાં અનુભવી કટરની દેખરેખ હેઠળ ચાલે છે.

દારાસાહ પાલનજી શેઠના,

મેસરસ તલાતી કું પાસે, ૧૩૮ બજારગેટ સીટ, કોટ.

શોખીન પ્રજાને ખુશ ખખર.

એમ. લક્ષ્મીદાસ એન્ડ કું૦

મલમલ, લોગ કલોથ, વીગેરે ફેન્સી કાપડના વેપારીઓ,
૩૪૮-૫૭, આંટ રોડ, મુંબઈ.

હમારે ત્યાં બચ્ચાં, બાનુઓ અને ગૃહસ્થો માટે હાઈ ક્લાસ ટેલરિંગ મધ્યમ ભાવે થાય છે. લેડીઝો માટે તરેહવાર ફેશનના વાસ્કુટો મરજી માફક કીશાયતે વાયદાસર અનુભવી કટરોની દેખરેખ હેઠળ તૈયાર કરી આપવામાં આવે છે. અમારાં શીટિંગ્સો માટે ફક્ત એકજ દાયલ બસ છે. સુટને માટે તરેહવાર ગરમ તથા સુતરાઉ કાપડનું મનોહર પ્રદર્શન!!

ટુંકમાં—પોશાકને લગતી દરેક ફેન્સી તેમજ ધરધતુ ચીજો હમારે ત્યાં મળે છે.

કેમ્પ્રીક, ફ્લેનલ ટેનીસ, ટવીલ વીગેરેના સસ્તાં ખાસ તૈયાર કરેલાં શર્ટસો (ખમીસો) નો મોટો જથ્થો હમારે ત્યાં હાલે તૈયાર રહે છે.

ભાવો ઘણાજ કીશાયત.

લોહો મેલેરીયા તાવ તથા નરમ પ્રકારની

પલેગ માટે ખુબો મારે છે,

પણ તે માટે ખાટલીવાળા ઐગ્યુમીક્ષચર જાદુ જેવો ઈલાજ છે.

કડવું પીવા ન ગમે તો તેજ માટે વાપરો ખાટલીવાળા ઐગ્યુ પીલ્સ-૩૧.

ખાટલીવાળાની અંબીરીયલ શક્તીની જાણીઓ

ધરડાને નવજુવાન બનાવે છે—૩૨.

ખાટલીવાળા દુધ પાઉકર દાંતનો દુખારો નરમ પાડી

દાંત મોટી જેવા સાફ રાખે છે. આના ૪.

ખાટલીવાળાનાં દરાજનો મલમ—એકજ દીવસમાં

દરાજ ખુજલીમાં તફાવત કરે છે. આના ૪.

સરવે ઠેકાણે મલશે.

ડાકટર હો. લી. ખાટલીવાલા, જ. પી.

વરલી લેબોરેટરી—મુંબઈ.

જ્યોતિષ નહીં માનનારાઓને

ફક્ત એક વખત નીચે સહી કરનારની મુલાકાત લેવા

ખાસ ભલામણ કરવામા આવે છે.

હેલ્થમાં અગ્રીઆર વરસથી આખાં હિંદુસ્તાન ઉપરાંત યરમા, સીબોન, આફ્રીકા, માડાગાસ્કર, અને ચીન સુધીના હજારો ગ્રહસ્થાનાં કામ તેણે સતોષકારક બનાવી આપ્યાં છે. નામદાર શહેનશાહ જયોર્જ પાંચમાં અને રાણીની છેલ્લી મુંબઈની મુલાકાત વખતે બરાયલા People's Fair તેમજ શેક બમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી હોસપીટલનાં ફંડ માટે બરાયલા Fancy Fete માં સેંકડો યુરોપીઅન તેમજ પારસી કામના આગેવાનો તરફથી તેમનાં કામ માટે ભારે તારીફ કરવામાં આવી હતી. કેટલાક લેખાણુ જ્ઞેશીઓથી કંટાળી ગેએ જ્યોતિષ વિદ્યાને બદનામ કરે છે તેઓએ અમારાં દેશી તેમજ યુરોપીઅન જ્યોતિષ વિદ્યાઓને આધારે થતાં કામની ખાસ ખાત્રી કરી જેવી.

સીવીલ સરવીસ તેમજ ખીજા સરકારી ઓફિસ માટે ઉમર પુરવાર કરવા અમને વખતો વખત રોકવામાં આવેછે.

ફરકત પારખવાની વિદ્યામાં આખા હિંદુસ્તાનમાં અમારો કોઈ હરીફ નથી.

જેમને ખોતાની પત્રિકા ઉપરથી ભવિષ્યના બનાવો ખરેખરા ન ઉતરતા હોય તેમનો જન્મ વખત ખીજી રીતે ખરો કાઢી આપવામાં આવે છે, અને ભવિષ્યના બનાવો ખરાબર ઉતરે તેની ખાત્રી આપવામાં આવેછે.

દરેક જાતના વેપારની ચોકસ રૂબ કાઢી આપવામાં આવેછે તે માટે એક વખત જરૂર અજમાયસ લેવી. લક્ષ જોવા પ્રસંગે હજારો રૂપીઆનો ખર્ચ કરવામાં આવેછે, પણ પરણનાર ધણી ધણીઆણીના ગુણુ, દોષ, આયુષ્ય, સુખ દુઃખ વીગેરે જાણવાની ખીજકુત કાળજી રાખવામાં આવતી નથી. લક્ષ કરવા પહેલાં જેમની પાસે જન્મ પત્રિકા અથવા ટપકાનાં સાધનો હોય તેમણે અમારી જરૂર મુલાકાત લેવી.

અમારી સર્ટીફિકેટ તમારા જેવામાં ન આવી હોય તો બા આનાની ટીકીટ મોકલી મંગાવો.

કાગળ પત્ર ચલાવતી વખતે હમેશાં ચરધા આનાની ટીકીટ ખીડવી.

૧-જીંદગીનું ભવિષ્ય સારા માડા બનાવેના લંબાણુ ખુલાસા સાથે લખવાના રા. ૫-૦-૦.

૨-જીંદગીનું ભવિષ્ય તમામ વરસો, દશા, અંતર દશા તેમજ બારે ધરની સંપુરણુ સમજ સાથે લખવાના રા. ૧૦.

૩-જન્મ વખત અથવા જન્મ પત્રિકા ઉપરથી બાર જુદા માસના બનાવો લખવાનો રા. ૧૫.

૪-બાર માસના વધુ બારીક વીગત વાર બનાવો અઢી અઢી દીવસની હોરાઓ સાથે લખવાના રા. ૩૫.

૫-ફરકત લખવાના વખત ઉપરથી બાર સામટા માસના બનાવો લખી આપવાનો રા. ૧.

૬-જન્મ વખત ઉપરથી નાની મોટી જન્મ પત્રિકા બનાવવાના રા. ૩ થી ર. ૨૫.

નખજા ગ્રહોની શાંતી માટે પુંજ, મંત્ર, જપ વીગેરે ખાત્રીદાર માણસો પાસે કરાવી આપીએ છીએ.

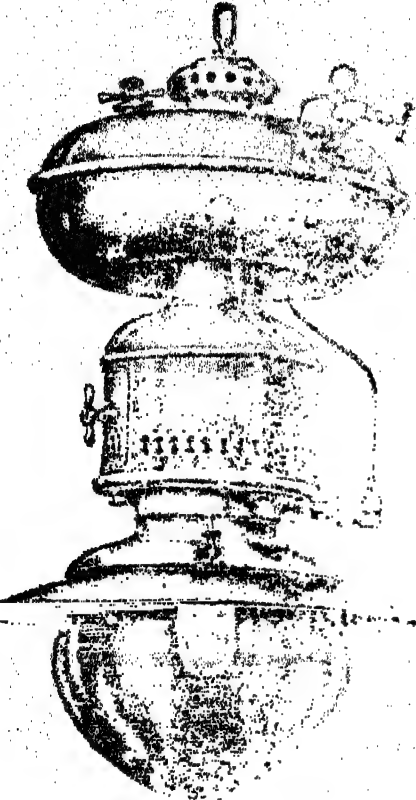
ભલામની ખાહેશ રાખનારાઓએ અગાઉથી કાગલ લખી પુજાવવું.

જુના ટ્રાફોર્ડ જસ્ટ,

ટેકાણું :- દાદીશેઠના આતસખહેરામની લાખનમાં, ચંદારામજીના માળામાં, કાલબાદેવી, —મુંબઈ.

સી. એસ. પોચી એન્ડ સન.

નોવલ ઇનવરટેડ પોરટેબલ ૩૦૦ કેનડલ પાવર લેંપો.
ફકાનો, હોતલો, હીએતરો, વસ્નડાઓ, બગીચાઓ વગેરે જ્યાં સુર્ય જેવી
બલુકદાર રોશની જોઈતી હોય ત્યાં સંપુરણ જનાયું છે.
એને છુતી તાંકી તથા તારની જરૂર નથી. જ્યાં જોઈએ ત્યાં તરત
ઉપયોગમાં લેવી શકાય છે.

એનો સમાન બજારતો નથી. ફક્ત બે મહીને
૬ આનાનો ખર્ચ બેસે છે એને બીજા પ્રેસર
લેંપોની માફક મેનતલની ભાંગતુત થતી નથી
ને ૧ મેનતલ બરાબર વાપર્યાથી બે મહી-
નાથી પણ વધુ વખત જવાબ આપી શકે છે.
એ નોવલ લેંપમાં હલકામાં હલકું ઘાસ-
તેલ પણ બહી શકે છે. કીમત રૂ. ૭૫.

બજાર લેંપો. એ લેંપો ૨૦૦૦ કેનડલ
પાવર લાઇટ આપે છે ને ઘાસતેલ તેલ બંને
છે. કમઘીત આઉટ શીટ તેમાં લેંપ, ટાંકી,
પંચ વગેરે રૂ. ૩૫.

ઇયુગોસ ઇનકેનડીસન્ટ ફેરોસીન ઓઇલ
બરતર ૧૦૦ કેનડલ પાવર લાઇટ આપે છે
કોઇપણ ૧૪" લેનના કોલરપર ફીટ થાય છે
કીમત બરતર, મેનતલ, ચીમનીની સેતના
રૂ. ૪.

સતોચ લેંપ હીવસના ચુલા તરીકે ને રાતના કીતસન જેવી રોશની તરીકે
કામમાં આવે છે. કીમત રૂ. ૮.

એસેતીલીન ગેસના વીલાયતી તેબલના તેમજ તાંગવાના લેંપો નીકલ-
પલેતેડની રૂ. ૫ થી રૂ. ૭૦ તથા બરતર પીતલની ફીર્તીંગ વગેરે મલશે.

ગેસના ઉલતા બરતરો. જુદા જુદા મેકરોની જઠાણ થી મલી શકશે.

મેનતલો દરેક જાતના છુટક તેમજ જટિલ થી મલી શકશે.

હમો સપેસયલ મેનતલો ડાયરેક્ટ મંગાવ્યે છીએ જે હમેશાં તકાઉ તેમજ
લાઇટમાં બીજા કરતાં સરસ માલમ પડશે.

બાહારગામના કોલરો ઉપર તરત ધીયાન આપવામાં આવે છે.

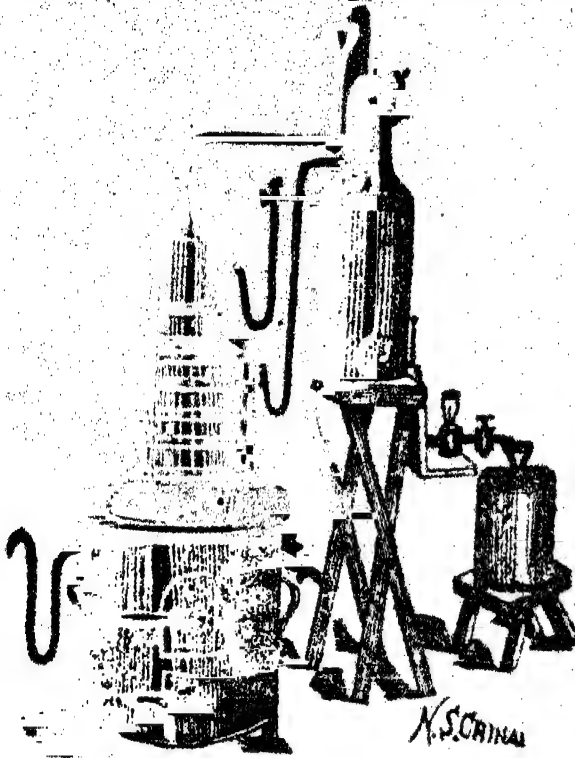
અરથા આનાની ટી ટી બીડવા ટી કેટલગ મોકલી આપવામાં આવે છે.

સી. એસ. પોચી એન્ડ સન.

નાં ૩૬૫, અબદુલ રેહમાન સીટ, તાંબા કાંટા નજદીક, મુંબઈ.

સુધરેલી રીતે ગારેલો ઉરણનો દારૂ.

કરનાક ખંદરપર આવેલા ઉમારા દારૂના દોષો મધેથી કનતરી લીકર લાઇસેન્સ હોલડરને દારૂ—રમ, ખેવડો, સાદો મસાલો, એલચી, મોશાંબી ગયાલન ૮ ની ઉપર મલશે.

રેકટીફાઇડ સ્પીરીટ ઓફ વાઇન પ્રેરફે.

૧૯૦) ડીગરીનો ગયાલણ ૧ ના ૩૧૮
દારૂ દરાખનો ફક્ત નરે નરો દરાખનો
ગારેલો ગયાલણ ૧) ના ૩૮, બા. ૧ ના ૩૧૮

દારૂ કરમાસુ ગાલાબનો ગયાલણ ૧ ના ૩૮૧ બા. ૧ ના ૩૧૮	
દારૂ અનીનાશનો	,, ,, ૩૮૧ ,, ૧ ના ૩૧૮
દારૂ મોશાંબીનો,	,, ,, ૩૭ ,, ૧ ના ૩૧૮
દારૂ એલચીનો,	,, ,, ૩૭ ,, ૧ ના ૩૧૮
દારૂ મસાલાનો,	,, ,, ૩૭ ,, ૧ ના ૩૧૮
દારૂ ગારનો રમ,	,, ,, ૩૮ ,, ૧ ના ૩૧૮
દારૂ ખજૂરનો રમ,	,, ,, ૩૮ ,, ૧ ના ૩૧૮

તથા અગ્રેજી હોલ્સેસ મધે ધણીક જાતનો
પ્રાંતડી, વાઈન, વીસડી, ખીર, પોતર વીગેરે
કીકાએત બાવે મલશે.

ટેકાણું—જાહેરદાર, સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોનેટના મોહલામાં કુંવરજી તથા
બેરામજી એલજી ઉમરીગર, ધેર નંબર ૩૪.

તકીઆશીક એડરેસ :—“ ફ્લોરીસ્ટ મુંબઈ.”

તેલીફાન નંબર ૨૦.

હોરમસજી અરદેશર દુખાસ. “ફ્લોરીસ્ટ.”

ગ્રામ દરમીનસ ગીરગામ, મુંબઈ.

શાહાદી, સાલગ્રેહ, નવજોત વગેરે શુભ પ્રસંગે બેટ મોકલવા લાયક તાજાં ફુલના
જુદી જુદી દપના તોરા, સુંદર હાર, ફેનસી બાસકેટો, બટન હોલસ, મેમોરીયલ
રીફ, અને ક્રાસીસો વરદીથી બનાવી આપણે છીએ તેમજ ઉપસા અવસરો વખતે દીવાનખાના
મંદપ, ડીનર ટેબલ વગેરેને દીવપત્રીર રીતે ફુલપત્રથી સજીમારવાનું કંત્રાકટ લઈએ છીએ.

બધા વરસો થયાં અમે આ ધંધો કરીએ છીએ અને તેથી
વધુ સીફારસની જરૂર નથી.

અદનવાડી એંગલો વરનેકયુલર સ્કુલ ફોર બોયઝ અને ગર્લઝ.

ટેકાણું—ધોલીતળાવ પોલીસની પાસે નંબર ૧૭.

એ સ્કુલમાં ૬ બ થી ગુજરાતી સરકારી છઠા ધોરણ સુધી તથા ઇંગ્રેજી
ત્રીજી ધોરણ સહીત ધરમની પણ ઉમદા કેળવણી આપવામાં આવે છે.

છોકરીઓને સાધારણ કેળવણી આપવા ઉપરાંત શીવવાનું, વેતરવાનું,
તથા વળી કસબ અને હારમોનીયમ તેમજ શીવવાનું સાંચાકામ તથા રાધણકામ
શીખવવા માટે પાંચ અનુલવી સ્ત્રી શીક્ષકોને રાખવામાં આવી છે.

બેરામજી હોસાભાઈ—માલેક.

Telegraphic Address:—
"Umrigar, Bombay."

Telephone No. 398.

D. R. Umrigar Sons & Co.

No. 3, APOLLO STREET, FORT, BOMBAY.
ESTABLISHED 1885.

*Sole Agents in whole of India for the Patent
Corona Carpinches Blue Picking Bands & Double Tanned Belting.
Regtd. Trade Mark 'PRAKKE' for D. R. Umrigar Sons & Co.*

Also Sole Agents for Nacmi Veun the world-renowned Manufacturer of Patent
Bullado Pickers, Sole agents to The Woollen Cloth Mfg. Co. manufacturers of Sizing
flannel, Roller & clearer cloths, and many others.

Largest Importers & Contractors of Brown casing & Blue facing Papers &
Strawboards, for supply to Bombay & Mofussil Mills.

The Largest and Cheapest Depot of Cotton Mill & Gin Factory Stores.
Supplies of requisites for Ginning Factories & Cotton Mills' Stores of all descrip-
tions, viz; Bobbins, Skewers, Egyptian & American Cotton bandings, such as:—
Rim, Scroll, Tubular, Mule spindle &c. also Beltings of best make, Roller skins,
Ring travellers by (Eadie-Brothers), China Clay, Farina, French chalk, Chloride
of Zinc, Magnesia, Brown Casing Paper, Blue Facing Paper, Straw-Boards &
Cut Brown Paper &c.

Indents for any of the Mill stores will be forwarded to England for execu-
tion on most advantageous terms and at moderate commission. Up-country orders
carefully & promptly executed. Samples & Prices on application.

Our Carpinches picking bands are best of their kind in quality and durability &
these last double the time than the ordinary oak-tanned bands. A trial order solicited.

This is the only Firm where you can get cheap & good stores of all kinds
for Cotton Mill & Gin Factory.

મેસરસ ડી. આર. ઉમરીગર સન્સ અને કુંપની.

નં ૩, એપોલો સ્ટ્રીટ, ફોર્ટ, મુંબઈ. ટેલીફોન નંબર ૩૯૮.

સુતર મીથોના, ઇર્નાંગ ફેક્ટરીઓના, પરેસોના તથા રેલવેનો સ્ટોર પુરો પાડવાને
સક્ષતામાં સક્ષતી હમારી દુકાન છે.

હમારે ત્યાં સધલો માલ ખુદ કારખાનાવાલાઓ તરફથી પરભારે આવવાથી ધરાકેને
માવમાં હોવાપત પડ્યા સાથે સારો માલ મળી શકશે.

બહારગામનાં વેપારીઓના તથા ધરાકેના કામકાજને લગતાં ઓરડરો તરતજ બખવવામાં
આવશે. મીજને લગતો જે સ્ટોરનો ઓરડર વીલાપતથી મંગાવવાને આપશે તે ઉપર પુરતું ધ્યાન
આપી ધણા ઓછા ભાવે તથા કમીશને મંગાવી આપીશું.

હમારે ત્યાં હમેશાં તથાધાર ખાધી જાતના વીલકાન તથા દીકરાન અધરસના આખીનશો,
છાપકીયન અને અમેરીકન બેનડીંગો, રોલર સ્કીનો, ધણુજ ઉચા મેકરના પટાઓ, સાઈકલોને
લગતો માલ જેવો ૬ કલોસાઈડ ઓફ મેગનીસીયા, મીયુરેટીક ઓફ છાંદ, ફરીના, બરાઉન કેસીંગ
પેપર, બલુ ફેનશી પેપર વગેરે હમેશાં તથાધાર મળે છે.

હમારા પેટન્ટ કારપીનચીસ, મીકીંગ બેન્ડસો મુંબઈની મીલોમાં ધણુજ વખણાય છે કારણકે
તે ધણુજ ટકાઉ અને મજબૂત છે અને વજનમાં ધણુજ હલકા છે અને દરેક સેન્ય ઉપર હમારો
રેજીસ્ટરડ ટ્રેડ મારક "પ્રેકી" ફોર ડી. આર. ઉમરીગર કરી મારવામાં આવે છે.

H. M. Mehta & Co.

Sole Agents for

THE MILL STORES TRADING COMPANY OF INDIA LIMITED, BOMBAY.

The largest House in India for
Engines, Boilers, Lathes, Donkey
Pumps, Platts Gins, & every class
of Engineering & Textile Machinery.

SPECIALITIES

**MILL STORES OF
EVERY DESCRIPTION
HESSIAN CLOTH
ENGLISH YARNS
AND
STEEL HOOPS.**

Head Office:—Forbes Street, BOMBAY.

Managing Director—H. M. MEHTA.

M. S. KHESWALA,

MILL & GIN STORE SUPPLIER & GENERAL MERCHANT.

No. 2-4 Bruce Lane, Fort.

I keep in stock for ready delivery all articles of Mill stores, such as:—Townsend's patent Chl. of Magnesia-Muriate of Zinc, Lion brand China-clay, Farina, French Chalk, Epsom and Glauber Salts, Gloy, Reeds, Healds & all spare parts for Weaving & Spinning departments. Also best kinds of Rubber goods skins-Bandings Belting-Packings of all kinds-Hair Beltings-Shuttles-Pickers Oils & all articles generally used in spinning & weaving departments.

Trial orders solicited. All goods guaranteed best quality.

એમ. એસ. ખેશવાલા,

સુતરની મીલોને લગતો સરવે જાતનો સામાન પુરો પાડનાર,

જનરલ મરચાંદ તથા કમીશન એજન્ટ.

નંબર-૨-૪ બ્રુસ લેન, ફોર્ટ.

અમારે ત્યાં નીચે લખેલી સઘલી ચીજો હુમેશા તૈયાર રાખવામાં આવે છે, જેવો કે ટાઉનસેન્ડ પેટન્ટનો સાઈઝીંગનો સઘલો સામાન જેવી કે ચાર્જનાકલે-મેગનીશીયા-પ્યુર સોલીડર્જીક-સીંહ છાપની ફરીના-એપસમ તથા ગલોબર સોલ્ટ બ્લોય-રીડસ-હીલડસ ફરેનચ ચોક તેલ-નરમ ઉચા કવોલીટીના રબર તથા રબરની પેકીંગ-ગોબીનો-રોલર સ્ક્રીન-ફૂસીઅન ટેલો-રીંગ-ગ્રાવેલરસ હીલ્ડ વારનીશ-અમેરીકન તથા ઇજીપ્શીઅન બેન્ડીંગો-રોલર કલોઅરર-તથા વોશરકલોથ-સાઈઝીંગ ફલાનલ-સ્ટ્રીકશનલેશ પેકીંગ-ઇનવીનવીનલ તથા પ્રાઉન બોક્ક્ટેન્ડ પીકીંગ બેન્ડસ-કોટન તથા હેઅર બેલ્ટીંગ હબલ તથા સીંગલ પટા-કેસીંગ તથા બ્લુ પેપર-હુમને લગતી દરેક જાતની સ્પ્રીંગો-શટલ-બોલીના પેટન્ટ પીકરસ દરેક જાતની પ્રીલેટ, ટુકમાં મીલને લગતો દરેક જાતનો સામાન ઘણાજ કીકાએત ભાવે મલશે. તેમજ શીલીન્ડર તેલ-સ્પીન્ડલ તેલ-જન એઇલ વગેરે જાતનાં તેલો હુમેશા તૈયાર રહે છે.

એક વાર માલ માંગાવી ખાત્રી કરવાની મેહેરબાની કરવી. જુનું સાંચા-કામ કીકાએત ભાવે ખરીદી તથા વેચી આપશું. સરવે માલ સઉથી ઉચાની ખાત્રી આપવામાં આવશે.

“ટીકલીઓ” સર્વે રોગનો

ઉત્તમ ઇલાજ છે.

વાપરો ડૉ. ડી. રાઇટર એન્ડ કું.ની

એન્ડીમેલેરીયલ (તાવની) કુઇનાનની (ચુવર કોટેડ)

જીલાખની, ખાંસીની, વગેરે “ટીકલીઓ”

તાજે અને સસતો માલ.

દરેક આખરૂદાર દવા વેચનારાઓ તથા હુમારા

ખેતવાડી મધેના કારખાનાનાંથી મલશે.

નમુનેદાર દેશી રાજ્યના

વખાણવા જોગ સ્થળો.

અમ-ટુ-ટેટ-ન્યુઝીયમ, મકરપુરા પેલેસ.

લક્ષ્મીવીલાસ પેલેસ, નજરબાગ વીગેરે.

જેવાનો શોખ ધરાવનાર, ગ્રહસ્થો અને બાનુઓ વેલકમ; તમારી સેવામાં,
અમે તઈયાર છઈએ.

લખો—મેનેજર-ખરોડ રેલ્વે હાઉસ-વડોદરા—BARODA.

બોરડીંગ એન્ડ લોજીંગના દરરોજના,

ફકત રૂ. ૩૦ ૨ અને રૂ. ૩૦ ૩.

પારસી ફેમીલી વિગેરે ગ્રહસ્થોના સર્ટીફિકેટસ જેવાને ખુદલાં છે.

હીનર રૂ. ૧-ટીફીન, બાર આના—એક ફાસ્ટ, આઠ આના.

માત્ર રહેવાનો દરરોજનો રૂ. ૧.

THE IMPERIAL INSURANCE COMPANY, LD.

ESTABLISHED 1803.

UNITED WITH THE

ALLIANCE INSURANCE COMPANY LIMITED.

ESTABLISHED 1824.

ACCUMULATED FUNDS EXCEED £ 18,000,000.

FIRE DEPARTMENT.

INSURANCES covering nearly all descriptions of property, including Dwellings, Churches, Colleges, Banks, Offices, Public Buildings, Hotels, Warehouses, Shops, Rent, etc., are granted by the Company at rates of premium, and subject to conditions which will be found most favourable to the Insured.

The Directors have also entrusted their Representatives abroad with power of settling claims, so that persons insuring with the Company will experience no delay in attending to **the Settlement of losses.**

FUNDS OF THE COMPANY.

Paid-up Capital	...	...	...	...	£	1,000,000.
Life Assurance and Annuity Funds...	...	...	...	...	„	12,864,166.
Fire Insurance Fund	...	...	...	...	„	2,100,000.
Marine Insurance Fund	...	...	...	...	„	428,426.
Accident Insurance and General Funds	...	...	...	...	„	172,891.
Employers' Liability Insurance Fund	...	...	...	...	„	115,935.
Sinking Fund & Capital Redemption Fund...	...	...	...	...	„	593,740.
Profit and Loss Account	...	...	...	...	„	786,662.
						<hr/>
						£ 18,061,820.
Reserved for Out-standing claims and other Liabilities	...	...	...	...	„	311,678.
						<hr/>
						£ 18,373,498.

The Company's Chief AGENT whose name appears on this Advertisement will be happy to quote Rates and arrange Insurances without trouble to the proposer.

CHIEF AGENTS:—

MESSRS. THOMAS H. MOORE & Co.,

27, Hummum Street, Fort, BOMBAY.

TELEPHONE:—OFFICE No. 264.
RESIDENCE No. 1398.

TELEGRAPHIC ADDRESS—GLORY BOMBAY;
CODE 5TH EDITION A. B. C.

MUNCHERSHAH NUSSERWANJEE CHANDABHOY,

M. S. A., M. S. E. (LON.)

ARCHITECT, ENGINEER, and SURVEYOR.

Office—Raja Bahadur Motilal's Mansions, Apollo Street, Fort, Bombay.

Residence—Gowalia Tank Road, Bombay.

Services rendered on Moderate terms.

In all branches of Architecture and Civil Engineering viz:—

1. Designing in various styles of Architecture and preparing Drawings, Detail Plans, and Estimates of large Buildings, Dwelling Houses, Bungalows, Mill Buildings, Godowns, Chawls &c., and superintending the erection of the same.
2. Inspecting, Surveying, Levelling and valuing Estates, Buildings, Lands, Fields &c., and furnishing Reports and Certificates in all matters of dispute connected therewith.
3. Advising on and superintending all works of alterations and improvements (with their plans, estimates, &c.) including Drainage works, required under the Municipal Act.
4. Advising and Reporting in all disputed questions regarding light and air.
5. Advising, Surveying and Reporting on matters relating to Fire Insurance, and preparing Fire Insurance Statements.
6. Arbitrating either by Private Reference or by an Order of a Court in matter of Dispute regarding contract of Buildings, Valuations, Boundaries of Lands or Estates &c. &c. &c.
7. Advising and preparing valuation Reports of properties, vacant land &c. coming within the Scheme of City Improvement Trust, and giving Evidence & conducting the cases before the Special Collector.

મ ન ચે ર શા ન સ ર વા ન જ ચાં દા ભા ઇ,

એમ. એસ. એ., એમ. એસ. ઇ. (લંડન)

આરકીટેક્ટ, ઇન્જિનેર, અને સર્વેયર.

આફીસ—રાજા બહાદુર મોતીલાલ મેનસનસ,

એપોલો સ્ટ્રીટ, ફોર્ટ-મુંબઈ. ટેલીફોન નં. ૨૬૪.

રહેવાનું ડેકાણું—ગોવાલીઆ ટેન્ક રોડ, -મુંબઈ. ટેલીફોન નં. ૧૩૯૮.

શીલ્પ શાસ્ત્ર તથા આંધકામને લગતાં ત્રીયે દરજાએનાં દરેક કામો પ્રીકાયત બાવથી કરી આપવામાં આવશે.

૧. શીલ્પ શાસ્ત્રની તરેહવાર રૂપની મોહેટી અથવા નક્કની કમારોના દીઝાઇન તથા રહેવાનાં મકાનો, બંગલાઓ, મીલ કમારો, ગોડાઉનો, ચાલીઆ વીંગરોના નકશાઓ તથા તફશીલ-વાર પલાનો અને તે માટેના અડસટાઓ કરી આપવામાં આવશે અને એવાં સરવે આંધકામો ઉપર દેખરેખ તથા ઉપરીપણું રાખવામાં આવશે.

૨. સ્ટેટા, મકાનો, ખેતરો, વડાંના વીંગરો તપાસી તથા માપીને તેની કીમતના અડસટા કરી આપવામાં આવશે; તથા તેને લગતા કાંઈ પણ વાંધા હશે તે તે માટેના રીપોર્ટ કરી આપવામાં આવશે તથા સરટીફિકેટ આપવામાં આવશે.

૩. હમણાના આલુ મ્યુનીસીપાલ કાયદા પ્રમાણે મકાનોમાં બે દરજાર તથા સુધારા આંધકામ તથા શરૂ કામમાં કરવામાં આવે છે તે વીશે સલાહ આપવામાં આવશે તથા તેના ખાતો બનાવી આપી તે કામો ઉપર દેખરેખ રાખવામાં આવશે.

૪. હવા અને ઉત્તમતા સવસા તકરારી સલાહ ઉપર સલાહ આપવામાં આવશે.

૫. આગના વીમાને લગતી બાબતો ઉપર સલાહ આપવા તથા સરવાલ કરી રીપોર્ટ તથા નુકશાનીના સ્ટેટમેન્ટ આપવામાં આવશે.

૬. આંધકામનાં કંટરાક્ટના વાંધા, વડાંની હદના વાંધા, ઇન્ડેન્ટની કીમતના વાંધા ઇત્યાદી પતાવવાને લગતાં લવાઈનાં કામ ખાનગી ફરમાણથી અથવા કોરટના હુકમથી કરી આપવામાં આવશે.

૭. નવા સીટી કમપ્લેક્સમેન્ટ ટ્રસ્ટની યોજનાના સંબંધમાં આવતી દરેક મીલકતો જેવી કે કમારો, ખાલી જગા વીંગરોની બાબતો ઉપર માગ સલાહ આપીને તે મીલકતોના અડસટા આંધી રીપોર્ટ કરવામાં આવશે તથા રેપ્રેસેન્ટેશન કલેક્ટરની કોરટમાં પ્રજુ તે બાબતોને માટે સાક્ષી આપવામાં તથા કેસ ચલાવવામાં આવશે.

શાહના મું.

શાહનામાનો સંપુરણ ગુજરાતી તરજુમાનો પહેલો ભાગ છપાઈ બહાર પડ્યો છે. એમાં પાદશાહ ગયોમરદથી તે પાદશાહ કેઅશરનાં રાજ્ય સુધીનો તુલોતવીલ ગુજરાતી તરજુમા સમાયક્ષો છે તથા તે હેવાલને લગતી અવસતા તથા પહેલવી પુસતકોમાંથી જે સાહુદતો મળે છે તેની નોટ આપેલી છે. એ તરજુમામાં સઘળા પાદશાહોને લગતી તવારીખ ઉપરાંત શાહ જમશેદ અને પાદશાહ દુરંગની બેટીનો કીસ્સો, બલ અને રોહાબેનો કીસ્સો, કકે કોહલ્લદનો કીસ્સો, માજનદરાનનાં પાદશાહ અને કાઉસ વચે થયેલી લડાઈનું રસીલું બયાન, રૂસતમ અને સોરાબનું રસીલું દાસતાન, શીયાવક્ષ અને સોદાબેનું દાસતાન વગેરે ઘણાં રસીલાં દાસતાનો સમાયલાં છે. શાહનામાનો આવો તુલોતવીલ ગુજરાતી તરજુમા આગળ કદી પણ બહાર પડ્યો નથી અને લવીશયમાં લાંગો વળત સુધી આવો તરજુમા મેળવવાની પાછી તક મળશે પણ નહીં. નામાંકીત શાયર શીરદોશીની ઘરેઘર યાદગારી રાખવાની તમામ જરથોસતીઓને માટે આ અછી તક છે. ઘરનાં કુમળી વયના જવાનો અને બાનુંઓના હાથમાં સુકવા લાયક આ લડસાદાર પુસતક છે. માટે આવું અગત્યનું પુસતક ખરીદી કરતાને સારો આશરો આપવાની દરેક જરથોસતીને અરજ કરવામાં આવે છે. એ પુસતક ખીજ કોમનાં લોકોને માટે પણ વાંચવાનું રસીલું થઈ પડશે.

૮૫૭ સફાનું સુંદર બાંધણી સાથનાં એ પુસતકની

કીંમત ફક્ત રૂપીઆ ૬ છે.

ખીજ એવાજ ત્રણ ભાગમાં એ શાહનામાનો ગુજરાતી તરજુમા સંપુરણ થશે.

એ પુસતક નીચલે ઠેકાણેથી મલશે :—

નાયબ દસતુર મીનોચેહર જામાસપજી જામાસપઆશાના

૩-૫, પારસી પંચાયત ભેન, કોટ, મુંબઈ.

અવસ્તા પ્રમાણે પયગામખર સાહેબ જરથોસ્ત અને જરથોસ્તી દીન.

કર્ત્તા—નાયબ દસ્તુર

રસ્તમજ એદલજ દસ્તુર પેશોતનજ સંજણા, બી. એ.

હમ કોમના ધાર્મિક લાગણીવાલા સહ બેઢનો અને ભાઇઓને જણાવતાં અમેને ખરેજ ખુશાલી ઉપજે છે જે હાલમાં આપણા ખરહકક પયગામખર સાહેબ અશો સ્પિતમ જરથુસ્ત તથા તેવજો બેહદ કદીમ જમાનામાં અસલ ઇરાન શહેરમાં આશકારા કીધેલી આપણી ભલી માજદમસ્તી દીનના સંબંધમાં ઉપલાં નામનાં પુસ્તકની એક ગુજરાતી ભાષામાં લખાયેલી આદત્તિ આપણી કોમના દીનદાનેશ નાયબ દસ્તુર રસ્તમજ એદલજ દસ્તુર પેશોતન સંજણા તરફથી જાહેર પાડવામાં આવી છે. આ બાબદોના સંબંધમાં અત્યાર આગમજ અનેક કીસમનાં પુસ્તકો લખાયાં છે, પરંતુ આપણી દીનને લગતા જુદા જુદા સવાલો અવસતાની અનેક સાહદતો સાથ સમજાવવાની જે ભક્તિભાવ રૂપી મજબુત કોષેશ આ પુસ્તકમાં કરવામાં આવી છે તે ઉપરથી આસાનીથી કહેવાઈ શકશે કે આવાં પ્રકારનાં ગુજરાતી ભાષામાં લખાયેલાં પુસ્તકની જે ખુટ અત્યાર આગમજની આપણને દીસ્તી હતી તે અચ્છી રીતે આ પુસ્તકથી દુર થવા પામશે. આપણા પત્રીત અવસ્તામાં સમાયલા ઉમદા ઉપદેશો આપણા મનુષ્ય જાતીના મનને તેમજ અંતઃકરણને કેરી રીતે ખાલેસ બુલંદી ઉપર લાવી મેલે છે, અને તેથી કરીને આપણામાં ફાયદાકારક લાગણીઓ કેવી રીતે ખીલવા પામે છે તેમજ આ ગેતીની દુન્યા ઉપર સુલેહ-શાંતી ફેલાવવામાં અને અરસપરસ મીત્રભાવ બતાવવામાં આદમી જાતને તે ઉપદેશો કેવા સહાયકારક થઈ પડે છે—હુંકમાં ઇન્સાનને ખુદા સાથ ભક્તિભાવથી જોડવામાં અને ઇન્સાનને ઇન્સાન સાથ પ્રેમભાવથી સાંબવામાં તે ઉપદેશો કેટલા અમુલ્ય છે, તે સવજુ સરળ રીતે સમજાવવાની આ પુસ્તકમાં એક લાયક કોષેશ કરવામાં આવી છે.

આ પુસ્તકની કીમત રૂ. ૩) રાખવામાં આવી છે અને તે બાબદોનાં સંગીનપણું તરફ જોતાં વાસ્તવીક લેખાવી જોઇએ. દેશાવરતા સાહેબો પાસેથી પોસ્ટેજનો વધુ લવાજમ લીધામાં આવશે નહીં.

જાંહગીર બમનજ પીતીત.

દીનશાહ બમનજ પેસ્તનજ માસ્તર.

જહાંનગીર ખરશેદજ દાજ.

“જરથુસ્તી ધર્મમાંથી “ચુ” કાઢેલાં અમુલ્ય લખાણો”

જેમાં નીચે જણાવેલી બાબતનું અનુક્રમે કરવામાં આવ્યું છે.

૧. અષ્ટમ વોલ્યુમ અને તેનો ઇતિહાસ તથા ચંત્ર અને ચાર અનાસરો.
૨. ચથા અક્ષરપરિચો એ અંજમતિ કલાસ અને ચાર ખાંદાની હાજર સંકિતઓ.
૩. વખત અને તેની વહેંચણી એક અને તેનો ઇતિહાસ.
૪. દીનને કાયદો, રોજ માહા અને તેની સંકિત તથા હવવાંડીયા તથા અસ્તવાડીયાં.
૫. જરથુસ્તી કાયદો ખાર મહીના અને સુપિંદો કુંક ઇતિહાસ.
૬. ખાર મહીના અંગ્રેજ મહીના સાથે મુકાબલો અને તમામ ઈરાની જરાનો.
૭. મહીના સાથે મહનો મુકાબલો અને ભાલુવાની એ સંકીર્તીઓની યસ્તો.
૮. સુદરો ફરતી અને તેનો ઇતિહાસ.
૯. તવચેત અને તેની ક્રિયા અને સુરજના રંગો.
૧૦. સુવાહ અને તેનો પરતાવો અને પાણું ફરતું.
૧૧. માણવાણી ભાલુવાણી તેનો લતીએ આપણને પાછો મળે છે.
૧૨. આપણે જે બંદગી કરીએ છીએ તે આવતા ભવને માટે છે.
૧૩. યોમેએમ અને તરો એ વિષે આપણને મળેલું જરથુસ્તી ફરમાન.
૧૪. ફરતુર અઝરત, આઝર કહેવાન અને તેના સામેદો.
૧૫. યોજદાઝગર, અગ્રાનાન સરવેથી ચટતા હરજનવાળા છે.
૧૬. આતશ તેની ખુલ્લી તેના ધાતુ અને હરતી.
૧૭. આતશ અને તેનો કુંક ઇતિહાસ.
૧૮. ગુજરી ગએલા આપણા વાહલાં રવાન અને તેની ફરવખી.
૧૯. ફરવરદેગાનના અરો દિવસો અને તેના ગુપ્ત એકો.
૨૦. અરો બાનુઓની ફરવખી.
૨૧. જરથુસ્ત એ બોલનો બાવાઈ.
૨૨. વખસુરાત વખસુર અરો જરથુસ્તની ભલી ખુબીઓ.
૨૩. જરથુસ્ત અને પાદશાહોનો મુકાબલો.
૨૪. જરથુસ્તનું કુંકળ અને ડો. સીલયસ, હાઉગ, જેઝર અને બરનુકાના વિચારો.
૨૫. જરથુસ્તના સામેદો અને હેરોદાખાસી, ઝાપીઓરા, ઓરોદર માંદો.
૨૬. ખુરદે અને તેનો પ્રકાશ.
૨૭. સરોષ યજદ અને તેની બસારત.
૨૮. માણસની ખુબી એ બેહમની અક્કલ અને માના પેટના તર માસ.
૨૯. માણસનું આખું શરીર તે દુનિયાની નેમા-મતો છે.
૩૦. પરહેઝગાર મીનાઈ દુનીયા મેળવવાને એક ઉસ્તાદ અને ફરેસ્તાની જર.
૩૧. અસલી ઈરાનીઓની ફીલસુફી. ડો. જેઝર અને ખમેગ વિદ્યા વરસાદનું આવડું વગેરે.
૩૨. બે મીના અને તે વિશે જરથુસ્તને મળેલી આગાહી.
૩૩. જરથુસ્તીઓને સુવાની રીત, તેની બાજ તેથી તેને થતી અસર.
૩૪. રેવાએક, ગુમ થએલા અવસ્તાના ૨૧ નુસ્કો.
૩૫. આપણી દીનતા વહેલવી પુસ્તકો અને તે બનાવનારાઓની હુકીકત.
૩૬. હિંદુ અને ઈરાનીઓની સરખામણી આજે આપણને મળતી શોહાદતો.
૩૭. જરથુસ્તી ટોળાંના વેરી તે દેવચરનાન અને પુરાતન જમાનાનો હોમ.
૩૮. દેવ અંદલે કાણુ.
૩૯. ઈરાનવેજના સંસ્થાનો વંદીદાદના ૧૬ શહેરો અને તેની એજમતી.
૪૦. અવસ્તા જમાનાની ખુબી પહારો અને દરીઆઓ.
૪૧. સગ પાને ફરતો અને તેની જર વંદીદાદની ૧૩મી પરગરડ વિશે.
૪૨. અવસ્તામાં કેમનામજદા નીરંગ અને વંદીદાદ ૧૧મી પરગરડ વિશે.
૪૩. જમશેદ પાદશાહ અને તેની એજમતી બનાવટ.
૪૪. જરથુસ્તીઓના મરણ પછી તેનાં સગાંએ કેટલો સોગ પાળે અને વંદીદાદની ૧૨ મી પરગરડ.
૪૫. સફેદ પોશાક સર્વેથી ચટતો અને તે મીનાઈ દુનીયાને ચાદ આપતો છે અને ફરતી ૩૩ સુખંધી.
૪૬. મારપદો અને મેરગાન વિશે.
૪૭. પરચુરણ બાબતો.

આ એપ્રિલ જરથુસ્તી દીનદારેન અતિ હવેલી છે. કીમત માત્ર રૂા ૧-૪-૦ રાખવામાં આવી છે.

પ્રગત કરનાર,

એરવહ કાવસજી સૌરાબજી આઈબાડા.

માંજલી પીઠ—મુરત.

ઝરીના

હેર ઝોઈલિ જે વરસો થયાં લોક પસંદગી પામતાં રહ્યા છે અને તેઓમાં કુદરતી પુશ્પોતો સુવાસ તેની અસલ ખાસીમાં એવા પ્રગટી રહેલો છે કે તે એકવાર વાપરતાંજ મોહી પડી જવાય છે. એ તેલોના આવાં ખેંચાણને લીધે તથા બાલ વધારવાના તથા તેને અગતા, મુંવાળા અને નરમ રાખવાના ખાસ ગુણોને લીધે શોખીન બાનુઓમાં એક જાતની મોહીતી ઉત્પન્ન કરી છે અને એજ કારણસર ઝરીના હેર ઝોઈલિ જગ જાહેરવ પામ્યા છે. લોકમાં તેને ખપ વધી ગયો છે તેથીજ કરીને પારકી મીરાસ પોતાની કરી કહેનારા નકલીયાઓ તુટાતુટ કરી રહ્યા છે. ઝરીના હેર ઝોઈલિની સતુતી પ્રજામાં જાણીતાં અને માનીતાં વરતમાન પતરોમાં વાંચવાથી તે ખરીદવા જતાં બજારોજ નકલી તેલો ખરીદી લોક નીરાશી પામતાં હોય તેમાં નવાઈ નથી. એ તેલો એક કરતાં વધુ સુગંધનાં બતાવેલાં છે. જેમકે

ઝરીના રેડ રૌઝ

ઝોઈલિ પ્રથમમાં જાહેરમાં લાવવાને માદન સનની કુપની, અસલ માદનના દવાખાના-વાળાજ છે. એનો ખુશનુમા ગુલાબી દેખાવ જે આંખને મગ્નહ આપે છે તેમજ તેનો ઘાતા ગુ-લાબનો ખાસેસ સુગંધ એવો આગેદુખ છે કે આપણી દેશી અમળા અને પારસી બાનુઓમાં એજ વાપરવાનું ઘેલું લાગું છે !

ઝરીના વાહીટ રૌઝ

હેર ઝોઈલિ ઉપલાં જેવુંજ સુગંધી અને ગુણુ વાળું છે. તે યુરોપીયન બાઈઓ હોંસથી વાપરે છે. વગી કેટલીક બાનુઓને રંગદાર કાઈઓ તેલ માટે અભાવ હોય છે પણ

ઝરીના જેસમીન

હેર ઝોઈલિ તે આપણી હીંદી અને મોહોમેદન બાનુઓમાં એવો ચશટો લગાડ્યો છે કે બોલવાની વાત નહીં. કારણકે એમાં બટ મોગરા અને ચંપેલીનો ખુશ સુવાસ એવો તો બેહેમી રહેલો છે કે બાનુઓ કુરબાન રહે એ કુદરતી છે.

ઝરીના વાહીટ વાચોલેટ

શોખીન ઈંગ્લિજ અને પારસી બાઈઓ જેઓ કુદરતી ધુલોનાં પુળરી છે તેઓ વાચોલેટની લં-પટવાળા ઉપલાં તેલનો ઘણીજ મગ્નહથી ઉપયો-ગ કરે છે. હવે બાલ વધારવાના ખાસ ગુણોવાળુ

ઝરીના કેનથરેદીન

હેર ટોનીક ઝોઈલિ તો દરેક ઠંડાણથી અને સરવે જાતની પતનીઓ તરફથી વાખવાખીતા સરોઈથી વધાવી લેવામાં આવ્યું છે, કારણકે ટુંકા, આછા અને હમકા બાલ વધારવાને અધીરી પડેલી બાઈ-ઓમાં એના પ્રતાપે ધીરજ આવી છે. એ વાપરવા પછી તેઓનાં માથાં સુંદર રૂપાળા, લાંબાં અને પેચદાર બાલની લટોથી શોભા પામી રહ્યાં છે

ફ્લોરલ હેર ફ્રશ

જુલશે ના. માથાં અને તાળવાંને ઠંડક આગવા સાથ ઉપલાં તેલો બેળવાં પડવાથી બાલ છુટા રહે છે અને તેના વધને પુશકળ ટેકા મળે છે. પણ એનો સુગંધ તો એવો છે કે આંખો ઝીરકે બાગે બેહેસત જેવો પમરી રહે છે. એની તારીફ 'લાનસેટ' જેવાં પતરે કાઢી છે અને તે વાપ-રવાને બલામણુ કરવા ચુક્યું નથી.

ઉપલાં તેલો સરવે ઠંડાણુ મળે છે.

નકલ નીકળી છે તેથી ઝરીના નામવાળુંજ લેજો.

માદન સનસની કુપની,

કાફરડ મારકીટ આગળ—મુંબઈ.

તમારા કાયદાને માટે દરેક કોમ માટે ઘણુંજ અગત્યનું ખાતું વેપારીઓ તેમજ છુટક ખરીદનારાઓને ખાસ ચેતવણી

આપવામાં આવે છે કે હમેશાં નીચલે ઠેકાણે નવી મોટી દુકાન ખોલી છે જ્યાં દરેક બતની પેટન્ટ મેડીસીન, સેન્ટ, સાબુ, અત્તર, લેવનદર, ખોરાકી વીગેરે જણસો વિલાયતથી પરખારે મંગાવી જથાબંધ તેમજ છુટક ઘણાજ કીશાયત ભાવે વેચીએ છીએ. માટે કાંઈખી જણસ બહારથી ખરીદવા આગમજ હમારી દુકાનની મુલાકાત લેઈ, તેમજ બહારગામવાલાઓએ હમારા ભાવો મંગાવી ખાતરી કરવી.

બહારગામના ઓરડરો વી. પી. થી મોકલવામાં આવશે.

સી. ઠક્કરની કું.

ઠેકાણું—ફીદા બીલડીંગ, જુમા મસજીદ, મુંબઈ.

એફવર્ડ ટાનીક પીલસ.

(ધાતુ પુષ્ટીક ગોળીઓ)

૩૬ ગોળીની શીશી ૧) કી. રૂ. ૧.

એફવર્ડ સારસાપરીલા.

(ગરમીના રોગને નાબુદ કરી લોહીને સુધારે છે) કી. રૂ. ૧૧.

એનજન્ટસ

ઠક્કર અમૃતલાલ માર્ણેકલાલ

ઠેકાણું—સુતાર ચાલ,

મારકેટ, મુંબઈ.

સેંકડો બતના

ઉગલીશ નોંધેલો

અમારે લાં હાલ

માં આપ્યા છે.

પીરોજશાહ દીનશાહ મુકાદમ,

ચોપડીઓ વેચનાર તથા પ્રગટ કરનાર,

ચર્ચગેટ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ,

વાંચવા લાયક પુસ્તકો.

અમોલીંગ પેટા

તથા ઉશોમ પુ.

કિનો તેમજ બેટ

આપવા લાયક પુ.

સ્તકોનો મોટો

જથ્થો અમારે લાં

આપ્યો છે.

	૩.	આ.	૧૧.		૩.	આ.	૧૧.
ખોરશેદ	૧	૦	૦	ચંચલ મંથ	૦	૧૨	૦
મોહબતી બાઝાર	૧	૮	૦	ચશમનો ખતમ	૨	૦	૦
ઉકરજી ઉતાવળવા યાને પાનાનો બેદ	૦	૨	૦	કાલીયો પેત્રા	૨	૦	૦
માથુકનો ધસારો	૨	૮	૦	સ્ત્રીનો સાચો સલાહકાર	૨	૮	૦
તડકામાં એક વાદળી	૨	૮	૦	મોહબતની મોહીની	૧	૮	૦
ખાનું યાને સજવન થયલો આશક	૨	૮	૦	ભુડનો બેદ	૧	૮	૦
સિપાહ બચ્ચાની સજબની	૧	૮	૦	રસીચંદ્ર	૧	૦	૦
પેટે બોલુ પંચી. બે ભાગ સાથે.	૧	૦	૦	આંખરે બેદર (નાટક)	૦	૬	૦
વિપારી વનિતા; દુગાખોર દોસ્ત	૨	૮	૦	ધણીયાનીનો ધાક યાને બેડ-			
જીયેતીય વિદ્યા; સુદી રચના ...	૩	૦	૦	બચ્ચાનો ધસકો	૦	૨	૦
યુગામી બાઝાર	૧	૮	૦	મધુરમધુરી	૨	૦	૦
મરહુમ મીં મનસુખનું જન્મચરિત્ર	૨	૦	૦	કુશમાવતી	૨	૦	૦
નવું ગુજરાતી ગુલેસ્તાન	૧	૪	૦	હસાહસ	૩	૦	૦
યુગબાનુ; અતિ રસીલી વારતા...	૦	૧૨	૦	સ્વપનાની તાસીર	૦	૧૨	૦
ચંદ્રચળ	૧	૮	૦	વિક્ટોરીયા વાજીંગ ગાઈદ	૨	૦	૦
સોનારણ	૧	૮	૦	જગતનો પ્રસો	૨	૦	૦
યુગદર તેરમુજ (૧૦૮૨ મુહુરુચકાઓ)	૨	૮	૦	શીતમગર	૨	૦	૦
ત્રીમુર્તિ	૧	૪	૦	સચ્ચેતાન કે બક્ષા	૧	૮	૦
જમશેદની જોડેમત	૧	૮	૦	એકાગ ચોર	૨	૦	૦
કારદેવા શેહેરનું મોતી	૦	૪	૦	હોબલી બાઈની વાપજ	૧	૧૨	૦
બોલેસો બીબો અથવા ચીનાઈ				ચુમની મોહોકાન	૧	૮	૦
ચમપીન (એક અંકી દારસ)	૦	૩	૦	દાસતાને દસતાર	૦	૪	૦
સહનમીઝ સુદરી યાને ત્રીયા તેજ	૩	૦	૦	ગંજ નામુ	૧૦	૦	૦
બાઈ બેહેનની માયાનો ચમત્કાર	૧	૮	૦	નશીયતે બાગ	૧	૦	૦
ધ્યાર અને પરજોશી જીંદગી ...	૧	૦	૦	રોશન શીઝસુફ	૦	૬	૦
સૈનક મહાલ	૧	૮	૦	યુસુફી વારતાઓ	૦	૮	૦
હોસન આરા	૧	૮	૦	કોણ સરસ	૨	૦	૦
જેપાની બાપાનો ભોમીયો	૧	૦	૦	દોકતાર બહાદુરજીની જીંદગીનો હિવાલ	૧	૦	૦
અરેબીયન તેલસ બે ભાગમાં ..	૬	૦	૦				

જો ઉપરાંત સેંકડો બતનાં અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી વર્તનાં પુસ્તકો તથા દરેક સ્કુલો તથા કોલેજોમાં આવતી દરેક પ્રકારની ચોપડીઓ બહુજ કિંમતિ અને એક સરખે બાને મલશે.

પીરોજશાહ દીનશાહ મુકાદમ,

ચોપડીઓ વેચનાર, પ્રગટ કરનાર, રતેશનર તથા માલેક "જ્ઞાન વર્ધક;"

ચર્ચગેટ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

મકાનોવાલાને મોટો લાભ. ખુસ ખબર.

એક વખત વાપરવાથી હજારો વરસનો આરામ

તાડુર, નાંવદગી તથા શાહખાદી.

લાદીના મોરા વેપારી અને કન્ટ્રાક્ટર.

ઘર બાંધનારાઓને તથા કન્ટ્રાક્ટરોને જણાવવામાં આવે છે કે હમારે ત્યાં સરવે જાતની લાદીઓ તથા પાનથર ગોળા કાઢેલા, ફેસનેબલ પનીઆરા તથા દાદરના દયા વીગેરે તથા પાલીસની લાદી આરસ જેવી મલશે. જડી ૧ ઇંચથી ૧૮ ઇંચ સુધી જાડાઈની મલશે તથા મીનડલ ટાઈલશ બી મલશે. તેથી સરવે સાહેબોને હમારી લાદીઓ વાપરવાને ખાત્રીથી બલામણુ કરીએ છીએ.

એકવાર તસ્દી લઈ માલ ખાત્રી કરી તપાસીને લેજો. લાદીઓ બેસાડવાનો કન્ટ્રાક્ટ પણ લઈએ છીએ.

ભાવ ધણાજ કીફાયત રાખવામાં આવેલા છે જેથી ગરીબ તથા તાલેવંત સાહેબોને સગવડતા પડશે.

માલ લેતી વખતે રૂબરૂમાં મલવાથી સરવે ખુશાશે થશે. બાહારગામના ઓરડરપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

ધી ન્યુ બોમબે તાડુર ક્વાર્ટીંગ કંપની,

હેકાણું-હકન રોડ, પોસ્ટ નંબર ૬,

ફુકાન, નંબર ૧૯૮, મુંબઇ.

સવંગીઆ એન્ડ સન્સ.

ચશમા બનાવનાર તથા વેચનાર,
૨૮૨, કાલબાદવી રોડ, મી૦ દાઉદલાઈ જરીવાલાની સામે.

થોડે નફે બહોલો વેપાર.

હમારે ત્યાં શુદ્ધ પથ્થરના ચશમા તથા આઈગલાશ, અને તડકામાં પહેરવા માટે બહીવાલા રંગીન ગોગલસ, ચાર કચના ચશમા, તરેહવાર બતની કમાનોમાં હમેશાં મલે છે. નીકલ, રોલ્ડ ગોલ્ડ, તેમજ સોના, ચાંદીની મજબુત કમાનો, કમ્પાઉન્ડ તથા સીલીનટ્રીકલ કચો અને ડબલ પાવરના બાઈકોકલ પેંબલો (એટલે દુર તેમજ નજદીક એકજ ચશમાંથી દેખાય) એવા પથ્થરના ચશમા વરદીથી બનાવવામાં આવે છે.

અમારા ચશમા ખરા પથ્થરના છે તેની ગરંટી આપ્યે છઈએ, અને ચશમા લાગુ ન પડે તો ત્રીસ દીવસની અંદર કાંઈ પણ પૈસા લીધા વગર બદલી આપ્યે છઈએ.

હમે હમારા ઘરાકાને એક વખત હમારી દુકાનની ભેટ લેવાની એલતેમાસ કરીએ છઈએ. ભાવો બીજી દુકાનો કરતાં ઘણાજ કીકાયત રાખીયા છે.

ડાક્ટરોનાં તથા હાસપીટાલના નંબરો ઉપરથી ચશમા બનાવી આપવામાં આવે છે.

જો બહારગામના આરડર વી. પી. થી મોકલી આપશુ' અને તેની ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

THE CHAMPION.

Sir D. M. PETIT, BART'S
FEVER AND TONIC PILLS.
(of 25 Year's Reputation.)

Opinions.—

Late Brigd. Surg. Dr. Dymock—Success where Quinine fails.
 Mr. W. T. Lamb—Have furnished quick and excellent results.
 Hon Mr. N. N. Wadia—Have gained success in Malaria and chronic fevers.
 Sec. Guz. Fever Relief Fund—Have gained much success in fever districts.

FOR MALARIA, AGUE,
 and poisonous Fevers

Used in presence and

Remittent and other obstinate
 of any duration.
 absence of fever.

As. 4, 8 & 12.

Baron Bro's EYELECTO.**THE SIGHT RESTORER.**

Prevention is better than cure. Neglect not your sight which is more precious than a world of wealth to a man, woman or a child. Baron Brothers' Eyelecto is an unfailing and harmless remedy. It is guaranteed to be free from any irritating or injurious substance. Only a drop makes your healthy sight healthier than before.

For Ophthalmia, Flesh-
 of the eye, short-sighted-
 eye-lids, colour blindness,
 ments of vision.

growth, frequent watering
 ness, sore-eyes, granulous
 and all sorts of derange.

As. 8 only.

Special concession to charity purposes. Discount to Wholesale Buyers.

Sold by all Chemists.

Local Agents—Messrs. EDULJEE Bros; S. P. GHANDY; ALIBHOY SAMSOODIN; D. C. OOMRIGAR, &c.

Sole Agent—(for both) F. A. CAMA,

Near Aglary Hill Road, BANDRA.

FIRE INSURANCE.

IF YOU WISH TO INSURE YOUR PROPERTIES
AGAINST FIRE PLEASE APPLY
TO

VOLKART BROTHERS

Chief Representatives in Bombay of the following first class
BRITISH, CONTINENTAL & COLONIAL OFFICES

THE NORTHERN ASSURANCE CO., LD.
THE ALLIANCE ASSURANCE CO., LD.
THE ALBINGIA ASSURANCE CO.
THE NORD-DEUTSCHE INSURANCE CO.
THE HAMBURG-BREMEN FIRE INSURANCE CO.
THE FIRE INSURANCE CO. OF 1877.
THE BALOISE FIRE INSURANCE CO.
THE BATAVIA SEA & FIRE INSURANCE CO.

All losses are promptly & liberally settled in Bombay.

આ ગ નો વીમો.

જે તમે તમારી મીલકતનો આગનો વીમો ઉતરાવવા માંગતા હોવ તે
મેહરબાની કરીને નીચે સહી કરનારને લખો,

વોલકાર્ટ બ્રદર્સ,

તેઓ નીચે જણાવેલી પેઢેલા નંબરની પ્રીટીશ, કોન્ટીનેન્ટલ તથા કોલોનીયલ
આશીરોના મુંબઈના મુખ્ય આડત્યા છે: —

- ધી નોર્થરન એશ્યુરંસ કંપની, લીમીટેડ.
- ધી એલાયન્સ એશ્યુરંસ કંપની લીમીટેડ.
- ધી એલબીનજીઆ એશ્યુરંસ કંપની.
- ધી નોર્-ડીઉસ ઇન્સ્યુરંસ કંપની
- ધી હેમબર્ગ-બ્રેમેન ફાયર ઇન્સ્યુરંસ કંપની.
- ધી ફાયર ઇન્સ્યુરંસ કંપની (૧૮૭૭ વાલી.)
- ધી બેલોઈસ ફાયર ઇન્સ્યુરંસ કંપની.
- ધી બટેવીઆ સી એન્ડ ફાયર ઇન્સ્યુરંસ કંપની.

નુકશાનીના નાણાં તરવજ મગર વાંધે ખાત્રી લેલી રીતે મુંબઈમાં
ચુકવવામાં આવે છે.

લક્ષ્મીનાં, પારટીઓના તરેહવાર જાતનાં ફોલડીંગ તથા
સીંગલ કારડો સુંદર અને સસ્તાં બેઠતાં હોય તે
એકવાર ભાષખલા ઉપર આવેલા

ધી લક્ષ્મી આર્ટ પ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ

ની મુલાકાત લેવા ચુકતા ના.

સુવર્ણમાળા—મહાશિવરાત્રિ, રામનવમી, જન્માષ્ટમી તથા ગણેશચતુરથી
આ ધાર્મિક દેખાવના અંકો શીવાય—બીજા પાંચ અંકોમાં શાંકુતલ, મેઘદુત,
સતી અનુસુયા, નળ દમયન્તી સતી સાપીત્રી વીગેરે સારા પુસ્તકોના ચિત્રો સમ-
જુતી સાથે આપવામાં આવે છે.

નવો પ્રેરશર.

સુવર્ણમાળા વર્ષ ૩ જીં એન્જોર્ડ કવરવાળો

દસેરાનો અંક—શકુતલા કી. ૦-૪-૦.

દીવાળી—મૃચ્છકટિક કી. ૦-૪-૦.

આવી રીતે વરશમાં નીકળતા નવ અંકોનું વારસીક લવાજમ રૂ. ૨.

છુટક અંકના ૦-૪-૦.

વર્ષી વરગણીદારને સુંદર એન્જોર્ડ લક્ષ્મીના ચિત્રવાળું
શકે ૧૮૩૩ નું ચઢત્રી કેલેન્ડર ભેટ આપવામાં આવે છે.

વાંચવા યોગ્ય પુસ્તકો.

મુરસાગરની સુંદરી—સુંદર ચોથા સાથે ...	...	...	...	રૂ. ૧	૮	૦
પ્રબોધ ભારત, ભાગ ૧ લો ...	...	...	...	૧	૦	૦
પ્રબોધ ભારત, ભાગ ૨ જો—સુંદર ચિત્રો સાથે ...	...	...	...	૧	૦	૦
પ્રબોધ ભારત, ભાગ ૩ જો છપાય છે.	...	...	...	૧	૦	૦
રણવીરસિંહ ...	...	...	...	૧	૦	૦
કુમળા કુમારી તથા સિંહજહનું મુકધ છપાય છે.	...	...	...	૧	૦	૦
શિવાજીના વાઘનખ ...	...	...	...	૧	૦	૦
ચાર સન્ધ્યાસીઓ ...	...	...	...	૦	૧	૩
પરમાર્થ સાર ...	...	...	...	૦	૪	૦
સંધ્યા અથવા મરાઠા રાજ્યનો મુરચારત સચિત્ર ...	...	...	...	૦	૧૨	૦
શાંતનો માર્ગ અને પ્રેમનું પ્રયાશિત ...	...	...	...	૧	૮	૦
જીવનસાક્ષ્ય ...	...	...	...	૧	૮	૦
શંકરનાં દી મીતા-ન્યુજરાતી ભાષાનું સ્લોક સાથે. કંઠા શાસ્ત્રી જીવનરામ લલુરામ ...	...	...	...	૨	૮	૦

પુરૂષોત્તમ એન્ડ કું.

એચલેનેડ રોડ, ફાસ્ટ, મુંબઈ.

મફત.

અમુલ્ય ભેટ.

મફત.

“વૈદ્ય વીધા.”

આ નામનું અનેક વધુદક વીધયોથી ભરપુર અને સરવ લોકોપયોગી ૧૨૮ પાનાનું પુસ્તક એક પોસ્ટ કારડ ઉપર નામ હામ લખી મોકલનારને કીમત કે ટપાલ ખર્ચ કંઈ પણ વીધા વગર મફત મોકલી આપવામાં આવે છે.

રાજ વૈદ્ય નારાયણજી કેશવજી,

જામનગર-કાઠીયાવાડ.

પંદર વરસ થયાં પ્રજા સેવા બળવતી બે ભરસાપાત્ર દવાઓ.
ગુપ્ત રોગથી પીડાતા અને તદન નાસીપાસ થએલા હબરો દરદીઓ
તેમના સેવનથી નવી જીંદગી ભોગવતા થયા છે.

મદન મંજરી ગોળીઓ.

નવું લોહી, નવું વીર્ય, નવી જીવાની અને નવું જીવન બક્ષનાર મદન મંજરી ગોળીઓ ધાતુપાતના તમામ દરદો સારાં કરે છે, જઠરને પ્રદીપ્ત કરી જીભ લગાડે છે, દસ્ત સાફ લાવે છે, યાદ શક્તિને ખીલવે છે, પેશાબ અને સ્વપ્નામાં જતી ધાતુને એકદમ બાંધ કરે છે અને ગમે તે કારણથી ગુમાવેલી તાકાત પાછી લાવી બરું અને કાયમનું પુરૂષત્વ બક્ષે છે. વરૂંધને જીવાન અને જીવાનને નવજવાન બનાવનાર આ ઉત્તમ ગોળીઓની હરીફાઈ કોઈપણ દેશી યુનાઈડે ઇંગલીશ દવા ભાગ્યેજ કરી શકશે. કીમત ગોળી ૪૦ નો રૂ. ૧ એક.

નપુંસકત્વારી ધૂત.

આ ધૂત લગાડવાથી હસ્તકરમ, ઇતિવાદી દોષોથી થયેલ પુરૂષના ગુપ્ત ભાગની શીધીલતા, વધૂતા, નસોની કમજોરી વીગેરે તમામ નપુંસકપણાંના ચીતહો નાબુદ થઈ અસલ મરદાઈ પ્રાપ્ત થાય છે. કીમત તોલા ૨ નો રૂ. ૧.

રાજ વૈદ્ય નારાયણજી કેશવજી,

હાડ ઓફીશ-જામનગર-કાઠીયાવાડ.

આંચ-નાં ૨૮૬, કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ.

કલકતા આંચ-નાં ૧૭૭ હેરીસન રોડ, બડા બજાર.

LATHAM ABERCROMBIE & Co.,

3, ELPHINSTONE CIRCLE.

CHIEF AGENTS FOR

THE LION FIRE INSURANCE CO., LD.

“NOW MERGED IN THE YORKSHIRE INSURANCE CO., 1824”

ધી લાયન ફાયર ઇન્સુરન્સ

કંપની, લીમીટેડ.

THE STANDARD MARINE INSURANCE CO., LD.

OF LIVERPOOL.

ધી સ્ટાન્ડર્ડ મરીન ઇન્સુરન્સ કું. લી.

વ ડી આ ફી સ—લી વ ર પુ લ.

ઉપર જણાવેલી કંપની ચાલુ ભાવે અને શાયદાકારક સરતોએ

દરીઆના જોખમનો વીમા ઉતારે છે.

વધુ વીગતો માટે હેઠલ સહી કરનારાઓને પુછવું.

લેથમ એબરક્રોમબીની કું. એજંટ.

૩, એલફીનસ્ટન સર્કલ, મુંબઇ.

પુ લા સો.

ધી પારસી વેજેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી.

આએ સોસાયટી ૧૯૦૭ ના જાનેવારી મહીનામાં સ્થાપવામાં આવી હતી. એસોસાયટીની સાથી મોટી નેમ જરથોસ્તી ધર્મનો અપોષ્ઠનો કાયદો બધી રીતે દીનદાર જરથોસ્તીઓની જાણમાં લાવવાની તથા અપોષ્ઠનો કાયદો અમલમાં મુકવાની છે, જેથી કરીને તે સોનેરી જમાનો કે જેને અવસતામાં “ક્રેસોકેરેતી” એટલે કયામત કરીને ઝોળખવામાં આવ્યો છે તે જમાનો નજદીક લાવવામાં આપણુ દીનદાર જરથોસ્તીઓ આપણાથી બનતો હીસસો આપ્યે,—કે જે સોનેરી જમાનામાં તનદૂરસતી, મહોખત અને સત્તાહ સંપન્ન આએ ખતીરથળામી ઉપર જારી થયે, યાને અવસતા બાપમાં બોલ્યે તો તે જમાનામાં આ ખતીરથળામી ઉપર અપનો સીવસીસો કાયમ રહેશે, અને તે જમાનામાં દુઃખ દરદ, આફત અને કાળતત્તુ મોત બધું બુઝાઈ જશે. આવી ઉમદા નેમ પાર પાડવા માટે આ સોસાયટી દર મહીને જાહેર જશનની મોતેખર ફીયા કરાવે છે, કે જેથી મીતોષ આલમમાંથી ચાલુ મદદનો સીવસીસો મળતો રહે, અને આ જશનોમાં મેમ્બરો ઉપરાંત કોઈબી જરથોસ્તી બાતુ યા અહુરથ આવી શકે છે. વળી અમલ્લાતવાળી અપોષ્ઠના પહેલા પગથિયા તરીકે આ સોસાયટીની એક નેમ જરથોસ્તી ધર્મના ફરમાન પ્રમાણેના દુધ-અમ્મ ફળ તરકારીના પવિત્ર ખોરાકની ઉત્તમતા વિષે. તેમજ સમ્રણાં દાઝ જેવાં આલ-કોહોલીક જેરી પીણાં તથા કેફી વસ્તુઓ (narcotics) થી સંતર દુર રહેવાના ફાયદાઓ વીધેતું જ્ઞાન બાસણો તેમજ લખાણો મારફતે ફેલાવવાની છે. વળી ફીયાજમની અંદર પણ અમલ્લાતની અપોષ્ઠ જાળવવા માટે આ સોસાયટીની એક નેમ આપણી દરેક મોતેખર પવિત્ર ફીયા-ઓમાંથી દાઝ છડાં ગોરત માછલી વગેરે અપવિત્ર ચીજો દુર કરાવવાને માટે મોખેદ સાહેબો તેમજ બહેદીન સાહેબોને નમનતાઈથી અરજ કરવાની છે.

આ સોસાયટી ચર્ચગેટ ઓઠમાં ઉનવાઝાઝ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ કોમર્સવાળા મકાનમાં (મેશરસ મોનજીની પ્રધરસની સામે) મોતાને અડવાડીક વર્ગ દર રવીવારે સાંજે પાં વાગે (સ. ટા.) ચલાવે છે, જે વખતે મેમ્બરો ઉપરાંત બહારનાઓને પણ આવવાની છુટ છે. જેઓને એ વખતે એ સોસાયટીના ફી રીડીંગ રૂમનો લાભ લેવા દેવામાં આવે છે, વળી અત્યાર સુધીમાં આ સોસાયટી બહાર ગામેમાં પોતાનું જરથોસ્તી ધર્મને લખતું અને વેજેરીયન ટેમ્પરન્સ સીશન લઈ જવા ફતેહ પામી છે. આ સોસાયટીમાં જરથોસ્તી બાતુઓ તેમજ મુહરથો બનતે હાખલ થઈ શકે છે—પછી તેઓનો ખોરાક વેજેરીયન હોય યા નહી હોય. દરેક મેમ્બર દીઠ મહીનાની શી આઠ આના નામની રાખવામાં આવી છે, તથા હાખલ થવાની શી ૩. એક છે. વળી બાતુઓ તથા મુહરથોને સર અવસરે આ ધારમીક કાર્ય કરતી સોસાયટીને નાણા વીગેરેની મદદ કરવા અરજ કરવામાં આવે છે.

વધુ વીખતો માટે નીચલે સરનામે લખવું:—

એરવદ ફીરોજ શાપુરજ મસાની

આનરરી સેક્રેટરી, પારસી વેજેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી,

૧૮, જીજલાઈ હાલલાઈ સીમ, કોલ, મુંબઈ.

ડા. ૩. એ. હકીમના અકસીર ઇલાજ.

જ વા રી શે ૩ શ ત મી.

વીર્ય વરધક તથા શક્તિને માટે અકસીર ઇલાજ.

કોઈ પણ રીતની નબળાઈથી ધાતુનું જવું, કમતાકાતી, ગુરજ તથા છાતીના દરદો, લકવાનું દરદ, માથાનો આલુ દુખાવો, ચકરી, અમયોસ કરવાથી આંખની નબળાઈ, પીથામનું વારંવાર થવું, પાચન શક્તિમાં થતો ખીચાડો, ગરમીનાં દરદથી થતો લોહીનો ખીચાડો, સાંધાનો દુખાવો, કમ્પતર, નબળો, સંધીરા, કમરનો દુખાવો વગેરે મરદ તથા ઓરતને એક સરખો ફાયદો કરે છે. એ પાખ, નબળા માણસોને માટે એક ઉત્તમ ચીજ છે. દરેક પ્રકારની નબળાઈ માટે રામબાણુ ઇલાજ છે. સંકોહ ખીચારોને ફાયદો થયો છે. ખાવાની રીત પાખની ડબી સાથે છે. કીંમત રૂ. ૧ તા. ૨.

હકીમની ગરમીના રોગની દવા.

પીથામતા કોઈ પણ બાલનાં દરદ તેમજ ગરમીના રોગથી અથવા તો ખગમ સંગતથી થતાં વેહેલાં દરદને તથા તેમાં થતી અતેજ વેદનાને ફકટ સેહેજ વખતમાં નાખુદ કરે છે અને એ દવા મરદ તથા ઓરતને બંનેને એકસરખો ફાયદો કરે છે. કીંમત શીશી ૧ નો રૂ. ૧.

હરસ તથા મસાને માટે ખાસ થંડો મલમ.

આમે મખમથી હરસ તથા મસામાંથી પડતું લોહી બંધ કરી, સફરામાં પડેલા ચીરોને રૂખી અકસીર તથા સોજે નરમ પાડી હરસ તથા મસાને જડથી નાખુદ કરે છે. કીંમત શીશી ૧ નો રૂ. ૩.

શીરપ ઉશખા.

લોહી સુધારનાર, પેટની કળજીઆત દૂર કરનાર, ભુખ વધારનાર, ધાતુપુષ્ટ અને ખોરાક હાજમ કરનારી દવા છે. લાંબી માંદગીથી ગયલી શક્તી પાછી લાવે છે. લોહીના ખીચાડથી અનેક દરદો લાગુ પડે છે, જેમાં કે પ્રલસા, કદરૂપી સાથાં શરીર ઉપર ઝુરી નીકળે છે તે, કંથમાલા, નાશુર, માંથ, ખુચલી તથા સરવે પ્રકારનાં ગરમીનાં જખમ તથા એને લગતાં દરદો, સાંધાનું રહી જવું, કમ્પતર, લીવરને લગતાં દરદો, આલુ બદલગમી, ઓરતોનાં દરદો, મગજની ચાકથી થતી નબળાઈ, એ સરવે ખીચારી માટે શીરપ ઉશખા રામબાણુ ઇલાજ છે. પાપરવાની રીત શીશી સાથે છે. ખાટલીની કીંમત રૂ. ૧.

ડા. ૩. બી. હકીમસ નરવાઈન ટોનીક પીલ્સ, ધાતુ પુષ્ટની ગાળીઓ.

આ પ્રખ્યાત, ખીન હરીફાઈથી વખણાતી ટોનિક પીલ્સ જલદી વીજળીની માફક તન તથા મનને શક્તી આપે છે. એનાં ગુણો અદ્ભુત છે. નમણી ચયલી પાચનશક્તિને નેજસ્તી કરે છે; સારી ભુખ લગાડે છે તે લી સુધારે છે. હરકોઈ કીશમની નબળાઈને દૂર કરે છે. કુટોવથી કે ખુરા રોગથી ચયલી નાકહીલીને હાંકી કઢાડે છે. ધાતુને પુષ્ટ બનાવી સુધારે છે અને ગયલી શક્તી પાછી આપીને દરદોને નિરોગી અને શક્તિવાલો ટુંક સમયમાં બતાવે છે. પાપરવાની રીત ડબી સાથે આપેલી છે. ૪૦ ગેળીની ડબીની કીંમત રૂ. ૧.

દરાજ તથા કીડને માટે અકસીર મલમ.

દરાજ, કીડ, ખરપસું તથા એવાંજ આગડીનાં દરદોને જડમુલથી નાખુદ કરે છે. કીંમત શીશી એકના આના ૪.

હકીમ "ઉત્તરીકીસ," સુમંધી દાંતનું મંજન.

દાંતને મોલી જેવા સાફ કરી, થતો દુખાવો નરમ પાડી મજબુતી આપે છે જે પાપરવાથી ખાતી થશે. કીંમત ૪ તથા ૮ આના.

હરસ, મસા, નાશુર, લગંદર, પાથા, કંથમાલા તથા શરીર ઉપરના બીકટ દરદો ફકટ યુનાની ઇલાજેથી સારા કરવામાં આવે છે.

ડા. ૩. સ. વેજીટેબલ હેર એઈલ.

આ તેજ ખુશખોદાર, માથાને થંડક આપનાર હોવાથી માદાસ્ત તેજસ્વી કરી બાથાના દુખા- રાને ફાયદો કરે છે. બાલમાં થતા ખોરાતના ખીજ રોગોને અટકાવી ખરતા બાલોની બડને પુષ્ટી આપી

ખાતનો લખાણ કરે છે. તેમજ આજ અસહકાર, કાળા અને સુવાલા બનાવે છે તેવી ચાંદીના સુચનાઓ રહે છે. કીંમત રીશી ૧ના રૂ. ૧.

૭૦ આર. ઈ. હકીમની કાંસાપર રામખાણ મોળીઆ.

વેદકશાસ્ત્રને આધારે લાંબા અનુભવની બનાવટ ઉધરસ, સરકમ, ગગસુઝ, શ્વાસ છુતામણ, દમ, અને હાંફણપર વીજલીની માફક અસર કરે છે, છાતીના દુખાવો તથા ચીપળાવું તરત દુર કરે છે. કીંમત રીશી એકના આના ૬.

ઉપલી દવા હમારો કોટ તથા કાલ્યાદેવીનાં દવાખાનામાંથી હીવસના કોઈ પણ વખતે મળશે.

હમારો મેલાપ સવારનાં ૮ થી ૧૧ અને સાંજના ૪ થી ૬ કોટમાં શાપુરજી શેકના ચકલા ઉપરનાં દવાખાનામાં અને ૧૧ થી ૧ અને સાંજના ૬ થી ૮ સુધી બાંગલાડીની સામે હમારા દવાખાનામાં થશે.

ડાક્ટર રસતમજ એદલજ હકીમ.

SURGEON BONESETTER

DR. FAKIRJEE RATANJEE L. M. & S.

હાડવૈદ,

ડાક્ટર ફકીરજી રતનજી, એલ. એમ. એન્ડ એસ.

ડાક્ટરનું વહાડકાપનું, સરવે પ્રકારનું કામ કરવા ઉપરાંત હાડવર્ધનું કામ એટલે હાડકાં ભાંગેલાં તથા ખસેલાં દરૂસ્ત કરવાનું કામ અસહના દેશી તેમજ હાલના જમાનાના સુધરેલા ઇંગરેજી કાનુન મુજબ ખાસ રીતે ૩૦ વરસ થયાં ખાત્રીપુરવક બળવે છે. અકસમાતથી હાડ ભાંગેલા તથા જખમી થયેલા “કેસો”ની પુરતી સંભાલ અને ધ્યાનથી માવજત કરવામાં આવે છે.

કેકાણું—ખહારકોટ, સર જમશેદજીના અલાહીબાગની નજદીકમાં અબદુલ રહેમાન શીટ, નંબર ૫૦૦ વાલાં દવાખાનામાં.

મેલાપ—સાંજના ૫ થી રાતના ૮ વાગા સુધી; બાંકીનો રાતનો અને હીવસનો વખત કોટમાં હોરનબી રોડ નં ૦ ૫૦) પીટીટ લાયબ્રેરી અને વાઈટવે લેડલો કુ'ં ની સામે.

ચીમોડનો દાદીબાગ.

મરહુમ દાદાભાઈ ધનજીભાઈ જસાવાળાના ચીમોડના દાદી-બાગની આંખાની, ચીકુની તથા પપેનાસની અને બીજાં સરવ જાતનાં ફળ, કાંટાની ઠલમો વેચવાની છે. એ વીશે નીચલે સરનામે લખવું.

રસતમજ લીમજ પાંડે,

દાદીબાગ, ચીમોર વાયા કુરજા.

SUN INSURANCE OFFICE.

FOUNDED 1710.

સન ઇનસુરન્સ આફીસ.

સ્થાપી ૧૭૧૦ માં

ઘડી આફીસ :—૬૩, ગ્રેડનીદસ સ્ટ્રીટ, લંડન ઇ. સી.

૧૯૧૦ ની કુલે આવક ... પાઉંડ ૧,૬૭૪,૮૩૭ રૂ. ૨,૫૧,૨૨,૫૫૫
કુલે રૂંડ.

તા. ૩૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૦૦ સુધીમાં. { પાઉંડ ૨૨,૦૬,૩૧૦.
{ રૂપીઆ ૩,૩૦,૮૪,૬૫૦.

તા. ૩૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૦ સુધીમાં. { પાઉંડ ૩૧,૦૫,૦૭૧.
{ રૂપીઆ ૪,૬૫,૭૬,૦૬૫.

હી રે ક ટ રો :—

માલખોશો રોબર્ટ પ્રઓર, એસ્કવાયર,—ચેરમેન.

ધી ઓનરેબલ પીલીચમ હેનરી ગોસવેન, ડેપુટી ચેરમેન.

વાઇકાઉન્ટ ફેસલરીંગ, એમ. પી. ઓ., એમ. પી.

ફ્રાંક એપલીન, એસ્કવાયર.

એડવર્ડ હેન્ટ, એસ્કવાયર.

ધી રાઇટ ઓ. લોર્ડ ફેબર.

આલફ્રેડ ફરકુહર, એસ્કવાયર.

એડવર્ડ ચારલસ મેનફેલ, એસ્કવાયર.

સર રીચર્ડ પીડલ્ફ માર્ટીન, પારોનેટ.

ધી ઓનરેબલ એલગરનન એચ. મીલસ.

સર હ્યુજ સી. જી. માન્ટગોમેરી, પારોનેટ.

રોનાલ્ડ સી. સ્કોટ મરે, એસ્કવાયર.

લોર્ડ હેનરી જી. આર. નેવીલ.

ફ્રેડરીક હેનરી નોરમન, એસ્કવાયર.

ધી ઓનરેબલ ચારલસ એલ. સ્કોટર-મુથ.

લોર્ડ હરબર્ટ સ્કોટ, ડી. એસ. ઓ.

ચારલસ દબલ્યુ. તોમપ્રીનસન, એસ્કવાયર.

જી. એસ. મેનવેલ,

મેનેજર.

જયોરજ ઇ. મીડ,

સેક્રેટરી.

એફ. એચ. સેલરસ,

એફ. વાઇટ,

અસીસ્ટન્ટ સેક્રેટરીઓ.

સર કરીમભાઈ ઇબરાહીમની ફાં. એન્ડ.

તા. ૪-૬, ફ્રાંચીસ સ્ટ્રીટ, કોટ-મુખ.

લેટ આપવા લાયક તરેહવાર ચીનાઈ ફેનસી

રૂપા કાં મ.

લેટ આપનાર તથા લેનાર બંનેને સોભા મળે તેવી બતબતની હરેક કીસમની રૂપિઆ પાંચથી બસો રૂપિઆ સુધીની તરેહવાર ચિલ્લે પાણીને મૂળે ઉપડી જાય છે. બાહેરથી ખરીદવા અગાઉ ફક્ત એક ફેરા ભારી ખાત્રી કરી બેસો. એ વતરોગે લખસરાનાં ઘુલ અવસર માટે ચીનાઈ રૂપાંની ગુલા-આસ, પીંઝાની, નાળિયેર, માછલી, પાનખીડા, વગેરે, વગેરે હરેક ચિલ્લે મનપસંદ અત્યંત કીકાયતે મલશે.

ચોખ્ખાં રૂપાંનાં ટથ કરેલાં પ્લેન વાસણો ખુમચા, કાંસીયા, કળસીયા, ફલાવરવાઝ, વગેરે મનપસંદ હંમેશાં કીકાયતે મળશે.

વેપારીઓને જથ્થાબંધ માલ કીકાયતે આપીશું. બાહેરગામના ઓરડરો ખાત્રીપુર્વક લી. પી. થી બબલીશું.

રતનજી જેહાંગીર, જરમન સીલવરના વેપારી,

૨૦૭, બબરગેટ, કોટ, મુંબઈ.

રેશમી કાપડની જુની મોટી દુકાન.

કાપડની
જાણીતી દુકાન.

જાત જાતના
રેશમી
કાપડ
વગેરે

છેલ્લામાં છેલી

રેશમનો રેશમી માલનો ગંજવર
જ્યાં હમેશા હમારે ત્યાં રાખ્યે છીએ.

સર જમશેદજીની સ્કુલ પાસે, મુંબઇ.

રૂશનાઈ માટે ઉત્તમ તક.

મીણખતી નંગ ૫૦ ના ૧ ૪, ૬, ને ૮ હલાક ચાલે તેવી પ્યાલી નંગ ૨ ને
ફક્ત રૂ. ૧ એક. રાતની સ્વદેશી મીણખતી. ફક્ત ૧ આનો.

પ્યાલી ભાડે જોઈએ તો નંગ ૧ ની ફક્ત ૩ પાઈ.

શુદ્ધ મીણખતી બનાવેલી સોહેલી, સાફ ને સસ્તી.

મળવાનું ઠંકાણું

કાલબાદેવી...	...	...	...	કેં જમનાદાસની કુંપની.
...	...	...	...	કેં એચ. નારણજીની કુંપની.
...	...	...	...	એં કેં જોશીની કુંપની.
...	...	...	...	એન ડી. પટેલની કુંપની.
ભુલેધર ...	...	...	...	લોટસ સોપ કુંપની.
માંડવી-ચકલા જોટ ...	...	...	...	ચાણુવાલા શરાફની કુંપની.
ગીરગામ બેક રોડ ...	...	...	...	હુસન નેશુસી નયુની કુંપની.
બોરીયાદર ...	...	...	...	હમરાજ ગોરધનજી.
માંડવી જુમા મસજીદ ...	...	...	...	સ્વદેશી સ્ટોર.
...	...	...	...	મહમદઅલી ફીદાબલી.

સોજ એજન્ટસ—ગોર્વીદજી માધવજીની કુંપની, ૧, હમમ જોટ, ફાઈ

અમારા વસોડાની સવડતાને ખાતર અમે એક સતા ઉપર એજન્ટસી આપવા
ને વીચાર કરીએ છે તો એજન્ટસી તાકીદે પોતાની અરજ મોકલાવવી.

ગ્રહસ્થો

ચાવી વગર
બે વર

ખરાં રૂપાંનાં

કોટલામાં

આપન પ્રેસ રૂ.૬૫

હનટીંગ રૂ.૭૦

હાફ હનટીંગ રૂ.૭૫

ખાનુઓને માટે

ખના

૧૮ કેરેટ

આપન પ્રેસ રૂ.૧૩૦ હનટીંગ

હનમંડ અને સોના રૂપાંનાં કોટલામાં

રોકડે અથવા વેલ્યુપેએબલ પોસ્ટ

બુદ્ધી બુદ્ધી જાતનાં અને ભાવોનાં ઘડીયાલો મા

મોટાં ઘડીયાલો અને સોના રૂપાના હાગીના માટે

વેસ્ટ એન્ડ વો

મુંબઈ અને કલ

Security
Ld.

COMPANY.

4,00,00,000

50,00,000

„ 3,25,00,000

In
TIES
e
ombay.

es granted
le terms

allowance on
the Family in the
ly death.

Conditions
payment of Claims.

, Proposal Forms &c.
application to
ATERSON BROWN,

Manager.

Oriental Buildings, BOMBAY.

